Q. ~~403.6~~
403.6

No. G. 401.9

THE TRVSTEES OF THE PVBLIC LIBRARY
OMNIVM LVX CIVIVM
OF THE CITY OF BOSTON
1852 · 1878

Bought with the
Charlotte Harris Fund
Charlestown Branch.

ANTONIO MISCOMINI

HORATIUS FLACCUS, Quintus. Opera cum commento Landini. 9 August, 1482.

Hain 8,881.

Printed with roman type, of two sizes, the commentary surrounding the text. It has 271 leaves, 46 lines, in the smaller type, to a full page. The size of a leaf is 272 × 188 mm., and the printed text, without headline, measures 180 × 128 mm. The binding, half-leather with oak, is modern.

An ode by Angelo Poliziano to Horace is printed on the back of the second leaf. Then follows a Proemium by Landino, and a list of the names explained in the commentaries. The list occupies seven pages, three columns on each page. After a second introduction by Landino, the poems begin on leaf 10.

The volume contains the complete poetical works of Horace. The four books of the *Odes* occupy leaves 10–146; the *Epodes,* leaves 147–161; the *Carmen Seculare,* the next two leaves; the *Ars Poetica,* leaves 164–178; the two books of the *Satirae,* leaves 179–230; and finally the two books of the *Epistolae,* leaves 231–272.

It would be supererogatory to offer here biographical or critical notes about the most popular poet of antiquity. Merely a few dates are jotted down. Horace was born in 65 B.C., being five years younger than Virgil, his devoted friend, who introduced him to Maecenas, the greatest of literary patrons. The first three books of the *Odes,* which contain the most valuable part of Horace's work, appeared in 23 B.C. The poet's life on his Sabine farm, which Maecenas presented to him, was that of quiet, yet eager enjoyment. To say more than this would inevitably lead to a discussion of the philosophy of Horace — that philosophy of common sense and wise eclecticism with which every line of his poetry is imbued. During the last thirty years of his life he rarely left his country home. He died there in 8 B.C., at the age of fifty-seven.

Many lines and phrases of Horace have become proverbial. Such is the *aurea mediocritas* recommended to Licinius Murena in the poem reproduced in part — as a characteristic example of Horace's art — in the facsimile on page 431. A recent translation of the verse, by Alexander F. Murison, may be given here:

The better way of life, Licinius,
Is neither always to pursue the deep
Nor, cautious in your horror of the squalls,
Too near the dangerous shore to creep.

Yea, whosoever loves the golden mean
Is moderate and safe whenever he
Keeps clear alike of wretched crazy hovel
And mansion not from envy free.

More frequently it is the mighty pine
That's tossed by winds, and fall with heavier crash
The lofty towers; and it is the summits
Of mountains that the lightnings lash.

Licinius, a brother-in-law of Maecenas, had a turbulent, reckless nature. In 25 B.C. Augustus sent him against the Salassians, whom he completely reduced and afterwards treated with extreme cruelty. Horace's advice to him to follow a more temperate course in his actions was both sincere and seasonable. Unfortunately, Licinius was not the kind of person who would profit by wise counsels. In 22 B.C., he took part in the conspiracy of Fannius Caepio against Augustus, and the angry Emperor had him executed, in spite of the intercession of Maecenas.

(For notes on Landino, the first modern commentator on Horace, see pp. 425–6 in the November 1930 issue of More Books.)

Bought in February, 1901.

fa Edit con commentari
Ode a Politiano Prologo del Landino

Q. HORATII FLACCI OPERA

Conventus [illegible] Trinitatis Viterbii

AD HORATIVM FLACCVM ODE DICOLOS TETRASTROPHOS ANGELI POLITIANI

Vates threicio blandior orpheo
Seu malis fidibus ſiſtere lubricos
Amnis ſeu tremulo ducere pollice
Ipſis cum latebris feras
Vates æolii pectinis arbiter:
Qui prĩceps latiam ſollicitas chelyn
Nec ſegnis titulos addere noxiis
Nigro carmine frontibus.
Quis te a barbarica compede uĩdicat
Quis frontis nebulã diſpulit: & ſitu
Deterſo leuibus reſtituit choris
Curata iuuenem cute.
O q̃ nuper eras nubilus: & malo
Obductus ſenio: q̃ nitidos ades
Nũc uultus r̃ferẽs docta fragrãtibus
Cinctus tempora floribus
Talem purpureis reddere ſolibus
Lætũ pube noua poſt gelidas niues
Serpentem poſitis exuuis ſolet
Verni temperies poli.
Talem te choreis reddidit & lyræ
Landinus ueterũ laudibus emulus
Qualis tu ſolitus tibur ad uuidum
Blandam tendere barbiton
Nũc te delitiis nunc decet & leui
Laſciuire ioco nunc puerilibus
Inſertum thyaſis aut fide garrula
Inter ludere uirgines

CHRISTOPHORI LANDINI FLORENTINI IN.Q.HORATII FLACCI LIBROS OMNES AD ILLVSTRISSIMVM GVIDONEM FELTRIVM MAGNI FEDERICI DVCIS FILIVM INTERPRETATIONES INCIPIVNT FELICITER.

PROEMIVM.

VPREMVM OMNINO INTER MORTALES LOCum ii mihi occupaſſe uidetur Illuſtriſſime Guido Feltri: qui ſuis diuturnis ſtudiis: ac laborioſis lucubrationibus id tandem aſſecuti ſunt: ut ſummę ſapientię ſummã eloquentiam cõiungerent. Nam cũ nulla alia re a cęteris animãtibus mortales diſtẽt niſi rõne et orõne: quicũq; uel naturę munere: uel ſua induſtria huiuſcemodi rebus cęteros ſuperant eos ita ſeſe ſupra hoĩes extuliſſe putamus: ut proxime ad diuinitatẽ acceſſiſſe iudicemus. Quo quidẽ in genere ſi ab ultima hominũ memoria ad noſtram uſq; ętatem cunctarũ gentiũ ac nationũ hiſtoriam reuoluamus: ſolos poetas eſſe reperiemus: qui nõ modo et recte ſenſerint: et eloquenter ſcripſerint: ſed etiam ea ipſa quę litteris mandarũt ab humanitate ad diuinitatẽ diuino quodã afflati ſpiritu tranſtuliſſe uideantur. Verum illorũ uim ac furorẽ latius in eo libro proſequemur: quẽ ipſe de poetica doctiſſime ad piſones ſcripſit. Quapp cũ a primis annis tum illorum uariã multiplicemq; doctrinam admiratus: tum ſtili mirifica ſuauitate pellectus in illis cognoſcendis diuturnã uehementẽq; operã impenderim duxi ĩ primis boni uiri officiũ eſſe: ut ſiquid ĩ huiuſcemodi ſtudiis profeciſſẽ: id litteris tradẽs ad aliorũ uſum utilitatẽq; traducerẽ. Quapp tres mihi ex omni numero poetas delegi: quorũ interpretationes ſcribundas ſuſciperẽ. Ex latinis quidẽ. P. Virgiliũ Maronem: atq;. Q. Horatium flaccum: Ex florentinis aũt quam linguam nemo unquã eloquẽs aſpernatus eſt alegherium Danthem aſſumpſi. Neq; tamẽ cõſilium fuit: ut eadem uia ac rõne in omnibus progrederer. Nam in Marone cęteris omnibus prętermiſſis quę grãmatici rhetoriſq; partes uiderentur: et a plurimis iiſdemq; doctiſſimis uiris conſcriptę eſſent eos tantũ ſenſus quos diuinitas tanti ingenii mirificis figmẽtis p eam quã gręci allegoriam nominant penitus abdidit: atq; pulcherrimis integumẽtis operuit pro uiribus aperiendos delegi. Danthis uero interpretandi longe alia ratio fuit. Nam cũ multa atq; apprime miranda in eius libris deprehendantur: quę et ſapientiſſime excogitata: et diſtincte collocata: et multis uariiſq; uerborũ ac ſententiarũ luminibus illuſtrata diuinus uates neſcio maiori ne ingenio an artificio ex doctrinę atq; elocutionis fonte hauſerit: placuit utrunq; proſequi: ut hominibus noſtris et ciuibus qui neque gręcis neq; latinis litteris ſatis inſtructi eſſent: et ſapientię ſimul: et eloquentię illius uim demonſtrarem. Nã etſi illam penitus huiuſcemodi rerum inſolentia cognoſcere nõ ualebunt magno tamen cumulo tam uarię multipliciſq; doctrinę obruti: et eloquentię fulgore preſtricti ſumma tamen cũ uoluptate cuncta admirabuntur: atq; obſtupeſcent. Nup aũt cum. Q. horatii flacci uolumina in manibus eſſent: ac ppea diligentius ſingula intuerer: et ſimul quę in illũ ab Acrone porphyrioneq; doctiſſimis illis quidẽ uiris et grãmaticis nõ cõtemnendis ſcripta eſſent ſępius repeterẽ noſtrę operę haud mediocre pretiũ futurũ duxi: ſi ſapiẽtiã huius poetę ĩ rebus ipſis inueniendis et mirificũ cõſilium atq; artificiũ in ſingulis diſponendis atq; ornandis pro uiribus aperirẽ: ac poſtremo uerborũ uim atq; uarias notiones edocerẽ: Quod illi cũ optime preſtare potuiſſent aliis tamen ſcribendũ reliquerũt. Quas quidẽ lucubrationes

noſtras quo potiſſimum conferam quã in eam domũ cui pp plurima parentis tui in me me
rita omnia debere nõ ignoro? Elegi aũt te potiſſimũ illuſtriſſime Guido: quoniã horatii uo
lumina huiuſcemodi artificio cõſcripta ſunt: modo recte intelligatur: ut et eius lyricum car
men ad iuuenile ingeniũ excitandũ: et ad linguam expoliẽdam atq; ornandã uehemẽter te
iuuare poſſit. Sermones uero et epiſtolas ad mẽtes humanas omni labe purgandas: et opti
mis moribus informandas: quis nõ tantũ ualere intelligat? ut multorũ philoſophorũ libros
doctrina quidẽ ęxequent. Eloquentia uero quae et animos noſtros ſuauiſſime demulcere et
efficaciſſime mouere põt: longe ſuperẽt. Permulti intereſt illuſtriſſime Guido quo quiſq;
parente natus ſit. Permulti etiã quibus pceptoribus a primis incunabulis educetur infans
Sed pleraq; hominũ pars aut naturę imbecillitate adeo hebeſcit atque torpet: aut parentum
educatorumq; uanitate adeo molliter eneruateque educatur: ut cõſopita i illis ac penitus ſe
pulta rõne ſolus appetitus uitę et actionũ imperium teneat. Verum hęc in te cõtra eſſe oẽs
intelligunt. Preſtantiſſimis. n. parentibus ortus eam a primis annis indolem pre te tuliſti:
ut nullo uirtutũ genere te ab iis degeneraturũ manifeſta inditia dares: Nam et ingenii ſi
mul et paternę tum magnanimitatis tum probitatis haud obſcuri igniculi ſtatim eluxerũt.
Neque id temere: Nam ut eſt apud hunc qui i manibus uerſatur poetã nec columbas aqui
lę: nec damas generãt leones. Maximũ igitur a fortuna munus habes: ut iis ſis parentibus
procreatus: qui modo illorũ ſapientiam probitatẽque aduertamus inter rariſſimos enumę
randi ſint. Acceſſit deinde eorumdẽ diligentiſſima quędã et in minimis etiam rebus uehę
mẽter anxia educatio. Quę quidẽ neſcio quo malo fato ſeu potius ſtultiſſima hominũ negli
gentia apud pauciſſimos contingit. Quotus. n. quiſque reperitur qui ullum tedium: ullum
ue laborẽ recuſet: ac potius extremum capitis piculum et maximam famę iacturam ſponte
nõ ſubeat: ut ea liberis ſuis iure hereditario relinquat: quę fortunę iniuria uel temporis mo
mẽto eripi facile poſſint. Vt eos aũt ita educet iiſque artibus inſtruat ut nemini inuiſi omni
bus cari et aduerſus fortunę temeritatem armati ſemp tutique ſint oĩo negligat. Quorum
quidem negligentia omnibus laudibus illuſtriſſimam reddit parentis tui in te educando cir
cũſpectiſſimam ac ſedulam diligentiam: quae per probatiſſimos pręceptores: maxime uero
p ſe ipſum id effecit ut preter florentiſſimum imperium quod ille et animi magnitudine et
militari diſciplina late propagatum tibi comparauit te quoque ut tanto imperio dignũ face
ret omni uirtutum genere excolendũ curauerit. Quapp cũ ętate puer ſis quod adhuc pueri
tię ueſtigiũ in te apparuit? At cõtra quod ſtudium: quae actio: quę cogitatio non uirilis fuit
Vt perſianum illud carmen tanquam ex intimis adytis depromptũ de te oraculum uideatur
Scilicet ingeniũ: et rerum prudẽtia uelox Ante pilos uenit dicenda tacendaq; calles. Qua
propter perge obſecro qua coepiſti uia: et his iactis uite tue fundamẽtis ad ſummũ omniũ
uirtutum culmẽ te erige. Videmus multos et noſtra et ſuperioribus ętatibus: qui cũ omnia
ſumma ſibi animo cõciperent: tamẽ quia domeſtici deeſſent auctores externos imitari cona
ti ſunt. Quamobrem i uiribus corporis exercendis Tullium hoſtilium: Papirium curſorẽ
et utrũq; africanum ſibi propoſuerũt. In doloribus autem perferẽdis Mutium Sceuolam:
et. C. Marium. In animi uero robore ac magnitudine duorũ ſcipionum qui i hiſpania uirili
ter occubuerũt. Duorum itidem africanorum. M. denique Marcelli atque i primis. C. ceſa
ris plurimas fortiter res geſtas admirati ſũt. Et quoniam ſumma quędã humanitas ſummę
grauitati optimo cõtẽperamẽto cõiuncta uehemẽter principem exornat: in ſeueritate quidẽ
Curium: Cincinnatum: papirium: brutum: Torquatũq; ſibi propoſuerũt. In facilitate aũt
et manſuetudine et Iulii Ceſaris et africani ſemper meminerũt. Profundiorem poſtremo
in rebus agẽdis prudẽtiam ad Numę pompilii: Fabii maximi: et duorum catonum exẽplar
ſibi uẽdicare cõtẽderunt. Ac demũ ſe curio: Fabritio: Camillo et athenienſi Ariſtidi ſimil
limos ſe reddere conati ſunt. Tibi autem o inaudita felicitas et res optanda aliis potius q̃

ſperanda tibi inquam illuſtriſſime Guido nihil ab externis mutuandum eſt: cū ab īmortali
deo eum ſis patrem conſecutus: qui tibi omniū quas memoraui uirtutum ęgregium atq₃ cō
ſpicuum exemplar abunde ſupq₃ eſſe poſſit. Hūc igitur toto animo et tota mente amplecte
re. Hunc cole. Hunc obſerua. Hūc imitare: ac penitus exprime. Nam ſi illuc tandem eua
des quo eum ueniſſe cernis: quid amplius tibi aut ad bene beateq₃ uiuendum: aut ad tui no
minis gloriam propagandā excelſius inuenire poſſis nō reperio. Sed de parente tuo alias
quem quidē uniuerſa iam italia et in armis et in toga ueluti alterum apollinē cōſulit: quem
omnes tanti faciūt: ut conſtantiſſima omnium opinione eas demum partes uictrices euaſu
ras iudicent quarum exercitibus Federicus feltrius imperet. Qui nuper ī ardentiſſimum
bellum profectus hoſtium qui militum numero longe ſupiores celerrimam ſibi et indubita
tam uictoriam pollicebantur maximos impetus ſua ſapientia ac militari diſciplina repreſſit
omneſq₃ conatus irritos reddidit. Sed ut dixi de parēte tuo alio loco. Interim uero ut ad te
redeam Ego in primis tuam hāc tenerā ętatem cum reliquis doctrinis tum maxime poetica
diſciplina inſtruendam informandamq₃ cenſeo: pręcipue aūt Horatii uolumina legenda iu
dico. Nam omnia bene uiuendi pręcepta quę ex adorandis philoſopię ſacrariis promi ſolēt
hinc optime percipi poſſunt. Nam quod porro genus hominum? quis ordo? quę ętas? quis
ſexus? quę deniq₃ conditio ex hoc ampliſſimo fonte ſuę uitę officia non hauriat. Qua obſe
cro efficacia metum: ignauiam: luxuriam: iniuſtitiam: impietatem: auaritiā: incōtinentiam:
et reliqua uitia exagitat? Quibus contra laudibus: quibus premiis Iuſtitiam. Inuictam ani
mi magnitudinem et pro patria pro parētibus periculorum cōſideratam ſuſceptionem. Re
ligionem in deum. Pietatem in maiores. Caritatem in omnes proſequitur. Adde ſi placet
quod quo pacto ſecum: quo cū domeſticis: quo cū ciuibus: quo deniq₃ cū peregrinis agēdū
ſit nullus philoſophus diſtinctius edocet. Sed nos iam ad illius interpretationes ueniemus
ſi prius litterarum ordine quę per uniuerſum uolumē uocabula explicata ſunt ex chartarū
numero indicabimus imitati aliqua ex pare in ea re Plinium ſecūdum: in qua ipſe Valeriū
Soranum imitari non inficiatur.

TABVLA VOCABVLORVM QVAE IN NOSTRIS COMENTARIIS SVO ORDINE INTERPRETATA INVENIES MODO INDITIA NVMERORVM SEQVARIS.

Amphion i
Agnationis gradus iii
Area v
Attalus v
Albū a candido x
Armus x
Atina xiii
Arduum xv
Aſia xvi
Argumentum xvii
Apologus xvii
Aſtragali xvii
Aura xviii
Agrippa xviiii
Auſpicium xviiii
Atreus xviiii
Ambigua xxii
Aſota xxii
Aglaophenus xxv
Aemus xxviii
Alcida belua xxix
Aucupium xxix
Arguo xxxiii
Argumentū xxxiii
Argutus xxxiii
Allegoria xxxiiii
Antenne xxxiiii
Agathyrſus xli
Aſterie xliii
Anus xlvi
Angiportus xlvi
Arctos xlviii
Acinacis xlviiii
Architas taretinus l
Animarū trāſcorporatio l
Aethalides l
Arabia lii
Alceus liiii
Ambire lvi
Ambitio lvi
Aetates a metallo lvii
Amyſtis lvii
Accipiter lviiii
Arduum lxiiii
Acinus lxviii.ccxviii
Apto lxxiii
Achemenida lxxv
Arbores felices et infelices lxxvi
Aeacus lxxvii
Alceus lxxvii
Aeolus lxxix
Aegeum lxxxi
Attalus lxxxiiii
Attalicus lxxxiiii
Arbuſta lxxxvii
Ambitio lxxxix
Amaltea capra lxxxx
Atrium lxxxx
Atrienſis lxxxx
Aura lxxxxi
Anni rō et origo ci
Amphieraus c vii
Aruſpicina c viiii
Auguria c viiii
Habilis c xi
Auguriū c xviii
Augures c xviii
Achelous c xxi
Andromada c xxii
Aegeum mare c xxiii
Anna c xxiii
Amoris inditia c xxiiii
Antiope c xxv
Aquilarū ſpés c xxviii
Aſdrubal c xxviii
Ador c xxviii
Adorea c xxviii
Almus c xxx
Anteuorta c xxxix
Amicitia c xxxx
Aiax oilei c xlvii
Alacampſa c l
Auentinus c lvi.c lx
Antiphates c lxiii
Actus.v.in comedia c lxv
Aſſis in.xii.partes c lxxiiii
Ambubaię c lxxv
Antiſtius labeo c lxxxii
Aquarū ſpés c lxxxvii
Anxur c lxxxviii
Atabulus c lxxxix
Arpi c lxxxix
Aluta nigra lunata c lxxxx
Apella c lxxxxv
Atteſtari c lxxxxvi
Accipenſer cc i.cc ii
Harpiyę cc ii
Ariſtippus cc vii
Aediles curules cc viiii
Aeſopus cc x
Auctoratus cc xx
Alec cc xxii
Alifanus cc xxii
Anſer cc xxiii
Aegritudo cc xxx
Amphionis et zeti fab. cc lv
Adulator cc l
Apelles cc lviiii

Bonus xxii
Bacchus xxviii.xli.xlviii
Baſſareus xli
Bellorophon l
Brithania lvii.lxxxxiiii
Baccha lxviii.c xlvii
Bacca lxviii.c xlvii
Boſphoros lxxvii
Bigę lxxxii
Biſſus lxxxii
Briarei fab. lxxxiii
Barrus lxxxiiii.c xlviiii
Baię lxxxv
Bacchi nomina c xiii
Bidentes c xiiii
Balanus c xxi

Bactra cxxii
Bellaria cxxxi
Bulla cxliii
Bitumen cxlv
Bubalus cxlvi
Bidental clxxi
Balatrones clxxv
Baptę ccviii
Blaterare ccxix
Balenę ccxxix
Bion boriſtenes cclxi

Clomas i
Crateus i
Curriculum iii
Caput vi
Caſtra vi
Catulus vi
Cythara vii.xvi
Carmen x
Caſtor pollux xii
Cyprus xii
Cumbo xv
Cubo xv
Cohors xv
Cyclopes xvi
Coma xvii
Ceſaries xvii
Chryſidis fab. xix
Corinthus xx
Cęlum xxi
Cypreſſus xxiii.lxxix
Componerę xxiiii
Callidus xxvi
Como xxxi
Ceruix xxxiii
Copula xxxiiii
Crimen xxxvii
Coelius xxxvii
Cybeles xxxvii
Coribantes xxxvii
Crimen xxxvii
Copię cornu xxxviii
Circe xxxix
Centauri xl
Cupidines xli
Ceſpes xlii
Cantarus xlii
Cecubum xliii
Caribdis xlviiii
Chryſaor xlviiii
Chimera l
Compedes lv
Carpathium lvi
Cicatrix lvii
Cella lviiii
Contamino lviiii
Coccix lviiii
Colūbi lxix.lxxxxiiii
Colchis lxxvi.lxxxxvii.
cxliiii
Cęlebs lxxx
Cato lxxx
Cura lxxxi
Cęli.xii.partes lxxxiii
Crines ex anguibus lxxxvii
Cerberus lxxxvii
Cygnus lxxxvii
Campus lxxxix
Campus martius lxxxix
Clientes lxxxix
Cementa lxxxx
Capra cęleſtis lxxxx
Coſtum lxxxx
Caſtalius lxxxxv
Calendę ci
Cetus cv
Cato cv
Chryſus cvi
Cecrops cxi
Codrus cxi
Caput cxvi
Coruus cxviii
Cornix cxviii
Clarare cxxvii
Conſitius cxxxix
Clauſimus cxxxix
Cameſſe cxxxix
Canidia cxliii
Clunis cxlvii
Conopeum cxlvii
Creta terra cxlviiii
Crocodillus cl
Comedia clxi
Cachinnus clxii
Cruſta clxxiii
Cruſtum clxxiii
Compilare clxxv
Catillus clxxvii
Calones clxxvii
Ciniflones clxxviii
Cinerarii clxxviii
Crepida clxxxiii
Charta a mēbrana clxxxvii
Cerebroſus clxxxviii
Colyria clxxxviii
Clitella clxxxviii
Canuſium clxxxix
Calendrum clxxxxiiii
Catilones cci
Ciconia ccii
Caulis cciii
Circus ccviiii
Cete ccxv
Coranus ccxv
Cauſa ccxxviii
Chiragra ccxxviii
Crantor ccxxxi
Cerite cera ccxxxviii
Cauſari ccxliiii
Concinnare ccxlviiii

Dierum ſpēs v.lxxv
Deucalionis diluu. viii
Dimidium. Dimi-
diatum xiii
Dedalus xv
Dicere xix
Domicilium xix
Domus xix
Delphi xx
Diſcus xxiii
Dardanus xxxvi
Dindimene xxxvii
Diuortia xli
Delos xliii
Deſideriū xlvi
Dapes liiii
Dedocere lxiii
Diadema lxiii
Decurio lxv

Dii ſelecti lxxvii
Danaus lxxviii
Dacus lxxxvii
Duellum lxxxxvii
Delictum lxxxxviii
Deſtino cv
Danae fab. cviii
Diuinationis genera cviiii
Diana cxiii.cxxxix
Deuerra cxxii
Daunus. Daunia cxxiiii
Dithyrambus cxxv
Dyrces fab. cxxv
Druſus cxxvii
Dactyli clxxvii
Diuerbia clxxxxvi
Drachma ccxx
Diarium ccxlvi
Democritus ccxliii

Hedera vi
Hereo viii
Eryx x
Erycina x
Epheſus xx
Equi ortus xx
Echo xxviii.xlii
Elicon xxviii
Hercules xxx
Helenes raptus xxxv
Explodo xlii
Euphorbius l
Examen lvii
Epicurus lxiiii
Expedio lxix
Erithea inſula cxxix
Enceladus cxliii
Europa cxviiii
Emulatio a zelotipia cxxiiii
Echion cxxix
Eteſie cxxxvi
Eanus cxxxix
Epodos cxxxx
Echidnus cxliiii
Exquilię cxlvi
Helephantes cxlviiii

Elegia clx
Hexameter clx
Empedocles clxxi
Helleborum ccvii
Eruum ccxviii
Eruilia ccxviii
Epiſtola ccxxiiii
Elementum ccxxviii
Errones ccxxxiii
Eſſeda cclii

Fulmen viii.clxxxxvi
Freta xiii
Febris xiiii
Fauni xvii.cx
Fabula xvii.cx
Fleo quid differt a ploro et reliquis xvii
Focus xxiii
Furtum xxvi
Fas xxvi
Faſces xxxi
Fero xxxii
Fundus xxxii
Fama a rumore xxxii
Falernum xliii
Fides xlvi
Fores xlvi
Fidis xlviii
Fuſcus xliiii
Fucus lxxxxvii
Frutices cv
Fons cv
Faſtus cviii
Ferię cxxvi.cxxxi
Feriati cxxvi.cxxxi
Fauſtitas cxxx
Falx cxl
Fiſtula cxi
Fraxinus cxvii
Falſum clvii
Fictum clvii
Ferulę clxxxiii
Focal ccxi
Faba pyctagorę ccxvii
Furcifer ccxviii

Feſcennina cclvii

Gratia i.xvi
Grando vii
Gens viii
Grauis viii
Gigantes xv.lxxxxv
Gena xxxiii
Gelonus xlii.lxxi
Gaza lii
Gramen lxiiii
Geſtire lvii
Garganus lxxi
Gallicinium lxxv
Gerion lxxviii
Germanicus cxxvii
Glaucus clxxxxiii
Graſſari ccxv
Garum ccxxii
Gladiatores ccxxiiii
Gaudium ccxxxii

Icarii fabula v
Iuppiter vii
Iuno vii
Ilia viiii
Iuuentus viiii
Iuuentas viiii
Iuuenta viiii
Iratus xv
Iracundus xv
Ius fas xxvi
Inſignis xxxi
Iecur xxxiii.xlvii.lxxviii
Iacto xxxiiii
Ignis xxxviii
Idaſpes xliiii
Inulus xlv
Iuſtitię partes xlvi
Integritas xlvi
Ianua xlvi
Interlunium xlvii
Interregnum xlvii
Hippologus li
Ingenuus lv
Inachus lxv

Iugum lxvi
Iocorū genera lxxiiii
Iuger lxxx
Ico lxxx
Ingenium lxxxiii
Idoneus lxxxvii
Inuidia lxxxvii
Hiberus lxxxvii
Inceſtus lxxxxi
Ironia lxxxxvii
Incubus c viiii
Intercidon c xxii
Inſtar c xxx
Hippolitus c xxxii
Idus c xxxvi
Iani templum ter clauſum c xxxix
Iani nomina c xxxix
Ianus c xxxix
Iaſon c xlii
Inimicitię c xliii
Hipponactes c xlvi
Inſiſto c li
Inſto c li
Inſulę beatę c lii
Iambus c lxi
Ingluuies c lxxv
Iudices ſelecti c lxxxvi
Incor cc v
Ieiunia cc xi
Iecur anſerinum cc xxiii
Integritas cc xlviii
Iuris origo cc lv

Ludorū genera iii
Libya v
Lenis vi
Lituus vi
Ludi x
Ludus a ioco xi
Leuis xi
Lętus xi
Loetum xv
Leſbus xx
Liberalitas xxxi
Lares xxxii
Ludibrium xxxv
Lino xxxvi
Lupus xxxix. xlv
Libertas xli
Licentia xli
Ludi apollinares xliii
Latona xliii
Leones xlv
Lacerta xlv
Ludere liiii
Libertus lv
Libertinus lv
Liburni lviiii
Lymphę lviiii
Lymphatus lviiii
Lapilli albi cretenſium lviii
Lepores lviiii
Langor lxiii
Luſtrum lxvi
Lachrymę lxxiiii
Lepores lxxv
Lynx lxxviii
Lucrinus lxxx
Lacus lxxxiiii
Lacunar lxxxiiii
Laquear lxxxiiii
Lucullus togatus xerxes lxxxv
Lycurgus lxxxvi
Luridus lxxxxvi
Lauo.is. c v
Lamiarū familia c viii
Liris c viiii
Luna c xiii
Lycambes c xlvi
Lippus c lxxxi
Luſcus c lxxxi
Lygurire c lxxxxii
Loligo c lxxxxvii
Laberius c lxxxxvi
Lances cc xx
Lupus piſcis cc i
Luſcinia cc x
Lardum cc xviii
Libum cc xxi
Laniſta cc xxiiii
Letitia cc xxxvi
Libido cc xxxvi
Lauerna cc xlvii
Lauerniones cc xlvii
Lyſippus cc lviiii

Marſias i
Mercurius i. xxv
Midas i
Meta iiii
Marſi vi
Mortis tria genera xiiii
Manes xvii
Muri xviii
Męnia xviii
Nemnon xviiii
Mollis xxi
Mineruę cum neptunno cōtentio xx
Moroſus xxiiii
Moratus xxiiii
Muſę xxvii
Minerua xxix
Mico xxxii
Modicus xxxiii
Memor xxxiiii
Magus xlviiii
Minos l
Merces lii
Mercatura lii
Manicę lv
Maſſagetę lvii
Mareotis lviiii
Munia lxvi
Munus lxvi
Municipium lxvii
Malobratum lxviiii
Mentum lxviiii
Mane lxxv
Manum lxxv
Migdon lxxv
Moles lxxx
Marmoris ſectio lxxxv
Muſice tria genera lxxxxix

Marica cviiii
Monſtrum cviiii
Miſceo a propino cxi
Mica cxiiii
Memphis cxvii
Moméphis cxvii
Memphitis cxvii
Mirabolanus cxxi
Macula cxxvi
Maſſilia cli
Mutilus clxxxix
Mancus clxxxix
Mullus cci
Macellum ccx
Muria ccxiiii.ccxxii
Murena ccxxii
Mirmillo ccxxiiii
Moſchus ccxxxvi
Metus ccxxxvi
Mille ccxxxvii
Muſtela ccxxxix
Malus cclvii
Magus cclviiii

Nobilis iiii
Nix vii
Nouum viii
Nauigiorũ inuẽtores xiii
Notus xiii
Nothus xiii
Neceſſitas xv
Neceſſitudo xv
Numa põpilius xxx
Nota xxxiii
Nomen xxxiiii
Nauis xxxv
Nauigium xxxv
Nauis partes xxxv
Nereus xxxvi
Nymphę xxxvi.liii
Nuptię xxxvi
Neſtor xxxvi
Nenia lxiii
Numantia lxxiii
Nomenclator lxxxix

Nequitia lxxxxvi
Neptunnus cxxi
Nereides cxxi
Naiades cxxi
Niobe cxxxi
Naptha cxxxv
Neobole cxlvi
Nates cxlvii
Neomenia clxxxxv
Norma:Regula:Perpendiculum ccxvi

Officina a taberna xvi
Oliua xx
Orpheus xxv.xxviii
Occupo xxxiiii
Hoſpes xxxvi.xliiii
Horreo xlv
Obliquus a trãſuerſo lxiiii
Ouis lxviii
Obſoletus lxxii
Hoſtis lxxxxvii
Oſtentum cviiii
Omen cx
Occeanus cxxi
Onyx cxxxvi
Orrea cxxxvii
Othonis lex cxliii
Oſci clxxxix
Oſcia clxxxix
Omaſus ccxiiii.ccxlvi
Oſyris ccxlviii
Orbilius cclv

Pindarus i
Pan i
Pierius i
Philagmon i
Preſidium iii
Palma iiii
Pauperies v
Plaga vi
Proteus viii
Pecus viii
Pecu viii

Prometeus xiiii
Paries xviiii
Pelops xviiii
Pomeria xxi
Pomaria xxi
Pluuia ab imbre xxi
Promitto xxii
Polliceor xxii
Perditus xxiii
Paleſtra xxvi
Preſtrigiator xxvi
Pindus xxviii
Prodigalitas xxxi
Paris xxxvi
Plaudo xlii
Prelum xliii
Phyton xliii
Pyrpile xliii
Pudor xlvi
Poſtes xlvi
Pubes xlvii
Pullus xlviii
Piplea xlviii
Pegaſus xlviiii
Pellis a cute li
Proſerpina li
Parco li
Parcus li
Plecto lii
Poſtulo liiii
Poſco liiii
Peto liiii
Parſimonia lv
Pannus lvii
Puluinar lviiii
Puluillus lviiii
Pollionũ familia lviiii
Plectrum lxii
Phraartes lxiii
Pinus lxiiii
Parce lxiiii
Poenus lxxiii
Produco lxxvi
Pagus lxxvi
Paganus lxxvi

Piſcinę lxxx
Poplex lxxxi
Phaſelus lxxxi
Perithous lxxxxvi
Parthi lxxxxvi
Pacorus lxxxxvii
Perduellus lxxxxvii
Pyrrhus rex c
Portentum c viiii
Prodigiũ c viiii
Pan c x
Propino c xi
Pincerna c xi
Pri c xv
Priuignus c xv
Picus c xviii
Pilunnus c xxii
Perénis c xxiii
Peréna c xxiii
Pyramides c xxiii
Plethrum c xxiii
Parrhaſius c xxxiii
Patulcius c xxxix
Poſtuorta c xxxix
Propago c xl
Pretexta c xliii
Putidus c xlvii
Podex c xlvii
Polypus c xlviiii.c lxxxi
Poetarũ laudes c lvi
Pilote c lxxv
Pauo c lxxviii
Petus c lxxxi
Parochi c lxxxviii
Parochia c lxxxviii
Proſcribo c lxxxxii
Pus c lxxxxii
Palpor c lxxxxix
Perna cc iiii
Petaſo cc iiii
Ptiſana cc viii
Polemon athenienſi cc xi
Plato cc xii
Piſciũ tegmenta cc xiii
Piper cc xiii
Priuũ cc xiiii
Perpendiculũ cc xvi
Pyrgus cc xix
Ponderũ nomia cc xx
Philoſophię partes cc xxv
Philoſophorũ ſectę cc xxvi
Principia cc xxviii
Perturbationũ genera cc xxxvi
Piper cc xlv
Penteus cc xlviii
Principis officiũ cc lv
Pilenta cc lviii
Petorita cc lviii

Quirites iiii
Quirinus xxvii
Queri lamẽtari lxxxxvii
Quadrigę c xxxii

Rota iiii
Ratis v
Rufor v
Ripę viiii
Rupes viiii
Robur xiii
Rhodos xx
Romulus xxx
M.Regulus xxx
Referre xxxi
Rumor xxxii
Rixari xxxiii
Rex lvii
Riſus lxxiiii
Rugę lxxviii
Reddo lxxxiii
Rhodanus lxxxvii
Redemptor lxxxx
Rubigo c xiiii
Rauus c xviii
Reſigno c xxiii
Reportia cc iii
Repotia cc iii
Reus cc xii
Regula cc xvi
Rudis cc xxiiii
Rhetor ab oratore cc xxxi
Renes cc xxxvii
Redemptor cc lxi

Sacadas i
Sterno vi
Strages vi
Sęculum viiii
Sanctum x
Satyri xvii
Signum xxii
Socius a comite xxii
Sub xxiii
Stare xxiii
Solum xxx
Sentina xxxv
Scythę xlii
Scoloti xlii
Syrtes xliiii
Securus a tuto xlviii
Saga xlviiii
Socrates liii.cc xii
Sardinia liii
Seruus lv
Salii lvii
Superſtes lxiii
Superſtitio lxiii
Subigo lxvi
Salictum lxvi
Saga lxvii
Sagire lxvii
Sedes lxviii
Sella lxviii
Sedilia lxviii
Sagicta lxx
Sales lxxiiii
Scommata lxxv
Sententia lxxvi
Sanguis lxxxvii
Somnus lxxxix.lxxxxiiii
Serui lxxxxvi
Seditio lxxxxix
Spartacus c vi
Somniandi ſpés c viiii
Sortes c x
Salire c xiiii
Sors c xvi

Specus cxvi
Sonniorũ portę cxix
Siluanus cxxii
Sicambri cxxvi
Scopas cxxxiii
Scarus cxli
Striges cxliiii
Subare cl
Sęculũ cliiii
Sęculare cliiii
Solis triplex po
teſtas clv
Satyra clxxii
Satyri clxxii
Salax clxxvii
Salire clxxvii
Scriba clxxxviii
Succus clxxxxii
Sonnia uera clxxxxvii
Sirenes ccv
Stragula ccviii
Sapientes ccxi
Socrates ccxii
Siſer ccxxi
Scruta ccxl
Seruus ccxlvii

Terpander i
Tamyris i
Timotheus i
Turba iiii
Teſtor vi
Tybris viiii
Triſtis xiii
Taberna ab officina xvi
Tali xvii
Tieſtes xix
Tempe xx
Tenere xxii
Teucer xxii
Tellus xxii
Tellumo xxii
Terminus xlv
Terminalia xlv
Tygris xlvi
Tantalus l
Tarentum lii
Turma lxv
Tibia lxvi
Trophea lxxi
Tumultus lxxxi
Titanum fab. lxxxii
Temperantia lxxxx
Tanais lxxxxv
Typheus lxxxxv
Torques lxxxxix
Torquatus lxxxxix
Trochus cxvi. clxix
Turbo cxvi
Telogonus cxxi
Tuſculum cxxi
Tripodes cxxiii
Tramites clii
Toxicum cliiii
Tragedia clxi
Togata mulier clxxvii
Tres lecti clxxxvi
Teracina clxxxviii
Trulla ccviii
Tuſcus uicus ccx
Tireſia ccxiiii
Turdus ccxiiii
Triquetra ccxvii
Tenus ccxxviii
Talentum ccxxxvii
Teſqua ccxliiii

Verro iiii
Ve v
Vetus v
Viridis vi
Virgo viiii
Veſta x
Veſtales x
Humeri x
Vultus a facie xi
Vlciſcor xi
Venus xii. xvi
Venti xii
Vada xiiii
Humanitas xiiii
Vacuus xv
Ver xvi
Vulcanus xvi
Vipera xxiii
Venatio xxx
Vis xxxviii
Vertex xli
Vilis xlii
Vaticanus xlii
Vagire xlii
Vinaria uaſa xlii
Verbene xlii
Value xlvi
Vrſa xlviii
Venenum xlviiii
Vices lii
Victima ab hoſtia lxv
Veſperna lxxv
Vena lxxxv
Virtus ciiii
Victa cvi
Virtutes cxxxv
Vidua cxxxvi
Venter ab aluo cxlvii
Vanum clvii
Vmbella clviii
Velabrum clx. ccx
Varus clxxxi
Vatillum clxxxviii
Venuſium clxxxxix
Verna ccxviii
Vertunnus ccxix. ccliii
Vmbra ccxxii
Vuluptas ccxxxii
Voluntas a libidine ccxxxvi
Vacũna ccxlii
Velia ccliii
Virus cclviii. cclxi

Hygris i
Hyades xiii
Hydrops lxiii
Hydra cxxix
Hymettus lxviii. lxxxiiii

Zodiacus lxxxiii

CHRISTOPHORI LANDINI FLORENTINI IN. Q. ORATII FLACCI CARMINA INTERPRETATIONES INCIPIVNT FELICITER.

Etuſtum ſane inſtitutum eſt: et quod deinceps ab oibus pene doctioribus ꝑpetua ſit ſemper conſuetudine obſeruatū: ut ſiquis ex elegantioribus poetis enodandus interpretandusq; aſſumitur: uita in primis eius deſcribatur. Deinde uoluminis ipſius titulus apponatur. Quęritur deinceps quo carminis genere: quo ſcribentis conſilio liber compoſitus ſit. Ac poſtremo et numerus: et ordo librorum oſtēditur. Hunc nos igitur ordinem ea ratione proſequemur: quoniam et utilitati ſimul: et uoluptati legentium inſeruituros putamus. Ac poetę uitam moreſq;: atq; ingenium non ſolum ex quibuſdam cōmentariolis breuiſſime ſcriptis: uerum multo magis ex iis: quę uariis ĩ locis ipſe de ſe tradidit ac ſuis carminibus mandauit: facile intelligemus. Natus eſt igitur. Qu. Oratius flaccus ſexto idus decembris Torquato et Cocta conſulibus humili ſane loco: utpote parente pręcone ac libertinę condictionis. Quod etſi a ſuis detractoribus: qui fortunę cōmoda animi bonis per ſūmam ſtultitiam pręferunt: ſibi ſępius obiiciatur: ipſe tamen non ut aliquid criminoſum fatetur: ſed ut glorioſum confitetur. Atq; culpam omnem in fortunam reiiciens ita de patre multa refert: ut illum et uirum probum: et erga filii educationem diligentiſſimum uehementer cōmendet: et ſuorum ſtudiorum initia ab eo profecta affirmet. Natus eſt uenuſii: quę urbs in apulia an in lucania ſit ipſemet ambigere uidetur. Pater aūt illum ad ętatem uſq; puerilem uenuſii educauit. Optima deinde pueri indole admonitus romam ꝑduxit: ſedulaq; diligentia effecit: ut per pręceptores probatiſſimis moribus: et optima doctrina inſtrueretur. Sed redeo ad Oratium. Is enim cum primę adoleſcentię ęrudimentis iam ſuffultus eſſet: athenas philoſophię cauſa ſeſe contulit. Atq; prima ętate epicuream ſectam: quę et latius q̄ reliquorum philoſophorum familię iam ſerpebat: et adoleſcētis animū facile irretire poterat: adamauit. Verum cum deinde in maturiori ętate maturius iam conſilium ĩſurgeret: molliſſimo dogmate contempto in academiam migrauit. Cuius rei teſtimonium hęc in epiſtolis carmina eſſe uidemus. Ac ne forte roges quo me duce: quo lare tuter. Nullius addictus iurare in uerba magiſtri. Quo me cunq; rapit tempeſtas deferor hoſpes. Quod iſtitutum proprium academię eſt. Et alibi adiecere bonę paulo plus artis athenę. ſ. ut poſſem curuo dinoſcere rectum. Atq; inter ſiluas academi querere uerum. Inſecuta deinde ſunt ĩfeliciſſima illa bellorum ciuilium tempora: in quibus cum in contraria ſtudia cuncti mortales abirent: ipſe tanquam libertatis amator brutianis partibus adhęſit. Tribunatumq; militare in eius exercitu meruit. Victo autem atq; ceſo Bruto: cum rei familiaris anguſtiis pręmeretur: neq; Brutum alium cuius liberalitate ſubſtentaretur haberet: ad poeticam cogente inopia ſeſe contulit. Hinc illud ipſe de ſe: paupertas impulit audax ut uerſus facerem. Demum cū uirgilio Varoq; amiciſſimus factus eſſet: atq; per eoſdem mecenati cōmendatus: breui et ſua morum ſuauitate: et ſua dicendi facultate ipſi mecenati: qui ſua ſponte uehementer in omnes poetas propenſus eſſet: et in ipſos apprime liberalis: adeo carus acceptuſq; factus eſt: ut illius tū liberalitate nō mediocriter rē ſuam familiarem auxerit cum maxime auctoritate atq; gratia: qua ille apud imperatorem plurimum polleret: ueniā aduerſę factionis primo ab auguſto meruerit: paulatī deīde ſibi ſit familiariſſimus effectus. Reliquam igitur ętatem per ſūmum otium et philoſophię ſtudiis et poeticę facultati penitus addixit. Vixitq; mente tranquilla. Quippe qui cum neceſſaria abunde ſuppeteret: maiores

diuitias magno animo contemneret. Extinctus eſt anno ętatis ſuę ſeptuageſimo: uel ut alii
uolunt ſeptuageſimo ſeptimo: ſepultuſq; in exquiliis iuxta tumulū mecenatis. Statura fuit
breui: obeſo corpore: et oculis lippis. Hinc ipſe. Nam uigilare malum crudis: et ludere lip
pis. Ferunt hunc uirum in libidinem pronum extitiſſe. Cęteris uero moribus integerri
mum. In amicitiis autem deligendis prudentiſſimum: et in conſeruandis conſtantiſſimum
ſimul et officioſiſſimum fuiſſe. Vita frugi et parca. Ambitione autem nulla: nullaq; pompa
Quippe qui fateatur ſe in foro de rebus uenalibus atq; minutis crebro ſolitū eſſe ſciſcitari
Erat ad iracundiam facilis: ſed minime in ea perdurans. Scripſit in uita carminum libros
quattuor. Epodon inſuper et carmē ſęculare. De arte poetica librum unum. Sermonū duos
Epiſtolarum totidem. Quę omnia opa facile indicant in eo homine: et a natura ſapientiam
non mediocrem: et uariam multiplicemq; doctrinam. Verum de hominis uita hactenus. Ti
tulus uero uoluminis eſt. Q. Oratii flacci carminum liber primus incipit. Quod autem ad
carminum genus pertinet: etſi hoc uarium multiplexq; ſit: uno tamen nomīe uniuerſas hu
iuſcemodi ſpecies lyricos uerſus: quoniam ad lyram canuntur iure priſci illi gręci appella
runt. De quorum origine cum pauca dixerimus: eos quoq; qui in ea arte floruerint proſe
quemur. Verum origo ut ī pleriſq; uetuſtioribus rebus obſcura ſane eſt. Heraclides tamē
refert Amphionem thebanum: quem antiopę ioui peperit: primum a Ioue patre citharedicā
poeſim edoctum fuiſſe. Idq; probat ex iis: quę in ſycione de ſacris argiuorum et poetis et
muſicis ſcripta ſunt. Eadem ętate linum thebanum uerſus luctuoſos ceciniſſe credunt. Et
pierium ex pieria poemata de muſis. Et philamonem fratrem latonę Dianę: et apollinis ge
neſim in concentibus ędidiſſe. Cecinit et Thamyris adeo ſonore et ſuauiter: ut muſas ī cer
tamen prouocaſſe dicant. Et homerus illum ab ipſis excecatum ſcribit. Verum et iſtis et re
liquis eorum temporū terpādrum pręferunt: cum illorum oratio neq; omnino ſoluta: neq;
omnino numeris aſtricta ſit: hic poeta lyricus oſtendit multa in arte et archilocho antiquior
fuit. Alexander autem refert olympum chordarum pulſationem primum in gręciam intu
liſſe. Hygnim autem primum tibiam inflaſſe. Deinde eius filium Marſyam. Alii rem ipſā
prius ī myſia repertam uolunt. Clomas autem ſiue ex arcadia tegeus: ſiue ex boetia theba
nus fuerit: ſecundum plutarcum eorum numerorum: qui a tibia ſunt poeta poſt terpandrū
fuit: poſt uero cloman archilochus. Pręterea olympum alterum a ſuperiore et cratetum eius
diſcipulum. At Sacadas argiuus elegias ad melodian ut gręco uerbo utar inſtituit. Hic in
pythiis ter uictoriam adeptus eſt: et conuerſionem quam στροφην dicunt in tribus to
nis dorio. ſ. phrygio et lydio adinuenit: et chorum canere docuit. Plutarcus autem in libro
de muſica tam ęgregiū inuentum non humanum: ſed diuinum affirmat: et alcei teſtimonio
citharę tibiarumq; muſicam in appollinem refert. Scribitq; eius in delo ſtatuam dextera ar
cum tenuiſſe: ſiniſtra uero gratias: quarum prima pulſabat lyram: altera tibiam: quę uero
media erat ore ſyringa inflabat. Plinius autem ubi de rerum inuentoribus ſcribit: muſicę ī
uentionem Amphioni tribuit. Fiſtulam pani. Monaulum mercurio. Obliquam tibiam my
dę phrygio. Geminas tibias Marſyę. Lydios modulos Amphioni. Dorios thamyrę trhacē
ſi. Phrygios marſyę. Addit quod citharam amphiō inuenerit: uel ut alii orpheus: uel ut alii
linus: ſeptem cordis additis Terpander. Octauam addidit ſymonides. Nonam Timotheus
Cithara ſine uoce primus cecinit Tamyras. Cum cantu amphion: uel ut aliis placet linus
cithara edita carmina compoſuit terpāder. Cum tibiis canere uoce Troezenus dardanus
inſtituit. Hęc Plinius. Diodorus autem ſiculus ſcribit linum apud gręcos concentus et
modulationes: quos latini numeros appellant primum inueniſſe. Et cum in poetica floreret
plures habuiſſe diſcipulos. Sed pręſtantiores Herculem Thamyrim et Orpheum: herculē
autem cum propter tarditatē ingenii in fidibus plagas a pręceptore ſubſtineret cithara qua

diſcebat linum interfeciſſe. Thamirim autem huiuſcemodi artificio elatum ſe muſis prępo
ſuiſſe. At illas iratas in hominem muſicę obliuionem inieciſſe: et illum luminibus orbaſ
ſe. Idem etiam alio loco fiſtulam ex pluribus calamis compactam cybelem iueniſſe ſcribit
Nec ignoro lyrę inuentionem a multis mercurio tribui: illamq; apollini per cõmutationẽ
datam. Sed hęc gręci. Hebrei autem Dauid eorum regem lyricum pręſtantiſſimum in pri
mis referre poſſunt: cuius teſtimonio facile id probamus: quod et quitilianus affirmat mu
ſicam ſtatim primis temporibus tantum non modo ſtudii: ſed etiam ueuerationis habuiſſe
ut idem muſici: et uates: et ſapientes iudicarentur: ipſamq; muſicam cum diuinarum rerũ
cognitione eſſe coniunctam. Quod animaduertens pręſtantiſſimus ille poeta Maro hiopã
cithara canentem inducit non res leues: ſed errantem lunam: ſoliſq; labores: et cętera illa
omnia: quę non niſi ex intimis philoſophię penetralibus promi poſſunt. Sed quia in hebre
os iam incideram nõ ne illi poetas habuerũt pręter dauid excellentes. Moyſen pręſtantiſſi
mum ducem: qui regnante athenis cecrope populum hebreum ex captiuitate eduxit. Et ſo
lomonem dauid regis filium. Iob etiam idumeus qui tertia ętate poſt iſrael natus eſt: car
mina quę ad citharam cani poſſint: edidit. Carminibus etiam canticum hiſaię cõſtat. Ne
q; apud priſcos latinos honore caruit huiuſcemodi muſica. Quando quidem ſolitos fuiſſe
apud priſcos in ępulis de clarorum uirorum uirtutibus ad tibicinem canere. Cato grauiſ
ſimus auctor i ſuis originibus ſcriptum reliquit. Conſtat igitur et antiquiſſimum eſſe hu
iuſcemodi artificium: et tanto in honore habitum ut qui in eo floruerint deorum filii ſint
putati. Atq; de arte hactenus. Ex omnibus aũt qui apud gręcos inter lyricos enumerant̃
Pyndarus ſine controuerſia princeps habetur: quem multi homero pręponere non dubi
tarunt. De quo et noſter poeta. Multa dirceum leuat aura cygnum. In hoc eſt pręcipua ſpi
ritus magnificentia pręcipuę ſententię et figurę. Et feliciſſima rerum uerborumq; copia:
et uelut eloquẽtię flumẽ. Multũ cõmendatur Steſichorus. Alcęus aureo plectro iure donat̃
Neq; prętermittendus eſt Symonides tenuis quidem alioquin ſermone proprio et iocun
ditate cõmendandus. Sed hęc de poetis. Nam prolipſior ſim ſi cunctos recenſeam. Quo
niam aũt lyricorum carminum plurimę formę ſunt: cõmodius illas in ſingulis odis inter
pretandis explicabimus. Decẽnouẽ aũt modos i hoc uolumie adhibuit poeta. Sed hoc pau
lopoſt. Quod ſiquis quo carachterę figura ue dicendi in ſuo uolumine uſus ſit oratius: re
quiret abſolute: ut puto: uereq; reſpondebitur mediocri pleraq; ſtilo conſcripta eſſe. Sępe
numero tamen rebus ita poſtulantibus modo grauiori ſpiritu inſurgit: modo in humilem
uſq; figuram delabitur. Vtitur actu mixto. Eſt enim triplex inuenitur apud poetas narran
di ratio: quem actũ appellant. Primus eſt cum omnia illi ex aliena perſona locuntur: ni
hil ſuo nomine denuntiantes: quem gręci δοαματικὸν καὶ μιματικὸν noſtri uero ac
tiuũ et imitatiuum dicunt. Quo maxime tragici comiciq; utuntur: Nõ eni narrãt: ſed agũt
narrãtes. Alter eſt. ἐξηγητικὸσ καὶ διδασκαλικὸσ ſic a narrãdo docẽdoq; dictus
quoniam ex perſona ſua narrat edocetq; cũcta poeta. Eſt poſtremo et tertius ex his duobus
cõmixtus et utriq; cõmunis cum partim ex ſe poeta loquitur: partim loquentem quempiam
iducit: ꝓptereaq; μικτὸν et κοινὸν .i. mixtũ et cõmunẽ nominãt. Quo aũt conſilio lyrica
carmina ſcripſerit haud ambigendum puto. Id enim pręſtare uoluit: quod ab omnibus poe
tis ſemper pręſtatum ipſe in arte poetica ſcribit. Nam cum diuini ſint uates deo ſeſe benefi
cia dando ſimillimos reddere cupiunt. Igitur ut utilitatem quam ex uaria multipliciq; doc
trina ſuis uerſibus includit mortalium generi aferret: ut illam etiã ſumma iocunditate aſp
geret opus ſcribendum ſuſcepit. Nec fuit ut multi dicunt. ultimus hominis finis ut alceũ
pyndarum ue aut alium ex gręcis imitaret̃. Sed eos ea ratione imitatus eſt: ut et quod iam
dixi pręſtaret: et ſibi ſimul immortalem gloriam pareret. Id eni omnes cupimus mortales

Nec quicq̃ tam humile eſt quod cupiditatis gloria non tangatur. Honos .n. ut eſt apud ciceronem artes alit: omneſq; ipſa gloria inflāmante ad ſtudia incendimur. Quam quidē rē nec ille noſter maro diſſimulanter de ſe oſtendit. Ait enim tentanda uia eſt : qua me quoq; poſſim tollere humo: uictorq; uirum uolitare per ora. Hoc ergo ſibi propoſuit Oratius: ad hocq; ueluti ad ultimum ſcopon omnes ingenii uires excitauit: atq; direxit: ut et uniuerſo hominum generi quoad liceret: et ſibi ipſi conſuleret. Qua quidem in re quātum profecerit adeo ex ſe in promptu eſt: ut noſtra oratione non indigeat. Quod aūt ad numerū ordineq; librorum attinet: et nullam habet dubitationem. Quattuor. n. ſunt et eo ordine quo in antiquis codicibus reperiuntur: ſcribendos putamus. Sed iam ad poetę uerſus tranſeamus.

MECENAS ATAVIS EDITE REGIBVS

Prima hęc ode monocolos eſt. i. unimembris: quoniam ex unico duntaxat metro ſiue modo conſtat. Hic autem aſclepiadeus ab aſclepiade auctore dicitur: ſiue coriambicus a pede Conſtat enim ex ſpondeo duobus coriambis et pyrichio. Siue ſi placet iambo. Habet autē coriambus quattuor ſyllabas ex iis primam et ultimam longas et duas intermedias breues ſic mece. naſatauis. Editere. gibus. Duabus utitur ceſuris ex pentimemore heroica: et duobus dactilis: aut ex ſpondeo et duobus choriambis et pyrichio ſiue iambo: uel ex ſpōdeo et dactilo et ſyllaba longa et duobus dactilis: ut Mece. naſata. uis. ędite. regibus. Eſt autem Oda aut Monocolos et unimembris. i. ex uno tantum genere carminis: ut hęc aut dicolos: ut ſequens oda quę conſtat ex ſapphico: et ex dimetro aut tricolos. Non nunq̃ etiam tetracolos. Quod in ſequentibus apparebit. Complet autem prima ode munus perfecti: exactiq; exordii. Auditorem enim ſibi ab omnibus partibus idoneum reddit. Captat enim ſtatim a principio beniuolentiam a mecenate: cum illum a nobilitate generis: atq; a liberalitate ſummopere cōmendet. Captat a perſona ſua: et quia ſe memorem gratumq; accepti beneficii mecenati oſtendit: et quia in eo laboraturum pollicetur: quo multos mortales iuuare oblectareq; poſſit. Captat et a re ipſa: cum hanc poeſis ſpetiem ꝑ cōtentionem extollat. Neq; ſe in eo minus q̃ diſciplinam ipſam probat: cum neq; inanis glorię cupiditate: ut ii qui i uariis ludorum certaminibus coronari contendunt: neq; ambitione: neq; auaritia duci: quorum uitiorum alterum mortales ad ea quę et aliis iniurioſa: et ſibi periculoſa bella ſint: impellit: alterum ad mercaturę labores et marinos terrores trahat. Neq; poſtremo uenationibus et aucupiis: quę ut eſt apud Saluſtium: ſeruilia officia ſunt tempus conterat. Sed ipſas muſas rebus omnibus anteponat. Eadem ratione attentionem excitat: cum ad diuinas res mortalibus relictis ſe conuerſum oſtendit. Poſtremo reddit nos: dociles cum dilucide qua de re ſcripturus ſit: breuiterq; proponat.

AD MECENATEM QVOD CETERORVM STVDIIS CONTEMPTIS LIRICVM CARMEN SCRIPTVRVS SIT.

LIBER PRIMVS.

MECENAS. Ad mecenaté ſcribit: cui q̃tū debuerit paulo ante ĩ ſua uita demóſtrauĩus. Et ꝑfecto uir fuit: cui muſę latinę oĩa debeãt: quãdo quidé huius hominis patrocinio atq; liberalitate pricipes poetarũ nó ſolum ſubſtétati: uerũ ét ad eas opes atq; dignitaté ſubuecti ſint: ut illis inquietiſſimo ocio excluſa omni neceſſitate ĩgeniũ excitare: et in maximis rebus exercere ſine cura licuerit. Quapropter oĩum poematũ: q̃ ab illis ad nos prouenerunt nó ſolũ auctoribus debitores ſumus: ſed ét illi ꝑ qué ipſi hęc pręſtare potuerunt cuncta debemus. AEDITE. in lucem datę. i. generatę. Eſt. n. ędo ex e et do. Ae aũt ĩ cópoſitióe aliquãdo auget: ut ęluceo ualde luceo. alquãdo ui habet prępoſitionis extra: ut emitto extra mitto. Edo igitur. i. pro mo: et quia naſcentes ĩ lucem ꝓmũtur: recte erit ędite nate. Eadem ét róe: dicimus edere maĩfeſtare: et publicare.

ECENAS ATAVIS AEDITE REGIBVS
O & pręſidium: & dulce decus meum:
Sunt quos curriculo pulverem olympicum

Verũ ego o lector iã a pricipio hoc monitũ te eé uelĩ: me q̃ occurrét enodãda uocabula: ea me primo ſéꝑ loco diligéter ĩterprętaturũ: et abſolute et ꝑ oés ſuas notióes traducturũ: ne rurſus alio ĩ loco idé ſępius repetendũ ſit. Quod ſi tibi cũ iterũ occurret memoria forte iã excideri: ĩuenies oĩum ĩdices ex ordĩe litterarũ ĩ ultimo codice poſitos: ut ide ueluti ex perẽni fóte ĩ tuos uſus aurire poſſis. Sed tráſeo ad reliqua. ATAVIS regibus. Laudat a genere: ſic Vir. Dardanidę duri. Ité: natę dea nãte maioribus ire ꝑ altũ. Auſpiciis manifeſta fides: ſic cótra uitupauit. Vt bellũ ét ꝓcede boũ ſtratiſq; iuuécis laomedótiadę. Pręterea magna auxeſi uſus é: qui dixerit atauis regibus. Nó. n. ſolũ nobilitaté: uerũ ét uetuſtaté ĩ nobilitate laudauit. Pręclarũ eñi munus fortunę é: naſci ex rege: ſed pręclarius ex eo rege: cuius maiores quoq; regnauerit. Verũ ĩ agnatóis gradibus aſcéſus deſcéſuſq; é. Aſcédit̃ aũt hoc pacto: ut qui te genuerit patrem appelles: ſiue is a patrãdo dicat̃. Patrare eñi opam liberis dare é. Ait tamé Quĩtilianus patrare apud ãtiquos ſãcte et honeſte dicebat̃. Deĩde cóſuetudĩe ĩ uitiũ lapſũ é uerbũ. Vnde irrideri ſolitũ eé Saluſtium q̃uis ĩmerito: qꝛ patrare bellũ dixerit: tanq̃ patro ré turpé dũtaxat ſignificet. Hęc Quĩtilianus: ex q̃bus uerbis colligit̃ priſcos patrare ꝓ ꝑficere et finire poſuiſſe: nó ſolũ cũ liberis opa daretur. Verũ ét cũ aliud q̃ppiã iã ĩceptũ ad finé ꝑduceret̃: ſiue quia gręce πατηρ uocetur. Deide é auus ab ęuo nomiatus: quia patre antiq̃or ſit: poſt auum proauus quaſi ꝓpe auũ. Inde abauus q̃a ſit iã ꝓcul ab ipſo auo. Poſtremo é atauus et tritauus: quaſi tetrauus: q̃a quartus ſit ab auo τέτταρα. n. gręce quattuor. Poſt tritauũ maiores dicimus. Eadé erit ró ĩ deſcéſu. Dicit̃ eñi filius uel quia ex noſtro femore ſit: uel ab amore: qui gręce φιλοσ appellat̃. Nihil eñi magis amat pater q̃ filiũ. Inde nepos quaſi natus poſt. Atq; ſuo ordĩe Deide ſecut̃ ꝓnepos. Abnepos. Atnepos. et Trinepos. Quia aũt nepos nó is ſolũ dicit̃: q̃ é ex filio natus: uerũ ex filia et ex fratre: et ex ſorore. Iccirco adiũgimus Speuſippus nepos Platonis fuit ex ſorore. Tullioda neptis fuit Q. Ciceroni ex fratre. Qui uero poſt trinepoté ſunt: minores appellãt̃. Ex lateralibus aũt hémus patruũ patris fratré: et auũculum matris fratré. Qui aũt aui frater ſit: magnus patruus dicit̃: q̃ auię magnus auũculus Habemus amitã patris ſororé quaſi alterã matré. Et materterã. i. matré alterã matris ſororé. Inde pari róe et magna amita: et magna matertera dicit̃. Eſt frater q̃a fere ſit alter tu. Eſt ſoror: q̃a ſeorſũ a ſua ſtirpe nata uideat̃: et alii ſtirpi adiungéda. Sũt patrueles ex duo

bus fratribus nati. Quoniã q pater alteri é:alteri é patruus. Sũt itidé cõſobrini quaſi con ſororini ex duabus orti ſororibus :aut ex ſorore et fratre. Deniq; gentiles et agnati di cũtᷣ omnes q ſunt ex eadé ſtirpe maſculia. Cognati uero quorũ maternũ genus idem ſit. Affines poſtremo q non tibi natura:ſed uxori tuę cõiuncti ſunt. Vxor ipſa dicitur qa ut ſoror tibi eé debeat:uel uxor quaſi unxor ab ungendo:qa apud priſcos nouę nuptę ungeré tur. Maritus dicitᷣ qa mas ſit. Inde i cõiugio ſocerũ dicimus et ſocrũ:qa ſibi generũ aſſociét. Gener aũt ex eo eſt ꝙ generandi cauſa aſſummitᷣ. Nurus uero qa nubat. O ET prę ſidiũ et dulce decus meũ. Laudauerat a nobilitate quod bonũ fortunę é. Sed quoniã fortunę dona nõ bona ſũt:ut ſtoicis placet:qa nõ pp ſe expetũtᷣ:ſed ut p illa aut humanã neceſ ſitaté ꝓpulſemus:aut cõmodius ad uirtuté:quę uerũ bonũ eſt pueniamus:euanuiſſet laus illa nobilitatis i mecenate niſi illud bonũ:quod ꝓpter ſe bonũ nõ é:ſed pide bonũ:ut utaris ille ad uirtuté aliq̃ cõtuliſſet. Erat ex ſua nobilitate potés: et opibus auctoritateq; pollés mecenas. Sed cõuertat hoc ſuũ cõmodũ ad ſupbiã: aut ad auaritiã aut ad libidiné:iam nõ ſolũ nõ erit bonũ. Verũ ſummũ erit malũ qa uitiũ. Cõuertat rurſus ad humanitaté:ad liberalitaté:et ad benificétiã i reliquos hoies ſtati illud:quod mediũ ſtoici nũcupãt: bonũ eſſe cõfitebor:qa uirtus:qa illo ueluti iſtrumẽto ad recte agédũ:et ad bene de homibus promerédũ utitᷣ. Sed uideamus ui uerborũ. Prçſidiũ latini ꝓe appellarũt prçfectũ aliqué cũ parte militũ:q ad cuſtodiam et defenſioné arcis aliuſue loci prçſideat. Qui.n. prçſidet ꝓ pugnationé pollicetᷣ. Hic Vir. Arces qbus altus apollo prçſidet. Sed p tranſlationé omne auxiliũ et ſalutis ꝓpugnaculũ prçſidiũ dicũt. Decus aũt ornamẽtũ et gloriam exprimit. Sed nomé é a grçcis p litterarũ trãſpoſitõem ſumptũ. Illi eni κιλοσ dicũt. Nos auté reuocata littera .d. i primã ſyllabã:et reiecta .c. i ultimã decus dicimus. Hoc et i aliis euenit. Nã quod ab illis μορφη a nobis forma ꝙ τερεν tener p eãdé trãſpoſitioné dicitᷣ. Eſt ergo prçſidiũ circa ſalutaria. Eſt decus circa honorifica. Prçſidiũ eſt poetç: quod illũ ex periculis eripuit:quod iratũ Octauianũ ſibi placauit:et ex iſenſo amicũ reddidit:quod ab exilio i ciuitaté reduxit. Decus aũt é:ꝙ pluribus honoribus honeſtauit. Quaꝓpter omnia ſe illi debere ꝑfitetᷣ:qué et ſalutis ut ſit et dignitatis ut bene ſit auctoré cõfitetᷣ. Maxia ergo hominis laus:q opes ſuas ex nobilitate cõparatas: qbus multi mortales i omne uitiorũ genus abuſi ſũt ad uirũ optimũ:et eius auxiliũ iplorãté ſubleuandũ: et poetã çgregiũ auctoritate dignitateq; honeſtãdũ cõuerterit. SVNT quos curriculo. Cõparata ſibi beniuolẽtia ab auditore cõparat a re quã ſibi aſſummédã ꝓponit: et cũ ſtudiũ ſuũ p cõtétione reliquorũ ſtudiorũ artificioſiſſime extollat:ſimul cũ beniuolẽtia attẽtioné quoq; ſibi cõciliat. Sẽtẽtia é eé q ludis delectẽtᷣ. Qui honoribus iſeruiãt. Qui agriculturã. Qui mercaturã exerceãt. Qui uenat õibus tẽpus terãt. Qui deniq; genio idulgeãt. Quę oĩa cũ aut ad ãbitõem:aut ad auaritiã: aut ad uoluptaté ſpectẽt ſibi ꝓpoſitũ eé: ut imortalitaté p muſas aſſequatᷣ. Sũt aliq quos iuuat collegiſſe puluerẽ olympicũ i curriculo. Circũlocutio é .i. quos iuuat certaſſe i certamine curuli et equeſtri i quo citatᷣ puluis: quo currẽtes ſpargantᷣ:et id i ludis Iouis olympici. Curriculũ iteruallũ dicũt: p quod a carceribus ad calcẽ uſq; curritᷣ. Curſũ aũt actũ currẽdi. Aliquãdo tamé curriculũ ꝓ curſu poſitũ uidemus. PVLVEREM. Puluis erat apud ãtiquos et puluer. Sed ab eo quod é puluis gtũs erat huius puluis:a puluer aũt pulueris. Sed deide i uſu é puluis i rectis tãtũ: puluer ét i obliqs Sed quoniã ludorũ ſçpe mẽtio apud poetas eſt: nõ erit ab re oſtendere quattuor ludorum apud grçcos prçcipua genera fuiſſe. Primi olympici dicti ſũt: quoniam i olympo arcadię mõte iuxta piſam et elidé celebrabãtᷣ ioui dedicati:et i pelopis honoré ab hercule iſtituti: anno mũdi quadrĩgẽteſimo ſupra quattuor millia. Ipſeq; hercules primus i eo coronatus é; nulluſq; repertus eſt:qui in aliquo certamine quamuis uaria eſſẽt certare ſubſtinuerit

Sed cũ a bello ad ſacra cõuerſus eét ét a diis ſecũdũ diodorũ munera accepit a minerua pe
plũ: a uulcano clauã et thoracé. Dedit neptunnus equũ. Mercurius éſem. Apollo arcum
prębuit: et illo uti docuit. Ceres parua myſteria ad purgãdũ cẽtaurorũ cedé illi oſtendit.
Sed redeo ad ludos i qbus uictores oleaſtro coronabãt. Celebrabãt aũt qnto quoq; ãno
Idq; tẽpus olympiadé appellabãt. Ac deinceps apud gręcos tẽpa p olympiadas enumerata
ſũt. Secũdi appellant pythii a pythone ſerpẽte: qué iterfecit apollo: et i honoré ipſius iſtitu

Collegiſſe iuuat: metaq; feruidis
Aeuitata rotis: palmaq; nobilis
Terrarum dominos euehit ad deos.

ti ſunt. In qbus uictores lauro
coronãt. Tertii iſthmii ab iſth
mo parte acaie nomiati: ubi i
honoré celebrãt polemonis:
qué latini portunnũ dicunt: et
q ex melicerta hoíe deus mari
nus effectus eſt. Sed uictori
bus ex pinu corona decernit. Quarti nemęi a nemęa ſilua noiant. Sed hi i archemori ho
nore iſtituti ſũt. Hic eni puer licurgi filius fuit et opheltes appellatus. Sed a nutrice dũ
fõté argiuis ad thebanũ bellũ ꝓperãtibus oſtẽdit temere in herba relictus a dracone iterẽ
ptus é. Argiui aũt i patris ſolatiũ illi ludos iſtituerũt: et qa pricipiũ fati ide ceptũ é ꝓ ophel
te archemorũ appellarũt. Ex apio aũt coronã iſtituerunt: uel ut puerilé ętaté ex herbę hu
militate notarẽt: uel ut ét ꝙ i illa herba iacẽs extictus fuerit oſtẽderẽt. COLLEGISSE
iuuat pulueré olympicũ: quaſi dicat tantã eé uictorię uoluptaté: ut iuuet ptuliſſe õnes labo
res. Optimus ergo poeta q tacite moneat nõ eſſe recuſãdos labores: q ſuaues afferãt fru
ctus. Iuuat ergo nõ colligere: qa res aſpa é: dũ pagitur: ſed collegiſſe: qa uoluptaté hẽt prę
teritorũ laborũ recordatio: ſi extra piculũ poſiti pręmiũ laborũ cõſecuti ſumus. METAq;
feruidis. e. r. nõ fruſtra qa potuerat collegiſſe pulueré et tamẽ rotas nõ euitaſſe metã: et nõ
ſecutã eſſe uictoriã. Et eſt pene expolitio. Nã tribus clauſulis eãdé dicit ſẽtẽtiã. META
ſic dicta uel qa eét poſita i dimẽſo ſpatio: uel qa illã metiãt quadrigę circũ currẽtes. Cũ
eni iã carceribus emiſſę ad metã ueniſſẽt qua drigę: erat opus ut circũ ipſã flecterẽt. Hĩc
iuuenalis. Cur tamẽ hoc potius libeat decurrere cãpo. Per qué magnus equos arũcę fle
xit alumnus. Et cicero de oratore. Si ifinitus forẽſiũ rerũ labor: et ãbitõis occupatõ defle
xo honorũ et ętatis curſu cõſtitiſſet. Et ſtatius. Flectere ſi poſſet circũ cõpẽdia metę. Et p
ſius. Quid ſumus: aut qdnã uicturi gignimur. Ordo qs rerũ: aut metę q̃ mollis flexus et
ũde. Et Vir. Hic uiridé ęneas frõdẽté ex ilice metã. Cõſtituit ſignũ nautis pater: unde ré
uerti ſcirẽt: et lõgos ubi circũ flectere curſus. Ponit tamẽ meta p trãſlatõem ꝓ quocunq;
termio. Vir. His ego nec metas rerũ: nec tẽpora pono. Erat igit difficultas circa flexũ me
tę. Nã ſi nimis adheſiſſẽt piculũ erat nec currus i ea illideret: et rotas amitteret. Sin aũt
nimis lõgo illã ſpatio euitaret: poterat q ſeqbat iter metã et illũ breuiori uia delatus ex ſe
cũdo prior effici. Artificiũ ergo oſtẽdit aurigarũ. Illi eni uehemẽter metę ut breuiori cur
riculo currerẽt adherebãt. Quod oſtẽdit ſtatius dicẽs. Flectere ſi poſſet circũ cõpẽdia me
tę. Et tamen ſũma iduſtria euitabãt ne illiderẽt. Rota a ruẽdo dicit: ruit. n. facile i ſuos or
bes: hic rotũdus. FERVIDIS uel calidis: nã motu caleſcũt. Vel feruidis. i. uelocibus.
Nã quẽadmodũ frigeſcere dicimus: q aut ocio torpẽt: aut ſegnius ré agũt: ut apud terẽtiũ
nimirũ hic hoies frigẽt. Sic q uehemẽtes ſũt: et ueloces i agẽdo caleſcere dicimus. Vir.
Stabãt ardẽtes tyrii. Et alibi: ardẽteſq; aduertit equos q locus ex homero eſt. Eſt aũt fer
ueo ferues: ut Virg. feruet opus: et feruo feruis: idé. Totumq; uideres feruere leucatem.
PALMA. Arbor é i italia ſterilis. In maritimis hiſpanię fructũ ferũt: ſed imité. Dulcé i

africa ſe ſtatī euaneſcētē. Cōtra aūt ī oriētē: et ex iis uina: alicubi ēt pāīs: et pluribus quadrupedibus cibus: palmarū fructus dactylī. palmulç. Scādalides. Margaridç. Careota et careotides: teſte plīo dicūt̃. Dat̃ uictoribus nō ſolū qa ſēp uireat: hoc ē ſibi cū multis aliis cōe: ſed maxīe qa hçc arbor nullo pondere degrauari pōt: qn ſurgat et ſe eleuet. Vnde uel refrigit uel extollit qcqd ſup iponit̃. Sic et uictorię cupidus nullo obſtaculo ꝓhibet̃: et oia pfert: et cōtra oēs difficultates iuictus iſurgit. Palma ergo prçmiū uictorię ē: īde palmariū .i. palma dignū. Ter. in eunucho. Id uero ē quod ego mihi puto eē palmariū. Meta igitur euitata feruidis rotis .i. ab ipſis quadrigis: ut ſit intellectio qa ps pro toto poit̃: et nobilis palma .i. palma q̄ hoīes nobilitat: quç duo notāt uictoriā: euehit ipſos .ſ. certantes ad deos dnōs terrarū: nā oīum dni ſūt dii īmortales.

Hunc ſi nobilium turba quiritium
Certat tergeminis tollere honoribus:
Illum ſi proprio condidit horreo:
Quicquid de libycis uerritur areis
Gaudentem patrios findere ſarculo

EVEHIT ad deos: qa uictoria ex ipſa fama et gloria eqpat uictores diis. Sūt q credāt tryūphū a poeta ſignificari: et tūc lege palma nobilis .i. ampliſſia de hoſtibus uictoria: euehit uictores dnōs terrarū .i. ex uictoria ipio i terris potitos ad deos .i. capitoliū quo quadrigis albis uerti tryumphantes ioui optimo maxīo ſacrificabāt. Sed puto rectius itelligi de uictoria ludorū. NOBILIS .i. noſcibilis uel nō uilis. Quappter qſqs uel uirtute uel uitio iſignus ē: i ea re nobilis appellat̃. Inſtituerat a pricipio oſtendere poeta non unū eē oīum mortaliū ſtudiū: neq3 idē oēs cupe: cū trahat ſua queq3 uoluptas. Sed diuerſos diuerſa ſectari. Vnde pſius. Mille hoīum ſpēs: et rerū diſcolor uſus. Quapropter dixerat eē alios quos ludorū delectarēt certaia: nūc alios ponit q ābitōe trahant̃: alios q agricultura delectēt̃: horū aūt neutrū ne magnis qdē cōdictōibus ipelli poſſe ut nauiget. Ordo autē textus ita ſe hēt. Tu non dimoueas attalicis cōdictōibus aut hunc ut ipſe pauidus nautā ſecet naue cypria myrtoū mare: ſi turba qritū certet illū extollere tergemis honoribus. Neq3 rurſus dimoueas aliū gaudētē findere agros ſarculo attalicis cōdictōibus: ut pauidus nauta ſecet et cetera: ſi cōdidit ꝓpo horreo qcqd uerrit̃ de libycis areis. Vides itaq3 hypbatō longiorē .i. trāſcēſionē i cōponēdis uerbis. TVRBA. ꝓpe ois ē hoīum multitudo ergo uilis. Sed ut humilitatē extolleret: addidit nobiliū qritiū: ſignificat etiā turba: ut ē apud terentiū turbationē et tumultū. Quiritiū .i. romanorū. Cures eni ciuitas i ſabinis erat: cui ipabat .T. Tacius. A curibus aūt qrites dicebāt̃ illius ciuitatis ciues. Cōuenerūt igit̃ romulus et tacius i hāc ſētentiā: ut ex duobus populis unus efficeret̃: et ſabini romā migrarent: roma q3 nomē retineret: ſed romani et ſabini qrites appellarēt̃. CERTAT. certati ſtudet. TOLLERE. extollere .i. ad altiorē dignitatis gradū adducere. TERGEMINis honoribus quaſi trigeminis .i. ualde geminatis. Tris eni grçci ꝓ ualde poſuerūt hinc τριμέγιστος. Sic plautus nō fur ſed trifur .i. maximus fur: uel trigeminis quaſi a tribus ordinibus .ſ. ſenatorio eqſtri et plebeo illatos. Vel dixit tergeminis pp tres maiores magiſtratus prçturā cōſulatū et dictaturā. Honores aūt ꝓ magiſtratibus poni manifeſtū ē. HORREO. Sūt q dicāt granaria apud ātiquos dicta eſſe horrea quaſi hordea: qa illud antiqſſimū genus frugū fuerit: ut ēt apparet apud homerū. Alii horrea quaſi horrida pp aſperitatē ariſtarū: quoniā priſci fruges i ſuis ſpicis cū ariſtis i granariis cōderēt. VERRITVR. uerrēdo colligit̃. Eſt eni uerrere trahere. Hic uerriculū genus retis quod p aquā trahit̃. Inde uerrere ē cū locus eductis oībus q̄ īpedibāt uel turpabāt: purgat̃. Iuuenalis. Verre

res magistra
uos dabatur
tum.

pauimētū nitidaſq; oſtēde colūnas. Et Virg. Quippe ferāt ſecū rapidi uerrātq; p auras. Verro aūt ueri facit et uerſi. LIBYCIS areis .i. affricanis: q̄ regio ap p̄me fertilis ē. Eſt aūt denoīata libya ab epaphi filia et buſiridis matre. Area locus purgatus coequatuſq; et cylindro cōſolidatus ubi frumētū triturīūt dicta ab ariditate. Virg. Area tū primū igēti ē ꝗquādra cylidro. Sed ī urbibus areas latini dicūt: quas grçci plateas nūcupāt. Itē locum purgatū q mox ędificio occupādus ſit. In ortis ēt quadrata q̄dam et bene ſubacta atq; coequata ſpatia: i quę mox ſemia iaciāt᷑ areolas dicūt. Sarculū parua marra ē. Iuuenalis .ne marrę et ſarcula deſint. Inde ſarrire dicūt᷑ agricolę: cū ſegetes ſarculo leuiter ſcalpendo: anoxiis herbis purgant. ATTALICIS cōdictōibus: magnis pactōibus. Fuit eni ditiſſimus pecunia: et ſplēdida abūdātiſſimaq; ſupellectili Attalus pergami rex. Et cū ſine liberis decederet: populū romanū ex teſtamēto heredē reliq̄t. Hic oia magnifica et ſplēdida attalica dicta ſūt. Proptius. Nec ſit i attalico mors mea nixa thoro. Aulea ēt .i. ueſtes q̄bus parietes ueſtiūt᷑ et ornāt᷑: ab eo rege iſtituta ab aula ſua nomiata ſūt. TRABE .i. naui denomiatō eſt. CYPRIA: ꝓ quācūq; naui ſpēm ꝓ genere poſuit: uel q̄a i ea iſula ualidiores fabricarēt᷑ naues. MYRTOum mare iter ioniū et ęgeū ē a myrtolo mercurii filio. Hic hippodamię q̄ filia erat enomai regis arcadię auriga fuit. Sed cū pelops certaturus eēt cū puella i certamie curuli: i quo ſi uiceret pręmiū eēt puellę cōiugiū: ſi uiceret᷑ pena mors: pollicitus ē primā noctē puellę: pelops myrtolo: ſi ille p fraudē axē i curru puellę cereū: ut i curſu diſſolueret᷑ currus: efficeret. Recepit ſe facturū adoleſcēs: et quod recepit pręſtitit. Sed nō ſeruauit fidē pelops: petēteq; primā noctē myrtolū i ꝓximū mare pręcipitauit. Indeq; nomē ſibi mare uendicauit. Queadmodū deditus agriculturę nō pōt ipelli: ut q̄ſtus gratia nauiget. Sic cōtra nec ipſe mercator ūq̄ reliquet nauigatōem. Terret᷑ q̄dē ille quādoq; aīaduertēs grauē in mari tēpeſtatē: et laudat prę ſe eos: q ꝓcul a mari ociū: et rē ruſticā ſectāt᷑. Sed ut illa ceſſat ad īgeniū redit. Mercator igitur metuēs aphricū .i. uētos: ut ſit ſpēs ꝓ genere luctātem fluctibus icareis .i. mari p eādē figurā .q.d. excitātē tēpeſtatē. In qua uidēt᷑ uēto luctari aduerſus mare: ut ipſū i fluctus extollāt: atq; fūdo īuertāt. Eſt aūt gręca locutō et apud latios poetas honeſta luctor tibi et certo tibi. Luctari aūt ē cū oī ui adhibita contra aduerſariū nitimur. Inde lucta ludi gēus. Inde reluctari repugnare. Icareis: et hic ēt ſpēs ꝓ genere. Eſt aūt icariū mare ab icaro dedali filio: ꝙ i id deciderit denoiatū. Ferūt eni fabulę minoa cretēſem regē deprendiſſe dedalū: et paſiphe uxori ligneā uaccā: i qua tauro ſe admiſceret fabricaſſe: et ariadnę filię pręcibus et theſei cōciuis uiri beiuolētia atq; cōmiſeratiōe motū oſtēdiſſe theſeo: quo pacto minotaurū iterimere: et labyrīthi errores euadere poſſet: ꝓpterea q; remotis oibus nauigiis ſpē omnē dedalo ex iſula abeūdi ademiſſe. Quapp ad artes ſuas cōuerſus dedalus et ſibi et filio icaro alas cōpoſuit. Admonuitq; icarū: ut ſe ſeq̄ret᷑ Ne ue aut ita alte uolaret: ut ardore ſolis cera qua pennę cōpactę recto ordie ſtabāt liq̄ſceret. Neue rurſus ita ad ifima: ut degrauatis ex ꝓpiquo humore pēnis ſubſtētare ſe i aere nō poſſet. Aureū q̄dē prçceptū: et quo ſi ſtultus adoleſcēs meliori obtēpare uoluiſſet incolumis i portū ueniſſet. Sed ductus cupiditate aſcēdēdi alas: ex ardore amiſit: et i ſubiectū mare decidit. Eſt aūt mare hoc iter cretā atq; ſiciliā. Dedalū aūt prudētia ſua ſoſpitē i ita

Agros attalicis condictionibus
Nunquam dimoueas, ut trabe cypria
Myrtoum pauidus nauta ſecet mare.
Luctantem icareis fluctibus africum
Mercator metuens ocium: & opidi

Area. (a cylindru. pietra tonda pe la terra

mirtolo co Hipodamia

liā pduxit. Sed ut ad uitā moreſq; fabella reducat̄. Optimū cōſiliū ē ne aut ita alta et celeſtia petamus: ut oio humanā naturā excedāt. Nā quēadmodū ex recto ſolis iītuitu uiſum amittimus. Sic i huiuſcemōi rerū iueſtigatōe deficimus. Aut ita ad humilia deſcēdamus: ut nihil niſi corporeū et ſordidū et caducū meditemur. Sed ē ita uolādū: ut et aliq̄d ex noſtra cōtēplatōe et doctrina ſupra humāitatē aſſequamur: et iīfra diuinitatem cōtineamur. MOX REFICIT rates quaſſas: oſtēdit inatā huic hōi cupiditatem nauigādi. Eſſet enī cupidus ſi nulla admonitus tēpeſtate enauigaret: cū nauigatō ipſa piculoſa ſit. Cupidior cū admoitus tamen paratis nauibus enauigaret. Sed tūc cupidiſſimus q̄ et a tēpeſtate pxima admonitus: et nullo tūc inſtructo nauigio tamen parat quaſſatū reficere: ſed quod iſinitā cupiditatē oſtēdit: reficit

Laudat rura ſui. Mox reficit rates
Quaſſas, indocilis pauperiem pati.
Eſt: qui nec ueteris pocula maſſici:
Nec partem ſolido demere de die
Spernit nunc uiridi membra ſub arbuto

nō nauē i qua minus piculū uerſat̄: ſed ratē rē diſcrimie plenā. Sūt enim pē rates nō naues: ſed cōnexe iter ſe trabes reptę i mari rubro anteq̄ danaus nauē. q̄ pria fuit i gręciā inuexerit. Ratibus ergo inter inſulas maris rubri nauigabat̄. INDOCilis: et hic auxeſis magna. Optimus eni ē et ab oi ptrurbatōe remotus: q̄ pauptatē q̄ppe quę uel ſecūdum ſtoicos malū nullū ſit: uel ſecūdū pipateticos minimū malū cōtēnat. Deterior aūt q̄ etſi non ualet cōtēnere: tamē nō oio iniquo aīo illā pfert. Sed miſer q̄ nō patit̄: miſerrimus aūt qui pati idocilis ē. i. cuius igeniū tāta auaritia captū ſit: ut hoc doceri nō poſſit. PAVPERiē. i. pauptatē. Dicūt i iure ciuili paupiem dānū aliena quadrupede nobis ī agro illatū: quoniā ex illo paupiores efficimur. EST QVi nec. m. p. u. Diuerſū ſtudiū a ſupioribus: illi cū ſūma parſimoīa lucro iīigilāt: iſti genio uoluptuoſe idulgēt. POCVLA a potando uaſa ſūt q̄bus bibimus. Sed et quod bibimus poculū appellamus: Virg. Poculaq; iuētis acheloia miſcuit uuis. MASSici a loco ubi opria uina pducebāt̄. Maſſici populi in cāpania locus oli ſacer mineruę: iſti hic ſurrētū: illic falern ū hēnt. VETERis: laus a uetuſtate qua uia cōmēdāt̄. Vetus aūt dicit̄ a ue pticula itēſiua a quaſi magnę ętatis. Sic uehemens magnę mētis. Aliquādo aūt priuatiua ē: ut uecors quaſi ſine corde. i. ſine prudētia. Nā cōtra cordatū prudētē dicimus. NEC ſpernit. Litote ē cū minus dicimus et plus itelligiūs. Sic maro. Munera nec ſpno. i. cupide accipio: ergo nec ſpernit nō pauci facit et cupide accipit. Dicimus aūt ſperno ſpnis et aſpnor aſpnaris. DE DIE ſolido. i. quē ſolidū et itegrū eſſe oportet. Dicimus eni ſtatuā ex ſolido aere cū ita fabrefacta eſt: ut non ſit pducta ex lamis. Intus autem uacua ſed integra extet. Denotat igitur per diem ſolidum eum qui profeſtus dicitur: qui nulla in parte uacat: ſed totus negociis impendendus eſt. Iſte igitur non dubitat de huiuſcemodi die partem uacuam et ocioſam reliquere: et in ea ceſſare. Sit deniq; ſententia q̄ non ſolum in diebus feſtis ceſſat: et uoluptati indulget. Sed etiam partem profeſtorum ita conſumit. Erant autē apud antiquos dies feſti profeſti et interciſi. Feſti dicati ſūt: neq; publicū priuatumue negocium agere licet: in quibus inſunt ſacrificia: epulę: ludi: ferię: profeſti uero toti integriq; negociis dantur: hoſq; poeta nūc ſolidū. i. itegrū appellat: quoniā nulla hora huiuſcemōi diei a negociis ceſſet. In iis erant faſti i q̄bus prętori ius fari liceret. Comitiales in quibus habebantur comitia. Comperendini et pręliares. Interciſi diis hoibuſq; cōmūes erāt. Nam in iis cum hoſtia cedebatur nefas erat fari. Interciſa et porrecta fari licebat. Rurſus cum adoleretur non licebat.

Stratus: nunc ad aquæ lene caput ſacræ
Multos caſtra iuuant: & lituo tubæ
Permixtus ſonitus: bellaq; matribus

STRATVS mébra. i. habés mébra ſtrata. Synedoce é cū dat̃ toti homini: quod é ĩ pte hominis. Deide ea pars i accuſatiuo ponit̃. Vt uidimus pópeiū abſciſum caput. Sic Virg. Triſtior et lacrymis oculos ſuffuſa nitétes. Ponit aūt ante oculos pigerrimā ceſſationem: cum dicit ſtratus mébra. Sternere uero ſignificat ré erectā deiicere. Vnde Virg. Sternit̃ infelix alieno uulnere: hic ceſum exercitū ſtratū dicimus: ide ſtragé. Et quoniā ſtrata q̃q; coequata ſunt: dicimus ſternere lectos cū illos côcinnamus et coequamus ut mollius iacé tem excipiāt: ſic dicimus ſternere uias lapidibus: aut alia materia: ꝓptereaq; Vir. Et ſtrata uiarū: ſic ſtratū mare quando nullo urgéte i fluctus uéto ęquatū manet. Virg. et óe tibi ſtratū ſilet ęquor. SVB ARBVTO: ſpés ꝓ genere. Eſt autē arbor hęc notiſſima: poma enim ſimillima fragis ꝓducit: comara et himetila gręci nuncupant: ſemꝑ frōdeſcit: et q̃uis apud nos nó multū ſit alta: tamen qnquagita cubitorū i arabia iueniri auctor é iuba. VIRIDI a uigore dicit̃. Vnde dicimus uirides plātas: quę nō dū aruerūt: et i uigore ſuo ſunt: et quoniā in illis herbaceus color é: eū etiā colorem uiridé dicimus. Vnde uiridéq; ſmaragdū ꝑ tranſlatóem ét cūta q̃ in uigore ſuo ſunt uirere dicimus. Vnde illud maronis. Iā ſenior: ſed cruda deo uiridiſq; ſenectus: AQVA aqua oīa ſunt ſecūdū Taleté. Vnde Virg. Occeanūq; patrē rerū nymphaſq; ſorores uel ab ęqualitate ſubtracta diphthōgo: quoniā niſi externa ui ipellat̃ ęqualis ſemꝑ maneat. CAPVT qa oīs ſenſus capiat. Sed oīs origo et pricipiū cuiuſcūq; rei caput eſt: ergo ad caput aquę .i. ad fonté. Dicimus et ꝑ trāſlatóem caput primā ſummā i pecunia: a qua fęnus aut alius queſtus ſit ueluti rei pricipiū. Vnde alibi denas hic capitis mercedes exigit. Sed et hanc eādé ſorté appellāt. LENE itactu ꝓe dicimus lene: cuius cōtrariū é aſꝑum. Demulcet lene. Aſꝑum ledit. Sed ꝑ trāſlatóem i guſtu quod ſuaue eſt lene appellat̃. Transfert̃ et ad animū ut mité lené dicamus. Eſt aūt a gręco uerbo λειαίνω polio qa polita et leuigata corpora lenia ſunt et tactū demulcét. CASTRA ubicunq; milites ad bellū cógregati manét: caſtra ſunt. Vnde et de nauibus dixit maro. Nos caſtra mouemus: quoniā in illis milites eént. Sūt dicta caſtra quaſi caſta uel caſtrata: qa ꝑꝑ ſeueritaté priſcę militaris diſciplinę oīs i illis libido caſtrata eét. Inde caſtramētari caſtra ponere. LITVO. Sunt q̃ dicāt lituū ꝓe eſſe genus tubę ab robuſtiore parté icuruū. Vnde gracilior uox exiret et eſſe ꝑ onomatopian dictū a tenui uoce lituū. Inde a ſimilitudine formę uirgā: qua augures i aere té plū deſignabāt: et qua reges lites dirimebant lituū dixerunt. Alii uolunt lituū a principio eſſe dictā uirgā regis a litibus dirimēdis: deide ꝑ ſimilitudiem formę et genus tubę et auguralé illā uirgā inde eſſe appellatā. SONITVS tubę. Tuba in tyrrhenia reperta eſt. Vnde ſtatius Tyrrhenuſq; tubę mugire per equora clangor. auctor aūt tubę Maletus ſiue Muleus dictus. DETESTATA participiū deponétis paſſiue poſitū ut multa alia uidemus. Teſtari teſtimoniū ꝓhibere. Ité teſtamétū cōdere quia i eo ſit teſtatus q̃d uelit. Item alterius iplorato teſtimonio aſſerere. Virg. teſtor cara deos et te germana tuumq; dulce caput magicas i uitā accigier artes. Obteſtari uehemēter rogare. Deteſtari noſtro teſtimōio ré abominari. MATRIBVS: oés bella deteſtantur: preſertim matres: et quia imbecilioris ſunt ſexus: et quia uehementer filiis timent. Dicitur autem mater uel quia gręce μητηρ é uel a materia quia in foetu materiam prębet. Vt enim ſemen paternum pro artifice eſt; et formam prębet ſic mater ſanguinem ex ſe pręſtat; ex quo foetus formatur.

MANET ſub ioue frigido. Nec i hoc loco oblitus ē oratorii artificii ad rē ꝓbandā noſter poeta. Itaqꝫ ut oſtēdat q̄ta ſit i uenatore cupiditas uenādi: demōſtrat: et qbus uoluptatibus priuari patiat᷑: et q̄ icōmoda ultro ſubeat. Nā i ſaltibus ꝑnoctans reliqt uxorē: et eā qdē tenerā et iuuēculā cū qua molliter cubare poterat᷑: et tolerat nocturna frigora: tolerat labores: cū feras ut ſunt cerui curſu iſectet᷑. Tolerat ꝑicula cū ſępe ſeuioribus cōgrediat᷑: ut apros uidemus. VENATOR imemor tenerę coniugis manet ſub ioue frigido: exclamatio ex cōtrariis: cum tāta ſit uenandi cupiditas: ut nō ſolū uenatōem prępōnat inatę uoluptati cōiugii: pręſertim cū uxor tenera ſit: proptereaqꝫ amabilior: ſed etiā obliuiſcat᷑ illius. Magnū igit᷑ ē ut ſtudio uenandi: quod nō ita naturale ē omittat uoluptatē cōiugii: ipſa natura homini iſitā. Sed maius: ſi uxor tenera ſit. Maximū aūt ſi ita omittat ut ēt obliuiſcat᷑. Quid ergo dices ſi nō ſolum

Deteſtata: manet ſub ioue frigido
Venator: teneræ coniugis immemor
Seu uiſa eſt catulis cerua fidelibus
Seu rupit teretes marſus aper plagas
Me doctarum hederæ præmia frontium

nō omittat uoluptatē ſed ꝑ illa labores et ꝑicula ſubeat. MANET ꝑdurat ut oſtēdat diuturnitatē tēporis. SVB IOVE frigido. i. ſub aere q̄a nullo tecto defenſus ſit: quod latini ſub diuo dicūt: et manet eo tēpore quo frigora ſunt. De ioue plura alias. Interi itellige iouē ꝓ aere accipi: nō nūq̄ ꝓ igne et aere: alibi ꝓ aīa mūdi: alibi ꝓ ipſo deo oīum cōditore. CATVLIS ꝓ canibus poſuit qbus i omni uenatione utimur: FIDELIBVS q̄a natura homini fideles ſunt: uel ſagacibus uel ſilētiū i inueſtigādo ſeruātibus. Cęterū catulos dicimus non ſolū canū filios ſed omniū quadrupedū: qbus ungues recurui ſint: ut leonis urſi lupi et ſimiliū. Itē i ſerpēte catulos dicimus: pullos uero in ęquo et aſino: Itē i oībus auibus: ergo ut pullū dicimus eqnū: ſic colūbinū et anſerinū: ſic pullos gallinaceos. Sed i boue et helephanto uituli ſunt. Ex oue agni: ex capris ędi. Poſuit aūt ceruam ꝓ mitioribus: apros quos gręci capros dicūt ꝓ ſeuioribus. MARSVS: ſpēs ē ꝓ genere. Marſi aūt populi ſunt a marſia Cyrces filia denoiati: a qua didicerūt ſerpētū morſibus mederi: ut pſilli i libya ſunt iuxta. PLAGAS. Virg. Retia rara plagę. Quē locū alii diuidūt: ut dicāt retia maiora: et plagas minora: qbus uidet᷑ hic poeta alibi atteſtari. Ait eni. Hinc multa cane apros i obſtātes plagas aut tramite leui rara tēdit retia. Alii ꝑ diffinitōem dictum uolūt: ut ſic plagę q̄ retia rara ſunt. Alii dicūt plagas funes: qbus retia tēdūt᷑. Alii iternodia i retibus quas maculas nūcupāt: TERETES: ex tereti filio. Teres eni longū rotundumqꝫ ſimul dicimus. Vnde iſra tereteſqꝫ ſuras. Dixerat diuerſos diuerſa ſtudia ſectari. Nūc oſtēdit ſe muſis delectari: et ſummo artificio cōſiliū ſuū ut a pricipio oſtēdi cęteris pręponit. HEDERE. i. poetica facultas q̄ hedera coronat᷑: ꝓptereaqꝫ dixit pręmia doctarū frōtiū. Eſt hedera dicta quod parietibus arboribuſqꝫ hereat et bacco cōſecrata: et q̄a baccus poetis pręeſt: iccirco poetę illa coronāt᷑. Virg. Hāc quoqꝫ ſine tēpora circū. Inter uictrices hederā tibi ſerpere laurū. Et ꝓpertius. Mi folia ex hedera porrige bacchę tua. DOctarū frōtiū. i. frōtium doctorum hominum ſic Maro. Scuta uirum galeaſqꝫ et fortia corpora uoluit. i. corpa uirorū fortiū. Nec iiuria doctos appellat poetas. Nā etſi oīs i ſua diſciplia eruditus doctus iure hēat᷑: tamē nihil bono poeta doctius ē: cū nō ſolū ille hūanas oēs doctrias āplectat᷑: ſed iſuper diuio furore afflet᷑. Frons dicitur quod oculis perforata ſit.

Diis miſcent ſuperis. Me gelidum nemus:
Nympharumq; leues cum ſatyris chori
Secernunt populo: ſi neq; tibias
Euterpe cohibet: neq; polymnia
Leſboum refugit tendere barbiton
Quod ſi me lyricis uatibus inſeris
Sublimi feriam uertice ſydera

DIIS MISCENT ſupis: nó p arrogátiam dicit ſe diis admiſceri: ſed tátá inde capere letitiá: ut ſe deú putet. Ceterú recte dicimus diis quodámodo admiſceri poetas. Quia ut teſtimonio grauiſſimorú philoſophorú i oróe quadá demóſtrauimus diuini ſunt poetę: et diuinos honores nó nulli aſſecuti ſunt: ut de lino et Amphione memorát. ME GELIDVM nemus. Secernit a uulgo et a grege idoctorú et iter pauciſſimos enumerandus ęgregius fit poeta. Per nemus aút et nymphas et ſatyros idicat poetas frequétiá hominú refugere et ſolitudie delectari. Hoc idem oſtédit Iuuenalis: cú deſertis aganipes uallibus exuriés migraret i atria clyo. GELIdú non ex noxio: ſed ameno frigore. LEVES ſaltando. De ſatyris aút et nymphis i ſequétibus dicemus. SI NEQVE tibias euterpe cohibet. i. ſi muſę: quas p euterpé uná ex iis deſignat: nó phibent me a tibia. i. a uerſibus q tibia canútur: qbus uerbis emédat ſiqd arrogátius de ſe dixiſſe uidebat: quaſi dicat q miſcebit diis arte poetica: ſi hoc ſibi cócedát muſę: ut nó hoc ſuo artificio: ſed dearú dono puéturú affirmet. Nó ergo ſibi ré pręclará arrogat: ſed muſis tribuit. Ergo et iuidiá amouet et attétóem q res magna ſit: et beniuolétiá quod i ea ſe laboraturú pollicet: et docilitaté quod ppóit circa quod uerſet: eodé tépore ſibi cóciliat. Tibiá uero dixere latini: qa a pricipio cú ſimplex eſſet ex oſſe tibiarum quod uel ceruis uel i gruibus ſimilibuſq; auibus é: efficiebat. Volút aút iuétá i phrygia: ſed nó nulli ab euterpe. Alii a marſya. Alii a mida. Alii marſyam ſimplicé. Mydam uero duplicé iueniſſe affirmát. Alii Hyagri primú tibiá iflaſſe referút: deide eius filiú Marſyá iſtituiſſe: Plutarcus i libro de muſica tá ęgregiú iuétú non humanú uult eſſe ſed diuinum idq; alcei teſtimonio i apolliné refert: et tibiarú citharęq; muſicá repperiſſe ſcribit. Anticles aút affirmat ſtatuá illius q i delo é dextera arcú tenere ſiniſtra gratias: quarú una lyrá altera tibiam gerit: et q in medio é ſyrigá iflat. De euterpe et polymnia deq; cęteris muſis ſuo loco dicemus. LESBOVM barbiton: ęgregiú carmen et quale Alceus Sapphoſq; ęgregii i leſoo poetę canere ad barbiton ſolebát. Barbytos lyra maior eſt organo ſimilis. Citharę ut gręci uolút reptor fuit apollo. Vt hebrei Tubal ante diluuiú noe. Fuit eius forma initio ſimilis pectori humano: q uti uox ex pectore ſic ex illa cantus pdiret. Vnde nomen ſumpſit. Dores eni pectus cithará dicút: paulatim deide plures eius fuerút formę: ut pſalteria lyrę chelis barbitę phęnices pertides. Indicę q ferút a duobus ſimul. QVOD ſi me. Magnifice de mecennate modeſtiſſime de ſe loqt. Nó eni affirmat ſe uaté eé. Verú tanti iudiciú mecennatis facit: ut ſi ab eo uates eſſe lyricus iudicet cęlú capite tágere poſſit. Et latéter ui pene diuiná illi attribuit q iudicio ſuo potam ſe fieri poſſe putet. INSEris uatibus ly. i. imitis iter uates. Ab eo quod é iſero iſerui iſertú. Ná de arboribus inſero iſeui iſitú dicimus. SVBLIMI fer. u. s. puerbiú é: ut q ſe felicé putet capite cęlú tágere dicat. Vulgo autem dicunt ſi hoc aſſequar digito tangam cęlum. Sed altius intelligamus hoc eſſe dictum ut exprimeret quid ſit poeta. Ná cum et platonici et ariſtotelici poetá et infra deum et ſupra hominem eé uelint: hoc nunc uolunt exprimere cum dicat q ita ſe a terra tollet: ut non penetret quidem cęlum, ſed tamen tangat.

Ode Δίκωλος eſt eni bimébris. Ex ſapphico édecaſyllabo q̃ cóſtat ex trocheo: ſpondeo: dactilo: et duobus trocheis. Et i quarto uerſu ex adonio dimetro i quo é dactilus et ſpondeus. In laudé hçc octauiani tédũt qué ut deũ hortat̃: ut afflicto ex diuturnis ciuilibus bellis iperio ſuccurrat: oſtéditq; oĩa q̃ ponit ꝓdigia i uindictã iterfecti Iulii cçſaris ueniſſe. Calamitates aũt q̃cunq; acciderĩt deorũ irç pacatõem uero et trãqlitaté illi eſſe attribuédã uelu ti ꝓpitio deo. Nec rõe caret adulatõ hçc: quoniã cũ reliq̃ cçſares nõ niſi poſt morté inter deos relati ſint: ſoli octauiano adhuc uiuéti aras et ſacrificia populus romanus poſuit. Hic ipſe alibi: iurandaſq; tuũ p nomen ponimus aras. Et Virg. in primo georgicorũ eũ tanq̃ deũ iuocat. IAM SATIS qa diu durarũt. Pathetica oratio é: et ſtati a pricipio cõmouet cõmiſeratiõem a diuturnitate tépis. Veheméter eni mouemur cũ diu quépiã ĩ miſeria fuiſſe itelligimus. Vnde achimedes apud Virg. Tertia cũ lunç ſe cornua lumine cõplét. NIVIS atq;.d.g. ponit niué et grãdiné ꝓ rebus duriſſimis: ergo pathos a materia: ut cũ Cicero q̃rit̃ flãmã ex lignis uiridibus factã ut fumo iclufus necaret̃. Virg. At pater oĩpotẽs denſa iter nubila telũ cõtorſit. Hçc aũt cũ ueniunt calamitaté aliq̃ protẽdere ſolét: ut hic ante ciuile bellũ: et priſcis téporibus ante bellũ primũ punicũ adeo exundauit tyberis: ut et primo ipetu multa in urbe çdificia deiiceret et mox illo ſtagnãte plura corrupta ruerit: et adeo nubiloſus ãnus quo cçſar periit: ꝑdurauit: ut nullç fruges ad maturitaté ꝑductç fuerit. Nix gignit̃ ex uapore frigido et humido i medio aeris iterſtitio a mediocri frigido i nubis corpore cõgelato Eſt minus hoc frigus quo generat̃ nix q̃ quo generat̃ grãdo: quia hét admixtum aliq̃d de calore: q̃ i nubis ſubſtãtia iclufus nec ſtati a frigore uictus niuis ſubſtãtiã rarefacit et mollé reddit: tãdéq; prçualente frigore albeſcit. Ait aũt ariſtoteles quod pp debilitatũ frigus a calore frãgit̃ in partes laras. Caliditas eñi admixta nubibus niuoſis nõ ſinit illã déſari ut grãdinem: unde modico calore liq̃ſcit. Niuis é ſecũdũ albertũ: ut malas herbas enecet: bonas alat. Nã conſtringit terrç meatus. Vnde calore ad interiora reuocato attrahitur humor ad radices. GRANDINIS: grando dicit̃ uel qa granis contineatur: uel qa grandior ſit. Eſt autem ſecũdum ariſtotelé ſtilla pluuiç frigiditatis: uétiq; uigore i aere cõgelata. Fit ex uapore frigido humentiq;: q̃ ad iteriora nubis fricet̃ cõpreſſus a calore circũſtãte. Frigus eni aeris caloré fugiés iteriora nubis petit: ſeq; cõdenſando maiori ui iſurgit: ꝑptereaq; uaporé i nube deprçnſum cõſtrigere ualet: et i duritié cõuertere. Quç cauſa é: ut minus i hieme grãdo gignat̃ q̃ i çſtate. Virtus eni frigoris q̃ ipelléte calore i çſtate in unũ cogit̃: p hiemé uero toto aere diffũdit̃. Vnde iualidior diſiũcta iſurgit. Addit Ariſtoteles illã gigni lõge a terra. Hic lõgiori ſpatio p aeré reuoluta facile retũdat̃ et aſſiduo attritu minuit̃. Quod ſi i uiciniori parte aeris gignat̃: qa ad paruũ ſpatiũ fert̃ et maior et minus rotũda cadit. Frequẽtius aũt in die ubi calor itéſior é q̃ i nocte orit̃ grãdo. DIRE qa ex deorũ ira ꝑuenerit. Pater Iuppiter: qué patré hoium atq; deorũ poetç appellãt. Recte aũt illi attribuũt huiuſcemõi oĩa q̃ ignis aeriſq; ui gignunt̃: quoniã ut Iuno ꝓ aqua terraq; capit̃: q̃ elemẽta patiũt̃: ppeaq; femia é Iuno: ſic iupiter çthereis aeriſq; ſymbolũ cõtinet. Hçc aũt agũt ũde maré uolũt ioué. Dicũt̃ hii fratres pp cognatõem q̃ é i elementis. Ineũt iſup cõiugiũ quoniã ex ui actiua iouis, i. ſuperiorũ et paſſiua donouis, i. iferiorũ elemen

ODE SECVNDA DE LAVDIBVS OCTAVIANI.

IAM ſatis terris niuis: atq; diræ
Grandinis miſit pater: & rubenti

torũ cũcta gignũt͂. RVBEnti. refert acrõ cęterorũ deorũ manubias albas nigraſq; eſſe: iouis uero rubras et ſanguineas: rubẽti ergo ut alluderet ad naturã fulminis ex igne rubentis. Fulmen ẽ uapor ignitus: cõpactus: et ſolidus ĩpetuoſe cadẽs. Gignit͂ ex uapore groſſo ex cõtrariis et diuerſis cõpoſito uehemẽti calore iflãmato: et uẽtorũ nubiũq; cõcuſſiõe ĩpulſo: et quaſi lapis igneus de cõcauitate nubis deorſum ꝑ uiolẽtiã pulſo. Raro cadit ĩ frigidiſſima hieme: qa pp frigus uapor ĩ aere nõ gignit͂. Raro ẽt ĩ uehemẽti eſtate: qa pp ſic

Dextera ſacras iaculatus arces
Terruit urbem
Terruit gentes: graue ne rediret
Sęculum pyrrhæ noua monſtra quæſtæ:

citaté et ſubtilitaté aeris uapores ĩ nubibus nõ aggregant͂. Sed a calore cõſumũt͂. In uere aũt et auctumno uapores multi eleuant͂ et cõdẽſant͂: et igneſcunt. Refert Ariſtoteles tria eſſe genera fulminũ. Vnũ quod adurit. Alterũ quod qa humidius nõ urit: ſed quod tãgit ĩ nigrediem uertit. Tertiũ ẽ clarũ et mirę naturę. Nã uinũ effundit ĩtactis uaſis. Aliquãdo fracto uaſe ita obſtupeſcit uinũ: ut ꝑ tres dies nõ fluat. Aurũ ĩ ſaccis et uaſa argentea ĩ capſulis ita liquefacit: ut ſacculi capſulęq; ĩtegrę maneãt. Cõburit manũ chyrotheca ĩtacta manẽte. Imo totũ hominẽ ĩ cinerẽ cõuertit ĩtegris ueſtimẽtis. Martia romana mulier grauida icta fulmine partu exanimato illeſa ꝑmanſit: pp hãc triplicẽ naturã triſulcũ illud finxerũt poetę. In calidiſſimis regionibus raro ſunt: qa ĩ eis parũ humor ualet. Itẽ ĩ frigidiſſimis qꝛ ĩ eis calor cito extĩguit͂. Tuſcorũ litterę ut tradit plinius nouem deos emittere fulmina dixerũt: eaq; eſſe undeci generũ. Sed iouẽ tria emittere. Romani duo tãtũ ſtatuerũt diurna q̃ ioui: nocturna q̃ ſumano tribuũt. De ſumano meminit plautus. SACRAS arces templa: q̃ cũ publica ſint: publicũ malũ protẽdũt. Hoc ſępe apud Liuiũ notatum eſt. GENTES: ꝓ familia capimus ut de gẽte cornelia: hinc gentiles. Hic ẽt gẽtiles. i. agnati Dicimus itẽ gentes nationes. Virgil. Quas gentes italum quas non oraueris urbes. Sed etiã hoc nomen ad bruta tranſfertur. Vnde Homerus μυιάων ἔθνεα πολλά: i deſt muſcarũ gentes multas. Hũc imitatus Virg. dixit de apibus. Cum gẽtis adultos educũt fętus. Chriſtiani aũt gẽtes appellãt eẽs externos. i. q̃ nõ ſunt ciues diuinę ciuitatis: ſed alieni a chriſtiana fide. Hos ergo gẽtiles dicũt. TERRVIt gẽtes: quaſi oẽs populos. GRAue moleſtũ. Graue eni põderoſum ſignificat. Inde ꝑ trãſlatõem dicimus rẽ grauẽ: q̃ aio moleſta ẽ. Iuuenalis. Iã grauis es nobis: et ſemp emungeris exi. Item amarum lucretius Abrotanoſq; graues et triſtia cẽtaurea. Dicimus cõtra grauẽ uirũ q̃ auctoritate et prudẽtia ualeat: q̃ cũcta mature: et cũ rõe exacta faciat. Virg. Tũ pietate grauẽ: ac meritis ſi forte uirũ quẽ. Dicimus grauidũ. Vir. Marte grauis geminã partu dabit ilia ꝓlem. SECVlũ ꝓ ętate ponit͂ a ſequẽdo dictũ. Nã ut ĩ flumine fluctũ fluctus ſeqt͂: ſic ĩ curſu tẽporis ętas ętaté ĩpellit. Videt͂q; maxime eẽ centũ annorum ſpatiũ. Nã ludi ſęculares romę cẽteſimo quoq; anno cęlebrabãt͂. Etruſci aũt ſecũdum Cẽſorinũ ad Cereliũ ab oſtẽto ĩ aliud oſtẽtũ ꝓducebat͂: ergo nõ paria erãt apud illos ſęcula. PYRRHAE. Ferũt fabulę iouẽ ſcelera hominũ exploraturũ ĩ terrã deſcẽdiſſe: et ſub forma humana ĩ hoſpitiũ a deucalione arcadię rege ſuſceptũ: ſibiq; hoſpitẽ quẽ rex ĩteremerat ępulãdũ poſitũ. Iratũq; iouẽ regẽ ĩ lupũ mutaſſe. Ac poſtremo cum uniuerſos mortales ſummis flagitiis iq̃natos cerneret diluuio illos perdidiſſe exceptis deucaliõe et pyrrha eius uxore: atq; patruele. Iſti ergo ſoli ex uniuerſo hominũ genere relicti a themidis oraculo acceperũt poſſe ab illis reparari humanũ genus ſi oſſa materna poſt tergũ iacerẽt. Illi ꝓ matre terrã accipiẽtes: et ꝓ oſſibus

Omne cum protheus pecus egit altos
Viſere montes:
Piſcium & ſumma genus heſit ulmo:
Nota quæ ſedes fuerat columbis:
Et ſuperiecto pauidæ natarunt
AEquore damæ:

terrę lapides: eos iecerũt. Atq; ita iacti a deucalióe ĩ mares. Iacti a pyrrha ĩ fęminas cóuerſi ſunt. Timebant igitur hoc tẽpore: ne diluuiũ illud rediret. Diluuiũ deucalionis fuit: ut ait Varro: regnãte athenis crimao q cecropi ſucceſſit: ut aũt placet Euſebio et hieronymo nõ dũ defuncto cecrope. Tẽpore aũt cecropis Moyſes populũ ex egypto eduxit. Fuit autẽ hoc diluuiũ anno mũdi circiter ſeptuageſimũ ſeptimũ ſupra tria millia et ſexcẽtos: ſed nõ puenit ad egyptũ uſq;. Maxime aũt occupauit theſſaliã: ubi regnauit deucalion et loca uicina. Itaq; non fuit uniuerſale: ut diluuiũ factũ ſub Noe. Origo aũt huius familię fluxit a titanę cęli et ueſte filio. Ex hoc eni natus ẽ Iapetus. et ex Iapeto promotheus et epimetheus. Prometeus deucalionẽ genuit: Epimetheus pyrrhã. Cũ igitur deucalion homines qui ob diluuiũ ad montana confugerãt: et ritu ferino uiuebant deſcẽdere ĩ loca culta pſuaſiſſet: et ad ciuilẽ uitã traduxiſſet: ĩuenit locum fabula: ut ille iactu ſuo .i. ui uerborum lapides .i. duros et efferatos mortales in hoĩes .i. in imitiorẽ naturã hominis cóuerteret. NOua a gręco illi eni ΝΕΟΝ dicunt. Sed ẽt nouũ magnũ et admirabile. Virg: pollio et ipſę facit noua carmĩa. MONSTRA móſtris et portẽtis et reliqs ad futurorũ pręſciẽtiã ſpectãtibus aliũ locũ iſtituimus. QVESTE ab eo quod ẽ q̃ror ſine diphtõgo ũde q̃rela. Quęro aũt diphthõgat̃: unde q̃ſtus lucrũ. Proteus deus marinus ſecũdũ Theodõtiũ occeani et Tethis filius uates fuit. Quẽ et homerus ab agamennone: Virg ab Ariſteo futura prędicere coactũ ſcribit. Erat eius natura: ut uolẽs nũq̃ diceret: Coatus aũt ĩ uaria móſtra ſe cõuertẽs hominesq; illudens diffugiebat. Quã rẽ maro ĩ quarto georgicorũ mirifice deſcribit. Hũc diuus hieronymus p mẽdacio poni credit. Nos ĩ eo loco cenſuimus poni p uero uariis mẽdacis tecto: et quod niſi ui igenii adhibita tot uerisimilibus inuolutũ: q̃ oia falſa ſunt: dinoſci neq̃at. Vertit̃ ergo pteus ĩ uaria móſtra: qa latẽs ẽ ueritas: et dũ p illa multa ſe nobis uẽriſimilia offerãt: ĩ móſtra ĩducũt. Hũc ex pallene urbe natũ ĩ ęgypto regnaſſe refert Seruius. Fingit̃ neptũni paſtor: et eius armenta quę ex monſtruoſis ſunt piſcibus nutrire. PECVS armenta intelligit. Cęterum pecus teſte Seruio omne animal ẽ: quod humana effigie caret. Hinc maro de fucis dixit. Ignauum fucos pecus a pręſepibus arcent. Eſt autem hoc pecus pecoris. Virgil. Formoſi paſtor pecoris formoſior ipſe. Item hoc pecuare perſius. Findor ut arcadię pecuaria rudere credes. Item hoc pecu et in plurali pecua. Inde pecuarii a pecore colendo. Cicero pro deiotaro rege: ut non ſolum tetrarcha nobilis: ſed etiam optimus pater familias et diligẽtiſſimus agricola: atq; pecuarius haberetur. Sed ut ad poetę uerſus redeam: tota hęc deſcriptio ex tanta rerum inuerſione magnã mouet conmiſeratioem cum animantia non ſolum uictu: ſed et ſedibus a natura datis diluuio priuarentur. HESIT .i. perſtitit: ut oſtendat inundationem diuturnam fuiſſe. Inde dicimus herere dubitare: quia qui in raciocinando dubitat: cõſiſtit: neq; procedit ad ulteriora. Eſt etiam herere niti. Virg. herent parietibus ſcalę. Dicitur item herere res: quę aliquo impedimento prohibita diſcedere nequit: ſic aues retibus herent et naues uadoſis locis. VLMO pro omni arbore. DAMA animal eſt non multum a caprelo diſſimile. EQVORE SVPERIECTO: quia mare occupauerat terrã: quam ſuam eẽ oportebat.

VIDIMVS. excitat̃ cõmiſeratio a re uiſa: in rebus enĩ aduerſis ut docet Cicero: duriora quęq; ſunt: quę uidemus: q̃ quę audimus. Virgi. Quęq; ipſe miſerrima uidi: et quorũ pars magna fui. Et de pallante. Ipſe caput niuei fultum pallantis: et ora et uidi. FLAVVM. uel tunc flauũ quia diluuio auctus cenubẽtus flueret: uel epithetũ eſt perpetuũ huius fluminis quia citato fluens curſu raro limpidus apparet. Virgil. Verticibus rapidis et multa flauus harena. Tyberis ſiue tyberinus ĩ etruria naſcitur ex apẽnino ſupra caſentinatem agrum: Nec procul a noſtro arno: primo tuſciam ab umbria diuidit deinde multis relictis urbibus romam influit: et tãdem mare tyrrenũ ingreditur: olim albula dictus eſt: deinde tybris a tybri antiq̃ſſimo rege etruſcorũ qui pyraticã exercens circa ea loca periit. Alii uolũt tybrim hunc non tuſcorũ ſed aborigenum fuiſſe regem: alii albanorum. Sunt poſtremo qui referãt ſyracuſanos quandoq; athenienſes ſiciliam infeſtãtes bello ſuperaſſe: multoſq; e pręlio captiuos abduxiſſe: illoſq; ad eorum contumeliam circa ſyracuſas foſſam ingentẽ ducere: et in illam fluuium deriuare coegiſſe: atq; ipſam foſſam ὕβριν ideſt coutumeliam appellaſſe. Deinde ſequẽtibus temporibus ut etiã meminit maro: coloniam in italiam duxiſſe: et loca uicina fluuio habitaſſe: et a foſſa ſuę patrię illum hybrim primo: deinde mutata haſpiratione in. t. tybrim nũcupaſſe. Eſt pręterea apud romanos uocatus rumon: quaſi ripas ruminans. Item tarẽtus a terẽdo. RETORTIS undis: quia uiolẽtia maris repulſus urbem inundauit. Item retortis uel q̃ per tramites: uel quia p agros exiret. Eſt ergo ſentẽtia ſecundũ acronem: ꝙ ipſe rueret in templa ueſtę cũ undis retortis a litore etruſco: ideſt a mari etruſco. i. tyrrheno ĩ quod egreditur. Litus terra ẽ quę ab aqua tangitur: ſecundũ Ciceronem in topicis. Ait autẽ ſceuola ita dici: uel ꝙ ad eam aqua alludat: uel ꝙ aqua alluitur: uel ꝙ aqua illic eliditur. Donatus autem ait: litus aliquando ſignificat ſpatium circa aram: a litando quia ibi litatur. Affertq; illud ex marone. Iacet ingens litore truncus. Acron uero eadem auctoritate nixus: camporum extremitatem litus eſſe in eo loco uult. Ego autem iccirco a marone illic litus poſitum puto: quia uoluit alludere corpori pompei: in alexandrino litore ſine capite iacẽti. Eſt igit̃ litus de mari dictum: ripa de flumine. Ouidius. Campoq; recepti liberioris aquę pro ripis litora pulſant. Rupes autem in montibus dicimus. Virgi. Dumoſa de rupe procul pẽdere uidebo. MONVMENTA regis: regia numę. Nam regia numę olim erat ubi deinde fuit ueſtę templũ. TEMPLAq; ueſtę. Referũt ãna p roſtra q̃ tẽplo ueſtę uicina ſunt: meatũ tyberim hũiſſe. ILIAE. fuit hęc numitoris albanorũ regis filia: ſed amulius numitore fratre a regno pulſo: illã ueſtę cõſecrauit: nequa inde ꝓles oriret̃. Illa tamẽ ex marte grauida facta: romũ remulũq; peperit: quos amulius ĩ tyberim ꝓiici iuſſit. Sed q̃ detulerũt cũ aucto flumine ex imbribus ad iuſtum curſum deuenire non poſſent: in uado reliquerunt: ubi poſtea ficus ruminalis fuit. Ibiq; a lupa nutriti ſunt: donec a fauſtulo paſtore tollerentur: a quo laurentię uxori nutriendi dati ſunt. Hi cum adoleuiſſent amulium pepulerũt: et numitorem in regnum reſtituerunt. Addũt fabulę tyberim iliam in uxorem accepiſſe. Hanc igitur ob cedem cęſaris ſe afflictantem ſolatur maritus fluuius: minaturq; et templa ueſtę: et regiã numę in ultionẽ cedis deiecturũ. Vel minat̃ tẽplo ueſtę: quoniã illa dea ſibi iã enixę irata fuerat. VESTAE. de hac dea ne oĩa ĩ unũ cõgeramus: cõmodius paulo ĩfra dicemus

Vidimus flauum tyberim retortis
Littore etruſco uiolenter undis
Ire deiectum monumenta regis:
Templaq; ueſtæ:
Iliæ dum ſe nimium querenti

SINISTRA: infenſa:uel qa illi curréti a ſiniſrra é urbs. IOVE nó ꝓbante: qa terreri iuppiter uoluit populū non perire. VXORIVS. ideſt nimis uxori ded:tus. Virgil. Pulchráq; uxorius urbem extruit. AVDIET ciues. oratio pathetica et cōmiſeratonis conciliatrix: ꝓptereaq; conciſa et obrupta. Narrauit prodigia quibus bella ciuilia in ultioné cçſaris portendebátur. Nunc oſtendit ex infrequétia populi quanta ſtrages ciuilis fuerit: quç tamen ex deorum ira: nó octauiani crudelitate ꝓuenerit. Poſtremo addit octauianū rebus humanis auxiliū eé laturum.

Iactat ultorem: uagus & ſiniſtra
Labitur ripa ioue non probante
Vxorius amnis.
Audiet ciues acuiſſe ferrum:
Quo graues perſæ melius perirent.
Audiet pugnas uitio parentum
Rara iuuentus
Quem uocet diuum populus ruentis
Imperi rebus? prece qua fatigent

Cópone igitur. IVVENtus quaſi poſteritas noſtra. RAra ideſt infrequés uitio parétum ſuorum: qui in prçliis maioré parté ciuium trucidarunt. AVDIET: cū q̄ret cauſam quare ita rara ſit. CIVES: quaſi dicat illos ad quos ultio non cedes pertinebat. ACVISSE ferrum ideſt arma: ut ſit intellectio. ACVISSE ferrum. geſſiſſe bellum in quo ferrum acuit̄. Poſuit eni quod ꝓcedit pro eo quod ſequit̄. QVO g. pe. m. pe. Grauis uituperatio: impia enim res eſt ciuem in ciuem arma uertere. Sed magis impia ſi hoſtes potétes imminenteſq; repellendi ſint. Bis enim patria leditur: et ꝙ ciuis ſibi adimitur: et ꝙ irruptio hoſtilis nó repellitur. Eſt autem repetitio audiet audiet: qui color grauitatem ſemper et auctoritatem orationi affert. Item expolitio ut diutius imoretur in re grauiſſima. Nam cū dixiſſet ciues acuiſſe ferrum: addidit audiet pugnas. Poteſt etiam dici interpretatio: nam cū dicit Audiet ciues acuiſſe ferrum: interpretatur id cum addat Audiet. p. GRAVES noxii. Quanta ergo impietas eſt imo crudelitas é quo tempore hoſtes: et hi quidem potentes iminent imperio ꝑdere uires patrię: quibus illa hoſtem repreſſiſſet. Húc locū mirifice explet Lucanus in principio ſuç farſaliç. Quis furor o ciues quç tanta licétia ferri Gentibus iuiſis latium prçſtare cruorem. Cūq; ſuperba foret babylon ſpoliáda tropheis. Auſoniis umbraq; erraret craſſus inulta. PERSAE. pro parthis poſuit: cum quibus tunc ambiguum erat certamen craſſo cum filio et omni exercitu ab illis ceſo. RARA iuuentus. Iuuentus iunentutis eſt ipſa turba iuuenum. Iuuenta eſt çtas iuuenilis. Iuuentas iuuétatis dea iuuenum. RARA. quia aſſiduis cedibus defecerat populus romanus. QVEM uocet diuum. ſubintellige ergo. Habet auté maximā uim hçc addubitatio. q. d. nullum reſtare cū omnes irati ſint. Ex quo neceſſariū oſtendit̄ eſſe ad ſolū octauianū cōuertédas preces. DIVVM in accuſatiuo pót eſſe: ſed plenius diuū ꝓ diuorū. Dicunt proprie deos qui ſua natura cçleſtes imortaleſq; ſunt: diuos aūt qui ex mortalibus ad diuinitatem ſunt aſſumpti. Sed abutunt̄ poetç notionibus. QVA PRECE: quibus hymnis quibus ſacris. Raro hoc nomen in ſingulari poſitum inuenimus. In nominatiuo autem nunq̄. FATIGENT. fatigare dicimus cū quod gratia et ratione non impetramus: iportunitate extorquere conamur. VIRGINES ſanctç: magna ira ueſtç oſtenditur: cum ne a uirginibus quidem quç ſibi ſanctç ſunt ideſt conſecratç: non flectitur. Virgo ea dicitur quç incorrupta eſt et adhuc uirū non cognouit: mulier quç iam cognouit. Vnde interrogatus Cicero cur ſexagenarius uirginé

uxorem duceret: cras inquit mulier erit. Sed et quãdoq₃ uirgo quoniam a uiridiori ętate di citur: ꝓ iuuencula capitur ſimpliciter: q̃uis etiã corrupta ſit. Sic maro. Ah uirgo infelix tu nũc in mõtibus erras: cũ loquat̃ de paſyphe iam corrupta. SANCTAE: deo dicatę. Sanctũ enĩ ſecundũ trebatiũ idem ẽ quod ſacrũ et religioſum: ut ſanctos reſtinguere fontibus ignes. Itẽ tuq₃ o ſanctiſſima uates pręſcia uẽturi. Aliquãdo etiã ſanctũ caſtũ et ĩcorruptũ Vir. Tuq₃ o ſcĩſſima cõiunx fẽlix morte tua: et alibi. Sãcta ad uos aĩa atq₃ iſtius ĩſcia culpę

Virgines ſanctæ minus audientem
Carmina ueſtam.

CARMINA hymnos et laudes. Eſt enĩ carmẽ uerſus a canẽdo dictũ: et dicius carmẽ de uno tantũ uerſu. Vir. Et rem carmine ſigno Aeneas hęc de danais uictoribus arma. Aliquãdo de pluribus. Idem in buc. Et tumulũ facite tumulo ſupaddite carmen. Daphnis ego in ſiluis hinc uſq₃ ad ſydera notus Formoſi cuſtos pecoris formoſior ipſe. Aliquãdo totũ opus dicimus carmen: ut carmẽ buccolicũ. VESTAM ſaturni et opis filiã fabulant̃. Ouidius. Semine ſaturni tertia ueſta fuit. Hęc dea numẽ troianũ fuit: et ab ęnea ĩ italiã uectũ et primo Albę illi tẽplũ dicatũ eſt. Iuuenal. Et ueſtã colit alba minorẽ. Inde et nomę tẽplũ hũit: quę prius fuerat numę regia. Hanc unã ex penatibus putarũt: uel ſaltẽ illorũ comitẽ Vnde teſte Macrobio cõſules et dictatores cũ cõſulatũ inibãt lauinii pariter ſacrificabant ueſtę et penatibus: ꝓptereaq₃ uirgilianus hector cũ dixiſſet: Sacra ſuoſq₃ tibi cõmẽdat troia penates: paulo infra ueſtã ponit. Sic ait et manibus uictas ueſtãq₃ potẽtẽ ętherñũq₃ adytis effert penetralibus ignẽ. Cicero ĩ libro de natura deorũ ſcribit ueſtam ab heſtia gręco uerbo dici: uimq₃ eius ad aras focoſq₃ ꝑtiere: ꝓptereaq₃ quoniã illa ſit cuſtos rerũ ĩtimarũ oẽm precationẽ et ſacrificationẽ extremã eſſe. Ouidius illã modo ignẽ eẽ uult dicẽs. Nil aliud ueſtã q̃ merã intellige flãmam Nullaq₃ de flãma ſemina nata uides. Modo terrã ut illud: Sic iceſta perit qa quã uiolauit illã condit̃ eſt tellus ueſtaq₃ nomẽ idẽ. Diodorus ſiculus ſcribit ueſtã domorũ cõſtructionẽ inueniſſe: ꝓptereaq₃ ĩſtitutũ ut in oĩbus domibus colat̃. Plato aũt in phedro ꝑ ęnigma ita loquit̃. Magnus rex citans allatũ currũ incedit exornans cũcta ac diſponẽs. Et poſtremo demõſtrat ꝙ cęteri dii currum ſecũtur: ſola aũt ueſta domi manet: ꝑ quod intelligit ueſtã terrã eſſe et ignẽ incluſum terrę: quę quidem ĩmobilis eſt. Dicta aũt eſt ueſta ſiue a gręca dictione heſtia mutata. h. in. u. Vel ꝙ uariis plantis ueſtiatur. Dicunt illã adamatã fuiſſe a priapo: qui uim ſeminalẽ ſignificat: ut intelligat̃ nihil terram ꝓducturã ſine ui ſeminali. Verum quoniã ignẽ ipſum terrenũ quandoq₃ ſignificat qui nihil gignit: iccirco uirgo dicit̃: et uirgines illi dedicantur: quas ueſtales appellant. In eiuſq₃ templo ignis perpetuus ſeruatur: qui tamen Kalendis martiis ſingulis annis renouabatur. Omnis autem uirgo ueſtalis amata dicebatur: quoniam illi quę prima in eo ſacerdotio inſtituta eſt amatę nomen fuit. Dicebatur pręterea capta: quoniam capiebatur a pontifice de manu patris: et tanquam bello capta de patris poteſtate egrediebatur. Virginem uero capi aut ſex annis minorem: aut decem maiorem fas non fuit. Neq₃ capi poterat quę lingua debilis eſſet: ſenſu ue aurium diminuta: aut aliqua corporis labe inſignita. Item cuius parentes alter ambo ue ſeruitute ſeruiſſent: aut fuiſſent in negociis ſordidis uerſati. Sunt qui addant non fuiſſe fas eam capi: quę in italia nõ haberet domiciliũ. Virgo ueſtalis ſimul ac capta ẽ et ĩ atriũ ueſtę deducta et põtificibus tradita: ſtati ſine emãcipatõe ex patria ꝑtãte exit: et ius teſtamẽti cõdẽdi adipiſcit̃. Prĩa ãt capta fuiſſe uidet̃ a numa põpilio. Erant aũt pontificis uerba in capiẽdo: ut ſacerdotẽ ueſtalem: q̃ ſacra faciat quę iuſſi: et ſacerdotẽ ueſtalẽ facere ꝓ populo quiritibus ue quę optima lege fiũt: ita te amata capio.

CVI DABIT partes expiandi ſcelus. cui tradet hanc prouinciam expiādi: ideſt purgan di ſcelus. TANDEM uenias: poſt diuturnas calamitates. VENIAS: quaſi dicat faueas: quia ſuo aduentu et prçſentia fauent dii. Vir. Nec tam prçſentes alibi cognoſcere diuos. Prçſentes ideſt fauentes: Facit autem petitionem iuſtam: nam ueniam merentur qui tam diu pçnas luerunt. Mouet itidem cōmiſerationem a diuturnitate erumnarum: ſic Virgilius Quem das finem res magnç laborum. AMICTVS humeros. Synedoce eſt ideſt habēs hūeros amictos nube. Eſt eni amicio. is. aictus. CANDentes: differt candidus ab albo. Albū. n. caret ſplēdore: cādēs uero ita albū ē ut ēt ſplendeat dictū a cādore ferri. Hūeri āt ſunt a q̄bus depēdēt brachia. ὦμοι grçce dicūt᷑. Eorū lati tudo robur et prudētiā idicat: ii ēt armi dicūt᷑: ūde arma: nā ſupiora ab his ſubſtētant᷑: iſe riora ide pēdēt. Armillç orna mēta q̄ ab armis pendēt. AVGVR cōgruū epithetū ſoli cū ipſe uaticiniis prçſit. Sed de auguribus alio loco. Meminit āt apollinis: quoniā hic deus ī prçlio actiaco octauiano fauiſſe dicit᷑. Virgi. Actius hçc cernēs arcū tēdebat apollo: et Pro ptius dixerat et pharetrç pōdus cōſumit i arcus. ꝓxima poſt arcus cçſaris haſta fuit. ERYCINA uenus q̄ in erycino mōte ſiciliç religioſiſſime colebat᷑. Scribit aūt diodorus ſicu lus Butē regē ſiciliç ex uenere erycē filiū ſubſtuliſſe. Hic uero ob gēus maternū i maxiā gloria hitus: urbē cōdidit i alto loco a ſe denomiatā: eiuſq; i arce tēplū ueneri matri poſuit multis donariis ornatū. Hinc uēus erycina dicit᷑: mōti quoq; i cuius uertice mons ē idē ē nomē. Virg. tamē i laudē çneç hiſtoriā puertēs ab çnea cōditū fingit his uerſibus. Tūc ui cina aſtris erycino ī uertice ſedes Fundat᷑ ueneri idaliç. RIDENS: epithetū cōueniēs: q̄d et Homerus illi tribuit: et Lucretius de illa. Tibi ridēt çquora ponti. Neq; erat poſtponē da uenus: quandoquidem iuliorum familia ab çnea ſunt ueneris filio. Virgilius. Ecce dio nei proceſſit cçſaris aſtrum. Dionei enim dixit a dione ueneris matre. locus aūt et amor conuenientiſſime ſunt ueneris comites. Nam ſine his nihil poteſt uenus. Proptereaq; ita illam inducit Maro cupidinem alloquentem: ut dicat. Nate meç uires: mea magna poten tia ſolus. VOLAT CIRCVM: alluſit ad formam cupidinis. Alatus enim pingitur: unde Propertius. Idem non fruſtra uentoſas addidit alas. Fecit et humano corde uolare deum. SIVE NEGLECTVM. ge. et. n. Neglectum uel quia extingui cçſarem paſſus eſt: uel propter bella ciuilia. RESPICIS AVCTOR: recte addubitat an mars bel lorum deus reſpiciat: cum ciuilibus bellis tam diu uexatus ſit populus. ro. RESPICIS faues: quia ſuo aſpectu fauent dii. Virgilius de ioue. Aſpice nos tātum: et ſi pietate mere mur da deinde auxilium. AVCTOR: hoc enim ſolo probare poteſt oportere martem tu tari romanos. Nemo enim debet eam rem negligere: cuius ipſe eſt auctor. Auctor ergo quia a Romulo ſunt Romāni: quem mars ex Ilia genuit. Sed quia petit a deo bellorum pacem: quç numini ſuo contraria uideri poſſit. Iccirco primo monet oportere eum parce re iis qui ab eo fluxere. Deinde et ſi cordi ſint bella debere iam capi ſacietate ex diutur nitate belli. Poſtremo innuit eſſe et alios populos: quos bello fatigare poſſit.

Cui dabit partes ſcelus expiandi
Iuppiter? tandem uenias precamur
Nube candentes humeros amictus
Augur apollo.
Siue tu mauis ericina ridens:
Quam iocus circum uolat: & cupido
Siue neglectum genus & nepotes
Reſpicis auctor.

SATIATE: quia adeo magna et diuturna fuerant bella: ut etiam crudeliſſimos hoſtes et prçliorum auidiſſimos potuerint ſatiare. LVDO: ad martem reſpexit qui bello delectat̃. Non autem ad homines: quibus hçc periculoſiſſima laborioſiſſimaq; ſunt: et non ludus. Clamor autem galeç et acer uultus pro bello poſuit: ut huiuſcemodi circumlocutione rem deteſtaretur. Eſt autem ludus in re: ũde dicimus ludum pilç et ludum alearum. Dicimuſq; ludum omnem exercitationem: ſiue animi ſiue corporis: et locum ubi exercemur. Hinc

Heu nimis longo ſatiate ludo:
Quem iuuat clamor: galeæq; leues: (*marg. ms.:* acer et mauri peditis cruentum uultus in hoste)
[redacted]
~~Reſpicis auctor~~
Siue mutata iuuenem figura
Ales in terris imitaris almæ
Filius maiæ patiens uocari (*marg. ms.:* mercurio)
Cæſaris ultor

ms.: Acer et mauri peditis cruentum
Vultus in hoste

gymnaſium quod uerbũ grçci ad utramq; exercitationem rẽferunt: ludum dicunt latini: et magiſtrum ludi q̃ ludo illi prç eſt. Iocum uero ad uerborum feſtiuitatem referimus. Quç res quoniam uaria ẽ et digna quç cognoſcatur: alibi demonſtrabitur. GALEE LEVES politç. Leue enim prima ſyllaba correpta ſine põdere ſignificat. Virgil. Ante leues ergo paſcentur in çthere cerui. Et per tranſlationem dicimus homines leues: qui et facile mutantur: et grauitate uirili carẽt Ouidius. Tu leuior foliis tunc cum ſine pondere ſucci. Eodem pacto res leues in quibus paruum aut nullum momentum ſit. Propertius. Et leuibus curis magna perire bona. Sin autem prima ſyllaba producta profertur: ſignificat politum. Virgilius. Et ſçpe in leui que ſiſſet cornua fronte. Et quia quç polita ſunt lubrica redduntur: dicimus leue lubricum. Virgilius. Raucum per leuia murmur ſaxa ciens. Hinc dicimus leuigare: ideſt politum reddere: et tactu lene. VVLTVS: optime et non facies: quia facies immobilis manet. Vultus autem eſt quçdam mutatio in facie: quç indicat uel ſedatum uel concitatum animũ uel lçtum uel triſtem. Vnde eſt uultus ſiue a uolendo: quia uoluntas animi in eo apparet: ſiue a uoluendo: quia uolubilis mutabiliſq; ſit. ACER: uehemens et aſper. MAVRI ſpeties eſt pro genere. Mauri populi africç: hi fuerunt medi qui ex exercitu herculis illic reſiderunt: ac paulatim per corruptionem linguç pro medis Mauri dicti ſunt. SIVE MVTATA. tandem deuentum eſt quo cupiebat: ut octauianum tanquam deum inuocandum eſſe affirmet. Cupit autem illum pro mercurio poni: quoniam is et eloquentiç: et ſapientiç deus eſt: et in agendo celerrimus. Idem pene ſenſit Virgilius in georgicis: cum illum tranſfert in ſignum Libyç: ita ut hinc conterminus ſit Virgini domicilio mercurii: ꝓpter eloquentiam et ſapientiam. Illinc ſcorpioni domicilio martis: propter fortitudinem. Poeta autem hic martis non meminit: et quia paulo ante inuocauerat: et quia bella deteſtatur: Verũtamen illum appellat ultorem: ut prçſtantiam animi ad iniurias ulciſcendas illi attribuat. Ordo autem duplex: Alii enim ſic: ſiue tu Auguſte uenias patiens uocari ultor cçſaris: Cum ſcilicet deus ſis. Alii et forte rectius: ſiue tu auguſte ales filius maiç utlor cçſaris uenias patiẽs uocari .i. inuocari ab hominibus. ALES: qa mercurius talaria alata hẽt ut i. iiii. lõgo ordie põit̃ a marõe: ubi eũ aui ſimilẽ deſcribit. MAIç. ſic Vir. Sic ait et maia geitũ demittit ab alto. IMItaris iuuenẽ: ex p̃mis formã iuueĩlẽ. VLTOR. ulciſci hoſtes ẽ uindictã de hoſtibus capere: et ulciſci ſocios ideſt punire illos q̃ iniuriã intulerant ſociis.

Serus in cęlum redeas: diuqꝫ
Lętus interſis populo quirini:
Ne ue te noſtris uitiis iniquum
Ocior aura
Tollat. hic magnos potius tryumphos
Hic ames dici pater: atqꝫ princeps:
Neu ſinas medos equitare inultos
Te duce cæſar.

SERVS IN cęlum: exoptat longiſſimam uitam. SERVS: non niſi ultimo tempore. REDEAS: ex opinione platonicorum: qui uolunt humanas animas e cęlo deſcendere: et in corpora intrare: in quibus ſi incorrupte uixerint: ad cęlum poſt mortem redeant. Ergo redeas et non aſcendas. Vel dixit redeas: ut oſtendat illum iam deum effectum: et cęlum tenere. Sed deſcendiſſe ut conſuleret rebus humanis. LAETVS: bene uolens: ut Vobis lętus ego hunc candentem in littore thaurum. Contra triſtis inuitum ſignificat. Terétius Inuitat triſtis. Quoniam auté i brutis lętitia ex pingui oſtéditur: dicit̃ lętus ideſt pinguis Virgilius. Glande ſues lęti redeunt. Eadem ratio eſt et i terris: unde lętum fertile dicitur Idem. Quid faciat lętas segetes. Inde lętamen quoniam lętum: ideſt fertilem agrum reddat. QVIRINI romuli: quirinum enim romulú dixerunt ab haſta qua in bello utebatur quę lingua ſabina Quiris dicebatur: uel αϖὸ του κιράνου ꝗ gręce dnúm ſignificat. Vel populo ꝗrini.i.populo ſuo ꝗ ꝗrinus ē. Ná octauianus a triplici ordie romano ſenatorio eqſtri et plebeo tribus nóibus donatus é.ſ.ut ꝗrinus: ut cęſar: ut auguſtus nóiaret̃. Sic et maro illú nóiat: ait eni. Cana fides et ueſta remo cú fratre ꝗrinus. NE VE TE noſtris uitiis iniquú: ut ſupra uitio parentú: q̃ſi dubitet ne clemétia ſua qua afficitur. Ergo populum romanú a ſceleribus quę ipſe ut deus odit illú auertat. OCIOR aura: uelox uentus: uenti enim beneficio utuntur aues in uolatu. Ergo allusit ad mercurium qui alatus é: uel ad uelocitaté planetę. HIC.i.romę ames potius magnos triumphos. Sit ſententia: cú arbitratu tuo poſſis eligere quem deum eſſe uelis: elige ut pręſis imperio romano. Idem ſenſit et Virgi. Teqꝫ adeo quem mox quę ſint habitura deorum concilia incertum é. Eſt autem in hoc loco repetitio color rhetoricus: hic et hic. Ité cóiunctio: quoniá ames uerbum inter duas clauſulas quę ſibi applicant̃ poſuit. PATER atqꝫ princeps: iſtis enim titulis donatus eſt a populo romano: ut pater patrię et princeps urbis diceretur. HEV SINAS medos: ꝓ parthis poſuit medos: quoniam parthis ſubiecti erant. Media qa a thauro móte nó diſcedit: frigida é. Duplex é media: cuius una pars uocatur maior. Eiuſqꝫ metropolis Ecbatana é magna urbs regia olim medorú: núc parthorum EQVITARE: recte quoniá celeri curſu equorú utunt̃ parthi: et interfugiédú hoſté ſagittis feriunt. Virgil. Fidentemqꝫ fuga parthum uerſiſqꝫ ſagittis. EQVITARE. quaſi dicat pro arbitrio ſuo uagari: nihil nos poſt tam inſigné notam metuentes: idqꝫ quia ultioné nullam paramus. INVLTOS: paſſiue poſuit: ideſt impunitos. Nam interitum craſſi et deletum exercitum: et capta ſigna nódum ulti erant romani. Hoc cóquerit̃ et Lucanus. Cúqꝫ ſuperba foret babylon ſpolianda tropheis Auſoniis umbraqꝫ erraret Craſſus multa bella geri placuit nullos habitura tryumphos. TE DVCE cęſar: emphaſis eſt in nomine et pronomine. q.d. duce te.i. duce eo qui nó modo principatú inter homines tenet: ſed etiam deus eſt effectus. Ergo duce illo qui ſemper inuictiſſimus ſit futurus.

AD NAVEM VT VIRGILIVM INCOLVMEM VEHAT ODE .IIII.

Ode dicolos.i.bimébris é: ná p̄mus uerſus glyconicus é ab auctore nomé ſortitus: eius
pes p̄mus ſpódeus é:alter coriambus: q̨ ex p̄ma et ultia lógis:et duabus itermediis breui
bus cóſtat. Pót idé tamé uerſus reduci ad ſpódeú et duos dactilos. Tertius epirichius:qui
hét duas breues. Scdus uerſus aſclepiadeus é:de quo i p̄ma ode demóſtratú é. Naué allo
quit̃ quá Virgiliú poetá eorú q̨ fút:q̨ fuerút:quiq3 futuros erút i ános doctiſſimú uecturá
ſúmope rogat:ut illú athenas:quo philoſophádi cá ꝓficiſcebat̃ icolumé puehat. Inde occa

Ic te diua potens cypri. uenere
Sic fratres helenę lucida ſydera:

ſioné nactus i eú iuehit̃:q̨ aua
ricia ductus nauigádi primus
auctor extitit:cú i ré piculoſiſ
ſimá mortales iduxerit. SIC
TE:hęc dictio aliq̃do prę̧cátis
é:ut illud. Iuuet ſic te bene cę
ſar. Aliquádo ſimilitudinis. Vir. Sic nos i ſceptra repóis. Vtit̃ át apoſtrophe:cú oróem ad
abſenté naué cóuertat. Nec caret ſua grauitate ſermo: q̨ aut ad bruta: aut ad inaiata habet̃
Sic Vir. Phebe diu: res ſiqua diu mortalibus ulla é. DIVA potés cy. q̃ cypro dominaris.
Contra impotés dicit̃ ille cui alius dnátur. Hinc ipotés irę is dicit̃ q̨ ab ira uincit̃:quoniá
illá i ſuá ptátem reducere nó pót. Inuocat át uenerè: q̨a i mari orta plurimú i eo poſſe cre
dat̃:hinc neptúnus apud maroné. Fas oé é citherea meis cófidere regnis:úde géus ducis.
et Proptius. Dea orta mari mare p̄ſtat eunti. Veneres apud p̄ſcos tres fút: una orta ex cę
lo patre et die matre:altera ex uirilibus cęli et ſpuma maris. Aiút eni ſaturnú cęlo patri ui
rilia áputaſſe:et in mare illa ꝓie ciſſe: atq3 ex iis et ex ſpuma maris natá uenerè:ꝓptereaq3
αφροδίτην appellatá αφροσ eni ſpuma é. Hoc ió fingút: quoniá ex naturali calore
et ſalſo húore uenus naſcit̃. Tertia iouis et diones filia. unde maro. Ecce dionei ꝓceſſit cę
ſaris aſtrú. Colit̃ in iſulo cypro:ex quo et cypria et cyprogéia núcupat̃. Ait át herodotus
átiq̃ſſima oium téplorú ueneris fuiſſe duo: p̄mú aſcalóe urbe aſſyrię: ſecundú i cypro ubi
lege cautú fuit: ut oés mulieres ſemel ſalté i uita i honoré ueneris eo i téplo cú alieó uiro
concúberét. Fuit ét quádoq3 de more ut uirgies ad litus externos expectarét:et cú illis co
eútes dotes lucrarét̃. Quę cóſuetudo i italiá uſq3 ad locros ꝓueit. Cyprus iſula olim a ſy
ria diſiúcta é:cú ꝓus eét cótinés. SIC FRATRES. h. Repetitio é color rhetoricus:qui
fit quotiés eadé dictio i p̄ncipio clauſulę repetit̃. FRATRES. h. caſtor et pollux. Aiunt
eni ioué amore ledę q̃ tindari uxor fuit:captú ſe i cygnú aué cóuertiſſe: et cú muliere cócu
buiſſe:ideq3 duo enata oua: quorú ex altero pollux et heléa: ex altero caſtor et clitemeſtra
orti ſint. Alii uolút ſolúmó p̄mú ouú ex ioue fuiſſe:ppeaq3 pollucé et helená fuiſſe imorta
les. Secúdú ex tidaro:et ex illo caſtoré et clitemeſtrá géitos eé mortales. Addit higinius
hos frés maxia cócordia cóiúctos fuiſſe:et mare pyratis iſeſtatú ſua opa pacauiſſe. Verum
cú caſtor aduerſus athenieſes i pugna cecidiſſet cóicauit ſuá illi imortalitaté pollux: et a io
ue ipetrauit ut alternati uiuerét. úde Vir. Si frém pollux alterna morte rede mit. Sút igit̃
a ioue i id zodiaci ſignú mutati:quos gemios appellámus:iccircoq3 á piclitátibus i tépeſtate
nautis iuocabant̃:quoniá dú i terris eént illos a pyratis ſeruauerát. é huiuſcemodi ſignú
adeo áplú ut cú alter iá oriat̃:alter adhuc lateat:hinc alternati uiuere dicút̃. Diodorus aút
refert:cú argonautę igété paterét̃ tépeſtaté:orpheú ea ſacra pegiſſe:q̃ et ipſe p̄us apd ęgy
ptios didicerat:et deinde ſamothracas docuerat: ac paulo poſt duos igniculos ſupra capita
pollucis et caſtoris apparuiſſe: ſtatiq3 tépeſtaté ceſſaſſe. q̃ ſacra deide a nauigátibus obſer
uata ſt̃:et igniculi illi dioſcurorú p̄ſétia putati:hęc diodorus. Sed placet q̃ de iis plinius ſcri
bat ad uerbú pócre:iq̃t ergo. Vidi i nocturnis militú uigiliis iherere pilis ꝓ uallo fulgurú
effigies. Eę et antennis nauigantiú;aliiſq3 nauiú partibus ceu uocali quodá ſono inſiſtunt

ut uolucres ſedé ex ſede mutátes graues cũ ſolitariç uéere mergéteſq; nauigia: etſi i carie
ima deciderit exurétes. Geminç át ſalutares et ꝓſpi curſus pnũtiç. q̃rũ aduétu fugari dirã
illã ac minacé appellatãq; helenã ferũt: et ob id polluci et caſtori id numé aſſignát: eoſq; i
mari deos iuocát. Vides qd plinius: Sed nró quoq; tépe xpianis nauigátibus: et diuinũ au
xiliũ iplorátibus huiuſcemói igniculi apparere dicunt̃. LVCIDA uel ſalutaria: ut cótra
nigra dicius q̃ noxia ſũt: uel ad naturã gemiorũ reſpexit i quo ſigno ſingulç i ſingulorũ ca

Ventorumq; regat pater
Obſtrictis aliis præter iapyga
Nauis: quæ tibi creditum
Debes uirgilium / finibus acticis

pitibus ſtellç. pter cçteras ful
gétes apparét. VENTOrum
pater: uel çolũ itçlligas: đ quo
plura alibi: qué qdé Maro a io
ue uétis pfectũ ponit: unde Et
mulcere dedit fluctus et tolle
re uéto. Vel neptũnũ ſecũdũ
eos: q uolút ex cóçuſſione ma
ris ad terrã uentos gigni et terrçmotus: ꝓptereaq; ipſe a grçcis Enoſigeus. i. terrã q̃tiens
appellat̃. Venti tamé ſecũdũ ariſtotelé naſcunt̃ ex uapore ſicco a terra reſoluto: et cũ aliq̃
cçleſti uirtute icorporato. Refert eni in ſuis meteoris duo eé genera uaporũ: q p caloré ab
iferioribus reſoluũt̃. Horũ alter humidus é: et materiã pbet pluuiis. Alter ſiccus q eſt ma
teria uétorũ: et hçc quidé phyſice. Poetice át dicunt̃ uéti aſtrei et aurorç filii: q a iunone ut
ait Lactátius ob natũ epaphũ icitati ſunt: et a ioue repreſſi. Theodótius uult illos a furiis
cómotos: ſed a ioue hortatu litigii e cçlo pulſos. Et cũ oia i diuerſa traherét: tandé illos iup
piter in ptátem redegit: çoloq; ſeruádos tradidit. Vir. Sed pater oipotens ſpelúcis abdidit
atris Hoc metués: moléq; et mótes inſup altos ipoſuit: regéq; dedit q fçdere certo Et prç
mere et laxas ſciret dare iuſſus habenas. Veteres ut refert plinius quattuor tãtũ uétos no
uere: a q̃ttuor mũdi ptibus: ió nec homerus plures nóiat. Sequés deinde çtas octo fecit: ut
eſſent bini i ſingulis ptibus. Poſtremo terni a q̃ternis ptibus deſcribũt̃. Eſt igit̃ ab oriéte
eqnoctiali ſubſolanus: qa ſub ſole naſcat̃: Huic collaterales dant̃: hinc eurus ad ſeptétrio
né q̃ſi ἀπὸ τῆς ἠοῦς ῥέων. i. ab aurora flués: ide uulturnus ꝙ alte uolitet. Hi tres
calidi ſunt et ſicci: qa ſub ſole diu morant̃: et i ortu diei ſunt ſalubres: qa ueniunt a cótépe
rato aere. A meridie cardialis é Auſter: eo ꝙ aq̃s hauriat. Inter hũc et eurũ é euroauſter.
Qui dicit̃ etiã notus ab hũore νοτὶς eni id grçce ſignificat. Ad occidété iuxta libym eſt
libynotus: q africus nóiat̃. Verũ iſti calidi ſũt et hũidi: ꝓptereaq; fulminei et aeré códéſan
tes: et pluuias iducétes: quin et morbos multos gignũt. Ab occidéte cardinalis uétus é fa
uonius: a feruore ſiue a fauore nũcupatus: grçce zephyrus: ζέειν eni grçce feruere dicit̃
Eſt eni uétus téperate frigidus et hũidus: nã cũ ſol parũ i occidente moret̃: neq; hũiditaté
oio deſiccat: neq; multũ caloré iducit. ex huiuſmói igit̃ téperie rebus gignédis idoneus ha
bet̃. In fine aũt diei ſaluberé dicũt eé: qa ſol illũ ſuis radiis rarefaciat: et attenuet: et purũ
reddat. Eius collaterales ſũt: a ſeptétrione circius: a meridie africus. Quartus uétus cardi
nalis é a ſeptétrione é boreas: habet collaterales aqloné ab oriéte: et chorũ ab occidente.
Véti ſeptétrionales ſunt frigidi et ſicci: ũde códenſant corpora: cóſtrigũt meatus: purificát
hũores: ſubtiles reddũt ſpũs: uim decoquédi cibaria adiuuát. Sub his uétis ut ait Ariſtote
les mares gignũt̃: ueluti ſub meridionali fçminç. Ac de uentis hactenus. PRETER IA
PYGA. hic uentus ſecũdũ pliniũ ex apulia eſt: et flat uerſus grçciã. Vir. Fecerat ignipo
tés undis et iapygç ferri. DEBES Virgiliũ creditũ: ſumus eni debitores earũ rerũ q̃ no
bis credũt̃. REDDAS. i. reſtituas. Reddere eni é rem debitã dare. Ergo ſi uirgilius ſibi
ea róe creditus é: ut ad fines uſq; acticos deuehat: reddédus é illi terrç uirgilius: Vel dixit
Reddas: qa cũ hó terrenũ ſit aial: mare ſibi alienũ é elementũ: ergo reddendus terrç tanq̃

res illi debita. ſic Vir. de dędalo. Redditus his ꝓmũ terris tibi phębe ſacrauit remigiũ ala rũ. Eſt ãt ordo: o nauis q̃ debes finibus acticis uirgiliũ creditũ tibi redde illũ icolumẽ finibus acticis. Sic iuuet te diua potens cypri. DIMIDIVM. hoc differt a dimidiato: nã dimidiũ de rebus dicit̃ q̃ ſepatę ſũt. Martialis. Dimidiũ dõare lino q̃ credere totũ Qui mauult mauult ꝑdere dimidiũ. Dimidiatũ uero d̃ rebus q̃ cõtinuę ſũt et nõ ſepant̃. ũde et Cicero ĩ tuſculanis dimidiatũ mẽſem dixit. optime ãt dixit dimidiũ aię: nã iis q̃ uera amicitia cõiũcti ſũt: una aĩa cõis eſſe uidet̃ Cũ idem uelle idẽq; nolle: ea demũ firma aĩcitia ſit. ANIMAE. i. uitę. Differt eni aĩus ab aĩa. Aĩmus ẽ quo ſapimus Ergo eſt ipſa ꝑs rõnalis: quę ĩ nobis diuina ĩmortaliſq; eſt.

Reddas incolumem precor:
Et ſerues animæ dimidium meæ
Illi robur & æs triplex

Anima ãt qua uiuimus: q̃ qdem cõis nobis eſt cũ reliqs aĩantibus. Iuuenal. Pricipio idul ſit cõis cõditor illis Tãtũ aĩas nobis animũ quoq;: mutuus ut nos affectus petere auxiliũ: et ꝓſtare iuberet. Aĩus tamen q̃ndoq; ꝓ uehementiori mentis cõcitatõe aſſumit̃: hęc mõ in irã uertit̃: ũde illud. Pone aĩos et pulſus abi mõ ĩ fortitudinẽ. Et aĩoſum dicimus q̃ magno aĩo ꝓditus ſit. Aĩa ãt ut dixi uita eſt. Iuuena. Sũmũ crede nefas aĩam ꝓferre pudori. capit̃ etiã ꝓ hanelitu ſine quo nõ uiuimus. Vir. Aĩas et olẽtia medi ore fouẽt illo: et ſenibus me dicant̃ hanelis. Capit̃ etiã ꝓ uento quẽ gręci ανεμον uocãt. Vir. Quãtũ ignes animęq; ualẽt. Scribit etiã Marcellus ꝓ aqua poni: adducitq; plauti auctoritatẽ: ubi minat̃ ſe omnẽ aĩam puteo extracturũ: qđ ego credo ꝑ ridiculã trãſlationẽ a facetiſſimo poeta dictũ: ut appellet aĩam aquã: qa ut nos aĩa uiuimus: ſic puteus aq̃ uiget. Inuehit̃ ut dixi in eũ q̃ ꝓmus nauigare auſus eſt: cũ ad infinita picula in qbus miſeri mortales diu noctuq; uerſant̃: hoc tam ſeuũ adiungeret: cũ facile illo carere potuiſſemus. ROBVR durũ. Robur ex ſe duricia eſt: ſed eam uoluit epitheto augere: ꝓprie robur ſpecies quercus eſt duriſſimę: ſed per quandã tranſlationẽ ſumit̃ ꝓ animi fortitudine: qa illa durat aduerſus oĩa picula et incommoda. Sumitur et ꝓ corporis firmitate: cũ aduerſus omnes difficultates firmiter obnitit̃. Demũ oĩum rerũ firmitatem duritiemq; robur appellamus. Fuit igitur iuentori nauigationis circa pectus. i. in corde in quo oriunt̃ omnes cogitationes: robur durum: ac ſi diceret tãta duricies: ut ueluti ſaxeus nullũ ſentiret piculũ ex nauigatõe iminẽs. AES TRIplex poſuit ꝓ pecũia: quoniã ęs ꝓmũ ex metallis ab hõibus reptum ẽ: ꝓmaq; ex ęre pecunia ſignata. Ouid. de faſtis. Aera dabãt oli: melius nunc nomẽ in auro ẽ: uictaq; cõceſſit priſca mõeta nouę. Quapp locum ubi publicã pecuniã ſeruabãt ęrariũ dixere. AES TRIplex q. d. triplex uſura: q̃ apud ãtiquos maxĩa putabat̃. Iuuenal. Qui triplicẽ uſurã ꝓſtare paratus circuit et fatuos nõ iuenit. Vt ãt poetę mentẽ ſimul et artificiũ teneamus: cũ execraret̃ ꝓmũ auctorẽ nauigatõis: ut piculum ex nauigatõe augeat oſtẽdit nõ potuiſſe illum ad hãc rẽ ipelli niſi ea durities ĩ hõie fuiſſet ut nullo pacto piculum ſentiret. Verum quoniã icredibile uideri põt quẽpiã ita a ſenſu alienari: ut q̃ mãifeſtiſſima ſunt nõ ſentiat: addidit cauſã: docẽs tantã fuiſſe hẽndi cupiditatẽ: ut ab ea occecatus ꝓceps ferret̃. Nã ut ẽ apud maronẽ Quid nõ mortalia pectora cogis auri ſacra fames? Potuit igit̃ ad tãtũ piculum ipelli: quoniã nõ ſentiret piculum: potuitq; nõ ſentire piculum: quoniã auaricia obcecatus nihil anĩaduerteret. Duo ergo ĩ hõie uitia fuerũt: auaricia q̃ ad oĩa ipellit: et carẽtia ſẽſus q̃ ab auaricia ꝓueiebat. AES triplex. i. cogitatio lucri: q̃ cõcepat aĩo pecuniã q̃ merces emerat triplicare: uel uniuerſũ q̃ſtũ ex mercibus exactũ triplici uſura collocare. QVI. f. tr. c. p. r. Maximũ augumẽtũ ſtultitię: et ſummũ artificiũ poetę: qd eni ſtultius fuit q̃ mar. truci. i. tẽpeſtatibus ueluti mõſtro iſurgẽti; et cui ne ualidiſſima qdẽ nauigia ſufficiũt. XIII

Opponere ratẽ quę eſt ſimplex cõnexio trabiũ: et eã qdẽ fragilẽ.i.ex fragiliori materia cõ pactã. pmus ãt fuit q nauigare cępit Erytra rex: a quo rubrũ mare erytreũ appellãt. Et is q dẽ iter iſulas eius maris ſolis ratibus nauigabat. Nauẽ uero pmus i gręciã ex ęgypto iuexit danaus. Alii nauẽ pus a troiãis et myſis cõtra thraces iuẽtã i helleſpõto dicũt. Lõga naui Iaſon primus nauigauit: ut placet philoſtephão: uerũ ęgeſias hoc inuẽtũ parrhalo attribuit. Cteſias ſamyrę. Saphanus ait ſemirami eã iueniſſe. archimachus ęgeonẽ. Biremẽ uero erythreos iueniſſe ait damaſthenes. Triremẽ Amoclẽ corrinthiũ: ut uult thucidides: qdriremẽ cartaginẽſes: ſecundũ ariſtotelẽ. Quinqremẽ iſtituit neſichthõ ſalamimus: ſex ordinum Zenagoras ſyracuſanus. ab ea ad deciremẽ Alexãder magnus iſtituit: ut ait neſigiton. Ad. xii. ordies ptolomeus ſoteres: ſed mox pgreſſę ſt uſq; ad. L. ordines. Onerariã nauẽ hippus tyrius iuẽit: lẽbũ cyrenenſes. Cimbam phęnices. Celocem rhodii. Syderum obſeruationem in nauigando phęnices. Remum copę. Vela icarus. Malũ et antẽnam dędalus. Hyppagum ſalamínii: uel ut picles uult atheniẽſes: tectas lõgas taſii: roſtra addidit piſęus: tyrrheni anchorã: eupalmus eã fecit bidẽtẽ: anacharſis harpagõas: ãminicula gubernãdi typhis: claſſe pmus pugnauit minos. Sed redeo ad rẽ. PREcipitẽ uelocẽ: ut pcipiti dlata noto. AFRicũ. c. a. tẽpeſtas. n. grauiſſima tũc ẽ cũ aduerſis uẽtis agitat̃ mare. Africus ãt pcelloſus ẽ. Vir. Creberq; pcellis africus. TRIſtes hyadas: has ſtellas qdã e latiis ſuculas appellarũt: putãtes hyadas gręce ἀπὸ τῶν ὑῶν. i. a ſuibus dcãs. uerũ illi hyades nõiarũt: quoniã ortu occaſuq; ſuo pluuias iducũt: ex eo q ὕειν pluere ſignificat. Sũt hę ſtellę qnq; i frõte tauri q̃s myrtillus uult fuiſſe cadmi filias: pherecides ãt atheneus nutrices liberi fuiſſe dicit: et Dodonidas niphas appellari: q̃ cũ a licurgo captiuitatẽ timerẽt et thebas cõfugiſſent: a ioue in hęc aſtra cõuerſę dicũt̃: hyadaſq; appellaſſe: uel a pluuia ut dictũ ẽ: uel qã formã. y. litterę faciãt. Muſęus ãt refert atlãtẽ ex hya. xii. filias ſubſtuliſſe: q̃ hyonẽ frẽm ab apro uel leõe occiſũ adeo fleuere ut obierit. Quapp iuppiter has qnq; i hyadas: illas uero. vii. i pleiadas cõuertit. Nõia hyadũ ponã alibi. TRIStes noxias pp tẽpeſtates. Eſt. n. triſtis i quo ẽ męror: queãdmodũ felix i quo ẽ felicitas: ſed hęc paſſiue poſita ẽt actiue ponunt̃: et ut dicit̃ felix nõ q recipit: ſed q dat felicitatẽ. ut Vir. Sis felix noſtrũq; leues q̃cũq; laborẽ. Sic triſtis q triſtitiã ifert. Vir. Atq; is hęc triſtia dcã reportat. Triſtis nõnũq̃ ſeuerus. Luca. Marcelluſq; loquax et triſtia uerba catõis. nõnũq̃ iuitus. Ter. Inuitat triſtis. Itẽ amarus. Vir. Triſtiſq; lupini. NOTVS ſine haſpiratõe: nã nothus cũ haſpiratõe is ẽ q ex nobiliori prẽ et ignobiliori mrẽ naſcit̃. Vir. Suppoſita d mrẽ nothos. ARbiter is ẽ cuius prãti litigiũ cõmitit̃. ſed hic p trãſlationẽ arbitrũ maris appellat: quoniã i mari pualeat. ADRię ſpẽm poſuit p genere ſcdm acronẽ. Seruio ãt placet notũ pter cęteros uexare adriaticũ mare. Adria urbs fuit et colõia etruſcorũ i mari ſupo poſita: et ab ea dictũ eẽ adriaticũ: q̃ cõiectura colligit Liuius etruſcos oli uniuerſę italię ipaſſe: cũ ſuperũ mare ab eorũ colõia adriaticũ: et inferũ a nõie gẽtis tyrrhenũ diceret̃: ẽ ergo adrię. i. adriatici maris. TOLlere cõcitare. Vir. Et mulcere dedit fluctus et tollere uẽto. PONERE mitigare. FRETA a feruore dcã pe loca ſunt ãguſtiora i mari: quę pp ppinqua litora magis extuãt: ſed hic p fluctibus poſuit.

Circa pectus erat: qui fragilem truci
Commiſit pelago ratem
Primus: nec timuit pręcipitem africum
Decertantem aquilonibus:
Nec triſtes hyadas: nec rabiem noti: sidera
Quo non arbiter hadriæ
Maior tollere ſeu ponere uult freta

Quem mortis timuit gradum?
Qui ſiccis oculis monſtra natantia:
Qui uidit mare turbidum: &
Infames ſcopulos acroceraūma.
Nequicq̄ deus abſcidit
Prudens occeano diſſociabili
Terras: ſi tamen impiæ
Non tangenda rates tranſiliunt uada
Audax omnia perpeti

QVEM GRADVM: quod mortis genus. Genera uero mortis ponit quattuor Seruius Vnum naturale appellat: quod quidem peruenit ad ultimum finem naturç humanç: atq; is eſt ex quattuor ſaturni curſibus: ideſt ex uiginti et centum annis. Quod de adraſto ſenſiſſe uidetur Statius: cum de homine ſexagénario dicat. Rex ibi tranquille medio de limite uitç In ſenium uergens populos adraſtus habebat. Alterum fatale ex tribus ſaturni curſibus: ideſt ex nonaginta annis. Tertium in caſu et fortuna poſitum: ubi ex alicuius ſyderis malignitate homo uel morbo uel aliqua alia ui ante naturalem uel fatalem finem perit Hinc Virgil. de didone. Sed miſera ante dié ſubitoq; accenſa furore. Hinc cicero. Sciebam multa iminere prçter naturā prçterq; fatum. Idem pene ſentit Acron affirmans genus mortis triplex. Fato: caſu. gēitura. Fato: ut ſtat ſua cuiq; dies. Caſu: ut Sed miſera āte diem ſu.q. ac.f. Genitura: ut Sternitur ifelix alieno uulnere. Quapropter ſtoici fato oia tribuunt. Epicurei caſui. Pythagorçi geniturç. QVEM gradū: quā ſpecié mortis? q̄ſi dicat nullá. SICCIS oculis: i. ſine lachrymis: ſic Lucāus Qui lumine ſicco uiderit çmathios. MONSTRA natantia: monſtruoſos piſces. Et alluſit ad mare: quod monſtrum Virgilius appellat in quinto. Me ne huic confidere móſtro? TVRBIDVM: turbulentum ex tempeſtate. Alii codices habent turgidum ideſt tumēs ex fluctibus. INFAMES: quoniam propter crebra naufragia infamiam conſecuntur. Vel infames ualde famoſos poetarum carminibus. ACRO CERAVMA: promontorium epyri ſic dictum: quoniam fulmine quod grçci κέραῦνον uocant crebro petitur. NEQVICQVAM deus abſcidit. Dolet ꝙ cum dei benignitas humano generi conſuluerit: nos tamen noſtra ſponte in pericula ruamus. Ille enim nobis terram ueluti ſolidú et ad nos ſubſtentandos idoneum elementum dedit: et nos mare tentamus. NEQVICQVAM fruſtra: alias non ſignificat. Virgilius. Nequicq̄ ſeros exercet noctua cantus. PRVDENS imo ſapiens: imo ipſa ſapientia. Prudentia enim potius hominis eſt: quç diffinitur recta ratio rerum agendarum. Sepientia autem eſt rerum humanarū diuinarūq; ſcientia. Hçc potius deo q̄ homini attribuitur. Sed de uirtutibus alias. ABSCIDIT ſeparauit. Virgilius. Heſperium ſiculo littus abſcidit. Nam nouerat nó ſine periculo tentari poſſe mare. IMPIE RATES. dat rei quod eſt hominis. Eſt ergo impiç rates tráſiliunt: ideſt impii homines cum ratibus. Magnū argumétū inextinguibilis auariciç quādo audemus per impietaté. ſ. cótempta religione quoniá deus ꝓhibet. TRANSILIVNT: i quo uerbo d̄notat celeritaté ex nimia hēndi cupiditate ꝓueniété: et qđ magis temerariū é audet hoc non nauigiis robuſtioribus: ſed ratibus. VADA: loca periculoſa. Proprie enim uada ſunt in aquis loca adeo paruç profunditatis: ut uadari ideſt pedibus ambulari poſſint. Vnde neceſſe eſt naues illic illibi. Virgilius. Illiditq; uadis atq; aggere cingit harenç. NON TANGENDA: et quia piculoſa: et qa adeo ſepata ne a nobis tāgerent

Gens humana ruit per uetitum nefas.
Audax iapeti genus
Ignem fraude mala gentibus intulit:
Poſt ignem ætherea domo
Subductum macies: & noua febrium

GENS HVMANA: homo qui ab humo dicitur: hinc humanitas quę eſt beniuolentia quędam: ergo omnes homines. Cum natura ſociabile ſit animal homo: quam gręci φιλα νθρωπίαν appellant. Pręterea humanitatem dixerunt antiqui παιδίαν: ideſt eruditionem inſtitutioneq́ ad omnes bonas artes. M. Varro in libro rerum humanarum ait praxiteles qui propter artificium egregium nemini eſt paululum modo humaniori ignotus. Iſte enim duę uirtutes et ꝙ beniuolentię mutuo uinculo conſtringamur: et ꝙ eruditioni incumbamus: maxime genus mortale attingunt. RVIT impetu: et non ratiōe fert̃. PER VETITVM a deo: ut demonſtratum eſt. NEFAS: pro ꝑe dixit: nam fas id dicitur quod per deum licet: Ius quod per leges. hinc Vir. Feſtis quędā exercere diebus Fas et iura ſinunt. IAPETI GENVS: Damnauerat audaciam eorum qui mare tentarunt. Nunc in prometeum inuehitur: qui auſus ſit ſoli ignem ſubripere. Fuit prometeus filius Iapeti regis theſſalię ex aſia puella: a qua tertia orbis pars Aſia nominata eſt. Hunc dicunt auxilio Mineruę cęlum aſcendiſſe: et ferula ad currum ſolis appoſita ignem ſubripuiſſe: et in terras detuliſſe: et ſimulachrum quod ex limo finxerat illo animaſſe. Hinc Ouidius de terra loquens. Quam ſatus Iapeto mixtam fluuialibus undis Finxit in effigiem moderantum cuncta deorum. Volunt autem non nulli huic homini ſic formato Pandoran nomen fuiſſe: at Heſiodus fuiſſe pandoran nomen puellę: quę deorum dona portauit: de qua paulo infra. Irati igitur dii ꝓpter huiuſcemodi furtum: prometheum per mercurium in caucaſo monte: ut eius iecur ab aquila ſiue uulture corroderetur: deligandum curarunt. Hoc fabulę. Ex hiſtoria autem referūt hunc relicto fratri epimetheo regno in aſſyriam abiiſſe: chaldeorūq́ diſciplinam didiciſſe. Sed poſt hęc in caucaſi uertice diu moratus propter liberum cęli ꝓſpectum aſtrorū curſus obſeruare potuit. Et cum fulminum rerūq́ plurimarum naturam cauſaſq́ cognouiſſet: ad aſſyrios reuerſus illos aſtrologiam et fulminū uim docuit: et quos omnino ignorabāt ciuilibus moribus inſtituit. Quę res occaſionem fabulę prębuit: ut hominem ex luto cōpoſitū uiuificauerit. Nec aliud ſibi uult ꝙ eius iecur ab aquila corroderet̃: niſi ut notētur diuturnę curę circa res altas contemplandas. Vir omnino inſignis ab auguſtino habetur: uixitq́ regnante argo. Lactantius ſcribit illum primū e terra humanū ſimulachrum finxiſſe. Plinius primum ex ſilice ignem excudiſſe. et ferula ſeruandum docuiſſe. Addunt pręterea deos Pandoran cum uaſe miſiſſe: in quo incluſi eſſent omnes morbi: ſed illud prometheus fraudem pręuidens non recepit. Subdola autem puella iterum abſente prometheo rediit: fratriq́ Epimeteo obtulit. Accepit ſtultus aperuitq́: Vnde omnes ſtatim morbi euolarunt: pręter ſpem quę fundo uaſis adheſit. Quod iccirco fingitur: quia nullum quāuis in extrema miſeria conſtitutus ſit unquam deſerit ſpes. Longaq́ inter doctos diſputatio fuit: utrum mali plus an boni mortalibus ſpes afferat. Vnde illi nomen epimeteus: ideſt cui conſiliū nō niſi poſt rē fuerit. Nā ꝓmeteus eū ſignificat q̄ ante rē bene cōſulere poſſit FRAVDE mala: epitheta aliquādo rē demōſtrāt ut hic: nā fraus mala ē: aliquādo diſtigūt ut cū dicius malū dolū: nā et bōus iuenit̃. SVB Ductū: clāculū ereptū. MACIES ꝓ morbis accipit: ergo poſuit ſubſequēs ꝓ ātecedēti. FEBriū. a feruore dicit̃ febris: hēt. n. calorē et eſtū. Quapp̄ et gręci illā ἀπὸ τοῦ πυρὸς .i. ab igne illā πυρετὸν nominant.

INCVBVIT. Eſt cumbo.bis.et cubo.as. Cubare proprium eſt cum morbi cauſa iacemus. Incubare uero dicuntur aues cum oua pullos ue fouent. Item incubare rem alienam occupare. Virgilius. Ponto nox incubat atra. Partem eni lucis tunc occupabat nox. Hinc dicimus incubatorem regni tyrannum. Ab eo autem quod eſt cumbo cumbis: fit incumbo ideſt alicui rei imminere: neq; ab ea diſcedere. Virgilius. Incumbunt remis: ideſt diligentem operam remigationi dant. Et icumbit mihi negotium: ideſt imminet et pręſens adeſt.

Terris incubuit cohors:
Semotiq; prius tarda neceſſitas
Loeti corripuit gradum.
Expertus uacuum dedalus aera
Pennis non homini datis.

Diſcumbere eſt cibi capiendi gratia. Concumbere uenereis operam dare. Accumbere cū alio iacere. Recūbere quietis cauſa iacere. COHORS. hic ꝓ turba et multitudine. M. Varro cohortem in uilla dicit eſſe locum qui pluribus tectis cōiungitur: ac fit quiddā unū i quo pecus teneatur ſic dictū uel ꝙ circa eū cogeret̃ pecus: uel ꝙ coherceat obiectu ſuo extrāeos et adire ꝓhibeat. Et ab hac ſimilitudie dictā uult i exercitu cohortē: qa plures māipulos itra ſe coherceat. Numerū autem militū ex quibus cohortes cōſtent uarium reppeno. Sed plerūq; ex quingentis peditibus fieri uidetur. SEMOTI: anteaquā morbi humanum genus inuaſiſſent: neceſſitas quidem erat moriendi. Nam omnia orta occidunt. Sed erat tarda: quia abſentibus morbis non niſi ſenio peribant. Cum autem culpa prometei morbi inuaſiſſent: neceſſitas illa corripuit: ideſt accelerauit gradum: quia multi immatura morte pereunt. SEMOTI lęti: ideſt remotę et non niſi poſt ſenectutem uenientis mortis. Loetum eſt ab eo quod leo idem deſtruo. Vnde fit deleo: quia mors omnia let: ideſt delet. Neceſſitas autem et neceſſitudo in eo eſt quod aliter ſe habere non poteſt: neq; ullo pacto tolli. Verum id dupliciter eſt. Nam aliquando ſimpliciter eſt aliquid neceſſarium: ut cum dicimus neceſſarium ē hominem natum quandoq; mori. Aliquando non ſimpliciter ſed cum cōditione: ut neceſſe ē hominē cibū cape niſi malit fame pire. Neceſſitudo ꝑterea capit̃ ꝓ uiculo quodā a natura nobis iiecto: qđ neceſſe ē ſeruare niſi a natura deficere uelimus: ūde et aicitiā et ſāguinis affinitatis ue cōiūctionē necitudinē dicius: qa neceſſe ſit iure naturę tale uinculū ſeruare. Inde aici cognatiq; neceſſarii dicūt̃. EXPERTVS dedalus: nō ſolū aq̄ elemētū: uerū aeris quoq; tētaſſe hōies dolet. Volatus āt dedali icariq; iā enarratus ē. Sed ſūt đ hōie pauca dicēda. Fuit igit̃ athenienſis dedalus ex gēere erechthei regis: nā ille gēuit athinçū: et athinçus eupalmū: et eupalmus hymetionē patrē dedali. Dedalus āt i architectura ſtatuariaq; oēs ſupiores ſupauit: et i ſtatuis oēs ai affcūs expſſit: pmus oculos aptos et māus ꝓtēſas ſculpſit: cū i ātiqoribus ſtatuis oculi clauſi ſint: et māus lateribus hereāt: ꝓfectus ē ad ęgyptios: ut eorū diſciplias pcipet: atq; ide ad ſimilitudinē labyrithi q̧ i ęgypto ē: labyrithū in creta ędificauit. erat illi nepos ex ſorore nōie talus: q̧ adhuc puer ſolertia ſua mgrūm dędalū ſupare uideret̃. Nā et rotā figuli et ferreā ſerrā et ſilitudine maxillę ſerpētis et toruū adiuēit: dędalus iuidia motus illū occidit: quapropter ab ariopagitis dānatus i cretā fugit. VACVVM aera nō uacuū: nā i rebus nō dat̃ uacuū: ſed ita facile cedētē ut uacuus uideat̃. Dicius ēt uacuū ocioſū et ceſſātē: qa negociis curiſq; uacuus ſit. Vir. Cęteraq; uacuas tēuiſſēt carmia mētes oia iā uulgata. EXPERtus: nulla.n.aliēa diſciplia edoctus ſed expiētia aſſecutus ē. NON datis.i.a naura q̄ uelut optia parēs nullis rebus a ſe creatis qđ cōduceret unquā denegauit. Ergo non utilem rem tētauit dędalus; et naturę uim parauit.

Perrupit acheronta herculeus labor.
Nil mortalibus arduum eſt.
Cęlum ipſum petimus ſtultitia: neq;
Per noſtrum patimur ſcelus
Iracunda iouem ponere fulmina.

PERRVPIT acheróta herculeus labor. optimus uerſus et qui ſtrepitu uerborum tumultuantem: et per uim ad inferos irrumpentem herculem nobis ante oculos adducat. Acceſſit autem hercules ad inferos iuſſus ab euriſteo: ut inde cerberum traheret. et ad ſuperos adduceret. Vel ut aliis placet: ut perithoum amicum ſuum ab inferis liberaret. Sed de hercule plura alias. NIL MORTALIBVS arduum: Cum ſtupore et indignatione legendum: ꝙ homines obliti ſuę imbecillitatis adeo naturę aduerſentur: ut huiuſcemodi omnia ſtultiſſima temeritate ſupra ſuam facultaté tentent. ARDVVM: ideſt difficile proprie accliue eſt: et quoniam accliuia difficilia ſunt: et in altum tendentia: dicimus arduum difficile et altum. CAELVM PEtimus. Temerarium fuerat petere aquas: magis temerarium uelle ferri ꝑ aerem. Sed quod omné furorem ſuperet: et impiam immanitatem: eſt ꝙ gygantes ſuis immaniſſimis uiribus confiſi auderent cęlum petere. Nam ut eſt in fabulis ipſi in theſſalia olympum pelion et oſſam montes alium ſuꝑ alium aggerentes: cęlum aſcédere et inde iouem pellere tentarunt. Sed iuppiter fulmine montes deiecit: et gygantes interemit. Virgilius. Ter ſunt conati imponere pelion oſſe. Scilicet atq; oſſe frondoſum inuoluere olympum. Ter pater extructos diſiecit fulmine mótes. Optime autem Cicero huiuſcemodi fabulam ad uitam et mores reducés oſtendit nihil aliud eſſe gygantes cum diis bellum gerere: q̄ homines naturę repugnare. Sed de gygantibus alias. STVLTITIA. ex qua omnia noſtra uitia proueniunt. NEC patimur iouem ponere: ideſt deponere fulmina. Tam uehemens in nobis eſt cupiditas: ut aſſiduo propter illam peccemus. Ergo non ſinimus iouem ultorem ſcelerum ullo tempore ceſſare a fulminibus iaciendis: quibus ſcelera punit. PONERE: deponere per apheresin: aliquando ſignificat deſcribere. Perſius. Nec ponere lucum artifices. Hinc reponere reſcribere. Iuuenalis. Semper ego auditor tantum? nunq̄ ne reponam? Aliquando quieſcere et deſinere: ut cum uenti poſuere. Dicimus etiá ponere urbem: ideſt ędificare. Dicimus ponere leges: ideſt ferre leges. Quapropter utrúq; ſimul complexus maro dixit. Moreſq; uiris et mœnia ponet. IRACVNDA: ideſt iouem iracundum: et dedit rei quod eſt hominis. Iracundum autem ideſt iratum: nã iracundus is dicitur qui natura ad iram ꝓcliuis eſt: etiam ſi túc nulla moueatur ira. Iratus autem eſt is qui aliqua cauſa ira percitus eſt: etiam ſi natura non ſit iracundus.

INVITAT. P. SEXTIVM CONSVLAREM AD VITAM VOLVPTVOSAM. ODE QVARTA.

Ode dicolos uerſus phaleuticus dicit᷑: ſiue archilochius: quoniã illo is poeta frequéter utitur. Primus uerſus cóſtat ex ꝑ̄ma ꝑte heroica: ita ut in quarto pede ſit dactilus: deinde hét tres trocheos ſic. Soluitur. acris hy. ems gra. ta uice. ueris. et fa. uoni. Secundus dimeter iãbicus: ſunt eni ſex iambi: ſed ultima ſuꝑeſt ſyllaba ſic. Trahút. q; ſic. cas ma. chinę. cari. nas. Videt᷑ ãt hoc carmé epicurreorũ ſectã redolere: quoniã ad uoluptatęs iuitat admóitus ipſius ueris aduétu: q đ, ſuapte natura uoluptuoſũ é: et q̄uis nó audeat aíos mortales oio ponere: tamé aſſęuerat nihil uoluptuoſũ futurũ poſt morté. ſcribit ad. P. ſextiũ uirũ cóſularé

SOLVITVR acris hyems: in hyeme enim frigore oĩa denſant̃: aduento aũt ueris calore cũcta ſoluunt̃. Virg. Vere nouo gelidus canis cũ mõtibus humor liquit̃ et zephyro putris ſe gleba reſoluit. Et alibi: Rura gelu tũc ſtringit hyems. SOLVITVR: relaxat̃. Soluere eni ẽ cũ rẽ dẽſam relaxamus: hinc et q̃ ligata erãt ſolui dicĩus. ACRIS: uehemẽs et moleſta: frigus eni naturę aduerſari uidet̃. Diuidit̃ aũt ãnus ĩ quattuor tẽpora: et primũ ẽ uer ab itroitu ſolis ĩ ariẽtẽ donec totos geminos pagat. Eius natura ẽ calida et hũida: qualis ẽ ipſe aer: et qualis ĩ nobis ẽ ſãguis: ideoq; tẽpus idoneũ ẽ rebus gignendis. Nã ex calore et hũore fit generatio. Ideoq; dicit̃ uer a ueniẽdo: quia ĩ illo oĩa ueniãt. i. oriant̃ et creſcãt. Eadẽq; rõe uẽus apud latinos dicit̃: quoniã p illã oĩa ueniãt Vnde lucretius. Aeneadũ gẽitrix hõinũ diuũq; uoluptas: alma uẽus coeli ſubter labẽtia ſigna. Quę mare nauigerũ: quę terras frugiferentes Concelebras: per te quoniam genus omne animantum Concipitur uiſitq; exortum lumina ſolis. GRATA VICE. Eſt enim grata uiciſſitudo q; ex aſpera hyeme uer fiat. FAVONI. pro fauonii per apocopen. Hic autem uentus ſua cõtemperatione aptiſſimus eſt ueri: ut iam diximus. TRAHVNT: habet in ultima ſyllaba haſpiratiõẽ: et in prçterito ſecundũ priſcianũ mutat. h. in. x. ergo traxi: ſic ueho uexi. SICCAS quia p hyemẽ in qua nõ nauigatur: extra aquã in naualibus ſunt. CARINAS: inferior hęc nauigii pars ẽ: ſed p ĩtellectionẽ partẽ poſuit p toto. PECVS nõ gaudet ſtabulis: ut ĩ hyeme gaudebat uitãs frigora: ſed pficiſcit̃ ĩ paſcua: et eadẽ rõe arator relicto foco et igne ad opus faciẽdũ egredit̃. PRATA dixerũt antiq̃ quaſi parata: q̃a ſine multa hũana opera parata ſunt fructũ ferre. CANIS. i. albis: q̃a canities alba ẽ. In hõie tamẽ dicit̃ canities q̃do pili ex defectu caloris albeſcũt. CYTHEREA uẽus: a cytheris dicta. Cythera. n. cytherorũ ĩſula ẽ e regiõe lacõicę puĩcię: quã herodotus idoneã cõtra ſpartã bellũ gerẽtibus eẽ dixit. Quin et chilõ ſpartanus uir ſapiẽs dictitabat pſtare ſptanis illã ĩſulã mergi q̃ extare. In hãc ueneré q̃primũ orta ex maris ſpuma ẽ primũ annaſſe dicũt: ibiq; colit̃. Virg. Sup alta cythera: aut ſup idaliũ ſacrata ſede recõdã. DVCIT choros: pp lętitiã aduẽtantis ueris: ĩ quo ipſa plurimũ põt. Sũt ãt uenereis rebus apti chori: et pfecto hoc ãni tpẽ homies pter ſolitũ lętãtes magis ĩ choris et ſimilibus ludis laſciuiũt. IMMInẽte luna: appropiquãte nocte: ut oſtẽdat ad multũ tẽpis ſpaciũ duci choreas cũ ne iminẽte q̃dẽ nocte deſinãt. IVNCTęq;. n. g. d. optimũ epithetũ grãrũ. Nihil. n. ẽ quod magis deceat q̃ gratia. nec rurſus q̃cq̃ pulchrũ dici põt niſi deceat: nec placere uẽeri q̃cq̃ põt niſi pulchrũ ſit. Eſt eni amor rei pulchrę cupiditas. Volũt ãt q̃ locũ hũc exponũt p nymphas mulieres: p grãs uirgĩes itelligi: Sed nõ uideo cur ipſas ẽt nypmhas et grãs pferti ĩ re poetica itelligere nõ poſſimus. ſed d̃ niphis ſuo loco. Grãs ãt q̃s gręci χαριτασ appellãt: alii herebi noctiſq; filias eẽ uoluerũt: alii liberi pris et ueneris. Heſiodus ãt ĩ ſua theogõia ſcribit illas filias iouis ex eurinome ſua uxore et occeani filia: ponitq; nõia aglaien euphroſinẽ et thaliã: additq; aglaien uulcão nupſiſſe. Pigũt̃ ãt ita ut primã duę alię itueant̃: p q̃d oſtẽdũt debere hõies duplicare grãm q̃ ab amico puenit: ut maius reddãt bẽficiũ q̃ accepint. Pigũt̃ ẽt nudę et ſolutis crinibus: quia amicorũ animi ſoluti inter ſe et nudi atq; aperti eſſe debeant.

SOLVITVR ACRIS HYEMS
grata uice ueris: & fauoni
Trahũtq; ſiccas machinę carinas:
Ac neq; iã ſtabulis gaudet pecus: nec arator
Nec prata canis albicant pruinis.
Iã citherea choros ducit uẽus iminẽte luna:
Iunctæq; nymphis gratiæ decentes

Quod uero ex diuerſis parentibus natę dicātur: nō caret ratione. Sunt enī qui gratiā ſibi ex aliquo ſcelere cōparant: ſed horum fama cito obſcurat̄: et ipſi digni ſupplicio habētur. Ergo harum gratiarū nox herebuſq; iure parētes habēt̄. Prouenit itidē ex re uenerea gratia. Et quia ut ē apud Terētium: ſine libero friget uenus: huiuſcemodi gratię ueneris libериq; filię putādę ſunt. Sed uera ſolidaq; et duratura gratia a uirtute ꝑficiſcitur fauente ipſo deo. Ergo erunt a ioue cuius benigno influxu iuſtitia legeſq; et recta regnorū adminiſtratio prouenit: eritq; mater Eurinome: quę lata lex iterpretari poteſt: quoniā ex noſtris recte legitimeq; geſtis facinoribus lata ſemper et imortalis gratia cōparat̄. Nec perperā prima

Alterno terrā q̄tiūt pede: dū graues cyclopū
Vulcanus ardens urit officinas

aglaia dicit̄. ἀγλαόσ eni ſplēdidus claruſq; gręce dicit̄: quę res ex huiuſcemodi gratia reſultat. Secūda euphroſine a lętitia q̄ εὐφροσύνη dicit̄: gaudet enim ſemꝑ cōſciētia ex rectis factis: ſempq; floret huiuſcemōi gratia atq; uiret: ꝓpter quod tertia gratia Thalia dicit̄. θάλλειν enī gręce germinare ē. Supſunt plura q̄ de diuina gratia chriſtiane dicant̄ Quę nos ī noſtris iterpretatiōibus in prima Danthis cantica etruſce ſcriptis: qua potui diligentia aſſecuti ſumus. ALTERNO. p. quia ꝑ ſono ad rithmū terrā pulſant. DVM uulcanus: uel notat ꝙ ante lucē quo tēpore uulcanus maritus ī labore ē: ipſa uoluptati operā dat. In quo laſciuarū mulierū naturā exprimit: uel oſtendit ſaltationē ſuam antelucanā ad noctē uſq; ꝑduci. Vulcanū iccirco ueneris maritū finxerūt: quia ſine calore nō proficit uenus. Duo fuerunt uulcani: alter cęli et ueſtę filius: alter iouis et iunonis. Sed hoc non late at mineruam: iouem ueſtam et uulcanū typum ignis cōtinere. Sed ꝑ mineruā ſupremā ętheris partem cęteris ſubtiliorē intelligimus: ꝑ iouem uniuerſum ipſum elementū ignis Quapropter fabulati ſunt mineruā ex iouis capite natā: q̄a ex ſuprema eius parte eſt. Per uulcanū itelligūt ignē q̄ ex materia excitat̄: ꝓptereaq; filius ē iouis ex iunōe: q̄a uapores quidā craſſiores q̄ in aerē quę iuno ē aſcendētes ab ęthere qui ē iuppiter accendunt̄: unde fulgura et reliqua huiuſcemōi extāt: hic ē uulcanus iouis iunoniſq; filius. Dicūt turpē eē quoniā ex terreſtribus uaporibus accendit̄: et ꝓpter turpitudinē ſuā a iunōe ī terras deiectū: q̄a hęc oīa quę ī aere accendunt̄ ad terrā cadūt. Dicunt in lemnū cecidiſſe: q̄a illa iſula crebro fulminibus infeſtat̄. Dicunt ꝓpter caſum utrinq; claudū eē effectū: quoniā flāma nunq̄ recta fert̄: ſed mō hinc mō illinc deficit. Veſta aūt ꝑ eo igni accipiūt: q̄ intra terrā latet. Vnde aliquādo ignē ueſtā eē cōtendit Ouidius cū dicit. Nil aliud ueſtā q̄ merā intellige flāmam. Aliquādo terrā: unde alibi. Eſt tellus ueſtaq; numen idē. Dicit̄ autē uulcanus quaſi uolicanus q̄ ꝑ aerē uolet: uel uulcanus uolās candor. Itē mulciber ꝙ ferrū mulceat. CYCLOPVM. hi fabri ſunt uulcani tres: de quibus maro. Bronteſq;: ſteropeſq;: et nudus mēbra pyragmō: et ioui fulmia fabricāt. Vnde brontē dixerūt ἀπὸ τῆσ βροντῆσ ideſt a fulmīe. et ἀπὸ τῆσ στεροπῆσ. i. a fulgetra dicit̄ ſteropes. Nam pyragmonē ab igne et icude dici nemo dubitat: Volūt multi hos neptūni ex amphitrite filios fuiſſe: et primo ī creta ferrariā iſtituiſſe. Heſiodus āt ī theogonia cęli et terrę filios aſſerit: et tertiū nō pyragmonē ſed harpen appellat: dictoſq; uolūt cyclopas: quoniā unicū oculū in fronte rotundū hērent. Dicūt pręterea q̄a fulmina ioui ad interimendū phetontem: uel ut placet diodoro ſiculo: ęſculapiū ſubminiſtrarūt a phebo fuiſſe interfectos. Ipſum aūt iouem diuinitate ꝑuaſſe phebū ad triēniū. OFFICinas. recte poſuit: nā officia locus ē ubi aliq̄d efficit̄ ab efficiēdo dicta. Taberna uero ubi res alibi fabrefcā uēdit̄. ſed et officia ꝑ taberna quandoq; pōit̄. VRIT of. nō re uera urit ſed uoluit uehemētiā ignis quo metalla liq̄ſcūt notare

NVNC DECET: ſi ſapientis eſt inſeruire tempori: uidetur decere ut in uoluptuoſo tẽpore uoluptatati operam demus. DECET: quaſi dicat non fieri contra decorum: quod ut ait Cicero in libro de officiis: in omni uita ſemper ſeruandum eſt. IMPEDIRE caput myrto: nectere coronam ex myrto: quę arbor aſpectu et odore uoluptatem affert: et ueneri eſt conſecrata. NITIDVM: ſplendidum ex unguento. In quo denotat lautius conuiuiũ. Nam coronas unguentaq; non niſi lautioribus conuiuiis adhibebant. FLORE: pro floribus. FERVNT: producunt.

Nunc decet aut uiridi nitidũ caput ĩpedire
Aut flore: terrę quẽ ferũt ſolutę myrto:
Nũc & in ũbroſis fauno decet imolare lucis
Seu poſcat agnam: ſeu malit ædos.
Pallida mors ęquo pulſat pede pauperũ ta
Regumq; turres. o beate Sexti bernas:
Vitę ſũma breuis ſpẽ nos uetat ĩchoare lõgã.

SOLVTAE: ſcilicet ab ipeiio: agricolę ideſt inaratę: et p circuitionem intelligit prata. Contra uero ſub imperio terras dicimus quę colunt̃. Vir. Exercetq; frequens tellurem: atq; imperat armis. Vel ſolutę quaſi putres ex calore ueris. Virgilius. Et zephyro putris ſe gleba reſoluit: et contra Rura gelu tunc claudit hyems. FAVNO: ruſticano deo. fauni apud latinos ii ſunt: qui apud gręcos ſatyri filii ſaturni. Ponit tamen Maro faunum pici filium. Fauno picus pater iſq; parentem te ſaturne refert. Dictum uolũt a fando: qui oracula ſua uoce redderet. Refert pomponius melas: ultra atlantem montem noctu lumina uiſa: et cymbalorum ſonitum auditum: nec quicq̃ poſtea in die repertum. Hieronymus ait a diuo antonio inuentũ ſatyrum in thebaidos ſolitudine: qui illum allocutus ſit: et affirmauerit ſe mortalẽ: ſed deluſã gẽtilitatẽ ꝑ diis habuiſſe ſatyros. Ariſtoteles ſcribit nymphas ſatyros et panas et huiuſcemõi ĩlumia poſt annorũ millia interire. Et euſebius pãphilus refert thamnũ ęgyptiũ in italiã nauigãtẽ a paxis iſula noctu uocẽ audiſſe: qua uidebat̃ ut cũ iuxta paludẽ fuiſſet: nũciaret pãnã magnũ mortuũ eſſe: Sicq; nũtiaſſe: ac ſtatim inumerabiliũ uocum cũ magno miraculo luctũ audiſſe. Venit deinde romã et re enarrata ſciſcitatus ẽ a phyloſophis quiſnã eẽt iſte magnus pan. Reſpõderũt aũt de cõmuni ſñia phyloſophi: eũ eſſe q ex mercurio et penelope natus eẽt. Referũt pręterea hos homũciones bicornes eẽ et naribus aduncis: et pedibus caprinis. Auguſtinus aũt in libro de ci. d. diſputat illos aut aĩas imortales nõ habere: aut humano ſemie natos: potuiſſeq; accidere uti duo ſimul mõſtra ex hõie ut ſępe fit in hanc formã nata ſint: alterũ maſculũ: alterũ fęmina: et ex illorũ cõiunctione huiuſcemodi ſpeciẽ ꝑpagatam eẽ. NVNC. q. d. expleto anno diis ſacrificandũ eẽ. Virg. Tunc pingues agni: tũc et molliſſima uina. AGNAM: agnũ debuit ſed mutauit genus: qa ĩ fęminino uidet̃ iocũdior elocutio: ſic Vir. Et ceſa iũgebãt fędera porca. PALLIDA ab effectu: qa pallidos homines reddit: ſic Virgil. Et cũ frigida mors aĩa ſeduxerit artus. AEQVO pede: ĩdifferẽter. TABERNAS ꝑ ignobilioribus ędificiis: ſic cõtra et reges ꝑ nobilioribus: et turres ꝑ ãplioribus domibus. BEATE. q. d. q eris beatus ſi hanc uitã colueris: loqt̃ ãt tãq̃ epicurreus ad hũc q et ipſe epicureus erat. Epicurei ãt oĩa ſibi arrogabãt: ſęſeq; et ſapiẽtes et btõs uocitabãt. SVMma. b. u. q̃ſi. d. ſi colligas uniuerſũ tẽpus qđ uiuere poſſis: uidebis illã eẽ ſũmã breuẽ uitę. VITAE ſu. br. Sẽtẽtia q̃ epicureis quadret cũ animas ponãt mortales. Cęterũ ã grauioribus phyloſophis ſemp repudiata: itaq; plato audiendus: qui nos uoluptate cõtempta nõ nobis ſed uniuerſo mũdo nos natos putemus. LONGAM ſpem. i. aliquid ĩchoare ad quod poſt diuturnũ tẽpus uẽturos nos ſperemus

Iam te premet nox: fabulęq; manes
Et domus exilis plutonia: quo ſimul me aris
Nec regna uini ſortiere talis:
Nec tenerũ lycidã mirabere: quo calet iu uétus
Nũc oĩs: & mox uirgĩes tepebũt:

IAM STATIM nox: mors quę ſecundum epicuros poſt ſe nihil habet prętęr tenebras FABVLAE: appoſitio eſt: ut ſit ſententia. Nox et manes et do. p. quę fabulę ſunt. PREMENT: ideſt opprimẽt te: quo ideſt ad quam noctem: poſtq̃ ueneris nullam: aut ex uino aut ex uenere uoluptatem capere poteris. Differũt autem fabula et argumentum et apologus. Fabula eſt rerum nec uerarum nec ueriſimilium: ut ꝙ daphne uerſa ſit in laurum. Significat etiam fabula rem uehementer diuulgatã: quãuis uera ſit. Ouidius. Hę fuit ĩ toto notiſſima fabula cęlo. et Iuuenal. It noua nec triſtis ꝑ cunctas fabula cęnas. Apologus non differt a fabula: ſed addit ut pręter id quod ſit res ficta et nõ ueriſimilis ut fabula: allegorice tamen aliquid cõtineat quod ad uitam et ad mores pertieat: ut ſunt Eſopi fabulę. Argumentum eſt res non uera ſed tamen ueriſimilis: ut ſunt argumenta comediarum. MANES ſecundum acronem ſunt dii boni. Nam manum bonum ſignificat: unde mane dictum ẽ. Seruius contra ꝑ antiphraſin dictos putat manes deos inferos: quia non ſint boni. Ponuntur ꝓ pęnis. Virgil. Quiſq; ſuos patimur manes Alibi tamen idem Seruius ait: manes eſſe animas corporibus exutas: quę nõdum in alia corpora migrauerint: et cum eo tempore ſint noxię: per contrariũ dici a mano quod eſt bonum: unde maturum pomum. Adiungit eſſe alios qui credant manes a manãdo ideſt fluendo dici: eo ꝙ ipſis plena ſint omnia inter lunarem terrenũq; circulum. DOMVS EXIlis tenuis et parua: quia fabulę uel quia umbrę quę illic habitãt incorporeę ſint. NEC SORtiere: nec ſorte quadam accipies regna uini: ideſt nobilitatem uini: ideſt nobile uinum. TALIS: ab eo quod ẽ talus tali: quia talos iaciendo bibebãt antiqui: ut apparet apud plautum: ergo ſorte id eueniebat. Dicit autem talus gręce aſtragalus: inde ἀστραγαλίζω: talis ludere. Hinc plinius de polycleto ait: nudos fecit talis ludentes: qui uocantur aſtragalizontes. Furunculi dicuntur quos ſcacchos appellamus. Martialis. Inſidioſorum ſi ludis bella latronum Iſte tibi geminus miles et hoſtis erit. LYCIDAM: tenerum delicatum: reliqua obſcena ſunt: ſed facile intelliguntur.

AD PYRRHAM ODE QVINTA.

Sunt enim primi duo uerſus Ode tricolos aſclepiadei. Tertius feregratius qui ẽ ex ſpondeo dactilo et ſpondeo ſic. grato. pyrrha ſub. antro. Quartus glyconicus ex ſpondeo et duobus dactilis ſic. Cui fla. uam reli. gas comam. Inuectiua eſt in meretricem auaram. Sed ridens illam more ſuo uexat. Nam omne uafer uitium ridenti flaccus amico dixit: Laudat eius blanditias: ſed quadam amantis iuidia. Duo enim ſimul facit: nam et blanditias eius doloſas oſtendit: quę amorem pręferant: et dolos occultent. Et non ſine felle diis gratias agit: ꝙ ab ea tanquam a naufragio in tutum portum ſe receperit. QVIS TE PVER: maximum poete artificium. Primo enim pathos citat a tenella amantis ętate: cum et illum commiſeratione dignum qui puer: et propterea nondum expertus meretricum inſidias: in huius laqueos inciderit: et hanc inuidia accumulat: quam non pudeat amantem puerum fallere. Et utitur interrogatione: quę ſemper orationi uehementiam addit.

Quis multa gracilis te puer in roſa
Perfuſus liqdis urget odoribus
Grato pyrrha ſub antro/
Cui flauam religas comam
Simplex mundiciis/ heu quotiens fidem
Mutatoſq; deos flebit/& aſpera

QVIS PVER.q.d.cui puero tãta ꝑuenit ĩfelicitas. Ité qs puer: ut oſtédat eã ita crebro ex ſua leuitate mutare amãtes:ut nõ facile aliqs ſcire poſſit a quo ipſa amet̃. VRGET te: q̃ſi ãplectit̃ te anxius ne a ſe euoles. GRACILIS.i.uinceo corpe et nõ nimiũ turgido. laudauerat ãt hũc amanté ab ętate:nũc laudat a pulchritudie:ut maior inde appareat mulie ris crudelitas:q̃ talé deſerat.MVLTA roſa:itellectio é.i.multis roſis.ſic Vir.Atq; arma to milite cõplent. PERFVSVS liqdis odoribus:cumulus é i uoluptate:ut et adoleſcenté béas et pulchrũ et ũguẽtis d̃li butũ. ODORIBus.i. ũguẽ tis q̃ odores effundũt. Acroni tamé placet liqdis odoribus.i. ſeminali fluxu. i.q abſoluerit cõcubitum.ANTRO grato: oſtendit locũ ruris amenũ pp ũbras: et qa amenũ gratũ illi ſit: uel gratum qa tecta illius ũbra alieos oculos i re puden da fugere ualeat. Acron ãt ex ponit antro.i.fornicę:quoniã meretrices ut ruri i antris concumbebãt: ſic intra urbem in fornicibus. Antrum autem.i.ſpelunca gręcum eſt. Heſiodus ἄντρῳ ἐν ἠλιβάτῳ ζαθέης ὑπὸ κεύθεσι γαίης. CVI: cuius gratia. Et eſt expolitio: eadem enim ſententia é quis puer urget te: et cui religas comam.q.d.cui ut placeas comis te. Et ſimul arguit eam dolis. Formã enim ſibi augent mulieres: ut illa aduerſus amãtes utant̃ ueluti aucupes utũtur retibus aduerſus aues. Coma auté gręcum é:et proprie i mulieribns dici tur. Cęſaries uero in uiris:quoniã cedatur. FLAVAM: ſi Seruio credimus erit indiciũ ipudicitię:cum ipſe aſſerat olim caſtas mulieres non niſi nigro capillo fuiſſe uſas:citatq; il lud ex iuuenale. Sed nigrũ flauo crinem abſcondéte galero.quaſi ſit illic ſentẽtia poetę:ꝙ mulier anguſta cui crines eſſent nigri:ut matronalé pudicitiam fingeret:cũ ad lupanar ten deret flauos crines iduceret.tamé Ouid.cõtra ſtare uidet̃ q i faſtis de lucretia muliere om niũ caſtiſſima ſcribat. Forma placet niueuſq; color flauiq; capilli. Quiq; aderat nulla fcũs ab arte color. SIMPLEX mũdiciis:qa nullis rebus uacas niſi corpis ornatibus.Mundi ciis ergo ut abſint ſordes: uel iſpexit ad id quod latini mũdũ muliebré ornatũ appellãt:ut gręci κοσμον: HEV:cõdolet illi. FLEBIS fidé.ſ.eſſe fractã a te: ut dicimus flet ami cũ.i.amici miſerias. Eſt aũt flere lachrymis: gemere é pectore cũ pre ãguſtia in ſonũ ꝑrũ pit. Ergo et bruta ſub pondere gemũt et inaiata.Vir. Gemuit ſub põdere cimba. Plorare é uoce flebili doloré oſtédere:hinc iplorare cũ dolendo auxiliũ petimus. Plãgere é cũ pre dolore pectus caput ue aut aliud mébrũ ꝑcutimus. Eiulare é elata uoce flere: quod é maxi me mulierũ. Vociferare nõ modo doloré ſed etiã indignationé uoce effrenata demõſtrare: nõnunq̃ uehemẽter clamare. Lamẽtari é uoce q̃rula et triſti orõne calamitaté teſtari. MV TATOS deos.i.iratos ſecũdũ acroné:qui illũ in baratrũ meretricũ impulerint. Vel itel lige deos.ſ.ueneré et cupidiné:quos a ꝑncipio dũ amabat̃ ꝓpitios exptus fuerat:nunc ue ro iratos cernet.hinc Luca. O faciles dare cũcta deos:eadéq; tueri difficiles.ET ASPE ra:cõpone ſic:puer q credulus nũc te aurea fruit̃:et q neſcius aurę fallacis ſperat te ſemp uacuã et amabilé. SPERAT: emirabitur inſolens ęquora aſpera nigris uentis. ASPE ra ęquora:pulchra allegoria:quia ut maria ex trãquillis efficiũt̃ aſpera.i.noxia ꝓpter ſeui tiem uentorũ:et é tranſlatio a tactu cui aſpera nocét: ſic animus meretricis cuius auaricia tanq̃ caribdis quędã naufragiũ é amantibus exaſpereſcit:cum mutat̃:neq; amplius amat.

NIGRIS noxiiſ. Niger enim noxius é et malus: ut hic niger é: hunc tu romane caueto. Sic contra dicimus albú bonú. Iuuenalis. Qui nigrum in candida uertit. Item niger mortuus. Idé. Per famá et populos nigros efferre maritos. Sic cádidus imortalis. Virg. Candidus inſuetú mirat̃ limen olympi daphnis. EMIRABITVR: ualde mirabit̃. INSOLENS: incóſuetus. ſic Teren. Quid tu athenis inſolés. Ergo ꝓpterea mirabit̃: nam admiramur quę pręter ſolitú et opinioné accidút. Magis ita cruciabitur: quoniá nihil tale timéti

Nigris ęquora uentis
Emirabitur inſolens:
Qui nunc te fruitur credulus aurea.
Qui ſemper uacuam. ſemper amabilem
Sperat neſcius aurę
Fallacis. miſeri quibus
Intentata nites: me tabula ſacer
Votiua paries indicat humida
Suſpendiſſe potenti
Veſtimenta maris deo.

hoc accidet. Eſt aút ſtoicorum ſentétia: ut oés animi ꝑturbatóes grauiores ſint quádo inopinátes nos offendunt et ipre meditatos. EQVORA: ꝑ meretricis mutabili igenio poſuit: et uétos ꝓpter crebrá mutabilitaté. Hinc Virgi. Variú et mutabile ſemp fęmina. Meretrix blande attrahit: attractúq; crudeliter nudat incóſtátię maris ſimilis. Idq; iure de muliere dicas: qđ Vir. de mari. Me ne huic cófidere móſtro: et cęli totiés deceptus fraude ſereni. FRVITVR te: hét te cum ſúma ſua uoluptate: unde frui deo dicimus: et frui amicitia: et frui ſúmo bono. AVREA: pulchra et bona: ut illud. Inuide quid ſpectas? illa hic mi mortua uiuit. Illa meis oculis aurea ſemp erit. Vel aurea ideſt diues. AMABILEM. i. quę ita te amet ut amari digna ſit. VACVAM: alieno amore uacuá: et tibi ſemp uacanté. CREDVLVS: q facile tibi credat: et nihil male ſuſpicet̃. Ergo tu crudeliſſima q̃ tibi credété fallas. Citat át cómiſerationé ab eo quod eueniat ꝑter ſpem ſic Vir. Et núc ille qdem ſpe multú captus inani fors et uota facit. AVRE fallacis. Aura lenis é et placidus aeris motus ut uentú nó plene faciat: res grata i caloribus. Poetę tamé ꝓ uéto ponút: et ſępe ꝓ eo qui proſper nauigátibus aſſit: quem gręci τον ουρον dicunt ϖο τησ ουρασ. i. a cauda: quoniá a puppi ueniat. Vir. Proſequit̃ ſurgens a puppi uentus euntes. Ergo ut maneret in tráſlatióe maris dixit credulus aurę: quaſi cófidés ꝓſpero amori: q paulo poſt tamé falleret: ut uéti fallút nauigátes. Capit̃ etiá aura ꝓ fauore: qa cú flat i ęſtate uideat̃ eſtuátibus fauere. Vir. Núc quoq; iá nimiú gaudés popularibus auris MISERI ſunt ii qbus. i. gratia quorú capiédorú. TV NITES: tu ornaris: et ſic i ſidias tédis. INTENTATA: ná ſi tétata fuiſſes ꝑus uitarét te. ME TABVLA: compauerat mulieré marinę tépeſtati: i qua naufragiú facere poſſent q illa ſequerent̃. Núc manens in tráſlatione oſtédit ſe olim i ea tépeſtate naufragiú feciſſe: ſed deorú gratia qbus uota fecerat e naufragio liberatú eé: et tabulá in téplo neptúni ſuſpédiſſe: q̃ rem teſtaret̃. Solebant át ex naufragio egeni effecti tabulá in q̃ naufragiú depictú eét circúferre: et illa ſibi uictú médicare. Perſius. Cú fracta te i trabe portas. et Iuuena. Et picta ſe tépeſtate tuet̃. Ac demú téplis eorú deorú ꝑ quos euaſerát ſuſpédebát. Suſpédebát et ueſtes madidas qbus euaſerát. Vir. Seruati ex údis ubi figere dona ſolebát. SACER paries: qa tépli. Muros. n. et méia dicius qbus urbs ábit̃: parietes át reliquorú ędificiorú ſút. Hác ergo tráſlatóe idicat mulieris auaritiá effugiſſe.

AGRIPPAM A REBVS GESTIS

ET VARIVM AB ELOQVENTIA LAVDAT ODE. VI.

Ode dicolos: primi eni tres uerſus aſclepiadei: quartus glyconicus. Ad. M. agrippã cuius auctoritas ſũma erat apud auguſtũ: cũ oia pene grauiora bella p eum gereret impator. De quo maro. Parte alia uẽtis et diis agrippa ſecũdis. Laudat et Variũ poetã: quẽ affirmat elegantia dignitateq; ſui ſtili poſſe deſcribere ęgregia facinora agrippę: quę ipſe tenuitate ſui ſtili nõ poſſit. FORTIS et uictor hoſtiũ: nõ ſuperfluũ eſt cũ fortem appellaſſet: addere et uictor hoſtiũ. Non enim ſatis p ſe ẽ fortitudo ad uictoriã de hoſtibus reportãdam: niſi ad ſint et multę alię uirtutes militares. Ergo illę quoq; affuere: cũ ſit uictor hoſtium. SCRIberis. q. d. mandabit̃ ęternitati nomen tuum: cum talis poeta tuas egregie geſtas res ſcribat. Non eni fere aliter imortalis redditur impator: niſi et ipſe magna facinora ediderit: et eũ ſcriptorẽ nanciſcat̃: qui multũ eloquẽtia ualeat. Quod et alexander ille magnus apud ſepulchrũ achillis ſignificauit: cũ achillẽ ob id felicẽ dicat: ꝙ homericam tubã ſortitus ſit. Puto aũt hęc ſcripſiſſe oratiũ poſt ꝓfligatam antonianã claſſem: in qua pugna ille optimã operã auguſto nauauit. VARIO. i. a uario: quẽ et Virgil. tanti facit ut dicat: Nã neq; adhuc uario uideor: nec dicere cynna digna: ſed argutos inter ſtrepe anſer o lares: et ſcriberis alite carminis meonii. i. eo auſpicio quo homerus ſcripſit ſua poemata. Ergo ſcriberis elegãtiſſimo ſtilo: et poſuit auſpicium ꝓ facultate. q. d. ꝙ idem poterit Varius quod homerus. Eſt aũt auſpicium ꝓ potentia p quandã tranſlationẽ a magiſtratibus: nã qui iiſdem auſpiciis creabãtur: eiuſdẽ erant poteſtatis. hinc Virg. Paribuſq; regamus auſpiciis. i. pari poteſtate. MEONII: q̃a homerus ex meonia fuit. Quãuis multę urbes de huius poetę patria certẽt: Nam et colophon et ſmyrna et athenę ſuũ eẽ uolunt. QVAM REM cũq; ferox: ordo ẽ: o agrippa nos tenues nõ conamur dicere quãcũq; rem miles te duce geſſerit nauibus aut equis. i. mari aut terra: Neq; conamur dicere grauẽ ſtomachũ pelidę: nec curſus duplices ulixis. Vbi uidet̃ cõparare facinora agrippę et achillis fortitudini: et ulixis ſapiẽtię: et q̃ſi cõcludit ꝙ ſi poſſet ſcribere agrippã: poſſet ſcribere aliquid par et iliadi homerice in qua laudat achillem: et odiſſeę in qua deſcribit ulixis ſapientiam. Ex quo elicitur oportere ſe alterum eſſe homerũ: ſi ſua eloquentia par hominis uirtutibus eẽ uelit. TE DVCE: ac ſi dicat tua prudẽtia: tuo cõſilio: et tua fortitudie. AGRIPpa etſi nomen ꝓprium ſit: tamen is agrippa dicebat̃ qui pręmiſſis pedibus ex materno uẽtre oritur: q̃ſi ęger partus. DICERE: deſcribere et laudare. Sic in primo epiſtolarũ. Prima dicte mihi ſumma dicende camena. et Virg. Cui nõ dictus hylas puer et latonia delos. In cauſis aũt dicere is dicitur qui defendit: Agere potius qui accuſat. hinc addicere conſecrare. Virgil. Iunoni inferne dictus ſacer. i. addictus. Item deſtinare. Cicero de officiis. Et is qui morti addictus eſſet: paucos dies cõmendãdorũ ſuorum cauſa poſtulaſſet. STOMACHVM: indignationem atq; iram: Hinc ſtomachari indignari ſignificat: ut illud. Sectum ſtomacharis ob unguem. GRAVEM: gręcis pernicioſum: uel grauem qui ab eo dimoueri non poſſet. Fabula apud homerum nota eſt. Agamemnon captiuam chryſeida quam uehemẽter amabat: oranti chryſe patri et redemptionem offerenti reddere neglexit. Apollo aũt iuſtis precibus chryſe ſui ſacerdotis motus: peſte exercitũ gręcorũ affligebat.

Scriberis uario fortis: & hoſtium
Victor meonii carminis alite:
Quã rẽ cũq; ferox nauibus: aut eqs
Miles te duce geſſerit.
Nos agrippa neq; hæc dicere: neq; grauem
Pelidæ ſtomachum cedere neſcii:

Grçci autem ut peſtem euaderent auctore achille agamemnoné impulérût ut puellam red dèret. At ille bryſeidem achillis captiuam et ab eo uehemẽter amatam ſibi arripuit. Quod ita grauiter tulit achilles: ut deinceps a pugna ceſſaret: neq; amicorũ precibus: neq; mũne ribus placari potuit: ut ſçpiſſime in fugã ab hectore uerſis grçcis ſuccurrere curaret. Ergo pelidç. i. achillis pelei filii neſcii cedere. i. concedere ipſi irç. DVPLICES: uel aſtutos et uafros: ut deſcribit ipſe ab homero: uel duplicatos a curſu reliquorum grçcorum: cum illi decem annos domo affuiſſent ipſe uero uiginti. VLIXEI pro ulixis: eſt enĩ datiuus grç cus: quem latini pro genitiuo uſurpant: Sed modo per ſyneresim: ut illud Reliquias dana um: atq; imitis achilli. Eſt enĩ αχιλλει et αχιλλει: aut p dieresim: ut hic. DOMVM familiam. ſic Iuuenalis. Sed cum tota domus reda cõponit una.

Nec curſus duplicis per mare ulixei:
Nec ſeuam pelopis domum
Conamur tenues grandia dum pudor:
Imbelliſq; lyrç muſa potens uetat
Laudes egregii cçſaris: & tuas
Culpa deterere ingenii.

Aliquãdo p patria ponitur: ut Da ppriam tymbree domũ: da mçnia feſſis. ſed proprie habitaculũ ipſum ſignificat domus. Virgi. Aſt ubi iam patriç puentum id limina ſedis Antiquaſq; domos: et per ſimilitudinẽ etiã quo ſeſe bruta recipiũt domos dicũt. Vir. in geor. Antiquaſq; domos uolucrum. Significat etiã templũ. Iuuenal. Ante domũ ueneris: quam dorica ſubſtinet anchon. Differt autẽ domiciliũ a domo: nam domicilium ẽ cum ſedes i aliqua urbe certas poſuimus: tanq̃ ciues illius futuri: Nam q ad tempus habitat mox inde diſceſſurus: domũ quidem põt habere quã cõduxerit. Domiciliũ autem nõ habet. SEVAM pꝑter atreum et tyeſtẽ fratres inter ſe crudeliſſimos. Tantalus filius iouis ſecũdũ euſebiũ phrigum rex fuit Erichtheo athenis regnante: ex Taygete filiũ pelopẽ genuit: et cum deos cõuiuas accepturus eſſet: ob auaritiã pelopẽ epulandũ dedit: Nullus aũt pter cererẽ ex eo guſtauit. Illa humerũ exedit: ſed dii eburnũ reſtituerũt: et p mercuriũ eius aĩam ab iferis reuocarũt. unde Virg. Humeroq; pelops inſignis eburno. A pelope peloponeſſum dictã uolũt. Ex pelope et hippodamia uxore nati ſunt atreus et tyeſtes: qui alternis ãnis in peloponeſſo regnãtes in maximas diſcordias inciderũt: operãte id mercurio ſecundũ Lactãtiũ ut cedẽ myrtoli filii a pelope in mare deiecti ulciſceret. Erat prçterea atreo aries aureo uellere inſignis: quem cupiẽs tyeſtes ratus ẽ ſe per cõcubitum meropis: uel ut alii dicũt europes illius uxoris conſequi poſſe. Itaq; ex illa tres filios genuit: quos deinde ſibi neſcio atreus epulandos dedit. Quo tempore ſolem ne tale aſpiceret facinus in orientem rediſſe dicunt. Quod fingitur quia eclypſim ea tempeſtate factam et antea ignoratam demonſtrauit. Hanc tragediam ſcripſit Varius: de quo paulo ſupra. TENVES: qui ſumus tenui ingenio: Et in animo tenuis defectum ſignificat. Subtilis uero acumen. Cicero orator ſubtilis: ſed parum uehemens. Non conamur ergo quç grandia ſunt: quia pudor qui puenit ex conſcientia noſtrç imbecillitatis: et muſa noſtra potens imbellis lyrç. Vetat me deterere: ideſt diminuere tuas et cçſaris laudes: non noſtra uoluntate ſed culpa ingenii: quod mihi tenue eſt. Nec dixit ſimpliciter imbellis: ideſt imbecillis lyrç: ideſt carminis lyrici: quia illo etiam grandia deſcribuntur: ut ipſe alibi. Sed loquit de ſuo proprio ſtilo quem elegit tenuẽ ut Quintilianus oſtendit. Deterere eſt aliquid de re diminuere: unde eſt deterior non peior: ſed minus bonus. QVIS MARTEM: ſententia eſt quod non audeat laudes auguſti et agrippe deſcribere: quia non id minus eſſet quã aut martem aut

Diomedem aut ſimiles deos uel heroas deſcribere. Quam rem ipſe imbelli muſa non ualet. Maxima ergo laus. ꝙ ipſos iſtis comparet. QVIS MARTEM: quaſi dicat nullus niſi egregius poeta. MARTEM tectum.t.ad. Magna res deſcribere martem: ſed maxima cum fuerit in bello. TECTVM: defenſum. TVNICA proprie eſt ueſtis interior: hic ꝑ lorica accipe. ADAMANTINA: infrangibili ab adamantis duritia. Adamas lapis q̄ſi indomitus dicitur: Nam.a. priuat et δαμω grȩce domo ſignificat.

Quis martem tunica tectum adamantina
Digne ſcripſerit? aut puluere troico
Nigrum memnonem? aut ope palladis
Tytidem ſuperis parem?
Nos conuiuia. nos prȩlia uirginum
Sectis in iuuenes unguibus acrium
Cantamus uacui: ſiue quid urimur
Non prȩter ſolitum leues.

MEMNONA laumedontis frater fuit thitonus: hic ad orientalem regionem ꝑfectus multos populos ſubegit Et propter eius excellentiam auroram in coniugem ſumpſiſſe dicitur: Neq nisi in extrema ſenectute quȩ loquatior eē ſolet deceſſit. Vnde fabulātur illum in cicadam fuiſſe couerſum. Huius filius memnon i auxilium priamo ueniſſe ab homero traditur: Curaſſeque auroram matrem ut infrangibilia illi arma uulcanus fabricaret. hinc Virgilius. Et nigri memnonis arma. Tandem ab achille interfectus eſt. Diodorus tamen refert illum ab aſſyriis quorum priamus uectigal eſſet in auxilium priamo cum xx.M. peditum: et ducentis curribus miſſum. Refertque Solinus ſingulis annis ex ȩthiopia ad huius ſepulchrum couolare aues: et ibi inter ſe decertare. NIGRVM: quia ȩthiops. PVLVERE troico in pugnis apud troiam geſtis: ubi equorum pulſu puluis excitari ſolet. TYTIDEM diomedem tydei filium: qui auctore homero ȩneam hectoremq palladis auxilio uicit. Et uenerem cum ȩneam filium protegeret uulnerauit. Quapropter ipſa apud Virgilium. Credo etiam ꝙ nunc mea uulnera reſtant. Ergo fuit par ſuperis. NOS CONVIVIA: quoniam grauiori ſtilo ad res altas ꝑ eruenire non poſſumus: ſcribemus hȩc minora. PRELIA VIRGINVM: quȩ uel pudore ductȩ reluctantur cupidis amantibus: uel a natura muliebri non diſcedunt: Quȩ cum maxime quippiam cupiant: tum maxime cogi uolunt: Vel naturȩ peruicacia: ut eſt apud Terentium: nolunt ubi uelis: ubi nolis cupiunt ultro. ACRIVM: quia uehementer reſiſtunt. SECTIS: quaſi illos acuant ad repugnandum. VACVI ſcilicet amore: ideſt non amantes. SIVE QVID.u. ſiue amātes: Nam amor ardentiſſima ē cupiditas: Vnde ipſe cupido facibus armatur: et amor ignis dicitur. Virgilius. Vulnus alit uenis et ceco carpitur igni. LEVES: non prȩter ſolitum ideſt leues ut ſolent amantes eſſe: uel leues ꝙ leuiori utatur ſtilo ut ſolet.

LAVDAT TYBVR ODE SEPTIMA.

Metrū heroicū ē: ut ꝑmus uerſus ſit exameter: ſecūdus trimeter. Ad mumaciū plancū ſcribit laudes tyburis patriȩ ſuȩ. ergo alii poetȩ alias urbes laudabūt: ego ăt tybur. RHOdon hȩc iſula multis rebus nobilitata: et pene ſp libera et romāo uigēte ipio. Eā a ꝑncipio hitarunt Thelchines quos maris filios fuiſſe fabulantur. Primi oium diis ſtatuas ſculpſerūt.

Audabũt alii claram rhodon: aut mytilenen
Aut epheſum: bimariſq; corinthi
Moenia: uel baccho thebas: uel apolline delphos
Inſignes: aut theſſala tempe.

CLARAM ſecundũ porphyrionem: ꝙ in mari aperto et ſoli expoſito poſita ſit. Neptunnus harum ſororem aliam amauit: Ex eaq; filios ſex et unam filiam ſuſcepit: Rhodũq; appellauit: a qua inſula nomen accepit. MITHYLENEN urbs ẽ in leſbo: a mithylene macarei filia nominata. macareus enim ex crinaco iouis filio natus leſbum tũc pelaſgiam dictam ꝑpter deucalionis diluuium deſertam occupauit: et leſbo eoli filio filiam ſuam methymnã matrimonio coniunxit: Inſulãq; a genero nominari uoluit. EPHESVM urbs nobiliſſima in aſia eſt ab amazonibus cõdita et quę nobilitata ſit templo epheſię dianę pulcherrimo omniũ grę̨corum ędificiorum. BIMAREM corinthũ quia hinc ęgeum hinc ionium habet et iſthmon facit: oli ephira dicta ẽ hęc urbs: Deinde corinthus a corintho horeſtis filio. THEBAS urbs ẽ in boetia a cadmo condita: cuius męnia amphion lyra ſaxa alliciẽs ędificauit. In hac ex ſemele cadmi filia Iuppiter bacchum genuit: Fuit et in ęgypto thebe urbs antiquiſſima: in qua fuerunt bacchus et hercules: de quorũ egregiis facinoribus multa ſcribũtur: Quę omnia orpheus ex ęgypto rediens fretus temporũ lõgitudine et hiſtorię inſcitia: uolẽſq; cadmeis gratificari ad has thebas contulit. DELPHOS: iſti in parnaſo monte erant clari oraculo apollinis: In quo pythia uirgo phebi furore parata reſponſa dabat. Extollit gentilitas huius loci religionẽ miris miraculis. Dicũt enim uolentes gallos delphos inuadere atrociſſima tempeſtate: et uehementiſſimis niuibus prohibitos: et in bello alexandri cum conſuleretur oraculum quo pacto defendi uellet reſpondiſſe: ut illi ſibi conſulerent: ſe autem ſibi conſulturum. Atq; deinde cum milites irruere pararent ſubito non parua pars montis a uertice ruens illos oppreſſit. Hoc et ſimilia apud gentiles euẽniſſe non negat Auguſtinus: Verum affirmat religionem in hominibus et diuinum cultũ adeo placere deo: ut etiam ſi falſus ſit aliquo beneficio dignetur. THESSALA tempe grę̨cum nomen eſt τα τεμπεα ſiue τεμπ : et a latinis in nominatiuo accuſatiuo et uocatiuo uſurpatur hęc tempe. Eſt autem locus ameniſſimus in theſſalia inter oſſam et otrym mõtes iuxta peneum fluuium. Sed latini pro omni ruſticana amenitate poſuerũt. SVNT quibus: ſunt poetę qui in ſolis athenis laudandis occupantur. CARMINE PERP. Etuo non interrupto ut aliud laudent. VNVM OPVS: Opus eſt quod ex fabricando factum relinquitur: ſic domus dicit̃ fabri opus. Operatio eſt ipſa actio. Opera uero ẽ labor et induſtria operantis. INTACTAE non uitiatę: Nam tangere uitiare eſt. Martialis. Nullus in urbe fuit tota qui tangere uellet Vxorem gratis tunc Carideme tuam. Pallas autem uirgo fingitur: quia nihil eſt purius ſapientia: et uerę ſapientię nullę ſordes admiſcẽtur: Proptereaque dicunt illam ſine matre ex capite iouis ortam eſſe. Apud grę̨cos appellatur athena: a qua athenarum urbs denominatur. Dicũt enim quandoque inter neptunnum mineruamque contentionem fuiſſe ortam uter urbi nomen imponeret: Iudiciumq; ad Iouem delatum: et illum iuſſiſſe utrumque terram percutere: illumque nomen imponẽre: ex cuius pulſu aliquid excellentius orireturr. Percuſſit neptunuus: enatuſq; eſt equus Percuſſit pallas et nata eſt oliua: Et quoniam equus portendit bellum: Oliua uero pacem quę bello melior eſt: Conceſſum eſt ut ab athena athenę dicerentur. Varro rem ad hiſto

riam refert: Aitqꝫ regnante Cecrope conueniſſe populum cum etiam fęminis ſuffragium reddere liceret: Et uiros quidem neptunino: fęminas uero minerue ſuffragium reddidiſſe Et quoniam mulieres numero una plus eſſent: eueniſſe ut mineruę ius nominis imponendi concederetur: ipſamque a ſe athenas appellaſſe. Quapropter cautum eſt a uiris ne deinceps ſuffragiis dandis intereſſent mulieres. OLIVAM: Athenienſes enim olea uictores coronabant teſte Plinio. Iſti ergo ſcriptores laudando athenas: pręponunt oliuam decerptā undiqꝫ. i. ė quocumque agone athenienſi fronti. i. ad frontē uictoris coronādā. Celebrant igitur oliuam. i. ludos in quibus oliua corona erat. Oleam negauit theophraſtus niſi intra. xl. paſſus a mari naſci. hic fuit āno. cccc. urbis romāę. Feneſtella negat tarquinio priſco regnāte in italia: hiſpania atqꝫ africa oleā fuiſſe. Herodotus olim nuſq̄ niſi i actico agro oleā fuiſſe ſcribit. Olea arbor eſt: oliua baccha oleę: Inde liquorem ipſum oleum

Sūt qbus opus unū ē intactę palladis urbē
Carmine perpctuo celebrare: &
Vndiqꝫ decerptam fronti pręponere oliuā
Me nec tam patiens lacedemon
Nec tam lariſſę percuſſit campus opimę
Quam domus albuneę reſonantis.
Et pręceps anio ac tyburti lucus & uda.

et oliuum dicunt. Eſt autem oleum utile ebori a carie uendicando: Vnde romę ſaturni ex ebore ſimulachrum intus oleo repletum eſt. PLVRIMVS multus: uel plurimus ideſt longo ſermone utens. Plurimus enim longus. Virgil. Cōtemplator item cum nux ſe plurima ſiluis induit inflorem. DICIT: laudat mycenas et agros in honorem iunonis: quia iſtę urbes ſibi conſecratę ſunt. ARGOS indeclinabile eſt in ſingulari: ſed in plurali dicimus argi argorum: Vnde argiuus urbs eſt in pelopeneſſo Iunoni ſacra: abūdat optimis equis. PATIENS: uel propter ſacra tauricę dianę. Cum enim horeſtes de taurica regione ſimulachrum dianę cui hoſtia humana im olabatur: in italiam apud aricinam ſiluam detuliſſet: abominati ſunt talia ſacra itali: et lacedemonem remiſerunt. Lacedemones autem pro humana hoſtia inſtituerunt ut pueri manus ſuper aram tenerent: quę ab aliis pueris tādiu uerberarentur donec ſanguis emanaret. Horum patientiam Cicero etiam in tuſculanis admirat̄. Ergo patiēs pp puerorū patiētiā ſcd̄m acronē et porphyrionē: uel patiēs quoniā lacedemonii ſeueriſſimis ligurgi legibus iſtituti patiētiſſimi aduerſus oēs difficultates fuerūt: oīs ſexus oīs ętas bello inſeruiebāt: Nā egrediētibus ad pugnā uiris: ſenes mulieresqꝫ menia tutabāt̄. Illud āt pcipuū ꝙ eadē ueſte i hyeme et i ęſtate oēs ferebāt. LARiſſe urbs i theſſalia: ūde et lariſſeus achilles. ergo et pp achillis nomē et pp fertilitatē a multis laudabat̄. CAMPVS planities: oēm eni terrā ita diuidimus ut dicāus eā aut cāpū aut uallē aut collē aut mōtē. Campū dicūt planū et i lōgius porrectū ſpatiū. Hinc cāpeſtria loca. Vallis ē id iteruallū quod inter duos mōtes relinqtur. Cōuallis uero atribus locis claudit̄. Collis minor minuſqꝫ altus q̄ mons. Mōtes ardua et excelſa loca dicimus. ALBVNEA nympha q̄ in albunea colebat̄. Eſt in mōte tyburtino fons albunea ſic dicta ab aquę q̄litate q̄ in illo fonte ē: Vnde ēt nōnulli ipſam leucotheā uolūt: ait Seruius ubi Virgil. ſic ſcribit. Lucoſqꝫ ſub alta conſulit albunea. PRECEPS: per deuexa cadens nō ſine ſummo ſtrepitu. Et dicitur anio anienis et non anionis fluuius: hunc tyberonem hodie appellant. Fluit inter Sabinos et Romanos: Inſignis uictoria Tulli hoſtilii: qua fidentes fudit.

TYBVRTI et hoc tyburtum et hoc tybur: In his locis crediderunt omnia poſſe albeſcere Vnde ebur etiam quo candidius redderetur illuc deferre ſolebant. hinc illud facetum Martialis diſtichon. Tybur ad herculeum migrauit nigra lycoris omnia dum fieri candida credit ibi. Fuit autem amphiaraus amithaonis atnępos uir in diuinatione excellentiſſimus: et qui fatum ſuum apud thebas niſi ab eryphile uxore ꝓditus fuiſſet euitare poterat. Ex hoc ſecundum Solinum natus eſt catillus: qui tres filios genuit: alium catyllum: et tyburtum: et tertium qui corax dictus ē.

Mollibus pomaria riuis
Albus ut obſcuro deterget nubila cęlo
Sępe notus: nec parturit imbres
Perpetuos: ſic tu ſapiens finire memento
Triſtitiam uitæq; labores
Molli plance mero: ſeu te fulgentia ſignis

Siue igitur ii ſiue eorum pater tybur pulſis inde ueteribus ſicanis condiderunt: et a tyburto illud nōinarunt. LVCVS ſilua albunea: et proprie dixit Nam lucus nemus eſt deo ſacrum: gręce τεμενοσ dicit᷑ Volunt lucum eſſe dictum per contrarium a lucendo: quoniā cum nullę illic arbores ꝓpter religionem cederetur opacus et ſine luce erat. Vel a lucēdo propter crebra lumina: quę in ſacris nocturno tempore lucebant. VDA RIVIS pomaria loca arboribus pomiferis ſata: quę Latini etiam uiridaria appellant: Gręci uero paradiſos. Pomeria autem erant interualla iuxta męnia uacua relicta: et auguriis conſecrata: in qbus augures auguria captarent: Quę ullo ędificio occupari nefas erat. Dicta autem pomeria quaſi poſt męnia: ALBVS VT obſcuro: Poſtquā planci patriam laudauerat: eum hortatur ut finem quandoq; merori imponat: et imitetur tempeſtates cęli: quę non ſemper eędem: ſed ex turbulentis mutantur in tranquillas. ALBVS: ordo eſt O plance memento ſapiens finire triſtitiam: et labores molli mero: ſic ut ſępe notus deterget nubila cęlo: Neque ſemper parturit imbres: Notus in italia ut plurimum nubes: In africa ſerenitatē inducit. COELO: aere. hinc Lucretius. In hoc cęlo qui dicitur aer. et Virgilius. Maria ac terras cęlumque profundum. Proprie cęlum eſt quod ſtellis ſplendet: quaſi quadam cęlatura. Hinc etiam cęlum inſtrumentum quo cęlatores cęlant. Ouidius. Quique moues cęlum: tabulaſque coloribus uris. DETERGET: tergendo remouet. IMBRES impetuoſos intelligunt: Pluuias uero lentas et iuges. SIC TV SAPIENS .i. quia ſapiens es memento finire. Vel ſapiens ideſt qui ſapiens eris ſi hoc facies. Virgilius. Ni fruſtra augurium uani docuere parentes: ideſt qui uani eſſent ſi fruſtra docuiſſent. MOLLI: dulci Virgilius. Tunc et molliſſima uina: Nam quod proprie tactus eſt id ad guſtum ſępe tranſfertur. Significat item flexibile: Virgilius. Eſt mollis flamma medullas. Item luxurioſum. Iuuenalis. Quos tegula ſola tuetur a pluuia: molles ubi reddunt oua columbę. Item delicatum et tenellum. Plautus. Mollicula es. Item per tranſlationem a tactu guſtuque molle ideſt placidum et facile. Virgilius. Sola uiri molles aditus et tempora noras. Item eſt contrarium duro. Virgilius. Mollibus e ſtratis opera ad fabrilia ſurgit. Cęterę autem notiones quas ponit Marcellus huc omnes redeunt. MERVM purum ſignificat: Vnde uinum dicimus merum cui nihil ſit aquę admixtum. Mixtum autē dicimus uinū cui ſit aqua admixta. Martialis. Callidus impoſuit nup mihi caupo rauennę Cū peterē mixtū uēdidit ille merū. Per trāſlationem aūt a tactu aut guſtu dicimus molle placidū. SIGNIS. ſ. militaribus. i. uexillis. Luca. Signa pares aqlas et pila minātia pilis

Cęterũ ſigna dicimus inditia rerũ: ut cũ dicimus tumorem eẽ ſignum ueneni. Signa etiã ſtatuę appellantur: ut tabulę capiuntur pro picturis. Vnde apud Saluſtiũ ſigna et tabulas. TENENT habent: tenere dicimus habitare. Virg. Qui teneant nam inculta uidet homines ne ferę ne. Item intelligere. Terent. Rem tenes. Non me latet et in hoc et in aliis uerbis plures notiones attribui uerbis a Marcello: ſed ille non ſolum quę propria ſit uerbi notio inueſtigat: ſed etiam eas in quas per tranſlationẽ a poetis uerba dicuntur tanq̃ ꝓprias exponit. Qua in re diligẽtius animaduertẽdũ eſt: Nam quę proprię ſunt ſemper et ubiq; quadrant. Ergo ſi dico poſita ſed luditur arca: ita proprie dicitur: ut de in quacũq; re: et a quocũq; ſcriptore recte dicat̃. Sin autem ludere quę uellem calamo permiſit agreſti: ideſt ſcribere nõ cuiq;: neq; de quacũq; re decet. Probauerat ratione naturali ſępe interuenire uiciſſitudines in rebus humanis: Nunc probat exemplo et auctoritate teucri: qui etiam in ſuo exilio profugus lętitia triſtitiam pellere tentabat: Sed ut res perſpicua reddatur: Ex ęaco iouis filio natus eſt Telamon: qui comes herculi in expugnatione troię: quoniam primus męnia conſcenderat ab hercule Iſionem laomedontis filiam dono accepit: atque ex hac Teucrum genuit. Ex alia autem Aiacem ſubſtulit: Sed hic in bello troiano ſuperatus ab ulixe in iudicio: cũ uterq; ſibi arma achillis poſceret: in furorem incidit: ac ſeipſum interemit. Itaque cum ſine fratre teucer in patriam rediret: a patre pulſus eſt. At ipſe in cyprum uenit: ubi urbem condidit: eamque a patria ſalamina denominauit. SALAMINA PATREMq;: eſt hęc ſalamis ſalaminos: et in accuſatiuo ſalamina. VDA LYEO madida baccho: ideſt uino: ut ſit denominatio. Dicitur autem bacchus lyeus παρα το λυειν: quod eſt ſoluere: quia uinum mentes noſtras a curis ſoluit. CORONA POPVLEA: ut decet uirum fortẽ ad imitationem herculis: qui ab inferis rediens ea arbore ſe coronauit: Cuius frondes externe nigreſcere dicunt: propter fumum et obſcuritatem inferni. Interne uero albeſcere: propter ſudorem herculis. Eſt enim hęc arbor herculi conſecrata. Virgilius. Populus alcide gratiſſima uitis hiaccho. QVO NOS CVMQVE: ideſt quocumque nos: Themeſis quę fit quotiens dictio compoſita diſſoluitur: et in medio alia dictio interponitur. Virgilius. Hac troiana tenus fuerit fortuna ſecuta: ideſt hactenus troiana. MELIOR: equior et magis beniuola. Bonus enim mitis equus et fauens dicitur. Statius. Tu corda parumper Huc aduerte libens: Atque has bonus accipe uoces. Virgilius. Sis bonus felixque tuis. Aliquando pulcher. Terentius. Et forma fortaſſe bona. Propertius An contempta tibi iunonis forma pelaſge: Palladis aut oculos auſa negare bonos. Item aptus et idoneus. Virgilius. Et bona bello cornus. Item doctus. Virgilius. Cur non mopſe boni quoniam conuenimus ambo: Tu calamos inflare leues ego dicere uerſus. Iniecit autem de ſperantibus comitibus optimam ſpem: cum pollicetur fortunam meliorem parente: qui illos a patria excluſerat: et ſe ducem quaſi dicat eum ducem cui neque animus in periculis auertendus: neque fides in conſulendo deerit. Sed primum aperte propoſuit: Secundum ut arrogantiam euitaret occultius inſinuauit.

Caſtra tenent: ſeu denſa tenebit
Tyburis umbra tui teucer ſalamina patreq;
Cum fugeret tamen uda lyeo
Tempora populea fertur uinxiſſe corona
Sic triſtes affatus amicos:
Quo nos cũq; feret melior fortuna parente

SOCII comiteſq;. Socius a ſocco dicitur: qui calceus e utriq; pedi aptus: quoniam ſocius ſe amico cómodum in utraq; fortuna prębeat. Sunt auté ſocii qui pari cóſilio et auctoritate rem ſimul agrediunt. Comites uero qui cóſulendo operam ue preſtando ſubſecuntur. Et pprie dicútur comites in itinere: qui non ſua cauſa iter capiunt: ſed ut alium pſequantur. Quapropter ſocios dixit ut oſtenderet cómunem rem agi: et ſe illos ſibi pares nó inferiores habere. Hoc humanitatis cauſa omnes duces facere conſueuerunt. Sic et uirgilianus ęneas. O ſocii neq; enim ignari ſumus ante malorum. Sic in hiſtoriis milites cómilitones appellant. Comites aút dixit ut ſe benificii ab illis pręſtiti memorem oſtéderet. Quappo comites. i. qui ne me meáq; ſalúté dessereretis: nulla difficultate deterriti me proſecuti eſtis. AVSPICE: ut nó mó tanq̃ dux in qua re prudétiam humaná dútaxat pręſtare poſſit: ſed etiam auſpex. i: qui auſpiciis cęteriſq; uaticiniis futura diuinitus pſpexerit. CERTVS apollo. q. d. ab eo deo hęc futura de urbe cõdenda cognoui: cuius oracula certa nunq̃ fallant. Cur ergo nó ſequátur eú ducé in quo et humana prudétia et diuina pręſciétia ſit: et ab eo deo accepta qui nunquã fallat? Hic ergo deus pmiſit ſalamina ambiguam. i. poſſe nos condere urbem: quam a ſalamine antiqua patria ſalamina appellemus. PROMISIT auté a me rogatus. Nam pprie pmittimus rogati: et pollicemur nó rogati ſed noſtra ſponte. IN TELLVRE noua. i. in cypro: qui locus nobis nouus et incognitus e. In hac inſula belus teucro ſedes ſibi ponendas conceſſit. Quod et uirgiliana dido meminit. Atq; equidé teucrum memini Sydona uenire finibus expulſum patriis noua regna petenté Auxilio beli genitor tum belus opimá uaſtabat cyprum: et uictor ditione tenebat. Dixit aút tellure p terra. Tellus eni dea e terrę Terra uero ipſum elementum. Romę enim ut ait Varro colebátur: tellus dea quę a ui ſemi nea qua ſemina recipit núcupatur. Ité tellumo deus a ui maſculina: qua ſemina terra emittit. Erat et alius deus Altor: ex eo q omnia ex terra aluntur. Item ruſor: q ruſus eodé cuncta reuoluuntur. AMBIGVAM: duplicem ſecundum Acronem: cum altera eſſet in actica non procul ab ęgyna: Altera in cypro de quá nunc dicitur. Virgil. Agnouit prolem ambiguá geminoſq; parétes. Ambigua tamé latini dicunt: quę gręci ομωνυμα appellát. Vnde boetius i dialecticis: ea ambigua dicit q̃ reliqui dicút ęquiuoca: ut canis quod nomé ſyderi et aiali latrabili et piſci cóe eſt. O FORTES: ergo ferre poteritis. PEIORAq; p. arguit a maiori: Nam ſi peiora paſſi eſtis: poteritis magis hęc ferre. Sir et Vir. O paſſi grauiora. NVNC uino. p. c. q̃ſi oſtédat q in rebus duris decet iterponi aliquá uoluptaté qua animi reſtaurati uehementius contra difficultates inſurgant.

Ibimus o ſocii comiteſq;.
Nil deſperádũ teucro duce: & auſpice teucro:
Certus enim promiſit apollo
Ambiguam tellure noua ſalamina futurã.
O fortes: peioraq; paſſi
Mecum ſępe uiri nunc uino pellite curas
Cras ingens iterabimus ęquor.

AD LIDIAM NE IN SIBARIM ADOLESCENTEM CRVDELIS SIT.

Primus uerſus ex coriambo eſt: qui cóſtat ex quattuor ſyllabis: pma et ultia longis et duabus mediis breuibus: et ex bacchio q cóſtat ex una breui et duabus longis. Secundus uerſus habet epitritum ſecundum: qui habet ſecundam

breuem. Primã autem tertiam et qua rtam longas. Deinde duos coriambos et bacchium. Orat igit̃ meretricé:ne adeo abſtrictũ ſuo amore reddat ſybarim: ut oés exercitationes iuueniles omittat. PERDERE uere dictũ: nã pditus dicit̃ qui ita alicui pturbatiói aut uitio ſubiacet:ut inde ſe eximere nõ poſſit. hos grçci aſotas appellãt. Ergo pdite amare dicit̃: q totus ab amore occupatus ſit. Vir. Perdita nec ferç meminit decedere nocti. ODERIT. Mira res ita amátes imutari: ut quç ſũmo opere cõcupiuerint: nũc ea odio hẽant. APRICũ ſoli expoſitũ:q̃ſi ανεῦ φρικησ .i. ſine horrore et ſine frigore. Oſtẽdit ãt q̃ta uis ſit i amore:cũ adoleſcẽtes oĩa ſtudia qbus illa çtas ſũmope delectat̃ amori iſeruiẽtes obliuiſcant̃. PATIENS .p. non odit igit̃ cãpũ qa pulueris aut ſolis ipatiens ſit:nã in illis rebus iam ita obduruit:ut uictis difficultatibus ſola reſtet uoluptas. Eadẽ rõ eſt i equitãdo et flumĩe trãſnatãdo. MILITAris p militares. Tempet gallica ora.i.tẽperet ora gallicorũ equorũ frenis lupatis. lupata eni frena ſũt hẽntia duritiem lupini dentis: qbus frenis utebãt̃ galli. Vir. Et duris parere lupatis. Dicimus ãt et hos frenos:et hçc frena in plurali:cũ i ſingulari tantũ neutri generis ſit. Temperare uero ẽ rem ſuo ordine et mẽſura adminiſtrare. Cicero in tuſculanis. Rem uero publicam noſtri maiores certe melioribus tẽperauerũt et inſtitutis et legibus. Hoc grçci κοσμειν dicũt. Inde illud homeri Δυο κοσμιτορε λαων. Oliuum oleum:nam oleo ungebãtur qui ſe exercebant. Nam ex eo membra et aduerſus frigus muniunt̃:et agiliora reddũtur. Vir. Exercent patrias oleo labente paleſtras. Hoc et militibus ſuis ad ticinium pugnaturis prçcepit hanibal. VIPERINO ſanguine.i. uiperino ueneno. Eſt eni uiperç uenenum ut uult Albertus apprime calidũ:ppterea magis noxium. Serpens aũt hçc uipera dicitur: q̄ ui pareat. Refert eni herodotus q̄ in concubitu mas caput in os fçminç inſerit: At illa poſt rem peractam dentibus illud prçcidit: Mox paritura diſrumpitur. Nec niſi effractis lateribus erumpunt nati quos paritura eſt. Nam non oua ut plerique ſerpẽtes:ſed catulos ad uiginti parit. Ergo non niſi parentum cede enaſcuntur filii. Dicunt autem hoc ita cauiſſe naturam: ne tam noxii animalis ſpecies ſupra modum augeſceret. NEC LIVIDA:quia non exercetur in armis:in quibus propter ictus brachia liueſcunt. Nobilis diſco et iaculo trans finem expedito: ideſt excellens. Quia cum ſiue diſcum ſiue iaculum in ludo contorqueat: utrumq eo robore iaculatur: ut trans finem ideſt ſignum poſitum ita tranſmittat: ut totum extra finem ſit. Diſcus autem ſpera ex lapide metallo ue erat: quam in certamine robore brachiorum contendentes emittebant. Erant enim apud grçcos prçcipui ludi quinque: πυγμη: ideſt pugillaria: Διſκοσ iactus iſte. Nam Διſκειν iacere eſt: Διαυλοσ curſus pedeſter: αλμα ſaltus; et παλη paleſtra.

Lydia dic per omnes
Te deos oro ſybarĩ cur pperes amã
Perdere: cur apricũ oderit cãpũ
Patiens pulueris: atq ſolis:
Cur neq militaris
Inter equales equitet: gallica nec lupatis
Temperet ora frenis.
Cur timet flauum tyberim tangere:
Cur oliuum ſanguine uiperino
Cautius uitat: neq iam liuida geſtat armis
Brachia ſçpe diſco
Sçpe trans finem iaculo nobilis expedito.

VT MARINAE filius thetidis Achilles qué peleus çaci filii et nepos iouis ex thetide dea marina géuit. Hçc natú achillé ad ſtygiam detulit paludé: totúq̃ ꝑter plátas demerſit: ſicq̃ reddidit iuulnerabilé. Deide chyroni iuſtiſſimo cétauro nutriédú dedit: a quo muſicá medicináq̃ edoctus é. Poſtremo timés ne ad bellú troianú traheret: in ſcyrú inſulá tráſtulit: lycomediq̃ regi cómédauit: hic illú iter uirgines filias i ueſte muliebri occultabat: quo tépore Deidamiá regis filiá agnouit: ex eaq̃ filiú ſubſtulit: q̃ a rubore capillorú pyrrhus: et q̃a adoleſcés ad troiá miles uenit: neoptolemus. i. nouus miles é nóiatus: tádé iduſtria ulixis cognitus: ad bellum ductus é: Ibiq̃ cú troilú hectoré multoſq̃ alios heroas intereміſſet: tandé in téplo tymbrei apollinis a paride i iſidiis collocato: pedes ſagittis uulneratus interiit: Quáuis dion chriſoſtomus illum ab hectore in bello ceſum affirmet: et nó hectorem ab illo. Dictus auté eſt achilles ideſt ανεο του χιλου: ideſt ſine cibo cocto. Nam herbis et pomis crudis tantúmodo ueſcebatur in pelio móte. Hinc illud diſtichon euphorionis poetç εσ φθιην χιλου κατηιε παμπαν αγεαυτοσ ταυνεκα μυρμι λονεσ μιν αχιλλεα φημιξαντο. Sed ut ad thetidem redeam: cum de hac achillis matre loquemur Thetis thetidis dicetur. Cum aút de ea quç uxor occeani eſt: thetys huius thetys. SVB LACHRYmoſa funera. i. parum ante lachrymoſa bella: ex quibus funera cóſecuta ſunt. Sub. n. accuſatiuo ſeruiens ante ſignificat: ſed ita ut parum ante ſit. Vir. Sub lucé exportant calathis Item circa. Virg. Poſteſq̃ ſub ipſos nitútur gradibus. Item p. Virgil. Et ſub noctem cura recurſat. Ad locum auté iungitur ablatiuo. Virgil. Arma ſub aria poſuit radiantia quercu. Aliquando ſignificat in. Virgilius. Monte ſub aerio: qui nunc miſenus ab illo dicitur: ná et grçci υπὸ pro ἐν ponunt. Heſiodus in theogonia ἀρνασ ποιμαινονθελικῶνοσ ὑπὸ ζαθεἴω. In compoſitione mó localis eſt: ut ſubduco: Modo minuit ut ſubrideo. VIRILIS CVLTVS: propterea muliebri ueſte induerat. LYCIAS: pro troianis: Lycii autem populi in auxilium priamo uenerant ſub duce pandaro. Hi poſt pandari mortem Aeneam in italiam ſecuti ſunt. Virgilius. Vnam quç lycios fidumque uehebat orontem.

Quid latet ut marinæ
Filiũ dicũt thetidis ſub lachrymoſa troiæ
Funera: ne uirilis
Cultus in cedé: & lycias ꝓriperet cateruas.

AD THALIARCHVM ADOLESCENTEM VT SINE CVRA IN VOLVPTATE DEGAT.

Prçceptum omnibus phyloſophorum familiis cómune: ſed diuerſis modis acceptum. Stoici enim dicunt uiuendum eſſe procul ab omni cura et fruendum dato: obſeruata tamen modeſtia: nec pendendum ex futuro. Epicurei autem quos hic potius ſequi uidetur: nam in adoleſcentiam huic ſectç adheſit: omnia ad corpus referunt: Atq̃ ita uiuendum cenſent: ut oi cura amota uoluptati idulgeamus. Eſt át ode tricolos in qua ꝑmus et ſecúdus uerſus cóſtat ex pentimemore iábica et duobus dactilis. Tertius é dimeter iábicus. i. ex quattuor iambis. Quartus pyndaricus ex duobus dactilis et duobus trocheis. STET plenum ſit. Virgilius. Stant et iuniperi: et caſtaneç hirſutç. Significat ſtare conſiſtere. Virgil. Stare loco neſcit. Item horrere. Virgil. Et puluere cçlum ſtare uident et ſtant lumina flámç. Itẽ

īfixum īmobileq; pdurare. Vir. Stat ſua cuiq; dies. Item fidē ſeruare. Cicero. Stare conuētis. Itē poſitū eē. Vir. Stant manibus arę. Itē placere. Virg. Stat cōferre manus. Itē pedibus īſiſtere nō ſedere. Item pugnare. Vir. Armatoſq; uidēt ſtantes in limine primo. Itē ſtabāt ꝓ templo et capitolia cellā tenebāt. CANDIDVM: ꝓpter niuē. Soracte mons hirpinorū: uel ut alii uolunt faliſtorū olim apollini ſacer. Virg. Et ſancti cuſtos ſoractis apollo. In huius mōtis ſpelūca ad plurimū tēpus ſe cōtinuit Silueſter pōtifex max. Declinat̃ hoc ſoracte. tis. et hęc ſoractis ut pręneſte et pręneſtis. LABorātes niuium pōdere: et dat ſenſū rei. q̄ ſenſu caret. ACVto magno: quoniam urat pungatq;. Vir. Et penetrabile frigus adurat. CONSTIterit: q̄a glacie cōdenſent̃. Vt enim caloris rarefacere ē ēt reſoluere: ita frigus cūcta aſtringit et concreta reddit: ergo optime. DISSOLVE frigus. i. iduc calorē: q̄ quę frigore cōdēſata erāt et torpebant: ut uidemus manus noſtras reſoluit. FOCO: locus ē ubi ignis accēditur: q̄ ſedes olim laribus dicata erat.

Vides ut alta ſtet niue candidum
Soracte: nec iam ſubſtineāt onus
Siluæ laborantes: geluq;
Flumina conſtiterint acuto.
Diſſolue frigus ligna ſuper foco
Large reponens: atq; benignius
Deprome quadrimum ſabina
O thaliarche merum dyota.
Permitte diuis coetera: qui ſimul
Strauere uentos ęquore feruido

M. Cato in libro de re ruſtica de libo ſcribēs: folia ſubdito in foco calido ſub teſta coquito leniter. Hiſtorici nōnunq̄ ut aras ꝓ templis: ita focos ꝓ priuatis domibus poſuere LIGNA: exciſas arbores et uita ſua carētes ligna appellarūt. arbores uero dū radicibus herētes uiuūt uita uegetatiua. LARGE reponēs: duo pręcipit large ut faciat abundāter reponēs ut faciat ſępius. Reponere enim iterū ponere: nam reiteratione ſignificat: ut hic. Aliquādo retro: ut reduco. Aliquādo contrariū inducit: ut tego retego: fero refero. Reponere ēt cōdere. Vir. Hiemiq; reponūt. Itē reſpōdere uel reſcribere. Iuuenal. Semp ego auditor tātū nūq̄ ne reponā: Quāuis i eo loco multa dixerimus. DEPROME haurı: ꝓpe depromere ē cū rē ex ſecretiori loco educius: ut parata nobis et ad māus ſit. ūde dicimus res ē i ꝓmptu q̄ſi māifeſta. QVADRImū: q̄ttuor ānorū: laus uini a uetuſtate: ſic ēt dicimus bimū et trimū duorū et triū ānorū. hornū āt dicimus. i. huius āni. DYOTA: āphora Διωτα οτα εχουσα. i. duas aures hēns. i. utrinq; māubriata. SABIMA: ex ſabinis pplis latio uicinis dcis. ἀπὸ τοῦ σέβεσθαι. i. colere: q̄a religioſiſſimi fuerūt ſabini. De quorū religiōe uitę cōtinētia atq; auſteritate multa ſcripſerūt et liui. et alii hiſtorici. Sic et Vir. pſimoniā et ſobrietatē uitę ruſticę laudās addit: hāc olim ueteres uitā coluere ſabini. PERmitte diuis: nolis āxius eē d̄ futuro. STRAuere deiecere: q̄i d̄ſinere coegerūt. AEquore feruido: mari q̄d illis flātibus feruebat. i. in fluctus erigebat̃: ut aq̄ in aeno ferués. CVPREſſi: cypariſſus puer fuit quē ſiluāus amauit: uerū cū ceruā q̄ puer i delitiis hēbat īſcius iteremiſſet: et eo merore puer extinctus eēt: ſiluanus illū i arborē ſui nōis couertit Eamq; pro ſolatio manu gerebat. Hinc Virgilius. Et teneram a radice ferens ſyluane cupreſſum. Eſt enim nomen cypariſſus: et per ſyncopen cypreſſus. Deinde conuerſione. y. gręcę litterę in. u. cupreſſus. In hanc arborem uehementer inuehitur Cato de re ruſtica. Illam enim dicit hiatu moroſam; Fructu ſuperuacuam; baccis toruam; foliis amaram;

odore uiolétã:ac ne ũbra qdé gratioſam. Diti ſacrã: ꝓptereaq; funeri ſigno apponit᷑. Ceſa nó pullulat prçterq̃ in creta. Lignũ hoc duriſſimũ é:neq; carié ſentit:ũde ualuç dianç ephe ſiç ex hac arbore ad q̃dringẽtos iam ãnos: et iouis ſtatuã ad ſeptingẽteſimũ et qnquageſi mũ annũ ſuo tẽpore duraſſe:auctor é plinius. QVID ſit.f.f.q. phõrum grauiſſima ſnia. Credũt eni illi nó oportere hóies q̃rere futura: Nã cũ dii hóies ament:fatendũ é uelle eos nobis cóſulere:nã et poſſe et ſcire nemo ãbigit. Cũ igit᷑ uelint homini cóſulere:dediſſent utiq; nobis futurorũ cognitione ſi uiderét ꝓfuturã:at nó dederũt. Nó igit᷑ ꝓdeſſe putãdũ é. Recte ergo noſter poeta uetat hãc inq̃ſitionem. QVEM ſors dierũ cũq;. i. quẽcũq;: et grçce dixit dierũ: Illi eni unaꝫ dierũ hóc faciet: nos una dies APPONE lucro: adde ad cçterũ lucrũ. NEC DVLCes hactenus ſtoice: nũc epicureç Quod eni quodcũq; acciderit çquo aio ferat᷑: uolũt oẽs. Voluptaté ãt pauci ꝓbarũt. CANITIES: ꝓprie i ſenibus é ex defectu caloris. MOROſa difficilibus moribus: nã q̃uis mos mediũ ſit uocabulũ: Moroſus tamen in uitiũ declinat. Moratus ãt bóis moribus ĩbutus. Plautus. Dũmodo morata uẽiat dotata é ſatis. CAMPVS: ĩ martio eni cãpo ſe iuuentus exercebat. AREE: plateç. LENES: quaſi parui: ne audirentur. Vel lenes ideſt mites et amatorii. REPETANTVR: nam diſcedens ab amica conuenerat qua hora ad eam reuerteretur. Ergo hora compoſita ideſt conſtituta: et quam ex compoſito decreuerat Componere finire. Virgilius. Ante diem clauſo componet ueſper olympo. Et alibi. Non noſtrum inter nos tantas componere lites. Item tranquillum reddere. Virgil. Sed motos prçſtat componere fluctus. Comparare. Saluſtius. Vbi metelli dicta cum factis compoſuit Virgilius. Sic paruis componere magna ſolebam. Item ornare. Virgilius. Dulcis compoſitis ſpirauit crinibus aura. Item coniungere. Componens manibuſque manus atque oribus ora. NVNC ET NVNC: repetitio eſt. PRODITOR RISVS: non pudore ſed laſciuia ſe ſolent occultare mulieres: ſed ita occultare ut tamen uideri cupiant. Virgilius. Malo me galathea petit laſciua puella. Et fugit ad ſalices et ſe cupit ante uideri. Riſus ergo prodit ideſt manifeſtat. INTIMO ANGVLO: ex loco abdito. PIGNVS direptum. Volunt cogi in eo quod cupiunt: ergo amatores uim inferũt: et pignus aliquod extorquent: non redditurì niſi illa morem ſibi gerat. MALE PERTINACI: nó pertinaci. Virgilius. Statio male fida carinis. Vel male pertinaci: quia male et cum iniuria utuntur pertinacia erga eos a quibus amantur. Dixit autem pignus ereptum aut ex lacertis: propter armillas quas gerebant. Aut digitis: propter anulos.

Depreliantes / nec cupreſſi
Nec ueteres agitantur orni.
Quid ſit futurum cras fuge querere: &
Quem ſors dierum cũq; dabit lucro
Appone: nec dulces amores
Sperne puer: neq; tu choreas
Donec uirenti canities abeſt
Moroſa: nunc & campus: & areç
Leneſq; ſub n octem ſuſurri
Compoſita repetantur hora.
Nunc & latentis proditor intimo
Gratus puellæ riſus ab angulo:
Pignuſq; direptum lacertis:
Aut digito male pertinaci

MERCVRII LAVDES ODE DECIMA.

Ode dicolos ex metro ſaphico endecaſyllabo: et adonio dimetro: Laudat mercuriũ: et iure laudat. Decet enim eloquẽtiſſimũ poetam ęloquentię deum omni officiorũ genere ꝓſequi: et ſummis laudibus extollere. Sed ut ſemel de hoc deo ex antiquorũ fabulis ita dicamus: ut cuncta pene paucioribus abſoluamus: Quem gręci hermen quaſi interpretẽ appellant: latine mercurius dicitur: quaſi medius currens. Sermo enim et ipſa eloquentia mediam ſe ſe et internũtiam inter homines prębet. Quinq; autem fuerũt apud priſcos mercurii. Primus primi iouis ex cyllene filius: qui interpres nũtiuſq; deorum habetur. Secũdus bacchi filius et proſerpinę: qui apollini boues furatus eſt: Sed hoc paulo poſt. Tertius cęlo patre et die matre. Aiunt tamẽ hiſtoriam eſſe hunc ex ſua filia proſerpina philonem arcadẽ ꝓge nuiſſe. Illam enim cũ nudam uidiſſet nefarie adamauerat: mox ad occultandũ facinus filiũ exponere uoluit: Sed oraculo admonitus illum diuinũ interpretẽq; futurũ: et nutriri iuſſit et hermem uocari uoluit: Qui cũ adoleuiſſet patriam ob ignominiã fugiẽs ęgyptum petiit: ubi mirificus in arithmedica: geometria: et aſtrologia euaſit: fuitq; in medicina excellentiſſimus: et ſacris deorum deditiſſimus: ſeq; coelo dieq; natum aſſeruit. Quartus mercurius Nili filius habitus ẽ: et huius quarti quintus mercurius filius ẽ. Sextus demũ natus ẽ ex ioue et maia athlantis filia. Verum poetę hęc omnia ſępe admiſcẽt tanq̃ unus ſit. Diodorus ſiculus in ſuis mytologis tres maxime cõmemorat. Primũ ęgyptium: eũq; multa adiumenta uitę humanę attuliſſe: litteraſq; et deorũ ſacra inueniſſe: Primũq; aſtrorum ordinem: et uocum harmoniã obſeruaiſſe dicunt: Primũ paleſtram docuiſſe: et lyrę inuentorẽ quam trichordem fecit fuiſſe: in qua imitatus tria anni tempora ẽ: ab ęſtate acutam: ab hyeme grauem: a uere mediam aſſumẽs: Et quia gręcos ea quę ad interpretationẽ pertinent edocuit: ab illis hermes ideſt interpres ẽ dictus. Secundũ in creta natum ſcribit ex ioue: et caduceatoriã: indutias ac fędera quibus rebus in bello utimur iueniſſe uult: Et ut iuiolabiles eẽnt caduceatores qui aliquid mãdatorũ ferrent: Quod iccirco obſeruabãt: quoniã mercurius medius utriq; hoſti putabatur. Noſtris autẽ tẽporibus tubicines caduceatorũ loco ĩ caſtris habẽtur. Dicunt iueniſſe etiam pondera ac menſuras: et mercaturę quęſtus excogitaſſe: et uehementer pręſtrigiis ualuiſſe in alienis clanculũ peculãdis: Inuenit et paleſtrã: et apollinis lyram de teſtudine meditatus eſt. Tertium athlantici ſuũ eſſe dicunt: natũq; ex ioue et maia: Cui quę de cretenſi ęgyptioq; diximus fere omnia tribuũt. Euſebius autem de pręparatione euangelica Sanchumathonis qui ante troiana tempora in phęnicia floruit: teſtimonio fretus ait mercurium apud phęnices Toautum apud ęgyptios Toyth apud alexandrẽſes Thoth uocari: et primum omniũ litteras adinueniſſe: Et ea quę de diis fabuloſe dici uideãtur: uel allegorice ad naturam: uel tropologice ad mores reducere ſtuduiſſe: Et fabulas fabularũq; allegorias excogitaſſe: quę tantã myſteriis obſcuritatem afferunt: ut difficile ſit uerum iuenire. Alio autẽ loco orationis et facultatis interpretãdi ſymbolũ mercurium priſcos poſuiſſe ſcribit: et mercurii cupidinẽ filium dici: quia amandi uirtus orõni quoq; attribuatur. Sed hęc fabuloſe myſticeq; potius q̃ hiſtorice ſcripta ſunt. Aurelius autem auguſtinus refert quo tempore moſes natus eſt floruiſſe Athlantem aſtrologũ Promethei phyſici fratrem: ac maternum auũ maioris mercurii cuius nepos fuerit mercurius illi qui gręce ερμησ τριμεγιστοσ: ideſt mercurius trimegiſtus: hoc eſt trimaximus dicitur. Sed priorem illum ego puto quem Nili filium fuiſſe fabulantur. Hunc uero ſecundum aſſerunt occidiſſe argum: ęgyptiiſq; pręfuiſſe: eiſq; leges ac litteras tradidiſſe. Sed litterarũ characteres animalium arborumq; figuras habuiſſe. Hunc adeo uenerati ſunt: ut iudeorũ numerum referrent: templaq; ſibi ponerent. Non autem fas erat eius nomẽ uulgo temere proferre. Sed et primum anni menſem ab eo cognominarunt. Condidit urbem quã gręci

hermopolin ideſt mercurii urbem dicunt. Trimegiſtum uero ideſt ter maximum nuncupa runt: ꝙ phyloſophus maximus: maximuſqꝫ ſacerdos: ac maximus rex fuiſſet. Mos enim erat ęgyptiis ut plato ſcribit: ex phyloſophorum numero ſacerdotes: et ex ſacerdotum cętu eligere regem: Ergo ut phyloſophos ſapientia excelluerat: ita religiõe ſacerdotes: Ac mox ipſa adminiſtratiõe ſuperiores omnes reges uicit. Hic primus a phyſicis mathematiciſqꝫ ad diuinorum cõtemplationẽ ſe contulit: primuſqꝫ de maieſtate dei: de demonum ordine: animarũ mutationibus ſapientiſſime diſputauit. Vnde primus theologię appellatus eſt au ctor. Hunc ſecutus orpheus ſecundas theologię aſſecutus ẽ partes: Cuius ſacris initiatus ẽ Aglaophęnus: cui in phyloſophia ſucceſſit pythagoras: quem philolaus ſectatus eſt diui platonis pręceptor. Ergo priſcam theologiam mercurius inuenit: plato abſoluit: ſed mercu rius libros plurimos ſcripſit: quibus diuinarum rerum cognitionẽ traderet: quibus archa na myſteria et ſtupenda panduntur oracula: Nam non ut phyloſophus tantum: ſed ut pro pheta ſępe loquitur futura prędicens. Itaqꝫ ruinam uidit priſcę religionis: Ortum nouę fi dei: aduentum chriſti: Futurum iudicium: Reſurrectionem: renouationem ſęculi: bonorũ gloriam: tormenta nocentium. Quę res aurelium dubitare cogit: an obſeruatione ſyderũ an reuelantibus demonibus multa protulerit. Lactantius eum ſybillis propheti ſqꝫ ãnume rat. Verum e plurimis eius libris duo pręcipui extãt: quos ego quidem uiderim: Alter de uoluntate diuina: Alter de uoluntate et ſapientia dei. Ille aſclepius quem apuleius platoni cus latinum ſuperioribus temporibus fecit. Hic pimander ſed et hunc nuper per noſtrum marſilium ficinum ex eadem familia phyloſophum nobiliſſimũ ad latinos migraſſe uidet̃. Atqꝫ hęc ſiue de fabuloſis diis inquirimus: ſiue de tanto uiro inueſtigamus nos hoc tẽpo re non narranda: Nam id rei lociqꝫ ratio minime patitur: Sed ex plurimis libris in unum coarctanda duximus. Deinceps autem quod ad mercurii ſydus pertinet: eadem breuitate ꝑ ſtringemus. Mercurius ut refert Myſahel planeta eſt temperatus nocturnus modo maſcu linus modo fęmininus: Et propter ſuum temperamentũ cito ſe uertit ad eius cui adheſerit naturam. Ergo cum benignis benignus ẽ: cum malignis malignus: ac demum mediocris cum mediocribus. Secundum ptolemęum influit mortalibus ſapientiam et eloquentiam. Quapropter deus eloquentię apud poetas habetur: Diſponit ad arithmeticã: et ad mercatu ram inducit paleſtritas: Item pręſtrigiatores: et ſi in geneſi malignus ẽ: producit fures ac fraudulentos. ꝓptereaqꝫ furtum boum de quo paulo infra narrabitur illi attribuunt poetę. Raro uidet̃ quoniam plerũqꝫ tẽporis ſub radiis ſolaribus occultatur: Neqꝫ ab illo unquã ultra triginta gradus abeſt: Et ꝓpter phebei caloris uim fuſcus pingitur. Euenit autem ut ex aſſuetudine cõbuſtionem ſolis cũ minori detrimento q̃ alii planetę ferat. Habet̃ nũtius deorũ: quia ut dixi nihil ex ſua natura: ſed ex aliorũ quibus adheret facit. Sic nuntii non quę ſua ſunt: ſed quę ab aliis acceperint referunt: Eius domicilia gemini et uirgo ſunt: Mo ratur in ſingulis ſignis uigenis atqꝫ octenis diebus et atqꝫ ſenis horis. Itaqꝫ in trecẽtis ac triginta octo diebus totum zodiacũ perficit. Datur huic deo galerus: ut oſtendant illũ ſem per fere radiis ſolaribus eſſe ſubiectum. Datur uirga inuoluta ſerpentibus: ut oſtendatur eloquentię uis: quę mortales et regat et quocuũque uelit impellat. Per ſerpentes autem ſi gnificatur uim dicendi a prudentia quę per ſerpentem oſtenditur nunquã abeſſe oportere Hac uirga et animas ad infernum impellit: et rurſus ab inferis reuocat: quoniam eloquen tia et malos ſuppliciis ſubiicimus et morti: et bonos ex infimis calamitatibus educimus. Pręterea ut ait Maro dat ſomnos adimitque: quia uis eloquentię nimis icitatos cõmotoſqꝫ ſedat: Ac rurſus inertia languentes ad agendũ impellit. Nam uentos agere quid aliud cre diderim niſi i ſũmos aiorum motus ipſa eloquẽtia excitari. Hęc igit̃ ex uariis locis eruta in unũ cogẽda et in ꝓmptu iis quibus uſus eẽt ponẽda duxi. Sed iã carmẽ interpretemur

FACVNDE: quia eloquentię deus eſt:ut etiam Alceus teſtatur. Nepos athlantis: quia ortus ſit ſiue ex maia: ſiue ex cyllene: et utraq; athlantis filia: Et laudat a genere. HOMINVM recentum. i. nuper editorum et natorum: Et ꝑpterea feros: quia humanum genus nuper productum nō dum legibus aut doctrina aliqua excultum eſſe poterat. VOCE: ſapienti oratione intellige: Nam quod nō poteſt eloquēs oratio: nulla alia res poterit. FORMASTI: in ꝑpriam formā quę adhuc nō erat cōpoſuiſti. Eſt enim ſecundū phyloſophos ꝑpria forma hominis ratio: ergo ad rationē reuocaſti. Acrō tamen dicit ꝙ et ad planetā referri poteſt: quia uox ab eo ē: ſi ad hominem: quoniam adinuenit litteras. CATVS: ingenio acri pręditus. Dicit autem ἀπὸ τοῦ καίειν quod eſt urere: quia ingenioſiores eſſe ſolētii: qbus calidior ſanguis eſt. Virgilius ergo a cōtrario dixit: Sin has nō poſſim naturę accedere ptes Frigidus obſtiterit circū pcordia ſanguis. ET DECOre more. p. Qui de repu. ſcripſerunt in quattuor maxime partes ipſam diuiſerunt: In leges: Iuſtitiam: Medicinam: et gymnaſticam. Non enim beata eſſe poteſt ciuitas in qua animus corpuſq; non ſit ſanus. Ergo leges ea quę ad uirtutes ſunt iubentes: et contra quę uitium afferunt prohibentes ſanum animum reddunt: Quod ſi hominum malignitas leges negligens in morbum uitii incidit: preſto adeſt iuſtitia quę peccatoribus ſupplicia paret: et a morbo quo ſunt infecti purget. Eodēq; pacto gymnaſtica moderata exercitatione corpora in recta ualitudine conſeruat: Quę ſi aliquo modo corrumpatur: paratur medicina quę morbo laborantibus ſubueniat. Quapropter omni laude dignus erit mercurius ſi ſapientię dator eſt: Vnde leges iuſtitiaque manat Et ſi medicinę paleſtręque inuentor fuit: Paleſtra autem quę gręce πάλη dicitur luctatio erat: qua nudi unctique exercebantur ad ualitudinem conſeruandam: et agilitatem roburque acquirendum. Virgilius. Exercent patrias oleo labente paleſtras. Viguit maxime hoc certamen apud athenienſes: tranſiitque ad troianos: Quam rem argumentum nō nulli putant ab athenienſibus originem duxiſſe troianos. IOVIS ET DEORVM: quin et iuppiter deus eſt: Sed per excellentiam tanquam ſūmum deum exemit. ſic Virgilius. Reliquias danaum: ac immitis achilli. CVRVAE LYRAE: ut iam oſtendimus. IOCOSO FVRTO: quia non auaritia ducitur ad furta pręſtrigiis facienda: ſed ut riſum iocūq; concitaret: Non ergo uitium ineſt: ſed lepos et ſales. Furtum dicitur quod clanculum ſubripitur: a foruo ideſt nigro: quia res in tenebris patrat: Et quoniam ſeruorū maxime eſt furari: fures appellantur. Virgilius. Quid domini facient audent cum talia fures. Quin et adulteria quia clanculum patrantur furta dicuntur. Virgi. Vulcani martiſq; dolos et dulcia furta. CALLIDVS aſtutus: Nam ut ait Cicero callidus is eſt cuius tanquā manus opere ſic animus uſu calluit: Inde callere is dicitur qui ſua aſtutia uelociſſime acerrimeque intelligit. Iuuenalis. Oſtrea callebat primo deprehendere morſu. Callidus cōdere ideſt ad condendum: ideſt componenendum uel abſcondendum.

Ercuri facunde nepos athlantis
Qui feros cultus hominū recētū
Voce formaſti catus: & decore
More paleſtræ
Te canam magni iouis: & deorum
Nuntium: curuęq; lyrę parentem
Callidum quicquid placuit iocoſo
Condere furto

Te boues olim niſi reddidiſſes
Per dolum amotas puerum minaci
Voce dum terret uiduus pharetra
Riſit apollo.
Quin et atridas duce te ſuperbos
Ilio diues priamus relicto
Theſſaloſqꝫ ignes: & iniqua troię
Caſtra fefellit.
Tu pias lętis animas reponis
Sedibus: uirgaqꝫ leuem coherces
Aurea turbam ſuperis deorum
Gratus & imis.

TE BOVES OLIM: neqꝫ a fabula diſcedit: neqꝫ ab influxu planetę: a quo ars pręſtrigiatoria prouenit. Dicitur autem pręſtrigiator: quia circumaſtantibus ita oculorũ aciem pręſtringat: ut non aduertant dolum. Fabula autem eſt: Mercurium aliquando phebo uaccas eſſe furatum: et cuidam ſeni nomine batho qui ſolus furtum uiderat: unam ex uaccis ſi rẽ ſileret daturum promiſiſſe: Sed mox puerili forma abſumpta: ſeni uaccam taurumqꝫ ſi furtum indicaſſet pollicitus eſt: Bathus autem alium ratus maius munus minori antepoſuit: uaccaſqꝫ indicauit: At iratus mercurius illum uertit in lapidem: quem gręci βασανον dicunt: latini indicem iccirco appellant: quoniam auro aut argento tactus cuius ſit uenę ex metallorum quod remanet ueſtigio indicat. Apollo autẽ multa minatus niſi redderet: ſagittas in mercurium coniicere parauit: At ille ſuis pręſtrigiis inuiſibilis factus eſt: atqꝫ inſuper ſagittas omnes e pharetra apollini ſubripuit: Senſit uacuam pharetram apollo: et iram propter iocoſum furtũ in riſum conuertit. Quapropter in gratiam reuerſi mercurius phebo cytheram: phebus mercurio caduceum dono dedit: Nec me fugit eſſe: qui ad hiſtoriam rem referãt: dicãtqꝫ hunc mercurium hominem fuiſſe pedibus celerem: et artibus magicis et pręſtrigiatoria inſtructum: et non auaritia ſed naturę ſuę impulſu furtis delectatum Phoronidi apollinis ſacerdoti uaccas ſubripuiſſe: ac tandem phoronidem placaſſe: Cum ille non auaritia mercurium moueri ſed iocis uideret. Dicitur autem furti repertor: quia eloquentia furatur animum. Ordo autem eſt: Apollo uiduus ideſt priuatus pharetra ideſt ſagittis: riſit quia tandem ſenſit iocos: dum ipſe terret te puerum: ideſt qui puerilem formam ſumpſeras: uoce minaci: ideſt qua tibi minabatur niſi reddidiſſes boues ammotas: ab eo per dolum riſit. QVIN ET atridas: Refert homerus hectorem ab achille fuiſſe ceſum: et cum corpus nollet parenti priamo reddere: Priamus ducente mercurio caſtra hoſtium noctu ingreſſus eſt: dataqꝫ pecunia ceſum corpus redemit. Tutus ergo inter hoſtes ductu mercurii fuit: quia prohibuit illum cerni. SVPERBOS uel nobiles: uel ſuperbos qui etiam in defunctum ſeuirent. DIVES: uel quia opulentiſſimum regnum teneret: uel quia tunc pecuniam ſecum ferret. THESSALOSQVE: ideſt nocturnas uigilias quę erant collocatę circa achillis tentorium: Nam nocturno tempore ignes magnos excitant milites in caſtris. Dixit aũt theſſalos: quia theſſalus erat achilles: et theſſalos ad id bellũ duxit milites. INIQVA: inimica. TV PIAS: nã et Virg. de mercurio hęc ait. Tũ uirgã capit hac aĩas illa euocat orco pallẽtes: alias ſub triſtia tartara mittit.

AD LEVCOTHOEN NE FVTVRA INQVIRAT ODE. XI.

Ad mulieré parũ pudicã eſt ode:et q̃uis ad uitã inuitet uoluptuoſã:tamẽ ſnĩa utit̃ cęteris phyloſophis cõi. Oſtẽdit eni ſtultos eẽ:q ex futuro pẽdentes uẽtura noſſe cupiãt:qđ homi nibus ẽ denegatũ:cũ preſtet mortalibus neſcire futura. Nã cũ lõge plura mala q̃ bona no bis imineãt:ſemp anxii uicturi ſimus:ſi illa pſciuerimus:et ſem p ĩ mœrore futuri. Metrũ eſt coriãbicũ endecaſyllabũ:ex ſpondeo:tribus coriãbis:et pyrichio ſiue iambo hoc pacto Tu ne.queſieris. Scire nefas.quẽ mihi quem.tibi. Ordo eſt:O leucothoe tu ne queſieris

TV ne queſieris / ſcire nefas / quẽ mi
hi:quẽ tibi
Finem dii dederint leucothoe:
Nec babyllonios
Tẽtaris numeros:ut melius qcqd erit pati
Seu plures hyemes:
Seu iuppiter
Tribuit ultimam:
Quæ nũc oppoſitis debilitat.
Pũmicibus mare
Tyrrhenũ ſapias uinũ liques &
Spatio breui
Spem longã reſeces dũ loquimur
Fugerit inuida
Aetas carpe diem q̃ minimũ
Credula poſtero

quẽ finẽ uiuendi uel mihi uel tibi dii dederint:qa nefas.ẽ ſci re.i.nõ pmittũt hoc diuina iu ra. Nam ius et iniuria hũanis legibus cõtinẽt̃. Fas et nefas diuiniſ. Nec tẽtaueris nũeros babyllonios.i.nõ tẽtabis futã noſſe rõnibus aſtrologicſ. Di xit autẽ nũeros:qa ſine nume ris arimethmeticę nõ conficit̃ aſtrologia. Vnde Iuuen. Non ibit pariter numeris reuocata traſyli. BABYLLOnios.qa maximi aſtrologi apđ babyllo nios hi fuerũt:quos chaldeos appellant. PLures hyemes.i. annos. Eſt eni intellectio:cũ ponat ptem anni p toto anno. PVMICIBus. pro ſcopulis ponit. Nã mare tẽpeſtuoſum in ſcopulis elidit̃: Sed pumex lapis leuis et cauernoſus eſt: quẽ credunt ex ſpuma marina gigni. DEBilitat. cõmouet ſe cundũ Acronẽ: Nã fluctibus illiſis in littore ipſę aquę debilitãt̃. Cũ aũt qeſcit mare:aquę ſuũ robur obtinẽt. Vel debĩ litat infringit. TYRRhenũ. Etruſcũ a tyrrhenis dictũ. Eſt ãt hiſtoria huiuſmodi. Quodã tẽpore tãta ſterilitate agrorũ opreſſa eſt meonia:ut tandẽ deficientibus neceſſariis coactus ſit Rex ita populũ inſtituere:ut nõ niſi altero ex duobus diebus cibũ caperẽt:altero ĩ ediã uariis ludis fallerẽt. Quo tẽpore teſſerarũ ludũ et alearũ et pilę Herodotus inuẽtũ uelit: atq; ĩ hac calamitate ad decẽ et octo ãnos durarũt. Poſtremo nõ ceſſante ſterilitate coactus eſt Rex dimidiã ptẽ populi cũ Tyrrheno filio ad nouas ſibi ſedes parandas emittere. Hi ergo mare ingreſſi in eam partẽ italię appulerũt:q̃ hodie tuſcia nominat̃. Ibiq; pulſis um bris ſibi ſedes poſuere:et ab eorũ duce et regionẽ et mare illi propinquũ tyrrhenũ appel lauere. LIQues. neutralẽ hẽt ſignificationẽ liqueo. Ergo liques p liquefacies. LIQues. Paulatim potando cõſumes. Ergo liques quaſi deſtilles. SPem longã. Ne te diu uicturũ putes. RESeces. reſecabis. DVM Loquimur. qa nihil in humanis rebus ſtabile eſt:ſed oĩa in modũ fluminis labunt̃. Iuuenal. Dũ ſerta unguenta puellas poſcimus obrepit nõ in tellecta ſenectus. INVida. Dat ſenſum rei inſẽſatę:nã uidet̃ inuidre nobis. CArpe.d. q.m.cr. quaſi dicat ita uiue:ut tibi nullũ futurũ tẽpus pmittas.

MVLTOS LAVDAT VT OCTAVIANVM LAVDET. ODE.XII.

Suauiſſimus uerſus ſaphicus é:ſed hoc iam demonſtratũ. Sũmo ãt artificio utit̃. Nã cũ cóſiliũ ſit laudare Octauianũ:addubitat qué nã potiſſimũ deſcribat:aut uirũ mortalé:aut heroem:q ut deo inferior é:ſic hoíe ſupior:Aut poſtremo deũ:Et iã tacite innuit nó hominibus aut heroibus:ſed diis eé cópandũ auguſtũ:Vt ãt maius pódus afferat laudibus ſuis

Quem uirum aut heroa lyra:uel acri
Tibia ſummis celebrare clio?
Quem deum?cuius recinit iocoſa
Nomen imago

interrogat muſam:ut ex eius ſnía nó ex ꝓpria electióe q̃ dicit dicere uidat̃. VIRum. optime: Nam hó denotat ſpém:ut ſit aial capax rõnis. Vir aũt in ĩpſa hũana ſpetie excellentiã oſtendit. Therſites ergo apud Homerũ ita hó é:ut nó ſit uir Achilles ãt et homo ſit et uir: Nó ergo hoies:ſed uiri digni ſunt laude. HERoa. Crediderunt antiq uirorum excellétiũ aĩas poſt morté aerem habitare:et aereo corpore indui:et hominibus auxiliari:eaſq; heroas appellari αϖο του λέ ροσ: ideſt ab aere. Alii dicunt heroas eos eſſe:qui ex deo mortalique muliere:uel contra nati ſunt:ut Hercules: Achilles:Aeneas:et huiuſmodi:et dici ſic uel αϖο τησ εριδοσ: ideſt a contentione:quoniam pro imperiis pugnaciſſimi fuerint: Vel αϖο τησ ηρασ: ideſt a Iunone quae et aeris et regnorum ſymbolum obtinet. Diuus autem Auguſtinus in libro decimo de ciuitate dei affert herois nomen a Iunone quae hera grçce dicitur tractum eſſe:quia aer Iunoni detur:ubi uolunt cum demonibus heroas habitare:quo noie appellant animas defunctorũ:quç alicuius meriti ſint. Dixit aũt lyra uel tibia:quoniã ab utraq; recinerentur carmina:ut ego in ṗncipio libri dixi. CLIO. una ex muſis. Muſç aũt fuerunt nouem:harum nomina ponit in ſua thegonia Heſiodus:his duobus uerſibus κλειω τευτερϖητε θαλεια τε μελϖομενητε. τερψηχορη τερατωτε ϖολυμνια τουρανιητε καλλιοϖη θηλέ ϖροφερεστατη εστιν αϖασ εων. latine ergo Clio a fama dicta eſt. Nam famç cupiditate ad ſtudia accédimur:et hanc dicũt hiſtoriç inuentricem. Euterpe a delectatione dicitur: Nam delectatur ſemper qui proficere ſe in doctrina uidet:dicuntq; illam tibiarum inuentricem. Talia ab eo quod eſt θαλεῖν. i. germinare. Nihil enim magis q̃ doctrina germinat: Et huic datur inuentio arborum ſerendarum. Melpomene a cantu nomen ſumpſit:et cantum dicitur inueniſſe. Sic Terpſicore choros et choreas. Erato ab amore qui grçce ερωσ appellat̃. Hçc adinuenit nuptias. Polymnia a memoria:adinuenit agriculturam. Vrania αϖο του ουρανου: ideſt a cçlo noiata eſt: Inuentioq; illi aſtrologiç datur. Calliope nuncupatur ꝙ illi καλλη οϖη. i. pulchra uox ſit:et typon habet poeſis:qua nihil canorius eſt. Plato autem octo primas muſas octo ſingulos ex ſingulis ſperis cantus intellexit. Putauit enim octo ſperas ſonum facere. Sed ſeptem dicuntur:quia Venus et mercurius pari pene ambitu ſolem comitati:ut inquit Cicero:eandem uim habent. Quapropter dixit ſingulas ſyrenas ſingulis orbibus inſidere:nã ſiren grçce é deo canés. Ergo theologi ṗſci cuius theologiç mercurius ṗmus inuentor fuit:Plato aũt pfector. Voluerũt octo muſas eſſe octo ſperarum muſicos cantus Et nonam illam continentiam quç ex illis conficit̃. Quapropter Heſiodus octauã uraniã dixit:quia poſt ſepté uagas quç ſubiectç ſunt:octaua ſtellifera ſpera ſuppoſita ꝓprio noie cçlum uocatur. Et ut oſtenderet nonam eſſe maximã calliopen ϖροφερεστατην dixit

ex nomine oſtendens ipſum uocis concentum nonam muſam uocari. Harum muſarum apollinem principem dicunt: quia ſol dux princepſq; é orbium cęterorum. Verum a cantu cęli etiam ruſtici muſas camenas quaſi canenas dixerunt. Et qa canere cęlū theologi ſciunt Ideo ſonos muſicos ſacris adhibuerunt. In hymnis etiam deorum per ſtrophan et antiſtrophan carmina adhibebātur: ut per ſtrophan rectus orbis ſtelliferi motus: per antiſtrophan diuerſus uagorum digreſſus prędicaretur. Muſas autem παρα το μύειν .i. docere pleriq; dictam uoluere: quoniam per illas doceamur. Vel ab eo quod é μῶ .i. inquiro: Nam omniū artium inuētrices ſunt Nec me fugit eſſe qui uelint nouē muſas cum apolline poetas in tutela habere: qa humāę uocis typum apollo habeat: unde et canere lyra dicit. Canit autē inter nonas muſas: ideſt inter nouem inſtrumēta quibus humana uox pficitur: ut placet anaximādro lampſaceno: et Zenophoni heracleopolite. Primo ſunt quattuor anteriores dentes: quorum ſi unus deſit nō iam uox ſed ſibilus oritur. Duo labia: lingua ſeptima. Inde palati concauitas eodem nomine quo cęlum quod gręci uranon uocāt octauā muſam uraniam facit. Nona uero eſt gutturis profunditas p quam ſpiritus meat. Inter que omnia appollo .i. humana uox fluit. Quāuis non deſint qui apollinem pulmonis typon habere uelint: Sed magis ad poeticę dignitatē ea quę paulo ante ex platonis ſentētia retulimus nobis ptinere uidētur. Propterea enim dixit heſiodus muſas eſſe iouis filias: cum iouem intelligāt mundi animam: qua ille mouetur. Addit etiam genuiſſe illas ex Mnemoſyne .i. memoria cū qua nouem noctes concubuiſſet in pyerio mōte. Ex quo idem poeta in ſuis georgicis μοῦσαι πιερίηθεν. Theodontius theſpię et memnonis filias eſſe uult. Alii cęlum ac terram earum parētes referunt. Neq; defuerūt qui nō nouē ſed tres muſas ponerent. Diodorus addit muſas fuiſſe octo puellas: quas oſiris orbem peragrās in exercitu duxit: quę et cantu et aliis diſciplinis eſſent inſignes. Alio etiā in loco ſcribit muſas a patre ioue litteras et uerſuū compoſitionē ideſt poeticen edoctas eſſe. RECINET: iterum canet et canēdo replicabit. Deſcribit aūt illam reboationem quam gręci echon nominānt: Cuius fabula in ſequētibus enarrabitur. Verum cum uox nihil aliud ſit q̄ ſonitus qui oritur ex colliſione aeris: diffluit ille aer et in circulum extēditur: donec incidat in locum cōcauum ad quem illidatur: Atq; inde uox quę hactenus procedebat ex ea reuerberatione reſilit: eoq; pacto congeminatur. Ergo uocem illam quę ex priori uoce iterum uerberata naſcitur: imaginem prioris uocat. Hoc expreſſit Maro in buccol. Non canimus ſurdis reſpondēt omnia ſylue. Ergo quem deum ſūmis celebrare o clio cuius nomē prius a te cantu pronūciatum imago ſua quę é ipſa echo recinet AVT IN VMBROSIS: nam cū muſa ſit recte in ſyluis muſis cōſecratis canet. Eſt autem elicon mons in boetia a muſis frequentatus: ex eo oritur permeſſus fluuius. De quo maro. Tum canit errantem permeſſi ad flumina gallum. Pyndus autem mons theſſalię eſt apollini muſiſq; ſacer. Acarnamā ab ętholia dirimit: ex quo achelous fluit. Aemus mons altiſſimus ex cuius uertice Euxinum et adriaticum mare conſpici opinio fuit. Hoc philippus Demetrii filius ac macedonię rex experiri cupiens uix tertio die aſcendit multum denſitate arborum fatigatus: ut nonnunquā cęlum non poſſet aſpicere. Sed cum tandem ad uerticem ueniſſet: omnia nubibus plena offendit. Itaque a ſpe deſertus: duabus aris ioui

Aut in umbroſis elyconis oris
Aut ſuper pyndo: gelido ue in hemo
Vnde uocalem temere ſecutę

ſoliſque erectis deſcendit. VOCALEM: optima uoce prçditum: qua et feras et inanimata ad ſe uocare poſſet. VNDE: ex quo monte. Aduerbium poſuit pro nomine. Sic Virgilius. Genus unde latinum. TEMERE: quaſi dicat per inuia et deuia: ſine penſo aut ratione. ORPHEA: hic uir eſt quem haud facile meritis laudibus proſequaris. Fabulç tamen ferunt Apollinis et Calliopes filium fuiſſe. Diodorus autem ſiculus refert bacchũ ex aſia in europam tranſiturum amicitiam cum Lycurgo thracum rege firmaſſe; Sed mox ab illo inſidiis circumuentum mçnades omnes amiſiſſe: Ipſumqꝫ a quodam Therope prouinciali prçmonitum euaſiſſe. Ergo uicto deinde ceſoque Lycurgo memor bẽficii bacchuſ regnum thraciç Theropi conceſſit: eumque orgya docuit. Ex therope ortus eſt oeagrus et ex oeagro orpheus: Hic in çgyptum profectus: phyloſophia ac poetica inſtructus eſt. Sed in primis mercurii trimegiſti primi theologi: theologia imbutus dicitur.

Orphea ſyluç
Arte materna rapidos morantem
Fluuium lapſus: celereſqꝫ uentos:
Blandum & auritas fidibus canoris
Ducere quercus

Quapropter ſecundas priſcç theologiç obtinuit partes. Cui deinde ſucceſſit Aglaophemus et aglaophemo pythagoras. Hunc ſectatus eſt philolaus diuini platonis magiſter. Hçc fuit ſucceſſio horum ſex theologorum. Ex ordiũ enim a trimegiſto ſumpſit theologia: et a platone abſoluta eſt. Sed redeo ad orpheũ Hic enim orgya ab çgyptiis accepta ad grçcos primus tranſtulit; Quç ab eo orphica dicta ſunt: Et fretus inſcitia hominum et obſcuritate antiquitatis: omnia quç de baccho illo thebano ex thebe çgypti ferebantur: cum cadmeis amicus eſſet: ad bacchum qui ex thebis boetiis oriundus erat tranſtulit. In cuius uiri poetica cum tanta uis fuiſſet: ut aut efferatos et ad omnem impetum pronos: aut ſtolidos ſtupefactoſqꝫ homines ad mitiorem cultum traducere poſſet: et feras ad ſe uocare et ſyluas diceretur. Extant noſtro quoqꝫ tempore eius hymni: et mira ſuauitate aſperſi: et profunda illius primç theologiç doctrina inſtructi. Dicunt fuiſſe unum ex argonautis: et atrocem tempeſtatem ab illis nauigantibus ſuis ſacris auertiſſe. Volunt cythçronem boetiç montem quoniam ibi in ſacris frequentius caneret: a ſua cythara nomen ſumpſiſſe. Scribit plinius Auguria quç prius ex auibus ſolum ſũmebantur: ex reliquis quoqꝫ animalibus ſũmi poſſe orpheum demonſtraſſe. Sunt qui cytharç inuẽtionem illi attribuant. Demum cum apud thraces inſtituiſſet ut uiri in ſacris bacchi a mulieribus abſtinerent ratç illç in earum contemptum huiuſcemodi rem eſſe inſtitutam facto agmine illum incautum inuaſere: atqꝫ lacerauere. Pleriqꝫ tamen fulmine ictum periſſe aſſerunt. Quod etiam teſtatur huiuſcemodi eius epithaphium θρηικα χρυσολυρην τηδορφεα μουσαι εθάψαν ον κτανεν υψιμεδων ξευσ ψολοετι βελει. Nos uero ſic latine dicamus. Orphea chryſolyram muſç hoc poſuere ſepulchro. Fulmine quem ſtrauit iuppiter alta uidens. SYLVAE. ſyluam ab eo quod grçce υλη dicitur dictam uolunt. Et ut illi hylem pro materia: ſic noſtri ſyluam poſuerunt. Eſt prçterea ſylua aut glandifera cuius arbores non ceduntur: ſed ad eſcam quadrupedibus prebendam ſeruantur. Aut cedua ꝙ in ea arbores cum ad iuſtam proceritatem creuerint cedũtur: ut uel çdificationibus uel aliis uſibus materiam prçbeant. Viridaria autem ex iis arboribus ſunt quç mitiora hominibus poma prçbeant: Eadem et pomaria. ARTE MATERNA: ſua

uiſſimo cantu: Quem quidem calliopes eius matris artificio aſſecutus eſt. RAPIDOS morantem fluuium lapſus: Huius allegoriam iam expreſſimus. AVRITAS: ſenſum audiẽdi habentes. Maro autem lepores dixit auritos: quoniam in illis proceriores ſunt aures q̃ exigere eorum corpuſcula uideantur. QVID PRIVS dicam: Summa arte uſus eſt poeta: in qua ita muſam per dubitationem eſt allocutus: ut interroget a quo potiſſimum initium laudandi ſũmat. Interim orpheum uel tanquam huius artificii inuentorem: uel ut in ea re prçcipuum ſuis laudibus nõ defraudat: et quid adiumenti in huiuſcemodi re muſa ſibi preſtare poſſit: eiuſdẽ poetç exemplo demõſtrat. Ex quo ſuam petitionem facilem eſſe docet: Oſtendit iuſtam: cũ eos ſibi prçponat laudandos: qui iure optimo laudandi ſunt. Captat beniuolentiam a muſa: cũ illius facultatem per orpheum muſarum diſcipulum extollat Excellens profecto exordium ĩ quo ſtatim tum ex ipſa addubitatione: cum ex uirorum heroum deorumq; cõmemoratione mirificam excitet attentionem.

Quid prius dicam ſolitis parentum
Laudibus: qui res hominum ac deorum
Qui mare & terras: uariiſq; mundum
Temperat horis
Vnde nil maius generatur ipſo:
Nec uiget quicq̃ ſimile: aut ſecundum:

Sũmit initium dum dubitata minoribus ad maiores: ut ſit auxeſis et nõ diminutio: Deinde cum incipit explicare: exorditur a maioribus: ut dignitas decorumq; ſeruetur. Inſurgit autem in ſublimem uſq; figuram pene alter pyndarus. Nam grandior eſt materia et grandiori plectro cantandã proponitur. Eſt prçterea artificioſiſſima inſinuatio. Nam dũ multos ſibi uiros heroas deoſq; laudandos occurrere demonſtrat: Octauianum cçteris pene prçponit: Ioui uero ſecundũ facit. SOLITIS LAVDIBVS. p. conſuetis laudibus antiquorum lyricorum. QVI RES hominum: omniũ rerum conditorem intelligit: qui unus ueruſq; eſt deus: quẽ poetç iouem optimũ maximũ nuncupant. Quem plato et trimegiſtus ſupra cçli dorſum habitare uolunt: et in eo eſſe potentiã ſapientiã et amorẽ. Quod aũt extra cçlum habitet: alibi oſtendit Plato cum dicit locum illum nemĩnẽ adhuc poetarũ laudaſſe: nec unq̃ pro dignitate laudaturũ. Qui temperat. i. gubernat res hominũ et deorũ: quaſi dicat corporeas res et incorporeas. VARIIS HORIS: uariis tẽporibus. Nam ex cõtrariis calore et frigore humore et ſicco optimũ temperamentũ datur rebus. Loquitur autẽ hic ex opinione trimegiſti et platonicorũ: qꝫ deus cuncta gubernet. Fuerunt enim ex phyloſophis qui oĩno negarẽt ꝓuidẽtiã diuinã: ut epicurus et democritus. Alii poſuerũt oĩo ut trimegiſtus et plato: q uolunt deũ curare ſupa et infima: magna et parua. Alii partim ponũt parti tollũt. Sed ii dupliciter Nam ariſtoteles uſq; ad lunç orbẽ illã ꝑuenire uult. Alii etiã infra lunã: ſed nõ curare minimas res. VNDE. i. a quo deo. NIL MAIVS generatᷣ ipſo: quaſi dicat ipſe ingenitus eſt: reliq̃ uero ab eo genita: ſed nihil maius ipſo genitũ. Nã plato ita ſũmũ deũ reliqs diis loquentẽ ĩducit: ut dicat illos ſua natura mortales eẽ: ſed uelle eos facere ĩmortales. NEC uiget ſimile: nulla enĩ ſimilitudo ẽ creaturç ad creatorẽ. SECVNDVM: nã nullus ordo eſſe poteſt inter infinitum et finitum. Ergo nihil ẽ ipſi infinito ſecundum. Nam ſecundus eſt in ordine: Tum quoniam omnia ſunt poſt deum: oportet eſſe aliud alio propinquius. Propinquior autem erit Pallas; quam poſſumus interpretari creaturarum ſapientiam.

PROXIMOS. Quãuis inter iouem et pallada multi gradus interſint: Tamen quia nemo hos occupat pallas eſt proxima: quãuis ut eſt apud Ciceronem longo interuallo proxima. PALLAS: Minerua quam filiam Iouis fuiſſe dicunt: non a muliere cóceptam: ſed ex ipſius capite ortam: Per quod oſtendunt nulla admixtione rerum humanarum aut corporearũ ab ipſo deo nobis intellectum prouenire. Cicero quinque mineruas ponit. Primam quam apollinis matrem eſſe uult. Secundam ortam ex Nilo. Tertiam ex ioue genitam. Quartam ioue natam: et Coruphe nympha Occeani filia: quam arcades Corian uocant: Et quadrigarum inuentricem dicunt. Quintam pallantis filiam: quę patrem uirginitatem ſuam uiolare conantẽ interemit. Dicunt igitur iouẽ cum Iunonẽ ſterilem animaduerteret: ut liberos haberet ſępius cõcuſſo capite mineruam

Proximos illi tamen occupauit
Pallas honores
Pręliis audax neqꝫ te ſilebo
Liber: & ſeuis inimica uirgo

edidiſſe. Hęc lanificium et texturam repperit: et numeros atque illorum figuras. Hanc uulcanus adamauit: ſed cum illa concubitum refugeret: ſemen in terram fluxit: natuſqꝫ inde eſt Erichthonius ab illa contentione: et terra nominatus. Dicitur pallas a pallante interfecto. Appellatur et tritonia ab aphricę pallude tritonide: apud quam ut Auguſtinus ſcribit: regnante Ogigio apparuit. Herodotus autem refert in aphrica maclyes eſſe populos: iuxta quos Triton ſit fluuius: ex eoque efficiatur tritonis palus. Ex hac autem palude dicunt neptunnum Mineruam ſuſcepiſſe: Verum cum ei quandoque pater ſuccenſuiſſet illa ſe ioui tradidit: et ab eo eſt adoptata. Huic uirgines ſingulis annis ſacra faciunt: nam in duas acies diuiſę lapidibus fuſtibuſque decertant: Et ſiqua in pugna occumbit ea pſeudo parthenos: ideſt non uera uirgo habetur. Ante autem quam pugnam ineant: omnium pulcherrimam uirginem Corinthia galea et tota armatura gręca ornatam in curru ponunt Illamque paludem circumeuntem omnes ſequuntur. Addit diodorus Mineruam paulo ante in tritone fluuio natam ab hamõne coniuge Rheę cuſtodẽ poſitam eſſe contra ipſam rheam filio: quem ex amalthea ſuſceperat: Ipſamque perpetuam uirginitatem ſeruaſſe. Et propter animi ſolertiam multas artes inueniſſe: et in bello plurimum ualuiſſe: et alcidam beluam quę ignem ore uomens omnia inflammaret ingenio et uiribus interemiſſe: Aegyptii uero mineruã aerem eſſe interpretãtur: et iouis filiam uolunt ac uirginẽ: quia aer naturam ſemp incorruptã habeat. Cretẽſes uero in ſua inſula tritonẽ fluuiũ eſſe dicũt: et apud illius fontẽ ex ioue natã eſſe affirmãt: Ibiqꝫ eius templũ oſtendebãt. Dicũt aũt apparuiſſe primũ hanc beluã in phrygia: quę pp hoc cõbuſta uocat᷑. Deinde in taurũ montẽ cõuerſam cũcta nemora ppetuo tenore ad indos uſqꝫ incẽdio cõſumpſiſſe. Inde p phęniciã cũ ſe conuertiſſet Libani ſiluis exuſtis per ęgyptũ in libyã tranſiit uſqꝫ ad heſperũ: Ibiqꝫ in cerauniis ſiluis cũcta inflãmans oẽs mortales aut pdebat: aut in fugã uertebat: donec illã pallas pdidit. PRELIIS audax: p forti poſuit audacẽ. ꝑprie tamẽ audax is ẽ q piculis ſe ſine rõe obicit: ergo exceſſus ẽ nõ ãt fortitudo q̃ mediocritas ẽ. LIBER bacche: nã liber pater apđ latios dicit᷑. Vir. Nec q pãpineis uictor iuga flectit habẽis liber agẽs celſo nyſę de uertice tygres. Vel qa p̃eſt liberis ciuitatibus: uel qa uinũ curas ſoluit et mẽtẽ ab illis liberat: uel qa eius ſacrificia ad aĩas purgãdas et a ſuppliciis liberãdas ptinere putabãt: q̃re et uannũ qua fruges purgantur myſtice in illis adhibebant. Virgilius. Et myſtica uannus hiacchi.

Dicunt autem fuiſſe illum Iouis filium ex Semele filia Cadmi. Erat adhuc ex eo pregnãs Semele: cum Iuno rem grauiter ferens ſe in anum conuertit: puellęque perſuaſit: ut peteret a Ioue: ut ſecum eo pacto quo cum Iunone ſolitus erat: concuberet. Quapropter coactus eſt Iuppiter illam fulmine petere. Iure enim iurando ꝓmiſerat quicquid illa peteret ſe facturum. Sed extincta matre puerum adhuc immaturum exemit: femorique ſuo donec tempora partus compleret aſſuit. Ergo quoniam bis ortus ſit Dithyrambus appellatur. Fe

Beluis: nec te metuendæ certa.
Phębe ſagitta
Dicam & alcidem: puerosq; lede

runt pręterea ipſum a gyganti bus diſcerptum: mox integrũ ſurrexiſſe. Quae omnia uini naturam referuntur. Funditᷣ enim: dum calcatur: fuſumque mox in unum coit: et ꝑmo de uua matre maturum naſcitur: atque inde in lacu conditur: ꝺ quo iam purgatum iterum ena ſcitᷣ. Pingitur pulcherrimus: ſed cum cornibus. Hinc Saphphus. Accedant capiti cornua bacchus eris. Quoniam uino etiam ſenes reiuueneſcunt. Sed et nõnunquam nocet ebrietas: proptereaq; cornibus armatur. Hęc quidem fingunt poetę gręci: Verum ęgregia omnia facinora nõ ab hoc boetio baccho: ſed ab ęgyptio geſta ſunt: quem ipſi Oſyrim appellant: gręci uero Dionyſium: qui indiam ſubegit: primusq; triumphum egit. ET SAEVIS BELLVIS. dianam intellige: quam deam uenationum fingunt: Venationis enim hebrei Nembroth: Gręci uero Apollinem Dianamq; eſſe inuentores ſcribunt: quemadmodum aucupium illi machabeo duci excellentiſſimo: hi Vlyxi attribuunt. CERTA. ineuitabili: et quę ipſum ſagittariũ non fallat: cum finem deſtinatum aſſequatur. Ouidius. Noſtra tamen certa: ſed certior una ſagitta. DICAM ET ALCIDEM. herculem uel ab Alceo gorgonis filio. Gorgophanes enim Helectrionem peperit et Alceum: Et helectrionis filia fuit Alcmena Herculis mater. Vel απο τησ αλκησ: ideſt a robore et uiribus ſic nominatum. Graeci Herculem dicũt filiũ fuiſſe Iouis ex Alcmena Amphytrionis thebani uxore. Addũt etiã Iouem quo tempore cũ illa cõcubuit noctem cõgeminaſſe: quo ſatis ſpatii eſſet ad tantum uirum gignendum. Aiunt fuiſſe robuſtiſſimum: et procerum. Dixitque Solinus plerosq; diffinire: nullum longitudinem ſeptem pedum excedere poſſe: ꝙ intra hunc modum fuerit Hercules. Habuit ſtatim a principio Iunonem nouercam ſuam inimiciſſimam: quę ut illum perderet: et multa monſtra domanda: et multa pericula adeunda per Euriſteum ſibi mandauit. Quae omnia ſuperauit: et olympicos ludos Ioui in honorem pelopis inſtituit. Sed hunc quoque a gręcis ſibi ereptum ęgyptii dicunt: cum ipſe Oſyridis fuiſſet filius: Atque cum oſyris orbem terrarum uellet peragrare: regnum Iſidi uxori reliquit: et herculem filium exercitui pręfecit: q ęgyptum multis ſęuiſſimis beſtiis purgauit. Verum Orpheus omnia quę bacchus et hercules ęgyptii multis antea ſęculis geſſiſſent: baccho herculiq; ex boetia thebanis adſcripſit. Diodorus ſiculus tres ſcribit fuiſſe hercules. Primus apꝺ ęgyptios: q multũ terrarũ armis domãs colũnas i lybiã poſuit. Secũdus ex creta unus ex idęis: q ꝓſtigiator et dux ſũmus fuit: olympiciq; certaminis inuẽtor. Tertius ex alcmẽã paulo ante troianũ bellũ: q multũ telluris obiuit: dũ iuſſa euryſtei faceſſit: et i europa colũnas poſuit: et quoniã uetuſtiorũ fama obſoleuerat earũ rerũ q̃s illi fecerãt: ſibi gloriã uendicauit: tã q̃ unicus hercules: neq; plures toto i orbe fuiſſent. PVERos. filios: ſed ut gręci παιδα puerũ filiũ et ſeruũ appellant; ſic latini puerũ a. vii. ad. xiiii. ãnũ uocãt. Itẽ filiũ

Item ſeruum. Cicero. Pueris albini et recepi omnia et preſtabo. Iuuenalis. Ite igitur pueri linguis: annisqꝫ fauentes. NOBILEM SVPERARE. quaſi dicat propterea nobilitatus: et fama inſignis: quia ſuperet. HVNC EQVIS Caſtorem. nam quod Virgilius dixit Domitus pollucis habenis. Pollucem pro caſtore poſuit: ſicut alibi Reuocato a ſanguine teucri: ideſt dardani. ILLVM. pollucem. PVGNIS. arte pugili. SYDERA. dictum eſt in ſuperioribus: ſiue de igniculis qui apparent: ſiue de ipſo geminorum ſigno intelligat. DEFLVIT SAXis agita. hum. Nam quia in uere oriũt͛ a ſaxis: ideſt a mõtibus defluit humor. i. liq̄ſcit nix: glacies ue. Poſſumus ét intelligere quod tumor maris quo in tempeſtate operiebantur ſaxa: ideſt ſcopuli: miteſcẽte mari reſideret: et ſic humor ideſt aqua qua ſcopuli tegebãtur defluit ab ipis. CONCIDVNT. Deſinunt flare. FVGIVNTQVE Nubes. Sic Virgilius. Collectasqꝫ fugat nubes: ſolemque reducit. MINAX Eminens et in fluctũ erecta. Minari: eminere. Virgilius. Geminique minantur in caelum ſcopuli. Hinc minę

Hunc equis: illũ ſupare pugnis
Nobilem quorum ſimul alba nautis
Sydera fulgent
Defluit ſaxis agitatus humor
Concidunt uenti: fugiuntqꝫ nubes
Et minax quia ſic uoluere ponto
Vnda recumbit
Romulum poſt hos prius: an quietũ
Pompili regnum memorẽ: an ſupbos

murorum. Item intentare. RECVMBIT. iacet: proſtratur: coequatur. VOLVERE. ipſe caſtor et pollux. ROMVLVM. filius fuit Martis ex ilia. Conditor urbis romę. Vir in bello acerrimus. Aſylum condidit. Quare undique Romam confluxit ingens hominum multitudo. Et cum foeminę ad nuptias celebrandas deeſſent: ſabinas rapuit. Hinc exortũ bellum: et tãdem compoſita pace cum. T. Tatio rege ſabinorum ex duobus populis unus eſt factus. Diuiſit populum in triginta curias: et in tres equitum centurias. Primamque a ſe ramnetem: Secundam a Titio titienſem: Et tertiam luceram ſiue ab etruſco lucumone: ſiue a luco ubi res geſta eſt. Inſtituit centum ſenatores: ac tandem cum apud capreas paludes exercitum luſtraret tantus nimbus ſubito exortus eſt: ut illum e conſpectu omnium eriperet: Nec poſtea unquam apparuit. Sed ſenatores qui prope erant: uidiſſe affirmabant illum ad caelum raptum. Et Iulius proculus in contione dixit ſibi Romulum humana forma anguſtiorem apparuiſſe: dixiſſeque placere diis: ut Roma orbis caput eſſet. Proinde rem militarem colerent. QVIETVM POMPILII Reg. optimus ordo: ut de diis primum: deinde de heroibus: poſtremo de uiris ęgregiis meminerit. Secundus rex romanorum Numa Pompilius fuit: uir prudentia: iuſtitia: et religione excellentiſſimus: Et qui populum romanum a bellis ad pacem: ſacraqꝫ celebranda traduxerit. Multa genera ſacerdotum inſtituit: Et ut conſilia quibus rempublicam adminiſtrabat: maioris eſſent auctoritatis: ſecreto colloq̄o ęgregię nymphę in antro ſui fontis frui credi uolebat: et illius cõſilio cũcta agere. Grauiſſimi ãt ſcriptores: ac in p̄mis diuus Auguſtinus illũ hydromãtiã uſũ aſſerunt: ut illa diuinatiõis ſpetie fut͛a cognoſceret. Fuit et apd̄ extemos populos tãta h̄ois auctoritas: ut nemo illo regnãte romanos bello ĩfeſtare ſit auſus. Inſtituit tẽplũ Iani.

Annum ad curſum lunę duodecim menſibus finiuit. Flaminem dialem inſtituit. Item martialem: et Quirinalem: Virgines ueſtę legit: Duodecim ſalios marti gradiuo dedit. Regnauit ānos. xliii. POMPILI pro pompilii. SVPERBOS faſces. i. nobiles: nec ē ad Tarquinum ſuperbum: ſed ad priſcum referendum. Hic tanaquile uxore fęmina in auguriis perita ſuadente Tarquini is etrurię oppido romam uenit et Anco ſucceſſit. Hic centū patres ad priores elegit: qui deinde minorum gentium ſunt appellati: locum circo maximo deſignauit. Vicit ſabinos atq; collatiā: et quicquid citra erat eis ademit: Latinos domuit. FASCES: inſignia etruſcorum erant: ut ſinguli lucumones hi enim erāt duodecim in etruria reges āte ſe duodecim lictores pręmitterent: cum uirgarū faſciculis: in quibus ſingulis ſingulę erāt īcluſę ſecures: ut cum eſſet de reo ſupplicium ſumendum: lictor illum nudatum ad palum religaret: et uirgis ceſo caput ſecuri feriret. Vtebantur prętere a ſella curuli: toga picta: et prętexta. Sed hęc omnia inſignia Tullius hoſtilius tertius romanorū rex ad reges romanos tranſtulit: Inde exactis regibus ad magiſtratus traducti ſunt. Ergo faſces idest regnum: Ponit enim inſignia regni pro regno. CATONIS nobile loetum: Proliſſior ſim ſi omnes M. Catonis ſanctiſſimi uiri uirtutes percurrere uelim: nemo illum charitate erga patriam ſuperauit: Tandem ſuperatus in africa ſenatoriis partibus: etſi omnia bona a cęſare de ſe ſperare poſſet: Tamen ne uultum tyranni aſpiceret: ſeipſum cum librum Platonis de immortalitate legiſſet interemit. REGVLVM: hic. M. regulus attilius eſt uir excellens in re militari: uita moribuſq; conſtantiſſimus: et fide inaudita. Qui conſul contra cartaginenſes poſt plures uictorias: tandem a Xanthippo lacedemonio eorum duce uictus captuſq; eſt: Et iureiurando abſtrictus Romam ut de commutatione captiuorum ageret ea conditione miſſus: ut ſi nihil impetraret ipſe rediret. Venit romam: neque tamen ſenatum intrauit: Quippe qui ab hoſte captus ciuis eſſe deſierat: ſed ſeorſum cum amicis locutus perſuaſit: ne ſe ſenem et reipublicę inutilem tot captiuis iuuenibus commutarent. Quod ut magis perſuaderet: finxit ſe iam ueneno ſibi ad tempus dato mortem euadere non poſſe. Remiſſus ergo id maxime precatus ad cruciatus māifeſtiſſimos: ubi inedia et abſciſis palpebris uigiliis aſſumptus periit. SCAVROS: hi et cenſores et conſules fuerunt: Nam de priuigno Syllę dictatoris nihil eſt quod credam: qui potius inaudito ludorum apparatu quam egregia aliqua uirtute inſignis habetur. PAVLVM: Paulus ęmilius conſul cum Terentio uarrone aduerſus hannibalem creatus: ueſtigia Fabii maximi qui ſua tarditate iuueniliter exultantem hannibalem ſuperabat: ſequi uoluit: Sed cum contraria collegę ſententia ſtaret: huc ex diſcordia res euaſit ut alternis diebus imperarent. Igitur Terentius ea die in qua ſumma rei penes ſe uidit apud infeliciſſimum cannarum uicum in aciem aduerſus callidiſſimum hoſtem temerarius egreſſus eſt: uento aduerſo et in ora militum puluerem contorquente: et ſole in illos ſuos radios emittente. Vnde infeliciſſimus cannenſis conflictus ſecutus eſt. Sed ipſe Varro fuga ſibi conſuluit: Paulus uero letali uulnere cōfectus in ſaxo reſedit: Equitique equū ſuū illi prębere uolēti reſpondit tu tuo utere Ego enim propinqua morte patrię inutilis ſum: Sed nuntia ſenatui: et fabio me dum eorum pręceptis obſequi cupio: collegę temeritate eſſe prohibitum. Ac paulo poſt expirauit.

Tarquini faſces dubito: an catonis
Nobile loetum
Regulum: & ſcauros animęq; magnę

Prodigum paulum ſuperante poeno
Gratus inſigni referam camena
Fabritiumq;
Hunc & incomptis curium capillis
Vtilem bello tulit & camillum

PRODIGVM ANIMAE ideſt uitę quam liberaliſſime patrię contribuit : Sed ut rem dilucide teneamus : in pecuniis priuatis et mediocribus conferendis eſt uirtus quędam in mediocritate collocata : qua uidemus et quantum : et cui : et quando : et quamobrem dandū ſit : Hancque appellant liberalitatem : cui duo ſunt extrema : Nam ſi deficias : nec tantum quantum oportet tribuas : auaritia oritur : Si autem excedas in dando : deſque et pluſquã oportet : et cui non oportet : et quando et qua cauſa non oportet : in uitium laberis : que prodigalitas appellatur . Dicitur et largitio : ſi corruptelę cauſa tribuas. Ergo in hoc loco non dixit prodigum paulum : ut uitio ipſum dãnaret : ſed ut oſtẽderet copioſam liberalitatem : et ſummam erga patriam charitatem . Eſt autem prodigus ab eo quod eſt prodigere ideſt ultra modū erogare. Plautus in aulularia. Feſto die ſi quid prodegeris profeſto egere liceat niſi pepceris. MAGNE ideſt quę multi pro ſalute publica exiſtimanda eſt. SVPERANTE POENO : uincente apud cannas hannibale. Non ergo prodigum : ſed liberalem : Nam impendit et cui debuit : patrię ſcilicet : Et quãdo debuit : nã in ſummo illius periculo. GRATVS : nam memor meritorum pauli in patriam cum laudare debuit . INSIGNI CAMENA : celeberrimo carmine . Camenę autem muſę a canendo dictę : ſunt a ruſticis . INSIGNIS : excellens eſt dictum a ſigno : Nam ut ſigna quia ſunt inditia rerum ſemper eminent : manifeſtaque ſunt : ſic uiri uirtute excellentes omnibus ſunt noti. Dicimus etiam inſignia uirtutum honores : quia ſunt inditia illarum. Sic inſignia militaria : quia eminent : ac ſeſe oſtẽdunt militibus : qui illa ſecuturi ſunt. REFERAM narrabo : ſic Virgilius. Referes ergo hęc et nuntius ibis Belidę genitor . Aliquando exprimere et imitari . Iuuenalis . Et multum referes de mecenate ſupino . Item recenſere : Virgilius. Cogere donec oues ſtabulis numerumq; referre iuſſit. Item reuocare : Virgilius. Ille pedem referens. Dicunt pręterea referre damnum et referre expenſum : cum aliquem debitorem ponimus : et rationem oſtendimus damni et expenſi . Eodem pacto referre acceptum : cum oſtendimus aliquem creditorem. Cicero in philippicis. Qui uitam acceptam clementię tuę referunt. Itẽ reddere. Virgilius. O mihi prępteritos referat ſi iuppiter annos . Eſt refert idem quod intereſt : ſed tunc re ſyllaba contra naturam ſuam producitur . FABRITIVMQVE : contra pyrrhum epyrotarum regem egregiam operam reipublicę nauauit : Miſſus legatus ad eum de captiuis redimendis : nullis pręmiis a rege perſuaderi potuit ut patriam deſereret. Inde conſul cum tranſfuga ſibi polliceretur ſe regi uenenū ſi uellet daturum : ipſum cum inditiis ad regem remiſit. INCOMPTIS : non comptis. Eſt como.is. Terentius. Anteq̃ moliant̃ anteq̃ comant̃ ãnus ẽ . et Ouidi. Sint ꝓcul a nobis iuuenes et fęmina compti. Oſtẽdit ãt ꝑſcam illã ĩ romãis ſimplicitatẽ : q̃ ꝓcul ab oĩ laſciuiori ornatu eẽt. CVRIVM M. curiū : ſannites aduerſus quos bellū gerebat auro corrũpe tẽtarũt : qbus egregie reſpõdit romãos nõ cupe aurū : ſed ĩpare poſſidẽtibus aurū. fuerũt ãt curius et fabritius pauprimi. CAMillū. M. curius camillus quo nemo excellẽtior iuſtitia et militari diſciplia illis ſęculis fuit : Faliſcos capenates et uehios ſupauit : tandẽ ab igrata patria ĩ exiliū miſſus eſt.

Sed mox capta a gallis roma abſens dictator creatus gallos auro ſpoliauit atque in fugam uertit: Ex qua uictoria paler pater patrię:item Romulus et alter urbis conditor eſt appellatus. TVLIT produxit. Eſt enim ferre pati. Virgil. Miſerere animi non digna ferentis. Portare. Virg. Ferre ſui dederat monimentum et pignus amoris. Auferre: Vir. Quippe ferant ſecum rapidi uerrantq; per auras. Dicere. Et ſcelus expendiſſe merentem lacoonta ferunt. Cupere. Ouidius. In noua fert animus mutatas dicere formas. FVNDVS: ager

Sęua paupertas & auitus apto
Cum lare fundus
Creſcit occulto uelut arbor ęuo
Fama marcelli. micat inter omnes

dicit̃ qa ſit rei familiaris fundamẽtũ: nã pecũiarũ ratio labilis eſt. Fundũ aũt neutri generis ima pars eſt. AVITVS a ſuis ſibi maioribus relictus. Ergo erat ſecũdum antiquorum parſimoniã: et ipſe illa cõtentus erat. CVM LARE cũ domo: nã urbanũ ędificium frugi et modeſtum eandem modeſtiã in agro reqrebat. CVM LARE: lar nympha fuit quę iunoni furta iouis cum iuturna patefecit. Iuſſit iuppiter ſibi linguam pręcidi: et ad ſtygiam paludẽ per mercurium deduci: Mercurius interducẽdũ cõpreſſit: et inde geminos ſubſtulit: qui a matre lares nominant̃. Sunt qui credant lares gẽnioſq; eoſdẽ eſſe: Aitq; cenſorinus dictos genios quia ut gignamur curent: uel quia genitos curent: Credebãtq; unicuiq; duos eſſe: alterũ bonum: alterũ malum: Vt chriſtiani etiã duos angelos bonũ malũq; a deo in cuſtodiã datos dicunt: Sed non natos una nobiſcũ ut illi de genio ſiue lare dicũt. Colebantur domi: focuſq; illis erat ſacęr: ibiq; de thure et floribus illis ſacrificabatur: ut in Plauti aulularia apparet. Vnde uulgus focum focolare appellat: quaſi laris focum: Ferramentaq; quibus ligna ſubſtentantur alaria dicunt̃. Verũ pro domo ſumitur lar. CRESCIT occulto ęuo: Sentẽtia eſt ꝙ fama. M. marcelli creſcit id non aduertentibus hominibus: quẽadmodũ arbor progreſſu temporis creſcit: et incrementũ quod non aduertit̃ ſingulis horis aut diebus cognoſcit̃ elapſo menſe uel anno: Putat Acron ꝙ intelligat de marcello puero octauię filio: de quo Virgil. Siqua fata aſpera rũpas tu marcellus eris. Sed Virgilius a ſpe et indole laudat: quę mortuo illo creſcere nõ poteſt. Itaq; credo potius uoluiſſe Oratium referre ad memoriã res geſtas eius marcelli qui apud claſtidium oppidũ iuxta padum ſingulari certamine uitromanũ regulum gallorũ occidit. et tertia opima ſpolia ioui feretrio retulit: Quiq; hanibalem inſultantẽ aperto marte totiens repreſſit: et ab eo ſępe ſuperior diſceſſit. FAMA a fando: uel ut alii uolunt a dictiõe gręca quę idem ſignificat quod ſi eſſet phama: et non fama erit. Differunt autem fama et rumor ſecundũ Quintilianũ: Nam fama cõſenſum ciuitatis et ueluti publicũ teſtimoniũ nocat. Rumor ẽ ſermo ſiue certo auctore diſperſus: cui malignitas initium dedit: incremẽtum credulitas. Virgil. Audieras et fama fuit: quaſi dicat nõ rumor: Nan erant certi auctores rei. Eſt ãt uocabulũ mediũ fama quicquid de aliquo diuulgat̃: ſiue bonũ ſiue malũ ſit. Infamis tamẽ ſemp ad malũ refert̃. Famoſus aũt ut plurimũ infame ẽ. Cicero. Non pol inqt audeo: nã me ad famoſas uetat mater accedere. Sed aliq̃do ẽt i bonũ traducit̃. Iuuena. Famoſos equitũ cũ dictatore mgrõs. MICAT ſplendet. Vir. Ardẽtes clipeos atq; ora micantia cerno: Et quia ſplendor tremulus ẽ et crebro ſalit. Aliquando ſalire eſt: Virgilius. Emicat eurialus: et crebro moueri. Virgilius. Et linguis micat ore triſulcis. Significat et digitis ſortiri. hinc Cicero cum uirũ bonum appellat qui cũ poſſis in tenebris micare,

IVLIVM SYDVS de. C. cęſare intelligit: Nam quo anno cęſus eſt dicunt in meridie apparuiſſe cometem: quem illius animam crediderunt. hinc Virgil. in georg. Ecce dionei proceſſit cęſaris aſtrum. Iuliorum autem domum a iulio ęnee filio originem duxiſſe ferūt Inter ignes. m. ideſt inter ſtellas quę minores ſunt. LVNA dicitur quaſi luminum una. GENTIS humanę: Iam quo intenderat deuenit: et octauianum poſt iouem inuocandum cenſet: ita ut iuppiter primus cęlum regat: Auguſtus ſecundus terris imperet. PATER: quia creauit. CVSTOS q̄a prouidētia ſua cuncta admini ſtret. ORTE SATVRNO Nam ſaturni filius fuit iuppi ter. FATIS: nam fata uolue runt ut cęſarem curares. SE CVNDO cęſare: quaſi dicat ita regnes ut poſt te cęſar. ſe cundus ſit. Simileq; eſt Virgi lii diſtichon. Nocte pluit tota redeunt ſpectacula mane: Di uiſum imperiū cum ioue cęſar habet. Ille minor te equus. i. iuſtus in regendo: quę prima uirtus requirit̄ in adminiſtra tore. REGET latum orbem: ideſt pręerit terris: Seu EGE RIT ideſt ſubegerit. PAR

Iulium ſydus uelut inter ignes
Luna minores.
Gentis humanę pater: atq; cuſtos
Orte ſaturno tibi cura magni
Cęſaris fatis data. tu ſecundo
Cæſare regnes.
Ille ſeu parthos latio imminentes
Egerit iuſto domitos tryumpho
Siue ſubiectos orientis oris
Seres: & indos.

THOS: quos per uentidium baſſum auguſtus uicit. IVSTO TRIVMPHO: quia de leto ab ipſis exercito romano cū ſuo imꝑatore Craſſo iuſta fuit uictoria. Tryumphus autē ſupremus honos ē duci oīum militariū rerum. Putant pleriq; et maxime Varro tryumphū dictum a baccho primo huius rei auctore: quē τριαμβον appellāt. Plutarchus hāc nōis originē negat. Tranquillus uero latinū putat nomē ſic dictū: quia qui triumpharet triplici iudicio honoraret̄. Primo enim exercitus de triumpho decernēdo duci iudicabat: Secūdo ſenatus: Tertio populus. Triumphans equis albis quattuor uehitur: et ſenatu pręeunte in capitolio tauros mactat. Lacędemonii autem duces ſi dolo prudentia ue rem pegiſſent: bouem: Sin pręlio gallū imolabant a deo ampliora magiſq; homine digna: quę ratione q̄ quę uiribus gererētur putabant. Triumphū bacchi qui ob deuictā indiam primus triumphauit helephanti ad currum iuncti uexere. Seſoſtris rex ęgypti ſingulis annis ex ſubiectis regibus iungere ad currum ſolitus erat: ſicq; triumphari. Idem etiam Tygrannem armenię regem factitaſſe: Plutarchus auctor eſt. At Romulus pedes triumphauit. Tarquinium autem ab etruſcis dicunt ſumpſiſſe formam: ut quadrigis triumpharet. Quāuis extent qui Valerium publicolam curru primum triumphaſſe uelint. Demum lege cautum eſt: ne imperatori triumphus decerneretur: niſi uictor in uno pręlio quinque millia hoſtium cecidiſſet. Seres populi in ęthyopia apud quos altiſſimę ſunt arbores: in quibus uermes lanam tenuiſſimam emittunt: quam ab ipſis ſericum appellamus. Quid memorem ęthyopum molli canentia lana. Et Lucanus: Subiuga iam ſeres iam barbarus iſſet araxes. INDOS: hos populos pręter bacchum nullus omnino ſubegit: q̄uis et Alexāder magnus et Nerua traianus de illis triumphare meruerint. TE MINOR. I. r. e. o. Regat ergo et octauianus equus tanq̄ optimus princeps minor te: quaſi dicat qui tibi uni cedat: cęteris āt ſit ſupoir:

Nec tamen reddat eum ſupbum tam excelſus gradus:ſed ſit oĩbus ęquus. TV GRAVI curru.q.o. Sit ſentẽtia: Ille terris imperet:tu cęlo. Quoniam aũt dantur tonitrua ioui: loquitur ex uulgari opinione ꝙ ſtrepitus tonitrui ſit:cum cęlum ſuo curru incedente quatit. Tu etiã mittes fulmina lucis parum caſtis.i.parum religioſis. Sic Virgil. Hac maneãt caſti ſub religione nepotes. Vel parum caſtis .i.pollutis ex ſententia pontificũ et aruſpicum qui dicunt nunq̃ fieri fulmina niſi in lucis pollutis.

Te minor latum regat ęquus orbem.
Tu graui curru quaties olympum.
Tu parum caſtis inimica mittes
Fulmina terris.

AD LYDIAM ODE. XIIII.

Vm tu lydia telephi
Ceruicẽ roſeam:& cerea telephi
Laudas brachia/ ueh meum
Feruẽs difficili bile tumet iecur
Tunc nec mens mihi: nec color

Conatur in hac ode inducere riualem in odium amicę ſuę: et ſe ex zelotipia uehementer illam amare oſtendit. Ode dicolos ex glyconio: qui conſtat ex ſpondeo et duobus dactilis et aſclepiadeo. CERVICEM collum. Iuuenal. Prębenda ẽ gladio pulchra hęc et candida ceruix. Proprie ceruix ab occipitio incipit: et tendit ad ſpinam: Et eſt tanquam canalis per quam medulla cerebri deſcendit ad ſpinã: Dicta ceruix quaſi cerebri uia: Eſt enim ex oſſibus orbiculatim uertebratis: quo commoditatem capiti prębet quocumq; ſe flectendi. Vnde durę ceruicis homines qui obſtinati inflexibileſque ſunt dicimus. Primus autem ſecundum Quintilianum hortenſius orator in ſingulari numero hoc nomine uſus ẽ. Eſt ergo pars colli poſterior:cum gula pars ſit anterior. TELEPHI: riualis ſui nomen eſt. CEREA flexibilia: ut cera facile flectitur. Oſtendit autẽ ex hoc agilitatem quę corporis non parua laus eſt. IECVR eparque idem eſt membrum: et ſedes ſanguinis. Nam ſanguis ab epate colorem ſumit: et quia ira ebulitio eſt ſanguinis: et quę bulliunt intumeſcunt: Iccirco uolens iram oſtendere dixit Feruens iecur tumet. Sic Iuuenalis. Quid referam quanta ſiccum iecur audeat ira. DIFFICILI BILE. bilis enim ſpuma ſanguinis eſt qua ſanguis incaleſcit:et in iram inſurgit. Hanc gręci χολην dicunt: noſtri medici choloram. Habent tamen quattuor humores etiam latina nomina: Sanguinem: pituitam: bilem: et atram bilem. DIFFICILI: ab affectu ideſt quę reddat homines difficiles: ideſt moroſos et iracundos: ſicuti morbos pallentes qui homines palleſcere cogant. NON MANET MENS :quia careo tranquillitate: et huc et illuc uoluor: Virgilius. Atq; animum nunc huc celerem nunc diuidit illuc: Perparteſque rapit uarias perque omnia uerſat. Vel non manet mens ideſt non manet ratio: Nam amens fio ira doloreque pariter accenſus. Sic Virgilius. Iſque amens animi et rumore accenſus amaro. Nam omnis perturbatio auertit mẽtem: Sed quę ab amore prouenit omni quiete exuit. NEC COLOR: quia pallidi redduntur amantes Ouidius. Palleat omnis amans pallor color aptus amanti. Et omnis paulo uehementior affectus animi colorem uariat. HVMOR ET IN GENAS: Lachrymas intellexit.

Gena aũt ut multi uolũt ẽ a cilio ad uniuerſam illã partẽ oculis ſubiectã quę barba ueſtit. Quod aũt ſit etiam cilium quo oculus clauditur: audi dicentẽ Quintilianũ Illa ꝑpetua nocte clauſę genę nõ cuſtodierũt. Et plinius in.xi. Omnia inſecta nõ habent genas: nec integunt oculos. LABITVR furtim.q.d anteq̃ aduertam. ARGVENS: manifeſtãs demõſtrans. Virg. Degeneres animos timor arguit. Hinc argumẽta in diſputatõibus: quia illis rem demõſtramus. Hinc argumẽta in cõmediis: nam illis mira uerborũ breuitate aꝑimus

Certa ſede manet: humor & in genas
Furtim labitur arguens
Quam penitus lentis macerer ignibus.
Vror ſeu tibi candidos
Turparunt humeros immodicę mero
Rixę: ſiue puer furens

quicquid uniuerſa continetur fabula. Neq; prętermittendũ ẽſt aliter dici argumẽta: aliter argumẽtatiões. Tria eni ſunt quę nobis confirmationẽ aut cõfutationem rei dant. Primo enim queriť tanq̃ ſedes quedã unde ratio educitur: quę locus a dialecticis nũcupatur. Vnde Ariſtoteles et Cicero topica libros appellarũt: ab eo quod ẽ topos.i.locus in q̃bus huiuſcemodi locos demõſtrant. Ratio ãt quę a loco ſiue ſede deduciť adhuc ĩformis et ĩdiſtincta argumentũ appellať. Rurſus aũt cũ in ſuas ꝑtes diſtributa fuerit erit argumẽtatio. Quod ut dilucidius appareat ꝓbare nitiť uirgiliana uenus apud iouẽ deberi ęneę ſędẽ certam in italia exẽplo antenoris. Ergo occurrit ſibi locus q diciť a maiori: ab eo ãt ſumit argumẽtũ quod ẽ huiuſcemodi licere ęneę filio et patrię defenſori cõſiſtere in italia poſtquã licuit antenori nullo ſanguine ſibi cõiuncto et patrię ꝓditori. Hoc aũt argumẽtũ ſi in ſuas ꝑtes quę ſunt ꝓpoſitio: aſſumptio et cõcluſio diggerať erit argumẽtatio: Ea aũt ſic comparabiť ut ſit ꝓpoſitio huiuſcemodi. Si homini heſterno et ꝓditori licuit in italia cõſiſtere: multo magis ꝓpugnatori et q tibi filius ſit licebit: Deinde erit aſſumptio: ſed licuit cõſiſtere antenori q nec tibi filius ẽ et patriã ꝓdidit. Ex ꝓpoſitione aũt et aſſumptione oriť tertia pars argumẽtatõis que diciť cõcluſio et talis erit. Ergo licebit in italia cõſiſtere ęneę. Dicimus etiam arguere rephendere: q̃a qui reprehẽdit oſtendit erratũ: Et q̃a reprenſor adhibet crepitũ ſoni tũq; uerborũ: dicimus argutũ ſonorũ. Virg: Hęc arguta ſacra pendebit fiſtula. Item q arguit abrupta et breui utitur clauſula: dicimus argutũ breuẽ. Vir. Argutũq; caput. PENITVS ualde iterne ſignificat: ũde fit nomẽ pẽitus.a.um. Plaut. Excrea uſq; expẽitis faucibus. MACERER cõterar extenuer: ut ſit ab eo qđ ẽ macer. ꝓp̃e tamẽ macerare dicimus cũ tã diu in aq̃ res relinq̃ť donec tenereſcat. LENTIS flexibilibus: quod ẽ flãmę ꝓpriũ. Vir. Eſt mollis flãma medullas. IGNIbus amoribus quorũ cupiditate iflãmamur. Virg. Et ceco carpiť igni: ꝓpeaq; fortaſſe dixit lẽtis q̃a q̃ lẽte ꝓcedũt nõ multũ aduertũť. Vror ergo ſi rixę q̃ excitãť iter te et thelaphũ deturpãt hũeros: q̃a ipſe ex ebrietate excedẽs modũ uerberet hũeros et reddat liuidos. Rixare cõtẽdere ẽ: ut idẽ alter rixať de lana ſępe capina Puto eẽ a ringẽdo qđ ẽ canũ q̃do irritãť. IMMOdicę: modũ excedẽtes imodeſte: nã modicũ id dicius nõ cui aliq̃d ſit iminutũ: ſed qđ nõ excedit modũ et modeſtũ ẽ. Luca. Modicũ cõponere ciuẽ. MERO: ꝓprie uinũ cui nõ ſit admixta aqua.q.d.ex ebrietate. FVRENS amore an ira ambiguũ ẽ: utrũq; eni furorẽ infert: ſed amore potius cum uehemẽtius baſia imprimat: et mordicus apprehendens labia relinquit liuorem. NOTAM ideſt maculam qua res ipſa notať: Eſtq; tam in animo q̃ in corpore nota uelut et macula: Et quãuis uitiũ ex ea oſtendať: tamẽ aliquãdo ad laudẽ referť. Ouid. Ille numantina traxit ab urbe notã.

MEMOREM: dicimus memorē eum qui recordat᷑: Sed et quandoq̧ rem cuius memores ſumus memorē dicunt poetę. Virg. Seuę memorē iunonis ob iram. Ergo iram memorē. i. cuius memor eēt iuno. Sic et in hoc loco memorē notam tam uehementē ut nō facile exci dat e memoria. Ordo eſt: Tu nō ſperes. i. ſperabis illū ꝑpetuū. ſ. in amore: lędentē oſcula ideſt pulchra tua ora. ſ. morſu. BARBARE: ĩhumaniter et crudeliter ut ē de more barba rorū. SI ME audias. i. ſi mihi credis: ſi meas rōnes ſuſcipies: Nā nō uidet᷑ audire q̄ non obtēperat dictis. Sapit autē lo cus iſte īſinuationē: Nō enim poſtulat apte ꝙ ſe illi ꝓponat: Nam cū ſe i grādiori ętate cō ſtitutū: illū adoleſcentē uideat Sed iuehit᷑ in aduerſariū: ut il lā ad ſe cōuertat. OSCVLA uel ſuauiā itelligit: uel potius ora: ut ſit ſnia: ꝙ lędat ſuū os dū nō ſine morſu oſculat᷑. Eſt āt oſculū diminutiuū ab eo qđ ē os. In muliere āt anguſtū os laudat᷑: ſic Ouidi. de daphne. Videt oſcula q̄ nō ē uidiſſe ſa tis. QVE uēus. QVINTA p. ſ. n. i. Id eni ē q̄bus oſculis etiā in cōcubitu utit᷑. Nā quinq̧ ſunt q̄bus ī amore aſcēdimus: uiſus: ſermo: tactio: oſculū cōcubitus. Ergo i q̄nto gradu ē cōcubitus: ergo hoc ſignificat ꝙ uēus iplet oſcula q̄nta pte ſui nectaris. i. ſuę ſuauitatis q̄ ē in cōcubitu. Eſt āt nectar deorū poculū: queādmodū ābro ſia cibus. TER ET āplius: poſuit numerū finitū ꝓ ifinito. Vel dixit ter et āplius. i. ter et q̄ter: q. ut docet Macrobius ex iſtis duobus nu meris oſtēdit᷑ ꝑfecta felicitas: Vnde Virgi. O ter q̄terq̧ beati. Copula uinculū: Eſt ꝓprie copula cuiuſlibet rei duplex nūerus: ūde di citur copula matrimonii. MALIS querimoniis. i. litibus ex q̄bus ſunt querimonię. SV PREMA die. i. morte qua omnia diſſoluuntur.

Impreſſit memorem dente labris notam
Non ſi me audias ſatis
Speres perpetuum dulcia barbare
Ledentem oſcula: quę uenus
Quinta parte ſui nectaris imbuit.
Felices ter & amplius:
Quos irrupta tenet copula: nec malis
Diuulſus querimoniis
Suprema citius ſoluet amor die

AD SEX. POMPEIVM QVEM ALLEGORICE MONET NE IN BELLVM CIVILE REDEAT ODE. XIIII.

Ode tricolos ē: hēt eni metrū: ꝑmis duobus uerſibus aſclepiadeū: tertio glyconicū: quarto pheregratū. Eſt āt ꝑ allegoriā ode deſcripta: ſuadet eni. Sex. pōpeio pōpei magni filio ne rurſus ciuile bellū excitare uelit: Hic. n. poſt cōflictū acceptū i hiſpania collecto exercitu ī epiro ex fugitiuis et cōſcriptis ſiciliā occupauerat: ac tandē iſulā ꝑmittētibus octauiano et M. ātonio poſſidebat: Sed rurſus cū pacē quā accepat nō ꝓſtaret: mareq̧ latrociniis iſeſta ret: cęſar aduerſus illū bellū mouit: ſed ꝑmo uario euētu duobus naualibus ꝓliis pugnauit Et ex duabus claſſibus cęſaris altera cui agrippa ꝑerat uicit: altera cui ꝑerat octauianus ui cta deletaq̧ fuit: poſtrēo tamē uictus atq̧ ceſus ē. Puto igit᷑ Oratiū eo tēpe oden hanc ſcri pſiſſe quo iā ſpreta pace bellū ab eo pari cōtra auguſtū nūtiaret᷑. erat ergo pōpeius ſimilis naui q̄ aduerſā tēpeſtatē paſſa tādē i portū uēiſſet: amiſſis tamē malo et uelis. nā uniuerſis copiis patnis amiſſis tamē i ſiciliā puēerat illāq̧ cōcedēte octauiāo poſſidebat: rurſus uero nouū bellū tentās erat tāq̄ nauis q̄ i marinā tēpeſtatē reuerteret᷑. Monet ergo illū poeta ut ab incepto deſiſtat: ꝑ allegoriā hęc ſcribēs. Eſt eni allegoria ſermo q̄ in aliud ſit illud quod ſua uerba oſtendunt nos inducit. αλλον enim aliud: et αγειν ducere ſignificat.

O NAVIS noui fluctus referēt te ī mare:o ſexte noui fluctus.ī.motus aī tui referēt te ex portu i mare.i.ex pace ī bellū.:Deīde ueluti cernat illū iā mare igreſſū iā bellū cepiſſe: ex clamat o qd agis.q.d.q̄ nō recte agis. Ergo occupa portū.i.pueni ut portū ātea capias q̄ ſit q repugnet aut ꝓhibeat. Id enī ꝑꝑe occupare ē. Vir. Occupat ęneas aditū cuſtode ſepulto. Nā multę alię notiones q̄s Nonius huic uerbo tribuit:oēs huc diligēter ītuēti redire uide būt. NON ne uides ꝙ latera nauis careāt remigibus:ſignificat illū exutū eē exercitu ui ribuſq; paternis. Et ꝙ malus feriat uēto denotat ualidū ho ſtiū impetū. REMIGIO.i.re migibus: a remo.n.dicunt re miges q nauigia remis ipellūt Remigiū āt et multitudiné re migū et actioné in remigādo. Idē dicemus de ſeruitio. AN tēnę gemūt ſine funibus. Ge mere ut dixius ē cū ex āguſti is emittit ſonitus. Vir. Gemu it ſub pōdere cimba. ANtēnę ſic dictę ꝙ ante malum ſint ex trāſuerſo poſitę. Sed et urbs ē italię antēnę ſic dcā ꝙ āte am nem ſit cōſtituta. DVRARE ęquor.i.tolerare ęquor:et poe tice dictū: Nā duro nō tranſit Virg. Durate et uoſmet rebus ſeruate ſecūdis. Sed ut dicius clamare hominem: ideſt cum clamore uocare. Sic eſt durare ęquor: ideſt per duritiem ferre: NON SVNT integra lintea:ideſt non ſunt integri exercitus. NON DII: non fauor diuinus:et priſtina felici tas tui patris. ITERVM PRESSA: nunc ab octauiano: prius autem a Iulio cęſare uel iterum: quia iam ſemel ignouerat octauianus: ſiciliamq; permiſit: Et fortaſſe octauianum tunc deum propitium fuiſſe commemorat. Nunc autem non eſt ignoturus. QVAMVIS pontica pinus: mirum figmentum et tamen manet in tranſlatione. Appellat igitur hanc pi num ideſt nauem per intellectionem ponticam et nobilem: ut alludat ad nobilitatem et glo riam Pompei patris:quam reportauit ex triumpho mitridatis regis ponti:Cum tam poten tem tam bellicoſum ducem nō ſolum in re militari: ſed in multis doctrinis excellentiſſimū regem mitridatem:qui ita ultra.xxii. ānos aduerſus populum romanū pugnauit:ut ſępiſſi me uictoriam reportauerit ſumma felicitate: Nec minori celeritate ſuperauerit et bello cui hydre capita eſſe uiderentur extremam manum impoſuerit. IACTES glorieris. Eſt pro prie iacto frequenter iacio : Inde per tranſlationem dicimus iactare gloriari : qui glorioſi rem de qua gloriantur frequenter huc illucq; proferētes illam iactare uidentur. Eadem ra tione iactare eſt nō profutura loqui:quia iactantur. Virgilius. Talia iactanti ſtridens aqui lone procella Velum aduerſa ferit. Marcellus pręterea addit mittere uoluere defatigare: Quę omnia eodem redeunt. GENVS ET nomen : ideſt nobilitatem generis ex qua ſit nomen: quod famam ſignificat. Virgilius. Et nos aliquod nomenque decuſque attuli mus. Aliquādo nomen ē cognitio. Virgil. Auulſumq; humeris caput et ſine nōie corpus.

O Nauis referent in mare te noui
Fluctus: o qd agis fortiť occupa
Portū: nō ne uides: ut nudū remi
Et malus celeri ſaucius africo gio latus
Antennęq; gemunt iam ſine funibus
Vix durare carinę
Poſſunt imperioſius ęquor
Non tibi ſunt integra lintea:
Non dii: quos iterum preſſa uoces malo:
Quāuis pontica pinus
Siluę filia nobilis
Iactes & genus: & nomen inutile.

NIL PICTIS: expreſſa ſimilitudo: Nã queadmodũ nauigãtes nõ fidũt picturę nauis: ſed robori et armamẽtis: Sic homo non fidat nobilitati: niſi aſſint arma et exercitus. PVPPIBVS .i. nauibus. Puppis pars nauis ẽ ultia et ſublimior: unde ex loco ſuꝑiori in hoſtẽ pugnãt: caſtello etiã ibidem erecto. Carina uenter ẽ nauis et curuatura ſua. Hinc ędificia q̃dam romę in formã carinarũ facta nomẽ illi uię dederũt. Virgi. Et lautis mugire carinis. Sẽtina uero fundũ ẽ nauis in quã quicq̃d iſtillat aquarũ defluit corruptęq; male olent: ũde a ſentiẽdo denõiatur ille locus q̃a uis tetri odoris ſentiat᷑. Et ꝑ trãſlationẽ appellãus ſẽtinã locũ oẽm q̃ ſceleratorũ hominũ receptaculũ ſit. Prora autẽ ꝑma pars ẽ nauigii: q̃d ſi bello paratᷓ: cuſpidẽ qua aquã findit ferratã hẽt diciturq; roſtrũ a ſimilitudie roſtri quod i aue eſt: et hęc nauigia roſtrata appellant᷑. Trãſtra appellãt nautarũ ſedilia. Vir. Tranſtra per et remos. Ex gręca etiã cõſuetudie iuga appellarũt latini. Sunt deniq; fori loca uacua et expedita quę iter nauẽ pambulantibus ꝑbent: ſic dicti ꝙ ꝑ eos ferant᷑. Vtriuſq; dictionis teſtimoniũ e marone his uerſibus petatur. Inde alias aias quę p iuga longa ſedebant Deturbat: laxatq; foros. Pręterea differt nauis a nauigio: nauigiũ eni ẽ tanq̃ genus omne id quo nauigamus: Nauis autẽ eſt ſpecies nauigii. LVDIBRIVM ꝓprie id ẽ quod ludimus deridemuſq;: et quod ludẽdi cã expetimus. Vir. Ne turbata uolẽt rapidis ludibria uẽtis. NVPER tediũ dũ.ſ. in partibus brutianis erat: quarũ cauſa eẽt cũ põ peianis cõiuncta. Afferebat igitᷓ ſibi tediũ diuturnitaſ cõtrouerſiarũ: ſed etiã erat ſolicitus de ſua ſalute. Nunc autẽ illũ deſiderat tanq̃ abſentẽ a partibus cęſarianis cũ quo in gratiã redierat: mordeturq; aſſidua cura cupiens ut rurſus in gratiã redeat. CYCLADAS inſulę ſunt in ionio: quibus ab ortu ſolis egeũ mare ẽ: ab occaſu myrtolũ: occupant aũt ad ſeptingẽta millia. Dicunt᷑ autem cyclades ἀπο του κυκλου .i. a circulo: quoniã nõ niſi longo circuitu ꝑnauigent᷑: uel quia delo inſulę q̃ illarũ media ẽ in circuitu poſitę ſint. NITENTES: quoniã fręquẽtia et nobilitate habitatorum erant in fama. Allegorice aũt ponit illas ꝓ auguſti ducibus q̃ ſibi aduerſi ſunt: q̃ ita illi bellum aſperũ reddũt. ut crebris inſulis interiectũ mare magis ęſtuat.

Nil pictis timidus nauita puppibus
Fidit: tu niſi uentis
Debes ludibrium caue:
Nuper ſolicitum quę mihi tedium
Nunc deſiderium: curaq; non leuis
Interfuſa nitentes
Vites ęquora cycladas

PREDICIT ALLEGORICE INTERITVM. M. ANTONIO PROPTER CONIVNCTIONEM CLEOPATRE ODE. XV.

Ode dicolos: nã metrũ ꝑmis tribus uerſibus aſclepiadeũ: q̃rto glyconicũ. Quod aũt ad argumẽtũ ꝑtinet: ſi porphyrionẽ ſeq̃mur bacchidides ſcriptor gręcus refert multis carmibus troianũ excidiũ a caſſandra ꝑami filia ꝑdictũ fuiſſe. Oratius ãt illũ imitatus iducit nereum marinũ deũ et nympharũ patrẽ aiaduertentẽ helenã nauigio p mare a paride abduci: pene idẽ uaticiari. hęc porphyrio. Ego ãt puto poetã noſtrũ ut i ſuꝑiori ode ꝑ allegoriã. Sex. põpeiũ admõuerat: ſic et hac admõere. M. ãtoniũ ne cleopatrę amore ductus aduerſet᷑ octauiano. Antõius. n. repudiata octauia uxore ſua et cęſaris ſorore adeo ſe cleopatrę ęgypti regię addixerat: ut nihil niſi illius arbitrio gereret: ac tandẽ bellũ aduerſus octauianũ mouit: cõmiſſoq; ꝑlio nauali ſic poſcẽte cleopatra: cũ ipſe terreſtribus copiis lõge ãteiret octauianũ Maritimis ãt eẽt iferior: fuſus fugatuſq; ẽ: Reuerſuſq; i ęgyptũ ac ductus deſpatione rerũ ſibi mortẽ conſciuit diuina indignatione iuſte ciceronianã cedẽ ultus.

PASTOR paris olim paſtor:hic filius priami et hecubę fuit:ſed cũ ex eo pregnãs mater
ſe i ſõnis facē parere putaret: qua breui uniuerſa urbs incēdio flagraret: placuit p̄amo ex
aruſpicũ cõſilio ut puer exponeret᷑. Itaq; inuētus a paſtore ꝑ ſuo nutritus ē: Suſcepitq; ex
oenone nipha duos filios: i quorũ cõtrouerſia cũ ęqſſimũ ſe ꝑbuiſſet: icrebreſceretq; eius
iuſtitię fama: tres deę Pallas Iuno et Venus ſuo ſe iudicio ſubmiſerũt: Illeq; ut helenã q̃ ſi
bi ꝓmittebat᷑ accipet: uenerē cęteris ī pulchritudie ꝑponendã ꝓnũtiauit. Ferũt ut ē in nero
nis troica pugilē fuiſſe adeo excellētē: ut hectorē ſupauerit: ac mox cũ iratus hector illũ ꝑ
dere uellet: paris allatis ꝑ indicio crepũdiis i qbus expoſitus erat ſeſe fratrē illi ꝓbauit. po
ſtremo acceptis. xx. nauibus a p̄amo in gręciã tanq̃ iſionē ſororē repetiturus ꝓfectus hele
nã rapuit. Sed de raptu helenę tã uaria tãq; fabuloſa ꝓferunt᷑: ut difficile ſit uerũ cõiectari
Herodotus eni ſcribit ex ęgyptiorũ ſacerdotũ ſentētia paridē cũ poſt raptã helenã in phry
giam reuerteret᷑: ui tēpeſtatis i canopicũ hoſtiũ nili ipulſum fuiſſe: indeq; ab othone huius
hoſtii cuſtode mēphim ad regē protheũ ductũ: ubi rex cognita rapina paridis ſibi helenam
pecũiaſq; eripuit: affirmãs ſe ea omnia menelao ſeruaturũ: atq; paridē intra triduũ ex ęgy
pto excedere iuſſit. Gręci aũt exercitũ in troiã duxerũt: et anteq̃ urbē obſiderēt legatos q̃
helenã reſq; raptas repeterēt miſerũt. Et cũ negarēt illam apud ſe eē troiani: putarunt ſe ri
deri gręci: urbēq; obſidētes tandē expugnauerũt: Ac nõ inuēta helena i ęgyptũ nauigauit
menelaus: helenãq; et aurũ a protheo recepit. Hęc herodotus. Quid autē homerus ſcribat
neminē q̃ poetam aliquē attigerit latere puto. In troiã eni uult ꝑductã helenã: et expugna
ta urbe inde abductã. Dion autē chryſoſtomus uir multa uariaq; doctrina excellentiſſimus
in eo libro quē ad ilieſes ſcribit: tũ multis ꝑſpicuiſq; cõiecturis: cum ęgyptiorũ ſacra hiſto
ria nitēs p̄mo negat ab hercule troiam urbē potētiſſimã parua manu capi potuiſſe: cũ idem
ſcriptores affirmēt illã in ſequēti bello uix mille nauibus et poſt. x. ãnos expugnari potu
iſſe: Neq; uerisimile eē ꝙ urbs ab hercule diruta tã breui tēpore tantas uires recupaſſet:
qbus ualidiſſimo gręcorũ exercitui tã diu reſtitiſſet. Poſtremo affirmat herculē laumedõti
amicũ fuiſſe: et filiã ſuam telamoni herculis ſocio tradidiſſe. Secũdã autē captiuitatē ita de
fendit: Ait eni Tindarũ duas hũiſſe filias: et cũ clitemneſtrã agamemnoni collocaſſet: et il
le alterã filiã helenã uxorē fratri poſceret: fuiſſe preſto paridē q̃ tindaro ſuaſit: ut cum iam
p̄ncipi gręcorũ alterã collocaſſet: hanc ſibi regis totius aſię maiori natu filio traderet: et af
finitates ēt extra gręciã ſibi cõpare ſtuderet. Aſſenſus ē tindarus. Quapp paris patre fra
tribuſq; bene uolētibus helenã uxorē legitime acceptã Iliũ duxit: magnificētiſſimaſq; nu
ptias hoc iubēte priamo celebrauit. Menelaus ãt ſimulãs ſe totius gręcię uicē dolere ꝙ om
niũ formoſiſſima puella barbaris eēt cõceſſa: cũ tot ex regio ſanguinę illuſtres uiri cui ho
norifice nubere potuiſſet in gręcia reſtarēt: et fratrē et multos alios p̄ncipes ipulit parti pu
ellę ꝑtim prędę ſpe: Erat eni aſia ditiſſima: et gręci eo tēpore pauptate p̄mebãt᷑: ut expediti
onē aduerſus troianos ſumerēt. Nõ ergo rapinę iniuria q̃ nulla erat moti: ſed rapiendi cu
piditate illecti in troiã nauigarũt gręci. Nã ſi iniuria iterceſſiſſet: puellę fratres p̄mi enaui
gaſſēt ad quos iniuria maxīe ꝑtineret: At illi non ierũt. Quã rē occultare cupiēs homerus
ſcribit pollucē et caſtorē iã tũ mortuos fuiſſe. In bello aũt ipſo ceſus ē achilles ab hectore
nõ hector ab achille. Verũ homerus cũ achillē ceſum negare nõ poſſet: extabat eni illius ſe
pulchrũ: extabãt et ſpolia: mortē patrocli et īſidias paridis cõminiſcit᷑. Demum cum gręci
quotidie maioribus cladibus afficerent᷑: uix pace ęquis cõditiõibus ipetrata diſceſſerũt: He
lena paridi relicta: q̃ mortuo deīde marito deiphebo nupſit. p̄amus ãt ad ſenectutē uſq; re
gnauit: cui ſucceſſit hector: et hectori aſtyanax filius. Hec dion ęgyptiorũ hiſtoria affirmat
Addit p̄terea et cõiecturas efficaciſſimas: q̃rit in primis ſi uictores e troia diſceſſerũt gręci
cur pauciſſimi oio ex p̄ncipibus domũ redierint: et ii ſine honore aut auctoritate: nã et aga
memnõ ab uxore adulteroq; iterfectus ē: qđ nũq̃ illi auſi eēnt: ſi triũphãs ut uult homerus

rediſſet: et diomedes q̃ paulo āte deos ſupare potuerat: uxoris ignominiā a ſe pellere non ualēs relicta patria ī italiā aufugit. Vlixes uero ętatē nauigādo cōſumpſit: Idomeneus a ſuis rediens nō ē ſuſceptus. Cōtra uero oīa ꝓſpera troianis euenerūt: nā et helenus iter medios hoſtes regnū aſſecutus ē: Et ęneas antenorq̨ ſibi urbes ī italia cōdidere. Deniq̨ concludit dion et ī homero maximā fuiſſe adulationē: et gręcos natura leuiores et glorioſiores facile fuiſſe aſſenſos. Verū nos tantā cōtrouerſiā aliis cōponendā relinq̃mus: Atq̨ in hoc loco poetā noſtrū et ipſum homerū cui poeta aſtipulat̄ ſeq̃mur. PASTOR paris q̄ hactenus paſtor fuerat: et paſtoris filius creditus. TRAHERet illorū opinionē ſequit̄ qui credunt helenā raptā et p̄ uim abductā: nō aūt ſponte ſecutā: ꝓptereaq̨ poſt excidiū troianū ab agamenone illi ueniā datā et benigne receptam. IDEIS in ida phrygię mōte fabricatis Eſt āt hic mons a teucro q̄ ex creta ꝑuenerat appellatus ida a mōte ida q̄ ī creta erat. PERfidus: qa fidē iuraq̨ hoſpitalitatis fregerat: ſecūdū illos qui

Paſtor cum traheret p̄ freta nauibus
Ideis helenam perfidus hoſpitam
Ingrato celeres obruit ocio
Ventos ut caneret fera
Nereus fata. mala ducis aui domum
Quam multo repetet gręcia milite
Coniurata tuas rumpere nuptias
Et regnum priami uetus
Heu heu quātus equis: quātus adeſt uiris
Sudor: quanta moues funera dardane

cū hoſpitio a menelao ſuſceptū dicūt. Alii āt ſpartā expugnaſſe uolūt. Vir. Me duce dardanius ſpartā expugnauit adulter. HOSPITAM: dicit̄ hoſpes in cōi genere et q̄ ī hoſpitio ſuſcipit: et qui ſuſcipitur. Sed ſeorſum iuenit̄ hęc hoſpita. tę. Ergo et hoſpitā et hoſpitē dicere potuit: Sed et ī neutro ī plurali dicius: ut maria hoſpita teucris. OBRVIT depreſſit. CELERES: epithetū ē uētorū. INGRATO iuiſo et quo uēti peūt: nā ſi uētus aer ē cōmotus adueniēte ocio ceſſat motus: et rurſus ceſſante motu ceſſāt uēti. VT CAneret. i. p̄dicaret. Canere cātare ē: ſed iccirco canere dicūt q̄ p̄dicūt: quoniā antiq̄ oracula carmine edebāt̄. Significat etiā canere laudare: qa ad lyrā canebāt̄ laudes. Vir. Ibant equati nūero regēq̨ canebāt. FERA nō ſolū paridi: ſed troianis uniuerſis. Nereus aūt deus marinus erat occeani filius: q̄ ex ſorore eadēq̨ uxore ſua doride nymphas genuit. MALA aue: malo augurio. DVCIS. ſ. helenā: ſed allegorice itelligit cleopatrā. CONIVRATA: nam queadmodū iuro facit p̄teritū iuratus ſum: ſic cōiuro cōiuratus. NVPTIAS: nuptię dicūtur a nubendo q̄d tegere ſignificat: ūde Statius. Obnubitq̨ caput et tēperat aſtra galero. Nā nouę nuptę caput flammine itegebāt. VETVS: nobile et excellēs. Congeminat iterictionē: ut maiorē cōmoueat cōmiſerationē. Et loquit̄ hęc tanq̄ p̄ſentia ſint. ſic Virgil. Heu quātę miſeris cedes laurētibus inſtāt. QVANTVS e. q. u. et hōibus ſimul et eqs p̄nuntiat laborē futurū. IAM galeā: optime iducit pallada troiāis iratā: pp iniuriā ſibi ī iudicio a paride illatā: cū illi uenerē p̄tuliſſet. DARDANE: ꝓ dardanię: Nā troia olim dano dardania dicta ē. Dardanus enī filius fuit iouis ex electra athlātis filia et cōiuge coriti regis: a quo coritus urbs nōiata ē. Inter dardanū et iaſiū frēs exorta cōtētio poſt mortē coriti ē: Interfecitq̨ iaſium dardanus: et cum parte populi in ſamothraciā enauigauit: atq̨ inde in troiam peruenit: Ibique ſedes poſuit tempore moyſis et anno mundi trigeſimo ſeptimo ſupra tria millia et ſeptingentos: et Erichthonium filium in regno reliquit. AEGIDA ſcutum:

pro pe tamē ſcutū iouis fuit. Nā cū eēt in fatis opus illi eē ſcuto ex pelle amaltheę caprę co
opertū: ſi gygātes ſupare uellet ipſe amaltheā i ſignū cęleſte cōuertit: et eius pelle ſcutū te
xit: qđ απο τησ αιγοσ.i.a capra appellauit. PALLAS a pallāte ab ea ceſo: uel απο
του παλλειν qđ cōcutere ſignificat: qa i bello haſtā q̄tiat. Nequicq̄ ferox p̄ſidio uene
ris: nā tu credis poſſe defendi a uenere cōtra mineruā. Hęc ea rōe fingūtur ab homero: ut
oſtēdat troiāos deſides et luxurioſos: grę cos āt prudētes. ſed cōtra ſcribit dion. PECTes
ce. ut deſides luxurioſiq; faciunt.

Genti: iam galeam pallas: & ęgida
Curruſq; & rabiem parat:
Nequicquā ueneris pręſidio ferox
Pectes ceſariem: grataq; fęminis
Imbelli cythara carmina diuides
Nequicquā thalamo graues
Haſtas: & calami ſpicula gnoſii
Vitabis: ſtrepitūq;: & celerem ſequi
Aiacem: tamen heu ſerus adulteros
Vultus: puluere collines
Non laertiadem exitium tuę
Gentis: non pylium neſtora reſpicis
Vrgent impauidi te ſalaminus
Teucer: & ſteneleus ſciens
Pugnę: ſiue opus imperitare equis

IMBELLI: apta ueneri et nō mar
ti. DIVIDES: qa q ad lyrā carmi
na canūt: alternati modo ſua uoce
utunt̄: mō lyrę ſono. GNOSII.
cretēſis a gnoſo oppido illius iſulę
Valebat āt olim creta ſagittādi arte
Quapp i primis laudabāt̄ in bello
cretēſes ſagittarii. Refert aūt plini
us ęgyptū cretāq; abūdare calamiſ
grauioris pōderis: q ꝑpea ſagittis
idonei ſint. Similes ēt dicit enaſci
in italia: ſed ſolū iuxta rhenū bono
nię fluuiū. COLLINES: detur
pabis.i.cōcretos reddes: qđ et Ma
ro de hectore ſcribit. Et concretos
ſanguie crines. Eſt eni ꝓprie linire
cū aut cera aut aliqua non diſſimili
re q̄ppiā obturamus. unde dicimus
linire uaſa. Aut aliquod ſparſū di
uiſūq; cōcernimus: ut cū capilli q
diſcreti ſunt aliq̄ re cōdēſant̄. LA
ERTIADEM: ulixē laertis filiū:
cui homerus i prudētia atq; aſtutia
p̄mas partes dat: et πτολύπορτον .i. urbiū uaſtatorem appellat: quoniā in re militari
prudētia uires ſupat. Ergo hoc dat ulixi quod nō dat achilli. Sic et poeta nūc nō aiacē q for
tiſſimus fuit: ſed ulixē q prudētiſſimus appellat exitiū gētis troianę. VVLTVS adulteros
dat uultui quod ē hōis: ſed puto dixit adulteros.i.uenuſtos et q ſua uenuſtate facile helenā
in adulteriū ꝓtraxerit: ut ſit ſnīa: deturpabitur ille uultus quo nimiū placuiſti. PYLIVM
neſtora: a pilo urbe eū denōiauit. Fuit neſtor filius nelei: et neptūni nepos. Neleus eni a
fratre pelia regno pulſus pilon urbē cōdidit: neſtorēq; filiū ſucceſſorē reliq̄t: cui lōgiſſima
uita fuit. Vir fuit excellēti fortitudine: nā adoleſcēs epros ſupauit: Deinde perithoo aduer
ſus cētauros optimā operā nauauit. Fuit ut ſcribit homerus et eloquētiſſimus ſimul et ſapi
entiſſimus. TEVCER: de quo dictū ē. Salaminus ex ſalamine iſula: uel q i cypro ſalami
na cōdidit. STELENEVS dux unus ex iis q in equo troiano latitarūt: et capanei filius.
SCIENS pugnę: Priſci i curribus pugnbāt: quos grę ci διφρουσ: quoniā duos ferrēt
appellabāt. Ex iis aūt alter pugnabat: alter equos regebat. Ergo poeta utriuſq; rei peritum
oſtēdit Stelenū: cū ſit ſciens pugnę: atq; celer auriga.i.equorū moderator. MERIOnem:
q inter argiuos egregiū ſe p̄buit. MELIOR.p. nā q̄uis tydeus fortis fuerit de quo Statiuſ
Maior i exiguo regnabat corpore uirtus: tamē diomedes ab homero fortiſſimus d̄ſcribitur
Cū et uenerē et martē illū uulneraſſe fingat. QVEM tu: ordo ē quē tu mollis fugies ueluti

ceruus imemor graminis fugit lupū uiſum ī altera parte uallis. SVBLIMI maximo: nā ꝗ fugiūt uehemēter ex curſu atq; timore hanelāt. uel ſublimi qa uehemētia calidioris hanelitus apparet oculis in altū tendēs. MOLLIS luxurioſus. TVE helenę: Et notat amantiū morē: ꝗ maxima fortiſſimaq; de ſe apđ amicas iactāt: q̄ deinde nō p̄ſtant. IRACVNDA ordo ē. IRACVNDA claſſis achillei. i. ipſe achilles ꝗ cū ſibi ab agamemnone rapta eēt briſeis; adeo rem iniquo aīo tulit: ut diu intra tētoriū latēs in pugnā ꝓdire noluerit: quo tēpore magnā ſtragē grçcorū hectorē dediſſe ferunt. Sua igit̄ ceſſatio expugnationē troię dilatū iri nunc canit nereus. Achillei āt ꝓ achillis et ē datiuus grçcus ꝑ diereſim pro gētiuo latino. PROFERET dič ꝓrogabat tēpus. CERTAS. q. d. a fatis decretas. HYEMES: ānos ut ponat partē āni ꝓ toto anno. Sic Virgi. Ternaq; trāſierint rutilis hiberna ſubactis. ACAICVS gręcus: nā acaia pars ē gręcię. ILIACAS: rectius q̄ troianas. Nam ilium urbs ē: troia regio. Vir. Iliū ī italiā portās uictoſq; penates.

Non auriga piger: merionem quoq;
Noſces. ecce furit te reperire atrox
Tirides melior patre:
Quem tu ceruus uti uallis in altera
Viſum parte lupum graminis imemor
Sublimi fugies mollis hanelitu
Non hoc pollicitus tuę
Iracunda diem proferet ilio
Matroniſq; phrygum claſſis achillei.
Poſt certas hyemes uret achaius
Ignis iliacas domos.

PALINODIAM IN CRATIDIAM VEL TINDARIDEM QVAM CARMINIBVS LESERAT ODE. XVI.

Matre pulchra filia pulchrior
Quē criminoſis cūq; uoles modū

Tricolos ode: nā p̄mus et ſecūdus uerſus Alcaicus eſt ex ſpondeo et iābo: et ceſura pētimeri: et duobus dactilis ſic. o ma. trepul. chra. filia. pulchrior. Tertius eſt dimeter iambicus hypercatalecticus. Quartus pyndaricus ex duobus dactilis: et duobus trocheis. Scribit āt palinodiā. i. cantū contrariū priori: Nam recātat ea q̄ iratus in amicā ſcripſerat: ut eā ſibi recōciliet. Atq; ita inuectiuā excuſat: ut culpā oēm ī iracūdiā reiiciat. Nihil āt quod ad artificium pertineat prętermittit. Captat enim beniuolentiā cum illam pulcherrimam appellat: quo nihil gratius mulieri p̄ſtari poteſt. Deinde carmina in quibus maledixit pro ſuo arbitrio abolenda permittit. PVLCHRA: Antiqui pulchrum lachrymas et ſepulchrum haſpirabant. Magnum ergo ē mulieri ut pulchra ſit: ſed maximum ut ſit pulchra muliere pulchrior. QVEM CRIMINOSIS cumq;. i. quēcumq; per temeſim. CRIMINOSIS: quę crimina inferant. Crimē enim uitium eſt: Sed et cauſam quandoq; ſignificat. Virgil. Et crimine ab uno diſce oēs. In hoc ergo confitetur delictum: ꝗ res ad iracundiā placandā uehemēter cōfert. Sic dauus ille terētianus ſe crucem meritū fatetur. Eſt tamen quoad id fieri poteſt poſt cōfeſſionem adhibēda excuſatio ut hic ubi ī irā culpā reiicit. Scripſerat āt iābicis uerſibus: quoniā pes ille uehemētiā affert; et genus dicendi cōtortū et cōcitatiſſimū et accōmodatum inuectiuis.

Sicq; illo uſus é archilocus poeta:ut Oratius alibi Archilocú ꝓpria rabies armauit iambo Hunc ſocci cepere pedes grádeſq; cóturni. Alterius actú ſermonibus:et populares uincé tem ſtrepitus et natú rebus agédis. SIVE flãma ſiue mari:ſimile illi uirgiliano:Aut pela go danaú inſidias ſuſpectaq; dona ꝑcipitare iubet ſubiectiſq; urere flãmis. ADRIANO ꝓ adriatico:et poſuit ſpém ꝓ genere more ſuo. NON dindimene: hęc cybele é et magna mater:dictáq; eã putãt a dindimo móte phrygię in quo colit̃. Sed de hac dea origo breuiter ꝑſtringéda uidet̃. Ferút ergo apđ athlátios uiros iuſtiſſimoſ cęlú regnaſſe: eúq; homies ha ctenus ſparſim uagátes í unú coegiſſe: atque moribus legi buſq; iformaſſe: frugumq; et aliarú utiliú rerú inuétoré fu iſſe: et imperiú ad occiduas ſe ptétrióaleſq; ptes ꝓpagaſſe:et quoniá ſyderú diligétiſſimus ſpeculator extitit multa futura

Pones iambis ſiue flãma:
Siue mari libet adriano.
Non dindimene: non adytis quatit
Mentem ſacerdotum incola pithius
Non liber ęque. non acuta
Sic geminant coribantes ęra

hóibus ꝑdixiſſe:et ánú a ſolis et méſem ad lunę reuolutioné íſtituiſſe. Quapp cú é uitá mi graſſet diuinis illú honoribus ꝓſecuti ſút:ppetuúq; regé putarút:et đ ſuo nóie cęlú appella rút. Suſcepit ex pluribus uxoribus filios. xxxxv. ſed ex Titea qndecim:q et ſinguli ſingu la ſortiti eſſent nóia:tamé cómuni uocabulo a matre titanes appellati ſunt. Ipſa aút titęa pp multa beneficia í mortales collãta terra é nóiata. Habuit ꝑterea filias quarú excellétiores fuere Baſylea. i. regina:et Rhea: ſed baſylea quę natu maior erat affectu materno oés frés enutriuit:ꝓptereaq; magna mater é uocitata: et poſt patris ad ſupos diſceſſum hypioni fra tri nupſit:ac ſolem et luná pepit. Hęc é igitur magna mater q̃ cybele et dindymene uocat̃. Tradit̃ tamen huius deę et alia in phrygia origo: Dicút enim uetuſtú phrygię et lidię Meo nem:et eú ex dindyme uxore filiá ſuſcepiſſe:quam nutrire nolens exponendá in ſiluis cu rauit:q̃ diuinitus a pardis huiuſcemóiq; feris nutrita é: donec a muliere paſtoris inuéta do múq; abducta cybele nóiata é. Hęc iá adulta forma modeſtia ac prudétia excelluit: nam ex pluribus calamis fiſtulá ꝑma adiuenit:et cymbala:et tympana ad ludos et choreas:et cótra pecudú puerorúq; morbos remedia tulit:q̃bus meritis mater ꝓſpera cognomiata é. hęc fra tris ſaturni uxor:ioué:iunoné:neptunnú et plutoné genuit. Dicta é deorú mater:et datus currus q leonibus trahit̃:et corona turrita í capite. Ná cú terra iterpretet̃ terra turres ſub ſtinet. Sed ut ad poetá q̃doq; reuertar:demóſtrat ipſe maioré furoré eé í ira:q̃ aut í ſacerdo tibus magnę mris aut apollinis cú diuino furore cócitát̃. ergo nó dindymene. i. magna ma ter:nó ęque. i. tantú q̃tit méte ſuorú ſacerdotú cú illos furore corripit:ut triſtęs cure. i. ma gnus amor q̃tiunt méte amãtis. Ná ſacerdotes iſtorú deorú numie correpti uehemeter fu riút:ut ét Vir. í ſybilla oſtédit de q̃ dicit. Nó uultus nó color unus:nó cóptę máſere comę. PIThius apollo. INCola ſacerdotú:qa plerúq; ſacerdos apollinis q̃ pithia dicit̃ ipſius nu minis furoré í ſe cócipit. ergo é icola illius apollo. NON liber. i. bacchus: ná et ipſe bac chátes í ſuis ſacris mulieres q̃s a furore méadas appellát uehemeter cócutit. CORybátes nó ſic geminát. i. cógemiatis ictibus pulſát aera acuta. i. cymbala et reliq̃ huiuſcemói ęnea uaſa:q̃ pulſata tinulú acutúq; ſonú emittút. úde Ouid. Tinnulaq; aera ſonát:et olét myrtęq; crociq;. CORybátes quos ſeruius et nó nulli alii putát dęmóes eé cybeles miſtros. Diodo rus illius filios ex amazonú ſententia ſcribit. Lactantius auté putat eoſdé eſſe et curetes: et latine lares familiares appellari. TRISTES ut irę: Ergo dii quos nominauit non ęque quatiunt et perturbant mentes ſacerdotum; ut irę concutiunt humanas mentes; Quę irę

adeo uehemétes ſũt ut nullo timore cõpeſci poſſint: nõ ferro et bello: nõ ét marinis tẽpeſtatibus. NORICVS enſis: nõ ualidiſſimus enſis: q ex eo ferro qđ i noricis optimũ naſcit̃ cõfectus ſit. Norici.n.ppli ſũt i alpibus iuxta brixiã urbẽ: apđ quos ea ſpẽs ferri orit̃: qđ uulgus acciaiũ uocat. Iſti ppli iter rhetos ãnumerãt̃. Poſuit ergo ſpẽm ꝓ genere queadmodũ ſupra dixit ſpicula gnoſii calami. MARE naufragũ.i.in eã tẽpeſtatẽ iſurgẽs ut nauigãtes i naufragiũ ipellat. NEC ſeuus ignis ſeuus magnus. Vir. Seuus ubi eacidę telo iacet hector. Vel crudelis quoniam oia uorat ignis: ũde Vir. ılicet ignis edax et egyptii ignẽ aial eẽ putarũt: et q̃diu pabulũ iueniat uiuere: deinde extingui. NEC iuppit̃ ruẽs.i.cũ ipetu deſcẽdẽs cũ horrẽdo tumultu: Et itelligit fulmẽ qđ iuppit̃ cõtorquet nõ ſine horrẽdo tõitru ꝓbat irã non facile poſſe extingui: quoniã i nobis a natura iſita ſit: et q̃ a natura ſũt nõ poſſũt a nobis pẽitus auelli. uerũ cũ poeta ſit nõ phyſicas affert rões: ſed fabuloſas. Sed de ꝓmetheo iã dixius. Finxit ergo ſimulacrum ex limo: et imiſit aiam cũ oibus potẽtiis ac uiribus: imiſit appetitũ cõcnpiſcibilem et iraſcibilẽ: deditq; illi ex ſue libidinẽ ex uulpe dolos ex lepore timiditatẽ: ex leone irã: ex aliis itẽ aliđ. Quod ita finxerũt poetę: q̃a ſola rõ hõis ẽ: ꝑturbatiões ãt et motus rõi nõ obtẽperãtes ferini potius putãdi ſũt q̃ hũani. STOMACHO: phyſici i iecore ponũt: ſed poeta reſpexit uſũ loq̃ndi i quo dicimus ſtomachari ꝓ idignari: et ſtomachũ indignationẽ: Sed ét in magna ira q̃cq̃d in ſtomacho bilis reſidet: efferueſcit itumeſcitq;. INSANI leonis.q.d.eã uim ſupbę idignatõis qua leones inſaniũt. Vis uim et ui tãtũ i ſingulari hẽt: Idẽq; ſignificat apđ latios quod apud gręcos Δινααιϲ. Eſt igit̃ uis fortitudo. Vir. Inſtat ui patria pyrrhus. Item uirtus. Vir. Et multa ui muniet albã. Itẽ uiolẽtia. Idẽ. Fit uia ui rũpũt aditus ꝓmoſq; trucidãt. Dicimus ét uim auri.i.copiã auri. IRE: horum fratrũ fabula iam enarrata ẽ. IRE.ſ. Atrei quibus ille fratri filios epulandos dedit. STRAVERE: quoniã deiecere et oppreſſere. Nam ut ſecundis rebus elatos uidemus homines: ſic in aduerſis ꝓſtratos. ET ALTIS urbibus: nã ira ciuilis romã ꝑdidit. CVR: ꝓpter quas: aduerbiũ ꝓnomie. FVNDITus: a fundamẽtis. Sũt eni q̃dam latina aduerbia ad ſimilitudinẽ grę́corũ: q̃ deſinũt in θεν ut οικοθεν.i.ex domo: ut ſunt diuinitus: celitus: funditus. HOSTILE aratrũ: q̃a priſci aratro i cõdendis euertẽdiſq; urbibus utebãt̃. INSOLENS. q̃ſi dicat uictor: nã ex uictoria iſolẽs reddit̃ exercitus. ME QVOq;: admonet plura ſimul: primo ne miret̃ illũ iratũ fuiſſe oli: cũ ipſa nũc iraſcat̃: et excuſat irã q̃ uidet̃ feruori adoleſcẽtię fuiſſe cõdonanda: et oſtẽdit poſſe illam ſperare: ne rurſus ipſe excandeſcat: cũ feruor iuuentutis diſceſſerit.

Triſtes ut irę: quas neq; noricus
Deterret enſis: nec mare naufragum:
Nec ſeuus ignis: nec tremendo
Iuppiter ipſe ruens tumultu.
Fertur prometheus addere principi
Limo coactus particulam undiq;
Deſectam: & inſani leonis
Vim ſtomacho appoſuiſſe noſtro
Irę: tyeſtem exitio graui
Strauere: & altis urbibus ultimę
Stetere cauſę: cur perirent.
Funditus: imprimeretq; muris
Hoſtile aratrum exercitus inſolens:
Compeſce mentem: me quoq; pectoris

DVLCI IVVENTA: ꝓfecto ętas ē ſuauiſſima: qa ī nulla ętate plenius uoluptates pci p unt̃. FERVOR pectoris: deſcriptio irę ē: cū ipſa ſit acceſio ſanguinis circa cor. CELERES. cōcitatos et ueluti torrēs decurrētes. ſed hęc olim. nūc āt cupio mutare TRISTIA mitibus. i. ꝑ his q̄ triſtia et amara dixerā: ponere mitia et iocūda: q̄ſi uelit canere palinodiā imitatus Steſichorū ſiculū poetā: q cū helenā ſuo carmine uitupaſſet: ppeaq; luminibus orbatus eēt: ex oraculo apollinis palinodiā cecinit: ac oculos recepit. RECANTATIS opprobriis. i. i cōtrariū cantatis. Id eni ſignificat aliq̄ndo re in cōpoſitōe: ut retego: reſero. ergo cantatis ꝑ opprobriis laudibus. ꝓbrū uitiū ē: inde opprobriū maledictū: qđ pp probrū infert̃. Iocūditate leporibuſq; referta ē ode qua laudat apđ tyndaridē amicā rus quod mecęnatis mūere i ſabinis poſſidebat: ipſamq; ad illud iuitat cū dii quoque illo ſe oblectēt. Nā dicit faunū relicto lyceo illuc trāſiſſe. poſtrēo ꝓmittit eā fore tutā a cyro riuali. VELox uel tunc uelox cum ex arcadia ubi lyceus ē uēiat i ſabios ad lucretilē mōtē: uel ſp uelox qa capnis pedibus ſit. AMEnum recte poſitū: Nā amenitatem ī agris dicius: Dicūtq; amena ſcđm ſeruiū loca q̄ fructū qđē nō ferūt: ſed uoluptatē ex pulchritudie p̄bent: q̄i a munia. i.

Tentauit in dulci iuuenta
Feruor: & in celeres iambos
Miſit furentem. nunc ego mitibus
Mutare quero triſtia dum mihi
Fias recantatis amica
Opprobriis: animūq; reddas

LAVDES MONTIS LVCRETILIS
ODE. XVII.

Velox amenum ſępe lucretilem
Mutat lyceo faunus: & igneam
Defendit ęſtatem capellis
Vſq; meis: pluuioſq; uentos.
Impune tutum per nemus arbutos
Querunt latentes: & thima deuię

ſine mūere. Vel potius dicēus amēa loca pulchra ſiue fructuoſa ſint ſiue īfructuoſa: ꝙ ſua pulchritudie ad ſe amādū nos alliciāt. MVTAT: qa liquit lyceū et uēit i lucretilē. Lyceus mons i arcadia ſic dictus απο των λυκων. i. a lupis qbus pp frequētiā pecudū abūdabat: i quo ſacra pani paſtorū deo celebrabāt̃ lycea dcā: et deide ad romāos p euādrū delata latine uocāt̃ lupcalia. AESTATEM ab eſtu qa calore abūdat nōiatur eſtas. DEFENdit defendēdo remouet calorē. Dicūt eni latini defēdo frigus tibi. Vir. Solſtitiū pecori defendite iā uēit ęſtas. Itē defēdo te a frigore. Vir. Hic ego dū teneras defēdo a frigore myrtus In quo imitāt̃ gręci: illi eni αμυνω. i. defendo eodē mō ponūt. CAPELlis: a capra ē capella: et capra a carpēdo dicit̃: Nulla. n. ex q̄drupedibus maiori detrimēto carpit arbores: nā earū morſu tactę areſcūt pp noxiū calorē quē illę a febri q̄ aſſidue laborāt hēnt illiſ ipri mūt: eſtq; adeo uenēoſa res ut oleas citra morſū lābēdo areſaciāt. quapp nefas erat caprā imolare minerue: q oleę iuētrix fuit. Archelaus affirmat capras nūq̄ febri carere: neq; niſi p nares reſpirare: ppeaq; nō p̄ſtabat̃ de earū ſanitate i uēditiōibus: ſatis. n. erat ꝙ uēditor diceret: Aio illas bene eſſe et bene bibere. PLVVIOS: pluuias inducentes: quaſi dicat auſtrinos qui pecori nocent. ARBVTOS: nam has arbores libenter edunt. Virgilius. Depulſis arbutus ędis. Et alibi. Dant arbuta ſyluę. Eſt autem arbutus quę ſemper frondeſcit: et quāuis apud nos non multum creſcat: tamen ſcribit Iuba in africa fuiſſe arbutū:

quę ad qnquagīta cubitos creuerit. Deuię q̄ loca deuia paſcētes ſectent̄. VXORES: abuſiue p̄ acyrologiā: nā in ſolo hōie ſūt legitię cōpatę nuptię. Dicit̄ aūt uxor q̄ͥ unxor: q̄a ūgeret̄ nouę nuptę: uel ē uxor q̄ͥ ut ſoror: q̄a ꝓ ſorore amāda tractādaq; ſit. MARI. ſ. hirci q̄ ſp̄ uirus. i. uehemētē ſed abhorrēdū odorē emittit. VIRIDes colubras: uehemēter enī nocēt pecori ſerpētes illi quos q̄a ūbra delectāt̄ colubros appellāt. Vir. Aut tecto aſſuetus tecto ſuccedere et ūbrę. Snia igit̄ ē ꝙ p̄ſētia fauni oīa noxia a pecore arceat. EDILIA edorū ſtabula. Eadē rōne caprilia ouilia porcilia eq̄lia et his ſimilia dixerūt: qui ſcribūt de agricultura ab iis q̄drupedibus q̄ i. illis cōtinent̄. Dixerūt ēt fęnilia i q̄bus fęnū ſeruet̄. MARtialis: q̄a marti cōſecratus ſit. Vir. Martius a ſtabulis rapuit lupus: Nā et ui et iſidiis ualet lupus āt ab eo ē q̄d ē λυκοσ apud gręcos: Nā ip̄m hoc aīal απο τη λυκησ. i. a luce denōiant. Credidit āt iq̄tas rictū lupinū ualere ad noxia propulſanda: quapp illū ad hoſtia ſuſpēdere cōſueuerāt. VTCūq; ubicūq; ſecd̄m acronē: uel quomodocūq;.

Olentis uxores mariti:
Nec uirides metuunt colubras:
Nec martiales edilia lupos
Vtcūq; dulci tyndari fiſtula
Valles: & uſticę cubantis
Leuia perſonuere ſaxa
Dii me tuentur: diis pietas mea
Et muſa cordi eſt. hic tibi copia
Manabit ad plenum benigno
Ruris bonorum opulenta cornu

Cū igit̄ et amena ſimul et tuta eē loca demōſtrauit: iuitat tyndari ut ſecū i illis hitet: et copiā rerū pollicet̄. DVLCI: q̄ dulcē ſonū emittit. Sit āt ordo: o tyndari diiſtuent̄ me: et pietas et muſa mea ē cordi diis: quōcūq; uel ubicūq; iſtę ualles i q̄bus ſū et ſaxa uſticę. i. mons uſticus pſonuere dulci mea fiſtula. Vt ſit ſnia quōcūq; ego canā: q̄ cātus reddit̄ ex reboatōe huius uallis: et mōtis dii me tuent̄. VSTICE cubātis: alii mōtē dicūt eē quē appellat cubātē: q̄a nō multū ſurgat i altū. Alii uolūt eē fluuiū quē appellet cubātē quoniā p̄ ima uallis cubet. optime āt dixit pſonuere: quoniā reboatio ex cōcauitate ualliū naſcitur DIIS pietas m. p trāſitū oſtēdit deos tueri: eos i q̄bus ē pietas: ipios āt negligere. pp quod ſcribit et diuus Hyero. ſe nunq̄ iueniſſe piū q̄ mala morte piſſet. ET MVSA. q. d. religio i muſis. Nā poetę ſacerdotes muſarū ſunt. Vir. Me uero dulces āte oīa muſę Quarū ſacra fero igēti pculſus amore accipiāt. HIC: i iſto agro i quo demōſtraui oīa tuta eē. COPia affluētia: dicit̄ ēt copia ptās et facultas rei. Ouidi. Ante ait emoriar q̄ ſit tibi copia nrī: In plurali āt copias dicius exercitū ēt ſi puus ſit: ūde et copiolas dixerūt. OPVLēta: opibus exuberās: oīa eni q̄ deſinūt i lētus exuberātiā denotāt: ut ſōnolētus temulētus et ſimilia. AD PLEnū: ita manabit ut nihil deſit. BENIGNO cornu: liberali et abūdāti: ē aūt metaphora a cornu fortūę quo dicit̄ diuitias cōſueſſe lārgiri. Diodorus āt ſiculus d̄ cornu hęc refert. Hāmonē libyę regē rheā ſaturni filiā uxorē duxiſſe: reuertētēq; iuxta ceraunia uirginē iueniſſe pulcherrimā amaltheā nōie ac cōpreſſiſſe: et illā ꝓximę regiōis dominā feciſſe: que in ſimilitudinē bouini cornu eſſet formata: q̄ fertiliſſima erat: et deinde cornu amaltheę ē nominata. Quod nomen a poſteris in quācumq; fertilem terram traductum eſt. Alii dicūt herculem aduerſus acheloum fluuiū pugnaſſe: et cū achelous i taurum ſe cōuertiſſet illi alterū cornu detraxiſſe: q̄d nymphę pomis et floribus repletū copię cōſacrarūt: de quo Ouid. naiades hoc pomis et odore et flore repletū ſacrarūt; diueſq; meo bōa copia cornu ē

Hic in reducta ualle caniculę
Vitabis eſtus: & fide theia
Diſces laborantes in uno
Penelopen: uitreamq; circen
Hic innocentis pocula leſbii
Duces ſub umbra: nec ſemeleius
Cum marte confundet thyoneus
Pręlia: nec metues proteruum

REDVCTA ſcpata a planitie. CANICVLA ſydus ē in cētro ipſius cęli: quē gręci ſyriū uocāt: uolūtq; orionis canē fuiſſe. Alii dicūt illā eē canē quę uulpē thebanos agros populantē occidere uoluit: ſed iuppiter utrūq; in cęleſtia ſydera trāſtulit. Hęc enim canis europę cuſtos cū dracone data ē: et deīde medicinę cā ꝓcridi oblata: quā cephalus ꝓcridis maritus ad uulpē quā dixi ꝓduxerat. Sunt q dicāt hanc eē neerā canē q̄ icarū ab athenieſibus occiſum et iſepultū relictū erigone filię oſtēdit: Quapp cū in himetio mōte poſt patrem ſepultū ſe erigonē laqueo ſuſpēdiſſet: iuppiter ꝑcibus bacchi erigonē in uirginē: icarū in arcturū: et canē in ſyriū cōuertit. Cū ad caniculā ſol aſcēdit corpora hūana lāgore afficiūtur: p ſe noxia ſtella ē: et morbos creat: et ſi adiuuat̄ in totū ānū extēdit morbos. Vir. Et i totū regnaret ſyrius annū. Dicitur āt ſyrius a lōgo tractu: Nā magnitudine ſua triū ſignorū ſpatiū occupare uidet̄. THEIA a ciuitate theia: q̄ anacreontis poetę lyrici patria fuit. FIDE chorda: q̄uis fidis nomē latinū ſit: chorda gręcum. PENElopen: hęc filia icari ſiue icarioti ulixi nupta ē: et cū ille. xx. ānos abfuiſſet integra incorruptaq; māſit: ſed ulixē ſemp deſiderauit. Circe āt filia ęete ex hecate ſecūdū diodorū oium ueneficarū maxia ac crudeliſſima: Hęc oium herbarū uires cognouit: et pharmacū ad amorē cōparandū adiuenit: quod gręci philtron dicunt. Vxor fuit ſarmatarū regis: quē ueneno pdidit: ac tandē ſua crudelitate pulſa in italiā uenit et locū olim iſulā nūc cōtinentē occupauit: q ab ea circei ſunt nōiati. Hęc diodorus. Pleriq; tamē non eā ęetę: ſed ſolis filiā uolūt: quę blāditiis ad ſe nauigātes allicere: deīde in ſues uerſos leones ue aut i alias beſtias mutare cōſueuerit. Mutauerat ergo hęc aliquot ex ulixis ſocios: quod cū ulixes audiuiſſet accepto a mercurio pharmaco itrepidus acceſſit. Vnde et illa ſocios in priſtinam formam reduxit: et ex eo Telogonum ſuſcepit. Ergo et Penelope et Circe in uno Vlixe laborabant: id eſt ipſum amabant. Nam laborioſa res eſt amor. Circe prima ludos inſtituit in honorem ſolis patris ſui: Vnde circum ab ea dictum putant. LESBII: quia inde erant optima uina Virgil. Quę metymneo carpit de palmite leſbos. INNOCENTIS: quaſi dicat ita temperati ut non noceat. THYONEVS: multi dicunt bacchi hunc fuiſſe filium et in chio iſula regnaſſe: et filium thoantem ſui ſucceſſorem in ea reliquiſſe: Hunc dicunt cum bouem ſubripuiſſet et illum ruſtici opprimere uellent a patre in uenatorem: et bouem in ceruum eſſe conuerſum. Verum hic ꝓ baccho ponitur. Vel dicemus eſſe unū de nominibus bacchi αϖο του θύειν .i. furere: qa bacchātes furore in ſuis ſacris ꝑcipiant̄. Quāuis diodorus fabulā bacchi de uini origie ad phyſicā referat: et thyonē apud ꝑſcos terrā fuiſſe appellatā dicat. SEMEleius: qa ſemeles filius fuit. CONfūdet: cōmiſcebit. CVM marte. q. d. non imiſceat ꝑlia q̄ nō ad ſe ptinēt ſed ad martē. Snia ē: nō uenieus i eā ebrietatē in q̄ multi cū uēiſſent i ꝑlia irruerūt: ut de cētauris legit̄. PROteruū. i. ꝓcacē i quo inſit ipudēs et arrogās audacia: dicit̄. n. ꝓteruus a ꝓterēdo q oīa ſub pedibus eē uelit: et nullus ſit pudor in petēdo et audēdo. SVSpecta. q. d. obſeruata et de q̄ ſuſpitio apđ eū ſit ne i amore illi cōreſpōdeat. Ergo tu ſuſpecta cyro nō metues hic apud nos ne ipſe male coniiciat manus. TIBI

diſpari.i.i amore ſibi nō cōreſpondēti:nō ē ergo male diſpari:ſed male.i.pnitioſe cōiicia Cōiicere āt māus uerbera iferre ſignificat: ſed magis ē i cōſuetudie ut dicāus cōiicio manus i te:q̄ cōiicio māus tibi. Poetę uero ſępe ponūt datiuū loco acctiui cū ꝑpoſitiōe. Virg. It clamor cęlo.i.ad cęlū. INCONTInentes:nō cōtinētes ab iniuria. Ad Quītiliū uarū poetā egregiū ſibiq3 aiciſſimū ē ode:quē hortat ut i ſuo tyburtino uites ferat:qa et ager ille optima fert uina: et illa modeſte ſumpta curis nos ſoluant. Nam imoderata pocula ꝑlia iducūt: quod i cētauris uidemus. SAcra.ſ.baccho Vitis aūt dicit a uiuēdo: quoniā ad lōgiſſimū tpus durat teſte ēt Plinio:neq3 cariē ſētit: uenitq3 ad tantā craſſitudinē: ut populoniē q̄ urbs etrurię fuit ex una uite ſimulacrū iunōiſ extiterit: et in tēplo dianę epheſię ex una uite factę ſint ſcalę. SEVERIS plātaueriſ. Vir. Optima uinetis ſatio. Facit āt in ꝑterito ſeui: ut alia uerba q̄ in ro exeūt ut quero q̄ſiui et tero triui. In cōpoſitione aliquando diſcedit a ꝑma notiōe: ut deſero. Inſero autē ſi de arbore dicamus erit inſitum: ſi de aliis rebus inſertum. PRIVS .ſ.quaſi dicat relinque curam aliarum arborum: ut uites feras. MITE: uel bene excultū ſecūdū Acronē:hinc Virg. Ea nec māſueſcit hēndo. Vel mite.i. mitia et ſuauia ferens. TYBVRIS de quo iā dictū ē. CATILLI:tyburtius cōdidit:ſed poeta fratrē ꝓ fratre poſuit. Sic Virg. Reuocato a ſanguine teucri.i.dardani. SOLVM: terrā:ſed qcqd ē quo aliqd ſubſtētat id ſibi ſolū ē: ūde aerē auibus ſolū dicēus: et aq̄s nauibus. Vir. Subtrahitq3 ſolū d mari dixit. SICcis: rō ē cur ſint ferēdę uites:nā uino curę pelluntr:q̄ ſiccos.i.ſobrios nimis corrodūt. Siccis ergo nō madidis uino qd lętitiā hilaritatēq3 exhibet. Vir. Adſit lętitię bacchus datori. SOLIcitudies.i.curę q̄ nos ſp ſolicitos āxioſq3 reddūt. Solicitare āt ē curā alicuius rei iniicere q̄ āxius ſis. MORdaces:quoniā curę cor ipſū ut titii uultur exedūt:quapp recte gręci curas μελεδωνας q̄i mēbra exedētes appellāt:et nri dixerūt ꝙ ſpūs triſtis dſiccat oſſa. QVIS p.u.:pfcā argumētatio:poſuit.n. ꝓpoſitionē q̄ fuit ꝙ uites ſereret:deide attulit rōem ſiccis oīa et reliq̄. Nūc adiūgit cōfirmatōem rōis. deide exēplis rē exornabit atq3 āplificabit:qs ergo poſt uia.i.poſtq̄ uio ſe hilarē reddidit. INcrepet ꝓ icrepabit.i.repndet et uitupabit tāq̄ rē durā et miſerā:et poſuit increpet.i.grauit feret:ut ſit cōſequēs ꝓ ātecedēti:nā ea uitupāus q̄ grauit ferimus. icrepare āt ē dictū a crepitu ſonituq3 uerborū:nā repēhendētis ē crepitū ſonitūq3 i uoce adhibere:et q̄ſi aſꝑioribus uerbis itonare:qd fit ſępe ex ira:tūcq3 orō amara ē audiēti. q̄doq3 fit ex q̄dā familiaritate:q̄ res excitat potius q̄ ꝑturbet:et i hac ultia ſignificatōe dixit maro. Tū bitię dedit icrepitās. Poſuit āt duo grauiſſia:q̄ qdē ſi poculis molleſcūt:reliq̄ oia molliſſia reddēt Nā et ꝑicula et labores itolerabiles affert militia: pauptas āt difficultatē oium rerū habet.

Suſpecta cyrrum: ne male diſpari
Incontinentes coniiciat manus
Et ſcindat herentem coronam
Crinibus: immeritāq3 ueſtem

AD VARVM QVINTILIVM LAVDAT VINVM MODERATE SVMPTVM ODE. XVIII.

NVllā uare ſacra uitę prius ſeueris arborē
Circa mite ſolū tyburis:& męnia catilli:
Siccis oīa nam dura deus ꝓpoſuit:neq3
Mordaces aliter fugiunt ſolicitudines.
Quis poſt uina grauē militiā:aut paupiē icrepet

QVIS NON TE.p.b.per eclypſim uerbum ſubtraxit:ut uehementiam induceret in dicendo. Dicas itaq;: Quis ergo o bacche non potius te uelit aut ſequatur: q̃ iſtas curas. PATER: uel quia omnes dii patres ſunt: uel quia epithetum ſit bacchi. Nam liber pater dicit̃ uel quia mitem ſe prebeat ut patres ſolent: uel quia liberis ciuitatibus prçeſt in qbus admi niſtratores nó domini ſed patris uice fungũtur. DECENS VENVS: optime poſuit cõ uenienté comitem bacchi. Verum ut in poculis modũ adhibendũ prçcipit: ſic et in iuuenere: ꝓpteraq; decés dixit.i.qua ob ſeruetur quedam condecentia et decorũ. Vel dixit decens qa in conuiuio requirit̃ uenuſtas quedã remota ab omni triſtio ri grauitate.

Exornatio é hçc q̃ in oratoria argumétatione quarta é. Pro poſuerat enim eé ſumendum uinũ: ſed modeſte. Deinde at tulerat rationé ꝙ ſiccis omnia

Quis nõ te potius bacche: teq; decés uẽus?
Ac nequis modici tranſiliat munera liberi
Cétaurea monet cũ laphytis rixa ſup mero
Debellata monet ſithoniis nõ leuis euhius
Cum fas: atq; nefas exiguo fine libidinum

eſſent dura. Deinde confirmationé rationis: ꝙ neq; militia neq; pauptas uino exhilaratis grauis eſt. Nunc per exempla inducit exornationem rationis demonſtrans niſi modus obſeruetur quot ſequãtur incómoda. Hçc ego ea ratione in hoc loco aperui: ut oſtenderem uiam uolétibus et alibi huiuſcemodi omnia p ſeipſos iueſtigare. Ordo aũt ſit: Rixa cétaurea.i.a centauris mota cum laphytis ſup mero monet nos nequis tranſiliat munera modici liberi. TRANSILIAT plus eſt q̃ tranſeat. Tranſit enim etiã lento paſſu: tranſilit aũt ſaltu: Nam é ex trans et ſalio. MODICI: modeſti et téperati. CENTAVREA ab eo quod é centaurus. Fuerunt aũt centauri Iſionis ex nube filii. Ferunt enim Iſioné cócubitum iunonis cócupiſſe: Iunonéq; rem ad iouem detuliſſe: ac illius iuſſu ſimulachrũ ꝙ iuno uideri poſſet ex nube formaſſe: et iſioni obieciſſe. Credidit ſtultus ſe cũ iunone coire: cũ coiret cum nube. Ex eo igitur cócubitu cócepit nubes peperitq; cétauros. Huius fabulç allegoriã ego in noſtris chamalduléſibus diſputatóibus ſub nomine tui parétis ducis iuictiſſimi çditis diligétiſſime ꝓſecutus ſum. Iſion enim tyrãnus eſt qui dum iunoné.i.ampla regna: et ſupra ſuas uires optat. Nam dea regnorũ iuno habet̃: ꝓ iunone nubé.i.uanas res aſſequit̃. Fruſtrãtur eni illũ ſuç cogitatióes. Vnde filios gignit móſtruoſos.i.efferatos effectus. Dicũtur aũt caput brachiaq; et pectus humama habuiſſe: reliqua uero mébra eqna: hi ad perithoi nuptias iuitati cũ nimio uino ebrii eént nouã nuptã rape uoluerũt: qua ex re inter ipſos et laphytas q ꝓ defenſione mulieris certabãt exorta eſt pugna: ac multi utrinq; ceſi. Affuerũt ét puellç: hercules: neſtor: theſeus: et alii excellentes uiri. Sunt q referant ad hiſtoriã dicãtq; fuiſſe ſatellites regis theſſaliç: q iuſſi a domio boues oeſtro pcitos cóſeq et domũ reuocare: q cũ pedibus aſſeq nó ualerét equos aſcéderũt et tandé cóſecuti illos ſtimulis pũgétes reuocarũt: itaq; niſi i equis putati ſũt bimébres: Et quoniã tauros pũgebãt κενταυροι ſũt dicti. κεντευω eni pũgo é et ταυροσ taurus. Laphytç ſiue lapytç dicunt̃: nã ſçpe haſpiratio in nóibus grçcis ſubtrahit̃: úde é ſpera ꝓ ſphera: Erãt aũt populi theſſaliç ſub perithoo. hãc pugnã etiã maro baccho iputat: Scribit eni Bacchus et ad culpã cauſas dedit ille furétes Cétauros loeto domuit rhoetũq; pholũq;. EVHIVS bacchus: hoc.n.nóie donatus é a ioue cũ illi i bello gygãteo optimã operã nauaſſet: Id ãt ſignificat bonũ filiũ: nã ευ bene et υἑυσ filius. SITHOnibus tracéſibus apđ quos ex iſtituto orphei celebrabantur orgya bacchi. Virgilius. Sithoniaſq; niues hyemis ſubeamus aquoſç

CVM AVIDI.i.in libidinem proni ꝓpter ebrietaté. DISCERNVNT: diſtinguũt. EXIGVO fine. FAS atq; nefas iuſtũ ei iniuſtũ.i.paruam uolũt eſſe differentiá inter iuſtum et iniuſtũ. Nam ebrii nó aniaduertuut quid interſit inter turpe et honeſtũ. Sic Iuuenalis. Quid eni uenus ebria curat: Inguinis et capitis quę ſint diſcrimina neſcit. Quapropter ego nó quatiam te nó irritabo te.i.nó bibá pluſq̃ oportet. O CANDIDE.i.pulchre Ná pulcherrimus pingit̃ bacchus: úde Saphos accedát capiti cornua bacchus eris. BASSAREV uocatiuus remota s. a nóiatiuo: ut theſeus o theſeu ſic páteus pantu: ut Vir. Quo res ſũma loco pantu. Eſt enim πάντευσ πάντευ. Dicit̃ aũt baſſareus a ſpetie quadam talaris ueſtis qua bacchę in ſacris illius utebátur: Ex qua et ipſę baſſarides appellabátur. Perſius. Et raptũ uitulo caput ablatura ſuperbo. Baſſaris et lyncen menas flexura coribis

Diſcernũt auidi: nõ ego te candide baſſareu
Inuitũ quatiá: nec uariis obſita frondibus
Sub diuo rapiam. ſeua tene cũ berecinthio
Cornu tympana: quę ſubſeqt̃ cecus amor ſui
Et tollens uacuũ plus nimio gloria uerticẽ
Arcaniq; fides prodiga perlucidior uitro

Voluntq; ueſtem ipſam a parte lidyę baſſera nominata ſic dici. Alii dicunt trhaces in his ſacris pelles lyncum adhibere: quas pelles ipſi baſſaras uocent. NEC RAPIAM ſub diuo: ideſt nó proferam in publicũ. OBSITA circũdata uariis frondibus quos thyrſos uocabant: Nam haſtas inuolutas pampinis tenebant in his ſacris. Eſt igit̃ ſentétia: non arcana naturę uel quę celanda ſunt in publicum ꝓferam. Et allegorice dicit nó ſemper ſecreta uinũ prodere. SVB DIVO.i.ſub ioue: qui aer eſt. Ergo ille dicitur ſub diuo eſſe q̧ nullo tegitur tecto. Et quoniam qui é ſub diuo in aperto eſt: icc irco in hoc loco poeta dixit ſub diuo.i.in publicum. TENE.i.cótine et coherce ebrietatem: ſicut in berecynthio reprimitur ebrietas per myſteria matris deum. Ergo poſuit in hoc loco tympana et cornu ꝓ ebrietate. QVAE TYMPANA.i.quam ebrietatem. CECVS amor: incóſiderata q̃dam cupiditas. SVI.ſ.ebrii ut quod ex uſu ſibi é id ſequatur: nec uideat ęquũ ne ſit an iniquũ. Vel ſui.i.eius ebrietatis. Nam qui ſemel modum egreſſi ſunt in bibendo: idem ſemper facere cupiunt. ET TOLLENS uacuum. Sequitur etiam ebrietaté ſtulta quędam et inanis gloria et iactantia. EXTOLLENS uerticem.i.caput. VACVVM ſine cerebro.i.ſine prudentia.i.ſuperbe ſe efferens: Nam ebriorum é ut multa de ſe ſtultiſſime ſimul et arrogantiſſime iactent: et ſupbe efferant̃: quod p ſimilitudiné dicimus extollere caput. Vertex auté cacumen é et mótis et capitis a uertédo dictus: quoniá quę ibi naſcunt̃ partim in dextram partim in ſiniſtram uertant̃. Hinc dicimus diuortia aquarũ: quia in iugo mótis diuertátur aquę: et alię hinc alię illinc deſcendát. Dicimus etiá uerticé in cęlo: qué gręci polum appellant. Virg. Hic uertex nobis ſemp ſublimis: aſt illum ſub pedibus nox atra uidet maneſq; ꝓfundi. ARCANIq;.ſ.p.ideſt pfidia: ná fides quę é ꝓdiga.i.quę ꝓmit ſecreta: et q̃ndo et cui nó debet: nó iam fides ſed pfidia é. ARCANI ſecreti ſuę fidei cómiſſi: Et eſt metaphora ab eo q̧ ultra modũ erogat pecũias neq; uidet aut cui aut q̃ntũ det. PERLVCIdior uitro: ná ut in uitro apparét oia q̃ intra ſe cótinet: ſic in hóie futili apparét oia q̃ ſibi credita ſunt.

CONQVERITVR ITERVM AMORI SVBIICI PROPTER GLYCERAE PVLCHRITVDINEM ODE. XVIIII.

Amatorie ſcripta ode: ſed q̃ tamé occultius demóſtret noſtra nos culpa icidere in amores.

Primus uerſus glyconicus: Secundus aſclepiadeus. SEVA MATER: nam nō cupido ſolum: uerū etiam uenus crudelis ē habēda. CVPIDINVM: plurales eni ſunt. Primus eni cupido ſecundi mercurii et primę dianę filius fuit. Secūdus ut ſimonidi placet ex ſola uenere natus ē. Tertius ex uenere et marte. Alii dicunt uenerem fuiſſe unam ex cupidinibus: et reliquis antiquiorem. Refert Auſonius cupidinē quandoq; in myrteta herebi deuo laſſe: atq; ibi ab heroidibus quę ꝓpter illum multos labores ac demū mortem paſſę fuerant captū fuiſſe: et i alta myrto cruci affixū: Ipſe tamē mox inter uētu ueneris q̄ illi cathenas a uulcano fabricatas minitabat̃ non ſolū eū liberauerūt: uerū etiā a uenere ut illi ueniam daret impetrarūt. SEMELE puer. i. filius uel puer: qa ſic pingitur. Dicunt enim illū quandoq; a gygātibus diſcerptum fuiſſe ac elixatum: ſed rurſus a cerere mēbris compoſitis in pulcherrimum adoleſcētulum

Mater ſęua cupidinum
Thebanęq; iubet me ſemeleſ puer
Et laſciua licentia
Finitis animum reddere amoribus.
Vrit me glycerę nitor
Splendentis pario marmore purius
Vrit grata proteruitas:

reductū. Quod Diodorus ad phyſicam refert: nam ex terra et imbre incrementū accipit uitis ad uuas creandas: quę ab agricolis carpuntur calcanturq;: et multi uinum decoquunt. Deinde ceres rurſus membra componit: Nam quot ānis terra ſuccum ad nouas uuas ſubminiſtrat. Sed de ſemele iam diximus. ET LASCIVA licentia. Tria poſuit ad amorem excitandum ualidiſſima: Venus: uinum: et laſciua: ideſt mollis et ocioſa licentia. Venus enim ſi accedat uinum exardeſcit. Ex laſciuia autem oriri amorem noſter petrarca eleganꝰtiſſime docet: preſertim ſi in ea aſſūmimus nobis licentiam: ideſt nō conceſſum arbitrium. Quapropter et terentianus ille demea filium reprehendēs ex nimio ocio ſibi amorem ꝓuenire affirmat: Et alio in loco deteriores eſſe homines licentia ſcribit. Iſta ergo tria iubent tanq̄ domini reddere animum amoribus finitis. Iubent quia cum non repugnamus a principio illis: animū ad ſe rapiunt: ut neceſſe ſit obtemperare: Et iubent reddere: nam ſeruus effectus animus debetur iam illi perturbationi cuius eſt ſeruus. FINITIS: nam ſępe amor extinctus in uita ocioſa et uoluptuoſa reuiuiſcit. Differt autem licentia a libertate: Nam licentia eſt cum id nobis arrogamus quod non licet. Libertas uero cum nulla re deterremur: quin ea quę honeſta ſunt aperte agamus. NITOR ſplendor et pulchritudo quę eſt efficax cauſa amoris. Nam amor ſecundum Platonem eſt deſiderium pulchritudinis. PARIO. paros una eſt e cycladibus: in qua effodiebatur candidiſſimum marmor. Virgil. Paruis ue lapis circundatus auro. Primi enim qui in ſtatuaria claruerunt uſi ſunt marmore candido ex inſula paro: quem lapidem lychnicem appellabant: quia ad lucernas in cuniculis cederetur. VRIT: eſt enim amoris urere. Virgilius. Eſt mollis flamma medullas. Et eſt repetitio. GRATA PROTERVITAS: grata quędam obſtinatio et inſolentia. Nam cariora uiris ſunt quę ipſi non ſine quadam difficultate aſſequuntur modo terminum non excedat: Tunc enim grata eſt. hinc Martialis. Nolo nimis facilem difficilemq; nimis. Verum quod medium eſt: quodq; inter utrumq; probatur. Nec uolo quę cruciet: nec uolo quę ſatiet. Erat ergo proterua citra modum: ita ut accenderet deſiderium. Nam teſte Lucano Nitimur in uetitum ſemper cupimuſque negata: non tamen deterreret. Vel dic proteruitas. i. laſciuia quę nobis in alienis potius q̄ in noſtris mulieribus iocunda eſt.

LVBRICVS ASPICI: metaphorice. Nam queádmodú loca quędam ſunt ita lubrica ut contineri nequeamus quin labamur et ruamus: ita quidam uultus ita placent: ut nó poſſimus contineri quin illos aſpiciamus: hoſqꝫ lubricos appellat. TOTA RVENS magna eſt uehementia ueneris in me: et totas effundit uires: Non enī uenit in qua re ratio quędā et modeſtia eſſe poſſit: ſed ruit. i. impetu et non conſilio fertur: et ruit tota. i. omnibus uiribus. CYPRON deſeruit. q. d. ita in me conuerſa eſt: ut nihil aliud curet: imo loca etiam

Et uultus nimium lubricus aſpici.
In me tota ruens uenus
Cypron deſeruit: nec patitur ſcythas
Et uerſis animoſum equis parthum
Dicere: nec quæ nihil attinent.
Hic mihi uiuum ceſpitem. hic
Verbenas pueri ponite: thuraqꝫ
Bimi cum patera meri:
Mactata ueniet lenior hoſtia.

ſibi gratiſſima: ut me petat deſerat. SCYTHAS: populi ſunt ſeptētrionales: Iſti olim ſeipſos ſcolotos appellabāt: ut inquit herodotus. A gręcis āt appellātur ſcythę ab eorum rege: de quo hęc narrāt. Referūt enim herculem a deuicto gerione redeūtem in ea loca deſerta deueniſſe: et frigore oppreſſum leonina pelle ſupinducta obdormiuiſſe: atqꝫ excitatum equas quę currum ſuum ducerent nó uidiſſe: ꝓptereaqꝫ q̄ſitabundum uſque in hyleam acceſſiſſe: Ibi ergo uirginem offendit: cui infernę partes ſerpentinę eſſent: Superne autem ab ipſo femore humanę: Hęc igitur equas ſuas apud ſe eſſe cófitebatur: ſed reddituram negabat: niſi ille ſe amplecteret̃. Geſſit morem uirgini hercules: illiqꝫ iam grauidę arcum ſagittaſqꝫ reliquit: filioqꝫ q naſceretur tum demū regnum traderet mandauit: ſi arcum cum adoleuerit tendere ualeret. At illa trigeminos peperit: Agathyrſum: Gelonum: et Scytham: Soluſqꝫ ſcytha iuſſa paterna implere potuit: Itaqꝫ et a matre regnum accepit: et a ſe populos ſuos ſcythas nominauit. Hęc herodotus. Poeta autem negat ſcytharum bella: nam gens pugnaciſſima fuit: ut aut parthica dicere poſſe: cui tanto amore occupatus ſit: ut nihil aliud cogitare ualeat. DICERE deſcribere. ANIMOSVM uerſis equis: qui inter fugiendum in hoſtem ſpicula contorquet: ut iam dictum eſt: Fidentemqꝫ fuga parthum: uerſiſqꝫ ſagittis. Nec etiam patitur uenus dicere ea q̄ nihil attinēt ad amoré. Exprimit ergo id de ſe poeta qđ de didone ſcribit Vir. quá oſtédit amore ipeditá cętera oia relinq̄re: ac ſoli ęnee uacare: Quibus rebus nos monet: ut tā crudelé peſté euitemus. HIC mihi: nó ut epicurus q credit deos hūana negligere: ſed ut platóicus: Ipſi enī aſſerūt oia curare deos: ſacrificiū parat quo deū mitiget. In qua re nos monet ut ī difficultatibus cóſtituti ad deos recurramus. VIVVM ceſpité cuius herbę uireāt et ſuis radicibus hereāt: é enī ceſpes terrę gleba cū ſuis herbis auulſa. Ex ceſpitibus enī ſępe aras faciebāt. Iuuenalis. Qua feſtus ꝓmiſſa deis aialia ceſpes expectat. VERBENAS: has dicebāt antiq herbas ſacras ſumptas de ſacro loco capitolii: qbus coronabant̃ feciales et pater patratus fędera facturi: uel bella īdicturi. hęc et ſagmina appellabant̃: uel qa de locis ſcis capitolii legebātur: uel a ſanciédo. Abuſiue tamé uocāt̃ uerbenę oés fródes ſacratę: ut laurus: oliua: myrtus. PVERI ſerui: ſic Iuuen. Ite igit̃ pueri liguis aiſqꝫ fauētes. BIMI duorū ānorū: ut trimū et q̄drimū dicius. MACtata h. nó é cótra illđ uirgilianū: haud eqdé tali me dignor honore. nā cóſtat alicubi de hoſtia ſacrificari ueneri.

AD MECENATEM DE FRVGALITATE SVI VICTVS ODE. XX.

Oſtẽdit nõ uereri ſe ad uilia pocula mecenatẽ tantũ uirũ ſuitare: In quo latẽter oſtẽdit id ſe audacter facere fretũ tẽperãtia et frugalitate mecenatis: Non eni id feciſſet ſi hominẽ exq̄ſitioris uini auidũ illũ noſſet. Laudat p̄terea ipſũ teſtimõio populi ſibi applaudẽtis. Metrũ aũt iã ex ſupioribus notũ ẽ. VILE potabis: ordo ẽ O mecenas tu potabis uile ſabinũ q̄d ego cõditũ grę̨ca teſta leui cantharis. VILE q̄a nouũ: nã uina uti uetuſtate cõmendant̃: ſic nouitate uileſcũt. Vile aũt ẽ quod parui emit̃: et q̄a hoc ex rei copia ſolet ꝑuenire: dicimus uile ẽt abundãs. Vir. Vilibus aut onerat pomis: et alibi. Vilemq; phaſelũ. SABINVM demõſtrat ſe ĩ uino pretioſiori exq̄rendo nõ eẽ ſolicitũ: cũ ſit cõtẽtus eo quod ĩ ſuis ſabinis naſcat̃: et ſimul ſe oſtẽdit gratũ: cum et agri meminit ab illo dono accepti: et fructibus illius acq̄eſcere. Dicit ãt ſabinũ cõditũ in grę̨ca teſta. i. ĩ fictili uaſe ĩ quo grę̨cũ uinũ aut chium aut leſbiũ: aut cretenſe ex grę̨cia romã iportatũ fuiſſet ut inde ſuauiorẽ ſaporẽ odorẽq;

Vile potabis modicis ſabinum
Cantharis: grę̨ca q̄d ego ipſe teſta
Conditum leui datus in theatro
Cum tibi plauſus
Care mecenas eques: ut paterni
Fluminis ripę̨ ſimul & iocoſa
Redderet laudes tibi uaticani
Montis imago.

ſumeret. Dixit aũt teſta: quia nõ niſi fictilia erant uinaria uaſa apud priſcos: nã hęc lignea ex pluribus fruſtis facta et circulis cõiuncta plinii tẽporibus ut ipſe ſcribit icipiebãt q̄dem fieri: ſed nõ niſi alpinis hominibus adhuc nota erant. Condiderat ergo uinũ in grę̨ca teſta et nũc promebat e teſta in cantharis modicis: ut eſſet quod mecenas biberet. MODICIS modum habentibus. i. non excedẽtibus modum in capacitate. CANTHARIS grę̨cum uerbũ ẽ cãtharus et poculũ quod baccho tribuit̃: queãdmodũ ſcyphus herculi: Quapp et ſileno q̄a ĩ bacchi tutela ẽ cãtharũ aſſignauit maro. Et grauis attrita pẽdebat cantharus anſa. Erat ãt utrinq; anſatũ: et dicebat̃ a cãtharo q̄d erat genus nauigii: ut oſtẽdit Menander comicus ĩ nauclero. LEVI ꝑ releui. i. aperui. i. aperiẽdo teſtã deprompſi. PLAVSVS: nã cũ grati fuiſſẽt populo ludi quos ipſe exhibuerat tãto ſibi clamore et ſtrepitu applauſum ẽ ut et ꝓpinquę̨ ripę̨ tyberis et mons uaticanus uocibus reboaret. Eſt ãt plaudere quotiẽs alicui ꝑ re bene geſta nobiſq; grata: nõ orõne ſed clamore aut geſtibus aut aliquo ſtrepitu cõgratulamur lę̨titiãq; oſtẽdimus. Explodo aũt cõtra cũ rem q̄ nõ placuit eodẽ clamore et geſtu et ſtrepitu dãnamus: Inde exploſam ſniam dicimus q̄ nõ ſolũ rõibus cõfutata ſit: uerũ quoq; alacri cõſenſu dãnata et irriſa. CHARE q̄ mihi acceptiſſimus es pp multa ĩ me collata beneficia. EQVES: nõ temere dixit: nã q̄uis oia maxima illi ab octauiano oblata ſint tamẽ ĩ ordine equeſtri ſe ſp cõtinere uoluit: ut ripę̨ fluminis paterni. i. tyberis q̄ ex tuſcia ẽ ut tu. REDDERENT laudes. i. p reboatũ iterarẽt plauſum ĩ quo tu laudabaris: et imago uaticani mõtis. i. reboatio uocis ĩ cõcauis uaticani cõcepta: q̄ quidẽ ueluti imago q̄dam ẽ uocis p plauſum e theatro emiſſę̨ ẽt redderet tibi laudes. Vaticanus mons ẽ nõ ꝓcul a tyberi ſupra molẽ hadriani cõterminus ianiculo ĩ quo diui petri baſylica ẽ: Sũpſit aũt nomẽ a deo q̄ ibi uaticinia dabat: ut pleriq; uolũt. Varo ãt ſcribit ĩ eo mõte uaticanũ deũ fuiſſe: q̄ infantibus p̄mã uocẽ daret: q̄ ẽ ua. ũde uagire dicunt̃. IOCOSA q̄a nobiſcũ iocari uidet̃ uox illa q̄ repcuſſa iterat̃: quã hecon grę̨ci tali fabula dicũt. Fuit hecho una ex nymphis atq; dũ iuppiter cũ aliis nymphis cõcuberet in mõtibus aut in ſyluis interim hęc longo prudentiq;

ſermone iunonem detinebat: ne uiri furta deprehenderet. Animaduertit tandem iuno eiq; loquendi facultatem ita eripuit ut ex ſe nihil poſſet referre: Ex iis autem quę alii proferrēt ultima dūtaxat pronūtiare liceret. Amauit hęc narciſſum puerum: a quo cum repulſam eēt paſſa: ingenti merore paulatim macie contabuit: ac demū oſſa carnibus priuata in ſaxū ſūt conuerſa: uoce tamen ſupſtite: et quę ex ſaxorum concauitate ꝓueniens quę prius profari poterat nūc quoq; poſſit. Sed de uoce in ſupioribus diximus. TV BIBES optima uina apud te: Apud me autem ꝓ tua humanitate uiliora nō aſpernaberis. CECVBVM: ſic eni a loco dicitur: Sunt eni cecubi populi in campania iuxta ſetinos. Alii uolūt cecubum dictū qa ſua uehementia obcecat mētes. i. ebrios reddit. PRELO. inſtrumentū quo uuę premūtur Vir. Colaq; prelorū fumoſis eripe tectis. CALENO: a calibus urbe nominato: Sūt eni caleni iuxta falernos et maſſicos: Sed et in falerno optima erāt uina: Eſt. n. hic ois tractus ī quo ſūt populi quos nōiaui oīo feliciſſimus. Nam et collina uinū optimū: et cāpeſtria frugibus fertiliſſima. Quapropter ſummū certamē libero patri cū cerere in his locis eē teſte Plinio dixit antiquitas. FORMIANI colles: et in his nō parua auctoritas uino fuit. Sūt autem formę non procul fundis: creditūq; eſt ipſas olim fuiſſe leſtrigonū ſedes: qui carnibus humanis ueſcebantur. VVAM ꝓ uino dixit. TEMPERANT uel quia aqua miſcent uel quia coquendo et alia quędam faciendo reducūt uina ad ſuam pfectionem. Temperare enim eſt recte adminiſtrare: ita ut neq; deſit quicq̄: neq; exceſſus fiat.

Cecubum: & prelo domitam caleno
Tu bibes uuam. mea nec falernę
Temperant uites: nec formiani
Pocula colles.

APOLLINIS DIANAEQVE LAVDES ODE. XXI.

Dianam tenerę dicite uirgines.

Auguſtus ludos ſeculare inſtituit: in qbus nobiles pueri apollinis nobiles uirgines dianę hymnos canebāt: Sed in hos ludos extat huius poetę carmen ſeculare: Itaq; credo huic hymnū eē nō in eos ludos qui cētesimo quoq; āno inſtituti erāt: quibus ſemel dūtaxat interfuit poeta: Sed in eos quos lōge ante auguſtū ex libris ſybillinis īſtituti ſunt: ut quot ānis fierēt auctore. L. Cornelio rufo decēuiro: q ꝑpterea ſybilla ē nōiatus: ac deinde corruptiōe nōis primus ē cęptus uocari ſylla. Erāt eni in carminibus martii uatis: quorū duo uolumia erāt in ſenatū relata hęc uerba. Hoſtē romani ex agro expellere uoltis: Vomicāq; quę gentiū uenit longe Apollini cenſeo uouēdos ludos: Qui quot ānis comiter apollini fiant. Hiſ ludis faciēdis p̄ſit is p̄tor: q ius populo plebiq; dabit ſūmū: Decēuiri gręco ritu hoſtiis ſacrā faciāt: Hoc ſi recte facietis gaudebitis ſemp: fietq; reſp. melior. Nā is diuus extiguet p duellos urōs: q urōs cāpos paſcūt placide. Hęc eadē cū decēuiri in libris ſybillinis repiſſēt decreti ſūt ludi apolliares: et ī eā rē. xii. millia ęris et duę hoſtię maiores p̄tori datę: decēq; uiri gręco ritu iuſſi ſūt apollini facere boue aurato: et capris duabus albis auratis: Latonę boue fęmina aurata: ludos ī circo populus coronatus ſpectari iuſſus ē. Primi duo uerſus aſclepiadei: tertius glyconicus: q̄rtus pheregratus. DIANAM: cur p̄orē nōiat dianā cū dignitate p̄or ſit phębus? an qa p̄or ipſa nata ē: et ſtati ut ē orta matri phębū pturiēti obſtetricis officiū exhibuit. TENerę: iuuēculę et ī teneriore ętate cōſtitute. Dicit āt ī cęlo luna ī terris diana: et apd īferos hecate. CYNthiū apollinē a cyntho delimōte ī quo natus ē

INTONSVM: apollo intonſus.i.capillis prolipſis pingitur: quia eius radii ſemp in lõgiſſima uſq; extendũtur. Pingitur iuuenis: quia nunq̃ ſeneſcit ſol. LATONAMQVE: hęc filia Coei fuit et ioui: dianam et apollinẽ peperit. Ouidius. Quęq; modo audetis geni tam titanida coeo latonam pręferre mihi. Dicunt aũt fabulę iunonem iratam latonę propter pellicatum imiſiſſe phytonem ſerpentem q̃ illam opprimeret: Diffugiebat autem latona: et cum nuſquã conſiſtere daret: tandem ad orthygiã inſulam ueniſſe: quę deinde delos eſt nominata. Erat enim hęc olim ſua ſoror aſterie nomie: quę iouis nuptias fugiens diis miſerãtibus in ortigem.i.coturnicem conuerſa ẽ ac deinde in lapidẽ et in mare cecidit: ac demum e fundo emergens inſula mobilis effecta eſt. Quapropter ſorori phytonem fugiẽti ad litus uſq; obuiam uenit: Illaq; recepta i mare anteaq̃ phyton igrederetur longe receſſit. Hic ergo tandem quieſcẽs latona gemino ſolem.ſ.et lunam peperit. Sunt qui fabulam ad hiſtoriam referant: Dicantq; poſt deucalionis diluuiũ aerem ita denſis nubibus ad plures mẽſes obſeſſum fuiſſe: ut neq; ſolaribus neq; lunaribus radiis peruius eſſet: Sed tãdem paulo ante lucem in orthygia lunares radios: et poſt ortum ſolis ſolares etiam apparuiſſe. Quapropter cum tale initium inde ueniret: conceſſum ẽ fabulę ut diana et apollo in illa inſula nati ſint: Dicuntq; ſtatim apollinem quãprimũ ortus eſt phytonem ſagittis iterfeciſſe. Nam phytonem intelligunt nubes quas dixi: quę a radiis ſolaribus cum iualeſcere cępit conſumptę ſunt. VOS: ordo ẽ: Virgines dianam pueri apollinem laudent: Sed uos matres.i. maturę ętatis mulieres tollite totidem laudibus.i.tantundem laudate comam nemorum.i.frondes nemorum: lętam fluuiis quę uiridior fertiliorq; ſurgit iuxta flumina: propter uicinum humorem. ALGIDVS diſtat ab urbe roma.xv.M.paſſuum. ERIMANTHVS in arcadia mons eſt: in quo aprũ hercules domuit: uiuumq; ad euryſteum detulit. Vir. Aut erymanthi placarit ſyluam et lernam tremefecerit arcu. TEMPE loca ameniſſima in theſſalia iuxta peneum fluuiũ. HVMERVM ſcilicet apollinis. FRATERNA lyra: quam ipſe a mercurio fratre dono accepit. NATALEM: in qua natus ẽ. DELON: hęc eſt una ex cycladibus nobilitata templo apollinis celebrato olim ab omnibus totius pene orbis gentibus. Ariſtoteles ait delon appellatã: quod cum demerſa eſſet ſubito apparuit: Nam Δηλοω oſtendo ſignificat. Fuit pręterea appellata eglatoſthenes: cynthia: aſteria: ortygia: pyrpile. Herodotus autẽ ſcribit hanc inſulam primo motam eſſe cum datis xerxis pręfectus ex ea diſceſſit: nulla calamitate ab eo affecta: neq; deide ad ſua uſq; tẽpora terremotũ ſenſiſſe: Eum ãt quo tũc cõcuſſa ẽ futuras gręcię calamitates pnũtiaſſe; ẽ dcã pyrpile q̃i pyla.i.porta ignis: q̃a ibi reptus ſit.

Intonſum pueri dicite cynthium:
Latonamq; ſuppremo
Dilectam penitus ioui:
Vos lętam fluuiis: & nemorum comam
Quęcũq; aut gelido prominet algido:
Nigris aut erimanthi
Siluis: aut uiridis gargi:
Vos tempe totidem tollite laudibus
Natalemq; mares delon apollinis
Inſignemq; pharetra
Fraternaq; humerum lyra
Hic bellum lachrymoſum.
Hic miſeram famem

IN PERSAS: pro parthis poſuit quos per uentidium octauianus ſuperauit: Superauit etiam et brithannos.

Oſtendit qui inocentes ſunt eos inter omnia pericula tutos uerſari: Ex quo ſequitur homines ipſi diuinitati curę eſſe: et iuſte ita agi ut et malis ſupplicia ſint: et bonis pręmia. Hoc autem probat huiuſcemodi argumento: Nam cum uagaretur incautius per ſabinam ſyluã; nec quicquã tale ſuſpicaretur: lupus in quem inermis inciderat ſtatim fugit. INTEGER

Peſtemq; a populo: & principe cęſare
In perſas: atq; brithannos
Veſtra motus aget prece

AD FVSCVM INNOCENTIAM TVTAM ESSE ODE. XXII.

INteger uitæ: ſceleriſq; purus
Non eget maurijaculis: nec arcu
Nec uenenatis grauida ſagittis
Fuſce pharetra
Siue per ſyrtes iter ęſtuoſas:
Siue facturus per inhoſpitalem

uitę. i. ille cui uita integra é. i. nullis uitiis maculata: et é modus gręcus: Sic Virg. Iſq; inops animi et furore accenſus amaro. Vita humana tunc pfecta et nulla in parte imminuta é cum caret uitio: quod non ex humana uita ſed ex ferina prouenit: quia ꝓpter ſolam rõem homines ſumus. Integer é igitur homo cuius rõem nullum uitium iminuit. Vita autem ex his nominibus é quorũ haud facile pluralem íuenias. SCEleriſq; purus: ſeipſũ declarat: q̃i dicat eũ eſſe itegrę uitę qui ſit ſine aliquo ſcelere. MAVris ꝓ mauritanis. Maurus enĩ gẽtile é ut gallus: Mauritanus autẽ poſſeſſiuũ ut gallicus. Ergo dicimus uirum maurum: et bellum mauritanũ. VENEnatis: ueneno ĩbutis: ut mors certior ſequat̃: Vnde é illđ: Ferrũq; armare ueneno. FVSCE nam ad hũc ſcribit. Eſt itidẽ fuſcus nomen appellatiuũ: et é color ad nigrũ tendẽs: ſed non oĩno niger. Ouid. Turgida ſi pinguis: ſi fuſca nigra uocet̃. PHARETRA theca é in qua ſagittas ferunt: qui arcu utunt̃: et é gręcum nomẽ. SYRTES duo ſunt ſinus africa diſpari magnitudine: ſed pari piculo: Dictę ſunt ϖαρα τοσυραω. i. traho: uẽto enĩ trahũt̃ harenę: ꝓpter quod idẽ locus modo uadoſus é accedẽte cumulo harenarũ: modo ꝓfundior ipſo aliũ in locũ impulſo. Recte ergo Virg. ĩbreuia et ſyrtes urget miſerabile uiſu: illiditq; uadis: atq; aggere cingit harenę. Eſt igitur minor ſyrtis et maior. Minor lotum cibum ſuauiſſimũ ꝓducit: Indeq; lotophagitis appellat̃: Eſtq; ambitus eius. Mdc. ſtadiorũ. AESTVOSAS: uel nimio ſole ardentes: uel fluctibus ęſtuantes. CAVCASVM: mons iſte quãuis ſcythię aſcribatur: tamen longitudine ſua multas pertingit nationes: Aſperitate in multis locis cęteros ſuperat: et feris immanibus eſt refertus. Eſt autem inter oleos et albanos uſque ad mare caſpium. Qua re motus Maro ut ęneę duritiem notaret dixit. Sed duris genuit te cautibus horrens Caucaſus hyrcanęq; admorunt ubera tygres. Ponit ergo et ſyrtes propter pericula naufragii: et caucaſum et ſolitudines propter pericula ferarum. INHOSPITALEM inhabitabilem: Sic alibi. Et inhoſpita ſyrtis. Proprie hoſpites dicuntur amici diuerſarum patriarum: qui ſe mutuo recipiunt cum alter in alterius patria peregrinus eſt; taliſq; amicitia hoſpitalitas appellatur: et eorũ domus quę gratis liberaliterq;

uenienti hoſpiti pateat hoſpitia dicũtur. Quapropter et ędes quę publice parant ad egenos recipiendos hoſpitia et hoſpitalia appellãtur. Nam illa q̃ uiatoribus pegrinisq; mercede pa tent cauponę diuerſoriaq; dicunt. Nec nos fugiat tam qui recipit q̃ qui recipit hoſpité uo cari. Erantq; antiquorũ domus ita ędificatę: ut ſepata haberét hoſpitalia habitacula: Nã pri mis diebus una cum hoſpite cõuiuebat hoſpes: Inde ſeorſum habitãs cibaria ſingulis die bus q̃bus ex dignitate aleretur a patrefamilias recipiebat. Hinc appellamus locũ inhoſpi talem quo ſine periculo nõ ue nimus aut moramur. FABV LOSVS quaſi dicat celeber rimus et de quo omnes fantur Nam ut iam oſtenſum é fabu la res paſſim diuulgata etiam ſi uera ſit dicit. Vel fabuloſus de quo ppter longinquitatem multa fingũtur. IDASPES inſignis magnitudine fluuius in quo et aureę harenę et gem

Caucaſum: uel quæ loca fabuloſus
Lambit idaſpes:
Namq; me ſylua lupus in ſabina
Dum meam canto lalagen: & ultra
Terminum curis uagor expeditis.

mę deprehenduntur. Fluit per parthos in indiam: et amplo profundoq; aluo crebras facit iſulas: Poſtremo quattuor ſuſceptis fluminibus indo flumini admiſcetur: dictus ab idaſpo medorum rege. LAMBIT placide tangit: pprie lambere et lingere eſt cum aliquid lingua ſuauiter tangimus: quod gręci λικω dicunt. Placet autem acroni p metaphoram dictum: quoniam leniter fluat. Alibi é Et ſydera lambit. NAMQVE ꝙ qui integra uita ſunt tuti ſint: pbat exemplo ſui. LVPVS is é qui gręce λυκοσ dicitur παρα τησ λυκησ. i. a luce: Huius enim oculi terſi ſunt et pſpicui: ut in tenebris quicquid uel minimę lucis eſt ita colligant ut fulgeant. Animal é marti cõſecratum: quia et ui et inſidiis pugnet: et crude lis ſine aliqua generoſitate ſit. Eius é natura ut ſi homo prius uiderit q̃ ab eo uideatur: illũ muteſcere aut ſaltem rauceſcere cogat: Vnde é prouerbium gręcorum quod et Terentius uſurpauit λύκοσ εν τω μυθω. i. lupus eſt in fabula: quotiens alicuius interuentu quo niam ea quę loquimur illum audire nolumus ſermonem finimus: quia ita ab illo uiſi obmu teſcimus: quemadmodũ obmuteſcunt uel rauceſcunt uiſi a lupo. Propter quod Virg. Vox quoq; moerim iam fugit ipſa. Moerim lupum uidere priores. Africa ęgyptuſq; paruos et inertes gignit lupos. Euanthes ait arcades ſcribere ex gente cuiuſdam anti ſorte familię le ctum hominem ad ſtagnum eius regionis duci: ac ſi ueſte in quercu ſuſpenſa ſtagnum tra narit in ſyluas abire fieriq; lupum: ꝙ ſi carnibus humanis abſtineat: rurſuſq; poſt nouum annum rurſus tranet ſtagnum in hominem reuerti addito nouem annorum ſenio. Auguſti nus hoc fieri negat: ſed dęmonum illuſionibus ita id et ſibi et aſpicientibus uideri. Caudę huius animalis creditur uulgo uirus amatoriũ in exiguo uallo ineſſe: ſed cum capitur abii ci: nec pollere niſi uiuo arripiatur. Lupi roſtrum inueteratũ ueneficiis reſiſtere aiunt: ob idq; portis pręfigunt. Veſtigia eius calcata equũ torpeſcere faciunt. Lardum iis qui argen tum uiuum biberint remedio eſt. In excrementis eius oſſa inueniuntur: quę alligata den tium dolorem ſedant. SYLVA ſabina: ut non miru m ſit ſi lupus in aperto huminé fugiat Sed ꝙ fugiat in denſa ſylua ubi animos habet maiores: Maius aũt mirum quod maximus lupus fugerit. Affert etiam rationem quare incautius et ultra conueniens ſpatium ambu laſſet: Erat enim et uacuus curis: et adeo occupatus in lalage canenda: ut non animaduer teret ſe terminum excedere: uel itineris: uel curarum. Terminus eſt lapis ſiue quippiam ſimile poſitus inter agros: dictus a terendo quoniam utrinq; ab iis qui agrum ſuũ coleret

fodendo tereret. Item terminorũ deus terminus dicebatur: Iſte cũ dii cęteri q in capitolio fuerant ioui ceſſiſſent: ſolus cedere noluit. Quo putarũt romani impium eorũ fine termio fore: Colebat ergo in capitolio una cũ ioue: eiq́ ſacra iſtituta ſunt a numa pompilio: et ter minalia appellata. Erat aũt cautum q̄ ſiquis bobus terminũ euelliſſet: ipſe boueſq́ termio ſacri eẽnt: ut Ouidius i libro faſtorũ oſtẽdit. FVGIT: magnum inocẽtię ſignũ: nam nõ ſolum nõ nocuit: ſed ultro fugit: et quod plus ẽ fugit inermẽ. PORTENTVM id ẽ quod ſupra naturam cum ſit aliquid futurum portendit: Sed nunc appellat portentum feram quę ſupra naturalem modũ creue rit. Nõ ergo tanta proceritate ſunt in apulia portentoſi lupi aut i africa leones: quãtus erat ille lupus. DAVNIAS apu lia a dauno illic rege: et diome dis ſocero: Dicta ẽ autem i pa tronomico fęminino a daunia: ut ſit daunias dauniados ut tro as troados. Sunt autẽ in aeſcu letis apulię urſi et apri ingẽtis magnitudinis: Eſt aũt ab ęſcu lo arbore ęſculetum: ut a pinu pinetum. IVBE tellus: mauri

Fugit inermem
Quale portentum neq́ militaris
Dauniaſ latis alit aeſculetis
Nec iubę tellus generat leonum
(ſeptẽtrio) Arrida nutrix
Pone me pigris ubi nulla campis
Arbor æſtiua recreatur umbrã. aura
Quod latus mundi nebulę: maluſq́
Iuppiter urget

tania in qua iubas regnauit: In ea leones abundant. Nan in europa nuſquam ſunt pręter illud terrarum ſpatium: quod inter acheloum ueſtumq́ amnes interiacet. Magna generoſi tas in hac fera: proſtratis parcit: ſatiati innoxii ſunt: In periculis diu terrore tantum ſe tue tur: teſtariq́ uidetur ſe cogi: tandem coactus p̄iculo ueluti amentia fertur: Quãdo canibus uenatoribuſq́ urgetur cõtemptim neſcitanſq́ cedit: donec cerni poteſt: Vbi aũt iam arbori bus tegitur: celerrimã fugam capit. Cum inſequit̃ ſaltu inſilit: iterfugiendũ nõ ſaltat. Vul neratus reliquos negligit: ac in ſolum percuſſorem fertur. Eum autem qui tela miſerit ſed non uulnerauerit correptum rotat ac ſternit: nec uulnerat. Pueros non ledunt niſi in ma gna fame. In fęminas duntaxat rugiunt. Rotarum orbes circũacti: et inanes currus: et gal li gallinacei cantus timent: ſed maxime ignes. Inſidias neque parant: neque ſuſpicantur Neq́ limis intuentur oculis: nec ſic aſpici uolunt. Q. Sceuola in curuli ędilitate primus edidit leones: Centum autem iubatorum primus. L. Sylla dictator in prętura: Poſt eum in circo Pompeus magnus. dc. ac in his iubatorum. ccc. xv. Cęſar dictator quadringentos M. Antonius poſt pugnam pharſalicam primus eos ad currum iunxit: non ſine oſtento generoſos iugum ſubire: Pręſertim cum ſimul cum cytheride mima uectus ſit. ARIDA NVTRIX: Summa enim penuria aquarum laborat libya: Vnde ad raros amnes conue niunt omnium generum ferę: et uaria admixtione monſtruoſos partus ędunt. PIGRIS In partibus ſeptẽtrionalibus ubi gelu omnia concreta ſunt: ubi aquę glacie pigreſcunt. Vel dixit pigris ideſt frigidis ab effectu. AVRA AESTIVA: non enim illic ſunt au rę ſuaues: a quibus in caloribus recreari ualeamus: Sed uehementes inſurgunt boreas et aquilo. NEBVLAE: quia partes hyberborez perpetuis nebularum tenebris damna tę ſunt. MALVS IVPPITER: malignus aer: ideſt frigidus. Frigus enim uitę ſum mopere aduerſatur. VRGET cõprimit: nã frigore omnia cõtrahunt̃: ut calore relaxant̃.

NIMIVM ꝓpinqui: non ꝙ ꝓpinquior terrę ſit ſol ĩ una q̃ in alia parte orbis: ſed quia illic feriens directis radiis maiores affert calores q̃ ubi ferit obliqs. Athlantici populi ſunt ſub ipſo oriente collocati: q ꝓpter nimios ęſtus ſolem orienté ſingulis diebus maximis execratóibus iſectant̃: Vltra hos loca pp calores ihabitabilia ſunt. Snia é ꝙ nullis cótrariis poterit ꝓhiberi quin amet lalagen. Eſt aũt ſimile illi uirgiliano: Non illũ noſtri poſſunt mutare labores: Non ſi frigoribus mediis hebrũq; bibamus ſythoniaſq; niues hyemis ſubeamus aquoſç: Nec ſi cũ moriés alta liberaret ĩ ulmo: ęthiopũ uerſemus oues ſub ſydere cācri.

Pone ſub curru nimium propinqui
Solis in terra domibus negata
Dulce ridentem lalagen amabo
Dulce loquentem:

AD CLOEN FVGIENTEM SE ODE. XXIII.

Vitat inuleo me ſimilis cloe
Querēti pauidam mōtibus auiis
Matrem non ſine uano
Aurarum: & ſiluę metu:
Nam ſiue mobilibus ueris inhorruit
Aduentus foliis: ſeu uirides rubum
Dimouere lacertę
Et corde & genibus tremit

Tenui argumēto nec grauiori ſtilo ſcripta eſt amatoria ode: Sed ſi ars iſpicit̃ nó pua eſt: Et ut Quintilianus ſcribit Et in paruis rebus é etiã laus Virgiliuſq; de apibus ſcripturus tã minuto iſecto In tenui inqt labor At tenuis nó gloria ſiqué numina leua ſinunt: au ditq; uocatus apollo. Metrum duobus primis uerſibus aſclepiadeũ: Tertio pheregratum: quarto glyconicũ. INVLEO per dierеſim ꝓ inulo dixit. Eſt eni inulus paruus filius cerui Coagulũ aũt inuli ĩ uẽtre matris ceſi ad morſus uenenatos multũ cóferre ſcripſit Plinius Dixerũt p̃terea antiq Inulum q eſſet ortus ex equo et aſina. Qui autem ex equa et aſino mulum. Optime aũt cóparat puellulam adhuc amoris exptem ceruino filio ętate naturaq; pauido: et q̃renti matré quam pdiderat: Nam puellaris illa ętas ſine matre nuſquam ſe tutam putat. AVIIS per ea montis loca in quibus uia nulla ſit: Auia eni ſine uia: Auiaria aũt in qbus aues ſint. PAVIDAM: uel natura pauidã: uel pauidã abſentia filii. VANO metu: qa timet quę nó ſunt timenda. SYLVAE p dierеſim metri cã ꝓfert̃: ut ſint tres ſyllabę. ſy. lu. ę. et nó ſyl. uę. NAM ſiue: euagat̃ poeta ut locũ exornet. Ordo é: nã ſiue aduẽtus ueris ihorruit mobilibus foliis: ſed p hypallagen legę folia mobilia ihorruerũt aduẽtu ueris. Pro p̃e ãt horrere é cũ pili ſetę ue ĩ animãte erigũt̃: uerũ quando illud ex frigore fit dicimus horrere frigeſcere. Iuuenalis. Et horrenti tunicam nó reddere ſeruo. Et quia frigus in corpore perſępe a timore eſt: dicunt horrere timere. Demum dicimus horrere exaſperaſcere: quoniam corpora quę horrent aſpera redduntur. VIRIDES LACERTAE: ſic Virgilius. Nunc etiam uirides occultant ſpineta lacertas: Nimia ergo timiditas quę incutiatur etiam a lacerta tantillo animali apud nos: Nam in arabia ut refert Plinius cubitales ſunt lacertę. Fugis me tanquam ſi hoſtis eſſem: et formidandus hoſtis: ut tygris eſt et leo: At ego non perſequor te: ſed ſequor: Nam ſequimur amici: Proſequimur comitandi cauſa: Aſſequimur et conſequimur cum coequamur his qui hactenus pręcedebant. Sed etiam aſſequi conſequiq; rem dicimus quam obtinemus.

TYGRIS animal eſt ferocitate efferatiſſima: et celeritate mirabili: nomenq́ ut putãt a uelocitate inditũ ẽ: cũ lingua illa tygrim ſagittã appellẽt: Indeq́ et fluuio rapidiſſimo: et huic ferę tygris nomen ẽ. Venatores ſic catulos tygridi ſubripiũt: Aſcendũt enim uelociſſimos equos uel camelos: et ad luſtra ꝓfecti oẽs abſentibus parẽtibus rapiũt: fugiũtq́ celerrime At tygris odorinſeca fera ueſtigia ſectat̃: et fugiẽtes cõſequit̃: at illi anteq̃ iuadat unũ e catulis abiiciũt; ut dũ tẽpus in legẽdo filio parẽs cõterit ſpatiũ ſit fugiẽdi: et mox itidem aliũ donec naues cõſcẽdãt: et itere cto mari ferã a ſe arceãt. Tãta aũt ẽ in hac beſtia crudelitas: ut ſua ſponte ſꝑ hominẽ petat Cũ reliquę niſi fames aut ira aut libido ſtimulet ſẽp fugiãt: ASPERA dixit i feminio genere: qa matres acrius ꝓ ſalute filiorũ q̃ patres iſurgũt: uel qa ille ſexus uehemẽtior ad iram ſit. GETVLVS africanus: getulia eni ps africę eſt. TEMPEStiua matura uiro. i. cuius ętas uiripotẽs ẽ. Vir. Iam matura uiro: iã plenis nubilis annis. Prope tẽpeſtiua res dicit̃ q̃ debito et ſuo tẽpore fit. Vir. Et tempeſtiuã ſyluis euertere pinum.

At qui non ego te tygris ut aſpera:
Getulus ue leo frangere perſequor
Tandem deſine matrem
Tempeſtiua ſequi uiro.

SOLATVR VIRGILIVM DE MORTE QVINTILII ODE. XXIIII.

Vis deſiderio ſit pudor: aut modus
Tam cari capitis? pręcipe lugubres
Cantus melpomene: cui liqdã pater
Vocem cum cythara dedit.
Ergo quintilium perpetuus ſopor

Et ꝓfundiori doctrina et artificio non mediocri referta ẽ ode. Grauiſſimis eni rõnibus hortat̃ uirgiliũ: ut mortẽ quintilii amiciſſimi uiri humane et ęquo animo ferat: Sed in cã difficili inſinuatiõe utit̃: A ꝑncipio eni negat poſſe reperiri modũ tanto luctui: muſamq́ ad flebiles hortat̃ cantus: ut et ipſe pari dolore ferri uideat̃. Deinde furtim in ꝑcepta qbus a luctu dehortet̃ labit̃: Et tãdem occupata mẽte auditoris: aperte nimias q̃relas cohibẽdas oſtendit. Quis ergo aut pudor aut modus ſit: ideſt eſſe poteſt: quaſi dicat nullus. Significat autem tãtum eſſe deſiderium e morte quintilii: ut nullo pudore prohibeatur a luctu. DESIDERIO: eſt enim deſiderium nimia cupiditas uidendi eum qui abeſt. Hinc dicimus poſt pugnam deſiderari milites qui in pugna perierunt. TAM CARI capitis: tam cari hominis. PVDOR idem eſt quod uerecundia: Et eſt ſpeties modeſtię: qua prohibemur nequid pręter decorum aut dicat̃ aut agatur. Vnde diffiniunt philoſophi pudorem eſſe modeſtiam: quę animum reprimit ne procaciter aut inordinate aut turpiter peragat. PRAECIPE I. c. ideſt da pręcepta ad lugubres cantus. LVGVBRES qui ita queruli dulceſque ſint: ut luctum moueant: Propter eaque dicit inuocare Melpomenem: quoniam ſit ſibi liquida uox: ideſt non ſit aſpera aut rotunda uox: ſed liquida ideſt ſuauis: Quoniam nihil in ſe habeat rauci: aut turbidi: aut turgidi: Et denique ſit pura et defecata ab omni ſorde. Sic Virgilius liquentia mella dixit ERGO QVINTILIVM: ſermo abruptus et qui a cõcluſione incipiat. Sic Terentius Quid nam igitur faciam. Sic Propertius. Ergo tam doctę nobis perire tabellę. Quintiliũ atũ hũc alii amicũ: alii fratrem uirgilii eẽ uolũt. PERPETVVS ſopor. i. mors: ũde Volucriq́ ſimillima ſõno. Hoc. n. differũt mors et ſõnus: quoniã illa ꝑpetua: hic iterruptus ẽ.

PVDOR de quo diximus. FIDES: hęc fundamentū iuſtitię appellatur a Cicerone: dicitur q; fides, ꝙ fiat quod dictum é. Iuſtitia enim diuiditur in religionem: innocentiam: pacē: concordiam: pietatem: integritatem: et uindicationem. Integritas autem é iuſtitia: rerū cōſtantiam dictorūq; ueritatē iuiolabiliter conſeruans. Huic inſunt partes: fides: ueriloquiū et ſimplicitas. Fides é integritas qua dictorum conuentorūq; cōmuniter uel ſpecialiter cōſtitutorum intemerata ueritas cuſtoditur. Veriloquium eſt integritas ſine fallacia animi ut ſeſe res habet ꝓnūtians. Simplicitas é itegritas: nihil aliter q̄ corde cōceperit ſimulans intentione nocēdi. Ergo et fides et ueritas integritatis ſunt. Integritas āt iuſtitię pars é. NVDA: qa nihil tectū hēt. OCCIDIT: ait acron ꝙ occidiſſe dicebāt antiqui magnos uiros. Vir. Quin occidit una ſarpedon mea ꝓgenies. TV pius fruſtra: Duplex é lectio: uel ꝙ fruſtra pius ſis: qa nihil pietaſ tua ualeat: Vel fruſtra poſcis deos: qa nō exaudiūt. Fruſtra ergo poſcis deos ipſum quintiliū: qa nō dederūt tibi ꝑpetuū ſed crediderūt ad tēpus: ut cū uellēt tu rem creditā redderes Ea enim lege natus é homo ut ſit miſſus i corpus tanq̄ i arcis cuiuſdā cuſtodiā a qua ni iuſſu dei nō liceat ſibi diſcedere. Quapp ēt ſecūdū platōicos peccāt q̄ ſibi mortē cōſciūt: Sed ſi iuſſi ſint homies a deo diſcedere: quod fit ipſa morte: nihil é quod aut ipſi de ſe: aut nos de illis queri poſſimus. Ea eni cōditione in hanc lucē ꝓducti ſumus. Ergo et impudētis é id recuſare quod ſuę ſortis ſit: et arrogātis id petere quod ſuam cōditionē excedat. Hęc ergo é ſubtiliſſima rō qua a luctu uirgiliū ꝓhibeat. NON ita creditū: quē non ea cōditione crediderūt: ut nō liceret illis ꝑ arbitrio repetere. QVOD oſtendit rōnem cur non debeat repetere: fuitq; argumētatio ab honeſto: Nunc arguit a neceſſario. i. ꝙ neceſſe ſit ut acquieſcat: cum impoſſibile ſit ut recipiat. QVOD pro ſed: ordo eſt Sanguis. i. uita quę in ſanguine é non redeat VANAE imagini. i. animę icorporeę: ergo uanę dixit: qa ſit icorporea. Sic Vir. Perq; domos ditis uacuas et inania regna. Appellat. n. uacuas: qa animę locū nō occupāt. SI. i. q̄uis tu MODERERE ꝓ modereris. i. cū ſumma modulatōe pulſes FIDEM. i. cytharā in q̄ ſunt fides. i. chordę. AVDITAM arboribus: nā cytharā orphei ſeq̄bant̄ arbores: ūde i ſupioribus Blandū et auritas fidibus canoris ducere quercus blādius orpheo: et alluſit ad fabulā. nam dicūt orpheū potuiſſe ita demulcere ſua lyra māes: ut mortuā eurydicē ea cōditiōe redderēt ad ſupos reducēdā: ut nūq̄ illā iter eundū antea reſpiceret q̄ infernū eſſet egreſſus: uerum cum ille reſpexiſſet iterum amiſit. QVAM uirga horrida: Sed hoc in ſuperioribus demonſtratum: ꝙ mercurius animas uirga ſua ad inferos impellit. NON LENIS: non facilis ſed implacabilis. RECLVDERE: aperire: quaſi dicat reuocare. Sic maro. Deſine fata deum flecti ſperare precando.

Vrget? cui pudor: & iuſtitię ſoror
Incorrupta fides: nudaq; ueritas
Quando ullum inueniet parem?
Multis ille bonis flebilis occidit
Nulli flebilior q̄ tibi uirgili
Tu fruſtra pius non ita creditum
Poſcis quintilium deos:
Quod ſi threicius blandius orpheo
Auditam moderere ſępe arboribus fidem
Non uane redeat ſanguis imagini:
Quam uirga ſemel horrida
Non lenis precibus fata recludere
Nigro compulerit mercurius gregi

DVRVM: grauiſſima ſentétia et ex media ſumpta phia: Nā q̄ uitari nequeũt minus nocēt ſi ęquo aio ferũt. Optime ergo et Terétius ut Quimus aiunt quādo ut uolumus nó licet.

Amariſſima inſultatio et felle plena. Fuerat enim hęc dum flore ętatis et forma inſignis eſſet ſupbiſſima in amatores: Nam ut eſt apud Ouidium Faſtus ineſt pulchris ſequiturq; ſuperbia formam. Nunc uero iminenti iam grauiori ętate: in qua pulchritudo corporea defloreſcit: Nam ut é apud Saluſtium: Formę auté dignitas aut ętate aut morbo defloreſcit: Iam uileſcere apud oés cęperat: nec iam amplius urgebát illam amátes. Hoc igitur núc amariſſime ſibi exprobat poeta. PARCIVS: modeſtius. QVATIENT cócutiét. FENESTRAS: a ferédo dictas uolút q̄ p eas lumen inferatur. IVNCTAS: cóiúctas q̄ſi clauſas. ADIMVNT ſomnos: ná q tota nocte te excitabát ut admitterentur: núc nó excitát. Eſt aũt hoc initium ex deriſione acerbiſſimũ: et platum pene cú hironia: ná dum uidetur illi cógratulari: q̄ ſibi tandé qeſcere liceat: exprobat q̄ iam deſerta ſit. IANVA: primus ingreſſus ad interiora domus: ſic dicta a iano deo cui antiqui omnia rerum initia cóſecrarant. Nam fores dicútur quę foras aperirentur. Valuę autem dicuntur ſecundum Varonem quę reuoluunt et ſe uelant. Hoſtia uocantur cętera intra ianuam ſiue fores ſint ſiue ualuę. LIMEN: dicitur quod ex tranſuerſo in ianua ſit. nam limũ tranſuerſum dicimus. hinc Teren. Limis oculis: et poſuit ianua ideſt fores: quę túc amant limen cum clauſę ſunt: quoniam ab ipſo nó diſcedũt. CARDINES. Cardo dicitur p quem fores libramentũ habent ad ſe cómouédas: ut ſit cardo quaſi cor ipſarũ: Nā ut animátia motum a corde ſuſcipiũt: ita fores a cardine. MINVS et minus. i. quotidie minus audis uerba amatoris dicentis O lydia tu dormis longas noctes me tuo pereũte. Continent aũt huiuſcemodi uerba plenam querelá: nam durum é non audire auxiliũ implorantem: durius ſi pereat: duriſſimũ ſi qui perit tuus ſit. Quę oia ſi nó audiret ſuis negotiis occupata: minus eſſet q̄rendum: Sed dormit atq; ita ut excedat neceſſitaté: dormit eni longas noctes cú ſatis eét parté ex tota dormire. nulla ergo ſui amatoris cura é: cũ nó mó dormiat ſed ultra ét q̄ oporteat dormiat. NOX āt ét p cócubitu ponit̃. Ter. Orabat illius nocté: et Proptius. Métiri nocté pmiſſis ducere amáté: hoc erit iſectas ſáguie hére máus. INVicé uiciſſim: nam ita núc te illi rident: ut tu olim illos. ANVS: uetula ſic dicta quaſi anulus: quia ſenio incuruetur: uel ab annoſitate ideſt a numeroſitate annorum: Vel a gręco ut placet Feſto quaſi ανευ νουσ. i. ſine mente: quia ętate deſipiſcat.

Durum ſed leuius fit patientia
Quicquid corrigere nefas.

EXPROBAT FASTVS LYDIAE: ET INSVLTAT QVOD OLIM SPERNENS NVNC SPERNATVR ODE. XXV.

Parcius iunctas quatiunt feneſtras
Ictibus crebris iuuenes proterui
Nec tibi ſomnos adimunt amatq;
Ianua limen:
Quæ prius multum faciles mouebat
Cardines: audis minus & minus iam
Me tuo longas pereunte noctes
Lydia dormis

MECHOS: adulteros. INVICEM q. uiciſſim.: LEVIS: quę nullius ponderis apud illos ſis. IN SOLO. i. in deſerto ab amatoribus. Terent. Venit meditatus alicunde ex ſolo loco. ANGIPORTO: uicum flexuoſum ab anguis flexibus appellant angiportum. Varo dicit angiportū quia nihil poſſit agi. Acron uero angiportū uicū ſine exitu ubi in ſolitudine poſſit flere: uel anguſtum et flexuoſum ut anguis: uel ipſo ſecreto anguibus trito: quaſi anguis portus. THRECIO ꝓ threicio ſeptētrionali bacchante. SVB circa. Sed de hac ꝓpoſitione iam dictum eſt

Inuicem mechos anus arrogantes
Flebis in ſolo leuis angiportu
Threcio bacchante magis ſubinter
Lunia uento
Cum tibi flagrans amor & libido
Quę ſolet matres furiare equorum
Seuiet circa iecur ulceroſum
Non ſine queſtu:
Lęta quod pubes hedera uirenti

INTERLVNIA: metri cā diuiſit dictionē: Eſt aūt īterluniū id ſpatium tēporis in quo nec āplius luna uetus apparet neq; adhuc noua uidetur: quia radiis ſolaribus operta ſit. Sic dicimus intercolūnia ſpatium quod inter colūnas reliquitur. Sic interregnum tempus quo regnū uacat: cum prior deceſſerit: nec adhuc nouus ſucceſſerit: quę res ad legitimos etiam magiſtratus relata ē. Nam ſi conſul uitio creatus ſe abdicare coactus fuiſſet tēpus qđ intercedebat: anteq; nouus magiſtratum iniret interregnum dicebatur.: FLAGRANS ardens. Flagro eni et flāma a flatu dicit: quoniā flatu excitatur ignis. Fragrare autē olere eſt a frangendo: nam res fractę uehemētius olent. AMOR et libido: endiadis ē. i. amor libidinoſus: ut ē illud Pateris libamus et auro. i. aureis pateris. QVAE ſolet m. augumentum eſt: Nam nō ſolum libidinoſus erit amor tuus: ſed etiā erit talis libido: qualis ſolet in equa: quod aīal furore ex libidine ſępe ꝑcipitur. unde Vir. Scilicet ante omnes furor ē inſignis equarū. Phyſici autem dicūt ex multo et ualido cibo euenire illis: ut poſt quartā decoctionē multum relinquatur: quod cum ſit iam reparatum quod defecerat in uaſa ſeminaria defluat: libidineq; excitet. Conſtat teſte plinio in luſitania circa ulixipponem urbem et tagum amnem equas fauonio flante ad eum uerſas animalē cōcipere ſpiritū: idq; partū fieri et gigni perniciſſimum: Sed triennium uitę non excedere. IECVR dicitur et epar: hęc ſedes ē amoris. Hinc poetę fingunt Titio libidinoſo uiro iecur tundi: Alia uiſcera putrefacta non renaſcūtur: iecur renaſcitur: Quapropter non poetice ſolum ſed phyſice dixit Virgilius. Nec fibris requies datur ulla renatis. VLCEROSVM: ac ſi dixerit flagrantiſſimum: Nam ulcera in eo ex calore naſcuntur. Vel ut trito prouerbio dicunt: oſtendit ex amore iecur iam marceſcere. SINE QVESTV: ſine querela: ab eo quod eſt queror. Quid autem inter conqueri et lamentari interſit: Cicero in ſecunda tuſculana ſic demonſtrat. Conqueri fortunam aduerſam non lamentari decet: Id uiri officium eſt. PVBES ideſt puberes. Pubes enim pili ſunt qui in corpore enaſcuntur: Vnde antequam oriantur impuberes dicimus: Poſtquam ſunt orti puberes. Et quoniam ut plurimum circa femur naſcuntur: pro eo membro et his quę uicina illi ſunt capitur pubes. Ouidius de arte amā: Ipſa uenus pubē quotiēs uelamia ponit ꝓtegit leua ſemi reducta manu: Incipit āt ī uiro a xiiii. āno quo tēpore pruritus libidini excitat et iam gignere pōt: optime ergo dixit pubes

HEDERA ab herendo. ſuis enī fibris ei rei cui annaſcit̃ heret. Poſuit aūt hederā et myrtum qa ſemp uirent ꝑ uiridiori ętate: et ꝑ puellis. ARIDAS frondes. i. arbores in qbus frondes areſcant ꝑ uetulis ītelligit. PVLLA myrto. i. cuius frondes pene nigreſcant: uel dixit pulla nouella: nā pullulare dicimus arbores cum a radice nouę plantę ſurgūt: Pullos enī in equo aſino ue iuuenculū filiū dixerūt: Quin et priſci pullos dicebāt ſuos catamitos

Ad Aelium lamiā doctrina excultū et nobilitate primariū uirum ē ode. Lamiarū autē familia nobilis fuit romę. Iuuena. Lamiarū cede madenti. Traxerūt āt iſti originē a formiarū regibus: et ſenatoriā dignitatē romę obtinuerūt. Admonet quoniā aīcus muſis ſit ut ſine ſolicitudie uiuat: nā doctria hōies ita excolit ut oibus pturbatiōibus careāt. TRISTtiā et metū: duas maxias pturbatōes. Triſtitia ergo ē ęgritudo q̄ eſt opinio p̄ſentis mali: ut metus ē opinio mali īpendētis Verū de aīmi pturbatiōibus q̄ genere q̄ttuor ſūt: ſpetie uero multo plures diſtinctius ī epiſtolis: quoniā ad uitā moreſq; maxie ptinēt dicendum puto. CRETIcū mare a creta iſula dictū: cui ab ortu carpathiū ē: a uulturno icareū lyciūq;: a ſeptētriōe ęgeū: ab occaſu ioniū: a meridie africū. hic uero poſuit ſpēm ꝑ genere. PROTERVIS: oīa ꝓterētibus. SECVrus: hoc eni p̄ſtat doctrina utꝓcul a curis uiuat̃. Differt āt ſecurus a tuto: nā ſecurus is ē q nō timet ēt ſi imineat piculū. Tutus uero ē extra periculū: q̄uis etiā timeat. SVB ARcto ſub urſa: id enī gręce ſignificat arctos: eſt enī illa in cęlo imago q̄ arcturus et urſa appellat̃ Caliſto filia fuit lycaonis a ioue cōpreſſa: et a iunone ī urſam uerſa: uel ut heſiodo placet a diana cū ęgre tuliſſet ipſam q̄ ſibi nympha fuiſſet corruptā redditā. Hęc beſtia facta arctū quē arcadē appellāt peperit. Amphis poeta comicus ſcribit illā ad lycaonē cū filio pductā: At mox cū in tēplū iouis lycei quo ſibi itrare nō liceret ſequēte filio fugeret: a paſtoribus cū filio occiſa: et a ioue in ſignū cęleſte cōuerſa ē. Habet ſtellas in capite ſeptem: quas noſtri ſeptētrionē appellāt: In ſingulis humeris ſingulas in harmo duas: in ſūma cauda unā clarā: In uentre claram unā: in ſpina unā: in cruce poſteriori duas: in extremo pede duas: ſup caudam tres. Appellatur urſa maior ſiue helyce: Vrſa autē minor in quam uerſus eſt filius Arcturus aut cynoſura: aut Arctophylax nominatur. Verum de hac nō omnes idem ſentiunt: nam Agathoſthenes ait cynoſuram fuiſſe non filium caliſtos: ſed unam ex ideis nymphis: Quę quoniam iouem nutrierit: ab eo in hoc ſignum relata ſit: a qua etiam regio quędam in creta ſit cynoſura appellata. Cretenſes autem et Diodorus ſiculus hanc et helycem Iouis nutrices fuiſſe affirmant. Habet cynoſura ſeptem ſtellas: quarum una in humero: alia in pectore ſit: In ſpina una: et una in uentre: et ſuper caudam tres. TYRIDATHES rex harmenię fuit. QVIS ꝑ quibus. i. a qbus. Vir. Quis ante ora patrū troię ſub mēibus altis cōtigit oppetere. Antiq ēt q̄bus ī fęminio genere dixerūt. VNIce ſigulariter

Gaudeat pulla magis atq; myrto:
Arridas frondes: hyemis ſodali
Dedicet hebro.

AD AELIVM LAMIAM ODE. XXVI.

Vſis amicus triſtitiam & metus
Tradam ꝓteruis in mare creticum
Portare uentis. quis ſub arcto
Rex gelidę metuatur horę
Quid tyridates terreat unice

O PIPLEA o muſa: nam a pipleo fonte macedonię dictę ſunt piplee muſę: ut acroni por phyrioniq; placet: aut a pipleo monte orcomemorū: aut a ueſte. APRICOS q̄ſi pulchros qa in apricis locis pulchriores naſcūt᷑. NECTE flores necte coronā.i. pone coronā quā nectēdo flores feceris. Fingūt eni poetę poetas a muſis corona donari aut alio munere. ſic Virg. Vt linus hęc illi diuino carmine paſtor floribus: atq; apio crines ornatus amaro: Dixerit hos tibi dant calamos en accipe muſę. DVLCIS qa nihil ſit muſis ſuauius. NIL. ſ.t.m.p.h. Sentētia platonica Ille enim d̄ furoribus diuinis loquens cenſet inanē euaſurū poetā et ſuā poeſim q̄ ſine muſarū īſtinctu poeticas ad fores accedit: quoniā furor poeticus a muſis ſit: ergo quicq̄d honoris tētaret inferre lamię poeta ſine muſarum fauore oē illud euāeſceret. NOVIS fidibus uel qa lyricū carmē nouū erat apud latinos. Vel nouis.i. magnis: ſic Vir. Pollio et ipſe facit noua carmia. Fidibus āt.i. uerſibus q̄ ad fides.i. ad cytharā canūtur. Priſcianus āt Seruiū ipugnat q̄ hęc fides in nomiatiuo dicat: cū ſit dicendū fidis. LESBIO.i. tali carmine q̄li ſapphus alcęuſq; ex leſbo lyrici poetę uti conſueuerunt. SACRARE: qa poetę muſarū ſacerdotes ſūt. Me uero primum dulces ante omnia muſę: Quarum ſacra fero ingenti perculſus amore.

Securus o quę fontibus integris
Gaudes apricos necte flores
Necte meo lamię coronam
Piplea dulcis nil ſine te mei
Proſunt honores. hunc fidibus nouis
Hunc leſbio ſacrare plectro
Teq; tuaſq; decet ſorores

AD SODALES DE ILARIORI VITA ODE. XXVII.

Atis in uſum letitię ſcyphis
Pugnare thracū eſt tollite barbarū
Morem: uerecundūq; bacchum
Sanguineis prohibete rixis.

Metrum duobus uerſibus alcaicum. Tertius uerſus ē dimeter nouenarius iābicus. Quartus pyndaricus. Hortat᷑ ſodales ita tēperate uti uino: ut ebrii in rixas inſurgāt. Argumētū leue ē: ſed non ſine ſeueritate tractatū. NATIS: ad hoc pręcipue factis. Iuuenal. Animal ꝓpter conuiuia natum. SCYPHIS: pocula ꝓprie herculis ſunt: ut bacchi erant canthari Pingebatur enim hic deus cum poculo: non ſolum quia heros bibax haberetur: Sed quod fabula antiqua ſit ipſum copula tanquam nauigio maria tranſiſſe. Poſuit autem ſcyphum pro omni poculo. PVGNARE THRACVM gens ut ſupra dixit propter ebrietatem rixis dedita. Ordo eſt: pugnare cum ſcyphis natis in uſum letitię eſt thracum: ideſt hominum efferatorum ut thraces ſunt. Ergo tollite ideſt remouete barbaram conſuetudinem et prohibete bacchum a rixis: ideſt prohibete rixas a baccho. Sic et Virgil. Accipite ęneam ac tandem arcete periclis. VERECVNDVM: ideſt quo cum uerecundia et modeſtia uti debemus. Vel ad faciem huius dei reſpexit: quę uirginalis pingebatur et pulcherrima Vnde eſt: Accedant capiti cornua bacchus eris. Cornua illi dantur ut diximus. Dantur tygres et lynces: ut per tygres ſignificetur furor ex ebrietate. Per lynces oſtendatur acumen ingenii: quod a uino moderate ſumpto nobis prouenit. VINO pro conuiuio poſuit. MEDIIS lucernis: q̄ in cōuiuio ponebātur: Nā priſci nō niſi aduētante nocte cōuiuia inibāt

Vnde a uesſpera uesſperna dicebatur. Hinc Virg. Nunc eadem labente die cõuiuia querit: et de lucernis meminit.ſic. Et noctem flãmis funalia uincũt: Et pendẽt lychni laquearibus aureis. ACINACIS: hoc uocabulũ peſicum ẽ: et gladiũ apud illos ſignificat. Cũ admiratione ergo dicit quantũ imane ꝑ imaniter: diſcrepat. i. differt a cinacis. i. rixa et prę̨lium a uino et lucernis. i. a cõuiuiis. Et ꝑfecto cõuiuia inuenta ſunt ut ſimul uiuamus: et mutuo ſermone ac familiaritate fruamur. Rixę̨ autẽ ad cedem ſpectant: aut ad amaras diſcordias.

Vino & lucernis mediis acinacis
Immane quantum diſcrepat. impium
Lenire clamorem ſodales:
Et cubito remanete preſſo
Vultis ſeueri me quoqꝫ ſumere
Partem falerni: dicat opuntie
Frater megellinę quo beatus
Vulnere. qua pereat ſagitta
Ceſſat uoluptas. non alia bibam
Mercede. quę te cumqꝫ domat uenus.
Non erubeſcendis adurit
Ignibus: ingenuoqꝫ ſemper
Amore peccas. quicquid habes age dic

REMANETE c.p. ne inſurgite. Dicit autẽ acron differre hę̨c inter ſe: quia accũbere ſit deorũ. Virg. Tu das epulis accũbere diuum. Diſcũbere hominũ: ut diſcũbũt oſtro. Recũbere ferarum: ut oſſa ſup recubans. Ego autẽ quid ſentirem ſuo loco expreſſi. VVLTIS uel intrrogãtis eſt: uel ẽ ſubintelligendũ ſi: ut ſit ſenſus: Si uultis me quoqꝫ ſumere partẽ ſeueri falerni. SEVERI q̃ſi uetuſti: uel acrioris ſaporis. i. auſteri. DICAT opuntię frater: oſtẽdit ex ſuis uerbis cõuiuium oportere eẽ hilare: et feſtiuo aſperſum ſermone: ſed cui etiam non nihil aſſit utilitatis ad uitam et mores emẽdandos: Nam ipſe iocunde iterrogat de amore: et non ſine commiſeratione amantem ab auara meretrice abducere tentat. Intererat autem cõuiuio frater Megellinę: quę pulchritudine nota erat: Vnde fratrem ab illa denominat. OPVNTIAE ſic dicta ẽ ab urbe locridis. QVO uulnere et ſagitta: quo amore. Nec ẽ ſine ratione quod dixerit beatus pereat: Nam beatos ſe putant amantes: cum perditiſſime amant ſi re amata frui poſſunt. Ergo amatorie de amore locutus eſt poeta: et ex amantiũ more: Nam et beatos ſeipſos nũcupant: et tamen ſe perire conquerũtur. Quapropter neſcio elegãtius ne an uerius hę̨c duo admixta contraria ciuis noſter Petrarcha expreſſerit: cum dixerit noſſe ſe Quale e el mel temperato collaſſentio. CESSAT uoluptas: Recuſat ille dicere adductus pudore: non quod amaret: ſed quod indignam amari amaret. Nam ut eſt apud Ouidium. Turpis adulterio peius adulter erit. At Oratius cum contra putaret: ſperabat non mediocrem ſe uoluptatem capturum: ſi ſuum ille felicem amorem ſibi narraret. Itaqꝫ dolet ſe illa uoluptate carere: neqꝫ abduci poſſe ut bibat alia mercede. QVAE TE CVMQVE quę̨cumque uenus: quę̨cumqꝫ mulier a te amata domãt te: ideſt ſub ſuum te iugum mittit: Et eſt tranſlatio a uictore duce. ADVRIT te ignibus: ideſt amoribus non erubeſcendis Hoc dicit quia putabat illam eſſe modeſtam liberalemque mulierem: non autem auaram. Quod aũt amicam ſuam ueneré appellare cõſueuerint amantes: etiã apud maronẽ apparet Eſt eni Parta meę ueneri ſunt munera: nãqꝫ notaui Ipſe locũ aerie quo cõgeſſere palũbes INGENVO et nõ ſeruili et q̃i mercẽnario. q. d. ſincero et liberali: et q̃lis igenuũ deceat

DEPONE tutis auribus: futilis hominis eē uidet̃ et uani ſuū amorē alii manifeſtare niſi fideli et taciturno. Quapp duo uerba ſelegit: primū depone: Nam rem deponimus quā ea rōne credimus ut ītegra nobis cōſeruet̃: unde ē depoſitū. Deīde dixit tutis auribus. i. qbuſ tute et ſine piculo ꝓpter taciturnitatē cōmittere poſſis. AH MISER: iam rē narrauerat adoleſcens: pceperatq; poeta longe aliter rem ſe hēre q̄ crediderat: cū illius amicā et crudeliſſimā et auariſſimā intelligeret. Itaq; ex cōmiſeratōe exclamat: Optime autē cōparat rapaciſſimā mulierē carybdi: nam ut hęc ſaxa cauernoſa in ſe furente ęſtu nauigia trahunt tractaq; lacerāt: Sic auara meretrix amantē allicit: allectumq; uorat: cum neq; corpori illius neq; pecūię parcat. Carybdis aūt et ſcylla duo mōſtra ſūt in freto ſiculo: de quibus Maro. Dextrū ſcylla latus leuū ipla cata carybdis obſidet. Eſt autē locus iſte ſcđm Saluſtiū iuxta taurominitanū littus. Extatq;

Depone tutis auribus. ah miſer
Quanta laboras carybdi
Digne puer meliore flāma
Quæ ſaga? quis te ſoluere theſſalis
Magus uenenis? quis te poterit deus
Vix illigatum te triformi
Pelagus expediet chimera

fabulā carybdim mulierē fuiſſe rapaciſſimā: q̄ cū herculi uaccas rapuiſſet: a ioue fulminata eſt: et ī hoc mōſtrum cōuerſa. Quāta ergo laboras carybdi. i. q̄ crudeliſſima rapaciſſimaq; muliere laceraris. FLAMA amore. SAGA uenefica dicit̃ ꝙ ſatis agat. i. q̄ carminibus philtriſq; et aliis ueneficiis accerſere uel pellere mala hōibus poſſit. Optimus āt ꝓgreſſus cū a minoribus ad maiora aſcēdat: Primo eni ponit theſſalā ueneficā q̄ multū poſſit: Deide nō ſatis hoc eē ad miſerias iſtius leuādas adiūgit magū: qui plus q̄ ſaga ualeat: Sed cū ne iſte qdem ſufficiat adiūgit poſtrēo deū: et ī unoquoq; iſtorū triū generū p dubiā īterrogatione oſtēdit opus eē excellētiſſimo. Poſtremo cū dicat pegaſū uidet̃ admiſcere diuinā et humanā uim. THESSALIS efficaciſſimis: ut ī theſſalia efficiebāt̃: Nam eā regionē ueneficis mulieribus abūdaſſe et Lucanus et multi alii poetę teſtant̃. VENENIS ueneficiis. ſic Vir. Has herbas atq; hęc mihi ponto lecta uenēa ipſe dedit moeris. Venenū āt dicimus qđ cito ī uenas deſcēdat: ſiue ſalubre ſiue noxiū dictū ꝙ p uenas trāſcurrat: Inde p q̄dam ſimilitudinē colorē q a ueſtibus ımbibit̃ uenenū dixit maro: ut Tyrio ſaturata uenēo. Hoc gręci pharmacō appellāt ī eadē ſignificatiōe. Deniq; oē id: qđ uel ſūptu uel tactu noceat uenenū appellāt: ūde et ꝓ uenificio capit̃. MAGVS hoc uerbū līgua pſica ſapiētē ſignificat Vnde illi eos magos appellāt quos gręci phōs: quos babylonii chaldeos: quos indi gymnoſophiſtas: quos ęgyptii ſacerdotes. Et quoniā ipſi huius artis īuētores cultoreſq; habentur p̄cipue āt zoroaſter: iccirco qcūq; ī arte piti ſunt magi appellāt̃: et ipſa ars magica q̄ roma norū legibus exerceri ꝓhibet̃: Cuius rei nō ignarus Vir. ipſam ſe excuſantē īducit dido nē his uerbis: Teſtor cara deos: et te germana tuūq; dulce caput magicas īuitas accingier artes. QVIS deus: qua potētia deus? PEGASVS: ut breui rē uniuerſā pcurrā in extrema libya phorci dei marini tres fuere filię excepto nympha: hę ut placet heſiodo: ſtheno: euryale: et meduſa fuerūt: q̄s gorgones appellāt. Ouid. āt duas ponere uidet̃: dicit. n. Cuius in ītroitu gemias hitaſſe ſorores: niſi forte dixit gemias. i. eodē partu ęditas q̄ī trigeminas Sed uno tantū oculo p̄ditę quo mutuo et p uices utebāt̃. Meduſę qa ī caſtiſſimę palladis tēplo cū neptūno concūbere nō erubuit: ipſa pallas crines pulcherrimos ī deformes angues mutauit; Eidē deide caput a pſeo iouis filio abſciſū ē; Sed ex meduſę utero emicuerūt duo

filii chryſaor ſic nõiatus: q̃a aureũ enſem manu teneret: et pegaſus equus alatus q̃ nomen ſortitus ẽ a fõtibus et fluxibus occeani: apud quos ẽ ortus: Nã grçce fons ϖηγη dicit̃. Chryſaor ãt ad cçlos aſcẽdit: tonitrũ et fulmẽ ioui ferẽs: Pegaſus uero i mõtẽ eliconẽ euo lauit: et ungula uertice ꝑcuſſo fontẽ ꝑduxit: q̃ ab eo pegaſeus ẽ dictus. hinc Iuuẽ. Ripa nutritus i illa: ad quã gorgonei ꝓlapſa ẽ pẽna caballi: et Perſius. Nec fonte labra ꝓlui caballino. Hçc de pegaſo. Sũt q̃ dicãt ipſũ igneũ hanelitũ hũiſſe et ferreos pedes: de hoc Ouid. Huic ẽt ſupra nubes et ſub ſydera lapſo Cçlũ ꝓ terra ꝓ pede pẽna fuit. De fonte ãt ſic idẽ Ouid. Vera tamẽ fama ẽ: et pegaſus huius origo fontis: ꝑp hũc fontẽ ĩ ſignũ cçleſte q̃d ex xv. ſtellis micat: et equus dicit̃ cõuerſus ẽ. Ouid. Iãq; idignãti noua frena recepat ore Cũ leuis aonias ungula fecit aq̃s: Nũc fruit̃ cçlo q̃d pẽnis ante petebat: Et nitidis ſtellis q̃nq; decẽq; micat. Bellorophon ãt glauci filius fuit et ephire: quã deide corithus boreſtis filius a ſe corinthũ nõiauit regnauit: Mox apreto argiuorũ rege regno exutus apd̃ illũ degebat: Sed fuit preto uxor Sthenoboea ſiue Antia: q̃ amorẽ bellorophontis capta cũ ille aſſentiri nollet amorẽ i odiũ uertẽs: illũ apd̃ uirũ tanq̃ q̃ uim afferre uoluiſſet iſimulauit. Nõ ſubſtinuit rex eũ ꝑdere: ſed illũ cũ epiſtola ad ariobatẽ ſocerũ miſit: i qua et crimẽ hõis narrabat et ut illũ iterficeret rogabat: Sed neq; ariobates hominẽ ꝑdere auſus miſit cõtra chimeram ſꝑerãs ab ea ĩterfectũ iri: quo tẽpore dicũt illũ pegaſũ alatũ equũ aſcẽdiſſe: et illius auxilio mõſtrũ chimerã iteremiſſe. Fuit eni chimera filia typhaonis et echidnç mõſtrũ horrendũ: Ignẽ. n. euomebat et tribus iſurgebat capitibus: quorũ ꝑmũ leonis: poſtremũ dracõis: mediũ ãt chimerç. i. caprç erat. De q̃ heſiodus ϖροσθε λεων οπισθε δρακον μεσηδε χιμαιρα hçc anteq̃ ꝑderet̃ ex ortho cane gerionis et ſphingẽ et leonẽ nemeũ pepit: ſed tamẽ de chimera et pegaſo aliq̃d ẽ quod ad hiſtoriã referri poſſit: Nã in lycia dicũt mõtem fuiſſe chimçrã leonibus ſerpẽtibuſq; ihabitabilẽ: et cuius e uertice flãmç ſçpe apparerent: quẽ bellorophõ his feris purgatũ hitabilẽ reddidit: Mons iſte lyciã a caria diuidit. Supauit ꝑterea ſolimiſios cũ q̃bus ariobates bellũ gerebat: Supauit et amazonas i regnũ illius irruẽtes: qua uirtute ita ſibi ariobatẽ recõciliauit: ut nõ ſolũ pepcerit: ſed alchimenẽ alterã filiã uxorẽ dederit: hoc altera q̃ preti uxorẽ diximus ita iniquo tulit aio: ut ſibi ipſi mortẽ cõſcierit. Plinius uero ſcribit ꝑmũ a bellorophõte iuentũ eẽ equo uehi: ſed et i ethiopia dicit plinius eẽ equos pẽnatos et cornibus armatos: quos pegaſos uocãt. Albertus ãt magnus addit aĩal eẽ horrẽdũ: neq; tamen ſuis alis uolare: ſed illis ad curſũ adiuuari: et oẽs beſtias illũ horrere: ipſũq; oĩbus eẽ ifeſtũ ꝑſertim hoĩbus. Sed ut q̃doq; ad iterꝑtationẽ noſtrã redeã concludit poeta ꝙ uix illũ expedire poſſit pegaſus ab illa chimçra. i. a muliere illa q̃ ita horrẽda ſit fera. ut nõ poſſit ſupari a bellorophõte et a pegaſo: ut ſupata ẽ chimçra lycia. Ergo ſua feritate multiplicẽ belluã et flãmis armatã ſupabat hçc meretrix.

AD ARCHITAM GEOMETRAM NAVFRAGIO EIECTVM ODE. XXVIII.

Ode dicolos et metrũ ꝑmo uerſu heroicũ exametron: ſecũdo heroicũ tetrametron. Hortat̃ hõies ad bonas artes acq̃rendas: Nam q̃uis docti indoctiq; pariter moriant̃: tamẽ hoc melioři cã ſunt docti: ꝙ poſt mortẽ uiuũt fama. Snia grauis et ex media phia deprõpta. Citat ꝑmũ architã tarentinũ pythagoreũ phũm: q̃ in litore ſepultus maiorẽ a nauigãtibus ſepulturam peteret. Architas Tarentinus pythagoricus nobiliſſimus fuit: Hic platonem cum a Dionyſio necandus eſſet per epiſtolam eripuit: ut ait Laertius. Admirationi habitus eſt in omni uirtutũ genere: Septies ſuç ciuitati prçfectus eſt: cũ cçteri pluſq̃ annũ impare lege ꝓhiberẽtur. Refert aũt ariſtoxenus exercitũ tarentinorũ ſub hoc duce nunq̃ fuiſſe ſupatũ: et cum aliquãdo iuidiç cedẽs ſeſe impio abdicaſſet: exercitus in hoſtium dictionem uenit.

TE m.et t.id enī ē geometra. NVMEroq; c.ſic et Vir. Quē q̄ ſcire uelit libyci uelit ęquoris idē Diſcere q̄ multę zephyro turbēt̃ harenę. MENSorē: q̄a ī arithmetica et geometria pitiſſimus fuit. PARVA mūera: puū ſepulchrū: qđ munus et officiū mortuis uiuētes pręſtāt. LITVS matinū: alii apulię mōtē: alii plana calabrię dicūt. Cū āt dixit mēſorē maris et terrę: exp̄ſſit ip̄m nomē: nā geometria ē τησ γησ.i.terrę μετρον .i.mēſura: Aiūt āt geometriā p̄mū apđ ęgyptios reptā; Nā cū ſingulis ānis nilus iundās ita limo oīa coeq̄ret ut abeunte deinde illo lites de agris quoniā nullus terminus appareret exorirent̃: cępti ſūt agri p̄ lineas et mēſuras diuidi et adnotari: Curaq; ſacerdotū ea erat. Hi ergo huius artis auctores fuerūt: q̄ deinde a pythagora ad grecos ē tranſlata. AEREAS tētaſſe domos: q̄a et aſtrologię ſciētiſſimus fuit. Ergo domos aereas.i. cęlū et ſydera. Vir. Pandit̃ iterea domus oīpotētiſ olympi. MORIturo.q.d.nō fuerat tātopere laborandū: ſi tibi erat nihilominus moriēdum. OCCIDIT reſpōdet p̄ archita. Snia ē: cū mors ſit cōis oibus nec ſint ſoli docti q̄ moriāt̃: ſed ēt magni reges et q̄ multū laboris ut impiū obtinerēt ſuſcepūt: nō eē recuſādū labores ut doctrīa acq̄rat̃: cū ipſa dignior ſit q̄ ipiū

E maris & terrę nūeroq; carētis ha
Menſorē cohibent archyta // renę
Pulueris exigui p̄pe litus p̄ua ma
Munera: nec quicq̄ tibi prodeſt // tinum
Aereas tentaſſe domos: animoq; rotundū
Decurriſſe polum morituro
Occidit & pelopis genitor cōuiua deorū
Tithonuſq; remotus in auras
Et iouis arcanis minos admiſſus habētq;
Tartara panthoidem iterum orco
Demiſſum quāuis clipeo troiana refixo
Tempora teſtatus nihil ultra

GENITOR p. Tātalum itelligit: hic filius iouis fuit ex plotide nympha: et rex phrygum erichtheo anthenis regnāte: Deos ī cōciuiū recepit: et illis pelopē filiū epulandum poſuit. Diodorus dicit illum ī paphlagonia hitaſſe: opibuſq; et gloria fuiſſe inſignem: et patri ioui adeo familiarē: ut oia illius archana teneret. Verū cū ille more hominū tantā fortunā ferre neſciret: et hōibus deorū arcana manifeſtauit: quo flagitio ad inferos detruſus ea pęna ut uſq; ad mentū inſurgāt aquę: et ī labia uſq; depēdāt poma: et tamen ī magna ſiti atq; fame neq; bibere neq; eſſe poſſit. MINOS iouis et europę filius: leges crethēſibus dedit: ſeq; prius ī antro recōdidit: et cū ioue loq̄ finxit: ut populo ſuaderet ſe ex iouis uolūtate oia gerere. Iuſtitia iſignis fuit: et ī re militari: p̄muſq; bellū nauale exercuit: Sed p̄p iuſtitiā hominis finxerūt poetę ip̄m apud īferos iura dare. IOVIS archanis: ſiue q̄a ut dixi de iouis ſnia leges tuliſſet: cū illius arcana nouiſſet: Siue iouē p̄ plutone poſuit: a quo iſtitutus ſit iudex apđ iferos. Nā p̄ plutone iouē poni teſtat̃ Vir. ſic: Sacra ioui ſtigio q̄ rite icepta paraui. Ergo ioui.i. plutoni. PANThoidē: refert acron porphyrionq; pythagorā dixiſſe animā q̄ ī eo erat ī bello troiāo fuiſſe ī euphorbio pāthoi filio: et a menelao iterfecto: ideq; migraſſe ī homerū: et ab eo ī ſe. Addūt poſtreo q; a pythagora ī pauonē uenerit et a pauone ī emniū. ūde et Perſius. Quitus pauone ex pythagoreo. Laertius āt ſcribit ſe apđ heraclitū pōticū legiſſe pythagorā de ſe dicere ſolitū q̄doq; Aethalidem fuiſſe q̄ mercurii filius putaret̃: et a mercurio admonitū ut quicqd uellet p̄ter imortalitatē peteret: petiſſe ut oīum cōtingētiū uiuus mortuuſq; mēiniſſet: idq; ſibi cōtigiſſe: ac longo tp̄e poſt ī euphorbiū ueniſſe:

et in troiano bello a menelao fuiſſe interfectū. ET EVPHOrbiū:euphorbius āt dixit ſe aliquādo aethalidē fuiſſe:et a mercurio accepiſſe ut lōga circuitiōe uagaret̃:et ī quas uellet aut arbores aut animāteſ migraret: Sed mortuo euphorbio migrauit ī hermotinū ſua aīa:q̃ et ipſe cū fidē uellet facere igreſſus apollinis fanū oſtēdit clipeū iā putrefactū: et cuius ſola duraret eburna facies:quo ī bello troiano uſus fuerat. Mortuo hermotino ī pyrrhū deliū piſcatorē migrauit:q̃ memorauit aetalidē euphorbiū et hermotinū fuiſſe: ac poſtremo ſe:eē factū pythagorā. PANthoidē euphorbiū panthoi filiū iterū: nā prius cū aetolides fuiſſet et nūc cū euphorbius. TESTAtus tēpora troiana.i. tp̄a troiāi belli refixo clipeo.i.auulſo ut paulo āte dixi. Et cū oſtēderet p̱ clipeū ſe iterfuiſſe bello troiano teſtabat̃.i.teſtimonio clipei comprobabat ꝙ ipſe nihil morti cōceſſerat. VLTra neruos et cutē.i.ultra corpus: qa ſolū corpus pierat: aius āt immortalis māſerat. Cutē ī hōie ſolo dicius:pellē uero ī brutis Iuuena. Et durā ꝓ cute pellē.

Neruos:atq; cutem morti conceſſerat atrę
Iudice te non ſordidus auctor
Naturę ueriq;:ſed omnes una manet mors
Et calcanda ſemel uia loeti
Dant alios furię toruo ſpectacula marti
Exitium eſt auidis mare nautis
Mixta ſenū & iuuenū dēſant̃ funera nullū
Seua caput proſerpina fugit
Me quoq; deuexi rapidus comes orionis

IVDICE t.n.ſ.au. Nam etiā architę iudicio qui pythagoreus fuit omnia eēnt pythagorę cōcedenda:in his q̄ ad iueſtigādam naturā ptinerent: Nam tanta fuit auctoritas pythagorę apud ſuos:ut ſatis his eſſet dicere ille dixit. NON ſordidus ſed nobilis. Sordidus enim ꝓ ignobili ponitur: Sed de hoc in iferioribus. NATVRAE ueriq;.i.ueritatis que ē in natura. VNA nox.i.nō diſſimilis nox.i.mors. Virg. In ęternam claudunt̃ lumina noctem. FVRIAE:elegātiſſime et ueriſſime: nam niſi furore pciperētur humanę mentes:neq; de impio neq; de diuitiis ferro certarēt homines:ſed de iure diſceptarēt: Nam uis ferarum ē ratio hominis. Ergo icrepat hōies q̃ ad bella nō coacti deſcendūt. TORVO:cōueniēs epithetū ē marti:et deū ꝓ bello cuius ipſe deus ē poſuit. SPECTACVLA ludos:nā cedes ea uoluptate ſpectat mars:qua nos ludos ſpectare ſolemus. Spectaculū āt et ludos qui ſpectant̃:et locū ubi ſpectant̃: et cętum illorum qui ſpectant ſignificat. AVIDIS cupidis et auaris:nam niſi auaricia traherētur:periculis ſe nequaq̃ exponerent. Quāobrem et ambitioſos et auaros p̱ tranſitū carpit. MIXTA ſenū:uariis ętatibus et uariis generibus mortis pereūt homies:ſed tamen oēs pereūt. SEVA ꝓſerpina nullū caput fugit:hypallage eſt ideſt nullum caput fugit ꝓſerpinam.i.mortem: Ponit enim deam inferni et defunctorum pro morte. Proſerpina autem filia iouis ex cerere fuit: quę dum in ſicilia flores legeret: a plutone ad inferos rapta: et in coniugem aſſumpta eſt. Sed ut ait Euſebius Pamphilius proſerpina quā gręci perſephonē nomināt: uis feminū eſt::quam pluto.i.interna uis ſolis ad ſe rapit. hęc etiā φερεφαττα a gręcis dicit̃. ME QVOq; d.r.co.o.notus meridianus uentus. COMES orionis:quia orion in ortu ſuo uētos pluuios et tēpeſtates gignit. Vir. Nimboſus orion:Orion ſignū cęleſte ē ante tauri ueſtigia:ſic gręce ab aquarū inundatōe dictus:ꝙ eius tēpore hyems habet ortū:et mare ac terras tēpeſtatibus turbat: ορινω eni turbo et cōcito ſignificat. Latini iugulam dicūt: ꝙ ſit ut armatorū gladius ſtellarū fulgore terribilis, hic ſi fulget ſerenitatē:ſi obſcurat̃ tempeſtatē ſignificat. Heſiodus hūc neptūni

filiū dicit:eiq; a patre datū ut ſupra fluctus queadmodū ſupra terrā ābulare liceret: Sed illū oenopiō qa filiā ſuā uitiarat excecauit: et ſuis finibus pepulit. Orion āt i lēnū ꝓfectus a uulcāo equū accepit:quo ad ortus ſolis uectus lumīa a ſole recepit:inde i oenopionē conuerſus ē:ſed cū nō poſſet eū iuenire:i cretā ꝓfectus īmodice uenatōe utebat᷑: et cū a diana corripet᷑ minatus ē ſe nullā feram relicturū. Quapp tellus ſcorpionē ꝓduxit:cuius morſu orion piret: Hoc fingūt oriēte cęleſti ſcorpiōe ſignū orionis occidit. Sed redeo ad fabulā qua a ioue ob uirtutē i aſtra relatus dicit᷑: Habet ſtellas ī capite claras tres: i ſingulis hūeris ſingulaſ claras:i dextro cubito obſcurā unā i eadē manu unā:i zona tres:in gladio quē manu gerit tres: i ſingulis genibus ſigulas. Nec tamen deſūt fabulę:q illū ionis neptūni et mercurii filiū uelint. Aiunt

Illyricis comes obruit undis
At tu nauta uagę ne parce malignus ha
Oſſibus & capiti inhumato // renę
Particulā dare: ſic q̄dcūq; minabit᷑ eurus

eni ab hyreo ſene liberaliter hos deos acceptos iuſſiſſe ut peteret quod uellet: et illū petiſſe ut cū iam prima defuncta uxore aliā ducere nollet:darent filiū ſine matre:deoſq; tauri quē illis īmolauerat coriū urina opplerūt et humi defodi ad decē uſq; mēſes iuſſerūt:ac exactis decē menſibus orionē inde in lucem ueniſſe dicunt:comitēq; dianę fuiſſe: et omnes feras ꝑdere ſtatuiſſe. Terram uero iratam īmiſſo ſcorpione eum ꝑdidiſſe. Dianā aūt inſidiis trāſtuliſſe una cum cane ſuo quē ſyrium uocant. Poeta noſter alibi a diana illum occiſum ſagittis dicit:quia eius cōplexum optauerat. Lucanus non ſagittis ſed ſcorpione immiſſo ab ea ceſum ſcribit. Alii oenopionis filium hunc uolunt īmenſę ꝓceritatis hominē et uenatorem Sed quia filiam oenopionis uiolaſſet:ab eo fuiſſe occecatum : ſed ab oraculo iuſſum ut per pelagus ita ad orientem tenderet:ut ſemp oculorum cōcauitates radii ſolares ſubintrarent Acceſſit itaq; ad cyclopas ipſorum fabricantiū ſonitum audiens ducente ſene:et ab uno eorum humeris impoſitus iuſſa oraculi pegit:luminaq; recepit. Erat oenopion ſicilię rex: et eius filius orion p quietem a uenere accepit:ut eam cui primū obuiam fieret amplecteret᷑: Itaq; de antro ſurgens obuiauit candiope ſorori:quę et ipſa uenatrix erat:et ex ea hippologum genuit:Mox a patre exul factus cum candiope et filio in thraciam nauigauit:ubi ſubactis incolis neptūni filius ē habitus. DEVEXI. in.quia in diuexa parte cęli ē. ILLYRIcis undis illyrico ſinu qui adriatici maris pars ē ab illyria denōiatus colpus.i. ſinus Venetię appellat᷑. AT TV n.alloquit᷑ pręternauigantē: oratq; ut ſibi tumultuantē tumulū ſine impenſa faciat. NE PARCE.i.abunde utitur harena ad ſepulchrū: Nā parcere dicimuſ uel oīno abſtinere uel modice uti. Virg. Parce metu cytherea:inde parſimonia: Huius uerbi ꝑteritū ē pepci:ſed priſce etiā parſi. Parcus at ūde uerbū uidet᷑ eē ſecūdū. C. baſſū dicit᷑ q̄i par arcę: qa ſua ita cuſtodiat ut cōſeruat arca q̄ i illa ſunt. Gelio āt uidet᷑ ꝙ parcus ab eo ꝙ paruū paruūq; ſit dicat᷑. MALIgnus nō oīno malignū affirmat:ſed q ſit futurus malignus ſi parcat. ſic Vir. Ni fruſtra auguriū uani docuere parētes.i. q eſſent uani ſi fruſtra docuiſſēt:et Iuue. Cōſiliū laudo artificis ſi mune re tāto:ꝓcipuā i tabulis cerā ſenis abſtulit orbi.i.qui fuiſſet artifex ſi abſtuliſſet. OSSIBVS et capiti.i.corpori: Maxime autem hoc illū optare iducit poeta:qa animę quorū corpora ſepulta nō eēnt a cherone nō tranſportabāt᷑. Vir. Hęc oīs quā cernis inops ībumataq; turba ē: nec dat᷑ horrēdas ripas nec rauca fluēta:trāſportare ꝗſq̄ ſedibus oſſa qerūt:cētū errāt ānos uolitātq; hęc litora circū: tū demū admiſſi ſtagna exoptata reuiſūt. SIC comprecātis ē:rogat enim ut omnis uētorum uis

a nauigãtibus ĩ ſyluas auertat. VENVSINAE: qa uenuſia q̃ utrũ apuliç an calabriç ſit dubitat: hẽt magnas ſiluas. Sed tamẽ ſpẽm ponit ꝑ genere. TE SOSPITE: te incolumi PLECTANTVR. puniãt a grçco uerbo πληκτω .i. pcutio. Vnde plaga: MVLTA merces: multa pecunia redacta de mercibus. Eſt. n. merces huiuſ mercis quicqd uẽdit emi tur ue lucri cauſa. Merces uero huius mercedis: premiũ uel pretiũ quod dat labori. Inde mercennarii q mercedis cauſa laborẽ ſubeũt. Mercatura ars ẽ: et mercator q mercaturã exerceat. VNDE POTEST .q.d. undecunque eſt occaſio. AEQVO benigno et fauẽte. Nec temere nauigantibus placare cupit iouẽ et neptũnum. Nã iupiter aer ẽ a quo ſunt tẽpeſtates ſiue turbulẽtç ſiue trãquillç. Neptũnus uero mare põt nauigãtibus trãquillũ prçſtare. CVSTODE TArenti: Porphyrion ait ꝙ pallantas Neptunni filius Neptũno et Herculi templum tarenti cõdiderat. Vt ſeruio aũt placet Taras Neptunni filius hoc paruum oppidũ condidit: Sequentibus deinde temporibus cum lacedemonii aſſiduis bellis in frequentia ciuium laborarent pmiſerunt ut uirgines uulgo

Fluctibus heſperiis uenuſinç
Plectantur ſyluç te ſoſpite: multaq; merces
Vnde poteſt tibi defluat çquo
A ioue: neptumnoq; ſacri cuſtode tarenti.
Negligis immeritis nocituram
Poſt modo te natis fraudẽ cõmittere: fors et
Debita iura uiceſq; ſuperbç
Te maneãt ipſum. precibus nõ liquar multis
Teq; piacula nulla reſoluent:
Quãquã feſtinas nõ ẽ mora longa licebit
Iniecto ter puluere curras.

uiris admiſcerẽt: et q ĩde nati ſunt cũ patres ignorarẽt partheniatç ſũt noĩati quaſi e uirginibus nati. Hi igit inopia et pudore ſimul ꝑmẽte cũ adoleuiſſent patriã deſeruere: et duce Phalãto q octauus ĩ genere fuit ab hercule ĩ calabriã enauigarũt: Ibiq; hoc paruũ oppidũ offẽdẽtes auxerũt: priſco tamẽ noĩe tarẽtũ appellauerũt ergo cuſtode tarẽti uel pp tẽplũ ꝺ quo dixi: uel qa eius filius cõdidit. NEGLIGIS. Cõmittere fraudẽ. q.d. Negligentia ductus cõmittis fraudẽ. i. defraudaſ me ſepultura: quã hũanitatiſ officio prçſtare teneriſ: ſicq; cõmittis ſcçlus nociturũ tuis poſteris: q̃uis ĩmeritis: et ſic acrius admonet ne uelit ſua negligẽtia orituris ex ſe nocere: Nã parentes ſçpe magis mouẽt filiorũ: q̃ ſuo dãno: Quem locũ nõ ꝑtermiſit uirgilianus iuppiter ĩ iis q̃ p mercuriũ mãdauit çneç: Dixit. n. Si nulla accẽdit tãtarũ gloria rerũ: Nec ſup ipẽ ſua molit laude laborẽ: Aſcanio ne pater romanaſ ĩuidet arceſ. POST modo. ſecũdũ Priſcianũ hçc ꝑpoſitio apꝺ ãtiquos ſeruiebat gt̃o. VICEſq; ſupbç. i. penç ſcꝺm priſcianũ. Seruius ẽt pugnaſ dicit ſignificare: qa p uiciſſitudinẽ pugnet. Sic Virg. Teſtor ĩ occaſu urõ nec tela nec ullas uitauiſſe uices. PIAculã. purgatoria ſacrificia: alias ſcçlus qꝺ piaculo. i. purgatione egeat. QVANQuã feſtinas. ꝑſuaſerat ab honeſto et ab utili nũc ẽt a facili. LICEBIT Iniecto ter puluere curras: Nam et hoc genuſ ẽ ſepulturç. Virg. Aut tu mihi terrã ĩniice nãq; poteſ. portuſq; require uelinos TER. Quia ter manes uocabant. Virg. et magna manes ter uoce uocauit.

Metrũ ẽ duobuſ uerſibuſ alcaicũ. Tertio dimetrũ nouenariũ Iãbicũ hypcalecticũ. Quarto pyndaricũ. Grauiter ſeuereq; Icciũ familiarẽ ſuũ reꝑhẽdit: q coẽptos ũdiq; panetii libros ut ſtoicã philoſophiã cognoſceret armis ꝑmutet: ut militiã auaritiç cauſa ſequat. Carmen

eſt ſublime et nō minori copia q̃ grauitate illuſtratum. BEATIS diuitibuſ.qa uulgus fęlicitaté in diuitiis collocat: Iuuenalis Quos euehit optata ſummi nūc uia ꝓceſſus uetulę ueſſica beatę: Vel dixit beatis :quia illa pars arabię in qua ſabęi ſunt fęlix dicit̃.GAZIS.uocabulum é:neq; gręcum nec latinū:ſed perſicū:et quoniā populi illi ditiſſimi fuerunt poetę cū amplas diuitias uolunt oſtendere gazas dicunt Sic Virg.et troia gaza ꝑ undaſ.INVIDES.q.d.non cōmoueret te cupiditas auri:niſi te aliorū diuitię ſtimularent. Propterea q; ueriſſime diuus hieronymus dixit oculi ſunt per quos paupertaté ferre nō poſſumus Vitupat ergo propoſitū hoīs qa non ſuſcipiebat militiā pp aī magnitudiné:ſed cōtra pp auaritiā quę a puſillanimitate ꝓuenit: Vnde et ſenes et mulieres quia minoré animū hēnt auariores ſunt. ARABVM. Eſt arabia inter aſſyriā et ęgyptū: Eius ꝑs ad orieté ſpectās nabatea dicit̃.Ouidius Eurus ad auroram nabatheaq; regna receſſit. Regio pretioſa eſt et penuria aquę laborat:et putei quę ſunt de induſtria ab incolis occultant̃:ne irruentibus hoſtibus potū prębeant. Quę uero ad meridié uergit ea feraciſſima é omniū aromatū:et fęlix appellat̃ arabia. Thus ī primis fert ſabęorū regio:quod nuſq̃ alibi naſcit̃. Dicūt q; ſabęi uel ἀπὸ τοῦ σέβασθαι.i.ſacrificare pp thus uel a ſaba regionis metropoli. NOn deuictis.a romanis: Nā ōli ab Alexandro uicti fuerant: In quo occulte iniicit metū: Nā magiſ metuendi q nondū deuicti fuiſſent. NECtis catheniſ. facis:nā cathena.n.ex nexu anulorū é: Vnde nomé ſumpſit. Nā cathena é capiédo:quia ī ea anulus anulū capit. QVAE Tibi uirginū.i.q̃ uirgo.i.q̃ pulchra: Et é indignatio.q.d. é pulchritudo puellę digna cā:q̃ et ꝓbiam omittaſ:et ꝑiculū ſubeas ꝓferti adiūcta crudelitate:q̃ a ꝓbó aliena eé debet: Nā potieriſ tūc uirgine cū ſponſū necaueriſ:et cū hęc oīa feceris tamé erit barbara ergo et barbaricis moribuſ. Stultiſſima igit̃ militia q̃ ab auaritia aut uoluptate ꝓueniat:et ꝑiculū graue afferat et p̄miū tū leue tū cū crudlitate p̄beat. NECato.qđ ſine tuo ꝑiculo nó fiet. PVER Quis.q.d.ponamus ꝙ rapias puerū regiū q ſit tibi pincerna:putas ne hoc tāti ue ꝓbiam đferas. AVLa.regia domus é apđ latinoſ: Vir. Illa ſe iactet ī aula ęoluſ: Sed uiđr̃ eé ab eo qđ é Αὐλή gręce qđ nomé apđ illos ét de caula quadrupedū dicit̃ et caula ipa.i.ſtabulū ab eo ꝑ additioné.c.litterę fortaſſe deducit̃. CAPillis capillus q̃ſi capitis pilus. Vnctis.ūguétatis: Nā apđ eos populos ūguétū reptū é qđ deide ad gręcos Alexādro magno ī ꝑſis reſ geréte traductū é. Id.n.ī ſcriniis deuicti darii repperūt macedones. AD Ciathū.ad pocula. SEricas.i.doctus optime ſagittare q̃ arte plurimū ualét ſeres populi:uicini ꝑthis.de qbus ſupra diximus: Qđ āt ſagittis ualeāt oſtenditq; Vir. Nā ī geor.ait Velleraq; ut foliis đpectāt tenuia ſeres:et paulo infra Vbi aera uicere ſūmū Arboribus haud ullę iactu potuere ſagittę: Et gés illa qdé ſūptis nó tarda pharetris.

AD ICCIVM ODE.XXIX. TRICOLOS.

ICci beatis nunc inuides arabum
Gazis:& acrem militiam paras
Non ante deuictis ſabęę
Regibus:horribiliq; medo
Nectis cathenas.quæ tibi uirginum
Sponſo necato:barbara:ſeruiet
Puer quis ex aula capillis
Ad ciathū ſtatuetur unctis
Doctus ſagittas tendere ſericas
Arcu paterno.quis neget arduis

QVis neget arduis. Admirabūdus hęc dicit Et ē locuſ uirgiliāo illi ſimilis Iungēt iā gryphes eqs. ęuoq; ſeqnti Cū cāibus timidi ueniēt ad pocula damę. Quaſi dicat ſpari oīm rerū cōfuſionē poſſe et naturę imutationē ſi Iccius adeo ſtudiis phię deditus contrariū uitę genus meat. PRonos. qui p ꝑna et ꝺcliuia ferūt. CVm tu. ordo ē oīa i cōtrariū mutabūt cū tu uelis mutare libroſ panetii nobiles et coemptos undiq; et domū ſocraticā loricis hiberis: et p libros phiam itelligit: et p loricas militiā: ſed ut rē mirabiliorā reddat multa addit. Eſt. n. admirāda reſ phūm phiam deſerere: Sed faceret fortaſſe hoc aut epicureus: aut alius ex leuioribus phię familiis: At ſtoicus. cuius dogma grauiſſimū ē: et qꝺ Socratiſ q moralis phię auctor eſt pcepta mordicus teneat quo mō deſeret? pſerti cū adeo illiuſ rei cupidus fuerit: ut nō emerit ſed coemerit. i. emerit ex oībus locis: ubi eſſent: et i ſuā bibliothecā cōgeſſerit: neq; id temere: ſed cū electiōe: nam coemeret nobiles et nō ignobiles panetii. PAneti. Panetius rhodius nobiliſſimus ſtoicę ſectę phūs fuit et ſcipiōis magiſter et quē Cicero i iis q̄ ꝺ officiis doctiſſime ſimul et ornatiſſie diſſeruit imitatus eſt quibusdam etiam quę ille uel reliquerat uel prętermiſerat additis:

Pronos relabi poſſe riuos
Montibus: et tiberim reuerti
Cū tu coemptos undiq; nobiles
Libros paneti ſocraticā & domū
Mutari loricis hiberis
Pollicitus meliora tēdis

AD VENEREM PRO GLICERA ODE. XXX.

O Venus regina gnidi paphiq;
Sperne dilectā cypron. & uocātis
Thure te multo glicerę decorā
Transfer in ędem.
Feruidus tecū puer & ſoluris

SOCRAticam domum. Socrates athenienſis uir innocentiſſimus: et qui oraculo apollinis ſapientiſſimus iudicatus ſit pmus phiam e cęlis i terras uocauit: atq; intra urbeſ adduxit. i. pmus relicta rerū cęleſtiū et ipſius naturę iueſtigatiōe: i qua ātiqores phi elaborarāt de uita et moribus diſputauit: Ab eoq; fluxerunt oēs phōrū ſectę q̄s cōmodiori loco latius ꝑſeq̄mur: Sed inſtituta ſocratis ſeuerius q̄ cęteri ſtoici obſeruare uidēt: ppeaq; adiunxit poeta ſocraticā domū. LOricis. dicit āt lorica qa loris alligata ſit. HIberis. hiſpanicis apud quos optimę ſint: et poſuit ſpēm pro genere.

Dicarat glycera ſacellū ueneri. Poeta āt ſcribit tanq̄ epigrāma illi ſacello i quo uenerem orat: ut relictis papho gnido et cypro i ędē glycerę ſibi dedicatā migret. PAphi. locus i cypro ē: Vnde cicero i epiſtolis. Oēs tibi cōmēdo cypros paphos pſerti: et Virg. Ipſa paphō ſublimis adit: ſeꝺſq; reuiſit leta ſuas. Paphi āt erat celeberrimū illꝺ tēplū ueneri ꝺdicatū de quo multa ſūt apꝺ herodotū. MVlto thure. qa ut plurimū de thure et floribus ueneri ſacrificabat: dicit āt thus αϖο του θυει ų. i. ſacrificare. Vnde aſpirat th. Alii tamē credūt eē dictū a tunſis glebis qa de arbore deſtillat: et a terra ſubiecta cōbibit: i eaq; cōgelat: Indeq; tūſis glebis colligit. DEcorā. q. d. qa decora ē et tibi ſūmope cōueniēs trāſfer te in illam. AEDEM. recte poſuit in ſingulari ut templum ſignificet. Nam in plurali ſignificat domum. TRANSFER. Migra. FERVIDVS. Quia amor flamas immittit.

GRATIAE. de qbus iá dictũ é. NYMPHAE. harũ plura ſunt genera: Nam quę maris ſunt Nerinę ſiue nereides appellant̃: quę fontiũ Naiades: quę montiũ Oreades appellãt̃. Nam ορος mons é. Sunt itidé Dryades ſiluarũ nymphę: quia Δρυες quercus ſint. Sũt Hamadriades: quę cũ arboribus et oriunt̃ et occidunt. Sunt Napeę florũ. PARVM Comis. quia ſine uetuſtate nulla é comitas. MERCVRIVS. quia multũ ualet eloquentia ad amoré conciliandũ: Vnde illud diſertũ faciebat amor.

Gratiæ zonis. properentq; nymphæ
Et parum comis ſine te iuuentus
Mercuriusq;

DESCRIBIT QVID AB APOLLINE PETITVR VS SIT ODE. XXXI.

VID Dedicatum poſcit apollinem
Vates? quid orat de patera nouũ
Fundens liquorem? non opimæ
Sardiniæ ſegetes feraces.
Non ęſtuoſæ grata calabriæ
Armenta: non aurum. non ebur indicum
Non rura quæ lyris quieta
Mordet aqua taciturnus amnis.
Premant calena falce quibus dedit
Fortuna uitem diues aureis
Siccet mercator cullulis
Vina ſyra reparata merce.

Appollini téplũ dedicauit Auguſtus: quoniá i bello actiaco ab eo adiutus é: quem nunc rogat. Vel potiuſ domi ſuę poeta illũ deũ in cuius tutela poetę ſunt dedicarat. Nunc uero in preſenti ode oſtendit nõ ꝑ ambitioné: aut auaritiá infinita a diis petenda eé: ſed oia modeſta et ſobria. Nam ut ait Iuuenalis orãdum é: ut ſit mens ſana i corpore ſano. VATES. De ſe tanq̃ de tertia ꝑſona loquitur. DEDICATum. uel qué ipſe domi: uel Auguſtus i palatio dďicauit. q. d. quid poſcit ob huiuſcemodi dedicationem NOVVM. q. d. uilem ut oſtédat deos pretioſa in ſacrificiis nó querere. Quoniá mente ſacrificãtis nó genere ſacrificii moueant̃. NON Feraces ſegeteſ. non feraces agri: Ná ſeges quandoq; terra eſt Virg. Quid faciat letas ſegetes: quãdo frugeſ. Idem Hic ſegetes illic ueniũt felicius uuę. OPIMAE. fertilis et opulentę. SARDINIAE. Hęc inſula é in mari tyrrheno et in parte montuoſa é atq; ſterilis: Magna tamé eius pars agrũ habet rebus oĩbus felicé precipue tritico: Vnde horreũ romani populi olim habebat̃. Habitata olim é ab Iolao q ſecũ illuc pleroſq; herculis filios duxit. ESTVOSAE. propter magnos calores. In hac magna eſt copia armentorum preſertim equinorum. INDICVM. quia ex india ueniunt maiores dentes et plures: quia in india et plures ſunt et maiores elephanti q̃ in mauritania. Virg. India mittit ebur: molles ſua thura ſabęi. CVLVLLIS. Sũt cululli ut ait Acron calices fictiles qbus i ſacris utebãt̃ põtifices et uirgineſ ueſtaleſ. Hic ꝑ urceolis et concis poſuit REPARata. quia ſingulis annis cũ priora cõſumpta ſint uina noua emit. SYRIA Merce. pecuniis exactis ex merce quam uel in ſyriam importauerat: uel inde exportauerat.

DIIS CARVS : nam tot pericula ad quę totiens ſua ſtultitia rediret non euitaſſet ſine deorū beneficio·ATHLANticum.q.d.remotiſſimū:Eſt enī pars africani maris: et hinc mediterraneū: hinc occeanū occupat ſuo nōie: Nam i mediterraneo a moluce fluminis hoſtio incipiēs in occiduū tendit et ruſicadam oppidū et ſeptē fratres q montes ſunt et abilā alluit: Inde occeanū intrans Tingē habet antęi oppidū: et mari ęthiopico terminatur. IMPVNE:cū admiratōe dictū ꝙ ſuę ſtultitię et auaritię ſeuiēti mari penas nō det. ME p.o. nō pōt auarus eē cui tā tenuis tamq; parabilis uictus ſatis ſit CYCOREE herba ē notiſſima. LEVES lubricę q̄ uentrē lubricum faciāt.i.ſoluant. O LATOE o phębe latone fili. DONes tuo bēeficio cōcedas MIHI ualido frui paratis.i. nolo plura acqrere: ſed fac ut itegra ualitudie cōſtitutus poſſim frui his q̄ iā paraui: et ita ad ualitudinē coporis accedat itegra mens: ergo ſit mens ſana in corpore ſano. TVRpem ſe: eſſet eni turpis qa delira et ſine itegritate mentis: nec poſſet uti cythara delirus.

Diis carus ipſis: quippe ter et quater
Anno reuiſens ęquor athlanticum
Impune. me paſcunt oliuę
Me cycoreę: leueſq; maluę.
Frui paratis & ualido mihi
Latoe dones: at precor integra
Cum mente: nec turpem ſenectam
Degere: nec cythara carentem

AD LYRAM ODE. XXXII.

Poſcimus ſiquid uacui ſub umbra
Luſimus tecū: quod & hūc in annū
Viuat: & plures / age dic latinum
Barbyte carmen
Leſbio primum modulate ciui:

Lyricus poeta lyrę applaudit: eamq; laudat: et hortať ut cōcedat ſibi aliqd ita canere: ut diu duraturū ſit: Nec caret artificio: nam oſtēdit ſe oīa paraſſe qbus quod petit facile euenire poſſit: Nā niſi mens uacua ſit poetę: niſi aliqua proueniat ex ameno loco uoluptas: ineptus rei agendę uidebiť. POSCImus: nā tibi dediti iure quodā petere uidemur: et icciirco poſcimus. Nam poſcere ſecundū donatū ē impioſe rogare: petere ē cū ꝑcibus: poſtulare eſt iure: obſecrare ē p ſacra rogare. Flagitare maioris ē uehemētię q̄ poſcere. Expoſtulare eſt cū cōquerimur iniuriā apud illū a quo accepimus: et hēt i ſe rephenſionē. Flagitare uideť nō ſine crepitu uerborū addere cōuitiū. Cice. Quāq̄ cā hoc poſtulat nō tamē flagitat. VACVI ocioſi et ſine cura: ꝓbet ergo ſe idoneū mō lyra aſpiret. SVB ūbra: locus ēt poetę accōmodatus ē. LVSImus: ludere ē i re: iocari uerbis: ludere moueri. Ter. Sinite cōgrū in aq̄ ludere. Itē exercere: ūde latini ludū dicūt q đ gręci gymnaſiū: et itidē ſcribere ut hic: et Vir. Ludere q̄ uellē calamo ꝑmiſit agreſti: et alibi Carmia q luſi paſtorū. Acron dicit poetas p uerecūdiā ludū ſuū laborē uocare. IN hūc a. uſq; ad finē huius āni. ET plures: ergo dic carmē nō moriturū. BARbyte o lyra nomē gręcū ē. LESBio pp alceū dicit q leſbius fuit: et quem poeta noſtrer imitatus eſt ſolum in ea parte in qua ipſe luſus amoreſq; deſcribit. Vir fuit etiam in re militari ęgregius: et qui tyrannos e patria pepulit: Et pręſertim pyctagū mithyleneū quē atheniēſes uiciſſe tādē gloriati ſūt. MOdulate ꝑticipiū deponētis paſſiue ꝑtulit: ē. n. modulari carmē cū illi modū et nūerū muſicū damus. Vir.

Et modulans alterna notaui: Et carmiua paſtoris ſiculi modulabor auena. Oſtendit aũt poeta petitioné ſuam facilé cũ lyra ſua maius quiddam alceo pbere ſolita ſit. FEROX audax et fortis. INTER arma: nã ſi etiã armis res leuiores tãtus poeta admiſcuit: nõ dabit̃ mihi uitio ſi idé faciã. SIVE i.r.u.l.n. Siue bella gereret: ſiue in portu qeſceret. LIBERVM. ideſt cõuiuia in qbus uina quę liberi dona ſunt celebrant̃. PVERVM cupidiné: q nuſquã ab eo diſcedebat: nam ſemp amabat. LYCVM puerũ ab eo amatũ. NIGRIS o. nam nigredo pupillarum i oculis laudatur et apud priſcos etiam in puerorũ capillis. O DECVS phębi: exaltat̃ enim phębus in cythara: quę illi rectori et moderatori reliquorũ luminũ pp cęleſtem harmoniã datur. ET GRATA d. nõ enim ſolũ hominũ ſed etiam deorũ cõuiuia illa exhilarant̃. Recte ãt dixit dapes: nam uolũt dapes deorũ eſſe et principũ: epulas priuatorũ. Epulũ aũt in ſingulari é quod publice dat̃ uniuerſo populo. TESTVDO qa pma in formã huius aialis facta é. O LABORVM dulce l. Quid ergo illi deeſt ad laudé: cum et phębo oĩum rerũ pulcherrimo decus afferat: et ioui maximo deo ſit grata: et laborum ſit ſuauis mitigatio. CVMq; quo modocũq;.q.d. etiam ſi nõ te digno carmine uocauero.

Qui ferox bello tamen inter arma
Siue iactatam religarat udo
Litore nauem /
Liberum & muſas: ueneréq;: & illi
Semper herentem puerum canebat:
Et lycum nigris oculis: nigroq;
Crine decorum.
O decus phębi: & dapibus ſupremi
Grata teſtudo iouis. o laborum
Dulce lenimen mihi cumq; ſalue
Rite uocanti

SOLATVR ALBIVM A SCORTO NEGLECTVM ODE DI. XXXIII.

Metrum eſt tribus uerſibus aſclepiadeum: et quarto glyconicum. Hortatur albium exéplo aliorum: ut fortiori animo ferat ab amica ſperni. Cum non ſit eo dolendum quod tritum conſuetudine appareat: et

Lbi ne doleas plus nimio memor
Immitis glycerę: neu miſerabiles
Decantes elegos: cũr tibi iunior
Leſa pręniteat fide.

ſibi cum multis commune exiſtat. PLVS nimio memor: Nam cum te non amat: nõ debes illius meminiſſe. ELEGOS qbus de illa q̃reris: Nam elegia inuenta é ut illo genere q̃rimonię ex pmerent̃: Deide ét et res iocũdiores ſcripſerũt i elegis poetę. Eſt ãt dcã elegia q̃i luctuoſum carmen: quia ελεγοσ luctum ſignificat. Fuit autem Sacadas argiuus pmus qui elegias ad muſicos rithmos canere inſtituit. Horatius ergo uerſibus impariter iunctis querimonia primum: Poſt etiam iuncta uoti ſententia compos. Quis tamen exiguos elegos emiſerit auctor Grãmatici certãt: et adhuc ſub iudice lis. CVR iunior: q̃reris eni ũde ſit q̃ dii illi quanto pfidior é tanto maioré tribuant pulchritudiné: cum cõtraria mereatur.

Inſignem tenui fronte lycorida
Cyrrhi torret amor. cyrrhus in aſperam
Declinat pholoen: ſed prius apulis
Iungentur capreę lupis
Quam turpi pholoe peccet adultero.
Sic uiſum ueneri: cui placet impares
Formas: atq; animos ſub iuga ęnea
Sęuo mittere cum ioco
Ipſum me melior cum peteret uenus
Grata cōtinuit compede myrtale
Libertina fretis acrior adrię

INSIGNEM argumētatōibus e grauioribus phię locis eductis ad leuiſſimas amatorias res ꝓbādas nitit̄.ſ. nō eē ea recuſāda q̄ nobis accidāt cū multis cōia: quod ꝓbat exēplo lycoridis: q̄ cū pulchra ſit et uehemēter cyrū amet: tamē ab eo nō amatur. Cyrus āt declinat in aſperā pholoen. i. ꝓpēſus ē in amorē pholoes: q̄ erga illū aſpa īmitiſq; ſit. TENVI āguſta et pua ſecūdū acronē: quoniā frons āguſta pulchrior ſit: Vel potius dicāus tenui fronte. i. i qua tenuis et pellucida ſit cutis. APVLIS ſic Vir. Iūgent̄ iā gryphes eqs ęuoq; ſeq̄nti cū canibuſ timidi uenīēt ad pocula. SEVO cū ioco: nā iocuſ ē cupidini ſeuire i hōies: Et ſimile ē illi qđ de marte i ſupioribus dixerat: heu nimis lōgo ſatiatę ludo. MELIor uēus nobilioris mulieris amor. GRAta nō qa ſibi illa uices i amore reddat: ſed grata. i. iocūda: nā et ſi ab ea durius tractaret̄: tamē nō poterat nō amare: neq; poterat nō lętari illa ſeruitute COMpede raro i ſingulari ꝓfert̄: Dicius eni cōpedes qbuſ pedes colligant̄: quēadmodū manicas qbus colligāt̄ māus: q̄uis ēt manicas dicāus eā ptē ueſtimēti qua manus tegimus Vir. Et tunicę māicas et habēt redimicula mytrę. LIBERTINE: eſt hęc cōdictiōis diſtictio ut hominū alii liberi dicant̄: alii ſerui: et liberorū rurſus alii igenui ſunt: alii liberti: alii libertini. Ingenui igit̄ ſunt q neq; ipſi unq̄ ſeruierūt: neq; eorū parētes. Liberti āt q q̄ndoq; ſeruierūt: ſed tandē liberi ſūt facti. Libertini poſtrēo nunq̄ ſeruierūt: ſed ex iis q ſeruierāt ſūt orti. Hęc fuit apud priſcos diſtictio. Sed ſub cęſaribus inter libertū et liberū ea erat dūtaxat differētia q̄ ē inter ſubſtātiuū et adiectiuū: ut dicerēt aliquē eē libertū: et eius cōditionē libertinā eē. Quitilianus i ſeptio loquēs ſecūdū cōſuetudinē ſuorū tēporū dixit: Seruus ē q cū manumittit̄ fit libertinus. Verū audiamus Trāquillū cuius hęc uerba ſūt i uita claudii. Senatū ēt libertio filio tribuit: ſed ſub cōdictiōe ſi prius ab eq̄te ro. adoptatus eēt: ac ſic quoq; rep̄henſionem uerēs: et appiū cecū ſui ſāguinis ꝓauctorē libertinorū filios in ſenatū allegiſſe docuit ignarus tēporibus appii et deinceps aliquādiu libertinos dictos nō qui manumitterent̄: ſed ex iis ꝓcreatos. Sed hęc apud iuriſconſultos. Philoſophi autem teſte Ariſtotele eſſe etiam et liberos et ſeruos a natura: Nam qui ingenio et conſilio plurimum ualent: corpore autem imbecilliores ſunt: a natura ea ratione producti uidentur: ut pręſint et imperent. Qui autem ingenio non ualent: at robore corporis ualent: ſerui a natura ſunt: eoſque melioribus obtemperare decorum eſt. Si autem ad uitam recte degendam reſpicimus: quicumq; non procedunt ratione: ſed feruntur perturbatione: hi ſerui et uiliſſima mancipia a ſapientibus habentur. Vnde illud eſt ſtoicorū παραδοξον oēs ſtultos ſeruos eē: et oēs ſapientes liberoſ. Sed ut ad ius ciuile redeā: erāt apđ ātiquos addicti q̄ ſpēſ eēt ſeruitutis: q cū iiſ nō eēt ſoluēdo a p̄tore creditoribus et uiciēdos et domi ſuę ꝓ ſeruis hēndos adiudicabāt̄.

Curuantis calabros ſinus

AD SEIPSVM ODE TRIC. XXXIIII.

Arcus deorũ cultor: & infrequens
Inſanientis dum ſapientię
Conſultus erro. nunc retrorſum
Vela dare: atq; iterare curſus
Cogor relictos: namq; dieſpiter
Igni corruſco nubila diuidens
Plerumq; per purum tonantis
Egit equos: uolucremq; currum
Quo bruta tellus: & uaga flumina

CVRVANTIS quaſi erigẽtis. SINVS .i. fluctus: Vel curuãtis ſinus qa litora omnia curua ſunt. Sic ſępius Virg. litore curuo dixit: nã illud tum ad ſe ad caietę recto fert litore: portũ nõ rectũ litus oſtẽdit: ſed qđ breuiori ſit uſi nauigatõis cõpendio.

Fuerat quod et a pncipio oſtẽdimus: et plurimę eius ode atteſtãt̃ epicureę ſectę aſtipulator noſter poeta: Nunc iam grauiori ętate ſaniori cõſilio iſtructus p q̃dam palinodiam cantata recãtat: et ſectã impiã relinquit. Metrũ duobus uerſibus alcaicũ: tertio dimetrũ nouenariũ iãbicũ: q̃rto pyndaricũ. PARcus auarus ẽ i hoc loco: qa nõ tantũ colebã q̃tũ ſat eẽt: alias uirtus ẽ parcitas. Eſt eni parſimonia ſecundũ phõs qua cauemus ne quod diſpẽdium ultra modum fiat: et res familiaris quoad fieri põt ſiue cuiuſquã iniuria cõſeruet̃. ET INFrequẽs .i. nõ frequẽſ: hoc. n. erat epicureorũ: Nam cum putarẽt deos hũana nõ curare neq; iraſci hõibus aliquo ſcelere: neq; moueri ulla uirtute: uolebant ipos pp has res nõ eẽ colẽdos. Sed pp eorũ excellẽtiã: idque nõ niſi paruo raroq; ſacrificio. Quod ãt dii hũana nõ curent ſecũdũ epicureos huiuſcemõi uerſibus oſtendit Lucretius. Omnis enim p ſe diuũ natura neceſſe eſt i mortali ęuo ſũma cũ pace fruat̃ Semota a noſtris rebus ſeiũctaq; longe: Nam puata dolore priuata piculis Ipſa ſuis pollens opibus nihil indiga nr̃is: Nec bene pmeritis capit̃: nec tangit̃ ira. Ergo poeta dũ epicureus effectus deos humana curare nõ crederet: et parce et raro ſacrificabat. CONSVLTVS doctus: poſuit. n. cũſequẽs p ãtecedẽti: q eni docti ſũt cõſulũt̃. hinc iuriſcõſultos appellãus. INSAniẽtis ſapiẽtię: at q nulla ſapiẽtia iſaniẽs ẽ: ſed ſapiam dixit ex opiniõe epicureorũ q ſuũ dogma ſapiam appellãt. Dicebat eni epicurus ſe eẽ ſapientẽ q duobus maximis malis mortale gẽus liberauerat: metu mortis cũ põeret aĩos mortales: et metu deorũ cũ oſtẽderet deos hũana nõ curare: Hanc ergo putabat ille ſapiam q̃ pfecto ſtultiſſima res ẽ. RETRorſũ uela dare: trãſlatio a nautis: q cũ aberrauerint retro nauigãt. ITERARE curſus: nõ ꝙ p eũdẽ curſũ reuertãt̃: ſed iterare curſũ ẽ curſũ et nauigationẽ rurſus iſtituere. DIESPiter iuppit̃ diei pater: q et i ſereno et i nubilo cęlo tõare cõſueuerit. Snia ẽ: ſumo aliã nauigatõem a pori: et credo deos mime negligere hũana ſed curare: cũ uideã iouẽ p ſerenũ tonare et mutare ima ſũmis. IGNI coruſco .i. fulmĩe. DIVIdẽs: qa diſrũpunt̃ nubes i fulmĩe. EGIT equos tonãtes p aera: loqt̃ ex opiniõe uulgari: q credũt iouẽ cũ tonat eqs cęlũ pcurrere. PVRum ſerenũ: nã ꝙ tonet nõ mirũ ẽ: ſed ꝙ tonet i ſerenitate. ũde i libris augurũ hoc p mõſtro notabat̃. QVO ioue: et p hęc oſtẽdit oĩa ex arbitrio dei admiſtrari. BRVta imobilis: nã aq̃ a luna: aer a qnq; ſtellis: ignis a ſole mouet̃. Terra immobilis manet: quia cum duriſſima ſit nõ poteſt cõmoueri inflexione ſtellarum.

Bruta sine sensu

STYX palus inferna. Virgil. Alligat et nouies ſtyx interfuſa cohercet. SEDES tenari ideſt infernus. Tenarus tamen ꝓmontoriũ ė laconicę regionis iuxta maleum ſinum: cuius in radicibus hiatus antraq; ſunt p quę putant ad inferos eė ingreſſum: Vnde ꝓ inferno ponitur. ATHLANTICVS ſinus de quo iam dictum ė. VALET ſcilicet deus mutare ima ſummis. i. extollere eos qui depreſſi ſunt. ATTENVAT. i. ad minimam facultatem redigit. INSIGNIS excellentes: in ſũma erigit infimos: ac ſũmos deprimit. HINC ab iſto deo. FORTVNA rapax. i. fortuna quę ſua temeritate omnia rapit. APICEM uerticem. q. d. nos omnia iputamus fortunę: tanquã caſu et fortuna cuncta proueniãt: Sed quicquid poteſt fortuna a deo poteſt: cuius nutu cuncta regũtur. STRIDORE acuto qſi luctuoſo: Nam qui ſuam fortunam lamentantur: non uocem ſed ſtridorem acutum emittũt HINC ab eodė ioue. GAVDET quia lętari putatur fortuna calamitatibus hominum. POSVISSE pro depoſuiſſe

Quo ſtyx et inuiſi horrida tenari
Sedes: athlanteuſq; finis
Concutitur. ualet ima ſummis
Mutare & inſignem attenuat deus
Obſcura promens. hinc apicem rapax
Fortuna cum ſtridore acuto
Subſtulit. hic poſuiſſe gaudet

AD FORTVNAM ODE. XXXV.

Diua quæ gratum regis antium
Pręſens uel imo tollere gradu
Mortale corpus uel ſuperbos

Cõtraria ſuperiori uidet̃ quã nunc ſcribit ode. In illa enim omnia fortunę ademerat: et diuinę prouidentię attribuerat: In hac tanq̃ illi recõciliatus ſit omnia reddit. Itaq; uel redit ad eos qui in fortunę caſibus omnia ponunt: Vel fortunam appellat ea quorum cauſam ignoramus. Sed de fortuna non grammatice ſed philoſophice in ſequentibus tractabimus: ubi res ipſa non ſolum poſtulare: ſed flagitare uidebitur. ANTIVM urbs latii ubi religioſiſſime fortuna colebatur: Habebatque templum multorum principum donis nobilitatum. PRESENS prompta et parata: Nõnunquã fauens. Virgilius. Nec tam pręſentes alibi cognoſcere diuos. Quandoq; ineuitabile: nam quę iam uenere et pręſentia ſunt: euitari nequeunt. Virgilius. Pręſentemq; uiris intentant omnia mortem. VEL pro etiam: quaſi dicat non ſolum quędam minora potes: ſed hoc quod maximum eſt. TOLLERE in altum efferre. Virgilius. Mulcereq; dedit fluctus et tollere uento. Alias remouere: idem. Tollite cuncta inquit. Item nutrire. Terentius. Nam quicquid peperiſſet decreuerunt tollere. MORTALE corpus: quaſi dicat homuncionem in quo nulla mentis animiq; uirtus apparet: qua cõmendari extolliq; poſſit. Sunt enim quidam ita excellentes: ut ſine difficultate fortuna extollere poſſit: Sed ii qui pręter effigiem coporis nullum hominis ueſtigium retinent: magnum negocium exhibent fortunę: Non enim illam ducentem ſequũtur: ſed ita ſua mole oppreſſi iacent: ut et ſubuectandi: et ſuis humeris a fortuna portandi ſint. SVPERBOS triumpho: ideſt magna imperia nobiliſſimis uictoriis et ſumma uirtute parta. Mira ergo potẽtia ſi et eos in quibus nulla uirtus ė ad ſummũ gradũ ſubuehit: et eos q̃ ſuis ꝑclaris uirtutibus iã ſũma iperia tenebant deiicit.

FVNERIBVS cedibus:ut ſit cõſequẽs ꝓ antecedẽti. AMBIT ãnixius rogat: Ambire eni circuire ẽ: ſed qa cũ rogamus ipſos hõies circuire ſolemus: iccirco dicimus ambire ro gare. hinc ambitio et ãbitus: q exceſſus ẽ: Nam i honoribus magiſtratibuſq; petẽdis ſi mo dus ac mediocritas ſeruet᷑ uirtus ẽ: Sin ãt modus excedit᷑ cũ aut maiora petimus q̃ deceat: aut nõ quẽadmodũ deceat: uitiũ ẽ et ãbitio uocat᷑. Sed tamẽ et apud acronẽ: et apd̃ alios nõ nunq̃ ãbitio ꝓ uirtute ipſa ponit᷑. Erat apd̃ romãos lex ambitus q in eos aĩaduertebat: q in petẽdis magiſtratibus aut lar gitiõe: aut alia rõne ſuffragato res corrũpere tentabãt. PAVPER: oſtẽdit ſaluſtianũ illud fortunã in oĩ re domiari: et in oĩ conditione. BITHYNA ſpẽs ẽ ꝓ genere: Bithynia ãt ꝓ xima eſt ponto: uel ut Euſebio placet ea ẽ q̃ pontus olim dicta fuit. CARPATHIVM mare dictũ a carpatho inſula ęgy pto ꝓpinqua: i qua ꝓtheus re gnauit: q ẽt deĩde egypti rex ẽ factus. LACESSIT ꝓuocat Nã uidet᷑ irritare in ſe tẽpeſta tes q piculis marinis exponit᷑ DACI: hiſtro finitimi ſũt po puli aſprimi et bello ſçui. hinc illud: Et cõiuratus diſcedit da cus ab hiſtro. FEROX forte et robuſtũ. Virg. Gens aſpera cultu debellanda tibi latio eſt. PVRPVREI .i. purpurati: purpureũ .n. dicius qđ totũ ſit

Vertere funeribus triumphos.
Te pauper ambit ſolicita prece
Ruris colonus: te dominam ęquoris
Quicumq; bitynica laceſſit
Carpathium pelagus carina
Te dacus aſper te profugi ſcythę
Vrbeſq;: genteſq;: & latium ferox
Regumq; matres barbarorum: &
Purpurei metuunt tyranni
Imperioſo ne pede proruas
Stantem colũnam: ne populus frequens
Ad arma ceſſantes ad arma
Concitet: imperiumq; frangat
Te ſemper anteit ſęua neceſſitas
Clauos trabales: & cuneos manu

ex purpura: purpuratũ uero purpura ornatũ: Purpura ãt ĩ exercitu duces tãtũ utebant᷑: ſe cundũ quoſdã: ũde Iuba rex mauritanus cũ põpeianis copiis qbus Scipio p̃erat iũctus eẽt ea ſupbia fuit: ut auderet iterdicere purpura ſcipioni: affirmãs ſatis eẽ i exercitu ſi rex pur pura uteret᷑. tamẽ et purpuratos legimus eos q apd̃ p̃ncipes dignitate ãteirẽt. STANtem .i. ipſũ p̃ncipẽ q ẽ tanq̃ colũna: Eſt eni is quo ſubſtẽtet᷑ pplũs: ut colũna ędificiũ ſubſtẽtat. Quapp et reges grçce βασυλησσ dicũt᷑: quoniã ſint baſys et fundamẽtũ populi. NE pplũs freq̃ẽs: cõſtipatus odio p̃ncipis. CONCITET ceſſãtes .i. eos q ipetũ nõ faciunt AD ARma ad arma: cõgemiauit ut ex p̃meret morẽ cõcitati populi: q ſępius hoc nomẽ ite rat. Sic Vir. Arma uiri ferte arma. FRANGat aut qa iperiũ ſp fragile ſit: uel qa magnę res deterioratę fractę dicũt᷑. Vir. Fracti bello fatiſq; repulſi: SEVA crudelis. NECESſitas .q.d. qđ placuit fortũę id ieuitabile et neceſſariũ ẽ: ut neceſſitas fortunę ſubiecta dici poſſit. CLAVOS: ſnia ẽ ꝙ oẽs cruciatus fortũa ſecũ trahat. TRABALES gẽus tormẽ torũ credo eẽ pedicas ligneas q̃ trabis ĩſtar fiũt. CVNEOS: cunei ꝑe iſtrumẽta ſũt quo rũ p̃mę ptes acutiores ſũt: ut quãuis rimulã facile itrent: ſequẽtes ãt latiores et ampliores ut qđ acies illa penetrare cępit hę pẽitus diuidãt. Vir. Cuneis ſcindebãt fixile lignũ. Sed et i exercitu ſpẽm aciei ad eã ſimilitudinẽ ĩſtructã ut hoſtiũ ordinẽ diſrũpat cuneũ appellãt

Dicunt ét ĩ theatris cuneos loca ĩ qbus plebs ſpectat: Sed et conſtipatã turbã cuneos dicimus Vir. per cuneos geminatus. n. populiq; patrũq;. AENea. ĩfrangibili Sic Vir. ęneus axis: VNcus. Nã unco gutture pforato trahebãt noxii Iuuenalis Seianus ducit unco. Et cicero. Vncus ĩpactus fugitiuo. SEuerus. ꝑ pe ſeueritaſ ps iuſtitię é: q iudex nihil oio d ſupplicio remittit: neq; a uero diſcedit: adeo ut uideat miſericordię cõtraria. Quapp ꝑ crudeli aliquando ponit Dicitq; ſeuerus quaſi ſecus. i. iuxta uerũ. Hinc dicimuſ aſſeuerare: qđ é nõ rõnibus ſed uultuſ geſtusq; qdã grauitate affirmare ut apud Quintilianũ apparet. FIdes. nõ ii in qbuſ é fides ſecunt fortunã: nã nõ eét illa fides ſed perfidia: Sed ſeqt fortunã fides: quoniã remota fortuna remouet fides ab homini buſ: Sacrificabat ãt fortunę manu inuoluta albo panno: ut notaret: ut per albedinẽ inocẽtiã per uelamẽ taciturnitatẽ in fide eſſe demonſtrarent. pp qđ Vir. Cana fideſ et ueſta remo cũ fratre qrinus. Vel fortaſſe cp a canis ſenibus colatur. PAnno. fortaſſe potius pãnũ dixit q ueſtẽ qa uilior reſ é pãnus q ueſtis. Terent. pannis ãniſq; obſitus: Et pſius Panucia bãciſ: Et hic ĩpe ĩ epiſtola. Alter mileti textã cane peiuſ et ãgue uitabit clamidẽ: moriet frigore ſi nõ rettuleris pãnũ. refer: et ſine uiuat ieptus. In quo loco res aptius demoſtrabit. PAnno. ergo qa fides a paupioribus colit. NEc comitẽ ab. Snĩa é cp quis fortunã fides ſeqt: nõ tamẽ illã deſerit: etſi ipa fortuna mutet. VTcũq; mutata. ſiue luctu ſiue paupṫate: AT uulgus. fides nũq fortũnã deſerit quis ipa mutet: Sed uulgus. i. uulgares amici et oẽ hoium idoctũ genus refugit. MEretrix. ea é q pecunia: et nõ amore corpus ſuũ uulgat: ſed hic itelligaſ oẽs q cupiditate habẽdi et nõ beniuolẽtia amicitias ſectãt: Per iura. iſida. FVgiũt c. ordo é. AMici. doloſi ferre iugũ pariter. i. amici q dolo et fraude detractant ferre calamitateſ una cũ amico fugiũt. i. relinquunt amicũ. SIccatis cadiſ: exhauſtis cadis cũ FEce. q. d. expectãt donec ét fecẽ uini exhauriãt: deide amicũ reliquũt. SEruẽs iturũ Ordo é o diua q regis gratũ antiũ ſerues cęſarẽ iturũ. IN ultimos br. nã locus é ſitus inṫ ſeptentrionẽ et occidẽtẽ aduerſus galliã ĩ mari oceano ꝓpĩnquus gadibus: hęc inſula pmo albion dcã é deinde brithãnia: Quę iſula cũ ſit ĩ oceão ultima iure dici põt et ab orbe nrõ diuiſa. Hinc maro: Et penitus totõ diuiſos orbe brithannos. Hęc antea romanis icognita pmũ a Iulio cęſare ĩ galliis bellum gerẽte uicta é: quis nihil huiuſmodi mãdante ſenatu. Quapp cẽſebat cato nõ mõ triũpho honeſtãdũ: ſed potiuſ pęna afficiẽdũ cęſarẽ: q; imanes barbaros nõ ſine reipu. piculo irritaſſet. Defecit tamẽ brithannia poſt mortẽ Iulii quã Cęſar recuperauit: Ergo et de parthis populis orientalibus: et de brithanis triũphauit: Hinc Maro: Et duo rapta manu diuerſo exũb ſte trophea: bisq; triũphatas utroq; a litore gẽtes: Et magnũ ꝑfecto ſibi negociũ fuit cũ germanis et brithanis; ſed optima opa uſus eſt druſi

Geſtans ęnea: nec ſeuerus
Vncus abeſt: liquidum ue plumbũ
Te ſpes: & albo rara fides colit
Velata panno: nec comitẽ abnegat
Vtcunq; mutata potentes
Veſte domos inimica linquis.
At uulgus infidum: & meretrix retro
Per iura cedit fugiunt cadis
Cum fece ſiccatis amici
Ferre iugum pariter doloſi
Serues iturum cęſarẽ in ultimos
Orbis britannos: & iuuenum recens

ſui priuigni: Nam ſub Varo tres amiſit legioneſ: quem conflictum adeo impatienti animo tulit ut pene in edia perierit: cum ſępiſſime clamitaret Vare redde legiones. EXAMEN. ꝓpe nouā apium ſobolē examē dicūt: quam parēteſ ex ſuis aluearibuſ ad nouas ſedes q̄rendas exire cogūt. Virg. Aut cū gētis adultos educūt foetus. Itē ſtilū in ſtatera ſeu lance q̄ quo pōdus ſe uergit exit examē dicūt utrunq; ab exeūdo. Hinc dicimus examinare.i. diligenter inueſtigare tractū ab illa pōderatione: recēs examen.i. recentē iuuentutē. Ergo ꝑ tranſlationē nouū examen.i. nouā iuuentutē q̄ ad id ętatis iā ꝑuenit. ut parētes ex urbe ad bella exire cogāt: nā quod dixit Acron nouum examen.i. collectitiū de omnibus militibus per ciuilia bella conſumptis pōt fortaſſe nō nullis placere. HEV Cicatricū. prorūpit i querelā ex iis quę ipie a populo ro. in ciuilibuſ bellis geſta ſūt: Nā ſi q̄d egregium eſt geſtum quoniā in ciues et nō i hoſtes ſeuierāt infamiā ꝓ laude iuenit. Ergo pudet cicatricū.i. pudet cū uideo cicatrices e uulueribuſ acceptis non ꝓ ſalute patrię: ſed ꝓ euerſiōe libertatis: Quod conquerit̃ et Lucanus cū ait In ſua uictrices conuerſū prçlia dextraſ: Cicatrix āt dicit̃ caro calloſa ꝑ cute iducta ubi hiatuſ uulneris quod iā coiuit fuerat: dicta cicatrix quaſi occecatrix. SCELERum fratrūq;.i. ſcelerū q̄ i cede fratrū cōmiſimus et uel re uera fratrū: Na repti ſūt q̄ i ꝑlio fratrē ab aduerſariis pugnantē interfecerint: Vnde Lucanus et pp hoc et pp affinitatē Cęſaris et Pompeii bella dixit plus q̄ ciuilia: uel dixit fratrū.i. ciuiū q̄ cū patria cois ſit oibus parēs frēs inter ſe ſunt putandi: Pectore ſi frīs gladiū: iugulo ue parentis: Cōdere me iubeas plenoq; in uiſcera ptu Cōiugis iuita pagā tamē oia dextra. Si ſpoliare deos ignēq; imittere templis et cętera: Ait Lucanus quid refugimus. NOS Dura eſt. ꝑ appoſitionē. q. d. nullum ſcelus ꝑtermiſimus: quoniā ſumus dura ętas.ī. crudelis ętas: Nā durū crudelē dicimus: quoniā nulla hūanitate molleſcit: uel dura quaſi ferrea: Poetę. n. ꝑ metalla ętateſ diuiſerūt: ꝑmāq; quoniā iuſtiſſime eēt aureā dixerūt Ouid. Aurea ꝑma ſata ē ętas: q̄ uidice nullo ſpōte ſua ſine lege fidē: nectūq; colebat. Secūdā q̄a paulo deterior fuit: ſed nondū multū deprauata dixerūt ārgēteā: Idē: Subit argētea ꝓles auro deterior fuluo: ꝑtioſior aere: Tetiā aeream. quartā ferreā: De q̄bus Idē: Tertia poſt illā ſucceſſit ęnea ꝓles ſeuior igeniis: et ad horrida ꝓmptior arma nō ſcelerata tamē: De duro ē ultima ferro: Protinuſ irrupit uenę peioris i ęuū ōe nephas. fugere pudor: uerūq; fideſq;: In quorū ſubiere loco fraudeſq; doliq;. Inudięq; et uis et amor ſceleratus habēdi.: His igit̃ ſceleribus dolet poeta ſuā ętatem ꝑmi. QVID Nephaſti.i. nepharii. VNDE. a quo tēplo q̄ſi a nullo. MEtu deorū. q. d. quod nō ſolū nō abſtinuit mota/pp religionē: ſed ne metu q̄dē ꝯterrita ē. QVIBus a. a expolitio ē i q̄ ſniam repetit eādē: ſed aliis uerbis. ut diu auditorē i re graui demoret̃. O Vtinā: optat ut arma malo omine fabricata quoniā i ciues cōuerſa ſūt nūc melioribus auſpiciis refabricentur: ut uertantur in maſſagetas et arabas. NOVA INCude: quaſi felicius formata.

Examen ęois timēdum
Partibus: occeanoq; rubro.
Heu cicatricum & ſcelerūm pudet
Fratrumq;: quid nos dura refugimus
Aetas? quid intactū nephaſti
Liquimus? unde manū iuuentus
Moetu deorum continuit? quibus
Pepercit aris? o utinam noua
Incude diffingas retuſum in
Maſſegetas arabaſq; ferrum.

DIFfingas: p refingas .i. de nouo fingas et fabriceſ. FERrum retuſū: arma retuſa i bello ciuili i maſſagetas .i. ut ſit paratū nō i ciues ut i pma fabricatione ſed in hoſtes maſſagetas Sūt āt ii populi i ſcithia: quos dicit herodotus neq; ferrū neq; argentum habere: ſed auro ęreq; abūdare. Addit ꝙ uxores coēs hēnt: Senes occidūt imolātq;: ac eorū carnibus ueſcūt: Qui āt morbo ſubrepti ſint i iis ſe iacturā feciſſe dolēt. Apd' hos ceſus ē Cyrus atq; a Tamiri eorū regina caput itra utrē auro liqfacto plenū icluſū ut aurū qd ſitierat biberet.

AD POMPONIVM NVMIDAM AMICVM Lamiæ redeuntē ODE. XXXVI.

Metrū pmo uerſu glyconicū ſecundo aſclepiadeū: Parat ſacrificiū p reditu Pōponii numidę qd' uouerat ſi incolumis rediſſet. FIDIBus: nā i ſacrificiiſ muſicā adhibebāt Virg. i georg. Inflauit cum pinguis ebur. tyrrhenus ad aras. DEBito: quia uouerat. DIVidit: ut multis ſufficiant. VLTima heſperia. epitheton diſcretiuū heſperia .n. italia dicit' a rege heſpero. Dicit' ēt hiſpania heſperia ab heſpero ſtella occidētali. Nā uenus quādo ſolē ātecedit q̄uis ſubſeq uideat' poſt occaſū ſolis i occidēte apparet et heſpus appellat': et ab hoc hiſpania qa occidentalis plaga ſit heſperia dicit': ſed appellat' ultima: Italia uero magna. Soſpes: incolumis fortaſſe a uerbo grçco σοζειν. ACTAE

Et thure et fidibus iuuat
Placare: et uituli ſanguine debito
Cuſtodes numidæ deos
Qui nunc heſperia ſoſpes ab ultima
Caris multa ſodalibus
Nulli plura tamē diuidit oſcula
Quam dulci lamię memor
Actę non alio rege puertiæ:
Mutatęq; ſimul togæ:
Creſſa ne careat pulchra dies nota:
Nec promptæ modus amphorę:

Puertię. exactę puertię. Dixit puertię p ſyncopē metri cā ut reſtaret ſolus dactiluſ. REge patrono. Iuuenalis: Optia ſiluarū iterea pelagiq; uorabit Rex horū: uel rege .i. cōuiuii magiſtro. MVtatę togę: Nā cū ad adultā ętatē dueniſſēt depoſita puerili ptexta uirilē togā ſūmebāt. Ergo mutatę togę .i. memor togę quā mutata ptexta ſūmebāt. SIMul: ergo erant coetanei: CRESSA: cretenſi: ſic Virg. Creſſa genus pholoe. CRESSa nota: albo lapillo. Erat .n. de cōſuetudine apud cretenſes ut quot dies ſibi fęliciter euenirēt tot albos lapillos i uaſculū cōiicerent: nigros āt i iis q infęliciter eueniſſēt. atq; elapſo anno enumerabāt albos totidēq; ſe dies uixiſſe dicebāt: Perſius: Hūc macrine diē numera meliore lapillo: Qui tibi labētes apponat cādiduſ ānoſ. NEC Sit modus amphorę: uel nō ſit modus i exhauriēda amphora: uel ſit āphora magna et ſine mēſura. NEC requieſ pedū. Nihil letitia uacare uult: Ergo iubet ut adhibeāt ſaltationes i morē ſaliorū. Salii .n. martis ſacerdotes erāt a Numa rege inſtituti. Nā Ancile breue rotūdūq; ſcutū regnāte eo rege de cęlo pro lapſū eſt: et oraculū fuit ibi futurū iperiū ubi fuiſſet ancile: Quapp curauit Numa ut per Mamuriū optimū fabrū .xi. alia ancilia conficerent' ut uerū iter illa agnoſci pp ſimilitudinē nō poſſet. Hęc āt .xii: ancilia duodecim ſacerdotes p urbē circū ferebāt: et ne firmo intuitu aſpici poſſent illi aſſidua ſaltatiōe pcedebant: Vnde ſalii ſunt dicti. Mamurius uero nullā aliā ſibi mercedem popoſcit niſi ut i fine carminis quod ſalii canebant nomē ſuum

enuntiaret̃:ut Ouidius in libro de faſtis teſtat̃ Mamuriūq; ſonant. Liuius in hanc ſnīam ſcribit duodecim ſalios marti gradiuo et tunicę pictę inſigne dedit:et ſup tunicam ęneum pectoris tegmen cęleſtiaq; arma.ſ.ancilia ferre:et p urbē ire cātantes cum tripudiis:et ſolemni ſaltu. Virg. de hoc Lanigerosq; apices:et lapſa ancilia cęlo: Vbi poſuit ancilia ꝑ ancile:nā unū de cęlo ꝓlapſum eſt. Hinc Ouid. Atq; ancile uocat quod ab oi parte reciſū eſt Queq; notes oculis āgulus ois abeſt. Alii tamē dicūt ancile q̃ſi αμφιχειλον. i.ūdiq; labrū habens. NEC MVLTI. Damalis ebrioſa mulier et amica Numidę:et eſt ſenſus ut ipſa certet cum Numida et non cum baſſo. Damalis ergo multi meri .q. d. bibaciſſima non uicat baſſum. AMyſthide Dicunt q͛ amyſtis genus ē poculi apd̄ thraces quod clauſis oculis certa mēſura biberent a uerbo grçco quod cōuiuere et oculos claudere ſignificat: Secūdū alios amyſtis qd̄ nūc ametiſtis dicit̃ gēma eſt:q̄ inclusa poculiſ ebrietatem tollit VIVax. nam nullo pene anni

Neu͞e morē in ſalium ſit requies pedū.
Neu͞e multi damalis meri
Baſſum threicia uincat amyſthide:
Neu͞e deſint epulis roſe:
Neu͞e uiuax apium:neu͞e breue lilium
Omnes in damalim putres
Deponant oculos:nec damalis nouo
Diuelletur adultero
Laſciuis hederis ambitioſior

tēpore uiriditatē pdit. Dicūt et hāc herbā ſi mandet̃ ebrietatē tollere. BREVE:atqui magnus ē flos:ſed ad breue durat. OCulos putres:uino lāguidos deponant i damali.i.ſuā pulchritudinē inſpiciāt uel putres nimio amore:nec tamē illā diuellat̃ a nouo adultero.ſ. numida. AMBitioſior.i.quę magis ambiat et amplectatur q̄ hederę amplectentur arbores Vnde ē illud. Brachia nō hederę nō uincant oſcula conchę.

HORTATVR SODALES AD LAETITIAM PROPTER VICTORIAM ALEXANDRINAM ODE.XXXIIII.

Metrū duobus uerſibus alcaicū Tertio dimetrū nouenariū iambicū hypercatalecticum quarto pyndaricū. Impoſuerat āt extremā manum Octauianus bello ꝑiculoſo:quod aduerſus.M. Antoniū et Cleopatrā geſſerat triumphaturusq; deuicta regina redibat. Quapp poeta ad lętitiā ſodales cōuocat. Hiſtoria lōga ē:ſed ut breui conſtringat̃ Poſt imperiū romanū a triumuiris diuiſū adeo amore Cleopatrę alexandrenſis reginę exarſit Antonius ut deinceps tātus dux i mulierculę arbitriū cōcedens cūcta illius nutu gereret:Itaq; tādē diuortiū cū Octauia Auguſti ſorore ſuaq; uxore fecit:et bellū cōtra octauianū mouit:potuiſſetq; uictoria potiri:ſi celeritate uſus fuiſſet: Erant.n.et milites et omēs italię ciuitates Octauiano pp acerba tributa infenſę: Sed dū Antonius uniuerſā grçciam lentius luſtrat et uaria ſpectacula ac ludos cleopatrę parat fuit ſpatiū Octauiano ut et italos ſibi reconciliaret:et exercitus inſtrueret:obuiāq; i epirū hoſti ueniret:Erant Antonio robuſtiores copię pedeſtres q̄ nauales: Cōtra āt Octauiano cōtigerat:et tamē quoniā ſic placuit Cleopatrę maluit nauali ꝑlio decertare: Ac paulo pōt icerta oio adhuc uictoria cū fugientē cleopatrā uideret ſuos egregie certātes reliqns mulierē i ęgyptū ſecutus ē: Aduolauit et illuc octauianus; Quapp coactus ē Antonius ne in manus hoſtiū ueniret ſibi mortē conſciſcere

Cleopatra ad octauianũ uiua deducta eſt: Nã cupiebat Cęſar illã i triumphũ ducere. Q& mulier ut effugeret ueneno ſe ipſam pdidit: ſiue q̄ fiſtulis iter capillos latẽtibus gerebat: ſiue iter ficus ab agricola porrectas aſpides accepit quaſ mamillis ſuis admouit. NVNC Eſt bibendũ. q. d. q̃a iperiũ cõſtabilitũ ẽ. Nã antea nulla lętitia i tanto piculo eſſe poterat. LIBero. aut a piculo aut a fuga ait Acron uel libero quaſi laſciuiori: uel dixit ut exprimeret ſaltationẽ nõ ita ad numeros exactã: ſed liberiorẽ. SAliaribus. opiparis et ſplendidis: et qualibus ſalii d̄ q̃bus ſupra dictũ ẽ uti cõſueuere et reliq̃ ſacerdoteſ: uel dixit ſaliaribus ut oſtenderet ſacra pro uictoria cęſaris eẽ marti exhibẽda cui ſalii ſacerdotes ſunt: PVLuinar: Erant puluinaria lecti deorũ aut tabulata i q̃bus ſtabãt numina ut eminentiora uiderẽt͛. Erat ẽt in cõſuetudine: ut lectiſternia i tẽplis fierent. i. lecti ſternerẽt͛: Verũ puluinar a pluma dictũ uidet͛ hic et puluilli et ꝑ lecto capit͛: Iuuenalis: Fumoq3 lucernę fęda lupanaris tulit ad puluinar odorẽ. NEfas: cõtra religionẽ uidebat͛ lętitiã priuatã i publico luctu agitare. CEllis auitis. ut notet͛ uetuſtas uini i q̃ laus ſumma eſt. Laudat igitur et a patria q̃a cecubum et a uetuſtate q̃a cellis auitis: Cella autem a celando locus ẽ anguſtior et in quo res uidentur belle condi poſſe. CAPITOLio. romano imperio. REGINA. Cleopatra ut ſit indignatio a ſexu. AMENTES R. i. ipſa amens parabat ruinas: Nam niſi amens fuiſſet ruinas tanto imperio parare non fuiſſet auſa: uel magnas Virg. Inſani feriant ſine litora fluctus. i. magni: uel uoluit per inſaniam turpes Antonii et Cleopatrę amores ſignificare: Nominat autem reginam et non Antonium ne bellum ciuile geſſiſſe uideret͛ Cęſar: de quo iuſtũ triũphũ reportare auguſto nõ licuiſſet. CONTAMinato cũ grege: duplex indignatio et q̄ mulier hoc tentauerit quod ne maximi quidẽ uiri auſi eſſẽt et quod non fortibus uiris ſed imbellibus eunuchis. GREGE: in quo uilitas quędam eſt Vnde egregium excellentem uirum dicimus quia non ſit in grege. CONTAMInato. corrupto: Contaminare enim ſecundum Donatum eſt cum res rei ita immiſcetur ut neutra incorrupta maneat: ſed ſit in utraq3 corruptio: qua ratione Terentius contaminare fabulas dixit: ergo contaminato grege quia nec uirilis nec femineus in illo ſexus relinquat͛ TVRpium. tum pp eunuchos: tum pp cęteros q̃ luxurioſi eẽnt. MOrbo. uitio: Iuuenal. Hiſpo ſubit iuuenes: et morbo pallet utroq3: uel morbo emaſculationis q̃ turpiſſimus ẽ. INPotẽs ſpare. i. ualde potẽs ut i augeat: Vel ut dicit͛ ipotẽs irę q̃ irę frenũ ponere neq̃t ſic ipotẽs ſpare. i. cuius aius nimia cupiditate accẽſus cohiberi nõ poſſet q̃n ea ſparet: quę ſpanda nõ erãt. FOrtuna dulci. trãſlatio ab ebriis q̃ ut auiditate ſuauis uini ebrii reddũt͛ ſic q̃ fęlici fortuna efferũt͛ neſciũt ſe cõtinere q̃n ſupra ſuã cõditionẽ multa ſperent Ergo

Nunc eſt bibendũ. nunc pede libero
Pulſanda tellus. nunc ſaliaribus
Ornate puluinar deorum
Tempus erit dapibus ſodales:
Ante hac nefas depromere cecubũ
Cellis auitis dum capitolio
Regina dementes ruinas
Funus et imperio parabat
Contaminato cũ grege turpium
Morbo uirorum quidlibet impotens
Sperare: fortunaq3 dulci
Ebria: ſed minuit furorem

eluſa fortunę ſucceſſu et ob hoc īprouida et incōſulta ut ebrii ſolent. Effert enim nos fortuna ut ebrios uinū: et ꝑfecto dulci fuerat uſa fortuna: nā nō ſolum illi ignouerat. M. antonius: ſed una cū ceſarione filio quā ipſa ex iulio peperat reginā appellauere ęgypti cypri: libyę et ſyrię. Eos āt filios quos ex ipa Antonius ſuſceperat regeſ regū appellauit: tribuitq; Alexādro armeniā: mediā: ac pthiā: ſi quādo reciperēt: Ptolomęo pheniciā et cyliciā: Ordo āt ē Dū regina ipotēs ſpare qdlibet et ebria dulci fortuna parabat. f. et d. r. ca. et imp. cū grege cōtaminato turpium uirorū. VIX. u. ſ. n. uel p hypbolem dixit: nā et ptoria ſua naui cū multiſ aliis fugit Antonius uel una nauis quia ipa pręlio adhuc dubio ſola fugit. Mox Antonius cū reliqs ſecutus ē. AB ignibus. qbus i nauali pugna utūt hic ſtupea fiāma manu. LYmphatā mareotico. ueluti furibūdā ex uino mareotico

Vix una ſoſpes nauis ab ignibus:
Mentemq; limpharam mareotico
Redegit in ueros timores:
Cæſar ab italia uolantem
Remis adurgens: accipiter uelut
Molles columbas: ac leporē citus

qđ Virg. laudat dicēs Sūt thaſię uites: ſūt et mareotides albę Pinguibus hę terris habiles leuioribus illę. Lymphatos. n. dixerūt eē furētes dcōs a nymphis: nā credidit antiquitas qui in fonte imaginem nymphę uidiſſet furore percipi. Dicta autem eſt lympha quaſi nympha: nam. n. in. l. facile tranſit: unde gręci quinquaginta per ν ſignant nos p. l. Permāſit āt i trāſlatione: nā cū appellaſſet ebriā: hūc addit mareoticū qđ uinū et optimū ē: et i ſuo regno legit. Eſt āt mareotis teſte Strabone lacus i ęgypto: ſed et partē libyę ęgypto cōterminā mareotida appellari refert Plinius: et mareotaſ populos i ea: neq; iniuriā ebriā iducit mulierē q̄ i oi luxu icōtinentiſſima fuerit deq; lautiori apparatu conuiuiorū ſępe cū Antonio certauerit: ſupaueritq;: referuntq; tātā i ea i hoc certaminis genere uicēdi cupiditatem fuiſſe: ut quandoq; timēs ne ab Antonio i cōuiuio ſuparet alterū ex duobus unionibus oium ea tempeſtate ptioſiſſimiſ ab auriculis unde pēdebāt rapuerit: atq; aceto ut mādi ſorberiq; poſſet liqſecerit: ut ſaltē ptio ſupior i cōuiuio euaderet parata et alterum rape: niſi ſe uictū Antonius pnūtiaſſet. Hic reliquus romā trāſlatus et i duas ptes ſectus ueneris pulcherrimū ſimulacrū ab utraq; aure ornauit ita ut dimidius oim iudicio itegrū quēlibet ſuparet. VOlātē. ut illiuſ fugę celeritatē oſtēdret. IN ueros timores. et nō fictos VOlātē: ut illđ uirgilianū Pedibus timor addidit alaſ uel nauigātē: nā mare ueliuolū dixerūt qa uelis p illud uolet et Virg. pelagoq; uolamus. CESar. ordo ē ceſar adurgēs remis i. celeri nauigatōe illā uolātē ab italia uelut accipiter urget molles colūbas: ac uelut citus uenator adurget leporē i cāpis niualis hemonię. Accipiter auis rapax ē ab accipiēdo. i. rapiēdo miores aues dcā gręcę dr hierax. Plinius ſexdeci ſpēs huius auis ponit adeo ut pter aqlā oēs aues q̄ raptu uiuūt illis adſcribere uideat et miluū et butheonē quē buzacū dicimus. Albertus āt magnus i libro đ aialibus refert accipitrē magnū aſturē eē: paruū uero niſū. i. ſparueriū: aſſeritq; Plinius ꝙ cocix. i. cuculuſ ex accipitre fit. Albertus āt uult cuculo mātrē eē colūbā patrē uero maiori aſturē minori āt ſparueriū. COlūbas. i feminino genere ptulit ut maiorē timiditatē p eū ſexū exprimeret: atq; đ muliere loqns eūdē ſexū pferret. Cęterū colūborū tres ſūt ſpēs horū maximi domiſtici appellāt qa ut gallinę inter nos uerſāt. Minimi āt dicūt ſaxatiles qa iter ſaxa et i turribus habitāt. Tertium genus ex admixtiōe utriuſq; fit: et hos meſcellos aut miſcellanos dicūt. LEporē. fugaciſſimum timidiſſimūq; aial ē. dicitq; lepus quaſi leuipes. Dicūt i alpibus lepores eē cādidos q i hieme

niuibus uesci credant̃. Certe ea liq̃ſcente rutileſcunt annis oibus. Archelaus ait omẽs lepores utriuſq; ſexus eẽ: et cõcipere ſine mare. VT Daret catenis. i. ut in uincula coniiceret cupiebat. n. uiuam i triumpho ducere. FATALE. piturũ: nã paſſiue hic poſuit quod ĩ ſe fatũ ſuũ haberet. Cõtra Virg. Cũ fatalis eq̃ dixit. i. q̃ fatũ pernitiẽq; aliis afferret. Vel dixit fatale ad excuſationẽ romanorũ: ut nõ cũ muliere ſed cũ fatis certaſſe uiderent̃. FATale. turpe ait Acron et pſtantes fatales dici ſcribit. MOnſtrũ. nã res monſtruoſa fuit ꝙ

Venator in campis niualis
Hemonię daret ut catenis
Fatale monſtrum: quę generoſius
Perire quærens nec muliebriter
Expauit enſem: nec latentes
Claſſe cita reparauit oras
Auſa & iacentem uiſere regiam
Vultu ſereno: fortis & aſperas
Tractare ſerpentes: ut atrum
Corpore combiberet uenenum
Deliberata morte ferocior
Seuis liburnis ſcilicet inuidens
Priuata deduci ſuperbo
Non humilis mulier triumpho.

mulier Cęſarẽ dictatorẽ pͥus deinde. M. Antoniũ tantos duceſ ita demoliſſet: ut i ſuam pene ditionẽ abduxiſſet: et ad tãtũ piculũ ipiũ romanũ impuliſſet. Fuit ẽt et p monſtro ut mulier oi luxui ſemp dedita tamẽ magnã i morte fortitudinẽ oſtẽderet. LAtentes oras. mõtana et a mari remota loca ęgypti: i q̃bus ſe ad tpũs tutari potuiſſet. Ferũt tamẽ futurę mortis pſagio oblitã eẽ cleopatrã i ęgypti receſſus abire i q̃bus facile bellũ reparaſſet: de q̃ reſe moriẽs icrepaſſe dicit̃. IACentẽ regiã. q̃a iã occupatum erat regnũ ab octauiano ipa tamẽ diſſimulabat dolorem et ſimulabat ſpem: ut perſuaderet octauiano cõſiliũ d̃ morte ſibi cõſciſcenda penitus abiieciſſe Nã ſic illo nil tale ſuſpicãte cõmodius rem pagere potuit. TRactare. q̃ſi irritare: ut aſpiores i ſe eſſent: de q̃bus paulo ſupra dixi. Et Virg. Nec dũ ẽt geminos a tergo reſpicit angues. Refert. n. Plutarchus: ꝙ cum in ęgyptum reuerſa eſſet quanuis In omni luxu uerſaretur: tamen omnium generum uenena tentabat: et in dannatis experiebatur. Erat enim anxia ꝙ quę cito extinguerent dolorem inferrent: quę ſine dolore eſſent celeritate carerent. Verum tandem deprehendit aſpidis morſum ſine dolore uitam ſubito extinguere grauato ex ſomno capite et leui ſudore per faciem diffuſo. FORTIS. ſ. ex rerum deſperatione: quę non eſt uera fortitudo: ſed reponitur inter illas ſpeties fortitudinis non uerę: quę ab Ariſtotele in ethicis referuntur. Ergo erat ferox quia ex deſperatione mortem decreuerat: ut de Didone refert Virgil. Ergo ubi concepit furias euicta dolore. Decreuitq; mori tempus ſecum ipſa: modumque exegit. ATRVM. noxium: uel quia qui ueneno pereunt turgeſcunt et nigreſcunt. Cicero. Si tumore et liuore decoloratum corpus eſt mortui: ſignificat eum ueneno necatum. DELIBERATA m. ppter mortem deliberatam. FEROCIOR. promptior. SEVIS LIBur. q̃ ut Acron refert pmpti ad mortẽ fũt: uel ferocior ipſis liburnis: p quos uicta eſt Sed liburni populi alpini iter rhetos fũt. INVidẽs. ſ. Auguſto q̃d eã puatã nec ãplius reginam: et tamen nõ humili ſed nobili genere i triumpho duceret. Refert pterea Acron ꝙ cũ indulgentius tractaretur ab Auguſto Cleopatra ſolitam eſſe dicere non triumphabor.

Demonſtrauimus in uita poetę modeſtiā et frugalitatem eius ĩ omni uita. Ipſe aũt ĩ hoc loco ad puerũ ſuum ſcribens oſtendit q̃ ſimplici apparatu delectet̃. PERSicos. nimiũ luxurioſos et delitioſos ut perſę cõſueuerunt. Quod et in multis locis: ſed maxime in uita Alexandri oſtendit: qui quidẽ uehementer milites ſuos offendit qꝫ obmiſſa ſeueritate macedonica pſarũ luxui ſe dediſſet. PHILLIRA. gręce ſtemmata. i. coronę εκτων φιλλων. i. ex foliis. CORonę nexę. i. coronę quę ex cõnexis iter ſe frondibus efficit̃. SECtari. i. diligenter ſequi: et quaſi inueſtigare: unde philoſophorum ſectę dicuntur. SERA MORETVR. nam elapſo ſuo tẽpore roſę non niſi in raris locis reperiuntur. SERA. ſorotina. MORETur. qa ultra ceteraſ duret. SIMPlici myrto. itellige agamus. SIMPlici. i. nulli rei admixta. Nihil. ordo ẽ ego nihil ſedulus curo ad labores. i. ego nõ utor tã exqſita diligẽtia i his rebuſ ut laborẽ. Sedulus dicit̃ q̃ſi ſine dolo nã q fidlit̃ agit dilligẽter agit. MYRtus. neqꝫ dedecet te: nã cũ modica re delecter qđ oſtẽdit̃: qa ſatis ad ornatũ eſt mihi uitis cuius ũbra tegar: et tibi et mihi cõdecẽs ẽ myrtus.

SIMPLEX APPARATVS CONVIVII ODE. XXXVIII.

Perſicos odi puer apparatus
Diſplicent nexæ phillira coronæ
Mitte ſectari roſa quo locorum
Sera moretur
Simplici myrto nihil ad labores
Sedulus curo: neqꝫ te miniſtrum
Dedecet myrtus: neqꝫ me ſub arcta
Vite bibentem

Alloquitur Aſinium pollionem uirum et ſumma etiam in libera repub. dignitate: et ĩ poetica excellentem: et qui maxima auctoritate eſſet apud Auguſtum. Hic ductor germanici exercitus cum poſt captas ſalonas dalmatię ciuitatem primo meruiſſet lauream: poſt etiam conſulatum adeptus fuiſſet eodem anno ſuſcepit filium: quem a captis ſalonis Saloninũ nuncupauit: de quo Virgilius meminit in buccolicis. Pollionum autem familiam a Numa Pompilio ſecundo romanorum rege originem habuiſſe tradunt. Scripſit tragedias optime Vnde Virgilius Pollio et ipſe facit noua carmina. Hoc igitur tempore cum omiſſis tragediis hiſtoriam ciuiliſ belli inter Cęſarem et Pompeium ſcribere inciperet dehortatur illũ a ſcribendo: tanquam non poſſet huiuſcemodi res peragi ſine offenſione multorum adhuc uiuentium. Nam et ſi Auguſtus omnia iam pacaſſet: tamẽ clandeſtina odia multa in hominum mentibus reſidebant. Verſa t̃ igitur poeta in genere deliberatiuo: cuius finis eſt utilitas: quę diuiditur in tutum et honeſtum. Quapropter a tuto arguit: ut abſtineat ab hiſtoria ciuilis belli: ne ambulet per ignes cinere tectos. Item ab honeſto cũ honeſtum ſit nõ refricare uulnera belli iam pręteriti. Nõ enim renouanda diſcordiarum memoria: ſed penitus delenda ẽ. Quod et Pythagoras myſtice iubebat. Eſt enim i ſuis pręceptis ut ſi uſpiam ſanguis humanus ſparſus cernatur illico lapidibus obruatur. MOTVM. i. tumultum et commotionem et in ſententia bellum. Nõ. n. participium eſt: ſed uerbale nomẽ hic motus huius motus. Alii uolunt participium et ſubintelligunt bellum. CIVICVM. ciuile. EX METELLO Cõſule. pleriqꝫ huic bello initiũ dant cõſulatũ Marcelli et Lẽtuli: quo tempore i ſenatu agitatũ eſt de ſucceſſore Cęſari mittendo cũ ille negaret ſe exercitum dimiſſurum; niſi Pompeius quoqꝫ dimitteret. Qui uero rẽ altius repetunt a cõſulatu Metel

ſi celeris et Afranii incipiunt. CAVSas belli. quę fuit nimia in Pompeio Cęſareq; cupiditas imperandi: cum uterq; plus q̃ in libera repub. decet poſſe niteretur. Pompeius. n. iam i ciuitate ſummus Cęſarem ſibi adiunxit: ut illius opibus munitior aduerſus emulos eſſet: atq; adnitente Pompeio Cęſari gallia prouincia i quinquénium cum ualido exercitu decreta eſt dannante id conſilium Cicerone ꝙ hominem omni uirtute prçſtantem nimis extolleret. Finito deinde quinquennio cum rurſus in aliud quinquennium ſibi imperium prorogatũ eſſet tum demum illius potentiam exhorrere cępit Pompeius: atque ea moliri quibus a tanto gradu uirũ iam ſibi ſuſpectum deiiceret. Nam et legionem cuius Labienus prçerat et a Cçſare repeti et ſibi tãq̃ cõtra pthos ituro tradi curauit. Simul ét noluit ꝙ illiuſ abſentis rõ in conſulatus petitione haberet: neq; poterat ille urbẽ igredi: ſi triumphum aſſeq uolebat: maxime ergo exarſit ꝙ ſibi ita doloſe triumphus eripet: ergo cum multa ét iuſta negaret cauſam dedit ut aius dominandi cupidus q̃ iniuſta eſſent aggrederet. Optime ergo Lucanus. Atq; arma teneti oia dat ꝗ iuſta negat. VITIA. iperatorũ nam i Pompeio nimia arrogãtia cum neminem ſibi parem cuperet. In Cçſare nimia dominãdi cupiditas apparebat.

QVINTI HORATII FLACCI CARMINVM PRIMI LIBRI FINIS. EIVSDEMQVE INCIPIT SECVNDVS.

AD POLLIONEM ODE. I.

Otum ex metello cõſule ciuicũ:
Belliq; cauſas: & uitia: & modos:
Ludũq; fortunæ graueſq;
Principũ amicitias: & arma
Nondum expiatis uncta cruoribus
Periculoſæ plenum opus aleæ
Tractas: & incedis per ignes
Suppoſitos cineri doloſo.
Paulum ſeueræ muſa tragediæ

FORTVNAE. quę ludibrio habet res humanas. GRAVES AMICitias. nam niſi affinitas amicitiaq; inter Pompeium et Cçſarem interceſſiſſet neuter ad tantas opes aſpirare potuiſſet: ergo graues et moleſtę populo romano: cum illorum amicitia libertatem ad exitium tandem deduxerit. ARMA VNCTA. quaſi repoſita: nam unguntur ne rubiginem contrahant nondum expiatis cruoribus. i. purgata cede uel uncta cruoribus. i. infecta: quia unctuoſitas quędam apparet in ſanguine. PLENVM ALEAE. plenũ fortunę: nam quemadmodum alearum ludus ſemper periculum affert et dubius eſt in eo euentus: ſic et ipſa fortuna periculum affert: ne multos offendas in hiſtoria ſcribenda. IGNES SVPPOSITOS Cineri doloſo. optima tranſlatio: nam quemadmodum euenit ut qui credunt p cinerem iam frigidum ambulare ſępe leduntur ab igne ſuppoſito cineri: quem adeſſe non ſuſpicabantur: ſic tu ſcribendo hiſtoriã putas inuenire animos uacuos oi ꝑturbatione. At multi clandeſtinũ et occultũ retinent odium. DOLOSO Ci. dat ſenſũ rei inſenſatę: non enim ſenſum habet: ut paret dolos ignis. quemadmodum ex dolo ſuam mentem occultant homines: id ergo quod caſu euenit igni dolo dat. SEVERAE TRAGEDIAE. quia et ſeueriſſimę res in tragedia tractantur: et ſeuerus in illis ſtilus adhibetur.

DESIT Theatris.i.ne ſcribito tragedias:et patere:ut deſint theatris ĩ quibus ꝑ mimos perſonatos cõſueuerunt agi et hoc ad paruũ tpũs:donec tu ordines reſp.i.deſcribas hiſtoriã. Deinde redibis ad tragedias ſcribendas. GRande munus.nã grandia continet tragedia. CEcropio coturno.i.athenienſi. De poematum origine non multum cõſtat apud ſcriptores:tamen pleriq; inuentionem tragedię Theſpi athenienſi tribuunt. Sed hęc in poetę poetice latius. Dixit igitur athenienſi propter hoc a cecrope athenarum regẽ:quem dicũt urbem hactenus in pagos diſtributam męnibus cinxiſſe. Fuit autem cecrops iiſdem tẽporibus quibus Moyſes apud hebreos populum ab ęgypto reduxit. INSIGNE Pręſidium.excellens defenſaculũ. MESTIS REIS.i.iis reis q cum i graui periculo uerſentur męſti ſunt:et pręſidium ét curię. CONSVlenti.i.conſilium petenti. Sententia eſt poſſe pollionem ſua eloquentia et in foro amicos dfendere et in ſenatu optimum conſiliũ in dicẽdis ſententiis dare. Ergo et publice et ꝑuatim ꝓdeſt Erit ergo ordo O pollio inſigne pręſidium reis et curię tu tractas motũ ciuicũ et reliqua. CVI LAVRVS ideſt uictoria qua laurum meruit. IAM NVNC. oſtendit quantum ualeat eloquentia cum ita expreſſe narret: ut res geri et non narrari uideatur. PERSTRINGIS. percutis: ob

Abſit theatris:mox ubi publicas
Res ordinaris grande munus
Cecropio repetes coturno
Inſigne męſtis prę́ſidium reis:
Et conſulenti pollio curiæ:
Cui laurus æthernos honores
Dalmatico peperit triumpho.
Iam nunc minaci murmure cornuũ
Perſtringis aures.iam litui ſtrepũt
Iam fulgor armorum fugaces
Terret equos:equitumq; uultus.
Audire magnos iam uideor duces
Non in decoro puluere ſordidos
Et cuncta terrarum ſubacta
Præter atrocem animum catonis.

tundis ut enim oculi nimia luce perſtringuntur:ſic aures nimio ſonitu. CORNVVM. quia grauiorem ſonitum emittunt murmur dixit. IAM FVIGOR ARMORAM.nam apparebat in hiſtoria pompeianos ſolo armorum cęſarianorum ſplendore terreri. FVGACES.uel quia in fugam uertuntur uel ueloces. EQVITVMQVE VVLTVS. etiam terrent equos:oſtendit enim quanta ferocia in illorum facie appareret. AVDIRE VIDEOR. maxima profecto laus ſcriptoris:qui ita animos legentium moueat ut ſibi pugnę ĩ intereſſe et uictores duces audire uideatur: qui clamore ſuo et commilitonibus audaciam et hoſtibus terrorem iniiciant. Nam ut teſte Homero oſtendunt qui de re militari ſcribunt non parua laus eſt ĩ duce uti in prę́lio magna uoce. SORDIDOS PVLVERE NON INDECORO. nam decorum eſt uictoribus cum aut puluere aut cruore deturpati ſint. ATROCEM. conſtantem: rigidum: et inflexibilem. Magna omnino laus.ſed quę propria ſit tanti uiri;de cuius morte in ſuperioribus dictum eſt.

IVNO. Sententia eſt: ſi iuno olim ceſſit romanis expugnātibuſ cartaginem: neq; ſuos defendere ualuit his tamen temporibus ulta eſt ueteres iniurias: cum tanta ī africa romanorū ſtrages facta ſit: ergo et iuno et quicunque aliorum deorum amicior cartaginenſibus. CESSERAT. i. tanq̄ uicta diſceſſerat tellure inulta. i. quā ulciſci non potuit inulta ergo nō uīdicata: nā paſſiue poſuit. IMpotēs. quia reluctari non potuit: nūc rettulit Iugurtę. i. Hanibali: nam nomen pro nomine ſępe ponūt poetę. NEPotes uictorum. i. milites romanos nuper ceſos in africa qui poſteri ſunt eorum qui ſuperauerant Hanibalem. INFERIAS. ideſt ut eſſent inferię ſunt enim inferię ſacra quę exhibentur defunctis. Erat autem de more apud antiquos ut ſi quis dux in acie ceſus eſſet qui capti eſſent ex hoſtibus ad illius tumulum tanquam hoſtię mactarētur. Quare uirgilianus Aeneas ut pallantis huiuſmodi inferias faciundaſ curaret. Sulmone creatos quatuor hinc iuuenes: totidē quos educat ufens Viuētes rapit īferias: quos imolet ūbris Captiuoq; regi pfundat ſāguie flāmas. REttulit. p geminam t. ſcribitur: ut re quę natura breuis etiam poſitione longa reddatur. Sic etiam reppuli et repperi dicimus geminata conſonante. Notat autem in hoc loco poeta ingentem ſtragem romanorum in africa: nam quo prelio Scipionem et Iubam ſuperauit Cęſar quinquaginta hominū millia deſiderata ſunt. QVIS. probat inferias eſſe africanis factas. PINGVIOR. nam pingueſcit terra humanis cadaueribus. Quis ergo campus non eſt pinguior ſanguine noſtro. quaſi omnis campus eſt pinguior. I. ſ. Sic Virgil. Nec fuit indignum ſuperis bis ſanguine noſtro ęmathiam et latos hemi pingueſcere campos. AVDITVM MEDIS. q. d. extremi orbiſ habitatoribus. Sic Virgi. Audiit et ſiquem telluſ extrema refuſō ſubmouet occeano. QVIS GVRGES. omnis aquarum congeries gurges eſt: et per tapinoſim pro mari capitur Virgil. Apparent rari nantes in gurgite uaſto. Eſt autem expolitio: nam mutatis uerbis ſępius eandē pfert ſententiā: ſcilicet: omnes orbiſ ptes ſparſas eſſe romano cruore. DECOLORAVERE. ualde colorauere. Quamuis multiplices uariiq; ſint coloreſ tamen principes ex quibus reliqui manant albuſ nīgerq; ſunt. Verum cum poetę coloratum dicunt nigrum et non album intelligunt: et quia ſanguis ita purpureus eſt ut nigreſcat: icciřco dixit decolorauere ut de augeat. Poſſumus etiam ponere de priuatiue ut ſit decolorauere. i. ſuo colore priuauere: quāuis nullus proprius uideat̄ eē color aquę. DAVNIAE. italę ptem. n. p toto poſuit. Eſt aūt daunia apulia. NOStro. latino et romano Virg. Tu quoq; litoribus noſtris: SED Ne relictis. Dum tragicum laudat poetā ipſe pene tragicus fcūs ē oblitus profecto quod in ſuperioribus dixerat, Nos conuiuia nos pręlia uirginū: in quo oſtendit

Iuno & deorum quiſquis amicitior
Afris inulta ceſſerat impotens
Tellure uictorum nepotes
Rettulit inferias iugurtę
Quis non latino ſanguine pinguior
Campus ſepulchris impia pręlia
Teſtatur: auditumq; medis
Heſperiæ ſonitum ruinę.
Quis gurges: aut flumina lugubri
Ignara belli? quod mare dauniæ
Non decolorauere cędes
Quæ caret ora cruore noſtro.
Sed ne relictis muſa procax iocis

ſe de rebus tenuioribus ſcribere decreuiſſe: Ergo cohibet muſam: ut altiora illa relinquat Ordo eſt Sed tu o muſa procax.i.petulans: quę fines egreſſa tuos aliena inuadis quere mecum modos leuiore plectro.i.carmina leuiori ſtilo facta ſub antro dioneo: ſub antro ueneris.i. in rebus laſciuioribus: et nõ grandibus: ne tu retractes: repetas munera nenię ceę relictis iocis. MOdos.modulationes quos ẽt numeros appellant ut numeros memini ſi uerba tenerẽ. PLectro.pectinẽ latini dicũt Vir. Iãq; eadẽ digitis iã pectine pulſat ebur no ϖλΗκτρον. ii. ϖαρα τὸ ϖλΗπτω: percutio. NEnię: carmen lugubre ẽ nenia quod nomẽ aliq uolũt dictum eſſe ꝑ onomatopian qa ipę ſyllabę exprimunt aliqd lugubre Alii ab eo qd ΝΕΟΝ.i.ultimũ Erat.n.ultimũ quod defunctiſ caneretur: uel ab ultima corda citharę quę nenia dicitur. CEAE ideſt a ſimonide poeta inuentę qui ex cea inſula fuit DIONEO VENEREO. Nam tertia Venus ex ioue et Dione filia fuit. Dione autem nata eſt ex tethi et occeano: ſed et uenus dione appellatur ANTRO ERGO dioneo. i.in locis uoluptuoſis et ad uoluptatem potiusq̃ ad res grandes ſpectantibus.

Ceæ retractes munera neniæ
Mecum dioneo ſub antro
Quere modos leniore plectro.

AD CRISPVM SALVSTIVM DE LIBERALITATE ODE.II.

Vllus argento color eſt auaris
Abdito terris inimicæ lamnæ
Criſpe ſaluſti: niſi temperato

Acerrima inuectiua ĩ auaritiã eſt: cũ demonſtret auaros nulla fama luceſcere: Liberalium aũt nomẽ ubiq; ſpargi. Addit poſtremo diuitẽ eũ eſſe nõ q multa poſſideat: ſed q animũ tẽperantia cohibeat. Sũt ãt q credant hũc ſaluſtiũ eſſe eũ q hiſtorias ſcripſit. Alii eius filiũ NVLLVS Color ẽ auaris. Sapienter elegit uerbũ pluribus rebuſ cõe: nã ſine colore ẽ auarus quaſi ſine fama: ut.n.res ex colore ĩ conſpectũ cadit: ſic hõ in cognitionẽ ex fama uenit: uel ſine colore ẽ auarus: qa ex nimia parſimonia palleſcunt. Dixit ãt color propter id quod paulo poſt dixit ſplendor Ordo o criſpe ſaluſti nullus color ẽ auariſ.i.nimiũ cupidis lamne ꝑ laminę: argẽto abdito terris in cõſequentia niſi ſplendeat ille auarus temperato uſu: hoc ẽ niſi ſplendide uiuat ſed cum uſu temperato et modeſto. Ponit autem lamina pro infabricata materia in quam auari aurum uel argentum redigunt et humi fodiũt. INIMICE: uel per hyppalagẽ legas.i.cui auaro inimicat̃: Quia auro omnes inſidias tendũt Vnde diogenes cynicus propterea aurum palleſcere dicebat: quoniam omnes ſibi inſidiarentur. Fodiumt autem auari pecuniam ut Virg. Iacent penitus defoſſa talenta. SPLENDEAT. quod non eſt in auaro: Vnde auarum ſordidum dicimus: ut hię idẽ Quatinus id facies ut quidam memoratur athenis ſordidus ac diues: Et alibi: Obiiciet nemo ſordes mihi quas tibi tulle.i.auaritiam. Splendeat ex cuius uſu famam et ſplendorem aſſequamur. Vnde lauti et ſplendidi diuiteſ dicuntur: qui opes ſuas ad liberalitatem conuertunt. VSV optime et ſecundum philoſophos qui utilia a bonis diuidunt: bonaq; ea appellant quę pp ſe ſunt expetenda ut felicitas. Vtilia ãt quę non pp ſe ſed pp uſũ earũ unde abutẽdo uti le dicit̃. In hoc numero pecunię ſũt: q̃ nõ pp ſe expetũt̃. Quid.n.nobis cõferrẽt. Sed ut

illarũ uſu quę nobis aut neceſſaria aut cõmoda ſunt comparare poſſimus. Vnde ipſe alibi: Quid mihi diuitię ſi nõ conceditᷣ uti? TEMPerato. Nã ſi pecunia ultra modum uteremur nõ iam liberales: ſed ꝓdici eſſemus. VIVET Extento ꝓculeiuſ. optimo exẽplo proculeius enim cęſarianus miles duos habuit fratres: qui partes pompeianas ſecuti et hoſtes publici poſt uictoriã Cęſaris iudicati omne patrimoniũ amiſerũt: Proculeius ergo ſuũ illis patrimoniũ cõdonauit ſibi ea ſatis eſſe dictitans: q̃ ex prędа cõparaſſet: mox ſuis interceſſionibus ut illos Cęſar reſtitueret curauit. Viuet. etherna fama ergo auari infamia prementᷣ. EXTento ęuo. i. ęthernitate q̃ extenta eſt et oĩa tenet: uel extento ęuo. i. ꝓrogata ętate. q. d et ſi uita breuis ſit fama tamẽ ꝓrogabitᷣ. NOTus. quaſi nobilitatus ut cõtra ignotum pro ignobili capimus. PATerni: ergo plus q̃ fraterni: Nam maior eſt patris in filium amor q̃ fratris i fratrem. PENNA. A La: et alluſit ad famam quã alatam pingunt poetę. Virg. Illam terra parens ira irritata deorum Progenuit pedibus

Splendeat uſu.
Viuet extento proculeius ęuo
Notus in fratres animi paterni.
Illum aget penna metuente ſolui
Fama ſuperſtes.
Latius regnes auidũ domando
Spiritum: quã ſi libyam remotis
Gadibus iungas: & uterq; pęnus
Seruiat uni

celerem et pnicibus alis: Proptᷣ hoc alio i loco dixit Fama uolat. SVPERStes. i. q̃ illi ſuperuiuet. Superſtites dicũtᷣ q aliquo mortuo ſuperſunt. Hinc nõ nulli dictã uolũt ſuperſtitionem ꝙ parentes anili quadam et non uera religione aſſiduis precibus uotiſq; deos ut ſibi liberi ſuperſtites ſint defatigant: Teſtes etiam antiqui ſuperſtites appellarunt. LATIVS Regnes: ex media phia ſumptum. Arguunt. n. pręſertim ſtoici illum ſolum eſſe diuitem cui nihil deſit. At uero uaro ſemp multa deſunt: nunq̃ ergo erit diues. Contra uero qui animum ſuum a cupiditatibus uendicauit ei quęcunq; aſſunt ſatis ſunt. Nam natura paucis minimiſq; cõtenta ẽ ergo diues. Omnis. n. diues ẽ cui nihil deeſt: Nam ut ait Cicero Animus hoĩs non arca diues appellẽda ẽ. Hinc illud ſtoicorũ paradoxon Oẽs ſapiẽtes diuites eſſe. Itẽ ſolos ſapientes liberos eſſe: ſolos ẽt reges. Nam ſoli ipſi animum ita ab omni perturbatione: ab omnique nimia cupiditate coercent: ut et pręſentibus fruantur: et abſentia non requirant: nulla libidine torqueãtur: nullis honoribus in tranſuerſum trahantur: nullas diuitias expectant. Quamobrem uerissimum eſt quod latius regnabimus. Domãdo ſpiritũ: ideſt animum: ideſt cohibendo illum intra rationis terminos: quos cum excedit indomitę ferę ſimilis effertur: q̃ ſi uniuerſę libyę et hiſpanię imperemuſ. Nã nihil profuit Alexandro tot populis: ac nationibus imperare: cum ipſe interim uino iręq; crudeliſſimis uiliſſimiſq; dominis ſeruiret: et turpiſſimarum uoluptatũ turpiſſimus eſſet ſeruus. SPIRITVM. i. animũ. REMOTIS Gadibus. i. diſiunctis ab ipſa libya. Nam gades urbs eſt hiſpanię non procul a calpe colonia tyriorũ: ut Straboni placet: Sed poeta ꝓ hiſpania poſuit q angusto freto ab africa diuiditᷣ. S nia ẽ qđ latius iperiũ habebis: ſi animũ a cupiditatibus coercueris: q̃ ſi tu cõiũgeres ſub ipio tuo africã hiſpanię et uterq; penus uel africanuſ et hiſpaniẽſis; qa et i hiſpãia cartago ẽ; uel utq;. i. oriẽtalis et accidẽtalis

CREſcit idul. Ratio q̄re ditior erit q̄ aio ipauit: quoniā niſi frenū cupiditatibus īponemus īfinitę erūt: ergo iſatiabiles: ergo nū̄q diues qa ſēp deerit aliqd: et ꝓbat hydropici exēplo: ī quo quoniā ifinita ſitis excitat̄ q̄to plus bibit: tāto plus ſitit. Hydropiſis gręcū uerbū lati ne ſubcutaneuſ morbus appellat̄: quoniā ſub cute a q̄ ſit qua uēter turgeſcit: ſic ēt et ab aq̄ gręce denominat̄: nā hydor aqua ē. Naſcit̄ āt de uitio ueſſicę cū hanelitu fetido et iflatiōe turgēte. SIBI dirus: crudelis ſibi ipi: Nā potādo ſibi ipi mortis cā ē: Hęc ſitim pellit niſi cauſa morbi fugerit uenis: Nā quemadmodū in hydropico nunq̄ ceſſat ſitis potādo niſi pellat̄ e uenis cā quę ſitim gignit: ſic i nobis nō ſatiatur auaritia niſi pellat̄ ex aio infinita cupiditas habēdi. LANGor aquoſus: ipe morbus qui aquā inducit unde fit langor i corpore. ALBo: pallido: Perſius: Turgidus hinc epulis: atq; albo uētre lauat̄. Langor ꝓpe eſt defectio uiriū et ſucci naturalis in corpore: hinc languere dicūt̄ herbę q̄ areſcere incipiūt: Sed et animi debilitatē defectūq; langorē dicimuſ. PHRAhartē: hūc dicunt nōnulli a Marco antonio regno exutū deinde ſuis uirtutibus

Creſcit indulgens ſibi uilis hydrops:
Nec ſitim pellit: niſi cā morbi
Fugerit uenis: & aquoſus albo
Corpore lāgor.
Redditū cyri ſolio phrahartē
Diſſidens plebi numero beatū
Eximit uirtus: populūq; falſis
Dedocet uti
Vocibus regnū: & diadema tutū
Deferens uni: propriāq; laurū
Quiſquis ingentes oculo irretorto
Spectat aceruos:

ab Auguſto reſtitutū. Alii referūt a parentibus deſtitutū et regno a principibus pulſum ad indorū phōs bragmanas ſiue gymnoſophiſtas acceſſiſſe: et cū ſapientia et doctrina multum profeciſſet tandem a ciuibus qui ſuarum uirtutum fama moti ſunt in patriam reuocatum et regno reſtitutum magna doctrinę documenta dediſſe. Ergo plus profuit huic regi uirtus q̄ opes aut diuitię. Ordo uero ſit Virtus beatū pro beatorum DISSIDens plebi. i. diſſentiens a plebe. Nam uirtus quę recta ſunt ſentit: plebs autem ex iſcitia falſa omnino EXIMIT. phrahartem numero. i. e numero. ſ. e grege quia reddit illum egregiū et remotum. A numero. enumerat inter paucos: et dedocet populū. i. ipſam ſtultā et ignaram plebem uti falſis: Dedocere autem cum remouemus ex homine quod prius didicerat et cōtrarium docemus. FALSIS VOCibus: falſis iudiciis. DEFERENS VNI regnum: et Diadema tutum. i. regnum cuius inſigne eſt diadema: et refert ad paradoſum illud quod eſt omnes ſapientes reges eſſe: et eorum regnum tutum eſſe. Deferens ergo uni. i. ſoli ſapienti. Nulla enim uis ſapienti uirtutes quibus uere regnat eripere pōt. ET PROPriam laurum: propriam uictoriam et triumphum: Nam laurum poſuit pro laurea qua coronantur triumphantes: et dixit propriam laurum: quia nunquam a ſapiente eripi poteſt huiuſce modi uictoria: Semper enim de uitiis triumphat. VNI Quiſquis. i. ſoli illi quicunq; is ſit qui ingentes aceruos. i. grandes pecuniarum cumulos reſpicit. OCVLO IRretorto. i. non reflexo a iuſtitia ad cupiditatem. Eſt ergo ſnīa uirtutem facere eos reges qui propter cupiditatem auri non dimouentur a iuſtitia orationis autem contextus eſt uirtus deferens regnum et diadema tutum et propriam laurum uni: ideſt illi ſoli quiſquis ſpectat

aceruos pecuniarũ:oculo irretorto. Nõ.n.uetamur ſpectare.i.cupere pecunias:utiles.n. ad multa ſunt:atq; illis multos ſubleuare poſſumus: Sed ſunt ita ſpectandę et cupiendę:ut nõ ꝓpter illas uirtutes relinquamus. Diadema erat faſcia linea:qua reges caput circumligabant: Nam Διαδεω gręce circũligo ſignificat. Quapp cũ Pompeus pp ictũ crus obligaſſet faſcia audiuit a prętereunte plebeo mordax illud dictũ nihil intereſt qua pte corporis diadema ferat Pompeius dũmodo regnet: Aſt Alexãder uehemẽter ſuos offendit:cũ poſt uictoriã habitã de perſis depoſito lineo ſimpliciq; diademate patrio perſicum auro purpuraq; ornatũ ſumpſit.

a Equam memento rebus ĩ arduis
Seruare mentẽ:non ſecus in bonis
Ab inſolenti temperatam
Lętitia moriturӕ deli:
Seu moeſtus omni tempore uixeris:
Seu te in remoto gramine ꝑ dies
Feſtos reclinatum bearis

AD BDELLIVM
ODE.III.

Aureum preceptum:quo amicum monet ut utranque fortunam moderate ferat. Memẽto ſeruare.i.conſeruare mentem ęquam :ideſt equalem et in nullam partem inclinantẽ. neq; ĩ merorem ꝓpter res aduerſas:neq; ĩ ꝓfuſam lętitiam ꝓpter fęlices. Socraticam igitur illã uultus equalitatẽ ſemp ſeruet. TEMperatã idẽ eſt ꝙ ęquã:qa tẽperatus ĩ nullum extremũ labit̃. ARDuis:difficilibus. Arduũ.n.ſignificat erectum:et quod accliue dicimus:hinc arduã appellamus uiã per quã aſcendit̃:et qa aſcenſus tẽdit ad alta dicimus arduũ altũ et erectũ: Virg. Arduus ad ſolẽ:et linguis micat ore triſulcis. Et qa aſcenſus difficilis laborioſusq; eſt arduũ ẽt difficile et laborioſũ dicimus. Ergo hic arduis difficilibus et duris: Qualis eſt orbitas:paupertas:exilium et ſimilia. IN BONIS:quę proxime dictis contraria ſunt. AB INSOLENTI Letitia:a nimia letitia quę quoniam ex rebus ꝓſperis prouenit nos inſolentes.i.ſuperbos reddit. Sed de letitia:reliquisq; ꝑturbationibus:ĩ qbus modũ excedimus latius diſputabitur in ſermonibus:atq; epiſtolis. Ergo ab inſolenti.i.ideſt ageſtienti. Nã ut ait Sal. Quippe ſecundę res ſapientũ aĩos fatigant nedũ illi corruptis moribus uictorię obtemperarent. Alii legũt inſolenti.i.nõ ſolita et cõſueta. q.d.o magna:q̃ raro mortalibus euenit. MORITVre.i.cui ſit oĩo moriendũ:ſiue męſtus uixeris ſiue lętus. SEV Męſtus:ſnĩa eſt ſiue ĩ rebus aduerſis ſiue in lętis uixeris:moriturus es: Proptereaq; indulge genio:et a ſnĩa quam grauiſſime propoſuit paulatim in epicuream mollitiẽ labit̃. SEV Bearis:pro beaueris:ideſt beatũ feceris:et ſecundũ epicureorũ dogma loquit̃:qui beatitudinem ĩ uoluptate corporis reponunt. DIES Feſtos: Nam ĩ ꝑ feſtis feriis eſt incumbendum:et oſtendit etiam epicureos modum ĩ uoluptatibus habere REMOTO.i.a frequentia hominum: Nam oĩo palam hęc agenda non ſunt:uel dixit remoto ut magis ex arbitrio ſuo remoto arbitrorum pudore genio indulgere poſſit. GRAMINE. pro omni herba cęterum gramen marti dicatum eſt:quia ex humano cruore oriri creditur:et in cęteris quidem locis illud exilibus foliis exire uidemus. In parnaſo uero ut ait Plinius hederacea ſpetie eſt floreq; odorato:atq; cãdido. RECLINATVM:quaſi reſupinum ad bibendum : Et ſi locus iſte diligenter annotetur : iueniemus uitam epicuream : quam ipſe ſectam olim tenuerat ad unguem deſcribi. Nam ponit uoluptates ſed parabiles et faciles et preſcripto tempore ; quod epicurus fieri multis locis pręcipit.

Interiore nota falerni
Quo pinus ingens albaq; populus
Vmbrā hoſpitalem conſociare amant
Ramis: quo obliquo laborat
Lympha fugax trepidare riuo.
Huc uina: & unguenta: & nimiū breuis
Flores amenæ ferre iubes roſæ:
Dum res: & ætas: & ſororum
Fila trium patiuntur atra.

INTERIORE NOTA. Antiqui ita uina in cellis condebant: ut quę eſſent pretioſiora: et ad longius tempus duratura interius reconderent: reliqua magis ad manus exponerēt. Prętera doliū notabāt titulo quo et tpūs in quo conditū eſſet: et patriam uini deſcribebant. Vnde alibi: Chio nota ſi cõmixta falerni: et Iuuenalis: Cras bibet albanis aliqd de mõtibus: aut de ſetinis: cuius patriā titulūq; ſenectus Deleuit multa ueteris fuligine teſtę. Ergo interiore nota. i. lagena i interiori parte poſita et i qua nota. i. titulus ſit. QVO. in quo gramine et prato. PINus. hęc. n. matri deorū cõſecrata ē: Sola pinus cedrus capillata hñt folia. ALba: quia frõdes ſuę iternę albę ſūt. Arborē hāc herculi cõſecrauit antiqtas. COnſociare amāt. At q pinus cāpos deſiderat et populus fluuios. Vnde Vir. Fraxinus i ſiluis: pulcherrima pinus i hortiſ. Populus i fluuiis abies in montibus altis. Sed et quia in campo pinus: et qa iuxta aquas populus aderat. HOSPITaLem. quę nobis gratum pbent hoſpitium. FVgax. aquę epithetū ē: ſēp. n. labit. OBliquo. qſi dicat flexuoſo: ut maiorē ſpectāti uoluptatē afferat. Differt āt obliquū a tranſuerſo: Nā i corpore quadrato obliquū ē ab angulo ad angulū. Tranſuerſū uero a linea oppoſita ad aliā lineā. BReuis. nõ ad corpus roſę: magnus. n. flos ē ſed q ad tpūs breue duret. DVm res. ſ. familiaris: et ętas. ſ. iuuenilis: nā ſenectus ieptior ad haſ uoluptates habet: Poſuit igit illa duo. ſ. rē et ętatē: nā et re ueluti iſtrumento opus ē: et ętate uiridiori q uoluptatū capax ſit: Sed qa iteruētu mortis ēt hęc nõ pſūt addidit tertiū ipſā mortē: Fila atra. pp mortē dixit atra: aliquando atra fila p infelici uita ut alba p felici ponūt. Iuuenalis Et pelago poſtq pcę meliora benigna Penſa manu ducūt hilares et ſtaminis albi lanificę. Quoniā aūt uita humana initiū hēt pgreſſū et finē. hęc tria p tres pcas antiq notauerūt. Harū noia ſunt Clotho: Lacheſis et Atropos. Clotho colū cū pēſo geſtat: ut ſit ortus noſter: q materiā uiuendi prębet. Lacheſis āt filum ex penſo ducit. Id enim ē tempus illud qđ ad uiuendū ſortiti ſumus: Vnde ipſa ab eo quod ē λαγχανω. i. ſortior nomē ſumpſit. Tertia uero filū iam a lacheſi ductū obtrūcat: qa abrumpit uitā: mortēq; affert: Ex quo Atropos quaſi αγοεν τρωόν. ideſt ſine conuerſione dicitur: quia immutabilis inflexibiliſq; eſt mors: nulli enim parcit. Hinc Virg. Ignoſcenda quidem ſcirent ſi ignoſcere manes. Seruius autem dicit ex iis unam loqui: alteram ſcribere: tertiam fila deducere. Additque dictas parcas per contrarium ſermonem: quoniam nemini parcant. Aulus autem Gellius refert tribus fatis tria nomina eſſe: et primam dici parcam a parendo: ſecundam nonam: teriam uero decimam: quoniam aut nono aut decimo menſe pariantur homines. Ceſellius autem uindex parcarum ponit tria nomina: ſcilicet: nonam: decimam et mortuam: producitque Liuii poetę uerſum: Quando dies adueniet quam pro fata morta eſt: Parcas alii dicunt fuiſſe filias Demogorgonis. Alii Noctis. Alii quibus aſſentitur Cicero in libris de natura deorum Herebi et Noctis filias dicunt.

SALTIBVS .ſaltus alii dicunt loca arboribus expedita:quia facile in iis ſaltet᷑:Alii dicũt loca eſſe ſiluis circundata.Alii loca anguſta et abſciſa inter colles Virgil.Cum pater ęneas ſaltus ingreſſus aptos.Videnťqȝ apti uenationi.Vnde nec ſaltus deſint illis:nec luſtra ferarũ.Enumerat aũt hic cuncta quę diuité reddere poſſint. EXTRuctis . cópoſitis Virg.Qui forte tapetibus altis extructus toto pflabat pectore ſomnũ.POTIEtur hęres. Ergo nó tibi:ſed illi laboras.PRISCO.ſententia eſt neqȝ poſt morté ꝑderint tibi accumulatę pecunię:neqȝ i uita cauerunt ne moriariſ:qa mors nobilibus ignobilibusqȝ:et pauperi ac diuiti cómuniſ eſt.Inachus autem ꝓ nobili ponitur quia huius poſteri per multa ſęcula durarunt:ergo Virg.de turni nobilitate ſic ait .Et turno ſi prima domus repetatur origo acriſius inachusqȝ pať mediçqȝ mycenę.Inachus aũt occeani et terrę filius in fabulis tradiť.Hic argis regnauit quo tépore apud hebreos floruit Iſac abrahę filius. PAVPER Et in.d. duas fortunę iniurias ponit:quas uulgus maximas putat ꝙ et pauper ſit et ignobilis.SVB DIVO.ſub aere quaſi ſine domo. VICtima . ueluti uictima : quę plutoni mactetur. Seruius uictimam ait eſſe quę diis ꝓ hoſtibus deuictis ſacrificatur. Hoſtiam aũt quę ſacrificatur cũ ſit contra hoſtes eundum.Ergo uictima gratias referimus ꝓ beneficio accepto.Hoſtia ut illud accipiamus ꝓcamur.Tamen Ouidius ait Victima quod dextra cecidit uictrice uocať Hoſtibus a domitis hoſtia nomé habet.SERIVS VRNA. Poetice.q.d.ſorte ex urna educta moriantur homines.Erat romę conſuetudo propter infinitas pene cauſas:ut omnium litigantium nomina in urnam conicerentur:et ſorte inde educerentur:et quibus primo ſortes euenirent illi prius audiebantur:eorumqȝ lites decidebantur.Iuuenalis Expectandus erit qui lites incoet annus.Hoc ergo et Virgilius ad inferorum iudicia rettulit:cum dixit urnam mouet ille ſilentum.Conciliumque uocat uitaſque et crima diſcit.Hoc nunc ad diuerſa moriendi tempora rettulit Horatius. VERSATVR . ſors urnę:ideſt in urna:ideſt uerſantur et commiſcentur nomina:ut deinde non electione:ſed ſorte nomina eorum qui morituri ſunt educantur. CYMBAE . qua charon animaſ acherontem fluuium traducimus Virgilius Portitor haſ horrendus aquas et flumina ſeruat Terribili ſqualore charon.Sed nos in noſtris allegoriis in maroné ſcriptis quid ſibi illa oia uelint ſi nó ſcientiſſime tamé diligentiſſime demonſtrauimus ordo eſt Sors exitura et nos ipoſitura cymbę in ęternũ exiliũ uerſať urna aut ſerius aut citius

Cedes coemptis ſaltibus:& domo
Villaqȝ flauus:quam tyberis lauit
Cedes:extructis in altum
Diuitiis.potietur heres
Diues ne priſco natus ab inacho
Nil intereſt an pauper:& infima
Degente ſub diuo moreris.
Victima nil miſerantis orci.
Omnes eodem cogimur.omnium
Verſatur urna ſerius ocius
Sors exitura:& nos i æternum
Exilium impoſitura cymbę.

AD XANTHIVM DE AMORE ANCILLAE ODE.IIII.

LXV

NE SIT. Res amatoria et argumentum comicum:in quo probat exemplo achillis non oportere pudere Xanthium amoris ancillariſ. Amor ancillę ne ſit tibi pudori.i.ne pudeat te amoris ancillę uel ne ſit tibi pudori:ideſt:ne putes eſſe uertendum tibi ad ignominiam. ANCILLA.ſerua et teſte Seruio dicit̃ ex arci antiqua prępoſitiõe ꝙ circum ſignificat et cillo moueo:unde et forcillę ꝙ illis in area fruges moueant̃:et oſcilla ꝙ ore cillantur.i. moueãtur. Sic ancillę quia circa dominum ut illi adminiſtrent crebro moueantur. Feſtus tamen ancillas dictas uult ab Anco rege:ꝙ is in bello magno fęminarũ numerum cępe rat: uel ꝙ priſci anculare dicebant miniſtrare: ex quo dii deęq; coli dicũt̃:quibus anculi et anculę nomina ſint Xanthię puto eẽ potius q̃ Xanthia ut nõ ſit nomẽ phocei ſed phillidis quę dicat̃ phillis xanthia quaſi flaua χαν θοσ.n.gręce flauus ẽ. Phoceu uocatiuus gręcus a nominatiuo remoto σ.φοκευσ φοκευ. PRius inſolentem.arguit ab auctoritate:qui locus plurimum ualet apud indoctos:q ſubtiliorum

N E ſit ancillæ tibi amor pudori
Xanthiæ phoetu.prius inſolentẽ
Serua briſeis niueo colore
Mouit achillem.
Mouit aiacem telamone natum
Forma captiuæ dominum tegmeſſæ:
Arſit atrides medio in triumpho
Virgine rapta:
Barbare poſtquã cecidere turmę
Theſſalo uictore:& ademptus hector

rationum capaces nõ ſunt:et eſt argumentum a maiori. Nam ſi non puduit achillem tãtũ uirum ancillã amare:multo minus te pudere oportet. Sed de briſeide i ſuperioribus dcũm eſt. NIVeo colore.ꝓ niuei coloris per anthitoſim:ſic Virg. Bina manu lato criſpans haſtilia ferro.i.lati ferri:uel uicit achillem niueo colore. MOuit aiacẽ t.n.ad differentiã alterius aiacis:q:filius oilei fuit. Sic et Vir.ad differentiã huius dixit Et furias aiacis oili. Ex Eaco aũt natus eſt Telamon et Peleus:Telamon Aiacem:et Peleus Achillem genuit: de quibus i ſuperioribus diximus. Pugnauit autem Aiax cum Hectore ſingulari certamine:et cum interuentu noctiſ equo marte diſceſſiſſent mutuis ſed infeliciſſimis muneribus ſe donarunt Hector enim balteum accepit:quo alligatum deinde illum Achilles ter circũ męnia patrię ut Priamo horrendũ eſſet ſpectaculum traxit. Aiax autẽ ab eo accepit gladiũ quo ſe ipm̃ iteremit. TEgmeſſe.nomẽ captiuę quã amauit Aiax. MEDio i triumpho.in me dia uictoria i qua Agamenoni ex ſorte Caſſandra ſerua euenit:de q̃ potius q̃ de Chryſei de uidet̃ itelligẽdũ:qua multo ãte expugnatã troiã potitus ẽ. Alii legũt i medio triũpho.i. i medio tẽpore belli et tunc de chryſeide recte itelligemus. Sed non quadrat hęc ſnia cum ſequentibus i quibus troię captiuitas demoſtrat̃. TVRmę.pars ꝓ toto poſita ẽ. Turma.n. ex triginta equitibus fiebat:et qui illi pręerat decurio appellabatur. Dicitur autem turma per onomatopiam a ſtrepitu equinarum ungularum terram pulſantium:uel a terenda terra. THESSALO VICTORE. Achillem intelligit qui ex theſſalię urbe lariſſa ſiue phthia fuit. Victorem autem dixit non qui urbem expugnarit:nam iam occiſus fuerat:ſed q Hectorem interfecit:quo uiuente nũq̃ capi potuiſſet troia:uel referas ad Pyrrhũ Achillis filiũ. Nã cũ eſſent fata niſi ex ęacidarũ genere aliqs intereſſet nõ poſſe capi troiã fuit cã Pyrrhus ꝙ caper̃:ſed magis quadrat por ſententia:quoniã ſtatim ſeqt̃. ET adẽptus hector.q.d.ille urbẽ expugnauit:qui troianis hectorem ademit:quoniã hector ſic ademptus

tradidit pergama leuiora tolli.i.faciliora ad tollendum:nam ab eo quod eſt εχουαι.i.habeo et defendo dictus eſt hector quaſi defenſor. TRADIDIT.i.morte ſua hoc euenit in comodum. FESSIS. decennali bello et grauibus prçliis ab Hectore editis. NEScias an te. occurrit iis quç obiici poſſint. Diceret enim ille quç memoratç ſunt puellç:quanuis captiuç eſſent:tamen ex regia ſtirpe fuerunt. Itaq; addit poeta hanc quoq; nobilem eſſe. Hoc aũt non probat teſtimonio:quoniam illo caret;ſed probat a luctu puellç et amoribus

Tradidit feſſis leuiora tolli
Pergama grais.
Neſcias an te generum beati
Phillidis flauæ decorent parentes.
Regium certe genus:& penates
Mçret iniquos
Crede non illam tibi de ſceleſta
Plebe delectam:neq; ſic fidelem.
Sic lucro aduerſam potuiſſe naſci
Matre pudenda.

qui non ſeruiles: ſed ingenui regiiq; ſint. BEATI. nobiles et diuites:nam beati eſſe non poſſunt:qui filiam in captiuitate habeant. REGIVM GENVS.i.parentes regios. ET PENATES Iniquos.ideſt deos:in quorum cuſtodia erat qui iniqui iratique illi ſint: quia in ſeruitutem abduci permiſerint. Penates autem proprii romanorum dii erant: ſed qui ſint uaria opinio eſt. Nigidius enim requirit num ſint dii troianorum Apollo et Neptunnus:q mçnia illis cõdiderũt. Et num i italiam illos çneas duxerit. Ideq; affirmat Cornelius labeo:quod exprimere uolens maro dixit Taurũ neptunno taurũ tibi pulcher appollo. Varo ãt refert dardanũ ex ſamothracia i phrygiam:et çneã ex phrygia i italiã penates detuliſſe. Sed q ſint nõ expmit:ſed q diligentius querũt dicũt penates eſſe:p quos penitus ſpiramus:p quos habemus corpus:p quos ai rationẽ poſſidemus.i.mediũ ethera ioué. Imũ aera cũ terra iunoné et ſummũ etheris cacumé mineruã. Afferuntq; eius rei argumentũ ꝙ Tarquinus pſcus myſticis ſamothracũ ſacris imbutus ſub eodé téplo eadẽ tria numina haberet. Caſſius uero emina dicit eoſdem eſſe ſamothracũ deoſ:et penates romanorũ:magnoſq; deos appellari:hic Vir. Cũ ſociis natoq; penatibus:et magniſ diis. Veſtam ẽt aut de numero penatũ:aut illorũ comité eẽ uolũt. Higinius addit penates uocari deos patrios:hic maro Dii patrii ſeruate domum:ſeruate nepotem. Ergo i hoc loco penates iniquos.i.deos iratos. Sed quoniam penates pro domibus capimus dicemuſ etiam iniquos penates iniquam domum:ſcilicet in qua ſeruit:cum nobili fçminç ſeruilia imponat: CREDE. coniectura eſt ab eo quod ſolet eſſe. Nam quç ex plebe ſunt non ſolent iis moribus eſſe:quibus eſt phillis. SCELESTA. apud quam minor eſt cura pudicitiç. DILECTAM. amatam:uel delectam:ideſt electam:ut oſtendat ꝙ non temere amat ſeruam mulierem:ſed eam quam ratione elegit. Neque ueriſimile uidetur:ꝙ ex matre pudẽda.i.ex matre ipudica cuius filia pudere deberet:nata ſit illa q̃ fidelis.i.q̃ fidé i amore ſeruet:et aduerſa lucro.i.q̃ nõ cedat lucro:neq; pecunia corrũpat. Per multi.n.referre uidetur qbus quiſq; parẽtibus natus ſit:et ubi educatus. Vnde Iuuenal. Scilicet expectas ut tradat mater honeſtos atq; alios moreſ. Fuit utile porro filiolã turpi uetulç pducere turpem.

TERETesq; ſuras. Sura pars poſterior eſt cruris. Eſt enim tibia os. Sura caro poſterior Crus uero ex ſura et tibia conſtat: diciturq; crus quia illo curramus. Eſt autem laus i mu liere ut ſurę minime turgeſcant: ſed teretes ſint. INTEGer laudo. cum ꝓferat iudicium ſuum de pulchritudine puellę comparat ſibi fidem ꝙ integer ſit: neq; amore illius corrup tus iudicat: ergo ex ratione non ex perturbatione: et ut ille omnem ſuſpitionem deponat dicit nō eſſe ſibi de ſe ſuſpicandum: qa cum antea uirtutes laudarit integer pulchritudinē laudat pſertim cū iā quadrage narius ſit: in q̄ ętate cupidita tes iam rōni cedūt. AETAS Trepidauit. i. ꝓperauit claude re finire octauū luſtrū. i. qua drageſimū annum. Erat. n. lu ſtrū quinque annorū: nā quin to quoq; anno cenſores cenſū imponebant: et urbem luſtra bant: ideſt ſacris purgabant idq; erat luſtrum cōdere. De hoc Virgilius Veniet luſtris labentibus ętas.

Brachia: & uultum: teretesq; ſuras
Integer laudo. fuge ſuſpicari
Cuius octauum trepidauit ætas
Claudere luſtrum.

Nondum ſubacta ferre iugū ualet
Ceruice. nondū munia cōparis
Aequare: nec tauri ruentis
In uenerem tollerare pondus.

DOCET NON ESSE PROPERANDVM AD VIRGINIS OSCV LVM ODE. V.

NONDVM SVBACTA. Rem turpiuſculam allegoria boneſtat: admonetq; ſodalē: ne eam quę adhuc uiri potens non ſit tangat per comparationem iuuencę quę nondum taurum ferre queat. NONDVM. tua iuuenca ualet ferre iugum ſubacta ceruice: ideſt do mita ceruice. Iugum dicitur quo iumenta iunguntur. Item ſumma montium iuga appella runt. Virgilius Dum iuga montis aper fluuios dum piſcis amabit. Iugum etiam unde lan ces pendent. Item in uitibus dicimus iuga quibus uites iunguntur. In nauibus quoq; iu ga ſedilia quę tranſtra etiam appellant Virgil. Inde alias animas quę per iuga longa ſede bant deturbat. Poſtremo et apud antiquos ſub iugum mittebantur uicti milites Duabus enim haſtis relicto inter ſe ſpatio humi affixis tertia ſuperimponebatur: illamq; demiſſo ca pite uictos ſubire cogebant. MVNIA. munera. Munus ſingularem numerū habet: et ſi gnificat donum et officium. Munia autem officia ſolum et maxime quę publice pręſtantur. Hinc immunes dicuntur qui uel ętate uel alio priuilegio pręſtare munia non tenetur. Neque ſingularem habet hoc nomen: neque in plurali aliter cadit. Comparis enim coniu gii munus eſt commiſceri ad liberos procreandoſ. Subacta autem a ſubigendo. Subigere autem aliquando eſt ex ſubſum antiqua prępoſitione: quę ſurſum ſignificat: et tunc eſt ex tollere et impellere Virgil. Ipſe ratem conto ſubigit ueliſq; miniſtrat. Aliquando eſt a ſub et ſignificat excolere. Virgilius Ante iouem nulli ſubigebant arua coloni. Item acuere. Idem ſubiguntq; in cote ſecurim. Item ſubiugare. Idem Ternaque tranſierint rutilis hiberna ſubactis. Item cogere. Idem Caſtigat auditque dolos ſubigitque fateri Et terram excultam ſubactam dicimus: ſimiliter igenium ſubactum. i. doctrina excultum appellamus. AEQVARE. q. d. ęquā operam reddere Virgil. Aequatq; ſidbeus amorē.

CIRCA Campos ẽ animus tuę iuuencę. Nõ diſcedit ab allegoria: ut ponat iuuencam pro puella: et campos quibus delectatur iuuenca pro uoluptate edendi et pro ludo. VDO. quia ſalicta pratá irrigua et flumini uicina adamant. SALicto. locũ ſignificat ſalicibus cõfertum. Salices autem dicunt͂ a ſaliendo: quia ſaliunt. i. breui ſurgunt et creſcunt. Cũ autem a quercu dicamus quercetum: apinu pinetum: ab ęſculo ęſculetum: ſic a ſalice debet etiam eſſe ſalicetum: ſed per ſyncopam ſalictum proferimus. CVM VITVLIS. et non cum tauris: quia nondum uenerem nouit. PREGeſtientis. uehementer cupiẽtis. Geſtire enim eſt cum rem adeo uehementer cupimus ut corporis geſtus id exprimentes cõtinere non ualeamus. IMMitis. acerbę: mutat allegoriam: ſed idem ſentit: ergo ne uelis ueſci uuis acerbis: cũ paulo poſt autũnus deſtincturus ſit racemos purpureo colore. i. incipient in auctũno uuę matureſcere. Non orgo properandũ eſt in ea re quę paulo poſt uentura ſit. IAM TE SEQuet͂. quę nunc acerbitate ętatis te refugit paulo poſt matura ultro petet te. CVRRET. Feminus fętus in matris utero tardius perficit͂: quoniam materia ex qua fit humidior et liquidior eſt: et propter hoc ſerius retinet formam. Cum ãt

Circa uirentis eſt animus tuæ
Campos iuuencæ. nũc fluuiis grauem
Solantis æſtum: nunc in udo
Ludere cum uitulis ſalicto
Prægeſtientis tolle cupidinem:
Immitis uuæ. iam tibi liuidos
Deſtinguet auctũnus racemos
Purpureo uarius colore.
Iam te ſequetur. curret enim ferox
Aetas: & illi: quos tibi dempſerit
Apponet annos. iam proterua
Fronte petet lalage maritum
Dilecta quantum non pholee fugax
Non cloris albo ſic hũmero nitens:
Vt pura nocturo renidet

in lucem editus eſt fęmineus partus propter eandem abundãtiam humoris citius creſcit et celerius ad maturitatem perducitur: efficiturq; uiripotens duodecimo anno: cum maſculus non niſi quartodecimo rem patrare poſſit. ANNOS QVOS TIBI Dempſerit. i. conſtituet illam in eo flore in quo tu nũc es: q̃ flos paulatim i te minuetur: ergo addet ętas illi id robur quod tibi demet. PROTERVA FROnte. In fronte dicunt eſſe pudorem: et pudori frontem dedicatam eſſe uolunt: ergo proterua fronte. i. petulanti: ut oſtendat illã iam pudórem abieciſſe. Contra de Didone Virgil. Tum breuiter dido uultum demiſſa profatur. LALAGEN. uel de qua in ſuperioribus dixit uel alia. ALBO HVMERO. ut in ſupioribus Nube cãdentes humeros amictus. NITENS Reſplendẽs. Sic reſtitit ęneas: puraq; in luce refulſit. PHOLOE. quam Cyrus amabat: ſed ab ea ſpernebat͂. FVGAX. Summam ſemper copiam uerbale in ax. denotat. unde bibax: ideſt qui copioſiſſime bibit: ſic uerax multo plus eſt q̃ uerus. RENIDET. reſplendet Sic alibi renidet i ęde lacunar. VT Pura. queẽadmodũ luna pura. i. nulla nube impedita reſplẽdet i mari nocturno. i. ipa nocturno tempore reſplendet i mari: nam ſi i aqua limpida tranquillaq; lunam conſpicias ſplendida omnino apparet. Poſſumus etiam per hyppalagen proferre: mare redidet luna nocturna: nam ex eius lumine repercuſſum uehementer ſplendet.

GYGES. nomen pulcherrimi pueri: GNIDius: ex gnido inſula: de qua Ouidius. Piſcoſamq; gnidon grauidamq; amathunta metallis. QVEM. ſ. gygē ſi tu admiſceas puellis aut canentibus aut ſaltantibus falleret. i. deciperet non nos ciues qui illum cognoſcimus: ſed hoſpites: qui quoniam peregrini ſunt non hactenus uiderunt: nunc autem cum tanta illi uirginea facie ſimilitudo cū puellis ſit poterit haberi ꝓ puella ab hoſpite etiam ſi mire ſagax. i. ſolers et acutus ad inueſtigandum ſit: Id enim ſignificat ſagax quod nomen non nulli putāt eſſe a ſaga. Sagas autem ueneficas quę cantibus herbisq; pollent ad humanas mentes peruertendas: et alia ſupra naturam facienda appellamus. Ego puto eſſe uerbum ſagire: Vnde fiat prēſagire qđ ſignificet callide ſentire: et inde ſagax: Vnde et canes odoriſeci ſagaces appellamus: Vel dixit hoſpites quaſi domeſticos: ut etiam eos qui eandē domum habitent fallere poſſit DISCRIMen obſcurum. i. non intellectum et non cognitum. Eſt quidem diſcrimen. i. differentia inter puerū et puellam: ſed i hoc puero adeo oſcurum latens q; erat. ut uix cognoſci poſſet: et quia crinibus utebatur longis ſolutisq; ut puellę: et quia erat illi facies adeo ambigua ut incertum eſſet puellę an pueri uideretur. Sūtq; hęc educta de achille inter uirgines lycomedis latitante.

Luna mari: gnidiusq; gyges
Quem ſi puellarum inſeres choro
Mire ſagaces falleret hoſpites
Diſcrimen obſcurum ſolutis
Crinibus ambiguoq; uultu.

Eptimi gades aditure mecum: &
Cātabrū indoctū iuga ferre noſtra: &
Barbaras ſyrtes ubi maura ſemper
Aeſtuat unda.
Tibur argeo poſitum colono

AD SEPTIMIVM ODE. V.

SEPTIMI GADes. Ad amicū ſcribit et agrū ſuū laudat: ut illi applaudat. Gratiſſimū eni homini ē ut id laudemus quo ipſe maxie đlectet̃. SEPtimi gades aditure mecū. oſtendit quātum a Septimio ametur: Et occulte demonſtrat qui uerus amicus ſit eum nullum laborem nullumq; periculum amici cauſa recuſaturum. Sed illum et in longinquiſſima loca ut gades ſunt: et in periculoſiſſima ut ſyrtes predicant propter naufragia: et in cantabros propter illius gentis crudelitatem iturū. De gadibus autem in ultima hiſpanię inſula et de ſyrtibus dictum eſt. Cātabri uero populi ſunt hiſpanię in mediterraneis per quos fluit hiberus ferociſſimi qui nunq̃ ante auguſtum populo romano pacati ſeruierūt. Ipſe tandem ſubiugauit. Vnde in ſequentibus. Seruit hiſpanę uetus hoſtis orę Cātaber ſera domitus catena. IN DOCTum. quoniam nondum ſint aſſueti imperio romano. MAura. unde qa ſunt in mari mauritano: AESTVAT. qa aſſidua reuolutione harenarū ſemp ueluti feruens exundat. TIBVR ARGEO. quod condidit Tiburtus argiuus: de quo iam dictum eſt. COLONO. nam argiuorum colonia fuit. Sed de iure romano differunt coloni et municipes. Municipes enim erant dicti a muneribus capiendis. Munera autem honoraria intelligamus. Capiebant eni munera populi romani nō dannoſa ut eſt collatio tributorum et ſimilia: ſed quę ad honorem pertinerent. Erant ergo donati ciuitate municipes:

ſed alii erant cum ſuffragiis .i. ut cum romę eſſent una cum ciuibus romanis irent in comitia et ſuffragia redderent. Aliis autem non licebat reddere ſuffragia. Erant pręterea imunes ab omni tributo: nunquamq; eorum fundus populi romani factus eſt: et nullis erant populi romani legibus aſtricti: ſed ſuis municipalibus legibus uiuebant. Primi át omniũ ciuitate romana donati ſunt Cerites pro ſacris bello gallico receptis cuſtoditisq;: ſed ſine ſuffragii iure. Hinc cerites tabulę appellatę in q̃bus cenſores aſcribebát: quos notę cauſa

Sit meæ ſedes utinam ſenectæ.
Sit modus laſſo maris: & uiarum:
Militiæq;
Vnde ſi parcæ prohibent iniquæ
Dulce pellitis ouibus galeſi
Flumen & regnata petam lacono
Rura phalanto
Ille terrarum mihi præter omnes
Angulus ridet: ubi nõ hymeto
Mella decedunt uiridiq; certat

ſuffragiis priuaſſét. Coloniarum autem alia ratio erat. Nã coloni ciues erant romani ad aliquam urbẽ habitandã miſſi Hi non propriis inſtituti: ſed populi ro. legibus uiuebant. Erant ergo magis obnoxii: q̃ municipes: ſed tamen quoniã ſimulachrum quoddã apparebat romanę reipub. pręſtantiores habebantur coloni q̃ municipes. Dicuntur pręterea coloni agrorum cultores Virgil. Vt quanuis auido parerent arua colono. Columella i libris de agricultura pro eo ponere uidetur: qui nõ. ſuum: ſed alienum agrum colat: partẽ tamẽ fructuũ domino daturus. SEDES. proprie uidentur eſſe domicilia et loca in quibus habitare decernimus Iuuenalis: Qui ſedem figere cumis deſtinet: atq; unum ciuem donare ſybillę Virgil. Tendimus in latium ſedes ubi fata quietas oſtendunt. Nam ubi ſedemus ſępius ſellas et ſedilia q̃ ſedes appellamus. SIT Modus. ſit finis Iuuenal. Imponitq; modum ſapiens et rebus honeſtis. LASSO. ad corpus refertur: feſſum autẽ potius de animo intelligimus Virg. Quo rapitis feſſum fabii. MAris. nauigationis. VIARVM. terreſtris itineris. ET Militię. nam militiam quoq; exercuit: ut iam demonſtratum eſt. VNDE. a quo ſi parcę iniquę prohibent. i. parcę quę eſſent iniquę ſi prohiberent. GALESVS. fluuius iuxta tarentum ubi pro paſturę copia uel dulcedine lanę maiores fiunt Virg. Qua niger humectat flauentia culta galeſus. OVIBVS. a gręco nomen eſt interpoſita. u. conſonante. LACONI PHALanto. Virgil. Hinc ſinus herculei ſi uera eſt fama tarenti. De hoc et de partheniatis in ſuperioribus abunde dcũm eſt. RIDET. dat quod eſt hominis proprium inanimatę rei: ſed eſt quędam ſimilitudo. nam cum ſe offert lęta agrorum amęnitas ridere dicimus Virgil. Omnia nunc rident: at ſi formoſus aleſis Montibus his abeat uideas et flumina ſicca. HYMETO. in quo monte propter copiam thymi multum idemq; optimum mel naſcitur. Eſt autem mons iſte in actica regione. Vnde etiam marmor quod i pretio eſſet excidebatur. Primus aũt Craſſus orator. lx. columnis hymetiis atrium exornauit: neq; ante illum quiſq̃ externa marmora romę habuit: Ob id. M. brutus illum uenerem palatinam appellauit. Ferunt et in hoc monte naſci herbam quam mulieres ut ardentius a uiris appetantur brachiis alligatam geſtát.

Bacca uenafro
Ver ubi longum: tepidasqꝫ præbet
Iupiter brumas: & amicus aulon
Fertilis baccho minimum falernis
Inuidet uuis.
Ille te mecum locus & beatæ
Poſtulāt arces. ibi tu calentem
Debita ſparges lachryma fauillam
Vatis amici.

BACCA. in fructibus arborū ē in oliuiſ: ceraſis: cornis: lauris: myrtis: lentiſco: aqfolio et ſimilibus. Prçterea uniones baccas appellant Vir. colloqꝫ monile baccatū. Baccha aūt cum haſpiratione ſacerdotem bacchi nominant. Acini uero ſūnt in uuis hedera: ſambuco: ebulo: malo punico et ſimilibus. Bacca ergo in hoc loco oliua eſt. CERTAT Venafro. elegantius q̃ ſi dicat᷑ certat cū uenafro: Sententia eſt ꝙ oliuç huius agri equiperari poſſūt iis quç oriuntur ī uenafro. Eſt autem uenafrum oppidum poſt minturnas: unde eſt optimū oleum. VER Vbi longum. Ver non excedit ſpatium triū menſium: ſed dicit longum ꝗa et in hieme tale temperamentum aeris eſt: quale ſolet eſſe ī uere: unde addit tepidas hiemes. Sic et Vir. Atqꝫ alienis menſibus çſtas. BRVMAS. .i. hiemes: nā bruma dicitur quaſi brachimera ideſt breuis dies. Eſt autem breuiſſimus cum ſol attingit primam partē capricorni: in qua eſt initium hiemis: quç perdurat uſqꝫ ad ingreſſum ſolis in arietem: in quo incipit uer. AVLON. mons calabriç uitibus refertus. ILLE LOCus. ubi hçc omnia ſūt. ARCES. montes dicit beate fertiles. Illç igitur arces beate poſtulant te mecū Nam cū amicus ſis: et amicorum officium poſtulet ut ad loca et longinqua et periculoſa amicū proſequantur: tanto magis ad propinqua et felicia et tuta mecum uenies. ARces: de quibus iam diximus. FAVILLam. cinerē extinctum dicimus ſcintillam accenſā. CALENTEM. nuper exuſtam. DEBITA Lachryma: nā tenetur amicus amici funus lachrymis proſequi.

AD POMPILIVM VARVM ODE. VI.

O Sæpe mecū tempus in ultimum
Deducte bruto militiæ duce
Quis te redonauit quiritem
Diis patriis: italoqꝫ cælo:
Pompili meorum prime ſodalium:

O SAEPE MECVM TEMPVS. Congratulatur Pompilio: qui comilito ſibi in caſtris brutianis fuerit: quod tandem pericula euaſerit: et ab Auguſto ueniam ſit aſſecutus. Ordo o Pompili prime meorum ſodalium deducte mecum in ultimum tempus .i. in ipſam mortem quis redonauit te quiritem. IN VLTIMVM TEMPVS. ad mortem quod eſt ultimum tempus homini. QVIS. cum admiratione. q. d. multum ualuit ille amicus. Sic Virgilius. Quis te nate dea per tanta pericula caſus Inſequitur. REDONAuit. optime: Nam primo natura te patriç ciuem fecerat: Deinde hoſtis iudicatus ciuis eē deſieras. Nūc uero reſtitutus rurſus ciuis patriç donatus es. DIIS PATRIIS. ꝗ uarii in uariis locis celebrantur. QVIRITEM. ciuem romanū: ut iam expreſſum ē.

PRIME. in ordine: uel prime optime: ut Virgilius. Primuſq; iugarat ominibus. FREGI DIEM Morantem. q. d. comſumpſi: uel diuiſi quaſi ad ſextam horam. MERO. in mero. i. in conuiuio. CORonatus. oſtendit lautiora conuiuia celebraſſe: nam in iis coronati diſcumbebant. CORonatus capillos. per ſinedocẽ. q. d. habens capillos coronatos: ut oculos ſuffuſa nitentes. NITENTES. ſ. malobrato id enim unguentum eſt quod ſyrii conficiunt. PHILIPPOS. prȩlium in philippicis campis. Hi in theſſalia ſunt: regio equis amica: unde philippos dictos uolunt: nam φίλοσ amicus eſt: et hippos equus: uel ſic denominati ab eorum antiquo rege. Sunt autem philippi in pharſalia et in his primo a Cȩſare et a Põpeio dein de ab Octauiano Antonioq;: atq; a Bruto et Caſſio pugnatum eſt. Virg. Ergo inter ſeſe paribus concurrere telis Romanas acies iterum uidere philippi. In hac acie cum plagam Brutiani accepiſſet poeta ſibi fuga ſalutem peperit. PARMVLA. diminutiuum a parma: hȩc autẽ breue ſcutum eſt quo pedites utebantur Virg. Parmaq; inglorius alba. NON BEne. indecore et turpiter. Summum enim dedecus erat militi: ſi illius armis hoſtes potirentur: Itaq; legitur de thebano Epaminunda cum in bello aduerſus lacedemonios apud Mantineam geſto uulneratus ex acie in caſtra relatus eſſet antea q̃ haſta e corpore educeretur interrogauit an clypeus ſuus saluus eſſet: et an hoſtes fuſi fugatiq; eſſent: et cum utrunq; ex animi ſententia audiſſet haſtam euelli iuſſit. FRACTA VIRTVS. non adimit uirtutem brutianis: ſed oſtendit maiorem in ceſarianis. MINACes. propterea turpe pro turpiter ceciderunt: quia minaces erant. Nã turpe eſt homini uinci cum minatus fuerit: uel dicamus turpe ſolum. i. cruore fedatum. MENTO. cum mento. Dicitur autem mentum ab eminendo a gula enim eminet. TETIGERE. q. d. oppetiere. nam oppetere ẽ terram ore petere: quod ẽ uirorum fortium: q̃ morientes mordicus humum apprehendunt: ne uocem uiro indignam emittãt. Vnde Luc. Qui timuit nequas emittere uoces Vellet et ȩternam fletu corrumpere famam. CELer. quia et uelociſſimi curſus eſt Mercurius: nam illum nouem dies ante q̃ ſol perficit: et etiã alatus pingitur. Dicit autem ſe a Mercurio adiutum: quia clam et ſubito aufugit: uel quia poetȩ in tutela Mercurii ſunt: uel quia in geneſi ſua aliquo maligno planeta ad interitum ducebatur: niſi in eo loco ſitus fuiſſet Mercurius: In quo illius malignitatẽm frangeret. Nam malorum pernitiem boni planetȩ tollunt: Hinc Perſius. Saturnumque grauem noſtro ioue frãgimus una. Poteſt ẽt intelligi quod queadmodũ Mercurius deorũ nuntius eſt: ſic poeta aliquo amico internuntio ĩ gratiã Cȩſaris uenit: quẽ ipſe pro deo colẽdũ putat DENSO Aere. i. nube: q̃ aer denſior eſt. Sic Virgil. At uenus oſcuro gradientes aere ſepſit. Sic Homerus uenerẽ fingit: q̃ ȩneã nebulã ſeptũ de manibus achillis eripuerit.

Cum quo morantem ſæpe diẽ mero
Fregi coronatus nitentes
Malobrato ſyrio capillos
Tecum philippos: & celerem fugam
Senſi relicta nõ bene parmula:
Cum fracta uirtus & minaces turmæ
Turpe ſolum tetigere mento:
Sed me per hoſtes mercurius celer
Denſo pauentem aere ſubſtulit.

RVRSVS . uel in eadem acie et prędio:uel quia ad ſextū Pompeium poſt illam pugnam ſe contulit. VNDA Reſorbens. tranſlatio eſt ab inundatione maris:quę cū refluat retra hit et reſorbet quę expulerat. FRETis ęſtuoſis. p freta ęſtuoſa illis enim comparat bella et forte alludit ad prędium ſex. Pompei commiſſum in freto ſicilię. REDDE . tanquam debitum. OBLIGATAM . ſ. ex uoto. DAPEM . ſacrificium:ſunt enim deorum dapes. LATVS . totum intelligit corpus:ſed defatigatio maxime in latere ſentit. SVB Lauro mea. ſub meo auguſto:qui lauro ob uictoriam inſignitus eſt uel ſub meis carminibus :nā et triumphāti et poetę laurus dat. LEuia. polita. Contra āt ē:atq; aſpa ſignis. CIBoria. alexādrina folia ſimillima colocaſiis:in quorū ſimilitudine facta folia eorū noie appellāt. Alii dicūt cibaria ut ſit exple cibaria uino tanquam cibum poculis penſaret. MAſſicū .a maſſico cāpanię monte :unde illud: Vertunt felicia baccho maſſica q raſtris. OBliuioſo. quod curarum obliuionem in ducit. COnchis .quia i teſtis cōchilium unguenta ſeruabāt prçſertim in iis i quibus unio nes concipiūt. DEProperare ualde properare. i. properāter facere Virgil. Hęc properans iter ad naues tendebat acutes APIO . quia ea herba ebrietas uitatur. VDO. quia in locis humidis naſcat. QVIS. Interrogat cum exhortatione MYRTO . propter uenerem dixit :nam illi dedicata eſt arbor. QVIS ARBItrum. hic dabatur in iactu talorum:ut eſſet arbiter ad bibendum. Veneris autem latiſſimus iactus habebatur qui habebat tricenarium numerū. Plautus in aſinaria Hoc uenereū eſt pueri plaudite et mihi ob iactū cantharo mulſū date. BAcchor. inſanio:ut ē de more bacchātiū. EDONIIS . thracię hi populi ſunt:ſed p omnibus thracibus poſuit:quoniā Orpheus apd illos liberalia inſtituit. DVLCE EST Furere. ſuauis res eſt uehementer lętari.

Te rurſus in bellum reſorbens
Vnda fretis tulit æſtuoſis.
Ergo obligatam redde ioui dapem:
Longaq; feſſum militia latus
Depone ſub lauro mea:nec
Parce cadis tibi deſtinatis.
Obliuioſo leuia maſſico
Ciboria exple:funde capacibus
Vnguenta de conchis:quis udo
Deproperare apio coronas
Curat ue myrto?quē uenus arbitrū
Dicet bibendi?non ego ſanius
Bachor edoniis recepto
Dulce mihi eſt furere amico.

AD IVLIAM BARINEN ODE. VII.

VLLA SI VIRIS TIBI. Exprobat barinę perfidiam :quod ea quę iureiurando promiſerit non obſeruet :et cum admiratione queritur quod quanto magis periura eſt :tanto indies pulchrior efficitur : quaſi dolens quod dii humana curare non uideantur : Cum ſua pulchritudine et ueteres amatores retineat ;et nouos ſibi quotidie comparet.

BARINE u.c.ex grçca declinatione quç in genitiuo in es:in accuſatiuo in en:in reliqs caſibus in e lógá terminat. Nam grçce eſt per.η.ut βαρυνη.IVRIS PEIERati.iuris iurandi non obſeruati:nam peierare eſt iuſiurandum rumpere:et fit ex per iuro:ſed u.in e mutatur et r ſubtrahitur in uerbo:in nomine autem manet:nam dicimus periurium et nó peierium. DENTE Nigro uel uno.u.quaſi dicat ſi minima corporis parte fieres turpior ego crederem deos curare humana. Ergo ſequitur quod cum hoc non fiat non credat

Lla ſi iuris tibi peierati
  Pena barine nocuiſſet unquam:
Dente ſi fieres nigro:uel uno
    Turpior ungui.
Crederem:ſed tu ſimul obligaſti
Perfidū uotis caput eniteſcis
Pulchrior multo:iuuenūq; prodis
    Publica cura.
Expedit matris cineres opertos
Fallere:& toto taciturna noctis

OBLIGASTI GAPVT. .i.obligaſti te uotis.i.ad uota reddenda:nam qui uouit debitor uoti efficit̃: Vel potiuſ obligaſti caput perfidum uotis.i. reddidiſti obnoxium caput.i. uitam:quia uſus es perfidia ī uotis. Contrarium eſt ſoluere uota. PERFIDVM. quia fidem fregiſti. PVBLICa cura.publicus amor:nam omés tuo amore ardent. Oſtendit át ī hoc loco naturam amantiū:q quáto infeliciores ſibi res ſūt in amore:et quanto magis decipiuntur tāto ſibi quam amāt pulchrior uidet̃. PRODis. in publicum egrederis. EXPEDIT. utile eſt. Verbum autem imperſonale eſt:profertur ꝙ cum ſumma admiratione et querela:ꝙ id ſibi profit quod ſummopere nocere deberet:et quod pulchritudinem quod eſt maximum in muliere premiū pro pęna accipiat. Expedire autem cum perſonale eſt nónūquam ſignificat liberare Virg. Flammas inter et hoſtes expedior. Item promere. Idem Cereremq; caniſtris expediunt. Item extollere. Idem Tum uero augurium rutili clamore ſalutant: Expediuntq; manus. Item breuiter enarrare. FALLERE CINeres m. cum per illam iuras:deinde contra iuſiurandum facis. Auget autem crimen:ꝙ non modo matrem fallat:ſed emortuā matrem imo cineres iam ſepultos quos in maiori ueneratione eſſe oportet ueluti rem religioſam. Hoc efficaciter dolet Dido uirgiliana. Non ſeruata fides cineri promiſſa ſicheo. OPERTOS. urna conditos. Erat autem hoc apud priſcos haud contemnendum iuſiurandum Virgil. Per patrios cineres per ſpes ſurgentis iuli. Item Iliaci cineres et flāma extrema meorum teſtor in occaſu ueſtro. ET SIGNA. taciturna noctis cum toto cęlo more oratorio tendit ad grauiora. Non enim ſolum fallit mortales.ſ.matrem:ſed et cęleſtia:quoniā ipſa ſydera:ſed deniq; ipos imortales deoſ. SIGNA. in cęlo oés imagines ex pluribus ſtellis cóſiguratas ſigna appellāt:pcipue āt illa duodecim q̄ in zodiaco ſūt. Nō āt ſola ſigna fallit:ſed ét totū cęlū. Refert āt Plinius ſeptuagita duorū ſignorū cognitionē habere aſtrologos:i qbus ſint mille ſexcente ſtellę. TACiturna.nó dixit contra Platonē cuius opinio é ꝙ ſinguli ſperarū motus ſingulos ſonos efficiāt ut latius cū é d̄ muſis diſputatū expſſimus:ſed dixit taciturna qa i ſola nocte appparét:i qua omnia tacent: Nam interdiu non apparent:quia ſolis ſplendore hebeſcunt:unde addidit. NOCTIS. non quia non ſemper ſint:ſed quia nō niſi in nocte uiſuntur. GElida. ab effectu. Acron aūt ꝑ

hippallagen dixit noctiſ taciturnę.i.ſecretę et ſilentis:ut Virgil.et tacite per amica ſilentia lunę:ac ſi diceret omnem mundi maieſtatem in ſacramento uocari.RIDet.oſtendit quare impune periura ſit: Nam uenus in cuius tutela illa eſt:et ipſę nymphę facilia numina ſūt et de nymphis Virgil.Et quo ſed faciles nymphę riſere ſacello.Simile et illud eſt apđ Ouidium Iuppiter e cęlo periuria ridet amantum:ergo ſimplices quaſi faciles ad ignoſcendū. Sic alibi faciles uenerare napeas.INQVAM.q.d.ego hoc aſſeuero.FERus.cur ergo ridet? quoniam cum ſit ferus in amantes gaudet illos ludi: uel dixit ferus quia non ignoſceret niſi ſequeretur ueneré SAGittas.a ſatis:et ictus dicitur. Ad lōgum enim ſpatiū perfert ictum ſuum. Quoniā autem et ſagittis uulnerare:et facibus urere dicitur cupido utrunq; complexus eſt:nam et ardentes ſagittas et cotem cruētā dixit.COTE Cruenta.i.ſagittas cruentas acuit cote:uel dixit cruentā coté q̄ſi aſperſam ſāguine ſagittarū:q̄ in ea acuuntur.Cotem autem ſpetiem lapidis dicunt:in qua commode ferrum acuitur.Ipſe alibi Fungar uice cotis acutum reddere quę ferrum ualet expers ipſa ſecandi.ADDE.cum admiratione proferendum.Nō enim ſatis eſt quod impune peccet:niſi etiam aſſit peccato premiū.ſ.ipſa pulchritudo.Verum quod ꝑ moſtro ſit quanto perfidior eſt:tanto maior amatorum numerus apparet.OMnis p.tibi creſcit.q.d. omnes qui creſcunt:et creſcendo in ętatem ueniunt amori aptam tui futuri ſunt:neq; exēplo eorum quos luſiſti deterrentur.PVBes.hec iuuentus eſt:ſed de pube iam dictum eſt Hinc eſt hic et hęc pubes huius pubis ſecundum Cęſarem.Caſſius autem facit hic et hęc pubes puberis.Alii autem hic et hęc puber puberis.Sic eſt impubis huius impubis.Vnde impubis iuli:et Horatius dixit impube corpus.Cicero autem in quarto inuectiuarum filiumq; eius impuberem legatum a patre miſſum. Ergo impubem dicimus ab eo quod eſt pubes:et impuberes ab eo quod eſt puber.PVBES.iuuentus Sic Virgil.Haud aliter puppesq; tuę pubesq; tuorum. Puberes igitur qui ad eam ętatem đuenerunt ī quibus ſunt pili:Impubes quibus adhuc inueſtes ſunt.SERVITVS.turba ſeruorū et iure dixit quia paulo poſt dixit dominam.IMPIE.quia periura.TECTVM.ideſt domum:reſpexit autem conſuetudinem amatorum:qui circa amicę domum ſemper ſunt:ut ait ille Plautinus Hic eſt ille angulus ubi diem omnem operam omnem meque ipſum contriui miſerꝰ.SAEPE MINATI.Demonſtrat ſummam miſeriam: non enim non abeunt quia non doleat:nam non eſſent infelices:ſed quia cogit illos amor omnem difficultatem omnemq; indignitatem perferre. Quid ergo miſerius ꝙ non liceat illis id quod infimę conditionis ſeruis licet:ſcilicet fugere.TE SVIS MATRES.exaggerat quanta ſit amatorum turba: cum ipſa petatur: et a tenellis qui adhuc in materna potius q̄ in paterna poteſtate ſint; iccircoq; appellat iuuencos quaſi qui adhuc matrem ſequantur.

Signa cum cęlo:gelidaq; diuos
   Morte carentes.
Ridet hoc inquā uenus ipſa.rident
Simplices nymphæ:ferus et cupido
Semper ardentes acuens ſagittas
   Cote cruenta.
Adde quod pubes tibi creſcit omnis.
Seruitus creſcit noua:nec priores
Impiæ tectum dominæ relinqunt
   Sæpe minati.

TE SVIS .oſtendit.n.ꝙ timēt de illorū ſalute:nē a meretrice uorēt. TE.ſ.p. Iſti āt nō tā de ſalute filiorū q̄ de patrimonio timēt. MISereq; n.hę zelotipia mouēt:q̄ maxie torquet nouas nuptas:q̄ nup aſſuetę amori pdite amāt:et ob hoc miſere. AVRA.nitor a ſplēdore auri:uel ſecūdū Acronē aura.i.facilitas:qua i amorē trahūt amātes:aut unguētorū odor q aura ad nares pfert.

AD VALGIVM RVFVM NE DIV DOLEAT ODE.VIII.

Te ſuis matres metuunt iuuencis
Te ſenes parci:miſerę q; nuper
Virgines nuptæ:tua ne retardet
Aura maritos.

On ſemper imbres nubibus hiſpidos
Manant in agros:aut mare caſpiū
Vexant inequales procellę
Vſq; nec armeniis in oris
Amice ualgi ſtat glacies iners
Menſes per omnes:aut aquilonibus
Quercera gargani laborant:
Et foliis uiduantur orni.
Tu ſemper urges flebilibus modis

NON SEMPer. Valgium uirum doctum atq; conſularē morte pueri conſolat. Demonſtrat enim non ſemper lugendum:ſed omnium rerum ſi et uiciſſitudinem. Non ſemper imbres manant:ideſt fluunt i agros. HISpidos.i.rubis fruticibusq; et ſimilibus rebus aſperos. NEC Semper ꝓcellę inęquales.qa undatim irruunt .Eſt autem procella ſcdm Seruium aqua uēto admixta. Plinius autē dicit eſſe repentinos flatus:qui exalāte e terra gignunt uentos:qui maiore illati pondere incurſuq; ſi late ſiccam ruperint nubem ꝓcellam gignūt q̄ grçce ecnephias dicitur. Hic cępit pro uehemētiori uēto. VEXANT.recte maronem defendit Gelius in eo uerſu Dulichias uexaſſe rates:ubi anneus cornutus nimis leuem ſignificatum habere i eo monſtro dicit. At Gelius oſtendit eē a ueho in quo iā uis ineſt alieni arbitrii:non.n.ſui potēs eſt q uehit. Vexare āt ꝙ ex eo inclinatū eſt ui atq; motu augetur:nam q fertur et huc illuc diſtrahitur uexari dicitur. Sicut taſſare preſſius:crebriusq; eſt q̄ tangere. Hinc Cato in oratione pro acheis cum Hanibal terram italiam laceraret atque uexaret. Cicero in uerrem:Quę ab iſto ſic ſpoliata:atq; direpta eſt:ut non ab hoſte aliquo: ſed ut a barbaris predonibus uexata eſſe uideatur. CASPIVM MARE. quod caſpii populi circumhabitant. STAT. uel horret ut ſtat ducta ſortibus urna:uel ſtat quia aqua quę ex ſua natura ſemper fluit:cum congelata eſt ſtat. AQVILONIBVS. hic uentus a uehementiſſimo uolatu inſtar aquilę appellatur. Aquila autem ab aquilo colore qui fuſcus et ſubniger eſt uocat. GARGANI. hic mons apulię eſt:in quo fuit ſipontus urbs et arpi a Diomede conditi:et in quo anno ſalutis trecenteſimo octogeſimo primo apparuit Michael arcangelus. ORNI. montanę arbores ſunt. Virgilius Deſcendere montibus ornos. VIDVANTVR. priuantur. FLEBILIBVS MODIS. ideſt carminibus quaſi elegiacis. Fuit enim Valgius poeta haud contemnendus. MYSTHEN. nomen pueri a Valgio amati.

Myſten adeptum:nec tibi ueſpero
Surgente decedunt amores
Nec rapidum fugiente ſolem:
At non ter æuo functus amabilē
Plorauit omēs antilocū ſenex
Annos:nec impubem parentes
Troilum:aut phrygiæ ſorores
Fleuere ſemper.deſine mollium
Tandē querelarum:& potius noua
Cantemus auguſti trophea
Cæſaris:& rigidum niphatem
Medumq; flumen gentibus additū
Victis minores uoluere uertices
Intraq; præſcriptum gelonos
Exiguis equitare campis.

VESPERO.ſtella ueneris eſt. Hęc cum ſolem pręcedit lucifer dicitur:et ante ortum ſolis apparet in oriente cum ſubſequitur heſper ueſper et heſperus ueſperusq; appellatur: uideturq; in occaſu ſtatim poſtq̄ ſol occidit:primusq; Pythagoras eandem eſſe ſtellam deprehendat heſperum et luciferum. In lucifero colorem gaudentem: in heſpero fulgentem uidemus. Nunquam a ſole longius partibus quadraginta ſex diſcedit. Genitalis roſcida proſpera et ſalutaris eſt. AT. oſtenderat fieri mutationem in rebus naturalibus. Nunc idé pbat hominū exéplis. SENex. Neſtor de quo iá dictū é:qué ad tertiá uſq; ętatem ueniſſe ferūt: Inducit át exéplū ſenis cum ſenes ipatientius filiorum mortem ferant:quia in illis requié ſuę ſenectutis ſperarent. AMABILEM.ergo magis dolendū. ANTILOCHVM. hic filius Neſtoris ex Eurydice fuit ab Hectore i prętio ceſus. Ouid. Siue qs antilochum narrabat ab hectore uictum Antilochus noſtri cauſa timoris erat. IMPVbé. iberbé inueſté cui nó dū barba exorta eét. Erat.n.lugédus et qa filius et qa bonus filius et qa adoleſcés:cum illa ętas etiá externis lachrymas excutere poſſit:et tamé luctui modū ipoſuit. Ergo et te idé facere decet:cū amiſeris nó filiū: ſed ſeruum. TROILVM.q puer adhuc ab Achille in pugna ceſus eſt Virgil. Parte alia amiſſis trahebatur troilus armis Infelix puer atq; impar congreſſus achilli.filius fuit priami. DESine mollium q.i.a mollibus querelis:conſtructio gręca et poetis potius q̄ cęteris ſcriptoribus cóceſſa. MOLLIVM.ergo nó ad uirū ptinentiū. TANDem.poſt diuturnū luctū. CAntemus.lyricis carminibus. NOua.nup parta uel magna et mirabilia et alludit ad duo illa diuerſa trophea d̄ qbus diximus. Trophea apd̄ gręcos fuerūt arbores áputatę i eo loco ubi hoſtes uiciſſét atq; i fugá uertiſſét:dicta ab eo qd̄ é τρεπειν.i.uertere:áputabát.n.ramos arbori ac deinde armis ſpoliisq; hoſti detractis ornabát ut eét poſteris monumétū uictorię i eo loco ptę Deinde ét ſūt cepta poni i mótibus et locis eminétioribus Hinc Saluſtius d̄ pópeio ait q̄ deuictis hiſpanis trophea i iugis pyrenei mótis poſuit. NYphatem.fluuius ſcythię ex móte eiuſdé nois fluit. Sūt q illū ptbis:ſūt ét q icolis aſcribát Vir. Addá urbes aſię domitas pulſūq; nyphaté.poetę át dát quodá mó ſéſū fluminibus ut ſe uictos fateant̄ Vir. Euphrates ibat iá mollior ūdis:et albi:póté idignatus araxes. MINores uertices.minores ūdas táq̄ q ſe uictos cognoſcát. GElonos.int̄ budinos ſcythię populos geloni ſunt gręcorū colonia apd̄ quos oia et publica et puata ędificia lignea erát. His uictis auguſtus t̄minū ut ait porphyrion pſcripſit qué egredi uetarent. EXiguis ca.breuibus finibus. EQuitare.uagari.

RECTIVS VIVES. Docet non beate uiui niſi animũ ita intra fines mediocritatis cõtineamus: ut nullis cupiditatibus diſtrahamur. Hoc per metaphorã ex nauigatiõe oſtendit Nam uita noſtra nauigationi ſimillima eſt: quę niſi ratione ueluti optima gubernatrice administret̃ turbulentiſſimis ꝑturbationũ fluctibus obruamur oportet. RECTIVS. ergo felicius ea enim demum recta uia eſt quę ad felicitatem ducit: quam omnes aſſequi cupiũt ſed alii in alia re illam ſitam putant. ALTVM. i. profundum: ut ſemper maxima petamus LITVS. i. ne ita ad infima et ſordida deſcendamus: ut nulla dignitatis ratio habeatur. PROCELLAS. grauiores cautus. i. qui cautus eſſe cupis et eſt ſententia ne dum alterũ extremum uitare uolumus in alterum icidamuſ. AVReam. pretioſam et ut aurum cęteris metallis ſic ipſam cęteris in uita rebus pręferendã ſordibus ꝑ paupertate: in qua penuria rerum ſordes uitare nõ poſſumus alibi ꝑ auaritia ut demõſtratum eſt. OBSOLETI. ſqualidi. Ea enim obſoleta dicimus quę iam trita et uetuſtate conſumpta in deſuetudinẽ uenerunt: quanuis uerbum ſecundum non nullos non ſit a ſoleo ſed ab oleo: nam hęc iã ſuum odorem amiſerunt. Caret ergo ſordibus: ſed ſi ſobrius eſt caret. AVLA INVIDENDA. i. domo nimis magnifica et ita ſplẽdida ut regia aula: poſuit autem aula ꝑ nimio exceſſu in domo et i uictu et in omni apparatu: quę cuncta non ſine inuidia nobis comparamus: quę quoniam uehementer nocet eſt euitanda. Inuidenda ergo de qua inuidia ſit habenda: nam dicimus inuideo tibi tuam ſortem: Virgilius Liber pampineas inuidit collibus umbras. Hanc autẽ mediocritatem athenienſis Solon felicitatem habere poſſe Creſo lydorũ regi demõſtrauit nã cũ hoſpes regis eẽt uir ſapiẽs et illi Creſus diuitias opesq; ſuas et ĩfinitas et uarias et pulcherrimas oſtẽtaret: neq; tamẽ illas admiraret̃ Solon interrogauit rex quẽ ergo felicẽ putaret Tellũ inqt athenienſẽ q domũculã i ſuo agro haberet: et illũ tãtũ ut familię uictũ ſuppeditaret eoq; ille uiueret cõtẽtus oĩ iuidia amota. Quã ſniam tum deniq; approbauit Creſus: cũ ſe regno ꝑuatũ uidit. SEpius. alia methaphora idẽ oſtẽdit. SPerat iſeſtis. oſtẽdit oportere animũ ſapiẽtis ita ſe habere ut i mediocritate ſe cõtinẽs et rebus ſecũdis aduerſas et aduerſis ſecũdas euenire poſſe arbitret̃: ut nihil illũ icautũ iprouidũq; opꝑmat: ſed aduerſus omnes ſuos ictus armatũ fortuna inueniat. SPERAT Infeſtis. i. aduerſis.

AD LICINIVM MVRENAM OPTIMVM MEDIOCREM STATVM ODE. VIIII.

Rectius uiues licini neq; altum
Semper urgendo: neq; dũ procellas
Cautus horeſtis nimium premendo [horreſcis]
Litus iniqum.
Auream quiſquis mediocritatem
Diligit tutus: caret obſoleti
Sordibus tecti: caret inuidenda
Sobrius aula.
Sępius uentis agitatur ingens
Pinus: & celſæ grauiore caſu
Decidunt turres: feriuntq; ſummos
Fulgura montes.
Sperat infeſtis. metuit ſecundis

ALTERAM: Sorte.i.cõtrariã.ſ.ſecũdã.ET Secũdis met.alterã.ſ.aduerſã:ergo repe tebis alterã. SOrté. qa a fortuna huiuſcemodi res ſortimur. BENE Pręparatũ.nã cum rerũ humanarũ fragilitaté et fortunę temeritaté cõſiderat oia q̃ euenire poſſũt p̃meditat᷑. IN Formes.turpes uel magnas et idé iuppiter ſũmouet:ergo nõ ſemp miſeri ſũt miſeri. OLIM .in futurũ:ſic Virg. Olim quęcũq; dabũt ſe tempore uires. CIThara t.quéadmo dum iuppiter qui aer eſt non ſemper inducit hiemes :ſed poſt illas infert mitia tempora ſic et apollo non ſemper arcu ferit :ſed illo poſito demulcet lyra. REBVS Anguſtis .cõ cluſio aurea et ex itima ueraq; philoſophia prompta. Nam fę lices in uita nunquam erimus niſi naturę q̃ puis minimiſq; contenta eſt obtemperemus. Deinde res anguſtas et diffi ciles forti et inuicto animo p feramus :et ſecundis nullo pa cto efferamur:neq; intumeſca mus. ANIMoſus.plenuſ ani mo.i.fortitudine:quod ut iter p̃taret᷑ fortis dixit. Et rur ſus cũ uela turgent nimis ſecũdo uento cõtrahe :ne nimis iflét᷑ Carmé oio dignũ tãto poeta in quo cũ grauiſſima et ad mo res emẽdandos ap p̃me utilia proferat tamen ſuis metaphõ ris atq; exemplis triſté garui taté multa iocũditate exhilarat

Alteram ſortem bene pręparatũ
Pectus.informes hiemes reducit
   Iuppiter.idem
Submouet:nec ſi male nunc: & olim
Sic erit:quondam cithara tacentẽ
Suſcitat muſam:nec ſemp arcum
   Tendit apollo.
Rebus anguſtis animoſus:atq;
Fortis appare.ſapienter idem
Contrahes uento nimium ſecundo
   Turgida uela.

ADMONET.Q.HIRPINVM VT VTILITATI CONSVLAT. ODE.X.

QVID BELLICOSVS. Suadt hirpino ut omittat futu rorũ curã p̃ferti earũ rerũ q̃ lõge abſũt:et uitę breui indul geat. Et ut ſupior ode a ſtoica ſecta pficiſcebat᷑:nunc cõtra hęc epicureã redolet :cupit.n. uolumé uarietate carminis di ſtiguere:atq; illuſtrare. De cã tabris ãt et ſcythis dictum é. ADria. figurate i neutro ptu lit genere pro mari adriatico.

q Vid bellicoſus cantaber:& ſcythes
   Hirpine quinti cogitet adria
Diuiſus obiecto remittas
Querere.nec trepides in uſum
Poſcentis ęui pauca.fugit retro
Leuis iuuentas:& decor arida
Pellente laſciuos amores
Canitie.facilemq; ſomnum.

NEc trepides.ne timeas ne anxius ſis i eas res quas poſcit uſus uitę.quoniã natura pau cis cõtéta é:et illa facile parant᷑. LEVis.i ueſtis ſine pilis Iuuenal. Spõſus adhuc leuis: uel leuis quaſi polita et lubrica. DECOR. pulchritudo. ARRIDA. phiſice expreſ ſit cauſam canitiei:nam ipa ex defectũ naturalis humoris prouenit:uel arrida:ideſt auara LASCIVOS AMORES. Illa enim ętas laſciuiam omnem excludit et ſomnos

NON Semper idem. Non mirum ꝙ in homine non ſit ſemper idem uigor: nam neque uerni flores ſemper uirent: neq; idem rubor eſt ſemper lunę: Nam et flores cito defluũt: et luna aſſiduo creſcit: atq; decreſcit. Ergo deſcriptio quędam illius ętatis quę cito ut eſt apud Saluſtium uel ętate uel morbo defloreſcit. HONOR. pulchritudo: Virgil. et lętos oculis afflarat honores. VERNIS. qui maxime in uere naſcuntur. LVNA. mutat colores: Virgil. Luna reuertentes ubi primum colligit ignes Si nigrum obſcuro perfuderit aera cornu Vetus erit. ANIMVM MINorem ęternis cõſiliis. ideſt qui non ſit par ęternis cõſiliis: nõ. n. ſemp ſubſiſtit in corpore: Non igitur dicit animum minorem cõſiliis: ſed minorem ęternis aut diuturnis conſiliis: quia breuitas uitę nõ ſinit illum tantam diuturnitatẽ amplecti. IACENTES TEMere. ideſt ſine delectu ſine ordine non habita perſonarum ratione. ODORATI. nos odorati capillos roſa. i. habentes capillos odoratos roſa. i. odore roſę. ROSA. ſuccus roſę longę ante q̃ unguenta teſte Plinio repertus eſt. Et poeta in hoc loco ita uoluptatem quęrit: ut tamẽ nimium luxũ excludat. Ergo ſat putat eſſe ſi ſuccus roſę ꝓ unguento adhibeatur. NARDO. herba hęc laudatiſſima ẽ in unguentis. Primę partes dant̃ ſyriacę: ſecundę gallicę tertię creticę. Gallica apd nos notiſſima ẽ: et uulgo iam feritur. EVCHIVS. bacchus de quo in ſuperioribus dictũ eſt. EDACES. recte: nam et animum cruciant et corpus extenuant. Vnde uere illud dictũ ẽ ꝙ ſpiritus triſtis dſiccat oſſa: et gręce μελεδωνη. i. mẽbra exedens dicitur. PRAETEReunte lympha: ne i ebrietatem incidatur. DEVIVM. i. quod non omnino publice proſtet. Deſignat autem meretricem: quę a proſtribula differt. Nam meretrix honeſtioris eſt loci et quęſtus quę tantũ noctu proſtat. Proſtribula quę ante ſtabulum noctu diuque lucri cauſa ſtat: ergo hęc non deuia eſt quę ſemper ſit in uia: Plautus in ciſtellaria oſtendit. ELICIET. blanditiis euocet: nam et hoc demonſtrat non omnino publicum. MORE LACenę. ſ. mulieris.

Non ſemper idem floribus eſt honor
Vernis: neq; uno luna rubens nitet
Vultu. quid ęternis minorem
Conſiliis animum fatigas?
Cur non ſub alta uel platano: uel hac
Pinu iacentes ſic temere: & roſa
Canos odorati capillos
Dum licet: aſſyriaq; nardo
Potamus uncti? diſſipat euchius
Curas edaces. quis puer ocius
Reſtinguet ardentis falerni
Pocula prætereunte lympha?
Quis deuium ſcortum eliciet domo
Lyden? eburna dic age cum lyra
Maturet incomptum lacenæ
More comam religata nodum.

MECENATI SE EXCVSAT MAGNA EXILI VERSV NON POSSE DICI. ODE: XI.

SOLIS LONGA. Oſtendit ſe hiſtorię ſcribendę minime ſe aptum eſſe: et humili ſti
lo poeta cum ſit res magnas ſcribere poſſe negat. BELLA Ferę n. decem enim annis
durarunt non ſine magna romanorum clade: Nam primo. M. Pompilius a numantinis cũ
quibus pacem factam irritam fieri ſenatus cenſuerat: cũ exercitus fuſus fugatusq; ẽ. De
creta deinde eſt numantia: C. hoſtilio Mancino conſuli: cui ſacrificanti pulli ex cauea euo
larunt: Mox nauem aſcendenti uox audita eſt mane Mancine. Hic a numãtinorũ quatuor
millibus et uictus et caſtris
exutus ẽ: cum triginta millia
militum romanorum ſecũ ha
beret: Coactusq; eſt pacem
ignominioſam fecit. Sed ne
hanc quoq; ratam habuit ſena
tus. Et ut religione populus
ſolueret̃: traditus eſt numãti
nis Mancinus: ſed minime ab
illis receptus ẽ. Tandẽ miſſus
eſt Scipio africanus minor: q
luxuriam exercitus nimia licẽ
tia corrupti compeſcuit: Nam
et duo millia ſcortorũ a caſtris

NOlis longa feræ bella numantiæ
Nec durũ hãnibalẽ: nec ſiculũ mare
Pęno purpureum ſanguine mollibus
Aptari citharæ modis
Nec ſęuos laphytas: & nimiũ mero
Hyleum: domitosq; herculea manu
Telluris iuuenes: unde periculum

reiecit. Militem quotidie in ope habuit: et triginta dierũ frumentũ: et ſeptenos uallos ferre
cogebat: Egre pp onus incedenti dicebat cũ gladio te uallare ſcieris uallũ ferre deſinito
Quem militẽ extra ordinẽ deprehendit: ſi romanus eſſet uitę: ſi alius uirgiſ cędebat: Qua
ſeueritate exercitiũ nimia licentia corruptum ita emendauit: ut q paulo ante a paucioribus
uictus eſſet: iam plures uincere poſſet. Obſedit itaq; numantiã: atq; obſeſſos ad ultimam
famẽ cõpulit: Quapp numantini fame coacti ipi ſe p uicem tradentes trucidauerũt: ne in
manus hoſtium uiui uenirẽt. Captã urbẽ Scipio deleuit: atq; triumphauit: domũq; ex capi
tolio ueſperi reductus cũ ſe i lectum recepiſſet interfectus reptus poſtridie fuit: Sed neq;
a quo ceſus fuerit: unq̃ cognitum. FEręefferatę crudelis. Eſt ãt numãtia i hiſpania eorũ
populorũ qui uraci dicũt̃ urbs nobiliſſima: q̃ in bello celtiberico cõtra romanos uirtutem
propriã oſtenderunt: quod bellũ teſte Strabone ad uigeſimũ annũ pdurauit. Hęc ab Au
guſta cęſarea: quę ſup hiberũ ſita eſt diſtat ſtadia. dccc. DVRVM. laborum patientẽ: ut in
eius hiſtoria patet: uel durũ crudelẽ. POENO. cartaginenſi: hi eni phęnices ſũt: q duce
Didone i africã pfecti urbẽ illam cõdiderũt: gręce enim φοιηιξ dicit̃ phoenix: ſed latini
aſpirationẽ pmę litterę detrahũt et oi mutant in oe unde fit poenus: a quo nõ poenicus ſed
punicus ẽ Primus aũt. C. duillus cõſul claſſe i mari ſiculo cartaginẽſes ſupauit: deq; illis
triũphauit. Qua đ cã ppetuus quoq; ei honos habitus ẽ: ut reuertẽti a cęna tibicine canen
te funale preferret̃. MOLLIBus. laſciuis: teneris et nõ illis quos magnarũ rerũ hiſtoria
poſtulat. APTari. cõuenięter iũgi. Aptũ. n. dicimus idoneũ: et qđ bene quadret. Eſt. n. a
uerbo gręco αϖτω. i. tãgo: Eſtq; tranſlatio ab ędificatiõe i q̃ dicimus idonee opus ſurge
re ſi q̃drati lapides totis ſe lineis tãgũt. Tũc. n. aptari lapides et ipi q̃drare dicũt̃. Ordo ẽ
o Mecenas nolis aptari a me mollibus modis citharę lõga bella numãtię: nec durũ haniba
lẽ: nec mare: nec ſęuos lapytas: ſed đ lapytis diximuſ. Hyleus ãt ait Acrõ pmus fuit cẽtau
rorum: qui uiſa puella exarſit: unde bellum eſt commotum: Vnde illud Et magno hyleum
lapytis cratere minantem. TELLVRIS IVVenes. ideſt gigantes: et quaſi nomẽ inter
pretatus eſt. Nam cum terrę filios illos fabulentur: uolunt ab eo dici quod eſt γιηομαι.
ideſt ſio et γαια terra quaſi ex terra geniti. Horum fabula ſuo loco expreſſa eſt.

FVLGENS Domus ſa.i.cęlum:nã illud reſcindere conati ſũt. VETeris.qa ante iouẽ et in pma ętate regnauit. Nã fuit Ogyge athenis regnante:et cũ Titane fratre bellũ geſſit uel reſpexit naturã ſyderis:i cuius tutela ſenes ſunt: Quin et rerũ uetuſtarũ inquiſitores pducit Saturnus. PEDESTRIBVS. oratione ſoluta ſcriptis:melius q̃ ego q carmina ſcribo:q̃ oratio uidet̃ equeſtris. REGVM Colla.nã uicti reges ante currũ catenis uincti in triũpho pcedebant. LICinię. nõ placet q̃ mecenatis ſit uxor:cũ ueluti laſciuam illam laudet:ſed potius poetę amica quã more amantiũ dominam uocat. LVCIDVM. pro luci de nomen p aduerbio. FVLGENTES. quę laus i oculis ſuppma ẽ. MVTVIS. inuicẽ bene reſpondẽtibus. QVam. laudauit hactenus a bonis corporis:nunc laudat a bonis animi.ſ.ab arte. NEC dedecuit. litote eſt.i.bene decuit. FERRE p.ch.i.mouere pedem ad numeros choreę:ideſt ſaltare. NEC Certare ioco.laudat a iocis.ſ.ab ea ſpetie ioci:q̃ urbanitas appellat̃:in qua ſũt facetię: lepores: ſales:et dicta. Sed ut rem diligentius aperiã ut ludum in re atque corporis exercitatione:ita iocum i uerbis dicimus:ut in plurali et iocos et ioca inuenias. Eſt autem iocus quo in oratione riſum mouemus. Huius duo ſunt genera:alterum qui uiro quoq; ingenuo et modeſto optime quadret:alterum ſcurule omnino ſeruileq; eſt:nũquamq; ingenuo uiro adhibendum. Primum ergo urbanum: Secundum ſcurule uocant: Tentatq; nihil aliud iocus niſi ut riſum moueat. Nã ut ſale aſperſę epulę guſtatu iocundiores multo ſũt:ſic oratio iocis ſalibusq; condita gratiſſima ſemper eſt. Sed ut placet Iulio Cęſari apud Ciceronem. Quinq; de riſu quęrenda uidentur. Quid ſit. Vnde ſit. An in orõne ſit adhibendus. Quatenus in illo progrediendum. Poſtremo quot eius genera exiſtant. Quid ergo riſus ſit iubet Iulius in eo loco a Democrito peti: Et profecto res eſt:quę niſi ab homine phyſico non ſatis recte explicari poſſit: Itaq; ut pauca de multis ab ipſis mutuemur riſus dupliciter conſiderat̃:aut ut ẽ quidam motus pectoris et faciei: et ſic uidemus eẽ accidens quoddam operationis uirtutis motiuę: Aut ut eſt certum quiddam: quod eum motum pręcedat. Quapropter iure tũc diffiniri poterit Riſum eſſe accidẽs ſiue paſſionem uirtutis ſenſitiuę intrinſecę ſub apprehenſione delectabilis:qua mouet̃ appetitus ad mouendum tales partes: Et quia nõ mouet̃ appetitus niſi ui uirtutis exiſtimatiuę cõcurret ẽt ad riſum actus talis uirtutis. Quãobrẽ ut excitet̃ riſus cõcurrit et ſenſitiua et exiſtimatiua uirtus:qbus citat̃ appetitus:q ẽ pmũ et imediatum pncipiũ huius motus: Neq; tamẽ i aliis aiantibus cõmouet appetitus aut faciẽ aut pectus ad ridendũ:nã res hois propria ẽ. Habes igit̃ cauſam efficientem et propinquam et remotam: Materialis autem ſunt ipſi ſpiritus cum calore naturali:quorum extenſione ad exteriora fit riſus. Animi enim noſtri q̃ primum aliquid aduertũt quod appetẽdũ

Fulgẽs cõtremuit.domus
Saturni ueteris:tuq; pedeſtribus
Dices hiſtoriis pręlia cæſaris
Męcenas melius:ductaq; p uias
Regum colla minacium
Me dulces dominæ muſa liciniæ
Cantus.me uoluit dicere lucidum
Fulgentes oculos:& bene mutuis
Fidum pectus amoribus:
Quam nec ferre pedem dedecuit choris
Nec certare ioco:nec dare brachia

ſit ſtatim ad id accedere conant̃: Quapropter uehementer diffundunt̃ ac relaxãt̃: et profu ſi profundunt atq; extendunt ſpiritus: ſpiritus autem extenſus extendit corpuſ. Contra ex re triſti atq; fugienda contrahitur animus: Cõtractusq; rurſus ſpiritum contrahit: et ille itidem corpus. Hinc lachrymę: nam cum contrahit̃ atque comprimit̃ corpus exprimat̃ ab eo humor ut ex compreſſa ſpongia neceſſe ẽ. Sed redeo ad lętitiã ut ponã quod a magno Alberto ĩ libris de animalibus non omittit̃. Eſt eñi in animali mẽbrana quędam ſatis te nuis ſed dura: et in quibuſdam ſui partibus carnoſa in retis ſimilitudinem: unde uulgo id ei nomen impoſuerunt. Gręci poetę illam phrenas appellant: cuius nominis rõnem alio in loco reddemus. Phyſici autem eiuſdem linguę etiam diaphragma nuncupant: quoniam ue luti paries quidam cor: pulmonemq; ſepiat: et a iecore lieneq; ſeparet. Nam φραττῶ gręce ſepio et obſtruo ſignificat idem etiam Διαφραττω. Eadem ratione latini ſeptum a ſepiendo dixere. Verba ſunt Cornelii celſi Sub corde atq; pulmone tranſuerſum ex ua lida membrana ſeptum eſt. Appellauerunt pręterea latini quandoq; pręcordia: quanuis hoc nomine omnia exta ſępe ueniant. Hic igitur paries ſiue ſeptum ſiue diaphragma ap pellandum putes ab ea de qua diximus extenſione motus concaleſcit. Calefactusque ſen ſum penitus immutat: et reſoluit totum corpus in gaudium. Rirſus enim ſequitur tacto pariete uel mẽbro uicino parieti: nam cũ illo tactu motus ſit paries et ſic calefactus diffun dit ſpiritus et reſoluit et mutatur intellectus: qui continebat corpus: et ridet nimis profu ſe. Hinc eſt concuſſio multa et diſſolutio neruorum ex calore diffuſo in ipſis. Solus autẽ homo ridet: quia non pellem habet ſed ſubtiliorem cutem: qua tacta mouetur paries maxĩ me ſi tangat̃ ſub axillis: qui locus uicinior eſt ſepto: Vnde putarunt ꝙ ſi quis in ea parte uulneretur minime doleat. Quod ſi quis querat quare ex re ridicula ſępe ĩ profuſum riſũ magis prorumpamus: q̃ ex aliqua ſubita felicitate reor id eſſe cauſę: quod in ridiculo nulla re impediatur animi profuſio: in re autem magna et felici quanuis maius gaudium excite tur ineſt tamen quędam profundior cogitatio et cura rei quę proſpere euenit: Hęc autem animum continet: ne ſe omnino effundat: Quod non euenit in ridiculo: nam ibi lętitia diſ fundit animum nulla reprimente cogitatione aut cura. Hęc omnia ſubticuit Cicero quę de cauſa efficiente riſum dici poterant: non quia illa ignoraret: ſed quia tam exquiſita phy ſices diſputatio perſonis et rei non multum quadrabat. Reliqua autem exacte proſecutus eſt: ſed id in primis quod materia riſus et quaſi obiectum quoddam: et regio quędam unde riſus proueniat ſit turpitudo quędam et deformitas non tamen turpiter enarrata: nam qđ tertio loco querebatur minime dubitandum conuenire et oratori et urbano uiro riſum mo uere: nam et ipſa hilaritate beniuolentiam nobis excitamus: et admirantur auditores acu mẽ ſępe uno uerbo poſitum. Significatur poſtremo ex ipſo ioco nos et politos et urbanos et eruditos eſſe: Et quod non minimi faciendum eſt grauiorum rerum triſtitia ac ſeueritas ioco facile mitigatur. Habendus tamen modus eſt in riſu mouendo: Nam nec inſignis ꝓ bitas et ſcelere uincta: Nec rurſus miſeria inſignis agitata ridetur: Nam flagitioſi non ri diculo ſed maiori quadam acrimonia uexandi ſunt: Miſeri autem nullo modo illudendi uĩ dentur: niſi ſe forte iactent. Ergo eos facile ridebimus: qui neque magno odio: neque rur ſus miſericordia magna digni ſunt. Maximum autem ſępe riſum ea mouent quę ita audito rem decipiunt: ut cum equiora credantur acerbiora tandem eſſe deprehenduntur. Interpre tabar olim noſtri petrarchę elegias lyricosq; quibus lauram canit: Aderantq; aduerſarii q lauram mulierem fuiſſe negarent: aſſererentq; non illo nomine puellam a ſe amatam intel ligi: ſed aliud allegorice ibi latere. Rogabã quidnam illud eſſet: et ut id me docerent ſum mis precibus contendebam. Illi autem magnum profecto id eſſe: ſed tamẽ quid ſit neſcire fatebantur. Hic ego ridiculi occaſionem non prętermiſi: ſed ĩ maxima auditorũ frequẽtia

ueluti conuictus:et pudore conturbatus. Malo inquam ingenue fatendo inſcitiam meam a
uobis accuſari:q̄ inique defendendo pernicaciam damnari. Duo ſunt quę aduerſarii mei ꝑ
ferunt: Alterum non fuiſſe mulierem lauram:quod ego adhuc non do. Alterum quod ego
ita liberaliter eis concedo:ut etiam ſiquis illos mendacii in iudicium uocet:uadimoniūq;
facere cogat:uadem me pręſtare đcreuerim. Atq; hic cum ueluti pudore impeditus dubitu
bundus aliquantulum ſubſiſterem: Et illi uictoria geſtientes inuicem ſe intueri:aliosq; cir

Ludentem niridis uirginibus ſacro
Dianæ celebris die.

cūſpiciendo meę confeſſionis
teſtes citare quodam nutu ui
derentur: Atq; tota iam ſchola
auribus erectis quid dicturus
eſſem expectaret. Tunc ego ꝑ
ſequens Aiunt inquam quid
ſibi poeta in laura uelit ſe pla
ne neſcire:quod ego ita utraque manu do:ut iure me iurando obſtringam:ut niſi hoc ue
riſſimum ſit:nihil ſit unq̄ futurum uerum riſit tota ſchola:cum dictum falſum fuerit. et illi
ambiguitate orationis ad contrarium exitum q̄ putabant decepti ducerentur. Dicuntur au
tem facetię ii ioci:in quibus aliquem aut dictis aut actionibus imitamur:et ut pictores ex
primimus. Horum duo ſunt genera:quorum alterum re tractatur:alterum dicto. Re cum
aliquid uelut fabellam narramus fingimus ea quę naturę dictis geſtibusq; conueniant:et
nos ueluti mimos modeſte tamen exhibemus:imitamur uocem uultum et os denique eius
quem agimus. In dicto ridiculum appellamus id quod uerbi ſententię acumine mouetur
fingimus. Hęc dicta appellari docet Cicero in epiſtolis ad Corneliū nepotem his uerbiſ.
Itaq; noſtri cum omnia quę dixiſſemus dicta eſſent quę facete et breuiter et acute locuti
eſſemus ea proprio nomine dicta appellari uoluerunt. Nonius aūt pomponius iocos di
cteria appellat: In q̄bus quoniam morſus latet:placuit gręcis ea ſcommata appellari:nam
σκοϖτειɥ mordere eſt. Sunt et ioci in quibus feſtiuitas quędam et hilaris iocunditas
et blanditię potius q̄ morſus apparet. Hos noſtri lepores gręci αιμυλιαɴ dixerunt:a
quo dicendi genere non nulli et ęmilios et lepidos uocatos uolunt. Vniuerſum aūt hoc io
corum genus modo neq; ſcurule ſit neq; inimicum uehementer nos auditoribus commen
dat: Sed ut in cęteris rebus ſic et hic et hominū et rerum et temporū et locorum habenda
ratio eſt: Adhibenda moderatio et raritas. Perſtrinxi pauca de multis:nam in numeroſa
rerum turba quas ſcribendas propoſuimus nulli patentior locus relictus eſt:et in aguſtiis
plura complicari fortaſſe poſſunt:explicari aūt nullo modo poſſunt. SACRO DIE. fe
ſto die:in quo dianę ſacra agerentur. Eſt enim ſacrum q̄cquid deſtinatum diis eſt. Videt̃
aūt ita a ioco ludoq; illam laudare:ut tamen laſciuię caſtitas non deſit: Non enim ueneris
ſed dianę ſacra commemorat. De diebus aūt feſtis profeſtisq; alibi ſcriptum eſt. Sed diei
initium apud athenienſes erat occaſus durabatq; ad alium occaſum. Babyloni aūt ab ortu
ad ortū diem finire putabant. Vmbri et etruſci a meridie ad meridiem:qđ magis uidetur
aſtronomice rationi quadrare: Verum romanus populus a media nocte initium diei dabat
placuitq;. M. Varroni qđ q ex media nocte ad proximam mediā noctem nati eſſent eodem
die nati uiderent̃: Idem oſtendit Virgil. in ſexto Hac uice ſermonū roſeis aurora quadri
gis Iam mediū ethereo curſu traiecerat axem:et paulo poſt Nox ruit ęneas nos flendo du
cimus horas. Diei igitur prima pars eſt medię noctis inclinatio. Inde gallicinium: Inde
conticiniū:cum galli tacent:et homines etiam tunc quieſcunt. Diuculum aūt eſt cum dies
agnoſci cępit. Mane deinde ꝙ ab inferis locis:ideſt a manibus ueniat:uel a nomine boni

ominis: Nam lanubini Manum bonum dicunt. Cuius contrarium eſt imanis. Inde meri
dies quaſi medidies: Nam priſci.r.pro.d.ſępe ponebant: ut aruena pro aduena: ab hoc ſu
pra cęterum tēpus occiduum dicebat̃: Mox ſuprema tempeſtas. Hinc in.xii.tabulis ſolis
occaſus ſuprema tempeſtas eſto. Deinde ueſpera a ſtella heſpero: a quo tempore dicta eſt
ueſperna conuiuium: quod non niſi aduentante nocte inibant priſci: Cuius rei non igna
rus Maro dixit. Nunc eadē labente die conuiuia querit. Poſt ueſperam nox concubia erat
ac poſtremo nox intempeſta
quę nō habet idoneum tēpus
quicq̄ agendi. In has igit̃ par
tes diſtribuebant diem: ideſt
uniuerſum illud ſpatium quo
pficit una cęli reuolutio: qđq;
conſtat ex quattuor et uiginti
horis: et lucem tenebrasq; cō
tinet. Aliquando ita diem dici
mus: ut ſolam lucem intelliga

Num tu: quæ tenuit diues achemenes
Aut pinguis phrygiæ migdonias opes
Permutare uelis crine liciniæ uno
Plenas aut arabum domos?

mus: tenebras uero ſub noctis noīe appellemus. Virgil. Noctes atq; dies patet atri ianua
ditis. Ponimusq; nōnunq̄ diem pro tempore: ut Longa dies homini docuit parere leones.
Eſtq; ſnia Marcelli ꝙ cum pro tempore ponit̃ in fęminino ponat̃ genere: aliter in maſculi
no. Sed contra multis in locis uidemuſ. Virgil. Poſtera cum primo ſtellas oriente fugarat
Clara dies. Et paulo infra Expectata dies aderat. Pro die igit̃ in utroq; genere ponetur: p
tempore uero ī feminino ſolum. Priſci latini ī aduerbio ponebāt die quinti et die quarti. Et
quia indiferenter e et i in fine ponebāt pronuntiabāt etiam die quarte et die quinte. Dice
bāt et die priſtine pro pridie: Alii tamē uolunt ut hęc futurum ſignificēt: Ponuntq; uerba
pretoris die noni poſt Kalē. quintiles compitalia erūt: De pręterito uero die nono dicebāt
Verum ut ne hoc quidem relinquam in.xxiiii.horas diuiditur dies: Neq; ille pares erant
apud antiquos: ut nūc ſunt: ſed ut lux creſcebat: decreſcebatq; ita et horę lucis: Nā ſemp ī
ſex horas lucē: ac ī totidē tenebras diuidebāt. Quapp ab eqnoctio uerno uſq; ad auctūna
le horę diurnę nocturnas ſupabāt. Contra uero cum per reliqua ſex zodiaci ſigna quę au
ſtrina appellāt ſol diſcurrit. Neq; tamen ratione caret: quod neq; ī plures neq; in paucio
res horas reuolutio cęli diuiſa ſit. In duodecim enim ſigna diſtributum eſt zodiacum: et
quāuis alia aliis longiori ſpatio aut aſcendāt ad noſtrum hemiſperiū: aut deſcendāt ī aliud
tamē ſi quod ī uno loco excedit in alio apponatur ſingula binis horis rem perficiūt. Sed
de die hactenus. ACHEMENES. pro maximis diuitiis poſuit Achemenem perſarum
regem: quoniam cęteros mortales diuitiis opibusq; ſuperaſſe perſę uidentur: ut plurimi te
ſtantur hiſtorici: Non tamē proprium nomē regis eſt Achemenes: ſed omēs perſarum re
ges a tribu qua oriundi eſſent hoc nomīe appellabātur: ut alexādrini reges omēs a Ptole
meo Lagi filio qui primo alexādrię regnauit ptolemei dicti ſunt. Sed de perſis ita loqui
tur Herodotus. Sūt autem hi in perſia populi holli: Arteatę perſę: paſargade maraphii:
mappii: omnibus autem iſtis paſargadę meliores ſunt: Ex illisq; tribus eſt Achemenidæ
ex qua perſici reges fuerunt. MIGDONIAS. ideſt phrygias: nam et in illis maxi
mas opes fuiſſe conſtat. Fuit autem Migdon rex phrygię: quo duce ferunt ideos da
ctilos ad ſamothracas deueniſſe: et ibi excantationes: et ueneficia exercentes eos popu
los in ſummum ſtuporem adduxiſſe. ARABVM PLenas d. hoc maxime propter aroma
ta: Nam in arabia felici hęc ut plurimum naſcunt̃. Thus autem nuſquam niſi in arabia.

FRAGRANTIA ; optime olentia:uel flagrantia.i.ex amore ardentia. AVT Facili ſe uitia . Exprimit id quo uehementer delectat᷑ am ator: Nã neq; uult eã quę nimis laſciue ni hil unq̃ denegat: Satietas enim quędam inde oritur:qua omnia uileſcunt:et ſordent:atque interdum faſtidium adducit : Neq; rurſus illam quę ſemp pertinax :nunq̃ ſe morigeram prębeat :Quod eleganter a Martiale expreſſum uidemus: Inquit.n. Nolo nimis facilem: difficilemq; nimis . Verum quod medium eſt:quodq; inter utrunq; probat᷑. Nec uolo qđ ſatiet:nec uolo quod cruciet .

Cum fragrantia detorquet ad oſcula
Ceruicem:aut facili ſæuitia negat:
Quæ poſcente magis gaudeat eripi
Interdum rapere occupet.

AD . ARBOREM CVIVS CASV PENE PERIERAT ODE.

i Lle & nephaſto te poſuit die
Quicunq; primum & ſacrilega manu
Produxit arbor in nepotum
Pernitiem:opprobriumq; pagi.
Illum & parentis crediderim ſui
Fregiſſe ceruicem:& penetralia

FACili ſeuitia . negat qdem ut ſęua : Quę res deſiderium auget :nam ut ẽ apud Lucanũ Nitimur inuetitum ſemp cu pimusq; negata:ſed nõ diu ne gat:ne fortaſſe cruciet : ergo ſeuitia facilis ẽ :pręſertim cũ ita neget:ut tamẽ cupiat extor queri a poſcente quod nõ acci pit. Deniq; ut oſtendat deſide rium ex penuria accendere il lam uelle:cruciatum autem af ferre nolle addit ꝙ ipſa occu pat rape.i.preuenit ut rapiat quod ille nondum dat . Nam teſte Terentio Nolunt ubi ue lis :ubi nolis cupiunt ultro . Hoc ſi dolo fiat meretriciũ ar tificiũ oſtẽdit: S in ipulſu natu rę igeniũ muliebre deſcribit . ILLE ET Nefaſto te po ſuit die : Execrat᷑ arborem:a qua periculũ ſibi fuit : Nec putat eam ſeri potuiſſe niſi a ſcę leſtiſſimo uiro. Vituperat ergo a ſatore ueluti a parẽtibus maioribusq; uituperare quẽpiã ſolemus . I oſtremo rem ridiculam ſumma grauitate exornat :oſtendens nulli mortalium ſatis eſſe certũ quod caueat: Tragiceq; inſurgit:et exemplis nitit᷑ uariis. POSVIT.plan tauit Virg.et ponere uites. NE Faſto.ꝑ atro et ifelici poſuit . Atri triduani dicebãt᷑:erant enĩ i quolibet mẽſe tres poſtridie Kalẽ.non.et idus mẽſis. Ceterũ qđ ſit nefaſtus dcũm ẽ et Ouid. Ille nefaſtus erit ꝑ quẽ tria uerba ſilent᷑: Faſtus erit ꝑ quẽ lege licebit agi. PRo duxit.quaſi ꝓgenuit:nã arborũ quas ſerimus ueluti parẽtes putamur. Producere ãt quan doq; i lõgũ ꝓtrahere Vir. Abnegat exciſa uitã ꝓducere troia. Quãdoq; ꝓſeq:ut Nec tua funera mater ꝓduxi.quãdoq; ꝓcreare Terẽt. Seni aiam p̃mũ extinguerẽ ipi:q illud ſcelus ꝓduxit . SACrilega manu.i.ipſe ſacrilegus q̃ſi nefarius. Sacrilegiũ ãt ẽ furtũ rei ſacrę: aut uitiũ ſacrę uirgini illatũ. OPProbriũ . infamiã et dedecus qđ ꝓueniat ob ꝓbrũ.i.pp ſcelus cõmiſſũ. PERagi.ueluti ad totius regiõis infamiã ꝑtineat. Pagus aũt uicus ex plu ribuſ domibus i agro cõſtãs dcũs a πο της πηγης.i.a fõte:ꝙ ex eodẽ fõte bibãt oẽs q eiuſdẽ ſint uici. Perſius ãt ſemipaganũ ſe appellauit:qa nõ eẽt oio paganus: quoniã nõ oio potaret ex poetico fõte:ergo metaphorice dixit ſemipoetã: Et chriſtiani paganoſ eos ap pellant q nõ ſunt noſtrę religionis quaſi q nõ ſint ciues chriſtianę reipub.ſed ruſticani . PENETRALIA . loca magis interna:et recondita ab eo ꝙ eſt penitus.i.ualde intus .

NOCTVRNO Cruore.i.cruore ſparſo nocturno tempore: Nam qui flagitiū cōmiſſurus eſt: latebras ſibi quęrit ad ſcęlus tegendū. Vehementer autē ſingulis uerbis ſcęlus auget. Non enim ſolū interfecit hoſpitē: quod ex ſe ingens eſt ſcęlus: uerū interfecit ex inſidiis quia nocturno tempore: fuitq; iniuſta cedis cauſa: Nam ſi iuſta fuiſſet: nō quęſiſſet latebras. Interfecit domi ſuę: ergo ſuę ſe fidei hoſpes cōmiſerat. Interfecit crudeliter: quia fudit illius cruorē quo penetralia ſparſa ſunt quaſi repleta. Poſuit ergo duo maxima ſcęlera et eius qui parentē: et eius q̄ hoſpitē necaſſet: et necaſſet crudeliter: Cum horrendum ſcęlus putarent antiq̄ polluere iura hoſpitalitatis: q̄bus Iuppiter optimuſ maximus p̄eſſet Vnde Virgil. Iuppiter hoſpitibus nam te dare iura locunt̄. COLChica. colchis urbs ē ponti: quę regio et ueneficis abundauit mulieribus: qđ maxime demonſtrat̄ p̄ Medeā et herbaſ ꝓducit ueneficiiſ aptas Virg. Has herbas: atq; hęc pōto mihi lęta uenena: Ipſe dedit męris: naſcunt̄ plurima ponto. ergo colchica dixit quaſi uehementiſſima: et reliquis peſtilentiora. ET Quicquid. poſt ſpēs tranſit ad genus: ut nihil prętermittat. COncipit̄. plus eſt q̄ ſi dixiſſet efficit̄: quia maiora poſſunt homines aio cōcipere: q̄ re perficere. TRACtauit. q. d. ſępius ac uehementiſſime egit. TRISTE Lignum. infelix lignū et ꝑpea triſtitiam illaturū. Erant āt apud antiquos in iure pontificio notatę arbores felices: atq; infelices. Felices. n. erant: ut Veranius ait: quercus: ęſculus: ilex: ſuber: fagus: corilus: ficus alba: pirus malus: uitis: prunus: et cornus. Infelices uero ex ſnia Tarquini priſci erant quę i inferorū tutela ſunt ut ficus atra: acrifoliū: pirus ſiluatica: pruſcus: rubus: ſentes: Quibus arboribus ꝓdigia mala uri oportebat. Aſſerit igitur poeta hanc eē unā ex infelicibus arboribus. CADucum. aptū ut caderes: non autem caſurum: nam nō ſtaret uerſus. IN Domini ca. ſcelus erat in quencūq; caderet: ſed maius in dominū. Maximū i dominū imerentē. QVID Quiſq;. Mirū poetę ingeniū ut ex occaſione paruę rei magna innectat: et quę ad uitam et mores maxime pertinent: leuioribus inſerat. Oſtendit enim quāta ſit humana imbecillitas: atq; miſeria ex ipſa inſcitia: qua ſępe nō timenda timeamus: Contra uero nullus ſit metus ab iis quę ſumma cū pernitie iminent. Quid quiſq; uitet nūq̄ homini. SATis cautum ē. ſnia eſt color rhetoricus. Eſt enim ſnia orō ſūpta đ uita: q̄ aut qd ſit aut qd eē oporteat i uita breuiter oſtēdit: ut ill đ Virgilii. Vna ſalus uictis nullā ſpare ſalutē: et Lucani Atq; arma tenēti oia dat q̄ iuſta negat. Aliquādo ſnia cōfirmat̄ ſubiectiōe rōnis hoc mō Oēs bene uiuēdi rōnes i uirtute ſūt collocādę: quoniā ſola uirtus i poteſtate noſtra ē. Nōnūq̄ ēt efferūt̄ ſnię dupliciť aut ſine rōne Sic errāt q̄ i ꝓſpis rebus oēs fortunę ipetus ſe fugiſſe putāt: Sapiēter āt ſtatuūt q̄ tēporibus ſecūdis caſus aduerſos reformidāt. Aut cū rōnibus hoc pacto. Qui adoleſcētiū peccatis ignoſcendū putāt. fallūt̄. Propterea qđ ętas illa nō ē ipedimēto bonis ſtudiis. At ſapienter faciūt q̄ errata illorū caſtigāt: ut q̄buſ uirtutibus oēm uitā tueri poſſint: eas i ętate maturiſſima uelit cōparare. Dixi latius đ hoc colore: quoniā uehement̄ oē ſcriptorū genus exornat: et ut ab oratore rarius teſte ēt Cicerone ponēdus ē: ne uiuēdi p̄ceptores i dicendo eē uiderent̄: Sic cōtra a poeta ſępius ponēdū cēſeo: quādo q̄dē uitę p̄cepta ꝓfiteri illū apprime deceat.

Sparſiſſe nocturno cruore
Hoſpitis. ille uenena colchica:
Et quicquid uſquam concipit̄ nefas
Tractauit: agro qui ſtatuit meo
Te triſte lignum. te caducum
In domini caput immerentis:
Quid quiſq; uitet nunq̄ homini ſatis

CAVTVM. differt cautio a timore:ſed hoc comodiori loco. NAVITA. pro nauta per epetheſin:ſic Virg. Nauita tũ ſtellis numeros et noie fecit. Fit ãt epetheſis quotiens in dictione ſyllabam addimus:ut Iuuenal. Quales tunc epulas ipſum glutiſſe putamus Indupe ratorẽ.i.imperatorẽ. Huic cõtraria ſyncopi ẽ:p quã ſyllabam dictioni ſubtrahimus ipſam cõcidẽdo:ut cũ dicimus deũ pro deorũ. BOS phorũ. quia illac bos portata ſit. Dicunt.n. Ion in uaccã uerſam has anguſtias tranſſetaſſe:Ponti.n.fauces ſunt:Habet ãt bizantiũ: quam hodie cõſtantipolim uocant. Hoc mare pp anguſtias periculoſum ẽ. POENVS. ut boſphorum pro omni mari ita poenũ p omni nauta. Poeni aũt.i.cartaginẽſes colonia ſunt phoenicũ:qui p̃mi pene omniũ mortaliũ nauigiis mercaturam exercuerunt. NEq; ultra.ſ.hęc pericula boſphori timet. FATA.i.pernitiẽ et exitiũ. ALiunde.i.ab alio loco. SAgittã et celerẽ fugã.i. ſagittã quam interfugiendum emittit. REGna furuę pro.i. infernũ cuius illa cũ Plutoni nupſerit regina ẽ. FVruę. nigrę:unde furtum quod i tenebris pagatur. Acron autẽ ait hoc myſtico noie Proſerpinã

Cautum eſt in horas:nauita boſphorũ
Penus perhorreſcit:neq; ultra
Cæca timet aliunde fata.
Miles ſagittã & celerem fugam
Parthi:catenas parthus & italum
Robur:ſed improuiſa lęti
Vis rapuit:rapietq; gentes.
Quam pene furuæ regna proſerpinæ
Et iudicantem uidimus eacum:
Sedesq; diſcretas piorum:
Aeoliis fidibus canentem
Sappho puellis de popularibus::

uocari:aut furuę.i.flauę:ut ſit ſibi matronimcon:qa Ceres mater flaua cognominat̃. IVDICANTEM Eacum. Eacus Iouis et ęgynę filius Peliũ patrẽ Achillis genuit:Regnauit i ęnopia inſula:quã deinde a matris noie ęgynã noiauit:et pp excellẽtẽ hois iuſtitiã in feris poſt mortẽ iudicẽ datũ fabulãt̃ poetę Iuuenal. Quas torqueat ũbras eacus. SEDes diſcretas.i.diuiſas a ſuppliciis et a pęnis:et itelligit cãpos elyſios ĩ qbus ũbrę piorũ placide qeſcũt. Elyſios ãt uocari docet Vir. Quãuis elyſios miret̃ gręcia cãpos. Et i.vi. Quiſq; ſuos patimur manes exinde p ãplũ Mittimur elyſiũ:et pauci lęta arua tenemur. Et i eodẽ libro locũ d̃ſcribit Deuenere locos lętos et amęna uireta fortunatorũ nemorũ ſedesq; beatas Largior hic cãpos ęther:et lumie ueſtit Purpureo:ſoleq; ſuũ ſua ſydera norũt. Secretos ergo a Tartaris ubi ipii puniũt̃. ET Aeolis f.q.ponit i cãpis elyſiis Sappho et Alceũ De qbus alibi dictũ ẽ. Eſt ãt Sappho i accuſatiuo ut dido i hoc uerſu. Et noie dido ſępe uocaturum. ęolis leſbiacis: Nam leſbius a quo inſula denoiata ẽ eoli filius fuit. DE Popularibus. nõ ſuis:ſed phaoniſ:querebat̃.n.ipulſa zelotypia:ne a ſe amatũ phaonẽ ad ſe cõuerteret. Dixit igit̃ popularibus nõ ſuis ſed phaõis:et itelligit d̃ ſiculis: Nã phaon relicta leſbo et i ea ſappho i ſiciliã patriã ſuã redierat. hinc illd̃ i elegia. Hinc tibi ſicilides ueniũt noua turba puellę. Quid mihi cũ leſbo ſicilis eẽ uolo. Cęterũ popularis poſſeſſiuũ ẽ a populo: ut ipe alibi. Et populares uicẽtẽ ſtrepitus et natus rebus agẽdiſ. Sed nõnũq̃ dicimus popularẽ q̃ſi plebeũ:unde dicimus ueſtẽ popularẽ.i.uilẽ et plebeam Cicero i libro officiorũ: Popularibus.n.uerbis eſt utẽdũ et uſitatis cũ loqmur de opinione populari. Dicimus ẽt popularẽ eum uirũ qui ſibi populi fauorem conciliat:Idq; nõ ſimplici uia fit ſed duplici.

Nam ſunt qui populi beniuolentiam acquirunt bene de repub. ſentiendo: et ea quę ad ſalutem et dignitaté populi ſpectant recta cū rône agendo Cicero i catilinam. Intellectum. n. eſt quid intereſſet inter leuitaté concitatorum ac animū uere popularem ſaluti populi conſulenté: Sunt itidem populares qui largiendo et adulando et aliis corruptelis populi ſibi beniuolentiam captant: cum populus plerūq; magis quę placeāt q̄ quę deceant cócupiſcat Sed illi bonis artibus ad honores nitunť. Hi uero quoniam bonę artes deſunt: dolo rem aggrediuntur: tantumq; inter utrūq; intereſt quantum inter uerū amicū et adulatoré. Capimus ét popularé pro eo q̄ ſit eiuſdé ſortis et fortunę: Vnde terentianus ſeruus getá itidé ſeruū popularem ſuum appellat. PLENius. altiori ſtilo q̄ ſappho. Alceus a quo alcaicū carmé inuentū eſt: his uerbis a Quintiliano deſcribitur. Alceus in pte opis aureo plectro merito donať: Quia tyrannos inſectatus multū ét moribus cófert. In eloquendo quoque breuis et magnificus et diligés plurimūq; Homero ſimilis: Sed i luſus et i amores deſcédit maioribus tamé aptior. Hęc Quitilianus. Scripſit āt

Et te ſonantem plenius aureo
Alceæ plectro: dura nauis
Dura fuge mala: dura belli
Vtrunq; ſacro digna ſilentio:
Mirantur umbræ: ſed magis
Pugnas: & exactos tyrannos
Denſum humeris bibit aure uulgus
Quid mirū ubi illis carminibus ſtupens
Demittit atras bellua centipes
Aures & intorti capillis
Eumenidum recreanť angues
Quin & ꝓmetheus & pelopis parens

res bellicas et nauigationé: dū a Pythago tyrāno pulſus é: ꝙ mythilenéſibus libertaté ſuā deret: Ac demū collecto exercitu tyrānū ſupuit. AVReo plectro. excellenti ſtilo. Fingit āt ꝙ apđ iferos cātet Alceus dura mala nauis. i. nauigatiōis: et dura mala fugę. i. exilii: et dura mala belli: quod nō ſine ſūma difficultate geſſit aduerſus tyrannum. VTrunq;. ſententia eſt ꝙ umbrę utrunq;. ſ. Sappho et Alceū mirantur cum dicant res quę ſint audiendę SAcro ſilentio. i. cū religioſa quadam attentione: uel eo ſilentio quod in ſacris adhibebāt Vnde eſt illud: animis linguiſq; fauentes. Ordo autem ſit: Vmbrę mirantur utrunq; dicere digna ſacro ſilentio. Sed uulgus denſum. i. ipſa ad audiendum conſtipata turba umbrarum magis bibit pugnas et tyrannos. i. pugnas geſtas contra tyrannos: et quia fauent poetę uirtuti in eo bello gerendo: et quia in ſcribendo ſtilus grandior eſt. BIBIT. ita auide audit: ut quę audit intimis ſenſibus reponat. Sic Proptius. Incipe ſuſpenſis auribus iſta bibā. DEnſum. ſtipatū ad audiédū. VVLgus. ſolū ex latinis noibus é quod p. us. i ſecūda đclinatiōe neutri ſit generis ad ſimilitudiné alterius nois qđ é pelagus: et gręcū é. DICere. cātare: ut dicite quādo qdé molli cóſedimus herba: Et alternis dicetis amāt altňa camenę. QVid mirū. quaſi nullū mirū ſi ūbrę hūanę moueāť: cū móſtra moueri uiđamus. BEllua centipes. fortaſſe briareū itelligit: cui fuerunt. l. capita: et cétū manus: totidéq; pedes: et tūc ſep abimus a ſequétibus. Acron āt itelligit đ turba anguiū: q̄ ꝓ capillis aſſūt furiis. RECreenť. delectenť: Nā uideť aīal capax mali et boni Vir. Frigidus i prato cantando rumpitur anguis Angues intorti capillis eumenidum recreantur: ideſt qui ſunt pro capillis i capite eumenidū itorquéť. PRometheus. đ quo dictū é. PElopis parés. Tātalus

DECIPITur laborũ. dulci ſono.i.deceptus a ſono obliuiſcit laborũ. NEC Orion ſ. credunt iiſdẽ rebus apud inferos delectari umbras qbus uiuentes hic delectabant. Virg. Quę gratia currũ armorumq; fuit uiuis. quę cura nitentes paſcere equos eadẽ ſequit tellu re repoſtos. Ergo ut apud ſupos uenationibus delectabat Orion ſic et nũc apud inferos delectat. LYNCAS. in maſculino ꝓtulit. Virg. contra. Quid lynces bacchi uarię et ge nus acre luporũ. Sũt aũt lynces quos ceruarios lupos appellant uiſu acutiſſimo: ſed nulla memoria. Nam ſi quanuis in fame mandẽs forte reſpexerit tanta ſubito obliuione inuadit. ut digrediẽs aliũ cibũ quęrat. Sũt tamẽ q uelit aliũ eẽ lyncẽ alium ceruariũ lupum: et lyn cũ dicũt urinã humi cõgelari Atq; areſcere et i gẽmaſ uerti carbũculis ſimileſ igneoq; co lore rubeſcere: u ocãtq; lyncu riũ: lynces nouerũt inuidiaq; motę urinã terra operiũt: At illa citius ſolidat. Eſt ẽt fabel la Triptolemũ atheniẽſẽ a ce rere p orbẽ miſſũ ut mortales fruges ſerere doceret in thra ciã ad regẽ Lyncũ uen iſſe: Re gẽ ãt iuidia motũ ꝙ Triptole mus tãti mũeris auctor exiſte ret hõiem pdere uoluiſſe. Ce rerẽ ãt et illũ ſeruaſſe: et regẽ i hoc aĩal mutaſſe: ipſũq; lyncẽ de noĩe regis appellaſſe.

Dulci laborum decipitur ſono
Nec curat orion leones
Aut timidas agitare lyncas.

AD POSTVMVM DE BREVITATE VITAE ODE DYCOLOS.

h Eu heu fugaces poſthume poſthume
Labuntur anni: nec pietas moram
Rugis & inſtanti ſenectæ
Afferet: idomitęq; morti.
Non ſi tricenis quotquot eunt dies

HEV HEV FVGACES. Et pulcherrima ſimul: et ueriſſima narrat: atq; illa mira uarietate diſtinguit: et illuſtrat. Demonſtrat.n. poſthumo uiro: ut reor auaro: mortẽ euita ri nõ poſſe: breuiq; cuiuſcũq; fortunę fuerimus eẽ moriendũ: ppeaq; ſtultiſſimũ eſſe non frui iis: q noſtro tanto labore pepererimus. Incipit ãt ab interiectione dolẽtis: ut ſtatim a pncipio auditorẽ cõmouere poſſit ipo męroris pleno initio: Et nomẽ cõgeminat: quę cõge minatio occultã habet aut cõqueſtionẽ aut iurgationẽ. Sic Terent. O thais thais. Sic Vir. O coridon coridon quę te demẽtia cępit. FVGACes. plus eſt q̃ fugitiui: nã huiuſcemodi uerbalia et habitũ: et abundantiã rei cuius ẽ habituſ denotãt: Sic dicimus bibacẽ et edacẽ cũ et habitũ et freqntatiſſimos actus notamus. POSthume. nomẽ i hoc loco ppriũ ẽ: Ce terũ is poſthumus appellat: q poſt humatũ patrẽ natus ſit. Vir. Siluius albanũ nomẽ tua poſthuma ꝓles. LABunt. ueluti aqua q̃ ſine itermiſſiõe fluit. Hinc Virg. Sed fugit inte rea fugit irreparabile tpũs. PIEtas. eſt iuſtitię ps: diffinitq; iuſtitia gratũ et diligẽs officiũ tribuẽs ꝓpinqtate nobis cõiũctis: patrięq; deuotis: ſed hic ponit ꝓ religione: q̃ qdẽ ſi deos nõ exorat ut mortẽ a nobis ꝓpulſent quęnam alia res poterit exorare. RVGis. quoniã in ſene deficiũt ſubtiliores humores corpus areſcit: dureſcitq;: unde cutis i rugas cõtrahit. INStanti. iminẽti q̃ſi q breui uẽtura ſit. Voluit.n. breuitatẽ hũanę uitę oſtẽdere. INdo mitę. inexpugnabili et ſeruauit ordinem: ut in breuitate uitę celeritatem ſenectę: et in ſe nectute imminentem et neceſſariã mortem oſtendat. NON Si tricenis. q.d. p mẽſes ſin gulos qui tricenis diebus conſtant: ergo pene eſt ac ſi dicat quotidie quot quot quotcunq;.

PLACES.i.placare et exorare tentes.P Lutona. ad qué ptinent:nã in tutela Plutonis ſunt mortui:nec amplius in ſuperorũ cuſtodia.hinc Vir. Nec iã cęleſtibus ullis debenté. Pluto filius Saturni et Iouis Neptunniq; frater:et cui i mũdi diuiſione infera regna euenisse fabulãt. Qui uero ad hiſtoriã referũt:orĩetales ptes dicũt i diuiſióe Ioui obueniſſe: q̃ plaga quoniã ex ea mortalibus lux dat:ſupior appellat:Occidentales aũt Plutoni:et hę inferiores apparent.Vnde fictũ a poetis é Ioui cęlũ:Plutoni cui Ageſilao cognomé fuit inferos eueniſſe.Nec ob aliã cauſã Neptũnus maris deus credit:niſi qa inſulę et maritimę regiones illi obuenerunt. Hęc in ſacra hiſtoria legi: Lactantius auctor eſt. Habitauit ſecus inferũ mare:ubi poſtea fuere moloſſi.Euſebius illũ tẽpore Lyncei argiuorum regis

Amice places illachrymabilem
Plutona tauris qui ter amplum
Gerionem tityonq; triſti

fuiſſe cõmemorat.Diodorus uero ſiculus Plutoné ſepelliẽdi funerisq; ac exeq̃arũ ĩuẽtorẽ extitiſſe ſcribit:cum hactenus nulla ĩ hac re cura erga defũctos exhiberet:ppeaq; mortuorũ deũ eſſe habitũ uocat orchus. Varro plutoné inter deos ſe lectos poſuit:quos.xx.ſcribit:Ianũ.Ioué.Saturnũ:Geniũ:Mercuriũ.Apolliné:Marté:Vulcanũ: Neptunnũ.Solẽ Orcũ:Liberũ patré:Telluré:Cereré:Iunoné:Lunã:Dianã:Mineruã.Veneré:Veſtam. Sunt ergo.xii.mares:octo fęminę. Phyſici ãt plutoné intelligũt ſolé:q hiemali tépore remotioré quandã mũdi pté pluſtrat.Eſt ẽt dictus diuitiarũ deus:Qđ indicat nomé:nã et latine Dis pater appellat:et ditis ẽt ĩ nomĩatiuo teſte Seruio:Vnde ſũt dites et diuites et diuitię et gręce πλουτον diuitias et πλούσιον diuité dicũt.Eſt deus diuitiarũ:quoniã et metalla ĩ qbus maxĩę diuitię cõtinét ſub terris ſũt:et oẽs fructus ex iterna terrę ui pueniũt.GERIOnem. hic pegaſi alati equi ſecũdũ Heſiodũ filius fuit:et ab Hercule iterẽptus.Huic canis fuit orthus noĩe natus:ex Echidna et Typhaone. Refert auté Seruius q̃ i hiſpania tres reges fuerũt iter ſe ſimillimi:qbus Hercules arméta abſtulit.Hinc fabula exorta Geryonem unũ fuiſſe:ſed tria habuiſſe corpora.Alii dicũt Geryoné tribus ĩſulis imperaſſe:atq; illis omnibus ab Hercule exutum fuiſſe.Has ponũt duas baleares maiorẽ et minorem.Item hebuſam. Plinius i erithea inſula celtiberię oppoſita Geryonem habitaſſe credi ait.Hinc Ouid.Ecce boues illuc eritheidas applicat heros. Addũt Herculem ĩ hiſpania cõtrã hũc ferrea olla enauigaſſe. Qua i re oſtenditur robur huius herois. TER AMPLVM. trino corpore mõſtruoſum:Sũt qui fabellam ad mores referãt:et Geryoné terrę cõtẽtionem iterpretẽtur:quę iſurgit aduerſus Herculem:ideſt certamé carnis aduerſus ſpiritum:hoc fit cum appetitus iſurgit cõtra rationem:et fit i hiſpania regione occidẽtali:ideſt i mẽtis rationisq; occaſu ac cecitate. Hercules igitur:ideſt ratio ad illum expugnãdum per mare uehitur:ideſt per appetitum uexatum perturbationibus ut mare tempeſtatibus.ſed uehitur olla ferrea:ideſt ſumma fortitudine et cõſtantia. TITYON. dicũt Iouem filiam orcomeni Ellaron compreſſiſſe:ſed mox cum illi iram Iunonis timeret ſub terris occultaſſe:atq; idc natũ eẽ Tityũ et a terra nutritũ.Verũ cũ e terra exiſſet multi illũ terrę filiũ crediđrũt.Quapp cũ ptim natũ ptim educatũ a terra opinaret ĩ re ãbigua ambiguum quoq; nomé.Virgil.elegit cum dixit Nec nõ et tityum terrę omni parẽtis alumnũ. Alumnus enim utrũq; ſignificat.Hunc cum latonam đ ſtupro cõpellaſſet Apollo ſuis ſagittis ad iferos đtruſit:cruciatũq; ęternũ illi appoſuit:ut aſſiduo iecur ſuũ uultur exeſſet:iecurq; ut pęnę ſufficeret aſſiduo renaſceret.Vnde Ennius uulturis i ſiluis miſerũ mãdebat

homonem:et Virgil. Nec non et tition terrę omniparentis alumnum Cernere erat per tota nouem cui iugera corpus: Porrigit̃:roſtroqꝫ immanis uultur adunco Immortale iecur tundens:facundaqꝫ pęnis uiſcera rimaturqꝫ epulis:habitatqꝫ ſub alto pectore:nec fibris requies dat̃ ulla renatis. Hunc Leontius uetuſtarum rerum ſcrutator ſcribit apud boetios magnū fuiſſe uirū:atqꝫ ſuis opibus fretum tentaſſe Apollinem delphis pellere:ſed contra euenit:nam ipſe ab Apolline pulſus:et ad paupertatē redactus aſſiduo męrore ex facti penitentia maceratus ē:Itaqꝫ per uulturem tormentum conſcientię intelligūt. Lucretius aūt maxie hanc fabellā ad libidinoſum amorē refert:impulſus ni fallor:ꝙ iecur libidinis ſedes ſit. Ait ergo Sed tityus nobis iamqꝫ ē in amore iacētē Quem uolucres lacerant atqꝫ exeſt anxius angor:Aut alia q̄uis ſcindūt turpedine curę. Quanuis āt fabuloſū ſit ꝙ iecur in tityo renaſcat̃:et uelint p id oſtendere poetę:quod libido nūq̄ extinguat̃:ſed quanto plus exercet̃ plus creſcere nō tamē oīo a phyſica diſcedūt

Compeſcit unda:ſcilicet omnibus
Quicunqꝫ terræ munere ueſcimur
E nauiganda:ſiue reges:
Siue inopes erimus coloni.
Fruſtra cruenro marte carebimus
Fractisqꝫ rauci fluctibus adriæ
Fruſtra per auctunnos nocentem
Corporibus metuemus auſtrum
Viſendus ater flumine languido
Cocytus errans & danai genus

Nā alia exta ut cor lien et pulmo putrefacta nō renaſcūt̃:Iecur uero renaſcit̃. TRISTI VNDA. ſic Virg. triſtisqꝫ palus inamabilis undę. QVi.t.m.u.q.d. oēs mortales:nam ſi ex ſola aīa cōſtaremus:quę celeſtis ē:nō moreremur: Sed q̄a corpus a terra ē:ēt a terra alit̃: Nam oīa iiſdem rebus alunt̃ ex quibus cōſtant:neceſſe ē ut quādoqꝫ i interitū cadat Nō tamē oīo terrenū ē corpus:ſed ex quatuor elementis geometrica ꝓportione cōſtat:ita et fructus q̄bus alimur nō ſimplici ex elemento ſunt:ſed eadē ꝓportione cōpoſiti. ENAVIGANDA. reſpexit ad fabulā qua Charon aīas acherontē trāſuehit. FRVS tra cru. Snia ē q̄uis pręlia:q̄uis naufragia:q̄uis auctunnales morbos fugiamus:et cętera huiuſcemodi pi̇cula:tamē poſtremo moriendū erit:q̄a oīa orta occidunt:et oīa cōpoſita ſolui quandoqꝫ neceſſe ē:et i interitū cadere. RAVCI. raucū ſonū pp tēpeſtatē emittētis:et ut ēt in ſupioribus i neutro genere ꝓ mari uſurpauit. Raucū uero aliquādo ad optimā uocē referimus. Vir. piſcoſo ue amne paduſe Dāt ſonitū rauci p ſaxa liquētia cigni. Aliquādo ad peſſimā ut rauci theſeide codri. COCytus. d̄ fluminibus īferorū alibi exp̄ſſius dicet̃. LAnguido. exp̄ſſit craſſitudinē et coenolētiā aquarū. IN Fame. pp ſcelus cōmiſſū. DANAI. ex p̄mo ioue epaphū atqꝫ ex epapho p̄ſcū belū natum uolunt q̄ i ſupiori ęgypto regnauit. Huic duo fuerūt filii Danaus et ęgyptus. Danaus q̄nquaginta habuit filias:ęgyptus totidē filios. Cogebat̃ Danaus a fratre ut ſuas filias ſibi nurus p̄beret. Ille recuſabat d̄territus oraculo:a quo accepat fore ut quādo a genero īterficeret̃: Propterea naui q̄ ut ſupra diximus ab eo p̄ma fabricata ē i gręciā nauigauit. Inſecuti ſūt nepotes tādemqꝫ illū obſidēdo coegerūt ut filias i uxores daret. Dedit Danaus:ſed eas admonuit:ut dormiētes aggrederentur:atqꝫ interficerent. Itaqꝫ cęterę omnes iuſſa paterna adimplerunt. Sola autem Hypermeſtra Lino ſiue Lynceo uiro pepercit. Quapropter hac pęna apud inferos uexant̃ hę puellę:ut iubeant̃ uas aqua impleant:quod cum undiqꝫ rimoſum ſit:implere nūq̄ poſſunt.

Hanc fabulã p allegoriá Lucretius ĩterpretat̃ ſignificari illorũ aĩos : q nimia cupiditate eorũ bonorũ q̃ i fortunç poteſtate ſunt iflamati nulla unq̃ rerũ affluentia tantũ ardoré extinguere poſſũt : ſed ſemp plura optátes nũq̃ explét̃. Ille igit̃ cũ plura i hác ſniam dixerit addit : Nec tamé explemur uitai fluctibus unq̃ Hoc opinor id é çuo florẽte puellas Qđ memorát laticé ptuſum cogere i uas Qđ tamé expleri nulla róne poteſtur. Hunc daneũ ut placet Euſebio regnauit apđ çgyptios áno mũdi ſextodecimo ſupra tria millia et ſeptingentos.

Infame : damnatusq; longi
Siſyphus æolides laboris.
Linquenda tellus : & domus : & placens
Vxor : neq; harum quas colis arborum
Te prçter inuiſas cupreſſos

LOngi laboriſ. qa ppetui imo çterni : ſi fabulç credimus et çternitate nihil longius. SISYPHVS AEOLides. horum ſiue hiſtoria ſiue fabula adeo uaria ambiguaq; tradit̃ : ut difficile ſit oia pſequi : Ná et plures Siſyphi et ex pluribus çolis nati uident̃. Primũ át Siſyphũ dicũt fuiſſe regnãte Danao argis : uel ſalté Lynceo eius nepote atq; genero q illi ſucceſſit : Volũtq; hũc ephyram i achaia cõdidiſſe : quá deinde Corinthus Horeſtis filius a ſe corinthũ denoiauit : et habuiſſe i uxoré ſeptimá Atlantis filiá Meropen : de qua Ouid. Septima mortali merope tibi ſiſyphe nupſit. Fuit et alter ſiſyphus et hic çoli ſed alterius a ſupiore çoli filius regnãte Aegeo athenis : q ut refert Lactantius : i iſthmo achaiç habitás prçtereuntes aut ſaxo obruebat : aut dũ ab eo iuſſi pedes lauarét in mare calce ictos pcipitabat. Adduntq; ſuorũ archanorũ a diis participé factũ illa mortalibus pdidiſſe : et furta Iouis cum Aegina manifeſtaſſe. Quo ſcelere a ioue ea pçna ad iferos detruſũ : ut ſaxũ ex ima ualle ſubuolués i mõtis iugo cõſtituere iubeat̃. Verũ cũ iá ad locũ đuẽtũ é rurſus ſaxũ ad ima ruit. Hic Ouid. Aut petis aut urges ruiturũ ſiſyphe ſaxũ. et Virg. ſubtracto noie : Saxũ ingés uoluũt alii Et apud quédá tragicũ. Tum illud qđ ſiſyphus uerſat ſaxũ ſudás : nitédo nec pficit hilũ : p quá ré eos arguere poetç uoluerũt : q ppetuis curis ac laboribus anxii ſemp circa magna uerſant̃ : et ſũmos magiſtratus atq; ipçria p ſtultiſſimá ambitioné aſſeq tentát. Et quoniá maiora ſuis iuribus expetũt : nũq̃ qđ uolũt aſſecũt̃ : Sed oés eorũ conatus inefficaces reddunt̃. Sapienter ergo et hoc Lucretius. Siſyphus i uita quoq; nobis ante oculos é Qui petere a populo faſces ſçuasq; ſecures Imbibit et ſemp uictus triſtisq; recedit. Et paulo ĩfra Hoc é aduerſo nixanté trudere mõte Saxũ quod tandé ſũmo iá uertice rurſus Voluit̃ et plani raptim petit çquora cápi. Hũc uolũt Vlyxis patré fuiſſe : Qđ illi ét Aiax apđ Ouidiũ exprobat Et ſáguine cretus ſiſyphio. Ná q a Theſeo iterfectus ſit : ut nõ nulli dicũt pp diuerſitaté téporũ q̃drare nõ uidet̃ : et fortaſſe erit tertius ſiſyphus : Sed poetarũ licétia cũcta cõmiſcet atq; cõfundit. AEOLIDES. çoli filius : uerũ de hoc alibi : ná neq; ét çolus unus fuit. LIN Quẽda tellus. i. agri qbus delectaris. ET Placés u. nõ temere placés dixit : nã relinq̃re difficilé et moroſã uxoré ps nõ minima fçlicitatis uidet̃. Hac eadé róne Iuuenal. ſcripſit : Rogus aſpiciédus amatç cõiugis et fratrũ plençq; ſororibus urnç. IN Viſas cup. Nulla arbor ſequet̃ te pter cupſſũ : ſed nec ea qdé delectaberis : quoniá erit iditiũ tui rogi Adhibebat̃ át funeribus : quoniam ut mortui nõ reſurgũt : ſic ipſa ceſa nõ pululat : ergo roguſ illa ornabat̃. Vir. Ingété ſtruxere pyrá cui frõdibuſ atris itexũt latera et ferales áte cupreſſos cõſtituũt. Sũt ét q dicát iccirco cupſſũ rogis adhiberi : qa ſuo odore cadaueris uſtriná tollat. Mos át apđ romanos fuit : ut áte domũ defũcti ramus e cupreſſo poneret̃ inditiũ pontifici : qui ſi domũ funeſtatá ingreſſus eſſet ſtatim polluebat̃. In hanc Cato inuehens

hiatu moroſam:fructu ſuperuacuam:baccis toruã:foliis amarã :odore uiolentã :ac ne umbra quidẽ gratioſam. Diti ſacram:et ideo funeri ſigno appoſitam dixit. Patria fuit creta. BReuem dominũ .q iã ĩ tantillũ cinerẽ redactus ſit :uel breuẽ ad tẽporis breuitatẽ rettulit:breui enim tẽpore rebus a nobis poſſeſſis dominamur. ASSVmet. Summa ſtultitia ut tu labores:et alter tuo labore partis fruat̃. DIGnior. uel dixit hironice :cũ magis dignũ ſit q parit cũ partis frui:uel dignior:q̃a ſcit uti quo tu uti neſciebas. SERuata c c. Sũma ſtultitia ut tanta anxietate parcens ea ſerues. q̃ alter ita diſſipabit :ut non mõ utat̃:ſed ẽt ſpargat. SVPerbo. nobili excellenti. Oſtendit ãt quod uſu ſępe euenit:ut quanto maiore auaritia et parimus et partis parcimus:tanto maiore prodigalitate hęres ſpargat. TINGuet. plus dixit q̃ ſi dixiſſet ſparget. Eſt ãt tingo et tinguo PAuimentũ. ſolũ ẽ nobis ſubiectũ :qđ gradiẽdo calcamus dictũ a pauẽdo:qđ tũdere:pcutereq3 ſignificat. Cicero de diuinatiõe :ſed q̃a cũ paſcũt̃ neceſſe ẽ aliq̃d ex ore cadere et terrã pauere terripuuiũ pmo

Vlla breuem dominum ſequetur
Aſſumet hæres cecuba dignior
Seruata centum clauibus et mero
Tinget pauimentum ſuperbo
Pontificum potiore cænis.

SVORVM TEMPORVM LVXVS ODE.

IAm pauca aratro iugera regiæ
Moles relinquent undiq3 latius
Extenta uiſentur lucrino
Stagna lacu:platanusq3 celebs

poſtea tripudiũ dictũ ẽ. Hinc pauor quãdo timor cor pulſat:et pauſia oliuę ſpẽs q̃ ãte q̃ molę ſubiiciat̃ tũdit̃. POTIOre cęnis p .i. uino qđ dat̃ in cęnis põtificũ. Cõſtat.n. apđ plures ſcriptores:et maxiẽ apđ macrobiũ põtificũ cęnas lautiſſimas luxurioſiſſimasq3 fuiſſe. IAM PAVCA ARATRO. Priſcorũ ſeueritatẽ et parſimoniã laudat:et ſuorũ tẽporũ luxũ maxiẽ ĩ ędificãdo carpit. MOLes regię. uillę inſtar regiorũ ędificiorũ. Moles aũt ſecũdũ Pompeiũ p magnitudine ponit̃:ſed tamẽ moliri et molitiones a mouẽdo dici affirmat. IVGera. ſi q̃ntiliano credimus Iuger a iũgẽdo boues dicit̃ :Vultq3 tãtũ terrę eſſe q̃tũ uno die boues iũcti arãt. Columella ãt diſtinctius rẽ pſeq̃ns ait iuger dici a iũctis actibus: Ponit.n. ſexdecim digitos pedẽ facere:et q̃nq3 pedes paſſũ :ducẽtos et uiginti paſſus actũ. Duos deniq3 actus ſimul iũctos aſſerit iuger facere. Erit ergo iuger q̃dringẽtorũ quadraginta paſſuũ. ARatro. ad arãdũ cũ oĩs pene ager uillis ortisq3 occupet̃. STAgna. cõquerit̃ nimiũ ſpatiũ uiuariis ac piſcinis occupari:ponit igit̃ ſtagna p uiuariis. Quę q̃dẽ iã uidebãt̃ extẽdi ũdiq3 latius lucrino. i. maiori ſpatio q̃ lucrinus ſit. Lucrinus aũt et Auernus lacus ſũt ĩ baiano ſinu contra puteolanã ciuitatẽ:q olim ex piſciũ copia uectigalia magna pſtabãt. Sed cũ maris ĩpetus plerũq3 irrũpẽs ĩde piſces excluderet et redẽptoreſ grauia dãna paterẽt̃:idq apđ ſenatũ cõquererẽt̃ miſſus ẽ. C. Iulius cęſar:q ductis brachiis excluſit ptẽ maris:q̃ ante ĩfeſta erat:atq3 p auernũ breue ſpatiũ reliq̃t :qua et piſciũ copia poſſet intrare:et fluctus non eſſent moleſti. Hinc Vir. An memorẽ portus lucrinoq3 addita clauſtra:Atq3 indignatum magnis clamoribus ęquor: Iulia qua ponto longe ſonat unda refuſo Tyrrhenusq3 fretis immittitur ęſtus auernis. Eſt autem hoc appellatum opus iulium :et ab aliis ocia maris. Queritur ergo poeta q̄ priuatorum uiuaria latiora ſint q̃ publici lacus: Sed profecto priſci maximos fructus ex uillaticis piſcinis capiebant.

Scribit Amneus in piſcinam quę in uilla pauſilippo eſt piſcem a Pollione immiſſum poſt ſexageſimũ annũ expiraſſe duobus equalibus ſuperſtitibus: Primę piſcinę oſtreis poſitę ſunt a Sergio orata tempore Craſſi oratoris. Deinde reliquorũ piſcium uiuaria inuenit L. Murena. Huius exẽplũ ſecuti ſunt Philippus: Inde Hortenſius orator: q ſuę piſcinę murenã adeo dilexit: ut extinctam fleuiſſe credat̃. Lucullus aũt exciſo ẽt monte iuxta nea polim maiore impendio q̃ uillam ędificarat Eurypũ et maria admiſit: ex quo illũ Põpeius Xerxem togatum appellauit: Curius Cęſari in ſuis cęnis triumphalibus murenarũ ſex milia numero mutua dedit. PLATanus: hęc arbor i Diomedis inſulam prius inde in ſiciliam, et illinc in italiã inuecta eſt: hęc niſi amęnã denſãq; pp latitudinem foliorũ umbrã prębeat inutiliſ pene ẽ. Eſt. n. ſterilis unde Virg. Et ſteriles platani malos geſſere ualẽtes ſed potantibus amęnam et uoluptuoſã umbrã pbẽt: hinc Ouid. Et platanus genialis acerq; coloribus ĩpar. Vino eius radices irrigabant: quoniã id ad creſcendũ utile cognitum eſt. Ait Plinius in lycia iuxta fontẽ et uię imminentẽ platanũ eſſe i formã domicilii concauã: et octoginta unius pedũ ſpecũ facere umbra ita denſa ut ẽt imbres arceat. Erant et chameplatani minores et ueluti inter hoies pumiliones. Multa ſęcula durare ea rõne credit Plinius: ꝙ auctores extarẽt platanũ delphicã ſuis tẽporibus adhuc uiuẽtẽ manu Agamẽnonis ſatam eẽ. CELebs. p acyrologiã dixit: Celibes eni q caſte degũt appellamus: qa cęlo digni ſint. Celebs ergo. i. infructuoſa: nã in celibatu nihil gignit̃: uel celebs qa nõ maritat̃ uitibus ut ulmi: q̃ quanuis et ipſę nullũ fructũ ferant: tamẽ qa uites ſubſtinent fructuoſę uideri poſſunt. Ergo dolet ꝙ platanus ulmos iam uincat. i. ꝙ maior ſit platanorũ q̃ ulmorũ numerus futurus: cũ ulmi uites ſubſtineant: platani nõ ſuſtineant. VIOLaria. dãnat luxũ in ortis: quos ultra modũ ꝓpagabãt: et illis locũ antea oleis arboribus fructuoſis datũ occupabãt. Dãnat ãt ea ſpẽm ortorũ q ſolis floribus cõſerũt̃. Ordo ẽ uiolaria et myrtuſ et ois copia ſparget uariũ odorẽ oliuetis fertilibus. i. q̃ fertilia fuerãt domino pori. i. illi q antea ea poſſidebat. OLiuetis. nõ oliuetis ſed ſolo i quo antea olieta erãt: Nã iã illis exciſis orto datus erat locus. Sed notandũ uerbũ qđ dupliciter profert̃: nã alit̃ dicimus Sparge marite nuces: et alit̃ ſpargite humũ foliis. LAurea. laurus quã decenter iuxta myrtũ noiat: nã Virg. Et uos o lauri carpã: et te ꝓxia myrtus Sic poſitę quoniã ſuaues miſcetis odores. ICTVS. nomẽ ẽ uerbale a uerbo pſco ico cis: Lucretius. Nec radio citius uita ſe tollit et icit. PReſcriptũ. preceptũ. INTonſi.. q. d. pſci: nã nõ niſi poſt. cccc liiii. urbis annos romę tõſores nõ fuerũt ſed itõſi manebãt. Vnde itõſũ et barbatũ ꝓ uetuſto et pſco ponũt. Iuuenal. Facile ẽ barbato iponere regi. Intelligit igit̃ đ Catõe cẽſorino portię familię auctore: cuius tãta i cẽſura ſeueritas fuit: ut et collega ſuus illũ timeret. Tria ſũma habuit: Fuit. n. optimus dux: optimus orator: et optimus ſenator:: Et qđ illius ꝓpriũ ſit nemo ſępius ẽ accuſatus. Quater. n et q̃drageſies cã ſibi dicẽda fuit: et ſẽp abſolutus ẽ: qđ ueriſimilius ẽ. Si uero ad uticenſẽ referas dices ĩtõſi: qa ex quo ciuilia bella icepta ſũt nũq̃ tõderi paſſus ẽ: Luc. Ille nec horrificã ſãcto dimouit ab ore. Ceſariẽ duroq; admiſit gaudia uultu Vt pmũ tolli feralia uiderat arma Intõſos frigidã i frõte dſcẽdre canos paſſus erat miſerãq; genis icreſcere barbã

Euincet ulmos tum uiolaria: &
Myrtus & omnis copia narium
Spargent oliuetis odorem
Fertilibus domino priori
Tum ſpiſſa ramis laurea feruidos
Excludet ictus non ita Romuli
Preſcriptum & intonſi catonis

AVSPICIIS. imperiis et poteſtate Virg. Paribusq; regamus auſpiciis. ROmuli. quo regnante duo agri iugera ſatis erant. NOrma. inſtrumétũ eſt quo fabri ſua opa dirigũt: Hic p tranſlationé ꝑ lege poſuit. DECempedis. regula erat decẽ pedũ qua fabricę mẽſurá colligebát. Snia át ſecúdũ Acroné eſt ꝙ nulla eſſet domus ꝑuata: q̃ porticũ tãtę magnitudinis ut poſſet ſufficere umbrę ſolis cũ ſeptẽtrionalis é: tũc enĩ umbrę minimę ſũt: quoniá pene ad lineã capita noſtra ferit: Quando át meridianus é: tunc ex tranſuerſo nos petens ad longum ſpatium ędificia aperta ſubit: et umbras lõgius iacit. Sed erit fortaſſe alius ſenſus. Antiqui enim habebant ut et nos loca ad meridiẽ expoſita: in quibus hiemali tẽpore apricarentur: et i ſole diſcumberẽt. Habebant itidem quę ad arcton et ſeptentrionẽ ſpectarẽt: et nullum ſolem admitterent: in qiubus in ęſtiuis menſibus amęno frigore epularentur: Hocq; núc poeta exprimit: Sitq; ſententia nulla porticus decempedis .i. nulla porticus adeo ampla erat: ut p ueniret ad menſuram decem pedũ. Non enim negat fuiſſe illis porticum quę uergeret ad ſeptentrionem qua calores arcerent: ſed negat illas decépedes fuiſſe: ſed breuiores. METATA, quaſi magno ſpatio menſurata: ná metari caſtra q̃ magna ſunt dicebant̃: quod ſpatium nunc luxui ꝑuato dari datum conquerit̃. NEC Fortuitum c. ſp. q. d. pro non parua uoluptate erat ſi forte ceſpité in umbra inueniſſent: i quo diſcumberent: aut recumberent: quã leges ſpnere nó ſinebant: Ná ita ſeuerę erant i coercendo luxu ut ceſpes ꝑ ſumma uoluptate haberet̃. OPida p. ſ. Snia é ꝙ i publicũ diuites eſſent: et illis diuitiis aut oppida ędificabant: aut templa exornabant. NOuo ſaxo. i. externo et aliunde inuecto propter quod illis nouum erat.

Auſpiciis: ueterumq; norma.
Priuatus illis cenſus erat breuis:
Commune magnũ: nulla decempedis
Metata priuatis opacam
Porticus excipiebat arcton.
Nec fortuitum ſpernere ceſpitem
Leges ſinebant: oppida publico
Sumptu iubentes & deorum
Templa nouo decorare ſaxo.

AD GROSPHVM OCIVM AB OMNIBVS OPTARI ODE.

O Cium diuos rogat in patenti
Prenſus ęgeo ſimul atra nubes

OCIVM DIVOS rogat in patenti. Ex omnibus quę hactenus deſcripta ſunt carmina nullũ repies quo ſeuerius icrepet hũanę mẽtis cęcitaté: Nã cũ naturali ipulſu oẽs ociũ cupiát: Idq; ſibi mó ſuas cupiditates itra rónis terminos cohibeant ꝑſtare poſſint: ſtultitia tamé ſũma id a diis petũt: cũ interĩ auaritia ambitióe ne eos ipellentes aſſiduis laboribus atq; piculis ſe crucient. Ergo alius. PREHenſus. ꝑ deprehenſus a tẽpeſtate i mari. ROGat diuos ociũ. i. ceſſationé et qeté a tẽpeſtatibus quã ipe ſi auaritię ipulſu mare nó itraſſet ſibi ꝑſtare potuiſſet. PAtenti. qa ãplioris é tractuſ. AEGEO: ſpẽs é ꝑ genere poſita Ceterũ ęgeũ mare a ſcopulo q nó ꝑcul a tenedo é d̃noĩat̃. Ille. n. ſpẽm caprę habet: Caprã át αιγα gręci nominát. Alii uolũt ab ęgeo atheniẽſiũ rege: q ex alta ſpecula i id ſe ꝑcipité dedit eẽ ęgeũ dcũm; Ná cũ ita iubẽtibus ſortibus i cretã enauigaſſet filius theſeus: uelaq;

nigra ueluti a minotauro deuorādus detuliſſet: iuſſusq; eēt ſi forte īcolumis reuerteretur ut uela mutaret ī alba: oblitus ē id facere theſeus. Quapp nigra cōſpicatus ęgeus ppeaq; filiū periſſe ratus ſe: ut dixi: pcipitauit. Eſt āt mare latū: et īcipit ab eleo helleſpōti finibus Nullū φ olim inſulis et uiris illuſtribus maiori fama fuit: noſtro aūt ſęculo turpi ſeruitio pmit᷑. Et plerǫ; īſulę deſertę iacēt. C Ondidit lunā. et ſic obſcurauit cęlū. Cōtra alibi nec cādida curſū luna negat. C Erta. nā abſcondit ea ſydera q̄ cognita certaq; ſūt nautis ut ē urſa et reliq̄. T Hrace. i nr̄o ē et gręca d̄clinatio ut ΗΘΡΑΚΗ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ: Nos hęc thra cia dicimus. F Vrioſa. ſine ra tiōe bellicoſa: nā ſępe ebrieta te īpulſi ī p̄lia d̄ſcēdūt: Vel fu rioſa pp bacchi ſacra illic ab orpheo inſtituta: et tūc erit fu rioſa furore diuino repleta pp bacchātes: ſed pma iterp̄tatio rectior. O Cium. repetitio ē co lor rhetoricus: quo orō ſplēdi dior ſimul: et efficacior reddit᷑ M Edi. p pthis poſuit. D Ecori ph. qa ut iā d̄mōſtratū ē multū ualēt ſagittiſ. S nia ē φ et q na uigādo et q pugnādo labores et picula ſubeūt ea rōne labo rant: ut ī ocio uiuāt ſtultiſſimi pfecto: q ſi et auaritia et ambi tione a ſe ppulſatis modico cō tēti uiuere uelint ſibi ipi ociū pſtare poſſint. V Enale. id dicimus qd̄ uendendū proponit᷑. Ergo eſt uenale quod emi pōt Ociū āt dicit nō poſſe emi gēmis et purpura. i. magnis diuitiis: nā ociū puenit ex trāqllita te mētis: q̄ tūc deniq; exiſtit: cū iā rōni obtēperāte appetitu oībus pturbatiōibus uacamus S ed impia et diuitię augēt pturbationes nō tollunt: ergo non erit uenale ociū illo pretio. Metri cā aūt diuiſit uenale: Quod ſępe facit Pyndarus. G Azę. amplę diuitię. C Onſula ris lictor. p oī magiſtratu et impio poſuit. Ergo nec diuitię nec ipia remouēt. T Vmultus. ideſt pturbatiōes mētis neq;. C VRAS. et ſolicitudines et anxietates animi. Dicit᷑. n. cu ra qa cor urat: quas neq; diuitię nec opes: ſed animus cupiditatibus uacās. Dicit᷑ āt tumul tus quaſi timor multus. V O Lantes circa t. l. nam ſemp ī maioribus domibus ubi maioris fortunę hoīes ſunt acriores curarū morſus apparēt. L A Queata tecta. apparēt ī tabulatis magnarū domorū loca quędā ex tranſuerſis tignis ī quadratā formā redacta: quę auro ua riiſq; coloribus atq; ſigillis illuſtrāt᷑: Hos lacus noīnant: Sed ab eo qd̄ ē lacus fit lacunar Vt ip̄e alibi mea renidet ī domo lacunar. Et p anthiſtychon laqar Virg. Pēdēt lichni laqa ribus aureis: Inde laqatū. T Ecta. nō ſolū ſuppmū ędificii ītegumētū tectū a tegēdo antiq dixere: S ed oīa ēt tabulata qbus et triclinia: et cubicula: et reliq̄ huiuſcemōi tegūt᷑: ut apud Vitruuium apparet: ergo tecta laqueata: ideſt contignationeſ domorum laquearibus diſtin ctas. VIVITVR PARVO Bene. ſnia eſt φ qui neq; timore futurorum malorum pre munt᷑: neq; nimia bonorū cupiditate inflamant᷑: et pręſentibus tenuiter quidem: ſed ſine ſordibus fruuntur; bene uiuunt. C VPIDO. in maſculino deum amoris ſignificat; in

Cōdidit lunam: neq; certa fulgēt
Sydera nautis.
Ocium bello furioſa thrace
Ocium medi pharetra decori
Groſphe nō gemmis neq; purpura ve
nale neq; auro.
Nō enim gazę neq; conſularis
Submouet lictor miſeros tumultus
Mentis: & curas laqueata circum
Tecta uolantes.
Viuitur paruo bene cui paternum
Splendet in menſa tenui ſalinum

fęminino cupiditaté. Sed i hoc loco ſordidus ꝓ ſordida dixit melioris ſonitus cã. S Alinű. ꝓprie uas é i quo cű ſale diis ꝑmitię offerebant: Sed pót ꝓ uaſe poni in quo ſal i méſa ſit. Hic ꝓ oí ſuppellectile itellige. P Aternű. quaſi moneat nos oportere acqeſcere ſuplectili a patre relicta. I N Tenui m. mediocribus et nó ſűptuoſis epulis. N E C Timor. q é ex ipé détibus maliſ. N Eq; cupido. q̃ é de futuris boniſ nimia cura ita macerat: ut ſónű nó capias Q Vid b. f. iaculamur. i. appetimus: ſecúdű Acroné: et ꝑfecto q miſſile iaculát ad certű locű illud dirigűt. q. d. ſtultű é i tá breui ętate tá multa cócupiſcere. Poſſumus etiã dicere iaculamur. i. multa ſine róne tétamus: Nã iaculat q brachio uehement aſtã cótorquet: cui ſimile é q ſine róne multa tentat. MVTamus terras c. al. ſ. nã relicta patria petimuſ lógin quas regióes. A Lio ſole. ſol unus eſt: ſed dicimuſ aliű ſolé eé orié talé aliű occidétalé: Sic ét dicimus i alio orbe. i. in alia pte orbis. Sic alibi Impiger extremos currit mercator ad indos. P A Trię quis exul ſe quoq; fugit. q. d. nullus: Nã q̃uis uolútario exilio patriã deſeramus ituri i alias regiones quęſtus cá: tamé non fugimus noſipſos. i. noſtras curas: quoniã illę una nobiſcű aſcendűt naues. V I Tioſa. optime: nam pót eé cura cű uirtute: quando mediocres et q̃tenus ró patit curas capimuſ: q̃ nó ãxios: ſed cautos et ꝓuidos nos reddűt: et rebuſ agédis q̃tű oportet itétos. A E Ratas. robuſtas: ut eſt ęs ſic Virg. temoné ęreű dixit uel ęratas q̃ſi roſtrataſ. Dicűt eni roſtratę q roſtrű ꝓrę ferra tű hént. T Vrmas eqtű. qa ét i militiã nos ſecűt. O C ior. uelocior: cóparatiuű noſtrű é: ſed eius poſitiuű gręcű. L A Etus i ꝑſens. Sapiétis é frui datis: et ſi qd acerbű iciderit cópéſare cű lętis: neq; angi de futuro. Et cogitare uitã humanã ſép ꝑmi aliq̃ triſtiori re: Neq; uelle recuſare qđ cű cęteriſ hoibus ſibi cóe ſit: Neq; eé ſperádã ętaté thitoni: neq; rurſus timédã acerbã Achillis morté. E T Mihi forſã. ut oſtendat nemini cűcta ꝓſpa euenire: neq; rurſus omnia aduerſa. Ait igitur groſphű ditioré eé: ſed ſe forſã diuturniore uita uicturű. G Reges. de mioribus itellige ut oues ſűt et caprę. V Accę. arméta uaccarű. M Vgiűt. é eni mugire boű; hinire uero equorű

Nec leues ſomnos timor aut cupido
Sordidus aufert.
Quid breui fortes iaculamur æuo
Multa? quid terras alio calentes
Sole mutamus patriæ quis exul
Se quoq; fugit.
Scandit ęratas uitioſa naues
Cura: nec turmas equitű relinquit
Ocior ceruis: & agente nymbos
Ocior euro.
Lætus in præſens aíus quod ultra eſt
Oderit curare & amara lento
Temperet riſu: nihil eſt ab omni
Parte beatum.
Abſtulit clarum cita mors achillem
Lóga tithonű minuit ſenectus
Et mihi forſan tibi quod negarit
Porriget hora:
Te greges centum: ſiculæq; circum
Mugiunt uaccæ: tibi tollit hinnitum
Apta quadrigis equa te bis afro

unde dixit hintũ ꝓ hinitũ. APta q̃drigis. plurimis modis auget diuitias: nã oſtendit illum abũdare nõ ſolũ gregibus: ſed armẽtis: et illa ali i ſicilia: ubi optima ſũt paſcua: neq; ſolũ habere uaccas: ſed equaſ: et eas natura ita uelocef: ut ſint aptę q̃drigis. i. certaminibuſ curu libus: Nã Pyndarus ſępe huiuſcemõi equas laudat. Quadrigę ꝓprię ſũt quatuor equi ad currũ uincti ut bigę duo. Ergo neq; currus neq; eq q̃drigę aut bigę ſũt: ſed utrũq; ſimul. BIS Tinctę. Expſſit qđ gręci dibapha dicũt. Purpura ãt cõchilis ſpẽs ẽ: Hęc minor ma iorq; iuenit᷑: Sed minor bucci num appellat᷑. Viuunt ſeptem annis. Liquor ille quo ueſtes inficiebãt᷑ i mediis faucibus ẽ i candida uena: neq; extrahit᷑ niſi a uiuẽtibuſ: Nã illũ ſimul cũ uita euomunt. Purpura ut ait Plinius diſtinguebat ſena tores ab ordine eqſtri lingua purpurę digytales: ſed tãta in eſt durities: ut reliq̃ cõchilia ꝑ foret: et ſic paſcat᷑. Aqua dulci necat᷑: alioqn capta uiuit ſua ſaliua qnq̃genis diebus Variis i locis capiebãt maxie circa ty rũ: et circa tenarũ ꝓmõtoriũ la conicę regiõis. Varii colores ex uarietate coq̃ndi: atq; ex ua riarũ rerũ admixtiõe fiũt. Lau dat᷑ tyrius q i colorẽ ſãguinis

Murice tinctæ.
Veſtiunt lanæ mihi parua rura: &
Spiritum graiæ tenuem camenæ
Parca nõ mẽdax dedit: & malignũ
Spernere uulgus.

AD MECENATEM.

c Vr me querelis exanimas tuis?
Nec diis amicũ ẽ: nec mihi: te prius
Obire męcenas mearum
Grande decus columenq; rerum

cõcreti nigrãs aſpectu idẽq; ſuſpectu refulgẽs. Vnde ab homero ſãguis purpureus uocat᷑ et Vir. purpureã uomit ille animã. Cornelius nepos q ſub Auguſto uixit uiolaceã purpu rã tũc i ꝓtio fuiſſe cõmemorat. Fuit et dibapha. i. bis tincta. Fuit et amethyſtus a lapilli pre tioſi colore appellatuſ. Hic color rurſus tyrio admiſcebat᷑: unde erat thyriamethyſtus: pur purea itidẽ cocco admixta colorẽ ſuſcipiebat quẽ byſſinũ appellãt. Lõgior ſim ſiquę đ pur pura a Plinio ſcribũt᷑ i mediũ ꝓferã: Verũ Seruius addit et nigriorẽ colorẽ q̃ſitũ quẽ a fer rugine nominãt Virg. i geor. Cũ caput obſcura nitidũ ferrugine texit: et alibi et ferrugie clarus ibera. Sed ut ad poetã redeã. BIs t. i. dibaphe. MVrice. ꝓ purpura poſuit Virg. Ty rioq; ardebat murice lena. Nõnũq̃ ſignificat aſpitatẽ ſaxi. Idẽ in. v. Cõcuſſę cauteſ acutõ i murice remi. Muricẽ Mutianus ait eẽ latiorẽ purpura neq; aſpo neq; rotũdo ore: neq; i an gulos ꝓdeũte roſtro: ſed ſimplici cõcha utroq; latere ſeſe colligẽte. AFro. ꝓ tyrio qa inde cartagineſes: Quin et alię plures i africa erãt phęnicũ colonię. SPiritũ tenuẽ. ſtilũ depſſũ Snia ẽ tu diues: ſed ſine muſa: ego paup: ſed cũ muſa. Vult. n. ſibi a fato eẽ hoc igenium. NOn mẽdax. q. d. ſtabilis: q̃ pſiſtat i ſnia. SPernere u. nã ſẽp inimicus fuit aurę populi: neq; unq̃ ãbitioſus: Sic alibi: Odi ꝓfanũ uulgus. MAlignũ. infidũ et qđ bonis ſemp ob trectat: Alias ſterile Vir. Difficiles primũ terrę colleſq; maligni.

CVR ME QVERELIS. Quãtũ i aio bene iſtituto et beneficiorũ memori poſſit uis amicitię hoc carmie manifeſtat poeta: Cũ q̃relis tã uehement᷑ moueat᷑ męcenatis: quẽ ama bat et obſeruabat: atq; ẽt admirabat᷑. Oſtẽdit ãt uehemẽter dolere uerborũ męcenatis: Nã cũ ęgrotaret et uota ꝓ eius ſalute eẽnt fcã reſpõdebat amicis ſe ſatis uixiſſe. At oratius ne gat ſe uicturũ niſi ille uiuat, EXanimas, iterimis: uerbũ ẽ amicitia et affectu plenũ, Sic et

Cicero de milone. Me q̃dẽ iudices exanimãt et interimũt hę uoces milonis. QVErelis ; querebat̃ de morbo: et morte optabat. NEc d.a. nõ ẽ gratũ: nõ placet. O Bire prius. q̃ ego obeã. DEcus et columẽ. Idẽ i pma ode in q̃ ipſũ decus et pſidiũ ſuũ appellat. Ergo eodẽ mõ exponẽdus ẽ hic locus. MEA Rum rerũ. honorũ et facultatũ. AT TE. Snĩa ẽ animã ſuã ita diſtributã ut melior ps ſit i corpore męcenatis q̃ in ſuo: Qđ ſi ille moriturus ſit et ablaturus illã aię ptẽ: negat ſe moraturũ diutius cũ altera pte: ſed pariter moriturũ altera pte qua uiuit: Nam illa neq; ſibi ęque grata ẽ ut ps quę cũ męcenate ẽ: Neq; illo mortuo remanet integer: cũ iã ps quę ĩ męcenate ẽ: perierit. VIS maturior. uiolẽtia q̃dã fati ueloci or i te q̃ i me. Nõ ẽ igit̃ amicũ neq; diis quoniam tu reip. meliores: neque mihi qui ex te pendeo te obire prius. ILLE Dies u.d.r. nã quo tu die obibis: ego quoq; obibo. NON Ego p.d.f. nõ ſũ ueluti miles q adactus ſacramẽto trãſfuga efficit̃: ũde efficit̃ pfidus. Nõ dixi ſacramẽtũ qđ uelim frangere: Nã hoc mõ eẽm pfidus: ſed ſeruabo: ppeaq; ibimus. i. ueniemus parati et pmpti tibi comites. VTCunq;. i. quomodocũq; parati carpe ſuppmũ iter. i. ultimũ iter. Nã q morte adit ſuppmũ iter cõficit. Quibus uerbis oſtendit eẽ ueri amici officium utriuſq; fortunę amico ſe comitem pbere. ME Nec ch. exẽpla fabuloſa ponit: Sed p illa oſtẽdit nihil eẽ tã horrẽdũ tã laborioſũ tã picu loſũ: qđ ſe a męcenate diuellere queat: Sed đ chimera dcũm ẽ. CENTimanus. nã et gręci ΕΚΑΤΟΓΧΕΙΡΟΝ appellãt. Cottus Briareus et Gyas frẽs fuerũt et filii cęli et terrę: ut placet Heſiodo. Centũ manus et qnquaginta capita habuerũt: Fuerũtq; omnium fortiſſimi atq; pulcherrimi Virg. Et centũ geminus briareus: et bellua lernę. Hi tytanes dicti ſũt ac decẽnale bellũ cũ Saturni filiis geſſerũt: et ut ait Heſiodus illi q̃dẽ ab othry: hi ab olympo mõte impetũ fecerũt. Tandẽ a diis uicti i tartara ſunt detruſi. Eſt et apud Homerũ huiuſcemodi fabella q̃ Iuno Neptunnus et Pallas Ioue quãdoq; ligauerũt: neq; erat q auxilũ ferret: Sed Thetis achillis mater cęlũ aſcẽdit: et ſecũ briareũ adduxit: a quo ẽ a uiculis liberatus. Addit pterea q̃ briareũ illũ dii uocãt homines autem ęgeonẽ ΟΝΒΡΙΑΡΕΟΝ ΚΑΛΕΟΥΣΙ ΘΕΟΙ ΑΝΔΡΕΣ ΔΕΤΕ ΠΑΝΤΕΣ ΑΙΓΑΙΩΝΑ. Heſiodus pręterea addit Neptũnũ illũ ſibi generũ aſciuiſſe opya filia ſibi i uxorẽ data. Hincillũ Ouid. inter marinos deos refert ut Balenarũq; pmẽtẽ Aegeona ſuis imania terga lacertis. SIC Potẽti iuſtitię placitũq; pcę. Reddit duplicẽ rõnẽ tã inſolubilis uiculi amicitię: pmo. n. oſtẽdit hãc eẽ uerã amicitiã quoniã ſit ex electione: cũ ipe memor eorũ q̃ accepat beneficiorũ iudicarit poſcere id iuſtitiã: ut uitã ẽt: ſi opus eẽt: illi ipẽdat. Secũdo idẽ pbat ex cõfiguratiõẽ ſyderũ: nã q̃uis animi noſtri liberi ſint arbitrii: tamẽ multũ credũt poſſe ad amicitias cõtrahendas ipa ſydera. Maxie ſi fiat inter duos pmutatio ſignorũ. Quod ut planius intelligas ut ſunt

At te meæ ſi partem animæ rapit
Maturior uis. quid moror altera?
Nec carus æque nec ſuperſtes
Integer: ille dies utranq;
Ducet ruinam: nõ ego perfidum
Dixi ſacramentum. ibimus: ibimus:
Vtcunq; pręcedes: ſupremum
Carpere iter comites parati
Me nec chimeræ ſpiritus igneæ
Nec ſi reſurgat centimanus gigas
Diuellet unquam: ſic potẽti
Iuſtitiæ placitumq; parcis.

xii. ſigna in zodiaco ita ét in. xii. ptes quas domos appellant diuidũt cęlũ: pmaq; dicit̃ angulus orientalis ſiue boroſcopus ſiue uita. Nam multũ ualet quod ſignũ et q planeta i eo ſigno qua hora naſcimur ab iferiori bemiſperio ad noſtrũ ſurgat et oriat̃. Secũda domus ſpes ſiue anaphora appellat̃ ſiue inferna porta. Tertia dea. Quarta é angulus terrę ſiue imum cęli. Quinta bona fortuna. Sexta mala fortuna. Septima angulus occidẽtalis ſiue coniũx. Octaua mors. Nona domus fidei. Decima é angulus medii cęli: et quoniam hęc cęli ps nobis excelſiori i pte é multũ ptinet ad noſtras dignitates et honores. Vndecima bonus demon dicit̃. Duodecima maluſ demon. Si ergo fiat hęc permutatio: ut quod zodiaci ſignum tibi ſit i tuo angulo

Seu libra ſeu me ſcorpius aſpicit
Formidoloſus: pars uiolentior
Natalis horæ: ſeu tyrannus

orientali mibi ſit i medio cęlo. Et rurſus quod mibi é in medio cęlo tibi ſit i oriẽtali ſũma amicitia inter nos uigeat uolũt ſydera. Facit hoc idé permutatio luminariũ. i. ſolis et lunę atq; etiam fortunarũ. ſ. Iouis et Veneris. Ergo placitum parcę: ideſt fato: quod ab ipis ſtellis prouenit. SEV LIBRA. ordo eſt utrunq; noſtrum aſtrum. i. et tuum et meũ conſentit. i. conuenit incredibili modo ſeu libra ſeu ſcorpius. FORMIDOLoſus p. ui. na. ho. Seu cap. tyr. undę h. reſpicit me. Sententia eſt: quodcunq; ſignũ zodiaci ſit i meo boroſcopo. i. deprebendatur aſcendiſſe ad noſtrum hemiſperiũ qua hora ego in lucé editus ſum: ſiue fuerit i aliqua quacũq; cuſpide uel domo cũ aliquo aſpectu ſiue bono ſiue malo: illud conſentit cũ tuo aſtro. Quod nil aliud ſignificat: niſi quod idem erat ſitus aſtrorum in tuo boroſcopo qui fuit i meo. LIBRA. ſeptimũ eſt in zodiaco ſignũ. eſtq; domiciliũ Veneris. Sed qa et alibi incidẽt noĩa cęleſtium ſignorũ ex uſu erit ne eodé ſępius reuertendũ ſit: ut rem uniuerſã breuiſſime pcurramus. Circulus eſt i octaua ſpera: cuius latitudo eſt xii. graduũ: hoc aũt in. xii. ſigna diſtinguit̃. Eorũ ſignorũ noĩa ſunt Aries: taurus: gemini cancer: leo: uirgo: libra: ſcorpio: ſagittarius: capricornus: aquarius: et piſcis. Quare ãt pncipiũ in zodiaco ſit ab ariete: alii aliã afferunt cauſam. Sunt eni q dicãt q; diſcurrente ſole p arieté pp naturã eius calidã et humidã incipiat fieri generatio et augumentatio: et qa generatio et augumẽtũ excellentiora ſunt corruptione et detrimẽto iure optimo datum é illi initiũ: Alioqn circulus neq; pncipiũ habet: neq; finé: Aliq dicũt q; intrante ſole i arietem lux q̃ hactenus ſupabat̃ a tenebris incipit tenebras ſupare: Et qa lux tenebris nobilior é et i luce augumẽtatio nobilior diminutiõe: iccirco ſit ab ariete incipiẽdũ. Alii ãt occultiora q̃dã rimati dicunt incipiẽte eo die q pmus omniũ illuxit quo i húc fulgoré cęlũ et elemẽta purgata ſunt arieté in medio cęlo fuiſſe: et qa mediũ cęlũ quaſi mũdi uertex é arieté pmũ eé habitũ q ut mũdi caput i exordio lucis apparuit. Et tũc lunã cãcer geſtabat. Sol ãt cum leone oriebat̃: cũ mercurio uirgo: libra cũ uenere: mars ſcorpioné: iuppiter ſagittariũ tenebat: ſaturnus poſtremo capricornũ. Quapp iſtorũ ſignorũ domini dicũt̃. Inde cũ qnq; ſupeſſent ſigna remotis ſole et luna qnq; aliis planetis: ita hęc aſſignarũt: ut a fine poris ordinis ordo ſecũdus inciperet. Fuit eni ſupremus ſaturnus i capricorno: ergo aquarius qui capricornum ſequitur ſaturno. piſces ioui: aries marti: taurus ueneri: gemini mercurio dati ſunt. Ergo ſol ſolũ leoné: luna ſolũ cãcrum obtinet. Reliqui autem quinq; ſinguli bina ſortiuntur ſigna. SIVE LIBRA. hęc domiciliũ martis eſt: ſignum eſt aqueum et frigidum: Nam quanuis Virgilius dixerit Iam brachia contrahit ardens Scorpio ardorem illum non ad naturam ſigni ſed naturam martis qui ſigni dominus eſt reſpexit.

CAPRICORNVS. ſignum ſaturni terreum et frigidum. TARDAVIT. nã mors penitus tolli non poteſt ſed tardari poteſt: alius enim alio ſerius maturius ue moritur: quin et fata etiam tardant' Virg. Nec fata uetabant Stare decemq; alios priamũ ſupereſſe per annos. CELERIS. uel de ꝓpria męcenatis morte dixit: quę uelox ex malignitate ſaturni erat: niſi Iouis benignitas illam fregiſſet: uel celeris ĩ cõmune dixit. Nam iis etiam qui ad extremum ſenium ꝺuenere: ſi ęternitatem reſpicias tempus breuiſſimum fuit. POAVLusq; frequens. adeo populo gratus erat męcenas: ut cũ grauiter ęgrotaſſet: et inde ex improuiſo ſe ĩ theatro oſtẽdiſſet: ex ſubita lętitia frequentiſſimus populus uehementer ſibi applauſerit: De qua re ẽt ſupra meminit Datus in theatro cũ tibi plauſus. TER. q. d. multoties: qa numerus ternarius ꝑfectus ẽ: et diuinis attribuit' Vir. Numero deus ĩpare gaudet. CRepuit. cũ crepitu emiſit. SOnũ. et nõ uocẽ: qa ſtrepitu potius et geſtu q̃ ſermone applaudimus. FAunus qa ĩ ſilua erat dixit ſe a fauno auxiliũ accepiſſe: et qa faunus a fando dicit': iure ĩ mercurii tutela ẽ: a quo deo ſermo manauit: ut ſupra. Qui feros cultus hominũ recentũ uoce formaſti: iureque cuſtodit uiros mercuriales: quales poetę ſũt REDDERE. i. tanq̃ debitam deo exhibere: Id. n. reddere ſignificat Iuuenal. Et horrenti tunicã non reddere ſeruo. VICTimas ędẽq; uotiuã. oſtẽdit opulẽtos uiros magna et ꝑclara decere ĩmortali deo reddere: quoniã eius dono illa aſſecuti ſũt. Tenui aũt ẽt pauſillũ ſat eẽ. VICtimas. in p. n. dixit: ut plures oſtẽderet. AEDEM ideſt tẽplũ. VOtiuam. ex uoto ꝓmiſſã: Nã q uouit et id ẽ cõſecutus: cuius cã uotũ cõcepat reus ẽ iã uoti factus. Hinc Vir. dãnabis tu quoq; uotis. Alii dicũt reddere eẽ uerbũ ſacerdotũ. Tũc eni dicebãt' exta reddi: cũ ꝓbata et elixa arę ĩponebãt' Vir. Lãcibus et pãdis ſumãtia reddimus exta. FERiemus agnã. ſic Maro Ipſe atri uelleris agnam enſe ferit. HVMilem. i. qđ ſacrificiũ humile ẽ et puũ: ut mei patrimonii humilitas exigit.

Heſperiæ capricornus undæ
Vtrunq; noſtrum incredibili modo
Conſentit aſtrum: te iouis impio
Tutela ſaturno refulgens
Erripuit: uolucriſq; fati
Tardauit alas cum populus frequens
Lætum theatris ter crepuit ſonum
Me truncus illapſ*us* cerebro
Suſtulerat: niſi faunus ictum
Dextra leuaſſet mercurialium
Cuſtos uirorum reddere uictimas
Aedemq; uotiuam memento
Nos humilem feriemus agnam.

PAVPERTATEM SVAM DIVITIIS PREFERT ODE.

N On ebur neq; aureum

NON EBVR Neq; aureũ. Metrũ ab auctore hipponateũ uocat'. Primus uerſus trocaicus dimeter catalepticus una eni ſyllaba deeſt: ut ſit plenus uerſus dimeter Scãdit' ſic Nõ e. bur ne. que au re. um. Secũdus iãbicus trimetrus catalepticus ſic Mea reni. det in. domo lacu. nar. EBVR. dens elephantis quem pp incorruptum cãdorem ĩ plurimos uſus

cõuertimur. Dictū ē āt a barro:ſic enī latine hoc aīal appellat̃. Ipe alibi Quid tibi uis mulier nigris digniſſima barris:barrus āt a uoce ſua:nā p onomatopoean barrire dicitur elephaſ. AVreū.ꝑ auratū. LAcunar.nā đ hoc iā dictū ē. REnidet.reſplēdet. HYmetię.mõtē hymetiū diximus eē i attica regiōe multis rebuſ nobilitatū: Nā abūdās thymo multaſ apes alit:et mella ꝑducit optima. Itē herbā chariſiam noie:quā uim philtri habere crediderunt. Hanc itaqꝫ mulieres:ut ardētius amarēt̃:brachiis alligare cõſueuerāt. Hinc pulcher lapis ex quo hymetię colūnę romā ſūt aduectę. Craſſus orator in atrio ſuo hūit colūnas hymetias.lx. Hic enī p̄mus marmora externa inuexit. Habitabat aūt i palatio. Vnde.M.brutus in iurgiis eū uenerē palatinū appellauit. TRabes.ſ.ſaxeas q̃ ex tranſuerſo colūnis ſuper imponunt̃. VLtima africa.in numidia Iuuenal. Numidarū fulta colūnis. Inde enī p̄mo a M.Lepido.Q.Catuli collega quattuor ānis ante Luculli cõſulatum marmor numidicum romā aduectū eſt. RECiſas.

Mea renidet i̅ domo lacunar
Non trabes hymetiæ
Premunt columnas ultima reciſas
Africa:neqꝫ attali
Ignotus hæres regiam occupauit
Nec laconicas mihi
Trahunt honeſtæ purpuras cliētes
At fides & ingeni
Benigna uena eſt:pauperēqꝫ diues

Nā lapidicinę dicunt̃ in qbus excidūt̃ lapides:grȩce lautomię: ATALus .rex pgami:et populi romani amiciſſimus. Nā deuicta aſia illi amplū iperiū tradiderūt: Cui adeo ſplēdidā ſupellectilē fuiſſe cõſtat:ut quęqꝫ nobiliora attalica appellarēt̃. Proptius Nec ſit i attalico mors mea nixa toro. Hic populū ro.ſine liberis decedēs hęredē inſtituit āno urbis.dcxxvi. Hęc hęreditas i maximū luxū adduxit ciuitatem:et ut refert Plinius:oīs pudor i ea emēda ſublatus ē. IGNOTus.ſ.ſibi ut alluderet ad populū romanū:quē ille ſibi ignotū hęredē inſtituit: Vel ignotus.i.ignobilis. LAConicas. nā et purpura piſcis capit̃ ēt circa tenarū laconicę regionis promõtoriū:ut ē apud Pliniū. HONeſtę clientes.i.honorificę mulieres meorū clientū uxores: Nā honeſtū ꝑ honorato poni Cicero ſępiſſime teſtis ē i ſuis epiſtolis. Ait enī Honeſtiſſimo equite romano utor familiariſſime. PVRpuras laconicas.i.lanas infectas purpura. TRahunt.uel texunt ut ueſtes faciāt:nā trahit̃ ſubtegmē p telā ut ueſtis texat̃:uel trahēdo molliunt et i filū deducūt:ergo uel texūt uel nent. Snīa aūt eſt Nō ſum adeo opulētus et potēs:ut habeā nobiliores cliētes:quorū uxores nō dedignent̃ cõficere mihi ueſtes purpureas. Maius enī munus uidet̃ cū manu honeſtioris mulieris factū ſit. Sic et andromache apud Maronē. Accipe et hęc manuū tibi q̃ monumenta mearū Sint puer. AT Fides.nō ſūt mihi diuitię nec potētię: Sed fides q̃ p̄tioſior ē oibus uirtutibus. ET Benigna uena ingeni. pro ingenii p apocopen. Ingeniū aūt duplicem hēt apud latinos notionē: Nōnūq̃ enī referimus illud ad rõnē et intellectū et dicimus eē uim qua uel doctiores uel minus docti eē ualemus. Hinc dicimus in aliis eē acutū ingeniū in aliis hebeſ. Atqꝫ huius igenii duplex ē ps:altera q̃ acqrimus ea q̃ hactenus nō tenebamus altera q̃ acqſita retinemuſ:et illa qdē docilitaſ:hęc uero mēoria appellat̃. Nōnūq̃ ad uitā et ad mores igeniū refert̃:et dicimus malū igeniū fuiſſe i Clodio bonū i Milone. In quo loco uidet̃ idē ſignificare qđ natura. Sed hoc differt ꝙ natura cõmunior ē: igeniū p̃ticulare

Itaq; non recte diceremus noui ingeniū hūani generis:ſed noui naturā. Recte aūt ſi dico noui ingeniū uxoris meę.i.noui ꝗ mores illi a ſua pticulari natura ſint. Ergo cū dicat be.ue.ing.ſi itelligimus igeniū i actionibus et uita morali cōmēdat ſe a ꝓbitate:ſi referamus ad uim mētis cōmēdat ſe a doctrina et eloquentia. Rurſus intelligamus uenas ꝓprie ſignificare meatus illos et ueluti fiſtulas p quas ſanguis ſpiritusq; ad uarias corporis ptes labunt̄:dictas qa p illas ueniat ſanguis ſpiritus ue; Sed ēt uenas dicimus meatus ſubterra

Me petit:nihil ſupra
Deos laceſſo:nec potentē amicum
Largiora flagito.
Satis beatus unicis ſabinis:
Truditur dies die.
Nouæq; pergunt interire lunæ
Tu marmora ſecanda
Locas ſub ipſum funus:& ſepulchri
Immemor ſtruis domos
Mariſq; bais obſtrepentis urges

neos:p quos aquę manāt. Dicit̄ pterea uena i ſaxis Ouid. Quę modo uena fuit ſub eodē noie māſit. Dicit̄ etiā in metallis Idē. Protinus irrupit uenę peioris i ęuum ōe nefas:et Iuuenal. Accepimus tenue argētū uenęq; ſecundę. Poſtremo p quādā tranſlationē dicimus in dicendo bonā habere uenā eos in quibus copioſior ornatiorq; ſtilus ſit. Idem At uatē ęgregiū:cui nō ſit publica uena:ergo benigna uena.i.liberalis abūdāſq; uena i dicēdo. Cōtra malignus ſterilis erit Virg. Difficiles pmū terrę colleſq; maligni: Vel benigna uena quaſi mitior et benefica i uita et moribuſ. PAuperēq; diues.q.d.pp fidē et ingeniū potētiores meā expetūt amicitiā. NIL Supra.nihil ultra:Eſt enī aduerbiū et nō ppoſitio. DEos laceſſo.q.d.ipudenter peto:Nā qbus ſatis ē:et adhuc plura reqrunt ii uidēt̄ deos laceſſere et irritare:quādo pcibus eos fatigāt:POTentē amicum.ſ.ipm męcenatē. LArgiora.i.ampliora ꝗ illa ꝗ iā largiter dedit:i quo loco et ſuā modeſtiā oſtēdit:et amici copioſā liberalitatē extollit. FLagito.nā flagitatio potius ꝗ petitio uidet̄:cū plura ꝗ opus ſit:rogamus. Tu uero i ſupioribus reqre qd ſit flagitare. SATIS Beatus.ſatis diues:VNicis ſabinis.ſibi a męcenate dono datis. TRVDitur dies die.nā ut undā antecedētē ſubſequēs unda trudit.i.impellit:ſic diē dies urget. ET nouę l.p.in. Nā breui tēpore fit pleniluniū:et paulo poſt ita decreſcit:ut nuſꝗ appareat:et interiſſe uidet̄:Per hęc āt demonſtrat uelocitatē et breuitatē tēporis. TV Locas m.ſ. Stultitia ſūma eſt:ut circa mortem tu pares ędificare. LOCas.m.ſ.das mercedem illis qui tibi ſecent. Nam ſecantur marmora in ſubtiliores tabulas ſerris non dentatis iniecta aqua et harena Sed inter omnes harenas ęthyopica in ſecando marmore romę laudabatur teſte Plinio: quoniam reliquis utilior eſſet. Nec ſine ratione dixit marmora: Nam non ſolum ędificat quo tempore domo non eget:ſed etiam luxum adhibet in ędificando. SEPVLCHRI.i.mortis. VRGES SVBMOVERE.inſtas fabris:ut ſubmoueant:ideſt ad ulteriora protēdant. MARIS STREPENTis.i.quod obſtrepit bais ſuo ſonitu. Sententia ē quod iactis molibus et fundamentis i mare in eo ędificet: Vnde et mare ꝓpellit̄ et litus extēdit̄ Hinc Saluſt. Nā qd ego illa cōmemorē ꝗ niſi illis q uidre nemini credibilia ſūt a puatis cōpluribus ſubuerſos eē mōtes:et maria cōſtrata: Et alibi illis diuitias ſupare:quas ꝓfundūt i extruēdo mari et mōtibus coequādis. BAIE.celebratiſſimus locus fuit tū ſua amęnitate tū aquarū calidarū uoluptate et ſalubritate;et ab illis ſinus baianus q hic miſeno mōte

illinc puteolis clauditᷣ. Baiç a baio ulyxis ſocio illic ſepulto dictç ſunt. Nam baulas dictas uoluit Seruius quaſi boaulas.i.των βοων τασ αυλασ.i.boum ſtabula. Illic enim Hercules armenta:q̃ abduxerat ex hiſpania:habuit. Nam et uia herculea ibi erat. Propertius Et ſonat herculeo ſtrata labore uia. Sunt qui dicant lingua antiqua latina baias omẽs portus eſſe appellatos:quoniã inde merces baiulentᷣ. RIPA Continente. ripa fluuiorũ ẽ ſed:poſuit ꝓ littore continente.i.quod in cõtinenti poſitũ eſt. Appellamus eni continẽtem terram:quç neq; inſula neque iſthmos ſit:ut ẽ italia. Inſulã uero quç undiq; ſit mari circũ data ut ſicilia:ſardinia et huiuſmodi:ad quas accedi niſi mari non poſſumus. Iſthmos aut ita undiq; ũdiq; mari cingitur:ut tamẽ in aliqua pte cõtinẽti iungatᷣ. Sũma et ſtultiſſima luxuria cũ agri tui propagentᷣ p amplũ ſpatiũ ũſq; ad litus tu ueluti naturç uim afferens uelis in mari çdificare:et qđ mare fuerat in terram conuertere. Hoc cũ Lucullus factitaſſet a Põpeio Xerxes togatus appellatus eſt. AGRI TErminos.a uellẽdo termios q ſũt iter te et uicinum defraudas illum ſuo agro. Vnde ille cogitᷣ migrare ex ãtiquo agro et exportare domeſtica ſacra. PAternos deos.i.ſuos lares q locus mouet miſericordiam

Summouere littora
Parum locuples continente ripa.
Quid ꝙ uſq; proximos
Reuellis agri terminos & ultra
Limites clientium
Salis auarus:pellitur paternos
In ſinu ferens deos
Et uxor & uir:ſordidosq; natos
Nulla certior tamen
Rapacis orci fine deſtinata
Aula diuitem manet
Hærum:quid ultra tendis?æqua tellus
Pauperi recluditur.
Regumq; pueris:nec ſatelles orci

Sic Virg. Sacra ſuosq; tibi cõmẽdat troia penates. ET Vxor et uir. oĩa hçc hẽnt cõmiſeratioẽ. Nam durũ eſt alicui pelli e ſuis ſedibus:durius ſi antique ſunt:et illic habeat domiciliũ:duriſſimum ſi ſit ſibi uxor atq; liberi. Quid ergo erit:ſi ſint ſordidi.i.ob paupertatẽ ſquallidi et neglecti: Nã diuiti facile ẽ mutare ſedes:et noua ſibi domicilia parare. Paup aũt ꝑuatus ſuo tenuĩ patrimonio quomõ hçc poterit? NVlla tamen c.ordo ẽ:q̃uis aſſiduo çdificet:et alienos ſibi rapiat agros:tamen nulla aula manet.i.expectat diuitem hęrum certior fine deſtinata orci.i.morte inferni:q̃ hominibus omnibus deſtinata ẽ. RAPACIS. q oia rapiat: Nã oẽs ad iferos rapiũtᷣ. QVID Vltra tẽdis.qđ plura q̃ris:quãdo tellus ſe çquã ꝓbet:et recludit.i.apitᷣ ita paupi ut regibus. NEC Satelles orci.ſatellites ꝓprie ii ſũt:q ad alicuius regis cuſtodiã ponũtᷣ:hic uero charonẽ itellige:q igreſſũ inferorũ obſeruãs aias ſua cymba trãſuehit:trãſuectasq; nũq̃ reuehit:ut poetç figũt: Quç fabula ꝓfũdã cõtinet allegoriã:ut nos i noſtris uirgilianis allegoriis:et in iis q̃ i Danthẽ ſcripſimus quã potuimus doctrina exꝓſſimus. NEC Satelles orci.ſatiſfacit tacitç inq̃ſitioni: Nam diceret q̃ſpiã ſi diuitiis nõ uitari põt mors:poterũt fortaſſe q iã mortui ſũt ſe ab iferis ſuis diuitiis redimere. Sed hoc falſum ẽ:cũ nullo auro charon corruptus ſit:ut quos hic noiat reuehere uoluerit. Non ergo fauet diuitibus qui cum feliciter uiuant ad uitam redire cupiunt.

Sed fauet paupi: qui cũ uitam infelicẽ egerit: tandem ipſũ morte a tãtis curis et laboribus liberat. CALLIDum pr. nã nõ ualet ſua aſtutia illũ decipe. aut ſaltem perſuadere.

BACCHVM IN Remotis carmina rupibus. In tutela Bacchi eẽ poetas nemo ambigit: Vnde et hedera coronant poetę: quę frondes illi ſacrę ſunt Virgil. Hanc quoq; ſine tẽpora circũ inter uictrices hederã tibi ſerpere lauros. Et Lucanus. Nec ſi te pectore uatẽ Accipiã cyrrhea uelim ſecreta mouentẽ Solicitare deũ: bacchumq; euertere nyſa. Ergo ſe bacchũ uidiſſe carmina docentẽ teſtatur: Et eius numine plenus exclamat. BACChum. hunc deũ eundẽ eſſe quẽ ſolẽ Macrobius multis argumentationibus oſtendit. IN Remotis r. nam ſecreta nemorũ et bacchi ſacris et poetis ẽt apta ſunt. Quod oſtendit Iuuenal. Cũ deſertis aganippes Vallibus exuriẽs migraret in atria clio. Optime ergo i remotis r. Et qa bacchus ẽ: et qa poetas docet. NYMPhas d. ꝑ muſis poſuit: Sic Virg. Nymphę noſter amor lebetrides. Bacchũ igit ſi idem et Apollo ẽ recte muſis attribuit. AVRes acutas. dixit acutas uel ut exprimeret formã auriũ: q̃ cũ in ſatyris caprinę ſint acutiores illis ſurgunt q̃ homini: uel acutas. i. acuti auditus: ut oſtẽdat illos attente audiſſe. Sũt ãt ſatyri et ipſi i bacchi tutela Ouidius. Tu biiugũ inſignia frenis Colla pmis lyncũ bacche ſatyriq; ſecũt. HEVHOE. uocẽ ſibi dat qua bacchãtes furore plenę uti cõſueuerũt. RECenti metu. nã nup uiderat. METV. ꝑ religione q̃ horrorẽ incutit Virg. Sacra comã multosq; metu ſeruata per annos. LAETATVR TVRBIDVM. atqui lętitia cuncta fere nat: et a turbatione remouet. Sed uoluit oſtendere quod ſolet euenire in religione: Nam et ſi illa lętemur non fit tamen ſine horrore. THYRSO. haſta pampinis inuoluta utebantur in ſacris bacchi: eamq; thyrſum nuncupabant. THYADAS. bacchi ſacerdotes ab eo quod eſt θυειν. i. furere. PERVICACES. quę nullo pudore impeditę peragunt rem. Alii dicunt pernicaces. i. ueloces. VINIQVE Fon. ait Diodorus apud theias natum bacchum ibiq; fontem eſſe: e quo perpetuo uinum manat. VBEROS RIVOS LACTIS. poetice dixit: Sic Virgil. Ipſe lacte domum referent diſtenta capellę ubera.

Callidum promethea
Reuexit auro captus: hic ſuperbũ
Tantalum atq; tantali
Genus cohercet: hic leuare functũ
Pauperem laboribus:
Vocatus atq; nõ uocatus audit.

LAVDES BACCHI ODE.

Bacchum in remotis carmina rupibus
Vidi docentẽ credite poſteri
Nymphas diſcentes: & aures
Capripedum ſatyrorum acutas.
Heuhoe recenti mens trepidat metu
Plenoq; bacchi pectore turbidum
Lætatur: heuhoe parce liber
Parce graui metuendæ thyrſo
Fas puicaces eſt mihi thiadas
Viniq; fontem lactis & uberes
Cantare riuos atq; truncis

Lapſa cauis iterare mella.
Fas & beatæ cõiugis additum
Stellis honorem: tectaq; penthei
Diſiecta non leui ruina
Thracis & exitium ligurgi
Tu flectis amnes: tu mare barbarũ
Tu ſeparis uuidus in iugis
Nodo coherces uiperino.
Biſtonidum ſine fraude crines

Ait aũt Acron iccirco hoc dictũ: quia i ſpeluncis uino melle et lacte Dionyſio ſacrificabãt At Horatius quaſi aurea ſecula i hoc deo deſcribit: đ quibus poeta Flumina iá lactis: iam flumina nectaris ibunt: Flauaq; de uiridi ſtillabunt ilice mella. COniugis. Adrianę: hęc ex Minoe nata Theſeum: qué eius amore capta a minotauro liberauerat: in dian uel naſſũ uſq; inſulam ſecuta eſt: Sed ei cũ in profundioré ſomnũ prolapſa illum enauicantem non ſentiret: neq; ab eo excitaret̃: Ac mox deſertam ſe cognoſceret: ꝑpeaq; luctu atq; eiulatu omnia littora repleret: affuit preſto baccbus: q mulieré miſeratus: eam i cóiugé aſſumpſit. Eratoſthenes aũt q creticã ſcripſit: ait liberũ patré ad minoa ueniſſe ut Adrianá uxoré duceret et coroná puellę dono dediſſe a Vulcano auro gemmisq; fabricatã: q̃ eo fulgore ſplédebat: ut Theſeum e labyrintho liberaret. Hęc corona quá gręci ſtephanon appellãt: cũ deinde in dian ſiue naſſum inſulam utriq; ueniſſét cęlo affixa eſt. Habet ſtellas octo: ut refert Iginius: quarũ tres ſũt ſplendidę ad caput arcturi. TEC taq; penthei. Filię Cadmi fuere Semele: ex qua Bacchũ Iuppiter ſuſcepit. Autonoe quę Atheoné pepit: Ino Learchi et Melicertę mat̃: Et Agaue quę ex Echione uiro ſuo pepit Pentheũ. hic thebis regnans Baccho ſacra fieri ꝓhibebat. At iratus deus eum furoré et matri et materteris iniecit: ut ueniente Pentheũ aprũ crederét: ꝑpeaq; interficerét. Leontius húc uirũ Abſteniũ fuiſſe tradit: et a matre materteriſq; temulétis ꝙ illarũ ebrietaté cohercere téptaret interéptũ et eius domũ dirutá. LYCurgi. Ex Orione cuius fabulá paulo ſupra audiſti natus Hippolagus é: et ex hyppolago Dryas qui hunc Lycurgũ thracię fegé genuit. Hic: ut ait Homerus: cum Bacchi nutrices in dia inſula latentes inſequeret̃: et eo timore Bacchus ipſe in mare fugiſſet: deorũ odium in ſe cóuertit: et ab illis eſt oculis ꝑuatus. Seruius aũt refert hunc Bacchi contentoré fuiſſe: et dum illius uites iniurioſe cedere parat ſibi crura amputaſſe. Lactantius uero illum thracię regem affirmat: et a Baccho i mare pręcipitatũ: ꝙ primus aquá uino admiſcuerit. Sunt q referant i morbum crurum incidiſſe: quoniá a uino abſtineret. Alii contra. Nam dicũt ex nimia temulétia hãc ſibi calamitaté ꝓueniſſe ex humore ſalſo: Vnde fictũ ſit ꝙ i mare fuerit ꝑcipitatus. De his Ouid. Péthea tu i actas bipéniferũq; lycurgũ. TV Flectis am. ad te amádũ et allegorice demóſtrat illũ aquá uino demulcere. MARE Barbarũ. ꝓ barbarica duritia poſuit: uel tribuit huic q̃ ſũt ęgyptii bacchi: qué dicũt uniuerſá indiá ſubiugaſſe ergo mare barbarum. i. indicum Ouidius. Oriens tibi uictus aduſq; Decolor extremo: qua cingitur inda gange. VVIDVS. q. d. uinolentus: Nam ut humidum dicimus quod externe humorem habet: ſic uuidum id quod interne habet humorem. Hinc dicta eſt uua quaſi uuida. IVGis r. quia in remotis: ac deſertis montibus ſua ſacra agebantur. Atq; ſimul inuit uites comodius in locis editis ſeri. Hinc Virgilius. Bacchus amat colles. BISTONIDVM. de ſacris bacchii ubi id res poſtulauit dictũ é abũde. Quod ãt i hoc loco de crinibus et de uiperis dicit itelligédũ puto has barbaras mulieres ad colligãdos crines uictarum loco adhibuiſſe angues: qui ligarent et cohercerent illarum crines ſine fraude:

ideſt ſine nocuméto: Nam ꝑ miraculo ponit ꝙ mulieres ſerpentibus loco uictarũ uterent̃ ſed bacchi uoluntas erat ut ſerpentes m ulieribus fideliter ſeruirent. Acron aũt rem mon ſtruoſam ponit.ſ.ꝙ biſtonides haberét angues ĩ capite loco criniũ tãq̃ furię: et ponit ſine fraude.i.ſine cóptu et ornatu ut poetę: quoniã comari nó poſſent crines q uiperini eſſent. Verũ ego tale monſtrũ a poeta poni nó puto ut hũana corpora fęminarũ angues ꝑ ſerpen tibus haberét: ſed potius ſuos crines uiperis alligarent; et tunc erit ſine fraude.i.ſine no

Tu cũ parentis regna per arduum
Cohors gigantũ ſcanderet impia
Rethum retorſiſti leonis
Vnguibus: horribiliq; mala.
Quanq̃ choreis aptior: & iocis
Ludoq; dictus nó ſat idoneus
Pugnæ ferebaris: ſed idem
Pacis eras mediusq; belli.
Te uidit inſons cerberus aureo
Cornu decorũ leniter atterens
Caudam recedentis trilingui
Ore pedes: tetigitq; crura.

AD MECENATEM ODE TRICOLOS ALLEGORICE.

n On uſitata nec tenui ferar
Penna biformis per liquidũ ethera
Vates: neq; in terris morabor

xa: ut ſit ſententia iubet bacchus biſtonidas ſine timore uincire crines uiparis neq; decipiunt̃ illę. TV Cũ parétis. Nam ꝙ cóuerſus ĩ leoné rhoetum giganté interemerit dictũ eſt. DICTVS .exiſtimatus. IOCIS .qui ſunt in uerbis. ET Ludo.q eſt in re. NON Sat .ꝑ ſatis. IDoneus .aptus quaſi ideo natus uel ad id natus: Nam q alicui rei aptus é et ad id et propter id natus uidet̃. SED IDEM .mira laus quod idem medius ſit pacis et belli.i.ſe utriq; rei cómunem prębeat. TE Vidit inſons.nã cũ idem baccbus ſit et ſol eandem triplicé poteſtaté habebit quã ĩ ſupioribus Apollini tribuimus. Ergo et apud inferos fuit. IN Sons. inoxius. CErberus. húc cané Plutonis eſſe uolunt: Qué Heſiodus ait natũ ex Thyphaone et Echidna: et dat illi centũ capita. Alii tricipitem eé uolũt: De quo nos multa allegorice in quarto libro noſtrarum camaldulenſiũ diſputationũ rettulimus. AVREO Cornu .i. pulchris cornibus: Nã et cornua ſuo capiti dari: et quare dent̃ iã: ni fallor: audiſti. LEniter atterés c. leui motu caudã ꝑcutiens: qđ faciũt canes: cũ nobis applaudét. et tetigit pedes et crura tui recedétis.ſ. cũ ad ſupos ide rediref. ORE trilingui.i. tribus linguis: q̃ et triplici eént ore.

NON VSITata nec tenui ferar. Allegoricũ huius cãtus carmé eſt: quo indicat ſe immortalé futurũ: et quoniã ĩ cygnũ ſe iã uerti uideat ꝑ oém orbé uolaturũ. BIFOrmis. qa hactenus hó iã cygnus fio: ꝑ qué oſtédit ſe euaſurũ in optimũ poetã. Nã mali uates anſeribus: boni uero cygnis cóparãt̃ Virg. Nã neq; adhuc uaro uideor: nec dicere cina Digna: ſed argutos interſtrepe ãſer oloreſ. Et Cic.ĩ philippicis Malũ uaté ĩdicãs: pellãt̃ inqt anſeres ex agro falerno. Nã anſerũ moleſtus é ex clãgore ſtrepituſ. Cygnorũ ãt canora uox é

Lõgius:inuidiaq; maior
Vrbes relinquam nõ ego pauperũ
Sanguis parẽtum:nõ ego quẽ uocas
Dilecte męcenas obibo
Nec ſtygia cohibebor unda
Iamiam reſidunt cruribus aſperæ
Pelles:& album mutor in alitem
Superne:naſcunturq; leues
Per digitos humerosq; plumæ:
Iam dedaleo ocior icaro

Pręterea Apollini ſacri ſunt cygni:et ſuę mortis pſcii Quare aduentante illa ſuauius ca
nunt Ouid. Sic ubi fata uocãt udis abiectus i herbis Ad uada męandri cõcinit albus olor:
Poeta ergo ſua cãdida uoce.i.ſuaui ſtilo uolat:qa imortali fama p oia fert:et deſerit terras
qa eleuat ad cęleſtia. IN Vidiaq; maior.quod i uita hũana difficile arduũq; oio ẽ inuidiam
ſupare. Eſt.n.inuidia int pares:aut paulo ſupiores. Illi ãt q ſuis ęgregiis uirtutibus lõgo
iã interuallo cęteros a tergo reliquerũt oi carent inuidia:et potius ſunt i admiratione:qa
iã deſperamus nos illos aſſeq
poſſe. Hinc gręci quę pclariſſi
ma et maxia ſunt αφθονα.i.
ανευ φθόνου.i.ſine inuidia
appellant. Quapp miſeri ſic
et ii:q i maxio gradu ſunt inui
dia carẽt:Quoniã alteri mino
res alteri maiores inuidia ſũt.
Hinc Micipſa apđ Saluſtium
Poſtremo quod difficillimũ in
ter mortales eſt gloria inuidiã
uiciſti. VRbes r. qa relinquã
hũana et ſequar diuina. NOn
ego.ordo ẽ:o dilecte męcenas
ego ſanguis pauperũ parentũ
non obibo:Et ego quẽ tu ſępe
uocas nõ obibo. SAnguis.ge
nus et pgenies Virg. Reuocato a ſanguine teucri. PAuperum p.pater.n.ut ĩ eius uita de
monſtratũ eſt:et libertinę conditionis fuit:et paup:quippe q pręconia arte ſibi uictũ com
pararet. Ergo in hoc loco demonſtrat neq; diuitias neq; generis nobiliatẽ:ſed ſolas uirtu
tes reddere hoies imortales. QVEM Tu uocas.q.d.quẽ tu amas:quẽ tu etiam ita ignobi
lem nõ nihili facis. NEC Stygia c.u.mortuorum.n.animę cũ iã apud inferos deſcende
rint arcent a ſtygia palude ne redeant Virg. Fata obſtant:triſtisq; palus inamabilis undę
Alligat:et nouies ſtyx interfuſa cohercet. Ego aũt imortalis effectus nõ prohibebor illa pa
lude:quin p oia uolitem. Nec triſtitia męroreq;:nã id ſignificat ſtyx:impediar. Et certe q
doctrina exculti ſunt omnibus pturbationibus uacãt. IAM IAM.oſtendit quo pacto i cy
gnũ uertat. RESidunt.i.uehementer adherent:Nã in hũano crure non hęret cutis oſſi:
quia interponit caro. In illa uero aue nulla caro eſt inter pellẽ et tibiã. ASPerę pelles.i.
cutis iam conuerſa i aſperã pellẽ ea enim eſt cygnis in crure. ALbum alitẽ.optime cũ p
cygnũ felicia oſtẽdat alitem i maſculino genere poſuit:Nam cũ infeliciora auguria notãt
poetę in.g.f.cõſueuerunt alitẽ ponere. SVperne.e pte ſuperiori. LEues.epithetũ eſt pẽ
narũ p digytos.ſ.manuũ. ET Humeros. brachia.nã cũ iam crura i olorina crura mutata
eſſent nũc manus et brachia i alas mutari oſtendit. OCIOR Icaro. Fabula nota iam eſt
Comparatio uero non abſurda. Volauit Icarus ſed temerarie:quapropter decidit:eius q
uolatus retardatus eſt. Ipſe autem oſtendit ſe ocius uolaturum:Quia non temere:ut ille:
ſed ſapienter procedet. Icarus altiora q̃ oporteret petens decidit. Poeta autem nihil ſupra
uires ſuas conatus eſt. Ergo potuit perficere quod faciendum ſuſceperat: Neque obli
tus eſt quod aliis in ſua poetica precipit. Summite materiam ueſtris qui ſcribitis ęquam
uiribus. Nunq̃.n.aggrediet ſapiens ſcriptor:quę ſunt ſupra uires ſuas:ne forte decidat.

VISAM .nam pennis ſublatus potero cuncta quę ſunt uidere . BOSPHORI .de quo iam ſcriptum é .GEMENTIS .ex ęſtuatione fluctuum gemitum emittétis : Neq; ſyrtes omiſimus .GETVLAS ; Virgil. Hunc ego getulis agerem ſi ſyrtibus exul .CANORVS . nã ut dixi boni poetę optime canũt . HYPERBOReosq; c. cãpos iuxta montes hyperboreos :qui montes extenduntur uſq; ad ſeptentrionalem occeanum :et poſiti ſunt ſub polo et uertice et cardine cęli:dictiq; ſunt hyperborei ;quia inde ſpiret boreas .COLCHVS . hęc ſcythię pars eſt et habet i ſe iuga caucaſi :atq; hinc caſpium et hircanum habet mare :hinc meotium .DACVS . quos etiam getas appellant:et ipſi in ſcythia ſunt. Virg. Et coniurato deſcendes dacus ab hyſtro .DISSIMVLAT .timét enim omnes iſti populi romanos :ſed propter ferocitaté diſſimulant . MARSę co. marſos pro omni italo exercitu poſuit . Sunt hi populi in quarta italię regióe iuxta lacum fucinium :qui a marſia lydorum duce denominantur eorum oppidum archippe a lacu fucinio hauſtum Gallianus ſcribit . Plinius uero refert illos a Circes filio originé duxiſſe:et uim habere contra ſerpentum ictus. De gelonis dictum eſt. Hyberi autem populi hiſpanię ſunt denomiati ab hibero flumine :qui apud cantabros oriés per quadringéta paſſuum millia fluit :et in mare balearicũ exit . RHODAniq; p .hic fluuius a rhodano oppido denominatus eſt.Oritur ex alpibus quę italiam a gallia diuidunt:non longe a fontibus rheni et danubii:ferturq; per lacum lemannum :et uerſus occidentem per galliam fluens ararim ſuſcipit: Inde ad meridiem conuerſus et iſaram druentiamq; ſuſcipiens apud heracleam uno hoſtio:et paulo ulterius duobus aliis in mare tyrrhenum irrumpit . Nenie pro omni funeris pompa poſuit : Cęterum quid ſit nenia nõ te latet . INANI FVNERE . recte inani :quia nihil mortuis prodeſt : Nam ſiquid eſt id omne ad uiuentes ſpectat: Vel inani funere:quaſi ſi nõ moriar inane erit. TVRPES . quia deturpant uirilem grauitatem :puerilis enim res eſt aut muliebris ipſe luctus . Alii dicunt turpis :quia lachrymę faciem deturpant . Eſt autem locus iſte ſumptus de Ennii epithaphio: quod eſt huiuſmodi . Nemo me lachrymis decoret:nec funera fletu Faxit cur uolito docta per ora uirum . COMPESCE CLAMOREM . Expolitio eſt color rhetoricus; Nam eadem ſententia Comp.c.et mi.h.ſ.ſ.quę fuit Abſint nenie inani f.et.t.l.

Viſam geméntis littora boſphori
Syrtisq; getulas:canorus
Ales hyperboricosq; campos
Me colchus:& qui diſſimulat metum
Marſe cohortis dacus:& ultimi
Noſcent geloni:me peritus
Diſcet hiber:rhodaniq; potor:
Abſint inani funere neniæ
Luctusq; turpes & querimoniæ
Compeſce clamorem ac ſepulchri
Mitte ſuperuacuos honores.

Q. ORATII FLACCI LIBER. III.

AD CHOROS VIRGINVM ET PVELLARVM ODE. I. TRICOLOS.

ODI PROFANVN VVLGVS ET ARCEO. Aegregium atq; artificioſiſſimum huius tertii libri principium: et quod proemii uim maximam obtineat. Nam maximam captat attentionem: cum dicat ſe non prius cantata carmina cantaturum. Maximã itidẽ beniuolentiã: cũ prębeat ſe auctorẽ rerũ non prius auditarũ: et earum quę pueros puellasq; deceant: cũ deniq; arceat indoctũ uulgus. Sũt deniq; quęcũq; hic deſcribit pręcepta ad uitã beatã ſummope ſpectãtia. Nã oſtendit neq; i imperio neq; in diuitiis illã conſiſtere: ſed in animi tra nquillitate. Quę ſentẽtia a teneris annis pueris puellisq; perſuadenda ſit. ODI PROFanum. hoc nomen non ſimplicem notionem habet: Nam cum is profanus ſit qui procul a fano iure haberi poſſit: dicitur profanus qui ſacris nõ eſt initiatus Ille enim ea ratione procul a fano eſt Virgil. Procul o procul eſte profani conclamat uates totoq; abſiſtite luco. Eſt itidem id procul a fano: quod impium aut ſcęleſtum ſit aduerſum omni religioni. Statius Fraternas acies alternaq; bella profanis decertata odiis. Ergo cum carmina tanquam poeta promittat: oſtendit ſacra eſſe muſarum: quarum poete ſacerdotes ſint. His autem ſacris ſoli docti initiati ſunt: ergo uulgus quia indoctum eſt profanum erit. Vel dicito ſimpliciter profanum ſcęleſtum: quia qui inſcitia abundat eos grauiſſimo omnium pene philoſophorũ teſtimonio uitioſos eſſe neceſſe eſt. ET ARCEO. remoueo a ſacris: quia profanum et quia impium. FAVete lin. cantate mecũ ait Acron: Vel attendite cum ſilentio: ut alibi iam demonſtratum eſt: Nam indicebatur ſilentium: ne malum omen intercederet. AVDITA. ſ. a latinis. SACERDOS. nam niſi muſarum ſacerdos ſit: non erit bonus poeta. VIRGINibus p. q. c. Nam tenera ętas a primo uitę initio his pręceptis informanda eſt. REGum t. ſententia ẽ quod reges quidẽ timentur ab iis qui ſub regno ſunt. Sed et ipſi nõ carent metu: nam ſub imperio ſunt deorum. Ergo ſtultiſſima eſt cupiditas regnãdi: ſi credunt non eſſe imperium ſupra ſe. CLARI GIGANTEO triump. Ergo non eſt ab hominibus contemnendum imperium Iouis: quandoquidem potuit immaniſſimos gigantes ſuperare. SVPERCILIO: cilia oculorum tegumenta ſunt dicta qđ cillere commouere ſit. Supercilia uero infima pars frontis pilis ueſtita quę ciliis prominet: quę cum commouentur ſeueritatem preferunt. Vnde in hoc loco ſupercilium Iouis pro ipſius maieſtate aut ſeueritate poſuit. EST. euenit. LATIVS ORDINET. quod oſtendit ut ãpliores poſſideat agros. ARBVSTA. locum ubi nouellę eſſent arbores denſę poſitę: ut inde maiuſculę factę per agrum iuſtis interuallis diſtincte ſuo ordine ſererentur. Ergo ordinet arbuſta: ideſt uellendo ipſas arbores e ſeminario plantet per ordinem. SVLCIS, ideſt foſſis Virgilius. Forſitan et tenui ſat erit ſuſpendere ſulco.

O Di profanũ uulgus: & arceo:
Fauete linguis: carmina nõ prius
Audita muſarum ſacerdos
Virginibus pueriſq; canto
Regũ timendorũ in proprios greges
Reges in ipſos imperium iouis
Clari giganteo triumpho
Cuncta ſupercilio mouentis.
Eſt ut uir uiro latius ordinet

HIC Gen. preualet ille in agricultura: At hic alius in ambitione: et ĩ petendis magiſtratibus. GENeroſior. uel nobiliore genere natus: uel maiori aio prçditus. Qui at̃ magiſtratũ petituri erant ueſte cãdida ſumpta pp quod candidati appellabant̃ ex ꝓpinquo colle in campũ martiũ deſcendebant: ut ex loco ſupiori facile a turba proſpici poſſet. Populus aũt in campo martio ad magiſtratus congrebat̃: eaq; comitia appellabant̃. Cum ergo turbç ſe admiſcuiſſet candidatus ſequebat̃ nomenc latorẽ. Erat eni nomenc lator q ſingulorũ ciuiũ noia teneret dictus quaſi nomẽ calator. Nã calare uocare eſt. Hic igit̃ cãdidatum admonebat quo qſq; noie uocaret̃. Ille aũt hominẽ ꝓprio noie appellans: manuq; apprehendẽs orabat: ut ſibi in ſua petitione ſuffragaret̃: et quoniã circuendo ſingulos adiret huiuſcemodi forma petendi ambire dicebat̃: Atq; actio ambitio: q̃ ſi pura erat nulla adhibita corruptelç ſpetie citra uitiũ habebat̃ et legibus pmittebatur. Sin autem ita ſuffragatores ambiret: ut uel pollicitationibus: uel largitionibus: uel metu iniecto: uel deniq; alia quauis nõ recta rõne corrũpere tẽtaret: iam legis ambitus reus erat: qua ſi accuſaret̃: damnabat̃ ambitus. Ergo quoniã uterq; ambiebat: ſed alter uirtutibus nitẽs: alter quoniã bonç deerant artes malis artibus aggrediens uterq; ambitioſus appellabat̃: Sed alter cũ uirtute alter cũ uitio. Nã cũ mediocritas q̃dã ſit circa honores mediocres petendos in qua uirtus cõſiſtit: q̃ ut reliquç morales utroque extremo euitato neq; deficit neq; excedit. Cũq; talis uirtus etiã apud phõs innomiata ſit: certãt: ut inq̃t Ariſtoteles: duo extrema de media regiõe. Vt ambitio ꝑ mediocritate ponat̃ cõparatione alterius extremi quã grçci uocãt αφιλοτιμεια. qua deficimus ĩ honoribus appetendis. Et rurſus ponat̃ aphilotimia cõparatione ambitioſi. IN Campum. cãpus nõ omnis ager eſt: ſed is ſolum qui apertus planusq; ſit: Vnde campeſtria hçc loca dicimus. Hic autem de campo martio intelligit: qui inter tyberim et colles ꝓpinquos iacet: et Tarquini regis fuerat: quo exule facto campus marti ſacratus eſt. Fruges autem quoniam illas conſumere religioſum erat in tyberim deiectç cum ad aliquod ſpatium undis deuectç fuiſſent: tandem flumine in maximis caloribus leniter fluente heſerunt in media pene urbe: ac limo et aliis rebus quas flumen uehebat aggreſtis inſula fieri cçpta ac humana operã accedente et additis molibus tandem firma area ad templa et porticus ſuſtinendas reddita fuit. Habuit eni templa duo Iouis et Aeſculapii. Hodie: ni fallor: habet baſylicam diui Batolomei. Sed redeo ad campum. In campo martio ſepta erant intra quç ſuffragia redebantur. Erat et tumulus quem citatorium appellabant ponte ſeptis coniunctus. Inde citabantur tribus ad ſuffragia reddenda: et quç intus iam reddiderant: ne laturis ſe denuo immiſcerent: per eum pontem diſcedebant. MORIBVS ET FAMA MELIOR: Nam in alio candidato ualebat nobilitas generis. In alio celebris fama a ſuis uirtutibus orta. In alio numerus magnus clientum. Clientes autem dicuntur quaſi colentes qui ſe alicuius potentioris ciuis patrocinio committunt: Illumq; tanquam patrem colunt. Ipſe autem dicitur patronus quaſi pater. Iſti ergo clientes patrono in magiſtratus petitione ſuffragãt̃. NECeſſitas. mors qua nihil magis neceſſariũ eſt. AEQua lege. paribus cõditiõibus. Eodẽ eni ſe pacto ſe habet erga inſignes et potẽtes quo erga obſcuros et infimos.

> Arbuſta ſulcis: hic generoſior
> Deſcendat in campum petitor
> Moribus hic meliorq; fama.
> Contendat: illi turba clientum
> Sit maior: æqua lege neceſſitas

Sortitur inſignes:& imos.
Omne capax mouet urna nomẽ
Diſtrictus enſis cui ſuper impia
Ceruice pendet:nõ ſiculæ dapes
Dulcem elaboraũt ſaporem.
Nõ auium cytharæq; cantus
Somnum reducent:ſomnus agreſtiũ
Lenis uirorum:nõ humiles domos
Faſtidit:umbroſamq; ripam
Non zephiris agitata tempe
Deſiderantem quod ſatis eſt:neq;
Tumultuoſum ſollicitat mare

SORTITVR. ſorte ſummit. Sortiri enim ſorte accipere eſt. VRNA. tranſlatio a iudiciis romanis: ut in ſuperioribus demonſtratũ eſt. Sic Virg. Vrnã mouet ille ſilentum conciliumq; uocat. DIStrictus enſis. Ex uita Dionyſii ſyracuſani exẽplũ ſumptũ eſt. Refert enĩ Cicero huic tyranno familiarẽ fuiſſe Damodem: ꝗ illius diuitias atq; opes uehemẽter admirabatᷣ: illumq; fęlicẽ putabat. At Dionyſius ꝗ ſibi ſuarũ curarũ et timorum conſcius eſſet: Vis ne inquit Damodes ꝗ̃ fęlix ſit uita tyrannica deguſtare: et cum ille annuiſſet: iuſſit hominẽ in ſtrato purpura atq; auro exornato recũbere: epulaſq; regio luxu inſtructas apponi: et uina pretioſa ꝓmi: adeſſeq; ꝗ illi adminiſtrarẽt pulcherrimos pueros: adeo ut feliciſſimum illis rebus ſe putare Damodes poſſet. Verũ eodem tẽpore ex laquearibus triclinii nudũ acutũq; enſem equina ſeta alligatum ſupra diſcumbentis caput pendere curauit. Maximo timore p̄ oĩa tẽporis puncta afficiebatᷣ Damodes: ne in caput ſuũ decideret enſis. Itaq; neq; ex apparatu rerum neq; ex ſuauitate epularũ uoluptatẽ ullam capere popoterat. Nõ pulchros illos adminiſtratores reſpiciebat: nec plenum artis argentũ. Deniq; nõ iam manũ in menſam porrigebat: Quin et coronę e capite defluebant. Exorauit poſtremo tyrannũ ut abire liceret: ꝙ iam beatus nollet eẽ. Hac ergo rõne oſtendit Dionyſius non poſſe beatum eſſe cui ſemper aliquis immineat. Optime ergo poeta ait ꝙ dapes ſiculę.i.a tyranno ſicilię paratę non elaborabunt dulcem ſaporem ideſt nullo labore erunt ita inſtructę: ut dulcem ſaporem exhibeant illi cui enſis diſtrictus pẽdeat ſuper impia ceruice: ideſt cui impio ſemper timor immineat. Neq; etiam cantus cytharę aut auium reducet illi ſomnum: quem curę ab eo pepulerunt. Suauiſſima enim res ſomnus eſt: et a natura animanti attributuſ: ut quietem ſummat: et mẽbra labore feſſa refocillet: atq; corroboret. Eſt autem ſomnus congregatio caloris naturalis ad interiora cauſatus: ex uapore p̄ calorem cordis eleuatum ad cerebrum et per cerebrum frigefactum. Hic enim uapor ſic frigefactus obſtruit meatus uirtutis ſenſitiuę: p̄ quos eã cor fons omniũ ſenſuum dirigit atq; educit ad mẽbra ſenſuum externorum. Iure ergo Virgil. Somne ꝗes rerum placidiſſime ſomne deorum. SOm. ag. l. u. nam agreſtes paruo cõteti: atq; ab omni ambitione et auaritia procul non afficiuntur iis curiis: quibus ſomnus tollitur. VMBroſam q. r. nã ſuauiorẽ ſõnũ ĩ duris ſtratis et ſub umbra recubãtes capiũt ꝗ̃ magni p̄ncipes in lectis purpuratis. NON Zephyr. i. ſomnus agreſtium non faſtidit tẽpe: ſed ſummopere deſiderat. DESIDerantem q. ſ. e. Snia eſt ꝙ neq; marina tẽpeſtate mouetᷣ ꝗppe: ꝗa nõ ſit nauigaturus homo deſiderans quod ſatis eſt: nec rurſus ſolicitatᷣ: ſi fructus ſuorũ agrorũ nõ copioſi ꝓueniant: Quippe ꝗ nõ multis egeat: cũ ſibi p̄ua ſufficiãt. TVMultuoſum. ęſtuoſum: nam uidetur tumultus in aquis ita ſurgere cum fluctus in mari concitantur.

ARCTVRI Cadentis.nam ĩ occaſu huius ſigni inſurgunt tempeſtates:ut ĩ ortu hędi. Signum enĩ cęleſte eſt:quam capram appellãt. Ferũt enim capram hãc Solis filiã fuiſſe ait Muſeus et tam atroci aſpectu ut illo territi gigantes tellurẽ matrem orarũt:ut illam intra ſe abderet. At tellus ĩ antro cluaſam amalthcę cuſtodiendam dedit. Sed capra ifantẽ Iouem cura amalthcę nutriuit. Inde cũ aduerſus titanas inermis pugnaturus eſſet:eius pellẽ pro ſcuto geſſit:quo terrore illos in fugam uertit. Poſt partam uero uictoriam capram in uitã reduxit:aliaq3 pelle tectã et imortalitate donatã aſtris intulit cum eius hędis. Capram Erithonius ĩ humero:hędos ãt in brachio portat. Hoc ſignũ in ſuo ortu tẽpeſtates excitat. Virg. Prçterea tam ſũt arcturi ſydera nobis Hędorũq3 dies ſeruandi et lucidus anguis. FVNdus mẽdax. quoniã nõ correſpondet i fructibus q̃tũ a principio demonſtrabat. ARBORE nunc culpante nunc aquas.i.pluuiaſ. ET Nũc ſy. tor.r.caloreſ prouenĩetes e ui ſyderũ:q ẽt flumina cõtrahũt: Nã aut nimiis pluuiis aut nimia ſiccitate fructus ante maturitatẽ ex arboribus decidũt maxie aũt oliuę. PISces.eos uitupat q ędificando i mari illudq3 occupando faciunt:ut piſces ſentiãt ęquora eẽ cõtracta ideſt anguſtiora reddita propt̃ moles iactas i altum:ideſt propter fundamenta iacta:quibus moles et magna ędificia ſubſtententur. IN ALTVM:i. ĩ profũdũ mare: Neq3 enĩ terra cõtenti ſũt:ĩ qua ędificent:neq3 uadis marinis: Sed uolũt in ꝓfundo. FREquens redẽptor. incertũ an multi ſint redẽptores:q hoc faciãt :ut dicimus frequentẽ ſenatũ.i.multos ſenatores:an ad iterationẽ referat᷑:ut ſit frequẽs ꝓ frequẽter. Redẽptor ille ẽ:q accepta quã pacti ſunt pecunia aliq̃d faciẽdũ ſuis ſũptibus ſuſcipit. CEMenta.ois rudior materia qua parieteſ cõſtruũt᷑. Nã ut ẽ apđ Vitruuiũ ędificat᷑ aut ope lateritio aut cemẽto aut ſaxo q̃drato. HVC .ſ.in hoc altũ mare. FAStidioſus terrę d. nã niſi terrã faſtidiret i aq̃s nõ ędificaret. QVod ſi. cõcludit ſi timor et cęterę pturbationes pſecũt᷑ nos quocũq3 accedimus neq3 diſcedũt a naui:ſi illã igrediamur:neq3 ab equo:ſi illum aſcẽdimus. Si ẽt nec purpura nec pulchri lapides neq3 unguẽta neq3 uina dolorẽ dimouere a nobis poſſunt:q̃d opus ẽ tã ęgregiis ędificiis. ACHemeniũ coſtũ. unguẽtũ ex coſto quo pſę quos achemenios iã uocari ſupra oſtendimus uehemẽt᷑ delectãt᷑. COStum. int᷑ arbores aromaticas ponit᷑. Radicẽ hẽt guſtu feruentem odore eximio. In frutice nulla eſt

Nec ſæuus arcturi cadentis
Impetus:aut orientis hędi:
Nõ uerberatę grandine uineæ
Fundusq3 mendax arbore nunc aquas
Culpante:nunc torrentia agros
Sydera:nũc hyemes iniquas
Cõtracta piſces æquora ſentiunt
Iactis in altũ molibus:huc frequẽs
Cementa demittit redemptor
Cũ famulis:dominusq3 terræ
Faſtidioſus:ſed timor:& minæ
Scandunt eodẽ quo dominus:neq3
Decedet erata triremi
Poſt equitẽ ſedens:atra cura
Quod ſi dolentẽ:nec phrygius lapis
Nec purpuratum ſydere clarior
Delinit uſus:nec falernæ
Vites:achemeniumq3 coſtũ

utilitas. Plinius duo eius genera ponit: Sed nigrū melius ꝙ cādidans eſſe aſſerit. INVIDendis. qa ex iis citatᷣ inuidia. NOuo ritu. qa ſolemus magis laudare ea: quę noua forma ędificantᷣ. ATrium. ꝑma domus ps erat apud ꝑſcos: In quo: ut ait Cato: apto hoſtio ut a ꝑtereuntibus cōſpici poſſent epulabātᷣ ꝑſci: et duo tantū fercula adhibebāt. Quapp Iuuenalis ſuorū tēporū turpē luxū notans cōtraria induxit interrogās Quis fercula ſeptem ſecreto cęnauit auus. In eadē etiā pte domus et pecunias et reliqua ꝑtioſiora ſeruabāt: Seruosq; quibus tāꝙ fidelioribus cuſtodiā earū rerū cōmittebāt atrienſes appellabāt: Vt apparet apud Plautum in aſinaria. Virgil. quoq; his uerſibus idē oſtendit Dardanio anchiſe armiger ante fuit: fidusq; ad limina cuſtos. i. atriēſis ſeruus cū atriū iuxta limē ſit. Dicitᷣ āt atriū quaſi atrum: qa ex fumo culinę nigreſceret. CVm ualle ſabina. cū uilla mea ꝙ modica et frugi in ualle ſabina eſt. OPEroſiores. i. maiori artificio paratas: opa eni labor eſt: et oia ꝙ maiori artificio parātᷣ elaborata dicuntᷣ Virgil. Arte laboratę ueſtes.

Cur inuidendis poſtibus & nouo
Sublime ritu moliar atrium?
Cur ualle permutem ſabina
Diuitias operoſiores?

AD AMICOS ODE. TRICOLOS

a Nguſtam amice pauperiē pati
Robuſtus acri militia puer
Condiſcat: & parthos feroces
Vexet eques metuendus haſta
Vitamq; ſub diuo: & trepidis agat
In rebus: illum ex mœnibus hoſticis
Matrona bellantis tyranni
Proſpiciens: & adulta uirgo

ANGVSTAM AMICE Pauperiem pati. Iam in ꝑncipio huius tertii libri propoſuit ſe ea cantaturū ꝙ et ſi a uulgo abhorrerent: utiliſſima tamen eēnt ad tenerā ętatē bonis moribus informādā. Admonet ergo pueritiā: ut a ꝑma ętate i laboribus atq; parſimonia uiuere aſſueſcat: ut inde fortitudinē animi et tēperantiā ſibi cōparet: Optima. n. uirtus eſt tēperantia: et quę iure optimo prudentię cuſtos appellari poſſit. Quapp gręci hanc uirtutem ſophroſinen. i. prudentię cuſtodem dixerūt. ANguſtam. cuius contrariū eſt copioſum: ergo difficilem. Hinc Seneca Facilius ē laudare paupertatē ꝙ ferre. ROBuſtus puer. q. d. ꝙ ēt in tenera ętate et molliuſcula duriora ferre poterit: ſi aſſueſcat egeſtati et labori militari. Adeo i teneris aſſueſcere magnū eſt: ut ē apud Maronem. Quin et lygurū fortitudinem et robur hinc ꝓbat: cum dicit. Aſſuetumq; malo lygurē. CON Diſcat. quaſi una et diſciplinā militarē: et difficultates pati addiſcat. Quod maiores factitaſſe Saluſtius ſcribit. Iuuētus ſimul ac belli patiēs erat i caſtris p laborē uſu militiā diſcebat. SVB Diuo. extra tectū. TREPidis. pp ꝓpinqtatē hoſtiū. ILLum ex m. locus artificioſus ē: Nā cū ſeueriora huiuſcemōi ꝑcepta ſint: conatᷣ illa uarietate quadā et iocūditate mitigare: atq; exornare. Precipit igitur: ut ſemper adeo inter primos pugnet: ut etiam ſuis ęgregiis facinoribus coniugi et liberis inimici regis et cognitus et formidabilis ſit ita ut et matrona: ideſt coniunx tyranni: et uirgo adulta. i. filia ſuſpiret propter timorem: Timet enim illa genero: hęc ſponſo: ne forte ille ignorans uirtutes huius romani militis et rudis agminum: ideſt rei militaris i nſcius laceſſat illū: quē comparat leoni: qui ira pcitus ferat p medias cędes.

RVDIS AGMINVM. ignarus militię: ergo p̄ſtat a p̄ma ętate imbui diſciplina militari: ſine qua nec thoſtē ſupare: nec ſe tutari poterit. DVLce et dec. cōfutatio duplex ē. Nā cū oſtendiſſet aſſueſcendū eſſe militię: confutat eos: q cōtraria ſentirent: quoniā ſępe cędes ex bello ꝓueniunt. Confutat ergo dupliciter: p̄mo quoniā ſuaue ſit pp imortalem gloriam ꝓ patria mori: deinde ꝙ ſtultum ſit talē gloriā pp mętum mortis refugere: quando quidem nihilominus paulo poſt moriendū ſit. POPlitibus. poplites ligamenta genu: q̄ quoniam nerui ſūt et robur et imbecillitatem pro eorum qualitate afferunt. VIRTVS. ſententia ex media phia. Nam uirtus ſemp magiſtratus honoresq; oēs meret': Vnde eſt neſcia repulſę: Nam q̄uis homines illam non honorent: tamen ſemper digna eſt honoribus. Quapp cōcludūt i ſuis paradoxis ſtoici omnes ſapientes eē reges: eſſe dictatores: eſſe conſules etiā ſi populus tales honores illis nō demandet: nō igit' patitur repulſā. Qd̄ Cato ille uticenſis animaduertēs etiam ſi magiſtratū quē petierat nō eēt aſſecutus: tamē ſe illo dignum exhibuerat: nullā ſe repulſam paſſū exiſtimauit: aſſerebatq; amicis eſſe illam rem ignominioſam populo: qui non recte iudicaſſet: non autem ſibi qui recte petiſſet ſordide ignominioſę non uirtuti: ſed illis qui iuſte repulſam ſunt paſſi. IN

Suſpiret. heu ne rudis agminum
Sponſus laceſſat regius aſperum
Tactu leonem: quē cruenta
Per medias rapit ira cedes.
Dulce & decorum eſt ꝓ patria mori.
Mors & fugacē perſequitur uirum
Nec parcit imbellis iuuentæ
Poplitibus timido ue tergo.
Virtus repulſæ neſcia ſordidæ
Intaminatis fulget honoribus
Nec ſumit aut ponit ſecures
Arbitrio popularis auræ
Virtus recludēs immeritis mori
Cælum negata temptat iter uia
Cetusq; uulgares: & udam
Spernit humū fugiente penna.

TAMINATIS. incorruptis. Dictum autem ē quid ſit contaminare. NEC Summit. putat uulgus ꝙ qui magiſtratus petunt: eos accipiant: aut deponant: ut eſt illis aut maior aut minor fauor in populo. At philoſophus ſolos ſapientes eos cenſet accipere: etiam ſi denegentur a populo: ſtultos autem nunquam accipere: etiam ſi a populo conferant'. Indoctum enim uulgus honorem: qui uirtutis premium eſt: immerenti tradere non poteſt: ſed inſignia honoris dare poteſt: quę perſępe ad indignos tranſferuntur.. AVRAE. fauoris Virgil. Nunc quoque iam nimium gaudens popularibus auris. SECVRES. conſulatus aut dictaturas aut p̄turas: quarū inſignia ſunt ſecures et faſces. VIRtus recludēs. i. apiēs cęlū. IMMERitis mori. i. illis quorū fama nō ſit moritura. Nā iſtis tribuūt' ab hoibus diuini honores: et ut dii colunt': quēadmodū de libero patre et de hercule decretum ē. TENTat ire uia. negata. ſ. homini: Quia aggredit' ea quę aut ſupra humanas uires ſunt: aut uehementer ardua homini. ET SPERNIT Cętus u. q. d. quę communia et uulgata ſunt. HVMVM. res terrenas: quia querit diuina et imortalia. FVGiente. uelociſſime labente.

EST ET Fidel.t.ſ. Laudauit uirtutem.i.fortitudinem: Nam et ſi oés rectos animi habitus uirtutes appellemus: tamen ꝓprie uirtus eſt fortitudo: Nam a uiro uirtus dicit̃: Virũ aũt hominẽ prę̃ſtanti excellentiq; animo nuncupamus. Dicit̃ etiam uirtus uis illa qua res cuius eſt uirtus perfecta reddit̃: Cicero in quinto de fi.b.e.m. Atqui in ſenſibus eſt ſua cuiq; uirtus. Laudauerat ergo fortitudinẽ: Nunc laudat iuſtitiam et fidem: q̃ totius iuſtitię fundamẽtũ eſt. QVI Cereris ſacrum. ponit hęc ſacra pro omni arcano. Nam eleuſine ſacra nefas erat nõ initiatis ꝓdere. SVB IISDem t. ſub eo dẽ tecto. Snia eſt: neq; mecũ habitabit: neq; una nauigabit. Nam pſę̃pe euertit aut domũ aut nauigium deus: ut puniat ſcę̃leſtum: qui ibi ſit. Vnde neceſſe ẽ ꝙ et qui boni ſunt: cũ illo pereant. TRABibus. ꝓ tecto poſuit. PHASELVM: fluuiale nauigiũ eſt. Vnde et circũpictis uehit̃ ſua rura phaſelis. INCeſto. ſcelerato: poſuit ãt ſpẽm uitii ꝓ omni uitio Inceſtum ãt omnẽ icõceſſum cõcubitũ appellarũt. Dicũt.n. ceſton cingulũ eẽ: quo Venus cõceſſas nuptias adiens utitur. INTegrũ. innocentẽ: Sic ſupra iteger uitę ſ.q.p. RAro. q̃uis pęna nõ ſtatĩ ſceleri paret̃ nõ tamẽ pp morã tollit̃. Ipã.n claudo pede ſeq̃t̃ ſcę̃leſtos ſed tamẽ nõ d̃ſerit: donec cõſeq̃t̃.

Eſt & fideli tuta ſilentio
Merces: uetabo qui cereris ſacrum
Vulgarit arcanæ ſub iiſdem
Sit trabibus: fragilemq; mecum
Soluat phaſelon: ſæpe dieſpiter
Neglectus inceſto addidit integrũ
Raro antecedentem ſcę̃leſtum
Deſeruit pede pena claudo.

AD MVSAS DE AVGVSTO STOICE IVSTITIAM LAVDAT.

i Vſtum & tenacẽ ꝓpoſiti uirum
Nõ ciuium ardor praua iubentium
Nõ uultus inſtantis tyranni
Mente quatit ſolida: neq; auſter
Dux inquieti turbidus adriæ

IVSTVM ET TE Tenacem ꝓpoſiti uirũ. Oſtendit q fructus: et quę p̃mia ꝓueniant ex eo uitę genere: in q̃d hactenus p̃cepta dederit: et eos q huiuſcemodi uitę aſſueti habitũ cõtraxerint nullo terrore ad uitia impelli poſſe. Refertq; multos uiros his uirtutibus ad cę̃lũ aſſumptos eſſe. Laudauerat iuſtitiam et fortitudinẽ: nunc quid ex illis aſſequamur oſtendit. TEnacem.i.fortem et cõſtantem: et in propoſito perſeuerantem. Nam fortitudinis ptes ſunt Conſtantia: Confidẽtia: Magnanimitas: Perſeuerantia: Patientia: Magnificentia et Securitas. Verũ magnanimitatis ptes ſunt Dignitas et Liberalitas. Magnificentię uero Gloria: Amplitudo: Studiũ et Exercitium: ergo tenacem propoſiti intelligit perſeuerantem. Eſt autem perſeuerantia quam fortitudinis partẽ eſſe poſui in re bene conſiderata ſtabilis ac perpetua manſio. Eſt autem ordo quod neq; ardor ciuium.i.p.nec uultus inſtantis tyranni quatit a mente ſua ſolida uirum.i.et t.p. ARDOR. ardentiſſima quę̃dam cupiditas: qua etiam bonos ad turpia impellere uolunt. NEC VVLTus. quaſi ſę̃uitia: quam in uultu oſtendit. QVatit.q.d.ne dum deiiciat: ſed ne quatit quidem. MENTE SOLIDA.i.a bene conſtabilito inſtituto.

IOVIS Ful .ſed de iouis fulminibus diximus ſuo loco. Snĩa eſt nihil unq̃ futurum tam horrẽdum: quod illum a uita recte inſtituta dimoueat: neq; ſi mũdus ruat expaueſcet illius ruinã. HAC Arte p. oſtendit exẽplis hoĩes uirtute et iuſtitia inter deos eſſe relatos. Nã de Polluce hiſtoria: ut iam demonſtrauimus: habetur: quia mare pyratis infeſtum pacarit diuinos honores meruiſſe. ET Vagus hercules. hũc etſi thebanũ ex Alcmena Iouis filiũ fingant: tamẽ illi omnia tribuunt: q̃ ęgyptius Hercules factitauit. VAGus. cõueniens ſibi epythetum. Nã iubente Euryſtheo diu latius q; ad uaria mõſtra domãda uagatus eſt. Sic Virg. Nec uero alcides tantũ telluris obiuit. INNIXus. uehemẽter nixus. IGNeas. ſyderibus micanteſ. PVRPureo. pulchro et quaſi diuino. NECTAR. potio diuina ẽ. RECumbens. diſcumbens: Nã uoluit antiquitas duplici uia homĩes reddi deos lecti. ſ. aut menſę participatione. De mẽſa apparet apud çolum uirgilianũ Tu das epulis accumbere diuũ. De utroq; i buccolicis Nec deus hũc menſa: dea nec dignata cubili eſt. De baccho uero eadẽ repete quę iam dcã ſunt. INDocili. indomabili: nã brutũ indocile dicimus quando imperio hũano nõ paret: ergo indocili ſuaptę natura: ſed iuſſui dei tamẽ paret. HAC. repetitio ẽ: hãc eni dictionẽ ter initio clauſulę ponit. Dãt ãt poetę tygres baccho: uel ad oſtendẽdã herois uirtutẽ qua ẽt efferatiſſima et natura indomabilia domuerit: uel ut his feris notet̃ efferitas ebriorum. QVIRinus. magni artificii: ſed nec minoris cõſilii poeta Auguſtũ Romulũq;: a quo Auguſtus originẽ ducit: non ſolũ laudat: uerũ ita laudat: ut adulatiõis ſuſpitionẽ dimoueat. Nã p q̃dã inſinuationẽ ſimulat ſe i cõe uirtutẽ laudãdã ſuſcepiſſe: ac mox ĩdo exẽpliſ nitit̃ dmõſtrare ſe coactũ eẽ: ut illos heroibus aſcribat: ut caſu potius q̃ electiõe hoc agi uideri poſſit: Nã q̃to magis adulãdi ſuſpitio amouet̃: tãto magis laus creſcit. QVirinus. romulus. Hoc ãt totũ figmentũ et nouũ eſt: et a poeta excogitatũ. Nã cũ miro artificio pcedat in iis q̃ ad hiſtoriã ptinẽt: non tamẽ ſe poetã eẽ obliuiſci oportuit. Fingit tamẽ q̃ ab aliis figmẽtis nõ abhorreant Romulũ eẽ ad cęlos euectũ iam placata Iunone: q̃ troianis: et iis q a troianis fluxerãt: hactenus inimica fuerat. MArtis e. nõ imerito et qa martis filius fuerat: et qa rebus bellicis claruerat. FVGit ac. fugit infernũ: qa int̃ deos relatus ẽ: quod ut docet Liuius ẽt poſt mortẽ ſuam uulgo creditum eſt. Poſſumus etiam dicere q̄ ex platonicorum ſententia locutus ſit poeta: qui uolunt animos eorum qui pie caſteq; uixerint: et bene d mortali genere meriti ſint ſeq; puros conſeruauerint nullo ſcelere infecti q̃primum ex corporibus exceſſerint ad cęlum in ſuam originem reuerti. Qui autem iis ſcęleribus infecti ſunt: quę tamen purgari poſſint: eos poſtq tẽpore debito p oĩa inferorũ flumĩa lõgo circuitu ſepius deuoluti fuerit: tũc demũ inde liberari. Qui ãt tam magna tamq; tetra cõmiſerũt flagitia: ut nullo piaculo

Nec fulminantis magna manus iouis
Si fractus illabatur orbis
Impauidum ferient ruinę
Hac arte pollux & uagus hercules
Innixus arces attigit igneas
Quos inter auguſtus recumbens
Purpureo bibit ore nectar
Hac te merentem bacche pater tue
Vexere tigres indocili iugum
Collo trahentes: hac quirinus
Martis equis acheronta fugit

purgari poſſint: eos ĩ ęterno ſupplicio apud inferos detineri ſcribũt. GRATum. rem gratam: Nam pgratũ diuis fuit: cũ in eorũ ſenatu i conſultationẽ ueniſſẽt: eſſet ne recipiẽdus romulus: Quoniã iuno hactenus aduerſa troianis nũc reconciliata ſe beneuolente id agi demonſtret. IVDEX. ſ. paris: et quaſi hironice ꝓtulit: cũ nõ uideat̃ dignus uocari iudex: q ita iniq; iudicauerit. FATalis. exitialis patri patrięq; ſuę. ET MVLier pegrina. et hoc cũ ſummo ſtomacho ꝓnuntiauit. Oſtendit eni ſolũ Paridẽ pp raptã Helenã cauſam exitii troiani fuiſſe: et ſimul ne mi nuat̃ ignominia ex nobilitate eorũ q uicerũt nõ dicit a mille nauibus et a nobiliſſimis duci bus fuiſſe euerſam troiã: ſed ab uno ciue et a muliercula pe regrina: quaſi parum pudica: Nã ignominię dat̃ mulieri: q̃ mutat patriã. Quapp et Terẽ tianus ille parmeno cũ Thais dixiſſet matrẽ ſuã ſamiã fuiſſe et rhodi habitaſſe pp eam quã dixi cauſam tacere ſe poſſe re ſpondit. VERTIT. funditus eruit. ILION ILION. ſic eni nominabat̃ urbſ: q̃ in troia regione phrygię fuit. Conge minauit aũt ex ingenti lętitia: Nã ut cũ ſtomacho paridẽ ini quũ in ſe iudicem ꝓnuntiauit

Gratum elocuta conſiliantibus
Iunone diuis: ilion ilion
Fatalis inceſtusq; iudex
Et mulier peregrina uertit
In puluerẽ ex quo deſtituit deos
Mercede pacta laumedon: mihi
Caſteq; damnatũ mineruæ
Cũ populo: & duce fraudulento
Iam nec lacenæ ſplendet adulteræ
Famoſus hoſpes nec priami domus
Periura pugnaces achiuos
Hectoreis opibus refringit.

ſic urbis exitiũ nõ ſine uoluptate meminit. EX Quo d. d. Fabulant̃ eni dirutis męnibus troianis ab Hercule pactũ fuiſſe Laumedontẽ ſe ingenſ auri põdus Meptunno Apolliniq; daturũ: ſi illi męnia reſtaurarent: ac deinde ope abſoluto pacta mercede deos defraudaſſe: Quod nõnulli ad hiſtoriam referũt. Dicũt eni cum deeſſet pecunia ad reparandos muros regẽ eam q̃ in tẽplo Apollinis et Neptunni ſacra eẽt aſſumpſiſſe: diis pollicitũ breui ipſã repoſiturũ: nec tamẽ repoſuiſſe: Quod piuriũ ita deos cõmouit: ut accedẽtibus deinde no uis iniuriis in Iunonẽ Mineruãq; iniquitate iudicii a Paride illatis illi urbẽ Iunoni Mi neruęq; dãnarint. Ordo ẽ: Iudex fatalis et inceſtus. i. pollutus Helenę adulterio et m. p. uertit i puluerẽ. i. in cinerẽ. Ilion il. dam. mihi et c. mi. ex quo laom. deſtituit d. m. p. IAM NEC. q. d. remitto inimicitias iis q a troia originẽ ducũt: qa iam abunde ulta ſum paridẽ et exultanter atq; amare. IAM Nõ ſplendet. ut demonſtret hominẽ luxurioſũ culturę cor poris: et nõ uirtutibus operã impẽdiſſe. FAMoſus hoſpes. q. d. infamis apud oẽs gentes propter uiolatum hoſpitium quo liberaliter a Menelao ſuſceptus erat. Famoſus enim plu rimum Laumedon rex troianus quintus fuit a Dardano. Fuit enim filius Trois: et ille Erithonii: quem Dardanus ex candauia genuit. Hic deos: ut dixi: mercede pacta defrauda uit: proptereaq; apud Maronem ſcriptũ eſt Laomedonteę luimus periuria gentis. NEc p. d. p. quaſi dicat ipſa peritura periit: neque potuit ab Hectore defẽdi. DVCTVM. in plu res annos prolatum. q. d. quicquid temporis durauit bellum troianum: id omne adſcri bendum eſt non uirtuti illorum: ſed noſtris ſeditionibus: Nam partim deorum etiam tro ianis fauit: ut eſt apud Homerũ et Virgil. qui ſi omnes in pęnam ſcęlerum eorum conſen

ſiſſent:ſtatim actum fuiſſet de troia. Quapp ego iam ulta nõ ulterius pſequar iniurias: ſed redonabo romulũ nepoté troianorũ ex ilia: q̃uis illũ oderim marti filio meo: et patri ſuo. Dicimus át redonare et cõdonare aliqué alicui: cũ ei a quo ſiue ſupplicium ſiue ultionem ſumpturi ſumus: illius cauſa iniurias remittimus. Nam eam pęnam quę nobis debebat gratis remittimus: ergo donamus. ADSCRIBI. annumerari: tranſlatio a ciuibus qui in coloniam aliquam mittuntur: ii enim adſcripti dicũt. QVIETIS. ex profunda theologia promptum: Nam ſolius diuinitatis quies eſt: creaturarum aũt motus. Optime ergo Boetius d Deo. Stabiliſq; manens das cũcta moueri. DVM LONGus p. Modo magnũ maris ſpatium intercedat int Romam et Ilion permittá eos regnare. DVm priami. p. q. b Modo ita deſertũ ſit ilió: ut ferę in diruto ſepulchro audeant ſua cubilia ponere et ipųne. i. nemine prohibente non prohibebo romam imperiũ per uniuerſum orbem propagare. Locus autem ſumptus eſt xe Ennio. Ille enim deſcribit in ſecundo bello punico Iunonem reconciliatam Romanis cartaginem deſerere. REGNANTO. tanquam legé conſtituat tempore et modo legum latorum uſa eſt. PRIAmi p. nã neminem magis oderat q̃ Paridem: et qui illum produxerat Priamum. BVSTO. buſtum proprie locus eſt: in quo defunctus eſt combuſtus et ſepultus: diciturq; buſtum quaſi bene uſtum. Vbi autem combuſtus ſolum é: et alibi ſepultus: is locus ab urẽdo uſtrina uocatur. Sed modo buſta ſepulchra uocamus. TRIVMPHATIS. uſurpauit participium paſſiuum a uerbo non paſſiuo. Non enim dicimus triumpho medos: ſed triumpho de medis. Idem fecit et Virgil. Ille triumphata capitolia ad alta corintho. EVROPEN. actus gręcus. LIQVOR. mare quod ab occiduo occeano irrumpens europá ab aphrica diuidit. NILVS. de cuius origine multa fabuloſa referunt. TVMIDVS. qa diebus canicularibus cõtra reliquorũ fluminũ moré ita turgeſcit ut ęgyptũ exũdet. RIGAT Arua, unde alibi Et uiridem ęgyptum nigra fęcũdat harenã.

Noſtriſq; ductum ſeditionibus
Bellũ reſedit: ptinus & grauis
Iras: & inuiſum nepotem
Troica quē peperit ſacerdos
Marti redonabo: illũ ego lucidas
Inire ſedes: diſcere nectaris
Succos: & aſcribi quietis
Ordinibus deorum patiár
Dum lõgus inter ſæuiat ilion
Romãq; põtus qualibet exules
In parte regnanto beati:
Dum priami paridiſq; buſto
Inſultet armentum & catulos feræ
Celent inultæ: ſtet capitolium
Fulgens: triumphatiſq; poſſit
Roma ferox: dare iura medis
Horrenda late nomen in ultimas
Extendat horas qua medius liquor
Secernit europen ab afro
Qua tumidus rigat arua nylus.
Aurum irrepertum: & ſic melius ſitũ

FORTIOR.hęc ĩ ore iunonis uera ſonãt: Nã pͥſci romani his moribus fuerũt: Fortior ergo.i.cõſtãtior ſpnere aurũ. IRREPertũ.q.d.q̃uis illis offerat᷑ qcq̇d auri intra terrã latet: qđ multo plus eſt q̃ quod apparet: Et ẽ ex ſnia Curii: q ſãnitibus reſpõdit nolle romanos: ſed iperare poſſidẽtibus aurũ. Vaticinat᷑ igit᷑ priſcã illã ſeueritatẽ: q̃ adhuc futura erat OMNE Sacrum.ſnia eſt: ꝙ melius ſit ſpernere aurum q̃ cogere.i.congregare in uſus humanos: Quoniam qui congregant: rapiunt etiam ſacra. Nam non congregant niſi auari: et auari nulli rei parcũt DEBacchentur ignes. iuxta torridã zonã Vir. Quarũ quę media eſt non eſt habitabilis ęſtu. QVA Nebulę. plagam ſeptentrionalem intelligit. DICO.quaſi cõfirmo et ſancio. Et poſuit hoc poeta ad excuſationẽ romanorũ: q antiquã patriã cõtẽpſiſſe uidebant᷑. NIMIVM Pii. nã nimia fuiſſet pietas: ſi illis eẽt nocitura. FIDEntes rebus.i.fretis potentiſſimo impio. AVitę.q̃ ueſtrorũ auorũ ubrs fuit. TRoię.interdicit non meliore fortuna renatũ iri troiã q̃ olim fuerit: ergo fortuna troię.q.d.mala fortuna. Sic Vir. Hac troiana tenus fuerit fortuna ſecuta. LVgubri al.infelici augurio. REITerabit᷑.iterum ſurget: hoc ãt fiet me duce. ME Coniuge.interpretatio ẽ color rhetoricuſ. Fit ãt quotiẽſ exprimimus quã ui ꝑnomẽ antecedẽs et quod põdus habeat. Sic Vir Aſt ego quę diuũ incedo regina iouiſq; et ſoror et cõiunx: TER Sir.finitũ numerũ ꝑ infinito ponit. AENVS.fortis infrãgibilis. AVCTOre phe.q.d.non ꝓderit neq; ſi a deo fiat: neq; ſi ex infrãgibili materia. MEIS Argiuis. nã argis colebat᷑: Vnde ſupra plurimus ĩ iunonis honorẽ aptũ dicet eqs argos: et Vir. Prima qđ ad troiã ꝑ caris geſſerat argis. VIRũm et p.maritũ et filios aut cęſos aut in captiuitatẽ abductos. NOn hoc iocoſe.profeſſionẽ fecerat minorũ rerũ et quę: et q̃ iocis magis q̃ ſe ueritate cõmendarentur. Quapp cum animaduertat ſe ad altiora aſcendiſſe admonet muſam: ut deſinat ſermones deorum referre. ET MAGNA MODis t.p.modeſtiſſime de ſe lõquit᷑. Nã qui magna paruo ſtilo canit; non modo nõ auget illa; ſed potius extenuat.

Cum terra celat: ſpernere fortior
Quã cogere humanos in uſus
Omne ſacrum rapiente dextra
Quicunq; mundo terminus obſtitit
Hunc tanget armis: uiſere geſtiens
Qua parte debacchentur ignes:
Qua nebulæ: pluuiiq; rores.
Sed bellicoſis fata quiritibus
Hac lege dico: ne nimium pii
Rebuſq; fidentes: auitæ
Tecta uelint reparare troiæ:
Troiæ renaſcẽs alite lugubri
Fortuna triſti clade iterabitur
Ducente uictrices cateruas
Cõiuge me iouis & ſorores
Ter ſi reſurgat murus æneus
Auctore phębo: ter pereat meis
Exciſus argiuis: ter uxor
Capta uirum pueroſq; ploret.
Nõ hoc iocoſe cõueniet lyræ.
Quo muſa tendis? deſine peruicax
Referre ſermones deorũ: &
Magna modis tenuare paruis.

DESCENDE CAELO:ET DIC AGE TIBIA. Videtur ad ſuperiora continuari:uel illis adnecti. Nam cęleſtia canere tentaſſet:hortatur muſam:ut iam deſinat: et prodigia quę puero ſibi euenerint canat. Deinde cum ſe exauditum putet:quoniam illarum cantū audiat:narrat a colūbis ſe olim lauro myrtoq; tectū:atq; ex apulia i ſabinos adductū: Quę illū lyricorū poetam futurum et amatoria ſcripturū indicant. Aſſeritq; illis ducibus nihil ſibi eſſe timendū: Oſtendit illas Octauianū bellis feſſum in ſuo antro recreare

AD MVSAS.

d Eſcende cælo:& dic age tibia
Regina lōgum calliope melos
Seu uoce mauis nunc acuta
Seu fidibus cythara ue phębi.
Auditis:an me ludit amabilis
Inſania:audire & uideor pios
Errare per lucos amene
Quos & aquæ ſubeunt & auræ
Me fabuloſe uulture in apulo
Nutricis extra limen apuliæ
Ludo fatigatumq; ſomno
Frōde noua puerum palumbes
Texere:mirū quod foret omnibus

DESCEnde c.q.d. res cęleſtes relinque. CALLIOPE hāc cū inuocat:cęteras omnes inuocare intelliges:ſi quę de muſis dicta ſunt:repetes: Sic et Vir. Et uos o Calliope precor aſpirate canenti: Eademq; rōne reginam dici cognoſces. AVDitis. exauditis me muſę Hoc aūt dicit:qa ſentit pręſentiam numinis: Niſi forte inſania amabili decipiat̄. AMABilis. nā et ſi ab huiuſcemodi inſania laudatur:tamen ſuaue ſit ita ludi. AVDIRe uideor. Nam pręſentia numinis furore percipitur. PER LVCos amęnos p. quos muſę habitāt. Rapiuntur enim aliquando in ſacris homines ex profundiori cogitatiōe ad tantum furore ut uidre et audire multa ſe putent. Eſt autem unus ex quattuor diuini furoris generibus a Platone poſitis:cui prępoſitum eſſe uult. AQVAE ET AVrę. nam et uenti ſuauiores in caloribus et perſpicui riui uehementer augent amęnitatem locorum. ME Fab. heſiodū qui et ipſe aliquid de ſe fingitur imitatus hęc cōminiſcitur. VVLTVre a. uultur in apulia mons eſt:de quo Lucanus Igne fouet terras ſimul et garganus et arua Vulturis et callidi lucent buceta matini. APVLIAE. nō regionis ſed nutricis nomē eſt. FABVLOSAE. nam nutricis eſt pueros fabellis oblectare. LIMEN. pro domo poſuit. FATIGATVM LVDO ET Somno. i. fatigatū ludo:quę defatigatio:ut eſt apud philoſophos:ſomnum prouocat. Labores enim exceſſiui:ut ait Albertus:prouocant ſomnum:quia per illos aperiuntur meatus:et calor naturalis exhalat: Vnde ne cor a calore penitus deſeratur natura inſtituit hanc quietem. Alii dicunt quod calor naturalis et internus adiutus ab externo q ex motu citatur:uehementius agit in nutrimento ad eleuandos uapores ad caput. PALVMBES. ſiluatici ſunt columbi domeſtici dicti a culminabus:in quibus frequentes ſūt NVTrix, in ſententia eduxerat eum in agrum ubi dormientem palumbes texerunt.

Ordo uero pal.tex.m.puę.fati.ludo et ſon.no.fr.extra limen.ap.nu.fab.in apulo uulture ideſt i uulture mótis apulię. NIDVM.acherontia urbs ꝑua eſt:et i mótibus poſita. Vnde illa nido optime cóparat imitatus Ciceroné:q ithacam Vlyxis patriá aſperrimis ſaxis táꝗ nidulú affixam dixit. Eſt át nó ꝓcul uenuſia. BAntinos.apulię eſt ciuitas bantina ſiue pá thia iuxta uenuſiam paſcuis abundans. HVMilis.qa i plano et depreſſo loco poſita é urbs VIPERIS. ſerpentibus:poſuit eni ſpém ꝓ genere. Verú ꝙ lauro tectus ſit:indicat poe tá futurú: Sed ꝙ palumbes te xerint aues Veneri ſacrę:et myrto texerint:ꝗ et ipa ſit ue neri dedicata:notat talé poetá amores cantaturum:et res ad uenerem ſpectantes. Addit ꝙ muſę illú a ſerpentibus ſerua runt:quo ſignificat doctrinam aduerſus inuidię morſus uale re. ANimoſus nó ſine diis. nó ſine diuino numine:aliter temerarius fuiſſet. VESta in fans. Ná niſi muſarú fuiſſet: poeta nó fuiſſet. FRigidú.qa i mótibus poſitú eſt: Sed et in fęminino ét genere ꝓfert̃:ut preneſte ſub ipa. Eſt át poeta rum ſeceſſu urbis uti:et i hye me aprica ut baię ſunt:i ęſtate mótuoſa incolere. Nec caret róne:qđ ſe in ſabinos ſublatú dicat:táꝗ ſi etiá id ꝓnoſticum fuiſſet illú męcenatis amicitiá acqſiturú:p quá ſabiná uillá ſúpturus eét. NOn me.oſten dit eos:ꝗ muſis amici ſút:illa rú tutela eripi ab omnibus pi culis. Cópone át uerba acies uerſa retro i philippis.i.confli ctus a brutianis apđ philippos acceptus non extinxit me ami cú ueſtris fontibus et choris: NEC Arbor deuota.i.exacrabilis. Sed et de pugna in phi lippis geſta:et de arbore iam accepiſti. PALINVRVS.ꝓmontorium eſt a Palinuro gu bernatore nauis Aeneę denominatú:qué illic ceſú eé teſtat̃ Virg. Locus nó ꝓcul helia ur be quę deinde uelia eſt dicta: Poſuit autem palinurum ꝑ tempeſtate:quam in mari ſiculo iuxta palinurum paſſus eſt. VTCunq;.quomodocúq; ſiue i ſecúdis ſiue i aduerſis rebus mecú ſitis:neq; tempeſtates marinas quas p boſphorum denotat:neq; in aquoſa et arrida itinera. ASSYRII.nam regio calidiſſima eſt. BRi.ho.f.hoſpites enim mactabant pro hoſtia:ait Acron. Sed noſtra etiam tempeſtate ſuperbiſſimi ſunt in ea inſula contra pere grinos:ſeq; ſolos homines putanteſ:reliquos pro brutis pene habent. De inſula iam dixi.

Quicunq; celſæ nidum acherontie
Saltus q; bátinos:& aruum
Pingue tenent humilis forenti
Vt tuto ab atris corpore uiperis
Dormirem & urſis:ut premerer ſacra
Lauroq; collataq; myrto
Nó ſine diis animoſus infans
Veſter camenæ:ueſter in arduos
Tollor ſabinos ſeu mihi frigidú
Preneſte ſeu tibur ſupinú
Seu liquidæ placuere baiæ
Veſtris amicú fontibus & choris
Nó me philippis uerſa acies retro
Deuota nó extinxit arbor
Nec ſicula palinurus unda
Vtcunq; mecum uos eritis:libens
Inſanientem nauita boſphorum
Tentabo & arentis harenas
Littoris aſſyrii uiator
Viſam britannos feros hoſpitibus

CONCANVS.genus hominum ſcythicum eſt:paſtoriam exercet:et ſanguine ex equini cruris uenis ſubtracto et lacti p mixto ueſcunt̃:ſeu pro poculis utunt̃ Virgil. Et lac concretum cũ ſanguine potat equino. Sunt qui credant hos etiam biſaltas uocari Virgil. Biſalte quo more ſolent acerq; gelonus cum fugit in rhodopen. SCYTicum amnẽ .q.d.extremas ptes ſcythiç:quç longç latçq; portendit̃. Intelligit aũt de tanai:qui ab extremis ryphcis ſub arcto conſtitutis oriens multas ſcytharum nationes irrigat:paludẽq; meotim facit:et ab aſia europam diuidit Quod uero a muſis Octauianũ recreari dicit:oſtendit pncipis ſapientiã:quã muſç per doctrinas uarias dant. FINIRe q.la.maxima laus in pncipe qui nulla alia cauſa bellum ſumpſiſſe uideat̃:niſi ut i pace liceret qeſcere. ANTro pierio.q.d. in ueſtra ſuauitate et amçnitate. Cõſtat ẽt Auguſtũ poeticç haud ignarum fuiſſe. LENe conſilium.nã humana et mitia et ab omni immanitate remota monet philoſophia. Quapp rectiſſime deliciç florẽtinç Baptiſtas albertus dictitabat id prçſtare litteras hominibus qđ aqua lupinis: Nam ut hoc leguminis genus aqua maceratũ omnẽ amarorẽ deponit:ſic pncipes bonarum artiũ ſtudiis dçliniti mitiſſime iuſtiſſimeq; eos q ſuç fidei commiſſi ſunt:ſemp regunt. Qđ noſtro hoc ſçculo in feltrano Federico parente tuo nõ ſine ſtupore tantas pncipis uirtutes admirãtes manifeſto cognoſcimus. Nec falſa ẽ diuini Platonis ſnia Beatas eẽ res quorum gubernatores philoſophent̃. Sed redeo ad rem. SCIMVS VT.ſapientiſſime docet muſas preualuiſſe aduerſus gigantes:ut oſtendat uires nihil ualere contra ſapientiam. Cum enim narret uictos a diis gigantes:et ſuppliciũ paſſus monet non oportere uires care re prudentia:ſed illa eas eſſe moderandas: Nam diis odio ſa ſemp eſt imoderata potẽtia. CAduco.nã caduca ſũt q̃ ſua ſpõte cadunt. QVI Terram inertẽ .p hçc oĩa oſtendit deos oĩa curare. INErtem.qa nõ mouet̃:pprie inertes dicũt̃ q nullis liberalibus artibus ualẽt: Sed p deſidioſo et pigro dicimus inertẽ. TRiſtia.ſi đ inferis itelligimus recte dictũ ẽ:oĩa.n.illic triſtia ſũt Vir. Triſtes ſine ſole domos loca turbida Si uero ĩtelligit đ regniſ hũaniſ:dixit triſtia:qa metu ſolicitudineq; ſẽp plena ſũt. VNus. nã diuina ſubſtãtia unica ẽ q̃ apđ nos i tres pſonas diſtincta ẽ: Apđ gẽtiles uero phõs tot pene noĩa hẽt:quot illius ſũt poteſtates:ergo nõ crediderũt plures eẽ deos:ſed eiuſdẽ dei plura poſuerũt noĩa. Turba ãt doctrinç ignara ex nũero nominũ numerũ deorũ iudicauit

Et lçtum equino ſanguine concanum
Viſam pharetratos gelonos
Et ſcythicum inuiolatus amnẽ
Vos cæſarem altum militia ſimul
Feſſas cohortes reddidit oppidis
Finire querentem labores
Pierio recreatis antro
Vos lene cõſilium & datis & dato
Gaudetis alme:ſcimus ut impios
Titanas:immanẽq; turbam
Fulmine ſuſtulerit caduco
Qui terrã inertem qui mare tẽperat
Ventoſum:& urbes regnaq; triſtia
Diuosq; mortalesq; turbas
Imperio regit unus æquo
Magnũ illa terrorem intulerat ioui

FIDENS IVVENTus.de gigantibus intelligit:quos fratres appellat:quoniã ex terra orti ſunt:quorum fabula iam enarrata é.Refert aût Heſiodus tellurem guttas ſanguinis quę ex amputatis celii uirilibus a Saturno i terrã fluxerunt côcepiſſe:et inde Erines et gigantes et eas nymphas quas melias appellât peperiſſe.Sût ergo fratres gigantes. SED QVID Typheus.enumerat ferociſſimos gigãtes:quos demôſtrat nihil ualuiſſe ſuis imanibus uiribus aduerſus ęgida palladis:qa ut dictũ eſt:nihil ualét uires contra ſapientiam. Nam uis expers côſilii ex ſe ipſa ruit Typheus:qué etiam Typhaoné nominant imaniſſimus gigas fuit. Hunc refert Lactantius ꝓuocaſſe Iouem i certamé de regno. Iuppiter illum fulmine ꝓſtrauit:Atque ęthnam monté ſup impoſuit: ut docet Ouid. Vaſta gigãteis iniecta é inſula membriſ. Hic flamam quã ex fulmine in ſe conceperat euomens montem côſumere nitiť. Virgil.tamen nô ęthnam ſed inarimé ſuper impoſitam dicit. Tum ſonitu prochita alta tremit durũq; cubile Inarime iouis iperiis impoſta typheo. Et Lucan. Conditus inarimes ęterna mole typheus. Minas uero et Porphyrion ét gigantũ noia ſunt. MINACI STatu. minaci pugna. Nam ſtare pugnare eſt: Vel minaci ſtatu.i.ingenti ſtatura:nã minari eminere é Virg. Geminiq; minanť in cęlũ ſcopuli. Hinc mine murorũ: uel quod haberet uim ſtatoriam horrendam:et nullis uiribus a ſuo ſtatu dimoueri poſſet. ENCELADVS. alius gigas:quem Maro ęthnę ſupponit Fama é enceladi ſemuſtum fulmine corpus Vrgeri mole hac ingentéq; inſuper ęthnã Impoſitam ruptis flamam expirare caminis. Et alibi Extremã ut prohibét cęo enceladoq; ſororem. Progenuit p.c.et.p.a AVDAX. quia contra deos inſurgeret. AVIDVS VVLCANVS. reſpexit ad naturam ignis:qui omnia exeſt Virgil. Ilicet ignis edax. ET NVNQVam p.a. Apollo quem ſemper arcum gerere fingunt. Hinc gręce αργυροτοξοσ.ideſt argenteum arcum gerens dicitur. CASTALIAE. fons in parnaſo eſt Apollini ſacer dictus a caſtalia puella. Hęc enim adamata a Phębo dum illius congreſſum fugit in fontem preceps dellata et nomen et uitam in eo reliquit. LYCIAE. ibi enim colitur:et reſponſa dat. Virg. Nunc licię ſortes:nunc ioue miſſus ab ipſo Interpres diuum fert horrida iuſſa per auras. Et alibi Qualis ubi hibernam lyciam xantiq; fluenta Deſerit ac delon maternam inuiſit apollo. In quo uerſu ſcribit Seruius Apollinem ſex menſibus hyemalibus apud pateras lycię urbem reſponſa dare. Vnde illum hinc patereum appellat:et totidem ęſtiuos in delo:ex quo delius diciť. NATALEM SILVAM. cynthũ deli môté i quo natus é.

Fidens iuuentus horrida brachiis
Fratresq; tendentes opaco
Pelion impoſuiſſe olympo
Sed qd typheus:& ualidus mimas
Aut quid minaci porphirion ſtatu
Quid rethus euulſisq; truncis
Enceladus iaculator audax
Contra ſonanté palladis ęgida
Poſſent ruentes:hinc auidus ſtetit
Vulcanus hinc matrona iuno:&
Nunq̃ humeris poſiturus arcum
Qui rore puro caſtalie lauit
Crines ſolutos qui lycie tenet
Dumeta:natalemq; ſiluam
Delius & pathereus apollo

VIS Con.ex. Aurea ſnia: Nāq̄to robuſtiores ſūt hoīes: tanto maiore opprimunt̃ ruina: niſi ualeant ſapientia: qua ſibi moderent̃. Contra qui uiribus moderant̃ adhibito conſilio et prudentia: eos deus ipſe iuuat: quoniā illi nō niſi iuſta tentant. Audaces aūt cum impia ſępe et nefanda moliant̃: debitas tandē pęnas luūt. CENTimanus .ꝓbat hoc exemplo gigantū: et eorum q maximis uiribus impie abuſi ſunt. Sed de Briareo iam dcūm ē. INTĒ Grę. inuiolatę. ORIOnis. et hoc in pte eius fabulę accepiſti. Neq̃ prętermiſſa eſt fabula gigantum. LVRidum. pallēs atq̃ nigrū et ſquallidū Ouid. Lurida terribiles miſcent aconita nouercę. SVIS MONSTRIS. Nam monſtruoſa eſt gigantum forma: quia pro monſtro ii habendi ſunt: q deo naturęq̃ opponere ſe audēt. NEC PEREDIT. nā paulo ante dictum eſt encheladum ſiue typheum conari ut igni: quē ex fulmine concepit: ęthnā exurat: ſed nō poteſt. IN Cōtinētis. luxurioſi. NEquitię ad. nequitia apud latinos uitium ē: quod cętera omia uitia complectat̃: Eſtq̃ oppoſita frugalitati: quę uirtus oēs i ſe cōtinet uirtutes. Dicitur autem nequitia ꝙ ne quicquam in eo ſit: Nam uitium priuatio ē boni: et propterea nihil eſt. Sępe tamen ꝑ laſciuia atq̃ libidine nequitiam capiunt Proptius. Tunc ego nequitię dicerer eſſe caput. Ouid. Te quoq̃ in extinctę ſyllenę cupidinis urunt Nequitia eſt quę te non ſinat eſſe ſenem. Cicero in Verrem. Ex mulierum morſu ueſtigia libidinis atq̃ nequitię. Erit igitur laſciuia incontinens laſciuia: quę uerbis factisq̃ circa uenerea adhibetur. Perithous non ex nube ut centauri: ſed ex coniuge ſua Iſionis filius fuit. Cum autem hippodamię nuptias celebraret: et Martem inhonoratum pręteremitteret: iniecit Mars furorem in centauros: ut nouam nuptam raperent: ſed tandem ſupati ſūt Hic ſeu mortua hippodamia ſeu repudiata cum Theſeo coniurauit nō niſi Iouis filias in coniuges habituros. Rapuit Helenam Theſeus: Deinde cum alia Iouis filia in terris non eſſet: deſcenderunt ad inferos: ut raperent Proſerpinam: Sed infelici euentu. Nā et Theſeus captus eſt: et Perithous a cerbero interemptus. Venitq̃ deinde Hercules: et Theſeū catenis reuinctum liberauit: Cerberumq̃ triplici uinculo tria enim colla erāt: ligatum ad ſuperos uſq̃ protraxit per eam ſpecū quę in tenaro eſt. Vnde fabulant̃ herbas uenenoſas quibus is locus abundat: ex cerberi ſpuma eſſe ortas. Volunt pleriq̃ iſtos a rege moloſſorum coniugem rapere tentaſſe: et Perithoum a cane ſuo interemptum. Theſeum autem in uinculis dentum eſſe donec Hercules acceſſerit; et cane interfecto Theſeum liberarit.

Vis cōſili expers mole ruit ſua
Vim temperatam dii quoq̃ ꝓuehunt
In maius: idem mouere uires
Omne nefas animo mouentes
Teſtis mearum centimanus gigas
Sententiarum: notus & integre
Tentator orion dianæ
Virginea domitus ſagitta
Iniecta mōſtris terra dolet ſuis
Męretq̃ partus fulmine luridū
Miſſus ad orcum: nec peredit
Impoſitam celer ignis ęthnā
Incontinentis nec tytii iecur
Reliquit ales nequitie additus

Odint-

al. gigas

AMATOREM .inuidioſe dixit quaſi q deas concupiſcere ſit auſus. TRECENTAE ẽ numerus pro numero.

CAELO TONANTEM CREDimus iouem. Mirificũ carmẽ: et miro artificio atq̃ argumẽto cõpoſitũ: Nã ad p̃claras laudes Auguſti adiũgit ſaluberrima ad recte uiuendũ ſuis ciuibus p̃cepta. Vituperat enĩ animi ignobilitatem: quę multorũ malorũ in republica cauſa eſt: Sũmiſq; cõtra laudibus exemplo Reguli inuictũ animi robur et fortitudinẽ laudat. CAELo tonantem c.i.r. Ex iis quę p̱ueniũt a Ioue illũ regnare credimus: nuſq̃ tamẽ uidemus. Auguſtum autẽ prę ſentẽ intuemur: deũq; cognoſcimus: ex imortalibus beneficiis in nos collatis: cum et britannos et parthos ſupauerit. PRęſens. uel q̃a nõ eſt p fidẽ ſed quaſi uiuens. Vnde alibi Prçſentiq; tibi diuinos largimur honores: Vel prçſens.i. fauens Virgil. Nec tam prę ſẽtes alibi cognoſcere diuos. BRITannis. hi ab Auguſto per Druſum p̱uignum ſupati ſũt. Britannię inſulę dictę ſũt quas deinde orcades appellarunt ſecundũ aliquos. PERSis p̃this. ergo Biſq; triũphatas utroq; a littore gẽtes. De p̃this iã diximus: Sed hoc addã ipſos olim fuiſſe ſcytharũ exules: q̃d uocabulũ indicat: Nã ſcythę exules p̃thos uocãt: Hi inter aſſyriorũ medorũ: pſarũq; regnis obſcuriſſimi fuerũt: Eorũ d̃inde iperiũ ab Arſace uiro incertę originis: ſed multis uirtutibus p̃claro: initiũ habuit: eoq; p̱uenit: ut nõ ſolũ ſe pares romano ipio geſſerint: ſed et uictores tribus bellis laceſſiti euaſerint p̃thi. Deniq; Octauianus maieſtate iperii potius q̃ armis ſubegit. Et Suetonius demõſtrat q̃ p̃thi Auguſto facile ceſſerunt. Nã ſigna militaria q̃ Craſſo et. M. Antonio ademerant poſcenti reddiderũt: et obſides p̱buerũt. MILes ne c. Exẽplo iſtorũ oſtẽdit q̃ turpis ſit puſillanimitas: cũ iſti q ex exercitu craſſi relicti erãt maluerint turpit̃ ſeruire: q̃ uiriliter occũbere. TVRPis m. nã ſeruus uxorẽ barbarã ſũpſit: Q̃d illi ignominioſũ fuit. MILes. intellectio eſt Ponit enĩ ſingularẽ p̱ plurali Virg. Atq; armato milite complẽt. PRO Curia in u.q.m. Exclamatio ex dolore ẽ: q̃ cõtra maieſtatẽ curię romanę ita mores p̱uertiſſent. CONſenuit. auget uitupationẽ a diuturnitate: cũ cõtra faciendũ eẽt: Nã breue ſit q̃d turpit̃ audes IN Armis. nã ut refert Iuſtinus p̃this ſcythicus mos ẽ i armis: exercitũq; maiori ex parte ex ſeruis conficiunt: quorum uulgo nulla manumittendi facultas eſt: Ac per hoc omnibus ſeruis naſcentibus indies creſcit numerus: hos pariter ut liberos curant: et ſagittare magna induſtria docent: Locupletiſſimus ut quiſq; eſt: ita plurimos equites in bello regi ſuo mittit. Hoc intereſt inter ſeruum et liberum: quia extra exercitum liberi omnia negotia equo circunuecti obeunt: Serui non niſi pedibus eunt. Denique cum. M. Antonio quinquaginta equitum millia occurriſſent; ſoli quadringenti ex iis liberi fuerunt.

Cuſtos: amatorem trecentæ
Perithoum cathenæ cohibent.

AD AVGVSTVM ODE.

C Aelo tonantem credimus iouem
Regnare: præſens diuus habebit̃
Auguſtus adiectis britannis
Imperio: grauibusq; perſis
Miles ne craſſi coniuge barbara
Turpis maritus uixit & hoſtium
Pro curia inuerſiq; mores.
Conſenuit ſocerum in armis

Sub rege medo marſus & apulus
Anciliorum nominis:& togæ
Oblitus æternæq; ueſtæ
Incolumi ioue & urbe roma
Hoc cauerat mēs prouida romuli
Diſſentientis conditionibus
Fędis:& exēplo trahētis
Perniciē ueniēs in æuum
Si nō periret īmiſerabilis
Captiua pubes:ſigna ego punicis
Affixa delubris & arma
Militibus ſine cede dixit
Directa uidi / uidi ego ciuium

JNVERSI Mores.nam qui alios ī captiuitatē abducere ſolent:nunc ipſi aliis ſeruiunt. Neq; temere dixit inuerſos mores:qa a moribus uirtutes uitiaq; ſūt.MEDO.pro partho ut appulus et marſus ꝓ romano.Pachorus aūt fuit a quo craſſiana clades accepta ē.ANCILiorum.de his dcūm eſt.Sed hic ancile poſuit ꝓ oraculo:quod cū ancili datum eſt ibi fore imperiū:ubi fuiſſet ancile.Dolet igitur ꝙ tanta animi ignobilitate affecti ſint:ut ſeruire turpiter q̄ ęgregie pugnare maluerint:ergo ꝓ romana fortitudine poſuit.ET TOgę. ideſt romani nois:q tot nationes ſubiugauerant.AETERNAE Veſte. admiratur igit̃ quomodo potuerint obliuiſci fortitudinis qđ ſignificauit p ancilia et patrię id.n.fuit toga q̄ ita romanorū erat ut palliū grecorum:Vnde Virgil.Gentemq; togatā. Et religiōis ſuę patrię quam expreſſit p ueſtā. Aeternę:quia nunq̄ extinguebat̃ ignis i tēplo ueſtę Virgil. Vos ęterni ignes et nō uiolabile ueſtrū teſtor numē ait.INColumi ioue.ſtante capitolio ubi Iuppiter colebat̃.q.d.nō deſerta urbe a ſuis diis.Aliq legunt inco.io.i.ſtante mūdo Ignominioſiſſimū ergo illis ē ꝙ florente ex oibus partibus impio romano ipi omnem animū depoſuerint.HOC Cauerat.exemplo ſui hanc cautionē cęteris demonſtrauerat:ne qs ſpem i captiuitate reponeret:ſed potius i honeſtiſſima morte.Sed đ regulo narrauimus q̄primum nobis occurrit.MENS.nō eni ſenſu et appetitu:q ſemp ad uoluptatē corporis cūcta refert:ſed mēte:qua ad oia recta et honeſta inducimur rē indicauit:et publicā utilitatē ꝑuate prętulit.PROVida.is ꝓuidus eſt:q nō pręſentibus ſolū ſed futuris cōſulit.Ergo Regulus ſuo exēplo id ꝑſtare uoluit:ne qs in futurū ciuis poſthabita cura publica ſibi ꝑuatim cōſuleret.DISSentientis fę.c.nō eni placuere cōditiones cartaginēſium:qbus cupiebāt ſenē cū paucis turbę iuniorū rependere:Nā hę cōditiones trahebāt ſuo exēplo pernitiē publicā in futurū:Quia reliq quoq; impatores ſi capti fuiſſent exēplū ſuū ſecuti pmutari captiuis uoluiſſent.Ergo nō ſolū erat res pnitioſa ad ꝑſens:uerū etiam et i futurū:SI Non piret.m.c.p.nā ſi tūc captiuorū pmutatio fcā fuiſſet:cęteri deinceps i futuris pręliis capi:q̄ interfici maluiſſent:qa ſperaſſent pmutationē.Nō ergo dixit trahentis pnitiē abſolute:ſed trahentis ſi nō periret captiua pubes.IN AEVVM Veuiens.i.futurū.EXEMPLO.nā ſi fcā fuiſſet tunc pmutatio:oēs deinde captiui illā rurſus futurā ſperaturi eēnt IMMISerabilis nulla miſericordia digni:quoniā ſi honeſte mori uoluiſſent:non turpiter ſeruiſſēt.SIGna.hęc Reguli orō eſt:et ponit̃ in genere deliberatiuo.Diſſuadet ergo pmutationē ꝑmū a turpitudine:qa turpe ſit eos redimere:q ſine cęde arma hoſti tradiderunt:et ultro brachia poſterga reuincienda ꝓbuerunt:et multis cladibus oppreſſis cartaginēſibus et paulo ante intra urbē oppreſſis nō ſine agrorū populatiōe pmiſerūt ut in pace degerēt.

LIBERO TERGO. nam adhuc in ſua poteſtate erant milites: et poterãt uel armis ſe defendere: uel morte ſeruitutẽ fugere: uel libero tergo. i. ipi liberi et nõ ſeruiles: ex quo maiorẽ conſecunt̃ ignominiam. RETorta. ut religarent. AVro rep. uel cũ interrogatione ẽ: aut quod magis credo: cũ hironia ẽ pronuntiandũ: ut ſit ſnia qui ſemel acrimoniam et uehementiã animi remiſerit nũq̃ illã reſumpturum. Hironia eſt cũ aliud uerbis pronuntiet̃ aliud mẽte intelligat̃ Virg. Scilicet is ſuperis labor eſt ea cura qetos: ſolicitat. DAmnũ. Nam in futurũ nocebit exemplũ. NEc am. c. quemadmodũ natiuus color nõ redibit cum ſit infecta fuco: ſic uera uirtus nũq̃ i hos redibit. MEDicata. curata: et poſuit pticipiũ uerbi deponẽtis in paſſiua ſignificatione. Fucus herba qua ueſtes tingunt̃: ſed pro omni adulterino colore capit̃. Eſt et fucus apis ſine aculeo: et quę nõ mellificat: neq; operã aliquã pbet in faciũdo opere: niſi ꝙ ad fouendos fętus concalefaciendo adiuuat. Ergo apes tã diu ſecũ eſſe patiunt̃: donec fętus educant: deinde ne mella alieno labore parta conſumant: pellũt. Virg. Aut agmine facto ignauũ fucos pecus a preſepibus arcent. DETerioribus. i. ipſis qui iam deteriores facti ſunt: quia animi generoſitatẽ depoſuerint. SI Pugnat. ſnia eſt: Erit ille fortis: qui fuit ita im bellis: ut non ſolum hoſtibus ex pauore ſe crediderit ſed pfidis etiam hoſtibus: qui datam

Retorta tergo brachia libero
Portasq; nõ clauſas: & arua
Marte coli ppᵽata noſtro
Auro repenſus ſcilicet acrior
Miles redibit / flagitio additis
Damnũ nec amiſſos colores
Lana refert medicata fuco
Nec uera uirtus cum ſemel excidit
Curat reponi deterioribus
Si pugnat extricata denſis
Cerua plagis erit ille fortis
Qui pfidis ſe credidit hoſtibus
Et marte pęnos proteret altero
Qui lora reſtrictis lacertis
Senſit iners timuitq; mortem
Hic unde uitam ſumeret inſcius
Pacẽ duello miſcuit: o pudor

fidem nõ ſeruant. Erit inq̃ fortis: ſi cerua extricata ex plagis pugnat: Sed cerua nunq̃ pugnat: quanuis ſit exempta plagis: ergo nunquam erit ille fortis. Eſt aũt optima ſimilitudo Nam quemadmodũ ex timore irretitur cerua: ſic iſte miles ex timore ſe hoſti ligandum prebuit. EXTrichata. expedita euoluta. Gręci enim τασ τριχασ capillos dicũt. Vnde eſt intrichare inectere ipedire: et ẽ tranſlatio a rebus: q̃ int̃ capillos inuolutę nõ ſine difficultate inde ſoluunt̃: Cuius cõtrariũ eſt extricare. PERFidis. nã pęni fidifragi ſũt. LORA. uincula. INScius unde ſumeret uitã. nã ſi fuiſſet cõſcius rei militaris: ſumpſiſſet uitam: unde timuit mortẽ: Nam uiriliter pugnando euaſiſſet incolumis cęſo aduerſario. PACem d. m. nã in ardentiſſima pugna ſe dedendo pacẽ petiuit. DVello bello. nã pſci duellũ dixerũt ꝙ duabus ptibus de uictoria cõtendentibus dimicaretur. Inde perduelliones quos nũc hoſtes dicunt. Nã hoſtis apud antiquos pegrinũ ſignificabat: ſed humanitatis cã inceperunt inimicos publicos hoſtes peregrinos uocare: Sed paulatim nomen amitiori

ſignificatione i duriore defluxit. Suntq; in hoc grecos imitati: q et ipſi publicos inimicos ξεινουσ appellauerunt: Homerus in quarto iliados ενθουδε ξεινοσ ϖερ εων ιϖϖι λατα τυδευσ ταρβει μουνοσ εων. Verum ξεινοσ grece hoſpes eſt et pegrinus O Pudor. exclamatio ad indignatione excitandã. ALTior. nobilior. PRobroſis. ignominia plenis. q. d. nó ſua uirtute nobilitata é cartago: ſed noſtra inertia. FERTur. hactenus demonſtrauit inuictũ animũ Reguli ex ſua oróne: q̃ quis ſit in genere deliberatiuo: tamen acceſſoriũ eſt ét demóſtratiuũ cũ inuehat̃ in inertiã captiuorũ: Nunc eandé generoſitaté ex iis quę egit: oſtendit. Fert̃ eni remouiſſe a ſe oſculũ coniugis: Magna pfecto animi cóſtantiã q̄ cariſſimã uxoré contemneret: pudicam prę́ſertim: nã impudicam facile erat ſpernere. PARuoſq; natos. extremũ animi robur: Nam pfecto durum eſt abſtinere quin eas in conſpectu filiorum: ſed durius uenientes illos abigere: duriſſimum ſi puuli ſint: quorum ętas cũ aliena opa egeat etiã hoſtibus miſerabilis ſit: CAPITis minor. i. capite diminutus. Eſt enim apud iuris conſultos diminutio capitiſ triplex: quarũ maxia é capitis diminutio redigi in ſeruitutem. TORuus. quaſi imperſuaſus et pene iis infenſus qui a ſententia illum deiicere uellent. Sic Virgil. Talibus ęneas ardentem et torua tuentem. VIRILEM. qui ne uultu quidé q̄cq̃ de uirilitate minuiſſet. POSuiſſe humi. qđ ſignũ eſt animi nó pſuaſi. et i pposito pſeuerãtis Virg. Diua ſolo fixos oculos auerſa tenebat. LAbantes. uacillãtes: et quaſi i captiuorũ fauoré ex cómiſeratione pnos: Res inaudita q̄ ſuã calamitaté ęqori aio ipſe ferret: q̃ ii ad quos nullũ eét icómodũ puéturũ. AVCtor. qa ipſe q̄ pmutatio nó fieret auctor fuit. COnſi. nó al. d. nã qs ea cóſulit: q̃ cótra ſeſint. Interq; moe a. ę. pr. ex. Snia é: q̃uis obſtarét amici: et retinere lachrymis cuperét: ille ne dubitabũdus qdé paululũ ſubſtitit: ſed progreſſus é imo pperauit: ne forte interim patrũ ſnia imutaret̃: et ppabat exul. q. d. q ſciret nunq̃ ſe reuerſurum. ATQui ſciebat. nam pęnorum crudelitatem non ignorabat: et ſe ad indubitata ſupplicia reuerti non dubitabat: et tamen ita tranquillę ab urbe proficiſcebatur: ut ſolent qui relinquunt ſuorum clientum negocia poſt litem diiudicatam uacui curis in uillã ſuã animi relaxandi gratia diſcedere quę ſit aut in uenafrano aut in tarentino agro Quare autem lacedemonium tarentum dixerit: iam ſcriptum eſt.

O magna carthago pbroſis
Altior italiæ ruinis
Fertur pudicæ cóiugis oſculum
Paruoſq; natos ut capitis minor
A ſe remouiſſe: & uirilem
Toruus humi poſuiſſe uultum
Donec labantis cõſilio patres
Firmaret auctor nunquã alias dato
Interq; męrentes amicos
Aegregius pperaret exul
Atqui ſciebat quæ ſibi barbarus
Tortor pararet: nõ aliter tamen
Dimouit obſtantes ppinquos
Et populũ reditus moranté.
Quã ſi clientum longa negocia
Diiudicata lite relinqueret
Tendens uenefranos in agros
Aut lacedemonium tarentum.

DELICTA MAIORVM IMMERitus lues. Grauiſſimű oīo prȩceptű:et quo nullum ad bene beateq; uiuendű grauius utilius ue eé poſſit. Monet.n. ut religioné obſeruét cűctaq; romano ĩpio affirmat deorű beneficio:quoniá religioné ſemp coluerunt ꝓueniſſe. Iri bella át et calamitates nó niſi qa deos quandoq; neglexerint incidiſſe. Additq; icirco iuuentuté degeneraſſe:quoniá ex adulteris ſit matribus cócepta. DE Licta.peccata a delinquẽdo:Omne.n.peccatű ex eo é ꝙ uiá rectá delinqmuſ. LVes.ſolues. Eſt át tractű ꝙ oés pȩnȩ apud priſcos pecuniariȩ eént. Eſt át luo a grȩco uerbo mutata υ in u: Ná λυω dicit᷑ apđ ipos. Lues ergo đlicta.i. ſolues pȩnas ꝓ đlictis. IMMeritus. quoniá non tu ſed maiores tui ſcȩlera cómiſerűt. ROmane.itelligit ós romáos. Sic Virg. Tu regere ĩpio populos romáe meméto:uel Auguſtű ſignificat:qué ut refert Tranqllus: Cóſtat ȩdes ſacras aut uetuſtate ꝓlapſas:aut incédio aſſumptas ita reſtauraſſe:ut ꝓ laterino ope marmoreű poſuerit. AEDes.i plurali ꝓuatorű dicűt᷑:in ſingulari deorű:ſed poeta ut plura tépla oſtéderet pluralé aſſűpſit:et ut ambiguitaté tolleret addidit deorum. LA Bentes.ná exhauſta cedibus urbe propt᷑ ſyllana maria

ROMANOS HORTATVR AD RECTE VIVENDVM. ODE.

d Elicta maiorum ĩmeritus lues
Romane:donec templa refeceris
Aedesq; labentes deorum:&
Fȩda nigro ſimulachra fumo
Dis te minorem ꝙ geris imperas
Hinc omne principium:huc refer exitű
Dii multa neglecti dederunt
Heſperiæ mala luctuoſæ
Iam bis moneſis & pachori manus
Nó auſpicatos cốtudit impetus
Noſtros:&adieciſſe predá

naq; ꝑmo bella ac ruſus pp cȩſariana atq; pópeiana:multa tépla deſerta ſunt.i.multa etiá uictorű auaritia direpta:ex quo paulatim cadere cȩperűt. FVmo. ſitu uetuſtatis:uel fumo cótracto ex ignibus ſacrificiis adhibitis. SIMulacra.imagines ſunt:q̃ ſimulét illos:quorű cá factȩ ſunt: Ergo fȩda fumo qa neglecta non fuerát purgata. DIIS te.m.q.g.im.ueriſſima ſnia: Ná ꝑpea bona cóſeqmur:qa grati i deos ea ab illis recognoſcimus. Eſt át gerere ſe minoré diis nil aliud:q̃ recognoſcere nó noſtris uiribus ſed diuino munere felicitatem conſeq. Cótraria faciűt ſupbi:q ſuȩ prudétiȩ et robori oia arrogát. HINC Omne p.ná et Romulus primus romanȩ urbis auctor multas cerimonias inſtituit:et multa ſacrificia. Huic ſucceſſit Numa:qué nemo i ſacrificiis adequauit:tátaq; fuit ex religióe huic regi auctoritas:ut nullus ex finitimis populis q̃uis a Romulo irritatis q illo regnáte romanos fines irrűpere auſus ſit. Propterea refert diuus Auguſtinus deű miſertű eé populi romani ob ipſius circa deos ſinceritaté:q̃uis falſa eſſet religio. Voluiſſeq; ut ꝑmia q̃ in futura uita ſuſcepturi nó eént:in ꝑſenti ſuſciperét. HVc u.ex.depone negligétiá i deorű cultu:qua ĩ calamitates multas incidiſti:et refer te ad illud initiű:unde tot ꝓuenerunt bona. DII Neglecti.ꝓbat exéplis q̃tű nocuerit neglecta religio: Ná Craſſus quoniá téplű hieroſolimitanű diripuiſſet:a pthis cű oi exercitu cȩſus é. Iá bis ꝑmo pp Craſſű: Secűdo pp Labienű Antonii legatű:q in ſyria a pthis cű oi exercitu deletus é. Moneſis et Pacorus reges pthorű fuerunt. NOn auſpicatos.ꝑpea cótudit:qa nó bonis auſpiciis bellű geſſerunt: Ná contra auſpicia ré geſſerát. Dicimus ré auſpicatá:q̃ auſpiciis ꝓbata é. Vnde dat᷑ uitio Mácino

qui cũ a litore ſolueret iturus contra numantiã nõ obtempauit uoci:q̃ fuit Mancine mane. TORQuibus ex. Torques appellabãt aurea ſiue argentea ornaméta:q̃ circa collum gere bãt milites. Torqué aũt tam maſculinũ q̃ fęmininũ ꝓferunt. Hinc apud romanos dcũs eſt Torquatus Mallius ille:q deuicto a ſe Gallo torqué detraxit. Refert ergo poeta pthos ipos q pus exiguos torques haberent effeciſſe illos maiores adiiciendo illis pdã.i.aurũ ex pda direptũ. Manus ergo pachori renidet adieciſſe pdã torquibus.i.reſplédet propter fulgoré torquiũ:q ampliores facti ſũt ex prẹda:quã illis adiecerũt. POENE Dacus et ęthyops. Intelligit exercitum. M. Antonii:qué ex gétibus occidétalibus aduerſus octauianũ iſtruxit:et quo pene Auguſtũ uicit Hoc ãt bellũ pp illorũ ſeditiones euenit: Quod aũt multos populos i hoc bellum traxiſſet Antonius:his Virg. uerſibus apparet. Hinc ope barbarica: uariisque antonius armis Victor ab aurorę populis:et litore rubro Aegyptũ uiresq; orientis:atq; ultima ſecũ bactra uehit. Hęc ãt bella pp diſcordias ciuiles orta ſũt:q̃ dicũt ſeditiones. Eſt enĩ ſeditio quaſi ſeorſũ itio:cũ ciues i diuerſas factiones abeunt. DACI. cũ Antonio uenerũt a ſcythia et ab Octauiano:de quis i uictoria Octauiani meminit Virg. Indomitiq; daci et póté indignatus araxes. AEThyops. qui ęgypto cóterminus é. Iſti ãt Cleopatrã ſecuti ab Auguſto uicti ſunt Virgil. Deſup ois eo terrore ęgyptus:et indi Omnis arabs:oẽs uerterũt terga ſabęi. HIC Claſſe. forte đ Auguſto intelligit:q claſſe pualebat. Antonius ãt terreſtribus copiis: Sed tamé ut Cleopatrę obtéperaret quę naues ſuas mirifice exornauerat ppeaq; cóſpici uolebat bello nauali contédit: Vel hic. ſ. ęthyops:qué ꝓ ęgyptio ponit:quoniã ut dixi:claſſé inſtruxerat Cleopatra. ILLE. dacus. ſ. MELior. fortior uel doctior: Nã bonũ ꝓ docto capi demonſtrat Virg. his uerſibus Cur nõ mopſe boni quoniã cóuenimus ambo Tu calamos inflare leues. Ego dicere uerſus. PRimũ inqnauere. nã ét i ſęculo argéteo adulteria fuiſſe dicũt. Iuuen. Vide rũt pmos argétea ſęcula mechos. NVPtias. q̃ ſacrę ſunt et i tutela Iunonis:quas uiolare cóténere é deos. INquinauere. cómaculauere et iſecere. Snĩa é ꝙ populus natus ex adulteriis pmo familias deinde patriã iqnauit. HOc fóte. hoc pncipio. DEriuata. mãſit i trãſlatione: Nã deriuare é aquã e fontibus per riuos deducere. CLades. nã ſumma pnities eſt luxuria ciuitatibus Iuuen. Sęuior armis luxuria incubuit Victũq; ulciſcit orbem: Et alibi Nullũ crimé abeſt facinusq; libidinis:ex quo pauptas romana perit. FLuxit. et hic quoq; mãſit in tranſlatione: nã aquarũ eſt fluere. IN Patriã. nã nõ ſolũ puatim: uerũ ét publice obeſt libido: Nã illa eneruati hoĩes et aĩos cóſiliis inutiles et corpora bello imbecilla gerunt. MOTus ionicos. ſaltationes laſciuas:quas turpe erat romanas mulieres addiſcere Permittebãt qdé antiq aliquã mulieribus ſaltationé:ſed icópoſitã et nulla arte emédatam Quapp Saluſt. dixit Pſallere et pſaltare plusq̃ ꝓbe par é. Ionicos aũt. i. nõ graues: Nam apđ gręcos triplex erat muſice genus; Doricũ graue et modeſtũ. Corynthiũ leue et laſciuũ

Torquibus exiguis renidet.
Pene occupatã ſeditionibus
Deleuit urbem dacus atq; æthyops
Hic claſſe formidatus: ille
Miſſilibus melior ſagittis
Fęcunda culpæ ſæcula: nuptias
Primum inquinauere & genus & domos
Hoc fonte deriuata clades
In patriam populumq; fluxit
Motus docet gaudet ionicos

Ionicū mediū inter hęc. Sed fere ī omnibus artibus ſic ſe res habebat apud gręcos. Ergo et in ędificando: ut placet Vitruuio: conſtituebantur templa corinthio genere Veneri florę et Proſerpinę et reliqs laſciuioribus numinibus. Ionico āt genere Iunoni Dianę et ſimili bus. Dorico demū Ioui et Marti: et q̄ illis ſimiles ſunt. MATura. nubilis Virg. Iam matu ra uiro: iā plenis nubilis annis. MEditatr̃. exercet. INceſtos. illicitos et laſciuos. DE Te nero ungui. a p̄mis annis. INTer uina. duo peccata et uini et libidinis; ut ſecūdū a p̄mo ſit. Nam ſine cerere et libero friget uenus. Deinde mouet indignationē in ſecundo p̄us ab ętate: Nam a teneris annis incipit: deinde a modo ꝙ palā et ſine pudore. NEq; eligit. oſtendit eni ꝙ nullius amore capta ſit: quē deinde inter reli quos eligat. Nā ſi amore coa cta peccaret: eēt aliquo mō mi nus indigne ferendum. Sed q̄rit cū quocūq;. Nō ergo eli git: ſed obuiū rapit: quo utatr̃. IMPermiſſa. incōneſſa: qa nō ē cōiugiū. RAPtim. celeriter ne p morā deprehēdatr̃. COn ſcio m. q̄ ſpe lucri hęc pmittit: De quo Iuuen. Doctus et ad calycē uigilanti ſtertere naſo. SED Iuſſa. oibus uitiis hanc mulierē accumulat. Hactenus enim oſtēderat illam libidine

Matura uirgo & fingitur artubus
Iam nunc & inceſtos amores
De tenero meditatur ungui
Mox iuniores querit adulteros
Inter mariti uina neq; eligit
Cui donet impermiſſa raptim
Gaudia luminibus remotis
Sed iuſſa corā nō ſine cōſcio
Surgit marito: ſeu uocat inſtitor:
Seu nauis hiſpanæ magiſter.
Dedecorum pretioſus emptor.
Nō his iuuentus orta parentibus
Infecit æquor ſanguine punico

ferri: Nunc auaritia quoq; rapi demonſtrat: Nam mercatori qui ſe ſine pretio quippiam daturum negat morigera efficitr̃. IVSSA. ut oſtendat qui pecunia ualent poſſe illis ip̄are Vel iuſſa. i. rogata. INStitor. nō is eſt: qui ęgregie mercaturā exercet: quā etiam Cicero in libro de officiis laudat: ſed is qui a mercatore emit ut diuiſim. deinde merces emptas uē dat. Iuuen. Inſtitor hybernę tegetis: niueiq; cadurci. MAGISTER. ꝓprie gubernator ē nauis: q̄ ad temonem ſedet Virgil. Excutitur ꝓnusq; magiſter Voluitur in caput. Sed hic ponitur ꝓ nauiculatore. i. ꝓ eo q̄ naui merces importat atq; exportat. PRetioſus em. d. qui multo pretio emit adulteriū: quod ſummū eſt dedecus. NOn his. non talibus. Puto intelli gere de claſſe. C. duilli: qui primus de pęnis nauali pręlio triumphauit. Snia eſt: ꝙ iuuen tus quę nauali bello ſuperauit pęnos: et illorū ſanguine mare infecit: nō ē orta ex tam libi dinoſis parentibus: Nam circa urbis p̄mordia ſumma erat caſtitas et pudicitia in mulieri bus: Laboribus eni maceratę et paupertate oppreſſę libidinem cuius ocia et delitię paren tes ſunt: nō ſentiebant. Iuuenal. Pręſtabat caſtas humilis fortuna latinas Quondā nec ui tiis cōtingi parua ſinebat Tecta labor: ſōniq; breues et uellere tuſco uexatę durę q; manus PYRRHVM. regē epyrotarū intell git ex nobiliſſimo ęacidarū genere: uirū quidē nimis regnādi cupidū: ſed magnificētia et hūanitate ęgregiū: et i quo neq; crudelitatis neq; aua ritię ueſtigiū nuſq̄ apparuit: q̄ nō tātū aīmis q̄tū munificētia romanos ſupare conatus eſt Venit igitr̃ in italiā pre ſe ferēs auxiliū tarētinis ferre: Sed cupidus romanū ip̄iū iuadere p̄ma pugna cū romanis fuit apud lyrim cāpanię fluuiū; in q̄ tāto ardore pugnatum ē; ut ex

utroqꝫ exercitu quiſqꝫ fortiſſimus aut occubuerit ĩ acie:aut uulneratus diſceſſerit. Pugna tũ eſt iterũ ęſculũ apulię ciuitaté Curio et Fabritio cóſulibus. In quo ꝑlio magnope ſuas copias attritas ſenſit:et ipſe in humero uulnus accepit. Pugnatũ et tertio in lucania:unde uictus diſceſſit. Vir ꝑfecto bello acer:et cui in caſtris ponẽdis palma oio cócedať. IN gentem antiochũ. Hic magnę aſię parti ĩpauit: Hanibal ãt cartagine exul illum aduerſus romanos irritauit: Non tamen obtinuit:ut uellet in italiã traiicere copias:q̃uis efficacibus argumẽtióibus oſtẽderet nuſq̃ niſi ĩ italia romãos uinci poſſe. Parauit igiť exercitũ numero militũ maximũ: Auro argentoqꝫ decorũ:et multiſ opibus refertũ:cęterum militum robore infirmũ: Atqꝫ Hanibali eũ oſtẽdens interrogabat an ſatis romanis eẽ poſſet:cui ſubridẽs reſpondit Hanibal: Satis qdẽ puto ẽt ſi auariſſimi ſint romani:quibus uerbis ſignificauit non illos qdẽ in pugna pares fore romanis :ſed ingentẽ ſe prędã pręſtaturos. Victus eſt tandẽ a romanis:et oĩ parte regni quę cis taurũ montẽ eſſet exutus. Quo qdẽ tẽpore cum tranquilliorẽ ĩn ꝑuo regno uitã degeret:ſe ingentes romano populo gratias agere dicebat ꝙ magna et nimis anxia gubernãdi cura ꝑ illos liberatus eſſet.

Pyrrhumqꝫ & ingentem cecidit
Anthiochum: hanibalẽqꝫ durum
Sed ruſticorũ maſcula militum
Proles / ſabellis docta ligonibuſ
Verſare glebas: & ſeuere
Matris ad arbitrium reciſos
Portare fuſtes: ſol ubi mõtium
Mutaret umbras: & iuga demeret
Bobus fatigatis / amicum
Tempus agens abeunte curru.
Damnoſa quid nõ iminuit dies?
Aetas parentum peior auis tulit
Nos nequiores: mox daturos
Progeniem uitioſiorem

MASCula.uirilis et non effęminata ut tunc. RVSticorum . Nam omne tempus aut in agro colendo:aut ĩ militia exercenda cũ maxĩo labore terebant. Hoc oſtendit Iuuenal. En habitũ quo te leges ac iura ferentẽ Vulneribus crudis populus modo uictor:et illud Montanũ poſitis audiret uulgus aratris Et Virg. At patiens operũ ꝑuoqꝫ aſſueta iuuẽtus. SABellis.nã et iſti robuſtiſſimi fuerũt: Vnde Virgil. pubẽqꝫ ſabellã. LIGonibus . Ferramentum ruſticanũ eſt:ſed poſuit ſpetiem ꝓ genere. VERSARE.excolere Virgil. Quo ſydere terram Vertere męcenas. SEVERAE MATRIS.nã tantę erant ueneratiois mulieres ꝑꝑ pudicitiã et laborioſam uitã:ut eas nõ minus q̃ patres reuereréť filii. Ergo nõ ſolũ maiora ĩpabat:uerũ et hęc minora ut fuſtes ad ignẽ alendũ arbitrio matris reciderent. SOL Vbi.totũ diẽ in agro fodẽdo terebãt:et aduẽtante nocte lignis onuſti domũ redibãt:ut ne minimo qdẽ tẽporis pũcto ab ope ceſſaret. MVtaret umbras.nã cũ a noſtro hemiſpio ad inferius deſcendit:mutat umbras. Nã q̃ apud illos fuerant:ad nos redeunt. AMicum t.nã qeti concediť nocturnũ tpũs. AGens.inducens:qa inducit noctẽ:ĩ qua requieſcimus. ABeunte curru.i.ipſo cũ curru ſuo abeunte. DAmnoſa.q̃ dãnũ affert:ergo actiue ponitť. Per. Scire erat ĩ uotis dãnoſa canicula q̃tũ. AETas parentũ. Mira et lepida et minime obſcura breuitas ut tribus uerſiculis multos agnationis gradus cõplectať. Ergo ętas parentum quę fuit peior auis noſtris ergo et aui a proauis degenerarunt tulit nos

neqores ſe nos inq̃ daturos pro d. poſuit igitur proauos:auos:parentes;filios et nepotes.
QVID FLES ASTERIE Quem tibi candidi. Conſolat̃ Aſteriem lugenté abſentem uirũ:ꝓponens illi optimã redditus illius ſpem:Ergo o Aſterie quid fles Gygen maritũ tuum. CAndidi.nã ſerenitaté et cęli uernã clementiam inducunt:Vel proſperi et boni quemadmodũ nigrũ malũ et infelix dicit̃. Iuuenal. Qui nigrum in candida uertunt. PRIMO Vere.nã ſingulas quattuor anni ptes trifariã diuidimus;ut ſit pmũ Ver:Adultũ uer Et pręceps uer. Idemq; dicas de ęſtate:auctũno et hieme. BEATVM.diuitem:occupat ãt oẽs locos ad ſolandũ mulieré efficaces: Nã redibit cito:et in pte anni tranquilla i qua nõ ſiũt timenda picula:et redibit diues. THYNA.qdã uolunt a thyna deriuatũ:q̃ bithynię urbs ẽ ponto uicina. Alii dicũt thynnum piſcẽ:De quo Perſius Cauda natat thynni. Hic ſale conditus ad plurimũ tempus durat. Iſtorũ captura pcipua eſt apud bizantium in boſphor:quo ꝓpontis euxino iungit̃. Ergo uel thynna merce:qa ſalitos thynnos emiſſet uel ſit dictum a thynna urbe. ORICum. epyri urbs iuxta quã abũdat therebintus:Acrõ i cylitia eẽ putat. FRIGidas. qa ſolus cubet:Oſtẽdit ãt nõ minus eſſe in illo aſteries deſideriũ:q̃ in aſterie illius:ppea ꝙ et ſolus cubet et inſõnis et lachrymabundus:et qđ ſolicitanti mulieri non concedat. ATQVI. eſt ordo: Nuntius cloes hoſpitę ſolicitę dicẽs ſuſpirare cloen et uri miſerã tuis ignibus tentat uafer mille modis.ſ.ipm adoleſcentem. IN Sonnis.uigilãs. Na cura et amor abſentis puat amãté ſomno Virg. At nõ infelix animi phęniſſa nec unq̃ Soluit̃ inſõnis. TVIS Ignibus.i.qbus tu ẽt ureriſ. Nam quę flamę ſolicitãt cloen:ẽt te ſolicitãt. Nã qa ambę eũdẽ amatis ardetis eodẽ igne. Poſſũt ẽt eẽ uerba nũtii ad Gygen:et tũc tuis o Gyge. Probat ergo illũ eẽ conſtanti iuuené fide:cũ neq; pcibus neq; minis flecti i hoſpitę amoré poſſit. VT Pretũ.fabula iã narrata ẽ. CRedulũ. Nã ſi circunſpectior fuiſſet:non ita facile pſuaderi poterat. NARRAT. ponit nuntius aliud exemplum:quo in amorem cloes trahat Gygen: Sed fabulam ut tibi nota ſit accipe. Pelius Aeaci filius et Achillis pater cum apud Acaſtum theſſalię regem hoſpitem ſuũ degeret:adamatus eſt ab Hyppolite uxore Acaſti;et ab ea de adulterio interpellatus. Sed

AD ASTERIEM.

q Vid fles aſterie quẽ tibi candidi
Primo reſtituent uere fauoni
Thyna merce beatum
Cõſtanti iuuenem fidei:
Gyen:ille notis actus ad doricũ
Poſt inſana capre ſydera frigidas
Noctes nõ ſine multis
Inſonnis lachrymis agit.
Atq ſollicitæ nuncius hoſpitæ
Suſpirare chloen / & miſeram tuis
Dicens ignibus uri
Tentat mille uafer modis
Vt prethum mulier perfida credulũ
Falſis impulerit criminibus nimis
Caſto bellorophonti
Maturare necem refert.
Narrat pene datum necea tartaro

refugit tale ſcęlus adoleſcés:neq; illi é aſſéſus. Illa autem ira et odio pceps hominem apđ Acaſtum tanq̃ ab illo interpellata eſſet accuſauit. Acaſtus uero in pelium monté iuuenem ſub ſpetie uenationis eduxit: Ibiq; inermé centauris obiecit: Fuiſſet át ab illis laniatus: niſi eum Chyron ſeruaſſet. Qua iniuria irritatus Peleus collecto exercitu et Acaſtũ regno ſpoliauit: et Hyppolité iuſto ſupplicio affecit. MAGneſam. ſic ab urbe theſſalię nominatã Poſuit aũt ad differentiam alterius Hyppolites amazonũ reginę ab Hercule ſuperatę: et Theſeo i uxorem datę: ex qua natus é Hyppolitus. MOnet. ad memoriam reducit: Fruſtra qa nó pſuadet. SVRDior audit. i. ſurdior é ad audiendum. SCopulis. q nullis fluctibus mouent̃: ſic et Gyges nullis precibus nullisq; minis flectitur. ICARI. pro icarii. ſ. maris: et poſuit ſpém p genere. AENipçus. q illam amabat. FLectere e. Nã in pmis ſe in hoc exercebat romana iuuentus: ut uti equo bene ſcirent: quo deinde in bello cómodius uterét̃. Hoc in iuuẽtute latina ſignificauit Virg. Ante urbẽ pueri et pmeuo flore iuuẽtus exercét̃ eqs. TVSco aluo. ſ. tyberino q ex etruria é. PRIMA Nocte. pma parte noctis QVerulę. nã amatores querulũ cantũ tibia exprimere conãtur. Deniq; o Aſterie mane difficilis. i. pſeuera in ſnia: et pbe te inexorabilé ęnipęo uocãti te durã.

Magneſſam hypoliten dũ fugit abſtinens
Et peccare docentes
Fallax hiſtorias monet
Fruſtra: nã ſcopulis ſurdior icari
Voces audit adhuc integer: at tibi
Ne uicinus enipheus
Plus iuſto placeat: caue
Quanuis nó alius flectere equũ ſciens
Aeque cóſpicitur gramine martio
Nec quiſquã citus æque
Tuſco denatat alueo
Prima nocte domũ claude neq; inuias
Sub cantu querulę deſpice tibiæ
Et te ſæpe uocanti
Duram / difficilis mane.

MARTIIS CELEBS Quid agam calendis. Quoniã de calendis martiis dicendũ eſt: nó ſolũ poſtulat: ſed ét flagitat cã: ut de anno quoq; breui quę neceſſaria ad hanc cognitioné ſunt: perſtringã. Anni igit̃ certus modus apud ſolos ęgyptios ſemp fuit. Alię uero gétes diſpari numero pari errore titubabãt. Arcades triũ menſiũ annũ habuere. Acarnanes. vi. Reliq gręci trecentorũ quinquaginta quattuor dierũ. Romulus ãt annũ apud romanos inſtituit decé menſiũ: confectũ ex trecentis et quattuor diebus. Primũ aũt menſem a patre martiũ denoiauit: Secũdũ dixit haprilé: quaſi haphrodilé a uenere matre Aeneę: quę gręce haphrodite appellat̃: quoniã ex haphro. i. ſpuma orta ſit. Nã ab his duobus diis origo romanorũ maxie exiſtit. Vnde marté patré: et ueneré genitricé i ſacris nominãt. Alii dicũt nó haprilé ſed aprilé dici ab apiendo q túc terra apiri et germinare credat̃. Tertiũ uero et quartum appellauit hunc maium a maioribus: illum iunium a iunioribus: quia Romulus urbem bifariam diuiſit in maiores: qui conſiliis prçeſſent: et iuniores qui armis rempublicam tutarentur. Alii dicunt eſſe maium tranſlatum a tuſculanis: apud quos Maius dicitur iuppiter a magnitudine. Cincius putat a Maia Vulcani matre nomen menſi inditum: proptereaq; affirmat flaminem uulcanalem calendis maii huic deę ſacra facere.

Alii a maia mercurii matre menſem nomé ſumpſiſſe uolunt: quoniá mercatores ĩ hoc menſe et mercurio et maię pariter ſacrificant. Iuniũ aũt dictũ uolunt p ſyncopé: quoniá pręneſtini illũ iunoniũ a Iunone dixerũt: Ná ędes Iunonis monetę Kalen: iuniis dedicata eſt. Reliqui deniq; menſes dicti ſunt a numero quintilis: ſextilis. September: October: Nouember: December. Inſtitutum fuit igitur: ut matronę ſeruis cęnas his Kalendis apponerent: quemadmdoum domini in ſaturnalibus: quę erant in ultimo menſe. Illę ut principio anni ad promptum obſequium ſeruos honore inuitarent: Hi ut gratias pfecti oneris redderét. Pompeius át dicit iccirco Kalé. martiis matronas ſacra celebraſſe: qa eo die Iunonis ędes celebrari cępta ſit: et ea ſacra matronalia appellant. Verum quacunque cauſa id ſit cõſtat iſtis Kalédis matronas ſacra celebraſſe. Poſſet ergo aliquis mirari cur poeta: cui non eſſet uxor: matronalia celebraret. Quapropter oſtédit non ſacrificare Kalendis martiis: ut matronalia celebret: ſed facere priuatum ſacrificium q ab arboris ictu incolumis euaſerit. CELEBS. ſine uxore: Sed de uocabulo diximus in ſuperioribus. KALENDIS. Kalendas primũ menſis dié dixerunt hac rõne. Datũ eni erat negociũ pontifici minori: ut aſpectũ nouę lunę obſeruaret: uiſaq; regi ſacrificulo nuntiaret: a quibus ambobus facto ſacrificio idem põtifex calata. i. uocata ĩ capitolio plebe iuxta curiá calabrá quot dies a Kalendis ad nonas ſupereſſent pnuntiabat: Et quintanas qdem repetito quinquies hoc uerbum καλεῖν Septimanas repetito ſepties indicabat. καλεῖν aũt gręce uocare é. Ergo primũ menſis diem q pmus ex iis qui calarent eſſet Kalendas uocauere: et curiam ad quá uocabant calabrá dixere. Ordo ergo ſit: o męcenas docte. ſ. u. l. tu miraris qd ego celebs agá in martiis Kalendis: cũ ſacra illa ad matronas: et nó ad uiros ſpectent. FLores. ad ſacrificiũ parati pręſertim ĩ martio: ĩ quo iam eé incipiunt. ACerra. ut placet Feſto ara erat: q ante mortuũ poni et ĩ ea odores incendi ſolebant. Alii dicũt arculá eé thurariá. i. in qua thus poneret. DVLces. pp animi uoluptaté: quoniá dulce erat meminiſſe ſe a piculo euaſiſſe: uel ſimpliciter dulces: EPulas. pprie dixit: qa priuatorũ ſunt. ALBVM. qa ſuperis uictimam albam offerebant: Inferis nigram. Hinc uirgilianus Aeneas inferis ſacrificaturus Quattuor nigrantes terga iuuencos ſacrificat. Et alibi Ipſe atri uelleris agnam. CAPRVM. nam hęc hoſtia Baccho ſacrificabatur: quia caprigenum pecus uehementer uitibus nocet. Ergo uidebatur lętari tali cede: Sic et Cereri porcum: qui maxima eſt frugibus pernities: quando radicitus illas auellit Virgil. Non aliam ob cauſam Baccho caper omnibus aris Ceditur. Dabantur quandoque hoſtię per contrarium: Vnde Aeſculapio deo medicinę et ſalutis capra mactabatur: quod animal nunquam febre caret. Dicitur autem caper á capiendo: ideſt priuando: quia teſtibus captus ſit: ergo caſtratus. Hircus autem non eſt caſtratus: Hinc Martialis cum in illum qui hircum interficere uolens ſibi ipſi lapſu cultri teſtes amputauit ſcribit: Dum iugulas hircum factus eſſe ipſe caper. Eadem ratione in equis canterios: in ſuibus maiales: in arietibus uerueces: in gallis gallinaceis capos qui emaſculati ſunt appellamus. FVNERATVS. morti datus.

AD MECENATEM. ODE. VIII.

DICOLOS.

Martiis celebs quid agam kalendis
Quid uelint flores & acerra thuris
Plena miraris, poſitusq; carbo in
Ceſpite uiuo.
Docte ſermonis utriuſq; linguæ
Voueram dulcis epulas & albũ
Libero caprũ prope funeratus

ARBORis ictu.de quo iam ipe ſcripſerat. FESTus:nõ ſolũ matronis:ſed mihi priuatim DIMouebit.remouebit. CORTicẽ fumũ aſtrictũ pice. An appellat corticẽ cruſtam e pice illitã amphorę:et dicit fumũ pro fumeum: Nã apud antiquos picabãt.i.pice obturabãt uaſa uinaria:et fumo durabant:ut apparet apđ Columellã et Varronẽ: Vel corticem dixit ex ſubere aſtrictum pice. TVLLO.i.m.tullio cicerone:in quo conſulatu natus eſt Auguſtus: q̃ tempore noſtri poetę iam plures annos regnarat. CYathos.ſunt q̃ dicant cyathum fuiſſe ſextam ptẽ ſextarii. Plinius ãt i libro.xxii. naturalis hiſtorię ſcribit cyathum per ſe pẽdere drachmas decẽ. CEntum.numerus ꝓ numero eſt: Quaſi dicat lętitię cauſa ꝓferamus cõuiuiũ ad ipſã lucẽ. VIGiles.q.d.accenſas:ut contra ſopitũ ignẽ dicimus:cũ nõ lucet. Virg. Et primũ herculeas ſopitis ignibus aras Excitat. MITTE c. hortat᷑ ut ueniat omni cura ſolutus. SVPER urbe.i.de urbe Virgil. Multa ſuper p̃amo rogitãs ſuper hectore multa. Laudat aũt męcenatẽ:cũ oſtẽdat illũ đ rebuſ publicis ſolicitũ ãxiũq; eẽ. COTiſonis.rex hic dacorũ fuit: quos Octauianus ſuperauit. MEDVS.i.pthus. Nõ eſt ergo metuendus:qa q̃uis nobis infeſtus ſit:tamen quoniã bello ciuili laborãt:nõ ſũt timẽdi Parthi igit᷑ poſt mortẽ Pacori i ciuile bellũ hac rõne incidērunt. Nã Phrahartes ueritus ne qs ex fratribus ſuis ſuccederet i regno:patrẽ ſuũ et ſuos.xxx.frẽs trucidauit: Quin et paulo poſt cũ ifenſos ſibi optimates pp tãta ſcelera uideret:ne qs forte reſtaret:q̃ rex creari poſſet:adultum filiũ interfici iubet. Inde pulſus in exiliũ tam diu precibus ſcythas fatigauit:donec illorũ auxilio in regnũ reſtitutus eſt. Quapp Tyridates q̃ illo exulante rex a pthis creatus erat cũ magna manu amicorũ ad Cęſarem Auguſtum i hiſpania tunc bellũ gerentẽ confugit. SERuit hiſpanę o.I.h. Nec temere potuiſſet pſuadere męcenati:cui maxima circa remp.cura eẽt:niſi oſtẽderet ſũmã iperii trãq̃llitatẽ: Neq; erat ex officio poetę auertere illũ ab adminiſtratione:ſi patria cõſilio ſuo indiguiſſet. CAntaber.ꝓ cãtabri populi ſũt hiſpanię:đ q̃bus dcũm ẽ:q̃ diu cõtumaces aduerſus ipiũ romanũ fuerãt. CAthena.ꝓ ſeruirtute poſuit. SCythę.refert Suetonius qđ indi et ſcythę audita moderatiõe Auguſti q̃ ſolo auditu romanis cogniti erãt Legatos romã ad romanorũ amicitiã petẽdã miſerũt. LAxo ar.nã q̃ ſagittare deſinunt arcũ quem p̃us tetenderãt:relaxant. Milites uero q̃ hoc faciunt uictos ſe fatentur Virgil. Sed laxos referunt humeris languentibus arcus.

Arboris ictu.
Hic dies anno redeunte feſtus
Corticẽ aſtrictum pice dimouebit
Amphoræ fumũ bibere inſtitutæ
Conſule tullo.
Sume męcenas ciathos amici
Soſpitis centũ & uigiles lucernas
Perfer in lucẽ ꝓcul omnis eſto
Clamor & ira.
Mitte ciuiles ſuper urbe curas.
Occidit daci cotiſonis agmen
Medus infeſtus ſibi luctuoſis
Diſſidet armis.
Seruit hiſpanæ uetus hoſtis oræ
Cantaber ſera domitus cathena
Iam ſcythæ laxo meditantur arcu
Cedere campis.

NEGligens.i.ſecurus:nā q ſecuri ſunt et ſine ſolicitudine:negligētes reddūt᷑. Cōtra uero ſecurū ꝑ negligente poſuit Maro Clā ferro icautū aggredit᷑ ſecurus amorū. PArce p. Magno artificio pſuadet qeté a curis publicis: pmo qa nulla ipēdēt picula: Deinde qa puatus tūc ſit:et nō cōſul. Poſtremo ēt tēperauit q non abſolute dixit parce cauere:ſed pce nimiū cauere. Nō igit᷑ ꝓhibet illi:q̄uis puatus ſit:ne oio caueat:ſed ne nimiū. Nā modū excedēs i uitiū caderet: Neq cautio illa eēt:quę cadit i ſapiētē:ſed metus q i ſapientem cadere non poteſt.

DONEC Gratus erā tibi. Lepidū carmē auditoribus et ex ipo dialogo iocundū: Sed amariori exprobatione inuicē amator amicaq ſe inceſſunt. DOnec.q̄diu:et tanq̄ amator ponit ſummū bonū eē frui re amata:idq perſarū regno anteponit. POTior. ꝓprie is dicit᷑:cui ius plus fauet:ſed pro meliore potentioreq:ergo potior quaſi q pores ptes apd᷑ te haberet:et magis in corde tuo regnaret. DOnec.reſpōdet lydia:et retorquet crimē i illum oſtēditq ꝙ dū amata ē:ſemp amauit.et amare inſultās eadē rōne reſpōdet quod nō fit ſine felle: Demōſtrat ꝑterea efficacius iducēs amorē cloęs initiū diſcidii ab illo ꝓueniſſe. Et cū d̄mōſtrat ſe clariorē ilia fuiſſe affert efficaciſſimā cām:q̄ facile credat ſe ab illa amatū:quoniā glorioſę cū ſint mulieres ſuū nomen celebrari ſūmope gaudēt. ME nūc.reſpōdet poeta et ꝓuocatus latēti felle i mulieris uerbis cōcitatior fert᷑:et animū penitus imutatū fatet᷑: REgit. amatoriū uerbū.q.d. ꝑ ſuo arbitrio mihi ipat. MODos.numeros muſicę. ANimę ſupſtiti.q.d.dimidiū ē ipa aię meę:neq recuſabo.MOri ſi mō aia mea q̄ i illa ē ſupſtes mihi:euadat mortē ſubire non recuſabo.ME torret.maiora reſpōd᷑t:nā nō ſe ī ptāte adoleſcētis eē dixit ut ille ī ptāte amicę:ſed mutuo ab illo amari. CAlais.nomē amantis. THurini.a thurio brutiorū oppido. AENEO.ꝓ ęneo p diereſim metri cā. Nā cogit ęneo duo ſūt dactili i uerſu aſclepiadeo.

Negligēs nequa populus laboret
Parce priuatus nimiū cauere:&
Dona præſentis cape lætus oræ:ac
Linque ſeuera.

AD EOS QVI IN AMORE INSTABILES SVNT. ODE. IX.

Donec gratus erā tibi
Ne quiſquā potior brachia cādidæ
Ceruici iuuenis dabat
Perſarum uigui rege beatior.
Donec nō alia magis
Arſiſti:neq erat lydia poſt chloen:
Multi lydia nominis
Romana uigui clarior ilia:
Me nunc creſſa chloe regit
Dulcis docta modos & cytharæ ſciēs
Pro qua nō metuā mori
Si pcent animæ fata ſuperſtiti.
Me torret face mutua
Thurini chalais filius orinthi
Pro quo bis patiar mori
Si pcent puero fata ſuperſtiti.
Quid ſi priſca redit uenus
Diductos q iugo cogit æneo

Aeneo ergo forti:nã hoc metallũ ferro durabilius e:quoniã rubiginẽ nõ ſentit Virgil. Et cẽtũ uinctus aenis. PRiſca uenus. pſcus amor. EXcutit. eiicit e pectore meo. QVanq bene dicenti bene reſpõdet: Sed tamẽ qtũ ſibi conceda t:nõ tacet q relinquat pulcherrimũ amatorẽ:et reuocet hominẽ et leuẽ et iracũdũ:et ppetuo uiculo ſe illi obligaturã pmittat. EXTREMVM TANAIM SI BIBeres lyce. Grauis querela in crudelitatem lyces. Quę duritia plus q barbarica ſit. EXtremũ. putarunt phyſici q loca frigidiſſima incolunt eos durioris eẽ animi:pręſertim ſi aſpiora incultioraq; ſint Virgil. Duris genuit te cauti bus horrẽs Caucaſus: hyrcanęq; admorunt ubera tygres. EXTremum. qa tanais ab extrema ſcythia et ab ipis hypboreis mõtibus fluit:ultra quos nulla ẽ cognitio terrę habitabilis:ppeaq; extrema ps putat: SI Biberes. ſi barbara eſſes et ibi nata. PLOrares obiicere. i. non poſſes nõ plorare cũ obiiceres. IN Colis. nã ab hypboreis deſcendũt aqlones ut tanais. Ergo tanais incolę ſũt Ouid. Scythiã ſeptẽq; triones horrifer inuaſit boreas. OBiicere. hoc uerbũ aut i re noxia dicimus:ut obiecit leonibus: et ſic i hoc loco:Aut repagulũ obſtaculumq; opponi intelligimus:ut cũ ualidã aciem hoſtibus irruentibus opponimus. AVdis. ergo nõ latet te. Oſtẽdit ãt oia adeſſe q frigus augeant noctẽ:aquilones:niues:et glaciẽ:et aerẽ ſerenũ. INter tecta. nã maiores domus ipluuia hẽnt porticibus circũdata:i qbus arbores ẽt ſolẽt eẽ. Vir. de pami regia. Aedibus i mediis:nudoq; ſub etheris axe ingẽs ara fuit:iuxtaq; ueterrima laurus. INGratã. nã uenus hũanitatẽ affabilitatẽq; deſiderat. NE currẽte. ſnia ẽ ne fortuna q nũc tibi fauet retrocedat et trãſlatio a curru q funibus trahat p ardua:q ſi funis remittat :relabitur :et retrocurrit. ROta. i. curru:ut ſit ps p toto::uel erit rota p trochilo. Nã ſolemus trahere funes p trocleas quo facilius trahẽtẽ ſequãt uolubilitate rotulę illius:et põdus alligatũ ſubleuet:q funis ſi e trahentis manu dimittat: ſtati relabit retrotrahẽte põdere. Quapp tibi nũc oia pcedũt et uehemẽter amaris:ſed caue:ne ab amato quãdoq; cõtẽnaris:ut tu nũc me amãtẽ cõtẽnis PENelopen. de hiuus caſtitate referta ſunt oia. Filia fuit Icari ſeu Icarioti:et Vlyxis coniunx:quę aduerſante etiam patre et illã ad nouas nuptias eliciente caſta tamẽ ad uigeſimũ

Si flaua excutitur chloe
Reiectęq; pater ianua lydiæ
Quanq ſydere pulchrior
Ille eſt:tu leuior cortice & improbo
Iracundior adria
Tecũ uiuere amem:tecũ obeã libens.

AD LYCEN. ODE. X. DICOLOS.

e Xtremum thanaim ſi biberes lyce
Sæuo nupta uiro:me tamẽ aſperas
Porrectũ ante fores obiicere incolis
Plorares aquilonibus.
Audis quo ſtrepitu ianua quo nemus
Inter pulchra ſitum tecta remugiat
Ventis & poſitas ut glaciet niues
Puro numine iupiter.
Ingratã ueneri pone ſuperbiã
Ne currente retro funis eat rota
Nõ te penelopen difficilẽ procis

annũ q̃uis multis ꝓcis ſolicitata pmãſit: Non ergo genuit te pat̃ ſimilé Penelope: ut ita te difficilé prçbeas. O .uel optantis é Virg. Quanq̃ o ſed ſuperét qbus hoc neptũne dediſti. Vel ita legédũ ut Seruius interp̃tat̃ illud Maronis O formoſe puer. Legit eni o ſeorſum ut ſit initiũ orónis amarç: qua in illũ inuehat̃. Deinde uerés illius irã reprimit ſe: et mutat oróné. PAllor amantiũ. nã aſſidua cura palleſcunt Ouid. Palleat oís amans Color é hic aptus amãti. TINCtus u. nã talis é qualé in uiola deprehendimus. NEC Curuat. i. flectit te. in amoré meũ uir tuus ſaucius pieria. i. captus amore pierię. PEllice. quç tibi pellex eſt. Sentétia ſit: ſi nó flecteris meis p̃cibus: moueare ſalté iniuria mariti tui: q pieriã te cótempta amat: et aſſentire mihi ut par pari referas. PARcas ſupplicibus. nã ſũma duritia é nó pcere iis qui tibi ſupplices ſunt. MOLLior. flexibilior. AESculo. ſpés é quercus: ſed nũq̃ fródibus ſpoliat̃. MAVRIS. nã lybia harenoſa peſſimis generibus ſerpétũ abundat. NEc hoc. q. d. qđ tuũ eſt. SEmper erit. noluit minari ſe ſuo illam iudicio deſerturum: Quç res iracũdiã mulieri prouocare potuiſſet: ſed oſtédit neceſſitate id euenturũ: ut et illi ſuſpitioné iniiciat: et ſe culpa liberet.

Tyrrhenus genuit parens
O quanuis neq; te munera nec preces
Nec tinctus uiola pallor amãtium
Nec uir pieria pellice ſaucius
Curuat: ſupplicibus tuis
Parcas: nec rigida mollior eſculo
Nec mauris animo mitior anguibus
Nec hoc ſemper erit li.minis aut aquæ
Cęleſtis patiens latus.

AD MERCVRIVM DICOLOS ODE. XI.

m Ercuri: nã te docilis magiſtro
 Mouit amphyon lapides canẽdo
Tuq; teſtudo reſonare ſeptẽ
 Callida neruis.
Nec loquax olim: neq; grata: nũc &
Diuitũ menſis & amica templis
Dic modos lyde quibus obſtinatas
 Applicet aures.

MERCVRI: NAM Te docilis magiſtro. Mercuriũ inuocat: ut lyrç reptor: lyrç ſuç ſuauiſſimũ p̃ſtet ſonũ: quo amicç mété flectat. Ode ĩ genere de liberatiuo uerſat̃: ſed ꝓemii uicé obtinet p̃ncipiũ. Captat. n. beniuolétiã: cũ laudet eũ ab arte. Laudet itidé a diſcipuli doctrina: q ĩ illũ redũdare uidet̃ Ex eodé tamé loco oſtédit facilitaté petitióis: Nã ſi ita inſtruxit amphyoné ut poſſet mouere ſaxa: multo illi facilius é p̃bere ſuaué cãtũ. Hoc idé facit et aliis exéplis. MOuit lap. arguit a maiori: Nã multo facilius é cor mulierculç mouere. De Amphyóe dcũm é in p̃ncipio. SEpté neruis. ſepté cordiſ. NEq; loquax. i. ſonora. NEq; grata. ſua ſuauitate. OLim Dũ nódũ a mercurio ĩſtituta eét. Nũc uero poſtq̃ mercurius te ĩſtituit grata es. MEnſis. côuiuiis. TEmplis. qa et ĩ ſacris adhibebát muſicã: ut illud Inflauit cũ ꝓinguis ebur tyrrhenus ad aras. DIC modos. i. muſicã modulationé. QVibus. ſ. modis: Et q̃uis oís generis ſit erat tamé ĩ fęminino apđ ãtiquos quebus ut duabus. OBſtinatas. i. lydię obſtinatę.

Quę uelut latis equa trima campis
Ludit exultim: metuitq; tangi
Nuptiarum expers & adhuc ꝓteruo
Cruda marito.
Tu potes tygres comitesq; ſiluas
Ducere: & riuos celeres morari
Ceſſit immanis tibi blandienti
Ianitor aulæ
Cerberus quanuis furiale centum
Muniant angues caput eius: atq;
Spiritus teter ſaniesq; manet
Ore trilingui.
Quin & iſion: tityosq; uultu
Riſit inuito: ſtetit urna paulum
Sicca: dum grato danai puellas
Carmine mulces.
Audiat lyde ſcęlus atq; notas
Virginũ pœnas & inane lymphæ
Dolium fundo pereuntis imo
Seraq; fata.
Quæ manent / culpas etiam ſub orco

TRIMA.q̃ ĩ triénio ſit. Dicimus.n.bimũ trimũ et quadrimũ: Sed ét dicimus hornũ.i.huius anni: In trimatu át nódũ ueneré ſentiút equę. EXultim.exultádo et ꝑ ſaltationé. CRuda.imatura: Cótra Virg. Iá matura uiro iá plenis nubilis ánis. PRoteruo.ꝓcaci: Dixit át et nuptias et maritũ ꝑ acyrologiá: Ná improprie dicũt̃ hęc niſi in humana ſpetie. TYgres. quę ferę ſęuiſſimę ſút. COMitesq; ſil. ut patuit in orpheo. CESSIT In m.cerberus.nã fingunt Orpheũ cum inferos petiſſet: ut Eurydicẽ reduceret: oés tortores oésq; tortas umbras ſua lyra demulſiſſe et mitigaſſe. IAnitor.ianuę cuſtos Prop. Ianitor ad dantes uigilet. Cerberũ itelligit ſic Vir. Te ſtygii tremuere lacus: te ianitor orci. Sed de cerbero et quare Virg. inducat illũ nolle Aeneá admittere: Et quare cõtra fingat Heſiodus ueniẽtes q̃dé aias bláde illú excipe: ſed egredi cupienteſ prohibere: et q̄dá alia q̃ ad altioré ſpeculatione ſpectát nos i noſtris dialogis chamaldulenſibus i q̃bus uirgilianę allegorię cótinét̃ ꝓ uiribus exprimere conati ſumus. CEntú an.numerus é ꝓ numero. SPiritus teter.ut ét ſpiritu q̃ pp ſaniem earú quas uorat aias grauis fetidusq; eſt nocere poſſit. SAnies.in corpore animantis humor iteger incorruptusq; quo corpus uiget: alitq;: ſuccus dicit̃. Ter. Corpus ſolidú et ſucciplenú. Sine aút morbo morte ue corrumpit̃ pus ſaniesq; uocatur. ORE TRILingui. ex triplici ore: unde tres linguę ſint. QVin et iſion. Huius fabula expreſſa é: Sed ipſe apud inferos hac pęna cruciatur: ut rotę int̃ ſerpẽtes alligatus aſſidue et ſine reqe circũagat̃ Ouid. Voluit̃ iſió dũ ſe ſeqt̃q; fugitq;. TITyos.ntús gręcus. INVito uultu.ná etſi uultũ cruciatus cótraheret: tamé uoluptas lyrę ad riſũ porrigebat. STETit ſicca.reſtitit paulũ: et ppea ſiccata é.i.dũ breui mora d̃ſinũt belides ab aq̃ auriéda euacuata é unda. VRna.ab auriédo dcã: Ná orino átiquũ uerbũ id ſignificat. PVellas.filias ut pueros ꝓ filiis ponimuſ. AVdiat lyde.audiat mulier q̃ mihi crudelis é q̃ pęna affitiát̃ illę q̃ crudeles i ſuos amátes fuerũt. Et ꝓfecto mirũ poetę fuit igeniũ: q exéplú qđ ad petitióis ſuę facilitatem ꝓbandam adhibuerat; ét ad mitigandã lyde ferocitatem efficaciter traducat.

Proptereaq; omiſſis aliis quibus facultaté ꝓbauerat: in hoc moratᷣ ad id quod iam dixi pfi
ciendú: At tum uná laudando q̄ pia i maritū fuit: tum cçteras uituperádo lyden in ſe incli
nare nitirᷣ. LOngus. q. d. çternus. i. mors. NOn times. auget ſcçlus illarū ꝙ in eos ſçuie
rint: q omne ab illis auxiliú ſpectaſſent. ME Pater. nó ſolú illi remiſſura ſuppliciú eſt: ue
rú ét i ſe ſi oporteat ſuſcepturū: ut uir euadat. Maximus ergo amor quo maritú non modo
parentis preceptis: ſed ſuç ét uitç anteponat. ME Pater. non ab re eſt explicata narratio:
ná quanto magis ímoratur in
pietate Hypérmeſtrç: tanto ue
hementius mollire lydé ualet.
QVOD VIRO. ſapiéter ita
uitat crudelitatatḗ in maritú: ut
ne tamē i parété ipia dici poſſit
Ná demóſtrat ſi ſuppliciū ſu
bitura ſit iniuſte ſubiturá: et
pçná ꝑ eo daturá: ꝑ quo p̄miū
mereat. Plecterᷣ. n. ꝙ pepcerit
uiro: q iure naturali cçteris ſit
p̄ferēdus. Pepcerit miſero: q
etiá externos mouere poſſit.
ONeret c. qđ ſupplicium uel
morte grauius ſit. Morte enim
oés labores finimus: Carcere
át miſeria i lōgū extéditᷣ: Nec
temere dixit oneret: ut nó ſolū
uiculis cóſtrigatᷣ corpus colli
gatú: ſed pódere quoq; de p̄ma
tur. VEL Extr. ſingula uerba
pódus hént: p̄mo. n. dixit rele
get: i quo excluditur reditus.
IN EXTremos. unde audire
qdé q̄ apđ meos gerátᷣ poſſim
NVmidarú. ergo apud effera
tos et imaniſſimos barbaros.
Qđ ét Dido conq̄ritᷣ. Hinc no
made ifreni cingūt. CLaſſe.
ergo difficilius ſit redire. I Pe
de. oſtédit ita ꝑperato opus eé
ut nó detᷣ ſpatiú p̄us cóſultádi
quo potiſſimú ſit fugiendú: er
go i quo rapiút. i. rapti ferunt
PEdes. ad terreſtre itᷣ referas
VEL Aurç. ad nauigationé.
DVm fauet nox. ná q̄ p̄mú illuxerit: adépta erit oīs euadédi facultas. ET Venus. amor me
us i te. QVERelá memorem. i. qua oés q legent in memoriam noſtri ueniant. Idem pene
deprehendes apud Naſonem in huius puellç epiſtola Defunctaq; uita corpora furtiuis in
ſup adde rogis. Et ſepeli lachrymis perfuſa fideliter oſſa. Scultaq; ſint titulo noſtra ſepul
chra breui. Exul Hypermeſtra pretiú pietatis iniquum Quá morté facti depulit ipa tulit.

Impie nam quid potuere maius?
Impie ſponſos potuere duro
Perdere ferro.
Vna de multis face nuptiali
Digna periurum fuit in parentē
Splendide mēdax: & in omne uirgo
Nobilis æuum.
Surge quæ dixit iuueni marito
Surge ne longus tibi ſomnus unde
Nō times detur: ſocerū & ſceleſtas
Falle ſorores.
Quæ uelut nacte uitulos leenæ
Singulos heu lacerant: ego illis
Mollior: nec te feriam: nec intra
Clauſtra tenebo.
Me pater ſæuis oneret cathenis
Quod uiro clemēs miſero pepercī:
Me uel extremos numidarū in agros
Claſſe releget.
I pedes quo te rapiunt & auræ
Dum fauet nox & uenus i ſecundo
Omine: & noſtri memorē ſepulchro
Sculpe querelam.

MISERARVM EST NEQVE Amori dare ludum. Metrũ ſotadicũ dicit̃:ut numerus ſit potius q̃ mẽſura. Cóſtat eni ex ionico minore:et ẽ p̃mis uerſibus trimetrũ.i.habet tres ionicos ſic Miſerareſt. Nequamori. Dareludũ. In ſecundo uero uerſu ſic Neq; dulci Mala uiño. Laueraut ex. Tertius uero uerſus tetameter.i.quattuor habet ionicos: Quod ſi eſt: Ita ſcribendi ſunt in codice uerſus. Miſerarũ eſt neq; amori dare ludum Neq; dulci mala uino lauere aut ex. Animari metuentes patruę uerberalinguę. Ergo erunt hi tres

AD NEOBOLEM NON ESSE VITAM SVAVEM SINE AMORE. ODE. MONOCOLOS.

m Iſerarũ eſt / neq; amori dare ludũ
Neq; dulci mala uino lauere aut ex
Animari metuẽtes patruę uerbera linguæ

uerſus et nó quattuor:ut i multis codicibus ponunt̃: Eadéq; rõne tertius ab hoc ſcribet̃ ex quattuor ionicis ſic Studiũ aufert neobole liparei nitor hebri:ut hic unus uerſus ſit:et nó duo. Sic ẽt Bello rophóte neq; pugno:neq; ſegni pede uictus Sic ultimus erit Celer alto latitanté fruticeto excipere aprũ. Sed ut ad ſententiam ueniamus Rem inſuauem eẽ oſtẽdit: ſiquis ita perdite amet ut ſemp anxius uiuat. Nam tũc oportet illum miſerum eſſe Alii dicũt ſniam eſſe: quod qui uehementiſſime amant: nó dant ludũ amori.i.nó deludunt amoré: et tũc exponemuſ miſerarum.i.earũ quę miſere.i. uehemẽter amãt. Nã et pdite: et miſere amare eſt uehemẽter amare. Alii prçceptum poetę eſſe uolũt: ut ſit amandum: ſed ita amandum: ut nó impediãtur amore: quin cũ uelint aliquam iocũditatem ludum ue percipiãt: Nam iſtud eſſet miſere amare. Vel potius dicamus ſũt pfecto miſerę mulieres: quę neq; i amore ludum.i.iocũditatem inueniũt.i.quę non capiũt uoluptatem i amore: neq; uino hilarãtur ita: ut a ſe pellãt curas: atq; ſollicitudines: et rurſus ſũt ẽt miſerę illę: q̃ metuẽtes uerbera patruę linguę.i.quę metuẽtes infamiã et cẽſuram exanimãt̃.i.magno metu afficiũt̃: ut iam et ad uoluptaté ex re uenerea et ex uino pcipiendã: et ad grauiores de ſe cẽſuras cótẽnendas Neobolẽ hortari uideat̃. MALA. curas et ſollicitudines. LAuere. reſpexit ad naturã licoris: Nã ut uinũ pót lauare maculas e corpore: ſic dicit̃ lauere mala: qa remouet illa ab aío. Et ẽ lauere nó a lauo as: ſed a lauo uis. Sic Virg. Lauit improba teter ora cruor. Et Plautus in pſeud. Geſtas tabellas: eas lachrymis lauis. Plura eni uerba i diuerſis cóiugationibus antiq poſuere: ut nexo as: uel nexis. Sono as: uel ſonis. Lucr. Caligare oculos: Sonere aures. EXAnimari. metri neceſſitate diuiſit hanc dictionem ergo uehementer cruciari. VERBERA. acerbiores reprehenſiones: quę ut ferrum corpus ita illę animum uerberant. PATRVAE. acerrimę ac ſeueriſſimę: Nam patrui uehementius corrigunt q̃ parentes: quia nec amor illis in nepotes deeſt: et nimia illa parentum indulgentia abeſt. Quapropter in priſca romanorum ſeueritate erat: ut fratribus alendos ſuos filios darent parẽtes. Hinc Perſius. Dũ ſapimus patruos. Et Cicero pro Celio Diceret aliquis cenſor patruus quaſi dicat cenſor ſeuerus. QVALVM. pro uaſe et ciſtula uiminea poſuit: in qua mulieres ponebant penſa lanę: aut alia in quibus laborabant. Ceterum qualos dixerunt a colando: per quos guttatim uinum effunderetur: reliqua uero materia exire prohiberet̃. Illos a colando ut etiam cola dici credit Seruius Virgil. Tu ſpiſſo uimine qualos: Colaq; p̃lorũ formoſis deripe tectis.

ALES Puer. cupido qui alatus eſt: et filius Veneris: q̃ a cytheris inſula cytherea dicta ē. HEBri. adoleſcentis nomē eſt: et nō fluminis ī hoc loco. LY Parei. ꝓ lyparenſis ab inſula una ex uulcaniis. VNCTOS. ne aquę frigiditatē nantes ſentirēt: olei caliditate tēpabāt. MELior. doctior Virgil. bonum ꝓ docto. Cur nō mopſe boni quoniā cōuenimus ambo tu calamos inflare leues ego dicere uerſus. BELLORophonte. quē oportuit eſſe optimum equitē: cū potuerit uti pegaſo equo alato. NEq; pugno. i. arte pugili. Sic ſupra Hunc eqs illum ſupare pugniſ. PEDE. curſu pedeſtri. NEQVE Victus ſegni pede. i. neq; uictus pede: q̃ qdē uictus eēt: ſi pedē ſegnē haberet. CAtus. ingenioſus: Nam καιω uro ſignificat: et ii q̃ hēnt ſanguinē calidiorē prudētiores ſūt: unde dicti ſūt catones. IACulari. iaculis cōfigere: et laudat ī uenatiōe artē ſagittādi. EXcipere. laudat a fortitudine. FRuticeto. frutices ſūt minores arboribus et maiores herbis: ut ſūt rubi et ſētes et ſimilia: quę ſiluas iplicatas et inuias reddūt et ut a q̃rcubus fit q̃rcetū: ſic a fruticibus fruticetū. Excipe āt ꝓprie ē: cū ueluti in inſidiis collocati expectamus: ut ueniens incautus ī nos incidat: ut parati imparatum facile opprimamus.

Tibi qualum cythareæ puer ales
Tibi telas operoſæq; mineruæ
Studiū aufert neobole lyparei nitor hebrī
Simul unctos tyberinis humeros
Lauit in undis eques ipſo melior
Bellorophōte neq; pugno neq; ſegni pede
Catus idē p aptū fugientes // uictus
Agitato grege ceruos gratulari: &
Celer alto latitantē fruticeto excipe aprū.

LAVS FONTIS BLANDVSI. ODE. XIII. TRICOLOS.

O Fons blanduſie: ſplendidior uitro
Dulci digne mero nō ſine floribus
Cras donaberis hædo
Cui frons turgida cornibus
Primis & uenerem & prelia deſtinat
Fruſtra / nā gelidos inficiet tibi
Rubro ſanguine riuos

O FONS BLANDuſię. Res feſtiua et ſtilus comicus. Pollicet̃ fonti ī ſuo agro cōſtituto ſacrificiū et celebritatem nois. O Fons blāduſię. i. fōs blanduſinus. Sic alibi ē urbs butroti. Erat āt ī ſuo agro ſabino. FONS. uel q̃a aquas foueat: uel q̃a ibi aquę ferueant: ideſt ſcaturiant. DVlci d. m. Nam ſuauitas tuarum aquarum digna eſt: ut ille dulci uino admiſceantur. DONABERis ę. non ſ. f. i. hędo floreis ſertis ornato. FRONS Tur. c. In qua iam turgeſcāt cornua. DESTINAT. decernit Virg. Et me deſtinat arę. Sed nō frōs deſtinat ſibi prelia et uenerē: ſed ipſe ſibi deſtinat: cū puenerit ad eā ętatē. ī qua frōs turgeſcat. FRuſtra. nā morte puenieť: et ſic inficiet. i. maculabit riuos ſanguine. Riuus ē aqua ex fōte fluēs ab eo q̄d ē ρεειν. i. fluere: Neq; riuos niſi de puis dicimus. Hinc de riuare aquas dicimus: cū maiorē cōgeriē ī plures riuos d̄ducimus. TIBI. ad tuū honorē.

LASCIVI Gregis.laſciuum enĩ animal capra eſt. HORA Caniculę.dies caniculares qui ingentes calores inferunt. Perſius En quid agis ſiccas inſana canicula meſſas Iãdudũ coquit: Nullo ergo tẽpore caleſcit. FRIGus amabile.id frigus quod delectet:nõ ãt noceat ME Dicente.i.laudante.ut Prima dictę mihi ſũma dicendę camena. FIES Fontium nobiliũ.i.efficieris unus ex nobilibus fõtibus:cũ ego laudabo. ILICem impoſitã cauis ſaxis q.d.laudabo te exeuntẽ ex antro:cui iminet ilex:q̃ umbrã amęnã ꝓbeat. LOQuaces.murmure ſonãtes. Sed ĩpropriedixit:cũ loq̃ ſolius hoĩs ſit. Sed uoluit notare ſuauitatẽ ſoni.

Laſciui ſoboles gregis
Te flagrantis atrox hora caniculæ
Neſcit tangere:tu frigus amabile
Feſſis uomere tauris
Præbes & pecori uago
Fies nobilium tu quoq; fontium
Me dicente cauis impoſitam ilicem
Saxis:unde loquaces
Lymphæ deſiliunt tuæ.

AD ROMANOS. ODE. XIIII. DICOLOS.

HErculis ritu modo dictus o plebs
Morte uenalẽ petiiſſe laurum
Cæſar hiſpana repetit penates
Victor ab ora.
Vnico gaudens mulier marito
Prodeat iuſtis operata diuis
Et ſoror clari ducis:& decoræ
Supplice uitta.
Virginum matres / iuuenũq; nuper
Soſpitum / o uos pueri o puellæ

HERCVlis ritu modo. Maxima cũ gloria romã ab hiſpania repetebat Auguſtus deuictis cãtabris populis barbaris atq; bellicoſiſſimis. Hunc ita laudat poeta:ut Herculi illum cõparet. Nam ut ille extincto Gerione ingenti uictoria illuſtratus olim Pallanteum ubi nunc roma eſt uenit:ſic et Auguſtus đuictis cãtabris triumphaturus romã nũc redit. Sit ãt ordo.O Plebs.i.o romane popule Cęſar uictor repetit penates.i.domũ ab ora hiſpana dictus.ſ.cũ in ꝓuinciã ꝓfectus ẽ petiiſſe laurum uenale morte: Nã uictoria nõ acqrit᷑ niſi contẽptu mortis. HERculis ritu.nõ enĩ aut ãbitiõis aut auaritię gratia illuc acceſſit: ſed ut populo pacaret:qđ propriũ fuit Herculis. LAVrũ. triumphũ:i quo lauro coronabant᷑ duces. VENalem.qcqđ uẽdit᷑:uenale appellat᷑. VNICo g. Recte ergo ſtatim a ꝑncipio ſermonẽ a populo cõuertit:quoniã ad oẽs ꝑtinet hęc uictoria. VNico marito.nã q̃ cepit unicũ habere maritũ:gaudet illũ ſoſpitẽ reuertiſſe:Gaudet ẽt reueniſſe Auguſtũ caſta mulier. Nã ipſe legẽ iuliã tulerat đ adulteriis cohercẽdis. Alii itelligũt mulier.i.liuia druſilla uxor Octauiãi:quã ipe de Tyberio nerone grauidã abduxit:ac diuortio cũ Scribonia fcõ pp morũ puerſitatẽ:ſibi uxorẽ fecit:Vniceq; ſẽp dilexit:q̃uis nullos ex ea ſuſcepit liberos.OPerata.ſacra faciẽs.Opari enĩ ſacrificare ẽ Vir. Lętis opatus i herbis. IVStis. nã bene de illis meritũ Octauianũ ſeruauerãt. SORor.Octauia:q̃ Antonii uxor fuerat. SVPplice.ea q̃ i ſuppliciis deorũ utebãt᷑. VICta:dicit᷑ ãt uicta ꝙ crines capudq; uinciat

VIRum ex.i.nuptę.MAle nominatis.i.q̄ noīata malū omen inferrent. Per antiſtitem.n. ſacrorū indicebat̃ ſilentiū: Illud eſt eni fauete linguis. VEre feſtus.quoniā affert ſummā lętitiam: cū ſimus a periculoſiſſimo bello liberati. Feſti eni dies inſtituti ſunt: ut animus lętitia relaxet̃. ATRAS.noxias et quę atrā bilē.i.melancoliā poſſint excitare. EGo nec t. Tantū repono in uirtute ac ī iuſtitia Cęſaris: ut dū ip̄e ipiū regit: nihil timeam. MARSI Duelli.i.ſocialis belli: quod maxie opa marſorū populorū excitatū ė: et dictū bellū ſociale: Cuius cā fuit. M. Liuius druſus: qui ut ſenatus cām ſuſceptā tueret̃ italicoſ populos ſpe romanę ciuitatis ſolicitauit: q̄ cū ille ꝓmiſſa p̄ſtare nō poſſet: irati defecerunt. Initiū ſumptū eſt a picentibus ueſtinis marſis et pelignis. SPartacum uagantem. Nā hic ſuo ſeruili exercitu italiā populatus eſt: neq; pepcit cadis uinariis et ipſi uino. niſi quod ita abſcōditū fuit: ut illud ipſe nō inuenerit. Spartacus iſte ex thracia ſeruus gladiator fuit capuę in ludo Lentuli. Sed inde cum Cryſo ſocio et cum ſeptuaginta quattuor eiuſdē conditionis hoibus fugiēs exercitum primo ex fugitiuis ad tria millia hominum collegit per omnia loca populabundus uagabatur: ac breui ad centū millia ſeruorum coegit. Primo āt p̄lio male a Claudio pulchro legato et a. P. Valerio prętore pugnatum eſt. Secundo p̄lio Cryſus cum .xx.mil. fugitiuorum a. Q. Arrio prętore ceſus eſt. Mox Spartacus. C. Caſſiū et Cn. Malliū p̄tores ſuperauit. Poſtremo. M. Craſſo p̄tori bellū traditū eſt: Qui primū cū parte fugitiuorū quę ex gallis germaniſq; cōſtabat pugnauit: atq; ex iis.xxxv. mil. cecidit. Poſtremo Spartacū ipſum cū.xl.mil. interfecit. ARGutę.ſonorę Virg. Menalus argutūq; nemus: pinusq; loquentes ſemp habet. Ergo ARGutę. quoniā optime caneret. COHibere nodo.i. colligare et comere. MYRrheum.i. unguentatum a myrrha autē dixit myrrheū. Si āt ſit murrheū: erit ex mutatiōe litterę.y.in.u. ut mys.mus dicit̃. Impat ergo puero: ut aduocet neerā. Sed tamē ſi nō quā p̄mū a ianitore admittat̃: q̄d eueniet ex ſupbia mulieris redeat illa inſalutata: Nec cū illa rixet̃. Hoc iccirco nūc ſe paſſurū dicit: quoniā p ſenectutē referbuerit ī eo bilis: Sed ī iuuētute nō paſſus fuiſſet illa nimis incaleſcēte. ALbeſcēs.pp canitiē. LEnit. mitigat. ANimos.aī uehemētes ipetus: et ppea cupidos cōtētiōis. FErrē.ꝓtuliſſē. CAlidus iuuēta.i q̄ bilis uehement̃ ſāguinē ad irā accēdit

Iam uirū experte male ominatis
  Parcite uerbis.
Hic dies uere mihi feſtus atras
Eximet curas: ego nec tumultū
Nec mori p uim metuam tenente
  Cæſare terras.
I pete unguentū puer: & coronas
Et cadū marſi memorē duelli
Spartacū ſiqua potuit uagantem
  Fallere teſta.
Dic & argutæ properet neeræ
Myrrheū nodo cohibere crinē
Si per inuiſum mora ianitorē.
  Fiet abito.
Lenit albeſcens animos capillus
Litium & rixæ cupidos proteruę
Nō ego hæc ferrem calidus iuuenta
  Conſule planco.

VXOR PAVPERIS HIBICI. Per hanc mulieré admonet quãtũ dedeceat ſenem ea ſequi:q̃ iuuenum ſunt. VXor.p.h.Omni excuſatione illá ſpoliat:cũ non diuitiis abundet:quę cũ otium prębeãt:accendũt uoluptates. Sed paupertate pręmať:q̃ iuuenes quoq; a uoluptatibus arcere poſſit. Vnde Iuuenal. Pręſtabat caſtas hũilis fortuna latinas. TANDem.cũ iam ſatis ſupq; huiuſcemodi rebus indulſeris.. Vitupat ergo a diuturnitate. Nã ꝑbe monet Iuuenal. Breue ſit quod turpiter audeſ. NEQuitię.petulãti et laſciuę libidini.

AD CLOREM. ODE. DICOLOS. XV.

u Xor pauperis ibici
Tandẽ nequitiæ pone modũ tuæ
Famoſisq; laboribus
Maturo propior deſine funeri
Inter ludere uirgines
Et ſtellis nebulã ſpargere candidis
Non ſiquid pholoen ſatis
Et te clor. decet:filia rectius
Expugnat iuuenum domos
Pulſo thias uti cõcita tympano
Illam cogit amor noti
Laſciuæ ſimilẽ ludere capreæ
Te lane prope nobilem
Tonſe luceriã / nõ cytharæ decent
Nec flos purpureus roſæ
Nec poti uetulã fece tenus cadi.

FAMOSis.infamibus:ut iã demonſtratũ eſt. Labores aũt appellat anxietaté erga corporis cultũ. Vnde infamiã cõtrahit. MATuro funeri.maturę morti. Nã et ſi oi ętati accidere mors poſſit:tamẽ indubitata ẽ ſenectuti. INTer ludere uir. Ludere inť uirgines. Duplex uitium et quod uetula ludat: et quod ludat inter uirgines. ET STELLIS. Mira ſimilitudo: Nam eam maculá uideť anus afferre uirginibus:quã affert nubes ſtellis. PHoloe. quę iunior te é:q̃uis forte non ſit uirgo. FILia rectius. Vituperanda é oio mulier:q̃ in quacunq; ętate ita petulans ſit:ut ultro uiros petat. Sed tamen magis hoc cõcediť filię q̃ tibi: quoniá dať aliqua uenia teneris ãnis. THYAS.ſacerdos bacchi furore concita. Nam θυειν furere et ſacrificare é. NOThi.nomé é uiri. PROPE Luceram.ſpém ꝑ genere Cęterũ lucera urbs é apulię: q̃ auſonũ colonia fuit. Nó ergo decét te res laſciuę: Nec decent cadi poti tenus fęce uetula.i.uſq; ad fęcé uetulã. Snia eſt:non decet te intereſſe potationibus:ubi ſint et optima uina quia uetulã:et multum bibatur:quia tenus fece cadi.

AD MECENATEM. ODE. DICOLOS. XVI.

i Ncluſam danaen turris ænea

INCLVSAM DANAEN. Demóſtrat auro oia patere pp hominũ auaritiã. Et ſe ſibi modũ inſtituiſſe i cupiédo. Satisq; eé ea q̃ ad neceſſitaté ſpectant. DANaen. Acriſius Abantis filius ab oraculo accepat ſe nepotis manibus periturũ. Cũ ergo unicá haberet filiã:ne inde filius naſcereť:puellã in turri ęnea incluſit:cauitq; appoſitis cuſtodibus ne qs ad eá uir admittereť. Iupiť ãt puellę amore correptus;cũ alia uia igreſſus nó pateret:ſe in

aurũ cõuertit: ac p impluuiũ ĩ puellę gremiũ incidit: ibiq; ĩ formã pſtinã reuerſus Danaẽ cõpreſſit: Indeq; Perſeũ pepit. Qua fabula oſtendit oĩa auro expugnari poſſe. Acriſius re cognita ex ptu filię illã cũ nato ĩ arculã miſit: atq; ĩ mare portari iuſſit. Delata fluctibus in italiã eſt arcula: atq; litoribus appulſa ad Pilunnũ Turni auum cõuecta eſt. Cognouit pa triã genusq; rex: atq; illã in cõiugẽ aſſumpſit. Perſeus ãt cũ adoleuiſſet ad gorgonas pfe ctus: et ſcuto chryſtallino Palladis et falcato mercurii enſe ſuffultus medũſę caput abſtulit quo et multos prius alios ĩ ſa xum conuertit: et tandẽ Acri ſium auũ: quo extincto regnũ ſibi uendicauit. AENEA. ut fabulę dicunt. Sed nõnunquã pro forti capitur: Hinc ęneus axis. VIGilum canum. Soler tiſſima eſt et fidiſſima canum cuſtodia: qua principes uti cõ ſueuerunt. Virg. de Euandro Nec nõ et gemini cuſtodes li mine ab alto pcedunt greſſũq; canes comitãt herilem. TRI Stes. ſeuerę ergo incorruptę. SED Iupiter et uenus. quaſi amor et facultas pecunię. Nã cũ homines amant neq; deeſt quod dent oĩa aſſequi poſſunt. FORE Enim tutum. ſubaudi ſciebant. CON Verſo in pre tium deo. i. ioue ſe in aurũ cõ uerſo quod pretiũ illi eſſet: et

Robuſtæq; fores & uigilum canũ
Triſtes excubiæ munierant ſatis
Nocturnis ab adulteris.
Si nõ acriſium uirginis abditæ
Cuſtodem pauidũ iupiter & uenus
Riſiſſent: fore eni tutum iter patens
Cõuerſo in pretium deo.
Aurum p medios ire ſatellites
Et perrumpere amat ſaxa potentius
Ictu fulmineo: concidit auguris
Argiui domus ob lucrum
Demerſa exitio diffidit urbium

pene allegoriam figmenti demonſtrat. AVRVM. ſnia eſt color rhetoricus. Ergo aurum AMAT. i. cupit. q. d. nõ timide ineunt picula q auro ualẽt: ſed freti auri potentia ultro cu piũt picula adire. SATellites. q. d. p hoies deuotos: et q parati ſint ſua morte pncipis ſui uitã tueri: Nã ſatellites ii dicũt: q ad cuſtodiã alicuius magni uiri poſiti ſũt. Hoc ãt homi nũ genus plerũq; illi deuotũ ẽ. Quapp nemo magis timẽdũ ẽ q̃s q mori p alterius ſalute pponſuerit: et tamẽ q aurũ hẽnt: nõ dubitãt p illos incedere ſperãtes illos quoq; corrumpi poſſe. SAxa. quaſi munita loca: q̃ uiribus expugnari nõ poſſunt: auro ãt poſſunt: qa aurũ potẽtius ſit q̃ fulmẽ: Nã ea p corruptelã expugnat. q̃ fulminis ictus nõ diruit. AVguris ar giui. Hic Amphiaraus fuit. Amphiaraus ab Adraſto argiuorũ rege ad expeditionẽ quam ut Pollynicẽ generũ ĩ regnũ thebanũ reſtitueret aduerſus thebanos parabat accitus ſe itu rũ negauit: qa p auguria animaduerterat ſe illic piturũ. Occultauerat ãt ſe nemine cõſcio pter Eriphilẽ uxorẽ. Cũ ergo q̃ſitus nõ inueniret: tãdẽ pmiſſũ ẽ monile Eriphile: ſi idica ret: Illa ab auaritia uicta ĩdicauit. Coactus ẽ Amphiaraus ĩ bello pficiſci: atq; ĩ pmo cõcur ſu una cũ eqs curruq; a terra abſortus ẽ. Alcmeon autẽ filius ut patrẽ ulciſceret matrẽ pa ternę mortis cãm ĩterfecit: De qua Maro His phedrã pocriq; locis męſtãq; Eriphilẽ crude lis nati mõſtrãtẽ uulnera cernit. Monile ãt illud uulcanus olim ſũmo artificio fabricauerat uariiſq; gẽmis diſtinxerat: atq; Hermioni: ea. n. Cadmi uxor erat: dono dedit: Sed quadã ſucceſſione ad Polycem puenerat. Amphiaraus aũt: ut ẽ in fabulis: originẽ a Ioue ducit. Nam Iouis filius fuit Eolus, Eoli Eritheus, Erithei Amithaon, Amithaõis Bias, Biantis

Antiphates. Antiphatis Oiclus: ex quo ortus ē Amphiaraus; COncidit domus. Nam et ipſe periit: et filius Alcmeon in furias incidit. VIR Macedo. De Philippo Alexandri magni patre intelligit. Ná incertū eſt plures ne urbes ciues earū corrūpendo: an apto marte pugnando ſubegerit. DIFFIDIT. refregit. Eſt eni findo dis fidi fiſſum Virgil. Et media aduerſi liquefacto tépora plūbo diffidit. VRBIVM. ſcilicet olinthiorū phocéſiū et ſimiliū REGes emulos. et uicinos ipio ſuo ut regé moloſſorū et regé epyri: quos corrūpédo eos

Portas uir macedo &'ſubruit emulos
Reges muneribus: munera nauium
Sęuos illaqueant duces
Creſcentem ſequitur cura pecuniā
Maiorumq; fames iure perhorrui
Late conſpicuum tollere uerticē
Męcenas equitum decus.
Quanto quiſq; ſibi plura negauerit
A diis plura feret: nil cupientium
Nudus caſtra peto: & tranſfuga diuitū
Partes linquere geſtio
Contēptæ dominus ſplendidior rei
Quā ſi quicquid arat impiger apulus
Occultare meis diceret horreis
Magnas inter opes inops.
Puræ riuus aquæ ſiluaq; iugerum
Paucorū & ſegetis certa fides meæ
Fulgentem imperio fertilis africæ
Fallit ſorte beatior

q in illorū regno potentia prę ualebāt afflixit. SEuos duces nauiū. Pyratas intelligit: q cupiditate auri potiundi alios inuadentes ſępe capiūť: dū alios capere tétant. CRESCentem ſequiť cura pecuniá. Snia eſt ꝙ quanto plures pecunias cógregant hoies: táto maiori cura et ſolicitudine afficiūť. Idē expreſſit i ſupioribus Creſcit indulgés ſibi dirus hydrops. FAMes m. cupiditas maiorū pecuniarum: Vnde Iuuenal: Creſcit amor numi: q̄tum ipa pecunia creſcit. Et Saluſt. Sē per ifinita et iſatiabilis é: neq; copia neq; inopia minuiť. IVRE. cū ita ſit: ut dixi: merito timui extollere et augere. VERTicem cóſpicuū. i. cumulū pecuniarū: Vel dixit uerticem. i. caput. Ná dicunť extollere caput: q diuitiis celebres fiunt. QVanto q. Veriſſima ſnia qđ q̄to plura nobis negamus. i. quáto magis ab huiuſcemōi rebus abſtinemus: tanto plura dāt dii: qa p̄bét ai ſecuritatem atq; trāquillitaté: qua nihil maius pōt eé hoī. Qđ cū ſit: ego nudus. i. paup fugio ueluti trāſfuga a caſtris diuitū ad caſtra nihil habétiū: Ná cū olim cuperé diuitias: uerſatus ſū i diuitū caſtris: Nūc āt cū aiaduerterim illas nó extinguere: ſed augere cupiditates: fugio inde. Dixit āt trāſfuga: ut maneret i trāſlatióe a militia ſūpta: cū poſuiſſet caſtra. Ná trāſfuga is é: q ſuos relinqués ad hoſtes deficit. GEStio. plus é q̄ cupio: qa q geſtit cupiditaté ſuā minie tegere ualet: ſed geſtibus idicat. DOMinus rei cótéptę. Ná magis poſſidemus ea q̄ conténimus: q̄ ea q̄ poſſidemus. Neq; é diſſimile illi táq̄ nihil habétes et oia poſſidétes. OCCultare. recódere. MAGnas iter opes iops. Vt de Tātalo fabulāť. PVrę riuus aquę. Oſtédit q̄ pauca ſibi ſint: et tamé illis ſe ditiſſimū regé africę ſupare poſſe. FALLit fulgenté ſorte. i. illū q fulget nó natura et ſplédore bonarū artiū: ſed ſorte. i. fortuna. Vt ſit ſnia. Hęc pauptas fallit diuitias. Sed

erit optimus ordo Certa fides ſegetis beatior ipſo fertilis africę fallit fulgēté ſorte.i.illū q fortuna fulget et nō uirtute. Fallit aūt illū:qa non cognoſcit felicitatem pauptatis. BEATior.ſ.illa certa fides meę ſegetis. Pro riuo āt credo illū intelligere degentiā fluuiū:quē p eius fundū labi i epiſtolis demonſtrat. Me quotiés reficit gelidus degētia riuus. LEStrigonia.i.formiana: Nā leſtrigones olim i ſicilia habitarunt:q et cyclopes dicti ſunt. Idem formias i italia tenuerunt:Credi tūq̧ ē carnibus hūani ueſci eē ſolitos. Phormię aūt abūdabant optimo uino. LAngueſcit.ſeneſcit. IMPortuna.moleſta:et i qua nullus ſit portus ideſt requies. NEC SI.duo facit:nā et ſe pauptaté pati uolété oſtédit:et Męcenatis liberalitaté laudat. Quare āt nolit plura īdicat:qa ipe melius porriget.i.extendet:ꝓpagabit:et augebit pua uectigalia.i. par uos ſuos ꝓuentus:q ſūt uectigalia ſuorū agrorū. COntracto cupidine.i.coercita cupiditate:ut ſit ſnia diuitię minores efficiūt maxię:ſi illarū poſſeſſor téperatas hēat cupiditateſ: Cōtra uero ēt q̄ maximę ſunt opes:fiūt minię i eo cui infinitę inexplebileſque cupiditates aſſint. Erunt ergo mea uectigalia maiora:et melius porrigēt q̄ ſi ego cōtinuem.i.adiūgā regnū alyatici.i.lydiā:i qua hic rex pat̄ creſi regnauit mygdoniis campis.i.phrygię. Nā hę duę regiones cōterminę ſunt. MVLTa p.m.d. Aurea ſnia: Nā q multa cupiūt:multis careant neceſſe é: a ifinitę cupiditates iſatiabiles ſūt:Quapp recte concludit bene cum illo actū eē cui deus dederit q̄tum ad uitā degendā ſat ſit. PARCA.tempata et modeſta.

Quanquā nec calabre mella ferūt apes
Nec leſtrigonia bacchus in amphora
Langueſcit mihi:nec pinguia galllcis
Creſcunt uellera paſcuis
Importuna tamē pauperies abeſt
Nec ſi plura uelim tu dare deneges
Contracto melius parua cupidine
Vectigalia porrigam.
Quā ſi migdoniis regnū alyatici
Campis cōtinuem:multa petentibus
Deſunt multa:bene ē cui deus obtulit
Parca quod ſatis eſt manu.

AD ELIVM LAMIAM. TRICOLOS ODE. XVII.

a Eli uetuſto nobilis a lamo
Quādo & priores hinc lamias ferūt
Denominatos & nepotum
Per memores genus omne faſtos

AELI VETuſto nobil. Lamiarū familiā excelſū gradū i urbe tenuiſſe Iuuenal. Suetonius q̧ teſtes ſūt. Oriūdi āt erāt formiis:q̄ a leſtrigonibus habitatę fuerūt:ubi Lamus regnauit. Hortat̄ Aeliū lamiū:ut pſētibus fruat̄. A LAmo.rege formiarū et familię auctore. VETuſto.ad differentiā aliorū q deinde fuerūt i ea familia. QVando.ꝓ ſiqdé: MEMores.actiue poſuit.i.q ad noſtrā memoriā res geſtas reducunt. FAStos. Libri faſtorū ap

pellant in qbus totius anni fit deſcriptio:ait Feſtus. Nã breuit et annuatim res notabãt. Declinãt aũt i plurali ſolũ:et i ſecũda declinatione. Faſtus aũt i quarta ſupbiã ſignificat Ouidius Faſtus ineſt pulchris ſequiturque ſuperbia formam. Improprie ergo Lucanus. Nec tuus eudoxi uincet faſtibus annus. Proprie eni faſtis dixiſſet. LYRim. hic fluuius eſt minturnas romanorũ coloniã diuidens:in litore aũt minturnenſium erat templum Maricę nymphę:quã nõnulli credunt fuiſſe Venerem marinã. Id eni uetuſtum epigramma gręcis litteris inſcriptũ indicabat. Erat.n.ΝΗΟΝ ΤΗΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ. De Marica Virg. Hũc fauno e nympha genitũ laurente marica. Quãuis Seruius in eo loco aliter ſentiat. INNANTEM. quaſi inundantem. TYRANNVS. ualidiſſimus rex Apud antiquos indifferenter erat Rex et Tyrannus. Virgil. Pars mihi pacis erit dextram tetigiſſe tyranni. CRAS. ordo ſit. Tempeſtas demiſſa ab euro ſternet nemus multis foliiſ:et ſternet littus alga inutili. AB Euro: q uehemẽs uentus ẽ:et gręce ſic dictus:quod lãte perflat. ALGA. herba in pimo mari nata et nullius uſus. Vnde et Virg. Horridior ruſco proiecta uilior alga. Ergo inutili alga. ANNoſa. q̃ ad multos annos uiuit. AVGVR. i. q pluuias pronoſticat. Sed quoniã auguris mentio fcã eſt:placet: ſed breui oratione totam antiquorũ diuinationẽ:ſi non explicare ſaltem perſtringere. Nã nõ ſine audientium uoluptate percipietur:et ad multos locos interpretandos utilis apparebit. Sunt igitur genera diuinandi duo. Naturę unum. Artis alterum. Natura furorem habet:et ſomnium. Nam nullo artificio uidemus quoſdam diuino furore pcitos:atque repletos:et a mẽte ſua deuios futura prędicere. Hoc ĩ prophetis:ſybillis:et multis oraculis animaduerti licet. Nam et prophetarum uolumi a extant uerilſſima. Et ſybillarum non pauca carmina. Multaq; reſponſa et delphici Apollinis:et hãmonii dodoneiq; iouis:et aliorũ prętera oraculorum uidemus ueterum ſcriptorum litteris mandata. Verum ex iis quę diuino furore proueniant:et quę rurſus demonum illuſionibus nos decipiant:non facile eſt huiuſcemodi noſtra breuitate demonſtrare. Somniandi autem quinq; ſunt ſpeties. Sed tres ſolum ad diuinationem ſpectant. Eſt enim inſomnium:phantaſma:oraculum:uiſio:ſõniũ. Dicimus autem inſomnium:cũ aut ex humorũ peccato:aut ex nimia cupiditate:aut metu uigilantis talia dormientibus nobis ſeſe offerunt:qualis aut humorum eſt natura:ut cum exundantia bilis igneę purpureę ue imagines ſeſe ingerunt:aut talia uidemus ſopiti:qualia cupiebamus timebamus ue. Quę omnia cum falſa ſint:nihil ad diuinationem pertinet. Quare ut reliqua ſic iſtud quoq; ſapient ptulit Maro. Sed falſa ad cęlũ mittũt inſõnia manes. Phãtaſma ẽ qđ Cicero uiſũ appellat:quãdo ĩ pma ſõni nebula cũ adhuc uigilare credimus:et uix dormire ceperimus uidere uidemur uarias qdem ſed omnes tamẽ a natura

Auctore ab illo ducis originẽ
Qui formiarũ męnia dicitur
Princeps & innantem marice
Littoribus tenuiſſe lyrim
Late tyrannus:cras foliis nemus
Multis:& alga littus inutili
Demiſſa tempeſtas ab euro
Sternet aquæ:niſi fallit augur

diſcrepantes ſpeties formaſque irruentes. Inter has ęmactes eſt: Sed latini incubum dixe runt: quem publica opinio dormientes inuadere et ſuo pondere oppreſſos grauare credi dit. Sed hęc duo genera nihil ad diuinationem pertinent. Sequitur tertio in loco oraculum cũ dormientibus parens deus ue aut aliqua ſancta perſona loquit͛: et apte futura ꝑdicit. Viſio eſt: cũ inter dormiendũ nõ audire: ſed uidere quippiam uidemur: quod uigilantibus deinde ita eueniat: ut dormientes uidimus. Sed oraculi exemplum ſit illud Virgil. in quo Aeneę oraculũ fundit Hector. Heu fuge nate dea teq; his eripe flãmis Hoſtis habet mu ros ruit alto a culmine troia. Somniũ aũt ẽ quod ambagibus uelaminibusq; tegit id quod ſine interpretatione nõ intelligit͛. Quale fuit illud Cyri regis: quod apud Dionyſiũ legit͛ Hic eni dormiens ſolẽ ad pedes ſuos habere uiſus eſt: eumq; ter prendere fruſtra tentauit cũ ſe uoluens ſol elaberet͛: Quod ſomniũ ita magi interꝑtati ſunt: ut ex triplici appetitiõe ſolis. xxx. annos Cyrũ regnaturũ eẽ portenderet͛: Quod ita cõtingit: Nã ad ſexageſimũ ętatis annũ peruenit: cũ quadraginta natus annos regnare cępiſſet. Ac de naturali diuina tione hactenus. Ars aũt Aruſpicinam: Auguria: Aſtrologiã: et ſortes cõtinet. Aruſpicinã apud etruſcos inuentã tradunt. Nam aranti cuidam in agro tarquinenſi: et ſulcũ ꝓfundius imprimenti: e terra ſubito extitit quidã: quę tagẽ appellarunt: facie quidẽ puerili: ſed ſeni li prudentia: a quo uniuerſa etruria aruſpicinã edocta eſt: De quo Lucanus Sed conditor artis. Finxerit iſta tages. Dicitur ãt aruſpicina ab ara: et inſpiciendo. Verũ hęc cõplectitur Exta fulgura: et oſtenta. Nã mactata hoſtia apđ aram: atq; apta quo mõ ſe iecur et reliqua exta haberent inſpiciebant: et ex illorũ motu ſitu defectu augumẽtoq; atq; deniq; colore futura cõiectabãt: ut late patet apud Lucanũ. Nã et quo die ꝑmũ in ſella aurea ſedit Cęſar ĩ boue quẽ imolauit cor nõ apparuit. Oſtenta ſunt q̃ ꝑter naturã ſcã aliqđ futurũ eẽ ſignifi cant: Vt cũ ĩ exercitu Xerxis equa leporẽ pepiſſet: reſpõſũ ẽ ex timore ĩ fugã abiturũ illũ exercitũ. Eſt ãt: ſi Ciceronis ſniam teneo: eadẽ res oſtentũ: portẽtũ: mõſtrũ et ꝓdigiũ. Nã ipſe ait hęc: q͞a oſtendũt: portẽdũt: mõſtrãt: ꝑdicũt: oſtenta: portẽta: ꝓdigia: et mõſtra appel lant͛. Marcellus ãt mõſtra dicit eſſe monita deorũ: quia Virg. dicat in tertio Monſtra deum refero. Prodigia uero iras et minas deorũ. Idem harpya celeno ꝓdigiũ canit. Portẽta quę aliquid imminere ſignificant. Seruio uero placet monſtrum ad preſens referri. Prodigiũ autẽ ad id quod in longum tempus protrahit ſignificationem. Tertia pars aruſpicinę conſi ſtit in fulminibus et fulgure et tonitru interpretando. Quod ãt iſte tres partes ſub aruſpi cina reponãt͛ Idem Cicero in libro de diuinatione demonſtrat his uerbis. Sed quoniam de extis et de fulgoribus ſatis eſt diſputatũ: oſtenta reſtant: ut tota aruſpicina ſit ꝑtractata Huiuſcemodi igitur ẽ aruſpicina: et qui eam tractant tũ aruſpices tum extiſpices nominã tur. In ſecunda aũt parte eius diuinationis quę artis eſt auſpicia auguriaq; ponũt͛: Auſpi cia uero ab auibus inſpiciendis. Auguria ab auium guſtu uel garritu nomẽ aſſumere puta runt. Erant autem tria diuinationis genera in auibus. Nam alię uolatu: alię cantu futura prędicebãt: et illę quidem prepetes: iſtę oſcinę dicebantur. Erat et tertium genus ex illarũ guſtatu cum pullis gallinaceis e cauea de promptis eſca porrigebatur ut tripudium ſoliſti mum inde eſſet: pernitiesq; portendebatur ſi eſcam non caperent. Quapropter infelicem conflictum a numantinis in Mancinum illatum prędixerunt pulli qui eſcam non ceperũt: ſed ex cauea euolarunt. Docet autem in eodem libro Cicero his uerbis idem eſſe auguriũ et auſpicium. Quid de auguriis loquar? Tuę partes ſunt. Tuum inquit auſpiciorum patro cinium eẽ debet. Quãobrẽ hi augures auſpicesq; dicebantur: Qui idẽ ẽt noĩa animaduer tebant. Dicunt͛ autẽ omina uerba quę cum fortuito et ob aliã cauſam dicta ſũt: nos tamen quoniam noſtro negotio conducant ea tanquã id de quo querimus prędicant accipimus.

Cuius rei huiuſcemodi exéplū ſit. Erat creatus conſul aduerſus Perſem macedonię regē Paulus ęmilius: cui cū domū redeūti filia noīe Tertia lachrymabūda obuiā fieret Quid ē inquit mea Tertia: quod triſtis es. Mi pater inquit: illa mea perſa periit. Erat autem perſa nomē catellę: quā puella ī delitiis habuit. At Aemilius omen accepit periturū Perſem: aduerſus quē bellū eſſet geſturus. Hęc igit̄ omina uocant̄: qa ore hoīs ꝓlata ſint. Sortium originē huiuſmodi narrant. Referunt enī Numeriū quendā fuſcum apud preneſtinos per ſomnū admonitū certo in loco ſylicem pforaſſe: pforatoq; ſaxo ſortes ī robore inſculptas priſcarū litterarū notis inueniſſe: quę habitę ī maxīa ueneratione fortunę monitu manu pueri miſcebāt̄: atq; educebātur. Illudq; legit̄ apud Antiū téplū fortunę fuiſſe: ī quo ſortes ſua ſpóte mouebāt̄. Reſtat aſtrologia: q̄ omniū iſtarū formarū quę ab arte ſunt uериſſima ſit: de qua nihil dico: qa in paucis nulli ex legétibus uſui eſſem. Multa autē dicere et anguſtię téporis ꝓhibent: et huius generis ſcriptorū minime patit̄ ratio. Sed ab hac quanuis multū degeneret: geomantia eſt. Eſt itidem pyromantia: eſt hydromantia. Harū prima fortuita pūcta ī puluere ſignat. Altera rē igni pficit. Tertia ex aqua uaticinia colligit. Addūt̄ his necromantia: quā iccirco oēs boni abominati ſunt: qa ſine humana cede nó cōficiebat̄. Additur chiromantia: q̄ ex manuū lineis pronoſticat̄. Sed iam ad noſtri itineris diuerticulum rediturus hoc ſolū addā: perſępe hęc quę diſtincta ſunt a poetis cōfundi: ut omen pro mōſtro ponat̄: et ſortes ꝓ oraculo: et aliud itidē ꝓ alio. COMPone. cōgere. ARRidū. ut ignē facilius cōcipiat. GENium. huic ſacrificabāt optimo uino: et lautiſſimis epulis. Ergo quādo bene corpus curabāt genio indulgere dicebāt̄: Cōtra āt quādo puo difficiliq; uictu utebantur: geniū ſuum defraudare putabant̄. Quod terrentianus ille ſeruus cōqueritur. BIMESTRI. querit Acron an biennē intelligat: quoniam a menſibus cōputetur annus. Sed nó fugit nos porculos bimeſtres et tenellos: et uariis rebus cōditos inter ſuaues epulas reponi. Dicitur aūt porcus: qa porrecto rictu paſcat̄: et terrā dum herbarum radices rimatur: latius porrigat. Porci effigies inter ſigna militaria ſextum locū obtinebat: quoniā: facta deinde pace cęſa porca fędus fieret. Dixerunt etiam porcū troianum: intra quem iam exenteratū et lepores et altilia et cętera huiuſcemodi eſui accōmodata conderent: atq; oīa ſimul decoquerent: qa inde ita multa obſonia prodibant: ut olim ex traiano equo multi milites prodiere. SOLVTIS Operum. more ſuo. i. ab operibus. Hortatur autē ut diem feſtum agat. Per ligna autem arrida hiemale tempus ſignificat: in hęc uoluptuoſa magis expetuntur: Sic Maro. Inuitat genialis hiems curasq; reſoluit.

Annoſa cornix. dum potes aridū
Compone lignum: cras geniū mero
Curabis: & porco bimeſtri
Cum famulis operum ſolutis.

AD FAVNNVM. ODE. XVIII. DICOLOS.

FAVNE NYMPharum fug. Faunos eoſdē apud latinos putamus: quos gręci panas dicūt. Sed de iis iā enarratū ē. Sacrificabat̄ faunis nonis decēbris: eaq; faunalia appellabāt̄. Fert̄ faunus agreſtibus pueris nocere: ppeaq; ſacrificio placari ne noceat: ait Acrō. Nā deorū alios placabāt: ne nocerēt. Alios orabāt: ut ꝓdeſſēt; Hinc Vir. In tenui labor ē.

At tenuis nõ gloria ſiqué numina leua ſinút. Eſt át teſte Seruio Faunus infernus deus: Hinc Virg. in iis ſacris q̃ ſibi latinus filius inſtituit: ita regé inducit ut dicat. Pellibus in cubuit ſtratis: ſónos q; petiuit Multa modis ſimulacra uidet uolitantia miris: Et uarias au dit uoces: fruit́q; deorũ Colloq̃o atq; imis acheronta affat́ auernis. FVGientiũ. Fugiunt enĩ ſuã petulãtiã: uel reſpexit ad fabulã Panis: in qua fingit́ inſectatus fuiſſe ſyringa nym pham: q̃ fugiens miſeratióe deorũ in calamos cóuerſa é: ex quibus Pan fiſtulã compoſuit. LENIS . mitis ſine noxa. AEQuus. fauens. P Leno an no. i. finito anno. SODAli. amico. Nã ſine cerere et libe ro friget uenus. VETus ara. Ex hoc oſtédit́ ꝙ per multos iam annos ſacrificiũ hoc inſti tutum fuerat. LVdit herboſo. laudat a beneficio et a pſentia numinis. Nã oſtédit ita placa ri: ut nó mó nó noceat: ſed ét tutet́ ſuũ pecuſ: pſertim in no nis decébris: in q̃bus faunalia celebrantur. PAGVS. q. d. uniuerſa regio. INTer auda ces. p miraculo poſitũ ꝙ tãta ſit numinis pręſentia: ut agni aĩal natura timidiſſimũ non ſi ne audacia int́ lupos errent: quoniã Faunus illos tutos prę ſtet. SPargit. Et hoc ad mira culũ ꝙ in méſe decembri. TI BI. i. in tuũ honoré ſiluę fron deſcant. GAudet. ſnia é ꝙ in faunalibus agricolę ſaltationé adhibét: ut oĩs ps corporis lęti tiã exprimat: cũ iã annuus la bor ad finé pductus ſit. Nam eo tépore et fruges omés et ui na códita ſunt: atq; poma colle cta: et noua ſementis magna ex parte facta eſt: Vnde non nihil ociari poſſe uidentur. Quapropter et Maro Frigoribus parto agricolę plerumq; fruuntur: Mutuaq; inter ſe lęti couiuia curant. Inuitat gemalis hiems curas q; reſoluit. TER. numerus pro numero: Vel ter ut demonſtraret ſaltationem in honorem numinis eſſe. Nam ut ait Maro numero deus impare gaudet. INVISAM. propter annuum laborem quo ſe in ea colenda exercuit.

Faune nympharũ fugientũ amator
Per meos fines et apprica rura
Lenis incedas: abeas q; paruis
Aequus alumnis.
Si tener pleno cadit hædus anno
Larga nec deſunt ueneris ſodali
Vina crateræ: uetus ara multo
Fumat odore.
Ludit herboſo pecus omne cãpo
Cũ tibi nonæ redeunt decembres
Feſtus in pratis uacat otioſo
Cum boue pagus.
Inter audaces lupus errat agnos
Spargit agreſtes tibi ſilua frondes
Gaudet inuiſam pepuliſſe foſſor
Ter pede terram.

AD TELEPHVM. ODE. DICO LOS. XVIIII.

QVANTVM DIStat ab inacho. Iocoſum carmen et hilaritate refertũ: quo Telaphũ Murenam gręcũ poetam a rebus grauioribus ad epulas reuocare nititur illum uituperans hironice tamen potius q̃ ſerio quod hiſtorias nihil ad conuiuia pertinentes ſcribat. Et certe hironiam ſapit locus; cum id quod facete dicitur; ſeueriſſime dictum uideri poſſit.

QVAntum. Tu ergo narras hiſtoriã. ſ. contexens q̃tũ Codrus nõ timidus mori p̱ patria diſtat ab Inacho uel tẽpore. i. quot anni intercedant int̃ illos: uel diſtat uirtutibus. i. q̃tum illũ ſuperet. Sed ut de hiſtoria aliq̃d delibemus Regnarunt erectheide apud athenienſes a Cecrope generis auctore uſq; ad Thimoetem ultimũ in ea familia regẽ annos nouẽ atq; uiginti ſupra quadringentos: Poſt quos ad Melanthũ pylienſem Andropompi filium hac cã regnũ tranſlatũ eſt. Prouocauerat Xanthus boetius ĩ ſingulare certamen Thimoetem quo recuſante ſubiit illius uicẽ Melanthus: uictorq; rediẽs regnum meruit. Huius Codrus filius fuit: Qui dux ĩ bello q̃d peloponenſes aduerſus athenas gerebant ſcũs audito oraculo illũ exercitum ſup̱aturum cuius dux eſſet ceſus habitum ſeruilẽ ne forte p̱ duce agnoſceret̃ indutus: et ad hoſtiũ uicina tentoria accedens iurgio in ſe ita illos laceſſiuit: ut ĩcognitus ĩterficeret̃. Qua cede impletũ ẽ oraculũ. Hoc ãt ita geſtũ ẽ anno mũdi q̃nto ac trigeſimo ſupra quatuor milia. De hoc Vir. Incipe mopſe p̃or ſiquos aut phillidis ignes Aut alconis habes laudes aut iurgia codri. Inachus aũt multo uetuſtior Godro p̃mus rex argiuorum fuit anno mundi quarto atque quadrageſimo ſupra tria millia ac trecentos: regnauit annos q̃nquaginta. Perſeuerauit ãt regnũ in hac familia ſecũdũ Caſtorẽ: q̃ de argiuorũ regno cronicã ſcripſit annos. ccc. lxxxiiii. Vltimus omnium fuit Sthenelantus Crotophi filius: Sed Inacho ſucceſſit Phoroneus: q̃ p̃mus leges iudiciaq; cõſtituit. GENus eaci. De hoc iam dcũm ẽ. PVGnata. ſine origine uerbi ut ẽt triũphata. SACRO. ad imitationẽ Homeri: q̃ ſępe dicit ιερην τροιην. i. ſacram troiã: uel ſacro cuius męnia a diis ſcã eẽnt. QVO. queris ergo hęc q̃ nihil p̱futura ſint. Nõ ãt ea q̃ris: q̃ nobis ſint uſui. ſ. quo p̃tio cadũ uini chii emamus: q̃s nobis ignẽ ad aquã calefaciendã p̃beat: et q̃s domũ hoſpitalẽ et quota hora me poſſim domũ recipe: ut careã frigoribus. i. ut illa tectus poſſim frigus uitare. PElignis. hi populi iuxta marſos et ueſtinos ſũt ĩ quarta italię regiõe. Hinc Naſonem nobiliſſimũ poetam natum dicunt. Ibi ergo credendum eſt tunc fuiſſe poetam. Eſt autem regio propter montes frigida. TEMPeret aquã. Ex hoc intellige cũcta quę aqua decocuntur. QVO. ex noſtris hoſpitibus. DA PVER. tanquam iam in conuiuio ſit iubet puerũ pocula miſcere. Ex cõſuetudine p̃ſca qua ſolebãt ſumere pocula ſub alicuius dei aut uiri honore. Ergo ĩ honorem et lunę et noctis et Telephi iubet pocula porrigi. MEDię. nã uſq; ĩ mediã noctẽ p̱ducebãt cõuiuia. AVGuris. Nã augurio pollebat murena. TRIBus aut nouẽ. quaſi dicat infra tria pocula oĩa męſtiora eẽ. Supra uero nõ lętitiã: ſed tumultus et rixas ex ebrietate excitari. Quap̱p̱ neq; infra gratias quę tres ſũt bibẽdũ eſt:

q Vantum diſtat ab inacho
Codrus p̱ patria nõ timidus mori
Narras & genus æaci
Et pugnata ſacro bella ſub ilio
Quo chium precio cadum
Mercemur: quis aquã tẽperet ignibus?
Quo prębente domum / & quota
Pelignis caream frigoribus taces
Da lunæ propere nouæ
Da noctis mediæ da puer auguris
Murenę tribus aut nouem
Miſcentur cyathis pocula cõmodis

neqꝫ ſupra muſas:q̃ nouenarium numerũ explent: Quin et. M. Varro in libro qui ex ſaty ris menippeis inſcribit̃. Neſcis quid ueſper uehat: refert cõuiuarũ numerũ: neqꝫ minorẽ q̃ gratiarũ: neqꝫ rurſus maiorẽ q̃ muſarum eſſe oportere. Ergo pocula miſcent̃ tribus aut nouẽ cyathis comodis. i. comode et ſine damno miſcent̃ pocula a tribus cyathis uſqꝫ ad nouem. QVi m. a. ut nos qui poetę ſumus. BIBat t. t. i. nouẽ. Totidẽ enĩ illę ſunt. ATToni tus. quaſi iam ſtupeſcens ex nimio uino. Sed id nõ pretermittã aliud eẽ miſcere: aliud ꝓpi nare. Miſcet enĩ pocula miniſter: quoniã aquã addit mero: ꝑpeaqꝫ iã adiũcta aqua mixtũ appellat̃. Hoc ergo a miniſtro ei q dignior eſt dat̃. Hic autẽ cũ acceperit: partemqꝫ biberit eligit cui ſecundo deinde porrigat: Et hic ṗor propinare dicitur: quoniã ante ipſe bibat: q̃ alteri porrigat. ϖρο. n. apđ gręcos ante ſignificat: et ϖινω bibo. Miniſter aũt qui pocula diſcũbentibus prębet pincerna appellat̃. TRis p. ſ. nã gratię tres ſunt: ut iã dixi. METuens r. ꝑp ebrietatem. NVDA. et hoc quare fingat̃: iam accepiſti. INSAnire iu. Modus loq̃ndi ẽ: cũ modũ in aliq̃ re excedere uelle oſtendimus Nã q ſapiũt: nõ excedũt. Sic Virgil. Inſanire libet quoniã duo pocula ponam. Ergo uult ad pocula muſicã quoqꝫ addi. CVR. nõ interrogat ſolum: ſed arguit: tanq̃ ſi feſtinanti ſibi oĩa tardiora ꝓcederẽt. BERECinthię. uel qa tibię ipſa inuentrix fuerit: uel quia i eius ſacris adhiberi ſolita ſit. FLAMINA. quia ex flatu ſonitum emittit. Vnde tibias tubas et iis ſimilia nõ pulſare ſed inflare dicimus Virgil. Inflauit cũ pinguis ebur tyrrhenus ađ aram. PArcentes. ſ. pulſationi. FIStula. hęc e cãnis ut plurimũ fiebat Virgil. Eſt mihi diſparibus ſeptẽ cõpacta cicutis fiſtula. Ceterũ ex uariis metallis ẽt fiũt: ut ſint tãq̃ canales oĩbus licoribus puię. Nã q̃ craſſiores et fictiles ſunt: tubulos appellãt: ut demonſtrat Vitruuius. SParge roſas. feſtinanti ſibi feſtinantẽ orõnẽ accomodat: et q̃ i furente furorẽ ſapiat. Nã et interrogatio et repetitio et diſſolutũ q colores rhetorici tres aſſunt hãc feſtinationẽ ex furẽti cupiditate ꝓueniẽtẽ oſtẽdunt. Huiuſcemodi uehemẽtiã et alibi inuenies et ṗſertim apud uirgilianã Didonẽ cũ abeũte iã Aenea ſic ſecũ querit̃: cuius initiũ eſt. Pro iuppit̃ ibit hic ait: et ueſtris illuſerit aduena regnis. Hoc enĩ eloquentis ſimul et ſapientis ſcriptoris ẽ: ut nõ mõ cõdecẽtes ſnias: ſed genus quoqꝫ dicẽdi naturę rei de qua agit̃ cõueniẽs accomodet. SParge roſas. Tertiũ genus uoluptatis a floribus ꝓueniẽs. AVDiat ly. Et hoc quartũ: Nã uoluptuoſũ ẽ hoĩbus ĩ nos ex inuidia exaſperatis aliqd ꝓuenire: ꝑp qđ iuidia rũpãt̃. Vnde illud Rũpãt̃ ut ilia codro. DEmẽtẽ. i. furibũdũ: et qualẽ ex nimia libidine hoĩes edũt. ET Vicina. q̃ forte lyci amica eẽt. NOn habilis. i. quã ĩpe ꝓ arbitrio ſuo tractare nõ poſſit: Nã habilẽ rẽ dicimus ab habendo: quã ꝓ arbitrio nrõ: ut uolumus: habemus et tractamus Virg. Habilẽqꝫ hũeris ſuſpẽderat arcũ. i. aptũ ſexui: et quẽ uires ſuę tractare poſſẽt: ergo nõ habiliſ. i. difficilis et q̃ nõ eẽt illi morigera; nã puella ſenẽ cõtẽnebat.

Qui muſas amat impares
Ternos ter ciathos attonitus petet
Vates tris prohibet ſupra
Rixarum metuens tangere gratia
Nudis iuncta ſororibus
Inſanire iuuat: cur berecynthiæ
Ceſſant flamina tibiæ
Cur pendet tacita fiſtula cũ lyra
Parcentis ego dexteras
Odi ſparge roſas: audiat inuidus
Dementem ſtrepitum lycus
Et uicina ſeni non habilis lyco

SPISSA. ordo ſit:cloe tẽpeſtiua petit te nitidum ſpiſſa coma et ſimilem puro ueſpero. TEMPeſtiua.quę tibi cũ tẽpus poſtulat:ſemp aſſit:ergo facilis morigeraq3 ẽ: Vt opponatur uicinę lyci:q̃ eſt non habilis: Nam tempeſtiua res: quę ſuo tempore fit: Vel tempeſtiua quaſi tibi in ętate cõueniens: ut cõtra dicemus nõ habilis lyco.i.ętate diſcrepans. SPiſſa. quod ẽ adoleſcentię:nã ingraueſcente ętate nõ ſunt denſi capilli:qa caloris defectu calueſcimus: Sed et ſupra etiã Telephũ laudauit. PVRO. qui non ſine nubibus obfuſcatus.

Spiſſa te nitidum coma
Puro te ſimilem thelephe ueſpero
Tempeſtiua petit cloe
Me lẽtus glyceræ torret amor meæ.

LEntus. uel flexibilis:et q ꝑ oẽs uenas ſe inſinuet: Vel ẽ ſimile illi uirgiliano. Eſt mollis flama medullas. Vnde ſequit̃ torret. Vel lentus quaſi diuturnus:nã quę lente ꝓcedunt:diu ꝓcedunt.

AD PYRRHVM NE NEARCHVM SOLICITET. ODE. XX.

n On uides quanto moues periclo
Pyrrhe getulæ catulos leenæ
Dura poſt paulum fugies inaudax
Prælia raptor.
Cũ per obſtantes iuuenũ cateruas
Ibit inſignẽ repetens nearchum
Grande certamen tibi præda cedat
Maior an illi.
Interim dũ tu celeris ſagittas
Promis: hæc dentes acuit timendos
Arbiter pugnę poſuiſſe nudo

NON VIDES QVANTO Moueas periclo. Oſtendit Pyrrho nõ ſibi facilius eẽ Nearchũ ab muliere illũ amãte abducere q̃ a leena catulos. Nam quod allegorice Pyrrhũ epyrotarũ regem moneat ne a leena.i.ab urbe romana ſuos ciues eripiat:nõ multũ quadrare uidet̃:ut ꝑ allegoricã tã uetuſtã hiſtoriam ponat. Nec rurſus placet:quod ad res geſtas.M.Antonii referat̃.MOVeas.i.amouere tentes. CATulos leenę. Nearchũ quem amica mulier non minori ferocitate ſibi tuetur:q̃ leena ſuos tueat̃ catulos: quę parabit tibi pręlia:quę tu inaudax raptor: ideſt amiſſa omni audacia quã raptor habebas fugies. Cum ipſa ruet per cateruas iuuenũ Ergo quia nullus reſiſtet:quomodo tu ſolus repugnabis:cũ multi nõ poterunt:et tamẽ manet in tranſlatione uenationis. GRande cer. nam non agit̃ de re parua utri cedat ipſa pręda. INTERIM. ſuauiſſima eſt allegoria:et manet in tranſlatione. Nam oſtendit ꝙ ante q̃ in certamen deſcendatur:uterq3 ſua inſtruit arma. ARBITER. oſtendit exemplo Paridis neminẽ poſſe amori repugnare:cum ille cõtempta Iunone et Pallade ſub pede nudo poſuerit palmam.q.d.uictoriam inter tres deas quę meliori adiudicari debebat uictus amore et libidine poſuerit ſub pede nudo.i.ſubiecerit Veneri: ut ſit ſn̄ia ꝙ uictus Veneri ſuccubuerit:et dixit ſub pede:qa plantę pedũ ꝓ uenerea libidine ponuntur. Nam plantę ſemper terram tangunt:et in uenere nihil apparet niſi terrenũ

et corruptibile:et dixit nudo:qa nulla uirtute munita eſt libido. Quapp tantũ ualet ĩ hominibus amor:ut Paris electus arbiter inter tres deas:cõtempta Palladis ſapientia et Iunonis regnis:uictoriã Veneri adiudicauerit. Ergo non ſperet Pyrrhus poſſe auellere Nearchum ab amore. RECreare. repete uerbum.ut ſit:et fertur ét Paris recreare humerum ſuũ ſparſum quaſi repletũ capillis odoratis:qa eſſent unguento illiti. Hoc cum dicit:indicat illũ ex libidine in omnẽ muliebrẽ effęminatũq; luxũ incidiſſe. NIREVS.nõ hic Nereus deus marinus eſt:ſed Nireus Charopi regis ſyme et Aglaię filius:quẽ Homerus ĩ catalogo deſcribit pulcherrimũ omniũ:q ad troiã uenerũt gręcorũ excepto achille. Carmina Homeri ſunt νιρευσ αγλαιησ υοσ χαροπωοιο τανάκτοσ. νιρευσ οσ καλιστοσ ανηρ υπο λίον ηλθεν των αλλων δαναων μετα μυμονα πηλειωνα. Propertius ét Nirea non facies:nõ uis exemit achillem. AVT Raptus.i.aut ganimedes:quem Iuppiter in aquilã conuerſus ab ida mõte phrygię ad cęlum rapuit. Sed huius fabula iam narrata eſt. AQVOSA. quę fõtibus fluuiisq; abundat.

Sub pede palmam
Fertur:& leni recreare uento
Sparſim odoratis humerũ capillis
Qualis aut nireus fuit:aut aquoſa
Raptus ab ida.

AD AMPHORAM. ODE. XXI.

O Nata mecum conſule manlio
Seu tu querelas ſiue geris iocos
Seu rixam / & inſanos amores
Seu facilem pia teſta ſomnũ
Quocunq; lectum nomine maſſicũ
Seruas / moueri digna bono die
Deſcende coruino iubente
Promere languidiora uina
Non ille / quanq̃ ſocraticis madet

O NATA MECVM Cõſule manlio. Promit amphorã uetuſti uini ex ueteratorio:ſic enim cellã appellabant:in qua ad multos annos duraturũ cõdebãt. Promit ergo amphorã qua Coruinũ in cõuiuio lętius accipiat:Qui q̃uis phũs ſit:nõ abhorret a poculis:exemplo Catonis q et ipe ſũma grauitate admirãduſ uir ad multã noctẽ cõuiuia pitiſſãdo et ſorbillãdo uinũ ꝑducebat:Nõ quod bibax eſſe hõ:Sed cupiebat ſermone familiari aliqd d̃ animi triſti ſeueritate minuere uino qdem modico:ſed quoniã tenuiſſime ſorbillando potabat ad plures horas durabat. Vnde et ois triſtitia exhillarabat̃:et temperãtię fines nõ excedebat. O Nata mecum.i.cuius uinũ conditũ eſt Cocta et Manlio torquato conſulibus:quo anno ego natus ſum:ut i eius quoq; uita apparet. SEV Tu.q.enumerat quęcũq; e uino prouenire ſolent:Nã aut queruli aut faceti uino madefacti reddunt̃. Sin autẽ pluſculum etiã ingurgitarint:aut in amores labunt̃:aut in rixam inſurgunt:aut deniq; ſomno grauãt̃. INSanos.q hoies iſanos reddũt. MAſſicũ.uinũ optimũ ut ſupra Nec ueteris pocula maſſici QVocũq; noie.i.qbuſcũq; cũſulibus.q.d.ſi nõ Torquato cõſule alio quocũq; cõſule:uel quocũq;.n.in cuiuſcũq; honorẽ lectũ ſit ꝓmat̃ nũc ĩ honorẽ coruini.uel quocũq; noie ex dictis.i.ſiue noie q̃relę ſiue ioci ſiue rixę. LANGVIDIORA.pp uetuſtatẽ. QVANQVam ſ.m.quanuis ſeueriſſima Socratis diſciplina imbutus ſit:tamem non te negliget.

TE NEGLIGet horridus.i.nõ erit ita horridus:ut negligat. PRiſca catonis.i.uirtus catonis:q̄ talis fuit:qualis olim i p̄ſcis hominibus eẽ cõſueuit. DESscende p̄mere.i.deſcende ut promas. NARRATVR.probat exẽplo catonis:et dixit narrat̃:q̄a illũ nõ uiderat:ſed ab iis q uiderant accepat. Puer eni erat poeta:cum apud uticam ille ſe interemit. CALuiſſe.nõ eni ex temulentia ſepelliebat̃ in eo uirtus:ſed ex uino parce et paulatim ſũpto incaleſcebat:et uires acquirebat. LENE Tormentũ ingenio duro. Vel intelligit q̄d ipſũ uinũ ẽt ingenia duriora inducat̃ i amorẽ:quod ẽ tormẽtũ lene.i.uoluptuoſũ. Vel q̄ uinũ ueluti tormẽtũ ſit:quo ẽt ingenia duriora:ideſt tenaciora arcana p̄dant:et eſt lene:quoniã per lętitiã nõ p dolorẽ elicit arcana. CVRAS.grauiores cogitationes. Nã pturbationes ĩ ſapiẽtẽ cadere nõ poſſũt. Q̄d aũt dicit retegis curas et arcanum iunxit poetice duas res uni uerbo:q̄ nõ cõueniũt. Recte enim dicit̃ retegis arcanũ:ſed nõ recte retegis curas. Ergo ſubaudi mitigas curas:et retegis arcanũ. Sic Virg. Diſce puer uirtutẽ ex me et tollerare labores fortunã ex aliis. Nã uirtus q̄dẽ diſcit̃:fortuna nõ diſcit̃:ſed optat̃:ergo optata ſubintelligendum eſt:uel legamus per endiadin curas et arcanum.i.curas arcanas:ut Virgil. Molemq̃ et montes inſuper altos.i.montuoſam molem. LYEO. unum eſt ex nominibus bacchi:de quibus Ouid. Thuraq̃ dant bacchumq̃ uocant bromiumq̃ lyeum. Ignigenamq̃ ſatumq̃ iterum ſolumq̃ bimatrem. Additur his Nyſeusq̃ indomituſque thyoneus. Et cum leneo genialis conſitor uuę. Nicteliuſque eleleuſque parens et iachus et euan. Ergo lyeo.i.baccho:quia homines a curis liberet:nam λυειν ſoluere ſignificat. IOCOSO. faceto et hilari ab effectu. Nam cum uino exhilarati loquaciores reddamur:nihil reticere poſſumus. SPEM REDVCIS. Nam cum ex uino ſp̃us lucidiores ſplendidioresq̃ ſint:relaxant aĩos a curis. Ait eni Auicena uinũ modice ſumptum ſp̃m reddit copioſum ſubſtantię luminis et ſplendoris. Vnde lętitia ſpesq̃ ſublato mętu p̄uenit. CORnua.audaciã et cõfidentiã. PAVPeri.q̃ pp depreſſam fortunam ne mutire quidem audet:hinc Iuuenalis Plurima ſunt quę non audent homines pertunſa dicere lena. Sed poſt uinum ſumptum neque timet iratos apices regum.i.reges in excelſo loco poſitos:qui irati magis timeri debent:quoniam potentiſſimi ſunt. Ordo eſt Tu addis cornua pauperi non trementi poſt te.i.poſtq̃ te ſumpſerit neque iratos apices regum:neq̃ arma militis. TE LIBER. compone uerba o liber uiuę lucernę producent te:dũ phębus rediẽs fugat aſtra:ſi lęta uenus aderit:et ſi aderũt gratię ſegnes ſoluere nodũ.

Sermonibus te negliget horridus.
Narratur & priſci catonis
Sæpe mero caluiſſe uirtus
Tu lene tormentũ ingenio amoues
Plerumq̃ duro:tu ſapiẽtium
Curas & arcanum iocoſo
Conſilium retegis lyeo
Tu ſpem reducis mentibus anxiis
Viresq̃:& addis cornua pauperi
Poſt te nec iratos trementi
Regum apices / neq̃ arma militum
Te liber:& ſi læta aderit uenus
Segnesq̃ nodum ſoluere gratiæ

VIVE.ardentes:nã extinctas dicimus cũ nõ ardent. PRODucent te.i.ꝓducent cõuiuiũ in quo tua pocula bibunt᷑. DVM Pho.f.a. Dum redit dies:ergo ꝑ totam nocté. SEGnes ſoluere.i.quę nõ ſoluunt:nã inter ſe connexę ſunt gratię:qa a gratia gratia pendet.

MONTIVM CVSTOS. Refert dianę uarias poteſtates:et annua illi ſacra pollicet᷑ MONTIVM .ſiluarũ:et qa uenatrix fingit᷑:et qa uim hẽt uegetãdi luna:unde merito ſiluarum et herbarum cuſtos dicet᷑. VIRGO.hęc in cęlo lunã:in terris diana:apud inferos Proſerpina appellat᷑:dicit᷑ ergo tergemina. Item hecate ꝑ centum.i.multiplices poteſtates Virg. Tergeminã hecaten tria uirginis ora dianę. Preeſt et uiis:quę quia ſteriles ſunt iccirco ipſa dea uirgo fingit᷑. QVAE Labor.ut.p. Preeſt pturientibus:et appellat᷑ iuno lucina.i.quę iuuet ad ueniẽdũ i lucẽ: Nec refert ut nõia dearũ confundant᷑. Nam ꝑſca religio oẽs deos ad ſolem oẽsq; deas ad lunã referebat:ut apte demonſtrat Macrobius. Hinc Maro ſolẽ lunãq; inuocaturus dixit Vos o clariſſima mũdi liber et alma cereſ. Bacchũ Cereréq; ꝑ ſole et luna ponens. Preeſt infantibus:qa illis dũ in matris utero ſunt plus ẽ uegetatiuę potentię quę a luna ẽ q̃ ſenſitiuę quę ẽ a ſole. ADIMIS Lęto.qa pręſtas ut incolumes pariant. TRIFormis. qa et celeſtis et terrena et iferna es ergo tergemina. Eſt tua quia illam tibi ſacraui:et tibi uerrem ibi ſacrificabo ꝑ oẽs annos meos. EXACtos.finitos.i.uſq; ad ultimos annos: ſic Virgil. Exactis mẽſibus errant. VERRIS. nã ſi eadem Diana ẽ et ceres cõueniẽs eſt uictima uerres:qa hoc aĩal noxiũ frugibus ẽ. VERRIS. q̃ ſcrofas ſalit. Qui uero caſtratus eſt maialis appellatur. OBLIQVVM.quia cum ex rictu emineant illi dentes quę fulmina appellant ex obliquo ferit.

Viuęq; producent lucernæ
Dum rediens fugat aſtra phębus.

DIANAE LAVDES. ODE. DICOLOS. XXII.

m Ontium cuſtos nemorũq; uirgo
Quæ laborantes utero puellas
Ter uocata audis:adimisq; lęto
Diua triformis
Imminens uillæ tua pinus eſto
Quam per exactos ego lætus annos
Verris obliquum meditantis ictum
Sanguine donem.

AD PHILLIDEM. ODE. TRICOLOS. XXIII.

c Aelo ſupinas ſi tuleris manus
Naſcente luna ruſtica philire

CAELO SVPINAS SI Tul. Promittit ruſticę mulieri oĩa ruri ſibi icolumia fore modo diis ſupplicet. Et manus tulerit ſupinas ad naſcentem lunam. SVPINAS. Nam ita manus tendunt qui ſupplices ſunt Virg. Tendoq; ſupinas ad cęlum cum uoce manus. NAScente lu. Nã i nouilunio ſacrificare cõſueuerãt lunę ruſtici:quoniã plantarũ mat᷑ ẽ.

HORNA.i.huius anni. AVIDA.inexplebile. AFRicū p.quo uites ſteriləſcūt. Africus occiduus ē uentus:q opponit̃ uulturno:et grçce λιψ dicit̃:et generat pluuias nimias et grandines:unde fit ſtrages ſegetibus:q̃ dicitur calamitas quaſi cadamitas:qa calami cadant. RVBiginē.carbūculū:quo ſpica i nigredinē uertit̃:et omne granū corrūpit̃. Varro tamē dicit rubiginē ꝓprie appellari uitiū obſcenç libidinis:de hac Virgil. Vt mala culmos eēt rubigo nec alūni patient̃ graue tēpus.i.moleſtum et noxiū. ANNO Pomifero.i.illi

Si thure placaris:& horna
Fruge lares auidaq; porca
Nec peſtilentem ſentiet africum
Fęcunda uitis nec ſterilem ſeges
Rubigines aut dulces alumni
Pomifero graue tempus anno
Nam quæ niuali paſcitur algido
Deuota querens inter & ilices
Aut creſcit albanus in herbis
Victima pontificum ſecures
Ceruice tinget:te nihil attinet
Tentare multa cede bidentium
Paruos coronantem marino
Rore deos fragiliq; myrto
Immunis aram ſi tetigit manus

anni parti quç fert poma:is āt auctūnus ē. Et recte dixit alūni:qa pueri uehemēter pomis delectāt̃. NAM Quç.iccirco dixi thure et fruge et porca ꝑ annua fertilitate ſacrificandū: quia hoſtia maior ut ē uitulus et taurus quç creſcit in algido mōte de quo dictum eſt inter quercus et ilices.i.in locis ſiluoſis aut ēt quç creſcit in herbis albanis.i.in paſcuis albani mōtis nō eſt ſacrificāda a te in ſacrificio ꝑuato:ſed a pōtifice maxio in ſacrificio publico DEVOTA .ex uoto ꝓmiſſa. SECures.qa maiores hoſtię ſecuri feriebāt̃. TE Nihil attinet tētare. Nō opus ē ut tētes ideſt places paruos deos.ſ.lares. MVLTa c.b.i.mactādo multas bidentes.i.multa animalia. BIDENTES.nōnulli crediderunt eſſe eas oues quç duos tantum dentes haberent quod monſtrum uidetur. Alii putant dictas bidentes quod duos dentes cçteris eminentiores habeant:quod circa bimatū euenit. In libris autem pōtificalibus legitur dici bidentes quaſi biennes interpoſita.d.littera euphonię cauſa:ut dicimus redire ꝓ reire et redarguere ꝓ rearguere. P.autem Nigidius omnes hoſtias bimas ſcribit bidentes dici. Vnde Pomponius atellanarum poeta inqt Mars tibi uoueo facturum ſi unquam rediero bidente uerre. Niginius tamen qui ius pontificium ignorauit:dixit bidentes eſſe hoſtias:quç per çtatem duos dentes altiores habent per quos ex minore in maiorem tranſcendiſſe çtatem conſtat. Ordo autē erit Te coronātē puos deos marino rore et fragili myrto nihil attinet tentare ipſos deos multa cede bidētium.RORE MARINO.ros marinus latine grçce libanotis dicitur. IMMVNIS .uel immunis ſcelerum:ut ait Acron. Vel ſimpliciter immunis:ideſt nulla ferens munera:ut oſtendat non muneribus ſed ſincera mente deos placari. TETIGIT .quia ſacrificantes aram tangebant. Virgilius Talibus orabat dictis araſque tenebat:et in duodecimo Audiat hçc genitor qui fçdera fulmine ſancit. Tango aras medios ignes et numina teſtor &

NON Blandior ſump.h. Quę nō erit magis blanda cū hoſtia q̄ ſit ſine hoſtia. FARRE Pio et mica ſalis.i.mole ſalſa: quę fiebat ex ſale horno et fruge horna. Proprie aūt micę ſunt fruſtula quę tractantibus nobis aliquā rem inde emicant. Ergo minutia rerum micas dicimus. SALiente. ꝙ propriū ē ſalis: nā ſalire epulas eſt ſale condire. Aliqui dicunt ſaliente ſaltante: qa igni tactus ſal ſaltet. Salire ergo eſt ſale condire: Eſt etiam ſaltare: Sed in pecore dicimus ſalire: quando mas cū fęmina coit: nā ſaliendo aſcendunt. Vnde ſalaces luxurioſos dicimus.

Nō ſumptuoſa blandior hoſtia
Mollibit auerſos penates
Farre pio: & ſaliente mica.

DIVITIBVS ETIAM MORIENDVM EST. ODE. DICOLOS. XXIIII.

INtactis opulentior
Theſauris arabū & diuitis indiæ
Cæmentis licet occupes
Tyrenū omne tuis: & mare pōticum
Si figit adamantinos
Summis uerticibus dira neceſſitas
Clauos: nō animum metu
Nō mortis laqueis expedies caput
Campeſtres melius ſcythæ

INTACTis opulentior. Animaduerterat poeta nullā pernitiē hoibus capitaliorem eſſe q̄ auaritiam. Quapropter uariis rōnibus hactenus illam e mentibus humanis euellere tētauit. Nūc āt maxie ex eo a uita amouendā eē ꝓbat: quia neque fata neque mortem fugant diuitię. Cenſet igitur abigendam omnem cupiditatem: ne uitiis quę ab illa ſunt coinquinemur: Cum illi qui cum uirtute degunt: et in uita magno in honore habeantur: et poſt mortem celebre et imortale đ ſe nomen relinquant. INTACTIS. integris. Et eſt ordo Licet tu opulentior theſauris intactis arabum aut indię occupes mare tyrrhenū et punicū tuis cementis.i.tuis ędificiis: tamē tu nō expedies animum tuum metu mortis: neq; expedies caput a laqueis.i.neq; fugies metū mortis: neq; ipſam mortē: ſi dira neceſſitas: ideſt mors quę dira i oēs eſt et ineuitabilis ē figit clauos adamātinos ſūmis uerticibus. ARABVM. qui pp copiā aromatū q̄ in oēs orbis ptes inde exportant̄ undiq; ingētes pecunias coaceruāt. INDIAE. hęc fertilitate agrorū ṗterea auro argētoq; unionibus q ex mari ſūt et multis ṗtioſiſſimisq; lapillis reliquas regiones ſupat. TYRRHENum m.p hypbolem exprimit inſanas ſtructiones illius ſęculi et moles i mari iactas. Nam. L. Luculli multas ęgregiasq; uirtutes pauci imitati ſūt: Profuſas āt ędificationes multi: de qbus paulo ſupra dictū eſt. PVNicū. q đ cōtinuat̄ cū tyrrheno. CAPVT Laqueis. Nā mors omēs illaqat: nec pōt quiſq̄ ab illius laqueis caput diſſoluere. FIGit clauos adamantinos.i.infrangibiles: ut eſt adamas. SVMMIS Verticibus.i.ſūmis et i excelſo gradu conſtitutis uiris. Sit igitur ꝙ neq; diuitię neq; opes poſſunt a nobis arcere mortem. SCYTHAE. nam in ſcythia populi ſunt quos ſcythas nomadas.i.paſtores appellant: Qui armēta ſequētes familiā omnē et ſupellectilia plauſtris iponūt: et ſine certis ſedibus ſēp uagi: noua paſcua ſecunt̄.

IVGERA Immetata. qa cum oĩa habeant cõmunia non ſunt terminis neq; limitibus diſtinctę terrę: Ergo ferunt liberas fruges: qa nullius proprię ſunt. ANNVA. nam tantũ ferunt quantũ ad annũ ſufficiat. DE Functum. Snia eſt Cũ alius hoc anno terrã coluerit ut tibi et ſibi alimenta eẽnt: tu uiciſſim ſuccedis: et terrã colis daturus et ſibi quod ſat eſt. DE Functum laboribus. q labores finiuit: ut nõ ſit plus laborandum. Nã uicarius eſt qui alteri ſuas uices geſturus ſuccedit. AEQVALI Sorte. qa et ipſe annuũ laborẽ explet.

Quorũ plauſtra uagas rite trahũt domus
Viuunt & rigidi getæ
Immetata quibus iugera liberas
Fruges & cereres ferunt
Nec cultura placet longior annua
Defunctumq; laboribus
Aequali recreat ſorte uicarius
Illic matre carentibus
Priuignis mulier temperat innocens
Nec dotata regit uirum
Cõiunx nec nitido fidit adultero
Dos eſt magna parentum
Virtus: & metuens alterius uiri
Certo fędere caſtitas
Et peccare nefas: aut pretium eſt mori
O quiſquis uolet impias
Cedes & rabiẽ tollere ciuicam
Si queret pater urbium
Subſcribi ſtatuis / indomitã audeat
Refrenare licentiam

ILLIC Ma. c. pr. Nouerca eni nõ ſęuit i puignos. Quod contra ſuis tẽporibus uitupat Maro Hyppomanes qđ ſępe malę legere nouercę Miſcuerunt q; herbas et non innoxia uerba: et Iuuenal. Hyppomanes carmẽq; loquar coctumq; uenenũ: puignoq; datum. Priuignũ aũt dixerunt: qa pus q̃ ſecundę nuptię ueniant: genitus ſit. Pri. n. antiqui: ut Pompeius affirmat: p pre dixerũt. TEMP Erat. abſtinet ab iniuria. Significat ẽt gubernare: ſed tunc actõ iungitur. NEC Dotata. Nõ ſunt ibi mulieres cũ magnis dotibus qbus fretę maritis imperent. Plautus Dotẽ accepi libertatẽ uẽdidi. REGIT Virũ. quia nõ uiuit uir uxoris nutu. NEC Nitido f. a. Oſtendit audaciã earũ mulierũ: q̃ fretę adultero nihil reuerentur. NITido. ſplendido. CERTO Fędere. nã fędus ẽ in cõiugio: ut alter alteri fidẽ ſeruet. PRETium. Et p pęna capitĩ: ſic Terent. Pretiũ ob ſtultitiã fero. O Quiſqs. Alloquitur principes ciuitatis et admonet poſſe tolli õe uitiũ ſi coherceatĩ licentia. PATer urbium. Nam qui bene de repub. meriti ſunt: illis ſtatuę decernuntur cum titulis: in quibus ipſi patres patrię appellentur: ut Camillo contigit et Ciceroni: Nam ii non propter adulationem ut imperatores: ſed propter eorum merita non a populo in ſeruitutem redacto: ſed ab eo populo quẽ ipſi a ſeruitute tutos reddiderãt patres patrię fũt appellati: unde Iuuenal. Roma patrẽ patrię ciceronẽ libera dixit. SVB Scribi. quaſi hypogrãma ponere ę

CLARVS.ſ.fama et gloria nois. POST Genitis.poſteris. QVATenus.Vitium eſt omniũ ſęculorũ ut uiuentiũ uirtuti inuideamus:poſt morté aũt i honoré habeamus.Ergo quatenus.i.quouſq; odimus nos uirtuté incolumé.i.uirtuté uiuentiũ hominũ.q.d.ſemp odimus.HEV Nefas.Per interpoſitioné dictũ eſt:ut exprimat̃ dolor.Odimus ergo uirtuté in uiuétibus.Deinde cũ eſt ſublata ex oculis.i.cũ defunctus eſt hõ:in quo uirtus erat tũc illã q̃rimus.i.deſideramus. Poſuit.n.ſubſequés ꝑ antecedéti:nam deſideriũ inq̃ſitioné antecedit. QVid triſtes q. Hęc.n.é i ciuitatibus cõſuetudo:ut omés uitã turpem doleamus:pauci corrigere tentent. Ergo nihil ualét triſtes et ſeuerę querelę:ſi culpa nõ punit̃. QVid leges. Nihil ualent leges.SINE Moribus.i.ſi nõ deducũt̃ i cõſuetudinem.VANAE.i.q̃ uanę ſunt:ſi ſint ſine moribus. Quid ergo ꝓſũt leges?niſi mercatorũ auaritiã cohibeãt:nihil ꝓfecto. Leges eni inuétę ſunt:ut aut recta iubeãt:aut a prauis cohérceant. SI Neque fer.in.c. Si neq; mũdi ps incluſa caloribus ut ſũt loca torridę zonę ſubiecta nec latus finitimũ borec.i.plaga ſeptrétrionalis.NIVes duratę.i.glacie aſtrictę.ABigũt. Arcét qn illas adeat. Immo é tãta habédi cupiditas:ut ingeniũ acuãt:et inueniãt p calliditaté arté:qua nauigãdo tépeſtates ſuperent.Hoc ãt é:qa tale opprobriũ pauptaté putant:ut oia pati uelint mõ illã fugiant Eandé ſentétiã alibi ꝓnũtiauit Im piger extremos currit mercator ad idos p mare pauperié fugiens p ſaxa p ignes. Ergo parati ſunt oia pati:ut pauptaté fugiãt. Virtutis ãt uiã deſerunt. ARDVAE.qa ſublimis é uirtus:uel arduę difficilis. Nã aſpa p̃mo et pene inuia et ſudoris cõtinui et laboris plena é uia:q̃ ad uirtuté ducit. VEL nos.poſtq̃ moribus ipediméto ſũt diuitię:uel illas trãſferamus ad capitolinũ iouis téplũ exornãdũ. QVO.i qđ capitoliũ uocat clamor:quaſi dicat plauſus q exhibet̃ triũphãtibus.FAuétiũ. q̃ſi plaudétiũ.Ergo hũc potiſſimũ locũ noſtris diuitiis ornemus:ad qué tãtus cõcurſus é.q.d.ut ſi religiõis cã id nõ facimus faciamus cã glorię. VEL IN Mare.q.d.tantorum malorum cauſa ſũt diuitię:ut ét non ſit inutile eas abiicere:Vel mittamus i mare ꝓximũ.ſ.tyrrhenũ g.et.l.et au.m.cũ ſit materies tãti mali.

Clarus poſt genitis / quatenus heu nefas
Virtutem incolumen odimus
Sublatã ex oculis querimus inuidi
Quid triſtes querimoniæ
Si nõ ſupplicio culpa reciditur?
Quid leges ſine moribus
Vanæ proficiunt?ſi neq; feruidis
Pars incluſa caloribus
Mundi nec boreæ finitimũ latus
Durateq; ſolo niues
Mercatoré abigunt:horrida callidæ
Vincunt æquora nautæ
Magnũ pauperies opprobriũ iubet
Quid uis & facere & pati
Virtutisq; uiam deſerit arduæ
Vel nos in capitolium
Quo clamor uocat:& turba fauentiũ
Vel nos in mare proximũ
Gemmas & lapides / aurũ & monile inutile

SI BENE Pe .i.ſi uera ē noſtra pęnitētia. ERADenda.penitus euellēda. ELEMenta: pncipia in quacūq; re elementa dicimus. TENerę.molles et effęminatę. Vel tenere pp iuuentutē quo tēpore recte informari poſſunt. HERERE.nā q heret: et ſi excutiat̃:non cadit. RVDIS.quia ſe nō exercuit. Dolet igit̃ q̧ puerilis ętas uel trocho ludo inutili ludat: Vel q̧ pernitioſius eſt alea:q̄ legibus uetat̃. Ergo q̄a nō cohibetur licentia aut uanitati ſtudet:aut rebus pnitioſis. Equitare aūt aut uenari:q̄ ſtudia et animi et corporis uires augēt nō uolūt. TROCHO.inſtrumentū eſt orbiculatū in acutū deſinens:quod habenis uerberatum aſſiduo uoluitur. Eſtq; gręcū uerbum τροχοσ et rotom ſignificāt et reuolutionē. Hunc latini turbinē appellāt Vir. Ceu quōdā torto uolitās ſub uerbere turbo. Quē pueri magno in gyro uacua atria circum Intenti ludo exercēt.ille actus habena Curuatis fertur ſpatiis ſtupet inſcia turba: Impubesq; manus mirata uolubile buxum. Dant aios plagę. CVM PERIVra patris fides. Snia eſt Pater p ſumā perfidiā pecuniā querit:quam filius ludendo pdat. PERIVRa fides.i.pfidia quę eſt quādo fides piurio fallit̃. CONSortē ſocium. Et ſotiū et ſocietates in mercatura dicimus:ut i multis locis apparet apd Cicerone:et pręſertim in oratiōe pro.P.Quintio. COnſortē.

Summi materiem mali
Mittamus:ſæculum ſi bene pęnitet
Eradenda cupidinis
Praui ſunt elemēta & tenere nimis
Mentes aſperioribus
Formādæ ſtudiis:neſcit equo rudis
Herere ingenuus puer:
Venari timet ludere doctior
Seu græco iubeas trocho
Seu malis uetita legibus alea
Cum periura patris fides
Conſortē ſociū fallit & hoſpites
Indignoq; pecuniam
Hæredi properet:ſilicet improbe
Creſcunt diuitiæ tamen
Curtę neſcio quid ſemper abeſt rei.

Sortē et caput dicitur pma pecunia:q̄ confertur in ſocietatē:ut inde lucrū fiat:quod noſtri ſocietatis corpus appellant. Ergo conſortem.i.qui tantūdē ſortis attulerat ad ſocietatem: quantū ipſe:et tamen nō tantum lucri ſocio aſcribit quantū ſibi. Sic ergo puto intelligi cōſortem. Sed dicimus etiam conſortē qui eiuſdem ſit ſortis et cōditionis et fortunę Virgil. Et me cōſortem nati cōcede ſepulchro. Fallit igitur ſocium:quod ſceleſtiſſimum putatur. Cicero pro Sex.Roſcio.Recte igitur maiores noſtri eū qui ſocium fefelliſſet in bonorū uirorum numero habendum nullo modo putauerunt. Videtur āt ſentire poeta q̧ parētum ſcelera cauſa ſunt:ut malo exēplo filii peccent Iuuenal. Sic natura iubet uelocius et citius nos Corrūpūt uitiorū exēpla domeſtica magnis cū ſubeūt aios auctoribus. HOSpitē.de quo alio loco dictū ē. INDigno heredi. Filio q pp ſcelera indignus ē illa pecunia. Vitupe rat ergo auarū pmo qđ quęſtus gratia toleret oēs labores:atq; pericula: Deinde q̧ p ſtultitiā putet ſummū malū eē pauptatē. Tertio in loco q̧ querat p omne nefas et ſcelus. Addit̃ quarto q̧ ſit malo exēplo tenerę ętati filiorū. Addit̃ et qnto q̧ diuitias pariat hęredi īdigno Poſtremo q̧ etiā poſt multas opes partas adhuc cupiditates ſuas non expleuerit.

QVO ME BACCHE RAPIS. Quia deſperat humana mente poſſe laudes Cęſaris dicere: cupit furore dei rapi: et cũ uehementer cupiat: iam ſe rapi putat. Admirabũdus ergo dicit Quo me bacche rapis: et triplici: ut alio loco demonſtratũ eſt: colore uehemẽtiã exprimit Repetitione Diſſoluto et interrogatione. PLENum tui. ꝑcitum tuo furore: quo poetę altius inſurgere poſſunt: et grandiora efferre. Nã ꝙ uatibus prçſit Lucanus demõſtrat. Nec ſi te pectore uates accipiã cyrea uelim ſecreta mouentẽ ſolicitare deũ: bacchũq; auertere nyſa. SPECus. hoc nomen et neutrũ inuenit̃ hoc ſpecus Virg. Hic ſpecus horrẽdum et ſęui ſpiracula ditis. Ennius ãt in fęminino poſuit Ait pſcianus. Dicit̃ et ſpelunca et ſpeleum Virg. ipſe inter ſiluas inter ſpelea ferarũ. Dixit ãt in quos ſpecus: cũ ſe furore plenum ſentiret: qa ex antris ꝓuenire ſolebãt ab aliquo deo imiſſi furores: ut uidmus in ſybilla et i pythia Apollinis ſacerdote. NEMora. q et bacchi ſacris et poetis apta ſunt. VELOX. ad ingeniũ allegoria ẽ. NOVa mẽte. i. inſoluta: ergo pluſq̃ humana. IN Quibus antris audiar. Vt in illis diuinum me nomẽ afflet: quo poſſim inſerere ſtellis. i. cõſecrare cęlo. DECVS CAESARIS. i. ipſum cęſarem: cui erit ſummum decus: quaſi annuat illum ĩ ſignum aliquod cęleſte cõuerſum iri. Sic enim et Virg. ſpatium librę occupaturũ eũ ſcribit: ut ſit int̃ ſcorpium et uirginem: ut a ſcorpio martis domicilio diſciplina rei militaris a uirgine q̃ mercurii ẽ ſciẽtia atq; eloquẽtia ꝓuẽtura ſit. Ait eni Anne nouũ tardis ſydus te mẽſibus addas Qua locus erygonen int̃ chelasq; ſequẽtes Pãdit̃. ipſe tibi iã brachia cõtrahit ardẽs Scorpius: et cęli iuſta plus ꝑte relinqt. EGregii. quaſi q unicus int̃ mortales ſit. COnſilio io. Hoc ãt cõſiliũ. i. conciliũ deorũ cętũ intelligit: nã oẽs ioui aſſiſtunt Virg. Pandit̃ interea domus oĩpotẽtis olympi Cõciliũq; uocat diuũ pat̃ atq; hominũ rex. Fingũt. n. poetę iouis regiã ĩ medio cęlo eſſe: et maiores deos ꝓpinquas illi ſedes habere. Minores lõgius abeſſe Ouid. Hac iter ẽ ſupis ad magni tecta tonãtis: Regaleq; domũ dextra leuaq; deorũ Atria nubiliũ ualuis celebrãt̃ apt is. plebs habitat diuerſa locis. DICam. canã: ut poeta Virg. Dicite quãdo qdẽ molli cõſedimus herba. IN Signe recẽs. quaſi inſolitum: quod declarat addẽs adhuc indictũ. ORE Alio. pollicet̃ ſe carmẽ ĩ honorẽ Auguſti formaturũ: qđ hactenus dictũ nõ ſit: q a carmẽ lyricũ nemo e latinis adhuc tẽtarat. Ipe ĩ epiſtolis Hũc ego nõ alio dictũ ꝑus ore latinis Vulgaui fidicẽ. Neq; arrogãter hęc ſcribit. Nã iã đmõſtrauit nõ ſuis uiribus hoc euẽturũ: ſed afflatu numinis. Vel oſtẽdit id Cęſar feciſſe: qđ nondũ qſq̃ feciſſet: ppeaq; a nemine dictum. NOn ſecus. Non magis delectatur Euchyas. i. bacchi ſacerdos ab ipſo Euchyo. i. baccho denominata proſpicere hebrum et rhodopen: q̃ ego uidere ripas et nemora. ESOMnis. uigilans: nocturno enim tẽpore celebrabãt hęc ſacra.

LIBERVM INVOCAT LAVDES CAESARIS DICTVRVS. ODE. XXV. DICOLOS.

Q Vo me bacche rapis tui
Plenũ? quæ nemora: aut quos agor
Velox mẽte noua? quibus in ſpecus
Antris ægregii cæſaris audiar
Aeternum meditans decus
Stellis inſerere & cõſilio iouis
Dicam inſigne recens adhuc
Indictum ore alio: nõ ſecus in iugis
E ſomnis ſtupet euchyas

HEBRVM. hic in thracia fluuius ē: cuius in hoſtio Polydori tumulus: et nō procul inde Apollinis templū ē. CANdidam niue. Nā regio ſeptētrionalis ē et frigida. PEDE Barbaro. Nam ipſi thraces barbari ſunt: qui Orpheo canente orgya baccho celebrabāt. LVSTRATam. Circūdatā a bacchantibus: uel purgatam ſacris bacchi. VACuum. deſertū ergo poetis aptū. RHODopen. Mons eſt thraciç ſic a puella pulcherrima denominatus. O NAIadum p. Nam baccho et muſç et nymphç dant. VALentium euertere. p. fr. Nā potētiā numine bacchi ſupra humanas uires poſſūt. Taciteq; etiā ex phyſica rōne oſtendit uino uires augeri. Fraxinus āt arbor ē: q̄ montibus gaudet Vir. Fraxinus i ſiluis pulcherrima pinus in ortis. Arbor celebratiſſima ē ab Homero in haſta Achillis. Huius ſuccus ad potū expreſſus cōtra ſerpētes ualet. Arborē ipſū ita refugiūt: ut ne umbram qdē attingant. Exptum ſe Plinius affirmat: ſi neceſſitas ſit: ſerpentē in ignē potius q̄ in fraxinum effugere. DVLCE Periculū Periculū qdē eſt i res tam magnas ſeq te. Sed tamē nō ē ſine uoluptate tale periculum. CINGEntem. Vel bacchum ipſū cingentē. Vel ē piculū hominē cingentē ſequi te.

Hebrum pſpiciens & niue candidā
Thrachen ac pede barbaro
Luſtratam rhodopen / ut mihi deuio
Ripas & uacuum nemus
Mirari libet. o naiadū potens
Baccharūq; ualentium
Proceras manibus uertere fraxinos
Nihil paruum aut humile modo
Nil mortale loquar dulce periculū eſt
O lenee ſequi deum
Cingentem uiridi tempora pampino.

AD VENEREM. ODE. XXVI.

Vixi puellis nuper idoneus
Et militaui nō ſine gloria
Nunc arma / defunctumq; bello
Barbiton hic paries habebit
Leuū marinæ qui ueneris latus

VIXI PVellis nup idon. Longe diuerſum a ſupiori argumentū ē. Nam in īfima ex ſūmis prolapſus dicit ſe uelle relinquere q̄ ad uenerē ptinēt cū iam huiuſmodi militia functus ſit. Rogat tamē ut Cloen arrogāti mulieri uices ſuç crudelitatis reddat. NVPER. q. d. uſq; i hāc ętatē. MILitaui. Nā ſpēs qdā militiç eē uidet amare. Hinc Ouid. Militat oīs amās: et hēt ſua caſtra cupido NON Sine gloria. Et qa ſtrenue me geſſi: neq; laboribus piculiſq; pepci: et qa re amata potitus ſū. Vt i militari diſciplina laus ſūma ē et labores pferre et uictoria potiri. NVnc. quoniā p ętatē amplius illā militiā exercere nō licet. ARMA. cuiuſlibet artis iſtrumēta arma dicūt. Erat āt pſca cōſuetudo: ut q alicui arti renūtiaret deo illi q arti pēſſet: iſtrumēta eius artis ſuſpēderet. Quapp ipe i epiſtolis Veianius armis Herculis ad poſtes fixis latet abditus agro. Et Virg. Hic cęſtus uictor arteq; repono. HIC Paries. paries huius tēpli. LEVVM LATus ueneris. i. ſtatuç ueneris. MARinç. quç ut iam diximus in mari orta eſt: proptereaq; in littore ſibi templa ut plurimum fiebant Iuuenal. Ante domum ueneris quam dorica ſuſtinet anchon. DEFVNCTVM BELLO. nō diſceſſit a tranſlatione.

Nã ſi amare militia ẽ:q̃ amare deſinit:bello defunctus ẽ. Ponit ãt arma huius militię barbiton.i.lyram funalia quę amantibus noctu luceant:et uectes et arcus q̃bus amicarum domus expugnent. MINaces f.o.minant̃ eni ſi fores ſe opponãt et nõ pateant. VECTes. Inſtrumenta ſunt ad aliquid ſubuertendũ euertendũq;. Quapp et traſo thaidis domũ expugnaturus inquit Procede huc cum uecti dora: CYPRON.ut ſupra Sperne dilectã cypron: MEMPhin.urbs i ęgypto a Memphite rege cõdita. Alii dicũt ab Epapho: Voluntq; uſum carthę p̃mo i ea inuetũ.

Strabo uult nõ apd̃ memphin ubi apis alit̃:ſed apd̃ momemphim ubi alit̃ uacca uenerẽ coli. Herodotus ſcribit Seſoſtri regi ęgypti ſucceſſiſſe Mẽphitem atq; illi i urbe memphi lucũ ſacrũ fuiſſe:et i luco tẽplũ ueneris hoſpitę:quod idẽ Herodotus helenę fuiſſe credit. Memphitẽ autẽ regẽ eum eſſe uult:quẽ gręci Proteum appellãt. Diodorus uero ſiculus mẽphim cõditam refert ab Vchoreo rege i eo loco in quo nilus ſe in plura diuidẽs delta facit: illãq; et pulcherrimã et munitiſſimam. Atq; i ea regiam po fuiſſe:quę hactenuſ thebis fuerat. Propt̃ quã rẽ ſẽp dinceps diminutę ſũt thebę:ſẽperq; aucta mẽphis uſq; ad conditã ab Alexãdro alexãdriã. Volũt ãt mẽphim dictã de noĩe ſuę filię:quam dicũt a nilo adamatam et ſub forma tauri compreſſam ęgyptũ peperiſſe:a quo regio ipſa nomẽ accepit. CARentem ſ.n. qa in regione calida ẽ. SIThonia.thracenſi a mõte thracię Virg. Sithoniasq; niues hiemis ſubeamus aquoſę. Sed poſuit ſpetiem p̱ genere. SVBlimi flagello. Sententia eſt Tu me Venus aſſiduis uulneribus amoris confodiſti. Fac ergo ut illam non dico uulneres:ſed tangas et tangas non pluries ſed ſemel:et non ferro ſed flagello:nec cum toto flagello:ſed cum extrema parte flagelli. Locus eſt profecto artificioſiſſimus: Sed quem nõ minori artificio imitatus ſit lyricus noſter florentini carminis poeta Franciſcus petrarcha Et certo al mio parer non gli fu honore Ferir me di ſaetta in quello ſtato. Allei armata non monſtrar pur larco.

Cuſtodit: hic hic ponite lucida
Funalia / & uectes / & arcus
Oppoſitis foribus minaces.
O quæ beatã diua tenes cyprũ: &
Memphim carentem ſythonia niue
Regina / ſublimi flagello
Tange chloen ſemel arrogantem.

AD GALATHEAM SVI NON ESSE MEMOREM. ODE. DICOLOS. XXVII.

IMpios parræ recinentis omen

IMPIOS PARRAE RECINENTIS OMEN. Res infima eſt:ſed non infimo artificio tractata. Conatur Galatheam ab itinere quod contra poetę uoluntatem ſuſceperat reuocare. Sed ne mulierculã offẽdat:inſinuatiõe utit̃. Nã dũ p̄cat̃ ſibi iter felix:paulatim admonet nõ eſſe proficiſcendũ. Habet ergo cãm turpẽ:nõ qa natura turpis ſit:ſed qa dicit̃ turpẽ habere cãm orator:cũ ipſa a ſe alienũ reddat animũ auditoris. Ergo in turpi cã utit̃ inſinuatione. Deinde cum iam animum auditoris occupauit :aperte rem ingreditur. IMPIOS.genus cauſę deliberatiuum eſt. Huius finis utilitas habetur. Hęc autem in tutum et honeſtũ diuidit̃. Demonſtrat aũt inutile eẽ iter; qa p̄iculoſũ. OMEN. p̱ augurio poſuit.

Auguriũ aũt fit aut ex garritu auiũ.i.ex cantu:aut ex uolatu:aut ex paſtu:quod appellat̃ tripudium quaſi terripauiũ: Quapp dicunt aguriũ quaſi auigeriũ.i.eam diuinationẽ quã aues gerunt. Alii ab auium guſtatu:alii ab auiũ garritu. Dicebãt̃ aũt ab auguribus prepetes aues:q̃ oportunę pręuolant:aut idoneas ſedes cupiunt:ut placet Gelio. Harũ aũt cõtrarias Nigidius figulus inferas appellat. Verũ Apollinaris ſulpitius eas p̃petes dici uult: quas Homerus τουσ οιωνουσ appellat:quoniã iſtas aues potiſſimum augures ſpectarent:quę ingentibus alis patulę atque porrecte preuolarent. Prepes etiam ꝓ ueloci ſimpliciter appellarũt:ut Ennius in annalibus. Brũduſiũ pulchro pręcinctũ prepete portu. Oſcinas autem eas uolucres dixerunt:quę non uolatu ſed cantu auguria faciunt:quaſi q̃ð ore canãt Virg. utriuſq; in eodem uerſu meminit. Qui uolucrũ linguas:q prepetis omina pennę. Inaugurandi ars romam etiã circa initia ſua ex etruria traducta eſt. Auctoris tamen nomen Ouidio quoque teſte ignoratur:quia uetuſtate interciderit. Videmus eni et Romulum de imponendo urbi nomine augurio cum fratre certaſſe. Numa deinde qui Romulo ſucceſſit perpetuum ſacerdotium huic rei conſtituit. Vehementer poſtremo creuit auctoritas ex peritia acii Nauii auguris. Volebat enim quędam preter maiorum inſtituta mutare Tarquinus p̃ſcus: Negabat Nauius in auſpicato fieri oportere: Quem illudens rex age inquit in augura an fieri poſſit quod mente concipio: Fiet inquit Accius. Atqui concepi mẽte inquit rex nouacula cotem diſcindere: Perage ergo hoc. poſtquã aues tuę fieri poſſe oſtenderũt. Tum ille incunctanter cotem nouacula diſcidit: Quo miraculo et uehementer motus rex eſt:et tanta illi arti auctoritas acceſſit:ut nihil domi forisq; poſtea niſi auſpicato gereretur. Fuerunt a principio tres augures ſinguli.ſ.ex ſingulis tribubus Rãnenſi Tiiens et Lucera. Deinde auctus eſt quartus. Poſtremo cum plebs in partem omnium dignitatum admitti obtinuiſſet. M. Valerio et. Q. Apuleio conſulibus ad quattuor patritios quinq; plebei creati ſunt:ut eſſent nouem augurum collegium. PARRAE. auis ſpeties eſt. Hanc puto per onomatopeam dici a littera.p.et.r.qua in canendo utitur illa auis. RECINENTIS. ergo oſcina et non prepes. PREGNans ca. Et hoc inter mala auguria computabant. RAVA. a colore oculorum torua:aut a uoce non clara quaſi rauca aut rabida. Rauum dicunt colorem ſubnigrum.i.nigrum fuluo admixtum. LANVVINO. Speties eſt pro genere. VVLPES. quaſi uolipes dicitur. Hęc autẽ oia que ponit:mala erant auguria. PER Obliquũ. Cũ ex trãſuerſo uiã eunti ꝑcidit. SIMILIS SAGittę. Quia uelox. MANNOS. equos dixerũt currum trahentes qui manſueti:ideſt manibus aſſueti aurigę illũ ſecunt̃. Ipſe alibi et appia mãnis terit. QVID Timebo. tacite ſibi fidẽ q̃rit:ut ſit ſnia Potero tibi cõſulere:cũ ſim ꝓuidus auſpex:mõ tu obtẽperes. ANte q̃. promittit ſe p̃us bona capturũ auguria q̃ mala ꝓueniãt. Ordo ãt ẽ. Ego ꝓuidus auſpex ſuſcitabo pede coruũ obſcinũ ab ortu ſolis:ante q̃ auis diuina imbriũ iminẽtiũ repetat paludeſ.

Ducat/ & pregnans canis aut ab agro
Raua decurrens lupa lanuino
Fętaq; uulpes
Rumpat & ſerpens iter inſtitutũ
Si per obliquum ſimilis ſagittæ
Terruit mannos:ego cur timebo
Prouidus auſpex
Ante q̃ ſtantes repetant paludes

Imbrium diuina auis iminentum
Oſcinem coruum prece ſuſcitabo
Solis ab ortu.
Sis licet felix ubicunq; mauis
Et memor noſtri galathea uiuas
Teq; nec leuus uetet ire picus
Nec uaga cornix.

CORVVM Obſciné. excitabo coruum̃ ut ſit obſcinus. i. ut cantu auguriũ det: et ſuſcitabo ab ortu ſolis: qa inde a coruis bona ꝓueniunt auguria: Contraria ab occaſu. Soli corui ut refert Plinius: uident̃ intelligere ſua auguria: Nã cum medi hoſpites occiſi ſunt: omẽs e peloponeſſo et actica regione migrarunt. DIVINA Imbrium. cornix ut puto de qua Virgil. Tum cornix plena pluuiã uocat improba uoce. SIS. Li. f. Adhuc in inſinuatione eſt. Fingit eni arbitrio ſuo ꝑmittere quod paulo poſt conabit̃ eripere: Et magnã beniuolẽtiam oſtendit: cũ precet̃ felicitatem etiã ab futurę modo ſui non obliuiſcat̃. LEVVS. uel ſimplicit̃ aduerſus: uel leuus quia a parte ſiniſtra uolãs malum afferat auguriũ. Sed quoniam reliqua d̃ augurio paulo ante dixi: nõ grauabor formã quoq; in augurandi breuit̃ referre unico tãtũ exẽplo: a quo rẽ in alia facile erit transferrẽ. Petebat editum locum augur unde in longum cęli ſpatium ꝓſpectus eſſet: atq; in augurandũ. i. eum pro quo capturus augurium eſſet ſuper lapidẽ meridiẽ uerſus ſedere iubebat. Augur aũt ad leuã ſedens capite uelato baculũ quẽ lituũ dicunt in manu tenebat: Inde ꝓſpectu in urbem agrũq; capto deos precatus regiones ab oriente ad occaſum determinat dextras ad meridiẽ: leuas ad ſeptentrionẽ eẽ dicit. Erat et antica et poſtica ab oriente et occidente: Hocq; ſpatium templũ nominãt. Tum lituo in leuam tranſlato dextra in caput eius ꝗ inaugurat̃ poſita ita precat̃. Iuppiter pater ſi eſt fas hũc Numã põpiliũ cuius ego caput teneo regẽ romę eẽ uti ſigna nobis certa ac clara ſint int̃ eos fines quos feci. Tum ꝑgit uerbis auſpicia q̃ mitti uellet: q̄bus miſſis Numa de tẽplo declaratus rex deſcendit. Hęc forma inaugurandi regis ad alia transferre poſſumus: Sed iam ad textũ redeo. PICVS. picũ regẽ filiũ ſaturni fuiſſe dicũt: ꝗ cũ amaret̃ a Cyrce ipſe aut i pomonã pomorũ deã inclinaret̃ a Cyrce in auẽ ſui nõis. i. in picũ martiũ mutatus eſt Virg. Picus equũ domitor quẽ capta cupidine cõiunx Aurea ꝑcuſſum uirga uerſumq; uenenis Fecit auẽ cyrce ſparſitq; coloribus alas. Plinius ait picos p̄ncipales eſſe in latio i auguriis a rege ꝗ eis nomẽ dedit: Refertq; in. L. Tuberonis pretoris urbani capite ita placide reſediſſe: ut manu prehenderet̃. Dixere augures ſi dimitteret̃ reip. exitiũ portendi: ſi exanimaret̃ pretori. Exanimauit pretor: ac paulopoſt impleuit ꝓdigiũ. VAGA. Hinc Virg. Et ſola i ſicca ſecũ ſpatiat̃ harena. CORNIX. eſt i fabulis hanc coronei ex regio genere filiã fuiſſe: quã cũ maris deus amaret atq; inſequeret̃ miſeratione commota Pallas illam in auem conuertit: et in ſuam tutelam ſuſcepit. Dederat per ea tẽpora Ericthonium ſerpentinis pedibus puerũ in cyſta incluſum tribus uirginibus ſeruandum Pallas ea lege ne quod in cyſta latebat inſpicerent. Verum cum una inſpexiſſet ſtatim ſpretum mandatum ad Pallada rettulit cornix. Sed non placuerunt Palladi huiuſcemodi mores: Quapropter eam a ſua tutela amouit. Dicũt p̄terea cornicẽ in tẽplo luco ue Palladis raro fuiſſe uiſã. Athenis ãt quę urbs illi ſacra eſt nunq̃. Noctua ãt quę ſecũdũ fabulas cornici ſucceſſit in tutela Mineruę frequentiſſima apparet: Vnde eſt ꝓuerbium noctuas athenas.

SED Vides. Poſtq̃ per inſinuationem animũ Galatheę occupauerat:nũc iam apte illam a ꝓfectione dehortatur. TREPidet.feſtinet. TVMultu. Motum aeris intelligit aut ex uento aut ex fulmine aut ex pluuiis. PRONus. Nam in deuexo cęli poſitus ꝓnus dici põt. EGO Quid ſit.q.d.qa ſępe exptus ſum:iccirco facile uaticinor. De Iapice aũt et Orione dictũ eſt. ALBVS .uel qa ex uehementi tẽpeſtate ſpumas citet:uel qa ſicciores nubes et ppea albas iducat. HOStiũ uxores puerıq;. quos perire cupimus. CECos.nõ itellectos uel q i obſcuritate nubiũ fiãt. NIGri.noxii:uel qa obſcura inducat nubila. FREMitum. undarũ et tonitruũ. RIPas.i. littora. VERbera.ſ.undarũ q bus littora uerberãt. SIC Et europę. Vt europa decepta ẽ a tauro:quẽ mitẽ putabat:et nihil tale d eo ſuſpicabat:ſic tu ni caues:ab auſtro decipieris. Credidit illa tauro et pęnituit Tu auſtro credis et pęnitebit Europa Agenoris phęnicię regis filia fuit:et cũ una cũ uirginibus tyriis int armenta ludere captus eius amore iuppiter per Mercurium curauit:ut armenta a montibus ad littora admouerent. Ipſe autem i pulcherrimũ taurũ cõuerſus mitẽ ſe uirgini obtulit. At illa et pulchritudine et mãſuetudine illius delectata adeo paulatim aſſueuit:ut illũ aſcẽdere nõ dubitarit. At Iuppiter optatam pdã p mare uehens in cretam tranſuexit:et i uerã formã re uerſus ꝓ cõiuge hũit:ex eaq;

Sed uides quanto trepidet tumultu
Pronus orion:ego quid ſit ater
Adriæ ſi noui ſinus:& quid albus
Peccet iapix
Hoſtium uxores puerıq; cecos
Sentiant motus orientis auſtri
Aequoris nigri fremitũ & trementes
Verbere ripas
Sic & europæ niueũ doloſo
Credidit tauro latus & ſcatentẽ
Belluis põtum mediasq; fraudes
Palluit audax
Nuper in pratis ſtudioſa florũ:&
Debitæ nymphis opifex coronæ
Nocte ſub luſtri nihil aſtra præter
Vidit & undas.
Quæ ſimul centũ tetigit potentẽ
Oppidis creten:pater o relictum

Minoa Rhadamãthũ et ſarpedonẽ ſubſtulit. Hiſtoriã multi eẽ putant ꝙ Iuppiter illã naui cui taurus iſigne eẽt e phęnicia i cretã traduxerit:et dinde Aſterio regi uxorẽ dederit:ut placet Euſebio. At Auguſtinus nõ Aſteriũ ſed Xãthũ noiatũ uult. Sed neq; de tẽpore cõuenit Euſebius Anno quadrageſimo regni Danai a ioue raptã ponit et dinde ab Aſterio rege cretẽſiũ i cõiugẽ ductã ãno mũdi ſeptuageſimonono ſupra ſeptingẽtos et tria millia. Quidã uolũt Pãdione athenıſ regnãte ãno mũdi ſextodecio ſupra tria millia et nonigẽtos qd tpũs magis cõuenit iis q̃ de Minoe filio dicũt. PALLuit audax.i.uehement timuit ea q̃ pus audax fuerat. SCatẽtẽ.quaſi pullulãtẽ. SVB Luſtri.parũ i uſu ẽ luſtris:ſed eius cõpoſitũ illuſtris:luſtris ãt a lucẽdo dicit. CENTum oppidis.unde eratompolis ẽ dicta. Homerus illã ab Vlyxe nonaginta urbiũ nominatã dicit:alias centũ urbiũ ipſe illã nominat referens hõc ad tempora ſua. Sed Ephorus ſecundum troiana tempora decẽ conditas ab Alchmene argiuo comitãtibus doriẽſibus refert. O PATer.nomẽ relictũ.i.neglectũ

Inuocat enĩ pater: et ſimul oſtendit nõ eſſe dignã quę illũ uocet: quoniã neglexerat eum. PIETAS. dolet ẽt pietatẽ nõ obſeruaſſe: ſed crimẽ in furorẽ reiicit: a quo uicta pietatẽ deſerere coacta ſit. VNDE Quo ueni. q. d. ueni a patre: apd̃ quẽ degere par fuit: et ueni ad raptorẽ: quo nũq̃ uenire debui. Admiratur quomodo tantũ ſcęlus admittere ſubſtinuerit et cũ nõ poſſit credere: dubitat: ſomniet an uigilet. Vel admirat̃ quod tam breui temporis ſpatio e phęnicia ĩ cretã uenire potuerit. Quapp ſiue hoc ſiue illud admiretur dubitat an hęc uera ſint an ſomniet. LEVIS. una mors. Sentẽtia eſt quod peccatum a uirgine commiſſum maius ſit q̃ una morte poſſe puniri. LVDIT IMAGO. Decipit iſomnium: quę ẽ imago quedam rerum quas uidere uidemur et non ſunt: et dixit imaginem pro phantaſmate. CARentem uitiis. Nã ſi non cõmiſiſſet: ſed ſomniaſſet: careret uitiis. VAna quę porta f. e. Eſt apd̃ Maronẽ Sũt geminę ſomni portę: quarũ altera fert̃ Cornea qua ueris facilis dat̃ exitus umbris. Altera cãdenti perfecta nitẽs

Filiæ nomen pietasq; dixit
    Victa furore:
Vnde quo ueni leuis una mors eſt
Virginũ culpæ: uigilans ne ploro
Turpe cõmiſſum an uitiis carentẽ
    Ludit imago
Vana quæ porta fugiens eburna
Somnium ducit: melius ne fluctus

elephanto: Sed falſa ad cęlum mittunt inſomnia manes. Quo in loco Seruius per portam corneã oculos ſignificari uult: q et cornei ſunt coloris et duriores: nã frigus nõ ſentiunt. Per eburneã aũt os in quo dentes ex colore eboris ſunt. Ergo p corneã uera ſomnia: per eburneã falſa dicit exire: quia q̃ loqmur uera poſſunt eſſe et falſa: quę uero uidemus uera eſſe neceſſe eſt. Macrobius aũt Virgiliũ ex ſnia Porphyrii locutum uult. Ait eni Porphyrius omne uerũ latere: Sed illud tamẽ aĩa cũ ab officiis corporis p ſomnũ paululũ libera eſt interdũ aſpicit. Nõnunq̃ intendit aciẽ: et tamẽ non puenit ad cognitionẽ. Verũ cũ aſpicit nõ tamẽ libero et directo lumine uidet: ſed interiecto uelamine quod a nexu caligantis naturę obducitur. Hoc ergo uelamen cum in quiete ad uerum uſq; aciem animę admittit de cornu fingitur uenire ſomniũ. Nam cornu natura eſt: ut uehement̃ attenuatũ uiſui ſit puiũ et illum admittat: quod uerũ eſſe in laternis apparet. Cũ uero animi aciem ita hebetat ille nexus de quo dixi ut a uero repellat talis intuitus ebur putat̃: cuius corpus adeo denſum ſit: ut ne attenuatũ quidẽ perſpicuũ ſit: et uiſum admittat. Quapp falſa inſomnia per eburneam portam exire et Homerus et Virgilius fingunt. Ergo et Horatius hos ſecutus cum uelit demonſtrare falſum inſomnium per eburneã portam emiſſum dicit: ſed ſomnium pro inſomnio poſuit: quod patet in eo loco: in quo quinque ſomniandi ſpeties poſuimus. MELius ne. Damnat ſtultitiam ſuã: quę ppoſuerit periculũ maris et nefariũ ſcelus uoluptati legendorum florũ et innocentię. In quo naturã hominum expreſſit poeta. Nam dũ inflammantur aliqua ardenti cupiditate ad uoluptatẽ explendã: nihil illis penſi eſt recte an perperam id fiat: et dum quod cupiunt aſſequant̃ nullũ ĩ illis diſcrimẽ ẽ int̃ ęquũ et iniquũ int̃ rectũ et prauũ. Deinde ubi iam uoluptate aut ceſſante aut refrigeſcente rõ quę hactenus libidine ſubmerſa fuerat emergit: lumineq; ſuo mentem pus obſcuratam illuſtrat.

tum demũ ſtultitiam noſtram recognoſcimus:et factũ damnantes pęnitẽtia ducimur. Hoc eſt quod et uirgiliana Dido de ſe conquerit. Nam cũ epimeteo ſerior furoré ſuũ recognoſceret in hęc uerba ꝓrumpit. Quid loquor? aut ubi ſum? quę mentẽ inſania mutat Infelix dido? nũc te facta impia tangũt. Tunc decuit cũ ſceptra dabas. Quem locũ in noſtris uirgilianis allegoriis nos ad huiuſcemodi ſniam recte:ni fallor:traduximus. SIQuis infamẽ. Semp eni cũ cupiditas diſcedit rõ aũt redit ſapienter ea odimus quę ꝑus ſtulte amabamus

Ire per longos fuit an recentis
 Carpere flores.
Siquis infamem mihi nũc iuuencũ
Dedat iratæ:lacerare ferro:&
Frangere nitar modo multũ amati
 Cornua tauri:
Impudens liqui patrios penates
Impudens orcũ moror:o deorum
Si quis hæc audis:utinam inter errem
 Nuda leones
Anteq̃ turpis macies decentes
Occupet malas tenereqꝫ ſuccus
Defluat prædæ:ſpecioſa quęro
 Paſcere tygres
Vilis europæ pater urget abſens
Quid mori ceſſas? potes hac ab orno
Pendulum zona bene te ſecuta
 Lædere collum.
Siue te rupes & acuta lęto
Saxa delectant:age te procellæ
Crede ueloci:niſi herile mauis

Muliebre autẽ in ꝑmis hoc ut ſuis manibus ultionẽ parare cupiant Virgil. Non potui abreptũ diuellere corpus et ũdis ſpargere. nõ ſocios nõ ipſũ ab ſummere ferro Aſcanium patriiſqꝫ epuládũ ponere mẽſis. IN Famẽ. ꝑp dolũ machinatũ quo aiaduerſo monſtrũ illũ uocat. Nam cũ dicit modo multũ amati non eſt ſine ſtomacho: Nam dolet amaſſe qui odio dignus erat. IMPudens. Nã ſi aliqs i me pudor fuiſſet:neqꝫ tũc reliquiſſem patriã:neque nũc morarer i uita poſt admiſſum ſcęlus. MORor orcum. demoror mortẽ:nam poſuit orcum .i. Plutonẽ ꝓ morte:quiá mortui ad orcum tendũt. LEones. Nõ ſolũ mortẽ ſed crudele mortis genus expetit. MACIES. ſunt q dicant anteq̃ maceſcã ex amore:ac ſi dicat ꝑus q̃ pſeuerẽ in tãto ſcęlere. Sed potius dicamus qđ exoptet citiſſimã mortẽ:ne máceſcat dolore:et ſimul exprimit naturã muliebrem:quę ẽt circa mortẽ anxia ſit:ne pulchritudinẽ amittat. MALas. unde maxilla:ꝓferturqꝫ hoc nomẽ prima ſyllaba ꝓducta. Contra in eõ quod eſt malus mala lum. PREDAE. mihi quę preda facta ſum tauri. SPETIOSA .i. ante q̃ macies me deturpet. VILIS. ꝑp amiſſum pudorem. Nã omnem nobilitatẽ amittit q̃ pudorẽ amittit. Quod et Dido apud Aeneã miſere conquerit Te ꝓpter eũdẽ extinctus pudor et qua ſola ſydera adibam fama ꝑor. PATER ABSENS. nam ubicunqꝫ eſt pat̃ tamẽ cum recordaris quid in illum deliqueris ipſe has pęnas a te efflagitare uidetur. BENE TE SECuta. Vt recte factũ ſit quod zonam attuleris in uſum laquei:neqꝫ temere

dixit te ſecuta tãq̃ ſi diuina ultiõe factũ ſit ne te zona deſeruerit. RVPES.mõtis ꝑcipitia. NISI Herile mauis. Addit ad pudorẽ miſerias quoq; ſeruitutis. REGius ſang. Nã et ſi cuiq; grauis eẽ debeat ſeruitus:multo tamẽ grauior erit ſtirpi regię:et q̃uis quęcũq; do mina fugienda ſit:magis tamẽ eſt fugiẽda barbara. Sed ꝑfecto nõ ſine ſũmo artificio ora tionẽ patheticã uariauit. Et quoniã oratio pathetica eſt:neceſſe ẽ ut initiũ abruptũ habeat. Nã grauiter indignantibus aut dolentibus leniter incipe nõ cõuenit. Simile ꝑncipiũ eſt. Pro iupiter ibit. Item alibi. Quid me alta ſilẽtia cogis rũ pere. Item alibi. Heu ſtirpem inuiſã et fatis cõtraria noſtris Initium ergo ab exclamatiõe ſũpſit:et a grauiſſima querela ꝙ et patrem filiam reliquerit: et pietatem furor uicerit. De inde breuis ſeq̃r interrogatio Vnde quo ueni. Deinde addit ſentẽtiã:qua oſtenditur q̃tum ſe peccaſſe cognoſcat. Habet uim hyperboles ſeq̃ẽs inter rogatio:atq; ex hyꝑbole auget rem. Seq̃r cõpatio:ex qua q̃tũ peccauerit:et q̃ male ſibi cõſu luerit:oſtendit̃. Expoſcit ultio nem:quanuis ſciat id nõpoſſe aſſequi quod iraſcentis eſt. Mox ad exprobãdum ſuum fa cinus atq; dãnandũ cõuertit̃: et repetitiõe auget uehemẽtiã Addit apoſtrophen cũ excla matione ad deos:et tamẽ addubitat an ſint quoniã talia inulta eẽ ſinãt. Imprecat̃ ſibi dirã mortẽ:et tamẽ i tãto furore a fęmina nõ diſcedit:quaſi curandũ ſit ne ante macie turpior reddat̃ q̃ mors ueniãt:ꝑpeaq; cupit mori ſpecioſa:et ſe morę arguit:et mortis genera q̃ in ꝓmptu ſint enumerat. Poſtremo ꝓpoſito ſeruitutis mętu moriẽdũ oĩo decernit. Mirũ poe tę ingeniũ q in argumẽto comico has tragedias excitare potuerit. Nã nõ ſolũ abruptũ ꝑn cipiũ hẽt:ſed ipſa uniuerſa breuibus ſententiis et crebris ſñiarũ mutationibus non aliter extuat q̃ nauis:q̃ diuerſis fluctibus icta huc et illuc impellit̃:ut appareat q̃ diuerſi q̃ ſubita nei i eius aĩo motus inſurgãt:et q̃a nulla requies inter huiuſcemodi fluctuationes dat̃:ita cõcitate fert̃ orõ:ut nullis ſit diſtincta coppulis:ſed diſſoluta tota fluctuet:et torrẽs extuet PERFIDVM.doloſe et non ex affectu. REMiſſo. q̃a iam illius pudicitiã expugnauerat. CALIDE.iracũde:nã a feruore ſanguinis ira eſt. NOMina ducet. Nã tertia orbis ps ab illa europa dicta eſt. Fines ſic deſcribuntur ut per columnarum fretum nauigantibus in dextra africa ſit uſq; ad nili fluenta. In ſiniſtra ad oppoſitum fretu uſq; ad tanaim euro pa. Terminantur autem utręq; in aſiam. Europa autem multiformis eſt et ad uirorum uir tutes ingenue diſpoſita. Eſt tota habitabilis preter q̃ in exigua parte finitima tanai et meo tidi et boriſthenis in curribus degentibus. Hęc enim ſupra modum frigida ſunt.

Carpere penſum
Regius ſanguis dominæq; tradi
Barbare pellex:aderat querenti
Perfidũ ridens uenus & remiſſo
Filius arcu.
Mox ubi luſit ſatis abſtineto
Dixit irarum calideq; rixæ
Cum tibi inuiſus laceranda reddet
Cornua taurus
Vxor inuicti iouis eſſe neſcis
Mitte ſingultus:bene ferre magnã
Diſce fortunã:tua ſectus orbis
Nomina ducet.

AD LYDIAM. ODE. DICOLOS XXVIII.

f Eſto quid potius die
Neptunni faciam?prome recōditū
Lyde ſtrenua cecubum
Munitæq; adhibe uim ſapientiæ
Inclinare meridiem
Sentis ac ueluti ſtet uolucris dies
Parcis diripere horreo
Ceſſantem bibuli cōſulis amphorā
Nos cantabimus inuicem
Neptūnū & uirides nereidū comas
Tu curua recines lyra
Latonā & celeris ſpicula cynthiæ
Summo carmine quæ gnidon
Fulgētesq; tenet cycladā;& paphū
Iunctis uiſit oloribus
Dicetur merita nox quoq; nenia.

FESTO Quid potius die. Hortatur Lydiam ad neptūnia ſacra colēda. FESTO.pp neptunnalia quę neptunno celebrabāt. RECondità.ergo pretioſū. ADHibe uim. Clanculū monet bibēdū eē.ſed nō ingurgitandū. Nam ut ſupra ex Auicenę ſnia demonſtraui modeſte ſumptū uinū reddit ſpūs lucidos:unde acuitur īgeniū. MVNitę.q nullis caſibus ſubiecta ſit:neq; unq̄ in manu fortunę ē ſapiēs. INClinare meridiē. ergo tēpus erat preparare conuiuiū paulo poſt aduentate nocte futurū. Vel dicas p inclinationē meridiei iam trāſiſſe ſextā horā illa eni exacta meridiē facit:quoniam in xii.ptes dies i totidēq; nox diuidat̃.Ergo nō multū aberat a nona hora ī qua cibū capiebāt PARCIS DIRIPERE. abſtines diripe:ideſt non diripis. HORREO. pro ueteratorio poſuit. VOLVCRIS DIES. Nihil enim tempore uelocius ē. AMPhorā ceſſantem. Nā ad multū tpūs manſerat. IN VICes.per uices uiciſſim. NEPtunnū.hūc ſaturni filiū dicūt:Et qa ī diuiſione regni ſibi inſulę ceſſerūt deus maris habet̃. Fūdamēta illi ſacra ſunt. Ipſe quādoq; amphitrites dicit̃. Aquarū dulcium pticulares uires naiades. Marinarū uero nereides. Sed potius uidet̃ amphitrite uxoris ſuę nomē eē. Fundamenta illi ſacra ſunt:quia eius opa terra mouet̃:ob idq; Enoſigęus appellat̃: qa ΤΗΝ γαιαΝ.i.terram ΕΝΟΘΕΙ.i.concutit. Dicit̃ Latine neptunnus a nando gręce ϖοσιδαώΝ αϖο ϖοσεοσ.i.a potu et διδομι.i.do quia dat potū. Phyſici aquarum effectiuā uim occeanū ponunt. Symbolum aūt tethyn uis aquę potabilis achelous eſt. Marinę autē neptunnus:quę inquantum gignere poteſt amphitrites dicit̃.Mouet terram neptunnus:quia aquę terręmotus cauſa uidentur ΕΝΟσιχθΟΝ appellant.i.concutientem terras. Item conſolidat terram quia illa a ſe excludit ασφαλιωΝα.i.terram ſtabilientem. RECINES. iterum lyra canes quod ego prius uoce cecinerim. SVMMO.uel magno uel in fine et conſumatione poſito cantabimus uenerem. NENIA.propter ſomnum et tenebras noctis:quę ſunt morti ſimilia, Nam de nenia iam dixi.

TYRRHENA Regum ꝓgenies. Idem męcenati ad preſens ſuadet: quod ſępe alias ſuaſit: ut publicis curis omiſſis uel potius in aliud tpūs dilatis genio indulgeat: et apud ſe ſit. Neue ſit illi graue deſerere quandoq; res magnas: et ad ꝑuas deſcēdere. Nā munda pauꝑtas pſępe diuitibus grata fuit. IAMDudū. iam diu: nōnunq̄ ſtatim ſignificat: ut iam dudum ſumite pęnas. LENE. ſuaue: Tranſlatio a tactu ad guſtū. Nā lene eſt cui aſperum opponit̃. NOn ante uerſo. Vaſa uinaria in ueteratorio cōdita in contrariā partē uertebāt̃ ne facile eēt ſeruis uinū inde educere. Cū uero iam ꝓmere uolebāt: tunc demū uertebāt. Ergo nō ante uerſo. i. nō ante ꝓmpto. BALanus. idē uidet̃ apud gręcos ſignificare quod apđ latinos nux. Nux eni oīa cōplectit̃ q̄ duriori cortice ueſtiūt̃: unde caſtaneasq; nuces dixit Maro. Ergo apud gręcos ut ait Suida eā ptē pudēdorū uiriliū ſignificat: quā Cornelius celſus glādē appellat. Sed hic itellexit myrobalanū: q̄ unguētis idonea ē. Hęc candida et nigra inuenit̃. Cādida i ea pte arabię naſcit̃: q̄ iudeam ab ęgypto diuidit. Nigra in thebaide. Inter has tragodita uiliſſima ē. PRESSA. ꝓ exp̄ſſa ideſt ex qua iam ſit ſuccus expreſſus et i unguētū redactus APud me. Domi meę. EPhule. Oppidū i montis rupe poſitum. TELEgoni. Hic ulyxis ex cyrce filius fuit: et cū iuſſu matris patrē quereret domūq; ueniſſet: et incognitus inde ꝓhiberet̃ Vlyxē q ꝑus in eū telū cōtorſerat cū patrē eſſe ignoraret: interemit. Theodontius dicit ſpina uenenoſa caſu a Telegono tactū interiiſſe. Reuerſus inde i italiā Telegonus tuſculū urbē condidit: ea i iugo ē. Vnde Strabo i ſua gęgraphia ait Hic tuſculanū iugū eſt irriguū et terris fertile q̱eto ſurgēs aſcenſu et uillis ornatiſſimū. MO LEM. turrim quā in ortis habebat intelligit. Ex hac dicūt Neronem incendium urbis ſpectaſſe. PROPINQVAM Nubibus. Propter altitudinem. ARDVIS. altis. MVNDAE. nam uitandus luxus ſed tamen ita adhibeatur paupertas: ut non admittantur ſordes. AVLEIS. quibus exornantur parietes. ET OSTRO. Sine ueſtibus purpureis: quibus maxime triclinorum lecti ſternuntur. EXPLICVERE. hillarem reddidere. Nam męſti frontem in rugas cōtrahūt. Cōtra uero ex lętitia frōtē explicamus et ſine rugis extēdimus. Vnde illud terrētianū ē. Exporge frontē.

AD MECENATEM. ODE. XXVIIII.

t Hyrrena regū ꝓgenies tibi
Nō ante uerſu[illegible] lene merū cado
Cum flore męcenas roſarum: &
Preſſa tuis balanus capillis
Iamdudū apud me eſt / eripe te moræ.
Ne ſemꝑ udum tibur / & ep[illegible]ule
Decliue contempleris aruum: &
Telegoni iuga patricidæ
Faſtidioſam deſere copiam: &
Molem propinquam nubibus arduis
Omittere mirari beatæ
Fumū & opem ſtrepitūq; romæ.
Plerūq; gratæ diuitibus uices
Mundeq; paruo ſub lare pauperū
Cenæ ſine auleis / & oſtro
Sollicitam explicuere frontem.

DVRVS Pater. Fabula notiſſima ē. Sed ſumma ſequar faſtigia rerũ. Cepheus ęthyopũ rex uxorem habuit Caſiopeam. In hac tãta fuit ſupbia: ut ſe nymphis marinis quas nereidas dicũt ĩ pulchritudine ꝓpoſuerit. Iratus eſt Neptunnus: et ab oraculo hãmonis reſponſum datũ eſt nõ ceſſaturam eē dei iram niſi Andromadę filia ad ſcopulũ religata marinis mõſtris exponeret̃. Per idē tpũs rediēs a ceſa meluſa Perſeus uolans ex aere calamitoſã puellã conſpexit: cõſpectamq; amauit: eiusq; nuptias ſi a marinis monſtris liberaret cum parentibus pactus eſt: perditaq; belua puellam a uinculis ſoluit: et uxorem duxit. Dein de Minerua patrem filiam uxorem atque generum in ſydera cęleſtia tranſtulit: et in parte ſeptentrionali collocauit. Cepheus in quarto loco ſitus quē ſeptentrionalis circulus occupat a pedibus uſque pectus. Reliquus medius eſt in arcti et ęſtiui tropici circulo. Habet ſtellas in capite duas ſplendidas. In ſingulis hũeris ſingulas. In ſingulis manibus ſingulas et claras. In ſingulis cubitis ſingulas ſed obſcuras. In zona tres obliquatas. In dextera coſſa unam. In ſiniſtro genu duaſ. Supra pedes quattuor. In ultimo pede unam Sunt omnes decem et nouem. PROCYON. ſignum eſt in lacteo circulo defixum pertingens equinoctialem circulum tēdens ad occaſum. Sub geminis oritur: cum leo occidit. Sũt q credũt fuiſſe canem orionis. Sed nos de canicula ſiue ſyrio alibi demonſtrauimus. Habet ſtellas tres. In collo unam. In pectore alteram. Tertiam ĩ humeris. FVRIT. q̃a uehementes excitat calores. VESANI. furentis. Ve. n. particula ē nõnunq̃ intenſiua ut uehemēs: nõnũq̃ ꝑuatiua ut uecors. LEONIS. ſignum ſeptētrionale eſt. Collocatur enim iuxta cancrum: in quo ęſtiuum ſolſtitium fit. Dicũt iccirco int̃ aſtra a ioue collocatum eſſe leonē: quod cęteris beſtiis excellat. Alii uolũt ĩ arcadia illũ iuſſu iunōis nutritũ: ut herculē ꝑderet: ſed ab hercule iuſſu Euryſthei ſilua ĩ nemea fuiſſe ceſũ. DVMETA. loca dumis et ſentibus cõſita: q̃ ſua denſitate ſolem excludũt. HORRIDA. aſpera ꝑ aculeatos ſentes SILVANI. nam ſiluano deo cõſecrata ſũt. Syluanum teſte Varrone fętę mulieri infenſum eſſe crediderunt. Itaq; ne noctu ingrediens illas uexaret: tres deos cuſtodes illis adhibebãt. Sed eorum deorum ſignificandorum cauſa tres homines noctu circuire limina domus iubebant: ut primus limen ſecuri feriret. Secundus pilo. Tertius ſcopis deuerreret ut his datis culturę ſignis deus ſyluanus prohibeatur intrare. Nam nec arbores ceduntur putãt̃ue ſine ferro: neq; far cõficit̃ ſine pilo: nec fruges coaceruãt̃ ſine ſcopis. Ab his tribus tres nominãt deos. Intercidonē: Pilunũ: et Deuerrã. Hi igit̃ ſilueſtrē deũ culturę ſignis utpote cõtrariis deterrēt. TACiturna. q̃a cũ nõ cõmoueat̃ uētis nullũ murmur edit.

Iam clarus occultũ andromadæ pater
Oſtendit ignem: iam procyon furit
Et ſtella ueſani leonis
Sole dies referente ſiccos
Iam paſtor umbras cũ grege languido
Riuumq; feſſus querit / & horridi
Dumeta ſiluani: caretq;
Ripa uagis taciturna uentis

TV CIVITATEM.quaſi dicat reliqui requiē querunt. Tu curas publicas nō omittis. Sic et Virg.didonē eo tempore curis affici demonſtrat:quo reliqua aīalia quietē agebāt. Aineni. Nox erat et placidū carpebant feſſa ſoporem corpora per terras:et quę ſecuntur. Deinde adiungit. At non infelix animi phoeniſſa nec unq̄ ſoluitur i ſomnos:oculis ue aut pectore noctē Accipit. BActra.quę etiam ſecundū Strabonem Zariaſpa appellat̄. Ex bactris aūt ut ait Plinius ſeptē diebus itinere ad indiā peruenit̄. Dicunt̄ aūt bactra bactrorū et populi bactriani Virg. Atq; ultima ſecū bactra uehit. REGNAta cyro. Quia fuit i regno pſarū. Intelligit āt p hęc oia maxime pthos. DIScors. Vel qa diuidit aſiā ab europa Vel qa illius incolę frequentibus diſcordiis diffidunt. PRudens. Snia eſt ut ſtulti ſint homines:qui uelint nimis anxie futura inqrere. Nā deus q hominem diligit et cernit qd illi melius ſit:dediſſet illi cognitionē futurorū:ſi utile fuiſſet homini:ut futura cognoſceret Nā pōt oia q̄ uult deus. Vult aūt:qa diligit nos:et nouit oia qa deus. At nō dedit:ergo nō ē utile. PRemit exitū. Cōprimit et occultat ſinē rerū. CALIGINoſa nocte:i.obſcura ignorātia. Caligo ꝓprie nebula eſt ex calidis uaporibus excitata. VLTra fas. Vltra q̄ diuinę leges ſināt. Nam ptinet ad prudentem cauere i futurū quoad mens hūana ualet:reliqua mādare deo:neq; metu affici. Nā cautio ſapiētis ē:Metus nō eſt. QVod eſt. Aurea ſnia ē. Monet eni ut de futuro nō ſit anxius:ſed qđ eſt.i.p̄ſentia cōponat cū equitate.i.nulla aī turbatiōe a uia recta dimoueat̄. CETera.quę p̄ſentia nō ſunt ferūt̄ more fluminis quod aliquādo p ſuū alueū ſedatis trāquillisq; fluctibus fert̄ in mare:aliquādo āt diluuio auctū nimiū turgeſcit:et rapidis uorticibus ſaxa arboreſq; ſecū rapit. ETRuſcū. Nā i mare tyrrhenū quod inferū appellāt defluit. DILuuies.noue dixit:cū cęteri diluuiū dicant. IRRITAT.ꝓuocat:nā ſine diluuio qete ferunt̄:diluuio āt incitāt̄. ILLE Potēs ſui.i. q ſe totū in ſua poteſtate cōtinet:neq; hēt i illo ius aliquod fortuna:Qui ueluti alter Bias p̄enneus oia ſua ſecū portet. Quod cū facit hō:ſemp lętus uiuet:et in diem.i.ſingulis diebus pōt dicere uixi:qa ſine pturbatiōe fuit. Nā nō dicit̄ uiuere q iſeliciter uiuit. CRas. Qui non pēdet ex temeritate fortunę in ſe ipſo:oia bona repoſuit. Nec ſua multū intereſt

Tu ciuitatē quis deceat ſtatus
Curas:& urbi ſolicitus times
Quid ſeres & regnata cyro
Bactra parent tanaisq; diſcors:
Prudens futuri tēporis exitum
Caliginoſa nocte premit deus
Ridetq; ſi mortalis ultra
Fas trepidat:quod adeſt memento
Cōponere æquus cætera fluminis
Ritu feruntur:nūc medio alueo
Cum pace delabentis etbruſcum
In mare:nunc adeſos lapides
Stirpesq; raptas & pecus & domos
Voluentis una nō ſine mōtium
Clamore uicinæq; ſiluæ
Cum fera diluuies quietos
Irritat amnes / ille potens ſui
Lætusq; deget / cui licet indiem
Dixiſſe / uixi:cras uel atra

utrum nubilũ cęlum futurum ſit an ſerenum.i.utrum felix an aduerſa ſit futura fortuna. DIFFINGET.cõfundet imutabit. Nã diffingere eſt quod fictũ formatũq; fuerat remouere. QVod fugiens ſemel ho.r. Nam ut facta infecta ſint:nec deus ipſe facit. Eſt autẽ uniuerſa hęc rõ ex ſtoica grauitate de promptu ꝗ preter uirtutẽ nihil i bonis enumerant. Ergo ſi fortuna illis arridet:accipiũt q̃dẽ cõmoda fortunę:nõ tamen ut inde beatos ſe fieri putẽt:ſed tamẽ illa incõmodis preferenda putant. Sin aũt imutet̃:tunc illius cõmoda ſine perturbatiõe dimittũt. RESIGNO.reddo. Nam reſignare eſt cum i libris datorum et acceptorũ pecuniã quã acceptam ſignauimus redditam demonſtramus. ET MEa uirtute inuoluo. Quaſi dicat tego me mea uirtute:et totus ex me pẽdeo nihil a fortuna ſperãs. PAVPERIEM Sine dote. Sine premio. Oſtẽdit enim ſe eſſe pauperem ſpiritu:ut ẽ in chriſtiana doctrina.i.ita aquieſcere paruo ut nõ optet plura. NON EST Meum. Quaſi dicat iccirco paupertate delector:quia uolo committere me periculoſiſſimę nauigatiõi:ut pauptati dotẽ acquiram:i qua eſſet ad preces deſcendendum et ad uota facienda:in quibus uidemur paciſci cum diis nos quod uouemus daturos:ſi noſtrę merces in mare non mergantur. TV ME.ironice legẽdi ſunt iſti uerſus Vt ſit ſentẽtia nõ eſſe credendũ quod e tẽpeſtate p mare ęgeum biremi ſcapha auxiliante aura et pol luce euadamus. GEMINus. Quia cũ caſtore naſcitur. Sed de his alio loco. Aegeum i ſuperioribus diximus a ſcopulo cui forma caprina ſit:Vel ab ęgeo patre theſei eſſe nominatũ. Nũc addimus placere nõ nullis ut dicatur ęgeum quia in illo plurimę ſunt inſulę:quę ꝓcul ſpectãtibus αιγεσ.i.caprę uideant̃:uel qa ęge amazonũ ręgina in eo perierit.

Nube polum pater occupato
Vel ſole puro / nõ tame irritum
Quodcũq; retro eſt / efficiet:neq;
Diffinget / infectũq; reddet
Quod fugiens ſemel hora uexit
Fortuna ſæuo læta negocio:&
Ludum inſolentẽ ludere pertinax /
Tranſmittat incertos honores
Nunc mihi nunc alii benigna
Laudo manentẽ ſi celeris quatit
Pennas reſigno quas dedit & mea
Virtute me inuoluo:ꝓbamq;
Pauperiem ſine dote quero
Nõ eſt meũ ſi mugiat affricis
Malus ꝓcellis ad miſeras preces
Decurrere uotis paciſci
Ne cypriæ tyriæq; merces
Addant auaro diuitias mari
Tunc me biremis præſidio ſcaphæ
Tutũ per egeos tumultus
Aura feret / geminusq; pollux.

AD MELPOMENEN. ODE. XXVIIII.

EXEGI Monumentum. Videt̃ ita huiuſcemodi ode hunc tertium librũ cõcludere tanq̃ lyricis carminibus finẽ impoſiturus ſit. Quapp ſunt q̃ uelint ipſum deinceps Auguſti impulſu ut in laudẽ Druſi neronis ꝑuigni ſui quartũ quoq; librũ ſcripſiſſe. Ita ergo librum tertiũ claudit: ut cõcludat carmina q̃ hactenus ſcripſit huiuſcemodi ſui nois monimẽtũ futurũ: ut ęterna duratura ſit eius fama. AERE Perennius. i. magis ꝑpetuum q̃ ſint aut ſtatuę: aut trophęa: aut reliqua huiuſcemodi: quę in memoriã clarorũ uirorũ ex ęre erigunt̃. MONVMEMTVM. Suum uolumẽ intelligit: propter qd̃ in memoria hominum uiuet: et ętate durando arcus triumphales et trophea et aegyptiorum pyramides uincet: Et profecto quę manu fabricata ſunt aut hominum aut cęli iniuria facile corruere poſſunt. Monimenta aũt litterarũ nõ pereũt Quapp potuit Sylla mariana de cymbris trophea diſiicere: atq; proſternere. Calicula uero ĩpator uolumina Maronis atq; Liuii quanuis ſummope nixus ſit abolere non potuit. PERennius. Dixerunt latini perenne id quod duret ꝑ ãnos quapp annã et perennã deas coluerũt antiqui: ut annare et perennare illis cõcederent. PYRAMidum. Pyramis forma quadrata eſt: quę tamen ĩ pte ſuperiori acuitur in formam flamę: quę latior ſurgens in acutum deſinit: unde nomen ab igne accepit: q̃ gręce ϖυρ appellat̃. Myris aũt ęgypti rex duodecima gñatione ab ęgypto nili filio duas erexit pyramides: alteram ſibi: alteram coniugi altitudine ſtadii. Et ſtadium octaua ps millii: et milliũ ex mille paſſibus conſtat: et paſſus ex quinq; pedibus: et ſinguli pedes ex ſexdecim unciis. Supra has pyramides cõſtituit ſimulacra lapidea ĩ throno ſedentia. Cheops autem qui Rhampſinito optimo regi ipſe peſſimus ſucceſſit pyramidem reliq̃t quadrangulam: cuius ſingula latera habebant latitudinem octo plethrorum. Eſt autem plethrum ſexta pars ſtadii. Altitudo autem ſimiliter octo plethrorum fuit. Longum eſſet reliqua enumerare. Furunt enim et obiliſci ſeſoſtris regis duo in templo ſolis ex uno lapide quorum altitudo centum: latitudo octo cubitorum fuit. NEC IMBER. ſic Ouidius Iãq; opus exegi quod nec iouis ira nec ignes Nec poterit ferrum: nec edax uiolare uetuſtas. NON OMNIS Moriar. nam ſit interibit corpus erit fama ſuperſtes. LIBITINA. pro morte poſuit: Ceterum feretrum ſignificat: quo cadauera ĩ funere efferuntur: dicta ut multi uolunt per contrarium ꝙ nemini libeat. VSQVE. ſemper. RECENS. quia non accedet uetuſtas. DVM CAPITOLium. ſentẽtia eſt Dũ imperiũ romanũ durabit: qd̃ ęternũ futurũ tacite ãnuit: Sic Maro Dũ domus ęneę capitoli imobile ſaxũ accolet. SCandet. ſacrificaturus Ioui optimo maxĩo. TACita. uerecũda aut pro ſacrificio tacente: ſiue ꝑ ſacerdotii dignitate clara Virg. ꝑ amica ſilẽtia lunę. Ait porphyriõ. Aufidus apulię fluuius

e Xegi monumentũ aere perennius
Regaliq; ſitu pyramidũ altius
Quod nõ imber edax: nõ aq̃lo impotẽs
Poſſit diruere aut innumerabilis
Annorũ ſeries & fuga tẽporum
Nõ omnis moriar. multaq; ps mei
Vitabit libitinã: uſq; ego poſtera
Creſcam laude recens: dũ capitoliũ
Scandet cũ tacita uirgine põtifex
Dicar qua uiolens obſtrepit aufidus

DAVNVS.rex a quo ps apulię daunia dicta é. PAup aqua. Nā apulia ſeticuloſa é. EX HVMili potens. Ex infima fortuna natus et ad ſummā claritaté pp eloquentiā ꝑuectus. PRinceps. Nam ꝑmus ad latinos uerſus lyricos tranſtulit. EOLium. qa imitatus é alceū qui leſbius fuit: ī qua eolus regnauit. Aliq uolunt eolium dictū: qa eolica lingua uſus fuerit. SVPerbiam. nobilitaté. QVESitam meritis. Ergo uera nobilitas quę nō ex antiquitate ſanguinis: ſed ex uirtute ꝑueniat. VOLENS. quia mereor.

Et qua pauper aquæ daunus agreſtium
Regnator populorum: ex humili potēs
Princeps æolium carmē ad italos
Deduxiſſe modos ſume ſuperbiam
Queſitam meritis & mihi delphica
Lauro cinge uolens melpomene comā.

QVINTI ORATII FLACCI CARMINVM LIBER QVARTVS INCIPIT. AD VENEREM. ODE. DICOLOS. I.

INTERMISSA Venus. Excuſat grandioré ętaté: eáqꝫ amoribus ineptā dicit. Hortaturqꝫ ueneré: ut petat paulum maximū iuuené: et rebus amatoriis aptū. INTERmiſſa. qa diu a bello ī me ceſſaſti. PArce. Cū nō poſſit cohibere: deſcédit ad ꝑces. NOn ſū. oſtendit cām qua poſſit moueri uenus: ut ſibi pcat. SVb regno. Amatorie dixit: nā amicas reginas appellāt. MATEr ſęua dulciū c. Pugnātia loq uidet̃: et tamé id euenit: ut crudlis ſit uenus int̃ ſuaues uoluptates. LVStra decé. qbus qnq̃gintá anni efficiūt̃. MOLLibus. uoluptuoſis. ABi. q. d. relinque inhabiles: et ꝑpera ad eos qui tuā militiam bene colāt. TEMPeſtiuius. magis idoneo tépore. PVRpureis. pp roſtrū et crura uel pulchris. IECVR. nā ea ſedes amoris é. NOBilis. Nā nobilitas et pulchritudo et uirtus et poſtremo eloq̄ntia amātes cōmēdat. Hęc dido apđ Maroné enumerat ī ęnea. Nā de pulchritudine ait herét īfixi pectore uultus. De eloq̄ntia uerbaqꝫ. Adiūgit uirtutem cum ait multa uiri uirtus aio. Adiungit nobilitatem ut multusqꝫ recurſat gētis honos. Ergo et ī hoc loco dixit nobilé: dixit decenté: qđ ad pulchritudiné refert̃: dixit nō tacitū ꝑ eloquéte. SOLicitis. quorū cā ī ꝑiculo uerſat̃. Eloq̄ns ergo q

i NTermiſſa uenus diu
Rurſus bella moues / ꝑce precor mihi
Nō ſum qualis eram bone
Sub regno cynare: deſine dulcium
Mater ſæua cupidinū
Circa luſtra decem flectere mollibus
Iam durum imperiis: abi
Quo blande iuuenū te reuocant preces
Tempeſtiuius in domo
Pauli purpureis ales oloribus
Cōmenſabere maximi
Si torrere iecur quæris idoneum
Nanqꝫ & nobilis & decēs
Et ꝑ ſolicitis nō tacitus reis
Et centum puer artium
Late ſigna feret militiæ tuæ

difficiles cãs tueri poſſit. Dixit centũ artium pp uirtutes. ET Quandoq; potẽtior. Addit et quintũ quod in amore multũ ualet. Nam diuitię omnẽ pudicitiã expugnant: quod danes exemplũ indicat. Hinc Ouid. Ipſe licet uenias muſis comitatus homere. Si nihil attuleris ibis homere foras. Et Propertius Qui dare multa põt multa et amare põt. EMVLI. emulus eſt eiuſdem rei ſtudioſus: quod põt eſſe in uitio: ut ſiquis nitit̃ inuidia ductus ſuperare Põt eſſe et ſine uitio: ut cũ meliorẽ uideamus conamur nõ inuidia: ſed amore ipſius uirtutis reddere nos pares illi aut ſupiores. Vnde ẽ illud Stimulos dedit emula uirtus: Appellat ergo emulũ eiuſdem mulieris ſtudioſũ. Emulum tamẽ dixit ꝓ zelotypo. Hoc. n. differt emulatio a zelotypia: quã Cicero obtrectationẽ dicit. Nam emulus dolet nõ potiri quo alt̃ potit̃. Zelotypus ſolus potiri uult: et alios excludere nitit̃. Hos ãt riuales appellãt. Sed ẽ a re ruſtica trãſlatio: nã riuales dicũt̃ ruri ii quorũ agros riuus aliqs diſterminet: q icertitudine et mutatione crebra curſus lites ſępe int̃ eos ſuſcitat. Vnde a quadã ſimilitudine q de eadẽ muliere int̃ ſe litigãt riuales appellãt̃. ALBanos. Habebat paulus uillã iuxta albanũ lacũ: quo i loco pollicet̃ poeta illũ et ſimulacrũ ex marmore et tẽplũ ueneri facturũ. Albanus lacus i mõte albano eſt: ex quo fuit uaticiniũ romanos nũq̃ uehis potituros: niſi ex albano lacu aquã deriuarẽt SVb trabe cypria. itellectio ẽ

Et quandoq; potentior
Largis muneribus riſerit emuli
Albanos ꝓpe te lacus
Ponet marmoream ſub trabe cyprea
Illic plurima naribus
Duces thura: lyręq; & berecynthiæ
Delectabere tibiæ.
Mixtis carminibus nõ ſine fiſtula
Illic bis pueri die
Numen cũ teneris uirginibus tuũ
Laudantes pede candido
In morẽ ſalium: ter quatiet humũ
Me nec fęmina nec puer
Iam nec ſpes animi credula mutui
Nec certare iuuat mero
Nec uincire tempora floribus
Sed cur heu ligurine cur
Manat rara meas lachryma ꝑ genas

Poſuit. n. trabẽ ptẽ tẽpli ꝓ ipſo tẽplo: Cypria aũt dixit. i. tale tẽplũ quale ĩ cypro ẽ: ubi religioſe hęc dea colit̃. PLVrima thura. plurima ex thure ſacrificia. Nã cõueniẽs ẽ ueneri ſacrificiũ thus. Hinc Virg. Ipſa paphũ ſublimis abit: ſedesq; reuiſit Lęta ſuas: ubi tẽplum illi centũq; ſabęo thure calẽt arę: ſertisq; recẽtibus alant. BERecynthię. Vel ꝙ ab ĩpa dea inuẽta ſit. Vel ꝙ i illius ſacris adhibebat̃. TER. uel qa tertio paſſu pauſã facit q̃dã chorea uel qa numero deus ipare gaudet. QVatiẽt humũ. Saltabũt. IN Morẽ ſaliũ. q. d. nõ minori põpa q̃ ſalii: de qbus dcũm ẽ Marti ſaltãt tibi ſaltabit̃. SPes credula. q. d. ea iã ętate ſũ qua hoĩes a puellis faſtidiũ t̃: Quapp nulla mihi ſpes ẽ: ut poſſim credere ſiquã amẽ mutuo me ab illa amari. NEC Certare m. ponit oĩa q̃ iuuenẽ decẽt: ſenẽ uero dedecẽt. NOuis. recẽtibus: uel nouis ſibi qa iã deſueuerat. LACHRyma. Quod ſolet iis accidere: q uehementi amore repente ſaucii ſunt. Sic et Virgilius Didonem inducit a principio amoris.

Nā poſt uerba habita cū ſorore ait Sic effata ſinus lachrymis impleuit abortis. CVR Facunda. Nō eni mirū fu erit: ſi in facundū uerba deficiant. Sed id mirū ꝙ facūdū deficiāt. LINGua cadit. quaſi i medio ſermone deficit Virg. Incipit affari mediaq; in uoce reſiſtit PARum decoro. Nam decorum ē ſilentiū: ſi finita orōne euenit. Sin aūt imꝑfecta indecorū eſt: nā aut infacundiā loquētis: aut obliuionē: aut ſtultitiam denotat. NOCTVrnis ſ. Nam quod uigilantes uehementer aut cupimus aut timemus idē dormientibus ſeſe offert

Cur facunda parū decoro
Inter uerba cadit lingua ſilentio
Nocturnis ego ſomniis
Iam captū teneo: iam uolucrē ſequor
Te per gramina martii
Campi: te per aquas dure uolubiles.

LAVDES PINDARI AD IVLIVM ANTONIVM. ODE. II. DICOLOS.

PIndarū quiſquis ſtudet emulari
Iule ceratis ope dedalea
Nititur pennis uitreo daturus
Nomina pōto.
Mōte decurrens uelut amnis imbres
Quē ſuper notas aluere ripas
Feruet: immenſusq; ruit ꝓfundo
Pindarus ore
Laurea donandus apollinari:

Vnde et dido apd̄ ſororē conqͥrit. Anna ſoror q̄ me ſuſpēſā inſōnia terrēt? quis huius carminis alia quoque lectio ſit. PER Aquas. tyberis q iuxta cāpū martiū fluit. Nam adoleſcētes uariis certaminibus ſe ī cāpo martio exercebāt: et in ꝓpinquo flumie nare diſcebāt. PINDARVM Quiſquis: Snia ē Omniū doctorū pindarū poſt homerum ꝑmū eē int̄ grçcos poetas: nec deſūt q illū homero ꝑponāt. Inter lyricos ꝑncipatū ſine cōtrouerſia obtinet ſpūs magnificētia: ſentētiis: figuris: beatiſſima rerum uerborūq; copia et uelut quodā eloquētiç flumine. Quapp qntilianus quoq; huiuſcemodi noſtri poetç ſētētiā ſummopere approbās eum nemini imitabilem affirmat. Eſt ergo ode ad Iuliū antoniū. M. Antonii triūuiri ex octauia Auguſti ſorore ſuſceptū filiū. Cuius ſententia eſt ut ſiqs adeo audax ſit ut nitat̄ imitari pindarū: is ꝓfecto ſentiet nō aliter ſuos conatus irritos futuros: q̄ ſenſerit Icarus: q cum uolare neſciret ī mare decidit. PENnis cer. Quā fabulā qa iā enarrata ē: omitto. NOMina pōto. nā icareū ab eo ē appellatū. MOnte d. Hactenus ꝓpoſuerat eē īmitabilē pindarū: nūc affert rōnē ꝓpoſitionis. Deſcribit igit̄ uehemētiā pindari i dicēdo: et illū cōpat torrēti ſubitis imbribus aucto: Nā uehemētiā dicēdi genus torrēs latini appellāt: quoniā torrētes flumina ſunt p mōtiū ꝑcipitia decurrētia: q̄ ſi diluuio turgeſcāt nihil magis rapidū inueniaſ. Sic et grçci hāc uim Διṅώτιτα appellāt a uerticibus et reuolutiōibus aquarū. ALVere. auxere. IMMenſus. pp diluuiū. LAurea apol. Corona laurea apollini dedicata: qua poetç coronant̄. DIThyrambos. Hoc unum ex bacchi nominibus eſt: qui ſic dictus eſt: quoniam in ortu ſuo duplici ſit uſus porta. Nam ante maturum tempus ex marterno utero egreſſum

quoniá illa fulmine icta periit: Iuppiter ſuo aſſuere femori uoluit: unde completo tempore ſecundo egreſſus é: Sed fabulę allegoriá alias expreſſimus. A dithyrambo uero. i. baccho dicti ſunt dithyrambi uerſus: q̄bus huius dei laudes canebant. AVDaces. Quia uehementiá et acrimoniá afferunt hi pedes. NOVA. uel quia cęteris rithmis uehemẽtiores ſũt uel quia prẹter cęteros poetas noua fingit felici quadá compoſitione uerba. NVMeris qꝫ. Numeri rithmi ſunt qui nó ex pedũ lege: ſed ex cócentu uocis ſunt: unde Virgil. Numeros memini ſi uerba tenerem.

Seu per audaces noua dithyrambos
Verba diuoluit / numeris qꝫ fertur
Lege ſolutis
Seu deos reges qꝫ canit deorum
Sanguiné per quos cecidere iuxta
Morte centauri cecidit tremendæ
Flama chimeræ
Siue quos elea domũ reducit
Palma celeſtes pugilé ue equũ ue
Dicit: & centum potiore ſignis
Munere donat.
Flebili ſpóſæ iuuenem qꝫ raptum
Plorat & uires animũ qꝫ mores qꝫ
Aureos reducit in aſtra nigro qꝫ
Inuidet orco.

Ergo i dithyrambis querebát modulationé ſolum nó habita pedũ róne: quoniam magna licétia é in his uerſibus uariare metrũ. Itaqꝫ extát q̄ iccirco dithyrambos dici uelint: quoniá liceat poetę uti alio hoſtio. Ná hoc uocabulo grẹci ingreſſum ſignificant. SEV Deos. ſcripſit enim pęana. REGES. hyeronem. n. ſyracuſanũ ſũmope laudat: Sed alios quoqꝫ ex priſcis q̄ a deorum ſanguine ſũt. PALMA ELEA. i. uictoria olympica. Nam ludi olympici de quibus in p̄ncipio diximus inter elin et piſam arcadię urbes celebrabantur. CAELESTIS. pp honorem numinũ quibus ludi exhibebant̄. Vel q̄a in maxio honore habebant̄ uictores. PVGILE. q̄ pugnis certat. EQVVM. qui in equeſtri certamine exercetur. Sic ſupra. Hunc equis illum ſuperare pugnis nobilem. ET DONAT. et re uera munus quod exhibet̄ pindarus in deſcribendis laudibus magnorũ uirorum maius eſt illis q̄ ſi donentur centum ſtatuis. Statuę. n. tempore pereunt: poetarum uero monimenta ęterna ſunt. IVVENEM Raptũ. ſiue morte ſibi ereptum: ſiue alterius mulieris amore: ſiue quia in militiam profectus ſit. PLorat. quia flebilis ſponſę ploratum exprimit. et educit in aſtra: i. ad cęlum laudibus extollit. VIRES. corporis. ET Animũ. i. ſapientiá. ET Mores. i. uirtutes morales. AVREOS. bonos. ET Inuidet orco. i. morti: quia homines quos laudat a morte uendicat: quia immortales ſuo carmine reddit. DYRCEVM. thebanum. Fabula narrat̄ Lynco thebano regi Antiopé nupſiſſe. Verum cum illa ex ioue zetum et amphionem peperiſſet abdicauit eam lyncus et Dyrcen eius loco duxit. Hęc antiopem in cytheronem montem religari iuſſit: ut a feris laniaretur. At Zetus et Amphion illam a uinculis liberarũt: et dyrcen indomitis tauris alligatam et per agrum thebanum tractam laniarunt: quę tandem i fontem ſui nominis conuerſa eſt. Ipſi auté lynceo interfecto regnũ ſibi et matri uendicarunt. Fons iſte thebis uicinus eſt: a quo thebani dyrcei dicuntur. Tanta auté fuit pindari etiá poſt morté auctoritas: ut cum Alexander expugnatas thebas diripi iuſſiſſet: diligẽter tamé cauit ut poſteri

pyndari incolumes ſeruarent. CYGNVM. cōparat cygno: q̄a boni poetę: ut iā dcūm ē: cygnis comparant. MVLTA Aura leuat. ſtetit in tranſlatione: Nam cygni aura et uento leuati in altū uolāt: ſic et Pyndarus ſua eloquentia ad alta tollit: Et p contentionē illū laudat et ſe deprimit. Ait. n. illū ut canorū cygnū in alta uolare. Se aūt ueluti apis ſit humilē circa thima uerſai. CARPentis thima. Innuit et ſi depreſſe ſcribat tamē ſuauē illi eē ſtilum ex compatione inſecti mellificantis. OPerosa. i. labore cōpſita. PARVVS. ad ſtilū refert. COncinet. Nūc Iuliū laudat: quē Acron diomedeas heroico uerſu. xii. libris ſcripſiſſe refert. MAIore plectro. grandiori ſtilo. SICambros. populi i hiſpania ſunt: q romanos cēturiones ad ſtipēdia exigenda miſſos cruci affixerūt. Hos deinde Auguſtus debellauit. QVANdoq;. q; uacat. PER Sacrū cliuū. Nā a porta triumphali per uiam ſacram ad capitoliū triumphantes puehebant: et ſuperato cliuo capitolii i templo Iouis optimi maximi maiores hoſtias ſacrificabant: ſacrum ergo pp templū. Nam de cliuo i ſuperioribus diximus. MERita frōde. merita laurea. QVO. cęſare. IN AVRum priſcum. in aurea ſęcula: quę pſcis fuerunt temporibus. COncines. Repetitio eſt Canes etiam dies feſtos et ludos publicos: quos populus romanus pro reditu Cęſaris uouerat: SVPer reditu. i. de reditu. i. pro reditu. LITIBus orbum. pp ferias. Nam aliquando pp aliquem tumultū ceſſabat prętor a iure dicundo: et illa uacatio Iuſtitiū dicebat. Aliquādo pp magnā aliq̄ felicitatē: et illę ferię dicebāt: q̄ erāt iperatiuę. Nā feriarū alię dicebāt ſtatiuę: q̄ erāt omnibus cōes: et certis mēſibus ac diebus celebrabant: et in faſtis adnotatę erant ut agonalia: carmentalia: et lupercalia. Alię erant conceptiuę: quę et ipſę quot annis a ſacerdotibus uel a magiſtratibus concipiebantur: ſed non ſemper in certos dies ut ſuperiores: ut ſunt latinę: ſementinę: paganalia: et compitalia. Alię ſunt imperatiuę: Verum iſtę nec certis diebus nec ſemper ſingulis annis imperabantur. Sed imperabant illas conſules aut prętores quotiens aut uictoria aut aliquid lętum ueniebat; ut hę de quibus nunc poeta meminit.

Multa dirceum leuat aura cygnū
Tendit antoni quotiens in altos
Nubium tractus: ego apis matinæ
More modoq;.
Grata carpētis thima per laborē
Plurimum circa nemus uiuidiq;
Tiburis ripas: operoſa parum
Carmina fingo.
Cōcines maiore poeta plectro
Cæſarem quandoq; trahet feroces
Per ſacrum cliuum merita decorus
Fronde ſicambros.
Quo nihil maius / melius ue terris
Fata donauere / boniq; diui
Nec dabunt: q̄uis redeant in aurum
Tempora priſcum.
Cōcines lætosq; dies & urbis
Publicum ludum ſuper impetrato
Fortis auguſti reditu forūq;
Litibus orbum.

Aliç deniq; ſunt nundinç paganorū et ruſticorum quibus cōueniunt negociis ꝓpriis uel mercibus ꝓuiſuri. TVM Meç. De ſe modeſtiſſime loqr̃. Ergo tu hçc grandiloquo ſtilo canes: et tūc bona.i.magna ps meç uocis.i.mei ſtili et meorū carminū; ACCedet.i.addet̃ tuo poemati: ſi ego loquar aliqd audiēdū.i.tale ut dignū ſit quod audiat̃: et canam o ſol pulcher et laudande. FELIX.ꝓpitie et dator felicitatis. Nā aliquando paſſiue ponit̃ felix.i. in quo ſit felicitas Virg. Felix q potuit rerū cognoſcere cās. Aliquando felix nō in quo ſit ſed q aliis inferat felicitatē: ut ī hoc loco. Itē apud Maronem Sis felix noſtrūq; leues q̄cūq; laborē. Ergo felix es recepto cçſare.q.d.alia rōne nobis felix eſſe non potes. RECepto. A piculis erepto. IO. uox lçtantis: quā in triumpho ꝓferebant. Alii legūt et fortaſſe nō abſurde Ego felix recepto cçſare canā te o ſol.i.o dies pulcher et laudāde. TE Decē tauri. Nā ſecundū cenſū debent eſſe ſacrificia: ut plura ditior: pauciora pauperior afferat. Ergo decē tauri ſoluent te a uoto quo obligatus es ex reditu cçſaris. Erat autē maxia uictima taurus. Hinc Virg. Et maxia taurus Victima. ME Vero ſoluet uitulus largis herbis. Vt oſtēdat diligēter a ſe nutriri ut hoſtia pinguior ſit. FROnte curuatos. Oſtēdit ī eo talia eē cornua: qualia uidemus in luna ī tertio die a ſuo nouilunio QVA notā duxit. Vitulū fuluū deſignat: ſed cui ex albo in fronte nota ſit. De nota diximus alio loco. Ceterū et macula eādē uidet̃ habere notionē: q̄ quis ut plurimū turpitudinē īferat: tamē aliquādo pulchra dici pōt Virg. Maculoſç tegmine lyncis.

Tum meæ ſiquid / loquar audiendū
Vocis accedet bona pars & o ſol
Pulcher o laudande / canā recepto
Cæſare felix.
Tuq; dum ꝓcedis io triūphe
Nō ſemel dicemus io triumphe
Ciuitas omnis dabimusq; diuis
Thura benignis.
Te decem tauri totidēq; uaccæ
Me tener ſoluet uitulus relicta
Matre qui largis iuueneſcit herbis
In mea uota.
Fronte curuatos imitatus ignes
Tertium lunæ referentis ortū
Qua notam duxit niueus uideri
Cætera fuluus.

AD MVSAM. DICOLOS DISTROPHOS. ODE. III.

q Vem tu melpomene ſemel

QVEM Tu melpom. Quāuis ſolus hō ex cūctis aīantibus ſui iuris ſit pp aī diuinitatē et liberū ſibi a rerū omniū cōditore cōceſſū arbitriū: tamē nō parū ī multis rebus intereſt quo ſydere nati ſimus. Nā et ſi nulla ui ſtellarū aut ī uirtutē aut ī uitiū īuiti trahi poſſimus niſi noſter accedat aſſenſus: tamē ī his q̄ corporis et fortunç ſūt nō īſulſe dixit Iuuenal. Diſtat enī quç ſydera te excipiāt modo p̄mos incipientem ędere uagitus: et adhuc a matre rubentem. Quin etiam et acumen et hebetudinem ingenii non minima ex parte dant ſtellç.

Ergo ſi quem a geneſi ſua melpomene.i.configuratio illa ſtellarũ unde hęc ſtudia dantur benigne aſpexerit hic ꝑfecto reliquis ſtudiis cõtemptis totũ ſe muſis tradet. Quo i loco ſe in muſas gratũ oſtendit poeta:cũ quicqd in ſe boni habeat:id ab illis eẽ fateat̃. LABOR I S Thmius.labor ſuſceptus in ludis iſthmiis:ponit aũt ſpẽm ꝓ genere. C Larabit.clarum reddet:uerbũ eſt minime tritũ. P V Gilem.nã q̃uis hęc in ſumma fama ſint:tamẽ neq; pugillaria neq; equeſtris cõcertatio illũ delectabit. A C Haico.i.gręco ſecũdũ Acronẽ:quoniã inde optimi ad huiuſcemodi certamẽ eq̨ eẽnt:uel non diſceſſit ab eo genere ludorum quod poſuerat:nã iſthmos in achaia ẽ. N Eq; res bellica.i. diſciplina militaris:nã rem ꝑ diſciplina poni iã dcũm ẽ. Vnde eſt de re militari de re agraria dicit̃. Erit autẽ ordo uerborũ talis Illum quẽ tu o melpomene naſcentẽ uidris placido lumine nõ labor iſthmius clarabit pugilem:et nõ impiger equus ducet uictorẽ in curru achaico:neq; res bellica oſtendet capitolio ducem ornatũ foliis deliis.i.phebeis.i.non ducet triũphantẽ in capitoliũ:qa contuderit tumidas minas regũ.i.cõpſſerit minantes et ſuperbos reges. Sed aquę.i.flumina et nemora fingẽt illũ.i. cõponẽt et faciẽt. N O Bilẽ.i. illuſtrẽ et nobilitatiſſimum. C ARmine ęolico.i.lyrico ea rõne qua dictũ ẽ. Poſuit ãt flumina q̃ pfluunt tybur:quoniã ipe ea regiõe delectabat̃. Vnde ſupra tybur argęo cõditũ colono ſint meę ſedes utinã ſenectę. ROMAE. oſtẽdit ab effectu q̃tũ ſibi ꝓfuerit benignus aſpectus melpomenes. Nã et ſi uatẽ ſe dicere nõ audeat:tamẽ affirmat ꝙ pclara ſoboles romę pncipis urbiũ enumerat eũ int̃ poetas. Sobolẽ aũt hãc itelligit pnignos auguſti:et pſertim Germanicũ:quẽ cõſtat nõ ignobilẽ fuiſſe poetã:ut ſit ſnia hectoris neuiani.ſ.quod gaudeat laudari a laudato uiro Nã magnũ ẽ ꝙ a poeta laudet̃. Fuerũt ãt Auguſti pnigni Druſus nero:q i germania exctinctus ẽ:et germanicus ẽ uocatus:q domi claudii patris natus eſt. Alter Tyberius nero quẽ natũ domi ſuę Auguſtus ſibi adoptauit:et illi i ipio ſucceſſit. S O Boles:qcqd a patre ꝓpagat̃ a ferẽdo dicta. M I N us.qa iã icipio inuidiã ſupare. O P Y Eri.o muſa. Eſt.n.hęc pyeris et i uocatiuo remota ſ.ex gręca cõſuetudine fit pyeri: Q Vę tẽpas dulcẽ ſtrepitũ.i. dulcẽ ſonũ. A Vreę teſtudinis. Pulchrę et excellẽtis teſtudinis. T Empas ſtrepitũ. Non ſine rõne dixit. Nã ſonitus teſtudinis niſi i certũ numerũ tẽperaret̃ ſtrepitus.i.cõfuſa uox eſſet et non harmonia. TEMPERAS Strepitum.i.tẽperando ex ſtrepitu uocem facis.

Naſcentẽ placido lumine uideris
Illum nõ labor iſthmius
Clarabit pugilẽ:nõ equus impiger
Curru ducet achaico
Victorem:neq; res bellica deliis
Ornatũ foliis ducem
Quod regũ tumidas cõtuderit minas
Oſtendet capitolio
Sed quæ tibur aquæ fertile prefluunt
Fingent æolio carmine nobilẽ
Romæ principis urbium
Dignatur ſoboles inter amabiles
Vatum ponere me choros
Et iam dente minus torqueor inuido
O / teſtudinis aureæ
Dulcemq; ſtrepitum pyeri tẽperas
O / mutis quoq; piſcibus

O DONatura uocē cygni piſcibus quoq̃.i.cuius tanta ſit uis:ut ēt piſcibus q muti ſunt poſſis nō modo uocē dare:ſed etiam optimā uocē qualem ī cygnis audimus. Piſces excep tis paucis nō reſpirant:q̄a nō habēt pulmonē:neq̃ fuit opus pulmone ſanguine carētibus q̄a reſpiratio data ē aīali:ut illa refrigidet̃ nimius calor ſāguinis ī corde. At ī piſcibus ſan guis nō ē. Qui āt nō reſpirāt nō poſſunt habere uocē: Ergo piſces mutū pecus dicuntur. Delphini tamē et balenę et q̄dā magni piſces reſpirant:q̄a pulmonē habēt. Ait Albertus magnus et Ariſtoteles ī libro de aīalibus. TOTVM Mune ris. Totū hoc quod mōſtror a ꝓtereūtibus digyto fidicen ro manę lyrę.i.poeta lyricus ī ro mana lingua et quod ſpiro.i. uiuo:et quod placeo ſi placeo .i.ſi uerum eſt quod placeam ē tui muneris.i.eſt munus mi hi a te datū. QVod ſpiro.i.ui uo:ſed non dixit uiuo niſi qđ ſum ī aliqua fama. Nā q ſine fama degūt illorū uita morſq̃ ut ait Saluſtius iuxta eſt:quo niā đ utraq̃ ſilet̃. SI Placeo. cōdictionalē adhibuit.ne arro ganter de ſe dicere uideret̃.

Donatura cygni ſi libeat ſonum
Totum muneris hoc tui eſt
Quod mōſtror digyto prætereuntiū
Romanæ fidicen lyræ
Quod ſpiro / & placeo / ſi placeo tuū eſt.

LAVDES DRVSII. ODE. IIII.

q Valem miniſtrū fulminis alitē
Cui rex deorū regnū in aues uagas
Permiſit expertus fidelem
Iupiter in ganimede flauo
Olim iuuentas / & patrius uigor
Nido laborum propulit inſcium
Verniq̃ iam nymbis remotis
Inſolitos docuere nixus

QVALEM MINIStrū. Druſum laudat priuignū Au guſti:cuius gratia contra inſti tutū ſuū quartū hunc librum ſcribendū ſuſcepit. Druſus ī alpibus rhętos uindelicos po pulos aſperrimos ſuperauit. Compat ergo illum aquilę et leoni:quorū altera inter aues alter int̃ quadrupedes regnū obtinet. Eſt aūt ordo Rhęti uindelici uidere Druſum ſub alpibus gerētem bella talem qua lem iuuentas et patrius uigor olim propulit nido alitem miniſtrum fulminis cui iuppiter rex deorum expertus illum fidelem in ſuo ganimede promiſit regnum in aues uagas et ꝓ pulit a nido illum inſcium laborum et uenti uerni docuere illum pauentem inſolitos nixus iam remotis nimbiſ. Quid autem ſibi uelit quod aquila ſubminiſtret ioui fulmina:et q̄ in illam uerſus iuppiter ganimedem rapuerit:iam dictum eſt. PROMISIT REGnum. Rex auium appellatur hic ales:quoniam cęteris omnibus ſit generoſior:et altius omni bus uolet. Vnde dicta eſt aquila:quanuis alii dicant nominari ab aquilo colore. Fabula ta men eſt quod illam auium reginam iccirco iuppiter fecerit:quia in bello giganteo ſibi ful mina ſubminiſtrauerit. VAgas.q̄a īcertis ſedibus uagāt̃. IVVentas.nā pullus ē et nōdū e nido euolauit. PATRIVS Vigor. Nam nō degenerat a parente. INSCIVM LA BORum. Quia nondum uolauerat;unde addit inſolitos nixus.q.d.quod ſit opus maiori

nixu: qa inſolens uolandi ſit. IN OVilia. ut agnos rapiat. In quo notatur generoſitas: qa in pmis uolatibus adhuc inſcia rerum ſola generoſitate talé predã petat. Plinius ſex aqlarum genera ponit. Sed pmo et ſecundo generi etiam cerui rapina ſũt eodem Plinio auctore. Cum ſerpentibus pugna ẽ. Serpés enĩ oua illius petit. Illa ſerpété rapit. IN RELVCtantes. qa ut dixi pugna cũ illis eſt. Fuit ãt ppria et accomodatiſſima cóparatio adoleſcétis pma in militia excellentiſſimi ad aquilini pulli pmos ex naturali generoſitate uolatus atque raptus. DAPIS. ut ſit ſibi eſca. PVGnę. ut ulciſcat̃ illũ qui in oua aquilina ipetũ facere ſolitus ſit. QValé ue. Alia cóparatio et in omnibus ſupiori ſimillima. Ergo talem uiderũt rhęti druſum: qualem leoné uidet. in lętis paſcuis caprea intéta pp timoré ab ubere fuluę matris leonem iam depulſum lacte. i. q ad floréte ualidãq; ętaté ex minori iã puenit. Videt ergo hũc caprea peritura nouo déte. i. déte leonini catuli nõdũ i alia pda exercito. RHOETI VINdelici. ppoſuerat ingété druſii fortitudiné. Nũc ſeqt̃ ppoſitionis rõ: qua pbat hois fortitudiné ab expugnatis populis q et natura bellicoſiſſimi eẽnt: et optimo armorũ genere munitiſſimi et ſitu loci inexpugnabiles. Nã in alpibus ſunt: et uniuerſam mõtanã regioné in oriété auſtrumq; ſpectanté occupãt: et in italiam ſupra Veronã et comũ extenduntur. Horum latrocinia crudeliſſima i italos erant. Nam ſi uicũ oppidũ ue cępiſſent nõ modo puberes mares uerum ét infantes trucidabant. Quin et omés mulieres pregnantes quas eorũ uates maré cócepiſſe diuinarent. Hos penitus ſubiugauit ampliſſima uictoria Druſus germanicus: Sed uictor inter ſalam rhenumq; fluuios extinctus eſt: ut ait Strabo: Qui multa preterea de rhętis tũ fortia tum crudelia narrat. Seruius hos liburnos eſſe dicit. Plinius uero rhoetorum et euganeorum ueronam fuiſſe ſcribit. AMAZonia ſecuri. i. tali ſecuri quali amazones utebant̃. Dicit autem poeta diſtuliſſe querere unde illis mos. i. cõſuetudo deductus p omne tépus ſubarmet dexteras amazonia ſecuri: Quia nefas ſit ſcire oia. Sed ſatis ſibi eẽ ſcire q ipſi hactenus uictores conſilio Druſi ſuperati ſint. DIV. ad lõgitudiné téporis. LATE. ad amplitudiné regionis referas. Magna ergo laus eius uictorię: qua infinita hominũ multitudo q ſép uictrix fuiſſet ſuccubuerit.

Venti pauentem: mox in ouilia
Demiſit hoſtem uiuidus impetus.
Hunc in reluctantes dracones
Egit amor dapis atq; pugnæ
Qualem ue lętis caprea paſcuis
Intenta: fuluæ matris ab ubere
Iam lacte depulſum leonem
Dente nouo peritura uidet
Videre ręthi bella ſub alpibus
Druſum gerentem uindelici quibus
Mos unde deductus per omne
Tempus amazonia ſecuri
Dextras obarmet querere diſtuli
Nec ſcire fas eſt oïa. ſed diu
Lateq; uictrices cateruæ
Conſiliis iuuenis reuictæ

SEN Sere. Laudat et Auguſtū:cuius diſciplina et fœlicate informatus adoleſcēs huiuſce modi facinora edere potuerit. FORTes creant̃ fortibus. Laudat domū claudiorum:e qua iſti orti ſunt. EST In iuuencis:eſt in eq̄s p.u. Nō inutilis inq̄ſitio ē:quare magis i brutis q̄ in hoīe paterna uirtus reluceſcat:Sed in aliud tp̄ūs differenda uidet̃. Poeta āt nō i eo qđ ſemp fit:ſed quod nōnūq̄ fieri ſolet ſnīam quę ſibi ſubſeruiat ad p̄ſens excitat. Ideo autē brutorū ꝓtulit exēpla:q̄a i illis hoc ſępius dep̄hēdit̃. Laudat igit̃ familiā a ſua ſobole. Laudat quoq; ſobolē a ſuis ꝓgenitoribus. DOCtrina ſed uim. Snīa ē Valere q̄dē multū i homine uim a natura inſitā. Sed tamē opus eē dicit:ut ingeniū illud naturale bonarū artium diſciplina excolat̃. Nō.n.uirtutes i nobis a natura ſūt:Sed ut ait Cicero extant igniculi ſeminaq; uirtutū:q̄ et ſi efficacia ſint:tamen niſi doctrina optimisq; moribus excitēt̃ augeāt̃q;:facile extingūt̃: Quēadmodū et terrę q̄uis fertiles ſint:tamē niſi cultura adhibeatur facile ſterileſcunt. PROMOVET.educit ad perfectionem. CVLTVS RECTI. Rectę diſciplinę quibus animi excoluntur. PECTORA. muniunt mentem et robuſtā faciunt. VTCVnq;.ſnīa ē q̄ ſi boni mores q̄bus ſemina uirtutū ad habitū p̄fectū ꝓducūt̃ deficiāt culpę.i.uitia dedecorāt et deturpāt bene nata.i. illā ꝓbā uim nobis inſitā quā ſemina appello:quoniā deprauati mores illā obruūt. Non eni ſūt a natura uirtutes:ſed p bonos mores ex freq̄ntatis actibus fiūt habitus:q̄ uirtutes ſunt. METaurū. Flumē eſt umbrię deſcendens i adriaticū mare haud longe a faueſtri colonia ſenogalliam uerſus. HASdrubal deuictus. Poſt conflictū cannenſem etſi uniuerſę italię maximo terrori erat Hanibal:tamen accerſitus eſt in italiam eius frater Haſdrubal A romanis aūt alter cōſulū Claudius nero contra Hanibalē profectus eſt. Alter autē Liuius ſalinator Haſdrubali oppoſitus eſt: Sed erant tantę Haſdrubali copię:ut Liuius minime illis reſiſtere poſſe putaretur: Quapp Claudius neſcio maiori animo an conſilio ita e caſtris:quę Hanibali oppoſita habebat cum parte delecta militum diſceſſit:ut nihil Hanibal preſenſerit: Ita etiā ad metaurū ꝓfectus cū collega ſe cōiūxit:ut hoſtis ſuū aduētū non aīaduerterit. Quapp ſua p̄cipua opa ita ęgregie collatis ſignis pugnatū ē:ut haſdrubal cū q̄nquagintaſex millibus militū ceſus fuerit:Eademq; celeritate ad caſtra ſua deinde reuerſus nihil tale adhuc ſuſpicāti hanibali p captiuū pp hoc ſolutū haſdrubalis caput obtulit.

Senſere quid mens rite quid indoles
Nutrita fauſtis ſub penetralibus
Poſſet:quid auguſti paternus
In pueros animus nerones
Fortes creantur fortibus & bonis
Eſt in iuuencis:eſt in equis patrū
Virtus:neq; imbellē feroces
Progenerant aquilæ columbam
Doctrina ſed uim ꝓmouet inſitam
Rectiq; cultus pectora roborant.
Vtcunq; defecere mores
Dedecorant bene nata culpæ.
Quid debeas o roma neronibus
Teſtis metaurū flumen & aſdrubal
Deuictus:& pulcher fugatis

ILLE DIES.in quo uictoria potitus eſt pulcher fuit fugatis tenebris ex latio.i.deuictis hoſtibus:et remota triſtitia quę notat̃ p tenebras ut felicitas p lucē. Ex hac uictoria Liuio ſalinatori quoniā ſuis auſpiciis et ī ſua ꝓuincia res geſta ē triūphus decretus ē. Itaq; q̄dri gis uectus ē. Claudius uero illū equo ꝓſeq̄bat̃. Sed tamē plus honoris et glorię in claudiū· redūdauit. Nā ſua opa uictoriā partā putabāt. A Dorea.i.uictoria:ſic.n.nominat̃:qa ī ea uictus uictorē adoret. Alii credūt adoream ab eo denominatā q̄d ē ador ſpēs.ſ.farris pre cipua:ex quo liba ad ſacrificiū fiebant. DIRVS. exaggerat uictoriā Claudii ab iis q̄ inde ꝓuenerunt bona. Nā tāta pla ga accepta Hanibal ſemp poſt hac de fuga cogitauit. Ordo āt uerborū ſit Vt eqtauit.i.q̄ ce leriter equitando aufugit. DI RVs afer.i.crudelis Hanibal p urbes italas. CEV Flama p tedas. Ita uelociter ut ignis pcurrit tedas :uel ut eurus p ſiculas undaſ. POſt hoc. Poſt hāc a Nerone partā uictoriā. ROMAna pubes.i.iuuentus creuit:uel numero militū cum amplius nō cederent̃ a pęnis: uel creuit auctoritate et ipio: dū pulſo hoſte amiſſas urbes recipiebat. SECundis labori bus. Nā laborarunt in bello: ſed tamē uictoriā ſemp repor tabāt. ET Fana.i.tēpla ſpolia ta et diruta a pęnis habuerunt deos rectos.i.equos:hoc eſt ꝓ pitios:ſic cōtra iniquū ꝓ irato dicimus. DIXitq; tandē. Ver ba ſunt hanibalis:cū coactus ē de fuga cogitare. TANdē. poſt lōgū tpūs. Nā p̄us iactare ſuas crebras uictorias ſolitus erat. CERVi preda luporū. Optime fugiētes ceruis:raptores lupis cōparat. Sequimur eos quos non dico uincere ſed fallere et effugere.i.fallendo effugere et tanquam ſi d̄ illis triumphemus. Nā fugere for tiſſimum hoſtem ſpēsquedā uictorię eſſe uidet̃. GENS Fortis quę cre. Fortis ſic Virg. Quos mille fatigāt pręlia nec uicti poſſūt abſiſtere bello. Nō mirū ſi ī romano populo tan ta ſit uirtus:cū originē ab iis troianis ducat:q cremata patria nō ſuccubuerūt:ſed ī italiam ꝑfecti ſacra natos parentesq; extulerūt:ut nō ſolū ipſi ſua uirtute incolumes ex tāto incē dio euaſerit:ſed ēt ſuos ex crudeliſſimis hoſtibus recepint. Magni oio ai eſt ſe ab hoſtibus uictoribus uēdicare. Maioris āt ſuosq; tutari:ſed maximi oio ꝙ int̃ bellicoſiſſimos italię populos huiuſmōi ſibi ſedes cōſtituerint:ut nō mō ipiū amiſſū reparauerint:uerum lōge excellētius ꝓpagauerit:ut a calamitatibus ſuis maiores reſumpſiſſe uires uideāt̃. Quapp

Ille dies latio tenebris
Qui primus alma riſit adorea
Dirus per urbes affer / ut italas
Ceu flamma per tedas uel eurus
Per ſiculas equitauit undas
Poſt hoc ſecundis uſq; laboribus
Romana pubes creuit:& impio
Vaſtata pęnorum tumultu
Fana / deos habuere rectos
Dixitq; tandē perfidus hanibal
Cerui luporū prœda rapaciū
Sectamur ultro quos opimus
Fallere & effugere eſt triumphus
Gens quæ cremato fortis ab ilio
Iactata tuſcis æquoribus ſacra
Natosq; maturosq; patres
Pertulit auſonias ad urbes
Duris ut ilex tonſa bipennibus

quadruplici cõparatione rem confirmat artificioſiſſimus poeta. Oſtendit enĩ ꝙ non magis repullulat ilex ferro exciſa. N I Grę. pp umbras quas infert. Vel pp arboris uiuacitatẽ: q̃ oſtendit̃ ex ipſo frondiũ colore: q uiridis ad nigredinẽ tendit. OPES. uires. A Nimum. audaciã. N On hydra. Monſtruoſa ſerpens: quã Echidna ex typhaone cõcepit. Sed illã in lerna argiuorũ palude cõtra herculẽ nutriuit Iuno: ut ait heſiodus. Pugnauit igitur hercu les cũ hydra: nec ferro expugnare potuit. Nã uno exciſo capite ſeptẽ ſubito renaſcebant̃

Nigræ feraci frõdis in algido
Per damna per cedes ab ipſo
Ducit opes animumq; ferro.
Nõ hydra ſecto corpore firmior
Vinci dolentem creuit in herculẽ
Mõſtrum ue ſubmiſere colchi
Maius: echioniæ ue thebæ
Merſus ꝓfundo pulchrior euenit

Quapp alia rõne tãtũ mõſtrũ aggreſſus fortiſſimus: heros igne illam abſumſit. Seruius ait ꝙ uno ceſo capite tria ſubito excreſcerent: ppeaq; latine excetrã dictã eſſe: Idẽq; ad hiſtoriã fabulã refert. Nã dicit locũ fuiſſe aquas uomentem: in quo uno meatu clauſo multi erumpebãt. Quod hercules uidens loca ipſa exuſſit: et ſic aquarũ clauſit meatus. Nã hydra dicitur ab eo qđ ẽ υδωρ ideſt aqua. Diodorus aũt ſiculus refert huic monſtro ex uno corpore cẽtena colla capita ſerpẽtina habentia ſurrexiſſe: quorũ uno ceſo duo orirent̃. Sed hercules iolao mandauit: ut ptem iam ceſam face accenſa ſubito exureret: ne ſanguis inde fluere poſſet. DO LEN Tem uinci. Nam iniquo aĩo fert uinci uir fortis. Hydram ignorãtiam allegorice nõnulli interpretant̃: q̃ igne. i. ingenii feruore interimit̃. Euſebius autẽ de tẽporibus ubi de ęgeo pandionis filio mentionẽ facit refert auctore Platone hydrã callidiſſimũ ſophiſtam fuiſſe. Ergo ut placuit Coluccio ſalutato cõciui noſtro Hercules. i. doctus phũs ad hydrã accedit. Nã cũ per dialecticã rõnem uerum inueniri poſſe exiſtimet: et illã duplicẽ aĩaduertat: ut altera ueris rõnibus agat: altera que ſophiſtica dicitur falſis putat ſophiſticam tollendam: et cũ in ea uno capite ſublato plura naſcantur: qa ex uno errore plures ſubſecuntur rem igni. i. ingenii uehementia cõficit. C O L C H I. profectus eſt ad uellus aureum diripiendũ Iaſon. Verum cũ auxilio Medeę et tauros ignem euomentes domuiſſet: et ſerpentem aurei uelleris cuſtodem loci draconẽ interemiſſet fuit illi et terra tauris excolenda et in ipſa arata terra dẽtes ſerendi ex quibus ſingulis ſinguli equites armati ſubito e ſulcis erumpebant. Ergo ex uno mõſtro plura nata ſunt. E C Hionię ue thebe. Vrbem thebanam conditurus Cadmus ad propinquum fontẽ comites aquarũ miſit. Sed illi omnes a ſerpente illic marti ſacro ceſi ſunt. Interfecit ſerpentem Cadmus: et cum de reparatione ſociorum oraculum conſuleret: iuſſus eſt ſerere dentes ſerpentinos: et ex iis nati ſunt armati equites: qui ſubito tumultu mutuis uulneribus ceciderunt exceptis qnq; qui illi comites ad urbẽ condendam fuerunt: Inter quos fuit Echion: qui Agauem unam ex filiabus cadmi uxorem duxit: ex eaq; pentheum ſuſcepit: a matre deinde et materteris laniatus cum ſacra bacchi fieri ꝓhiberet. Ergo ut ad poetę orationem redeam non tantum ilex et hydra et duo ſerpẽtes pullularũt q̃tũ troiana gẽs. MERS es. ſubaudi ſi: Vt Iuuen. Gręculus exuriẽs ĩ cęlũ iuſſeris ibit. i. ſi iuſſeris. Ergo ſi. i. q̃uis merſes. i. frequẽter mergas et obruas ꝓfũdo: tamẽ emerget. P V Lchrior. i. fortior ſic Virg. Satus hercule pulchro

pulcher auentinus. LVCTERE.ꝑ lucteris.i.ſi etiam lucteris et pugnes ipſe proruet te uictoré.i.qui antea uiceris. INTegrum. Cui nó ſit exercitus iminutus:et de ſe loquit᷑. CVM Laude. Quia ita proruet:ut laudem mereat᷑. COniugibus. Quia delebũt maritos aut ſeruos:aut ceſos. SVPerbos. ex uictoria ut poſt trebienſem:traſimenenſé:cannéſéq3 cóflictũ miſit CVRę ſagaces. Occulte eni oſtédit ad res magnas pagédas opus eé diuino auxilio:ſed illud nũq̃ affuturũ:niſi ſummã ſolertéq3 curã adhibeamus. Nã ut eſt apud Salustium Nó uotis neq3 ſupplicиs muliebribus auxilia deorũ parant᷑:ſed agédo et recte cóſulendo ꝓſpere oia cedunt. PERAcuta.i.per res difficillimas belli.

Si luctere multa proruet integrum
Cum laude uictorem geretq3
Prẹlia cõiugibus loquenda
Cartagini iam nõ ego nuncios
Mittam ſuperbos:occidit occidit
Spes omnis:& fortuna noſtri
Nominis aſdrubale interempto
Nil claudiæ nõ perficient manus
Quas & benigno numine iupiter
Defendit:& curæ ſagaces
Expediunt peracuta belli.

AD AVGVSTVM ABSENTEM. ODE. V. DICOLOS.

d Iuis orte bonis optime romule
Cuſtos gẽtis / abes iam nimiũ diu
Maturũ reditũ pollicitus patrum
Sancto cõcilio:redi
Lucẽ redde tuæ dux bone patriæ
Inſtar ueris enim uultus ubi tuus

DIVIS ORTE Bonis. Maximẹ laudes Auguſti i hac ode exprimũt᷑:cum tanto deſiderio populũ ex illius abſétia affici oſtendat. Quod nũq̃ eét niſi ſua multa maximaq3 merita in patriã extarét. Miſerat ſenatus populusq3 ro. legatióes ad auguſtum in tranſmarinis ꝑtibus diutius immoranté ut q̃ primũ reuerteret᷑ ſupplicantes. Verum cum diutius opinione moraret᷑:ſcripſit ad eũ poeta. ORTE DIVIS. ꝓpt̃ ẹneam romulum et cẹſarem q̃ in gente iulia dii fuerunt. BONIS. propitiis et fauétibus. GENTIS Romulẹ. ꝑ romuleẹ ſecundum Acronem. Ego autem puto uocatiui caſus eé: ut appellet eum romulũ. Nã ut ſupra oſtendimus:a triplici ordine tribus é donatus nominibus:ut cẹſar:ut romulus et quirinus:ut auguſtus nocaretur. Erit ergo o optime romule cuſtos gẽtis.i.hũani generis:qa ipatór eét romani ipii.

MATurum. celerem:REDDE Lucem. Nã tua prẹſentia omnia felicia ſunt. Sic per contrarium in ſuperioribus dixit tenebris fugatis. INSTAR Veris. ad ſimilitudiné ueris. Inſtar enim indeclinabile eſt:et ſine prepoſitione ponitur. Videtur autem non formam demonſtrare:ſed quantitatem. Hinc Virg. Inſtar mótis equum diuina palladis arte:ẹdificãt Non enim formã montis:ſed magnitudiné equum habuiſſe demóſtrat. Cicero de officiis Idq3 ſi accidat mortis inſtar putemus. Ergo eſt poetẹ ſententia ꝙ Auguſti uultus tantum

ſplendoris afferat quantnm affert uer in anno: Veluti dicat quod abſente Auguſto fuerit hiems: in qua oía tenebrę ſunt: reuertente aút illo redeat uer: in quo et dies gratior é: et ſoles molliusrident. ſ. q̃ cũ abeſt. VT Mater. Nó potuit efficacius exprimere amoré populi in Octauianũ: nã maternus amor oés affectus ſupat. Mirifice ergo Octauianũ amat populus. IVVENEM. ergo magis dignus amari cũ ſit nó puer: quę ętas adhuc imperfecta eſt non ſenex qua ętate iam uitę terminus eſt; Sed ſit in ea ętate quę pfecta ſit. QVEM Notus. Nã et abſentia diuturna et periculũ amorem augere uident. PRecibus et uotis. Nã precat deos et uota cócipit: et cupida uidédi nó dimouet oculos a littore quo appulſurus é Cópone uerba Patria icta fidelibus deſideriis ſic q̃rit cęſaré ut mater uocat iuuené: qué notus deſtinet cunctanté. TVTus. n. bos. Oſtédit cãm tãti amoris eé: quod terra mariq; oía cęſaris uirtute pacata ſint: NVTRit rura. Dat uim terrę qua fruges fertileſcant. FAVStitas. ab eo quod eſt fauſtus parũ aút tritũ eſt. ALMA. ꝑ ſancta uenerandaq; accipitur. Cęterũ ab alendo uerbũ deriuat. Quapp utplurimum hoc epithetũ iis rebus datur: unde nobis ad uitã degendã auxilia ſint: ſic cereré: ſic uneré: ſic dié almã dicimus. MOS ET Lex. i. cóſuetudo quę a lege ꝓ uenit. Fuerat. n. lex iulia de q̃ Iuuen. Vbi nũc lex iulia dor mis: quã Auguſtus đ cobercé dis adulteriis tulerat. LAud. ſ. p. p. Laudãt puerperę pp ꝑlem ſimilé patri. Nam ꝙ edat filiũ patri ſimilem caſtitatis ſignũ é. PVERPera. partu leuatã ſignificat: nã fęta et q̃ peperit et quę p̃gnãs é iure dicit. Lau at ergo et ꝙ pacé tranqllitatéq; pepererit: pp quã rura optime culta fertilé ferunt annonã. Laudauit ꝙ optimis legibus ré adminiſtrat. Laudat nunc ꝙ non ſolum bella ceſſant: uerum etiam ꝙ omnis belli metus remotus ſit. Nam et parthos et ſcythas et germanos et hiſpanos ita cohercuerat; ut nihil inde timendum ſit.

Affulſit populo gratior it dies
Et ſoles melius nitent
Vt mater iuuenẽ quẽ notus inuido
Flatu carpatii trans maris æquora
Cunctantem ſpatio lõgius annuo
Dulci detinet a domo
Votis ominibusq; & precibus uocat:
Curuo nec faciẽ littore dimouet
Sic deſideriis icta fidelibus
Querit patria cæſarem
Tutus bos & enim rura perambulat
Nutrit rura ceres almaq; fauſtitas
Pacatũ uolitant per mare nautæ
Culpari metuit fides
Nullis polluitur caſta domus ſtupris
Mos & lex maculoſum edomuit nefas
Laudantur ſimili ꝓle puerperæ
Culpam pœna premit comes
Quis parthũ paueat quis gelidũ ſcythen
Quis germania quos horrida parturit
Fętus incolumi cæſare

HIBERIAE. hiſpaniæ a flumine hibero: COndit. finit Virg. Cantando lõgos memini me condere ſoles. DIEM. uitam: nam ceſſante bello nõ cogũt in lõginquas expeditiones proficiſci. ALTeris. i. ſecundis. Duas. n. menſas adhibebant antiq̃ pmam carnibus ſimilibusq; rebus dabãt: Secundã uero pomis: Appellabãtq; has ſecũdas mẽſas bellaria. Et qa tunc optima uina dabant Appellabant uina pretioſa bellaria bacchi Virg. Nõ ego te menſis et diis accepta ſecundis Tranſierim rhodia. TE Deum. Nã uiuenti adhuc Octauiano diuini honores inſtituti ſunt: Vnde alibi Pręſentiq; tibi maturos largimur honores. ET Laribus. de qbus dcũm ẽ. Ergo ut gręcia dioſcuros et herculẽ int lares deos enumerãt ſic nos te. FERias. i. dies feſtos quos p ocioſa pace ponit. Nã d feriis dcũm ẽ. SICci. ſobrii: cũ nondũ biberimus. INTegro. nã ĩteger ẽ ĩ pmo mane: qa nõdũ cõſumi cęptus eſt. HVVIdi. i. madidi: ideſt bene poti et opponit ſicco.

Quis feræ bellũ curet hyberię
Collit quiſq; diem collibus in ſuis
Et uitem uiduas ducit ad arbores,
Hinc ad uina redit lætus & alteris
Te menſis adhibet deum
Te multa prece / te pſequitur mero
Diffuſo pateris & laribus tuum
Miſcet numen uti græcia caſtoris
Et magni memor herculis
Longas o utinã dux bone ferias
Preſtes heſperiæ dicimus integro
Sicci mane die dicimus uuidi
Cum ſol occeano ſubeſt.

PAEANA APOLLINI CANIT. ODE. DICOLOS. VI.

d Iue quem ples niobea magnæ
Vindicem linguæ: tyriosq; raptor
Senſit & troiæ ppe uictor altæ
Phthius achilles.
Cæteris maior tibi miles impar
Filius q̃uis tethidis marinæ

DIVE QVEM PROLes. Sunt q credũt i ludis ſecularibus carmen hoc in Apollinis honorẽ a poeta ſcriptũ: ſed ludis in ſuo loco dicet. Interim quid ſibi uelit poeta inueſtigemus. Laudat Apollinem: et in pmis a pietate quã in matre ul ciſcẽda adhibuerit. PROLes niobea. Niobe ex tãtalo phrygum rege: ut placet Euſebio: nata ẽ: et Amphyoni thebano nupſit: ex eoq; ſecũdũ Ouid. ſeptẽ mares totidẽq; fęminas pepit. Verũ cũ illa latonę ſe pponeret apollos ſuis ſagittis õs pemit. Sed d nũero filiorũ uaria opinio ẽ. Nã homerus pueros puellasq; ſenos fuiſſe ait. Eurypides quatuordecim. Saphus. xviii. Pindarus. xx. Quidã alii ſcriptores tres dũtaxat. MAgnę. magnificę. i. ſupbe et iactabũde: Vt legimus uerba magnifica. i. iactantia plena. Ergo magnę qa magna d ſe iactabat. VINdicẽ. ultorẽ. PRoles niobea. filii niobes TYTios. gręcus ntũs. RAPtor. ſtuprator: ut Et rapti ganimedis honores: Nõ ãt qa rapuerit. i. ſtruprũ intulerit: ſed qa inferre uoluerit: ſic Virg. Et gener auxiliũ pamo phrygibusq; ferebat. Non. n. erat gener: ſed eſſe cupiebat. PROPe uictor. nam ſi opera Apollinis ſublatus fuiſſet: omnino troiam expugnaſſet. PHTHIVS. ex phthia theſſalię urbe.

MORDACI. q̃a paulatim exeſt arbore quę inciditur. FALLeret. p̄ fefelliſſet. Sñia eſt Achilles niſi opa tua extinctus fuiſſet: nõ fraudibus et inſidiis ſed apto marte troiã expugnaſſet. MALE Feriatos. Feriati ſunt q ferias et dies feſtos celebrãt: ergo male. i. in pniciem ſuã. Nã celebrabãt eũ diẽ: ĩ quo perituri erãt Virgil. Nos delubra deũ miſeri: q̃bus ultimus eſſet Ille dies feſta uelamus frõde p urbẽ. Laudat aũt achillis fortitudinẽ: ut oſtẽdat maius in troianos Apollinis beneficiũ fuiſſe. De morte aũt achillis quid dion ſentiat ĩ ſuperioribus diximus. Vt ãt greci fabulãt̃ captus ẽ amore polixenę achilles: conuenitq; cum hecuba: quę illũ fallebat: ut nocturno tẽpore ſolus templum apollinis tymbrei intraret puellã a matre accepturus Vbi a paride ĩ inſidiis poſt dei ſimulacrum collocato ſagitta calcaneum qui ſolus uulnerabilis ĩ eo corpore erat tranſfodit: atque interemit adiuuante apolline. Hinc Virgil. Phębe graues troię ſemper miſerate labores Dardana qui paridis direxti tela manuſq; corpus in ęacide. FIDICEN Doctor. Nã et citherã pulſas: et alios pulſare doceſ. XANTHO. Sic Maro Xanthiq; fluẽta deſerit ac delon maternã inuiſit apollo. ARGVTE. ſonorę. DAunię. apulę et de ſe intelligit: qui p̄mus ſit apud latinos lyricus. LEVIS. i. imberbis Nam leuis ſine pilis ſignificat Virgil. Et ſępe in leui que ſiſſent cornua frõte. Agileus ideo dicitur apollo: q̃a atheniẽſes in uicis publicis urbis ſuę ſtatutis altaribus phębo ſacrificabant. Vici autẽ ab atheniẽſibus agilei uocant̃. SPIRITVM. quaſi dicat diuinũ illũ furorẽ. ARTEM ET NOMEN. Ergo oĩa recognoſcit ab apolline. PRime. p̄marie.

Dardanas turres quateret tremenda
Cuſpide pugnax.
Ille mordaci uelut icta ferro
Pinus aut impulſa cupreſſus euro
Procidit late poſuitq; collũ
  Puluere teucro.
Ille nõ incluſus equo mineruæ
Sacra mentito male feriatos
Troas & lætam priami choreis
  Falleret aulam.
Sed palam captis grauis heu nefas heu
Neſcios fari pueros achiuis
Vreret flamis etiã latentem
  Matris in aluo.
Ni tuis uictus ueneriſq; grate
Vocibus diuum pater annuiſſet
Rebus æneæ potiore ductos
  Alite muros.
Ductor argutæ fidicen taliæ
Phębe qui xãhto lauis amne crines
Dauniæ defende decus camenæ
  Leuis agileus.
Spiritum phębus mihi phębus artẽ
Carminis nomẽq; dedit poetæ
Virginum primæ pueriq; claris
  Patribus orti.

TVTELA. nam in tutela dianę. i. lunę dicuntur pueri pp uim uegetatiuā quę ita ab illa ē ut ſenſitiua a ſole. SERVate leſbiū pedē. quaſi canite lyricū carmē ita: ut obſeruetis numeros et modulationem. CANentes puerum l. i. phębū et lunā. PROSperā frugum. qa ut diximus plantandi uegetandiq; uim hēt. CRESCEntem. qa creſcit et decreſcit luna. CEReremq;. Nā et hęc dea ad lunā refert᷑. VOLVere. i. ſua reuolutione pficere. Nā ut ad curſum ſolis annus ita ad curſum lunę menſis inſtituitur. SAECulo referēte. de quo dicemus in carmine ſęculari. HORati. p horatii uatis doci lis modorū.

Delie tutela deæ fugaces
Lyncas & ceruos cohibentis arcu
Leſbium ſeruate pedē meiq;
Pollicis ictum.
Rite latonæ puerum canētes
Rite creſcentē face noctilucam
Proſperam frugum celerēq; pronos
Voluere mēſes.
Nupta iam dices ego diis amicum
Sæculo feſtas referente luces
Reddidi carmē docilis modorum
Vatis horati.

AD MANLIVM TORQVATVM ODE. VII.

DIffugere niues: redeūt iā gramina cā pis
Arboribusq; comæ.
Mutat terra uices & decreſcentia ripas
Flumina pretereūt.
Gratia cū nymphis geminiſq; ſororibus au det
Ducere nuda choros:
Immortalia ne ſpes: monet annus & almū
Quæ rapit hora diē
Frigora miteſcūt zephyris: uer pterit æſtas:

DIFFVGERE NIVES. Nō ſolum deſcribit: uerū etiā pingit q̄ uolatile ſit tēpus: et q̄ momentaneo interuallo fluat. DIFFVGere niues. qa aduētu ueris fugat᷑ hiēs. REdeunt iam g. c. quę hiemali frigore aruerant. MVTAt t. u. Longiuſcule proſequitur ueris deſcriptionē. GRATia cum geminis ſororibus. Nā et tres eē: et quare tres ſint: dictū ē. Hęc āt oīs deſcriptio poetica eſt: Nā uernum tpūs cęteris gratius ē. DECreſcētia. Duplex ſed cōtraria pōt eē ſnīa: ut ſit uel decreſcentia. i. ualde creſcentia. Nā uere liq̄ſcentibus niuibus augēt᷑ flumia: et tūc dicā ptereūt ripaſ. i. tranſiliunt ripas: et ſuo alueo egrediūt᷑. Vel decreſcētia ꝙ depriuet: et ſit ſnīa ꝙ minuant᷑: et tunc erit pretereunt ripas. i. eunt pter. i. iuxta ripas neq; illas trāſiliūt. IMMortalia ue ſunt. Cū tpūs quod ē mēſura motus ſēp fluat nihil erit ſub tēpus quod duraturū ſit. ALMVM. quia alat: nā ſole a quo dies ē: oīa alunt᷑ et creſcunt. FRIGora miteſcūt. Mirū poetę ingeniū q cū uer ad uoluptatē legētis latius deſcripſerit Nunc uelocitate orōnis uelociſſimū temporis curſum ante oculos ponit. Eſt enī boni poetę: et in rebus ocioſis ociari: et in iis quę raptim geſta ſunt pcipiti quadā orōne ipſam celeritatē exprimere. Quod etiā

in multis aliis locis apud Maroné:et pcipue in narratione troianę captiuitatis apparet:in qua tū lente et ocioſe tū rapti et feſtine ut ip̄a res exigit ex īduſtria narrat. FRigora.ꝑ hieme ponit. ZEPhyris.ꝑ uere:nā et medici a flatu huius uenti uer incohare uolunt. PROTERIT.qa ad exitiū pducit: Vel reſpexit rapidū uim caloris:quo herbę quas uer ſua clementia et ꝓduxerat et aluerat uehementer areſcunt. DAMna tamé. Fluunt qdem aſſiduo lapſu tépora cū omnibus rebus quę ſub tépore ſūt: Sed hoc tamé itereſt:q́ tépora qdé redeunt:quę aūt orta ſunt cū ad interitū uenerint nūq̄ redeūt. CELEREs lunę.i.luna cum ſuis curſibus celerrimis. REParat.reſtaurat dāna cęleſtia. Nā ſi nūc imminuitur:paulo poſt creſcet: Vnde cęleſtia nullum ſentiūt damnū: Mortalia uero ſentiunt. Nā nos ubi.i. poſtq̄ dcidimus.ſ.ad inferos. PVLVIs et umbra. Nā corpus i puluerē redit. VMBra. ideſt aīa ſola reſtat. Nec me fugit ſeruii diuiſioné:q̄ refert fuiſſe phōs:qui dicerent ex nobis ſimulachrū inferos petere Vmbrā corpus ſeq. Spūm uero ad cęlū redirę. Sed huiuſce modi inqſitio altior eſt q̄ huic loco cōueniat: Quapp alio differat᷑. QVO Patere .oſtédit mortem ita oibus eē cōem:ut neq; fortibus regibus:neque opulétis pcat. DIVES.pp amplā uictoriā quā de albanis reportauit. Nā et populū ro.ex albanis ciuibus quos in ciuitaté romanā recepit:uehementer auxit. QVid ſcis.q.d.ſcire nō potes. Ergo duplex é īfelicitas: pma q́ uita breuiſſima et ſine reditu ſit. Secūda q́ ét illa eadé breuitas incerta ſemp ſit. CVNCTA.hortat᷑ ad liberalitaté:nā uidet᷑ eē hois officiū liberalitate uti:cū tamé ſua oīa bona heredi auaro et cupido relicturus ſit. AMico.liberali:nā q alteri dat:illi amicus é. CVM Semel occ. Eandé ſnīam repetés in eo īmorat᷑ quo maxie Torquatū liberalé reddere poſſit. SPlendida.uel qa ueriſſima ſunt:uel qa ab illis nō é ꝓuocatio. NOn torq.g. Neq; nobilitate generis:neq; eloquentia:neq; uirtute: quę omnia in te ſunt:poteris te ab inferis eximere. INFERnis neq;.n. Nam ſi dea amiciſſimum optimumq; uirum et per ſummā iniuriā ceſum a morte uédicare nō potuit:quis ab ea unq̄ liberabit᷑. Quo i loco poetica licétia aliter fabellā hyppoliti narrat q̄ ab aliis narret᷑. Dicūt.n.theſeo ad īferos deſcédéte phedrā theſei uxoré amore hyppoliti pulcherrimi adoleſcétis:ſuiq; ꝓuigni captā de adulterio illū īterpellaſſe. Sed cū caſtiſſimus adoleſcés ꝓcaci mulieri nō obtéperaret illa amorem in odiū cōuertés redeunti theſeo eum accuſauit:

Interitura ſimul.
Pomifer auctūnus fruges effu d̄rit:& mox
Bruma recurrit iners
Dāna tamē reparāt celeres cæleſtia lunæ.
Nos ubi decidimus // cus?
Quo pius æneas? quo tullus diues? & an
Puluis & umbra ſumus. // tæ
Quis ſcit an adiiciāt hodiernæ craſtina uī
Tempora dii ſuperi? // co
Cūcta manus auidas fugiūt heredis amī
Quæ dederis animo
Cū ſemel occideris:& d̄ te ſplēdida minos
Fecerit arbitria:
Nō torquate genus:nō te facūdia:nō te
Reſtituet pietas
Infernis neq;.n.tenebris diana pudicū

tanq̄ ipſe eam interpellaſſet. Iratus pater interimere hypolitum uoluit. At ille quadrigis uectus paternā ſęuitiam fugiebat. Quapp cū aliter illū conſeq nō poſſet: Aegeū patrē orauit theſeus: ut ex tribus optatis quę ſibi daturū pollicitus fuerat hoc cōcederet: ut periret hypolitus. Immiſit phocas ęgeus: qbus deterriti equi: et in fugā uerſi: adoleſcentē p inuia raptarūt: donec diſcerptus laniatusq́ʒ ē: ppeaq́ʒ hyppolitū uocitatū uolūt: quod ab equis laniatus ſit: Nā hippos equus λύω āt ſoluo ſignificat. Verū cū adoleſcens celebs uixiſſet dianęq́ʒ deditus uenationibus ſe exercuiſſet: orauit Diana Aeſculapiū Apollinis filiū et medicinę deū: ut illū in uitam reuocaret: reuocatūq́ʒ in italiā trāſtulit: ęgerięq́ʒ nymphę cōmendauit: et mutato nomine pro hyppolito Virbiū appellari iuſſit. At iuppiter indignatus q̄ aliquis hominē iam uita functū reuocare ualeret: ipm ęſculapium fulmine interfecit De quo Virgil. Pęoniis reuocatum herbis et amore dianę: At pater omnipotēs aliquē indignatus ab umbris Mortalē infernis ad lumina ſurgere uitę Ipſe repertorem medicinę talis et artis Fulmine phoebigenā ſtygias demiſit ad undas. Theodontius rem ad hiſtoriā referens: ſcribit illū nō fuiſſe interfectū: ſed uehementer uulneratū: et Ariciā quādā acticę regionis mulierē quā ille clanculū amabat ab ęſculapio impetraſſe ut hyppolitū quem theſeus periſſe credebat: ſanaret: quę quoniam uenationibus exercebatur: diana putata ē. Hyppolitus autem iam Virbius appellatus in italiam ualitudine recuperata profectus eſt: et urbem ariciam de amatę mulieris nomine appellatam condidit. Verum hanc fabulam Horatius nunc peruertens negat dianam illū ab inferis liberare potuiſſe. THESEVS. Theſeus perithousq́ʒ adeo amici fuerunt: ut inter illa rariſſima paria amicorum enumerentur. Hi coniurarunt nullam niſi iouis filiam uxorem ducturos. Quapropter cum Theſeus Helenam rapuiſſet: ad inferos deſcenderunt: ut raperent Proſerpinam Perithoo: ſed Perithous ibi interemptus eſt. Theſeus autem in uinculis retentus: donec ab Hercule liberatus eſt. Sed et hic in aliqua parte fabulam uariat.

Liberat hyppolitum.
Nec lethea ualet theſeus abrumpere caro
Vincula perithoo.

AD MARCIVM CENSORINVM. ODE. VIII.

Donarem pateras grataq́ʒ cōmodus
Cenſorine meis æra ſodalibus
Donarem tripodas: premia fortium
Graiorum: neq́ʒ turpiſſima munerū
Ferres diuite me ſcilicet artium

DONAREM PATERAS. Eſt argumentū nihil eſſe q̄ mortales hoīes magis imortales reddere poſſit: q̄ carmina poetarum. Hoc ipſe ſumma arte demonſtrat. GRATA AERA. cōmendat ſe a liberalitate: q̄ non ex donis ſed ex animo illius q dare cupit cognoſcitur: et ęs ponit pro ęneis ſtatuis. COMMODVS. ſic enim legit Acron quaſi utilis. Vel commodis ſodalibus. TRIPODAS. acauſatiuus gręcus. Tripodes enim ſunt menſę militares. Erat autem donum apud gręcos ęgregium. Hinc Ouidius Et tripodes ſeptē pondere et arte pares. NON PESSIMA. ideſt optata. Litote eſt cum minus dicimus et plus intelligimus. DIVITE ME. ſi eſſem diues. ARTIVM. i. rerū arte fabricatarū.

PARRHASIVS.epheſius fuit pictor ęgregius:ac p̄mus qui capillos in picturis diſtin
gueret:et uarios in facie uultus faceret:et modo acrē:modo lętū pingeret. Pinxit et currē
tes ita ut in curſu ſudorem emittere uiderentur. Pinxit et armatos ita arma exuentes ut
pre labore hanelare uiderentur. Fuit autem ſuperbia intolleralibi: Quapropter cum cer
taret cum Thymante de pictura:illmuq; ſuperaſſet:tamē ſuffragiis populi pręlatus ē Thy
mantes:quoniā pp ſuā ſuperbiā oderat Parrhaſium populus. S Copus.ſculptor fuit nobi
litatus maxīe in uenere et phę
thōte:q ſamothracię ſanctis ce
rimoniis colunt᷑. Habuit emu
los Bryaxē:Timotheū et Leo
carē:cū quibus celauit mauſo
leū mauſoli carię regis ſepul
chrum:quod inter ſeptem or
bis miracula reponitur:Opus
quadratum fuit:et ſingula la
tera ſingulis celanda locata
ſunt. HIC.ſ.Scopas. ILLe.
ſcilicet Parrhaſius. PRetium
dicere m.i.q̄ pretioſū munus
ſit. NOTis publicis.i.titulis
a rep.datis:ut ē pat᷑ patrię:et
ſimilia:et ē ſnia ꝙ neq; tituli
neq; arcus triumphales tantū
ualent ad laudes preclarorum
uirorū:quantū carmina. Ergo
Scipionis africani laudes ma
xime claruerunt muſis cala
bris.i.uerſibus Ennii:q fuit
ex rhodino calabrię opido:ut
ait Acron. Euſebius aūt.Q.
Enniū tarenti natū dicit olym
piade q̄nta ſupra centū ac tri
ginta. Hic a Catone queſtore
romę traductus ī auentino ha
bitauit p̄uo ſumptu:et unius
ancillę miniſterio contentus.
POST Mortē. Poſſunt qdē
hęc q̄ dixi poſt mortē reddere
uitā claris hoībus:ſed multo
magis id faciūt carmīa. QVid foret ilie. Queādmodū de Scipione dixit:ſic et de Romulo
dicit:q martis ex iliā filius fuit. TACiturnitas inuida. Nā ſilētiū d̄ rebus magnis uidet᷑
inuidere glorię illorū:de q̄bus ſilet᷑. EREPtum ſtygiis. Mira uarietate narrationē diſtin
guit. Nā cū idē de Scipione:Romulo et ęaco dicat:nō tamē eodē mō dicit ut uarietate ipſa
et tediū amoueat᷑:et ornatus orōni augeat᷑. FAVor uatū potētium l. Nā magna uis ē in
ip̄a pfecta eloq̄ntia: Vnde et Alexāder magnus cū ad achillis ſepulchrū p̄ueniſſet illū feli
cē iudicauit:q homerū tātū uatē ſuarū laudū p̄conē ſortitus eēt. BEatis inſulis. Cāpos eli
ſios itelligit. Cęterū iſulas beatas geographi alibi ponūt;de q̄bus nos ſuo loco dicemus.

Quas parrhaſius ꝓtulit aut ſcopas
Hic ſaxo:liquidis ille coloribus
Solers nūc hominē ponere nūc deū
Sed nō hæc mihi uis:nō tibi taliū
Res eſt:aut animus deliciarū egēs.
Gaudes carminibus:carmīa poſſimus
Donare:& pretiū dicere muneris
Nō inciſa notis marmora publicis
Per quæ ſpūs & uita redit bonis
Poſt mortē ducibus / nō celeres fugæ
Reiectæq; retrorſum hanibalis minæ
Nō incendia cartaginis impiæ
Eius qui domita nomē ab africa
Lucratus rediit:clarius indicāt
Laudes q̄ calabræ pierides:neq;
Si carthæ ſileant / quod bene feceris
Mercedē tuleris:quid foret iliæ
Mauortis q; puer ſi taciturnitas
Obſtaret meritis inuida romuli?
Ereptum ſtygiis fluctibus eacum
Virtus & fauor & lingua potētiū
Vatum diuitibus conſecrat inſulis.

DIGnũ laude. Expolitio eſt. In eo.n. pſiſtit:ut demonſtret carmina poetarũ hoĩes imortales reddere. Vetat ergo muſa mori eũ qui dignus laude ſit. ET Beat cęlo.i.beatũ reddit diis illũ inferendo: Nã ſoli poetę herculẽ et dioſcuros et bacchũ immortales reddiderunt: cum illos et cęlum aſcendiſſe:et auxiliũ hominibus preſtitiſſe ſcribãt. Sed de caſtoris pollucisq; ſyderibus et in cęlo et in mari iam diximus.

NE FORTE CREDAS. In iis pfecto enumeranda eſt huiuſcemodi ode:q̃ artificio ſũmo ſcriptę dici poſſũt. Promittit ãt ſe lollium ſuis carminibus imortalem redditurum Sed ne uideat̃ nimis ſuo ſtilo arrogare:exẽplo aliorũ poetarũ pbat q etſi primus non ſit neq; homero aut pindaro ſimilis:tamẽ ita uiuent ſua carmina:ut uixerunt carmia illorũ poetarũ q nõ pmũ locũ tenuerunt. Ordo ẽ: Ne tu forte credas interitura ea uerba q̃ ego natus apud aufidum fluuiũ:q iuxta uenuſiã fluit. SOciãda cordis.i.cytharę. PER Artes non ante uulgatas.ſ.apud latinos: Vt ergo nõ credas hoc intellige q ſi.i.q̃uis meonius homerus tenet priores ſedes ſcilicet in arte poetica:tamen pindari et ſimonidis et alcei et terſicori muſę latẽt. CEAE. muſę.i.ſimonidis q ex cea inſula fuit. Steſicorus q̃ ſit ingenio ualido:materię quoq; oſtẽdunt:cum maxima bella et clariſſimos canat duces:et onera epici carminis ſua lyra ſubſtẽtet. Reddit pſonis in agendo ſuã dignitatẽ: Ac ſi tenuiſſet modum uidetur emulari pximus Homero: Sed redundat atq; effunditur: Quod tamen uitium nõ inopię:ſed copię ẽ. AEOLię. leſbię et ſaphon intelligit. ANACreon.qui ex tea inſula fuit. NON Sola com. Hactenus oſtendit poſſe durare ſua carmina:nunc demonſtrat quid poſſint carmina Nam ante Helenam multę amarunt:ſed quoniam non habuerunt poetas:qui illius amores celebrarent;ut illa habuit Homerum;de illis ſiletur. Eandẽ ſententiam alibi ſic pfert.

Dignũ laude uirum muſa uetat mori
Cælo muſa beat:ſic iouis intereſt
Optatis epulis impiger hercules
Clarũ tyndaride ſydus ab infimis
Quaſſas eripiunt æquoribus rates
Ornatus uiridi tempora pampino
Liber uota bonos ducit ad exitus.

AD LOLLIVM. ODE. VIIII.

n E forte credas interitura quæ
Lõge ſonantem natus ad aufidum
Nõ antẽ uulgatas per artes
Verba loquor ſocianda cordis
Nõ ſi priores meonius tenet
Sedes homerus pindarice latent
Ceæq; & alcei minaces
Terſicoriq; graues camenæ
Nec ſi quid olim luſit anacreon
Deleuit ætas:ſpirat adhuc amor
Viuuntq; cõmiſſi calores
Aeoliæ fidibus puellæ
Nõ ſola cõptos arſit adulteri

Sed fuit ante helenā cunnus teterrima belli cā: Sed ignotis perierunt mortibus illi. Ordo eſt: Non ſola helenę lacena arſit.i.amauit mirata cōptos.i.ornatos crines adulteri.ſ.paridis: et cultus.i.ornatus regalis ꝑ regales et comites.ſ.ſuos Et nō ꝓmus teucer direxit tela q.d.laudat̃ ab homero Teucer Telamonis filius in arte ſagittandi ex qua re in pretio eſt. Sed ante illū fuerunt optimi ſagittarii: q quoniā ſuū poetā nō habuerunt: incogniti iacēt. CYDonio arcu.ſpēs ꝑ genere poſita ē. Eſt aūt cydon urbs i creta: i qua ꝓmū arcus de pecudū cornibus ornati ſūt Vir. Ire libet ptho torqre cydonia cornu Spicula. NOn ſemel. Nā ꝓus ab hercule expugnata fuerat: Sed qa nō celebrata res illa ab homero eſt: iccirco nō ita in ore hominum ē: ut ſecūda expugnatio. ILIOS.nā hęc ilios et hoc ilion dicitur. IDOMEneus.q cretēſibus ipauit. Nā et alii pugnarunt: quorū qa homerus non meminit: iccirco de illis ſilet̃. PRELIA.poetice dixit pugnauit pręlia quemadmodū uiuo uitā NON Ferox hector. Nō ſolus Hector et Deiphebus pugnauit ꝑ defenſiōe troianę urbis: ſed multi alii: q nō ſūt in fama: quia nō celebrauit illos ſuo carmīe Homerus. VIXere fortes. Multi ante Agamenonem fortes fuerunt: ſed nemo lachrymat illos i pręlio ceſos: quoniā nullus poeta eos deſcripſit. Ergo urgent̃.i.premūt̃. INGenti nocte.magna obſcuritate: nā quemadmodū illuſtres dicimus eos quorum nomē celebratur: ſic nocte oppri mi eos q ſine noīe ſūt et fama et quorum nulla memoria extat. CARent. Ratio quare ſint in obliuiōe: qa nō habuerūt poetā: q illorū ęgregia facta caneret. SACro.nā iā demōſtrauit poetas muſarū eē ſacerdotes. PAulū.ſnia eſt et uera qdē q̄tū ad famā qđ nunc poeta agit. In cęteris aūt falſa. Nā ſi extincto hoīe nulla ipſius memoria relinqt̃: etſi ęgregia facinora ediderit: ꝑinde eſt: ac ſi ꝑ ſummā inertiā uitā tradu xiſſet. NOn ego. Poſtq̄ demōſtrauit qd poetarū carmina ualeāt: ꝓmittit ſe lollio famā immortalē ſuis carminibus daturū: optimeq; in hūc locū ſuā pollicitatiōnē diſtulit: quā ſi a ꝓncipio poſuiſſet ante q̄ mediocres quoq; poetas famam aliis acqrere poſſe demonſtraret

Crines: & aurū ueſtibus illitum
Mirata regalis q; cultus
Et comites helenæ lacena
Primus ue teucer tela cydonio
Direxit arcu: nō ſemel ilios
Vexata: nec pugnauit idomeneus
Ingens ſtelenus ue ſolus
Dicenda muſis prelia nō ferox
Hector uel acer deiphebus grauis
Excepit ictus ꝑ pudicis
Cōiugibus pueris q; primus
Vixere fortes ante agamennona
Multi: ſed omnes illachrymabiles
Vrgentur: ignoti q; longa
Nocte carent quia uate ſacro
Paulum ſepultæ diſtat inertiæ
Celata uirtus: nō ego te meis
Carthis inornatum ſilebo
Tot ue tuos patiar labores
Impune lolli carpere liuidas

arrogans uideri potuiſſet. EST Animus. pollicitus eſt illū laudaturū: Nūc oſtendit ſuas laudes nō eſſe per adulationē: ſed illū eas mereri pp utrunq; uirtutū genus: quod i illo ſit Nam q; ſit ſibi animus prudēs rerum poſuit prudentiam unā ex uirtutibus intellectiuis ꝓ cęteris omnibus quę ſunt intelligentia: ſcientia: ſapientia: prudentia et ars. Ergo laudat eū a philoſophia ſpeculatiua. Quod aūt ſit rectus in tēporibus ſecundis et dubiis. i. aduerſis notat in illo phiam moralē: q̄ maxime conſtat ex iuſtitia adhibito freno tēperantię et ſtimulo fortitudinis: Quā ergo laudē nō meretur ille: q et uirtutibus intellectiuis: quarum finis eſt uerū. Et moralibus q̄ rectum ęquumq; ꝓponunt inſignitus ſit: ut et uim naturāq; rerū nō ignoret: et ita uitā agat ut neq; rebus ſecundis elatuſ: neq; aduerſis fractus a recto honeſtoq; deflectat. VIndex. punitor quę pars iuſtitię eſt. AVarę. q̄ pp lucri cupiditatē cōmittat: et amore pecunię: cuius tāta uis ē in male imbutis aīs: ut nihil ſit q; illa ſuadēte non fiat. Hinc exclamatio uirgiliana. Quid nō mortalia pectora cogis Auri ſacra fames. Punire autem fraudem et abſtinere a pecunia ita ad iuſtitiā ꝑtinet. ut hoc tem̄pantia: illud fortitudine egeat. COnſulq; nō u. a. Ex ſnīa ſtoicorū loqt̄: q uolunt ſapientē oīa eſſe: ut ſit ſemp rex: cōſul: dictator et reliqua huiuſcemodi: quoniā ea ſapientia ē ut ſciat: eaq; mente: ut uelit ſemp oīa recte adminiſtrare. SED Quotiens. Snīa ē: ſed totiens conſul quotiēs aut domi aut militię recte agit̄: quia iſthuc ipſum faceres: ſi preeſſes reipub. Vel legamus cū admiratione: ut ſit ſnīa Quotiens pretulit iudex honeſtū utili? q. d. raro. Ex quo maior laus ad eū ꝑuenit: q recte agit. REiicit d. n. Noluit corrūpi muneribus. ALto u. i. ipſe altus q munera res humiles atq; caducas nō curat: ſed diuina atq; imortalia ſuſpicit: Vel alto uultu: quoniā nihil eſt qd̄ eū facti pudeat: et ꝓpea ſtet uultu deiecto: ut illi quos admiſſę culpę pudet. Sic et ꝓuerbiū tritiſſimū approbat: quo dicūt deiecto uultu ſibi incedere licere cū recte egerit. PEr obſtātes cateruas. Aliq referunt ad uictoriā d̄ hoſtibus reportatā. Ego puto p metaphorā dcūm q; ipſe uictor. ſ. auaritię: et eorū qui illū corrumpe uoluerūt. EXPlicuit ſua arma. Quaſi p medios hoſtes uictor euaſit. Nā crudeliſſimi hoſtes ſūt q corrumpe nos in iudicio tētāt. CATERuas. ut oſtendat magnam turbam corruptorum. Vel dixit EXPLicuit arma. i. ſumpſit ſupplicium de reo. Nam explicandę e faſcibus erant uirgę: quibus damnati cedebantur: et ſecures quibus feriebantur. NON POSSIDENTEM. ſententia iam i hoc poeta tritiſſima: ut non quia diuites ſimus beati poſſimus dici: ſed quia diuitiis: que munera deorum ſunt: ſapienter uti ſciamus: et paupertatem pati: et mori q̄ flagitium committere malimus. Ergo qui ita animum inſtituit pro patria et pro amicis mori nō dubitabit.

Obliuiones: eſt animus tibi
Rerumq; prudens: & ſecundis
Tēporibus / dubiisq; rectus:
Vindex auaræ fraudis: & abſtinens
Ducētis ad ſe cuncta pecuniæ:
Cōſulq; nō unius anni /
Sed quotiēs bonus atq; fidus
Iudex honeſtum prætulit utili /
Reiecit alto dona nocentium
Vultu: per obſtantes cateruas
Explicuit ſua uictor arma.
Nō poſſidentem multa uocaueris
Recte beatum: rectius occupat

O CRVDELIS ADHVC ET VENERIS Muneribus potens : Ita ſe philoſophum profitetur poeta: ut tamen ſe poetam eſſe non oblitus ſit. Ergo in ſeriis et grauibus rebus triſtitiam hilaritate adimit. Et quanuis res laſciua ſit: tamen hoc inde precipitur: neque momentanea ſunt diuturna ſperemus. MVNERIBVS Ven. pulchritudine. IN SPERATA. Quemadmodum dicimus ſperare pro timere: unde Virgil. Hunc ego ſi potui tantum ſperare timorem. Sic illud quod non timuimus: inſperatum dicemus. Quod autem dixit in ſperata: oſtendit ſtultitiam adoleſcentium: qui quadam uanitate elati nūq̃ florenti ętati immutationem timent. DECIDErint comę. Nā teſte Acrone uſq; ad pubertatem pueris comę nutriri conſueuerant. QVę mēs, quę uoluntas.

Nomen beati: qui deorum
Muneribus ſapienter uti
Peiusq; lęto flagitium timet
Duramq; callet pauperiem pati
Nō ille ꝑ caris amicis
Aut patria timidus perire.

EST MIHI NONVM Superantis annum: Inuitat amicam ad natalem męcenatis celebrandum. Is erat aprilis idibus. Conſueuerant autem natales dies laſciuiori quadam lętitia celebrare: et amicas adhibere. Hinc Maro Phillida mitte mihi meus ē natalis iolla Cum faciā uitula ꝑ frugibus ipſe uenito. NONVM. a uetuſtate uinum commendat. ALBANI. laus eſt a patria. APIVM. quod diximus fugare ebrietatem hederę quę baccho cōſecrata eſt. RELIGATA. pro religāda ait Acron. Sed fortaſſe non erit abſurdum: ut dicamus qua religata fulges: ideſt qua cum religata es fulges: ideſt nitidior appares. RELIGATA. ſubaudi comam per ſynedocen. Nam itelligit ſertū. RIDet. ſplēdet Nā ſplendor rei inanimatę uiſus uidetur. CASTIS. religioſis. De uerbenis āt dcūm ē.

AD LYGVRINVM. ODE. X.

O Crudelis adhuc & ueneris mūeribus potēs
Inſpata tuę cū ueniet pluma ſupbię
Et quæ nūc hūeris īuolitat: dciderit comæ
Nūc & q color ē puniceæ flore prior roſæ
Mutatus lygurnū in faciē uerterit hiſpidā
Dices heu quotiēs te ſpeculo uidris alterū
Quæ mēs ē hodie: cur eadē nō puero fuit
Vel cur his aīs īcolumes nō redeūt genæ.

AD PHILLIDA. ODE. XI. DICOLOS

ESt mihi nonum ſupantis annū
Plenus albani cadus: eſt in orto
Philli nectendis apium coronis
Eſt hederæ uis
Multa: qua crines religata fulges:
Ridet argento domus: ara caſtis

AVET. cupit et dat ſenſum rei ſenſu carenti. Sed nimirũ ita uidetr: cũ aliquid rei cuipiã preparauerimus illud quodãmodo rẽ ipſam deſiderare. FLAmę rotantes fumũ. Nã in gyrum inuoluunt: et inuoluentes extollunt ipſum fumũ: VT Tamen n. q. d. nõ temere eſt ꝙ tantus ſit apparatus: cũ inſeruiat natali tãti uiri. AGendę. celebrandę. VENeris marinę. qa in mari orta ẽ. FINdit. diuidit. Nã idus qa i medio fere menſe ſũt dicũtr ab iduando. i. diuidendo: unde ẽt dicitur uidua quaſi a uiro idua. i. ſeparata. Sequitur aũt in hoc loco opinionẽ illorũ qui dicũt haprilẽ ſcribi cũ aſpiratione et dcũm quaſi haphrodilẽ a uenẽre: q̃ grçce haphrodite appellatur. TELephũ. Hortatur phillidẽ ut ad ſe ꝑperet: nec quicq̃ ſperet ĩ amore Telephi a ſe amati quoniã ille ab alia puella detinetr. Et ne forte ſperet phillis illũ ad ſe rediturum dicit eum occupatũ eẽ a puella non eius ſortis. i. fortunę: cuius eſt phillis: q̃ libertina erat: ſed quę ſit ex nobilitate romana. DIues. quę dare multa poſſit: uel ſaltẽ ab eo nihil petat. LASciua. q̃ multũ illum oblectare poſſit. GRata cõpede. Ex quo infert ẽt telephũ ut amatr ita eã amare. Quę oĩa poſſũt oẽm ſpem iuuenis recupãdi phillidi erepta eẽ oſtẽdere. TERRet am buſtus. Quod rõnibus ꝓbare tẽtauit: exẽplis quoq; ꝓbat debere illam deponere ſpem telephi: cum ille ſit ſupra fortunam ſuam. Inducit autem exẽplum phętontiſ. Hic enim cũ currũ paternum regenendum ſuſcepiſſet: Eſſetq; id negociũ ſupra ſuas uires: periit. Eſt autem metri neceſſitate phetoñ pro phaeton facta diphtongi diſſolutione. BELLorophontem. Nam ait Acron qd Bellorophon auſus equitare per aera pegaſum alatum equum decidit. MEORVM FINis amorum. Poſtquã in deſperationem riualis eam induxit:

Vincta uerbenis auet ĩmolato
Spargier agno.
Cuncta feſtinat manus: huc & illuc
Curſitãt mixtæ pueris puellæ:
Sordidum flamæ trepidãt rotãtes
Vertice fumũ.
Vt tamen noris: quibus aduoceris
Gaudiis: idus tibi ſunt agendæ,
Qui dies menſem ueneris marinæ
Findit aprilem.
Iure ſolennis mihi ſanctiorq;
Pene natali ꝓprio: ꝙ ex hac
Luce męcenas meus affluentes
Ordinat annos.
Telephũ quẽ tu petis occupauit
Nõ tuæ ſortis iuuenem puella
Diues & laſciua tenetq; grata
Cõpede uinctum.
Terret ambuſtus phæton auaras
Spes: & exemplũ graue præbet ales
Pegaſus terrenũ equitẽ grauatus
Bellorophontem.
Semp ut te digna ſequare & ultra
Quã licet ſperare nefas putando
Diſparẽ uites: age iam meorum
Finis amorum.

ſuum integrum perpetuumq; amorem pollicet̃. MODOS. modulationes quas canas uoce ſuaui. Nam cantu minuuntur curę atrę.i.noxię.

IAM VERIS Comites. Deſcribit uer: Neq; eſt carmẽ ad Virgiliũ poetã: ſed myropõlam. ANimę.uenti Virg.q̃tũ ignes aięq; ualẽt. THRacię. Non de ſeptentrionalibus uentis intelligit: q aſperi pp frigidatẽ ſunt: ſed de eteſiis. Excitãt̃.n.in caloribus circa meridianũ tẽpus uenti quidẽ lenes et tẽperati. Iſti in põto flant a ſeptentrione. In africa atq; hiſpania ab oriente. In reliqs ptibus a meridie. Eteſie neq; diphtongum hñt: neq; aſpirationẽ aliquã. A Les infelix. hirundinẽ intelligit: q̃ pgnę fuit Pandionis athenienſis regis filia et Terei cõiunx: Quę cũ maritus ſororẽ ſuam philomenã p uim cõſtrupaſſet: et deinde ne rẽ pferret: liguã ſibi abſcidiſſet: Ithym filiũ cõmunẽ interemit: atq; patri epulandũ poſuit. Ipſa ergo in hirũdinẽ maritus i upupam: filius i phaſianã auẽm: philomena i luſciniã mutati ſũt. OPProbriũ. Quia cõtra atheniẽſiũ mores imanẽ crudelitatẽ exercuit filiũ inſontẽ interimens. BARBaras lib.quaſi efferatas libidines. TENero.nuper nato. CArmina.in honorẽ panos. FIStula d. ſcilicet pana. NIGRI.umbroſi pp ſiluas. ARCadię. Ibi eni pcipue colitur Virg. Pan deus arcadię mecũ ſi iudice certet. LIBErum.uinũ. CLIENS Nobiliũ iu. Nam unguẽta inferioris fortunę homines non emunt: ſed nobiles. GESTIS. Cupis. NARDO.unguento ex nardo. Sententia eſt ſi cupis apud nos optima uina bibere: affer to optimũ unguentũ. ONyx. Gręcum uerbum ẽ: et unguẽ ſignificat. Sed et lapidis ſpecies eſt: cuius color candidus apparet lęto rubore in unguis humani ſimilitudinem ſuffuſus. Ex hoc uaſcula fiunt ad unguenta ſeruanda. Ergo parũ unguenti multũ uinũ eliciet.

Nõ enim poſthac alia calebo
Fęmina: cõdiſce modos amanda
Voce quos reddas / minuentur atræ
Carmine curæ.

AD VIRGILIVM. ODE. XII.

IAm ueris comites quæ mare tẽperãt
Impellunt animæ lintea thraciæ
Iam nec prata rigẽt / nec fluuii ſtrepunt
Hiberna niue turgidi
Nidũ ponit ithym flebiliter gemens
Infelix auis & cecropiæ domus
Aeternũ opprobriũ q̃ male barbaras
Regum eſt ulta libidines
Dicũt in tenero gramine pinguiũ
Cuſtodes ouiũ carmina fiſtula
Delectantq; deũ / cui pecus & nigri
Colles arcadiæ placent
Adduxere ſitim tempora uirgili
Sed preſſum calibus ducere liberũ
Si geſtis iuuenũ nobilium cliens
Nardo uina merebere
Nardi paruus onix eliciet cadũ

HORREIS.q̃uis loca ꝓpria ſint ubi cõdantur fruges a ſpicarũ horrore dcã:q̃a p̃ſci eas in ſpicis cõdebant:tamẽ et de uino et de oleo dicunt᷑. Dicit autem Acron ibi ſulpicia fuiſſe horrea ubi deinde fuerunt galbę. LArgus.liberalis. DOnarę.ad donandũ. NOVAS. magnas:uel inſolitas. AMara.amaritudines. VT Diues in plena do. Nã q̃ diues ẽ:uinũ gratis prębere põt. NIGRorum ignium.i.mortis:nã rogos in quibus defuncti urunt᷑:nigros ignes appellat. MISce breuem ſtultitiã. Nã prudentis eſt in loco deſipere:modo breuiter fiat. Non ergo eſt ſtultitia.ſed uidet᷑.

Qui nũc ſulpiciis accubat horreis
Spes donare nouas largus amaraqꝫ
Curarum eluere efficax
Ad quæ ſi ꝓperas gaudia:cum tua
Velox merce ueni:nõ ego te meis
Immunem meditor tĩgere poculis
Plena diues ut in domo
Verum pone moras & ſtudiũ lucri
Nigrorumqꝫ memor dum licet igniũ
Miſce ſtultitiam cõſiliis breuem
Dulce eſt deſipere loco.

AD LYCEM ANVM FACTAM. ODE. XIII.

a Vdiuere lice dii mea uo ta:dii
Audiuere lice.fis anus & tamẽ
Vis formoſa uideri
Ludiſqꝫ & bibis impudens
Et cantu tremulo pota cupidinem
Lentũ ſolicitas:ille uirentis: &
Docte pſallere chiæ
Pulchris excubat in genis
Importunus enĩ tranſuolat arridas
Quercus:& refugit te quia luridi
Dentes:te quia rugæ
Turpant:& capitis niues

AVDIVERE LYCE Dii mea uota. Mordaciſſime inuehitur in mulierem:quę hactenus quia pulchra eſſet et iuuenis:ſuperbiſſime ſe erga amãtes gerebat. Vtitur autem iteratione:ut affectum ſuum magis exprimat. FIS ANus. quod uotis a diis petieram. LVDIS ET Bibis.quod iuniniobus cõceditur. TREMulo. Nam ex ſenectute uox intremiſcit. LENTVN. quia tardus eſt amor atqꝫ piger in uetulas. Non eſt lentus natura ſua cupido:imo uelox. Sed in amorem uetulę non poteſt niſi lente adoleſcentes excitare. EXCVBAT.uigilat. Excubare enim in re militari eſt cum extra caſtra nocturnę uigilię habentur. Ergo in te lentus eſt cupido:in Chia uehemens. IN GENIS. in oculis:nã maxime ab oculis hauritur amor. PSALLERE. canere:ũde pſalmus. IMPortunus.ſ.tibi quia ab illo contemneris. NIVES.ꝑ canitie poſuit. ARRIDAS QVercus:ut ſupra ꝑ uetula. Alluſit ãt ad ip̃m cupidinẽ:q̃ cũ ales ſit:nõ ſidit niſi ĩ uiridi arborẽ

NEC Coę.ſnía é ꝙ ornatus ueſtiũ quo uteris nő reſtituet tibi iam elapſá iuuentutem. Coam aũt dixit ueſtem: qa in ea inſula tenuiſſime ex bombice parabantur ueſtes. Quid aũt bombix et in aſſyria et in coa inſula ſit: exprimit Plinius i hiſtoria naturali. Propert. Quid iuuat ornato ꝓcedere uincta capillo Et tenues coa ueſte mouere ſinus VENVS. uenuſtas. MOTVS. agilitas corporis. QVID Habes illius. ſ. lyces quę olim puella fuit? q.d. nihil oio: qa tota imutata alia uideris ab illa lyce: q̃ in me amores ſpirabat. SVRPuerat. ꝑ ſubripuerat. FELIX. pulchra eadé rőne qua beatũ diuitem dicimus. Nam mulieres i pulchritudine ſummum bonum reponũt: Vel fortunata i amore: quoniam ad nutum omnia ſuccedebant. FACies multarum artiú. Quaſi multo et artificioſo cultu exornata: quaſi cui plus fuci q̃ natiuus decor conferrent: Sed fata ſeruatura lycem paré téporibus cornicis dederũt breues ãnos cynarę. Cornicem uero aiunt phyſici cẽteſimum annum excedere: Sed ne ſibi applaudat lyce ex diuturna ętate: addit ea cá a fatis illá ſeruatá: ut iuuenes q face illius ardebãt uideant ipſá facé penitus exuſtã. Appellat ãt facé ardétem pulchritudiné mulieris qua iuué tus i amoré accẽdebat.

Nec coæ referunt iam tibi purpuræ
Nec cari lapides tẽporaq; ſemel
Notis cõdita faſtis
Incluſit uolucris dies
Quo fugit uenus? heu: quo ue color decẽs?
Quo motus? quid habes illius: illius
Quæ ſpirabat amores
Quæ me ſurpuerat mihi
Felix poſt cinaram: notaq; & artiũ
Gratarũ facies: ſed cinare breues
Annos fata dederunt
Seruatura diu parem
Cornicis uetulæ temporibus lycen
Poſſint ut iuuenes uiſere feruidi
Multo nõ ſine riſu
Dilapſam in cineres facem.

QVAE CVRA Patrum. Diuerſi argumenti et ſtili a ſuperiore ode quę amatorias nugas cótineret eſt hęc: q̃ grauiore characthere laudes auguſti cótinet: cũ oſtédat q̃ anxia uniuerſa ciuitas ſit ꝑ ſalute ſua. Et tamen nullos ſatis dignos honores ſibi tribuere poſſit. QVę cura. q̃ anxia ſolicitudo patrũ ſenatus. QViritũ. populi romani. AETERnet. i. ęternas reddat tuas uirtutes. Snia eſt Virtutes ſuas eé maxias: ſed eé opus ea munera in illũ conferri q̃ illarũ memoriã ęternam conſeruent. PER. Titulos. q inſcribuntur ſtatuis. FAStos. i qbus memoria rerũ geſtarũ cótinet. MEmores. i. q ad memoriã reducũt. O MAxime ꝑncipũ oim̃ q ubiq; ſũt; Nã hoies alibi eé nõ poſſunt q̃ i terris habitabilibus et a ſole

AD AVGVSTVM. ODE. XIIII.

q Væ cura patrũ quæ ue quiritũ
Plenis honorũ muneribus tuas
Auguſte uirtutes in æuum.
Per titulos memoresq; faſtos
Aeternet: o qua lux habitabiles
Illuſtret oras maxime principum

illuſtratis. QVFM.trita elocutio ut dicamus quem uindelici didicere quid poſſis:ut ſi dicamus Noui te quid feceris. MARTE.i.in re militari. TVO. Militi.q.d.tuis auſpiciis. Sed de uictorria Druſi paulo ſupra dictum eſt. PLVS Vice ſ.quia dupla quam dederát clade affecti ſunt.MAIOR Neronum.Druſus maior ex filiis neronis. DEVOTA.ná difficile eſt illos ſuperare:qui mortem pro libertate oppetere parati ſunt. INDOMitas. talem ſtragem edidit in hoſtibus:qualis eſt in mari quando auſter in ortu pleiadum ſęuit. Pleiades enim ortum tempeſtuoſum habent. CHORO. qa plures ſunt. SIC TAVRIFORMIS. Flumina ení cum cornibus taurinis pingũtur propter mugitum aquarũ. Oſtendit aut nó minori impetu irruiſſe Druſum in hoſtes q̃ aufidus apulię fluuius cum auctus eſt diluuio.REGNA DAVNI.apuliam in qua ip̃e regnauit.PRIMOS ET Extremos. A prima acie ad ultimam:ſic Virgilius Proxima quęq; metit gladio.SINe clade.ſuorum militum:quod Maronis eſt laudis.TE Copias. Oſtédit iccirco laudé ad Octauianum pertingere:quoniam qcquid a Druſo geſtũ é:id óe militibus conſiliis et fortuna et diuinitate auguſti geſtũ é.

Quem legis expertes latinæ
Vindelici didicere nuper
Quid marte poſſes:milite nam tuo
Druſus genaunos / implacidum genus
Bremnosq; ueloces / & arces
Alpibus impoſitas tremendis
Deiecit acer plus uice ſimplici
Maior neronum:mox graue pręlium
Cõmiſit immanesq; rhetos
Auſpiciis pepulit ſecundis
Spectandus in certamine martio
Deuota morti pectora liberæ
Quantis fatigaret ruinis
Indomitas ꝓpe qualis undas
Exercet auſter pliadum choro
Scindente nubes impiger hoſtium
Vexare turmas & frementem
Mittere equum medios per ignes
Sic thauriformis uoluitur aufidus
Qui regna dauni prefluit apuli
Cum ſæuit:horrendamq; cultis
Diluuiem minitatur agris
Vt barbarorũ claudius agmina
Ferrata uaſto dirpuit impetu
Primusq; extremos metendo
Strauit humum ſine clade uictor
Te copias:te cõſilium & tuos

ALEXANDREA. p alexandria ſecũdũ pſcianum. TERTio l. Quindecim enĩ annos interfuerunt a uictoria alexandrina ad hũc diẽ. VA Cuam. M. antonio: Nã iam extinctus erat. ARRogauit. Attribuit decus imperiis .ſ. diuinos honores. INDus. Indi ab eo non ſunt deuicti: neq; ab alio romanorũ duce ante Traianũ ĩpatorẽ. Ipe eos uicit: ſed tamẽ nõ triũphauit: qa rediẽs in ſicilia mortuus eſt. Nihilominus tanta fuit Auguſti p orbẽ fama: ut indi quoq; legatos ad fędus faciendũ miſerint. PRO Fugus. qa ſine certis ſedibus uagat̃. TE Fontiũ. Ordo ẽ: Nilus q celat origines ſuorũ fontiũ. i. d cuius origie nemo nouit: audit te. ET Hyſter et tygris. de qbus oibus dcũm eſt. BELLuoſus. belluis plenuſ: Bellua eni maiora aialia intelligimus. OBStrepit. circũſonat. REmotis. nõ a ſe ſed a nobis. Et tellus gallię nõ pauẽtis funera. i. mortem audit te. Nã ferocitate ſua iſti populi i mortẽ ſine timore irruunt.

PHOEBVS VOLentẽ. Excuſat tenuitatem ingenii: q̃ magnitudini rerũ geſtarũ ab Octauiano par eẽ non poſſit. Aitq; cũ pararet illa deſcribere a phębo phibitum eẽ. Eſt ãt tale figmẽtũ: quale Virgilius quoq; in buccolicis adhibet. Ait eni Cum canerẽ reges et plia cinthius aures Vellit: et admonuit paſtorem tytire pingues paſcere oportet oues deductũ dicere carmen. INCrepuit. Familiariter admonuit Virg. Tũ bitię dedit icrepitãs ille impiger hauſit. Dare autẽ pua uela. i. nauigia per ęquor tyrrhenũ allegorice eſt tenui ſtilo tractare res altas. TVA ętas. Laudat a fertilitate: q̃ pp pacem puenit. Et ne deſidioſa pax uidri poſſit: demõſtrat ita pacẽ partã eſſe: ut tamẽ pthi q craſſiana ſigna abſtulerãt: coacti ſint per Ventidium baſſũ q eos ſupauit: ea reddere. De his meminit et Lucan. Cũq;

Præbente diuos nam tibi quo die
Portus alexandrea ſupplex
Et uacuam patefecit aulam
Fortuna luſtro pſpera tertio
Belli ſecundos reddidit exitus
Laudemq; & optatum peractis
Imperiis decus arrogauit
Te cantaber non ante domabilis
Medusq; & indus: te profugus ſcythes
Miratur: o tutela præſens
Italiæ dominæq; romæ
Te fontium qui celat origines
Nilusq; & hyſter: te rapidus tygris
Te belluoſus qui remotis
Obſtrepit occeanus britannis
Te nõ pauẽtis funera galliæ
Dure tellus audiet hiberiæ
Te cedes gaudentes ſicambri
Compoſitis uenerantur armis.

AD AVGVSTVM. ODE. XV.

p Hębus uolentem pręlia me loqui
Victas & urbes: increpuit lyra
Ne parua tyrrhenũ per æquor
Vela darem: tua cæſar ætas
Fruges & agris retulit uberes

ſupba foret babylon ſpolianda tropheis Auſoniis umbraqꝫ erraret craſſus inulta bella ge
ri placuit nullos habitura triumphos. CLAVS it ianum. Templũ Iani romę in bellis pa
tebat: In pace clauſum erat. Ter autem euenit ut clauderet̃. Primo regnante Numa pom
pilio. Secundo poſt bellum punicum ſecundũ. Tertio poſt bellũ actiacũ imperante Augu
ſto. De hoc Virg. Claudentur belli portę furor impius intus. Refert aũt Macrobius ꝙ in
bello ſabino quod pro raptis geſtũ eſt uirginibus romani portã in radicibus collis uimina
nalis deinde ab euentu ianua
lẽ uocatã claudere uoluerunt.
Sed cũ ter clauſiſſẽt: et totidẽ
ſua ſponte patuiſſet: ſtabant ꝓ
cuſtodia armati: q hoſtes irru
entes ab ingreſſu arcerent:
Mox accepta fama romanos a
Tacio pulſos relicta cuſtodia
fugerunt. Et erãt iã p portam
irrupturi ſabini: cum e tẽplo
iani p hanc portam magna uis aquarum torrentium ſcatẽtibus undis erupit: et multas ho
ſtium cateruas aut feruẽti exuſtas: aut uaſta uoragine deuoratas ferũt. Vnde mos fuit ut
in bello ianua iani ad auxilium pateret. VACVVM ianum qrini. i. templũ Iani: q Quiri
nus dicit̃. Nã auctore eodem Macrobio Ianus dicitur Conſinius a conſerendo. ſ. ꝓpagi
nem generis humani. Item Quirinus quaſi bellipotens ab aſta: quę lingua ſabina quiris
dicitur. Appellatur item Patultius et Clauſinius: quia bello ualuę eius pateant: pace clau
dant̃. Sed ut ſemel de Iano plura tum hiſtorice tum phyſice ex quadã allegoria referamus
Ianus ſecũdũ Iginiũ: qui ꝓtarchi teſtimonio nitit̃: olim regionẽ ubi nunc roma eſt cum ca
meſe indigena gubernabat: ut regio cameſene oppidũ ianiculũ diceret̃. Extincto Cameſe
ſolus regnauit. Et quoniã ſumma prudẽtia ex pręteritis futura pręnoſceret: et illa duo con
iũgeret: bifrons fuiſſe putat̃. Et eadẽ rõne Anteuorta et poſtuorta ſuę diuinitatis comites
a romanis colebãtur. Hic Saturnum a filio pulſum hoſpitio ſuſcepit: ab eoqꝫ agriculturã
doctũ in ſocietatem regni accepit: et cum primus ęra ſignaſſet in altera parte ſaturni effi
giem: in altera nauis qua uectus eſt imaginem expreſſit. Concordiam horum Maro teſta
tur Ianiculum huic illi fuerat ſaturnia nomen. Et duo continui menſes illis dicati ſũt. Nã
et december ſaturnalia ſacra habet: et ianuarius a iano nominat̃. Ianus cũ ſaturnus nuſq̃
appareret regionem ſaturniam parentem nominauit: et ſaturno aram ſacraqꝫ. i. ſaturnalia
inſtituit et ſimulacrum ſuũ falce: quia agriculturę repertor fuerat: inſigniuit. Scribit Ze
no quod ianus in italia primus templa et ritus ſacrorum inſtituerit. Ob quod i ſacrificiis
prefationem perpetuam meruit. Et quoniam eo regnante omnium domus religione plenę
eſſent: iccirco ingreſſus exitusqꝫ ędium illi ſacri ſunt. Hęc igitur ex hiſtoria. Phyſici aũt
ianum dicunt phębum eundem atqꝫ dianam eſſe: Nam phębo gręci aras ante fores ſtatuũt
et exitus introitusqꝫ illum potentẽ indicant: ut de iano diximus. Pingitur pręterea ianus
cum claui et uirga tanquam portarum cuſtos et uiarum rector. At etiam diana uiis preeſt
Vnde ſecundũ Nigidium diana a iano dicta eſt appoſita. d. littera: quę ſępe decoris cauſa
apponitur: ut redire et redintegrare. Ianum igitur ſolem eſſe uolunt: et ideo geminum. i.
bifrontem quaſi utriuſqꝫ cęli ianuę potentem: et inuocari prius cum alicui deo ſacrificatur
ut per huius portas preces ad illum tranſeant. Et ut anni demenſio quę a ſole fit demõſtre
tur, in ſimulacro iani dextra manus trecentorum ſiniſtra ſexagintaquinqꝫ numerum hẽt:
quia ex totidem diebus conſtet annus. Alii mundũ et cęlum eſſe uolunt ianũ: et ab eundo

Et ſigna noſtro reſtituit ioui
Direpta parthorum ſuperbis
Poſtibus: & uacuum duellis
Ianum quirini clauſit & ordinem

dictũ ꝙ mũdus ſemp dum ĩ gyrũ agit̃:eat. Vnde Cornificius libro tertio rithmorũ inqt Cicero nõ Ianũ ſed Eanum nomiat. FRENa licentię.i.leges quas utiles tulit. VETeres artes. Quia reduxit populũ romanũ ad priſtinã diſciplinã et mores. CVStode. Suprema laus ĩ ꝑncipe ut nõ putet ob ſuũ cõmmodum illi datũ ipiũ:ſed ut ſit optimus cuſtos et ue luti paſtor populi. Vnde latini regẽ dixerunt a regendo:nõ aũt dominos ut nunc corrupti mores appellãt. Gręci aũt et maxime homerus ποιμενασ λαων.i.paſtores populorũ et κοσμητορασ.i.tẽperatores et adminiſtratores nomiarũt. NON Furor ciuilis. Ita eñi adminiſtrabit populũ:ut nulla belli ſpẽs ociũ.i.pacem perturbet. INIMicat urbes. Noue ſeu ꝑter cõſuetudinem Nã inimicari tibi et nõ inimico te dicimus. NOSqꝫ profeſtis. Cũ in ſũmo ocio et ſũma rerum affluentia uerſemur ingrati ſimus:niſi SACRis.i. feſtis diebus et profeſtis rite deos ꝑcemur. Deinde ex maiorũ cõſuetudine canemus duces functos uirtute.ſ.troiam: Anchiſẽ etꝗ ueneris ꝓgeniẽ.ſ. ęneã et domũ iuliã:q̃ ęneę ſilii ueneris ꝓgenies ẽ. Oſtẽdit ãt maximũ ociũ et ſũmã copiã rerũ cũ ẽt diebus ꝓfeſtis:q̃ rebus agẽdis decreti ſunt nõ ſolum ipſis uiris ſed eorum uxoribus et liberis feriari liceat. Nã quod Acron dies ꝓfeſtos eos itelligat:q̃ ante feſtos ſũt ego cũ tantę auctoritatis homine nõ pugno:placet tamen ut intrita eius notione ſummat̃. LYDIIS. tres eñi erãt modi tibiarum dorius ſiue ionicus phrygius et lydius. Nã Sacadas argiuus eã quã ĩ muſicis ſtrophen dicũt tribus tonis dorio phrygio et lydio adinuenit

Rectum:euagantiqꝫ frena licentiæ
Iniecit:euomitqꝫ culpas
Et ueteres reuocauit artes
Per quas latinũ nomẽ:& italæ
Creuere uires famaqꝫ & imperi
Porrecta maieſtas ad ortum
Solis ab heſperio cubili
Cuſtode rerum cæſare nõ furor
Ciuilis aut uis eximet ocium
Non ira quæ procudit enſes
Et miſeras inimicat urbes
Non qui profundũ danubiũ bibunt
Edicta rumpunt iulia:non getæ
Non ſeres:infidiqꝫ perſæ
Non tanaim prope flumen ortĩ
Nosqꝫ & profeſtis lucibus:& ſacris
Inter iocoſi munera liberi
Cum prole matronisqꝫ noſtris
Rite deos prius apprecati
Virtute functos more patrum duces
Lydis remixto carmine tibiis
Troiãqꝫ & anchiſen & almæ
Progeniem ueneris canemus.

Q.HORATII FLACCI LIBRI QVARTI CARMINVM FINIS.

IBIS LIBVRNIS INTer alta nauium. Verſus iambicus eſt: Sed ꝑmus iambicus trimeter. Secũdus dimeter: nam q̃uis trimeter ſit ſex pedũ: tamẽ pp uelocitatem ꝓ tribus recipiunt̃. Epodon carmẽ ẽ: ut placet Acroni: ĩ quo ꝑmus uerſus maior ẽ. Minor ſecũdus et ꝑmi uerſus επαδει. i. accinit̃. Vel q̃a epos carmẽ dicit̃. Ideoq; hũc librũ epodon nomiari dicit: q̃a cõtinuo tenore ꝑmi uerſus ſenſus uerſu ſequẽti cõcludit̃. Diomedis ãt grãmatici inſignis eadẽ pene ſnĩa ẽ. Ait enim epodos dici uerſus quolibet metro ſcriptos: et ſequẽtis clauſulas habẽtes ꝑti cularũ: in q̃bus ſingulis uerſibus ſingulę clauſulę adiiciũtur. Dictos ãt eẽ epodos συνεκδοχικωσ a ꝑtibus uerſuum quę legitimis et ĩtegris uerſibus επαδονται. i. accinuntur. IBIS. demonſtrat q̃ anxius ſit de ſalute męcenatis: q̃ cõtra Antoniũ bello nauali decertaturũ Octauianum cõmitabat̃. LIBVRNIS. nauigii hic genus ẽ. Alibi uero currus a populis liburnis qui iuxta ſinũ illyricũ ſunt Virg. Regna liburnorũ et fontẽ ſuperare timaui. ALTa ꝓ. Nã et Virgil. in hoc nauali ꝑlio alta nauigia deſcribit. Credas innare reuulſas cycladas: aut mõtes concurrere montibus altos Tanta mole uiri turritis puppibus inſtant. PARatus ſubire periculũ cęſaris tuo. i. opponere te morti ꝓ illius ſalute. QVID NOS. ſnĩa eſt nos ãt q̃ romę reſtamus futuri ſumus ĩcolumes et lęti tẽ incolume. Si ãt cõtra nos quoq; contra in luctu uicturi ſumus. IVSSI. nã intercedente mecenate Horatius belli uacatione ab Auguſto donatus eſt. FEREMVS An. Cõtexe ſic An feremus hunc laborẽ laturi ipſũ mẽte: q̃a imbellis corpore non poſſet quem ferre decet non molles uiros. COMES MINOre. Scio ſi te ſequar nihil me te iuuaturum. Sed ero in minori metu. Nam ſi abſim: omnia quae accidere poſſunt timebo etiam ſi non accidant. Si fuero tecum timebo tantum ea quae accident.

Q. HORATII FLACCI EPODOS INCIPIT. AD MECENATEM.

i BIS Liburnis inter alta nauiũ
Amice propugnacula
Paratus omne cæſaris periculum
Subire męcenas tuo
Quid nos? quibus te uita ſi ſuperſtite
Iucunda: ſi contra / grauis.
Vtrum ne iuſſi perſequemur ocium
Non dulce: ni tecum ſimul
An hunc laborẽ mente laturi decet
Quæ ferre non molles uiros
Feremus & te uel ꝑ alpium iuga
Inhoſpitalem & caucaſum
Vel occidentis uſq; ad ultimũ ſinũ
Forti ſequemur pectore
Roges tuum laborẽ quid iuuem meo
Imbellis / ac firmus parum
Comes / minore ſum futurus in metu
Qui maior abſentes habet

VT ASSIDENS. cōueniēs cōpatio: nā ꝗuis mater pullorū auis nō poſſit eos ab allap ſu ſerpentū tutari: tamē in minori anxietate ſunt pręſentes. IN SPem tuę gratię. i. libē ter militabo: ut tibi rē gratā faciā. Neq; tuā beniuolētiā cupio: ut plura a te cōſequar mu nera: hoc aūt ſic exprimit. Nō ut aratra illigata plurimis meis iuuencis nitant̃. ſ. cōtra ob ſtātē terrā. i. arēt. Sed lege p hyppallagen: ut ſit: nō ut plures iuuenci illigati aratris nitāt̃ ideſt nō ut habeā plura rura. PECus ue. Nec habeā multa armēta. Eſt āt de cōſuetudine ut hiemali tēpore armēta i calidioribus locis ut ē calabria: ęſtiuo uero i frigidioribus ut eſt lucania et quęcunq; alia regio mōtana paſcāt̃. CAndentis. ex niue aut pp marmora. CIRCEA Męnia. i. męnia ipſius tuſculi cōditi a Telegono Circes et ulyxis filio: Vel dixit nolo cōtinuare prędia tuſculani agri uſque ad circeos. SATis ditauit. Nā quę ſatis erāt dediſti. Nec uolo ſupflua q̄ ſi eſſē auarus ut terrētianus Cremes occultarē intra terrā aut ſi eſſē nepos. i. luxurioſus et deſes pderē. DISCintus. piger: negligens.

BEATVS ILLE. Laudat uitā ruſticā: eosq; q illa delectāt̃: beatos appellat: ſic Vir. O fortunatos nimiū ſua ſi bona norint Agricolę. PATErna rura. a parētibus accepta: i quo demonſtrat et diligētē curā familiarē ꝗ fundū paternū cōſeruauerit: et modeſtiā aī q illo cōtentus fuerit: nec plura parauerit. SOLutus fęnore. nō eni cura fęnerandi afficit̃: ſed ſola agricultura cōtētus ē NEC EX. nec ob auaritiam militię curas ac labores ſubit. NEQue horret iratū mare. Quia nō nauigat: ut mercatores: q qu ęſtus cā periculoſiſſimas nauigationes ſuſcipiunt. Poſuit āt tria: qbus hoies rē ſuā augere ſtudēt fęnus: militiā et nauigationē. Addit et quartū. nā multi patrocinādo diteſcunt. Addit et qntā infelicitatē uitę ciuilis: qua ruſticus caret: Nā nō ſunt ſibi ſalutandi potētiores ciues; quorum patrocinio ipē cū ambitioſus ſit; magiſtratus quęrit.

Vt aſſidens in plumibus pullis auis
Serpentium allapſus timet
Magis relictis: nō ut adſit conſilii
Latura plus præſentibus
Libenter hoc & omne militabitur
Bellum in tuæ ſpē~~rie~~ gratiæ
Non ut iuuencis illigata pluribus
Aratra nitantur meis
Pecus ue calabris ante ſydus feruidū
Lucana mutet paſcua
Nec ut ſuperni uilla cādens tuſculi
Circea tāgat męnia
Satis ſuperq; me benignitas tua
Ditauit haud parauero
Quod aut auarus ut cremes terra premā
Diſcinctus aut perdā / ut nepos.

Loquitur alfius fenerator

LAVDES VITAE RVSTICAE.

b Eatus ille qui procul diuitiis
Vt priſca gens mortalium
Paterna rura bobus exercet ſuis
Solutus omni fęnore
Neq; excitatur claſſico miles truci
Neq; horret iratum mare
Forumq; uitat & ſuperba ciuium

MARITAT.ſic contra in ſupioribus dixit uiduas ulmos. PROPagine.a propagando dicta. Verũ ſi de uitibus dicat̃ ut hic ꝓfertur pma ſyllaba lóga:ſi de humana ſobole corripit̃ Virgil. Nimiũ uobis romana ꝓpago uiſa potés ſupis. Ergo maritat ulmos cũ ꝓpagine adulta ex quadã ſimilitudine. Nam ut ſit cõiugium maris et fęminę ſobolis cã:ſic uitis et arboris ut fructus ferat. REDucta.lóga uel flexuoſa. FALCE.omne inſtrumétum falcatũ.i.recuruũ falcé appellant. Vnde dicũt falcé putatoriam:meſſariã:fęnariam:ſepariã:et huiuſcemodi. PRESSA.a fauis emũcta et ſincera. IN Firmas.qa natura ibecilles ſũt et multis morbis expoſitę. Sed nó idé eſt infirmus et ęgrotus Infirmus enim pót eſſe ſine morbo:cui robur nó ſit firmũ Aegrotus autem ſemp in morbo é. VT.admirantis é. PRiape. Hic ortorum deus eſt:ſed de eo alibi dicetur. De ſyluano uero diximus. TVTOR Finium.i.agrorum.

Potentiorum limina
Ergo aut adulta uitiũ propagine
Altas maritat populos
Aut in reducta ualle mugientiũ
Proſpectat errantes greges
Inutilesq; falce ramos amputans
Feliciores inſerit
Aut preſſa puris mella condit amphoris
Aut tondet infirmas oues
Vel cũ decorũ mitibus pomis caput
Auctũnus aruis extulit
Vt gaudet inſitiua decerpens pira
Certantem & uuam purpuræ
Qua muneret te priape & te pater
Syluane tutor finiũ.

FENERATOR LOQVITVR.

LIBET IACERE Modo. Artificioſum carmé:nam maxima laus eſt agriculturę:cũ tantum poſſit mouere homies ut etiá auariſſimos dũ cupiditas pecunię cedit rationi ad ſe amandam alliciat. Inducit igitur Alphium feneratorem ruſticam rem laudanté. ANTIqua.quaſi magna:et q̃ latioré umbrá pbeat. TENACI.qa propter multiplices fibras difficile uulſu eſt:nec facile illo agri purgantur. LEVES.ſic Virgil. Par leuibus uentis uolucriq; ſimillima ſomno. IN VITet. Virgil. Atq; leui ſomnum ſuadebit inire ſuſurro. ANNVS HIBERNVS. Oſtendit non ſolum in mitiori cęlo plurimas eé i agris uoluptates;ſed etiam in frigido.

Libet iacere modo ſub antiqua ilice
Modo in tenaci gramine
Labũtur altis interim ripis aquæ
Queritur in ſiluis aues
Fontesq; lymphis obſtrepũt manantibus
Somnos inuitet qđ leues
Aut cũ tonantis annus hibernus iouis
Imbres niuesq; comparat
Aut trudit acris hinc & hinc multa cane

PLAGAS.uidetur plagas ꝑ maioribus ponere retibus:et retia ꝑ minoribus.RARA: pp maculas.i.internodia. LEVI.polito et ſentibus purgato. Sic eni in ſepibus ex trãſuerſo purgatur trames:in quo retia a ſentibus tuta collocari poſſint. TVRDIS.a turido colore dicti ſunt. EDACibus:Auidiſſima eni et cuiuſcunqꝫ eſcę uoraciſſima é auis. ADVENAM.nã cũ et in hieme aprica et in ęſtate frigida captet loca ubiqꝫ aduena uideri poteſt potius q̃ indigena. SABINA.nã hos populos et religioſiſſimos fuiſſe ſcribunt:dictosqꝫ ϖαρα το σευεσθαι .i. ſacrificãdo et fęmias caſtiſſimas hũiſſe. PErnicis.i.pſeuerãtis ſecũdũ pſcianũ.q.d.patientis laborũ. APVli.ſũt q uelit eẽ nomẽ ꝓpriũ uiri. SAcrũ.ſ.laribus. SICCET.mulgeat. ORna.huius ãni. LVCrina.qa i lucrino lacu optima erãt. ROmbus.unus é ex piſcibus planiſ. SCarus.ſolus ex piſcibus rumiare tradit̃ herbisqꝫ ueſci et nõ aliis piſcibus i carpathio mari freq̃ns inuenit̃. Promõtoriũ troadis lectũ ſpõte nũq̃ trãſit. Sed inde ab octacio aduecti int̃ hoſtienſẽ et cãpanię horã diſſemiati ſũt ſub Claudio. Inde p q̃nq̃nniũ cura adhibita ut capti mari redderẽt̃:frequentes repti ſunt. Hęc ait Plinius:et ſimul adiũgit ſua tẽpeſtate huic piſci ꝑncipatũ tributũ eẽ. ATTAGen.ex ionia uenit hęc auis. LAPati. hanc herbã rumicẽ quoqꝫ appellãt. MAluę.gręce μαλακον qđ molle ſignificat. TERminalibus. Potuit ét dixiſſe terminalis. Nã noia ſacrorũ neutra et carẽtia ſingulari ut ſũt bacchanalia:lupcalia et ſimilia i ſecũda et tertia declinatiõe ponũt̃ ut lupcaliũ et lupcaliorũ ſit in genitiuo.

Apros in oſtantes plagas
Aut amite leui rara tẽdit retia
Turdis edacibus / dolos
Pauidũqꝫ leporẽ:& aduenã laqueo gruem
Iucunda captat premia:
Quis nõ malarũ quas amor curas habet
Hæc inter obliuiſcitur?
Quid ſi pudica mulier impartem iuuet
Domum atqꝫ dulces liberos
Sabina qualis aut puſta ſolibus
Pernicis uxor apuli
Sacrũ uetuſtis extruat lignis focum
Laſſi ſub aduentum uiri
Claudensqꝫ textis cratibus lætũ pecus
Diſtenta ſiccet ubera
Et orna dulci uina ꝓmens dolio
Dapes inemptas apparet?
Nõ me lucrina iuuerunt conchilia
Magis ue rombus aut ſcauri
Siquos eois intonata fluctibus
Hiems ad hoc uertat mare
Nõ afra auis deſcendat i uentrẽ meũ
Non attagen ionicus
Iucundior q̃ lecta de pinguiſſimis
Oliua ramis arborum
Aut herba laparhi prata amãtis:& graui
Maluæ ſalubres corpori
Vel agna feſtis ceſa terminalibus

HAEC Locutus. Oſtendit p hûc q̃ etſi ab auaritia ſua diſcedere pp cõtractũ habitũ nõ poſſet alphius tamẽ cognoſcebat q̃tũ uoluptatis eſſet in agricultura. RELEGit. congregauit illã a debitoribus exigẽs. IDIBVS: circa dimidiatũ menſem: et ĩ Kalendis ſequẽtis mẽſis. PONERE. iterum ĩ fenore collocare.

PARENTIS OLIM Siq̃s impia manu. Tragœdiã ĩ re humili excitat: ut ridiculã facetã q̃ orõnẽ reddat. Alliũ cõmederat: quod cũ ſtomacho nocuiſſet: deteſtat̃. Sed lepida oĩo ẽ oratio: cũ ridiculi cã res humiles ueluti grandes tractamus: ut cum homerus ranarum murũq̃ p̃lia deſcribit. SENILe guctur. Nã cũ ĩpiũ ſit parẽtẽ ĩterficere: tamẽ multũ ętas ſenilis ad ſcęlus addere uidet̃. O DVRa meſſorum ilia. Nã illis alliũ dat̃ Virg. Teſtilis et rapido feſſis meſſoribus ęſtu Allia ſerpillũq̃ herbas cõtundit olẽtes. INCoctus cruor. Quaſi nõ poſſit credere alliũ ex ſe niſi uiperę uenenum admixtũ ſit tãtũ nocere. Aut niſi Canidia uenefica ſuis artibus epulas infecerit. Sed de canidia cuius propriũ nomem Cratidia fuit: paulo ĩfra dicet̃. VT Argonautas. Iaſon Eſonis filius ſuadẽte patruo pelia nauem longã quę teſte Plinio p̃ma fuit ĩ pegaſo ſinu ędificauit: et ab argo fabro eã denominauit. Viroſq̃ ex gręcia fortiſſimos quos ſecũ in colchos ad uellus aureũ rapiẽdum elegit: q̃ a naue qua uecti ſunt: argonautę fuerunt noĩati. Precipui ãt fuerũt Orpheus: hercules: caſtor: pollux: zetus: et calais. Sed cũ ad Oetam regem p̃ueniſſet: eẽntq̃ et tauri: qui naribus ignes ſpirarẽt domãdi: et ſerpens interficiendus: et dentes ſerendi: et homines armati inde ſubito nati interficiendi non potuiſſet has difficultates ſuperare Iaſon: niſi Medea quae iuuenis amore capta eſt opem ſuis magicis artibus attuliſſet. Medeę igitur auxilio hęc omnia monſtra ſuperauit; uelluſq̃ rapere potuit. Poeta ergo rei ſuę inſeruiens nulla re putat medeam

Vel hædus ereptus lupo
Has inter epulas ut iuuat paſtas oues
Videre pperantes domum
Videre feſſos uomerem inuerſum boues
Collo trahentes languido
Poſitoſq̃ uernas ditis examẽ domus
Circum renidentis lares
Hæc ubi locutus fenerator alfius
Iamiam futurus ruſticus
Omnem redegit idibus pecuniam
Querit kalendis ponere.

IN ALLIVM INVEHITVR.

PArentis olim ſiquis impia manu
Senile guctur fregerit /
Edat cicutis allium nocentius
O / dura meſſorum ilia
Quid hoc ueneni ſæuit in precordia
Nuper uiperinus his cruor
Incoctus herbis me fefellit: an malas
Canidia tractauit dapes
Vt argonautas præter omnes candidũ
Medea mirata eſt ducem
Ignota tauris illigaturum iuga
Perunxit hoc iaſonem

Iaſonem cõtra illa monſtra uehemẽtius munire potuiſſe q̃ allio illũ imbuendo. Ergo ut. i. poſtq̃ medea mirata eſt. i. obſtupuit tanq̃ pulcherrimũ ducem. ſ. iaſonem illigaturum iuga ignota: quoniã hactenus indomiti tauri nunq̃ iuga tulerant punxit hoc allio. IASonẽ. tãq̃ in quo eſſet extrema uis cõtra oĩa monſtra. HOC Delibutis. Nã cum medeę opa aureo uellere potitus eẽt Iaſon una cũ medea corinthũ puenit: atq; beneficiorũ a medea accepto rũ immemor filiam creontis corinthi regis ſiue glauce: ut Lactantio porphyrioniq; placet ſiue creuſa: ut refert Seneca: appellaretur: uxorẽ repudiata medea duxit. At illa ira furore q; percita: et medeũ merinereumq; filios occidit: epulandosq; patri appoſuit: et munera iis ueneficiis delibuta ad nouã nuptã miſit: ut cũ ea explicaret ſubito incendio cum uniuerſa regia aſſũpta ſit. Ergo poeta credit alliũ tam uehemẽti ueneficio adhibitũ fuiſſe SERPente alite. Nã cũ ulta eſſet iniurias ſuas medea religatis ad currũ alatis ſerpentibus p aerẽ uecta aufugit. VAPor ſyderum. i. qui ui ſyderũ pręſertim caniculę. APulię. q̃ regio calidiſſima ẽ: et aquis caret. Non igitur minore calore afficit̃ a diebus canicularibus apulia q̃ ego ex calore quẽ cõmeſtum alleũ intulit. Nec ẽt munus herculis maiori efficacia exuſſit humeros. Voluerat Neſſus centaurus uim deianirę uxori herculis inferre. At hercules ſagittis ex ſanguine hydrino infectis neſſum interfecit. Moriẽs aũt neſſus ultionem parauit. Perſuaſit eni deianirã: ut ueſtem ſuã illo ſanguine iã infectã ſeruaret: affirmãs eã illi uim ineſſe: ut ſiquãdo hercules aliã amaret mulierem: et ea ueſte indueret̃: ſtatim eo amore ſolueret̃. Cõdidit deianira: et cũ occupatus eſſet hercules ſiue et omphales ſiue ioles amore: miſit ueſtem ignara euẽtus. Ignarus et hercules induit: indutusq; ab ea exuſtus ẽ. AT Siquid. Oſtẽdit tandẽ ridicule hęc ſcripta eẽ: cum poſt tãtas tragędias huc euadat: ut ſiquando męcenas alliũ cõmederit puella uiroſum anelitum ſuũ effugiẽs opponat manũ oſculo. EXTrema ſponda. In ultima pte lecti.

Hoc delibutis ulta donis pellicem
Serpente fugit alite
Nec tantus unq̃ ſyderũ inſedit uapor
Siticuloſæ apuliæ
Nec munus humeris efficacis herculis
Inarſit æſtuoſius
At ſiquid unq̃ tale concupiueris
Ioco ſe męcenas precor
Manum puella ſuauio apponat tuo
Extrema & in ſponda cubet.

IN MENAM LIBERTVM.

LVpis & agnis q̃ta ſortito obtigit
Tecum mihi diſcordia eſt:

LVPIS ET AGnis quãta ſortito obtigit. Archilochico pene carmine in menã inuehitur. Hic Pompei magni libertus ad Auguſtum poſt mortem pompei defecit. Deinde ad Sextum magni filium pyraticam exercentem reuerſus eſt. Rurſus poſtremo ad auguſtum ſe recepit: a quo tribunus militum factus eſt homo ea ſuperbia elatus ut priſtinę fortunę imemor omnia ſibi arrogaret. Hoc pati non ualens Horatius hęc ſcribit. Ergo tanta mihi eſt diſcordia tecum; quanta obtigit lupis et agnis ſortito; ideſt ex ſorte. i. naturaliter.

Nā inimicitię aut naturales ſunt: q̄bus natura duce mouet̄ ſine conſilio aīal: ut uidemus ī lupo et agno: et hę nūq̄ ceſſant: et uehementes ſunt: Aut quadā noſtra rōne ſiue recta ſit: ſiue praua ſuſceptę. Sed quoniā p̄mę maiores ſunt et inextinguibiles: iccirco inimicitias ſuas in menā illis cōpat. HIBericis. ſpēm poſuit ꝓ genere: et oſtēdit nō ſolū ſeruū fuiſſe quod nō illius ſed fortunę uitiū dici poſſet: ſed neq̄ ſeruū quod illi et nō fortunę attribuendū eſt. PERuſtę. uel flagra incendūt: et notat illū fuiſſe Maſtigiam. i. uerberibus dignum

Hibericis puſtæ funibus latus
Et crura dura compede:
Licet ſuperbus ambules pecunia:
Fortuna non mutat genus.
Vides ne ſacram metiente uiam
Cum bis ter ulnarum toga
Vt ora uertat huc & huc euntium
Liberrima indignatio?
Sectus flagellis hic triumuiralibus
Preconis ad faſtidium
Arat falerni mille fundi iugera
Et appiam mannis terit
Sedilibusq; magnus imprimis eques
Othone contempto ſedet
Quid attinet tot ora nauium graui
Roſtrata dulci pondere
Contra latrones atq; ſeruilem manum
Hoc hoc tribuno militum.

quē latini uerberonē appellāt DVra. ferrea aut cruda. FOrtuna non m. g. Nam pecunię ignobilē nō ualent nobilitare LIBerrima indignatio. Ergo magna indignatio: cū ſine aliqua diſſimulatione libere indignent̄. SECtus. orōnē a mena ad auditores ex indignatione cōuertit. SECtus. ut oſtēdat nō ſolū uirgis ceſum: ſed ita ceſum: ut uirgę corpus abrupint. Sic Iuuen. Secat ille flagellis. TRIVmuiralibus. Oſtēderat illū cū ſeruus fuiſſet ꝑuatim a domino ceſū tāq̄ ſcęleſtum ſeruū. Nunc quoq; publice ad ſuppliciū ꝑp eius errata abreptū eē. Triumuiri āt erant ꝑpoſiti ſuppliciis: qđ et Saluſtius in catilinā oſtendit: et Plautus in amphitrione Quid faciā nūc ſi triūuiri me in carcerē compegerint: Inde cras de prōptuaria cella depromar ad flagrū. AD Faſtidiū ꝑconis. i. tam diu ceſus donec preco ꝑ quem pęna renuntiat̄ uel turba ad ſpectaculū ſupplicii cōuocatur nō modo in tediū: ſed in faſtidium quoq; deuenerit. ARAT FALerni. Summa indignatio ꝙ ſcęleſtus et ſordidus uir tam ſit locuplex Auget autem primo a magnitudine agri propter mille iugera. Deinde a nobilitate ſoli quia in falerno: de quo abunde in ſuperioribus dictum eſt. MANNIS. quia reda uehit̄ a mannis tracta. APPIAM. quę ab Appio claudio i ſua cenſura ſtrata ē. SEDILibus. In quatuordecim ordinibus. Roſcius eni otho tribunus plebis legē tulit: ne q̄s ſederet intra quartumdecimum theatri gradum: niſi cuius auo patriq; ingenuo quadringenta ſextertia fuiſſent. Ergo comtempto othone. i. lege ab othone lata qua nō ſat erat habere quadringenta ſextertia: quia eius pater ingenuus non fuerat: Immo neque ipſe. QVID IVuat. Sententia eſt fruſtra pugnatum eſſe aduerſus manum ſeruilem ſpartaci: fruſtra aduerſus pyratas; ſi Mena q̄ et ſeruus et pyrata fuerit; tribunus militum fiat.

AT O DEORVM Quicquid in cęlo regit. Cratidia fuerat neapolitana mulier peſſima nenefica. Huius ergo necromanciā ꝗ puero factā ſub noīe canidię uitupat. Inducit āt puerū ab illis iam ſubreptū: et ad imolationé paratū: ſuas miſerias cōqueri: et i canidię ſociarūq; crudelitatem inuehi loqt̃ ergo puer. AT. expaueſcentis é. O QVicquid deorū. i. o oés dii q regitis terras et humanū genus. QVid fert. qd affert: uel qd cupit. TVMVLTVS. tumultuoſa ꝑperatio mulierū. TRVCes. nā oés illę ueneficę inimico aīo ſpectabāt PER Liberos te. Iam i eum manus iniiciebat canidia: qua pp ut ſui miſereat̃: per ſuos liberos eā precat̃. VERis partubus. Dubitat an pepererit: an potius alienos ſibi filios ſupponés peperiſſe finxerit: ppeaq; ſi ptubus ueris dixit. INANe decus purp. i. nihil ꝓfuturum. Sed quare purpuram in puero dicat: aīaduertamus. Tullius hoſtilius tertius rex romanorū debellatis etruſcis Sellā curulé litoreſ: Togā pictā et pretextā inſignia magiſtratu etruſcorum ad romanos tranſtulit: Sed prętextam illo tempore puerilis ętas non uſurpabat. Verū Tarqnus deinde pſcus cui lucumo nomé fuit de ſabinis cū triūphaſſet: filiū ſuū annoſ. xiiii. natū pro cōtione laudauit ꝙ hoſté pcuſſerat: et bulla aurea: quod geſtamé pus triūphantiū erat: et pretexta qua ſoli magiſtratus utebāt̃: iſigniuit. Hic tractus mos ut puer bulla et ptexta. i. toga cui purpura ptexebatur uterent̃. Sed bulla nō fuit cōceſſa niſi illis: quorū patres curulem magiſtratū geſſiſſét. Cęteris uero uſq; ad eos quorū patres equo iuſta ſtipendia meruiſſent ptexta ſola cōceſſa é. Demū in bello punico ſecūdo libertinis quoq;: ſed iis tātū q ex iuſta matre nati eént: cōceſſum é: ut pretextā et lorū i collo ꝓ bulla portarent.. Ergo hanc pretextam decus purpurę appellat. VT. poſtq̃. CONStitit impube corpus. Nam direptis inſignibus. i. purpurea ueſte apparuit corpus nudatum impube. i. ſine pilis. COnſtitit. ſtetit conſtitutus é in eo loco: ubi eét cōficiendus. IMPube. Vt ipſa puerilis ętas etiā thracū crudeliſſimos animos poſſet mouere ad lachrymaſ. ILLIGATA CRINES Et incomptum caput. i. incomptos crines capitis. BREVibus. nō lōgis. Vtebat̃ igit̃ uipis ꝓ uictis. CAPrificos. ficus ſūt int̃ parietes et ſaxa naſcétes.

IN CANIDIAM VENEFICAM.

At o deorū quiſquis i cælo regis
Terras & humanū genus
Quid iſte fert tumultus & quid omniū
Vultus in unū me truces?
Per liberos te ſi uocata partubus
Lucina ueris affuit
Per hoc inane purpuræ decus precor
Per improbaturum hæc iouem
Quid ut nouerca me intueris? aut uti
Petita ferro bellua?
Vt hæc tremēti ore queſtus cōſtitit
Inſignibus raptis puer
Impube corpus quale poſſet impia
Mollire thracum pectora
Canidia breuibus implicata uipis
Crines & incomptum caput
Iubet ſepulchris caprificos erutas

CVPRESSVS Funebres. Nã ut ſupra diximus: funeri adhibebat̃. TVRPis ranę. i. rubetę Iuuenal. etiã de locuſta uenefica dixit Miſcet ſitiente rubeta. Ranarũ enim alię minores ſunt: et ſaltu ualẽt: et aquas amant: q̃bus impune ueſci conſueuimus. Alię ãt maiores turpioresq;: ac deſidia graues: et apprime uenenoſę: et has rubetas appellant. STRIGis nocturnę. q̃ nocturno tẽpore uolãt. Fabulãt̃ poetę ex harpyis auibus natas eẽ ſtryges quę mãmas habent: et puerorũ ſanguinẽ ſugunt Ouid. Eſt illis ſtrigibus nomẽ. Sed nois

Iubet cupreſſus funebres
Et uncta turpis oua ranæ ſanguine
Plumamq; nocturnæ ſtrigis
Herbasq; quas colchos atq; hiberia
Mittit uenenorũ ferax
Et oſſa ab ore rapta ieiunæ canis
Flammis aduri colchicis
At expedita ſagana per totam domum
Spargens auernales aquas
Horret capillis / ut marinus aſperis
Echinus: aut currens aper
Abacta nulla ueia cõſcientia
Ligonibus duris humum

huius cã: q̃ horrenda ſtridere nocte ſolẽt. Siue igit̃ naſcunt̃ aues: ſeu carmine fiunt: Neniaq; in uolucres falſa figatur anus. Tibul. Hanc uolitẽt aię circũ ſua fata querentes: Sẽp et e tectis ſtrix uiolẽta canat. Et Lucan. Quod trepidus bubo quod ſtrix noct̃na querũt̃. COLChos. gens hęc i põto ſcythię ẽ: ſed colonia eſt ęgyptiorũ: Vnde patriũ morem: ut placet Diodoro: in circuncidẽdis pueris ſeruauit. His imperauit Oeta: cuius filia Medea maxia uenefica multis i ea regione herbis ad magicã exercendã ualentibus nobilitatem dedit Virgil. Has herbas atq; hęc ponto mihi lecta uenena Ipſe dedit meris naſcunt̃ plurima ponto. IBERIA. nõ de hiſpania intelligit: in qua iberos populos eſſe ſcimus: et olim uniuerſam hiſpaniam iberiam eſſe appellatam: Sed ſunt iberes iuxta albanos: et non procul a montibus colchicis: in quorum regione etiam ferruginea purpura tingebat̃ Virg. Ferrugine clarus ibera. IEIVNę canis. q̃ creduntur auiditatem ad amorem tranſferre. COLCHICIS. eo ritu paratis: quo apud colchos ueneficos parari ſolent: SAGANA. n. p. eſt alterius uenefice. AVERNALES. petitos ex auerno lacu. Nam efficaciam ad has artes habere credebantur: Atq; illic necromantiã exercebãt. Quapp et Didonem inducit Virg. has aquas quoniã deerant uere ſimulare ut Sparſerat et latices ſimulatos fontis auerni. HORRET. Quia in capite erigebantur capilli. ECHIDNVS MARINVS. recte: nã et terreſtre animal quẽ Erinacium alio uocabulo appellamus Echidnus dicitur. Eſt enim Erinaceus ſpinis conſertus: quibus in ſperam incluſus undique tegitur. Sunt autem illi minores ſpinę q̃ hiſtrici: ſed eadem facie. Huic ergo ſimilis eſt piſcis marinus: et eodem modo ſpinis munitus. AVT CVRRENS APER. Nam et illi duriſſimae ſetę in dorſo inſurgunt. VEHIA. Et hoc ueneficae nomen eſt: quam dicit nulla conſcientia eſſe abactam: ideſt remotam a tanto ſcelere. Alii uolunt Abactam eſſe nomen mulieris; et Vehiam eſſe nomen patrium.

EXHAVRiebat humũ.qa foſſã faciebat. INGemẽs.quaſi uehemẽter hanelãs. QVO Poſſit. Volebãt intra foſſã obruere puerũ ad mẽtũ uſq;. IMMORI.intus mori. LOngo ſpectaculo.Snia ẽ q ipſę uellẽt pducere uitã puero mẽtotenus iſoſſo ad longius ſpatium: Sed dixit ſpectaculũ i mulierũ inuidiã quaſi q̃ ex illius miſeriis uoluptatẽ caperẽt.MVTa tę dapis. Dabant uaria cibaria:ut magica illa ars iubebat.EXERTA.ponit cãm cur face rẽt.ſ.ut ex eo deinde cadauere ſumerẽt iecur et medullã ad poculũ amatoriũ cõficiẽdũ. INTerminato. Volebãt lẽta morte puerũ tabeſcere. Itaq; cũ iam aruiſſe corpus putarẽt cibũ denegabant:ut iã expira ret. INTerminato.interdicto pfinito. SEMEL.cõtrariũ eſt illi quod ſucceſſu tẽporis fit: ſed fit uno impetu.Iuuenalis Et ſemel aſpecti litus dicebat echidni.i.eodẽ tẽporis pũcto et echidnum aſpiciebat et iudi ciũ de eo pferebat:ſic Luca. Nec ſe tellure paulatim p mẽ bra leuat t̃raq; repulſũ ẽ:Ere ctũq; ſemel. PVPulę.Maculę ſũt:qbus ſpargit̃ ille:q paulo poſt moriturus ſit ſignũ ma niſeſtũ mortis aduẽtãtis. IN Tabuiſſent.tabidę apparuiſſẽt MAſculę libidinis.i.uehemẽ tis libidinis:nã q̃uis maior di cat̃ in fęmĩa q̃ i uiro libido :ta mẽ oĩa uehementiora maſcula appellamuſ:Vel itelligit q i fę minas tãq̃ uir ageret.OCIO SA.ſtudiis dedita:ſic Virg. Parthenope ſtudiis florẽtem ignobilis oci. VOCE theſſa la.i.carminibus qbus utentes theſſalis lunam e cęlo auocant Virg. Carmĩa uel cęlo poſſũt d̃ducere lunã. IRRefectũ.ro debat eni pollicis ſupfluũ un guẽ quẽ nõ ſecuerat. QVID DIXit.q:d.oĩa dixit. AVT qd tacuit.q̃ſi nihil tacuit. AR Bitrę.cõſcię et teſtes. NOx. Nã magicis nox colit̃:qa no ctu ſacra ſua pagebãt Vir. Tũ ſtygio regi noct̃nas ĩcoat aras DIana.nã hęc dea pnceps his rebus adhibet̃ Vir. Ter gemiam hecatẽ tria uirgis ora diãę

Exhauriebat ingemẽs laboribus
Quo poſſet infoſſus puer
Lõgo die bis terq; mutatę dapis
Immori ſpectaculo:
Cũ pmineret ore q̃tum extãt aqua
Suſpenſa mento corpora
Exerta uti medulla / & arridũ iecur
Amoris eſſet poculum
Interminato cum ſemel fixæ cibo
Intabuiſſent pupulæ
Nõ defuiſſe maſculæ libidinis
Ariminenſem foliã
Et ocioſa credidit neapolis
Et omne uicinum opidum
Quæ ſydera excantata uoce theſſala
Lunamq; cælo deripit
Hic irreſectũ ſæua dente liuido
Canidia rodens pollicem
Quid dixit? aut qd tacuit? o rebus meis
Nõ infideles arbitræ
Nox & diana quæ ſilentium regis
Arcana cum fiunt ſacra
Nunc nũc adeſte nũc in hoſtiles domos
Iram atq; numẽ uertite
Formidoloſę cũ latent ſiluis feræ
Dulci ſopore languidæ

SENEM Quod oés rideant. Oſtédit ſe illis ſacris aſſequi cupe ut ſenex uarus ita amore incendat̃ ut nocturno incedat tépore p ſuburbana loca ad uiſendas meretrices unctus ꝑtioſiſſimo unguéto:et canes allatrent illi tranſeunti:hoies qꝫ rideãt iuuenilé amoré et cultú in hoie ſene. Quid accidit:cũ iá pactis ſacris ſenex nó ueniret. Mirat̃ canidia:cur illa ſacra:q̃ eadé ſunt:qbus uſa é Medea:cũ regiá creontis exuſſit:nó poſſint puertere mentẽ ſenis:cú illud multo maius fuerit q̃ hoc. VENena medeę.i.mea ueneficia:q̃ eadem ſunt

Senem quo omnes irrideant adulterũ
Latent ſuburanæ canes
Nardo perunctũ quale non perfectius
Meæ laborarũt manus
Quid accidit?cur dira barbaræ minus
Venena medeæ ualent?
Quibus ſuperba fuit ulta pellicem
Magni creontis filiam /
Cũ palla tabo munus imbutũ nouã
Incendio nuptam abſtulit
Atqui nec herba / nec latens in aſperis
Radix fefellit me locis
Indormit unctis omniũ cubilibus
Obliuione pellicũ
Ha ſolutus ambulat ueneficæ
Scientioris carmine
Non uſitatis uare potionibus
O multa fleturũ caput /
Ad me recurres nec uocata mens tua
Marſis redibit uocibus /
Maius parabo:maius infundam tibi

q̃ medeę fuerũt. MAgni cr.f. ut paulo ſupra d̃móſtrauimus PALLA. ueſtis quã medea imbuit:et ĩfecit ueneficiis:et miſit ueluti munus nouę nuptę:ſed cũ illa eam explicaret: ſubito incendio ipſa cũ regia abſumpta eſt. ATQVI. Potuiſſet habere artificium Medeę:et tamé eé decepta in herbis quas non cognoſceret. Itaqꝫ addit ꝙ illas optime nouit. INDORMIt. quoniam ſolutus é ab amore:ppeaqꝫ addit ſolutus ãbulat ſolutus inq̃ carmine potétioris ueneficę. Ná nó dubitat qn ſua carmia ſené illigare poſſint. Sed ueretur ne alia uenefica:cui ſit potentius carmé illú ligatum ſoluat. NOn uſitatis. Compone o Vare appoſitiue caput multa fleturum tu recurres ad me potionibus non uſitatis.q.d. adhibebo potiones efficaciſſimas et aliis incognitas:qbus coactus ita ad me recurres:ut tua més a me iá inſana effecta nó poſſit redire.ſ.ad ſanum: q̃uis reuocet̃ uocibus marſis .i.potentiſſimis carminibus: qualia marſi ſciút. Ná hos diximus fuiſſe populos a Marſia Circis filio originé trahétes:et magicis carminibus potentiſſimi. Quippe q a circe q̃ ſuis ueneficiis hoies ĩ oĩa móſtra uertere poterat:illa didicerãt. MAIVS Parabo.quoniá hoc nihil pficio:qđ erit tantę efficacię:qđ ꝑus cęlú ſidet.i.reſidet inferius mari terra porrecta ſup.i.ex pte ſupiore q̃ tu nó ita amore uraris:ut bitumé urit̃ ignibus:quos atros appellat:quoniá ex re multú unctuoſa ignes nigreſcunt pp nimiú uaporé:q illis admiſcet̃. Bitumen aliq in aſphaltite ſyrię lacu oriri dicunt. Eratoſthenes ſcribit liquidum in ſuſiano

agro naſci:et naphtham uocari. Arridum uero quod congelaſcere poteſt in babylonio cuius fons eſt iuxta ipſum naphtham. Arridū ad ędificia ualet. Nauigia etiam contexunt: oblineant bitumine arrido et aqua diluto. Liquidū igni admotū uehementer ardet:neque extinguit̄ aqua:niſi ſimul multa ſit. Ceno:aceto:allumine et uiſco oppreſſum extinguit̄: Dicunt Alexandrum experiētię cā iuſſiſſe:ut in balneo puer naphtha aſpergeret̄:deinde ignis admoueret̄. Factū eſt ergo ut totus pene puer deflagraret;niſi ſubito circunſtantes multa aqua extinxiſſent. Hoc aūt ſat ſit ad pręſentis loci ſenſum. Reliqua āt quę multa uariaq; et a Strabōe gęographo et ab aliis tradūt̄ in aliud tpūs differemus. LENire.pro leniebat. VNDe rumpet ſilētiū.a qua potiſſimū re orōnē icipet Rūpe.n.ſilētiū loq ē Virg.qd me alta ſilentia cogis rūpe:et obductū uerbis uulgare dolorē. MISit thyeſteas pces.i.talia illis iprecatus ē:qualia tragici inducūt thyeſtē aduerſus frēm iprecari. Optime āt thyeſteas dixit:quoniam eius filii perierāt:ut hic nūc perit. VENena magnū fas. Aurea ſententia:Poſſunt qdē multa efficere ueneficia:ſed fas et nefas mutare nō poſſūt. Nā fas ſēp pmia merebit̄:nefas uero ſupplicia. DIRis agam uos. Ego agitabo uos furiis et deteſtabor:Et dira deteſtatio nō expiat̄.i.purgat̄ ulla uictima.i.ſacrificio. Quaſi dicat Mea deteſtatio in eū furorē uos coniiciet:ut nō poſſitis expiari ut d̄ horeſte et de preti filiabus legitur. Nam hi expiari potuerunt. QVin ubi p. Nō ſine ſumma rōne ſcripſerunt poetę Alcmeonē:horeſtem et reliquos q inexpiabile aliquod ſcelus patraſſent a furiis faces accēſas tenentibus aſſiduo exagitari:neq; uſq̄ cōſiſtere pmitti: Nā q taliū flagitiorū ſibi conſcii ſunt:adeo ſtimulis cōſcientię uexāt̄:ut ne minimā qdē unq̄ quietē cape poſſint:ſed ſemp ſe ipſos dānant;et affligunt. Nā ut eſt apud Iuuenalē. Exēplo quodcūq; malo cōmittitur ipſi Diſplicet auctori. Prima ē hęc ultio q ſe iudice nemo nocēs abſoluit̄. Et nē ab eodem poeta decedā Nocte dieq; ſuū geſtare in pectore teſtē Sparthano cuidam reſpondet pithia uates. Fingunt etiam poetę eos qui iniuriam paſſi ſunt horrēdo et minaci uultu illi qui intulit per noctem occurrere:et uehementer perterrefacere. Hoc cum dicunt memoriam facinoris oſtendunt qua peccator aſſidue ſtimulatur. Ergo ait Nocturnus occurram furor. Sic dido. Et cum frigida mors anima ſeduxere artus Omnibus umbra locis adero dabis improbe pęnas. Quapropter eadem in ſatyra idem Iuuenalis ſic ſcribit. Et qd precipuis mētem ſudoribus urget Te uidet in ſomnis. tua ſacra et maior imago Humana turbat pauidū cogitq; fateri. QVAE Vis. appoſitiue occurrā tibi et reliqua quę uis.i.quę poteſtas

Faſtidienti poculum
Prius q; cælū ſidet inferius mari
Tellure porrecta ſup
Quam non amore ſic meo flagres uti
Bitumen atris ignibus
Sub hæc puer nō iam ut ante mollibus
Lenire uerbis impias
Sed dubius unde rumpet ſilentium
Miſit thyeſteas preces
Venena magnū fas nefas q; nō ualent
Conuertere humanam uicem
Diris agam uos dira deteſtatio
Nulla expiatur uictima
Quin ubi pire iuſſus expirauero

eſt maniū: Nam dii manes hoc poſſunt: et allegorice ſignificat ſcelera cōmiſſa tali pęna afficere nocentes poſſe. VOS Tu. Minatur aliam pęnam oſtendens huiuſmodi ſcelus ex illis eſſe quę publica indignatiōe ab omnibus puniantur. VICATIM. ex omnibus uicis. POST IN Sepulta membr. Addit pęnis quas luent in uita ignominiam: quam poſt mortem ſubibunt. ES Quiline. i. quę exquiſlias unū ex ſeptem romais collibus habitant. Dictę ſunt exquilię uel ab excubiis quas reges antea q̄ locus ille męnibus cinctus eſſet: illi agi iubebant. Vel ꝙ a Tullio rege eſſent excultę. Nam Tullius: ut ait Liuius: urbi uiminalem et quirinalē collē addidit. Inde exquilias in quibus ipſe ut loco honorem adderet habitauit.

Nocturnus occurram furor
Petamqꝫ uultus umbra curuis unguibus
Quæ uis deorū eſt manium
Et inquietis aſſidens precordiis
Pauore ſomnos auferam
Vos turba uicatim hinc hinc ſaxis petens
Contundet obſcenas anus
Poſt inſepulta membra different lupi
Et eſquilinæ alites
Neqꝫ hoc parentes heu mihi ſupſtites
Effugerint ſpectaculum.

IN MALEDICVM POETAM.

q Vid immerētes hoſpites uexas canis
Ignauus aduerſus lupos?
Quin huc inanis ſi potes uerte minas?
Et me remorſurum pete?
Nā qualis aut moloſſus aut fuluus lacon
Amica uis paſtoribus
Agam per altas aure ſublata niues
Quæcunqꝫ precedet fera
Tu cum timēda uoce compleſti nemus
Proiectum odoraris cibum

QVID IMMERENtes hoſpites uexas canis. In poetam maledicum inuehitur ſiue Meuius ſit: ſiue Bauius ſit: q Horatio Virgilioqꝫ aduerſi erant De quibus maro Qui bauiū non odit amet tua carmia meui Atqꝫ idem iungat uulpes et mulceat hircos. Eumqꝫ admonet ne laceſſat qui ipſū remordere poſſit. HOS Pites. q. d. domeſticos et itelligit amicoſ Octauiani. LVPOS. i. eos q mordendi eſſent: et non petuntur ſine periculo. IN AN es. q̄ ꝑter uerba nihil illaturę ſint ET ME Remorſurum. q potero referre aut pares aut ſuperiores gratias. NAM qualis. Ordo eſt ego agam. i. impellā et inſectabor per altas niues aure ſublata: nā ſic conſueuerūt canes audaces omnem feram quecunqꝫ precedet me et agā talis: qualis aut moloſſus aut lacon. Nam in epyro et in laconia erāt optimi canes. Legitur apud Plinium canē moloſſum percuſſorem domini laniatu et latratu īdicaſſe. AMICA VIS PASTOribus: Nā greges a lupis defendūt.

TOLLO Cornua. Mutat tranſlationem: et dicit ſe ſimilē tauro: qui cornua tollat in eos qui ſibi maledicunt. LYCambe. Hic neobolē filiam Archilocho poetę deſpondit: Nec deinde dedit. Quapp adeo illum ſuis iambeis inſectatus eſt Archilochus: ut laqueo uitā finire cū filia coegerit. Vel hipponactē intelligit: q Bubali filiam nuptum petēs: ob deformitatem repulſus eſt. Alii dicunt bubalum pictorem hipponactē quendam deformem poetam ob deriſum pinxiſſe. Qua iniuria illum furore motum tali eum carmine inſectatum eē: ut laq̄o ſe ſuſpēderet. GENer. ſ. archilochus. ACER Hoſtis. ſ. hipponactes. FLEBo ut puer. Nam pueri eē uidetur iniurias flere. Viri uero ulciſci.

Caue: caue: nāq; in malos aſperrimus
Parata tollo cornua
Qualis lycambe ſpretus infido gener
Aut acer hoſtis bubalo
An ſiquis atro dente me petiuerit
Inultus flebo ut puer.

DETESTATIO BELLI.

Q Voquo ſceleſti ruitis: aut cur d̄xtris
Aptantur enſes conditi
Parū ne campis atq; neptunno ſup
Fuſum eſt latini ſanguis
Nō ut ſuperbas inuidæ cartaginis
Romanus arces ureret
Intactus aut britānus ut deſcenderet
Sacra cathenatus uia
Sed ut ſecundū uota parthorū ſua
Vrbs hæc periret dextera
Neq; hic lupis mos fuit neq; leonibus
Nunq̄ niſi in diſparibus feris
Furor ne cecus: an rapit uis acrior:
An culpa reſponſum date
Tacent & ora pallor albus inficit
Menteſq; perculſæ ſtupent
Sic eſt acerba fata romanos agunt
Scelus q; fraternæ necis

QVOQVo ſceleſti ruitis. Vehementer bellum deteſtat̄: Et cum tanq̄ queribundus ī romanos inuectus fuerit: Deinde eos excuſat. Putat Acron bellum cum exclamatione nominare: quod inter brutum et Auguſtum geſtū ſit. Sed forte potius bellū inter Auguſtū et. M. Antoniū et Cleopatrā. SCELeſti. Audacter uitupat quos paulo poſt excuſaturus ſit. RVITIS. quod furioſę p turbationis eſt: et non cōſilii. NOn ut ſupbas. nā eēt laudādū bellū aduerſus ſupbos hoſtes ſumptū: ut cōtra uituperādū ē: ſi gerat̄ cōtra ciueſ. CATenatus. Sic eni ducebāt̄ reges captiui et pncipes ī triumpho. SACra. Nā uia ſacra p ducebat a porta triumphali ad capitoliū: p quā pcedebat triūphus. SVa dextra. ciuili bello NEq; hic mos. Oia bruta ſui generis aialibus pcūt. Solus aūt hō ī hominē fert̄. FVRor ne cecus. Querit furore ne aī an fato ferāt̄. RESpōſū date: Fingit nō reſpōdere iterrogatos: qd̄ pęnitētię pudoriſq; ſignū ſit. SIC Eſt. Concludit a fato fuiſſe bellum: et culpam cōtractam a Romulo: q fratrē Remū dominādi cā īteremit.

SACER Nep.i.execrabilis poſteris: quia pęnas eſſent luituri.
ROGARE LONGO. In anum inuehit: q̄ cũ ſit longa ętate facta turpiſſima: tamen audet interrogare quę res illũ ſuis complexibus inutilem reddat. TE Rogare. Quoniam oratio pathethica ē: et indignatione plena: iccirco pncipiũ habet impfectum: et cui uerbum ſubintelligendũ ſit. Natura eni ſic impellimur: ut irati integram orõnem non pferamus. Sic Virg. Quos ego: ſed motos preſtat cõponere fluctus. Sic Terentius Ego ne illam: q̄ illum: quę me. Ergo ſubintelligendũ ge Non ne pudet te putidã rogare. QVID.i.q̄ res. PVTidam.uetuſtate putrẽ et marceſcẽtẽ. ENEruet. Lãguefaciat et debilitet. Nam robur i corpore a neruis ē: qbus ſi aut careamuſ: aut debilitatiſ utamur deficiunt nos uireſ. Vnde dicimus eneruare quaſi ſine neruis reddere. Sed p tranſlationẽ ad animũ transferimus: et eneruatos: q ſine animi fortitudine ſũt: appellamuſ. EXARet. Nã frõs i rugas obducta ſimilis eſt arato agro: cui ſulci porcęq; ſint. HIEt. pãdeſcat. NATes. lũbis cõterminę ſũt. Nã lũbi ſunt unde cingimur uſq; ad nates: et in lumbis libidinis ſedes ē. Clunis ãt ē tumor natiũ. PODex. Inter nates eſt hoſtiolũ: p qđ egerunt excremenita. CRudę.i.fluxũ uẽtris pp cruditatẽ patientis: tunc eni magis hiare uidetur. SEd incitat. Ironia eſt: in qua ſentẽtia uerbis cõtraria ē. PV

Vt immerentis fluxit in terram remi
Sacer nepotibus cruor.

IN ANVM IMPVDICAM.

Ogare longo putidam te ſæculo
Vires quid eneruet meas
Cũ ſit tibi dens ater & rugis uetus
Frontem ſenectus exaret
Hietq; turpis inter aridas nates
Podex uelut crudæ bouis
Sed incitat me pectus & mammæ putres
Equina quales ubera
Venterq; mollis & femur tumentibus
Exile ſuris additum
Eſto beata: funus atq; imagines
Ducant triumphales tuum
Nec ſit marita quæ rotundioribus

TRES. relaxatę: flaccidę: pendulę: non turgẽtes et ſtantes ut in puellis. VEnter. Aluũ dicimus: quo ſordes decidũt: hinc purgare aluũ uterũ ubi fętus iacet: quapp in ſola fęmĩa ē. Ventrem tumorem q illis ptibus turgeſcat Iuuenal. Montani quoq; uẽter adeſt abdomine tardus. Et uniuerſũ illud quod ilibus pube et lateribus terminat̃ uentrẽ appellamus. FEMVR. femur femenq; a uertebra ad genua ptingũt externę internęq;. Sed femẽ infra genua uſq; ad iuncturã pedis uidet̃ extendi. Plautus in aſinaria Quibus obtrite ad fęmina erant ungulę. Dicit̃q; femen a flectendo. De ſura iam dixi. ESTO. cõcedã tibi: qa uetula es magnificũ amplũq; funus. Erat ãt cõſuetudo pſca: ut gentilium ſtatuę funera eorum q eiuſdẽ eẽnt gẽtis in põpã ſequerent̃. Apparet in orõne Ciceronis p milone. NEc ſit marita. Concedit etiam ut pulchris ornetur unionibus. Has gręci margaritas: latini baccas appellant. Vnde Virg. Colloq; monile baccatum. Harũ pręcipua gratia ē: ut et lucidę ſint

et rotundę. STOICI. ſiue ꝙ amicos haberet ſtoicos: quorũ libidinẽ notat: Siue ꝙ eorũ libros: ut docta uideret̃: legeret.: et int̃ ſericia puluinaria ad oſtentationẽ haberet. NERVI Et faſcinum. ꝓ uirili membro Iuuenal. Nil faciet magni menſura incognita nerui. Et Virg. Pedicabere faſcino pedali.

QVANDO REPOSTVM. De bello actiaco in ſuperioribus abunde diximus: et quemadmodũ ad nutũ Cleopatrę cuncta geſſerit Antonius. Optat ergo: ut q̃ primũ liceat ſibi: conuiuari in uictoria Augusti: et inuehitur in Antonii cõmilitones: q turbiter Cleopatrę ſeruiant. SVB alto domo. Credo turrim intelligere męcenatis. SONante carmẽ mixtũ ti. Vt cithara tibiis carmen canat̃. DORium. doricũ .i. grę cũ. BArbarũ. phrygiũ Nã ut ſupra demonſtratũ eſt auctore Plutarcho hygris ſiue Marſyas eius fi. p̃mus ĩ phrygia tibiã inflauit. VT Nup. Hac deuotione tecũ nũc bibã qua tũc cũ ſupatus ẽ Sex. põpeius. NEPtunnius. qa mari bellum gerebat. VINCula quę det ſer. Duplici nota afficit Põpeiũ: et qd̃ bellũ patrię ĩferret: et ꝙ ſeruos ad libertatẽ in epyro et alibi cõuocaret: ut eos contra patriã armaret. ROMANus. Redit ad Antoniũ et eius milites: q emãcipati .i. liberi poſſint ſeruire ſpadonibus: q reginã regũt: preſertim cũ ſint armis inſtructi qbus ſe in libertatẽ uẽdicare ualeant. SPadonibus. caſtratis. RVGoſis. Nã emaſculati cũ multum de naturali calore amittãt p alleſcunt utplurimũ: atq; rugeſcũt. CONopeũ. tẽtorii ſpeties eſt: ut ſit tutamẽ aduerſus culices αϖο τὼν κονοϖων .i. culicibus. Arguit ergo delitias et mollitiem Cleopatrę: quae in ſeuera romanorũ militia ita laſciuiret.

Onuſta baccis ambulet/
Quid ꝙ libelli ſtoici inter ſericos
Iacere puluillos amant:
Illitterata num minus nerui rigent
Minus ue languet faſcinum:
Quod ut ſuperbo ꝓuoces ab inguine
Ore allaborandum eſt tibi.

DESIGNAT ANTONII ET CLEOPATRAE BELLVM.

q Vando repoſtũ cecubum ad feſtas dapes
Victore lætus cæſare
Tecũ ſub alta ſic ioui gratũ/ domo
Beate męcenas bibam.
Sonante mixtum tibiis carmen lyra
Hac dorium: illis barbarum
Vt nup actus cũ freto neptũnius
Dux fugit uſtis naualibus
Minatus urbi uincula quæ detraxerat
Seruis amicus perfidis
Romanus: heu heu poſtea negabitis
Emancipatus fęminæ.
Fert uallũ & arma miles: & ſpadonibus
Seruire rugoſis poteſt
Interq; ſigna turpe militaria
Sol aſpicit conopeum
Ad hũc fremẽtes uerterũt bis mille equos

Galli canentes cæſarem
Hoſtiliumq; nauium portu latent
Puppes ſiniſtrorſum citæ
Io triumphe tu moraris aureos
Currus:& intactas boues.
Io triumphe nec iugurtino parem
Bello reportaſti ducem
Neq; africano cui ſuper cartaginem
Virtus ſepulchrum condidit
Terra mariq; uictus hoſtis / punico
Lugubre mutauit ſagum
Aut ille centum nobilē cretam urbibus
Ventis iturus non ſuis
Exercitatas aut petit ſyrtes noto
Aut fertur incerto mari
Capaciores affer hic puer mores
Et chia uina aut leſbia
Vel quod fluentem nauſeam coherceat
Metire nobis cecubum
Curam metūq; cæſaris rerum iuuat
Dulci lieo ſoluere.

DEVOVET MEVIVM POETAM.

m Ala ſoluta nauis exit alite
Ferens olentem meuium
Vt horridis utrunq; uerberes latus
Auſter memento fluctibus
Niger rudentes eurus inuerſo mari
Fractosq; remos differat:
Inſurgat aquilo quantus altis montibus
Frangit trementes ilices

GALLI. equites qui erant in cęſariano exercitu. SINIStrorſum.ſ.ad alexandriam. IO.uox gaudium exprimēs. IVGurtino.in quo de Iugurta triumphauit Marius. NEq; africano.q̄ de cartagine triumphauit. SVPEr cartaginem. Nam excellentius fuit cartagine ſepulchrum Scipionis. HOStis.cartaginenſis. MVTauit ſagum lugubre.i.pullatum. PVNico.i.purpureo.i.accepit lugubre ꝑ purpureo. AVT Ille.hanibalem intelligit:qui exul a patria fcūs diutius uagatus eſt.

MALA SOLVTA NAVis exit alite. Ominatᷣ mala nauigaturo Meuio. MALA. quia i fęminino genere ꝑ malo augurio ponitᷣ:ut ait Acrō. OLENTEM.male olentem: et referᷣt ad famā. CADIT. quia in occaſu maxime nocet.

QVIEtiore nec ferat. Ferũt Mineruã aiaci oilei filio uehementer iratã fuiſſe ꝙ ille ĩ ſuo téplo cũ Caſandra cõcubere auſus ſit. Quapp fulmĩe eius naué cõbuxit: et ipſũ iteremit Quã fabulã ĩ pmo libro eneĩdos ponit Virg. VERTit irã ab ilio. Nam illo exuſto troianos ulta fuerat: Itaq cõuertit irã in aiacé: qué nondũ erat ulta. NOn uiridiſ. Nã eiulabis ut fęmia pre timore naufragii neq uirilé grauitaté obſeruabis. PREDA. ſ. cadauer tuũ ex naufragio ad litus reiectũ. IVVERit merg. qa te paſcẽt Mergi aues aquaticę ſũt a facilitate mergendi noiati. LIBIDinoſus. p libidinoſo. ſ. hoie AGNa temp. quoniã illę cauſa mortis fuerint.

PECTI NIHil me ſicut. Querela de amore ad Pectiũ familiaré ſuum: Quo in loco amoré abominãdo oés ab illo deterrere conat. NIHil me iuuat ut antea. Oſtẽdit magnitudiné amoriſ: a quo nõ lętitia quadã pueniat: ut iuuet illum ſcribere. TERTius decẽber. Tertius annus. HONorem. frõdes: illę eni arborũ honos ſunt. HEV. oſtendit amantiũ miſerias. FABula qta. Snia et a Petrarca noſtro traducta ad ſuũ pmũ carmé. IN quis. p qbus: Lãgor ãt ex aĩ ęgritudine: Et ſilentiũ: qa ſecũ aſſiduo multa taciturni cogitant amantes. Vel notat illud Incipit affari mediaq in uoce reſiſtit. ET Spũs petitus ab imo latere. i. ſuſpiriũ. ARGuit. i. indicat amoré. COntraq lucrũ. Querebar qd lucrũ nihil ualeret cõtra ingeniũ cãdidũ. Snia é ꝙ nõ pſit ſibi qd cęteris pdeſſe ſolet. Nã q paupes ſt: quoniã cura rerũ neceſſariarũ aſſiduo premũt: ſolent aut nõ incidere ĩ amoré; aut prolapſi facile inde liberari. Amor

Nec ſydus atra nocte amicũ appareat
Qua triſtis orion cadit
Quietiore nec ferat æquore
Q. graia uictorũ manus
Cũ pallas iuſto uertit irã ab ilio
In impiam aiacis ratem
O quantus inſtat nautis ſudor tuis
Tibiq pallor luteus
Et illa nõ uirilis eiulatio
Preces & auerſum ad iouem
Ionius udo cũ remugiens ſinus
Noto carinam ruperit
Opima ꝙ ſi præda curuo littore
Porecta mergos iuuerit
Libidinoſus ĩmolabitur caper
Et agna tempeſtatibus.

AD PECTIVM DE INACHIA.

P Ecti nihil me ſicut antea iuuat
Scribere uerſiculos amore pcuſſũ graui
Amore qui me præter oés expetit
Mollibus in pueris aut in puellis urere
Hic tertius decẽber ex quo deſtitit
Inachia furere ſiluis honoré decutit
Heu me p urbẽ: nã pudet tanti mali
Fabula qta fuit conuiuiorũ & pęnitet
In quis amanté & langor & ſilentiũ
Arguit & latere petitus imo ſpũs
Contra ne lucrũ nihil ualere candidũ.

enī ex ocio et laſciuiori uita naſcit̃. Negociis ãt et labore facile pellit̃. Quapp et Naſo nō ſter Querit̃ ęgyptus quare ſit fcūs adulter. In pmptu cā eſt deſidioſus erat: et alibi Ocia ſi tollas periere cupidinis arcus. Quapp et terrentianus Menedeus filio amorē ex nimio ocio natū exprobat: Et ſe iccirco in amorē nō incidiſſe affirmat: qa adoleſcens urgente ne ceſſitate cū ſummo labore militare coactus ſit. Hęc aūt dicit nō ualere in ſe: quoniā cū ſit ſibi ingenium candidū. i. ſine macula pſertim auaritię lucrū et cupiditas habendi nihil ualet ad amorē pellendū: cū ipſe ſua uiuat pauptate contentus.

Pauperis ingeniū querebat adplorans tibi
Simul calentis ut inuerecundus deus
Feruidiore mero arcana pmorat loco
Quod ſi meis inæſtuat precordiis
Libera bilis ut hæc ingrata uētis diuidat
Fomenta uulnus nil malū alleuantia
Deſinet īparibus certare ſubmotus pudor
Vt hoc ſeuerus te palam laudauerā
Iuſſus abire domū ferebar incerto pede
Ad nō amicos heu mihi poſtes & heu
Limina dura qbus lūbos & infregi latus
Nunc gloriantis quamlibet muliercula
Vincere mollitia: amor liciſſi me tenet
Vnde expedire nō amicorū queant
Libera conſilia: nec cōtumeliæ graues
Sed alius ardor aut puellæ candidæ
Aut teretis pueri longā renidentis comā.

ADPlorans tibi. Impudens uideri poſſit poeta: q ſuam laſciuiam graui uiro apiat. Sed excuſat̃ ꝙ tortus eodē tēpore et uino et amore arcana ſuo loco. i. ex intima mēte pmere. i. manifeſtare cogaret̃. DEVS. de baccho intelligi pōt: q ſuo uino hoīes ad oīa arcana pdenda impellit. Nā uinū tormēti ſpēs eſt: unde ipſe alibi Et uino tortus et ira. Pōt intelligi et de amore: ad quem ſi uinū accedat: oīa arcana palā fiunt. IN Verecundus. i. q hoīes in uerecundos facit. Hoc enim utriusq; dei ē. QVOD. uerba ſunt qbus apud męcenatē utebat̃. BILis. ira. LIBera. nō impedita ab amore. DIVIDat uētis. i. diſpdat et a me dimoueat. FOMēta. a fouēdo dicūt̃ oīa q̄ fouēt et alūt et noxia mitigāt. Vnđ et lauacra et q̄dā alia dolorē mitigātia: et uires reſtaurātia medici fomēta uocāt: Sed hic fomēta dixit ſuas q̄relas: q̄ etſi leuamē aliqđ afferre uideāt̃ i amore: tamē ipſā amoris ęgritudinē nō minuūt. DESinet certare pudor imparibus uiribus. i. pudor iā ſubmotus deſinet certare īparibus uiribuſ: ut hactenus certauit: et uictus ē. Sed certabit ſupioribus: et uincet. VBI Hęc. Oſtēdit ꝙ ſępe ira pciti amatores magnifice aduerſus amorē locūt̃. Sed paulo poſt Iterūq; reſurgēs ſęuit amor: a quo uicti rurſus illi cedimus: et in eius ditionem redimus. Ergo et poeta cū hoc ppoſito a męcenatē domū rediret intereundū a ppoſito deiectus a uia ſua: ad ędes amicę deflectebat. IN Certo p. Vaccillāti a pncipio aīo domū ne ad amicā ſe recipet hinc enī ira: illinc amor diuerſā ſuađbāt: ut mō aliquot paſſus huc: aliquot rurſus illuc dirigeret. LIMina dura. q̄ mihi pno ctanti durū pbebāt cubile. LIBera. i. ſūma aī libertate plata. Ergo uera et recta: et oī adulatiōe uacātia. COntumelię. Duo. n. poſuit: q̄ multū ualēt ad fugādū amoreſ: aut recta cōſilia amicorū: q et rōnibus et auctoritate noſ moueāt: et iniurię a re amata acceptę. Addit̃ poſtremo ultimū remediū: ut ſi nō pt tolli amor: fiat pmutatō. Nā ut ē i pūerbio clauus clauō trudit̃: ſic amor amore tollit̃. hic Ouid. Succeſſore nouo tollit̃ oīs amans

QVID TIBI VIS Mulier. Sunt qui in Canidiã libidinoſam anũ hęc ſcripta putẽt. BARRIS.gręce elephas dicit̃ nõ ſolum animal ipſum:ſed etiã dens eius q candore cõ mendatiſſimus ẽ. Latini uero p onomatopoeã barrũ ipſum aial appellãt:et eius uox barri tus dicit̃. Dens aũt hebur. Maximũ eſt aialiũ:ꝓximumq; humanis ſenſibus. Intelligit ſer monẽ patriũ. Habet obedientiã officiorũ:amoris et glorię uoluptatẽ:probitatẽ:memoriã: prudentiã. Teſte etiam Plinio neſcio qd religionis habere uidetur. Nam naſcente luna in mauritania ad flumen ueniũt: aquaq; luſtrant̃. Itaq; ſalutato ſydere in ſiluas reuertuntur. Regẽ adorãt. Romę iũcti pri mũ currũ Pompei in africano triumpho duxere. Cornua ſic enim appellat Iuba: Sed He rodotus illo antiq͂or et ipſa cõ ſuetudo dentes nominat:ſolũ ebur ſunt. Et ſi caſu aut ſene ctute ꝺciderint illos ueluti cõ ſcii quare petãt̃ terra obruũt. Primi in italiã a Pyrrho ducti ſunt. Mira ſunt ẽt pene huma ni ingenii quę de illis ferunt̃. In india maiores nigrioresq; q̃ in africa naſcũt̃. Ergo indi cos afri pauent:nec contueri audent. Decẽ annos utero ge ſtari credit uulgus. Ariſtote les uero biennio. Idẽ et Albertus magnus ſentit. Ait pręterea Ariſtoteles nõ amplius q̃ ſingulos gignere. Plures ad.cc.annos uiuunt. Quidã ad.ccc. Iuuentas eorũ ſexageſimo anno incipit. Quoniã ãt genitalia magna hẽt:iccirco libidinoſã mulierẽ dignã nõ hoĩe ſed helephãte dixit. NIGRIS.ergo maioribus: Nã ut dixi:indici maiores ſũt:et nigri. Afri aũt ſubruſi. MVNERA.magna libido:q̃ donis ꝓcibusq; uirũ redimere ſibi tẽtent:cũ mu lieris ingeniũ ſit:ut potius petat̃:q̃ petat. FIRMO.cõſtanti in amore:uel nõ firmo.i.nõ ualido:Vel dicas nõ firmo iuueni.i.non iuueni:cuius nat̃a ẽ:ut in amore firmior ſit q̃ ſe nex. OBESę.pinguis:ſic Virg. Obeſaq; terga. Dicit ergo nõ habere nares pingues.i. hebetes ad odorem percipiendũ. Sed haberes acerrimũ olfatũ:quo illius tetrũ odorẽ ferre nõ poſſit. POLypus.ſpẽs piſcis ẽ parui qdem:ſed cui ſint multi pedes:unde nomẽ gręce ſumpſit. Ineſtq; tanta uis:ut nauigia retinere ualeat. Polypus ẽt cancri quędã ſpẽs ẽ:q̃ in naribus naſcit̃:ſic dcũs a ſimilitudine iſtius piſcis:quoniã plures emittat fibras:quibus corpori adhęret. Qui ãt hoc morbo afficiũt̃:tetrũ hanelitũ p nares emittũt. CVB et hircus in alis. Alę ſiue axillę ꝑtes ſunt ſub brachio:et dicũt̃ emũctoria a medicis:qa p eas expel lit nat̃a ſordidiores humores:quos a depurato ſanguĩe dũ illũ diligẽtius decoq͂t ſeq͂ſtrat. Humor ergo ille ĩ pilis alarũ fetidũ relinq͂t odorẽ:niſi mũditię:quam in hac anu eẽ negat ſubueniat̃. Hinc ꝓuerbiũ ẽ hircũ in alis cubare:quoniã hircus ſẽp male olet. VICtis.ue tuſtis et flaccidis. Res.n.q̃ nat̃alẽ uim atq; ſaporẽ amiſit uicta dicit̃. SOLuto pene.multi ꝓ mẽbro muliebri ponũt:ut ſit ſoluto pene.i.finito concubitu. Eſt et alia ſnĩa:ſed turpitu do me uetat proloqui. CRETA. Terrę genus eſt:cui multae ſunt ſpeties. Ex iis cimo

AD MVLIEREM ANVM ET LIBI DINOSAM.

// ma barris
q Vid tibi uis mulier nigris digniſſi
Munera cur mihi cur ue tabellas
Mittis nec firmo iuueni:nec naris obeſę
Nãq; ſagacius unus odoror // ĩ alis
Polypus:an grauis hyrſutis cubet hircus
Quã canis acer ubi lateat ſus // bris
Qui ſudor uictis:& q̃ malus undiq; mem
Creſcit odor cum pene ſoluto

lię duo genera Candidum et ad purpuriſſum declinans. Hic capit' pro fuco: quo mulieres faciē dealbant: ut uidemus de purpuriſſo. Hęc a ſudore humefacta: a facie diffluit. STERCore cocrodilli. Animal quadrupes in nilo ē: et terra et aqua habitans. Solus e terreſtribus lingua carēs: maxillā ſuperiorē mouet: ut placet Herodoto et Plinio. Albertus āt refert cocrodillos omēs inferiorem maxillam mouere pręter tencheā: quę cocrodilli ſpēs: eſt Teſtat'q; ſe duos uidiſſe. Oua anſerina parit: ſed ad magnitudinem decē et ſeptē cubitorū creſcit unguibus armatus et cute cōtra oēs ictus inuicta et ſquamoſa. Diei magnā ptē i ſicco degit. Noctu intra aq̄s ſe recipit: illas calidiores rore deprehendēs. In aqs cecus ē. In ſicco acutiſſimam aciē hēt. Nomen ipſius alacampſa eſt. Sed iones cocrodillos appellant a noīe animalis quo eorū regio abundat. Ex huius ſtercore medicamentū fit ad cutē extenuandā et nitidam ſeruandam. SVBando. a ſue: Nam ſubare dicitur ſus: cū in coitu uocem emittit. RVMPit c. nimio motu. QVerēti taurum. Querebā uirū in re uenerea robuſtū: ut taurus ē: q non ſemel ſed pluries eodē tempore uaccā ſalit. MVRicibus. purpura Virgil. Tyrioq; ardebat murice lena. ITERATę. diuaptam intelligit: de qua in purpura expreſſimus. CVI. cuius gratia: quaſi dicat tibi imerenti: et in re uenerea impotenti.

Indomitam ꝓperat rabiē ſedare nec illi
Iam manet humida creta color
Stercore fucatus cocrodilli: iāq; ſubando
Tenta cubilia tectaq; rumpit
Vel mea cū ſæuis agitat faſtidia uerbis
Inachia langues minus ac me
Inachiā ter nocte potes: mihi ſemp ad unū
Mollis opus: pereat male quæ te
Leſbia quærēti taurū monſtrauit inertē
Cum mihi chous adeſſet amynthas
Cuius indomito cōſtantior inguine neruus
Qui noua collibus arbor inhæret.
Muricibus tyriis iteratæ uellera lanæ
Cui propabantur? tibi nēpe
Ne foret æqualis inter cōuiuia magis
Quē diligeret mulier ſua q̄ te
O, ego nō felix quē tu fugis ut pauet acres
Agna lupos capreæq; leones.

AD CONTVBERNALES.

h Orrida tepeſtas cælū cōtraxit & imbres
Niueſq; d̄ducūt iouē nūc mare nūc ſiluę
Treicio aquilone ſonāt: rapiamus amici
Occaſionē de die dūq; uirent genua
Et decet obducta ſoluat' fronte ſenectus

HORRIDA Tempeſtas. Eandē ſētētiā ſępius repetit. Hortat' eni amicos ne uelint aſſidua cura marceſcere. Sed cū dāt' tēpora quędā ueluti feriata indulgeāt genio. COntraxit. Nō re uera cōtrahitur cęlū: Sed ſic apparet: cū nubibus opplet'. SILVE. triſyllaba hęc dictio eſt per diereſim facta. ET DECET. Nam uiridis ſenectus hęc patitur. Decrepita uero non patietur. Vel poſuit ſenectam pro ea triſtitia: quae in ſenibus eſſe ſolet. OBDVCTA. contracta pp triſtitiam. Vt contra exporge frōtē dicit', i. preſta te lętum;

MEO TORQuato.qa hoc conſule natus é.CAETera. Nam ſapiés eſt prçſtare quç in ſe ſunt.In reliquis a moto,timore diuinum expectare conſilium. ACHemenio.perſico. CYLLenia. Nam a mercurio inuenta é cithara:et Apollini dono data. NOBILis cen. Chironé intelligit preceptoré Achillis.PARVi ſcamandri. Vnum enim fuit ex fluminibus:q̃ pota ab exercitu Xerxis defecerunt. SIMois.fluuius et ipe troadis é:cuius gtũs é ſimoentis. Ergo ſi ſapientiſſimus cétaurus achilli precepit:ut uino apud troiã çgritudiné animi leuaret:qua afficiebat̃: quoniã parcç illum inde redire nõ permittebãt:nos multo magiſ minores çgritudines uino leuabimus.

MOLLIS INERTIA. Excuſat qđ amore impeditus iambos ꝓmiſſos nõ abſoluat. Tutat̃q; ſe exéplo Anacreontis poetç. Ordo uero textus é O cãdide Mçcenas tu occidis me ſçpe rogãdo cur mollis.i. effoeminata inertia diffuderit tantam obliuionem. IMIS.i. internis ſéſibus.VTI.i.uelut ſi arenti:ideſt ſitiente fauce traxerim quaſi auidiſſime biberim pocula lçtea.i.aquas lçteas inducentia ſomnos:ideſt obliuionem. Fauce autem raro in ſingulari utuntur: DEVS DEVS. Congeminatio maioré aſſeuerationé hét. Ergo uetor deo.i.fatis:uel cum deũ dicit:amoré intelligit:et tunc lege diſtinctim:ut dicat deus uetat deus inq̃ tanq̃ inferat non eſſe dubitandum pollentem deum eſſe cupidinem. AD Vmbelicum.q.d.ad centrũ quç eſt finis ſperici corporis. Sed quoniã umbilicus in medio é hũani corporiſ:ꝓ medio capimus quandoq;. ANacreõta. Poeta lyricus fuit anacreon ex iſula tea. BAthyllo: Pueri a ſe amati nomen eſt.

Tu uina torq̃to moue cõſule preſſa meo
Cçtera omitte loq deus hçc fõtaſſe bẽigna
Reducet ĩ ſedẽ uice: nunc & achemenia
Perfundi nardo iuuat & fide cyllenia
Leuare diris pectora ſollicitudinibus
Nobilis ut grãdi cecinit cẽtaurus alũno
Inuicte mortalis dea nate puer tethide
Te manet aſſarici tellus quã frigrida pui
Findũt ſcamãdri fluĩa: lubricus & ſimois
Vnde tibi reditũ certo ſub tegmine pcæ
Rupe: nec mater domũ cerulea te reuehet
Illic omne malũ uino cantuq; leuato
Deformis ægrimoniæ dulcibus eloq̃s:

AD MECENATEM.

// imis
m Ollis inertia cur tantam diffuderit
Obliuionem ſenſibus
Pocula lçteos uti ducentia ſomnos
Arenti fauce traxerim
Candide mçcenas occidis ſæpe rogãdo
Deus deus nam me uetat
Incçptos olim ꝓmiſſum carmẽ iãbos
Ad umbilicum adducere
Nõ aliter ſamio dicũt arſiſſe bathyllo
Anacreonta triũ
Qui pſæpe caua teſtudine fleuit amorẽ

AD PEDEM Non elaboratum.ergo inconditũ:quia amore prohibitus elimare nõ poterat. PVLChrior ignis.helena: Nam oſtendit ꝙ quęq; grauiſſima efficere poſſit. Snia ẽ Tu męcenas ureris:et ignis qui incendit ilion nõ eſt pulchrior tuo igne:ergo ea qua ureris eſt pulchrior helena. Optime aũt ignem poſuit:nã et amori et incendio urbis inſeruit. SORTE Tua.q̃ felicior mea eſt:q eam amo:quę et infimę fortunę eſt:neq; eſt contenta me ſolo. Vt ſit Iuuenalis uera ſnia. Ocius illud extorquebis ut hęc oculo cõtẽta ſit uno.

Non elaboratum ad pedem
Vreris ipſe miſer qđ ſi nõ pulchrior ignis
Accendit obſeſſam ilion
Gaude ſorte tua:me litertina neq; uno
Contenta phirine macerat.

AD NEERAM AMICAM.

n Ox erat:& cælo fulgebat luna ſereno
Inter minora ſydera
Cũ tu magnorum numen læſura deorũ
In uerba iurabas mea
Arctius atq; hedera ꝓcera aſtringit̃ ilex
Lentis adherens brachiis
Dũ pecori lupus:& nautis infeſtus orion
Turbaret hibernum mare.
Intonſosq; agitaret apollis aura capillos
Fore hunc amorem mutuum
O dolitura mea multũ uirtute neęra
Nam ſiquid in flacco uirium eſt
Nõ feret aſſiduas potiori te dare noctes.
Et queret iratus parem
Nec ſemel offenſæ cedet conſtantia formæ
Si certus intrarit dolor
Et tu quicũq; es felicior:atq; meo nume
Supbus incedis malo
Sis pecore & multa diues tellure licebit:

NOX ERAT. Querit̃ ꝙ periurio fidem fregerit. Minaturq; deos ſcelus ulturos. LESura. pp periuriũ. MAGnorum. Scelus auget. IN Mea uerba. Nam iuraſti te facturã quęcunq; ego pręlocutus ſum Sic dicimus milites iurare in uerba conſulis. DOLITura mea uirtute. Nã ero conſtans ex animi robore:et manebo ĩ ſnia ut non amem eam:quae me nõ amat. SIQuid uiri.i. uirilitatis. NOn feret. Non patiet̃ ipſe flaccus. NOCtes aſſiduas. Durum enim eẽ poteſt:ut alium admittas:ſed duriſſimum ut aſſiduo admittas. POTiori. Non quia plus mereat̃:ſed qui ita tu uelis. IRATus.q.p. Quaſi dicat uincet tandẽ ira amorẽ:et queram parẽ.i.eam quę correſpondeat ĩ amore. Sic Virg. Vbi cõiunx priſtinus illi reſpondet curis: equatq; ſicheus amorẽ. COnſtantia.q̃ ẽ in me et pſeuerãtia in ꝓpoſito nõ cedet nõ ſinet ſe uinci. Nã cũ hic mouear iniuria illinc rapiat amor tuę pulchritudinis: Si dolor erit certus.i.ſtabilis Ego pſtabo me cõſtantem in ĩra:et nõ uincar forma:quę iam ſemel offenſa eſt tuo piurio. ET TV.ut p bet nõ ſua culpa:ſed mulieris leuitate diſcidium iterceſſiſſe pdicit riuali idẽ ſibi euẽturũ.

PACTOLVS Fluat tibi. Afferat tibi omnes aureas harenas: quas fert. Eſt enim pactolus fluuius lydię: quē dicunt aureas harenas ferre. Licet igit̃ diues ſis: et adeo doctus: ut etiam pyctagorica oia arcana noris: Sis deniq; pulchrior Nireo: de quo dcũm ē: quãdoq; illa te deſeret: et ut nunc rides me: ſic ego tunc te ridebo. RENati. qa ſe in multis fuiſſe corporibus dicebat: ut nos ſuo loco expreſſimus.

Tibiq; pactolus fluat
Nec te pyctagoræ fallant arcana renati
Formaq; uincas nerea
Heu heu tranſlatos alio / męrebis amores
Aſt ego uiciſſim riſero.

AD ROMANOS.

a Ltera iã atterit̃ bellis ciuilibus ætas
Suis & ipſa roma uiribus ruit
Quã neq; finitimi ualuerũt pdere marſi:
Minacis aut etruſca porſenæ manus
Emula nec uiribus capue nec ſptacus acer
Nouiſq; rebus infidelis allobrox
Nec fera cerulea domuit germania pube
Parẽtibus abominatus hãnibal
Impia pdemus deuoti ſanguinis ætas
Feriſq; rurſus occupabit̃ ſolũ
Barbarus heu cineres iſiſtet uictor: & urbẽ
Eques ſonante uerberabit ungula
Quæq; carẽt uẽtis & ſolibus oſſa quirini
Nefas uideri diſſipabit inſolens // ps
Forte qd expediat cõmuniter aut melior

ALTERA IAM Terit̃. Acerrima inuectiua in ciuile bellũ: quod inceptum a Cęſare atq; Pópeio in hoies ſequẽtis ętatis Octauianum et Brutum ꝑductũ eſt. Aetas autẽ tp̃s ui uẽdi homini a natura datum. MARSI. hoc dicit ꝑpt̃ bellũ ſociale: cuius marſi et peligni in primis auctores fuerunt. PORSenę. hic cluſii in etruria rex fuit: et Tarqnũ roma eiectũ i regnũ ſuo exercitũ reſtituere conatus ē. CAPuę. Nam capuani populus florentiſſimus et cuius ſenatus ſupbiſſimus eſſet ſępe alias et maxime uaſtãte italiam hanibale contra romanos inſurrexerũt SPARTacus. hunc demonſtrauimus belli ſeruilis auctorẽ fuiſſe. ALLobrox. populi ſunt gallię: quorũ legati Ciceroni catilinariã cõiuratiõnẽ patefecerũt. Sed et ipſi ſępe deficiẽdo nõ puũ negociũ populo ro. exhibuerũt. CERVLea. quorũ oculi cerulei et ceſi ſt̃. ABominatus. pp crudelitatẽ et pfidiã. IMPia pdemuſ. Ordo ãt ſic ē Nos ętas ipia deuoti ſãguinis. i. cuius ſãguis deuotus addictusq; cedi uidetur pdemus romã: quã marſi porſenaq; ac reliq quos numeraui pdere nõ potuerunt. RVRSVS. nã ut ante urbẽ cõditã a feris habitabat̃: ſic poſt ipſã dirutã rurſus ab illis habitabit̃. IN Siſtet cineres. Nã iſiſto acc̃o iũgit̃ Virg. Nulli fas caſto ſceleratũ iſiſtere limẽ. Inſto ãt dtũm reqrit. NE Fas uideri. Vel q̄ nõ ſit fas uidre oſſa Romuli i ſepulchro recõdita. Nã apud aꝑſcos nõ ſolũ Romuli q romanę gẽtis auctor eſſet ſed omniũ mortaliũ ſepulchra uiolare nefas erat. Vel dicit diſſipabit oſſa qd̃ ſpectaculum nefas ſit cernere. FORTE QVID Ex. Hortatur ut more phocenſium patriam: quę ſanguine ciuili deuota eſſe uidetur; deſerant: ac nunquam redituri nouas ſibi ſedes parent.

MALIS Laboribus. Nõ ſunt refugiendi labores: ĩ quibus honeſtas utilitas ue appareat Sed mali. i. turpes labores. PHOCeorũ. Pro phocenſiũ: et eſt uerſus ſpondaicus quéad modũ Cornua uelatarũ obuertimus antennarũ. Phocenſes a patrio ſolo diſcedentes éphe ſum nauigarũt: acceptaq; Ariſtarcha itineris duce ex dianę iuſſu: ut latius narrat Strabo ĩ galliã uenerũt: et maſſyliã urbẽ nobiliſſimã cõdiderũt. SEcũda alite. ꝓſpo auſpicio. SED IVRemus ĩ hęc. ſ. uerba: Et deinde ponit uerba: ut nõ antea reuertãť q̃ ſaxa ex imo aquarũ in ſũmo natent. MATina. a Matino dicta ſunt. MIRus amor. Mirandus q̃a nõ ſit naturalis iũgat noua monſtra. ſ. ut tygres patianť iungi ceruis OMNES. qui ſumus ciuitas execrata. COLumba. q̃ cũ timidiſſima auis ſit nunq̃ audebit miluo rapaci ſe credere. CREDula. nõ ſemp ſed tunc credula. LEVis hirc. duo contraria et q̃ amet aequora et q̃ ſit ſine ſuis pilis. EXEcrata. ideſt hoc iureiurando deuota. INOMinata. nullo auſpicio firma. Appellat aũt eã ptẽ populi q̃ ſocordia quadã d̃negat ſe iturã indocili grege. i. brutis ouibus molliorẽ. ARVA Beatę. Fortunatę inſulę ubĩ ſint diuerſi ſcriptores diuerſa tradidere. Saluſtius enĩ illas ĩ occeano eſſe refert: Ad quas Q. Sertoriũ iam uictũ ire uoluiſſe ſcribit. Diodorus autẽ uult eẽ in meridiano occeano Ibique dicit eſſe homines qui ſtatura quattuor cubitos excedant: et oſſa ad formam neruorum flexibilia habeãt: adeoq; robuſti ſint: ut q̃d digytis app̃hẽderit: extorq̃ri nõ poſſit: Pĩlos nõ niſi ĩ capite habere cũ ĩ ſupciliis palpebris et barba nuſq̃ ſint pulchritudine ait õs excellere. Linguã uero duplicatã habere: et uſq; ad radices diuiſã: et eodẽ tp̃re ĩterrogare aliũ et alii reſpondere poſſe: Verſariq; ſemp ſin eq̃noctio:

Malis carere quæritis laboribus
Nulla ſit hac potior ſententia: phoceorũ
Velut ꝓfugit execrata ciuitas
Agros atq; lares ꝓprios habitandaq; fana
Apris reliquit: & rapacibus lupis
Ire pedes quocũq; ferunt: quocũq; p undas
Notus uocabit aut ꝓteruus africus
Sic placet an melius quis hẽt ſuadere? ſecũda
Ratẽ occupare q̃d moramur alite
Sed iuremus ĩ hoc: ſimul imis ſaxa renarint
Vadis leuata ne redire ſit nefas
Heu cõuerſa domũ pigeat dare lĩtea: quãdo
Padus matina lauerit cacumina
In mare ſeu celſus ꝓcurrerit apẽninus
Nouaq; mõſtra iunxerit libidine
Mirus amor iuuet ut tygres ſubſidere ceruis
Adulteret & columba miluo
Credula nec fuluos timeant armẽta leones
Ametq; ſalſa leuis hircus æquora
Hæc & quæ poterũt reditus abſcidere dulces
Eamus oẽs execrata ciuitas
Aut ps indocili melior grege mollis & eſpes
Inominata pprimant cubilia
Vos q̃bus ẽ uirtus / muliebrẽ tollite luctũ
Etruſca preter & uolare littora
Nos manet occeanus circũuagus arũa beata

Et ĩ meridie ſolé nullius rei umbrã facere cũ ſupra capita cõſtitutus ſit. Viuũt ãnos .cccc. terra omnia ſua ſponte ferente. Diſciplinis et maxime aſtrologiȩ incumbunt. Litteras habent uirtute q̃dem uigintiocto: ſed caratheres nõ niſi ſeptem ſunt. Scribũt nõ ex trãſuerſo ut nos: ſed ſuperne deorſum ad rectam lineam. Herba apud eos naſcitur: in qua ſi tedio uitȩ afficiantur in faciem cubant: ac poſt puum ſomnum e uita migrant. Vxores hñt cõmunes: et in cõmune filios nutriunt: illosq; a matribus ſeparant: ne illã cognoſcere aut ab illa cognoſci poſſint. Quin et nup natos auibus alligant: et eos qui ab iis geſtati uolatũ pati poſſunt: enutriũt. Qui ãt nauſeant: eos ueluti et breuiori uita et inualidiori méte futuros abiiciunt. Plinius uero ultra aquiloné eos ponit hãc gétem quam tamé fabuloſis celebratã miraculis dicit: ubi creduntur eſſe cardines mundi: et extremi ſyderũ ãbitus. Regio iis aprica et felici téperie omniq; afflatu noxio carens. Domus iis nemora luciq; et deorũ cultus. Diſcordia atq; omnis egritudo illis ignota é. Morté ex ſatietate uitȩ ineunt ex q̃dã rupe in mare ſaliétes. Alii in p̃ma pte aſiȩ poſuere nõ in europa. Alii medios fecere int̃ utrũq; ſolé antipodũ occaſũ exoriétéq; noſtrũ. Q̃d fieri nullo mõ põt cõſtare tam uaſto mari interueniéte. Qui alibi q̃ i ſemeſtri luce cõſtituere eos ſerere matutinis meridie metere: occidéte ſole fȩtus arborũ d̃cerpe. Noctu i ſpecu cõdi tradidere. Nec dubitãdũ d̃ hac géte: cũ tot auctores tradãt frugũ p̃mitias ſolitos delũ mittere apollini: quem p̃cipue colũt. Virgines ferebãt hoſpitiis gentiũ p annos aliquot uenerabiles: donec uiolata fide ĩ p̃ximis accolarũ finibus deponere ſacra ea inſtituere: hiq; ad conterminos deferre atq; ita delũ uſq;: mox et hoc ipſũ exoleuit. TRAMES. oliuarũ é caulis. SVamq; p. f. Oſtédit ſine arte omnia naſci. Contra aũt illud eſt. Mirat̃q; nouas frõdes et nõ ſua poma. AQVOSVS EVRVS. Sententia eſt: ut neq; pluuiis neque ſiccitate laboret terra. REGE C. i. ioue qui pro aere capitur. NON HVC. huiuſcemodi regionem neque argonautȩ petierunt: qui auaritiae cauſa aureum uellus petebant. Neque Medea quae propter libidiné patrem prodidit. SYDonii. foenices qui ſocii Cadmi ad inquirendam europam fuerunt;

Petamus arua diuites / & inſulas
Reddit ubi cererẽ tellus inarata quotãnis
Et impotata floret uſq; uinea
Germinat & nunq̃ fallentis termes oliuæ
Suamq; pulla ficus ornat arborẽ
Mella caua manant ex ilice: mõtibus altis
Leuis crepante lympha deſilit pede
Illic iniuſſæ ueniunt ad mulctra capellæ
Refertq; tenta grex amicus ubera
Nec ueſpertinus circũ gemit urſus ouile
Nec intumeſcit alta uiperis humus
Pluraq; felices mirabimur ut neq; largis
Aquoſus eurus arua radat imbribus
Pinguia nec ſiccis urantur ſemĩa glebis
Vtrunq; rege tempante cælitum
Nõ hũc argoo cõtendit remige pinus
Neq; impudica colchis intulit pedẽ
Nõ hũc ſydonii torſerunt cornua nautæ
Laborioſa nec cohors ulyxei
Nulla nocẽt pecori cõragia / nullius aſtri
Gregẽ æſtuoſa torret impotentia

IVPPITER.iccirco a nullis nauigantibus petita eſt hęc regio:qa iuppiter illam piis ſolum hominibus habitandum ab aliis gentibus ſecreuit.

IAM IAM EFFicaci. In eandē canidiā inuehit̃:in quā ēt hactenus inuectus fuerat: Sed illā ibi ueneficii apte dānat. Hic uero ironice idē exeq̃t̃. Ironia aūt ſi ſuo loco adhibet̃ grauitatē orōni et indignationē affert. DO MANus.fateor me uictū: Tranſlatio a milite q̃ ſe hoſti ueluti uictū dedēs manus ligādas porrigit. REGna ꝓſer.Orat p numia magicę artis. MOVenda.laceſcenda. LIBRos.aut ipſius:aut canidię:ſi ipſius ait carminū ualētium.ſ.ſuis precibus. Si canidię ualentiū.ſ.pp magicā artē Sic et Virg. Carmia uel cęlo poſſūt deducere lunā. VOCibus. Tuis carminibus. SACris.ambigue dictū ut ſolēt q̃ ironice locūt̃: Nā pōt intelligi ſacris cōſecratis iā dictis numinibus: Vel ſacris.i.ſua diritate execrādiſ. TVRbinē. Quo i magica arte mētē meā obligaſti: Nā turbine q̃ gręce rhombus dicit̃:utebant̃ in magiciſ. Vnde theocritus in pharmaceutria χωσ δινειθοδε ρομβοσ οχαλκεοσ εξ αφροδιτησ ωσ κεινοσ δινειτο ϖοθα μετερησιν θυρησιν. Id eni eſt Vt uertit̃ iſte turbo aeneus ex uenere: ſic ille uertat̃ ad nrās ianuas. TELephus. Telephū miſorū regē ad troiā euntes gręci troianū putātes bello laceſſerūt. Telephus ſingulari certamiē ab Achille uictus et uulneratus eſt. Inde errore cognito et fcā pace achilles uulnus regis eadem aſta repetens ſanauit. Quod iccirco fingunt:qa erugine ferri aſtę affixi uulnus curauit. NEPotē nereiū. Nā thetis eius mater nerei filia fuit. ADDICTum.ab achille qui eius cadauer reddere nolebat. HOMICidam. hominū interfectorem.q.d.bellicoſum. Expreſſit eni quod gręce ανδριφοντησ appellat̃.RELictis m̄i.De ꝑamo q̃ duce mercurio ad achillis tētoriū deuenit dictū iā ē. PEruicacis.obſtinati i ſnia. Peruicax.n̄.is dicit̃:q̃ i cōtētiōe uſq; ad puincendum perſeuerat. ACHillei.Dtūs gręcus eſt p diereſim ꝓlatus et ꝓ genitiuo poſitus.

Iuppiter illa pię ſecreuit littora genti
Vt inquinauit ære tempus aureū
Aere dehinc ferro durauit ſæcula:quorū
Piis ſecunda uate me datur fuga.

DE VENEFICIIS CANIDIAE.

i Am iam efficaci do manus ſcientiæ
Supplex:& oro per regna ꝓſerpinæ
Per & dianæ nō mouenda numina
Per atq; libros carminū ualentium
Refixa cælo deuocare ſydera
Canidia parce uocibus tandem ſacris
Citemq; retro ſolue turbinem
Mouit nepotem telephus nereium
In quem ſuperbus ordinauit agmina
Miſorum & in quem tela acuta torſerat
Luxere matres iliæ addictū feris
Alitibus / canibus homicidam hectorē
Poſtq̃ relictis męnibus rex ꝓcidit
Heu peruicacis ad pedes achillei

SETOSA Remiges ulyxei. ꝓ ulyxis exuerunt ſetoſa membra duris pellibus .i. depoſuere ferinū et ſetis ueſtitum corpus :i quod illos cyrces cōuerterat uolente .i. cōcedente cyrce iam ab ulyxe placata. Ergo et achilles a pamo et cyrce ab ulyxe placari potuit. MENS ET Sonus relatus. Nā cū illa ſocios ulyxis in priſtina corpora reſtituiſſet: reſtituta eſt ēt pſtina rō et oratio. NOTus honor. Humana facies qua nulla alia honoratior ē. DEDi ſatis pęnarum. Solui penas. AMATa enim. Ironia eadē eſt p ambiguitatę: Nam dū uidetꝰ oſtēdere illā a multis amari intelligit auariſſimā mulierē ſordidis hominibus lucri cā ſubcubuiſſe. FVGit iuuentas. Dicit hęc amiſiſſe pp illius ueneficia. VERecundus: rubens. OSSA. nō carnes quę tabuerant. PELLE. ꝓ cute dixit: q̄ inſtar pellis durior ſit effecta. ALBus. canus āte tpūs fcūs ODORibus. Nā unguenta ueneficiis delibuta q̄ illū ſenē redderēt miſiſſe cōqritꝰ. NVllum ociū. Quia ſemp urgent me tua ueneficia. VRGet d.n Ergo nec noctu neq; interdiu reſpirare licet. TEnta ſpiritu. Oſtendit crebra ſuſpiria et hanelitus exuberantiā: q̄bus rebus amātes uexari ſolēt. COGOR. ipſe expiētia impellor PECTus negatū. pectus qđ tuo amori cōcedere nolui. INCrepare. quaſi diſrūpi. CArmina .i. pp carmia et incātationes. SABella. marſica: nā ſabelli uicini ſtꝰ marſis: ut ē ſidonia dido ꝓ tyria. NENia. ꝓ incātatiōe poſuit: qua in miſeriā mortēq; hoies idu cūtꝰ: unde funebris ut nenia ē dici pōt. O Mare. Oportune iterpoſita exclamatio ad ſcelus canidię et miſerias ſuas augendas. De Neſſi autem cruore: et de ardente Hercule dictum eſt. Dictū ēt de gigantibus ſub ętna ardentibus. COLCHicis .i. uehementiſſimis: ut in colchis. Inuidioſe autem illam non ueneficiorū artificē: ſed officinā nominat. QVE FINis. qs terminus iſtis malis .i. quoad me cruciabis. STIPENDIVM. appellat ſtipendium quaſi uectigal pęnas quas ab illo ipſa exigit: quas etiam ſi pecuniarias eſſe uelit pollicetur ſe daturū centū iuuēcos; ut tanq̄

Setoſa duris exuere pellibus
Laborioſi remiges ulyxei
Volente cyrce mēbra: tum mēs: & ſonus
Relapſus atq; notus in uultus honor
Dedi ſatis ſuperq; pęnarū tibi
Amata nautis multū & inſtitoribus
Fugit iuuentas & uerecūdus color
Reliquit oſſa pellē amicta lutidā
Tuis capillus albus eſt odoribus
Nullū a labore me reclinat ocium
Vrget diē nox & dies noctem: neq; eſt
Leuare tenta ſpiritu precordia
Ego negatum uincor ut credā miſer
Sabella pectus increpare carmina
Caputq; marſa diſſilire nenia
Quid amplius uis / o mare & terra ardeo
Quantū neq; atro delibutus hercules
Neſſi cruore nec ſicana feruida
Vrēns in ætna flama / tu donec cinis
Iniurioſis aridus uentis ferar
Cales uenenis officina colchicis
Quæ finis ? aut quod me manet ſtipēdiū
Effare / iuſſas cū fide pęnas luam

numen tali ſacrificio:q̄ hecatombe appellať:illam placet. EXPiare.purgare a delicto. SI VE Mendaci. Pollicet̃ ſuas laudes uerſibus lyricis ſcribere et canere:q̃uis in muliere ſce leſtiſſima falſę oio ſint futurę. MENDaci. Dat citharę quod ē hois: Nā iam ironia remota apte inuehiť. Deinde demōſtrat q̄ falſo dicturus ſit. IN Famis. Oſtendit exēplo i quo non pua auctoritas ſit deberi illā flecti:ſi palinodiam de illa cecinerit:cū caſtorē ac pollucē Steſichorus placauerit. Scripſerat eni hic poeta inuectiuā in helenā:qua cōcitati eius frēs luminibus eū puarunt. Sed cū palinodiā ceciniſſet:uiſum recipe meruit. VATI. Steſichoro. O NEc p. Vrbaniſſima ironia:fingit.n.negaret quod affirmat. OBSOLeta. quaſi marceſcens:proprie obſoleta res diciť:q̄ uetuſtate attrita ex uſu remota ſit:neqꝫ ē a ſoleo: ſed ab oleo:ut ait priſcianus. Puto qa res uetuſtate attritę ſuū odorē iā amiſerint. PRVDens. quaſi artifex ueneficii: quod pſępe in ſepulchris exerceť. PAVPERVM. quia magis īpune licet inde illa uiolare:aut cineres abducere. NOVEmdiales pul.i.ſepultos cineres: Nā nona die defuncto inferias parentaliaqꝫ parabāt Virgil. Pręterea ſi nona dies mortalibus almū. Aurora extulerit. Sic et nona die a ſuo ortu pueri aqua et igni luſtrabanť:illisqꝫ nomē īponebať. HOSpitale. mite et hūanū ſine ulla efferitate:et amori nō odio patēs. Cōtra dixit Siue facturus p ihoſpitalē caucaſū. PVRę. a ſcelere. PACTVMeius. q filiū illi ex pacto ddederat: Nā exiſtimabať Canidia ſuppoſuiſſe ſibi filiū:nō peperiſſe. Et qa nō cōcipiebat:cū uentre quodamodo pepigiſſe uidebať:ut ſupponeret. Nam filiū hēre fęcūditatis ſimulatiōe cupiebat. VTCunqꝫ fortis exilis puerpa. q.d. utcunqꝫ fortis es ſiue paris ſiue nō paris Exilis.i.uincea puella es.

Paratus expiare ſeu popoſceris
Centum iuuencos ſiue mendaci lyra
Voles ſonari:tu pudica:tu proba
Perambulabis aſtra ſydus aureū
Infamis helenæ caſtor offenſus uice
Fraterqꝫ magni caſtoris uicti prece
Adempta uati reddidere lumina
Et tu potes:nā ſolue me dementia
O nec paternis obſoleta ſordibus
Neqꝫ in ſepulchris pauperū prudēs anus
Nouemdiales diſſipare pulueres
Tibi hoſpitale pectus & puræ manus
Tuusqꝫ uenter pactumeius:& tuo
Cruore rubros obſtetrix pannos lauit
Vtcunqꝫ fortis exilis puerpera.

CANIDIAM INDVCIT LOQVENTEM

q Vid obſeratis auribus fūdis preces?
Nō ſaxa nudis ſurdiora nauitis
Neptunnus alto tundit hibernus ſalo.

QVID OBSERATIS. Negat Canidia:quam loquētē inducit:ſe poetę reconciliari poſſe ullis pcibus:quoniā ſua ueneficia diuulgauerit. NEPtunnus hibernus.i.mare tēpeſtuoſum:ut hiems p tēpeſtate poniť. VT Tu riſeris.i.deriſeris; Interrogantis ē.q.d.pa

tiar ne ut tu inultus.i.impunitus riſeris. COCytia. magica q̃ cocyto.i.inferno ſacra ſũt: nã cocytus fluuius ẽ inferni. VVLGata.a te.i.riſeris quod uulgaueris. Hęc ãt cocytia ſũt ſacrũ liberi cupidinis.i.quo hũanę mẽtes i amorẽ ducũtur:q deus nulli ſeruit:oẽs ãt dii illi ſeruiũt. PONTifex.i.quẽ ego meis ſacris pfeci:et põtificẽ in illis inſtitui:tu ãt tuę fidei cõmiſſa uulgaſti:ut ſit maior ira φ ipe arcana pdiderit. EXQuilini.i.extra exqlinã portã ubi multa erãt ſepulchra celebrati. IMPune.ut. VRBem.et hic intellige patiar ne. MEO Nomine.ſ.diuulgando hęc ſacra. QVid p. nã dũ cupis alienis ueneficiis a meis liberari conducis anus ueneficas:ſed nihil pficies: Nec poteris te ueneno pdere:dũ cupis morte has miſerias effugere. TOXicum. Venenũ ex taxo arbore ut nõnulli putãt. VT Suppetas.i.ut ſufficias uiuẽdo. NOVis.quos ego quotidie nouos parabo Volo te longã pducere uitã:ut longo te tẽpore macerẽ. OPTat. exẽplis iſtorũ quorũ fabulę narratę ſũt:oſtẽdit φ fruſtra requiẽ morte cupiet: Nã neq; ex alto te pcipitare poteriſ:neq; ferro pectus tranſfodere :neq; laqo gucturfrangere. VECtabor. Sũmã ſupbiã ſuo artificio freta oſtẽdit. AN QVAE.a maiori locus eſt:ut q̃ imagines cęreas tãq̃ uiuas moueri ipellat:et cęlo lunã auocet:et i iã cremata corpora uitam reuocet:et amores pellat:ſiue inducat multo magis ſua arte illũ uexare poſſit. VT Noſti.q.d.nõ fingo q̃ tu noſti. TEMPerare poculũ. Vel dicit modũ iponere poculũ:qđ amorẽ iduxit:q̃ſi imminuere illius uim ut amor diſcedat. Vel temp.p.i.ita admiſcere ea q̃ i poculo opus ſunt:ut ad amorẽ incitandũ efficaciſſimum ſit.

Inultus & tu riſeris cocytia
Vulgata ſacrũ liberi cupidinis:
Et exquilini pontifex ueneficii
Impune ut urbẽ noĩe impleris meo.
Quid proderit ditaſſe pelignas anus
Velocius ue miſcuiſſe toxicum?
Sed tardiora fata te uotis manent?
Ingrata miſero uita ducenda ẽ in hoc:
Nouis ut uſq; ſuppetas doloribus?
Optat quietẽ pelopis infidus pater
Egens benignæ tantalus ſemper dapis
Optat pmetheus obligatus aliti
Optat ſuperno collocare ſiſyphus
In mõte ſaxũ.ſed uetant leges iouis.
Voles modo altis deſilire turribus
Modo enſe pectus norico recludere.
Fruſtraq; uincla gutturi innectes tuo:
Faſtidioſa triſte ægrimonia.
Vectabor humeris tũc ego inimicis eques
Meæq; terra cedet inſolentiæ.
An quæ mouere cæreas imagines:
Vt ipſe noſti curioſus & polo
Deripere lunã uocibus poſſim meis.
Poſſim crematos exitare mortuos:
Deſyderiq; temptare poculum.
Plorem artis in te nihil habentis exitũ.

Hębe ſiluarũq; potẽs diana. Carmen ſęculare ſane inter lyrica carmina referri põt: Nulla eni re ab illis differt: Sed iccirco ſęculare appellat: quoniã ut diebus ſęcularibus caneret a poeta inſtitutũ eſt. Huius aũt hymni duplex deuotio erat. Nã apollinares ludi aliquando ꝓ ſedãdã peſte et auertendo bello fiebant: eorũq; tempus incertum erat: cũ ex aduentu iſtorum malorũ pẽderet. Aliquando celebrabãt certo nume ro annorũ.i.cẽteno decimo anno. Dicebantur ãt ſeculares a ſęculo: quod centũ annorum ſpatiũ apud latinos cõtinebat: Nam etruſci certũ illi nũerũ ãnorũ nõ dabãt: ſed ã mõſtro ad aliud monſtrũ durare uole bant. Ergo ludi ſęculares cele brabrãt cẽteſimo decĩo quoq; anno in capitolio a pueris et a uirginibus tribus cõtinuatis diebus ac noctibus. Feſtus ãt ait ꝙ ludi ſęculares poſt cẽtũ annos celebrabãt: qa ĩ tot an nos ſęculũ extendi putabant. Sacrificabãt apollini bouẽ al bũ. Dianę uero capras albas. Neq; imerito tẽpora numera turi appollinẽ et dianã.i.ſolẽ et lunã inuocant: quorũ curſu tẽpora cõſtant. O PHębe et diana lucidũ decus cęli. Quo niã alter diurnũ altera noctur nũ lumen preberet: et ipſe ſol rector et moderator ẽ luminũ reliquorũ et cor caeli et mens mũdi dicit. Ad ſolẽ oĩa deorũ et ad lunã omniũ dearũ noĩare ferunt. Quapp Maro ſolem lunamq; ĩ re ruſtica inuocaturus iis nominibus qbus eorũ uis qua fruges arboresq; ui gẽt uſus ẽ. Ait enĩ Vos o clariſſima mundi Lumina labentem cęlo qui ducitis annum Li ber: et alma ceres. O COLendi et culti. Hactenus exordiũ fuit: In quo beniuolentiã a ꝑ ſona ipſorũ deorũ captauit: dũ maieſtatẽ numinis ampliuicat: et a pſona ciuiũ romanorũ: quos et fuiſſe et futuros ĩ deos religioſos oſtendit. TEMPore ſacro. Diebus ſęcularibus ueſtro numini cõſecratis. DATE. nã quoniã dieſtis facilis fit petitia. quoniã ãt et religio ſe et eo die q nobis facer ẽ: petimus: iure dandũ uidet. QVod ſibyllini. Nõ enĩ ſolũ die ti bi ſacro petimus: Sed iccirco ſacro qd ſibylla mulier a te edocta et tuo numĩe plena pcepit ut ĩ ſupioribus ꝓlixius expſſimus. QVOD. ꝓ quia. LETAS. bene uolentes: ut in ſacris decet. Si autem lectas: ideſt electas: oſtenditur non temere ſed cum ratione eſſe inſtitutas Sic Virg. Lectosq; ſacrabo alma uiros. SEPtem colles. Romam quę ſuo ambitu ſeptem cingit colles: Quirinalem: uiminalem: exquilias: celium: auentinum: palatium: et Capi tolium. ALME. ab alendo: Sole enim omnia ueniunt: et aluntur. PRONVS. tuo ortu. CAELAS. occaſu. NITIDO CVRRV. nam in quadrigis caelum obire fingitur.

Q. HORATII FLACCI CARMEN SE CVLARE.

P Hoebe ſiluarũq; petẽs diana:
Lucidũ cæli decus / ó colendi
Semp & culti date: quæ precamur
Tempore ſacro:
Quo ſibyllini monuere uerſus:
Virgines lectas pueroſq; caſtos
Diis quibus ſeptem placuere colles
Dicere carmen.
Alme ſol curru nitido diem qui

ALIVS. nã et orientalẽ et occidẽtalẽ dicimus ſolẽ. ET IDem: q̃a tamẽ idẽ eſt. POSSis. optantis ẽ: Neq; precat᷑: ut minuatur ſua uis: ex eo ꝙ nil poſſit uidere maius roma: ſed cu pit augeri et tantũ fieri: ut nihil in hoc inferiori mũdo maius ſit. Hęc ergo petitio eſt. HILIThya. diana. Alii enĩ a loco ſic dictam putãt. Alii q̃a a mulieribus parturiẽtibus placet᷑ Nã ιλασκω placo ſignificat. LVCina. q̃a exitũ in lucẽ infantibus prębet. Hinc. n. mulieres ꝑturientes illã inuocantes clamãt Iuno lucina fer opẽ. Serua me obſecro. GENITalis. q̃a oĩs plantandi uis et augẽdi a luna eſt: ut ſciendi et opinandi a ſole. SVPer iugã dis. i. deiugandis: hoc ẽ in matrimonio collocãdis. DECies undenos. Centum et decem. TER Die. ut ſit ter in ternis diebus. VERACes. nã quę a fato ſunt: neceſſaria ſunt. Ergo ueraces: ut ſtabilis terminus rerũ ſeruet: q̃d dcũm eſt. IVNGITe fata bona. pactis efficite: ut q̃ in futuro fata imminent: bona ſint. DONET. ꝑpea donet: q̃a tellus ſit fertilis. AQVAE SALubres et iouis aurę. i. aeris: Iccirco dixit: q̃a ex humore et calore ita tẽpato: ut aer ẽ: oĩa gignunt᷑ et alũt᷑. CONDito mitis p. q. t. Solis triplex ẽ ꝑtãs ſecũdũ Porphyriũ. Et ſol apud ſuperos. Liber pater in terris. Et apollo apud inferos. Inde eius ſimulachrum hẽt tria inſignia: Lyrã ad ſimilitudinẽ celeſtis harmonię: nã ex cõtẽpato eius calore oĩa ꝓueniũt. Itẽ ſagittas q̃bus noxius indicat᷑. Nã ex nimio calore peſtẽ idũcit et inde apollo απο του πολλιον quod perd̃re ſignificat dicitur: ꝓptereaq; homerus illum et medicinę ſimul et peſtilentię deũ idũcit. Habet et gryphon: quod aĩal terrenũ eſt. Ergo optat poeta: ut recondat ſagittas. i. ne ueiat noxius ſed ſaluber. BICORNIS. duo enim cornua lunę ſunt.

Promis & cælas: aliusq; & idem
Naſceris: poſſis nihil urbe roma
Viſere maius.
Rite maturos aperire partus
Lenis hilithya tuere matres
Siue tu lucina probas uocari
Seu genitalis.
Diua ꝓducas ſobolẽ patrũq;
Proſperes decreta ſuper iugandis
Fęminis prolisq; nouæ feraci
Lege marita.
Certus undenos decies per annos
Orbis ut cantus referatq; ludos
Ter die claro totidemq; grata
Nocte frequentes.
Vosq; ueraces cecinisse parcæ
Quod ſemel dictum eſt ſtabiliſq; rerũ
Terminus ſeruet bona iam peractis
Iungite fata.
Fertilis frugum pecorisq; tellus
Spicea donet cererem corona.
Nutriant fętus: & aquæ ſalubres:
Et iouis auræ.
Condito mitis placidusq; telo
Supplices audi pueros apollo.
Syderum regina bicornis audi
Luna puellas:

ROMA Si u.e.o. Nam Virg. apollinem troianis fauentem inducit. Vnde phębe grauis troię ſemper miſerate labores. Dardana qui paridis direſti tela Corpus in ęacide. SINE Fraude ſupſtes. Quia nõ ꝑditiõe meruit a gręcis dimitti. Sed ueneris auxilio liberatus ẽ. PLVRa relictiſ. Nã maius fuit imperiũ romanũ q̃ troianũ. DII. optime iuuentuti bonos mores rogat: Quia et publice et ꝑuatim multa ſint munera obituri. Senibus aũt quaſi iam omniũ munerũ genere defũctis quietem precat̃. REM. imperiũ. PRolem. ut populus numeroſus ſit. Hoc publice: Priuatim ãt rẽ opes: et ꝓlẽ filios: quos ĩ ſuis opibus relinquãt. DECus. Oia ad maieſtatẽ populi augẽdã ꝑtinẽt. QVAE. gens rom. ALBis. Nã eo colore hoſtias parabat: SANGuis. Appoſitio ẽ: ergo q̃ gẽs ſanguis. i. genus anchiſę et ueneris: ex quibus eſt ęneas auctor romanę ſtirpis. IMperet. Rẽ iuſtã petit. ſ. ut ĩpet in hoſtẽ bellantẽ quaſi bellũ ex ſuꝑbia inferẽtẽ. PRior. melior quaſi uictor et ĩpet ĩ iacẽtẽ. i. in eos q cedũt lenis. i. utẽs lenitate. Sic Virgil. Tu regere ĩpio populos romane memẽto Hę tibi erãt artes pacisq; ĩponere moreſ. Parcere ſubiectis et debellare ſuꝑbos. RESponſa. Ab auguſto amicitiã petũt tanq̃ a deo. De legatiõe ãt parthorũ et indorũ diximus. FIDes. Has oẽs uirtutes quae bellis ciuilibus ex urbe fugatę erãt: pace ab octauiano ꝓcurata redire dicit: Sed de copia cornu quere in ſuperioribus. AVGVR. q a Ioue uaticinatiõnẽ hẽt Virgil. Quę phębo pater omnipotẽs mihi phębus apollo ꝓdixit. SALutari arte. Nã medicinę auctor habetur. Ouid. Inuẽtũ medicinę meũ eſt;: Opiferq; p orbẽ dicor: et herbarũ ſubiecta potentia nobis. Ordo ẽ: phębus augur: et cętera: ꝓroget alterũ. i. uẽturũ luſtrũ in ęuũ ſemp melius. i.

Roma ſi ueſtrum eſt opus iliæq;
Littus ethruſcum tenuere turmæ
Iuſſa pars mutare lares & urbes
Soſpite curſu:
Cui per ardentem ſine fraude troiam
Caſtus æneas patriæ ſuperſtes
Liberum muniuit iter daturus
Plura relictis.
Dii probos mores docili iuuentæ
Dii ſenectuti placidæ quietem:
Romulæ genti dare remq; prolemq;
Et decus omne.
Quæq; uos bobus ueneratur albis
Clarus anchiſæ ueneriſq; ſanguis
Imperet belante prior iacentẽ
Lenis in hoſtem.
Iam mari terraq; manus potentes
Medus albanasq;. timet ſecures
Iam ſcythæ reſponſa petunt ſuperbi
Nuper & indi.
Iam fides & pax & honor pudorq;
Priſcus: & neglecta redire uirtus
Audet: apparetq; beata pleno
Copia cornu.
Augur & fulgente decorus arcu
Phębus: acceptusq; nouem camœnis
Qui ſalutari leuat arte feſtos

in ſuccedentia luſtra: q̃ ęuū faciūt: et ſint ſemp meliora. Poſuit āt luſtrū ꝓ ſęculo: q̄a et in eo. S I Pa.i. ſi fauet arcibus palatinis: ut ſit ps hęc ꝓ tota roma. QVIN Decim uirorum. Numerū uariū decē uirorū in ſupioribus diximus. Diana āt in auentinū tēplū habebat. Propert. Phillis auētinę q̄dā ē uicina dianę. Itē arā Iouis elicii: et arā herculis: Et tēplū libertatis a Gracco de mulctatitia pecunia militū in ſecūdo bello punico fcūm. Aderāt aquęductus et ſpelunca Caci.

Corporis artus.
Si palatinas uidet equus arces
Remq; romanā: latiumq; felix
Alterum in luſtrum melius q; ſemper
Prorogeт æuum.
Quæq; auentinū tenet algidumq;
Quindecim diana preces uirorū
Curet & uotis puerorū amicas
Applicet aures.
Hæc iouem ſentire deos q; cunctos
Spem bonam certamq; domū reporto
Doctus & phębi chorus dianæ
Dicere laudes.

CARMINIS SECVLARIS FINIS.

Q. HORATII FLACCI DE ARTE POETICA AD PISONES.

PERMagna res ē Illuſtriſſime Guido Feltrane poeticā artē ꝓ dignitate cōplecti: Cū huiuſce modi ingeniū oporteat eē poetis: ſi mō eo ſe dignos nomie exhibere uolunt: ut oi hūanitate ſub ſe relicta: altiora petāt: et ſe inter deū hominēq; medios ꝑſtent. Facit hō ex materia q̄cq̄d facit. Deus ex nihilo creat. At poeta etſi nō oio ex nihilo aliq̄d ꝑſtet: tamē diuino furore afflatus ea elegāti carmine fingit: ut grādia q̄dā: et penitus admiranda ſuis figmentis pene ex nihilo ꝓducere uideat᷑. Quapp ſi altius q̄d poetica ſit: repetemus: ſi q̃ ꝑſca q̃ uetuſta eius origo appareat: ſi quanta: ſi q̃ uaria: ſi q̃ diuina in illis doctrina ſit deꝑhendatur id profecto cognoſcemus quod grauiſſimorum quoque phōrum conſenſu comprobatū ē: nullū eē ſcriptorū genus q aut magnitudine eloquentię aut diuinitate ſapientię aliquo unq̃ tempore pares poetis fuerint. Quā q̄dē rē Ariſtotelem illū peripateticorū ꝑncipē cui multi ꝑmas oīo ptes ī phīa tribuunt: Nullus aut̄ poſt Platonē ſecūdas denegat: inductū fuiſſe opinor: ut et eoſdē apud ꝑſcos theologos poetaſq; fuiſſe teſtatus ſit: et ipſe de facultate poetica duos: de poetis autem tres libros elegantiſſime ſcripſerit. Plato autem ut eſt ingenio ad cuncta diuino poeticam nullā ex iis eē uult: quas propter illarum excellentiam liberales nominarunt: in quarum ſingulis ſiquis excelluit: etiam ſi in reliquis non laborarit: in ſumma ſemper auctoritate habitus ē. Verum rem eē multo illis diuiniorē quę illas omnes amplectens uariiſq; numeris colligata: diſtinctiſq; pedibus circūſcripta: ac uariis deniq; luminibus uariiſq; floribus illuſtrata quęcūq; hactenus homines fecerint: quęcunq; egerint: quęcūq; cognouerint: ac ingenii diuinitate cōtēplati fuerit admirādis figmētis exornat; et ne niſi allegoriis a nobiſ pceptis itelligi poſſint

in diuerſas oio ſpés traducit. Nā cū oſtendat ſe aliud q̄ppiam lóge humilius ignobiliuſq̄
narrare aut fabellā ad ocioſas aures oblectandas canere túc res oio ęgregias et a diuinita
tis fóte exhauſtas occultius ſcribit. In q̄bus a p̄ncipio deceptus auditor: ubi paulo poſt ſuū
errorē recognouit nó ſolū in maximarū rerū cognitionē: quas paulo ante diuino uelamie
inuolutas minime norat: túc demū uenit. Verū etiam mira quadā ex huiuſcemodi figmen
to uoluptate ꝑfundit̄. Quā q̄dē diſciplinā ſiquis humanā potius q̄ diuinā putauerit: hinc
unusquiſq; doctus infra homi
nē oio reponet. Verū ut breui
ter et ex platonicorū ſnia q̄tū
reliquas antecedat diſciplinas
eo maxie diligētius inueſtigā
ti patet: quoniā reliquę artes q̄
ab hūani ingenii excellentia

h VMano capiti ceruicē pictor eq̄nā
Iūgere ſi uelit: & uarias iducere plu
mas

ꝑficiſcūt̄: ſola poetica diuino furore ꝑcipitur. Quod et diuinus Plato i eo libro q̄ Ion ſcri
bit̄: tribus indicat ſignis: Quorū p̄mū ē cęteros hoies nullā artē aſſeq̄ poſſe: niſi et diu cir
ca illā inſudauerint: et p̄ceptorē ſibi adhibuerint: Veros āt uates: quos ipſe Orpheū: Ho
merū: Heſiodū: pyndarūq; in ſuis poematibus plurima ſigna ſpargūt omniū pene doctri
narū: q̄bus illas ꝑcepiſſe facile oſtēdūt. Secūdū uero ſignū id erit: q̄d poetę furore afflati
res ói admiratióe atq; ſtupore dignas ſępe canūt: q̄s deinde abeūte furore uix ipi itelligūt
ueluti ſi nó ipi ꝓnūtiauerit: Sed deus illorū ore ꝓlocutus ſit. Tertiū poſtremo ſignū mini
me cótēnēdū: q̄d neq; nat̄a prudētiores: neq; lógis aſſiduiſq; ſtudiis doctiores ii ſūt: quos
optimos uates uidemus: Sed eos ſolū quos diuinus furor excitauerit: ut idē plato d̄ Ione:
tynnicoq; atq; heſiodo ſcribit. Nullus ergo admirari debet: ſi poetarū origo uetuſtiſſima ē
cū deus ipſe ſtatim pene a códito mūdo ſua myſteria p poetas deſcribi uoluerit. Quod et
i inuictiſſimo illo duce moyſe et in Idumeo iob: In dauid patre: filioq; ſolomone: In iſaia
ac pleriſq; aliis hebreis manifeſto deprendimus: quorū ſcripta uerſibus in patria lingua
cóſtant. Et quoniā in falſa quoq; religione: ut oſtendit Auguſtinus: religioſos miſeratus ē
deus: Videmus et apollineę pithię: et ſibyllarū: et aliorū uatū oracula uerſibus edita fuiſſe
Vnde et pithia carmina extant. Sed poetica facultate in iis dialogis ſcripſimus: quos ſub
nomine illuſtriſſimi parentis tui faltri federici in uirgiliū edidimus. Quapp q̄cquid i hoc
artificio explicando poſſumus: tu inde ꝓ tuo arbitrio hauries: tibiq; perſuadebis: cum pa
ternorū ſtudiorū emulus eſſe cupias ad te honeſtandū omniq; dignitate augendū i p̄mis
ptinere: ut poetarum ingenia ac uires cognoſcendas te totum conuertas: Et quę ab Hora
tio noſtro de poetica dicuntur: diligenter auertas. Nam et ingenium erudire: et conſilium
augere: et ad ornate dicendum: et recte uiuendū poetarū cognitio plurimū cóferet.

HVMANO CAPITI Ceruicem pictor equinā. Quoniam in poemate ſcribūdo in
uentio diſpoſitioq; atq; elocutio in p̄mis inueſtiganda ē: ſtatim a principio quę ad inuētio
nem diſpoſtionemq; ſpectant exequitur: Nam hęc tempore priora q̄ elocutio ſunt. Pręte
rea elocutionis pręcepta communia pene cum oratore habet poeta: et a rhetoribus facile
illa mutuari poteſt. Eſt enim: ut Ciceroni quoq; placere uideo: finitimus oratori poeta: nu
meris aſtrictior paulo. Verborum autem licentia liberior: multis uero ornandi generibus
ſocius: ac pene par. Cum igitur illa a rhetoribus facile mutuetur in eo pręcipue uerſatur
Horatius: ut quae in inuentione diſpoſitioneque operis conſiſtant: diligenter admoneat:
cum tota pene res artificio pendeat ita tamen ut elocutionem perſępe admiſceat. Qua
propter primum de operis inequalitate differens preceptum de diſpoſitione et conueni
entia rerum loquitur. Scribitque ad Piſones patrem filiosque: uel ad duos fratres.

Precipit igit̃ cũ multa a poeta frangenda ſint:ne pugnãtia inter ſe aut nullo pacto quadrã tia cõiungat. Nam cũ ois ars naturã imitet̃:ita irridebitur poeta:ſi monſtruoſa deſcribat: ut rideret̃ pictor:ſi equi ceruicẽ capiti hũano ſubdat:et ipſi ceruici equinę corpus ex uariis auibus ita appingat:ut ultima mẽbra piſciũ ſint. COLLatis.in idẽ corpus inductis. VNDIq;.i.ab omnibus quę dixit aialibus: Nã hoc faciẽs corpus pulchrę mulieris quod ĩ capite apparuit:in turpẽ piſcem deſinet. TENEATis riſum.q.d.minime cõtinebitis riſum

Vndiq; collatis mẽbris:ut turpiter atrũ
Deſinat ĩ piſcẽ mulier formoſa ſupne:
Spectatũ admiſſi riſum teneatis amici?
Credite piſones iſti tabulæ fore librũ
Perſimilẽ:cuius uelut ægri ſomnia uanæ
Fingunt̃ ſpẽs:ut nec pes nec caput uni
Reddat̃ formæ.pictoribus atq; poetis
Quidlibet audẽdi ſemp fuit æqua ptãs.
Scimus:& hãc ueniã petiuſq; dãuſq; uiciſſĩ
Sed nõ ut placidis coeant ĩmitia:nõ ut
Serpẽtes auibus geminent̃ tygribus agni.
Inceptiſ grauibuſ plerũq; & magna pfeſſis
Purpureus late q ſplẽdeat:unus & alter
Aſſuit̃ pãnus:cũ lucus & ara dianæ

ADMiſſi ſpectatũ.i.ad inſpectandum et inſpiciendum huiuſcemodi depictũ monſtrum. AMICI. ergo minime tenebũt inuidi:ſi nõ tenuerint amici. CRedite. Cũ aſſeueratiõe ſuã ſniam exprimit. LIBrũ. poetę. SIMILem tabulę.i.picturę quã narrauit. CVius.ſ. libri. FINGVntur ſpẽs.hoc poetis licet. VANE.hoc non licet. Quod ut melius teneas: dicamus ex Donati ſententia Falſum:uanum: fictumq; int̃ ſe differre. Falſum eni eſt quo tegitur id quod fcũm ẽ. Vanũ quod fieri nõ põt. Fictum qđ non eſt factum:et fieri potuit. Igitur falſum et fictũ ſine uero eſt:ſed tamen ueriſimile. Vanum non habet ueriſimile. Falſum loqui mẽdacis eſt. Fictum callidi. Vanũ ſtulti. Falſum loqui culpę eſt. Fictum uirtutis. Vanũ uecõrdię. Fictis delectamur. Falſis decipimur. Vana cõtemnimus. Ex iis manifeſtum eſt ſpẽs poetarum fictas eſſe oportere. Nos enim delectare uult: Vanas aũt minime oportere: Ridiculus eni efficeret̃. SOMnia ęgri. Nam ęgrotorum ſomnia quoniã ex humorũ peccato pueniunt:nõ ſolum nõ ſunt uera: Sed oĩo uanas ſpẽs afferunt:quoniã neq; uerę neq; poſſibiles ſũt.. PES.finis. CAPut. pncipiũ PICToribus atq; poetiſ. Licet pictori fingere:licet poetiſ: Illi coloribus:huic uerbis. Licet ergo formare chimerã:formare carnibus humanis ueſcentes equoſ. Itaq; petimus tãq̃ poetę hanc ueniam:et concedimus tanq̃ critici et cenſores: Sed tamẽ nõ ita a natura diſcedendum ẽ:ut mitibus immitia admiſceãt̃. SERpentes.q̃ auibus inimiciſſimę ſt̃. INCeptis grauibus. Intollerabile uitiũ eſt eorũ poetarũ:q cũ aliqd grauitate plenũ ſcribendũ ſuſceperint:qđ aut ad deos imortales:aut ad heroas:aut ad pſtantiſſimos uiros ptineat:ita in eo poemate uerſari:ut quędã minora ĩ eo optime deſcribas. In ſumma aũt rei qđ poetarũ pprium ẽ decorũ:nõ ſerues. Ergo ſi ludorũ deſcriptio incidat:ut in ęneidę ludi inducunt̃ in anchiſę honorẽ:deſcribet optime apparatũ illũ ludorũ:tenorẽ aũt ppetuũ totius argumẽti pficere nõ poterit:ueluti ſi Virgilius cũ templũ Iunonis et artificiũ in illo artificioſiſſime proſequat̃:q̃ aũt circa didonis troianorũq; aduentũ in illud ptineant:exeq p dignitate nõ poſſit. Poſuit ãt pãnus p ornamento:ſiue adhibeat cõpationẽ:ſiue aliũ colorẽ uerborũ

vitia iudicabant de aliorum scriptis et quibus videtur esse Horatius

ſniarum ue ſiue topographiā ſiue chronographiā. Eſt aūt tranſlatio a ludis theatralibus: Nā theatra auleis ornabant̃:et uelis ex purpureis pānis tegebant̃:ad ſolis moleſtiam ex cludendā:pręterq; etiā umbellis multi utebant̃ Virgil. Vel ſcena ut uerſis diſcedat fronti bus utq; purpurea intexti tollant aulea britanni. Nam ꝗ factionibus quattuor quę in ludis circenſibus diuerſos pāni colores adhibebant:alibi dicendū erit. Aſſuitur ergo pannus ꝗ ſplendeat.i.adhibetur ornatus:quo poema ſplēdeat. Aut queritur aliqua deſcriptio luci: et arę dianę:deſcribiturq; et agrorū et fluuiorū amęnitas: cū pſępe id locus nō deſideret Ea aūt quę neceſſaria ſunt:nō ponunt̃. Ergo nūc nō erat iis locus. ET Fortaſſe cupreſſū. Optima tranſlatio. Erat.n.pi ctor ꝗ cupreſſū optime pinge ret:Reliqua uero inepte. Cū ergo a naufrago cōduceret̃:ut naufragiū in tabella pingeret interrogauit nūqd et cupreſſū una pīgi uellet. Ergo iure hac cōpatione ludit poetas:ꝗ reli cta ꝓpria materia quā exeq de ſperāt iportune alios ornatus inducunt. QVID Hoc.ꝓdeſt ut cupreſſū pingas. SI FRa ctis enatat expeſ.i.ſi illidat ęs non ut cupreſſum pingas:ſed ipſum fractis nauibus enatantem: et ab omni ſpe deſtitutum. AMPHORA. tranſla tio a figulo:qui iure ridendus eſt:ſi cum uaſi ſuo principium amphorę dederit:quod uas capax ē:finē deinde det urcei uaſis anguſti et pui:Ridebit̃ igit̃ et poeta:ꝗ graue amplūq; initiū attribuēs:finē exilē ponat. CVRRente rota. Nā figuli rota currente uaſa fingunt. Figulinā artē a Chorebo athenienſe inuentā et alii ſcriptores et Plinius tradidere. Rotę uero inuentū in illo alii Anacarſi ſcythę:alii Hypbio corinthio aſſignant. EXIT. finiuit: alias uitauit. SIMPlex et unū. Sunt eni ſingula ita ſeorſum ſcribenda:ne alienis ptibus admiſceant̃. MAXima ps.ſ.poetarū et plurale uerbū dedit nomini ſingulari:quoniā in il lo pluralitas colligit̃:ſic Virg. Pars infruſta ſecant:et tertię pſonę dictioni pmā attribuit qa in ea pte ſe admiſcet:ut cū cęteros reprehendat:ſibi pcere nō uideat̃. Dicit ergo ī oppo ſita uitia incurrere poetas:dū oppoſita effugere tentāt. Sūt eni qui ut nimiā loquacitatem effugiant:breuitatē tentent:ſed qa illā explere nequeunt:icidunt in obſcuritatem. In bre uitate enim preceptum eſt:ut inde incipiamus unde neceſſe eſt:et non ab ultimo princi pio repetamus. Et ſi ſummatim:non particulatim narramus. Et ſi non ad extremum:ſed uſque eo quod opus fuerit:proſequemur. Et ſi exitus rerum ita ponemus:ut ea quoque quae non diximus:ex iis quae dicta ſunt intelligantur. Et omnino ſi non modo tacemus id quod obeſt:ſed etiam id quod non prodeſt. Qui igitur hęc obſeruat:breuis erit. Sed ſi ea quoque pretermittet quae neceſſaria ſunt iam non breuis;ſed obſcurus fiet.

Et ꝓperātis aquæ ꝑ amęnos ābitus agros
Aut flumē rhenū:aut pluuius deſcribit̃ arcus
Sed nūc nō erat his locus. & fōtaſſe cupreſſū
Scis ſimulare:qd hoc?ſi fractis enatat ex pes
Nauibus ære dato ꝗ pingit̃.āphora cępit
Inſtitui currente rota.cur urceus exit?
Deniq; ſit qđ uis ſimplex dū taxat & unū
Maxia ps uatū pater & iuuenes patre digni
Decipimur ſpetie recti:breuis eſſe laboro:

SECTANTem leuia: Aliud uitiũ cauendũ erit: Nã ſępe eneruatos ſcribit uerſus q̃ deli catos ſcribere tentat. LEVia.polita:ſplendida. p̃ma ſyllaba ꝓducta Virgil. Et ſępe in leui queſiſſet cornua fronte. DEFiciunt.deferũt Virg.noctis nõ deficit humor. PRofeſſus g. Et hic peccat: q̃ dũ grandiloquus eẽ uult: inflatus efficit. SERPit humi. Nam dũ uult ma gna uitare nimis deſcendit. Optima aũt tranſlatio a nauigante: q̃ dũ altũ mare fugit: in lit tus incidit. Ponit aũt uitiũ trium figurarũ: Nam ut oſtendit Cicero: Sunt tres figurę dicẽ di: grauis. mediocris: attenua ta. Grauis conſtat ex uerborũ grauiũ magna et ornata cõſti tutione. Mediocris conſtat ex humiliori: neq; tamẽ infima et puulgatiſſima uerborũ digni tate. Attenuata deniq; uſq; ad uſitatiſſimã puri ſermonis cõ ſuetudinẽ deſcendit. Cauẽdũ ãt eſt: ne dũ hęc genera conſe ctemur in finitima et ꝓpinqua uitia đueniamus: Nã graui fi gurę ſe ſimilẽ p̃bere cupit quę ſuffulta appellatur. Quapp ea ſępe figura grauis iperitis ui det: q̃ tumet et inflata ẽ. Eadẽ rõne q̃ in mediocri conſiſtere nequeũt errãtes pueniunt ad cõfine genus: qđ diſſolutũ ap pellat. Deniq; q̃ nõ poſſunt in illa facetiſſima uerborum attenuatiõe uerſari ueniũt ad arridũ et exangue genus dicẽdi: qđ exile appellat Cicero. Hęc igit triũ figurarum tria uitia ita a poeta uitãda putat Hora tius ut Cicero ab oratoribus. Nã cũ dicit ſectãtẽ leuia diſſolutũ notat. Cum uero ꝓfeſſus grandia ſuffultũ et inflatũ. Cũ poſtremo ſerpit humi exile oſtendit. QVI Variare cupit. Virtus maxĩa ẽ poema multa uarietate diſtinguere. Animũ.n.auditoris ex uarietate dele ctamus: et attentũ reddimus: et ab oĩ faſtidio remouemus. Sed ita uariãdũ ẽ: ut nihil portẽ toſũ appeat: et ineptũ et minie int ſe quadranſ: Nã eẽt ſimilis pictori: q̃ aprũ aĩal ſilueſtre ĩ marinis fluctibus: Delphinũ uero aquarũ incolã in ſiluis pingat. Nã huiuſcemodi uarie tas nõ delectat: qa portẽto ſimilis ẽ. IN Vitium.fuga culpę ditat in uitiũ. Nã dũ uolo fu gere uitiũ ut nimis uſitata et trita loquar: incido ĩ aliud uitium: ut fugã ꝓdigia. AEMyliũ. Locus erat ĩ quo q̃dã aemylius ſuos gladiatores habuit. Circa hũc ludũ ſtatuarius erat no mie Imus. Alii dicũt imũ.i.breuẽ. Alii ĩ ima pte harenę poſitum: et aemylium dicunt eẽ q̃ ſtatuas ĩ harena ponendas faceret. Hic ergo ungues capilloſq; optime in ſtatua fabricã bat: reliqua uero mẽbra nõ recte ponebat. MOLLES .flexibiles.i.ita formabit: ut ĩ ęrẽ metallo duro flexibiles uideãt. PRAVO.diſtorto quę deformitas nõ pua ẽ. Nigri ãt ocu li et nigri capilli ad pulchritudinẽ ſpectãt. Vnde ipſe ĩ odis Nigris oculis nigroq; crine de corum. Snia igit eſt: q; ipſe magis eẽ uelit.i.non magis ipſe uelit ſua poemata ſimilia illi ſtatuę: ĩ qua capilli et ungues artificioſe expreſſi ſint: reliqua uero mẽbra turpia appareãt: q̃ habere oculos crineſq; pulchros: et naſum turpẽ. Sic igitur cõcludit nõ placere poema: ĩ quo cum quędam minora paucioraque pulchra ſint; reliqua quę et plura et maiora ſunt

Obſcurus fio: ſectantem leuia nerui
Deficiunt animiq;. ꝓfeſſus grãdia turget.
Serpit humi tutus nimiũ timiduſq; ꝓcellę
Qui uariare cupit rẽ ꝓdigialiter unã.
Delphinũ ſiluis appingit fluctibus aprũ.
In uitiũ ducit culpæ fuga ſi caret arte.
Aemyliũ circa ludũ faber imus: & ungues
Exprimet & molles imitabit ære capillos.
Infelix opis ſũma. quia ponere totũ
Neſciet. hũc ego me ſiquid cõponere curẽ
Nõ magis eẽ ueli: quã prauo uiuere naſo.
Spectandũ nigris oculis nigroq; capillo.

turpia exiſtant. SVMMITE.preceptũ ē ꝙ ſi obſeruētur oĩa pene illa uitia quę demõſtrata ſunt: euitari queant. Nā quicũqȝ habebit ingeniũ: conſilium: artificiumqȝ par materię: rem ꝓ dignitate adimplebit: pręſertim ſi ante q̄ negociũ aggrediatꝰ: penſitet cuncta: et tentet: et quę poſſit: et quę non poſſit. LECTA.ꝓ electa. POTenter.ſecundũ poſſibilitatē. RES.materia. FACundia.ꝙ ad elocutionē pertinet. LVCIDus ordo.ꝗ in diſpoſitione uerſatꝰ. LVCIDus. Nam is ꝓbandus: ꝗ ſplendorem non obſcuritatem afferat. ORDI

Summite materiā ueſtris qui ſcribitis æquē
Viribus: & uerſate diu quid ferre recuſent:
Qui ualeāt humeri. cui lecta potēter erit res:
Nec facundia deſeret hũc. nec lucidus ordo:
Ordinis hec uirtus erit & uēus: haud ego fal
Vt iā nũc dicat: iā nũc debētia dici //lor
Pleraqȝ differat: & præſens ĩ tpũs omittat.
Hoc amet: hoc ſpnat ꝓmiſſi carminis auctor.
In uerbis etiā tenuis cautusqȝ ſerendis.
Dixeris egregie: notũ ſi callida uerbũ

Nis hęc uirtus. In cõtexēdis rebus duplex adhibetꝰ ordo: alter natꝰalis: alter artificioſus Naturalis ē: cũ in diſpoſitiōe quęqȝ pͥora pͥus collocātꝰ. Hic plerũqȝ in oratore ꝓſpicitꝰ: cuius cũ aut auditores aut iudices indoctiores: aut ꝗa multũ occupati ſunt: tardiores ad rē percipiēdā ſint: oĩa perſpicua in narrando eē oportet. Artificioſus uero ē: cũ nulla habita tēporis rōne ita ꝓſçpe ab ultimis icipimus: ut deinde ad pͥora reuertamur. Ergo natꝰalis ĩ oratore plerunqȝ ꝓſpicimus. Artificioſus āt maxīe ē poetarũ: Nam ad poetas legendos et doctiores et ocioſiores accedimus: et ſiquid ſemel lectum non intelligatꝰ: eundē locum ſępius repetere licet. Quapp iſti artificioſo utuntꝰ ordine: ut apud Virgiliũ uidemus: Qui a ſeptimo errorũ ęneę anno ęneida incipit: Mox apud didonē quę de excidio troiano et uariis nauigationibus omiſerat: ſuo ordine narrat. Ergo ĩ optimo poeta uirtus.i.dignitas: et uenus.i.pulchritudo erit ut iam nũc dicat.i.q̄ pͥmũ quędā ultima dicat. ET DIFFerat debentia dici.quę pͥma ſtꝰ. HOC AMET.qđ aliquid exornet. HOC SPernat.quod uel omittendũ: uel in alium locũ reiiciendũ ſit. IN Verbis. Preceperat de diſpoſitione: Nunc nõnulla quę ꝑtinent ad elocutionem. Hęc aũt habet elegantiam: compoſitionē et dignitatē. Rurſus autē elegantię partes ſunt latinitas et explanatio: latinitas euitat lingue uitia: explanatio orationē apertam et perſpicuam reddit. Hoc autem fit uerbis propriis et uſitatis. Compoſitio eſt uerborum conſtructio ęqualiter perpolita. In ſerendis ergo: ideſt conſerendis et componendis uerbis quod compoſitionis eſt iubet adhiberi cautionem: ut ęqualiter ſit perpolita. DIXERIS EGREGIE. Quoniam uerba aut ꝓpria ſunt: aut tranſlata: et rurſus ꝓpria aut uetuſta: aut cõſueta et trita: aut a ſcriptore nup ficta. Precipit ſi nouũ uerbũ fingas quoniā id utplurimũ cõpoſitũ erit ex dictionibus notis ut callide et apte coniungantur. Notum erat apud latinos capra: notum et genus. Ex iis ergo callida iunctura uerbum nouum fabricauit actius in philotete cum dixit caprigenumqȝ pecus. Ego hoc ita exponendũ cenſeo. Acroni aũt placet eſſe poete ſñiam ut cũ laude dicas uerbũ uulgare: ſi illud bene cõpoſueris; et ipſum exponere de uerbis ue

teribus et nouis quomõ poetica licentia fiant. Nam et uulgaria cũ diligenti compoſitione ſplendeſcũt:et recte noua fingimus:ſi neceſſe ẽ nouas res exprimere. Hęc ille et re uera concedendũ eſt hoc poetę:cũ etiã phyloſophi et prçſertim ſtoici ĩ rebus nup ab ipſis inuẽtis noua uerba fabricẽt. IN Ditiis. Recte dixit:nã animi inditia uerba ſũt. AB Dita rerũ. quaſi animi ſenſa. FIN Gere. fabricare uerba nõ audita a cetegis quaſi a pſcis romanis cincturis militaribus:et preparatis ad bella.i.accinctis. Vt cõtra Virg. imbelles et deſides diſcictos appellat Fecerat igni potens diſcinctos mulciber afros. ET Noua. Licet etiam uerbũ a deriuatione gręca formare:quemadmodũ a graeco uerbo πλhκτῶ plector antiqui formarũt. FIDEm. auctoritatẽ. PARCE. ut raro fiat QVID Autem cecilio plautoq; dabit. Locus ẽ a maiori: Nam ſi populus ro. conceſſit Cecilio et plauto poetis pſcis ut uerba noua fingerẽt:multo magis cõcedẽt Virgilio et Varo excellentioribus poetis. Et profecto antiq noua uerba aut fabricarunt:aut a gręcis deduxerunt:q̃ deinceps a poſteris trita ſũt. Nam Cato de nuce pinea tẽpeſtiuam dixit uerbũ hactenus incognitũ. Et lucretius dedala tellus:Et reboant: ut illud Nec cithara reboant laqueata aurataq; tecta. Et Accius mulciberũ uulcanũ appellauit ꝙ ignis oĩa mulceat. Suus uerſus ẽ Heu mulciber arma ignauo inuita fabricatus eſt manu. Et Ennius triſte poſuit ꝓ amaro. Nec triſte q̃ritat ſinapi:nec męſtũ cępe. Hęc ĩ illis noua fuerũt. In Virg:iã trita. CECilio. Hic ſtatius cecilius ẽ comediarũ ſcriptor natiõe galluſ fuit iſuber: Vel ut alii putãt mediolanẽſis et Ennii cõtubernaliſ. Mortuus ẽ ãno poſt mortẽ Ennii et ſepultus ĩ ianiculo olympiade cẽteſima ac q̃nquageſima. Plautus ãt ex umbria ſarſinas fuit:et romę morit᷑ olympiade cẽteſima ac q̃drageſima q̃nta:q pp ãnonę difficultatẽ ad molas manuarias piſtori ſe locauerat:et quotiẽs uacabat ab ope:fabulas ſcribebat:ac uẽdebat. Poetarũ aũt comicorũ ueterũ iudiciũ dedit hoc pacto Sidigitius ĩ libro de poetis:ut Cecilio pmę partes darẽt. Plauto ſecũdę. Neuio tertię. Licinio quartę. Attilio quintę. Terentio ſextę. Turpilio ſeptimę. Trabeę octonę. Lucretio nonę. Antiquitatis poſtremo cauſa Enniũ decimum ponit. Varro autem in pmo libro de poetis hoc epigramma Plauto adſcribit. Poſtq̃ eſt morte captus plautus comedia luget. Scena eſt deſerta:riſus: ludus:iocuſq; et numeri et inumeri ſimul omnes conlachrymarunt. Hoc ab eo ſcriptum refert Varro. IN Videor. Et hoc ipſe noue ꝓfert. Nam dicimus inuideo tibi doctrinam et doctrina inuidetur tibi:nõ autem tu inuideris. ENNI. ꝓ ennii. Quintus ennius tarenti naſcitur olympiade centeſima trigeſima quinta. A catone queſtore romã traductus ẽ. Habitauit in auentino parco ſumptu ac una ancilla contentus. Moritur ſeptuagenario maior articulari morbo: Sepultuſq; eſt in Scipionis monumento in uia appia intra pmũ lapidẽ.

Reddiderit iũctura nouũ:ſi forte neceſſe ẽ
Indiciis mõſtrare recẽtibus abdita rerũ:
Fingere cĩcturis nõ exaudita cethegis
Cõtinget:dabiturq; licẽtia ſũpta pudẽter.
Et noua fictaq; nup habebũt uerba fidẽ:ſi
Græco fõte cadãt pce detorta:quid aũt
Cecilio plautoq; dabit romanus:adẽptũ
Virgilio Varroq;?ego:cur acqrere pauca
Si poſſũ inuideor:cũ lĩgua catonis & enni
Sermonẽ patriũ ditauerit:& noua rerũ
Noĩa ꝓtulerit. licuit:ſempq; licebit:

SIGNATVM. tranſlatio a numis. VT Siluę. Vt ſingulis annis renouanť frondes in ſiluis:et p̄mis cadentibus nouę ſuccedūt:ita ſingulis pene ętatibus īmutanť uerba:et priſca a cōſuetudine abeunt: Quod ét craſſus apud Ciceronē p ſocrū ſuā oſtendit. DEBEMur morti. Nō mirū ſi uerba intereāt:quādo hoies:oiaqȝ hūana pereāt. SIVe receptus. Vt portus ī litore romano cōpatus:ubi mare intra terrā receptū eſt. STerilis qȝ. quēadmodū ubi terra fuit:effecta ē aqua: Ita qđ aqua fuit:effecta ē terra:ut apparet de palude pontina:quę exſiccata arari potuit.

Signatū præſente nota ꝓducere nomen.
Vt ſiluæ foliis pronos mutanť in annos:
Prima cadūt:ita uerborū uetus interit ætas:
Et iuuenū ritu florent modo nata:uigētqȝ.
Debemur morti nos noſtraqȝ. ſiue receptus
Terra neptūnus claſſes aq̄lonibus arcet:
Regis opus:ſterilíſqȝ diu palus aptaqȝ remis
Vicinas urbes alit:& graue ſentit aratrū:
Seu curſū mutauit iniquū frugibus amnis
Doctus iter melius:mortalia facta peribūt
Nedū ſermonū ſtet honos & gratia uiuax.
Multa renaſcenť:quæ iā cecidere:cadētqȝ
Quę nūc ſūt ī honore uocabula:ſi uolet uſus
Quē penes arbitriū ē:& uis & norma loquēdi
Res geſtæ regūqȝ & triſtia bella

Sed ſine hominū labore inter italiā ſiciliamqȝ mare inrupit. Ergo aquę ibi ſunt:ubi terra fuit. Eodē pacto a ſyria ſeiūcta ē cyprus:a boetia euboea. Sic cōtra excluſis aq̄s terrę emerſerūt. Nā hibāda inſula olim ionii fuit:nūc. cc. ſtadiis ab eo diſtat: Et ī italia circei olim inſula fuit. SEV Curſum. Vt de peneo theſſalię ſtagnāte flumine:et de acheloo legiť: Sed et tyberis deriuatus ē qua nūc incedit:cū antea p locū quod uelabrū diciť:flueret: Vbi noſtra tēpeſtate tēplū ē diui georgii:quod ad uelabrū diciť: Sed uocabulū nō tenētes ad uellus aureū dicūt. Erat āt uelabrum ſub auētino:et illa aqua auentinū a reliqua urbe ſeparabat: Vnde auentinus dcūs ē:qa nauibus illuc aduentareť:alii tamē ab aduentu auiū quę illuc ſe a fluuio recipent dictū eē uolunt. QVEm penes. Nā ſermo et uerba uſu potius q̄ rōne formanť. RES Geſtę. Oſtendit quo carmine quicq̄ ſcribi debeat. Et quoniā res geſtas et deorū et heroum et magnorū uirorū homerus hexametro carmīe deſcripſit:oēsqȝ poetas lōgo interuallo ſupauit:oſtēdit nobis illa eo carmine ſcribēda eē. Verū ut rem latius ꝓſequamur:uerſus ſi genus reſpiciamus ē:ut Diomedi placet:partium legitima diſpoſitio:et pedū culta copulatio cōſonāti ſpetie metricā exhibēs regulā. Huius āt generis formę multę ſunt:ſed de aliis alio loco interim uerſus hexameter ex ſex pedibus conſtat adeo ut in quattuor p̄mis ſedibus indifferenter dactylus ſpōdeus ue poni poſſit. Quinta ſedes dactylo precipue attribuiť:nōnunq̄ tamē ſpondeo. Sextus uero locus dactylū nūq̄ recipit:niſi ſubſequens uerſus a uocali incipiat: Nā tunc ex colliſione ultima dactyli abiiciť. Virgil. Ignari hominūqȝ locorūqȝ. Erramus et in georgicis Vulcani decoquit humorem. Ergo ſpondeo conceditur ſexta ſedes aut trocheo:quia ultima ſyllaba cuiuſcunque carminis et produci et corripi ualet. Quapropter a duodecim ſyllabis ad decem et ſeptem produciť.

Nam ſi totus ex ſpondeis qui dyſſyllabi ſunt conſtabit:erũt in ſex ſpondeis duodecim ſyllabę: Sin totus ex dactylis q triſyllabi ſunt:quoniã ultimus ultimã ſyllabã amittit:erũt decẽ et ſeptẽ ſyllabę. Verſus aũt hexameter qa uarietatẽ ſtili patit̃:ut modo in infimã figurã deprimat̃:modo in altã grandiloquãq; extollat̃:nõnunq̃ in ea quę mediocris eſt uerſetur erit optimi poetę officium dare operam:ut qualitati materię carminis qualitas quadret:cui rei pſpicuo teſtimonio eẽ poterit initiũ uirgilianę ęneidos. Nã cũ et duo iam a ſe abſoluta uolumia indicet buccolica.ſ.et georgica: et tertiũ ſcribẽdũ ꝓponat: Cũq; iſimo ſtilo buccolicũ mediocri georgicũ carmẽ ſcripſerit:ęneida uero ſublimi ſcripturus ſit paucis uerſibus omnes tres figuras cõplectẽs ſuas ſingulis rebus figuras attribuat. Nã qd ꝺpreſſius eẽ põt q̃ illud Ille ego q quondã gracili modulatus auena Carmen et egreſſus ſiluis uicina coegi. Quid rurſus altius atq; ſublimius q̃ cũ dicit At nũc horrentia martis arma uirũ cano. Id aũt quod in medio ẽ Vt q̃uis auido parerẽt arua colono Gratũ opus agricolis:quoniam materia ipſa mediocris ẽ:mediocri figura ẽ pſecutus. Sed quorſũ tã multa de hexametro uerſu? Nẽpe ut iam pſpicuum ſit nõ oẽm hexametrũ uerſũ eſſe heroicũ:ſed eũ q ſublimi figura expolitus heroum magnorũq; uirorũ facta deſcribit. Carmẽ aũt heroicũ gręci επος appellant:diffiniuntq; eſſe ευπεριογην θειων ντε και ηρωικων και ανθρωπινων πραγματων.i.continentiam diuinarum.heroicarum humanarumq; rerũ. Et dicitur επος ab eo quod eſt επεσθαι.i.ſequi:quia in eo dicenda ea quę iã dicta ſt̃:ꝑpetuo tenore ſecunt̃. Dicitur et pythiũ carmẽ:qa cũ apollo in matris ultionẽ phythonẽ ſerpentẽ interemiſſet:accolę dei laudes hexametro uerſu celebrarunt:q ſex ſpõdeis a principio compoſitus ẽ:deinde ſoluta ſpondei altera ſyllaba ſine damno tẽporis dactylum protulerunt: Vel uocatus eſt uerſus pythius:quia et pythię phebi ſacerdotes oracula illius dei hoc uerſu proferebant. Maxĩa aũt in uerſu heroico laus ẽ:ut ꝓmo quarto ac ſexto loco ſpondeus ſit ut Defeciſſe uidet ſua iã ꝓmiſſa repoſci. Itẽ Immo tamq; coli dedit et cõtẽnere uentos. Itẽ Cui nõ dictus hylas puer et latonia delos. Aliquãdo cõſtant ex quinq; dactylis ut Pãdit̃ interea domus omnipotẽtis olympi. Verſus igit̃ heroicus dignitate primus eſt plenę rõnis perfectione formatus:ac totius grauitatis honore ſublimis:multaq; pulchritudinis uenuſtate preclarus:quę ſine ulla coniunctiõe quaſcũq; alias orõnis partes ita mutuis inter ſe connexionibus colligat:ut in ſcanſione ꝓpria pes nullus niſi nouiſſimus tãtũ integram ꝑtem orõnis includat. VERSibus impariter iũctis. Elegiam dicit:quę ex uerſu hexametro atq; pentametro cõſtat. Quod genus carminis precipue ſcripſerunt apud romanos Ouidius:Propertius:Tibullus et gallus imitati gręcos ꝑcipue Callimachũ et Euphorionẽ. Dicit̃ aũt elegia απο του ευλεγειν τους τεθνεωτας:fere eni defũctorũ laudes hoc carmĩe proſeq̃bãt̃:ſiue απο του ελους.i.miſeratiõe:qa miſerabiles res hoc carmĩe ꝓnũtiabãt. Hinc horatius ad albiũ Tibullũ ſcribẽs ait Neu miſerabiles decãtes elegos. De auctore uero ignorat̃. QVerimonia ꝓmũ. Nam primo res miſerabiles illo decãtabant̃. Deinde ẽt letiores. EXiguos. compatiõe heroici.

Quo ſcribi poſſẽt nũero mõſtrauit hõerus
Verſibus ĩpariter iũctis querimõia primũ:
Poſt etiã incluſa ẽ uoti ſnĩa cõpos.
Quis tamẽ exiguos elegos emiſerit auctõ
Grãmatici certãt & adhuc ſub iudice lis ẽ.

Archilochū ꝓprio rabies armauit iambo.
Hunc ſocci cepere pedē grādesq; cothurni
Alternis aptū ſermonibus:& populares
Vincentē ſtrepitus:& natū rebus agendis.
Muſa dedit fidibus diuos puerosq; deorū:
Et pugilē uictorē & equū certamine primū:
Et iuuenū curas & libera uina referre.
Deſcriptas ſeruare uices:operūq; colores
Cur ego ſi nequeo:ignoroq;:poeta ſalutar̄?
Cur neſcire pudēs praue quā diſcere malo?

ARCHILochū. Iambicū carmē plerūq; trimetro uerſu et epodo ſequente cōpoſitū eſt: ut Male ſoluta nauis exit alite Ferēs olentē meuiū. Iābus ex breui et longa cōſtat ut dies Verſum maledicū cōficere habilis ē. Sunt q̄ dicāt iambū nomē ſumpſiſſe a iambe famula Celei:q̄ cererē filiā querentē ad meganirā celei cōiugē delatā cū uidiſſet:male tractauit. Alii uolunt iambū quaſi triambū a triūphatore libero nominatū. Alii a ſtrenuo duce mar tis iccirco dictū:q̄a cū crebro pugnas iniret:et telū cū clamore torq̄ret. παρα το ιον βαλλειν.i.a iaculū torquē do iambus appellat̄. Eſt āt ex breui et lōga compoſitus pes q̄d ii q̄ iaculent̄ et breui acceſ ſu in extenſum paſſum profe rūt̄:ut fortiori nixu teli ictum confirmēt. Sūt q̄ putēt dcūm απο του ιαμβιζειν.i.ma le dicere:cuius carminiſ preci pui ſcriptores apd̄ gręcos fue rūt Archilochus et hipponax Apd̄ romanos Lucilius et ca tullus. Archilochum uero hoc carmē nōnulli inueniſſe uolūt et illū uſum eē in lycambem: q̄ filiā deſponſatā ſibi denega rat adeo:ut illū ad laqueū cō pulerit. Ergo ꝓprio.i.a ſe ex cogitato. SOCCI.i.comici q̄ ſocco id enī calcei genus eſt utuntur. COturni.et iſti cal cei ſunt:quos ſibi adhibent tragici. Ergo coturni.i.tragici Virg. Sophocleo tua carmina digna coturno. GRandes.q̄a tragedia grandiores res et grandiori ſtilo ſcriptas continet. ALTernis. Nam in tragedia et comedia alternę ſunt collocutiones. STRepitum popula rem. Plauſum a populo concitatum:ut ſit ſententia Applaudit quidem populus iſtis pedi bus. Sed maiorem etiam plauſum merent̄: Vel intelligit ſua ſonoritate etiam in tumultu audiri poſſe. ET Natum rebus agendis. Nam uehementiam et efficaciam in agendo ex primit. FIDibus. Lyricis uerſibus qui fidibus.i.chordis concinunt̄. Quibus et magna perſępe cantantur:ut deorum heroumq; laudes et uictorię pugiles et equeſtres et curę.i. amores iuuenum et conuiuia. ET Libera uina.i.conuiuia in quibus a curis per uinum li beramur. De lyrico carmine in principio huius interpretationis multa inquiſiuimus. DES Criptas ſeruare uices. Ad multa puto produci huiuſcemodi preceptum:ut in omnibus ſcribēdis ſeruare uices ſit:ut pro materie qualitate eligatur genus poematis:quod illi rei attributum eſt:ne de re comica tragediam:aut de tragica comediam ſcribamus:quod pau lo poſt apertius loquit̄. Eligatur carmen idoneum: Accomodetur ſtilus: Seruetur deniq; in omnibus rebus decorū: Sed precipue refertur ad diſtinctionē carminū:de qua paulo ſupra ꝑcepit. Nā nō debet ſalutari.i.appellari poeta ſiquis aut neq̄t tarditate ingenii aut ignorat negligētia diſcendi ſeruare uices deſcriptas. Salutare āt cū appellare ſignificat: nō ē niſi i honorifica re: Vnde dicūt ſenatus Attalū regē ſalutauit. CVr neſcire. Ordo ē Cur malo ego praue pudens.i.prauo pudore impeditus neſcire q̄ diſcere. Eſt enim uitio ſus pudor quo a recte agendo impedimur: Bonus autem quo turpiter agere prohibemur.

VERSIBus. Exponit qd ſit ſeruare uices: Nā nec materia comica tragica grandiloquentia extollenda ſupra modū eſt: neqꝫ rurſus tragica humilitate comica depriméda: niſi raro et cū altera ab altera aliqd mutuatᷣ: Nā cremes ille apud Terrétiū quis cętera comica ſint tamē in peccato filii ut grauior ſit obiurgatio tragediam citat: et tragica eſt illa exclamatio o cęlū o terras o maria neptunni: Et ꝓ ſumme iuppiter. Verū quoniā de uerſus heroici elegiqꝫ ac iambici rône pauca dcā ſunt: eadē quoqꝫ breuitate quatenus ſat fuerit tragediā comediamqꝫ ꝓſequemur.

Verſibus exponi tragicis res comica non
Indignatᷣ itē priuatis ac ꝓpe ſocco uult.
Dignis carminibus narrari cęna thyeſte.
Singula quæqꝫ locū teneāt ſortita decēter.
Interdū tamē & uocē comoedia tollit.
Iratuſqꝫ chremes tumido delitigat ore.
Et tragicus plerūqꝫ dolet ſermōe pedeſtri.

Tragedia igitᷣ: ut refert Diomedes: eſt heroicę fortunę i aduerſis cōprehéſio: Quā diffinitioné a Theophraſto excogitatā uidemus. Ait. n. τραγωδεια εστιν ηρωικησ τυχησ περιστασισ. Dicta āt eſt: ut nōnullis placet: ab eo quod ē τραγοσ .i. hircus et ωδη cantus. Quoniam olim auctoribus tragicis hircus premiū cantus proponebatᷣ: q liberalibus libero patri imolabatᷣ: qa ut ait Varro: uitibus noxiū ē aial. Hoc idem et paulo infra ponet poeta: Vel qꝛ utré ex hircina pelle uino plenū ꝓ premio eét Virg. Vncti ſaliere per utres. Alii putāt a fęce quā quidā gręcorum τρυγα .i. fęcem appellant pmutatione litterarū: quoniā ante pſonas a Theſpide repertas mimi puncti ora olei fęcibus fabulas agebāt Quod in ſequentibus poeta ſignificat. Alii a uino arbitrantᷣ: quod olim τρυξ dicebatur a quo uindemia τρυγητοσ appellatᷣ: qa in ſacris liberalibus athenienſes uinū cantoribus exhibebant. Cuius rei teſtem Luciliū ꝓducunt. Comędia uero eſt ſecundum gręcos ιδιωτικων και πολιτικων πραγματων ακινδυνοσ περιοχη .i. priuatę ciuiliſqꝫ fortunę ſine periculo uitę cōprehenſio. Dicitur auté comędia απο των κωμων. Sunt eni κωμαι pagi .i. cōuenticula ruſticorū: et ωδη cantus. Nā ut ait Varro: iuuentus actica circum uicos ita ire ſolita fuit: et queſtus gratia hoc carminis genus exercebat. Vel quia iam intra urbé coacti athenienſes in uiculis paruarū domuū hunc cantū exercebāt. Vel dicitᷣ απο του κωμου .i. a comeſſatione quę olim in huiuſmodi fabulis amātiū uiuentiū κωμαι appellabātᷣ. Tragędia heroas regeſqꝫ cōtinet: et ſemp infelices exitus hét. Vnde Euripides roganti archelao regi ut de ſe tragędiā ſcriberet abnuit: precatuſqꝫ deos é: ne qd ſibi accideret tragędia dignū. Comoedia cōtra ciuiles pūatoſqꝫ deſcribit et exitus felices. Poetę primi comici fuerunt Suſſarion Nullus: ac Magnes. Hi ueteris diſciplinę ioculatoria nec ſcitę nec uenuſtę pronuntiabant. Secunda ętate fuerūt Ariſtophanes: Eupolis: et cratinus: qui uitia ſectati acerbiſſimas ſcripſerunt comoedias. Tertia ętas Menandri et philemonis fuit: qui omnem comoedię acerbitatem mitigauerunt. Horum fabulas romani tranſtulerunt: primuſqꝫ Liuius andronicus ſcripſit. Hic ſeruus Liuii ſalinatoris ob ingenii meritū quoniā liberos optime erudiebat ab eo libertate donatus é olympiade. cxlviii. Sunt qui uelint Epicarmum in inſula ceo exulantem primum hoc carmen frequentaſſe; et ſic a ceo comędiam dici. Antea itaque galeris non perſonis utebantur: ut

qualitas coloris inditium faceret ętatis: cū eēt aut albi aut nigri aut ruffi. Perſonis pmus uti cępit Roſcius gallus hiſtrio: q oculis obuerſis erat: nec ſatis dcorus. Togatę: ut ait dio medes: dicebant̃ q̄ oia in publico honore cōfuſa cernebāt̃. Quę togatę poſtea in ptextas et tabernarias diuidebāt̃. Togatę ſunt quę ſcribūt̃ ritu habituq; togatorū. i. romanorū: ut gręcę fabulę a gręcorū pallio palliatę dicūt̃. Sed quanuis togata genus ſit: ſub quo et pre textatę et tabernarię reponunt̃: tamē p tabernaria ponit̃. Pretextata hēt magiſtratuū: qui pretexta utūt̃: et impatorū et pncipū romanorū argumētū. Tabernarię ab humilitate pſonarū et argumētorū appellāt̃ Nā tabernas pauperū domos habebāt: q pſcis tēporibus ex tabulis cōficiebāt̃. Athellanę ab atella oſcorū urbe: ubi rep tę ſt̃: nomē trahunt: Hę ſunt argumentis dictiſque iocularibus ſimiles ſatyricis fabulis gręcis. Quarta ſpēs togatorū eſt planipedis gręce dicit̃ μι μοσ. Planipedes uero dicūt̃ qđ actores neq; ſoccis neq; coturnis prodeūt in pſcenium aut pulpitū: ſed planis. i. nudis pedibus. Huius meminit Accius ſcriptor togatorū. Datū ineſt aurum. Exultat planipes. Satyrica gręca differt ab athellana: Nā ī ſatyricis ſatyrorū pſonę inducūt̃: aut ſiquę ſūt ſatyris ſimiles: ut Autolicus: Burris. In athellana uero obſcenę pſonę: ut Maccus. Comedię atq; tragedię cōmune nomē ſumūt gręce dramata: Nā Δραν agere ē: latine fabulas Vitruuius uero de architectura ita ſcenas diſtinguit: ut tragicas columnis et faſtigiis et ſignis regalibus ornandas pcipiat. Comicis uero ędificiorū puatorū ſpēm pbet. Satyricas arboribus: ſpeluncis et mōtibus ornat. Donatus uero ita diſtinguit pſonarum ueſtimēta: ut adoleſcentibus diſcolor ſit ueſtitus. Serui exiguus amictus: ut pſcā pauptatē indicēt: uel ut expeditiores ſint ad negocia obeunda. Paraſſiti cū intortis palliis ueniūt. Ioco ueſtitus cādiduſ. Erumnoſo obſoletuſ. Purpureus diuiti. Fucetius paupi. Militi chlamis purpurea. Puella habitō pegrinō. Leno pallio uerſicolore utit̃. Meretrici ob auaritiā luteus dat̃. Tibiās adhibebāt pares et ipares. i. dextras et ſiniſtras. Dextrę ſua grauitate ſeriā comedię orōnē pnuntiabant. Siniſtrę ſerranę acuminis leuitate iocū oſtendebāt. Ergo ubi mixtus cū grauitate iocus eēt dextrę ſiniſtręq; adhibebāt̃. Comedię ſtatorie dicebāt̃: q qetiores eēnt. Motorie: q turbulentę. Mixtę uero ex utraq; conſtant. Comediā cicero ait eē imitationē uitę: et ſpectaculū cōſuetudinis et ueritatis. Quis pmus in gręciā inuenerit: incertū ē. Hęc ego prolipſius pſecutus ſum: ut et hūc locū: et plures q ſequentur: facile intelligant̃. TELEPhus. fi. herculis ex auge a qua in ſilua expoſitus ē: et a cerua nutritus: diu regno caruit. AMPullas. Verba grandiloqua et turgida ab ampullis: illę eni ſunt inflationes in qua: Sed et uitreas ampullas dicimus: quia artificis inflatione fiunt. Ergo tumentia uerba ampullas dixit. Sexquipedalia magna: et quę pedem integrum et dimidium alterius in uerſu facere poſſint: Eſt enim ſexquialtera in muſica. TETIGISSE. cōmouiſſe. COR. animum ſpectatoris. NON SATIS. Non ſatis eſt habere ornatum orationis: niſi pathetica ſit oratio; atq; huiuſcemodi; ut auditores in quemcūq; affectū mouere poſſit.

Telephus & peleus cū pauper & exul uterq;
Proicit ampullas & ſexquipedalia uerba:
Si curat cor ſpectantis tetigiſſe querela.
Nō ſatis ē pulchra eē poemata: dulcia ſūto.
Et quocūq; uolent animū auditoris agūto.

Vt ridẽtibus arrident:ita flẽtibus adſũt
Humani uultus:ſi uis me flere:dolẽdũ ẽ
Primũ ipſi tibi.tũc tua me ĩfortunia ledẽt
Telephe uel peleu male ſi mãdata loq̃ris
Aut dormitabo:aut ridbo.triſtia meſtum
Vultum uerba decẽt:iratũ plena minarũ
Ludẽtẽ laſciua.ſeuerum ſeria dicta
Format.n.natura prius nos ĩtus ad oẽm
Fortunarũ habitũ:iuuat:aut ĩpellit ad irã
Aut ad humũ mẹrore graui d̄duci:& ãgit.
Poſt effert aĩ motus interprete lingua.
Si dicẽtis erũt fortunis abſona dicta:
Romani tollẽt eq̃tes peditesq; cachinnũ.
Intererit multũ:dauuſ ne loquat̃:an heros
Maturus ue ſenex an adhuc florẽte iuuẽta
Feruiduſ:an matrõa potẽs:an ſedula nutx
Mercator ne uaguſ:cultor ne uirẽtis agelli
Colchuſ an aſyrius:thebiſ nutus an argis
Aut famã ſeq̃re:aut ſibi cõueniẽtia fige

VT VIDentibus. Animi noſtri ſua natura ad oẽm affectũ ꝓcliues ſũt. Sed maxĩe mouẽtur:cũ uiderint imagines ſuas in aliis. Nã flentẽ uidentes ad fletũ:ridentẽ ad riſum mouemur. Ergo optime Cicero Ardeat orator:ſi uult iudicẽ incendere. AVT Dormitabo. aut ridebo. Aut in tediũ cadã:ſi uerba nõ accomodabũt̃ affectibus:aut ipſum poetã ridebo. TRISTIA. nã uerba triſtia mẹſtum decẽt auditorẽ:et minacia iratũ:Sic ludens laſciuis:ſeuerus ſeriis utat̃. FORMat.n. Natura eni ita inſtituimur:ut talẽ in nobis affectum excitemus:qualis fut̃a ẽ orõ. Nam aut lẹtitia nos afficit:aut ira:aut mẹrore d̄primit. Deinde quales ĩtus ſt̃ aĩorũ motus tales foras efferũt̃ lĩgua interprete: Nã iccirco cõceſſa ẽ homini orõ:ut animi ſenſa interpretetur:et ꝓmat. Quapp magno odio digni ſũt ii:q̃ naturẹ beneficio abutentes aliud ſentiũt:aliud locũt̃. Cõcludit igitur ẹgregie:ꝙ cũ poetica naturã imitari debeat:natura ãt uelit orõnẽ correſpõdere affectibus irridebunt auditores eos poetas:q̃ uerba abſona et minime conuenientia affectibus formant. Abſona ergo fortunis.i.nõ correſpondẽtia fortunẹ. Alia igitur uerba accomodat Terrẽtius Deſperanti cõcupitas nuptias Pãphilo alia ĩ ſũma ſpe cõſtituto. CAChinnum. Nimiũ et diſſolutũ riſũ Nam grẹce καγχαζειν cachinari ẽ. INTererit multũ. Eſt ĩ genere hũano q̃dã ꝓprietas ſexus ẹtatũ:fortunẹ:artificii et locorũ:ut aliud ingeniũ ſit in uiro q̃ in fẹmina:ĩ puero q̃ in uiro:in ingenuo q̃ in ſeruo:in p̃ncipe q̃ in p̃uato:in meretrice q̃ in pudica:ĩ milite q̃ in phõ:in italo q̃ in gallo. Quidã rurſus natura humaniores ſt̃:q̃dã magis elati. Alii ẹquabilitatẽ patiũt̃:alii ſupare uolũt. Quãobrẽ uniuſcuiuſq; ingenio cõdecentem orõnẽ dabit optimus poeta. DAVVS. q̃ ſeruus ſeruiliter loq̃t̃. HERus. dominus:MATurus q̃ nihil temere faciat. FECundus iuuenta. Plenus cupiditatibus:et q̃ illis potius q̃ rõne ducitur. MATrona. q̃ fortuna elata ſit et ſexu. SEDula. q̃ ſine dolo.i. diligẽter et fideliter cuncta agit. VAGus. q̃ uarias regiões q̃ſtus cã adit. COLChus. q̃ natũ ſẹuus ẽ. THebis. nõ niſi doctus. ARGis. q̃ magnanimus ẽ. FAMam. hiſtoriã uel fabulã:Sñia ẽ cũ quẽpiã ex p̃ſcis hoibus deſcribas:aut ea de illo narrabis:q̃ ſcripta adinueneris:uel ſi a te fingas fingito ea q̃ illis q̃drẽt. REPones.i. iã ab aliis poetis poſitũ.i. ſcriptũ iterũ pones.i. ſcribes.

ACHILLEM.exẽplo demonſtrat quod p̃cepit:Nã cũ uelox heros iſte deſcribatᷣ ab homero:unde ẽ ποδασ ωκυσ ἀχιλλευσ:cũ i cõtẽtiõe cũ agamẽnone inexorabilis:cum acer.i.uehemẽs:cum omnia armis arroget:et nihil iuri cõcedat:talem et ipſe induces aut ſi nouũ qcq̃ in eo finges:id fingito:ꝙ iis quę dcã ſunt:de eo quadrẽt. MEDea ferox. Nã ſic cõtra Iaſonẽ:cũ deſertã ſe ſenſit:deſcribitᷣ.ET Inuicta.quaſi iplacabilis.FLEbilis.ꝑp amiſſionẽ filiorũ. IXION.hic:ex Antione periphantis filio natus Diam Eſionei filiã uxorẽ duxit:cui multa cõtra dotẽ filię ſe daturũ pollicitus ẽ:ac cũ pacta nõ ſeruaret Eſioneus illi equos abſtulit. Accerſiuit illũ Ixion tanq̃ oĩa ſoluturus:ſed p̃us foſſã igẽtẽ fecit:igneq; repleuit:ac deſu p cinere exticto texit:d̃inde ſocerũ ueniẽtẽ i ea merſit.Verũ cũ tã iniqua cede nemo illũ luſtrare uellet:tãdẽ a ioue luſtratus ẽ:quo tẽpore iunonem de ſtrupro iterpellauit:nec dubitauit cũ nebula quã iuppiter i formã iunonis finxerat concubere:ũde cẽtauri orti.Quapp apd̃ iferas a rota cui alligatus eſt circũuoluitᷣ.Ergo cũ in ſocerũ:cũ in ioue pfidus fuiſſet pfidus ſemp deſcribetᷣ. VAGa.qa i uaccã uerſa et oeſtro pcita diu euagata ẽ. TRiſtis.pp cedẽ patris:pptᷣ pęnitẽtiã matricidii:pptᷣ furias a q̃bus agitabatᷣ. SIQuid.Cũ in fabulis hoĩes a priſcis poetis deſcriptos pones:eadem illis tribues q̃ p̃ſci tribuerũt.Si autẽ quempiã nouũ neq; ab alio deſcriptũ pones:quod illi ingeniũ:quos ue mores a p̃ncipio tribueris:eoſdẽ per uniuerſũ opus tribues:ut cõſtet ſibi.i.ne ? ſua natᷣa diſcedere uideatᷣ DIFFICile eſt.Cõmunia appellat:quę a nemine adhuc dcã ſunt:ne quoq; a quoq̃ occupata:ut agri nõdũ occupati cões dicũtᷣ. Ergo cois oĩbus erat achilles et ulyxes:cũ nõdum eos quiſquã deſcripſiſſet. Deſcripſit homerus:ergo coia ꝓprie dixit. Deinde cum poetę latini eadẽ ſcriberẽt:nõ iam coia:ſed q̃ ꝓpria homeri eẽnt:deſcribebãt. Nunc uero poeta affirmat difficilius eẽ quod homerus fecit facere:q̃ illũ imitari deducẽdo i actũ.i.in tuã fabulã iliacũ carmẽ.i.materiã belli troiani. QVAM Si tu p̃mus ꝓferres ignota.i.nõ antea poſita ab alio ſcriptore. PVBlica materies. Snia ẽ ꝙ ea q̃ ab aliis quoq; ſcripta ſũt erunt p̃uati iuris.i.efficientᷣ tua:ſi nõ inſiſtis i trita aliorũ curſu.i.nõ uſitato genere inuẽtionis et diſpoſitionis et elocutionis uteris. PATulũ.Omnibus manifeſtũ quaſi uulgarem:et quẽ oẽs preſtare poſſunt. VILEM.qa nimis uſitatũ. NEc uerbũ. Nã aliud ẽ interpretari gręcũ poema:aliud ẽ imitari. Ergo nõ eris interpres:ſed imitator quoq; nõ oĩa aſſumes ab eo quẽ imitaris. Nam q̃dã loci dilucide expreſſi ſunt gręce:q̃ latine non poſſent. Ergo ne

Scriptor honoratũ ſi forte reponis achillẽ:
Impiger:iracundus:inexorabilis acer:
Iura neget ſibi nata.nihil non arroget armis.
Sit medea ferox inuictaq; flebilis ino.
Perfidus ixion.io uaga.triſtis oreſtes:
Siquid inexpertũ ſcęnæ cõmittis:& audes
Perſonã formare nouã ſeruetᷣ ad imum.
Qualis ab incępto ꝓceſſerit & ſibi conſtet.
Difficile ẽ ꝓprie communia dicere:tuq;
Rectius iliacũ carmẽ deducis i actus
Quã ſi ꝓferres ignota indictaq; primus:
Publica materies priuati iuris erit:ſi
Non circa uilẽ patulũq; moraberis orbẽ.
Nec uerbo uerbũ curabis reddere fidus
Interpres:nec deſilies imitator in arctum.
Vnde pedẽ ꝓferre pudor uetet:aut opis lex.

deducas te in eas anguſtias:unde ꝓgredi ad ulteriora nō poſſis:niſi impudēter et cōtra legē facias. NEC Sic incipies. Nō decet tam turgens ꝑncipium dare:ut in reliquis illud exęquare neq̄as. CIC locus. poetę nomē. Aliq̄ de ātimacho intelligi uolūt:et ciclocū dici q̄ in eodē uerſet̃ circuitu:neqꝫ quicq̄ uariare ſciat. Alii ciclicos uocāt poetas:q̄ circuendo urbes recitāt. FORtunā ꝑami cātabo et nobile bellū. Nō ſimpliciter uitupat carmē ſublime:ſed q̄ ſequētia a ꝑncipio ipo degenerāt. QVid d. Qui ꝑncipiū ſublime facit:dīnde cōſequentia multo iferiora ſimilis ē illi:q̄ cū uehemēter hiet:gracilē tamē deinde uocē emittat. Magis ergo decorū fuit ut tenuē uocē emiſſurus:tenue hiaret. PArturient. Ex apolago ęſopi ē. QVAnto rectius. Nā ut ſapiens ꝑncipiū nō mediocre exhibuit:ſed tamē tale cui reliqua reſpōderēt. NOn fumū ex fulgore. Nā q̄ ſublime icipit:ac deinde humiliter ꝓſeqt̃:ꝓfert ex ſplendore fumū. At homerus ita incipit:ut aſcendat potius q̄ deſcendat:et ex fumo dat fulgorē. ANTiphatem: Lamii filiū dicit:q̄ formas condidit:q̄ ex leſtrigonibus populis fuit. Hi aūt humana carne ueſcebāt̃. NEC Reditū diomediſ. Ab interitu meleagri ut facit antimachus:q̄ cū ſcribat reditū Diomedis a troiano excidio:q̄ ꝑꝑ ifamiā ęgiales uxoris q̄ hortatu Naupli Palamedis patris cum cyllabare ſtelenei filio concubuerat patriā uitaſſet:i apuliā uenit:et i radicibus gargani mōtis ſipontū ſiue arpos cōdidit: Huiuſcemodi reditū altius q̄ ſat ē repetēs initiū ſumit ab interitu meleagri patrui ſui:q̄ cū auūculos iteremiſſet:mater torrē ſibi fatalē igni ipoſuit:et ſic periit meleager. Fuit āt diomedes filius Tydei:et ille frater meleagri. Nec gemino ab ouo bellū troianū incipit. Nā q̄uis bellū troianū geſtū fuerit ꝑꝑ raptū helenę:non tamen ſumit initiū ab ouis:q̄ leda ex ioue i cignū uerſo pepit:Ex q̄bus nati ſunt pollux:helena:caſtor et clytemeſtra. SEmp ad euētū. Ita apte ꝑncipia dicit:ut ex iis facile antecedētia cognoſcāt̃:et adducit auditorē ſuū tāq̄ ad nota. Nā iliada icipit a ꝑcibus chryſę ſacerdotis et odyſeā a cōcilio deorū. Sic Virg. errores ęneę a. vii. āno et a tēpeſtate i mari ſiculo a iunone excitata. VERis falſa. Nā hoc poetę ē. REMiſcet. ꝓ cōmiſcet:ut ſtet uerſus. PRIMo ne mediū. Nā et ſi uera nōnulla de ęnea narret Maro. De didone uero oia ficta:tamen ita cūcta cōtexit:ut ꝑmis ſeq̄ntia cōueniāt:neqꝫ ex figmēto orit̃ aliq̄ diſcrepātia. TV q̄d ego. quaſi oēs docti. ET Popul. i. oēs idocti: Nā doctus idoctusqꝫ hoc deſiderat:ut ita iducāt̃

Nec ſic ícipies:ut ſcriptor ciclicus olim.
Fortunā priami cātabo & nobile bellū.
Quid dignū tāto feret hic ꝓmiſſor hiatu
Parturiēt mōtes:naſcet̃ ridiculus mus.
Quanto rectius hic:q̄ nil molit̃ inepte.
Dic mihi muſa uirū captæ poſt tp̄ra troiæ
Qui moreſ hoīum multorū uidit & urbes
Nō fumū ex fulgore ſed ex fumo dare lucē
Cogitat:ut ſpecioſa dehíc miracula ꝓmat
Antiphatē ſcyllāqꝫ & cū cyclope charibdin
Nec reditū diomedis ab iteritu meleagri.
Nec gemino bellū troianū ordit̃ ab ouo.
Semp ad euentū feſtinat:& i medias res
Nō ſecus ac notas auditorē rapit:& quæ
Deſperat tractata niteſcere poſſe relinquit
Atqꝫ ita mētitur:ſic ueris falſa remiſcet:
Primo ne mediū:medio ne diſcrepet imū
Tu q̄d ego & populuſ mecū deſid̄ret audi

pſonę:ut uniuſcuiuſq; ętatis rō habeat̃. Et ſuo ordine deſcribit puerilē:iuuenilē:uirilem et ſenilē. CERTO.nō uacillanti:ſed firmo. TEMere.nulla habita rōne. TAndē.Ex affectu adoleſcentis dictum longum tpūs uidet̃ illud:ĩ quo ſub pedagogo degit. EQVVS. ad equitandū. CANibus.ad uenandū: GRamine cāpi. In quo uariis ludis et certaminibus ſe exerceat. CEReus flecti. Facilis ut cera. FLecti. Nā q uitia ſectat̃:a uia recta deflectit. TARDus ꝓuiſor.nā in illo ſenſus preualet:rō ſuccumbit: Expientia quę uitę magiſtra ē oīo abeſt. PRodigus aeris. Nā illo explet uoluptates:q̄ in adoleſcente uehementiſſimę ſunt:unde infra cupidus. SVBLIMis.elatus:glorioſus. PERnix. uelox alibi pſeuerās relinquere amata.i. cōcupita. Nam totus ex ſenſibus pēdens ſūma leuitate laborat: Et ipſę corporeę uoluptates breui ſatietatē afferunt: Atq; teſte Platōe nihil poſt ſe niſi pęnitētiā reliquūt. COnuerſis. In contrariis mutatis. VIRilis.nā iam cedit rōni appetitus:et ꝓ uoluptate utilia: et honorifica querit. Ergo ambitioni et opibus inſeruit:et leuitatem iuuenilē excludit. MVLTa ſenē. In ſene ex defectu animi creſcit auaritia. Quod lōga orōne Cicero in Catone maiori proſeqt̃. Hęc ad q̄rēdū ĩpellit qđ nō fit ſine labore. Deinde ad ſeruandū ĩ quo maxĩo cū ĩcōmodo geniū fraudat. GELIDE.deficiēte enim ſanguine et eius calore creſcit timor:et qa in eo uiget atra bilis tardus ē ĩ rebus agēdis et iners. MVLTa ferunt. Nā ad uirilē uſq; ętatē multa diuerſis ętatibus ꝓueniunt cōmoda:q̄ ſenio minuunt̃. Ergo illa de hoīe ſcribemus:q̄ ſunt adiūcta ęuo.i.ętati ſuę. AVT AGit̃ res. Ita ſe hēnt fabulę: ſiue comedia ſit:ſiue tragedia ut q̄dā incōſpectu populi agāt̃ Vt cū Phedria apud ſeruū de

Si plauſoris eges aulea manētis:& uſq;
Seſſuri:donec cantor uos plaudite dicat:
Aetatis cuiuſq; notandi ſunt tibi mores.
Nobilibuſq; decor naturis dādus & annis.
Reddere qui uoces:iā ſcit puer:& pede certo
Signat humū:geſtit paribus colludere:& irā
Colligit:& ponit temere & mutat̃ ĩ horas.
Imberbis iuuenis tandē cuſtode remoto.
Gaudet eq̄s canibuſq; & aprici gramĩe cāpi
Cæreus ĩ uitiū flecti monitoribus aſper
Vtiliū tardus ꝓuiſor ꝓdigus aeris
Sublimis cupiduſq;:& amata relinq̃re ꝑnix
Cōuerſis ſtudiis ætas animuſq; uirilis
Querit opes & amicitias inſeruit honori
Cōmiſiſſe cauet quod mox mutare laboret.
Multa ſenē circūueniūt ĩcōmoda uel quod
Querit & inuētis miſer abſtinet:ac timet uti.
Vel ꝙ res oēs timide gelideq; miniſtrat
Dilator ſpe lōgus iners auiduſq; futuri
Difficilis querulus laudator tēporis acti
Se puero:caſtigator cenſorq; minorū.
Multa ferūt anni ueniētes cōmoda ſecū.
Multa recedentes adimūt:ne forte ſeniles
Mandent̃ iuueni partes pueroq; uiriles:
Semp ĩ adiunctis æuoq; morabimur aptis
Aut agit̃ res ĩ ſcęnis:aut acta refert̃.

thaide conqrit̄: cōſiliūq; captat. q̄dā narrāt̄ tāq̄ intus geſta ꝑus ſint: ut cherea amicum quo mō re amata potitus ſit edocet. Multo aūt magis mouēt: q̄ ſpectat̄: q̄ quę audiūt̄: et magis delectant: Tamē ptinet ad cōſiliū ſcriptoris: ut q̄ aut crudelia nimis: aut nimis turpia ſunt e cōſpectu populi amoueat. F I Delibus. Nā iis q̄ uidemus nō decipimur: Poſſumus autē decipi in iis q̄ audimus. et acerbiora nobis accidūt q̄ uidemus. I P Se ſibi. Nā uiſa p nos accipimus: audita p alios. G E Ri intus. Nō ꝙ gerāt̄: Nihil eni agit hiſtrio: niſi ꝑſente populo: Sed cū narret geſta fuiſſe uidēt̄ intus geri. P Veros. Filios quos irata propt̄ nouas nuptias iaſoni epulādos poſuit. A T Reus. q̄ et ipſe thyeſti fratri poſuit filios epulandos. I N A Vem ꝓgn. q̄ ē i hyrūdinē cōuerſa. S Pectata reponi. ideſt cū ſemel ſpectanda populo data ſit: adeo placet: ut reponat̄. i. iterū ſpectanda ponat̄. N Ec deus. Nunq̄ fingemus auxilium a deo ꝓuenire: niſi tāta res ſit: ut ſine deo ab hoie preſtari nō poſſit. Recte ergo Virg. quādo turnus caſtra ingreſſus ē ait. Huic iuno uires animūq; miniſtrat. Alii dicūt nō eē adhibēdā inuocatione a poeta: niſi nodus. i. difficultas icidit: quā p ſe ſoluere poeta neſciat. N Ec quarta loqui. In ſcęna duę plerūq; pſonę loq̄tes inducunt̄. Quādoq; tamē treſ. Rariſſimo āt q̄rta pſōa inducit̄. Si tamē iducat̄ adeo raro loqt̄: ut apud gręcos κωφον προ σωπον. i. mutā pſonā appellent. Martialis ridicule hoc exprimit Comedi tres ſt̄ Sed amat tua paula lupercos Quatuor et cophon paula ꝑſopon amat. Mēbra comediarū tria ponebāt gręci. Diuerbia cāticū: chorus: Diuerbia ſunt ptes cōediarū: i qbus diuerſorū pſonę uerſant̄. Perſonę āt diuerbiorū aut duę ſt̄ aut tres raro quattuor: plures adhibere nō licet. In cāticis una dūtaxat poni debet. Aut ſi duę fuerint: ita ponunt̄: ut ex occulto una audiat: nec loquat̄: ſed ſecū ſi opus fuerit uerba faciat. In choris numerus pſonarū diffinitus nō ē: qa oēs cōiunctim canentes concētūq; faciētes ꝑ una uoce habēt̄. Comedia tamē uetus chorus fuit; Sed paulatim ex numero pſonarū au

Segnius irritāt aīos demiſſa per aurē:
Quā q̄ ſūt oculis ſubiecta fidelibus: & q̄
Ipſe ſibi tradit ſpectator: nō tamē itus
Digna geri ꝓmes i ſcęnā: multaq; tolles
Ex oculis: q̄ mox narret facūdia præſens.
Ne pueros corā populo medea trucidet.
Aut hūana palā coq̄t extra nefarius atreus
Aut i auē ꝓgne uertat̄: cadmus i āguē.
Quodcūq; oſtēdis mihi ſic icredulus odi
Ne ue minor neu ſit q̄nto ꝓductior actu
Fabula: quæ poſci uult & ſpectata reponi
Nec deus iterſit niſi dignuſ uidice nodus
Inciderit: nec quarta loqui pſona laboret.
Actoris partes chorus officiūq; uirile
Defēdat: neu quid medios itercinat actus
Quod nō ꝓpoſito cōducat: & hereat apte
Ille bonis faueatq; & conſiliet̄ amicæ.
Et regat iratos: & amet peccare timētes.
Ille dapes laudat mēſæ breuis. ille ſalubrē
Iuſtitiā legesq; & apertis ocia portis.
Ille tegat cōmiſſa: deosq; precet̄: & oret:
Vt redeat miſeris. abeat fortuna ſuperbis.

cta in quinqꝫ actus ꝓceſſit. Sed paulatī attenuato choro ita ad nouā ꝑuenit:ut nō modo nō ſit chorus:ſed ne locus q̄dē illi relinquat̄. Quapp q̄nqꝫ actus q in comedia ſunt difficile ē noſſe in latinis ſublato choro:q ſe interponēdo actus diſtinguebat. Erat āt chorus ex pluribus ad tibiā cōcinentibus cōpoſitus nō actor alicuius ꝑtis ī fabula:Sed ueluti iudex cenſorqꝫ:q ut recte facta probabat ita cōtra quę uitioſa ſceleſtaqꝫ eſſent:damnaret:ita tamē ut actus non iterrūꝑet:ſed p iteualla finitorū actuū ſuū cantū interponeret. Vnde recte poe

Tibia non ut nunc oricalcho iūcta tubæqꝫ
Aemula:ſed tenuis ſimplexqꝫ foramīe pauco
Aſpirare & adeſſe choris erat utilis:atqꝫ
Nondū ſpiſſa nimis cōplere ſedilia flatu.
Quo ſane populus nūerabilis:ut pote ꝑuus
Et frugi:caſtusqꝫ uerecundusqꝫ coibat.
Poſtq̄ cępit agros extēdere uictor:& urbes
Latior amplecti murus:uinoqꝫ diurno
Placari genius feſtis impune diebus.
Acceſſit numerisqꝫ modisqꝫ licētia maior.
Indoctus quid.n.ſaperet liberque laborū
Ruſticus urbano cōfuſus:turpis honeſto?

ta dicit neu qđ m.int.ac.ideſt ne canat aliquid inter medios actus. Ergo cū cēſoris munere fūgat̄ chorus defendit partes uiriles .i.uirtutes:Fauet bonis:dat cōſiliū fidele:conatur iratos regere:ne p̄cipites irruant. Laudet qui peccare timēt:et reliqua q̄ a poeta ponūtur. Cauēdū āt maxīe ē:ne fabula pluresſ pauciores ue q̄ q̄nque actus cōtineat. Eſt eni ita res q̄nque partita:ut ꝑs p̄ma argumentū explicet. Secūdā agi iā cępta:ad finē deducere cupit. Tertia ꝑturbationem affert et ipedimēta et dſpationē rei cōcupitę. Quarta remediū iterueniēti malo affert. Quinta adoptatū exitū cūcta ꝑducit. TIBia nō ut nūc. Plura de tibiis paulo ſupra dcā:ad hunc locū reuoca. Sed nūc oſtēdit additā illis luxuriē:cū antiq̄ores ſeueriores fuerit. Varro.n. ait quattuor ſolū foraminū tibias apud p̄ſcos fuiſſe:talesqꝫ ſe ī tēplo marſye uidiſſe. Alii dicūt nō amplius tria habuiſſe. Sequētia deinde tēpora graſſiores habuerunt:et ex orichalcho cōpactas:et plenioris ſoni ut tubę ęmularet̄. ASPirare. Cōcinere:nā humano ſpiritu ſonum cōcipiunt. NOndū ſpiſſa. Poterat eni ēt tenuis ſonitus totū ſpectaculū iplere:cū nondū eſſent ſpiſſa.i.denſa ſedilia.i.nō: eēt ī pauco numero ciuiū magna auditorū frequētia. FLATV.ſonitu. NVMerabilis. Qui facile numerari poſſet. q̄a ꝑuus eſſet. Prętereа cū frugi.i.tēpatus eēt et caſtus.i.nō cupidus luxurię.i.ſuꝑfluitatis ī rebus:uel caſtus .i.religioſus et pius erga deos. Veniebat eni ad ludos alicui deo ſacros religiōis potius q̄ uoluptatis cā. Nam et Virg.ꝓ religioſo poſuit Hac maneant caſti ſub religione nepotes. POStq̄ cępit a. Poſtq̄ ex ꝓpagatiōe ipii opulentior ē fcūs populus. VRBes. Oſtēdit ex hoc icremētū populi. VINoqꝫ diurno. Incōtinētiā uictus ſignificat:nā p̄ſca ſobrietas nō niſi ſemel ī die cibū capiebat:idqꝫ aduētante nocte. Quapp ueſperna a ueſpa p̄ma noctis ꝑte cōuiuiū dicebat̄. Hoc et Virg.ī didone oſtēdēs ait. Atqꝫ eadē labēte die cōuiuia q̄rit. Ergo diurno uino.i.cōuiuio iterdiu et nō noctu celebrato. GEnius. Vituꝑauit itēpeſtū cōuiuiū nūc a luxu carpit: Nā genus de quo in ſuperioribus dictum eſt:ſplēdidioribus epulis placabat̄. Ergo et plus q̄ ſemel in die et lautioribus epulis illos ueſci dolet. IMPune. nulla pęna a cēſoribus adhibita. NVMeris qꝫ modis. Rithmis et modulationibus:nam et tibia plura hūit foramina. INDoctus. Nā cū idocti et ruſtici urbanis admixti p̄ter religiōnē nihil ſaperēt uoluptatē q̄rebant. TVRPis honeſto. Ignobilis nobili uel uitioſus ꝓbo.

Sic priſcæ motũq; & luxuriã addidit arti
Tibicen: traxitq; uagus p pulpita ueſtẽ.
Sic etiã fidibus uoces creuere ſeueris.
Et tulit eloquiũ iſolitũ facũdia præceps.
Vtiliũq; ſagax rerũ: & diuina futuri
Sortilegis nõ diſcrepuit ſnĩa delphis.
Carmine q tragico uilẽ certauit ob hircũ:
Mox etiã agreſtes ſatyros nudauit: & aſp
Incolumi grauitate iocũ tẽptauit: eo ꝙ
Illecebris erat & grata nouitate morãdus
Spectatõ: fũctuſq; ſacris: & potuſ & exlex
Verũ ita riſores ita cõmẽdare dicaces
Cõueniet ſatyros: ita uertere ſeria ludo:
Ne quicũq; deus quicũq; adhibebit heros
Regali cõſpectus ĩ auro nuper & oſtro
Migret ĩ obſcuras humili ſermõe tabernas
Aut dũ uitat humũ: nubes & iania captet
Effutire leues indigna tragędia uerſus
Vt feſtis matrona moueri iuſſa diebus
Intererit ſatyris paulũ pudibũda ꝓteruis.

TRAXit ueſtem. pp σῦρμα dixit. Hęc ueſtis eſt παρα το σῦρω. i. traho: quoniã
lõgitudine ſua trahat̃ p terrã. CReuere. Cithara ꝑmo monochordos. i. unius chordę fuit
Inde dxtra leuaq; una addita trichordia fuit. Poſtea ſeptẽ cordę additę: Vnd illud ſeptẽ di
ſcrimia uocũ: Hoc ãt iuẽtũ Terpãdri eẽ uolũt. Simonides dinde octauã addidit. Nonã Ti
motheus iuẽit. Thamiris ꝑmus cithara ſine uoce cecinit. Cũ cãtu uero amphyõ uel Linus.
ET Tulit eloquiũ. Snĩa ẽ: ni fallor: ꝙ ad ſeueritatẽ chordarũ acceſſit grauitas ſniarũ cũ
ſũma eloqntia. ſ. ut tales ꝓfer
rent̃ ſnię circa uitã et mores
ad futurorũ ꝓuiſionẽ: ut nõ di
ſcreparent ab apollinis oracu
lis. FACundia. Eſt iocunda
eloquẽtia quaſi fatu iocunda.
PRęceps. uelox. IN Solitũ.
hactenus nõ adhibitũ ornatũ
orõnis. SAGAX. inueſtigã
trix rerũ utiliũ. ET DIVina
futuri. i. q̃ ſua prudẽtia futa ꝓ
uideret. Et ppea non diſcrepa
uit a delphis ſortilegis: id eſt
ab apollinis oraculis: quae del
phis accipiũt̃. Poſuit ãt ſortes
ꝓ oraculis. Sic Virg. Nunc ly
cię ſortes. CARMine q tra
gico. Multa de comedia dixe
rat: Nũc adhibet tragędiã: de
qua et de hirco illius ꝑmio di
ctũ ẽ. ACReſtes ſatyros. Et
de iis dictũ. Ponebãt igit̃ tra
gędiis ſatyrica dramata: In q
bus ſalua maieſtate dignitatis
tragicę iocos exercebãt ſecun
dũ Cratini iſtitutionẽ. Is. n.
ut ait Acrõ: ꝑmus athenis dio
nyſia dũ eẽnt ſatyricã fabulã
induxit. Alia aũt ſatyra ẽ illa
mordax: cuius auctor extitit
Lucilius. ILLecebris. blandis uerbis. NOVitate. qa nup inuẽta erat. GRata. pp iocos &
EX Lex. quaſi nimia licẽtia ſolutus. Snĩa ẽ ꝙ a ꝑſcis ludi non uoluptatis cã repti ſt̃: ſed
religiõis. Sed poſtq̃ ſpectator cępit uenire potus et liber et ut uoluptatẽ tãtũ capet adhibi
ta eſt ſatyra. VERVm ita riſores. Animaduertendum eſt: ne pſonę maiorum ut ſunt deo
rum et heroum: quibus auctoritas ineſt ex auro et purpura ornatis ridiculi cauſa paulo
poſt ita tractentur: ut ſi eſſent uiles perſonę: et ſermo iis attribuat: qui eſt tabernas: id eſt
paruas caſas habitantium. Aut rurſus ne dum in ſublimi gradu continere uolumus: ni
mis extollamus. EFFVTIRE. ſine dignitate et penſo emittere. Sententia eſt cum trage
dia ſit indigna effutire leues uerſus propter ſuam grauitatẽ: et tamẽ ſit aſpergẽda ioco: ut
ocioſos dlectet imitabit̃ pudicã matronã: cui cũ ſaltare neceſſe ĩ diebus feſtis ſit: ſaltat illa
qdẽ ſed ſeruato pudore; ſic tragędia admittet ꝓteruitatẽ. i. laſciuiam; ſed ſeruato pudore.

NON EGO.oſtendit ꝙ ſi ſcriptor erit ſatyrarum:nõ amabit uerba inornata et dominantia.i.habentia propriã ſignificationẽ:ſed inornata ut peſtilitatẽ: Sed uolam ad proprietatẽ accedere etiã ornatũ.NEC Sic enitar. Sunt adhibẽdi ſatyri:quorũ orõ iocoſa ſit:et multũ remittat de ſeueritate tragica. Sed tamen cũ aut ſylenũ bacchi alumnũ:aut aliũ agreſtẽ deũ loquentẽ inducat:nolo ut ita a tragica grauitate diſcedat:ut ad comicã uſq; humilitatẽ deſcendat:ut aut dauus ſeruus aut pithias meretrix quę decepto ſimone talentũ lucrata ẽ: loq uideat̃. Pithias apud Lucilliũ eſt. EMuncto. Tranſlatio a quadrupe:cui lac ſubtractum ſit. Nã ſic illa pecuniã ſubtraxerat. EX NOTis fictum ſequar. De comedia dicit:i qua argumentum ex rebus notiſſimis eſt. Omnibus enim noti ſunt amores iuuenum: Auaritia meretricũ :et huiuſcemõi. Sed tamẽ cũ illa eo ſtilo contexam :ut omnibus facile imitatabilis uideat̃:tamẽ erit difficile ipſum imitari. In quo loco ſignificat ſtilum acticũ:cui huiuſcemodi laudẽ tribuit Cicero:ut cũ a familiari ſermõe nihil differre uidẽat̃:difficilimus tamẽ imitatu ſit. Ergo ea ſerie ideſt cõtinuato ordine et ea iũctura.i.cõſtructione uerborũ ualebit orõ:ut alius quis idem tentet et audeat:cum multũ ſudauerit :fruſtra laboret. DE MEDIO Sumptis.i.d rebus cõibus unde comedia ſumit̃. Eſt autẽ ſimile illi uirgiliano

Non ego inornata & dominãtia noĩa ſolũ
Verbaq; piſones ſatyrorũ ſcriptor amabo.
Nec ſic enitar tragico differre colori:
Vt nihil interſit:dauus ne loquat̃ an audax
Pithias emuncto lucrata ſimone talentum.
An cuſtos famulusq; dei ſilenus alumni.
Ex noto fictum carmẽ ſequar:ut ſibi quiuis
Speret idẽ.ſudet multũ:fruſtraq; laboret
Auſus idẽ.tantũ ſeries iunctuq; pollet.
Tantũ de medio ſumptis accedit honoris.
Siluis deducti caueant me iudice fauni:
Ne uelut innati triuiis ac pene forenſes
Aut nimiũ teneris iuuenent̃ uerſibus unq̃:
Aut ĩmunda crepẽt ignominioſaq; uerba.
Offendunt̃.n.quibus ẽ equus & pater & res
Nec ſiquid fracti ciceris ꝓbat & nucis ẽptor
Aequis accipiunt animis:donãt ue coronã.

In tenui labor ẽ:At tenuis nõ gloria ſiquẽ Numina leua ſinunt:auditq; uocatus apollo. SILVis. Cũ ſatyra ſcribit̃:adhibeat̃ qdẽ iocus. Sed ſi me iudicẽ adhibere uoluerit poeta nõ inducat faũnos.i.ſatyros:q ruſticani ſt̃:neq; aſtutiã urbanã hẽnt ita loquẽtes ut locũt̃ urbani hoĩes:q i triuiis et in foro uerſati multa aſtutia callent. Ac rurſus non nimis iuuenent̃.i.laſciuiant iuuenum more:nam et hoc urbanum eſt potius q̃ ruſticum. INMunda. ut Acron ait impropria:uel fortaſſe obſcena. ET Ignominioſa:ideſt infamiã afferentia. Nam ruſticani non ualent illa acrimonia in obiurgando carpendo ue:qua ualent urbani. CREPENT.ideſt crepitu et ſonitu uerborum efferant. OFFENDVNTVR Enim. Affert rationem quare ruſticanis perſonis non ſit attribuendum quod eſt urbanarum: qa illi quibus eſt equus.i.qui ſunt de ordine equeſtri. ET PATER.ideſt ſunt de ordine patritio et ſenatorio. RES .ideſt diuitię:uel res:ideſt imperium.i.qui regunt magiſtratus. non ęquo animo hoc indecorum ferunt: Nec putant corona dignum hunc poetam:quãuis plebei et pauperes:ut ſunt emptores ciceris et nucis:ideſt rerum uiliſſimarum probent.

SYLLABa l. Oſtédit ſenarios iábos ĩ uno uerſu dici trimetrũ et nõ hexametrũ. Ná ita uelociter currit iábus: ut paulo ſupra demóſtratũ é: ut duo ꝑ uno cóputét̃. Erát igit̃ ſex iã bi ĩ uno uerſu: Deinde ut creſceret tardiorqꝫ eét additióe téporũ ꝑ iábo triũ téporũ pes poſitus é ſpódeus quattuor téporũ: ut ꝑmiſcue aut iábus aut ſpódeus eét. Ergo iſte pes citus iábicus recepit ĩ iura paterna. q. d. in ſuũ hereditariũ ius: et qđ ſibi ꝓpriũ erat. S Pódeos ſtabiles. i. tardiores: qa utranqꝫ ſyllabá lógá hént. Eſt aũt ordo Pes citus et uelox Cómodius et patiens. q. dicat iccirco patiens admittere ſpondeum: quia comodiorem faceret uerſum recepit ſtabiles ſpondeos in iura paterna: Vnde. i. et ꝓpter hoc iuſſit accreſcere nomẽ iambeis: quia non trimetri. i. ternarii amplius: ſed ſenarii appellati ſ t: ut uẽiret paulo tardior et grauior ad aures pp admixtos ſpondeos: Sed ꝓdé nõ ita erat. ſ. tardior: qa ipſe iambus ſimilis ſibi reddebat ſenos ictus. PRIMVS Ad extremum. i. ſimilis a principio uſqꝫ ad finẽ nullo interpoſito ſpódeo. NOn ut de. Recepit qdé ſocialiter ſpódeũ: ſed ĩ cęteris ſedibus excepta ſecũda et quarta: ĩ qbus ſép iábus ponit̃. Sed hoc a iunioribus reptũ é. Ná apud Enniũ et acciũ raro appet ſpódeus. Apparet apud iunioreſ. IN Scęná m: Rephédit poetas: q cũ uerſus cũ magno pondere. i. cũ pópa ſoni miſerint: reliqua q̃ ad arté ptinét; negligũt. C ópone ſic ꝑmit. i. accuſat doctus uir uerſus miſſos cũ magno pódere ĩ ſcęná turpi crimine opę. i. laboris et exercitatióis nimiũ celeris et carẽtis cura. i. diligentia: aut ét accuſat crimine artis ignoratę: Vt ſit ſnia bonus iudex nó decipit̃ ſonoritate uerſus: ſed uidet cũ poeta aut nimiũ ꝓperáter ſcripſit et ſine diligétia: aut artis ignarus fuit. NOn quis. Ergo cũ nó oís aíaduertat poemata ímodulata. i. non recte cópoſita factũ é ut indigne et iniuſte data ſit uenia romanis poetis: q̃ nó data é gręcis: apud quos acriora ex doctrina iudicia ſũt: Nó tãtũ pp hoc uagabor ego inqt horatius. i. ſine ꝓpoſito ab artificio ſo fine errabo: et aſſumá nimiá mihi licétiá in ſcribendo: Sed ita ſcribá: ut puté oés qcqd peccauero aíaduerſuros. ET Tutus. qa nó adibo piculũ. ET Cautus. ná cauebo ne peccem. IN Tra ſpem ueníę. Ille dicit̃ intra ſpem ueníę: q nó ꝓcedit uſqꝫ ad id ut ꝓponat ſibi ſpem uenię. Ergo cautus poeta ita ſcribit: ut nó ſperet datum iri ſibi ueniá: ſi peccauerit. VITaui. q. d. ét cũ uehemẽter laborauero ita ut ſcribá cũcta ex arte: ꝓptereaqꝫ uitauerint errata: nõ tamé id mihi a natura cóceſſũ é: ut ſim bonus poeta: ut tacite moneat arté ſolũ in eo ualere nec pécces. Naturam aũt eſſe eam quę preclara illa poetarum ornaméta afferat. Sed ad eam excitãdam auxilium ſummũ afferre: ſi poetas gręcos q optimi ſunt imitemur:

Syllaba longa breui ſubiecta uocat̃ iábus.
Pes citus: ũde ét trimetris accerſere iuſſit
Nomẽ iábeis: cũ ſenos redđret ictus. dẽ
Primus ad extremũ ſimilis ſibi: nõ ita pri
Tardiõ ut paulo grauiorqꝫ uẽiret ad aures
Spondeos ſtabiles ĩ iura paterna recepit
Cõmodus & patiẽs non ut đ ſede ſecũda
Cederet aut quarta ſocialiter hic & ĩ acci
Nobilibus trimetris apparet rarus & enni
In ſcęná miſſos magno cũ pódere uerſus
Aut opere celeris nimiũ curaqꝫ carẽtis:
Aut ignoratæ premit artis crimĩe turpi.
Nõ quis uidet ĩmodulata poemata iudx
Et data romanis uenia ẽ indigna poetis.
Iccirco ne uager: ſcribãqꝫ licenter: an oĩs
Viſuro peccata putẽ mea tutus & intra
Spem ueniæ cautus: uitaui deniqꝫ culpá:

Verū cū imitatio ſit qua diligenti rōne īpellimur: ut aliquorū cōſimiles in dicendo eſſe ualeamus monet: ut diu noctuq; i manibus noſtris ſint gręcorū poemata: quae optima nobis exēplaria eē poſſint. AT Noſtri ꝑaui. Siquis putet ſatis eē habere exemplaria latinorū cū uideamus plauti et ſales et numeros a maioribus eſſe laudatos infert ꝙ nimis patiēter q.d. nimis indulgenter et nō ſeuere laudauere utrunq;. ſ. ſales et numeros: et apud illos plus ualuit amicitia uel artis inſcitia q̄ ueritaſ. PATienter ne dicā ſtulte. Correptio eſt:

Non laudem metui. uos exemplaria græca
Nocturna uerſate manu: uerſate diurna.
At ueſtri ꝑaui plautinos & numeros &
Laudauere ſales: nimiū patienter utrūq;
Ne dicā ſtulte: mirati ſi mō ego & uos
Scimus inurbanū lepido ſe ponere dicto:
Legitimūq; ſonū digytis callemus & aure.
Ignotū tragicæ genus inueniſſe camoenæ
Dicit̃ & plauſtris uexiſſe poemata theſpis:
Quæ canerent: agerentq; puncti fecibus ora.
Poſt hūc perſonæ pallæq; repertor honeſtæ
Aeſchylus: & modicis iſtrauit pulpita tignis
Edocuit magnūq; loqui nitiq; cothurno.
Succeſſit uetus his comędia nō ſine multa
Laude: ſed in uitiū libertas excidit & uim
Dignā lege regi lex ē accepta: chorusq;
Turpiter obticuit ſublato iure nocendi:
Nil itemptatum noſtri liquere poetæ.
Nec minimū meruere decus ueſtigia græca
Auſi deſerere: & celebrare domeſtica facta.
Vel qui pretextas: uel qui docuere togatas.
Nec uirtute foret claris ue potentius armis
Quā lingua latiū: ſi nō offenderet unū

Nā intelligit ſtultū fuiſſe iudiciū eorū: q ueniam dabāt. SI Modo ego et uos. Quibus eſt acrius iudiciū ſeponere diſcernere. DIGytis et aure. Quoniā ſonus metri pollicis ſtrepitu et auriū pceptione ꝓbari ſolet. Vnde dactyli qdā pedes dicti ſt̃: quoniā plauſu digytorū ac pedū ſonū metrorū adiuuare ſolemus. PLauſtris. Multi dicūt ꝙ tam multa ſcripſit: ut plauſtris eēnt uehenda: Sed potius qa chori plauſtris eēnt collocati: quoniā circū pagos eēnt uehēdi. De theſpi dictū ē et d̄ fecibus qbus ungebāt̃ ante reptā pſonam: Et quēadmodū Aeſchilus et pſonę et palle iuētor fuit: et pulpita inſtituit: nō tamē magna ut deinde fuerūt. Adinuenit grādilocū ſtilū et cot̃nos i tragedia. VETus comedia. In hac fuit nimia licētia: ut noiatim ciueſ carpentēt bonos. Na ariſtophanes ſocratē iniurioſe uexat. Ergo tāta libertas i licētiā cōuerſa ē: et res utilis a p̄ncipio cū uitia rep̄hēderēt̃ i pnitiē cōuerſa ē cū inocētes quoq; taxarent comici ueteres: Quapp lata eſt lex apd̄ gręcos: ut d̄inceps nemo noiatim quēpiam notaret: ppeaq; remotus ē chorus: et ſcā noua cōedia quā ad latinos trāſtulerūt romāi poetę: et a p̄ncipio gręca argumēta ſecuti ſt̃. Deinde imitationē gręcorū relinquētes formarūt latina argumēta. Hinc ſūt comedię p̄textatę et togatę: de qbus dcūm ē: argumentis latinis celebratę: ut quēadmodū armis et uirtute. i. fortitudine ſupabāt̃ a latinis gręci: ſic eloqntia nō uincerēt gręci. Et ꝑfecto cūcta pfeciſſent latini poetę: niſi laborē elimādi eos oſtendiſſet, et morari diutius i re pteſū eēt.

Quēq; poetarũ. limæ labor & mora. uos o
Pōpilius ſāguis carmē reprehēdite qđ nō
Multa dies & multa litura coercuit: atq;
Perfectũ decies nō caſtigauit ad unguē
Ingeniũ miſera quia fortunatius arte
Credit & excludit ſanos helicone poetas
Democritus: bōa ps nō ũgues pōere curat
Nō barbā: ſecreta. petit loca. balnea uitat.
Nāciſcer̃ eni pretiũ nomēq; poetæ
Si tribus antichyris caput inſanabile nũq̃
Tonſori lyci‸o cōmiſerit. oh ego læuus:
Qui purgo bilem ſub uerni tpris hora.
Nō alius faceret meliora poemata: uerum
Nil tāti eſt. ergo fũgar uice cotis: acutum
Reddere quæ ferrũ ualet exors ipſa ſecādi
Munus & officiũ nil ſcribēs ipſe docebo
Vnde parēr̃ opes: qd alat: formetq; poetā:
Quid deceat: qđ nō quo uirtus: quo ferat
Scribēdi recte ſape ē & pricipiũ & fōs //errō

VOS O Pompilius. Nā piſones a Numa pōpilio originē ducebāt. MVLTa dies. ſic infra nonũ promat̃ in annũ. MVLTa litura. Nam quod ſcriptũ ē: ſępe litura obolet̃: ut imutetur. NOn caſtigauit decies pfectũ. Vt oſtendat etiam cũ decies iam pfectum ſit egere correptiōe. AD Vnguem. ad extremā pfectionē. Et eſt tranſlatio a iunctura lapidũ: q̄ tũc deniq; probat̃: cũ unguē intra ſe nō recipit. Cā āt quare nō caſtigēt ē: q̄a fidũt ingenio: et id fortunatius putāt. i. magis ualere credũt q̄ artē: quā iccirco miſerā appellat: q̄a difficultate et labore pleniſſima eſt. EXCludit ſanos. Snia ē Democriti: quā Plato corroborauit: ut nullus bonus eē poſſit poeta: q diuino furore non ſit afflatus. Ergo democritus excludit ab helicōe: q mōs ē muſis conſecratus. i. excludit ab arte poetica poetas ſanos. i. q nō ſunt diuino furore affecti. BONa. i. magna ps: ſic Perſius At bona ps pcerũ tacita libabit acerra. Eſt āt ſnia eſſe q credant in poetā optimũ eua ſuros eos q neglecto oī corporis cultu neq; barbā neq; ungues ſecent: Vitent balnea: et oīa celebrata loca: et in ſolitudine degāt. CAPut inſanabile. Vel pp ualitudinē: uel pp furorē poeticũ. TRibus antichyris. Per hypbolē. i. tāto heleboro q̄tũ tres antichyrę capere poſſint. Nā in ſola antichyra inſula heleborũ cādidũ ad purgandũ cerebrũ citra noxā capiebat̃. Dicit̃ et ueratrũ heleborũ. O EGo leuis. Oſtendit ironicā eē orōnē: et ſe futurũ fuiſſe poetā ęgregiũ: ſi illorũ exēplũ eſſet ſecutus: ſed malle purgare bilē: et ualitudini inſeruire: q̄a nō tanti putat fieri poetā: ut uelit illa icōmoda pati. Vnde ſeqt̃ qđ ſit ad ſimilitudinē cotis: q̄ cũ acie carēs incidere nō poſſit: tamē ferrũ acuit: ut incidat. Nō pōt igit̃ optimũ poema componere: At pōt aliũ docere quomō cōponat. OPES. appellat opes oīa q̄bus poema conficiat̃: et exornet̃. SCRibendi recte. Non pōt recte ſcribere: q nō ſapit. i. q nō ſit multa doctrina excultus. Sentit eni idē de poeta: qđ Cicero de oratore. Et pfecto eloquētia nemo illuſtris erit ſiue orator ſiue poeta ſit: niſi multas uariasq; diſciplinas norit: Sed pręſertim poeta q ſuā poeſim oībus ſcientiis atq; artibus exornandā ſibi pponit: Qui diuerſiſſimorũ hominũ ingenia non mō ita exprimere: ut decorũ obſeruet: uerũ ita pingere: ut oculis noſtris ſubiiciat oī artificio tentet: Oīs āt orō ex uerbis atq; ſententiis cōſtat: Verba a grāmatico rhetoreq; petũt̃; Res āt a phia mutuari oportet. Nō iniuria igit̃ dicit ſape, i, hēre multas ac uarias

doctrina ẽ ꝑncipiũ recte ſcribẽdi. Nã nemo põt ea ſcribere: quorũ diſciplinã non teneat. SOCRaticę.i.philoſophicę: nã a ſocrate manauit ois phia moralis. VERBA. nã q benẽ rẽ tenet: facile illi uerba accomodabit. Ergo ꝓ dignitate pſonarũ unũquẽq; deſcribet q diuerſa diuerſorũ officia nouit. Qua ex re manifeſtũ ẽ illũ rectũ imitatorẽ futurũ in ſcribẽdo q uitã et mores hominũ ueluti exẽplar ſibi ad imitandũ ꝓponat. FABula. Ex cuius allegoria aliqd eliciat̃ ad uſum uitę utile: et pp hoc ſpetioſa et morata: etiã ſi non ſit artificioſe ſcripta magis delectabit auditorem: q̃ uerſus uerbis illuſtres: quos recte canoras nugas appellat: Sed ſententiis inopes. VALDius. ualidius. ORe rotundo. Eloqo ornato et pfecto: nã forma ſperica cęteris pfectior ẽ. Dedit autem muſa hoc gręcis: qa laudem q̃ diuitias aſſeq malunt. AVARIS. ergo .i. cupidis. At romani cõtra auaritię ſtudẽt: Et queſtui inuigilãt: et arihmetica unũ i plures ptes diuidere docent̃. ASSEM. integrã rẽ aſſem appellamuſ: q̃ in. xii. uncias diuidit̃: Sed hoc iã exꝑſſũ eſt. Sed qđ in cẽtũ dixit: oſtẽdit uarias ſubdiuiſiões. LOngis rõnibus. Nã res nõ ſolũ diuiſa i ptes: ſed ẽt fracta i fruſtula nõ niſi lõgis rõnibus. i. multiplici cõputo ad unã ſũmã reducit̃. Vnde et florẽtini pueri uehement̃ i arithmeticis circa rupta laborant. DE Quincunce remota un. Nã remanebũt quattuor uncię: q̃ ſũma dicit̃ triens: qa quattuor unciae tertia ps ſũt duodenarii numeri. Quod ſi addat̃ ad quinque uncias una ut ſint ſex huiuſcemodi portio ſemis dicit̃: quoniã ſenarius nũerus dimidia ps ẽ duodenarii. Huiuſcemõi ergo ꝑceptis imbuũt̃ pueri: ne i rõnibus fallãt̃. ERugo. auaritia: q̃ animũ minuit ut ferrũ erugo. Peculi. ꝓ peculii. LINenda cedro. Cedrus arbor nõ ſentit cariẽ: ergo q̃ duratura eſſent carmia aut i cedrinis tabellis deſcribebãt: aut ſi in aliis eas ſucco cedri ſpargebant. LINENDA. ſcribenda: Nam in ceratis tabulis ſtilo imprimebãt̃. LEVI. polita et eraſa. i. in tabulis cupreſſinis. Nã hęc quoq; arbor cariem nõ ſentit. AVT Prodeſſe uolũt.

Rem tibi ſocraticæ poterũt oſtendere cartæ.
Verbaq; ꝓuiſam rem nõ inuita ſequent̃.
Qui didicit: patriæ qd debeat: & qd amicis
Quo ſit amore parẽs quo frater amandus &
Qđ ſit cõſcripti qđ iudicis officiũ: q̃ // hoſpes
Partes i bellũ miſſi ducis: ille ꝑfecto
Reddere perſonæ ſcit conueniẽtia cuiq;.
Reſpicere exẽplar uitæ morumq; iubebo
Doctũ imitatorẽ & uiuas hic ducere uoces.
Interdũ ſpetioſa locis morataq; recte
Fabula nullius ueneris ſine põdere & arte
Valdius oblectat populũ: meliusq; morat̃
Quã uerſus inopes rerũ nugæq; canoræ.
Grais ingeniũ grais dedit ore rotundo
Muſa loqui præter laudẽ nullius auaris.
Romani pueri longis rõnibus aſſem
Diſcunt in partes centũ diducere. dicat
Filius albini ſi de quincunce remota ẽ
Vncia qd ſuperat? poteras dixiſſe triens: en
Rem poteris ſeruare tuã? redit uncia: qd fit?
Semis. ad hæc aĩos erugo & cura peculi
Cũ ſemel imbuerit ſperamus carmĩa fingi
Poſſe linẽda cedro & leui ſeruanda cupreſſo

Optimū poete conſilium: Nā uoluit demonſtrare poetarū officiū eſſe:ut iocunda ſimul et utilia dicāt. Sed diſiunxit a ꝑncipio:ut aīaduerteret lector utrūuis iſtorū ſeperatim magni eē pōderis. Quid ergo ſi utrūq; iungatᷣ? OMNe tulit punctū. Quoniā abſolutiſſimus ꝑfectiſſimusq; is eſt:qui utile dulci admiſcuit. OMNe tulit punctū. Tranſlatio a cauſis cētūuiralibus: Nā auditis ꝑtibus tabella circūferebatᷣ iudicibus:ac ſinguli punctū ſiue notam imprimebāt:qua aut damnarēt:aut abſoluerēt. Ergo q̄ omnibus ſententiis abſoluebatur: omne punctū tuliſſe dicebatᷣ. Capimus etiā pūctū ꝑ ſuffragio: Sic eni et Cicero ī fundauia pūctū ꝑ ſuffragio poſuit. QVicq̄d p̄cipias. Cū p̄cepta dederis :utere breuitate. Duplex.n.inde ē cōmoditas: Nā et facilius itelligūtᷣ:et firmius memoria tenentᷣ. DOCiles. quod ē ingenii. FIDeles.q̄d eſt memorię:cuius ē:ut q̄ ſibi mādātᷣ:fideliter cōſeruet. FICta uolup. Precepta dedit circa utile:nūc p̄cipit de uoluptate: In qua admonet:ut quę uoluptatis gratia finguntᷣ:ueriſimilia ſint. PRANSAE Lamię. Nā leſtrigones in q̄bus erat lamia familia carnibuſ humanis ueſci dicebātᷣ. Quis ergo crederet:ut ex uētre lamię poſſit educi puer uiuus:quem ipſa uoraſſet ī prādio. CENTurię ſ.i.ipſi ſeniores q̄ ſapientiores ſt̄. Nā populus diuiſus ē in cēturias ſeniorum et iuniorum. RAMNES. Quaſi nobiliores: Nam Romulus equites romanos in tres centurias deſcripſit. Titienſes a T.tacio qui cum illo pariter regnauit. Rānetes a Romulo. Luceres a lucomone etruſco:ſiue a luco ī quo romulus et remus expoſiti ſt̄. EXPertia frugis.i.frugalitatis.i.modeſtię. Nā frugalitas uirtus ē:q̄ cauet ut in quacūq; uirtute modus ſeruetᷣ. Hic ergo liber q̄ huiuſmodi eloquētia ac prudētia ſcriptus ē:ī tāta auctoritate ē:ut ab oībus expetatᷣ:et ꝑꝑea meret.i.lucratᷣ ęra.i.pecuniā. SOSiis.q̄ librarii cū eēnt:multā caperēt pecuniā ex hoc libro:quem uenalem tranſcriberent. TRANSIT MARE.quia petitur ab iis qui trans mare habitant:et prorogat aeuo ſcriptori. Nam cauſa eſt ꝙ auctor libri fama ad longum ęuum uiuat. SVNT DELICTA. quoniam nihil in humanis eſt ab omni parte perfectum is liber perfecti locum obtinebit:in quo non niſi mediocria quędam delicta inerunt. Nam et in muſica uidemus ꝙ chorda non reddit ſemper ſonum:quem muſici manus et mens querit; Nec ſagitta ab arcu per ſagittarium emiſſa ſemper deſtinatum locum ferit.

Aut ꝓdeſſe uolunt aut delectare poetæ
Aut ſimul & iucūda & idonea dicere uitæ
Quicq̄d p̄cipies:eſto breuis:ut cito dcā
Percipiāt animi dociles:teneātq; fideles.
Omne ſupuacuū pleno de pectore manat
Ficta uoluptatis cā ſint ꝓxima ueris.
Ne q̄dcūq; uelit:poſcat ſibi fabula credi.
Neu pranſe lamiæ uiuū puerū extrahat al
Cēturię ſeniorū agitāt exꝑtia frugis. //uo
Celli p̄tereūt auſtera poemata ramnes.
Omne tulit pūctū:qui miſcuit utile dulci:
Lectorē delectādo pariterq; monēdo.
Hic meret æra liber ſoſiis:hic & mare trāſit
Et lōgum noto ſcriptori ꝓrogat æuum.
Sūt delicta tamē:q̄bus ignouiſſe uelimus
Nā neq; cōrda ſonū redit:quē uult manus
Poſcētiq; grauē ꝑſepe rēittit acutū //& mēs
Nec ſēp feriet:q̄dcūq; minabitᷣ arcus. //cis
Verū tibi plura nitēt ī carmīe:nō ego pau

Quapp cũ i carmine ſcripto plura erunt quę niteant:patiar ęquo aĩo.ſi paucę adſint maculę:q̃ ſiue ſcriptoris negligẽtia erũt in libro ſparſę:ſiue a defectu naturę hũanę ꝓuenerint. Sed ſi hic poeta ſępius admonitus alicuius uitii tamẽ in eo aſſidue peccat:ita caret uenia: ut citharedus:q ſemp eadẽ chorda peccat:Nã oẽs illũ ridẽt. SIC Mihi q multũ ceſ.Snia eſt ꝙ q nõ paucis i locis peccant:ſed in multis ita ſunt ridendi ut Cherilus poeta:Qui cũ in paucis locis admirandus ſit:indignationẽ tandẽ excitat:cũ in multis erret. Nam in pau

Offendat maculis:quas aut in curia fudit
Aut humana parũ cauit natura:q̃d ergo ẽ?
Vt ſcriptor ſi peccat idẽ librarius uſq;
Quãuis ẽ monitus uenia caret.& citharẽdus
Ridetur chorda qui ſemper oberrat eadẽ:
Sic mihi qui multũ ceſſat:fit cherilus ille:
Quẽ bis terq; bonũ cũ riſu miror:& idẽ
Indignor.quãdoq; bonus dormitat hõerus
Verũ operi lõgo fas ẽ obrepere ſomnũ.
Vt pictura poeſis erit:quæ ſi ꝓprius ſtes
Te capiat magis:& q̃dã ſi longius abſtes:
Hæc amat obſcurũ:uolet hæc ſub luce uid̃ri:
Iudicis argutũ quæ non formidat acumẽ.
Hæc placuit ſemel.hæc decies repetita placebit.
O maior iuuenũ:q̃uis & uoce paterna
Fingeris ad rectũ:& ꝑ te ſapis hoc tibi dictũ
Tolle mẽor.certis mediũ & tolerabile rebus
Recte concedi.conſultus iuris & actor
Cauſarũ mediocris abeſt uirtute deſerti
Meſſalæ.neſcit quãtũ caſſellius aulus
Sed tamẽ in pretio ẽ.mediocribus eẽ poetis
Non hoĩes:non dii non conceſſere colũnæ.

cis ferendus eẽt:quãdo ẽt tantus poeta homerus nõnunquã dormitet.i.nõ appareat uigilãtiſſimus. Cherilus Alexãdrũ magnũ ſecutus eius bella deſcripſit:ſed ita inepte:ut ferãt Alexãdrũ dixiſſe ſe malle homeri therſitem eſſe:q̃ Cherili Achillẽ. Addũt cũ cherilo pactũ ut ꝓ bono uerſu aureũ impenderet numum:ꝓ malo uero colaphũ inferret. OPERe in longo. Nõ mirũ eſt:ſi qui magna uolumia ſcribũt:quandoq; i ſomnũ incidant .i. deficiant a cõſueta uigilantia. VT Pictura. Pictura ꝑfecta q̃to i maiori luce aſpicit̃ et magis d̃ ꝓpinquo:tanto magis placet. Quę aut nõ ita ꝑfecta eſt:magis i obſcuro ꝓbatur. Eadem rõ eſt in poeſi. Quapp quę nõ reformidat iudiciũ acutiſſimi uiri ſemp placebit:ẽt ſi decies legat̃. O Maior iuuenũ. Preceptũ maximũ daturus attentionem ex apoſtrophe ad maiorẽ piſonẽ captat. Eſt autem huiuſmodi ſnia quod q̃dã doctrinę atq; artes ẽt ſi ad medium uentũ eſt et non ad ſuppremũ laudẽ merẽt̃:Nam aliquis iuriſconſultus mediocris in pretio ẽ:ẽt ſi longe abſit a uirtute Meſſalle aut Caſellii:qui optimi fuerũt iuriſconſulti. Sed poetarũ lõge alia rõ eſt:Nã niſi ꝑfectus ſit:a nemine ꝓbat̃. Rõ ãt ẽ ꝙ ea q̃ pp utilitatẽ expetũt̃:ut ſunt patrocinia iuriſconſultorũ:ſat ẽ tantũ poſſe:ut inde quęſita uoluptas proueniat. Quę autem queruntur propter uoluptatem:ut poeſis eſt et muſica:et quae iis ſimilia ſunt:niſi totam uoluptatem expleant:nunquam placent. Igitur aut nullus erit poeta;aut abſolutiſſimus erit. Nam mediocritas illis non conceditur.

VT GRATAS.quemadmodū inter epulas neq; ſymphonia neq; unguentū placet niſi ꝑfectū:qa hęc non ſunt neceſſaria ad famē ſedādā:ſed pp ſolā uoluptatem requirunt̃. Sic uerſus quoniā pp uoluptatē expetunt̃:nō placent niſi ꝑfecti. Quapp neq; ipſę colūnę.i. loca in qbus recitant̃:nō admittunt mediocres poetas. Poſuit aūt cōtinēs ꝓ cōtento:ut ēt ipſi uulgares indoctiq; hoīes q ad ludos ueniunt malos uerſus explodant. SArdo melle. amariori melle: Nā ſardinia·corſicaq; pp copiā taxi arboris cuius flore depaſtę apes mella amara conficiunt:deteſtabiles in hac re ſunt Virgil. Sic tua cyrneas fugiant examina taxos. IVANDIS.ſua.ſ.uoluptate:pp hoc ſi ſumm[illegible]non attingit:infimū dici pōt. Ergo mediocres poetę:quandoqdē mediocres in numero malorū ſunt. LVDere. Quēadmodū ii qui ludūt uel armis uel pila uel diſco uel trocho:de qbus oībus iā dcūm ē:et non recte id faciūt:ab oībus ridēt̃:qa et ii ludi minime neceſſarii ſunt Sic et poetę q neſciētes audēt fingere uerſus. Trochos gręci ēt quaternarios appellant: ſed hic melius de ludo dicit̃. Sed tu piſo q es ingenio non ſeruili:ſed liberali:et īgenuo et in aliquo gradu ciuitatis:et es cenſus ſummam equeſtrē de qua dictū ē. Pręterea cares uitio hic ꝑfecto neque uerſus facere neq; qcq̄ aliud tētabis inuita minerua.i.repugnante nat̃a. Sed tamē ſiqd unq̄ ſcripſeris:reqres ī eo metii priſq; tui iudiciū. ET PRemat̃.q̄ſi domi cōtineat̃. DELere. Rō quare ad nonū uſq; ānū includat̃: Nam ante q̄ in aliorū manus uenerit:poteris emēdare aut delere. NEScit uox. Sed ſi iā fuerit recitatuſ aut editus liber:nō poterit ad te redire. SILueſtres hoīes. Oſtēdit orphei et amphionis exēplo q̄tū utilitatis ad humanā ſocietatē cōſeruādā quādoq; attulerint poetę boni: Sed fabulā et allegoriā iſtorū alibi exꝓſſimus. FVIT hęc ſapiētia. Quia poete hoc genere ſapiētię hoībus ꝓfuerūt admonētes q̄ a poeta ponūt̃: Quę ēt cicero ī rhetoricis cōtra hermagorā oſtendit.

Vt gratas inter mēſas ſymphonia diſcors
Et craſſū unguētū & ſardo cū melle papauer
Offendūt:poterat duci qa cęna ſine iſtis:
Sic animis natū inuētūq; poema iuandis
Si paulū ſūmo deceſſit:uergit ad imū.
Ludere q neſcit:cāpeſtribus abſtinet armis.
Indoctus q; pilæ diſci ue trochi ue quieſcit
Ne ſpiſſe riſum tollāt impunæ coronæ.
Qui neſcit uerſus tamē audet fingere qdni?
Liber & īgenuus præſertim cēſus equeſtrē
Sūmā nūmorū uitioq; remotus ab omni.
Tu nihil inuita dices faciesq; minerua.
Id tibi iudiciū ē.ea mēs.ſi qd tamē olim
Scripſeris ī metii diſcedat iudicis aures
Et patris & nrās nonūq; premat̃ ī annū.
Membranis intus poſitis delere licebit
Quod nō edideris:neſcit uox miſſa reuerti
Silueſtres hoīes ſacer interpresq; deorū
Cædibus & uictu fędo deterruit orpheus.
Dictus ob hoc lenire tygres rapidoſq; leōes
Dictus & amphion thebanæ cōditor urbis
Saxa mouere ſono teſtudiniſ & prece blāda
Ducere quo uellet fuit hęc ſapiētia quondā
Publica priuatis ſecernere ſacra ꝓfanis.
Concubitu ꝓhibere uago dare iura maritis

INCIDERe ligno. Nam a pncipio ĩ tabulis ſcribebãt leges: Atq̃ hac ſapientia poetę tales honores meruerũt: ut ꝑ diis ſint habiti. Diuinos aũt appellauit: qa ut iã dcũm ẽ: idẽ erãt poetę et theologi: Vnde et Virg. Quiq̃ pii uates: et phoebo digna locuti. Nã Linus Orpheus et Muſeus diuina ſcripſerunt. Sequẽtibus inde tẽporibus homerus heroica tractauit: et bella deſcripſit. DYRCeusq̃. i. thebanus et Pindarum intelligit: de quo ſupra Multa dyrceũ leuat aure cygnũ. DICtę p car. ſor. i. oracula quę carminibus data ſt. ET VITę mõſt. Quia multa quę ad uitã et mores emendãdos ptinent a poetis ſcripta ſunt. ET GRatia regũ. Quoniã il lorũ fcã deſcripta ſunt. PYERIIS MODis. i. modulationibus: et exprimit uerſus lyricos: qbus multi ſint reges laudati. LVDusq̃ rep: Nã in ludis comedię et alię fabulę adhibebãt. NATura fieret. Cũ ſit diuturna diſputatio naturane an artificio bonus poeta efficiat: ita rẽ diiudicat poeta: ut utraq̃ re opus ſit: cũ neq̃ ſtudiũ pſit: niſi a nata ſortiamur copioſã dicẽdi uenã: neq̃ rurſus uena ſine arte. QVI Studet. Aureũ pceptũ eẽ ſubeundos labores: et abſtinẽdũ a uoluptatibus ſi diuinitatẽ poeſis aſſeq cupimuſ. QVI Pithya. Aliud pceptũ ut ita ſtudiis inſudẽmus: ut pceptores nõ dedignemur habere. Pithya hinni erãt in honorẽ apollinis: Nec laborãdũ ẽ: ut plura q̃ alii ſcribamus: ſed ut meliora. OCCVPET. ꝑuerbiũ puerorũ q in pncipio curſus clamabãt Occupet extremum ſcabies. Nec debemus putare nobis turpe relinq. i. q alii nos prętereãt plura ſcribẽdo. Nec ẽt putare turpe eẽ fateri neſcire quod neſcimus. VT PReco. Vitupat poetaſ: q recitaturi diſponũt int auditores q carmina illorum laudent. Quod ſi poſſit ponere unctũ. i. parare

Oppida moliri: leges incidere ligno.
Sic honor & nomẽ diuinis uatibus atq̃
Carminibus uẽit. poſt hos ĩſignis homerus.
Dyrceusq̃ mares aĩos in martia bella
Verſibus exacuit. dictæ per carmĩa ſortes.
Et uitæ monſtrata uia ẽ & gratia regũ
Pyeriis tẽtata modis: ludusq̃ repertus.
Et longorũ operũ finis: ne forte pudori
Sit tibi muſa lyræ ſollers & cãtor apollo.
Natura fieret laudabile carmen an arte
Queſitũ eſt. ego nec ſtudiũ ſine diuite uena
Nec rude qd ꝓſit uideo ingeniũ. alterius ſic
Altera poſcit opẽ res: & coniurat amice.
Qui ſtudet optatã curſu cõtingere metã:
Multa tulit: fecitq̃ puer: ſudauit: & alſit.
Abſtinuit uenere & baccho: q pythia cãtat
Tibicen: didicit prius: extimuitq̃ magiſtrũ.
Nũc ſatis ẽ dixiſſe. ego mira poemata pãgo.
Occupet extremum ſcabies. mihi turpe relin
Et qđ nõ didici ſane neſcire fateri. // qui ẽ:
Vt preco ad merces turbã q cogit emẽdas:
Aſſentatores iubet ad lucrũ ire poeta
Diues agris diues poſitis ĩ fęnore nũmis
Si uero ẽ: unctũ qui recte ponere poſſit.
Et ſpondere leui ꝓ paupere & eripe atris
Litibus implicitũ mirabor: ſi ſciet: inter
Noſcere mendacẽ uerũq̃ beatus amicũ.

Tu ſeu donaris:ſeu quid donare uelis cui:
Nolito aduerſus tibi factos ducere plenũ
Lætitiæ:clamabit enĩ:pulchre:bene:recte.
Palleſcet ſuper his etiã ſtillabit amicis
Ex oculis roré.ſaliet.tundet pede terrã.
Vt qui cõducti plorant in funere:dicũt:
Et faciũt ꝓpe plura dolẽtibus ex aĩo:ſic
Deriſor uero plus laudatore mouet̃.
Reges dicunt̃ multis urgere culullis
Et torquere mero quẽ preſpexiſſe laborant:
An ſit amicitia dignus:ſi carmĩa condes:
Nunq̃ te fallant animi ſub uulpe latẽtes.
Quintilio ſiquid recitares:corrige ſodes:
Hoc aiebat & hoc.melius te poſſe negares:
Bis terq; expertũ fruſtra delere iubebat.
Et male tornatos incudi reddere uerſus.
Si defendere delictũ quã uertere malles:
Nullũ ultra uerbũ aut operã ſumebat inanẽ
Quin ſine riuali teq; & tua ſolus amares.
Vir bonus & prudẽs uerſus reprẽdet iertes

cõuiuiũ:aut fideiubere ꝓ paupe:aut explicare impeditũ litibus:tũc tot ſibi aderũt adulatores:ut neſcias diſcernere mẽdacẽ.i.eũ q p adulationẽ laudet non laudãda a uero amico.i. ab eo q laudet:qa putet laudanda. TV SEV.ſed tu piſo ſi forte ẽt liberalitatis cã donaueris:ſiue donare uolueris fuge eos tibi auditores adhibere. Nã munere deliniti ſunt facti aduerſi.i.inimici.i.adulatores: Nã adulatore nihil ẽ pnitioſius: Nã nõ ex aĩo ſed ex adulatione loquẽs et laudãs quę uituperãda ſunt:ĩ ſũmos errores credulũ inducũt. RECTE ET BENe et pulchre. Cum unũ ſatis ſupq; fuiſſet. PALLeſcet. Ex ſtupore quẽ ſimulabit: Immo etiã lachrymas ui exprimet:ut uideat̃ lachrymare pre gaudio. STillabit rorẽ. Nam cũ coactus lachrymet: nõ manabunt affatim. TVNDet p.t. Vt oſtendat uehemẽter admirari. VT Qui conducti. Mos erat apud antiquos cõducere mulieres ĩ ea re exercitatas:q̃ mercede accepta funera lugerẽt. Ergo queãdmodũ illę magis plorabãt q̃ q ex aĩo plorarẽt:ſic adulator quẽ iure deriſorẽ appellat:plus mouet̃ uero laudatore. REGES.utile p̃ceptũ. Eſt ãt ſnĩa ꝙ quemadmodũ uidemus magnos uiros ꝙ antea q̃ hominẽ ĩ aĩcitiã recipiãt:illius aĩ ſecreta noſſe tẽtãt:et multo uino aggrediũt̃ qa bene poti ſimplicius mẽtẽ ſuã ꝓmunt: Sic et nos conabimur uerã ſnĩam elicere:cum nos laudant. Qđ ſi faciemus: nũq̃ nos fallent aĩ latẽtes ſub uulpe.i.nũq̃ fallẽt aĩ:q calliditate uulpina ſe tegũt. QVintilio. Demõſtrat q̃le ſit conſiliũ ueri aĩci exẽplo qntilii uari poetę cremonẽſis:et maroni aĩcus:q iudx ad poema ahibitus apte qd corrigẽdũ putaret:denũtiabat. Qđ ſi bis terq; fruſtra exptus te melius facere poſſe negareſ:iubebat tale poema deleri. TOrnatos.rotũdos.i.pfectoſ: Nã q̃ torno fiũt rotũda fiũt. REddere ĩcudi.i.đnuo fabricare. Trãſlatio a fabro cui cũ forma quã parat nõ ſucceſſerit rurſũ ĩ rudẽ maſſã redacta materia ex ĩtegro opus ĩcohat. SI Defẽdere. Eſt puicax ĩgeniũ ĩ nõnullis:q q̃uis erraſſe doceãt̃ õe acumẽ ad id cõuertũt:ut potius errata defẽdere nitãt̃ q̃ corrigere. Ergo qntilius hos dimittebat:neq; deĩceps ulterius monebat. SINe riuali. Riuales ii dicũt̃ quorũ agri eodẽ riuo diſcernũt̃: đ quo ſibi uẽdicãdo ſępe cõtẽdũt. Et p trãſlationẽ appellãt̃ riuales q eãdẽ mulierẽ amãt. Sed ad ĩterp̃tationẽ huius loci amat aliquis ſua ſcripta ſine riuali:cũ illa a nullo alio ament̃. VIR Bonus. Oſtendit conſiliũ ꝓuenire oportere ab eo qui prudẽtia poſſit errata cognoſcere:et probitate uelit tibi oſtendere.

Huiuſcemodi igit̃ uir reprehendet uerſus inertes.i.negligenter ſcriptos:et q ſcriptoris inertiã indicẽt. IN Comptis.q cõuenienti ornatu carẽt. AL Linet. Linendo imponẽt atrũ ſignũ. Nã lineis ex atramẽto cancell atim ductis locũ delẽdũ ſignificãt. AMBitioſa.quaſi modũ excedentia: Tranſlatio ab ambitioſis q ſibi plusq̃ oporteat:honores petunt. FIET ARiſtarcus. Vtet̃ eadẽ ſeueritate qua uſus eſt grãmaticus ariſtarchus:q et homericã carmina notare auſus ẽ:dictitans nõ eẽ homeri ea carmina:q̃ nõ eẽnt ꝓbanda: Neq; imitabit̃ illos:q dicunt nolo offendere amicũ in nugis.

Culpauit duros:incomptis allinet atrum
Tranſuerſo calamo ſignũ.ambitioſa recidet
Ornamenta parũ claris lucẽ dare coget.
Arguet ambigue dictũ.mutanda notabit.
Fiet ariſtarchus.nec dicet cur ego amicũ
Offendam in nugis:hæ nugæ ſeria ducẽt
In mala deriſum ſemel exceptũq; ſiniſtræ
Vt mala quẽ ſcabies aut mõbus regius urget
Aut fanaticus error:& iracunda diana:
Veſanũ tetigiſſe timẽt:fugiuntq; poetã:
Qui ſapiũt.agitant pueri:incautiq; ſequũt̃.
Hic dũ ſublimis uerſus ructat̃:& errat:
Si ueluti merulis intentus decidit auceps
In puteũ foueamq;:licet ſuccurrite longũ
Clamet io ciues:nõ ſit qui tollere curet.
Si curet quis opẽ ferre:& demittere funẽ.
Qui ſcis an prudẽs huc ſe deiecerat:atq;
Seruari nolit.dicam ſiculiq; poetæ
Narrabo interitũ:deus ĩmortalis haberi
Dũ cupit empedocles ardẽtẽ frigidus ætnã
Inſiluit:ſit ius:liceatq; perire poetis.

S Cabies:qa ſcabrũ.i.aſperũ corpus facit et forte leprã intelligit. MOr bus regius. Sũt q uelint iccir ce hũc morbũ regiũ dici:quia p̃cipuũ illi remediũ ſit mulſũ ex p̃tioſiſſimo uino. FANati cus. q alicuius numinis furõ re uexat̃. Iſti et lymphatici et ceriti dicunt̃. Vnde adiungit iracunda diana:quaſi q̃ pp irã tali furore uexet. SIC Velu ti merulis. Merula auis dcã ꝙ mera.i.ſola uolet. Dũ nimis intenti ſunt recitationibus:in cidũt in odiũ ex tedio quod in ferunt:ut euenit aucupi:q cũ nimis intẽte ſuſpenſis oculis ſectant̃ aues in foueã incidũt. Cũ ergo i hanc foſſam odii ſępius incidũt:poete euenit:ut q a p̃ncipio miſerti illorũ errorũ ſuccurrere nitebant̃:putantes eos imprudentia labi. Dẽmũ aduertẽtes ꝙ de induſtria errant:neq; miſerẽt̃:neq; opẽ ferunt. Nam ſiquis auceps ſępius in foſſam incidiſſet:q̃uis clamet ſuccurrite:nemo ſubuenit:et ſiqs ſubuenturus fuĩ nẽ cui ille hęrẽs trahat̃ demittere uelit ꝓhibet̃ ab aliis exorta iam ſuſpitione:ne prudens ceciderit. SICuli poetę. Empedocles ſiculus ex agrigento fuit:patrẽ habuit Metonẽ:auum empedoclem:poeta et phũs pythagoricus fuit:uir multis rebus mirabilis. Huius mors dubie a ſcriptoribus ꝓditur: Pleriq; tamẽ aſſerunt illum in peloponeſſo diẽ obiſſe. Hermippus ãt ſcribit ꝙ cũ panthiam agrigentinam mulierem ab oibus medicis deſperatã curaſſet:isq; ex ea re ĩmortalis haberet̃:ut ĩmortalitatis fidẽ faceret:ętnã aſcẽdit:et i crateres ignis ſe cõiecit:ſicq; cõſũptus ẽ. Quod exploratũ ẽ:ꝙ ardẽte illo i ignea cauerna una ex crepidis q̃bus ęneis utebat̃ ui ignis extra cauernam eiectã

ĩnditiũ fecit. Iecit ergo uolẽs ſe in ignẽ empedocles. Sic et iſti poetę dum cupiunt ſe celebres reddere: in hãc ſe ſtultitiam coniiciunt: neq; ſi amici eos retraxerint ceſſabunt quin iterum ſe cõiiciant. INVI Tum q ſeruat idẽ facit occidẽti. Acuta rõ: et uerã ſnia. Nam ſi qs ſe ipſũ ꝑdat: idẽ ille erit et cedens et ceſus. Hũc igitur ſi ſeruabis: nõ ſolũ eũ ſeruabis q occidebat: ſed eũ quoq; q occidebat. NEC Fiet hõ. Tanta ueſania laborat hic: ut q̄uis ſępe moneas: et a propoſito dimouere temptes: nunq̃ fiet hõ. i. nunquã uigebit in eo rõ: qua ſola hoĩes ſumus: ſed ĩ ea ꝑſiſtẽs nũq̃ dponet honorẽ famoſę mortis. Nã queadmodũ Empedocles dũ deus fieri cupit amiſit qđ hoĩs ẽ: ſic et iſte inſania recitãdi dũ optimi poetę gloriã querit eã quã habet qualiſcũq; ſit amittit. NEc ſatis apparet. Tanto laborat furore: ut manifeſtũ ſit ex ingẽti ſcelere quo dii irati ſint ꝓpunire: ut accidit oreſti et almeoni pp matricidiũ. Sed tamen nõ apparet quod ſit hoc ſcelus pp quod uerſus dictitet. i. i tãtũ furorẽ inciderit: ut uerſus ineptos recitet: Quę qdẽ ſumma ẽ iſania: niſi ſit ꝙ parẽtis ſepulchrũ uiolauerit: aut inceſtus quaſi ipurus mouerit bidental: quod tãgere nõ niſi puro licet. Eſt ãt bidental locus fulmine tactus: ſic dicta qđ bidẽtis ſacrificio expiat̃. Alii dicũt bidental tẽplũ eẽ: i quo bidentes ſacrificant̃. CLatros. cancellos. IRVDo. ſanguiſuga eſt.

Inuitũ qui ſeruat: idẽ facit occidenti.
Nec ſemel hoc fecit. nec ſi retractus erit: iã
Fiet hõ: & ponet famoſæ mortis amorẽ.
Nec ſatis apparet: cũ uerſus factitet: utrũ
Minxerit i patrios cinereſ: an triſte bidẽtal
Mouerit iceſtus. certe furit: ac uelut urſus
Obiectos cauæ ualuit ſi frãgere clatros:
Indoctũ doctũq; fugat recitator acerbus:
Quẽ uero arripuit: tenet: occiditq; legẽdo
Nõ miſſura cutẽ niſi plẽa cruoris irudo.

Q. HORATII FLACCI ARTIS POETICAE FINIS. ΦΙΝΙΣ

CHRISTOPHORI LANDINI FLORENTINI IN Q. HORATII FLACCI SERMONES INTERPRETATIONES.

p ERMAGNa res eſt illuſtriſſime Guido feltri et hominibus ac ciuitatibus apprime utilis latina ſatyra: cuius qdẽ auctor cũ Lucilius fuiſſet: eam demũ Q. Horatius eouſq; ꝓduxit: ut ꝑfecta ſane et abſoluta dici poſſit. Cuius hominis ſapientiſſimũ a natura cõſiliũ: exactiſſimũq; artificiũ: ac deniq; nõ mediocrẽ doctrinã ego huiuſcemõi eẽ puto: ut nemini ex latinis poetis inferior habẽdus ſit. In hoc autem dicẽdi genere iure: ni fallor: a Quintiliano pręcipuus dicitur. Mira ẽ homis diſſimulatio i reprehendẽdo: atq; i ea re adeo uafer: adeoq; lepore ſalibus ꝙ mentẽ auditoris occupat: ut dũ ſe iocũditate uerborũ demulcendũ ꝓbet: nihil acerbũ ſuſpicans: nõ antea i ſe cõtorta ſpicula aiaduertat q̃ illa intra precordia recepiſſe ſenſerit. Nam cũ ſibi ꝓpoſuerit nõ hoĩes maledicẽdo uexare: ſed caſtigãdo a uitiis ad rectã uiã reuocare nõ ꝓus ferrũ ignẽ ue uulneri ſanando admouet: q̃ ęgrotũ ita occultis laqueis irretiuerit:

ut medicas manus etiam ſi uelit effugere:nequeat. Cuius qdem diſſimulationis uel illud inrefutabile teſtimoniú nobis ſit. Nam cú duo ſatyrarú uolumina ſcripſerit:utriq3 illarú nomé ſubtraxit:ne aſperitate tituli pterritos flagitioſos hoies ab his quę illis ſalubria eē poſſint legédis alienaret. Quapp et hos duos quos nup iterptádos ſuſcepimus ſermonú Alios itidem duos quos modo clementiſſimus deus adſit deinceps interpretabimur epiſtolarú titulo edidit. Vidit eni ſceleratorú ęgrotos multis pturbationibus aios ſimillimos puerorú eſſe:q niſi mellis ſuauitate decipiant̃:ſalubria quidé ſed amara tamé pocula ſummere refugiunt. Quapp ut plautinú puerbium eſt:ut nos alliciat altera manu pané oſtendit altera lapidé:ſed ſalut arem lapidé gerit. Sed de poeta hactenus. Occurrent eni ſępiſſime loci:in qbus quę de illo cupimus:expreſſius demonſtrare licebit. Quod aút ad ſatyrā attinet:duo illarú genera deprehendi manifeſtú eſt. Eſt eni uetuſta ſatyra fabulę ſpecies a gręcis inuenta a ſatyris diis denomiata. In illa eni ſatyri inducebantur et cani:et barbati:et imberbes:et ſylenus pater. Argumentum aút harú fabularú ludis iocisq3 refertiſſimú erat:Proptereaq3 tragediis ſępe in theatris admiſcebatur ſatyra:ut ſua iocunditate triſtem illam tragediarum ſeueritatem mitigaret. Hę igitur perſonę in ſatyra ridicula inter ſe:ac laſciua iactant:ut latius ridere poſſumus in iis:q̃ ad Comodiú cęſarem Iulius polydeuces ſeu pollux grammaticus nobilis diligenter ſcripſit. Huius ſatyrę ſcriptores apud gręcos perhibent̃ Demetrius nó phalereus ille phús nobiliſſimus:Sed ex tharſo poeta ſatyricus ut Laertio diogeni placet et Xenocrati. Item Menippus ſeruus ut Apuleius et. A. gelius oſtendunt. Cuius libros. M. Varro in ſatyris imitatus eas latine códidit:quas menippeas appellauit Et Ennius et pacuuius. Sed de hoc genere plura diximus í arte poetica. Secundú uero ſatyrarú genus:de quo hoc í loco ſermo noſter é:ſibi ppriú latini uédicant:quod ego ex interitu ueteris comedię initiú ſumpſiſſe facile crediderim: Nam cú in noua comedia nemini liceret uitia noiatim carpere:excitatus é ex arunca urbe Lucilius hó doctus ingenioq3 ueheméti et aio libero. Qui cú ſuorum téporum uaria flagitia ęquo aio ferre non poſſet:hoc nouú poematis genus in quo acerrime uaria hominú uitia inſectaret̃:excogitauit. Eſt āt dicta ſatyra uel a pma illa et antiqua ſatyra. qa ad ſimilitudinem ſatyrorú p uitia exultét huiuſcemodi poetę: Siue a ſatyra lance q̃ referta uariis multiſq3 pmitiis in ſacrificiis cereris inferebat̃:et a copia et ſaturitate rei ſatyra uocabat̃. Vnde é illud lanceſq3 et liba feremus. Varro āt a genere quodá edulii quod multis rebus referciebat̃ ſatyrá dictam putat. Alii dictam putant a lege ſatyra:q̃ uno rogatu multa ſimul ſancit:quod. ſ. etiam ſatyrica carmina multa ſimul amplectunt̃. Huius ſatyrę legis meminit Lucilius Per ſatyram ędilé fcúm q legibus ulnat. Et ſaluſtius in iugurta Deinde quaſi p ſatyrá ſententiis exqſitis í deditioné accipit̃. Nec ſit q neget ſatyrá eē q̃ a poeta ſcribat̃:cú ipſe í aliquo loco ita de ſe pferat Sút qbus in ſatyra uidear nimis acer et ultra legé tédere opus. Appellauit āt ſermones:ut libri titulo ſtili figurá q̃ ſane humilis é atq3 depreſſa indicaret. Nó āt nos fugit oróné omné:ſi Ciceroné audimus:in contentioné ac ſermoné diuidi: Et cótétioné eē oróné illá quá accurate et cú meditatione ex loco ſupiore habemus. Cú aút inter familiares et de familiaribus rebus puatim oróné ita inſtituimuſ:ut p uices et loquamur ſimul et loqntes aſcultemus et reſpódeamus:is ſermo appellabit̃:quoniá uerba uiciſſim feramus: qđ dicédi genus í infima figura cú uerſet̃:placuit Horatio ſatyras ſuas eodé ſtilo ſcriptas ſermones appellare. Eſt ergo huiuſcemói titulus. Q. Horatii flacci ſermonú liber pmus. Mens āt conſiliúq3 poetę eo tédit:ut homines dú uitia inſectant̃:meliores reddat. Vir. n. ęgregius:et platonica diſciplina inſtructus cum non ſibi ſoli natum ſed ciuibus ſuis cęteriſq3 mortalibus quoad preſtare poſſet p cómuni ſalute inuigilandú ſibi propoſuit. Carmen autem hexametrú eſt; đ quo ſuo loco quę digna lectoris cognitione duxi:pro uiribus

Sermonum Primus

expreſſi. Tuum aūt eſt illuſtriſſime Guido ea quę ad uitę emendationē non minori ſapientia q̄ eloquentia ab huiuſcemodi poeta dicunt̃ ita pcipere:ut animū mentēq; tuam ex tenera ętate adhuc cereā p paterna ueſtigia ad ſummas uirtutes dirigas. Quicqd eni bonarum artium qbus uita excolit̃ apud Horatium diſces:id omne accumulatiſſime i parēte tuo deprehendes: Atq; hinc poeta docendo: Illinc princeps agendo te quod arduū tamē eſt parentibus tuis dignū facile preſtabis. Sed iam Horatiū ipſum audiamus.

q VI FIT Mecenas:ut nemo quā ſibi ſortem. Sapiētiſſime pfecto excogitatum eſt a poeta noſtro ſuarum ſatyrarum initium: Nā uolentē humana uitia reprehendere unde potius exordiri oportuit? q̄ ab hūana ſtultitia: a qua tāq̄ a ſuo fonte oia uitia deriuant̃. Quid aūt ſtultius q̄ in uita degenda unumquēq; ſuę cōditionis pęnitere: Cū prudentis officiū ſit et ea quę in ſuo arbitrio ſunt ita eligere: ut nō ſit deinceps poenitendū: et quę a fortuna ita proueniunt: ut uitari non poſſint: ęquo oio aio ferre: Ac deniq; in omnibus rebus neq; quicq̄ ſupra naturā noſtram expetere: neq; quę coia cū cęteris ſūt recuſare: pręſertim cū ut ipſe ſapientiſſime i libro carminū affirmat Leuius fiat patientia quicquid corrigere nefas. Iure igitur exagitat uexatq; huiuſcemodi ſtultitiam: qua qdem ex mortalium mentibus ſublata omnes ſimus in ſumma tranquillitate futuri. Arrupte igitur quod ſatyrorum ē interrogat: et cū admiratione reqrit. QVI FIT. quomodo fit. Eſt autem qui in ablatiuo: et quia in aduerbium tranſit: circūflectitur. Nomina enim latina monoſyllaba quae in aduerbium tranſeunt circūflectuntur. SORTEM. In plurali ſortes ſunt ſpecies uaticinationis: de qbus ſuo loco dcūm eſt. Dcūm et ſortem idem quod caput i pecunia eſſe. In hoc loco intelligimus portionem. SEV Ratio dederit. i. ſiue ex noſtra conſultatione et electione obuenerit. FORS. fortuna: Eſt autem hęc fors et ab hac forte Virgil. Forte ſua libycis tempeſtas appulit horis. Ratio i hoc loco ratiocinatio ē. i. diſcurſus animi ad uerum inueſtigandum. Hęc autem ratiocinatio ſi iudicante mente fiat: nos non fallit: et ē recta ratio: nec ſequitur penitentia facti. Sin autem fit ex impulſu appetitus falſa ē ratio: Ex qua ea ſępe facimus quorum ſit penitedum. Quapp eam nūc rōnem intelligit quę appetitu deprauat̃. LAVDet d. ſ. Nam ex aī ſtultitia quancunq; ſortem ſua meliorē putat. O FORTunati. pbat quod propoſuerat multorum exemplo. Nam et miles ſortem ſuam exoſus mercaturam laudat: cū iam ſenex laboribus ſufficere non poſſit.

QVINTI HORATII FLACCI SERMONVM LIBER PRIMVS.

SATYRA PRIMA.

q Vid fit męcenas: ut nēo quā ſibi ſortem
Seu rō dederit: ſeu fors obiecerit: illa
Cōtētus uiuat: laudet diuerſa ſequētes
O fortunati mercatores grauis annis
Miles ait multo iā fractus mēbra labore.
Contra mercator nauē iactantibus auſtris

Et mercator cõtra cũ tẽpeſtate iactet̃:laudat militiã. Nam unuſquiſq; in ſuo artificio incõ moda ſentit et calamitateſ:quas in alieno nullas eẽ putat. QVId enim. Vel ſe ipſum inter rogat mercator:uel aliũ ſe interrogantẽ ponit:cui ſic reſpondeat. CONCurrit̃. Nam cũ duo exercitus collatis ſignis proeliũ ineunt:cõcurrere dicunt̃ Virg. Ergo inter ſeſe pari bus cõcurrere telis Romanas acies iterũ uidere philippi. Optime aũt uſus eſt impſonali uerbo:cuius ẽ indicare rem paſſim et ab oĩbus fieri:ut illud Itur in antiquam ſiluam. CITA MORS. Probat quare mercaturę preſtat militia: Nã breui aut mors uenit:et omia breuia etſi aſperrima ſint tol leranda uidẽt̃:aut ex uictoria et preda ditãt̃:et a piculo libe rant̃. LAETA. q̃ illos lętos reddit. Vel lęta.i. uelox Vir. Vela dabãt lęti. AGRICOLam laudat iuris legumq;.i. eius ptis iuris qd in ſcriptis ẽ. Nã iuris ciuilis alia ps i ſcrip tis ẽ:ut lex plebiſcitum et hu iuſmodi. Alia ſine ſcriptis in cõſuetudine poſita:et cõſuetu do ſiue mos appellat̃. SVB. circiter. GALLI Cãtu. q̃ no ctis ps ẽ:et gallicíniũ uocat̃.

Militia ẽ potior. q̃d enĩ:cõcurrit̃ horæ
Momento. cita mors uenit:aut uictoria læta.
Agricolã laudat iuris legũq; peritus:
Sub galli cãtu cõſultor ubi hoſtia pulſat.
Ille datis uadibus q̃ rũte extractus ĩ urbẽ ẽ:
Solos felices uiuẽtes clamat ĩ urbe.
Cætera d̃ genere hoc adeo ſũt multa. loquacẽ
Delaſſare ualẽt fabiũ. te ne morer:audi:

COnſultor. q̃ cõſiliũ petit. Conſultus qui dat. DATis uadibus. Cui neceſſe eſt ad certã diẽ redire in ius:quoniã uadimoniũ fecerat:et uades dederat. Vas uadis:ut Feſto placet: ſponſor ẽ alterius in re capitali et ſiue idẽ ſuppliciũ ſubiturus niſi reus ad diẽ dictã rediẽ rit ſiue pecuniã ſubiturus: Nitit̃ teſtimonio Ciceronis in tuſculanis:Quorũ alteri cum tyrannus diẽ dixiſſet mortis: Alter ꝓ amico ad uiſendam matrẽ ituro uas fcũs eſt. Magis tamẽ placet quod et Varroni et Acroni placere uideo Vades eſſe ſpõnſores rei certo diẽ affuturi:ſiue capitale ſit iudiciũ ſiue pecuniariũ. Erunt ergo uades ſponſores rei certo die affuturi dicti q; illis datis habeat reus uadendi poteſtatem. Vadimonium autem ẽ huiuſce modi ſponſio ut apparet in oratione pro Quintio:ubi longa ẽ altercatio altera parte dicen te uadimonia fuiſſe ſibi deſerta. Altera nequaq̃ etiã fuiſſe facta. Et in uerrinis Promittũt herbitenſes uadimonium ſyracuſas: Eo poſtq̃ uentum ẽ:coguntur dare tantũ quantũ erat de capite demptum. Et hic poeta in alia ſatyra Quarta iam parte diei pręterita et caſu iam reſpondere uadato debebat quod ni feciſſet perdere litem. CLAMAT. et ruſtici morem exprimit:qui grandiori uoce in omnibus affectibus ſuis utuntur:et aſſeuerationem oſten dit. Nam qui aſſeueranter aliquid dicunt:uocem efferunt. LOQVACEM. quod uitiũ ẽ Nam modum excedit in loquendo:cũ loquitur de iis quę non oportet:aut de iis quę opor tet ultra q̃ oportet non ſine auditoris tedio loquitur. Neq; ſatyrorum morem obliuiſcitur poeta:q̃ ſępe ex cõparatione aut alia digreſſione aliquẽ uitupant Iuuenal. Percurrã citius quot amauerit hippia mechos. Fabiũ aũt hũc ex narbonẽſi ꝓuincia eqtẽ romanũ fuiſſe fe runt ſtoica diſciplina imbutũ:et q̃ põpeianas ptes ſecutus ſit:et uir contentioſus in diſpu tãdo;et poete aduerſarius fuit. NE Te morer. ne multis exẽplis ultra modum detineam.

Quo rem deducã.ſi ꝗs deus:en ego:dicat:
Iã faciã quod uultis.eris tu ꝙ modo miles
Mercator.tu cõſultus mõ ruſticus:hic uos
Vos hic mutatis diſcedite partibus eia
Quid ſtatis?nolũt.atqui licet eẽ beatis.
Quid cauſæ ẽ?merito ꝗn illis iupiter ãbas
Iratus buccas inflet:neq; ſe fore poſt hac
Tam facilẽ dicat:uotis ut præbeat aurẽ.
Præterea ne ſic:ut qui iocularia ridẽs:
Percurrã:ꝗꝗ ridentẽ dicere uerũ // di
Quid uetat?ut pueris olim dãt cruſtula blã
Doctores:elemẽta uelint ut diſcere prima.
Sed tamẽ amoto queramus ſeria ludo.
Ille grauẽ duro terram qui uertit aratro:

QVO DEDucam rem.ꝗd cócludã. ERIS.mira elocutio et ornata expolitio:ut quę longiuſcule narrauerat:breuiſſime ſimul et lucidiſſime repetat.Ac patefaciat:ac demonſtrat idé euenire ꝑturbatis aïs:quod ęgrotis corporibus.Nam ut illa mutatione locorum modo cóualeſcunt:ſic neq; animi ſtultorú artis mutatione ꝑturbationes uarias ꝗbus cruciantur exuere poſſunt. DIS cedite mutatis partibus.Mutatis ſortibus ueſtris:Nã ſupra dixerat ut nemo ſibi quã ſorté. Summa ergo ſtultitia ut ét ſi adeo liceat deponere quod oderant: et aſſumét quod deſiderabát: tamé nó magis tranquilli q̃ hactenus fuerint futuri ſint. LICET Eſſe beatis.Nam ꝗa ſi miles caſus copulat etiá recte dicitur uobis licet eé beatis. BVCCAS.ꝑtes ſunt oris: quę ſpiritu a pulmone reuocato et oppreſſis labiis retéto inflant᷑. Solét át irati uehementer inflari. Quapꝑ ambas dixit buccas:ut ſumopeꝑe iratú demóſtraret ioué:ꝗ ét minet᷑ deinceps nó ſe tá facilé illis prebiturú:ut det ꝗd petant. VOTis: cupiditatibus. NEc ſic. ſcilicet dicá.q.d. Nolo ita ridens hęc narrare:ut iocularia et non ſeria ꝓferre uidear.Videt᷑.n.iá illa ſua inſinuatione ꝑueniſſe:quo cupiebat. Quapꝑ auditore iam ꝑoccupato in aptã indignationé ꝓrúpit:ita tamé ut ét ridédo uera ꝓferri poſſe affirmet.Nec dedecere riſu grauia ꝑſertim circa initia tractare.Nã ut pedagogi puerulos ad ꝑma eleméta addiſcéda quibuſdã ſuauioribus eſcis alliciũt:ut illa uoluptate laboré diſcendi ꝑferát:ita et ſatyrú ridicula admiſcere decet:ut ea iocũditate delinitus auditor quę ſibi acerba fut᷑a ſũt patienter audiat. Quod ab horatio obſeruari iam a ꝑncipio oſtendimus. CRVSTula. Cruſta inuenit᷑ et cruſtum. Cruſta in g.f.eſt ꝑs exterior rerú:q̃ nó edũt᷑:Vnde icruſtare marmore dicimus parietes:ꝗ externe tabulis marmoreis ueſtiũt᷑.Sic Iuuenal.Heliadú cruſtas inęqualesq; beryllos.Cruſtum aũt é eorú quę edũt᷑ Virg.Et uiolare manu:malisq; audacibus orbem fatalis cruſti.Hinc fit cruſtulú Iuuenal. Nos colaphú incutimus lábenti cruſtula ſeruo. SED Tamen amoto.Auditorem ex ridiculo negligentiorem factum rurſus excitat:cum ſeria ſe dicturum polliceatur. ILLE GRAVEM.iure ſtultitiam tanquam omnium uitiorum radicem uituperauit: Núc aũt ex omnibus quę inde oriunt᷑ uitia uitiũ auaritię reprehendit:a quo infinita alia uitia manát:et quo hoies et ſibi et reliquis oibus nocét. Hoc aũt ſub ſpetie boni métes nrãs obrepit: Nam cũ oés hoies ſe ea gratia labores difficultatesq; oés ſufferre dicãt:ut inde i ſenectute ꝑtis frui:et i ocio eſſe liceat auaritia inde obſtricti ꝗto plura acquiſiuerint;tanto plura ſitiunt;et cum iam ea aſſint quę ſufficiant;tamé illis frui nó patiant᷑.

Dicunt eni ſe formicę exemplum ſequi:qui in ęſtate memor hiemis in qua nihil agi licet grana p calorē accumulat:qbus deinde i frigoribus frui poſſit. Verū iſti partis nō fruunt̃ ut formicę:ſed pp auaritiā abſtinēt. PERFidus. fraudulentus i rebus uendendis. Caupo ꝓprie eſt q uinū uēdit. Nā καϖηλοσ grȩce dicit̃ et ϖηλοσ uinū ſignificat. Sed et q ſimilia uendūt caupones quoqȝ dicunt̃. VT In ocia tuta. Iccirco tuta quia paratis neceſſariis uſqȝ ad finē uitę poſſunt tuto in ocio degere. HAVD Ignara et nō incaut. Hęc autē ſcit et cauet nō rōne ut homo: ſed ſua natura duce. Formicę āt ſimulachra hēnt demarchię ideſt popularis ſtatus quemadmodū apes monarchię. Nā illę p magiſtratus:hę p regē rē adminiſtrāt. Semia arroſa cōdūt:ne fruges exeāt. Madefacta imbre ꝓferunt et ſiccant. Operāt̃ et noctu plena luna. Et quoniam ex diuerſis cōuehūt altera alterius ignara certi dies ad cognitionē mutuam nundinis dāt̃. Tūc diligēs cū obuiis cōcurſatio:et q̄dā collocutio ac pcūctatio:et ut hoīes mortuas ſepelliūt. In regione ſeptētrionali idorū e cauernis aurū egerūt. Ipis color fędus Magnitudo luporū q in ęgypto ſunt. Erutū ab iis tempore iberno indi ęſtate furant̃ illis p calorē intra cuniculos cōditis. Quę tamē odore excitate q̄uis i uelocibus camelis fugiētes cōſequūt̃:et lacerāt. Dicit̃ āt formica a ferēdo:ꝙ nullū aīal frequētius pōdera cōuehat:neqȝ ſi mēſurā corporis reſpicias maiora. Verū ut ad rē redeā mentiunt̃ huiuſcemōi uiri ꝙ formicas imitēt̃. Nā formicę querūt qdē:ſed queſitis deinde utunt̃. AQVarius mutat annū inuerſū.i.mutat qualitates anni:dū illas inuertit.i.in contrarium uertit. Alioquin nō quadraret:quia aquarius nullum ex quattuor anni temporibus incohat:cum uer ab ariete:ęſtas a cancro:auctunus a libra:hiems a capricorno incipiat. Sed poſuit aquarium pro pluuiis:quibus formicę uehementer impediuntur. Aquarius capricorno ſuccedit:et domicilium eſt Saturni. Fiunt autem ingentes pluuię:cum coniunctio planetarum inceperit ab aquario:et tranſeat in piſces:ut docet Albertus magnus. CVM TE. tu neqȝ unquam ceſſas ab opere:neqȝ parto frueris. Formica uero ceſſat:et parto utitur. QVID IVVAT Immenſum. Diſputant phyloſophi quędā eſſe utilia:quędā uero bona. Et bona quidem pp ſe expeti ut ē felicitas ut uirtus. Nā hęc etſi nihil aliud afferant:tamen pp ſe ſunt expetenda. Vtilia uero niſi in uſum ꝓducantur nihil ē propter quod expetāt̃. Diuitię aūt nō bona ſt̃:ſed utilia. Ergo nō ſūt expetenda niſi pp uſum. Stultiſſimus igit̃ q non ut utat̃:ſed ut congerat illas querit.

Perfidus hic caupo:miles:nautæqȝ p omne
Audaces mare:qui currūt:hac mēte laborē
Seſe ferre ſenes:ut inde ocia tuta recedāt:
Aiunt:cū ſibi ſint congeſta cibaria:ſicut
Paruula:nā exēplo ē magni formica laboris
Ore trahit quodcūqȝ pōt:atqȝ addit aceruo:
Quē ſtruit haud ignara ac nō incauta futuri
Quæ ſimul inuerſū cōtriſtat aquarius annū:
Nō uſq̄ porrepit:& illis utit̃ ante
Queſitis patiens:cū te neqȝ feruidus æſtus
Dimoueat lucro:neqȝ hiemeſ igniſ:mare:ferū
Nil obſtet tibi:dū ne ſit te ditior alter.
Quid iuuat imenſum te argēti pōdus & auri
Furtim defoſſa timidū deponere terra.

QVOD Si cōminuas. Ponit quod illi timét: et quod auaritiam ſibi obicientibus reſpondeant. VI Lem. parua pecūnia é: ppeaq; dixit uilé: Ná aliter intelligimus aſſem ꝓ toto patrimonio: cuius ptes duodecim ſūt. ſ. uncia ab uno ꝙ una ſit ex. xii. partibus. Sextans duę unciç ꝙ ſit ſexta pars. Quadrans tres unciç q̄ quarta ſūt ps. Triens quattuor ꝙ tertia ſit ps. Quincunx. v. unicę. Semis. i. ſex unciç ꝙ ſint dimidiū aſſis. Hemis. n. apud gręcos dimidiū ſignificat: Et latini ita ad ſe tranſtulerunt: ut aſpirationé in. ſ. mutauerint. Septunx ideſt ſeptem unciç. Bes olim des quaſi dēpto triéte. i. demptis quattuor unciis: Ná ſi ad octo uncias q̄ bes ſignificant quatuor addāt̄: erit totus aſſis. Dodrās noué unciç: quod ſit demptū quadrás. Dextás. x. quaſi dēpto ſextáte: Deunx. i. undecim unciç dempta uncia. QVID HABet pulchri. Ex ſua ſtultitia loqt̄: q putet ſummū bonū eſſe ī maxio cumulo diuitiarū. MILLia frumenti. Deeſt ſi uel q̄uis: nā perſępe ſubtrahunt dictiones q̄ ſubintelligūt̄ poetę Virg. Galli per dumos aderant arcemq; tenebāt. i. pene tenebāt. Iuuenal. Gręculus exuriés ī cęlū iuſſeris ibit: ideſt ſi iuſſeris. Ergo q̄uis tua area triuerit centum millia. i. uigéteſimū numerū frumenti: tamen hoc. i. pp hoc tuus uenter non capiet plus q̄ meus: Vt ſit ſnia Cū natura pauco cótéta ſit: ita ſaturabor ego ex hoc meo puo: ut tu ex tuo magno. Eſtq; hoc ſimile illi: q inter ſeruos uenales reticulū. i. perā ex retibus factam plenam pane portet. Nam nō ppea plus panis aſſumet in cibo: q̄ q nihil portarit. Ergo qd refert centum an mille iugera agri poſſideamus: ſi centum ſatis ſūt. Eſt enim ſtultitia ſumma ſi tibi opus ſit parua aquę menſura queras potius de magno flumine q̄ de paruo fonte haurire. Nam cum de magno flumine cupis: periculum eſt: ne in illud prolapſus fluctibus tractus mergaris. Ergo eſt inde hauriendum: ubi neque ita parua aqua ſit: ut turbetur ex limo: neq; tanta ut demergaris. Sit igitur tua res familiaris: nō ita anguſta ut in ſordibus uerſeris: neq; ita magna ut ſolicitum te ſemper teneat. CVMera. uas uimineum eſt: uel ut placet Acroni etiam fictile in quo frumētū ruſtici cōdebāt. SORDidus. auarus. SIBilat. ſibilo explodit et deridet.

Quod ſi cōminuas uilē redigat̄ ad aſſem.
Ad ni id fit: qd hēt pulchri conſtructus ace
Millia frumēti. tua triuerit area cētū. // rus
Nō tuus hoc capiet uēter: plus q̄ meus: ut ſi
Reticulū panis uenales inter onuſto
Forte uehas hūero: nihilo: plus accipias: q̄
Qui nil portarit: uel dic quid referat intra
Naturæ fines uiuenti iugera centū an // uo
Mille aret: ac ſuaue ē ex magno tollere acer
Dū ex puo nobis tātūdē haurire re liquas
Cur tua plus laudes cumeris gramaria nris
Vt tibi ſi ſit opus liquidi nō amplius. urna
Vel cyatho: & dicas magno d̄ flumie mallē
Quā ex hoc fonticulo tātūdē ſumere. eo fit
Plenior: ut ſiquos delectet copia iuſto:
Cū ripa ſimul auulſos ferat aufidus acer.
At q tātuli eget: quāto ē opus: is neq; limo
Turbatā haurit aq̄: neq; uitā amittit ī ūdis.
At bona ps hoīum decepta cupidine falſo
Nil ſatis ē: inquit: qa tāti: quātū habeas: ſis
Quid facias illi? iubeas miſerū eē libenter.
Quatenus id facit: ut qdā mēorat̄ athenis

TANTALVS. huius fabula narrata ē. Sed qd aliud ſibi uolūt poetę: cū hūc in tanta potus cibiq; copia fameſcere ac ſitire fingūt niſi auarū exprimere: q̱ cū multa iam accumulauerit: tamē ex cupiditate plura coaceruandi nō audet tantū ſummere: ut famen ſitimq; a ſe pellat. CAPTAT. capere multotiens tētat. MVTato noīe. Nā ſub noīe tantali allegorice auarus intelligit᷑. IN Dormis. i. recubas ſup diuitias: ne tibi ſubripiāt᷑. IN Hians. uehementer cupiēs: quod ē auari. Hiare ꝓprie ē os apire. Sed quoniā q̱ uehementer rem cupiūt ore apto apparēt hiare: cō cupiſcere dicimuſ. ET Cogeris. ab auaritia. PARCere. abſtinere neq; uti. TAnq̄ ſacris. Tanq̄ ſi ſacra eſſent: Nā q̄ ſacra ſt̄: i uſū nrūm aſſūmi nefas ē. PICtis. Picturā iccirco adhibemus: ut illa oculi delectent᷑ Virg. Atq; oculos pictura paſcit inani. Diuitię aūt parāt᷑ nō ut paſcāt oculos: ſed ut corpuſ alāt et ueſtiant. NESCis quo ualeat. i. pp quod ſit i exiſtimatiōe. Nā nō ē pp ſe: ſed ut illo utamur: ut emāt᷑ neceſſaria: aut ēt paulo ſupra neceſſitatē. At auarū iuuat ea cōgerere: pp q̄ i aſſidua ſolicitudine conſtitutus et domeſticos et externos fines timeat. COmpilent. furēt᷑. Nā antiq̱ gręci pilotas fures dicebant. Hinc compilare et expilare. HOc iuuat? Interrogantis ē: et admirat᷑ ſtultitiā eorū quos delectet tam miſera uita. BONorū. Ironice dixit: cū putet peſſima eē uel bonorū ſecūdū opinionē illorū. AT Si con. p ironiā totus locus legēdus ē ut ſit ſnia Cum ex auaritia tu totaq; domus tua exuriatis: cupiūt oēs: cū egrotaſ: ut pereas FRigore. Morbo aliquo frigido. FOMenta. qbus frigus refocillet᷑. NOn uxor. Simplex et apta locutio iam remota ironia. Nam tandē poſt ironiam ſententia aptis uerbis patefacienda eſt: ne locus in contrariam partem accipi poſſit. POST OMNIA PONAS. ideſt poſtponas omnia diuitiis. AT SI COGNATOS. nihil eſt quod ſperes: ſi auarus fueris; aut cognatorum beniuolentiam retinere; aut nouos amicos tibi comparare.

Sōdidus ac diueſ populi cōtēnere uoces //do
Sic ſolitus: populus me ſibilat: at mihi plaū
Ipſe domi: ſimul ac nūmos cōtēplor i arca.
Tantalus a labris ſitiēs fugiētia captat
Flumina qd rides? mutato noīe de te
Fabula narrat᷑: cōgeſtis undiq; ſaccis
Indormis inhians: & tanq̄ parcere ſacris
Cogeris: aut pictis tanq̄ gaudere tabellis.
Neſcis quo ualeat nūmus: quē prebeat uſū.
Panis emat᷑: holus: uini ſextarius: adde:
Quis humana ſibi doleat natura negatis.
An uigilare metu exanimē noctesq; diesq;
Formidare malos fures. incēdia: ſeruos.
Ne te cōpilēt fugiētes: hoc iuuat horū.
Semp ego optarē pauperrimus eē bonorū
At ſi cōdoluit tēptatū frigore corpus:
Aut alius caſus lecto te affixit: habes: qui
Aſſideat: fomēta paret. medicū roget: ut te
Suſcitet: ac reddat natis cariſq; ꝓpinquis:
Nō uxor ſaluū te uult: nō filius: omnes
Vicini oderūt: noti pueri: atq; puellæ.
Miratis cū tu argēto poſt oīa ponas.
Si nemo præſtet: quē nō merearis amorē.

Nā operā pdis ueluti ille q̄ tentat domando ponere aſinū in freno et greſſu ut equū. Aliī legūt in hác ſniam Cū tu pluris facias pecuniá q̄ amicos putas pdere operā in amicis cō parandis: tanq̄ hoc inutile ſit. DENiq; ſit finis. Et ſi ſordida res ſit: nec hoie libero digna tanta ai ſolicitudine diuitiis ſuperuacaneis incūbere tamē cócedat̄ ad aliquod tpūs: dūmo do quandoq; finē imponas. ITA Diues ut metiret̄. Nā in mediocri pecunia aut numero utimur aut pódere. In magna uero menſurā adhibemus. ITA. Sordidus. i. auarus et pp auaritiam ſordido ueſtitu ami ctus. NON Vnq̄. i. nūquā: Sed miſer pfecto: nā dum ui ctus penuriā reformidat: i aſſi dua ſemp penuria uixit: Neq; ſolū uitā dedere miſerā malę poſſeſſę diuitię: ſed et infelicē mortē maturauerūt. Nā pp il las a liberta ſecuri ceſus eſt. Hęc aūt imitata ē exēplū Cli temeſtrę: cuius fabulā i ſupio ribus expoſuimus. De hac ēt Iuuenal. Hoc tantū refert qd̄ tindaris illa bipennē inſulam et fatuā dextra leuaq; tenebat TINDARidarum: Patroni micū maſculinū poſuit p fęmi nino: Vel uoluit oſtendere q nō ſolum mulieres eius fami lie ſed et uiros ſuperauerit. QVID. uerba ſunt auari: qui accuſatus auaritię interrogat an pdige et luxurioſe ſit uiuē dū ad exemplū Meuii et No mentani: q in ſūmo luxu uiue bāt. Fuit eni Caſſius nométa nus adeo luxuria perditus: ut ſextertium ſeptuagies pfude rit. Habuit aūt libertum noīe damam: quē Saluſtius hiſtoricus cētenis millibus ęris indu tū habuit. Nomentanus autē uel propriū nomen eſt: uel gentile a nomento. PERGIS. uerba poetę. PVGnantia. contraria Auaritia enī et pdigalitas cōtraria ſunt: Illa defectus hęc exceſſus in diuitiis diſtribuendis. Inter hęc extrema quę uitia ſunt mediocritas quae uirtus eſt liberalitas appellatur. COMPonere. coniungere: Nā cum iubeo ne ſis auarus non tamen impero ut ſis prodigus. VAPPAM. uappa uinum eſt: quod in exhauſto iam uaſe reliquum cum ſit: adeo euaporauit: ut odorem ſaporemq; ſuum amiſerit. Vnde uappa is dicitur in quo nihil ſit prudentię. Nihil enim redolet: et nihil ſapit. Sed ut uinum redeā etiam in uappa uinum laudatur: quando uinum magnarum uinum exalatum et ad fun dum reſidens neſcio quid noui ſaporis acquirat. NEBVLONEM. Vanum et leuem: et qui cum nihil ſit: ſe tamen oſtentet a nebula: quae magna res uidetur: cum nihil ſit.

At ſi cognatos nullo natura labore // cos
Quos tibi dat retinere uelis: ſeruareq; ami
Infelix operā perdas: ut ſiquis aſelū
In campū doceat parentē currere frenis
Deniq; ſit finis querēdi: cūq; habeas plus:
Pauperiē metuas minus: & finire laborē.
Incipias: parto qd̄ auebas: nec facias quod
Vnidius quidā. nō longa ē fabula. diues
Vt metiret̄ nūmos. ita ſordidus ut ſe
Nō unq̄ melius ſeruo ueſtiret: aduſq;
Supremū tēpus: ne ſe penuria uictus
Opprimeret: metuebat: at hūc liberta ſecuri
Diuiſit mediū fortiſſima tindaridarū.
Quid igit̄ ſuades? ut uiuā meuius: aut ſic
Vt nomentanus pgis pugnantia ſecū
Frontibus aduerſis cōponere nō ego auarū
Cū ueto te fieri: uappā iubeo ac nebulonē:

EST INTER Tanum. Tanus libertus fuit Męcenatis:uel. L. Numatii:uel Plautii bi
ſelli. Hic ſpado erat:cum ſocer eſſet hernioſus:ait Acron. SOCERVM Viſelli. Et hic
hernioſus. Hernia enim teſticulorum teca eſt.:quam gręci oſcheon latini ſerotum uocãt.
Capitᷣ aũt ꝓ morbo duplici:quo ille locus afficitᷣ: Nã ſunt enterochelę:cũ tunica qua inte
ſtina ab inferioribus diuiduntᷣ pódere interrupta in ſerotum omentú aut inteſtinũ deuol
uitᷣ. Eſt itidẽ hydrocele:cũ humore integris ẽt tunicis locus turgeſcit: Vnde hernioſos eos

Eſt inter tanũ quiddã:ſocerũq; uiſelli.
Eſt modus ĩ rebus:ſũt certi deniq; fines:
Quos ultra citraq; nequit conſiſtere rectũ.
Illuc unde abii redeo.nemo ut auarus
Se ꝓbet ac potius laudet diuerſa ſequẽtes
Quodq; aliena capella gerat diſtictius uber
Tabeſcat:neq; ſe maiori pauperiorum
Turbæ cõparet:hũc atq; hũc ſupare laboret.
Sic feſtinanti ſemp locupletior obſtat.
Vt cũ carceribus miſſos rapit ungula currus
Inſtat equis auriga ſuis uincẽtibus:illũ
Præteritũ temnens extremos intereuntẽ.
Inde fit ut raro quis ſe uixiſſe beatum
Dicat.& exacto contẽtus tẽpore uitæ
Cædat:uti cõuiuia ſatur:reperire queamus.
Iam ſatis ẽ:ne me criſpini ſcrinia lippi
Compilaſſe putes uerbũ nõ amplius addã.

qui huiuſcemodi morbis labo
rãt appellamus. ET Modus.
Modeſtia qua iubemur in me
dio extremorum conſiſtere.
CErti fines. Quos egreſſus
ſiue deficiendo ſiue exceden
do in uirtute eſſe non poſſis.
VLTra.excedendo. CITra.
deficiendo. Vtrunq; hic aduer
biũ eſt. Prępoſitiones eni cũ
ſine nomie ſunt:in aduerbiũ
trãſeunt. ILLVC VNDe.
Redeo ad ꝓpoſitum primum:
Vt nemo uiuat cótentus ſorte
ſua. QVOdq; aliena capella
ferat diſtinctius uber. Nam
ſemper res alienę pulchriores
maioresq; nobis uidentᷣ q̃ no
ſtrę. Sic Ouidius. Fertilior ſe
ges eſt alienis ſemp in agris:
Vicinũq; pecus grãdius uber
habet. NEC Turbę. Cũ in
finiti ſint paupiores illo:pau
ci autem dictiores:nunquã ſe
illi turbę cóparat:unde ſibi fe
lix uideri poſſit:ſed quia ſe di
ctioribus comparat:obſtat illi
uoléti ſe diuitem appellare is
qui locupletior eſt. Sũt ergo
huiuſcemodi homines ſimiles in hipp. dromo currentibus:qui equos quos prętererunt
non reſpiciunt:ſed toti in eo ſunt:ut antecedentes pretereant. VNDE.ex hac infinita cu
piditate: Nam cũ infinita ſibi ꝓponant:infinita aũt nunq̃ penitus acquiri poſſint:nunquã
ceſſat deſideriũ: Nunq̃ igitur beati. Neq; erit qui exacto uitę tépore ab ipſa uita cótentus
diſcedat:ut ex conuiuio contenti diſcedunt ii qui iam ſaturi ſunt. Ex quibus concluditur
omnes auaros miſeros eſſe. IAM Satis eſt. Sit ſnia Poſſem longe pluribus argumenta
tionibus rẽ ꝓbare: Sed hęc ſatis ſint. CRISpini. Hic poeta fuit:et ſtoicã ſectã uerſibus
elegantiſſime ſcripſit:unde aretologus dictus eſt. COMPilaſſe.furatum eſſe. SCRinia.
arculas.i.libros qui in ſcrineis conduntur. Imponam igitur finem;ne uidear ſubduxiſſe
in hunc locum ſnias ſtoicas:quas Criſpinus ſcripſit.

AMBVBAIARVM COLLEGIA PHarmacopolę. Non parū ꝑfecerit poeta: ſi ꝑnitioſiſſimū omniū uitiorū auaritiam ita inſectatus ſit: ut illā ex hūanis mētibus extirparit. In prçſenti āt ſatyra cū ꝓcul a grauitate uiri oīo leuitas ſit et incōſtantia: Indeq̄ multa mala ꝓueniāt humanę uitę: hāc quoq̄ abominādā aggredit̄. Verū ut hoīs mos ē: ita ſeria tractat: ut urbanitate quoque illa aſpergat: et aculeos inuectiuę ita occultet: ut niſi poſtq̄ intra uiſcera recepti ſunt: minime aduertant̄. Sunt ergo ſummoꝑe uituperādi q̄ ab extremo ad extremū ita rapiunt̄: ut nullā mediocritatis rōnē habeāt.

SATYRA SECVNDA.

a Mbubaiarū collegia pharmacopolæ
Mēdici. mimæ balatrones. hoc genus
Męſtū ac ſolicitū ē cātoriſ mōte tygilli. // ōe
Quippe bēignus erat. cōtra hic: ne ꝓdigus
Dicat̄ metuēs. inopi dare nolit amico: // eē
Frigus quo dirāq̄ famē ꝓpellere poſſit.
Hūc ſi ꝑcuncteris aui cur atq̄ parētis
Præclarā ingrata ſtringat malus īgluuie rē:
Omnia cōductis coemens obſonia nūmis:
Sordidus atq̄ aī parui quod nolit haberi:
Reſpondet. laudat̄ ab his: culpat̄ ab illis.
Fuſidius uappæ famā timet ac nebulonis:
Diues agris. diues poſitis ī fęnore nūmis.
Quinas hic capiti mercedes exigit: atq̄

Ordit̄ autē a morte tygilli: ut commode rē aggrediat̄. AMBVBAIArum. Ambubaię: ut ait Acron: ſunt tibia uel lyra canētes: cū ſyriorū lingua tibia ambubaia noiet̄. Vel ſūt ambubaię muſicorū collegia: q̄ circa baias uerſant̄. Porphirion aūt ait ambubaias mulieres eē uagas atq̄ uiles: q̄bus hoc nomē ſit caſu uanorum et ebrietate balbutiētiū uerborū Quod ſi ſit: uideret̄ dcūm nomē ꝑ onomatopiā: Nā temulēti hoc pacto balbutiūt. PHarmacopolę. Qui unguēta uendūt. Pharmacon eni unguētū eſt πωλεω uēdo. MEndici. Differt mēdicus a pauꝑe. Pauper eni a puo dicit̄: q̄a parū illi ē. Mēdicus uero cui minus ſit q̄ dicat. i. nihil habeat. Sed hic paraſitos uidet̄ intelligere qui alienū cibū mēdicant. MIME. hiſtriones. BALATRones. A uaniloquētia. i. a balatu: Sunt eni uani hoīes. Vel dicti a Seruilio balatrone hoīe luxuria ꝑdito et ꝓfuſore: De quo alibi meminit. Vel q̄a bona ſua lacerant: et ī baratrū demittūt. i. in uentrē demergūt. Vel a balatu ouiū q̄a cibū ſectāt̄ MOESTVM. de prçterito: SOLICitum. de futuro. TYGilli. M. hermogenes tygillus muſicus fuit: et acceptus Cęſari dictatori ꝑus: Inde Antonio et Cleopatrę. Et ut ait Porphirion: ēt inter Octauiani familiares habitus fuit uir adeo ꝓdigus: ut uniuerſum patrimoniū huiuſcemōi hoībus diſtribuerit. BENignus. Imo ꝓdigus: ſed iis q̄bus donabat liberalis uidebat̄. COntra hic. ſ. alius ne ꝓdigus habeat̄: auariſſimus efficit̄: Neq̄ amico inopi tantū impartiri uult: ut poſſit frigus famemq̄ propellere: quod eſſet non ꝓdigi ſed liberalis. REM Aui atq̄ p. Patrimonium a maioribus ſibi relictum. STRINGAT. quaſi in uentrem cōgerat. INGLuuie. uoracitate: unde glutones et glutire. INGRATA. nulli grata COnductis. Ad fęnus acceptis. RESpondet. ſ. interroganti cur oīa allygurierit. ſ. quod uoluit euitare infamiam auari. VAPPE. de quo dictum eſt: et de nebulone. POSITIS IN FOENORE. collocatis ad uſuram. QVINAS MERCedes. Quincuplam uſuram. CAPITIS. uerę ſummę quā uulgo capitale appellamus: Sed ēt ſortē appellāt.

PERDictior. Feneratores libentius credunt iis q̄ pditis moribus ſunt: quoniā maiorem uſurā preſtant. SEC Tantur noia. Mercatorū in libris noia ſunt: cū ſcribūt data et accepta: in q̄bus creditoris et debitoris nomē ſcribit̄: partitas noſtri uocāt. Iuuenal. Qui uenit ad dubiū grandi cū codice nomē. SEC Tantur noia tyronū. Snia ē q̄ foeneratores diligēter inueſtigāt adoleſcentes: q̄ flagrantes cupiditatibus nō hēnt pecuniā: qua illas explere queant: Nā parētes ſub quorū poteſtate ſunt: huiuſmōi ſumptus ſubminiſtrare nolūt.

Quāto perditior quiſq; ē: tāto acrius urget.
Noia ſectat̄ modo ſumpta ueſte uirili
Sub patribus duris tyronū. maxīe q̄s non
Iupiter exclamet: ſimul ac audiuit. at ille
Pro queſtu ſūptū facit. hic uix credere poſſis
Quā ſibi nō ſit aīcus: ita ut pater ille terēti.
Fabula quē miſerū nato uixiſſe fugato
Inducit: non ſe peius cruciauerit: atq; hic.
Siq̄s nūc quętat: quo res hęc ptinet? illuc.
Dū uitant ſtulti uitia in cōtraria currūt.
Malchinus tunicis demiſſis ambulat. ē q̄
Inguē ad obſcēnū ſubductis uſque facētus.
Paſtillos rufillus olet. gorgonius hircū.
Nil mediū ē; ſunt q̄ nolūt tetigiſſe: niſi illas:

Iſti igit̄ ſumpta ueſte uirili cū iā a pedagogi cuſtodia ſint liberi: accipiūt quocūq; fęnore et q̄ncuplo pecuniā: quā in ſuas uoluptates explēdas cōuertāt. At fęneratores ducti cupiditate lucri auide illis credūt. TYRonum. Quia adhuc ī uita degēda quoniā expientia et prudētia carēt: tanq̄ tyrones ſunt. SVB Patribus duris. Nam indulgētiores tantū filiis prębēt: ut illis nō ſit opus aliūde ſūmere. Ergo q̄s ī tanto ſcelere nō exclamet ꝑ maxime iuppiter. IPSE. pditus adoleſcēs FACIT. exiſtimat: hinc multifacio. SVMPtū. ꝑ queſtu. i. exiſtimat ſibi lucrū facere: cū facit ſumptū. HIC. e contrario erit alius q̄ Menedemum terrentianū imitat̄: q̄ cū filiū ad militiam cōpuliſſet: uoluit aſſiduo agrū colēdo et nulla ſibi ī re pcendo ſe ipſū excruciare. Vnde fabulā ipſā Eautontimerumenon i. ſe ipſū excruciantē appellauit. QVAM Non ſit amicus ſibi. Cū aſſiduo ſe maceret. PATer. ſ. menedemus. TERenti. ꝑ terrentii. i. q̄ a Terrentio poeta inducit̄. FABVLA. comedia: Ordo eſt ut pater ille terenti quem fabula inducit uixiſſe miſerum fugato filio nō peius cruciauerit ſe. ATq; hic. i. q̄ hic. SIQVis nunc q. Interroganti alicui cur tam cōtrarios et inter ſe aduerſos mores inducat reſpōdet: ut oſtendat euenire ex hominū ſtultitia: ut dum illi ignari ī mediocritate conſiſtere alterum extremū uitioſum fugiunt in alterum uitioſum quoq; incurrunt. MALChinus. nomē cōueniens: nā μαλακοσ mollē ſignificat. Et q̄ delicati haberi uolebāt tunicis demiſſis ambulabant: ait Acrō. SVB Ductis. ſurſum ductis. Sic illud Virgilii Florēs ſe ſubiicit alnus. FACetus. a faciendo dicit̄ ꝓprie is eſt q̄ geſtibus aut uerbis ita aliū imitat̄: ut ſe illū faciat. PASTILLos. a pane per diminutionem dictos affirmat Pompeius: ut ſit panis ex aliqua admixtione ſuaui: Vt ſit olet paſtillos: quia illos uoret: et olet hircum: quia hircinis carnibus utat̄. Alii uolunt paſtillos ꝓ unguento eſſe: Et ſic erit paſtillos olet. i. bonos odores: et hircum ideſt tetrum odorem: qualem emittunt hirci: Vt alibi Pubet hircus in alis. SVNT. ali ad extremum; Cum ſint qui nolint tangere niſi matronas; Alii non niſi poſtribulas.

INSTITA. faſciola ē: q̄ extremitatē ueſtis ambiebat. Matronę enī ſtola ad pedes uſque demiſſa utunt̄: cuius imam ptē ambit inſtita. SVB Suta. qa togę ſubſuebat̄. Ergo hic nullam niſi matronam tangere uult. STAntem. proſtantem. i. publice ſe exponentem. NOTVS. nobilis: Laudauit exeuntē fornice. i. lupanari: Nā meretrices quo tēpore theatrales ludi ceſſabant: in locis theatri teſtudinatis ꝓſtabant: Nā fornices ędificiorū teſtudines ſignificāt. Ergo erant ſub fornice ſcenarū: unde fornicari meretricari ē. Exeunti ergo e fornice applaudebat ꝙ nō ſoli citatis honeſtioribus mulieribus poſtribula eēt cōtētus: In quo imitabat̄ ſniam Catonis: q puerū e poſtribulo exeuntē laudaſſe dicit̄. Verū cū deinde idē ſępius factitantē aīaduerteret ait: laudaui te tanq̄ huc interuenientē: nō aūt habitantē. MACTE. magis aucte. Eſt eni dictio quę laudet ſimul et adhortet̄ puerū: quē probitate creſcere uideat̄ Virgil. Macte puer uirtute tua. PERMolere. ꝓ turpi re poſuit: ſed nō abſona ē tranſlatio: Nam cū frumētū demolit̄: mola q̄ ſup catyllū eſt circūuoluit̄. Eſt. n. catyllus ſaxū inferius: Mola uero ſupius. Sic et in patranda re uir mulieri incūbit. AVDIRē operepretiū. Ordo ſit Operepretiū eſt audire uos q non uultis ꝓcedere recte mechis. i. ut uoluptas ipſorū non plena ſit: Ex Ennio urbane uerſum ſubduxit. Ille eni ait audire ē opepretium ꝓcedere Qui rē romanā latiūq; augeſcere uultis. VT IN Omni pte laborēt. i. in omni re piculū imineat. PRECipitē tecto. Vt inſequētes effugeret. ILLE FLagellis. Sunt q intelligāt de Saluſtio: quem dicūt deprehenſum ī adulterio Fauſtę uxoris milonis et filię. L. Cornelii ſyllę felicis: et ab Annio milone ceſum. PRO Corpore. ꝓ redēptiōe corporis. i. obſcenę ptis corporis. ſ. ne caſtraret̄. PERMinxerūt. cōſtuprauerunt. CALones. Miniſtri militū hoīes liberi a calādo. i. uocando: qa uocant̄ ad miniſteriū ſecundū Acronē: Vel a calendis qa eo die cibaria accipiunt ſecundū Porphirionem. Lixe uero ſerui ꝓprie eorū ſunt. SALacem. luxurioſum: Nā ſabre dicūt̄ quadrupedes: dū coeūt: uel qa ex humore ſalſo citat̄ libido: unde Venus dicta eſt e mari orta. IVRe oēs. Oēs dicebāt iure factū deprehenſo et pcidere caudā licere: Sed Galba iuriſconſultus negabat iure factum: quia et ipſe ſectator matronarum erat.

Quarū ſubſuta talos tegat inſtita ueſte.
Contra alius nullā niſi olēti ī fornice ſtantē
Quidā notus hō cū exiret fornice: macte
Virtute eſto inquit ſnia dia catonis.
Nā ſimul ac uenas inflauit tetra libido.
Huc iuuenes æquū ē deſcēdere: nō alienas
Permolere uxores. nolim laudarier inquit.
Sic me mirator cunni cupeunius albi.
Audire ē operare pretiū. ꝓcedere recte:
Qui mechis non uultis: ut oī parte laborēt
Vtq; illis multo corrupta dolore uoluptas
Atq; hæc rara cadat dura īter ſæpe pericla.
Hic ſe præcipitē tecto dedit. ille flagellis
Ad mortē ceſus: fugiēs hic decidit acrē
Predonū ī turbā. ddit hic ꝓ cōpore nūmos.
Hūc perminxerūt calones. qn etiā illud
Accidit: ut quidā teſtes caudāq; ſalacē
Demeteret ferro ure oēs. galba negabat.

MERS.i.merces. IN Claſſe ſecunda. Tres enī erant claſſes: ꝑma matronarū. Secūda libertinarū. Tertia ancillarū. SALuſtius nō minus inſanit. Nā cū ſaluſtio in ſenatu matronarū adulteria cenſores obiicerēt: teſtatus ē ſe nō matronarū: ſed libertinarū ſectatorē eſſe. AT Hic. Snia ē: ſi ſaluſtius uellet uti munificētia: quatenus res ſua et rō ſuaderet daret q̄tū ſat eēt: nec eēt ſibi damno et dedecori. Verū dū ſat ſibi uidetur ꝙ nō tangat matronā: nō uidet q̄tum libertinus eroget. ORIGinis. Hęc pulcherrima meretrix fuit et mima: Itaq; non recte ſe excuſabat Marſeus: cum diceret ego nō tango matronas: ſed meretrices: Nam dū illis patrimoniū erogat: et fundū domūq; largit̄: maius dedecus contrahit: q̄ ſi matronas ſectatus eēt. FAMA Malū. Vexat̄ q̄dē cēſus: ſed infamia quę inde ꝓuenit: maius malū ē. Fuerūt aūt eadē ętate tres inſignes meretrices. Cytheris: quā a Gallo poeta amatam Virgilius Lycorim nomiat. Arbuſcula: de q̄ Horatius alibi Exploſa arbuſcula dixit. Tertia hęc. AN Tibi habunde. Profecto non abunde ſatis ē hēre exceptionē pſonarū: ut. ſ. alia i cōditione habeas matronam q̄ libertinā: Sed oportet uitare quicqd officit in quacunq; pſona ſit. Nā pdere famā aut rē turpe eſt: ſiue in matrona ſit ſiue in libertina. OB Limare. conſumere ut quę a fabris limant̄. TOGata. Quae a maritis ob adulteriū repudiebant̄ togam ſublata ſtola pp ignominiam accipere cogebāt̄. Meretrices enī ꝓſtabant cū toga et ſtolis pullis ut diſcernerēt̄ a matronis. Martialis Coccina famoſę mittis et ianthina mechę Vis dare q̄ meruit munera mitte togā: et alibi Sed pris ad tonſi ſpeculū matriſq; togatę. VILLIVS. nomē incertū ꝓ certo poſuit: Nā ut iā dcūm ē: Milo fauſtę filię ſyllę mulieris adulterę maritus fuit: Et a cęna rediēs ante ędes ceſus ē a familia lōgareni adulteri: q̄ intus cū illa erat: ne illū deprehenderet. Ergo cum nobilem affectaſſet uxorem: in hanc ignominiā incidit. Ego potius credo Villium et Longarenum duos fuiſſe adulteros et riuales: et ſic Villium a riuali ceſum: Nam quod ait ſyllę gener: loquitur ex deſiderio uillii nō quod eēt gener: ſed eſſe cuperet: Sic Virgilius. Et gener auxilio priamo phrygibusque ferebat.

Tutior ac quanto mers ē in claſſe ſecunda
Libertinarū dico: ſaluſtius in quas
Nō minus inſanit: q̄ qui mechat̄. at hic ſi
Qua res qua rō ſuaderet: quaq; modeſte
Munifico eē licet: uellet bonus atq; bēignus
Eſſe: daret q̄tū ſatis eēt: nec ſibi damno
Decoriq; foret. uerū hoc ſe āplectit̄ uno.
Hoc amat: & laudat. matronā nullā ego tāgo
Vt quondā marſeus amator originis ille
Qui patriū mimæ donat fundūq;: larēq;.
Nil fuerit mi iquit cū uxoribus unq̄ alienis
Verū cū mimis: ē cū meretricibus: unde
Fama malū grauius q̄ res trahit. an tibi abū
Perſonā ſatis ē: nō illud qcquid ubiq; // de
Officit euitare: bonā deperdere famā:
Rē pris oblimare malū ē ubicūq;. qd inter
Eſt i matrona ancilla pecces ue togata:
Villius i fauſta ſyllæ gener hoc miſer uno
Noie deceptus: pęnas dedit uſq;: ſuperq;
Quā ſatis ē pugnis ceſus ferroq; petitus

EXCLVSus fore. ꝑ foribus poſuit: Nã hoc nomẽ in plurali tantũ ponit᷑. Tamen Cicero ꝑ cornelio Forẽ ſcalarũ aperuit. MVTonis. Membri uirilis. Lucilius Læſo iam lachrymis mutoni exterget amica. Mutinum appellauit Virgil. in pria pea Curam pomarii diligẽs priape facito Rubricato furibus minare mutino. Appellant et faſcinũ idẽ Virg. Soles ſacrũ reuinctus pãpino caput Ruber ſedere cũ rubente faſcino. STOLA. quę matronarũ ueſtis ẽ. CONFerbuit. qa ex acceſſione ſanguinis iraſcimur. IRA. nã uidet᷑ iraſci cũ arrigit᷑. Si ergo diceret muto ſe cõtentum eſſe plebea ueneret: quid diceret illi ſectator matronarũ? Nempe hoc. MAGno patre nata puella ẽ. q. d. Eſt ꝓferẽda hęc puella liberti nę: qa ẽ nobilis. VErum nat᷑a diues ſuę opis. Si ſeqmur naturã: et nõ opinionẽ: Ipa diues ſuę opis. i. ſuarũ opũ: qa ſatis illi eſt quacunqꝫ muliere ſedare libidinẽ: Vnde paſſim illã ſedare ſine piculo poſſis: Sed opinio facit: ut nobiles queramus: unde ſequit᷑ inopia et penuria. Igit᷑ nat᷑a diuitiis ſuis pollet: ſed opinio nos in paupertatẽ inducit. Quapp nat᷑a ſua det meliora: et quę ſint contraria tuę opinioni. TVO Vitio rerũ ne. Noſtro uitio laboramus: cũ ſupflua petimus. Vitio ãt rerũ cũ neceſſaria deſũt Ergo noſtro uitio quod ab opinione eſt matronam petimus: unde ẽ maius diſpẽdiũ. Vitio uero rerũ quod a nat᷑a ꝓuenit fęminã q̃rimus. Vbi minus diſpendiũ et ſine piculo ẽ: Ex qbus oibus concludit: ut matronas ſectari deſinamus: cũ nõ habeãt magis tenerũ fęmur: q̃uis ſint ornatę niueis lapillis: ut uniones ſt᷑: et uiridibus quales uidemus eẽ ſmaragdos. CHerinthę. Apoſtrophe ẽ ad cherinthũ: quẽ Porphyrio ait fuiſſe pulcherrimũ puerũ poſtribulũ. Snia ẽ q̃uis tale fęmur haberet matrona: quale hẽt cherinthus: nõ tamẽ eẽt magis tenerũ. RECtius. A uxeſis ut nõ mõ nõ ſit magis tenerũ ĩ matrona q̃ ĩ togata. i. in poſtribula. Sed quãdoqꝫ ſit minus tenerũ. ADDe huc. Aliud cõmodũ ĩ libertina: nã ipſa corpus ſuũ quod puo pretio uẽdit: et ppea iure mercẽ appellat: nõ habet fucatũ. i. adulterinis coloribus ornatũ: Sed qcquid nitet naturali colore nitet. De fuco dcũm ẽ: unde Virg. Alba nec aſſyrio fucat᷑ lana ueneno. Et Terrent. Fucũ factũ mulieri. SIQuid honeſti. i. pulchri Virg. At quocũqꝫ deus circũ caput egit honeſtũ. IACtat. illo gloriat᷑ ut matronę q̃ ptes corporis quas pulchras hẽnt oſtentant; et palã hẽnt. Siquę uero turpiores ſint; q̃rit diligẽter qua rõne occultare poſſit.

Excluſus fore: cũ longarenus foret intus:
Huic ſi mutonis uerbis mala tanta uidenti
Diceret hæc aĩus: qd uis tibi? nũqd ego a te
Magno ꝓgnatũ depoſco cõſule cunnum
Velatũqꝫ ſtola mea cũ cõferbuit ira? // eſt.
Quid reſpõderet? magno patre nata puella
At q̃to meliora monet pugnantiaqꝫ iſtis
Diues opis natura ſuæ. tu ſi modo recte
Diſpenſare uelis: ac non fugiẽda petẽdis
Immiſcere. tuo uitio rerũ ne labores:
Nil referre putas? quare ne pęniteat te:
Deſine matronas ſectarier: unde laboris
Plus haurire mali ẽ: q̃ ex re decerpe fructus
Nec magiſ huic inĩ niueoſ uirideſqꝫ lapillos
Sit licet hoc cherite tuũ: tenerũ ẽ femur aut
Rectius atqꝫ ẽt melius pſæpe togatę. // crus
Adde huc: ꝙ mercẽ ſine fucis geſtat apte
Quod uenale hẽt: oſtẽdit: neqꝫ ſiqd hõeſti ẽ
Iactat. hẽtqꝫ palã: querit: quo turpia celet.

REGIBus hic mos ē. Debemus reges et potētes uiros imitari:q in emēdis eqs id agunt ut illos. APertos.i.detectos:et nullis phaleris uelatos inſpiciant. Apire eni nōnūq̄ uulnerare dicimus Iuuenal. Fuſte apire caput candelā apponere ualuis. Itē detegere. Hinc Macrobius ait iuniores ſolitos eē nō tā honoris q̄ ualitudinis cā maioribus caput apire.i.detegere. Stat. Sic fatus apto enſe uocat ſocios. FACies. Totius corporis figurā faciē uocamus:neq̄ ſolū aiati corporis:ſed inanimi Virg. Facies qbus aſpera quondā uiſa maris

Regibūs hic mos ē:ubi equos mercāt̄:apertos
Inſpiciunt:ne ſi facies ut ſæpe decora
Molli fulta pede ē:emptorē inducat hiantē
Qđ pulchrę clunes:breue qđ caput:ardua ceruix
Hoc illi recte:ne corporis optia lynceis
Contēplare oculis ipſea cæcior:illa
Quæ mala ſūt ſpectes:o crus:o brachia. uerū
Depygis:naſuta:latere ac pede longo eſt.
Matronæ præter faciē nil cernere poſſis
Cætera:ni catia ſit:demiſſa ueſte tegentis.
Si interdicta petes:uallo circūdata:nā te
Hoc facit inſanū:multæ tibi tū officiēt res

MOLLI.i.tenera ungula et nō dura:ut oportet eē ungulā equinā. Nā in cruribus nō uitiū ſed uirtus ē ut mollia ſint idēſt flexibilia Vir. Et mollia crura reponit. FVLTA:ſuſtētata:ide fulcia lecti. HIAntem. Vel inertē et q̄ uitia non circūſpiciat: Nā biant et oſcitant ex pigritia homiēs. Hinc terentianus Dauus uoluit deprehendere inter oſcitantes. Vel biantē cupientē: Nam nimia emēdi cupiditate in uitiis notandis non ſunt circūſpecti Virg. Hunc plauſus biantem p cuneos geminatus.n. populique patrumque Corripuit. QVOD. ppea inducat cupidū uel pigrū: qa uidet in illo pulchras clunes. CAPut breue:et ardua ceruix. Nā et hę ad equi pulchritudinē ſpectāt: ut patet apud maronē. RECTE.ſ.faciūt:ut uelint uidere equos detectos. LYNCEIS.i. ita acutis:ut habuit Lynceus:quē Acron ait tam acutā uidendi aciē habuiſſe:ut q̄ trans parietē eēnt cerneret. Et ex ſicilia naues cartaginenſiū portū intrantes pſpiceret. Dicūt etiā lyncē aial acutiſſima eē acie. IPSEA.mulieris cęcę nomē. O CRus o brachia. Crura et brachia q̄ pulchra ſunt admiraris: Sed nō uides q̄ depygis ē et naſuta. Pyga gręcū uerbū eſt:ut apparet apud pollucē: Et ē poſterior ps iuxta podicē. Hinc ē huropygas extrema ps ſpinę:et ſpōdiliū terminus iuxta anū quaſi cauda pigę. Depygis aūt dixit quaſi ſine pyga ut dictio de priuet:ut cū dicit̄ demēs uel depygis.i. magnā hēns pygā: Et tūc auget de:ut deamo.i.ualde amo. Nā utrūq̄ turpitudinē corpori affert:et cū nihil oio eminet ille locus Et rurſus cū nimis turget. NASuta. Nimio naſo notata. MATronę. Concludit in matronę corpore nihil poſſe inſpici prę̄ter faciem:quę ſemper apparet. Et nunc faciem cępit in alia ſignificatione q̄ paulo ante. TEGENTIS.ſ.matronę tegentis. CAETera ueſte demiſſa.i.ad pedes uſque deiecta. NI.pro niſi. SIT CATIA. cuius cum crura pulchra eſſent:utebatur cōtracta ueſte:ut illa paterent teſte Porphirione:qui etiam addit illā adeo impudicam fuiſſe:ut in templo ueneris pompeiani theatri obducto uelo adulterium cōmiſiſſe cum Valerio quodā et ſiculo colono. SI INTerdicta.i.matronas quę interdictę ſūt et prohibitę multis cuſtodibus. VALLO.ſtipantes illam comites uallū appellat. HOC Facit inſ. Natura eni ita inſtituti ſumus:ut q̄to difficilior res ē:tāto magis expetat̄. Lucanus Nitimur inuetitum ſemper cupimusq̄ negata. INSanum.quaſi uehemētius ardētē.

CINIFlones. Enumerat illos q̄ circa matronā ſint cuſtodes. Ex ſeruis aūt habebant illę q̄ calamiſtro ex igne calefacto capillos criſparent. Iſti igit̄ q̄a dū calamiſtrum calefacere cupiunt in cinere ad excitandū ignē flant ciniflones dicebāt̄: atq; ēt cinerarii. PARaſiti. Si gręcā interpretationē admittamus ii ſunt q̄ παρα .i. iuxta σιτια .i. cibaria uerſant̄. Hi eni ex liberorū cōditione hoīes ſunt: q̄ alienū cibū ſectantes ditioribus applaudūt: arridēt adulāt̄: omnē deniq; indignitatē ꝑferunt: ſeſeq; ridendos prębent: ut apud illos cōuiuari liceat: ut expreſſe comici poetę oſtendūt.

Cuſtodes: lectica. ciniflones paraſitæ.
Ad talos ſtola demiſſa & circūdata palla.
Plurima: quæ īuideāt puræ apparere tibi rē
Altera nil obſtat. chois tibi pęnæ uidere ē:
Vt nudā: ne crure malo ne ſint pede turpi.
Metiri poſſis oculo latus: an tibi mauis
Inſidias fieri: pretiumq; auellier ante
Quā mercē oſtēdit. leporē uenator ut alta
In niue ſectet̄: poſitū ſic tāgere nolit: nā
Cātat: & apponit meus ē amor huic ſimilis
Trāſuolat i medio poſita: & fugiētia captat
Hiſcine uerſiculis ſpas tibi poſſe dolores
Atq; æſtus curasq; graues e pectore pelli?
Nō ne cupidinibus ſtatuit natā modū quē
Quid latura ſibi: qd ſi dolitura negatū
Querere plus ꝓdeſt: & iane abſcidere ſoldo?
Nū tibi cū fauces urit ſitis: aurea quæris
Pocula? nū eſuriēs faſtidis oīa præter

STOLa. d. ad t. Nā et hęc quoq; ne uidas ꝓhibet. PALLA. ueſtis amplior q̄ intereundū facile cōcutiat̄. ἀπὸ τοῦ πάλλειν .i. concutere. Altera ſcilicet libertina. COIS. de hac ueſte ſuo loco dcm̄ ē: et quo mō in coa inſula fiat: et quod uiſū admittat ſua ꝑſpicuitate. AN Tibi mauis? q.d. nō debes uelle potius matronā: q̄ tibi inſidiat̄: q̄a nō oſtēdit ſi q̄d turpe latet q̄ libertinā: q̄ ſe totā tibi uidēdā ꝑbet. CANTAt. amator matronarū ea q̄ dicunt̄ a uenatore: q̄ mauult ſectari in niue leporē q̄ appoſitū ſibi ſūmere ET Apponit. i. adiungit amorē ſuū eē ſimilē q. TRAnſuolat. i. relinq̄t. POSita in medio. i. libertinas quas facile ē hēre. ET CAPtat. i. cape cupit fugiētia. i. matronas: quas difficile ē aſſeq. HIScine uerſiculis. q.d. tam friuola ſnia et ſtulto ꝓuerbio putas tu remouere e pectore amores matronarū: q̄ te cruciāt. Et nō potius intelligis ī rebus oībus eē adhibēdū modū: cui natā ipa acq̄eſcat. MODūm quē. i. aliquē. QVid latura ſibi. Statuit modū. ſ. hunc Quid negatū ſibi ipſa ſit latura: et q̄d negatū ſit dolitura. Nā cū modus mediocritas q̄dā ſit: ſi q̄d mediocritatē excedēs d̄negatū ſit: feret: quoniā nō indiget illo ſupfluo Si q̄d āt ad mediocritatē nō ꝑueniēs denegatū ſit: dolebit: q̄a illo indiget tanq̄ neceſſario. Ordo eſt: plus ꝓdeſt q̄rere q̄d negatū ſibi natura latura ſit: et q̄d negatū ſit dolitura. Querere ergo hoc plus ꝓdeſt: q̄ ſimilitudinē illā uenatoris. Et ſimiliter ꝓdeſt plus abſcindere inane ſoldo. i. a ſolido: hoc ē diſcernere ea q̄ ſūt ſupflua ab iis q̄ ſt̄ neceſſaria. Nā ſi hoc faciemus: uidebimus naturā cōtētā eē plebea uenere: q̄d ſolidū ē et ſatis ſibi ſit. Nec q̄rere matronaſ: q̄d q̄dē ē inane. i. ſupfluū. NVN Tibi. Snia eſt: Cū deſideriū edēdi et bibendi reſtingui poſſit cibo potuq; ignobili: uenerea quoq; uoluptas eodem pacto explebitur.

ROMBVM: piſcis ē: quē ī pretio habuerūt ātiq: et enumerat̃ in genere planorū: ut ſoleę quoq; et paſſeres ſunt. PAVonem. Hanc auē pmus romę cōuiuii cā occidit Hortenſius orator. Saginare inſtituit pmus. L. Aufidius lurco. Ait Plinius. Multi Hortenſiū ſecuti effecere: ut ait Macrobius: ut eorū oua qnis denariis: ipſi uero qnquagenis uenirent. Aurelius aūt Auguſtinus ī eo quē de dei ciuitate libro inſcripſit: refert carnē pauonis nō corrumpi: Aitq; nobis pauo coctus cartagine appoſitus ē. Iuſſimus ex pectore pulparū aliqd recōdi: et poſt quadraginta dies ad nos relatū incorruptum iminutūq; mãſerat. Poſt uero annū incorruptum ēt extitit: ſed corpulentię ſiccioris fuit. TENTigine. Prurigo ē quę coitus deſideriū iducit Virg. in papea Turpe qdem factu: Sed ſi tētigine rumpar Falce manu poſita fiet amica manus. ILLam poſt paulo. Intellige renuo illā: q̃ dicit ueniā paulo poſt: Neq; ēt hoc ſine cōditione: Nā adiungit ſi exierit uir idēſt ſi pegre pfectus fuerit. SED Pluris. ſ. conſtat. Nam mora cupidiorē reddit amātē. GALLIS Hāc philodemus ait. ſ. relinquo. Acron ait philodemū phyſicū epicureū fuiſſe: et gallos ī libidinem pnos putaſſe. Vel dixit gallis ſacerdotibus cybeles: q caſtrati cū ſint: morā ferre poſſunt. Porphyrion aūt dicit eā ad gallos relegaſſe: q magno adulteria emunt: uel pp diuitias: uel pp maiorē libidinē. SIBi. ſ. aſſumebat idē philodemus illā quę neq; ſtet. i. pſtet magno ptio: neq; iuſſa uenire cūctet̃. SIT Candida et recta: Et mūda hactenus. i. eouſq; mūda ut nō curet uideri magis alba aut longā q̃ nat̃a ſibi dederit. Eſt āt mūditia ab artificio. DEXtro mihi leuū. Nā cū alter ī alterū cōuertit̃: ps dextra unius ad leuā ē alterius. ILIA. mat̃ romuli. AEGeria. nympha familiaris Numę pōpilio de q̃ dcūm ē. NEc metuo. Et hoc nō pnifaciendū ꝙ in libertina neq; piculū neq; metus ullus ſit. VE Pallida. Vna ps eſt quaſi ualde pallida ut ueſana. Vel eſt ue dolētis interiectio. COnſcia. Illa q mediatrix fuit. HAEC. ſ. mediatrix metuat cruribus: ne cōpedibus īnectāt̃. DEPrehēſa. ſ. matrona metuat doti: nā adulterio dānatę dotē amittebāt. Sin uero alia cā diuortiū fieret: uir dotē reſtituebat. EGomet mi. p mihi. Oſtēdit ī tāto tumultu nullū intercedere mutuū auxiliū: ſed unūquēq; ſibi conſulere. NE. Nummi pereāt. Ne ſim me nūmis redēpturus. AVT Piga. qa in deriſionē cōſtrupet̃: uel ſibi p podicē mugili mittāt̃: unde Iuuenal. Et quoſdā mugilus itrat. Proptereaq; greci comici

Pauonē rombūq;? tumēt tibi cū īguina: nū ſi
Ancilla aut uerna ē preſto puer: īpetus inquē
Continuo fiat: malis tētigine rumpi?
Nō ego nāq; parabilē amo uenerē facilēq;
Illā poſt paulo: ſed pluris: ſi exierit uir.
Gallis hāc: philodēus ait: ſibi q̃ neq; magno
Stet pretio. neq; cūctet̃. cū eſt iuſſa uenire.
Cādida rectaq; ſit. mūda hactenus: ut neq; lō
Nec magis alba uelit q̃ dat nat̃a uideri. // ga
Hæc ubi ſuppoſuit dextro cōpus mihi leuū:
Ilia & ægeria ē. do nomen quodlibet illi.
Nec uereor: ne dū futuo: uir rure recurrat.
Ianua frangat̃: latret canis: undiq; magno
Pulſa domus ſtrepitu reſonet: ue pallida le
Deſſiliat mulier: miſerā ſe cōſcia clamet. // cro
Cruribus hęc metuat. doti dprehēſa: egomet
Diſcīcta tunica fugiēdū ē ac pede nudo // mi.

hos ἀποσφύγδα appellant. Immittebāt̃ ét illis et raphani: quod greci ῥαφανῖδα dicūt. AVT Fama. Nā etſi nullū aliud incomodū patiat̃: magna tamē iactura in fama fit. DEPrehendi. Cócludit ꝙ deprehédi ét nulla alia accedéte iactura miſeriam eé cóuincet. IVDice fabio. q̧ magnus fuit adulter.

OMNIBus hoc uitiū cātoribus int̃ amicos. Si ſatyrę argumētū q̃ras: uidet̃ eos carpere: q̧ cū ſua ſibi uitia condonent: aliena nimis acerbe reprehēdāt: cū q̃ leuia ſunt ignoſcere aīcis debeamus memores fragilitatis hūanę qua nemo oīo uitiis caret. Inducit āt exéplū muſicorū: et pcipue tygellii. OMNIBus cantoribus. Ergo magis códonandū cū ſit cōe oibus. CANtare. bis repetédū. ſ. rogati cātare nūq̃ inducāt animum cātare. INIVſſi. nó iuſſi. i. nó rogati Nā iubere aliquādo é rogare et optare. Terétius Iubeo cremeté ſaluere. Proprie tamen iubét domini ſeruis. Imperāt ii qbus i alios cōmiſſū é ipiū. Pręcipiūt q̧ doctrinam pbét. ILLE. emphaſim hét hoc pronomé: et dixit ille tāq̃ de noto SARDus. uel pprīū nomé é Tygellius ſardus: uel gentile ex ſardinia habebat hoc uitiū. Eſt āt uitiū id pp qđ res a ſua nat̃a et abſolutiōe deprauat̃. Nā uniuſcuiuſq; rei abſolutio et pfectio uirtus dicit̃: Cuius puatio uitium é. Ergo uirtus oculi eſt recta uiſio. Priuatio autē aut diminutio uiſus uitiū é dictū a uitādo. Dignum enim é ut uitet̃. Hinc uitupo quaſi uitiū paro. CAESar q̧ cogere poſſet. Erat. n. īpator. SI Collibuiſſet. Rogatus a cęſare nolebat. AT Si collibuiſſet. q. d. ét ſi ſine aliq̃ rōne libidine canēdi incéderet̃: optime ergo collibuiſſet. Nā cū uolūtas ſit q̃ ex rōne pcedit: Libido uero q̃ ab appetitu potius collibuiſſet q̃ placuiſſet dicédū fuit. AB Ouo. a pncipio prādii: Nā ut ait acron: a balneis ad cibū pficiſcétibus i pmis ouū dabat̃. AD Mala. ad poma. i. ad ſecundas mēſas qbus finit̃ prādiū. De his dictū é. CITaret io bacche. i. excitaret hoc carmē: cuius initiū eét io bacche. SVMma uoce. q̃ hypate dicit̃. NIL ęquale fuit. Nihil cōſtāter ſed ab extremo ad extremū pficiſcebat̃. IVNonis ſacra ferret. Nā q̧ ſacra ferūt: pcedūt léto paſſu. Hoc uitiū et in Catilina notat Saluſtius. SAEPE DVCentos. Nā magna ſeruorū copia erat apđ antiquos. REGES ATq; tetrarchas. Sępe exoptabat ſibi non priuatam fortunam: ſed regum et tetrarcharum. Sunt autem tetrarchę qui quartam regni partem poſſident. Ergo herodes cui galileā quartā regni iudaici ptē Populus romanus cóceſſerat tetrarcha erat.

Ne nūmi pereāt: aut pyga: aut deniq; famā.
Deprehēdi miſerū ē. fabio uel iudice uicā.

SATYRA TERTIA

Omnibus hoc uitiū ē cantoribus inter amicos
Vt nūq̃ inducāt animū cātare rogati
Iniuſſi nunq̃ deſiſtāt. ſardus habebat
Ille tygellus hoc. cæſar q̧ cogere poſſet:
Si peteret p amicitiā patris atq; ſuā nō
Quicq̃ pficeret. ſi collibuiſſet: ab ouo
Vſq; ad mala citaret. io bacche: mō ſūma
Voce mō hac reſonat: q̃ chordis q̃tuor ima
Nil æquale homini fuit illi: ſæpe uelut qui
Currebat fugiēs hoſtē. pſæpe uelut qui
Iunonis ſacra ferret: habebat ſæpe ducētos
Sæpe decē ſeruos. mō reges atq; tetrarchas.
Oīa magna loqns mō ſit mihi mēſa tripes &
Cōcha ſalis puri & toga: q̃ defēdere frigus

Sępe āt modeſtiſſime loqués dicebat ſe eé côtétū tripode mēſa:et côcha ſalis puri.i.ſimpli cis:et nulla re côditi:quaſi ſecúdū moré pſarū:q nihil ad pané prętér ſalé et naſturtiū her bā addebát:et toga qua frigus ꝓpelleret:q̃uis eét craſſa. DECies cétena. Quoniā nume rus i denario deſinit:nā ultra decé repetitio fit:iccirco decies centena potius q̃ mille dice bāt. HVIC Parco.i.q ſe pcū iactabat. NOCtes.puertebat officia uitę:ut noctu diurna interdiu nocturna exerceret:ut noſtra ętate Paulū pon.max.uidimus:cui tamen plurimę

Quãuis craſſa queat.decies cẽtena dedíſſes
Huic parco paucis contẽto:qnq; diebus
Nil erat i loculis.noctes uigilabat:ad ipſum
Mane.diē totū ſtertebat.nil fuit unq̃
Sic ípar ſibi nūc aliqs dicat mihi:qd tu?
Nulla ne hẽs uitia?imo alia & fortaſſe mĩora
Meuius abſẽtẽ nouiū cū carpet.heus tu // bis
Quidā ait:ignoras te?an tu ignotū dare no
Verba putaſ?egomet mi ignoſco meuius íqt.
Stultus & íprobus hic amor ē:dignuſq; nota
Cū tua puidas oculis mala lippuſ inūctiſ. //ri
Cur í amicorū uitiis tā cernis acutū: // cõtra
Quā aut aqla aut ſerpens epidaurus ?at tibi
Euenit.inquirāt uitia ut tua rurſus & illi
Iracūdior ē paulo:minus aptus acutis
Naribus horū hominū rideri poſſit.eo quod
Ruſticius tonſo.toga defluit:& male laxus

fuerunt nec mediocres uirtutes. STerteret.ꝓfunde dormiret. Nam cum dormiéti ſpūs in ore naribus ue crepitat:aut obſtrepit:ſtertere é. QVID TV. fateť ſe quoq; uitia hére ſed minora. MEVius. Poeta fuit ignobilis et maledicus: Vnde ipſe in libro carminum Olenté meuiū dixit. Et Virg. Qui bauiū non odit:amet tua carmina meui. AB Senté.qd' maleloquétię é et inuidioſi hominiſ:nā q melioré facere ſtudét:corā caſtigát. AVT ignoras te. Verba ſunt detractoré reprehendentis. Ergo uel te .i.tua uitia ignoras:uel putas pbere te ignotū nobis:ueluti tua uitia non cognoſcamus. DARE Verba.fallere. EGomet mi.ꝓmihi ignoſco. Stultiſſimus amor noſtri eſt:ut nobis ea uitia condonemus:q̃ in aliis ferre nó poſſumus:Et ſumus improbi.i.a nullo ꝓbādi CVM tua. Nó ita idulgédū é nobis:ut i nris uitiis ueluti lippi parū uidamus:i alienis acutiſſimo utamur uiſu. Lippus é cui oculi ualitudinarii ſť. Luſcus q altero caret oculo. Cęcus q nihil uidt. Martial. Soluere dodrāté nup tibi uolebat Lippus hilas luſcus uult dare timidiū. AVt aqla. De hac aue plura dcā ſť. Eſt āt adeo acuti uiſus:ut recto intuitu ſolis radios ſuſtinere poſſit:Quin et pulloſ ſuos ſolé aduerſū intueri cogit:et ſiq lucé nó ſuſtinentes auertāť:illos ueluti adulterinos e nido pcipitat. SERPés epidaurus. Spém ꝓ genere poſuit. Eſt āt acuta acie ſerpés: unde gręce Δρακον diciť παρα τοΔερκω qd aſpicere ſignificat. Cū āt romāi morbo laborarét:ex oraculo Aeſculapiū ex epidauro accerſendū curarūt:miſerūtq; auratá naué quá deus ſub ſerpétis formā intrauit:Verū cū ad ripā tyberinā appuliſſet naué eét egreſſus:nuſq̃ deinde apparuit ſerpés. Quapp eodé i loco ſibi téplū exędificatū é. ACutis naribus. Subſānatióe q̃ fit criſpādo nares. Vel trāſlatio a canibus q odoribus inueniūt feras MINus aptus.i.ineptuſ. Nā cū ineptus ſit:pót ridri ꝓ irridri ſubſānatióe. DEfluit toga. qa nó recte q̃drat corpori. Quidā putāt dictū d cęſare:cui ſép fluebat toga:et erat ei indoctus tóſor:ait Acró. ET male laxus. Eodé acrone teſte qdā dictū putāt de Virg.q idecori

corporis et cópoſitionis fuit. IN Culto.nó ad animũ ſed ad corpus referédũ. COncute: diligéter inquire: Nã q ré querũt:quá credũt intra ſinus ueſtis latere:cócutiunt ueſté.ut res illa excidat. NATura et cóſuetudo. Ná ad q̃dã uitia nat̃a ꝓni ſumus:q̃dã ét ex malá cóſuetudine ꝑueniunt: Vel dicamus uitiorũ et uirtutũ ſemina eé a natura:q̃ deinde conſuetudine alunt̃:et ad habitũ ꝑueniunt. NANqꝫ.ut ager niſi excolat̃:filicé herbã frugibus noxiá ꝓducit:ſic et animus noſter ſine cultura phię uitiis occupat̃. Eſt aũt dcá filix ꝙ ex eadé radice plura fila enaſcãt̃.

In pede calceus hæret:at ẽ bonus:ut melior
Nõ alius qſq̃.at tibi aícus at ígéiũ ígés//uir
Inculto latet hoc ſub corpore:đniqꝫ te ipſũ
Concute.nũ qua tibi uitiorũ inſeuerit olim
Natura:aut ẽt conſuetudo mala:nãqꝫ
Neglectis urenda filix innaſcit̃ agris.
Illuc preuertamur:amatorẽ quod amicæ
Turpia decipiũt cæcũ uitia:aut ẽt ipſa hæc
Delectãt ueluti balbinum polypus agnæ.
Vellem í amicitia ſic erraremus:& iſti
Errori nomen uirtus poſuiſſet honeſtum.
Ac pater gnati ſic nos debemus amici:
Siquod ſit uitium non faſtidire:ſtrabonem
Appellat petũ pater:& pullum male ꝑuus
Sicui filius eſt:ut abortiuus fuit olim
Siſyphus.hunc uarũ diſtortis cruribus:illũ
Balbutit ſcaurũ prauis fultum male talis
Partius hic uiuit:frugi dicat̃.ineptus
Et iactãtior hic paulo ẽ:cõcinnus aícis
Poſtulat ut uideat̃:at ẽ truculẽtior:atqꝫ
Plus æquo liber:ſimplex fortisqꝫ habeat̃.

PREVERtamur. Preoccupemus hác ſniam: Quéadmodũ uitia amicę ita decipiũt amatoré:ut habeat illa ꝓ uirtute:ſic uellé ut erraremus í amicitia. POLypus. a ſimilitudine polypi marini piſcis multos pedes habétis dicit̃ morbus í naribus enaſcés:cui plurimę ſt̃ fibrę. AGNęp .n. mulieris amicę balbini: Et certe ut uitiũ magnum in amicitia adulatio é: Sic cótra omis aſperitas refugienda. Neque debemus offendi minoribus uitiis:ſed ęquo aío amicos ferre:et illos paterna indulgentia tractare. Ná patres nó faſtidiũt oía uitia í filiis: Et ſi filiũ hét ſtraboné: Illũ petũ appellat:ut uirtuté ponat ꝓ uitio. Petos ãt eos dixere:quorum oculi celeres huc et illuc uertũt̃:p tranſuerſumqꝫ inſpiciũt:qđ decere potius q̃ dedecere uidet̃ Virgil. in ꝑapea Minerua flauo lumine Venus peto. MALE Paruus. Ita ꝑuus ut uehementer dedeceat. PVLLum.in equo aſino ue atqꝫ í auibus pulli dicũt̃ noui fętus. SISyphus. Filius fuit. M. Antonii triũuiri uir mõſtruoſę breuitatis:ſed acutiſſimi ingenii. VARVM. q ſit pedibus introrſũ retortis BALButit. Balbutire é uerba curta ꝓferre:quo uitio pueri laborãt. Sed paréṫes ut filiis blandiãt̃:de induſtria balbutiũt.i.balbutiendo appellãt ſcaurũ: q ſit male fultus prauis.i. diſtortis talis. PArtius.q̃ſi auarus. FRugi.tépatus et modeſtus. INEPtus et iactãtior: q inepte ſe iactat. COncinnus. Cócinnare cómode cóponere ſignificat:ergo uult héri cócinnus.i.uult exhibere ſe aptũ aícis. Ná multi dũ cupiũt ſe cócinnos exhibere:incócinni ſunt. TRVCulentior.q ferociori aſpectu ſũt:truculenti appellãt̃. Ergo dicamus hũc procul eſſe ab omni adulatione;et liberum et ſimplicem;qui non aliud dicat;et aliud ſentiat.

CALDIOR. ꝑ calidior.i.iracundior.i.ſubiracundus: Nā cōpatiuū aliquando minuit. Virg. Triſtior et lachrymis oculos ſuffuſa nitentes.i.ſubtriſtis. NEC RES. nō adulatio ſed quędā hūana: ſed modeſta indulgentia. AT Nos inuertimus. Nō ſolum nō honeſtamus quędā leuia uitia nominibus uirtutū: ſed cōtra uirtutes uitiorū nominibus dehoneſtamus: et cupimus incruſtare.i.fęcibus illinire uas ſincerū et purū.i.hominē bonū macula deturpare conamur. INVertimus. Ad ſuū contrariū deuoluimus. Inuertere enī ꝓprie eſt cū rē cōtrario uerſu ponimus Hinc dicimus ueſtes inuerſas cū quod intus eē oportuit: foris apparet: et ſententiā inuerſam ī quā cōtrarius ſenſus inducit̃. DEMiſſus. Siqs ī cōſuetudine familiari ſe demittit.i. cedat aliis: et nemini aduerſet̃ ſeqꝫ inferiorē gerat. TArdo. in datiuo: Nā recte dicit̃ mihi nomē ē landino: ut iungat̃ ꝑ nomini mihi. Et rurſus mihi nomē eſt landinus: ut reſpondeat dictiōi nomē. PINGui. craſſo et rūdi. Nā pingues ut plurimū ii ſunt: quorū ſāguis multū hēt pituitę: ii āt tardo ſt̃ ingenio: ut oſtēdit Albertus: qa frigus nō mouet ſpūs: nec adducit: ſed abſcindit. HIC Fugit. Sūt ꝗ cū ualeāt prudētia poſſunt ſua circūſpectione et ꝓuidentia uitare inſidias. LATus aptum. Tranſlatio a milite cauto: qui ſuis ſe armis ita tegit: ut nullā corporis ptē detectā hoſti relinquat. ASTutus. Dicit̃ ab eo qđ ē αστύ ꝙ lingua attica urbem ſignificat. INVidia acris. Vehemēs ad nocēdū. CRIMina. obtrectationes: unde dicimus criminari. Ergo huic uiro ꝗ prudēs cautusqꝫ ē nomē uitii damus: et fictū aſtutumqꝫ uocamus. SIMPlicior. Qui fretus ſua beniuolentia et bona mēte erga amicū nō adhibeat omnē cautionem ī adeundo atqꝫ colloquēdo. COMMuni ſenſu.i.cōi prudētia: ut alio loco diximus. IN Trutina ponet̃ eadē. q.d. eadem trutina ponderabo tua uitia: qua tu mea. TVBERIBVS. optima tranſlatio: Nam in corpore tubercula maiuſcula ſunt ꝙ̄ uerucę: Nam ueruca pars eſt eminentior in corpore: hos porros uocāt. Ergo tubera ꝓ maioribus uitiis: uerrucas ꝓ minoribus poſuit.

Caldior ē: acres inter numeret̃. opinor
Hæc res & iūgit: iunctos & ſeruat amicos.
At nos uirtutes ipſas inuertimus: atqꝫ
Sincerū cupimus uas incruſtare. ꝓbus qs
Nobiſcū uiuit: multū demiſſus homo illi
Tardo cognomē pīguis damus. hic fugit oēs
Inſidias: nulliqꝫ malo latus obdit apertū:
Cū genus hoc inter uitæ uerſet̃. ubi acris
Inuidia atqꝫ uigēt ubi crimina: ꝓ bene ſano
Ac nō incauto fictū aſtutūqꝫ uocamus.
Simplicior qs & ē: qualē me ſæpe libēter
Obtulerim tibi męcenas: ut forte legentē
Aut tacitū īpellat quouis ſermōe moleſtus
Cōmuni ſenſu plane caret inquimus heu
Quā temere ī noſmet legē ſancimus iniquā.
Nā uitiis nemo ſine naſcit̃ optimus ille ē:
Qui minimis urget̃: aīcis dulcis: ut æquū ē
Cū mea cōpēſet uitiis bona. pluribus hiſce:
Si mō plura mihi bona ſunt īclinet: amari
Si uolet. hac lege ī trutina ponet̃ eadem.
Qui ne tuberibus ꝓpriis offendat amicū
Poſtulat. ignoſcet uerrucis illius: æquū eſt
Peccatis ueniā poſcentem reddere rurſus.

DENIq; quatenus. Contra ſtoicorū dogma ē: q uolūt uitia oīa paria eē. Cōpone aūt ſic. Cur nō utit̃ ipſa rō ſuis modulis et pōderibus: ut aliqua uitia maiora: aliqua minora iudicet: et ut quęq; res ē: ita coherceat delicta ſuppliciis. SIQuis ſeruū. ꝓbat pua delicta non eē magno ſupplicio afficienda exēplo ſerui q iuſſus reponere patinā cū ſemeſis piſcibus ſi illos abſumpſerit una cū iure nō ppea ſit cruci affigendus. Lygurire aūt ē ſuauioribus eſcis ueſci: Inde alligurire ē rē in huiuſmodi epulis cōſumere. LABeone. M. Antiſtius labeo iuriſperitus memorabilis libertatis: Nam in Auguſtum libere inuectus ē leges et inſtituta Cęſaris damnans: Poeta autē hęc de illo ſcribit: ut octauiano gratificet̃. RISSORem. nomē ꝓprium uiri. Hic ut ait acron: fęnerator fuit et malus hiſtoricus: qui ſolitus ē a dbitoribus audiētiā exigere: ūde ꝓ pena id erat nō ſoluentibus. Vel hiſtorias ꝓ cōtumeliis poſuit: et adluſit ad id qđ hiſtoricus eēt. EVādri. hic celator atheniēſis a M. Antonio alexandriā pductus inter captiuos romā uenit. SI Furtum fecit. Si illi iraſcor uel lectum cōminxerit. i. mingēdo urina madefecerit: uel potus idest ebrius catinum e menſa deiicerit: aut pullum gallinaceū e mea pte catini ſubſtulerit: q̄ oia pua ſūt: qd faciam ſi aut furtū fecit: aut arcana ſibi cōmiſſa palā fecerit: aut ꝓmiſſum đnegauerit. QVis paria eſſe. Stoici phyloſophi q uolūt uitia oia paria eē. LAborāt. i. i ſūma difficultate uerſāt̃: cū ē uētū ad uerū. i. ad cognitionē ueri. SEnſus et mores. qa alit̃ ſentiūt: et alio mō uiuūt. Nā ſēſus et mores repugnāt: Nā ſenſus iudicat nō paria ſed diſparia eſſe uitia: Et mores. i. hoīum cōſuetudo ēt repugnat. ATq; ipa utilitas. Nā aduertimus nō eē ex utilitate hoīum q uitia habeāt̃ paria. Nō. n. utile ē ita puniēdū eē q ſeruo cōuitiatus ē: q̄ eū q patriā ꝑdiderit. PROPe. i. quaſi mat̃ iuſti et ęq: nō oīo mat̃ ſed q̄ſi mat̃. Nam q̄uis a nat̃a ſit ipa iuſtitia: tamē ab utilitate uires accepit: ob eamq; ē magis aucta et ſeruata. Intellige āt de ea utilitate q̄ a recto ſe iūgi nō pōt. REPugnat. Nā ſi eadē pęna erit oībus uitiis nō erit ex uſu.

Deniq; quatenus excidi penitus uitiū iræ:
Cætera itē nequeūt ſtultis hærētia: cur nō
Pōderibus modulisq; ſuis rō utit̃: ac res
Vt quæq; ē: ita ſuppliciis delicta coherceat?
Siqs eū ſeruū. patinā q tollere iuſſus:
Semeſos piſces tepidūq; lygurierit ius:
In cruce ſuffigat. labeone inſanior inter
Sanos dicat̃. quāto hoc furioſius atq;
Maius peccatū ē. paulū deliquit amicus:
Qđ niſi cōcedas: habeare i ſuauis: acerbus:
Odiſti: & fugis: ut riſſonē debitor æris.
Qđ niſi cū triſtes miſero uenere calēdę ras
Mercedē aut nūmos ūde unde extricat ama
Pōrecto iugulo hiſtorias captiuus ut audit
Cōminxit lectū potus mēſa ue catillū
Euandri manibus tritū deiiecit ob hāc rē
Aut poſitū ante mea qa pullū i parte catini
Suſtulit exuriēs. minus hoc iucūdus aīcus
Sit mihi? quid faciā ſi furtū fecerit: aut ſi
Prodiderit cōmiſſa fide: ſponſū ue negarit?
Quis paria eē fere placuit peccata: laborāt̃
Cū uētū ad uerū ē: ſenſus moreſq; repugnāt
Atq; ipſa utilitas iuſti ꝓpe mater & æqui.

CVM PRORepſerunt. Probat ut ex utilitate ſit orta iuſtitia: PRorepſerunt.i.in prima infantiū nōdū conſtabilito gradu repere ceperūt. Eſt enī repere aialiū pedibus carentiū. PRIMis terris.i. pma aialia terris. MVTVM. de hoīe intelligit: ſed mutū dicit nondum reptis rerū uocabulis uel infans. TVRPE. incultū ſine moribus necdū excitata in eo rā tione. PECVS. aūt dixit: qa ueluti expers rōnis pecori ſimilis uidebat̄ hō. GLAndem. Nā is cibus erat. Ergo aiaduertit ex uſu eē opus iuſtitia: ut excluderent̄ huiuſcemodi cō tentioneſ. VNGuibus et pu. nullis armis adhuc repertis. FVSTibus. lignorū fruſtis: Nā hęc et ſaxa pma arma fue re. PORRO. deīceps et poſt interuallū temporis. Et ſequi tur optimum ordinem. Primo enī nullis armis ſed inermis manibus: deinde iis armis q̄ caſus porrigebat: poſtremo il lis quae eēnt artificio parata. VERBa et noīa. Nā iſtis po tuerūt ſenſa mētis exprimere et ex ſermone ſocietatē inire: et ad illā ſeruandā iure opidis primo mox legibus opus eſſe aiaduerterūt. NAM Fuit an te helenā. q.d. et ſi nō fuerint celebrata a poetis alia adulte ria quēadmodū homerus cele brauit adulteriū paridis: tamē ēt multa bella pp fęminas ge ſta ſt̄: q̄ qa ſcriptoribus carue rūt: ī memoria hominū nō ſt̄. TEMpora ſi faſtos qꝫ. Oſtēdit iuſtitiā nō eē natalē: ſed inuē tā pp utilitatē: nā ſt̄ inuēta iu ra metu iniuſti. Nat̄a.n.pſtat ut ſciamus q̄ petēda et q̄ fugiē da ſt̄: et dat ſēmīa q̄dā: qbus a rōne excultis ipa rō diſcernit iuſtū ab iniuſto: qđ nō diſcer neret nat̄a ut diſcernit dulce ab amaro. FASTos mūdi. de faſtis diximus. Hic ītelligit oīa ſcriptorū monimēta: et dixit mūdi: ut oīum ętatū et oīum gētiū res geſtas cōplecteret̄. NEC uīcet rō. Rō ergo q̄ iuſtū et iniuſtū īuenit nō uīcet hoc.i. nō ꝓbabit hoc: ut peccata paria ſint: et tantūdē peccet et q̄ olera furat̄: et q ſacrilegiū nocturnū cōmiſerit. TENeros caules. nō ſpēs herbę ē caulis: ſed ōs teneriores frōdes caules dicūt̄. Quē āt uulgus caulē appellāt: ātiq̄ braſſicā dixerūt ORTI. ab oriēdo qa ī hac agri ſpē plūries q̄ alibi herbę p totū ānū oriāt̄. Hęc oīa quę ī or tis oriūt̄ olera ab oriēdo dicūt̄. LEGERIT. furatus fuerit: unde ſacrilegiū. AEQVas. nō inter ſe ęquas: ſed ęquas peccatis. SCutica. faciliori uerbere. Nā flagellū durius eſt.

Cum ꝓrepſerunt primis aīalia terris
Mutū & turpe pecus glandē atqꝫ cubilia pp
Vnguibus & pugniſ dein fuſtibuſ: atqꝫ ita por
Pugnabāt armiſ: q̄ poſt fabricauerat uſus ///ro
Donec uerba: qbus uoces ſenſusqꝫ notarēt:
Nominaqꝫ inuenere dehinc abſiſtere bello.
Oppida cęperūt munire: & ponere leges:
Ne q̄s fur eēt: neu latro neu quis adulter.
Nam fuit ante helenā cunnus teterrima belli
Cauſa: ſed ignotis perierūt mortibus illi.
Quos uenerē incertā rapiētes more ferarū
Viribus editior cedebat: ut ī grege taurus.
Iura inuēta metu iniuſti fateare neceſſe ē:
Tēpora ſi faſtosqꝫ uelis euoluere mūdi.
Nec natura pōt iuſto ſecernere iniquū:
Diuidit ut bona diuerſis: fugiēda petēdis.
Nec uincet rō hoc: tantūdē ut peccet: idēqꝫ
Qui teneros caules alieni fregerit horti:
Et q nocturnus ſacra diuū legerit. adſit
Regula peccatis: q̄ pęnas irroget æquas:
Ne ſcutica dignū horribili ſectere flagello.

NAM Vt ferula. Admonui ne acerbiorē penā pares minori delicto: At nūc nō monebo ne pares minorē maiori delicto. Nā cū tu putes peccata eſſe paria: non dubito qn oia ſupplicia ſint futura magna. FERVLA: qua pueri a preceptoribus uapulant. Iuuen. Et nos ergo manus ferulę ſubduximus. Et Martialis Triſtesq; ferulę ſceptra pedagogorū. Ingenui tamē Plinio auctore anguillarū pellibus uapulabant. Ferulā inter externos frutices enumerat Plinius: Lignū corticis loco habet.i.forinſecus. Ligni āt loco fungoſam intus medullā ut ſambuci. Calidis naſcitur locis. Natura eadē ē q aneto: fructu ſimilis. Nulli fructicū leuitas maior. Ob id baculorū uſu ſenectuti pbet. Ignē ferulis optime ſeruari certū ē: idq; pmetheum inueniſſe tradūt. In ęgypto pcellit Ferula reliqs aialibus peſtiferū pabulū prębet. Aſinis gratiſſimū ē. Quare id aial libero patri aſſignatur: cui et ferula. FVRTA. clanculū fiūt. LATROciniis. Violentę ſunt direptiones: quae nō iuſto bello exercēt: et ex inſidiis a perditis hoibus i uiatores facto impetu agūt. RECiſurū ſimilite.i.ſimili poena puniturum. SI Diues q ſapiēs ē. In paradoxa ſtoicorū ludit q ſapientē oia eē uolūt: ut ſit rex: ſit conſul: ſit diues: Quod ſi oia eſt erit quicūq; ex ſordidioribus opificibus: ut ſutor: coriarius: et huiuſmōi. CVR Optas qđ habes. Irridet ſtoicā ſectam: et querit unde ſit: ſi ſapiēs oia ē: cur aliqd querat. Ad quod reſpondēt ex ſnia chryſippi eē qdē ſutorē ſapiētē: ſed ea potētia q ſtatim ad actū deduci poſſit etſi non ſuat: Sicut hermogenes muſicus ē et cātor ēt ſi nō cātet. Et alphenus ēt depoſitis ſui artificii inſtrumentis et relicta taberna erit artifex ſui artificii. Alphenus uafer cremonēſis abiecto inſtrumēto opę tonſtrinę quod i municipio exercuerat romā uenit: magiſtroq; uſus Sulpitio iuriſconſulto ad tantā ſciētiā uenit: ut et cōſulatū geſſerit: et publico funere ſit elatus. CRepidas. Actūs gręcus ab eo qđ ē crepis. Dos calcei genus ē: quo ſolū pedis ueſtitur ſupioribus ptibus nudis relictis. Perſius Nō hic q i crepidas graiorū ludere geſtit. Latine ſolea ob id dicit. It ē gallica: ut placet. A. gelio. Hinc crepidarii q tale ſuūt calciamētū. Puto tamē hęc differre forma: q̄uis eidē rei ſeruiāt. VELLunt tibi barbā. Adeo ridicula hęc uulgus putat: ut nō ſolū uerbiſ illudāt: ſed ēt audēt pueri barbā uellere. LAſciui pueri. Epicureos itelligit Acrō: q maxie ſtoicis aduerſabāt. Et certo iſti dū ſūmū bonū in corporis uoluptate ponūt et pueriliter ſape et puerilit laſciuire uidēt. Poſſumus tamē et de cęteris itelligere. QVadrante. q. d. nō regia ſed puata mercede. QVostu n. f. Circūſtabunt et freqntia

Nā ut ferula cedas meritū maiora ſubire
Verbera: nō uereor. cū dicas eē pares res:
Furta latrociniis & magnis pua: mineris
Falce recíſurū ſimili te: ſi tibi regnū
Permittant hoies. ſi diues: q ſapiēs ē.
Et ſutor bonus: & ſolus formoſus: & ē rex:
Cur optas: qđ hēs? nō noſti: qđ pater inqt:
Chryſippus dicat? ſapiēs crepidas ſibi nūq̄
Nec ſoleas fecit. ſutor tamē en ſapiēs. quo?
Vt q̄uis tacet hermogenes cātor tamē atq;
Optimus ē modulator: ut alfenus uafer oī
Abiecto inſtrumēto artis clauſaq; taberna.
Sutor erat ſapiēs opis. ſic optimus oīs
Eſt opifex ſolus. ſic rex. uellūt tibi barbam
Laſciui pueri: quos tu niſi fuſtes coerces

ſua urgét ipſi pueri:niſi fuſte eos abegeris. Et cũ regé dicas:nemo te ueluti regé ſtipabit prętɛr criſpinú ſtoicũ:de quo iam dcũm é. Quapp quéadmodũ non potes te regé ꝓbare: ſic neq; paria uitia eé ꝓbabis. Ergo ignoſcét mihi aici:ſi q̃dã ex inſcitia aut ſtultitia peccá uero:quoniá mĩora hęc uitia putabút:uiciſſimq; a me illis ignoſcet̃. Et beatus uiuã ſic pri uatus.i.nó ſapiés et ꝑpea nó rex. TE Rege.i.q te regé putas:quoniá tibi ſapiés uideris.

Vrgeris turba circũ te ſtante:miſerq;
Rumperis:& latras magnorũ maxĩe regũ.
Ne longũ faciã:dũ tu quadrante lauatũ
Rex ibis:neq; te quiſq̃ ſtipator ineptũ
Præter criſpinũ ſectabit̃ & mihi dulces
Ignoſcent.ſiquid peccauero ſtultus amici
Inq; uicẽ illorũ patiar delicta libẽter:
Priuatusq; magis uiuã te rege beatus.

SATYRA QVARTA.

e Vpolis atq; cratinus ariſtophăeſq; poe tæ
Atq; alii quorũ comedia priſca uirorũ ẽ
Siq̃s erat dignus deſcribi:qđ malus aut fur
Quod męchus foret:aut ſicarius:aut alioq
Famoſus:multa cũ libertate notabant.
Hinc oĩs pẽdet.lucilius hoſce ſecutus
Mutatis tantũ pedibus numeriſq; facetus.
Emunctæ naris durus cõponere uerſus.

e VPOLIS Et cratinus ariſtophanesq; poetę. Defendit ſe ab iis:q cũ iure reprehé derent̃:neq; aliter defendere ſe ualerent:nimis illú mordacem eſſe dicebãt. Atq; a ꝑncipio negat ſe poetã eé:ꝑpeaq; minime timendum. Addit postremo ſed nó igenii malignitate quempiã lacerare: Sed aĩ libertate et paternis inſtitutis multa flagitia ęquo aĩo ferre nó poſſe. Sed profecto genus hominú peruicaciſſimũ é:qui cũ male agant ſtultorũ ęgrotãtium moré ſecuti medicas manus et ſaluberrimas pati nolút: Sed ĩ medicú tãq̃ crudelẽ nimis nimisq; aſperũ inuehũtur. Ita et hi cú factũ defendere nó ualeant ĩ eos q illos meliores reddere tentant iurgia retorquent. EVPolis et cratinus ariſto. Hi ꝑncipes int̃ ueteres comicos fuerũt: Sed et de ueteri et de noua comedia et de inuentione ſatyrę abũde circa ꝑncipia dcũm é. FAMoſus. Multa infamia notatus. NOTabant. Mirifice oſtẽdit originé latinę ſatyrę. HINc. ab hac libertate reprehẽdẽdi. Dicimus auté aliqué pendere ex re:cũ niſi illa ſit ipſa ſtare nó poſſit. Ergo Lucilii poema remota illa reprehẽſione nihil erit. MVTatis pedibus.qa nó comicis utit̃ uerſibus:ſed hexametris. NVMeris.rithmis đ qbus dcũm é. FACetus.qa mirus ĩ hominũ moribus agẽdis atq; exprimẽdis. EMVnctę naris. Emũgere nares é illas a mucis purgare:et q nares emũctas hẽnt et acrius olfaciũt:et clarius locũt̃. Ergo e.n.ſignificat aptũ ad uitia iueſtigãda:ac ĩueſtigata planius eloq̃ndú. DVrus.qa nó facile fluãt ſui uerſus. Verũ đ hoc ita qntilianus. Satyra qdé tota nrã é:i q̃ iſigné laudé adeptus é luciliuſ:q quoſdã ita deditos adhuc hẽt amatoreſ:ut eũ nó eiuſdé mó opis auctoribus:ſed oĩbus poetiſ ꝑferre nó dubitét. Ego q̃tũ ab illiſ:tãtũ ab horatio diſſẽtio:q luciliũ fluere lutulẽte et eé illic aliqd q đ tollere poſſis putat: Nã eruditio ĩ eo mira et libertas:atq; ide acerbitaſ:et abũde ſalis. Hęc qntilianus. Iuuen. ãt hoĩs uehemẽtiã admirãs ait. Enſe uelut ſtricto quotiés lucilius ardés ĩfremuit; Rubet auditor:cui frigida

mens ē. Quapp nō noſtrū ē inter hos diiudicare: pſertim cū illius poema nūq̄ uiderimus. Sed potuit inter tot uirtutes durities uitiū cōcurrere. IN Vno pede. Quaſi cogitabūdus uel ante q̄ ſe moueret. LVTulentus. Tranſlatio a flumie diluuio aucto. Habebat. n. copiā uerborū: ſed nō elegantiā. TOLLere uelles. q. d. inr̄ bona erāt q̄dā mutāda. GARulus. Supuacaneus ī uerbis: et inepte loquax. PIGer ferre. i. ad ferēdū laborē. q. d. ſi laborem emendandi nō recuſaſſet: potuiſſet garulitas uitiū euitare. NAM Vt multū nil moror.

Nā fuit hoc uitioſus. ī hora ſæpe ducētos:
Vt magnū uerſus dictabat ſtanſ pede ī uno
Cū flueret lutulentus: erat qđ tollere uelles
Garulus atq; piger ſcribendi ferre laborem
Scribēdi recte: nā ut multū nil moror. ecce
Criſpinus minimo me ꝓuocat. accipe: ſi uis
Accipe iam tabulas. detr̄ nobis locus: hora:
Cuſtodeſ. uidamus uter plus ſcribere poſſit
Dii bene fecerūt inopis me quodq; puſilli
Finxerūt animi raro & ꝑpauca loquētis.
At tu concluſas hircinis follibus auras
Vſq; laborantes: dū ferrū molliat ignis.
Vt mauis imitare beatus fannius ultro
Delatis capſis & imagine: cū mea nēo // rē:
Scripta legat uulgo recitare timētis ob hāc
qđ ſt: quoſ gēus hoc minie iuuat utpote plu
Culpari digōs: quē uiſ media elige tba // res
Aut ob auaritiā aut miſera ābitiōe laborat.
Hic nuptarū inſanit amoribus. hic puerorū
Hūc capit argēti ſplēdor: ſtupet albius ære.

Nihil impedio. q. d. ſtatim cō cedo ipſū poſſe multū ſcribe re: ſed recte nō cōcedo. Nam multa ſine elegātia et delectu ſcribere multi poſſunt: Quod iudicii defectū ſignificat: Nā q iudicio pollēt: huiuſmodi er rorē cognoſcūt: Itaq; uel emē dant: uel a ſcribēdo abſtinēt. ECCE. q. d. in ꝓmptu eſt: ut oſtendat temeritatē et audaciā ſcribētis. CRISPinus. De quo iam dcūm ē. MINimo. ſ. digyto: ut ait Acron: Vt eēt in prouerbio antiquo ꝓuocat me minimo: quaſi oſtēderēt plus eē uiriū in ſuo minimo digyto q̄ in toto corpore eius: quē ꝓ uocabant. ACCipe accipe. Ex cōgeminatiōe oſtēdit ipu dētiā. LOCus. in quo ita ſcri bamus incluſi: ut nemo auxi liū ferre poſſit. Vnde addit cu ſtodes. Hora intra quam tem poris ſpatiū pſcribat̄. ANIMi inopis et puſilli. Dū puſil lamum ſe dicit: quod uitiū eſt ſe a modeſtia comm ēdat. RARa et ꝑpauca. Vt eu itet loqua citatē. AT Tu. feſtina uerbis ſed amara i re repħēſio ē. Dicit igit̄ uerba illius ſimilia eē follibus: q̄ pter uētū nihil effundūt. Stultus. n. ſcriptor ē: q tumida uerba qbus nulla ſit ſubiecta ſnīa ſcribit. Sic Perſ. Tū neq; hanelāti coq̄t̄: dū maxa camino Folle pmis uētos. Eſt āt trāſlatio a fabris ęrariis. HIRCinis. i. ex hircina pelle factis. VSQue laborātes. ſemp flantes. IMitare. impantis ē. VT Mauis. quaſi utrū potius uelis an fanniū loquaciſſimū: an me ſilentē. FANnius. Hic poeta ita loquax fuit: ut tedio eius audiēdi ut. S. p. q. r. ultro illi auctoritatē poetę imaginē et capſas ad reponēdos libros detulerit. Erat. n. honoris ſpēs imagine et capſis donarı poſt recitationē. QVi ſūt. ideſt qua re. i. pp quā ſt̄ aliq quos nō iuuat. HOc genus. poematis in quo uitia carpūt̄: ut pote dignos culpari. AVAritiā. Nā hoc peſſimū ē omniū uitiorū. Et poſt ipſū ambitio ē: ꝑpeaq; hęc in pmis poſuit. SPLEndor argenti et ęre. Quia delectantur uaſis et ſtatuis.

HIC Mutat merces. Exercet mercaturã cõuectãs merces ab ortu ad occaſũ. VESptina. Occidua a ueſpo ſtella ueneris: q̃ poſt ſolis obitũ circa occiduas ptes appet. VTi puluis. Ea uelocitate fertᷣ p mare: qua fertᷣ puluis a turbine uẽtorũ: Sed de turbine accepiſti in ſuperioribus. PER Mala. ꝑ incõmoda et ꝑicula: ut uel patrimoniũ nõ minuatᷣ: uel augeatᷣ. OMNes ii. q uitiis iã dictis coinqnati ſtᷣ. VErſus. ſ. ſatyrarũ. POEtas. ſatyricos. Oẽs qꝫ de ſatyro dicũt. FOENum hẽt i cornu. Erat eni in cõſuetudine ſi qs eẽt bos q cornu peteret fęnũ cornu eius alligaretᷣ ſignũ quo admoniti cauerent. Hinc ꝓuerbiũ fuit: ut cũ hominẽ maledicũ cernerẽt: dicerẽt: fęnũ hẽt ĩ cornu. Fęnũ a fęnore dicitᷣ. Nã nullũ genus agrorũ ẽ q miori impenſa maiores fructus ferat. EXCVtiat riſum. ſ. a circũſtantibus. SIBI. ad ſuam uoluptatem. CHartis illeuerit. Scripſerit ab eo qd eſt leoles: qd ſignificat imprimere et formare. Inde Deleo formatum iam et impreſſum remouere. Eſt ãt leo et lino: inde linea. PRIMum ego. Oſtẽdit qd ſit poeta: atqꝫ negat ſe i numero poetarũ ponẽdũ. ICCirco. Nam cũ ſit opus ingenio et mẽte diuina et grãdibus uerbis poetę ſũt q negarint comicos eẽ poetas qa ſtilũ hẽnt ſermõi quotidiano ꝓximũ: et niſi pedibus orationẽ includerẽt: nihil ab illo differrent. AT Pater. Poſſet aliqs putare comediã eſſe poema: quoniam quãdoqꝫ maioribus uerbis ꝑſonatus in comedia pater inſurgit. Vt dixit in arte poetica Interdũ et uoces comedia tollit: Iratuſque cremeſ tumido delitigat ore. Cui reſpondetᷣ ꝙ ẽt uerus pater et nõ ꝑſonatus eodem ardore inſurgeret: cũ iratus filio fuerit NEC Satis eſt. Non ſatis ẽ ut quis poeta dicatᷣ facere uerſus ita puris et conſuetis uerbis; ut illis diſſolutis iiſdẽ ſto

Hic mutat merces ſurgẽte a ſole ad eũ: quo
Veſpertina tepet regio: qn ꝑ mala præceps
Fertᷣ uti puluis collectus turbine: ne qd
Sũma deperdat metuẽs: aut ampliet ut rẽ
Oẽs hi metuũt uerſus. odere poetas.
Foenũ hẽt i cornu. lõge fuge. dũ mõ riſum
Excutiat ſibi: nõ hic cuiq̃ parcet amico.
Et quodcũqꝫ ſemel chartis illeuerit: oẽs
Geſtiet a furno redeuntes ſcire lacuqꝫ:
Et pueros & anus age dũ pauca accipe cõtra
Primũ ego ne illorũ dedrim qbus eẽ poetas
Excerpã numero: neqꝫ eni cõcludere uerſum
Dixeris eẽ ſatis: neqꝫ ſiqs ſcribat: uti nos
Sermoni ꝓpriora: putes hũc eẽ poetã.
Ingeniũ cui ſit: cui mens diuinior atqꝫ os
Magna ſonaturũ: des nois huius honorem.
Iccirco qdã comedia nec ne poema
Eſſet: quæſiuere: quod acer ſpũs ac uis
Nec uerbis nec rebus ineſt: niſi qd pede certo
Differt ſermoni ſermo merus. at pater ardẽs
Sæuit quod meretrice nepos inſanus amica
Filius uxorẽ grãdi cũ dote recuſet.
Ebrius & magnũ quod dedecus ãbulet ante
Noctẽ cũ facibus. nũqd põponius iſtis
Audiret leuiora pater ſi uiueret? ergo
Nõ ſatis ẽ puris uerſũ perſcribere uerbis:
Quẽ ſi diſſoluas quiuis ſtomachetᷣ eodẽ

machantibus utatur quiuis pater uerus: qbus utitur pater perſonatus. Et ꝑfecto ſi uerſus quos et ego núc et olim lucilius ſcripſit diſſoluát̃: ut nó remaneat méſura pedú: nihil diſtá bút a quottidiano ſermóe. TEMPora. ſ. ſyllabarú. NON Vt diſſoluas. Ná cú ſublimis ſit ſtilus: q̃uis uerſus ita reſoluat̃: ut nó amplius appareat: poſtq̃ diſcordia tetra belliferratos portus p. q. r. tamen mébra poetę diſiecti. i. ptes et dictiones illius uerſus diuulſi a ſuo ordine demonſtrabút illú fuiſſe poetam: Vt ſi dicat̃: poſtq̃ tetra diſcordia fregit belliferratos poſtes: tamé illa mébra ſic a ſuo ordine remota apparent eé eius corporis q poeta dicit̃ HACtenus. Nolo núc id có tédere: an comedia et iſti mei ſermones poemata appellari poſſint. Sed hoc q̃ro: cur hoc meum ſcribédi genus tibi ſuſpectú eé debeat. SVLCius acer. Hos fuiſſe dicunt acerrimos accuſatores et eloquétes quos latrones iure timerent. qa poterát manifeſto crimine accuſari: Sed ſiqs recte uiuat ET Puris manibus. Siue ui et ſiue rapina illi nó timebant accuſatores. RAVCi. pp aſſiduas accuſatióes. VT Sis tu. Súma cú oróne ꝑcedit: ut ſit ſnia Quéadmodú nemo niſi malus illos accuſatores timet ita nullus niſi malus timebit mea carmina. Sed det̃ ét ꝙ tu lector ſis malus et ſimilis celi et birri latronú: Nó tamé ego ſum ſimilis capri et ſulci: quia mea carmia neminé accuſát. Neq; enim edo mea ſcripta: Neq; do meos libros uenales biblyopolis: q illos i tabernis ſuis aut circa colúnas et pilas uédendos oſtendát. Vel dixit pila: qa poetę i pilis et colúnis ſua epigramata ſcripta ponebát. Propert. I puer atq; aliqua citus hęc ſuſpende colúna Et dominú exqliis dic habitare tuú. Vel pila. i. ludus ubi cóueniút ad pilá. Ná ét i huiuſmói cóuéticulis ſolét ab ocioſis libri legi. Negat deniq; edere ſuos libros: ne i ipitorú manus ueniát: ut tygellus fuit. IN MEDio foro ſt̃ q recitét. Snia é: ſunt q meliores te i medio foro recitét. Et ſunt ét q lauátes et inanes. i. ocioſi legát et delectát̃ in balneis: qa locus balneorú cócluſus et concauus reddit uocem iocúdiorem. INANES. i. ocioſos: nam ſic et Virg. Cętera quę uacuas tenuiſſent carmia mentes. i. ocioſas. Inanis át et uacuus idé eſt.

Quo pſonatus pacto pater. his ego q̃ núc
Olim quæ ſcripſit lucilius: eripias ſi // bú ē
Tēpora certa modoſq;: & ꝙ prius ordíe uer
Poſterius facias præponēs ultima primis:
Non ut ſi ſoluas: poſtquā diſcordia tetra
Belliferratos poſtes portasq; refregit:
Inuenias ēt diſiecti mēbra poetæ:
Hactenus hæc. alias iuſtū ſit necne poema
Nūc illud tātū querā: merito ne tibi ſit
Suſpectū genus hoc ſcribēdi: fulcius acer
Ambulat & caprius rauci male cūq; libellis
Magnus uterq; timor latronibus. at bene ſi
Et uiuat puriſ manibus cōtēnat utrūq; // qs
Vt ſis tu ſimilis celi: birriq; latronum:
Nō ego ſim caprii neq; fulci cur metuas me?
Nulla taberna meos hēat neq; pila libelloſ:
Quis manus īſudet uulgi hermogeniſq; ty
Nec recito cuiq̃ niſi aícis idq; coactuſ. // gelli
Nō ubiuis: corā ue qbuſlibet. ī medio q
Scripta foro recitēt ſūt multi: qq; lauantes.
Suaue locus uoci reſonat cōcluſus inanes

HOC IVVAT.ſ.legere ĩ huiuſmodi locis: HAVd quęrentes.i.cogitãtes. ILLud.ſ. NVM Faciãt ſine ſenſu.i.ſine prudẽtia. ET In tẽpore alieno.i.icõgruo. LEDere. Verba ſunt aduerſarii. FACis hoc prauus.i.qa prauus es facis. STVDio.de induſtria. VNDe petitũ. Reſpondet poeta:atq; interrogat:unde petitum ſit.q.d.a quo accepit et audiuerit uitiũ illud:qđ in ſe iacit et cõtorquet. QVIS Eorũ cũ qbus uixi eſt auctor.q.d.nullus AB Sentem q.Oſtendit q ſint fugiẽdi tanq̃ pnitioſi hoies. Inter hos enumerat q abſenti detrahit. Qui nõ defẽdat ſiqs detrahat. Qui captat riſus alios mordẽdo. Qui fingit uidiſſe q̃ nõ uidit: q nõ reticet arcana ſibi cõmiſſa. NIger.malus ut ſępe demõſtrauimus. TRIBus lectis. Cenaculũ iccirco tricliniũ dicit̃:quoniã tribus lectis ſternit̃. Ergo tribus lectis.i. ĩ cõuiuio. QVaternos. Duodecim itelligit Acrõ.ſ.in ſingulis lectis quattuor. Vel ſimplicit̃ quat̃nos.i.quattuor ASPergere.ſ.maledictis tãq̃ ueneno. QVAVis. quacũq; ratione ſiue iure ſiue iniuria. PRAEBet aquam. Magiſtrũ cõuiuii:et poſuit aquã ꝓ omnibus rebus. POTus.nã ex uino ſimplicior liberiorq; fcũs ẽt ipm infectat̃. LIBER.bacchus. PRECordia.mẽtẽ atq; animũ. VERAx. Qui ueritatẽ dicere cogit: Sic alibi Et uino tortus et ira. HIC.maledicus uidet̃ tibi. IN Feſto.i.inimico. NIGris.i.malis. COMIS et urbanus. Cũ maledicus iure uidri deberet. Cõtra uero:ſi ego nõ dicã maledixi: et momordi ut ille:ſed ſolũ riſi. PAStillos.qa nimio luxu uiuit. HIRcum.qa nimis ſordide. PETilli. Hic cũ coronã auream de capitolio ſubripuiſſet:accuſatus ſe defẽdit:ut ait Acron. MENTio. Snia ãt ẽ:ea q̃ ego dico:nõ ut noceam dico:ſed ex aĩ libertate. Tu ãt ut noceas: Nã q̃ paulo poſt uitupaturus es:antea laudas:ut diſſimules liuorẽ tuũ et maledicẽtiã. Defendis igit̃ a ꝓncipio:ut q̃ deinde culpas maiorẽ auctoritatẽ habeãt. COnuictore.cõuiua et familiari. IN Vrbe.i.ꝙ nõ ſit dãnatus furti: qua dãnatiõe ĩ exiliũ eũdũ fuiſſet: Nã pęna capitalis exiliũ erat. SEd tamẽ. Poſtq̃ oſtẽdit

Hoc iuuat:haud illud quærẽtes:nũ ſine ſẽſu
Tempore nũ faciãt alieno. lædere gaudes
Inqs:& hoc ſtudio prauus facis. unde petitũ
Hoc ĩ me iacis? eſt auctor qs deniq; eorũ:
Vixi cũ quibus:abſentẽ qui rodit amicũ?
Qui nõ defendit alio culpante. ſolutos
Qui captat riſus hominũ famãq; dicacis
Fingere qui nõ uiſa põt. commiſſa tacere
Qui neqt: hic niger ẽ: hũc tu romane caueto
Sæpe tribus lectis uideas cęnare quaternos:
E quibus unus auet: quauis aſpgere cũctos:
Præter eũ: q præbet aquã. poſt hũc quoq; po
Cõdita cũ uerax aperit præcordia liber. //tus
Hic tibi comis & urbanus liberq; uidet̃
Infeſto nigris. ego ſi riſi quod ineptus
Paſtillos rufilus olet: gorgonius hircũ:
Liuidus & mordax uideor tibi: mẽtio ſiqua
De capitolini furtis iniecta petilli
Te corã fuerit: defendas: ut tuus ẽ mos.
Me capitolinus cõuictore uſus amicoq;
A puero ẽ: cauſaq; mea per multa rogatus
Fecit: & incolumis lætor: quod uiuit ĩ urbe.
Sed tamẽ admiror: quo pacto iudiciũ illud

ſe amicum:infert crimen cum ſumma aſtutia:quod magis noceat. NIGRAE LOLIGINIS. Piſcis ex quo egreditur atramentum:qui externe albus eſt:intus autem atramétum cótinet: Non diſſimilis ſepię octenos hént pedes:caput é inter pedes et uẽtré. Sic iſte amicũ beniuolũq; ſe oſtẽdit:deinde uenenũ effundit. ERVGO. ná ita hoc clandeſtino maledicto cóſumit̃ fama hoís ut ferrũ erugine. QVOd uitiũ. Neq; in me é hoc uitiũ:neq; in meis libris: Nec qcq̃ uerius q̃ hoc de me poſſum ꝑmittere. INSęuit. Tranſlatio ab arboribus:in quibus ſilueſtrioribus meliores inſerũt̃:Sic et meus pater hęc bona i me inſerebat notãdo q̃ fugeré exẽplo uitiorũ. Mirũ át ingeniũ:ut cũ patré hominé libertinũ et iſimę fortunę a maioribuſ rebus laudare nó poſſet:i eo laudat ꝙ et ſũmope laudãdũ ſit:et non ſit nó uériſimile. Ná informare filiũ bonis moribus ſumma laus pris é:et in quacunq; fortuna preſtari pót. PARCe. modeſte. FRVgaliter. Idé ſignificat. BARus inops. Ná cum uideas eũ cui amplũ patrimoniũ relictũ fuit ideo inopé eé quoniam omnia bona oblyguricrat:debes illius exẽplo monitus uiuere parce. SAPiés. Sapiés et phũs docebit rónes quare alia petenda ſint utpote uirtutes:alia fugiéda ut ſũt uitia. Ego aũt poſſũ ea docere q̃ tradita ſũt ab antiqs patribus familias. DVM EGes cuſtodis. ꝑp teneram ętaté: Nã cũ in robuſtiore ętate cóſtitutus fueris. NABIS Sine cortice. Trãſlatio ab ignaris natandi: q ne mergãt̃ aquis:alligãt humeris ſuberé:quo ſine artificio i ſupficie aquarũ ſubſtẽtãtur: Ita et hic i tenera ętate ſapiẽtioris cóſilio é regendus. Deinde iã ętate maturus p ſe cũcta callebit. IVDICibus ſelectis. Proprie iudices ex equeſtri ordine intelligit. Nã inde eligebãt̃ iudiceſ. VICINVM Funus. Vt mors uicini

Fugerit. hic nigræ ſucus loliginis. hæc ẽ
Erugo mera:qđ uitiũ ꝓcul abfore chartis
Atq; aio:prius ut:ſi qđ ꝓmittere de me
Poſſum:aliquid uere:ꝓmitto. liberius ſi
Dixero qđ:ſi forte iocoſius:hoc mihi iuris
Cũ uenia dabis. iſęuit pater optius:hoc me
Vt fugeré:exẽplis uitiorũ quæq; notãdo.
Cũ me hortaret̃:parce frugaliter atq;
Viueré uti cõtẽtus eo quod mi ipſe paraſſet
Nõ ne uides albi ut male uiuat filius:utq;
Barus iops:magnũ documẽtũ:ne patriã rẽ
Perdere qs uelit. at turpi meretricis amore
Cũ deterreret:ſectani diſſimilis ſis
Ne ſequerer męchas:cõceſſa cũ uenere uti
Poſſem:deprehẽſi non bella ẽ fama treboni
Aiebat. ſapiẽs uitatu quidq; petitu
Sit melius. cauſas reddet tibi:mi ſatis ẽ:ſi
Traditũ ab antiquis moré ſeruare:tuãq;
Dũ cuſtodis eges uitã fãmãq; tueri
Incolumẽ poſſim. ſimul ac durauerit ætas
Mẽbra animũq; tuũ:nabis ſine cortice:ſic
Formabat puerũ dictiſ:& ſiue iubebat
Vt faceré qđ:hẽs auctoré:quo facias hoc
Vnũ ex iudicibus ſelectis obiiciebat.
Siue uetabat an hoc ihõeſtũ & inutile factu
Nec ne ſit adubites:flagret rumore malo cũ
Hic atq; ille:auidos uicinũ funus ut ægros

deterret ęgrotũ:et monet ut abſtineat a noxiis cibis:ita obprobria aliena faciunt ut abſtineamus a uitiis. EX HOC Ego ſanus. Ex pſona ſua dat optimũ pceptũ:quo paulatim a maioribus uitiis poſſimus abſtinere. Nã mediocria ſunt cõdonanda:pręſertim cũ pceſſu ętatis paulatim minuant:minuet etiã LIBer.i.frequens lectio phõrum. Et hic quoq; oſtẽdit eſſe inſudandũ philoſophię:nõ ut illã ſolũ diſcas:ſed ut uitã emendes. AMICus.Nã officiũ ueri amici ẽ amicum corrigere:et q corripit patienter audiat:et audita exequatur.

Exanimat:mortisq; mętu ſibi parcere cogit:
Sic teneros animos aliena obprobria.ſæpe
Abſterrent uitiis:ex hoc ego ſanus ab illis
Perniciẽ quæcunq; ferũt.mediocribus & qs
Ignoſcas uitiis teneor.fortaſſis & iſtinc
Largiter abſtulerit longa ætas.liber amicus.
Conſiliũ pprium neq;.n.cũ lectulus aut me
Porticus excepit:deſũ mihi:rectius hoc ẽ.
Hoc faciẽs uiuam melius:ſic dulcis amicis
Occurrã.hoc quidã nõ belle.nũquid ego illi
Imprudẽs olim faciã ſimile ego:hæc mecũ
Compreſſis agito labris.ubi quid dat oci
Illudo chartis.hoc ẽ mediocribus illis
Ex uitiis unũ:cui ſi concedere nolis

CON Silium propriũ.Nam cũ prudentiores uſu et experientia efficiamur ea prudentia bona a malis ſeliget:ut illa ſequat:hęc uitet. NEc eni cum lectus. Oſtendit nullum tpũs omittendũ:quin ſemp cogitemus et quę agenda ſint:et quę fugiẽda.Nam ſiue ociabimur in porticibus:ſiue i lecto requieſcemus:nũq a cogitando ceſſabimus. HOC QVidam. ex amicis.NON Belle.ſ.fecit. Ergo nõ ero ſimilis illi.ILLudo.deſcribo. Ludere.n.poetę dicũt:cũ res minores ſcribũt Virg.Ludere quę uellem calamo pmiſit agreſti.In rebus ãt maioribus raro ludere dicũt: Canere uero de utriſq;.Virgilius.Carmina qui luſi paſtorũ audaxq; iuuenta Titire te patule cecini ſub tegmine fagi. CHARTIS.gręcum uerbũ eſt.Charta aũt differt a mẽbrana:Nã ut ait Victorinus:foliorũ alia de chartis ſunt:alia de membranis. Ergo membranę pellicеę ſunt et pergami primũ inuentę:unde pgamenę appellant. Chartę ãt ex papiro olim in egypto fiebant:ut diligentiſſime oſtendit Plinius in hiſtoria naturali. Apud nos de cẽtonibus certo quodã modo maceratis et glutino ſiue colla concretis formant. Chartam ex papyro in uictoria magni Alexandri inuentam ſcribit Varro.Antea palmarum foliis ſcriptitatum fuiſſe. Deinde quorũdam arborum libris poſtea publica monimenta plumbeis uoluminibus:mox et priuata linteis confici cepta aut ſcedis.Ptolemeus autem chartas:Eumenes uero quorũ uterq; maximas habuit bibliothecas membranas inuenerunt.Sed contra Varronis ſententiam de chartis ait Caſſius Emina.M.Terentium ſcribam agrum ſuum repaſtinantem inueniſſe ait arcam:in qua Numa rex ſitus eſſet:et in ea libros charta ſcriptos.Sed Numam pluribus ętatibus ante Alexandrum fuiſſe conſtat. Mutianus uero ter conſul ait ſe in lycia reperiſſe Sarpedonis a troia epiſtolam charta ſcriptam. HOC Eſt mediocribus.Artificioſe dictum. Scripſerat enim in ſuperioribus ſe maximis uitiis carere:mediocribus nõ carere.Nũc hoc quod uitiũ nõ ẽ in mediocribus uitiis enumerat:ut cum modeſte de ſe loquat:a culpa tamen ſe abſoluat.

CVI.mihi.IVDEI.nam ut iudei qui ſub imperio octauiani plurimi romę erant cogebãt multos in ſua ſacra concedere: ſic turba poetarũ coget et te et reliquos: q̃ nolũt reprehendi ut mihi concedas. Quaſi innuat ꝙ quanuis ipſe taceat: non ppea effugiet taxationes: cum tot alii reſtent.

c GRESSVM MAGna me cępit aritia roma. Non diſcedit ab ingenio poeta: ſed ſuauitate multa multiſq; ſalibus inſperſa oróne acerrimos reprehenſionis ſtimulos cõtegit: ut illis auditorem alliciat: et illaqueet his: illaqueatos ſalubri reprehẽſione emẽdet. Argumẽtũ aũt a ꝓfectiõe męcenatis aſſumit. Nũc.n.ad M.antoniũ recõciliãdũ miſſũ Virgilius Horatiusq; ac non nulli alii ex doctioribus brunduſiũ uſq; ꝓſecuti ſũt. In hac igit̃ ꝓfectione deſcribẽda multos reprehendit. ARITIA. urbs nõ ꝓcul alba longa. MODico. Vel ut frugalitatẽ męcenatis et comitũ oſtẽdat: uel q̃a urbs ipſa pua erat. FORum. Mercatum. APPI. ꝓ appii p apocopen: ut urbẽ patauii. Eſt autẽ dictũ forũ appii ab appio quẽadmodũ et uia appia. Hic locus iuxta paludẽ põtinã erat Et ppea differtum.i.ubiq; paſſimq; refertũ nautis. MALIGnis. Eſt pene epithetũ cauponũ. ITER Vnũ.i.iter unius diei: nõ tamen nobis: ſed iis q̃ ſũt pcincti altius.i.ſũt magis expediti. Ergo noſ ignaui diuiſimus iter: quod erat unũ. MINus grauis.pp frequentiam habitaculorũ. Alii textus hñt nimis grauis: et tũc erit moleſta pp nimiã freq̃ntiã. Appia ãt dicta ẽ uia: q̃a ab Appio claudio cęco ĩ ſua cẽſura ſtrata ẽ. PROPter aquã. Nã iuxta paludẽ põtinã inſalubris eſt. De aqua.n.q̃ ſcribũt primũ locũ prębẽt pluuiis: Secũdũ fluuialibus: Tertiũ puteis: Deterrimas aũt ſcribũt paluſtres. DIFFundere.ſpargere. SIGna.ſydera. Proprie tamẽ ſigna dicunt̃ duodecim ſtellarũ cõfigurationes ĩ zodiaco. Poetice ãt dixit noctẽ diffundere noctẽ q̃ppe q̃ ſẽp ꝑ cęlũ ſparſa ſint: ſed nõ apparẽt ĩ die: q̃a luce ſolis earũ lumẽ obſcurat̃. TVM Pueri nautis. Nã cũ eo ĩ loco ſint res nauigiis imponẽdę iter ſeruos q̃ ingerũt et nautas q̃ recipiũt exoriũt̃ cõuitia. HVC Appelle. Huc nauẽ applica. Verba ſũt ſeruorũ. TRECentos inſeris. Oratio nautę dolentis ꝙ plures q̃ oportet nauem ingrediant̃. OHE.uox

Multa poetarũ ueniat manus: auxiliũq;
Sit mihi. nã multo plures ſumus ac ueluti te
Iudæi cogemus in hãc concedere turbã.

SATYRA.V.

c Greſſum magna me cępit aritia roma
Hoſpitio modico: rethor comes heliodorus
Grecorũ longe doctiſſimus: inde forũ appi
Differtũ nautis cauponibus atq; malignis:
Hoc iter ignaui diuiſimus. altius ac nos
Pręcictis unũ. minus ẽ grauis appia tardis.
Hic ego pp aquã: quod ẽ deterrima: uentri
Iudico bellũ. cęnantis haud aio æquo
Expectans comites. iã nox inducere terris
Vmbras: & cælo diffundere ſigna parabat:
Tum pueri nautis: pueris conuitia nautæ
Ingerere: huc appelle: trecẽtos inſeris: ohe

iubentis modú imponere. EXIGitur. a nautis ꝑ naulo. MVLA. quę nauem e ripa trahat. CANTAT. cantu laudat. PROLutus. uehementer potus. Virgil. Toto ſe ꝑluit auro. Oſtędit inurbanitaté illorũ q dominos dormire nó ſinũt. VAPPA. nã uenale uinũ aliud raro accipiunt. De uappa dictũ eſt. DORMire. iam feſſus. NAVTa piger. Nam et ipſe cũ eos quos uehit dormire ſentit: dormire parat: q̃uis pollicitus ſit accepto pretio tota illos nocte uehere. STERTit. oblitus fidei et officii ſui. CERebroſus. Nã modeſtiores nó qd

Iam ſatis ẽ: dũ æs exigit̃. dũ mula ligatur.
Tota abit hora: mali culices: ranęq; paluſtres
Auertunt ſomnos. abſentem cantat amicã
Multa ꝓlutus uappa nauta. atq; uiator
Certatim. tãdem feſſus dormire uiator
Incipit. ac miſſe paſtũ retinacula mulæ
Nauta piger ſaxo religat: ſtertitq; ſupinus:
Iamq; dies aderat nil cũ ꝓcedere lintrem
Sentimus donec cerebroſus ꝓſilit unus.
Ac mulæ nauteq; caput lumboſq; ſaligno
Fuſte dolat. q̃rta uix demũ exponimur hora.
Ora manuſq; tua lauimus feronia lympha
Milia tum prãſi tria repſimus atq; ſubimus
Impoſitũ ſaxis late cadentibus anxur:
Huc uenturus erat męcenas optimus atq;
Coceius. miſſi magnis de rebus uterq;
Legati auerſos ſoliti cõponere amicos
Hic oculis ego nigra meis collyria lippus
Illinire interea męcenas aduenit: atq;
Coceius capitoq; ſimul fõteius ad unguẽ
Factus hõ antoni nõ ut magis alter amicus

nauta mereretur: ſed qd ſe dignũ eét facerét. Cerebroſus auté dicitur a cerebro: q totus ſuo cóſilio hęret: et obſtinatus a nemie perſuadet̃: et iracũdię obtéperãs ſine rõne fert̃. FVSTE Saligno. Nã circa paludes ſalices abundãt. QVARTa hora. ſ. diei. DOLat. Verberat: ꝓprie dolare ẽ lignũ dola coequare. FERonia. Apoſtrophe ẽ. Venerãt aũt ad lucũ Iunonis feronię: ubi illi ſacer fons erat. Sed nó eſt intelligẽdũ đ feronia urbe: q̃ ſub móte ſoracte eſt: qa eſt ꝓcul a uia appia. REPSimus. Repere ſerpentũ eſt. Sed uoluit oſtendere difficultatem in aſcẽdendo monte: in quo anxur quę et terracina dicit̃ collocatũ eſt. Vbi olim amiclę fuerunt a ſerpentibus deletę. Hic Iupit̃ imberbis colebat̃: Vnde dicebat̃ anxur quaſi ανευ ξυρου. i. ſine nouacula. Nã q nó tondet̃ nouacula non eget. Terracina trachina ab aſperitate dicta ẽ. MECenas. De cuius ꝓfectione in principio diximus. COCeius. Coceius capito quem M. antonius miſerat ad Auguſtum. Et nunc ipſe rediens cũ męcenate ꝓficiſcebat̃. MISSi. ab Antonio alter: alt̃ ab auguſto. AMicos aduerſos. Atq cõtrariũ epithetũ ẽ amicorũ: ſed intellige ſoliti cóponere. i. ad cócordiã reducere eos q ex amicis aduerſi facti erant. ILLinire. ꝓ illiniebã. Fatet̃ ſe lippũ: q morbus uigiliis et ſole auget̃. Ergo ſedabat illũ illiniens. COLLyria. Nã medicamenta oculorũ collyria appellant. Eſt ãt gręcũ uerbũ. Cornelius ãt celſus tam oculorũ q̃ fiſtularũ collyria uocat: ut apparet in qnto ſuę medicinę. AD Vnguẽ factus. i. pfectus. Tranſlatio ẽ a iuncturis lapidũ cũ ita exactę ſũt: ut unguẽ nó admittãt. Perſ. Seueros excluderet ũgues Fundos aufidio.

FVNDOS. Strabo ait ſinu caietano contiguũ ẽ cecubũ: Cui adiacet urbs fundi in uia
appia. Tota hęc hora pręcipua uina gerit. Hinc ẽ cecubũ: fundanũ: ſetinũ: falernũ: et alba
nũ. Notat ãt in hoc loco inſolentiã ignobilis pretoris: Hic eni de ſcriba ſenator fcũs fun
danã pręturã accepat. RIDentes. qa indignus eẽt illo magiſtratu. SCRibę. Hoc miniſte
riũ apud romanos infimo generi hominũ mandabať. Apud gręcos cuiq; nobiliſſimo: Idẽ
apud etruſcos. Quod facile deprehendiť in ſcriba Porſenę. LATum clauũ. Veſtem ſena
toriam ita appellant. Nam pre
textã etruſcorũ regum ueſtem
fuiſſe et ad magiſtratus roma
nos tranſlatam. ac inde puerili
ętati cõceſſã demõſtrauimus.
VATILLum. Vaſculũ ĩ quo
carbones incenſi eſſent: qbus
ferrũ ad inurendas notas reis
cãdebat. MAMurrarũ. Senato
ria familia romę erant mamur
rę: ſed formiis oriunda: et ma
gnã ptẽ eius urbis poſſidebãt
DOMum. habitaculũ: culinã:
cibaria. Eſt ãt culina ubi epulę
cocũť: dicta ſic: qa ibi lares co
lerenť. SINVeſſe. Nomẽ ur
bis. In agro ſinueſſano uillam
habebat Virgil. iuxta nolã. Et
cũ nolani aquę ĩ ſuũ agrũ deri
uationẽ denegaſſẽt illos ex ſu
is carminibus ſubſtulit: et ubi
ꝑus nola erat: orã poſuit: ut Et
uicina ueſeuo ora iugo. MVL
To gratiſſima. Optimus poeta
demõſtrat q̃ diligenter colẽda
ſit aicitia: et q̃tã ĩ uita iocũdita
tem inde capiamus. CANDi
diores. ĩnocentiores. Ergo po
terat inť illos intercedere ami
citia: q̃ cũ uirtus ſit: inť malos
eẽ nõ põt. PARochi. Magiſtratus erãt: qbus erat cura: ut ligna et ſal legatis publice miſſis
pręberet: ab eo ꝙ. eſt παρέχω. i. prebeo. Hinc parochie eccleſie dicunť: quę ſuis paro
chianis uictũ celeſtẽ exhibẽt. HINC Muli. Cõmodũ iter hinc capuã uſq; oſtẽdit: quãdo
quidem et muliones uno die cõmode illlud carpãt. CLITELLA. ſarcina ſiue ſella uel in
ſtrumenta quibus quadrupedes ſternuntur. Vel lignei uncini quibus onera imponuntur.
LIPPIS. propter ſe dixit. CRVDIS. male cibaria ſtomacho decoquentibus ꝑpter Vir
gilium qui eo morbo laborabat. COCEi pl. Oſtẽdit liberalitatem hois. CAVDIS. opi
dũ ſamnii. Vnde caudinę furcę nobilitate inſigni clade et ignominia quã romani exercitus
qua ſub Sp. poſtumio a ſannitibus acceperũt. MVSA. inuocat muſã: ut captet attẽtionẽ in
re pua. Vel de induſtria ridicule hoc dicit: Cũ rẽ minime dignã inuocatiõe ſit narraturus.

Fundos aufidio luſco pretore libenter
Linquimus inſani ridentes premia ſcribæ
Pretextã & latũ clauũ prunæq; batillũ
In mamurrarũ laſſi deinde urbe manemus
Murena prębente domũ capitone culinã
Poſtera lux oriť multo gratiſſima nãq;
Plocius & uarius ſinueſſe uirgiliusq;
Occurrũt aiæ quales neque cãdidiores
Terra tulit neque qs me ſit deuinctior alter
O q̃ cõplexus & gaudia quãta fuerunt
Nil ego contulerim iucundo ſanus amico
Proxima cãpano ponti quæ uillula tectũ
Præbuit & parochi quæ debent ligna ſalẽq;
Hinc muli capuæ clitellas tẽpore ponũt
Luſum it męcenas dormitũ ego uirgiliusq;
Nãq; pila lippis inimicũ: & ludere crudis
Hinc nos cocei recipit pleniſſima uilla:
Quæ ſupeſt caudis cauponas nũc mihi pau
// cis

SARMEnti. De quo Iuuenalis meminit. Quae nec ſermentus iniquas cęſaris ad menſas: nec uilis galba tuliſſet. De hoc etiam meminit Plutarchus in uita. M. antonii. QVO PATRE. genere. Meſſi erāt oſci clarũ genus. Vel meſſi oſci erat genus clarum: et puto poetã uellę hominẽ uitupare a patria. Nã oſci populi turpibus moribus fuiſſe perhibent̃. Vnde oſceni mores appellant̃. Ergo erit ironice dictũ clarum genus. DOMina. Ergo erat adhuc ſeruus. SCVRRA. ab urbano differt. Vrbanus eni riſum captat: ſed iis ſalibus et leporibus in quibus tamẽ loci tẽporis hominũ et rerũ dignitas ſeruet̃: et a decoro nõ diſcedat̃. Scurra uero cõtra. Nã dũ riſum captet: nec ſibi nec aliis parcit: nec ab ulla abſtinet turpitudine. PRIVS Sarmẽtis. Decorũ ſeruat poeta. Nam decuit ab hoc iurgiũ oriri: ĩ quo nullus eſſet pudor. ACCIPIO. ſ. ꝓ conuitio. O TVA. uerba ſarmenti. Nã cũ ille minitabũdus caput cõcuteret hic inqt. O. admirãtis ẽ. QVid faceres. q. d. maiora minareris ni tua frõs foret execto cornu. Appellat cornu extremitatem frontis: et exectũ pp cicatricẽ quę inerat. Acron ait oſcos q in campania ſunt hẽre in fronte ex ipſa natura ueluti cicatrices. Quid ergo faceres ĩteger cũ ſic mutilus. i. mutilatus minitaris. Sunt q uelint mutilos eos eẽ: a qbus ferro uel alia ui aliquod mẽbrũ exectũ ſit. Inde mutilare. Mancos ãt qbus mẽbrũ uitio naturę deſit. Iuuenal. Exeo tanq̃ mãcus et extinctę corpus nõ utile dextrę. Debilẽ uero eũ nũcupant: cui mẽbrũ uel uulnere uel morbo inutile ſit redditũ. SETOſam. et pp hoc illũ equo cõpauerat. CAmpanũ. i. illius cãpani: Vel qa ut nũc dixi naturalit̃ cãpanis ſit. Vel ad mores retulit patrię. Iuuen. Qui gẽtis uitio nũq̃ ptit̃ amicũ. Oſcia ãt cãpania dicta ẽ ab oſco duce. Cãpani. n. fędi et arrogãtes putant̃: et ore ĩmũdi ſunt et dicaces. Rogabat ut ſaltaret cyclopa. ſ. poliphemũ. i. ſaltãdo exprimeret polyphemũ et illũ imitaret̃ ĩ ſaltione. q. d. nõ eẽ opus illi pſona: ſi uelit polyphemũ agere: quoniã facie illi ſimillimus ſit. CAtenã. ſnia ẽ: eẽt ne adhuc libertate donatuſ. Nã liberi facti catenã ĩſtrumẽta ſuę ſeruitutis laribus donabãt. Et addit ꝙ q̃uis eẽt ſcriba nõ ppea ius dominę ſuę ĩ illũ eẽ đterius FVGiſſet. Maxĩa. n. ĩfamia erat ſeruo ꝙ fugitiuus diceret̃. Hoc igit̃ aĩ uitiũ ẽ: illud corporis ꝙ ſtatura puſillus ſit. VNA. Libra farris. q. d. nõ erat uerẽda fames cũ tã puo egeres.

Sarmenti ſcurræ pugnã meſſiq; cicirrhi
Muſa uelĩ memores & quo patre natus uterq;
Contulerit lites meſſi clarũ genus oſci
Sarmẽti domina extat ab his maioribus orti
Ad pugnã uenere: prior ſarmentus: equi te
Eſſe feri ſimilẽ dico ridemus: & ipſe
Meſſius: accipio caput & mouet: o tua cornu
Ni foret execto frons inquit: qd faceres cũ
Sic mutilus miniteris: at illi fęda cicatrix
Setoſam læui frontẽ turpauerat oris
Campanũ in morbũ ĩ faciẽ p multa iocatus
Paſtorẽ ſaltaret uti cyclopa rogabat
Nil illi larua aut tragicis opus eẽ cothurnis.
Multa cicirrhus ad hęc donaſſet: iã ne catenã
Ex uoto laribus quęrebat. ſcriba quod eẽt
Deterius nihilo dominæ ius eẽ rogabat
Deniq; cur nunquã fugiſſet: cui ſatis una
Farris libra foret: gracili ſic tamq; puſillo.
Proſus iucunde cęnã ꝓduximus illã

BENEVENTVM.olim maleuentū dictū in ſānio ē.HOSPES.domus hoſpitis.NOTOS.quoniā in apulia ortus ē poeta.Vel notos caros Virg.Hic inter flumia nota.ATABulus.Ventus ē illis regionibus noxius:dictus ſic quia ΤΗΝ ΑΤΗΝ βαλλει.i.nocumētū iniicit.EREPſemus.i.erepſiſſemus.HIC Ego.Sub nomine ſuo alium notat.RAPimus.Celeriter aſſumimus.DICERe non eſt.i.nō licet.Nam eutracticium id eni nomen eſt opidi in uerſu hexametro ſtare nō poteſt.CALLIDus.Quia nouit quod canuſii malus eſſet panis.LAPidoſus.Durus.A FORTI.ſic.n.ab Homero inducit̄ Diomedes.Arpi enim et canuſini propinqua opida:et a Diomede cōdita.RVBOS.opidū eſt:Hinc Virg.nūc facilis rubea texat̄ fuſcina uirga.BARi męnia.Barū Egnatia et rudia pediculorum opida ſunt et ī calabria pediculi populi ſunt.Sed et pediculos aīalia capitis dicimus et peciolos quibus poma pendent.

// hoſpes

Tēdimus hic recta beneuentū:ubi ſedulus
Pęne macros arſit dū turdos uerſat ī igne.
Nā uaga p ueterē dilapſa ē flāma culinā
Vulcano ſūmū ꝓperabat lambere tectum:
Cōuiuas auidos cœnā ſeruosq; timentes
Tū rape atq; oīs reſtinguere uelle uideres:
Incipit ex illo montes apulia notos.
Oſtētare mihi:quos torret atabulus:& quos
Nunquā erepſemus:niſi nos uicina triuici
Villa recepiſſet.lachrymoſo nō ſine fumo
Vdos cum foliis ramos urente camino.
Hic ego mēdacē ſtultiſſimus uſq; puellā
Ad mediā noctē expecto:ſōnus tamē aufert
Intentū ueneri.tum īmundo ſomnia uiſu
Nocturnā ueſtē maculant uentrēq; ſupinū
Quattuor hic rapimur uigīti & millia rędis
Māſuri oppidulo:quod uerſu dicere nō eſt.
Signis perfacile ē.uenit uiliſſima rerum
Hic aqua.ſed panis lōge pulcherimus ultra
Callidus ut ſoleat humeris portare uiator.
Nā canuſi lapidoſus aquæ nō ditior urna:
Qui locus a forti diomede ē cōditus olim.
Flentibus hic uarius diſcedit męſtus aīcis.
Inde rubos feſſi ꝑuenimus.utpote longū
Carpentes iter & factū corruptius imbri.
Poſtera tempeſtas melior.uia peior.ad uſq;
Bari męnia piſcoſi.dehinc egnatia lymphis

IRATIS. Nam inſalubres ſunt ibi aquę. DVM Flāma ſine. Anaſtrophe eſt.i.ſine flāma. PERSuadere. Ridet illorū religionem: qui putabant dei iuſſu thura quę in limine tēpli ponerent ſine flama liqueſcere. Et tanq̄ epicureus negat deos aut precibus moueri aut ira ex aliqua impietate irritari. APELLA. circuncīſus quaſi ſine pelle ſit: qa cutis e preputio incidat dicunt etiam recutiti iudei. NAMQue deos didici. Mordet iudeorū ſuperſtitioné: et ut epicureus ꝓfert eam ſniam quā dixi. Sic ét Lucretius. NEC Si miri. Dicit miracula quędam a natura fieri: ſed non a diis: cū dii ut placet epicuro ppea beati ſint: quo niā nihil curātes ocio ſummo fruāt. CHARTę. ſermōis. VIAE. ꝑfectionis.

Iratis extructa dedit riſusq; iocosq;
Dum flāma ſine thura liqueſcere lumīe ſacro
Perſuadere cupit. credat iudæus apella.
Non ego: nāq; deos didici ſecurū egere æuū
Nec ſiquid miri: faciat natura: deos id
Triſtes ex alto cæli dimittere tecto.
Brunduſium longe finis chartæq; uiæq;.

SATYRA. VI.

NON QVia męcenas. De ea re diſputat de q̄ tanta tamq; diuturna cōtrouerſia fuit atq; é: ut adhuc lis ſub iudice ſit. Multi enim illam in antiquitate generis reponunt. Multi in diuitiis: nōnulli i magiſtratibus. Alii ad hęc uirtutem adiūgūt: ut placet peripateticis. Stoici autem in ſola uirtute nobilitatem ponunt. Quā ſentētiam nūc poeta ſequitur. Nititur autem auctoritate męcenatis: quę quidem cū utroq; parente regio natus ſit: multū ualere poſſit. Eſt autem ordo O męcenas tu non ſuſpendis naſo adunco.i.non ponderas. et libras cum quodam ſtomacho: ut cęteri nobiles ſolent. IGnotos. i. ignobiles. QVia nemo lydorū quicquid.ſ.lydorum. INColuit fines. ſit generoſior te. Nā qui etruſcos fines incolūt ex lydia duce tyrrheno uenerunt. Sed hiſtoria alio in loco a nobis poſita eſt. MAGNIS Legionibus. qa ex antiquis lucumonibus fuērint. LIBErtino patre. Libertū libertinūq; inquire in ſuperioribus. INGENVVS. bonis moribus imbutus: qualem ingenuū eé decet. IGNobile regnū. Ex opinione uulgi q̄ natos obſcuris parētibus ignobiles dicunt. Cęterum hoc regnum nobile fuit: quia optime regnauit Tullius Seruilius. CONTRA, ecōtrario ut ille ignobilis optie regnauit; Sic i genere ualeriorū: quorū opa

n On qa męcenas lydorū qcq̄d etruſcos
Incoluit fines nemo generoſior ē te:
Nec qđ auuſ tibi maternus fuit atq; paternus
Olim q̄ magnis legionibus imperitarit:
Vt pleriq; ſolēt naſo ſuſpendis adunco
Ignotos ut me libertino patre natū:
Cū referre negas: qualis ſit quiſq; parente
Natus: dū ingenuus pſuades hoc tibi uere.
Ante poteſtaté tulli atq; ignobile regnū.
Multos ſæpe uiros nullis maioribus ortos
Et uixiſſe ꝓbos āplis & honoribus auctos.
Contra læuium ualeri genus unde ſupbus

tyranni exacti ſunt multi fuerunt nullius pretii. Valerius bruti collega fuit:et optimã ope ram reipub. narrauit in libertate uendicanda. Sed cum in loco urbis editiori ędificare cę piſſet:aĩaduerteretq; populo ſe ſuſpectum reddi:tanq̃ qui tyrannidis cauſa arcẽ ędificaret: ędes demolitus eſt:et omnẽ materiã in ſubiectã uallẽ deuehẽs in loco plano ędificauit. Vn de et gratiá ſibi conciliauit:et publicola quaſi popularis ẽ uocatus. IVDice populo. Nam populus nõnunq̃ recte iudicat:ſed nõ ſemper: Non tamẽ uituperandũ putat:ſi Leuino ho mini nobili q̃ Decio ignobili mandat honores:nec miratur ſi Appius aut alius cẽſor mo ueat me a ſenatu hominẽ non natũ patre ingenuo:qa ego nõ quieui ĩ prima pelle.i.in p̃mo ſtatu: et ẽ tractum ab apologo eſopi:ĩ quo aſinus leonis pel lem ſibi ſũmit. SED Fulgen te. Nã hoĩes ignobiles ut no biles gloria honorũ trahũtur. TVLLi. Hic uir prętorius: ſed obſcuro loco natus põpeia nas p̃tes ſecutus fuerat:et in de a cęſare oĩ dignitate ſpolia tus. Verũ mortuo cęſare ĩ pri ſtinũ ſtatũ rediit. Ergo inuidia accreuit ſummere.i.ex eo qđ ſumpſiſti. CLAVVM.i.latũ clauũ ſenatoriã ueſtẽ. DEPo ſitũ. Iubente cęſare q̃ inuidia fuiſſet tibi minor ſi p̃uatus ui xiſſes. NIGRIS Pellibus. Apud ãtiquos nõ niſi nobiles nigris calcibus utebãt̃:illisq; lunã inſcribebant. Martialis. Lunata nuſq̃ pellis et nuſq̃ to ga. Iuuenal. Et generoſus ad poſitã lunã nigrę ſubtexit alu tę. De hac conſuetudine ita di ſputat Plutarchuſ:ut credat ro manos ab Euandro p̃fectos uoluiſſe oſtendere arcades ante lunam fuiſſe. Ouidius. Ante iouem natum terras habitaſſe feruntur Arcades et luna gens prior illa fuit. Vel homines elatos uoluiſſe humanę inſtabilitatis admonere exemplo lunę:quae ab obſcuro prodiens ad plenum uſque ſplendorem peruenit:ac rurſus in obſcurum redit: Vel minores monere ut ueluti luna ſoli ſubiicitur:ſic illi maioribus obtemperarent. Alii addunt:ut meminerint homines in cãpis elyſiis futuros:qui in lunari circulo eſſe credunt̃. QVO MORBo bar rus. Nam laborabat hoc morbo.i.hoc uitio:ut ſuo cultu ita ornatus procederet:ut puelle de eo querere cogerentur. Sic qui ignobiles cum ſint querunt magiſtratus:in quibus ſit

Tarquinius regno pulſus fuit lunius aſſis
Nõ unquã pretio pluris licuiſſe.notãte
Iudice quo noſti populo:qui ſtultus hono
Sępe dat ĩdignis & famę ſeruit ĩeptus // res
Qui ſtupet ĩ titulis & imaginibuſ:qd opor
Nõ facere a uulgo lõge lateq; remotos // tet
Nãq; eſto:populus lęuino mallet honorẽ:
Quã decio mãdare nouo cenſorq; moueret
Appius:ingenuo ſi non eſſem patre natus
Vel merito:quoniã ĩ p̃pria nõ pelle qeſſem
Sed fulgente trahit conſtrictos gloria curru
Nõ minus ignotos generoſis quo tibi tulli
Sumere depoſitum clauũ fieriq; tribunum.
Inuidia accreuit:priuato quę minor eẽt.
Nã tu qſq; iſanus nigris mediũ ĩpedit crus
Pellibus & latũ dimiſit pectore clauũ:
Audit cõtiũo:qs hõ hic:aut quo prẽ natus
Vt ſi q ægrotet:quo morbo barrus haberi
Vt cupiat formoſus:eat quacũq; puellis

poteſtas capiundi ſuppliciũ:de ciuibus cogũt oẽs inquirere ſuũ obſcurũ genus? SYRida mę et dionyſi f. Hi ignobiles erant. DEIICere e ſaxo. Nam damnati e ſaxo capitolino deiiciebãt. CAMO. ſpẽs uinculi ẽ. Acrõ legit cadmo: et ait fuiſſe carnificẽ crudeliſſimũ AT Neuius. Nomẽ recte appoſitũ qa nouus: Reſpondet ignobilis eẽ alios ignobiliores ſe. VNo gradu. Nã ego ſum natus ex patre libertino: At ille libertinus ẽ. AT Hic. Si ẽ poſt te: tamẽ ualet aliqua uirtute: Quippe q tam firma uoce et grandi ore ut uincat omnẽ ſtrepitũ. Alii uolũt fuiſſe pco nẽ: q ad ſũmas dignitates pue nerit. SONabit magna. Ad uerbiũ eſt. NON Quia ſim cõuictior. Sñia eſt: ſi inuident mihi tribunatũ: iure poſſũt in uidere: qa hoc munus fortunę fuit: q ſępe idignos ſubleuat. Sin uero inuidẽt te amicũ mi hi. Hoc non iure: qa nõ fortui tu ſum factus tibi amicus: ſed ex electiõe tua: quę prudentia non caret. Et ita hoc amicitię initiũ deſcribit: ut et ſe Męce nati oblatũ ab hoibus bonis et prudẽtibus oſtẽdat. ſ. a Vir gilio et Varo. Et ſe nõ orõnis facũdia cõmẽdauit: q męcena tẽ decipe potuiſſet: cũ ipſe pu dore impeditus iterruptim et puerilit locutus ſit: q res ani mũ pbũ et ingenuũ demõſtra uit. Męcenas ãt nõ eũ q pmũ neque inconſulto recepit: ſed poſt nonũ menſẽ. Ergo obſer uauit q in aico deligẽdo obſer uãda ſt. Sic eni iubet Cicero Sic oẽs q de amicitia ſcribũt: ut nõ ante recipiat qs i amici tia q penitus ingeniũ eius et mores pſpecti ſint. Poſtremo demonſtrat et męcenatẽ mini me ſeq fortunã i aico eligẽdo et ſe modeſtiſſime ita cõmẽdat ut dignũ ſe amicitia pbet: nec patrẽ debita laude defraudet:

Iniiciat curã querẽdi ſingula: quali
Sit facie: ſura: quali pede: dẽte: capillo.
Sic qui pmittit ciues: urbẽ ſibi curæ
Imperiũ fore & italiã & delubra deorũ.
Quo patre ſit natus: nũ ignota matre ihone
Oẽs mortales curare & querere cogit. //ſtus
Tu ne ſyridamæ aut dionyſi filius audes
Deiicere e ſaxo ciues aut tradere camo?
At nouius collega gradu poſt me ſedet uno:
Nãq ẽ ille: pater qd erat meuſ. hoc tibi palus
Et maſſalla uideris. at hic ſi plauſtra ducẽta
Cõcurrãtq foro tria funera. magna ſonabit
Cornua: qd uĩcatq tubas. ſaltẽ tenet hoc nos
Nũc ad me redeo libertino patre natũ.
Quẽ rodũt oẽs libertino patre natũ.
Nũc qa ſũ tibi męcenas cõuictor. at olim
Quod mihi pareret legio romana tribuno.
Diſſimile hoc illi ẽ: quia nõ ut forſan honorẽ
Iure mihi inuideat quiuis: ita te quoq aicũ
Præſertim cautũ dignos aſſumere praua
Ambitiõe pcul. felicẽ dicere nõ hoc
Me poſſum caſu: quod te ſortitus amicũ.
Nulla &. n. mihi te ſors obtulit optius olim
Virgilius: poſt hũc uarus dixere: qd eẽm
Vt ueni corã ſingultim pauca locutus.
Infans nãq pudor phibebat plura pfari.
Nõ ego me claro natũ patre nõ ego circũ

at q̃ quis paup̱ eẽt: noluit filiũ ad quęſtũ inſtruere: ad quẽ multi ex nobilioribus a ſuis pa rẽtibus inſtruunt̃. FLAVII. alii hũc fęneratorẽ: alii calculatorẽ fuiſſe uolunt. CEN Tu rionibus. Quaſi nobilioribus et ditioribus. LO Culos. In quibus pecuniã exactam refer rent. TABVLAM. in qua data et accepta ſcriberent. OC Tenis. Vel octauo die menſis ante idus: uel idibus octaui mẽſis. AVSVS. ut oſtendat difficultatem patrimonii ad ſump tus ſubminiſtrandos. PORTare. pp teneram ętatẽ. VES Tem ſeruosq;. q. d. ſi cum arti bus liberalibus erudiebar: ha buiſſem ueſtem pretioſam: et ſeruos omnes crederent me ex nobilibus ortũ. IPSE Mi hi cuſtos. Non poterat peda gogum prębere. At ipſe peda gogi munere fungebat̃. PV DICum. Frugi et ĩ omnibus rebus cõtinẽtẽ. PRIMus ho nos. optimũ p̃miũ. Nã uirtus moralis propter hoc exigitur.

Me ſatureiano uectari rura caballo. //ẽ mos
Sed qđ erã narro. reſpõdes: ut tuus // beſq;
Pauca habeo: & reuocas nono poſt mẽſe: iu
Eſſe ĩ amicorũ nũero: magnũ hoc ego duco:
Quod placui tibi: q̃ turpi ſecernis honeſtũ
Nõ patre præclaro: ſed uita & pectore puro.
At qui ſi uitiis mediocribus ac mea paucis
Mendoſa eſt natura: alioquin recta. uelut ſi
Egregio ĩſparſos reprehẽdas cõpore neuos
Si neq; auaritiã neq; ſordes ac mala luſtra
Obiiciet uere quiſq̃ mihi purus & inſons
Vt me collaudem: ſi & uiuo carus amicis.
Cauſa fuit pater his: q̃ macro paup̱ agello
Noluit in flaui ludum me mittere magni.
Quo pueri magnis e centurionibus orti
Læuo ſuſpenſi loculos tabulamque lacerto
Ibant octenis referentes idibus æra.
Sed puerũ eſt auſus romã portare docendũ
Artes: quas doceat quis eques atq; ſenator
Semet ꝓgnatos. ueſtẽ ſeruosq; ſequentes
In magno ut populo ſiquis uidiſſet auita
Ex re præberi ſumptus mihi crederet illos.
Ipſe mihi cuſtos incorruptiſſimus oẽs
Circũ doctores aderat: quid multa? pudicũ
Qui primus uirtutis honor ſeruauit ab oĩ
Nõ ſolũ facto: uerũ opprobrio quoq; turpi
Nec timuit ſibi ne uitio quis uerteret olim:

PRECO.pretia allata ꝓnūtiabat.Coactor mercennarius eius q hēt ſummā rerū uenaliū uel qui exigit pretiū a circū foraneis:Vel coactores ſunt argētarii in auctionibus:q pecunias cogāt. LAVs illi.Nam q̄to paupior fuit:tanto illi plus debeo. NI ME Pęniteat patris.i.nō pua res uideat̃ talis pater.Verba obſcura:ſed ſenſus ē Hic pater nō debet mihi friuolus uideri: Neq; mihi dicēdū ē:ut magna ps hominū ignobiliū:q̄ negat nō eē factū ſuo dolo.i.ſua culpa:ſed a fortuna ꝙ nō hēat igenuos parētes.Hoc nō ē dicēdū mihi.Nā etſi nō habeā ingenuū patrē:tamen ille mihi p̄ſtitit quod ſolent nobiles.Neque ſi liceret ſūmere mihi aliū patrē:ullum ſūmerē:ſed cōtētus eēm meo i qua re uulgus putaret me de mētē:tu uero ſanū ꝙ ego nollē ſubire onus moleſtū:Nā ſi eēm in maiori fortuna collocatus:eſſet parandū maius patrimoniū:plures mihi ciueſ eēnt ſalutādi:plures ſerui ducēdi. CVRTo. diminuto et ulceroſo. MANTICA. in qua neceſſarię ueſtes:uel huiuſcemodi res feruntur. OBIICiet nemo ſordes. Nā hoc mō uectus nō putabor auarus:quia paup ſū quēadmodū Tullus ille de quo dcūm eſt:q i maiori fortuna conſtitutus maiori comitatu proficiſcatur oportet. QVINq; pueri.Nā qnq; comites tuę fortunę nō ſufficiūt mihi. MILLe aliis.ſ.hoībus uel mille aliis rebuſ. LAGANum.mēbrana de farina confecta:uel leguminis ſpeties.

Si:preco paruas aut ut fuit ipſe coactor
Mercedes ſeq̄rer:neq; ego eēm q̄ſtus ob hoc
Laus illi debet̃ & a me gratia maior. // nūc
Nil me pęniteat ſanū patris huius:eoq;
Nō ut magna dolo factū negat eē ſuo pars:
Quod nō igenuos habeat clarosq; parētes
Sic me defendā̃.longe mea diſcrepat iſtis
Et uox & ratio:nā ſi naturæ iuberet
A certis annis æuū remeare peractū.
Atq; alios legere ad faſtū quoſcūq; parētes
Optaret ſibi qſq; meis contētus honeſtos
Faſcibus & ſellis nollē mihi ſumere.demēs
Iudicio uulgi.ſanus fortaſſe tuo:quod //ſtū.
Nollē onus haud unq̄ ſolitus portare mole
Nā mihi continuo maior querēda foret res.
Atq; ſalutādi plures ducēdus & unus
Et comes alter uti ne ſolus rus ue pegere aut
Exirē:plures:calones atq; caballi
Paſcēdi:ducēda petorita.nūc mihi curto
Ire licet mulo.uel ſi libet uſq; tarentū. //mos
Mātica cui lūbos onere ulceret atq; eques ar
Obiiciet nemo ſordes mihi:quas tibi tulli
Cū tiburte uia prætorem quinq; ſequunt̃
Te pueri laganū portantes oeuophorūq;
Hoc ego cōmodius q̄ tu preclare ſenator
Mille atq; aliis uiuo quacūq; libido ē.
Incedo ſolus percunctor.q̄ti holus ac far:

FALLACEM. qa in ludis cyrcenſibus deceptę fuerũt ſabinę. ECHidnus. uas ĩ forma echidni. GVTTVS. uas unde guttatim unguẽtũ ſtillat. MARSia. iudex. MINoris no uiorum. Nã ex nouiis fratribus q fęneratores erãt: minor peior erat. LECto et ſcripto. ideſt lectito et ſcriptito. FRAVdatis lucernis. q. d. oleo puro et non deturpato ĩ lucernis. RABioſi ſigni. De canicula intelligit.

PROScripti regis. Rupilius rex preneſte ab auguſto ꝓſcriptus ad brutũ ĩ aſiã cõfugit. Sed cũ horatiũ tũc tribunũ ueluti ignobilem con teneret: noluit poeta in opprobria incurrere: Itaq; perſium quẽdã ſibi oppoſuit. Hic a rege laceſſitus has quas uides lites exercuit. PROScripti regis. Proſcribere relegare ẽ. Itẽ uenale ꝓponere. Cicero ĩ tertio de officiis Ille quod nõ placebat proſcripſit. Tu quod placebat emiſti. Sed in rebus aĩatis nõ ꝓſcribere dicimus: ſed ꝓducere: unde ꝓduxit ſer uos. i. uenales oſtendit. REGIS. ſunt qui credant eẽ nomen dignitatis. Sunt itidem q nomẽ ꝓprium putent. PVS. nõ flectitur hoc. n. et ꝓprie ſignificat ſaniẽ et corruptũ humorem ĩ corpore. Cuius contrarius ẽ ſuccus humor. ſ. quo corpus alit. Hic aũt appellat pus malignitatẽ ſui ĩgenii: unde addidit uenenum: qa uerba eius uenenũ erãt. HIBrida. ꝓprie canis eſt ex uenatico et gregario natus. Verũ hunc hibridã appellat ꝙ ex patre aſiatico et matre romana ortus ſit Compone autem ſic: Ego puto eſſe notum quo pacto Perſius ultus ſit pus et uenenum proſcripti regis Rupili. OMNIBVS Et lippis. Ergo notiſſima eſt res: ergo uera. NEGOCia. rationes ſocietatis. CLAZOmenis. urbs ĩ aſia.

Fallacem circũ ueſpertinumq; pererro
Sæpe forũ: aſſiſto diuinus: inde domũ me
Ad porri & ciceris refero laganiq; catinum.
Cęna miniſtrat pueris tribus: & lapis albus
Pocula cũ cyatho duo ſuſtiet aſtat echidnuſ
Vilis cũ patera guttus cãpana ſupellex.
Deindẽ eo dõmitũ: nõ ſollicitus: mihi ꝙ cras
Surgẽdũ ſit mane. obeundus marſia: qui ſe
Vultũ ferre negat nouiorum poſſe minoris.
Ad q̃rtã iaceo. poſt hãc uagor: aut ego lecto
Aut ſcripto ꝙ me tacitũ iuuet. ungor oliuo
Nõ quo fraudatis ĩmundus natta lucernis
Aſt ubi me feſſum ſol acrior ire lauatum
Admonuit: fugio rabioſi tẽpora ſigni
Pranſus. non auide q̃tum interpellet inanĩ
Vẽtre diẽ durare. domeſticus otior. hæc ẽ
Vita ſolutorũ miſera ambitione grauiq;.
His me cõſolor uicturũ ſuauius: ac ſi //fuiſſet.
Queſtor auus pater atque meus patruusq;

SATVRA. VII.

//nũ:

P Roſcripti regis rupili pus atque uene
Hibrida quo pacto ſit pſius ultuſ: opi
Oĩbus & lippis notũ & tõſoribus ẽẽ. //nor
Perſius hic pmagna negocia diueſ habebat
Calazomenis. ẽt lites cũ rege moleſtas.

DVRVS Homo. Inexorabilis: inhumanus. O D I O. acerbitate: q̃ ex odio ꝑuenit. C On fidens. arrogãs. Nã cõfidentia utplurimũ in malo capit̃: Fiducia ĩ bono. AMARI. acer bi. S I Sennas barros. Populos loquaces ut multi putant. Ergo poterat ſupare loquacitatẽ illorũ. EQ Vis albis. i. lõgo interuallo: qa equi albi apud antiquos uelociſſimi inueniebantur Virg. Qui ſuperet candore niues q curſibus auras. Erat igit̃ ꝓuerbium: ut q longo in teruallo præcederet eqs albis uincere diceret̃. Alii dicũt barros helephantos: ut ipſe alibi. Quid tibi uis mulier nigris digniſſima barris. Nã helephantes ſua mole tardi longo interuallo ab equis uincũt̃. S I Sennas. A loco ſic nominantur. POS T Quam nihil cõuenit. Poſtq̃ nõ interuenit aliqua cõcordia. H O C. pp hoc omnes fortes ſunt moleſti. Nam uiribus pares cũ ſint: neuter neutri cedit. Si ãt imbecilles ãbo ſunt: facile cedũt. Aut ſi alter minus potẽs ultro uictus abit ut Glaucus q ſua arma aurea Diomedi miſit: et illius ęnea ſumpſit: ut diomedes ceſſaret. Refert homerus ꝙ cũ ueniſſẽt in certamẽ et glaucus ſe a Siſipho originem ducere dixiſſet: Diomedes p̃ſtine amicitię memor cõuenit ne amplius inter ſe concurrerent. Eſt ãt in Siſiphi ſucceſſiõe Glaucus: et ex glauco Bellorophon: et huius Hippolochus: et Hippolochi hic glaucus. BACChius. Et dytus pugiles fortiſſimi et ĩter ſe pares fuerunt: Sed non magis pares uiribus q̃ iſti in contentione. C A N Em illum. i. caniculam quę eſt ſtella inuiſa agricolis de q̃ta alibi. RVEBat. Eo impetu orõnis utebat̃ quo impetu fert̃ fluuius illuc quo fert̃ rara ſecuris. i. in ſiluam denſam: q̃ raro ceditur: Vel eſopi fabulã tangit. Qui ait mercuriũ e monte deſcendentem auxilio agricolę fuiſſe: cui in fluuium ferrea ſecuris cecidiſſet et illi auream extuliſſe. At ille noluit: quoniam ſua non fuiſſet aurea. Sed mercurius ſimplicitate hominis motus et auream et ferream dedit. Alter uero agricola auaritia motus et ipſe ſuam in flumen deiecit: et cum mercurius ferream extuliſſet: et ille ſuam auream cõtenderet neutrã accepit.

Durus homo: atq; odio q̃ poſſet uĩcere regẽ
Confidẽs tumidusq;. adeo ſermonis amari
Siſennas barros ut equis præcurreret albis:
Ad regẽ redeo. poſtquã nihil inter utrũq;
Conuenit. hoc &. n. ſunt oẽs iure moleſti:
Quo fortes qbus aduerſũ bellũ incidit inter
Hectora priamiden animoſũ atq; ĩter achillẽ
Ira fuit capitalis. ut ultima diuideret mors
Nõ aliã ob cãm: niſi ꝙ uirtus in utroq;
Summa fuit. duo ſi diſcordia uexet inertes:
Aut ſi diſparibus bellũ incidat: ut diomedi
Cũ lycio glauco diſcedat pigrior ultro
Muneribus miſſis. bruto prætore tenente
Ditẽ aſiam rupili & perſi par pugnat: uti nõ
Cõpoſitus melius cũ bito bacchius ĩ ius
Acres cõcurrunt magnũ ſpectaculũ uterq;:
Perſius exponit cãm. ridet̃ ab omni
Cõuentu laudat brutum. laudatq; cohortẽ.
Solẽ aſiæ brutũ appellat: ſtellasq; ſalubres.
Appellat comites: excepto rege. canẽ illum
Inuiſum agricolis ſydus ueniſſe. ruebat
Flumẽ ut hibernũ: fertur quo rara ſecuris
Tum præneſtinus ſalſo multumq; fluenti

ARBVSTO.quaſi de inculto pectore. VINDemator.ꝑ uindemiator metri cauſa.i.ita durus ut ē ille uindemiator:cui uiator inuictus ſępe ceſſiſſet.i.qui ſuperaret eū uiatorē q̄ alios ſuperaſſet.Erat.n.cōſuetudo apud p̄ſcos:quę ēt noſtris tēporibus nō ceſſat:ut uindemię tēpore agricolę ex arboribus in qbus uuas legūt in uiatores iurgia iactent:uiciſſimq; ab illis audiāt.Eſt ergo ſnia ꝙ ille nō eēt minus cōuitiator q̄ uindemiator. CVCullum.i. uindemiatorē cucullū indutū:uel quē appellat cuculū pp contemptū. ACeto.Vehementi obiurgatiōe. REGes tollere. Nā interfecit cęſarē brutus.

O Lim truncus eram. In gratidiam eiusq; comites ueneficas inuehitur. Hęc unguētaria neapolitana Canidiaq; appellata ē.Verū ipſe ne nomē ꝓpriū taxaret ꝑ canidia gratidiā poſuit.FICulnus.dicit̃.n.ficulnuſ et ficulneuſ:ſic ilignus et iligneus:ſalignus et ſaligneus.MALuit eē deū.ſ. priapū ortorū deū: DEXtra. Nā magnū fuſtem tenet.PALus ruber.i.rubrica infectus et ī oſcenā formā fabricatus. HVC.oſtendit ꝙ ubi nūc ortus eſt erant publicę uſtrinę: CONſeruus.Eiuſdē domini ſeruus. LOCabat.dato p̄tio. Nam nobiliorū cadauera magna pōpa efferūt̃:hęc āt nulla EIECta.nullo honore elata: Eiecta nō honoris cā ſed ne locus tetro odore infeſtaret̃.VILi arca.Et non ornato feretro MISerę. Inopi et cui nō ſit ꝓpriū ſepulchrū. COMmune. publicū. PAntalabo.hic trās tyberim īgenuis parētibus ortus uniuerſo patrimonio uorato ad ſūmā egeſtatē redactus ē NOMEntano. Eadē luxuria hic ꝑditus fuit.Hac poſtremo apđ exq̄lias ī publicis uſtrinis ſibi monimentum conſtruxit.

Expreſſa arbuſto regerit conuitia durus
Vindemator & inuictus:cui ſæpe uiator
Ceſſiſſet magna cōpellans uoce cucullū
At græcus poſtquā eſt italo ꝑfuſus aceto:
Perſius exclamat.ꝑ magnos brute deos te:
Oro q̄ reges conſuetis tollere:cur nō
Hunc regem iugulas?operū hoc mihi crede
// tuorū eſt.

SATYRA.VIII.

O Lim trūcus erā ficulnus inutile lignū
Cū faber īcertus ſcānū faceret ne pria
Maluit eē deū.deus īde ego furū auiūq; //pū
Maxīa formido.nā fures dextra cohercet.
Obſcęnoq; ruber porrectus ab īguine palus
Aſt importunas uolucres ī uertice arundo
Terret fixa.uetatq; nouis cōſidere ī hortis
Huc prius anguſtis eiecta cadauera cellis
Conſeruus uili portanda locabat ī arca
Hoc miſeræ plebi ſtabat cōe ſepulchrū
Pantalabo ſcurrę nomentanoq; nepoti
Mille ī frōte pedes trecētos cippus ī agrum
Hic dabat hæredes monumētū ne ſequerēt̃

CIPpus.terra ſepulchri ē:Et quoniā ſepulchrū nō uniuerſā terrā illi ſacrā occupabat ſolebāt adnotare ī ipſo ſepulchro ad quot pedes ī frōtē.i.in latitudine et iuxta uiā ꝓcederet: et rurſus ad quot pedes ui ī agrū.i.in lōgitudinē agri porrigeret̃.Dānat ergo uanitatē hominis q̄ ī ſolo publico tātū ſibi ſpatiū arrogauerit.HERedes m.n.ſ.Et hoc ſūmę arrogantię eſt. Nam in magnorū uirorum ſepulchris quoniam digni eēnt q̄ ſeorſum ſepellirēt̃ ita

inſcribebat̃.H.M.H.N.S.quod ſignificat:hoc monumentũ hęredes nõ ſequantur.EXQVilis.De hoc monte alibi.SALubribus.Remotis ſepulchris:q̃ nõ ſunt ſine corruptione. CVM Mihi. Exculto huiuſcemodi orto iminet mihi nõ minor labor ĩ abigendis ueneficiis q̃ in remouendis furibus et auibus.VEXant.Nã furorem inducũt in aĩos hũanos. Veniebãt aĩę illuc ueneficę ut et oſſa defunctorũ et herbas ĩ ſepulchris natas legerẽt. Nã hęc ueneficiis cõferre putabant. LVNA.nã et hęc in ipſis ueneficiis efficaciſſima dea habebat̃. Hinc Maro.Tergeminã hecatẽ tria uirginis oĩa dianę. NIGRa.Qui color infernis diis aptus ẽ:quibus hęc ſacra parabant̃:ſic infra pullam agnã ponit. Virg.Sacra iouis ſtygio quę rite incepta paraui pficere eſt animus. MAIore. Vel maiore alia ſagana ętate:uel uiribus:uel maiore Canidia.i.magis efficaci. VNGuibus. Nã uariis modis herbas legebant modo falce ęnea modo unguibus. LANEA.ſub effigie poſcẽtis pęnas. Cerea uero ſub effigie daturi. HEcaten.i.pſerpinã cui ĩſunt cẽtũ poteſtates. TISiphonẽ. Hęc maxima furiarũ eſt et gręca dictio ultricem cedis ſignificat. INFernas canes.furias. Nã apud inferos canes:apud nos furię:apud ſupos dirę appellãtur:apđ litorales harpyę.Et re uera inferiores ſolo latratu.i.iurgiis inceſſere poſſũt:cũ nocẽdi uim nõ hẽant. Sũpiores ãt diri ſũt:quoniã poſſunt crudelitatem exercere. Mediocribus furere licet.IVLius et pedagia.Vel infames illius tẽporis fuerũt:uel poetę peſſimi et triuiales. De triuialibus autẽ Virgil.Nõ tu ĩ triuiis indocte ſolebas Stridẽti miſerũ ſtipula diſpdere carmẽ.FRAgilis.mollis. ALTerna.alternatim modo uenefice modo umbrę.

Nunc licet ęſquiliis habitare ſalubribus:atq;
Agere ĩ aprico ſpatiari.quo modo triſtes
Albis informẽ ſpectabãt oſſibus agrũ
Cũ mihi nõ tãtum fures q; ferę q; ſuetæ
Hũc uexare locum curæ ſunt atq; labori:
Quãtũ carminibus quæ uerſãt atq; uenenis
Humanos aĩos.has nullo pdere poſſum
Nec phibere mõ.ſimulac uaga luna decorum
Protulit os.qn oſſa legãt herbas q; nocẽtes
Vidi egomet nigra ſuccinctã uadere palla
Canidiã pedibus nudis paſſoq; capillo
Cũ ſagana maiore ululantẽ:pallor utraq;
Fecerat horrẽdas aſpectu ſcalpere terrã
Vnguibus & pullã diuellere mordicus agnã
Cęperũt.cruor in foſſã cõfuſus.ut inde
Manes elicerẽt aĩas reſponſa daturas.
Lanea & effigies erat:altera cærea.maior
Lanea:quæ pęnis cõpeſceret inferiorẽ.
Cærea ſuppliciter ſtabat:ſeruilibus utq;
Iã peritura modis hecatẽ uocat altera:ſæuã
Altera tiſiphonẽ.ſerpẽtes atq; uideres
Infernas errare canes lunãq; rubẽtẽ. // chra
Ne foret his teſtis poſt magna latere ſepul
Mẽtior at ſi qđ:merdis caput ĩquiner albis
Coruorũ:atq; in me ueniat mictũ atq; cacatũ
Iulius:& fragilis pediatia furq; uoramus.
Sĩgula qđ mẽorẽ?quo pacto alterna loquẽtes

TRISTE Et acutum. Nã ululatus uocé acutã et męſtam ꝓfert. LVPi barbam. Nam et Plinius ſic ſcribit Lupi roſtrũ inueteratũ ueneficiis reſiſtere aiũt: ob idq́ꝫ portis pręfigũt VARię. Maculoſę. IGNis. Ordo é: Ignis arſerit largior imagine cęrea. ſ. liquefacta. FVRIARum. quas illę ab inferis exciuerant. Vel conſtrue: horruerim uoces et facta duarũ furiarũ. i. olla canidię et saganę quę tanq̃ furię erant. DISploſa. diſciſſa. DIFFiſſa. apta. FICVS. ego priapus ficulnus. DENTEs. Vel quos legerat ex ſepulchris: uel ſuos: q̃a anus erat: Ex nimio anelitu qué in curſu auxerat détes pulſi ſibi exciderant. CALENDrum. ornamentum capitis. Oſtendit ãt anicularũ ſtultitiã quę cũ oía maxía ſuis ueneficiis ꝓmittant: deinde tam pꝰuare terreſiant. VINCula. fortaſſe licia ex uariis coloribus Vir. Terna tibi hęc p̃mũ triplici diuerſa colore licia circũdo.

i BAM Forte uia ſacra. Carpit impudentiã atq́ꝫ importunitaté et ineptias quorũdã hominũ p hũc qué inducit. VIA Sacra. Quę a porta triũphali ad capitoliũ ferebat. NVGArum. Vel modeſte de ſe loquit̃: q̃ ſuas cogitationes nugas appellet. Vel ſe quandoq́ꝫ reprehédũt ſatyri: ut liberius ĩ alios inuehi liceat. NOMine tantũ. Vt oſtédat̃ maior ĩpudétia: cũ nulla intercederet familiaritas. ARRepta. nó. n. expectauit ut porrigeré. DVLciſſime. Nó ſine adulatione. VT Núc eſt. Secũdũ códitioné téporũ. CVPio o quę uis. Vt ſe humanũ gratũq́ꝫ p̃beret Et ſimul uerba ſũt hominé dimittétis. OCCupo nũqd uis. . i. ante q̃ ille lógioré ſermoné ſereret dixi nũqd uis. DOcti ſumus. Nó diſcedit ab ĩgenio arrogantis ſimul et fatui. BALane. Hic cauſidicus fuit: qui nullo clamore aut ſtrepitu forẽſi cóturbabat̃. hic illũ felicé cerebri appellat. GARRire. Per plures uerſus uehemẽter

Vmbræ cũ ſagana reſonarent triſte & acutũ
Vtq́ꝫ lupi barbã uariæ cũ dente colubræ
Adiperint furtim terris. & imagine cærea
Largior arſerit ignis? & ut nõ teſtis inultus
Horruerim uoces furiarũ & fata duarũ.
Nam diſploſa ſonat quantũ ueſica pepedi
Diffuſa nate. ficus: at ille currere ĩ urbẽ
Canidię dentes. altũ ſaganæ calendrũ
Excidere. atq́ꝫ herbaſ: atq́ꝫ incantata lacertis
Vincula cũ magno riſuq́ꝫ iocoq́ꝫ uideres.

SATYRA. VIIII.

i Bam forte uia ſacra: ſicut meus ẽ mos
Neſcio q̃d meditãs nugarũ totus in illis:
Accurrit q̃dã notus mihi noĩe tãtũ.
Arreptaq́ꝫ manu quid agis dulciſſime rerũ?
Suauiter. ut nũc ẽ inquã & cupio oĩa q̃ uis
Cũ aſſectaret̃: nũquid uis occupo. at ille
Noris nos ĩq̃t. docti ſumus hic ego pluris
Hoc inq̃ mihi eris. miſere diſcedere quęrẽs
Ire modo ocius. interdũ cõſiſtere. in aurẽ
Dicere neſcio q̃d puero. cũ ſudor ad imos
Manaret talos. o te balane cerebri
Felicẽ aiebã tacitus: cũ q̃dlibet ille
Garriret. uicos urbẽ laudaret: ut illi
Nil reſpondebã. miſere cupis inquit abire:

Iandudū uideo.ſed nil agis.uſq; tenebo.
Perſeq̄r hic:quo nūc iter ē tibi.nil opus ē te
Circūagi quendā uolo uiſere nō tibi notū
Trāſ tyberim lōge cubaris ꝓpe cæſaris ortos
Nil hēo:qđ agā.& nō ſum ĭpiger.uſq; ſeq̄r te
Demitto auriculas ut iniquæ mentis aſellus
Cū grauius dorſo ſubiit onus:incipit ille
Si bene me noui nō uiſcū pluris amicū
Nō uarū facies.nā quis me ſcribere pluris
Aut citius poſſit uerſus?qs mēbra mouere
Mollius?iuideat:qđ & hermogenes ego cāto
Interpellandi locus hic erat.eſt tibi mater?
Cognati?qs te ſaluo ē opus.haud mihi qſq̄
Omnes cōpoſui felices.nūc ego reſto.
Cōfice.nā q̄ inſtat fatū mihi triſte:ſabella
Quod puero cecinit diuina mota anus urna.
Hūc neq; dira uenēa:nec hoſticus aufert enſis
Nec laterū dolō:aut tuſſis nec tarda podagra
Garrulus hūc quādo cōſumet cūq; loquaces
Si ſapiat uitet:ſimul atq; adoleuerit ætas:
Ventū erat ad ueſtæ quarta iam parte diei
Pręterita:& caſu nūc reſpondere uadito
Debebat:quod ni feciſſet.perdere litē
Si me amas.inquit paulū hic ades intereā ſi
Aut ualeo ſtare.aut noui ciuilia iura.
Et ꝓpero:quo ſcis:dubius ſū:qđ faciā inq̄t.
Te ne relinquā an rē.me ſodes:nō faciā ille.
Et præcedere cępit.ego ut cōtēdere durū ē:
Conuictore ſequor.męcenas quo modo tecū
Hic repetit paucorū hominū & mētis bene ſa
Nemo dexterius fortuna ē uſus:hēres //ne
Magū adiutorē:poſſet qui ferre ſecundas:

depingit inanis et arrogantis nugatoris ingeniū. MENtis. improprie de aſino. INTER Pellandi. Loquitur horatius. HAVD Mihi. Reſpondet garulus. COMpoſui.ſepelliui. Nā et oculi cōprimūt̄ a ꝓpinquis:et lauabant̄.et ungebāt̄: et apte imponebāt̄ feretro. Ergo cōponebāt̄. CONfice.loquitur horatius Interfice me: nā ſic de me factum eſt. MOTa urna.Motis ſortibus in urnam cōiectis. Erat enim anus ſortilega. AD Veſtę.ſubintellige tēplum. Sed tamen nō ponitur. Sic alibi Senatus eo die cōuenit ad cōcordię. VAdito. Illi cū quo fuerat uadimoniū. Sed đ uadimonio et uade iā dictū ē. Erat āt tēplū ueſtę apđ forū. INTereā.horatius loqt̄. STare.i.ſi hēo uim ſtādi cōtra et quaſi pugnandi. Nā pugna quędā eſt defēſio forēſis. TE AN Rem. Stultus oio qui ſeria iocis poſtpōat. ME Sodes. horatius loqt̄. HINc repetit. Hinc ṗncipiū reſummit:et dicit quomō tecum.ſ.uiuit mecenas. PAVcorū hominū. Eſt hō paucorū. ET Mentis bene ſane. Affert quare ſit paucorū hominū:qa ē bene ſane.i.prudētis mētis:et huius rei ſignū ē ꝙ nemo utit̄ fortuna dexterius.i.aptiuſ. Nā ille apte fortuna utit̄:q neq; effert̄ rebus ſecundis:neq; ſuccūbit aduerſis. MAGnum adiutorē. Malignus uir maligna ꝓmittit. Sententia ē:ſi faceres me aicū mecenatis ṗſtarē tibi magnū auxiliū ad reliquos ex hois aicitia pellendos:neq; eēt ꝙ me timeres. Nā cederem tibi primas

partes in amicitia. NON ISto u. Reſpondet poeta: ꝙ apud mecenatẽ uiuimus ſine inſidiis. Nec uiget ibi inuidia ut aut ditiori aut doctiori inuideat: ſed eſt unicuiq; locus ſuus. MAGnum re uera magnũ ẽ ꝙ magna domus careat factionibus. Vnde maxĩa ẽ laus ĩ męcenatẽ. At uiro uitioſo incredibile uidet. AT Qui ſic hẽt. horatii uerba. AC Cẽdis. uerba garuli. VELIS. horatius loquit: et in adulatorẽ adulationẽ effundit: ut ſuo illũ gladio iugulet. HAVd mihi deero. Immemor eorũ quę dixerat horatius: et memor ſui deprauati ingenii dicit ſe p malas artes id conaturũ: corrũpet ſeruos: utet importunitate. Quę duo uitia nihil ꝓderũt ſibi apud bonos. NON ſine m.u.l. Optima ſententia: ſed male collocata. FVScus. Grãmaticus nobilis eo tẽpore et iocũditate et feſtiuitate plenus. Et q cupet in re nõ dãnoſa quis ſubmoleſta horatium ludere. Itaq; cum poeta fingeret ſibi eẽ cũ fuſco negociũ: et ſimul innueret fuſco ut idem affirmaret. Fuſcus ſe intelligere diſſimulabat ita tamẽ ut horatiũ diſſimulationẽ latere nollet: ut illũ familiarit irritaret. MALE ſalſus. i. ſalſus cõtra meã uoluntatẽ. CErte neſcio. Verba horatii ut illũ ſub huiuſcemõi ſimulatiõe admoneret: ut ſe eripet. Sed fuſcus q illũ eripe nollet a garulitate illa ĩportuna reſpõdebat ſe meminiſſe id qdẽ: ſed nõ eẽ ea die tpũs. TRiceſima ſabbata. Dicebãt triceſima ſabbata quãdo luna noua q eſt ĩ triceſima die occurrebat ĩ ſabbato: q neomenia appellabat qſi noua luna. VIN Tu. q. d. ſcio qua religiõe es te nolle. Sũt ãt mirę facetię et urbanitateſ. Non enim curabat ſacra iudęorũ fuſcus: idq; ſciri ab horatio ſciebat: ſed ea ſerio dicere ſimulabat: q p iocũ dicta credi uolebat. CVRtis. Diminutis pp abſciſionẽ ꝑputii: ſic.n. appellat pellicula illa quã ĩ uirili mẽbro iudęi circũcidũt. Vnde illos appellas. i. ſine pelle nomiauit. Fuiſſe autem p ea tẽpora et in odio ſimul et in cõtẽptione iudęos: eorumq; religionẽ: et Iuuenalis: et Quintilianus: et Tranquillus: et Tacitus: et pleriq; alii ſcriptores teſtes ſunt.

Nũc hominẽ uelles ſi tradere: diſpereã: nĩ
Sũmoſſes oẽs. nõ iſto uiuimus illic: // la ẽ:
Quo tu rere. mõ. domus hac nec purior ul
Nec magis his aliẽa maliſ. nil mi officit unq̃
Ditior hic: aut ẽ qa doctior. ẽ locus uni
Cuiq; ſuus. magnũ narraſ: uix credibile. atq̃
Sic habet. accẽdis quare cupiã magis illi
Proximus eẽ. uelis tãtũ mõ: q̃ tua uirtus
Expugnabis. & ẽ q uinci poſſit. eo que
Difficiles aditus primus hẽt. haud mihi de
Mũeribus ſeruos corrũpã. nõ hodie ſi //ero
Excluſus fuero: deſiſtam. tẽpora quęrã.
Occurrã in triuiis. deducã nõ ſine magno
Vita labore dedit mõtalibuſ. hoc dũ ait ecce
Fuſcus ariſtius occurrit mihi carus: & illũ
Qui pulchre noſſet. cõſiſtimus. ũde uẽis: &
Quo tẽdis: rogat. & reſpondet. uellere cępi
Et prenſare manu lentiſſima brachia: nutãs
Diſtorquẽs oculoſ: ut me eripet. male ſalſus
Ridẽs diſſimulare. meũ iecur urere bilis
Certe neſcio qd ſecreto uelle loqui te
Aiebas mecũ. memini bene. ſed meliore
Tẽpore dicã hodie triceſima ſabbata uin tu

OPPEDERe. reſiſtere et opponere. Tranſlatio a militibus cũ pedẽ pedi opponũt Virg. Hęret pede pes. NVLLa mihi. Verba horatii. AT Mihi. Reſpondet fuſcus. PAVLo infirmior. Magis q̃ oporteat meticuloſus: et ppea ſupſtitioſior. Nã ſuperſtitio ex metu pue nit. Vnde illud capanei apud Statiũ Primus ĩ orbe deos fecit timor. SOLem nigrũ. Diẽ infelicẽ. SVRRexe. ſurrexiſſe. LICet atteſtari. Mos erat ut uolẽtes ĩ iudiciũ aliquẽ rape pus atteſtarent̃. i. ex circũſtãtibus aliquẽ teſtem facerẽt aurẽ. n. illi uellebãt: et admonebãt ut eẽt memor. Vellebant ãt ſi ille uellẽdã prębere: Alioqn illã tangere ius nõ erat. Ergo cũ teſtis aurẽ prębuiſſet tunc atteſtabat̃: ac deinde aduerſariũ poterat ĩ ius rape. Nec temere erat ꝙ uolenti teſti aurẽ uelleret quo eſſet memor. Nã aurẽ memorię dedicauit antiqtas. hinc maro. Cinthius aurẽ uellit et admonuit paſtorẽ Tityre pingues paſcere oportet ouẽſ. Sed et plautus ad ſaturionẽ paraſitũ. Nõ ne atteſtaris? Cui paraſitus reſpondet. Tuane cã cuiq̃ mortali libero aurẽ atterã? Erit igit̃ atteſtari teſtẽ uocare. Vnde et atteſtata fulmina dicebãt̃: q̃ iterato fiebãt quaſi quę haberẽt ſuũ teſtimonium. OPPono auriculam. i. porrigo auriculã uellendã: ut atteſtet̃: et poſt atteſtationem poſſit ĩ ius rape. RAPIT In ius. cũ aurẽ uelliſſet. APOLLO. uel qa poetarũ tutela eſt apollo: uel apollinẽ poſuit pro foro ĩ quo hic detẽtus ẽ. Nã ĩ foro auguſti teſte Plinio apollo fuit. Sic et Iuuen. Sportula đinde forũ iuriſqꝫ pitus apollo.

Curtis iudæis oppedere? nulla mihi inquã
Relligio ẽ. at mi ſum paulo infirmior unus
Multorũ. ignoſces. alias loquar hũc cine ſolẽ
Tũ nigrũ ſurrexe mihi. fugit ĩprobus: ac me
Sub cultro linquit. caſu uenit obuius illi
Aduerſarius: & quo tu turpiſſime magna
Exclamat uoce. & licet an teſtari ego uero
Oppono auriculã. rapit ĩ ius. clamor utrinqꝫ
Vndiqꝫ cõcurſus. ſic me ſeruauit apollo.

SATYRA. X.

n Empe ĩcõpoſito dixi pede currere uerſus
Lucili. qs tam lucili fautor inepte eſt:
Vt nõ hoc fateat̃. at idẽ quod ſale multo
Vrbẽ defricuit: charta laudatur eadẽ.
Nec tamẽ hoc tribuẽs dederĩ quoqꝫ cętera nõ ſic
Et laberi mimos ut pulchra poemata mirer.

n EMPE Incompoſito. Defendit quod ĩ ſupioribus dixerat in luciliũ. Nã erãt qui quę ipſe dixerat carperent: et falſa demonſtrare niterent̃. Sũt codices ĩ quibus ſit huiuſmodi pncipiũ. Lucili q̃ ſis mẽdoſus teſte catone Defenſore tuo conuincã quod male factos: Emendare parat uerſus hoc leuius ille. Eſt quo uir melior longe ſubtilior illo. Qui multũ puer et loris et funibus udis. Exoratus ut eẽt opẽ ꝙ ferre poetis Antiqs poſſet contra faſtidia ueſtra Grãmaticorũ doctiſſimus ut redeã illuc. Acrõ tamẽ a uerſiculo quẽ po ſui ĩcipit. NEMPe. initiũ abruptũ ẽ: ut cõueĩt ſatyro. INCompoſito. Nã cũ eloqntia elegãtia: cõpoſitiõe: et dignitate cõſtet: Lucilius ĩ cõpoſitiõe peccabat. Eſt. n. cõpoſitio apta et q̃drãs int̃ ſe cõſtructio uerborũ. At lucilius ut ipſe iã dixit fluebat lutulẽtus. Ergo nõ erat ĩ illo recta cõpoſitio. FAutor inepte. Inepte. n. fauet q tribuit alicui q̃ ſua nõ ſũt. FAteat̃. coactus. ſ ab ipſa rõne. Fatemur. n. coacte. Cõfitemur ſpõte. MVLto ſale. Multis ſalibus: nã ĩ ſingulari cõdimẽtũ ſignificat: ĩ plurali urbanitatẽ. Sed ipſe ĩ ſingulari dixit p trãſlationẽ a carnibus: q̃ ut ſeruẽt̃ fricãt̃ ſale. Hęc fricatio carnes exurit. Vnde indicat ſales ſuos

Ergo nõ ſatis ẽ riſu deducere rictum
Auditoris.& ẽ q̃dã tamẽ hic quoq; uirtus.
Eſt breuitate opus.ut currat ſentẽtia.neu ſe
Impediat uerbis laſſas onerantibus aures.
Et ſermone opus ẽ modo triſti ſæpe iocoſo
Defendente uicẽ modo rhetoris atq; poetę:
Interdũ urbani parcẽtis uiribus.atq;
Extenuantis eas cõſulto ridiculũ acri
Fortius & melius magnas plerũq; ſecat res:
Illi ſcripta q̃bus cõedia priſca uiris ẽ. //cher
Hoc ſtabãt.hoc ſũt imitãdi:quos neq; pul
Hermogenes unq̃ legit neq; ſimius iſte:
Nil præter caluũ & doctus cãtare catullũ.
At magnũ fecit:quod uerbis græca latinis
Miſcuit: o ſeri ſtudiorũ:q ne putetis

fuiſſe mordaces:ppeaq; Iuuenal.Secuit lucilius urbẽ. NON Tamẽ h.t. Quãuis cõcedã illius ſales:nõ tamẽ cõcedã illũ eẽ i oĩbus pfectũ. MIMos laberi.p laberii. Laberius.n.q̃ quo ẽt alibi diximus:poeta mimorũ fuit:q adeo cęſarẽ delectauit:ut i fine ludorũ aureo anu lo a cęſare donatus e ueſtigio i q̃tuordeci ordines ad ſpectãdũ migrauerit. Cui ſedile q̃rẽti aiũt reſpõdiſſe ciceronẽ:Recepiſſem te niſi anguſte ſederẽ:quo ſcomate notabat cęſarẽ q̃ ſenatũ ſupra nũerũ nimis auxiſſet: Sed remordit illũ Laberius. Nec mirũ inq̃t:ſi anguſtę ſedes:q ſoles duabus ſellis ſedere: Veluti illũ leuitatis inſimularet. Snia ãt ẽ:q̃ q̃uis i laberio ſales pbem:nõ ppea tamẽ illũ pfectũ poetã dicã. RICTum. Nõ ſolum hiatũ ipſũ dicimus unde uerba exeũt et cibus igredit̃:ſed ps illa circa ipſũ hiatũ:q̃ in hoĩe ridẽte uel alio mõ os torquẽte lineis quibuſdã termiat̃:ut maxĩe ſũt labia. Lactãtius. Sic oris quoq; ſpes et rictus ex trãſuerſo patefactus q̃ utilis q̃ decens ſit: enarrari nõ põt. Deniq; ego ita puto rictũ eẽ figurã in ore ad tẽpus aliquo mõ cõtractam uel pductã:uel inuerſã:uel extenſã:q̃ paulo poſt reditura ſit i naturalẽ formã.hinc Iuuen. Ipſe ad cõſpectũ cęnę deducere rictũ Suetus hiat tantum. Hinc putãt dici Ringor:cũ canis ex ira i rugas deducit os. Sed dicimus deinde ringi ſtomachari et iraſci. HEC quoq; uirtus.ſ.mouere riſum: Sed ẽ opus aliis uirtutibus pręcipue breuitate. EST Itẽ opus uarietate ſermonis. Nã cũ narratio poſita ſit aliquãdo nõ ſolũ i negociis:uerum ẽt ĩ pſonis debet habere talis narratio ſermonis feſtiuitatẽ:aĩorũ diſſimilitudinẽ:grauitatẽ:lenitatẽ:ſpem:metũ:et huiuſcemodi aĩ affetus:ut alia orõ ſit auari alia pdigi. Aliter lętus alit̃ męſtus loquat̃. Pręterea hoc euenit cũ dat̃ unicuiq; qd̃ ſuũ ę. RIDiculũ. Nã pſępe aliquẽ uehemẽtius taxamus aliquo ridiculo q̃ grauitate orõnis. SECat.uehemẽt̃ uexat. Sic Iuuen. Enſe uelut ſtricto ſecuit lucilius urbẽ. HOC.pp has quas poſui uirtutes. STabãt. Viuebãt:durabãt eorũ carmĩa:et i hoc ſũt imitãdi:ut cõſequamur illã eãdẽ uarietatẽ:et cõmutationẽ ſtili:et breuitatẽ. PVlcher. hironice. HErmogenes. Hic erat lucilii defenſor:quẽ negat legiſſe illos gręcos poetas:in q̃bus ſũt uirtutes:q̃ nõ apparẽt i lucilio. SIMius. Demetriũ quẽdã notat:q fuit breuis ſtaturę poeta:et fauctor lucilii. NIL Pręter caluũ. Nil doctus p̃ter cantare caluũ:uel doctus cantare nil pręter caluum et catullum poetas elegos. GRAECa latinis. Quod cicero in libro de officiis uitium eſſe dicit. O SERi ſtudiorũ.i.qui non niſi ſero ſtudiis operam dediſtis:uel ſeri.i.tardi ingenio. QVI.ſuſpenſe legendum eſt:deinde NE PVTETis.ut ſit interrogantis:et dicamus:putatis ne illum magnum feciſſe:q miſcuit gręca latinis. PI

Tholoenti. Hic epigrãmata fecit mixta ex grę́cis et latinis. AT Sermo. Dicat aliqs ſermo mixtus ex utraq; lingua cõcinior ẽ:ut ẽt guſtui erit ſuauius uinũ falernũ mixtũ chio. NOTa falerni.i.falernũ ĩ uaſe cuius nota et titulus erat patrię. CVm uerſus faciaſ. Et cãm orabis admiſcebis ne utriuſq; linguę uerba?q.d.nõ. PETilli.q aureã coronã iouis capitolini furatus ẽ:quẽ accuſauit Pedius publicola et Meſſala coruinuſ. Coruinus ãt adõ latinitatis amator fuit:ut cũ ſchinobates audiſſet offẽſus ꝑegrino uocabulo funabulũ dicere maluit.

Difficile:& mirũ rhodio quod pitholoenti
Cõtigit?at ſermo lingua cõcinnus utraq;
Suauior.ut chio nota ſi cõmixta falerni ẽ
Cũ uerſus facias.te ipſũ ꝑcũctor?ãn & cũ
Dura:tibi pagenda rei ſit cauſa petilli?
Scilicet oblitus patriæq; patris q; latini
Cũ pedius cãs exudet publicola atq;
Coruinus patriis.intermiſcere petita
Verba foris malis canuſini more bilinguis.
Atq; ego cũ græcos facerẽ natus mare citra
Verſiculos:uetuit me tali uoce qrinus
Poſt mediã noctẽ uiſus.cũ ſomnia uera.
In ſiluã nõ ligna feras inſanius:ac ſi
Magnas græcorũ malis implere cateruas.
Turgidus alpinus iugulat dũ mẽnona dũq;
Defingit rheni luteũ caput hæc ego ludo:
Quæ neq; ĩ æde ſonẽt certantia iudice tarpa:
Nec redeãt iterũ atq; iterũ ſpectãda theatris:
Arguta meretrice potẽs dauoq; chremeta
Eludente ſenẽ comis garrire libellos
Vnus uiuorũ fundani.pollio regũ
Facta canit pede ter ꝑcuſſo:forte epos.acer
Vt nemo uarius ducit:molle atq; facetũ

CANVSini. Dicunt canuſii utroque ſermone mixtim uti. Eſt eni conditum a Diomede. QVIRInus. Optime auctor romani imperii ut romana lingua utaſ monet. POST Mediam noctẽ. Quo tẽpore ſõnia uera ſunt. Nã cũ aius noſter diuinus ſit ſi cõtingat ipſũ eo tẽpore ĩ ſõnũ cadere quo neq; oio cibis exinaniti ſimus:neq; rurſus uino et crapula grauati ſed iam decoctione illorum ſcã exoneratus liberq; ſit animus ipſe ĩ naturam ſuã rediens futura cernere ſenſibus conſopitis ualet. NVM LIGNA.i. inſanius ne tibi uidetur ferre ligna in ſiluã:cum ille locus lignorũ copioſiſſimus ſit:an ferre carmia ad grę́cos apd quos infinita copia ẽ carminũ.q.d. minus inſanũ ẽ ferre ligna in ſiluã q̃ carmia ad grę́cos. TVrgidus. Qui turgido utiſ ſtilo et inflato. IVGulat mẽnona. Quia nõ recte ſcribit de memnone aurorę filio. MEC Ego ludo.q.d.ego ludo non comedias:q̃ ꝑus approbatę a tarpa iudice in theatro agantur ut tu o Fundani optime poeta. LVTeum. Nã cũ male deſcribat rhenũ fiuuiũ limpidiſſimũ uideſ illũ reddere cenulentum.

GARRIRE LIBELLos. Deſcribere facete libellos:in quibus ſerui et meretrices garriunt. Laudat igitur fundanium comicum optimum. Laudat et aſinium pollionem:de quo Virgilius. Pollio et ipſe facit noua carmina. PEDE TER PERCVSSo.ideſt iambico metro:ubi ſunt tres percuſſiones:ut eſt. Ibis liburnis inter alta nauium. Laudat et Varium:de quo etiam Virgilius. Sed neque adhuc uario uideor neque dicere cinna digna.

CAMENę. optime dixit camenas gaudentes rure. Nã camenas ruſtici: ut placet Macrobio: muſas appellant. Ergo Fundanius comedias: Pollio heroica. Varius epos: Virgillius buccolicũ optime ſcribit. Mihi ãt datũ ẽ ſcribere ſatyras melius Varone athacino experto hoc fruſtra: atq; quibuſdã aliis. MINor inuentore. Inferior lucilio ipſius ſatyrę inuẽtore: cui nõ detrabo coronã: q̃uis dixerim ꝙ lutulente fluat. Nam nullus ẽ tam doctus ſcriptor: in quo nõ ſit aliquid deſiderandũ: quod ꝓbat exemplo homeri. NIHil comis. q. d. Si lucilius mutat et emendat uerſus Accii et Ennii cur nõ mihi ẽt detur ut eũ reprehendã. Nam ſi ego me minorẽ illo fateor: et ille ſe illis minorem dicebat: et tamen carpebat. NVM ILLius. i. an natura ꝓpria illius an natura rerum negarit: AVCTor. ſ. homerus. CARMinis rudis. Quia ipſe hexametrũ inuenit. Ergo a natura fuerat rude. DETEreret. Minueret. SCABeret. i. ſcalperet. Vnde ẽ ſcabies. ET Roderet unges. ideſt adhiberet intimã quandam cogitationem. Nam dum altius aliquid cogitamus ſolemus aut ſcabere caput aut mordere ungues aut pluteũ cedere. Inde Perſ. Nec pluteũ cedit: nec demorſos ſapit ungues. VERTas. Mutabis cũ quae ſcripſeris non placeant.

Virgilio annuerant gaudentes rure camęnę
Hoc erat experto fruſtra uarrone athacino
Atq; quibuſdã aliis melus qđ ſcribere poſſẽ
Inuẽtore mĩor: neq; ego illi detrahere auſim
Herantẽ capiti multa cũ laude coronã.
At dixi fluere hunc lutulentũ. ſæpe ferentẽ
Plura qdẽ tollenda relinquẽdis. age quęſo
Tu nihil ĩ magno doctuſ deprehẽdis home // ro?
Nil comis tragici mutat lucilius acci?
Non ridet uerſus enni grauitate minores?
Cũ de ſe loquit̃. nõ ut maiore reprehenſis?
Quid uetat & noſmet lucili ſcripta legẽtes
Quęrere: nũ illius. nũ rerũ dura negarit
Verſiculos natura magis factos. & euntis
Mollius? at ſi qs pedibus qd claudere ſenis
Hoc tantũ contẽtus amet ſcripſiſſe ducẽtos
Ante cibũ uerſus. totidẽ cęnatus. etruſci
Quale fuit caſſi rapido feruentius amnĩ
Ingeniũ: capſis. quẽ: fama ẽ eẽ libris q;
Ambuſtũ ꝓpriis: fuerit lucilius inquã
Comis & urbanus. fuerit limatior idem
Quã rudiſ: & græcis ĩtacti carminis auctor:
Quanq; poetarũ ſeniorũ turba: ſed ille
Si foret hoc noſtrũ fato dilapſus in æuum.
Detereret ſibi multa. recideret omne: qđ ul // tra
Perfectũ traheret̃: & in uerſu faciẽdo
Sępe caput ſcaberet: uiuoſ & roderet ũgues

CONTEntus paucis lectoribus.i.illis ī q̄bus uerū ſit iudiciū:q pauci ſūt. VIlibus ī lu dis. Quaſi ī cóſpectu turbę impitę. EQuité plaudere.i.aliqué in quo ſit uerius iudiciū:ut ſūt eq̄tes:ut dicebat. ARbuſcula.minima dū ludos ageret. Nā exploſa a uuulgo dicere ſo lebat nihili facere iudiciū uulgi:dū ab eq̄tibus laudaret̄. De arbuſcula āt cytheride et origi ne tribus inſignibus puellis alibi demóſtratū ē. EXPloſa.eiecta. Nā et q̄d plaudere et q̄d explodere ſit:diximuſ. CIMex. Putidus ut ſūt cimices:q̄d aial peſſime olet. PAntillus et demetrius. Aſſectatores Hermogenis muſici erāt:q p ſummā arrogantiam iudicare uolebāt ī doctrinā poetarū:cū eént indoctiſſimi. VELLICET. detrahat:uituperet. Vellicare eni ē frequenter uellere:q̄ res infert dolorem. Vnde dicimus uellicat latus quaſi fodit. Qui aūt uitupat uellicat. animū noſtrum. FANnius. Hic quoq̄ aſſertor erat tigilli emuli horatii:et q̄ſi ſuus paraſitus q cęnę ſpe oīa ad illius nutū feciſſet. PLOcius. Enumerat multos doctos:quorū iudiciū ſe multi facere ſcribit:reliquos negligit. VTerq̄ fuſcorū. Hi urbii filii fuerunt:q q̄uis diuitiis et auguſti amicitia potens eſſet:hosq̄ filios ſenatores feciſſet tamen i eq̄ſtri ordine manere maluit. SI Placeant ſpedeterius. i.ſi minus placeāt q̄ ſpabamus. PLorare.ex iuidia cū a tā doctis laudabimur. Vel q̄a plorare uidebāt̄:dū caneret.

Sæpe ſtilum uertas.iterūq̄ digna legi ſint
Scripturus.neq̄ te ut miret̄ turba:labores
Contentus paucis lectoribus:an tua demēs
Vilibus ī ludis dictari carmīa malis?
Nō ego:nā ſatis ē eq̄tē mihi plaudere:ut au
Cōtēptis aliis exploſa arbuſcula dixit //dax
Men moueat cimex pātillus.aut crucier:q̄d
Vellicet abſentē demetrius:aut q̄d ineptus
Fannius hermogenis lædat cōuiua tigilli?
Plotius & uarius męcenas uirgiliusq̄.
Valgius & p̄bet hæc octauius optius atq̄
Fuſcus.& hæc utinā uiſcorū laudet uterq̄.
Ambitione relegata te dicere poſſum
Pollio te meſſalla tuo cū fratre:ſimulq̄
Vos bibuli & ſerui ſimul his te cadide furni.
Cōplures alios doctos ego quos & aīcos
Prudēs prætereo:q̄bus hæc ſūt qualiacūq̄
Arridere uelim.doliturus ſi placeant ſpe
Deterius noſtra:demetri teq̄ tigilli
Diſcipularū inter iubeo plorare catedras.
I puer atq̄ meo citus hæc ſubſcribe libello.

Q. HORATII FLACCI SERMONVM LIBER SECVNDVS.

ſVNT Quibus in ſatyra uideat nimis acer:& ultra

ſVNt quibus in ſatyra. Videt̄ rōcinari an ſatyras ulterius ſcribat:cū carpat̄ ueluti nimis ſit mordax. Tādē uehemēt̄ factū d̄fēdit:atq̄ illoſ q nō recte d̄ ſe ſētiūt acerrime cōfutat. Scribit āt ad trebatiū iuriſconſultū oli cicerōis diſcipulū:et qué ille ſuis epiſtolis iulio cęſari aīcū reddidit.i quo nō luſit opā. Nā poſt bella ciuilia cū plurimū apud dictatoré ualeret i p̄ceptoré ciceroné officioſum ſe ſemp exhibuit.

aũt tẽpore magna erat apud octauianũ auctoritate. VLTra legem. Optime legẽ dixit: cum ad iuriſconſultũ ſcribat. VLTra legẽ. i. ultra q̃ oporteat. SINe neruis. Quibus opus col ligetur: ut. ſ. diſſolutę euagentur ſnię nõ ſuis iuncturis colligatis. SIMilesq; m. Et huiuſmodi eſſe meos uerſus: ut quiuis mille in die ſimiles meorũ facere poſſit. PERScribe. Mi o tre bati qd ego faciã. QVieſcas. Reſpondet trebatius. i. deſiſtas a ſcribẽdo. NE Faciã inqs: Verba horatii. AIO. affirmo: et loquitur trebatius. PEReam male. Loquitur poeta: et fatetur eẽ rectũ cõſiliũ trebati: ſed ne gat ſe poſſe dormire. Cui re ſpondet trebatius. Siq ſunt q dormire nequeant: natẽt tybe rim: uel multũ bibãt: et ſic hu mefacto corpore dormiẽt. Vel ſi tantus ẽ ſibi amor ſcibendi ſcribat res a Cęſare geſtas: et abſtineat a ſatyris. TEr uncti. ideſt uncti oleo. TRanſnanto ter tyberim. Et iuriſconſulto dat uerba iuriſconſultica: q in legibus cõdẽdis utuntur futuro ĩpatiui. Vngebãtur ãt nataturi ut olei calore mẽbra aduerſus aquę frigus munita redderẽt: ne ue torpore impedirentur qn ad ſe mouẽda agilia eẽnt. Qui aũt aqua diu obruti fuerint: et qa defatigati et qa humefacti fccile ĩ ſomnũ cadunt. CVPi dum pr. op. u. Verba horatii. Ait. n. ſe cupidum eẽ ſcribẽdi res cęſaris: Sed deeſſe ſibi ui res. NEC QVIVIS. q. d. nullus niſi magnus ſit poeta PILis. pila romanorum haſtę ſunt ut gallorum geſa Virgil. Duo quiſque alpina coruſcat geſa manu: et ſariſſę ſunt ma cedonum. LABENTIs. effu gientis: ut alibi demonſtratum eſt. Sic Virg. Mediis elapſus achiuis. AT TAMEN. reſpondet trebatius: Si tibi non ea uis eſt: ut poſſis heroico car mine ꝑlia Cęſaris deſcribere: deſcribas uirtutes illius togati ut Lucilius deſcripſit ſcipio nis uirtutes. NEC Mihi deero. Reſpõdet horatius. CVM Res ipſa feret. Cũ dabitur opor tunitas et occaſio. DEXtro. oportuno. Ordo ẽ: uerba flacci nõ ibũt p aurẽ attẽtã cęſaris: ideſt non captabunt attentionem ab auribus cęſaris: niſi oportunitatẽ temporis captauero.

Legẽ rendere opus ſine neruis: altera qcqd
Cõpoſui pars eẽ putat: ſimilesq; meorũ
Mille die uerſus deduci poſſe. trebati
Quid faciã. perſcribe. qeſcas. ne faciã: ĩquis
Omnino uerſus. aio peream male: ſi nõ
Optimũ erat. uerũ neq̃o dormire. ter uncti
Trãſnato tyberim: ſõno qbus ẽ opus alto:
Irriguumq; mero ſub noctẽ corpus habeto:
Aut ſi tãtus amor ſcribẽdi te rapit: aude
Cæſaris inuicti res dicere multa laborum
Premia laturus. cupidũ pater optime uires
Deficiunt: atq; eni quiuis horrẽtia pilis
Agmina nec fracta pereũtes cuſpide gallos
Aut labẽtis equo deſcribat uulnera parthi
Attamẽ et iuſtũ poteras: & ſcribere fortẽ:
Scipiadã. ut ſapiẽs luciliuſ. haud mihi deero
Cũ res ipſa feret. niſi dextro tẽpore flacci
Verba ꝑ attenatam nõ ibunt cęſaris aurem.

Cui male ſi palpere:recalcitrat undiq; tutus
Quãto rectius hoc.quã triſti lædere uerſu
Pãtalabum ſcurrã nomentanũq; neporẽ
Cũ ſibi quiſq; timet:quãq̃ ẽ intactus:& odit:
Quid faciã?ſaltat milonius:ut ſemel icto
Acceſſit feruor capiti numerusq; lucernis.
Caſtor gaudet equis.ouo ꝓgnatus eodem
Pugnis:quot capitũ uiuũt totidẽ ſtudiorũ
Millia.me pedibus delectat claudere uerba
Lucili ritu noſtrũ melioris utroq;
Ille uelut fidis arcana ſodalibus olim
Credebat libris.neq; ſi male geſſerat uſquã
Decurrens alio neq; ſi bene:quo fit:ut oĩs
Votiua pateat ueluti deſcripta tabella
Vita ſenis.ſequõ hũc lucãus an apulus ãceps
Nã uenuſinus arat finẽ ſub utrũq; colonus
Miſſus ad hoc pulſis:uetus ẽ ut fama:ſabellis
Quo ne ꝑ uacuũ romano incurreret hoſtis.
Siue quod apula gẽs ſeu quod lucania bellũ
Incuteret uiolẽta.ſed hic ſtilus aut petet ultro

PALPERE.quaſi aduleris. Palpare.n.eſt blande tangere. Hic deponẽs fecit et cũ datiuo. Iuuenalis ãt actiue poſuit:ut Quẽ munere palpat carus:et alibi:Vt ſemel atq; iterum ſup illã palpitet:unde palpones blandi hoĩes. Ergo palpari.i.adulari. RECalcitrat. Recuſabit ipſam adulationẽ:et manſit in tranſlatione. Nam palpamus equos ut maſuefaciamus quod ſi male palpamus ipſi recalcitrant. VNDiq; tutus. Nã ꝗ uera uirtute munitus eſt:tute aſpnatᷣ adulationẽ. QVAnto rectius. Conſiliũ trebatii monẽtis poetã:ne taxet quẽq̃ ſuis uerſibus:cũ ẽt ꝗ nõ taxãtur tamẽ conſcii ſuorũ ſcelerũ oderint talia carmia. QVID Faciam. Verba ſunt poetę.q.d.nõ poſſũ a cõſueto exercitio diſcedere. CAPITi icto.ſ.a uaporibus uini:ꝗbus ebrius efficitᷣ. NVMErus lucernis: Nã ebriis et furioſis lumina cõgeminari uidentᷣ.Iuuen.Et geminis cõſurgit menſa lucernis.Vir.Et ſolẽ geminũ et duplices ſe oſtẽdere thebaſ.CAStor gaudet eqs:Et ꝓgnatus eodẽ ouo.i.pollux gaudet pugnis.i.arte pugili.Sic alibi Dicam et alcidem pueroſq; ledę. Hũc equis illũ ſupare pugnis Nobilẽ.In quo loco dioſcurorũ fabulã expreſſimus. Ergo trahit ſua quenque uoluptas. QVot capitũ.Snia uſurpatiſſima:ut quot ſunt capitum.i.hominũ millia totidẽ ſint ſtudiorũ et uolũtatũ. Perſ. Mille hominũ ſpẽs:et rerum diſcolor uſus. LVCili ritu.Ergo delectatᷣ ſcribere ſatyram.ILLE. Nã uniuerſę uitę ſuę bona et mala ſcripſit ut Ariſtoteles de Anacreõte et Alceo poetis refert. QVo fit.Cũ uniuerſã ſuã uitã deſcripſiſſet Lucilius:euenit:ut ita ĩ libris ſuis appareat uita ſua:ut ĩ tabula naufragi de qua ſuo loco diximus apparet uniuerſũ ſuũ naufragiũ LVCanus an apulus.Cũ apuli lucaniq; acres hoſtes eẽnt in romanos:Romani ut eẽt aliquod illis obſtaculũ miſerũt coloniã romanorũ ciuiũ uenuſiũ pulſis inde ſabellis populis quam coloniam utriq; genti oppoſitam eſſe uoluerunt. Itaq; incertum erat eẽt ne hęc colonia in apulia an in lucania. SED HIC STilus. Scribam igitur ſatyram:ſed neminem nominatim carpam niſi laceſſitus ſim.Ergo ſatyra erit tanquam enſis uagina tectus:qui niſi irritabor latebit:nec diſtringam.i.euaginabo:et cupio quidem tantam pacem:ut arma recondita rubigine terantur. Sed ſiquis irritauerit me ego clamo eſſe ſibi melius ne me

tãgat. Nã flebit. QVIA Cantabit̃ inſignis.i.ita deſcribentur a me ſua ſcelera:ut ſit inſi
gnis et notus in tota urbe. Et ꝑfecto natura duce unuſquiſqꝫ iniuriã ulciſcit̃ iis armis quę
hẽt. Nã ceruius ꝗ erat acer accuſator minitat̃ leges et urnã.i.iudiciũ:ut alibi demonſtratũ
eſt. Canidia uero Albutii filia uenefica minat̃ uenenũ et ſuas incantationes. Turuis ãt ꝗ
iudex facile corrũpebat̃ minat̃ contra aduerſarios iudicaturũ. Ergo lupus dente utit̃. Tau
rus cornu:ꝗa ſibi hęc ultio demóſtrata ẽ intus.i.a ſua natura. S C Eug:ꝓbat exẽplo ſceuę.
Hic uiribus non ualebat frau
de ãt ualebat. Ergo CREde.
.i.cómitte ſibi uiuacẽ matrẽ.i.
quãnimiũ uiuere moleſte fert.
PIA Dextera.i.ꝗ̃ pia uidet̃:
quia nihil faciet ſceleris. MI
RVm.i.mira res uidet̃ ꝙ ſce
ua nepos.i.luxurioſus uir nõ
interimat matrẽ nimis uiuacẽ
Sed nõ ẽ mirũ:nã neqꝫ lupus
nocẽdi cupidus nocet calce:ꝗa
non ualet calce:nec taurus no
cet dẽte ꝗa nõ ualet morſu. Sic
ſcena nõ utet̃ uiribus:ꝗa non
ualet illis:ſed utet̃ ueneno:cũ
admiſceat cicutã melli. SCRi
bam ꝗs erit color.i.ꝗ̃cũqꝫ erit
fortuna. Nã albũ ꝓ felici et ni
grũ ꝓ ifelici ponit̃:ut ẽt ex la
pillis cretenſibus apparet. O
Puer. Verba trebatii:ꝗ appel
lat horatiũ puerũ.i.filiũ ętatis
amorisqꝫ cã. METuo ut ſis ui
talis.i.metuo ne uiuas:ſi ſaty
ras ſcribes. NE QVis maio
rũ amicus. Vel aliꝗs ex maio
ribus:ꝗ ſe amicũ ſimulet:uel
aliꝗs maiorum quos offendis.
FRigore.morte. QVid cum:
Reſpõdet horatius non eẽ ſibi
timẽdum:quoniam et lucilius
auſus ſatyras ſcribere đtraxit
pellẽ:qua tecti mali hoies niti
di incedebãt:cũ intriſecus tur
pes eẽnt.i.fecit notam aliis ſi
mulatã illorũ ꝓbitatẽ:qua niti
di.i.ſine uitiis apparebãt aliis
Cũ itus uitioſi eẽnt. Pellẽ er
go dixit ut Perſ. Ego te intus
et i cute noui. Et Iuuen. Sũma
ne quicquã in pelle decorum.

Queꝗ̃ animãtẽ:& me ueluti cuſtodiet enſis
Vagina tectus.quẽ cur diſtringere coner
Tutus ab infeſtis latronibus:o pater & rex
Iupiter ut pareat poſitũ rubigine tælum:
Nec qſquã noceat cupido mihi pacis:at ille
Qui me cõmorit:melius nõ tãgere clamo:
Flebit:& inſignis tota cantabit̃ urbe.
Ceruius iratus leges minitat̃ & urnã.
Canidia albuti quibus ẽ inimica:uenenũ
Grande malũ turius ſiquid ſe iudice certet
Vt quo quiſqꝫ ualet ſuſpectos terreat:utqꝫ
Imperet hoc natura potẽs:ſic collige mecũ
Dẽte lupus cornu taurus petit.ũde niſi ĩtus
Monſtratũ ſceuæ uiuacẽ crede nepoti
Matrẽ.nil faciet ſceleris pia dextera.mirũ
Vt neqꝫ calce lupuſ queꝗ̃ neqꝫ dẽte petit boſ
Sed mala tollet anũ uitiato melle cicuta
Ne lõgũ faciã.ſeu me tranqlla ſenectus
Expectat:ſeu mors atris circũuolat alis:
Diues iops romę ſeu ſors ita iuſſerit exul:
Quiſqs erit uitæ ſcribã color.o puer ut ſis
Vitalis metuo:& maiorũ ne quis amicus
Frigore te feriat.quid cũ ẽ lucilius auſus
Primus ĩ hũc opis cõponere carmĩa morẽ
Detrahere & pellẽ nitidus qua quiſqꝫ ꝑ ora
Cederet introrſum turpis:nũ lælius & qui
Duxit ab opreſſa meritũ carthagine nomẽ

Nec tamē offendit leliū aut ſcipionē: q ab cartagine deuicta aphricanus ē noīatus. Nec iſti ęgre tulerūt ꝙ ille et Metellū et Lupū magnos uiros carpſerit: et infamibus uerſibus coo peruerit. Nec dubitauit carpere Lucilius et ꝑncipes urbis: et ipſum populū ꝑ oēs tribus: quoniā ſoli uirtuti parcebat. Malis aūt oībus erat infenſus. VIRTus ſcipiade. Periphraſis.i.ſcipio. Vſus eſt patronimico ꝓ noīe ꝓprio: qa nō recte quadrat ſcipio ī uerſu hexametro: ſic Virgil. Aut geminos duo fulmina belli ſcipiadas cladē libyę. DIS Cincti: pigri.i. ocioſi. Nam licet et magnis uiris quādoqꝫ ociari. QVIC QVID. ſum ego. Sentētia ē. quanuis neqꝫ opibus neqꝫ fortuna par ſim lucilio: Nam et pauꝑ ſum et libertino patre natus. IN Vita inuidia.i.inuitis ipſis inuidis hoibus. FRAGili dente. Tranſlatio a canibus Nā in illis multū lędunt̃ q fragiles hēnt dentes. Vel fragili dente.i.q credent me hēre fragilē dentē. Vel q hēnt fragilē: ego uero habeo ſolidum. Ergo quęrens illudere me fragili dēte.i.quem putant fragili dente offendet me eē non fragili: ſed ſolido dente. NISI QVid. q.d. hoc mihi ſic uidet̃: niſi tu forte aliter ſentias o docte trebati. NIHIL Huic diffidere poſſum. q.d. Adeo ęqua locutus es: ut non poſſim diffidere huic cauſę. Sed tamē tāꝗ iuris cōſultus moneo: ne legū inſcitia aliꝗ tibi difficultatē afferat. Nā ita ē lex. Siquis mala.i.famoſa carmīa in quēpiā ſcripſerit ius iudiciūqꝫ ī eū eſto. Poſſes igit̃ iudicio puniri ſiquem tuis carminibus carperes.

Ingenio offenſi aut læſo doluere metello:
Famoſiſqꝫ lupo coop͠to uerſibus atqui
Primores populi arripuit populūqꝫ tributim
Scilicet uni ęquus uirtuti atqꝫ eius amicis
Quin ubi ſe a uulgo & ſcęna iſecreta remorāt̃
Virtus ſcipiadę & mitis ſapientia lęli:
Nugari cū illo & diſcincti ludere: donec
Decoqueret̃ olus: ſoliti. qcqd ſū ego quāuis
Infra lucilii cenſū ingeniūqꝫ: tamē me
Cū magnis uixiſſe inuita fatebit̃ uſqꝫ
Inuidia & fragili quęrens illidere dētem
Offendet ſolido niſi qd tu docte trebati
Diſſentis equidē nihil hinc diffingere poſſū:
Sed tamē ut monitus caueas: ne forte negoti
Incutiat tibi quid ſanctarū inſcitia legū:
Si mala cōdiderit in quenquā carmīa ius ē
Iudiciūqꝫ: eſto ſi quis mala. ſed bonā ſi quis
Iudice cōdiderit: laudat̃ cæſare ſiquis
Obprobriis dignū latrauerit integer ipſe?
Soluent̃ riſu tabulæ. tu miſſus abibis.

SI QVis mala. Reſpōdet poeta ius iudiciūqꝫ ſiqs mala carmina cōdiderit. Sed ſiqs bona laudabit̃ a cęſare. Appellat āt bona carmīa ēt quę dignū reprehenſione carpēt: modo q ſcribit integer ſit.i.a uitiis uacuus. Quid āt integer uitę ſignificet: ī ſupioribus demōſtrauimus: INTEGer. Nā ut optime ait Cicero: Omni uitio careat q in alterū dicere paratus ē. TABulę. Vel ī qbus ſūt leges: qbus ego accuſor. Vel tabulę ī qbus erit ſcripta accuſatio. SOluentur. Diſſoluent̃: irritabunt̃: cōfutabunt̃. RISV. nā adeo ridicula res uidebit̃ accuſare eū: q integer uitioſum iure carpſerit: ut non rōnibus confutet̃ accuſatio: ſed riſu explodat̃. TV Miſſus.i.dimiſſus et abſolutus. Non ſine rōne igit̃ alloquit̃ in hac ſatyra trebatiū ſenectute et iuris ciuilis ſcientia uenerandū uirū: ut tāto auctore ꝓbet ſatyrā in malos uiros iure optimo ſcribi poſſe.

q VAE Virtus et quanta. Ex ſtoicorũ ſnia:q̃ omniũ phõrũ grauiſſimi ſunt oſtendit quãta uirtus ſit uti frugalitate:et parco uictu. Nã recte uiuit q̃ naturã optimã ducẽ ſeqt̃. At natura paucis minimisq; cõtẽta ẽ. Viuit igit̃ recte q̃ paucis cõtẽtus uiuit. QVE Virtus. Subſtantiã exprimit:q̃ quaſi dicat q̃ uera q̃ ſolida uirtus q̃ta magnitudinẽ ſignificat. Ergo et uera uirtus ẽ et magna uirtus. BONis. nõ ſine rõne poſuit. Nã põt qs uiuere paruo: quoniã ſibi magna deſint: quia paup ſit. Sed hic qa maiora cupit nõ uolũtario uiuit paruo cõẽtus. Nõ igit̃ dabit̃ ſibi uirtuti. Sed bonus q̃ ẽ uiuit cõtẽtus puo. NEc meus hic ſermo. Dat auctoritatem ſententię: cũ illã nõ ſuam: ſed ofelli eẽ dicat. Hic ãt poeta fuit q̃ pmus latine ſtoicũ dogma ſcripſit. Appellat ãt ipſũ anormẽ ſapientẽ: qa ſtoicã ſectã ingreſſus illã penitus adimplere nõ potuit. Anormis igit̃. i. nõ oĩo ſecundũ normã. Vel anormis qa uerus ſapiẽs nõ inuenitur. Ergo quos appellamus ſapiẽtes anormes ſũt. SERMo. Alluſit ad libri titulũ: quẽ ſermonũ appellat. RVSticus. nã ofellus ruſticus appellabatur. Vel ruſticus. i. rudis. CRaſſa minerua. Quia ut dixi doctrinã illã acutiſſimã ſtoicorũ affectus penitus nõ ẽ. DISCite. Optimus artificioſiſſimusq; pgreſſus ẽ. Primo. n. ppoſuit: deinde ut ſnię auctoritatẽ afferret demõſtrauit nõ ſuã eẽ: ſed ſtoicorũ ſniam. Nũc uero affirmat poſſe nos diſcere hãc ueritatẽ modo ſobrii attẽdamus: et nõ aut crapula obruti: aut uino madidi. NOn inter lances. i. nõ int̃ lautas epulas q̃ lancibus cõtinent̃. Nã lances dicimus cõcaua uaſa qbus carnes et ſimilia i mẽſis ſtatuimus. Sic lancibus et pandis fumãtia reddimus eſta. Sed et bina illa uaſa qbus res appẽſę põderãt̃ lances dicũt̃. M. q. n. multis uaſis ornataſ. ACIES. tã oculorũ q̃ mẽtis. Nã et uiſus ipſe ſtupeſcit: ut unũ lumẽ plura uideat̃. Vnde dixit inſanos fulgores; et ut ẽ apd̃ Terẽtiũ neq; pes neq; mẽs ſuũ officiũ facit. INSanis. q̃ ab inſania mẽtis pueniũt. ACCliuis falſis. Inclinatus ad ea q̃ nõ ſũt uera bõa: ſed falſa. Nã ducit̃ appetitu et nõ rõne. MELiora. Quę a rõne pueniunt. IMPRanſi. ſobrii et ſine crapula: quo tẽpore mẽs ipſa recte ſapit. DISquirite. Cũctis circũſpectis q̃rite. Nã diſquirere ſignificat p oẽs ptes q̃rere: ut inquirendo nihil nos lateat. CVR Hęc. ſ. eueniant. CORRVPTVS Iudex. Nam ueluti pecunia aut amicitia corruptus iudex inique iudicat: ſic animus corruptus aliquo deprauato appetitu ſemper male iudicat leporem ſectatus: in qua re labor magnus eſt. LASSVS. defatigatus: Indomitus enim equus uehementer equitẽ defatigat: GRECARI. ideſt gręcos ludos ſectari. MILITIA ROMANA. q. d. res grauiſſima et aſprima. Nã romana militia ut in ſupioribus oſtendimus aſſiduis laboribus atq; difficultatibus pleniſſima erat.

SATYRA. II.

q Vę uirtus & q̃ta bõis ſit uiuere puo:
Nec meus hic ſermo ẽ: ſed quẽ præcepit ofellus
Ruſticus a normis ſapiẽs craſſaq; minerua:
Diſcite: nõ inter lances menſasq; nitentes:
Cũ ſtupet inſanis acies fulgoribus & cũ
Accliuis falſis animus meliora recuſat.
Verũ hic impranſi mecũ diſquirite: cur hoc?
Dicã ſi potero. male uerũ examinat oĩs
Corruptus iudex. leporẽ ſectatus. equo ue
Laſſus ab indomito: uel ſi romana fatigat
Militia: aſſuetum græcari: ſeu pila uelox

STVDIO Fallente molliter laborem.i.ipſa cupiditate ludendi fallente cũ quadã uoluptate. LABoré auſterũ.i.durũ et aſperũ:grçcũ eni é αυστηρον:et ſignificat acre:aſperũ et imite. DISchus. Et de hoc dictũ ſuo loco é. CEDentem aera. Nã diſco p aeré pulſo cedit ipſe aer. EXTuderit.i.expulerit. Fit eni ex eo quod é ex et tundo tutudi. Sed geminãtia i cópoſitione nó geminãt. Ergo eſt extundo extudi. SICCus. Quaſi ſitibundus. Nã ſitis é ex defectu humidi. INANis. Vacuus.i.famelicus. Snia é cũ poſtq̃ uenatus fueris aut equitaueris:aut pila diſco ue luſeris:ſis ſiccus et inanis ideſt ſitias et exurias. SPerne cibũ uilem.q.d.nunq̃ ſpernes ET Ne biberis niſi mella diluta falerno.i.niſi uinũ mulſũ quod conficit̃ ex uino et melle ſed optimũ ex falerno et melle himetio. Nã in himeto monte atticç regionis pp thimi copiã optimum oriebat̃ mel. PROMus. Spés piſcis é. ATrum. Noxiũ et tépeſtuoſum. HIEMat. Sçuit:et i biemé.i.témpeſtaté inſurgit. CVM Pane ſalis. Qui uictus et cicerone et hieronymo teſte addito etiã naſturtio herba:perſarũ fuit. LENiet. mitigabit. LATranté. Quaſi ex fame clamãté:ut ſit tranſlatio a canibus q ex fame latrãt. Ex quo ſequit̃ ꝙ uoluptas nó eſt i caro nidore.i.odore et ſapore epularum quae cari conſtant:ſed eſt in te. Nam quãdo fameſces omnia ſuauia erunt. QVERe pulmentaria.i.ſuaues epulas. SVDando.i.laborando.i.labora. Nam cũ propter laboré fameſces ipſe panis erit pro ſuauiſſimo pulmentario. PINGVem uitiis et album. Ideſt urgidum et palleſcentem ex crapula. OSTRea et ſcaurus. Qui piſces i pretio erant apud antiquos. LAGOIS.auis quae leporinas habet carnes. Nam λαγοσ apud grçcos lepus eſt. VIX Tamen. Siquis naturalem appetitum et nó corruptum ſequatur neque bibet neq; edet niſi ſiti atq; fame ſtimulante:et tunc quçq; uiliſſima placebunt. Sed ſi ſaginis ac male decoctis humoribus ſtomachus repletus fuerit exorit̃ nauſea:atq; faſtidium:et tamen qui ſuperfluis uoluptatibus gaudet cum illis ęgre careat quęrit delicatiores cibos: et aliquando magis opinione q̃ guſtu mouetur. Quapropter pauonem pręfert pulchritudine pennarum. Ergo uix eripiam.i.cũ difficultate extorquebo:ut appoſito pauone uellit potius gallinam q̃ illum. TERGERE Palatum. Fricare palatum:i quo ineſt ſumma in guſtu uoluptas. Nam in palato ſedes guſtandi é. VENIS RERVM.uanitate rerum. VENEAT.uendatur. AVRO.maiori pretio. RARA.nó uulgata apud multos.

Molliter auſterũ ſtudio fallente laboré:
Seu te diſcus agit:pete cedentẽ aera diſco.
Cũ labor extuderit faſtidia ſiccus inanis
Spne cibũ uilẽ:& niſi hymetia mella falerno
Ne biberis diluta.foris ẽ pmus.& atrum
Defendẽs piſces hiemat mare.cũ ſale panis
Latrãtẽ ſtomachũ bene leniet.ũde putas.aut
Qui partũ:nõ in caro nidore uoluptas
Sũma.ſed ĩ te ipſo ẽ.tu pulmentaria quære
Sudando.pinguẽ uitiis albũq; neq; oſtrea
Nec ſcaurus aut poterit pegrina iuuare lagois
Vix tamẽ eripiã poſito pauone.uelis quin
Hoc potius quã gallina tergere palatũ
Corruptus uanis rerũ:qa uęneat auro

Rara auis.& picta pãdat ſpectacula cauda:
Tanquã ad rẽ attineat qcq̃ nũ ueſceris iſta
Qua laudaſ pluma cocto nũ adeſt honõ idẽ
Carne tamen q̃uis diſtat nil hac:magis illã
Imparibus formis deceptũ te patet.eſto.
Vnde datũ ſẽtis lupuſ hic tyberinuſ.an alto
Captus hiet põteſ ne ĩter iactatus an amnis
Hoſtia ſub tuſci?laudas inſane trilibrem
Nullũ ĩ ſingula quẽ minuas pulmẽta neceſ
Ducit te ſpẽs uideo quo ptinet ergo //ſe ẽ
Proceros odiſſe lupos?qa ſcilicet illis
Maiorẽ natura modũ dedit hiſ breue põduſ
Ieiunus raro ſtomachus uulgaria temnit.
Porrectũ magno magnũ ſpectare catino.

PANDat ſp.c.i.pãdat caudá:ut illá intuentibus ſpectaculo prębeat. Nã tãq̃ illa glorieť dicũt ꝙ laudatus caudam pádit. AD Rem attineat.Quod certe nó attinet:ná qd ad ſuauitaté guſtus ptinet pulchritudo caudę. LVPVS Hic. Refert plinius accipenſeri apud antiquos maximá auctoritaté datá:ſed ſua tépeſtate i nullo honore fuiſſe. Corneliu s át nepos et Laberius mimorú poeta lupú et aſellum accipenſeri ſucceſſiſſe ſcribũt. Luporú aũt optimi habebanť q lanati dicunť. Varro át in libro rerú humanarú qd quiſqȝ locus optimú ferat adnotans ait i agro campano frumentũ:in falerno uinũ: in caſinati oleũ :in tuſculano ficũ :in tarẽtino mel pręferri. Tyberim auté optimos piſces alere. Sed inter piſces lupum inť duos pontes captum. Lucilius húc piſcé Macrobio teſte lyguritoré catilloné appellat: q ꝓpe tyberis ripas ſtercus ex cloacis iſecteť. Catillones.n. appellabãť :ut idé Macrobius ait: q ultimi ad herculis pollutú cóueniétes catillú lyguriréť Feſtus autem catillones a priſcis guloſos appellari affirmat Hic piſcis marinus é:ſed tunc optius cũ i dulces aquas tranſnatauerit. Multi eũ eſſe putãt qué noſtra tépora ſturioné nomináť. Sút illi cú mugilo naturales inimicitię. VNDe datũ ſentis hiet. Ná piſcis eſt ut extra aquã hiet. ALTO.i.mari ubi deteriores ſũt. PONTes ne inter. Anaſtrophe eſt.i.inter pontes ubi optimi. SVB Hoſtia. Circa hoſtia. TVSci.qa ex tuſcia fluit tyberis. TRILibrem. Refert plinius ſecũdus ſuis téporibus nullum mullum facile inuentú qui duas pondo libras facile excederet. Quapp tanq̃ rarę oio magnitudinis trilibrem dixit. In mari tamen rubro octoginta librarú captú Mutianus ter conſul ſcribit.:Mullum autem a colore molliorum calciamentorum dictum Feneſtella refert. Plinius uero/addit illum expirantem uerſicolore et numeroſa uarietate ſpectari ut proceres gulę narrant. QVEM MINVAs. Oſtendit ſummam ſtultitiam eſſe quęrere hunc piſcem procerum:cum paulo poſt in plura pulmenta diuidundus ſit. MAIOREs o.l. Et hoc ſtultiſſimum non quęrere magnos lupos:quos natura proceros facit: quęrere autem magnos mullos:qui non niſi parui inueniantur. IEIVNVS. Et propterea famelicus. VVLGARIA.quae facile et ſine ſumptu parantur. PORRECTVM. ait qui reprehenditur;et ſi concidendus ſit male tamen magnum q̃ paruum.

HARPYIS.uel lege gula digna harpyis.i.quę uoret̃ ab harpyis.Vel melius digna har
pyis.i.talis qualem decet harpyiam:quod aial rapaciſſimũ uoraciſſimũq; e. Harpyias ſcri
bit Seruius tres fuiſſe Neptunni et terrę filias. Sunt ât noia illarũ Celeno:Aello:et Ocy
pete.Heſiodus ât in theologia duas ponit:quarũ noia ſint αελλω et ωκυϖετη. Easq;
dicit Thaumantis et Helectrę filias. Duas itidẽ Apollonius in argonautis:quos et Virgi
lius ſequit̃ in duodecimo. Sũt geminę peſtes. Homerus ât ex harpyia et zephiro achillis
equos natos ſcribit:quos no
minat xanthum et balium. Ait
enim ξανθον και βαλιον
τω αμα ϖνοιησι ϖετεσ
θην. τουσ ετεκε ζεφυρω
ανεμω αρϖυια ϖοδαρ
γη. Has ita deſcribit Maro.
Triſtius haud illis monſtrum
Nec ſeuior ulla peſtis:et ira
deum ſtygiis ſeſe extulit ũdis.
Virginei uolucrum uultus.fędiſſima uentris Proluuies:uncęq; manus:et pallida ſemper
ora fame. Fabula igitur de harpyis ita narrat̃. Phineus rex fuit arcadię:q uxore defuncta
nouercã filiis ſupinduxit:illiusq; precibus uictus eos obcecauit. Sed irati dii eodẽ ſuppli
cio phinea affecerunt:harpyiasq; adhibuerunt:quae illi cibos pręriperent. Suſcepit tamen
hoſpitio argonautas:quo beneficio illi zetum et calaim boreę et orithię filios iuuenes ala
tos ad pellendas harpyias miſerunt:quas cum ſtrictis gladiis inſequerent̃ ex arcadia illas
uſq; ad plotas inſulas expulerunt. Ibiq; ab Iride admoniti ut deſiſterent a iouis canibus
ſuos cõuerterunt uolatus:quorũ conuerſio.i.ſtrophe nomen in inſulis dedit et ſtrophades
ſunt nominatę. Hinc Lucanus. Stygiasq; canes in luce ſuperna deſtituunt.et Virgil. Vi
ſęq; canes ululare per umbras. Et ſane ut alibi diximus apud inferos canes dicuntur et fu
rię. Apud ſuperos dirę. In medio harpyię. Dixit autem illas canes:quoniã furię ſunt. Vn
de epulas abripere dicunt̃:quod furiarum eſt:ut illud Et manibus ꝓhibent contingere mẽ
ſas. Vnde et auari finguntur furias pati:quoniam abſtinent partis. Et ipſa celeno de ſe uo
bis furiarũ ego maxima pando. Quid enim furioſius eſt auaro? qui ſibi aliisq; nocet. Nã
et rapit a quolibet:et quae ſibi accumulauit tangere nõ audet. Quapropter in magna rerũ
copia tantalus efficitur:et mida. Ergo nulla peſtis ſęuior eſt mortalium generi:nec imeri
to uultus uirgineos ſibi attribuunt. Nam modeſtiam ſummam et pudorem et cõtinentiam
prę ſe ferunt auari. Verum uentris proluuies fędiſſima eſt. Nam ab auaro nihil niſi fędũ
prouenit. Manus uero aduncę quid aliud niſi auarorum rapacitatem ſignificant? Dixit aũt
aduncas manus:ut exprimeret quod gręci καμψονυχασ appellant.i.quibus ungues
recurui ſint ut auibus quae ex raptu uiuunt. Sic Iuuenalis. Nec per conuentus et cuncta
per oppida curuis. Vnguibus ire parat nũmos raptura celeno. Sũt autem dictę αρϖυιαι
per diphthongon impropriam ϖαρα το αρϖαζω.i.rapio. Fui prolipſior i harpyis de
ſcribendis. Sed nolo pręterire Colucci florentini allegoriam:quam in ſuo hercule in phi
nei fabellam ſcribit. Ponit enim phineum quaſi phileum.i.boni amatorem. Hic ex priori
cõiuge quam rationem eſſe uult filios bene uidentes procreat.i.bonos affectus. Extingui
tur deinde prima uxor. At ille ſecundam ducit quę ſenſualitas eſt:cuius blanditiis illectus
priores filios luminibus priuat. Nam hęc pro uero bono falſum perſuadet:et quicũq; bo
ni affectus a rõne iam extincta fuerant eos pęnitus ab homine excecandos curat. Iraſcitur
deus homini nõ apprehendenti diſciplinam:et perit e uia iuſta. Efficitur cęcus:quia amiſit

Vellem ait harpyis gula digna rapacibus. at
// uos

lumen rationis. Et harpyię ſibi epulas eri piunt: quaſi maxima auaritia infeſtat̃. Verũ ubi argonautas. i. uirtutes recipit fugantur harpyię p Zetum. i. inquiſitionẽ: et Calaim. i. ꝓbitatẽ. Hęc doctiſſimus ille uir. Sed nos ad ꝓpoſitum reuertentes una cũ poeta precamur auſtros ut decoquant. i. putrefaciant obſonia iſtorũ: ne inde uoluptatẽ capere poſſint. Eſt. n. auſter meridionalis uentus ꝓpeaq̃ calidus et humidus. Calor aũt et humor generationis et corruptionis principiũ eſt. Hoc idẽ Iuuenal. Stridebat deformis hiems: prędãq̃ recẽtẽ ſeruabat: tamen hic ꝓperat ue lut urgeat auſter. QVAnq̃. q. d. non eſt hoc precãdũ. Nã etiã recentia illis putent: cum ex nimia copia repletus ſtomachus in faſtidiũ nauſeamq̃ incidat. RAPVLa. a rapa diminutiuum. INVLus. Spẽs bulbi ẽ: quã Plinius ab aſcalona urbe aſcalonias appellari dicit. ACIDAS. et ppea utiles ad faſtidiũ remouendum. Nã oĩa acida uiſcoſã pituitã reſcindũt et appetitũ excitãt. ABActa. remota. PAVPEries. Vilitas epularũ q̃ utplurimũ ex paupertate ꝓuenit. REGum. maiorũ uirorũ. GALLonis. Oſtẽdit q̃ nõ cupiunt̃ niſi quę i pretio ſũt. Hic aũt pco fuit: et pmus accipenſerem i cõuiuio poſuit et quanuis menſa eius eſſet infamis propter poſitum accipẽ

Præſentes auſtri coquite horũ obſonia. q̃q̃
Putet aper rombus q̃ recẽs. mala copia q̃do
Aegrũ ſollicitat ſtomachũ: cũ rapula plenus
Atq̃ acidas mauult inulas: necdũ oĩs aba
Paupies epulis regũ. nã uilibus ouis [illegible]cta
Nigriſq̃ ẽ oleis hodie locuſ. haud ita pridẽ
Galloni pręconis erat accipenſere menſa
Infamis qd tũ rõbos minus ęquora alebãt:
Tutus erat rombus. tutoq̃ ciconia nido:
Donec uos auctor docuit prætorius. ergo
Siq̃s nũc mergos ſuaues edixerit aſſos:
Parebit praui docilis romana iuuentus.

ſerem: quoniã nimis luxurioſa ſobriis uidebat̃ et modeſtis: tamen nõ inerat tãtũ faſtidiũ. Accipenſer ut ait Plinius apud antiquos nobiliſſimus habitus ẽ unus omniũ ſquamis ad os uerſis cõtra aquã nando meat nullo nunc i honore: qd̃ q̃dẽ miror: cũ ſit rarus inuentu. Quidã eum elopem uocãt. MINus alebant. q. d. alebant q̃dem: ſed non petebantur: quia nõ erant i pretio. ROMBOS. hic piſcis ex planis eſt ut ſoleę et paſſeres. CICONIA. Ciconię ut ait Plinius unde ueniant: quoq̃ ſe conferant nondum compertum eſt. E longinquo uenire non dubium eodem quo grues modo illas hiemis has ęſtatis aduenas. Abiturę ita congregantur: ut nulla ſui generis relinquatur. Nemo uidit agmen diſcendentiũ cum diſceſſurum appareat. Nec eas uenire: ſed ueniſſe cernimus. Vtrunque nocturnis fit temporibus. Sunt qui putent eas lingua carere. Honos illis ſerpentium exitio tantus ut in theſſalia capitale fuerit occidiſſe. Hęc Plinius. Sed nos idem in ferrarienſi uidemus. PRETORIVS. dictum ad maiorem infamiam q̃ uir ea dignitate inſignis tam guloſus fuerit. Aſellius autem uir prętorius primus ciconias appoſuit. Alii Sempronium dicunt. MERGOS. qui ſtagna et paluſtrem limum ſapiunt: Et tamen ſi in uſu fuerint placebũt. Mergi autem dicti ſũt: quia ſe frequenter mergãt. PRAVi docilis. q̃ praua facile doceat̃.

SORDIDVS.demonſtrat ꝙ nõ ita ab altero extremo diſcedẽdum ſit:ut in alterũ incidamus. Sed eſſe ſecundũ ſtoicũ ofellum mediũ in omnibus rebus. Nõ ergo ita fugiendus ẽ luxurioſus uictus:ut ĩ ſordidũ labamur. IVDice.ꝓ iudicante dicit Acron. AVIDienus. Homo auarus dictus canis q̃a nimis mordicus ſua tueret̃. QVINQuẽnes.q.d.uetuſtate marcidas.EST.comedit:ut Eſt mollis flamma medullas.CORNA.ab ea arbore quę eſt cornus fit hoc cornũ bacca ipſius corni. MVTatum.In corruptionẽ uel in acetũ cõuerſum. ODorẽ.ſ.tetrũ. LICebit.q̃uis. REPortia. A reportando ut ait Acron conuiuia ſunt quae nouę nuptę ſeptima uel octaua die ad paternam domũ redeunti ponit̃:Vel aliud conuiuiũ quo q̃ nos ꝑus acceperãt uiciſſim domi noſtrę accipimus. Feſtus tamẽ nõ reportia:ſed repotia ſcribit:eãq; poſtridie nuptias apud nouũ maritũ cęnã dicit:quaſi q̃ redificitur potatio. Poeta ãt ꝓ lautiori apparatioriq; conuiuio ponit. NATales.Nã lautę et non ſine luxu ſuũ quiſq; natalẽ colebat. ALbatus.alba ueſte indutus. Hęc ĩ ꝑtio apud antiquos erat:Nã purpura nõ niſi nobilioribus dabat̃. Quapp magiſtratus quoq; municipales eo utebãt̃ colore. Iuuenal. Sufficiunt tunicę ſũmis ędilibus albę. Vel albatus pp ſacrificiũ. Is.n.color mẽtis purę ſimbolũ ẽ. COrnu bilibri. Venalia cornua fictilia diuerſorũ põderũ habebãt ãtiq. CAVLibus braſſicis. In quibus maiores caules ſũt has aceto cõdiri apd antiquos cõſueſſe Cato teſtis ẽ. Caulẽ ĩ herbis appellamus:quod ueluti trũcus ſurgit:ex quo aut folia aut ramuſculi exeunt. Hinc Plinius de gentiana herba a Gentiano rege illyriorum inuenta ſcribit folio fraxini:ſed magnitudine lactucę. Caule tenero pollicis craſſitudine cauo et inani ex interuallis foliato:triũ aliquãdo cubitorũ. Sed quoniã nulla pene herba maiorem caulẽ habet q̃ braſſica:iccirco pro braſſica capitur. QVALi igitur. Oſtendit uictum laudandum eſſe:qui mediocritatem obſeruans in neutrum extremum declinet. MVNIA.officia:unde immunis. DIDIT.diuidit per ſyncopen. Munera per omnes caſus inuenies ut munerum et muneribus. Munia uero nominatiuum:accuſatiuum:et uocatiuũ ſolum habet. ACCipe nũc. Oſtendit ex ſimplici tenuiq; uictu ualitudinẽ cõſeruari.

Sordidus a tenui uictu diſtabit ofello
Iudice:nã fruſtra uitiũ uitaueris illud
Si te alio prauũ detorſerit:auidienus:
Cui canis ex uero dictũ cognomẽ adhæret:
Quinquennes oleas ẽ & ſilueſtria corna:
Ac niſi mutatũ parcit diffundere uinũ.
Cuius odorẽ olei nequeas perferre:licebit
Ille repotia natales alios ue dierum
Feſtos albatus celebret cornu ipſe bilibri
Caulibus inſtillat:ueteris nõ parcus aceti
Quali igit̃ uictu ſapiẽs utetur?& horum
Vtrũ imitabit̃?hac urget lupus.hac canis ãgit
Mũdus erit:q nõ offendat ſordibus:atq;
In neutrã partẽ cultus miſer.hic neq; ſeruis
Albuci ſenis exẽplo dũ munia didit:
Sæuus erit.nec ſic ut ſimplex neuius unctã
Cõuiuis præbebit aquã.uitiũ hoc quoq; ma
Accipe nũc uictus tenuis:q̃ q̃taq; ſecũ // gnũ
Afferat:ĩ primis ualeas bene:nã uariæ res

SEDERIT. placuerit. Virgil. Et ſedet hoc aĩo piturꝗ addere troię Teq tuosq iuuat. DVLCiaq in bilem. Nam dulcia bilé faciunt: ut phyſici oſtendunt. PITuita. Quá gręci phlegma nũcupant. DVBIA. in qua tam uaria ſunt tãq iocunda: ut dubiũ ſit cóuiuę quid potiſſimũ de multis capiat. ANIMum quoq pręgrauat. Nã corpus crapula uinoq repletũ ſenſus animũq hebeté reddit. PARTiculá diuinę aurę. Menté intelligit: ſic Vir. Atq aurę ſimplicis igné. ALTER. ꝗ ſobrie uiuit. HIC Tamé ad melius. Altera utilitas. Nã ꝗ ſobrie uiuit poteſt et dies feſtos lautius celebrare: et corpus extenuatũ facilius reſtaurare: et ſenectuté clementius tractare. Quę oĩa nó poteſt is qui a pueritia aſſiduo ſemp luxu ſeſe imerſit. Neque enim aduerſam ualitudiné: neq ſenectã melioribus epulis refocillare ualet. PRIMa tellus. Vel tellus ĩn prima ſua ętate: uel prima quia ante deos terrã fuiſſe fabulantur: et illos oés ab ea fluxiſſe. DAS Aliquid famę. Oſtenderat nimiũ luxũ ualitudini cótrariũ. Nunc dedecus quoque afferre illum demonſtrat et odiũ patrui qui nepotis curam coepit et uicinorum. Afferre etiam paupertatem qua cogunt homines mortem cupere. TE TIBI INIQVVM. quoniam tibi neceſſaria ſubminiſtrare non poteſ.

Vt noceãt hoĩ: credas: memor illius eſcæ:
Quę ſimplex olĩ tibi ſederit. at ſimul aſſis
Miſcueris elyxa ſimul cõchilia turdis
Dulcia ſe ĩ bilẽ uertẽt: ſtomachoq tumultũ
Lenta feret pituita. uides ut pallidus oĩs
Cęna deſurgat dubia? qn corpus honuſtũ
Heſternis uitiiſ. animũ quoq pręgauat una
Atq affigit humo diuinæ particulã aurę.
Alr ubi dicto citiuſ curata ſopori //re ſurgit
Mẽbra dedit: uegetus pręſcripta atmũia au
Hic tamẽ ad meliuſ poterit trãſcurrere quon
Siue diẽ feſtũ rediẽs adduxerit ãnus: //dã
Seu recreare uolet tenuatũ corpus. ubi que
Accedẽt anni: tractari mollius ætas
Imbecilla uolet. tibi ꝗdnam accedet ad iſtã
Quã puer & ualidus pręſumis molliciẽ. ſeu
Dura ualitudo ĩciderit? ſeu tarda ſenectus?
Rancidũ aprũ antiꝗ laudabãt: nõ ꝗa naſus
Illis nullus erat. ſed credo hac mente ꝙ ho
Tardiuſ aduẽiẽs uiciatũ cõmodiuſ: ꝗ̃ //ſpes
Integrũ edax dominus cõſũeret hos ũt ĩter
Heroas natũ tellus me prima tuliſſet:
Das aliꝗd famæ: ꝗ̃ carmĩe gratior aurẽ
Occupat humanã? grãdes rõbi patinæq:
Grãde ferũt una cũ dãno dedecus. adde
Iratũ patruũ. uicinos te tibi iniquũ.
Et fruſtra mortis cupidũ: cũ deerit egenti

LAQVE ei pretiū. Cū ad id inopię redigaris: ut nō ſuppetat aes quo laqueū ad ſuſpédiū tibi cópares. IVRe inquit. q. d. iſte traſius iure tenuiores reprehendit. Ego aūt iis diuitiis abundo: ut multa poſſim ꝓfundere. Cui reſpódet poeta quod quę illi ſupabūdant non i luxū: ſed liberalitatem ſunt cóuertenda: et egenis danda potius q̃ luxurioſe cóſumenda: Pręſertim cū etiā et reipublice cóferre et religioni multa debeant diuites. VNI Nimirum. Aurea ſnia qua monet diuites ut ex ſupabūdantia rerū ſibi ſubſidia cōtra aduerſos caſus et cótra morbos cóparét. Nā ſępe tāta fit iactura patrimonii ut et maxię diuitię ád exiguū céſum redigant. Quod ſi multa ante calamitates allygurierimus ī eā incidimus inopiá: ut oés nos inimici rideát. VTErne. Neq; hoc negligendū eſt. Nā fortiori aio feremus anguſtias patrimonii i quas nos fortuna ꝺtruſerit: ſi hactenus paruo aſſueti fuerimus. IDOnea bello. Nā ut ſapiés is dicit q ī pace ita uiuit: ut ét paret q̃ ad bellū ꝑtinét: ſi malo fato id forte uenturū ſit. Sic cómédant diuites q ea parſimonia uiuūt ut ſiquando a fortuna diuitiis ſpolient nó ſit eis durū parce uiuere: qa eā uiuédi normá ſibi impoſuerit. QVO Magis. Probat quod dicit ofelli exemplo. Hic olim diues ſobrie uixit. Deinde qa brutianas ꝑtes ſecutus fuerat ab Auguſto bonis mulctatus parté illorū ab Vmbreno cui data erāt ꝑtio cōduxit: Nec fuit durū parce uiuere i pauꝑtate: quoniá aſſuetus ét i diuitiis parſimonię fuerat. NOVI. bis repete: ut ſit ordo: Ego puer noui húc ofellū nó eē uſum latius integris opibus q̃ abſciſis uiꝺas uti. Et noui eundé narrantem, ſ. hęc. Ego nō edi temere ī luce ꝓfeſta. i. in die non feſto quicquam pręter olus temere ſine cauſa. q. d. Si edi quandoque aliquid pręter olus fuit iuſta de cauſa ut forte quia hoſpitem recepiſſem. FVMOSę. ad fumum deſiccatę. PERNę. Sunt qui putent pernam eſſe a uertebra pedis ad finem calcanei dictam a pernitendo. Vnde perniones qui ob frigus in perna naſcuntur. Sed ponitur pro pede porcino cum coxa ſalito: qué Martialis petaſoné appellat. POST Lógum tépus. Quo erat maiori ſumptu accipiédus.

Aes laquei pretiū. iure inquit trauſius iſtis
lurgat̃ uerbis. ego uectigalia magna
Diuitiasq; hēo tribus āplas regibus. ergo
Qđ ſupat nō ē melius quo inſumere poſſis?
Cur eget indignus quiſq̃ te diuite? quare
Tēpla ruunt antiqua deū? cur improbe carę
Nō aliquid patriæ tāto emetiris aceruo.
Vni nimirū recte tibi ſemꝑ erunt res?
O magnus poſthac inimicis riſus. uterne
Ad caſus dubios fidet ſibi certius? hic q̃
Pluribus aſſuerit mentē corpusq; ſupbū?
An qui cōtētus paruo metuensq; futuri?
In pace ut ſapiēs aptarit idonea bello?
Quo magis his credas? puer hunc ego ꝑuus
Integris opibus noui nō latius uſū // ofellū
Quā nūc acciſis uideas: metato ī agello
Cū pecore & gnatis fortē mercede colonū
Nō ego narrantē temere edi luce ꝓfeſta
Quicquā præter olus fumoſæ cū pede pernę
Ac mihi ſeu lōgū poſt tēpus uenerat hoſpes:

Siue operũ uacuo gratus cõuiuia ꝑ imbrẽ
Vicinus: bene erat nõ piſcibus urbe petitis
Sed pullo atq; hædo. tũ pẽſilis uua ſecũdas
Et nux ornabat menſas cũ duplice ficu.
Poſt hoc ludus erat culpa potare magiſtra.
Ac uenerata ceres ita culmo ſurgeret alto.
Explicuit uino contractæ ſeria frontis.
Sęuiat atq; nouoſ moueat fõtuna tumultus
Quãtũ hic ĩmiuet q̃to aut ego pciuſ aut uoſ
O pueri nituiſtis: ut huc nouus ĩcola uẽit?
Nã ꝓpriæ telluris herũ natura neq; illũ
Nec me. nec quẽquã ſtatuit. nos expulit ille
Illũ aut nequities aut uafri ĩſcitia iuris.
Poſtremũ expellet certe uiuacior hæres.
Nũc ager umbreni ſub noĩe nuꝑ ofelli
Dictus: erit nulli ꝓprius: ſed cedet in uſum
Nũc mihi nũc alii. quo circa uiuite fortes.
Fortiaq; aduerſis opponite pectora rebus.

SIVE Operum. Parcam et laborioſam ſimul atq; honeſtam uitã depingit. PER Imbrẽ. Nã bonus agricola nunq̃ niſi in magnis pluuiis ceſſat. BENe erat. q. d. lautiori conuiuio utebar: ſed nõ rebus uenalibus inſtructo. PENSilis. Quę pẽdens ſeruabat᷑. De menſis aũt ſecundis atq; nuce dictũ eſt. DVPlice ficu. i. bifera. CVLPa magiſtra. Nã qui ultra modũ biberet in culpa erat. Hanc ãt oẽs uitabãt. CERes uenerata explicuit ſeria. Snia ẽ ꝙ nunq̃ abundantiori uino utebant᷑ quo lętiores effecti curas deponimus: niſi cũ cereri ſacrificarẽt: ꝑ quod ſignificat ꝙ in ſolis ſacrificiis ſplendidius epulabãt᷑. Sed quomõ ĩ ſacris cereris uinũ ponit: cum Plautus ĩ aularia id ãtiqua religiõe ꝓhibitũ fuiſſe oſtẽdat. Ait enĩ Cererin nuptias facturi eſtis quia temeti allatũ nihil uideo. Sed non eſt huic loco contrarium. Nam aliud erat ſacrificium: aliud nuptias celebrare cereri. Quaꝑꝑ et Virgil. de cereris ſacris ſcribẽs Cuncta tibi cererẽ pubes agreſtis adoret: Cui tu lacte fauos et miti dilue baccho. EXPlicuit ſeria cõtractę frõtis. i. explicuit frõtem contractam ꝑꝑ ſeria. i. ꝑꝑ curas: q̃ a feriis ꝓueniunt. Cõtrahimus. n. frontem in rebus anxiis: explicamus ãt in lętis. Hinc Terent. Exporge frõtẽ dixit. i. ꝓbe te lętũ. QVAntũ hic iminuet. q. d. nihil. Snia ẽ Poſtq̃ hic Vmbrenus nouus incola occupauit nrõs agros: neq; ego neq; uos pueri ꝑtius nituimuſ: qa et ĩ rebus noſtris olim ſecũdis: et nũc ĩ aduerſis eundẽ cultũ ſeruamus. NAm proprie t. h. Oſtendit natura oĩa eẽ coĩa: ex quo nullus ẽ ꝓprius dominus. Quaꝑꝑ fortuna in cuius temeritate huiuſcemodi bona collocata ſunt: frequenter mutat dominos agrorum. NEQuities. Quia allyguriet. INScitia iuris. Quia occupabit᷑ ab alio: cũ ſe defẽdere neſcierit ignoratione iuriſ. VAFRI. i. ꝙ nõ ſine multa calliditate interpretat᷑. Eſt. n. huiuſcemodi calliditas in iureconſultis: prędertim in iis quorũ patrocinia uenalia ſunt: ut ĩ utrãq; partem omne pene ius interpretentur. NVLLI Proprius: ſed cedet in uſum. Proprietas enim agrorum nullius eſt: cum cõmunia ſint elementa: ſed uſus conceditur. Quapropter unicum remedium eſt aduerſus fortunam: quę frequenter omnia cõmutat: ut fortẽ animũ contra illam paremus.

ſ IC Raro ſcribis. Mirus poeta et miro artificio inſtructus: q reliquos homines bonos reddere cupiens ſeipſum damnat: ut cęteri ęquiori aio ferant: cū quę uitia i illis ſunt ea in ſe eſſe fateat̄. Inducit igit̄ Damaſippū ſtoicū phūm et alia quidē horatii errata: pręſertim tamē deſidiam in ſcribendo carpentem. Videt̄ āt oio tollerandus is ſatyrus: q ita cęteros carpit: ut ne ſibi ipſi parcat. MEMBranam. In qua ſcribas. RETexens. Diligentius legendo explicans. SCRiptorum. Tum poetarū: tum aliorū. Verū cū ſcriptorem dicimus p quandā excellentiā poetā intelligimus. BENignus. Indulgēs nimiū uino et ſōno. DIGNum ſermone. i. dignū ꝙ mandet̄ ſatyris: quas ſermones appellat. QVid fiet. Sunt q legant: ſi raro ſcribis: et non ſic: et poſtremo adiungant: qd fiet. AB IPſis ſaturnalibus. In qbus magna erat potādi copia. De ſaturnalibus autē dicemus in eo uerſu Age libertate decēbri: quādo ita maiores uoluerūt utere. SOBRius. quaſi iccirco fugiſti ut ſobrietatē obſeruareſ. Quid ergo fiet poſtq̄ ab urbanis ſaturnalibus rus fugiſti? nō ne dices aliquid dignū ꝓmiſſis? Nam ſunt ſeruāda quę de ſermonibus ſcribendis ꝓmiſiſti. INCipe. Vrget tacentē. NIHil eſt. Nullā potes excuſationē afferre. Nec ē ꝙ culpā in calamos tranſferas q tibi non inſeruiant. IMMERITVS LABORAT. quia iniuria accuſas parietem quod ſcripta non ſuſcipiat. NATVS. Fabricatus. IRATIS. ideſt aduerſis. Habebant autem antiqui parietes iuxta lectum cęra illitos: ut ſiquid in mentem ueniſſet illic ante notarent q̄ memoria laberetur. Dicit ergo parietem natum diis et poetis iratiſ: quoniam nihil in eo notet poeta. ATQVI VVLTVS Erat. Nam pręferebas in uultu neſcio quid quo multa de te promittere uidebaris. MINANTis. ideſt promittentis. Dixit autem minātis: ut oſtenderet neſcio quid elationis atque magnificentię in ſuis pollicitationibus: ut omnis timiditas procul abeſſe uideretur. TEPIDO. nam in menſe decembri aprici queruntur agri. QVORSVM PERTINuit. Quaſi dicat: quem ad finem. PLATONA MENANDRO. congerere multos e platone multos etiam ex menandro libros. Nā ſatyras ſcripturus utriuſque comedię ueteris ſcilicet et nouę poetas imitari oportuit: propter quod Menādrum dixit et eupolim. Dixit et Archilochum propter inuehendi uehementiam. Sed neq; iſtis cōtentus erat: niſi ex diuina Platonis philoſophia grauitatē ſententiarū depromeret.

SATYRA. III.

ſ Ic raro ſcribis: ut toto nō quater anno
Mēbranā poſcas ſcriptorū quęq; retexēs
Iratus tibi: quod uini ſomniq; benignus
Nil dignū ſermone canas. qd fiet? ab ipſis
Saturnalibus huc fugiſti. ſobrius ergo
Dic aliquid dignū ꝓmiſſis. incipe. nil eſt.
Culpant̄ fruſtra calami. īmeritus q; laborat
Iratis natus paries diis atq; poetis.
Atq uultus erat multa & præclara minātis:
Si uacuū tepido cępiſſet uillula tecto.
Quorſum ꝑtinuit ſtipare platona menādro
Eupolin archilochū comites educere tātos?

Inuidiã placare paras uirtute relicta?
Cõtẽnere miſer. uitanda ẽ improba ſiren
Deſidia: aut qcquid uita meliore paraſti:
Ponẽdũ æquo aĩo. dii te damaſippe deæq;
Verũ ob conſiliũ donent tonſore: ſed unde
Tã bene me noſti? poſtq̃ oĩs res mea ianũ
Ad mediũ fracta ẽ: aliena negocia curo
Excuſſus ꝓpriis. olim nam quærere amabã:
Quo uafer ille pedes lauiſſet ſiſiphus ære.
Quod ſculptũ infabre. qd fuſũ durius eẽt.
Callidus huic ſigno ponebã millia centũ:
Hortos ægregiasq; domos mercarier unus
Cũ lucro norã: unde frequẽtia mercuriale
Impoſuere mihi cognomẽ cõpita: noui
Et miror morbi purgatũ te illius: atqui
Emouit ueterẽ mire nouus ut ſolet. incor
Traiecto lateris miſeri capitis ue dolore.

INVIDiam p. p. u. r. Mordaciſſima inuectiua: ut ſit ſenſus: Tu ppea non ſcribis: quia cũ uideas inuideri ſtudioſis uis uirtutem relinquere: ut inuidiá a te amoueas. SIREN. de ſirenibus iamdudũ. Harũ nomina uaria ponunt. Ergo prçter id quod dictũ eſt ſunt qui dicant harũ trium nomina eſſe: parthenopen: leucoſiam: et lygiam: ſed hic ꝓ cupiditate. Ergo aut deponendç ſunt cupiditates et deſidia: aut deponendç uirtutes: quas iá aggreſſus eraſ. Optime ergo rõ damaſippi et iuſtiſſima reprehenſio: Sed ſuo cõſueto acumine ridet hunc poeta tanquá q nó uita et moribus: ſed ſolis uerbis philoſopharet. Ergo ridiculum illi ad iis premiũ ꝓ optimis p̃ceptis optat ut. ſ. illũ tonſore donent quo ꝓlipſç barbç moleſtia liberet. Ná huiuſmodi philoſophi ſeu potius phiç oſtentatores et ſimulatores barbá ꝓmittebát: et cçterũ corpus neglectum apparere uolebant: ut ſpetié quãdã cõtinétiſſimi ſeueriſſimiq; uiri prç ſe ferrét. De qbus Iuuenal. Iſpida: mébra qdé et durç p brachia ſetç ꝓmittunt atrocé animũ. Damaſippũ aũt iſtũ mercatoré fuiſſe ferunt. Verũ cũ mercatura infeliciter uſus oĩa amiſiſſet: ac ex ſũma rerũ deſperatiõe ſe ĩ fabritiũ fonté uel ex fabritio ponte p̃cipitaturus eẽt a Stertinio ſtoico lógo ſermone pſuaſus et mortis cõceptç cõſiliũ depoſuit et ſtoicç diſcipline ſe dedit. Verũ ſi diligétius poetç in eũ dicta aduertamus multo plus uanitatis q̃ ſolidç ſapientiç ĩ homine fuiſſe cognoſcemus: ut ſit ex iis quos ultra ſauromatas Arpinas ille ſatyrus fugiédos cenſeret quotiés aliqd de moribus audét Et curios ſimulát et bacchanalia uiuũt. AD MEDium ianũ. Ad mediá mercaturam. Ná ianũ mercatorũ deũ uolũt. Snia eſt: ꝙ in medio curſu mercaturç a fortuna afflictus eſt. Sunt etiam qui uelint tria in foro tépla habuiſſe ianum in p̃ncipio: medio: et fine. Vt notetur oĩbus téporibus oportere mercatores diligentia uti. VAFER. doloſus qui in ſe lauando occupatos dolo in mare p̃cipitaret. De Siſipho autem dictum eſt. QVO ERE. nam cum corinthi rex fuerit: et uaſa corinthia reliqua pulchritudine ſuperarint: conueniens eſt illum pulcherrimis uaſis uſum eſſe. INFABRE. inartificioſe. DVRIVS. ita ut fuſilis ſtatua nullam molliciem referret. Nam laus maxima eſt in ſtatua ut agile flexibileq; corpus uideatur. Hçc ergo ne emeret. FREQVENTIA COMPita. ideſt omnes populariter. MERCVRIALe. Nam a mercurio mercatura eſt: et omnis calliditas et uerſutia ab eodem planeta eſt. NOVI. loquitur poeta. ATQVI. uerba damaſippi. INCOR. quem morbum cardiá appellant.

LETARGicus. Letargus.n.obliuionē inducit:q ſi in freneſim cadat facit hominē pugilē et pugnantē cōtra medicū. DVM Nequid. Horatius loquit᷑. O BONE. ingredit᷑ paradoxon ſtoicorū:quod ē oēs ſtultos inſanire. Nā quicūq̧ a uia recti diſceſſerit eū tantūdē peccare uolūt:ex quo oia peccata paria faciunt. Ergo cū poeta uideret᷑ uitiū mercaturę.i. auaritiā cęteris prępонere reſpondet damaſippus oēs q nō attigerint uerā ſapiētiā quoniā ſtulti ſunt eē ēt inſanos:ut nihil oio interſit int᷑ ſocratē:quoniam nō fuerit uere ſapiēs:et quēuis flagitioſiſſimū hominē.

Vt letargicus hic cū fit pugil.& medicū urget
Dū neqd ſimile huic.eſto ut liber.o bone te
Fruſtrere.inſanis & tu ſtultiq̧ ppe oēs //ne
Siqd ſtertinius ueri crepat.unde ego mira
Deſcripſi docilis pręcepta hęc tēpore quo me
Solatus.iuſſit ſapientē paſcere barbā.
Atq̧ a fabritio nō triſtē ponte reuerti:
Nā male re geſta.cū uellē mittere operto
Me capite ī flumē dexter ſtetit:& caue ſaxis
Te qcquā īdignū.pudor īqt te malus urget
Inſanos qui inter uereare inſanus haberi:
Primū nā inquirā:qd ſit furere:hoc ſi erit ī te
Solo:nil uerbi:pereas quin fortiter:addā:
Quē mala ſtultitia & quæcūq̧ inſcitia ueri
Cæcū agit:inſanū chryſippi porticus & grex
Auctumat hęc populuſ.hęc magnos formula
Excepto ſapiēte tenet.nūc accipe q̄re // reges
Deſipiāt oēs æque ac tu.q tibi nomen
Inſano poſuere uelut ſiluis:ubi paſſim
Palantes error certo.de tramite pellit
Ille ſiniſtrorſū.hic dextrorſū abit.unus utriq̧
Error.ſed uariis illudit ptibus.hoc te

FRVStrere te. Decipias te. Virg. Clamor fruſtrat᷑ hiātes. VNDE. a quo ſtertinio:et eſt aduerbiū p noie Virg. Genus unde latinū. PAScere barbā. Seq dogma ſtoicorū:q barbā nutriūt. NOn triſtē. Quia de ſperationē in quā ex calamitate accepta inciderat et propoſitū ſe demergendi depoſuerat. DEXTer. Vel a parte dextra uel mihi ppitius:ut ſiniſtrum aduerſum dicimus. HOC.ſ. furere ſi erit ī te ſolo et nō in aliis ſinā te perire. Sed ſi oēs pariter inſaniunt ne te pudeat eius rei q̄ tibi cum oibus cois ſit. CHRYSippi porticus.i. ſtoici:q a porticu in quā cōueniebant dicti ſunt. τοн enim porticum ſignificat. CHRYSIPPi. Nam hic inter ſtoicos doctiſſimus fuit. De quo dicit᷑ ſolum chryſippum fulcire porticum fuit ſoloenſis ſiue tarſēſis et Apollonii filius cleanthis diſcipulus uir ingenioſus atq̧ acutiſſimus:et dialeticę gloria apud oēs celebratiſſimus. Famę adeo contēptor ut neminē regū ex uiuētibus laudarit. Lacerāt tamē pleriq̧ ꝙ ī libro de antiquis phyſiologis ſexcētis pęne uerſibus turpiſſima de iunone et ioue fingat et luſtris magis q̄ diis cōuenientia. In libro āt de rep. et matribus et filiabus cōgredi pmittit. De ſtoicis ſuo loco dicet᷑. HAEC Formula. Nam hac regula pręter ſapientem oēs ſtulti ſūt. Similes ſunt ſtulti hominibus in ſiluam errantibus:e quibus alii dextrorſum: alii ſiniſtrorſum deflectunt:et hi longe a tramite diſcedunt:hi uero non longe:et tamen cum omnes ſint extra tramitem ſecundum ſtoicos omnes ī pari uitio ſunt. Nam cum ſint plures marinis fluctibus obruti

ita excludit a facultate reſpirandi q in ipſa pene ſupficie ē modo nō emergat ut ille qui in ipſo fundo iacet. CAVDam trahat. quaſi ſit brutus: Nam bruta caudā trahūt uel ſtultus Nā ſtultis aliqd p deriſioné a tergo appédit. EST Vnum. Cū plura ſint genera ſtultitię unū genus ē eorū qui timét ea quę timéda nó ſunt. Vt ſiquis i loco plano quęratur eſſe rupes et flumina et pcipitia quę nó ſunt. Et eadé erit ſtultitia huius quę é illius q clamātibus oibus ſuis ut caueat neq rupes neq ignes neq flumina uitet. FVSius hebrius. Fabula ē Ilione filia pami Polyneſtori nupta: in qua Catienus pſonā agebat Polydori p qeté matri apparentis: fuſius āt ecubę: q ut dormiret: id. n. erat agédū: ita ſe uino ingurgitauit: ut cū a catieno: qui dicebat mater te appello: nó poſſet excitari uniuerſus populus clamauerit mater te appello. INSanit damaſippus. Nā pdigus oém pecuniā i ſtatuis emédis cóſumit. Sed neq inſania caret is q damaſippo pecuniā credit. Nam ſpe fęnoris ductus ſorté amittet q credit reddere nó ualéti. ACCipe. Demonſtrat peccare ét damaſippum: ſi accipiat a fęneratore id quod non poſſit reddere: q̄uis aliqs illú excordé et inſanū putaret ſi nó acciperet. PRęſens. i. fauens. Virgil. Nec tá pſétes alibi cognoſcere diuos. MERcurius. Nā deus eſt mercatorū. SCRibe decé nerio. i. ſcribe te debitorē i tabulis nerii. NOn eſt ſatis. q. d. nó ſufficit illa obligatio. ADDe tabulas nodoſi cicutę. i. ſcribe in tabulis cicutę nodoſi. i. callidi et qui recte nouerit colligare debitoré. ADDe cétú imo mille cathenas. i. ualida uincula obligationum: tamé ille debitor oés effugiet neque diſſoluet debitum. Appellat autem debitorem proteum: quia tanquā proteus omne uinculum facile euitat. SCELERATVS. quoniam calliditate ſua debitum effugere ſubſtinet. FIET APER. manet in protei fabula: ut oſtendat illum omnem fallaciam meditaturum; ne pecuniam debitam reddat. VIDENTem m. al. Ridet. n. creditorem fefelliſſe.

Crede modo inſanū nihilo ut ſapiētior ille:
Qui te deridet caudā trahat. ē genus unū
Stultitiæ. nihilū metuenda timētis. ut ignis
Vt rupes fluuioſque i cāpo obſtare querāt.
Alterū & huic uariū & nihilo ſapiētiuſ. igneſ
Per medios fluuiosq ruētis. clamet amica:
Mater honeſta ſoror. cū cognatis. pater. uxō
Hic foſſa ē ingēs. hic rupes maxia. ſerua.
Nō magis audierit: quā fuſius hebriuſ olim
Cū ilionā edormit. catienis mille ducētis
Mater te appello clamātibus. huic ego uulgū
Errori ſimilē cunctū inſanire docebo.
Inſanit ueteres ſtatuas damaſippus emēdo
Integer ē mētis damaſippi creditor? eſto:
Accipe: quod nūq̄ reddas mihi: ſi tibi dicā
Tu ne iſanus eris: ſi accepis: an magiſ exors
Reiecta præda quā præſens mercurius fert?
Scribe decē nerio. nō ē ſatis? adde cicutę
Nodoſi tabulas centū mille adde catenas
Effugiet tamē hæc ſceleratus uincula pteus
Cū rapies in iura malis ridentē alienis.
Fiet ap: mō auiſ: mō ſaxū. & cū uolet arbor

SI MALe rem g. Si inſipientis eſt rem male gerere:et cõtra bene gerere ſtultus erit pe rillus q tantũ dictat.i.credendo tãti debitoré ſcribit:quantũ non poſſis reſcribere.i.redde re. Nã ſcribit fęnerator tibi q cũ pecuniã ad fęnus collocat illius te ĩ menſa creditorem fa cit:tu át cũ diſſoluis iubes illã in menſa illi reſcribi.i.in ſuũ creditũ reduci. AVDire. Iu bet oés attente audire ſua argumenta:qbus ꝓbat oés peccare. TOGam cõponere. Nã q diutius ſeſſurus ad audiẽdum eſt ſolet cõmode ueſtimẽtũ cõponere. Acron aũt exponit cõ ponere quaſi ſubſternere:ut attentius audiãt. DAN Da é hellebori. Snia é:quicũq3 ali quo uitio laborát inſani ſunt. Vnde eorũ cerebrũ helleboro purgandũ é. Sed inꝛ oĩa uitia auaritia maioris inſanię eſt:er go plus hellebori expetit. Hel lebori ꝑma genera duo ſunt. Candidũ ac nigrũ:quod in ra dicibus tantũ cognoſci qdã pu tant. Alii folia nigri platani ſi milia et minora nigrioraq3:et pluribus diuiſuris ſciſſa. Ni gro equi:boues:et ſues necãꝛ Itaq3 id cauét cũ cãdido ueſcã tur. Hoc plurimũ et optimũ ĩ oeta monte naſcitur. Nigrum ubiq3 ꝓuenit:ſed melius ĩ heli cone. In nigro ſpés é qđ melã podion uocãt a melampode ce lebratiſſimo augure inuentũ. Hoc domos ſuffire conſueue rãt:purgabãtq3 aſpergẽtes ſe et pecora cũ ꝑcatione ſolemni et religioſe colligẽtes. Primũ enim gladio circunſcribebaꝛ.

Si male rem gerere inſani ẽ:cõtra bene ſani:
Putidius multo cerebrũ ẽ mihi crede perilli
Dictãtis:quod tu nũquã reſcribere poſſis
Audire atq3 togã iubeo cõponere. qſquis
Ambitione mala:aut argẽti pallet amore:
Quiſquis luxuria triſti ue ſuperſtitione:
Aut alio mẽtis morbo calet:huc ꝓpius me:
Dũ doceo inſanire oẽs:uos ordine adite.
Dãda ẽ hellebori multo pars maxĩa auaris.
Neſcio:an anticyrã ratio illis deſtinet oẽm.
Hæredes ſtaber ſummã incidere ſepulchro
Ni ſic feciſſent:gladiatorũ dare centũ
Dãnati populo paria atq3 epulũ arbitrio arri.
Frumẽti quãtũ metit africa. ſiue ego praue
Seu recte hoc uolui. ne ſis patruus mihi credo
Hoc ſtaberi prudentẽ animũ uidiſſe. qd ergo

Succiſurus uero oriẽté ſpectabat:et ꝑcabaꝛ ut id ſibi diis cõcedẽtibus facere liceret:obſer uabatq3 aqlę uolatus:fere.n.ſép ſecãtibus intereſt:et ſi ꝓpius aduolarit morté ſuccidẽti ĩ eo ãno auguriũ é. Nec albũ facile colligiꝛ caput aggrauans niſi ꝑſumaꝛ alliũ:et ſubinde uinũ ſorbeaꝛ:celeriterq3 fodiatur. Nigrũ purgat per inferna. Cãdidum autem uomitiõe. Quondam terribile:poſtea multi ad ingenium acuendum ſumptitarunt:Carneademq3 re ſponſurum Zenonis libris ſumpſiſſe ferunt:et apud romanos Druſum illum cui bellum ſociale ſenatus imputauit conſtat hoc medicamento liberatum comitiali morbo in anticyra inſula. Ibi enim tutiſſime ſummitur:quoniam ſeſamoides admiſcent. Veratrum italia nun cupat. OMNem anticyram.i.qcquid hellebori in anticyra ſummiꝛ. STABeri. Staberius iuſſit hęredes ſuo ſepulchro incidere ſũmã patrimonii quã illis relinquebat:adiecta pęna ni ſcripſiſſent ut centum paria gladiatorum populo exhiberent:et pręterea epulum darent eo ſumptu quem cenſeret Arrius. NE SIS PATRVus. Ne ſis cenſor ut patrui in ne potes eſſe conſueuerunt:ut alibi demonſtratum eſt. Hoc autem iccirco iuſſit:quia putabat

diuitias ſummũ bonũ eſſe:et illis oés uirtutes parere:et qui diues fuiſſet eum omnia eſſe: ut ſtoici de ſapiente dicũt. Hic igit̃ uehementer diſſentit ab Ariſtippo cyrenaico:qui cum e patria in grȩciam philoſophandi cauſa proficiſceret̃ iuſſit ſeruos aurum proiicere:ut expeditiores ad iter carpendum eſſent. GRAECus. non patria: Ná cyrenȩ in aphrica ſunt: ſed quia litteris grȩcis philoſophatus eſt. Ariſtippus auditor Socratis fuit ṗmus ſocraticorũ mercede philoſophatus eſt:quin et pecunias ad ſocratem miſit:quas ille reſpuit:aſſerés id nolle deũ ſuum. Habuit ut ſcribit Xenophon ingeniũ ad oía ꝑ tempore loco et ꝑſona ſimulanda oío promptú. Et ob hoc Dionyſio ṗter oés erat carus. Et ut prȩſentibus uoluptatibus libéter fruebat̃:ita et abſentes facile cóténebat. A diogene regius canis appellabat̃. Súmũ bonú poſuit in leui motu ad ſenſum emanãti.i.in uoluptate corporis ſéſus titillante:filiam habuit Areté:quá in phia inſtituit:et ex ea nepoté Ariſtippú a matre ĩ phia imbutum:ex quo metrodidactos appellatus é. Qui ab eo fluxerút et ĩ dogmate ꝑmanſerũt ab hominis patria cyrenaici ſunt appellati. Ex iis alii Egeſiacos: alii Anicerios:alii theodorios ſe núcuparút. De qbus oibus alio loco latius fortaſſe diſputabit̃. VTer horũ. Vtrũq; carpit et eũ q nimis diuitiis tribuit: et eú q oio negligit. Sed tamé ad auarũ reuertés diſputat ꝙ ut illi reṗndédi ſút q inſtrumeta aliquarũ artiũ cóparãt:et illis uti neſciút. Sic et auari ſút uituperãdi q diuitias uiuédi inſtruméta poſſidentes illis non utant̃. SCalpra. Inſtrumenta ferrea qbus calceorũ ſutor coria radit. FOrmas. qbus utút̃ ad calceoſ cóponédoſ. NIHil eſt mille. Correptio é ut ſit ſéſus ꝙ non ſolum potabit acetum cú ſint ſibĩ mille cadi aut chii aut falerni. Sed etiam ſi ſint centum millia cadorum.

Senſit cũ ſũmã patrimoni inſculpere ſaxo
Hæredes uoluit?quoad uixit:credidit igẽs
Pauperiẽ uitiũ.& cauit nil acrius:ut ſi
Forte minus locuples uno quadrãte periet:
Ipſe uideret̃ ſibi nequior:omnis enĩ res:
Virtus fama decuſ diuina hũanaq; pulchris
Diuitiis parẽt:quas qui cõſtruxerit ille
Clarus erit fortis iuſtus ſapiẽs etiã rex
Et qcqd uolet hoc ueluti uirtute paratũ
Sperauit magnæ laudi fore:qd ſimile iſti
Græcus ariſtippus?qui ſeruos ꝓiicere aurũ
In media iuſſit lybia:quia tardius irent
Propter onus ſegnes. uter ẽ inſanior horũ?
Nil agit exemplũ:litẽ quod lite reſoluit.
Siqs emat citharas. emptas cõportet ĩ unũ:
Nec ſtudio citharæ:nec muſæ deditus ulli.
Si ſcalpra & formas nõ ſutor. nautica uela
Auerſus mercaturis delirus & amens
Vndiq; dicat̃ merito. qui diſcrepat iſtis:
Qui nũmos aurũq; recondit. neſcius uti
Cõpoſitis:metuenſq; uelut cõtingere ſacrũ.
Siquis ad ingentẽ frumenti ſemp aceruum
Porrectus uigilet cũ longo fuſte:neq; illinc
Audeat eſuriẽs dominus cõtingere granũ:
Ac potius foliis parcus ueſcat̃ amaris.
Si poſitis intus chii ueteriſq; falerni
Mille cadis. nihil ẽ. ter centeũ millibus:acre

OCTOGinta annis. Augumentum ab ętate: in quo tāta auaritia ſit: ut ueſtes qbus lecti ſternuntur id.n.ſūt ſtragulę i arca blaptis et tineis rodēdas i arca cōdat: et in ea ętate quę molliora cubilia deſiderat i culmorū ſtramentis iaceat. Blaptę āt dicūt παρα το βλαπτειν.i.nocere: nā ueſtibus nocēt. FILIVS. ſumma ſtultitia ꝙ ſe defraudet rebus neceſſariis: ut deinde hęredes luxurioſe degāt. CAVLes. ꝓ oleribus poſuit. CAPut. quod ungi debeat: quoniā ſit infectū porrigine: is.n.morbus ē ſcabioſus: q creſcēdo porrigit̃. IMPEXa. quoniā caput pecti nō ſinat. QVARe ſiqd uis ſatis eſt. Si forte reſpōdeat auarus ſe icdirco illis non uti: quoniā quęque minima ſibi ſatis ſint interrogat poeta ſiue damaſippus cur piurio et furto et rapinis undique per ſummum ſcelus patrimoniū augeat. SVRRIPIS. clāculum. AVFers per uim. TVN. tu ne eris ſanus ſi populum lapidibus inſectaberis? certe nō eris. At dic mihi ſi es inſanus cedendo populum ſaxis eris ne INCOLVMi capite.i.integris ſenſibus et non furioſis ſi uxores laqueo aut matrem ueneno pp auaritiā tollis. NEC Facis argis nec ferro. Demonſtrat illū magis inſanire ꝗ Horeſtem: qui matrem interemit. Nā ille et aperte rē egit: et ut patrem ulciſceret̃. Tu āt et doloſe aggrederis et quod omnium flagitioſiſſimum ſit pp auaritiam ſcelus cōmittis. Pręterea poſt occiſam matrē nullū aliud ſcelus cōmiſit horeſtes. Neq; pyladē amicū neq; electram interemit: ſed ſolum maledicebat illam furiam et hunc aliquid aliud appellans. BILIS.i.furor qui ex bili proueniebat. VEHIENtanum. uile uinū.

Potet acetū. age. ſi & ſtramētis incubet: ūde
Octoginta annos natus cui ſtragula ueſtis
Blaptarū ac tinearū epulæ putreſcat in arca:
Ni mirū inſanus paucis uideat̃: eo quod
Maxima ps hominū morbo iactat̃ eodē.
Filius aut etiā hoc libertus ut ebibat hæres.
Diis inimice ſenex cuſtodis ne tibi deſit.
Quantulū.n. ſūmæ curabit quiſq; dierū:
Vngere ſi caules oleo meliore caputq;
Cęperis impexa fędū porrigine. quare:
Siqd uis ſatis ē: piuras: ſurripis: aufers
Vndiq;? tū ſanus populū ſi cędere ſaxis
Incipis: ſeruosq; tuos quos ære pararis:
Inſanū te oēs pueri clamentq; puellę:
Cūlaqueo uxorē interimis matrēq; ueneno
Incolūi capite es? qdē? neq; hoc tu facis argis
Nec ferro ut demēs genitricē occidit horeſtes
An tu reris eū occiſa inſaniſſe parente?
Ac nō ante malis demētē actū furiis: quā
In matris iugulo ferrū tepeſcit acutum?
Quí ex quo ē habitus male tutę mētis hore
Nil ſane fecit: qđ tu reprehēdere poſſis. ſtes
Nō pyladen ferro uiolare auſus ue ſororē
Electrā. tantū male dicit utriq;. uocando
Hāc furiā. hūc aliud iuſſit qđ ſplēdida bilis.
Paup opimius argēti poſiti intus & auri:
Qui uehientanū feſtis potare diebus

CAMPANA.fictili:ſic Iuuen.Tu beneuentani ſutoris nomé habenté ſiccabis calicē. TRVLLA.uas é ſimile truę:niſi q̄ trua magna:hęc uero puſilla. Trua erat qua d̄ culina in lauatrinā aquā trudūt. Eſt trulla uas orbiculatū et circa ſūma anguſtius et utrinq̄ anſatū: Plinius myrinā trullā.i.quę ex myrina cauata eēt ponit. Et columella in agricultura ait Tum apibus aut ét trulla cōgregatas apes recondat. VAPPam. Vinū quod exalauerit:ut iam dcūm é. LETargo. Morbus é ſomnū inducés:cui haud mediocre remediū Plinius urticā dicit eé. LETus ouansq̄. Quia putabat illū cito morituꝛū. LOCulos et claues. Thecas clauiū q̄bus cūcta recluderet. MEDicus. Hic hois auaritiā noſcés nō uidebat qua alia rōne illū excitare poſſet. PTyſanarium. Poculū ſiue pultem ex ordeo i qua maxia uis é reſtaurādi uires et nutriēdi. Fit maxie ex ordeo. Vinū ptyſane hippocrates laudauit. ORiza. frugū genus é. Folia carnoſa hét porro ſimilia ſed latiora. Altitudo cubitalis:flos purpureus. DEFiciunt uenę. Quia cū nihil ſūmas i uenis ſāguis deficit. Vel poſuit uenas ꝑ arteriis.i.uenas pulſatiles. Nā cū pulſus ſpiritibus i arteriis non é mors aduentare uidet̄. OCTuſibus. Octo aſſibus ut ét cētuſſis.i.cētū aſſiū. QVis igit̄ ſanus eſt. Snia é:q̄ q̄uis auarus inſanus ſit:tamé nō ſequit̄ ſiq̄s auarus nō ſit icciꝛco eé ſanū. Nā pót laborare alio uitio:ut dato aliqué non eé cardiacum: poterit laborare alio morbo. PORCVm laribus equis.i. fauentibus. QVID Enim differt. Idé crimé é aut bona ꝓdigalitate ꝓfūdere: aut nullo pacto uti. Quod ꝓbat p duos fratres Seruii opidii filios quorum Aulus prodiguſ: Tyberis uero auarus eſſet.

Campana ſolitus trulla:uappāq̄ ꝓfeſtis:
Quōdā lethargo grādi ē oppreſſus ut hęres
Iam circū loculos:& claues lætus ouansq̄
Curreret hūc medicus.multū celer atq̄ fide
Excitat hoc pacto mēſā poni iubet:atq̄ //lis
Effundi ſaccos nūmorū:accedere plures
Ad nūerādū.hominē ſic erigit.addi & illud
Ni tuo cuſtodis auiduſ.iā hęc auferet hęres
Men uiuo?ut uiuas igit̄ uigila.hoc age.qd
Deficiēt inopē uenæ te:ni cibus atq̄ // uis
Ingēs accedat ſtomacho fultura ruenti.
Tu ceſſas.age dū ſūme hoc ptiſanariū oriza
Quāti ēpte?ꝑuo.q̄ti ergo?octuſibus heheu
Quid refert?mōbo an furtis pereāq̄ rapinis
Quis nā igit̄ ſanus?q nō ſtultus.qd auarus
Stultus & inſanus:qd ſiquis nō ſit auarus?
Cōtinuo ſanus?minime.cur ſtoice.dicā.
Nō eſt cardiacus.craterū dixiſſe putato:
Hic æger recte é igit̄:ſurgetq̄.negabit:
Qd̄ latus aut renes morbo tēptant̄ acuto:
Nō eſt ꝑiurus neq̄ ſordidus:imolet æquis
Hic porcū laribus.uerū ābitioſus & audax.
Nauiget antycirā:quid.n.differt baratrone.
Dones qcq̄d hés:an nūquā utare paratis
Seruius oppidius:canuſi duo prædia diues
Antiquo cēſu natis diuiſſe duobus
Fert̄.& hoc moriés pueris dixiſſe uocatis

Ad lectũ.poſtq̃ tetalos aule nuceſq;
Ferre ſinu ſaxo donare & ludere uidi:
Te tyberi numerare:cauis abſcondere triſtẽ:
Fxtimui:ne uos ageret ueſania diſcors.
Tu mométanũ:tu ne:ſequerere cicutã.
Quare p diuos oratus uterq; penates
Tu caue:ne minuas:tu ne maius facias id:
Qd̃ ſatis eẽ putat pater:& natura cohercet.
Præterea ne uos titillet gloria iure
Iũrãdo obſtringã ambo uter ædilis fuerit ue
Veſtrũ prætor:is inteſtabilis & ſacer eſto.
In cicere atq; faba bona tu pdas q; lupinis.

MOMENTanum. Deſidem et luxurioſum:ut ſupra Pantalabo ſcurrę mométanoq; nepoti. CICutam. Auarum fęneratoré:ut paulo ſupra patuit. TV Ne minuas. Quoniam ꝓdigus es. NE Maius facias. Quoniã es auarus. PATer putat. Qui et prudentior ẽ ut ſciat et beniuolus ut uelit uobis bene conſulere. ET NATura cohercet. nã ipſa paucis cõtenta eſt. Debemus ãt naturã tanq̃ optimã ducé ſeq. TITillet. Iocunde moueat. Titillare. n. dicit:cum ſenſus ita tangit:ut iocunde moueat. Ergo ut auaritiam et ꝓdigalitatem a pueris arcere uolebat:Ita deterre a nimia honorũ cupiditate. VTEr ueſtrum. Aedilis poſuit aedilitaté et pręturam ꝓ oibus magiſtratibus:quos ſi peterét uolebat eos ſacros. i. execrabiles eſſe. Virg. Quid nó mortalia pectora cogis auri ſacra fames. INTeſtabilis. is ẽ cũ adeptũ eſt ius teſtãdi. IN CICere et faba. Nolo te pdere bona ĩ ędilitate capiẽda. Nam ędiles multo ſũptu magnificos ludos populo parabãt. Nomiauit ãt cicer et fabã et lupinũ:quoniã ut patet ét apud Plutarchũ in uita catonis talia munera apd̃ priſcos populo dabant ędiles. Nã cũ in ptio tũc eét agricultura laudabãt ii q aut legumina aut fruges ex ſuis agris collegiſſét. Hinc teſte Plinio eũ pmum ciceroné appellarunt: cuius optima fuiſſent cicera. Eodé pacto et a fabis fabios:et a lentibus létulos appellarũt. Ergo i cicere et faba. i. in muneribus ędilitiis. Nã is erat ordo i magiſtratibus petédis:ut pmo ędilitaté:deinde pturã:poſtremo conſulatũ peterét. Quapp ludos pro uiribus magnificos parabãt ędiles:ut promptioré ſibi populũ et fauentioré ad reliquos magiſtratus deinceps petédos ſibi redderét. A pncipio ędiles plebei fuerunt. Deinde cũ ꝓ populo in cócordiã cũ ſenatu reuocato ludis dies adiiciendos ſenatus ędilibus mandaret:negarétq; ſe ad facturos ędiles plebei:pollicentibusq; ex nobilitate iuuenibus promptum ad id operam. Decretũ eſt ex. S. c. ut duo ędiles patritii crearentur. Fuerũt tunc creati. Cn. Quintius capitolinus. Et. P. Cornelius ſcipio:et illis ſella curulis data:unde curules appellabantur. Aediles autem dicti ſunt a ſacrarum ędium cura. Aediliũ erat curare in ludis inſtituendis quantum impenſę et in quibus ſpectaculis fierent. Sua enim quiſq; ędilis impenſa ludos ꝓ modo patrimonii ac dignitatis ſuę celebrandos curabat:ut i libro de officiis Cicero oſtédit. Fabulas agédas emebãt. Pompeius ãt magnus in ędilitate ſua theatrũ quod ſũma impenſa ędificauerat magnificentiſſimis ludis in quibus currus cum helephantis induxit dedicaſſe Aſconius pedianus ſcribit. Aediliũ itidé munuſ erat ut cloacę aquęductus et quęq; publica ędificia mũda:lauta:integra:expeditaq; aſſeruarẽt. Qd̃ ſi ſeruũ qſpiã morboſum ꝓ ſano uédidiſſet:aut aliqd uitioſũ ꝓ ſincero:fractũ ue ꝓ integro ędiliũ edicto redhibebatᷣ.

IN CIRCO.i.in theatro.Et ſunt q̄ credant circū nomē ſumpſiſſe a circe:q̄ p̄ma ſoli patri ſuo ludos inſtituit. SPATiere.Quod ī ſpectaculis ſedē hēat in podio:in quo nō ſolū ſedere:ſed etiā deambulare licebat.Erat āt locus nobilioribus aſſignatus.Iuuenal.Omnibus ad podiū ſpectanctibus. Spatiari āt ē intra certū ſpatiū deambulare Virgil.Aut ante ora deū pingues ſpatiat̃ ad aras.AVT Aeneus ſtes.i.tibi ęnea ſtatua ponatur.NVDus agris.Quia omne patrimonio in largitionibus ut ſuffragatores tibi cōparares conſumpſeris. QVOS FERt agrippa.

Quaſi dicat:nō decet te honores illos quęrere q̄ tribuuntur Agrippę: qui ſecundus poſt octauianū auctoritate pollet. VVLPes imita.l.Ab eſopo ē q̄ inducit uulpē quoniā a nobilioribus aīalibus cōtemneret̃ exuuias aſſūpſiſſe.NEQuis. Dialogū fingit populi interrogātis agamēnonē et agamēnonis reſpōdentis.REX Sum. Verba ſupba regis:q̄ putet cū rex ſit oīa ſibi licere.q.d.Sic uolo ſic iubeo ſit ꝓ rōne uolūtas. PErmitto dicere ſibi inulto.i.in ulciſcendo et nō puniēdo. Snia ē:pmitto ut ipune liceat dicere q̄d ſentiat.MAXime regū.Verba plebei.COnſule.Loq̄t̃ rex. CVR Aiax. Interrogat plebeus cur aiacis cadauer ſepultura ꝓhibeat:cū de ſuis bene meritus ſit:et id hoſtibus gratum futurum ſit. MILLe ouiū.Rex loq̄t̃. TV Cū ꝓ uit. Arguit plebeus regē magis inſanum fuiſſe:cum iphigeniā ſacrificare uoluerit q̄ aiacē:q̄ dū oues necat ſe gręcorū p̄ncipes occidere putat. At rex inſanū ſe fuiſſe negat:q̄a ut dianā placaret:filiā ſacrificare uoluit..QVI Spēs.Argumētū ſtoicū q̄d ē tale. Quicūq̄ cupit ſpēs ueri et ſceleris ideſt hōeſti et turpis: pmixtas et confuſas.i.q̄cunq̄ neſcit diſcernere rectū a turpi:ſed cū animi commotione.ſ.rationi

Lætus ut in circo ſpatiere aut ęneus ut ſtes:
Nudus agri nudus nūmis inſane paternis
Scilicet ut plauſus:quos fert agrippa:feras
Aſtuta īgenuū uulpes imitata leonē? //tu:
Ne q̄s humaſſe uelit aiacē atrida uetas?cur?
Rex ſum?nil ultra quęro.plebeius & æquā
Rē impito.ac ſi cui uideor̃ nō iuſtus:inulto
Dicere quod ſentit:pmitto maxime regū
Dii tibi dēt capta claſſē deducere troia.
Ergo cōſulere & mox reſpondere licebit?
Cōſule.cur aiax heros ab achille ſecūdus
Putreſcit.totiēs ſeruatis claruſ achiuis?//to
Gauđat ut populus priāi priamuſq̄ ihuma
Per quē tot iuueneſ patrio caruere ſepulchro
Mille ouiū īſanus morti dedit.īclytū ulyxē
Et menelaū una mecū ſe occidere clamās.
Tu cū ꝓ uitula ſtatuis dulcē aulide natā
Ante aras ſpargiſq̄ mola caput īprobe ſalſa
Rectū aī ſeruas?quorſū?inſanus.q̄d.n.aiax
Fecit?cū ſtrauit ferro pecus?abſtinuit uim
Vxore & gnato mala multa precatuſ atridis
Nō ille aut teucrū:aut ipſū uiolauit ulyxem
Verū ego ut hærētes aduerſo littore naues
Eripere:prudēs placaui ſanguine diuos.
Nēpe tuo furioſe.meo.ſed nō furioſus.
Qui ſpēs alias ueri ſceleriſq̄ tumultu
Permixtas capiēt cōmotus habebit̃.atq̄

minime obtemperãte:is habebit̃.i.putabit̃ cõmotus.i.pturbatus:et quicũq pturbate agit errat. Ergo ita errat rex:q ambitione quę magna animi pturbatio ẽ:mouet̃ ad iphigeniam imolandam:ut errat Aiax pp ſtultitiã: quę puenit ex ira qua i ulyxẽ inflammatus ẽ. Errat Aiax fateor: ſtultitia occecatus. At tu ob inanes titulos.i.ut appelleris maximus regũ:et troię dominus:q̃ rex plena ẽ uanitatis cõmittens ſcelus putas te ſtare aĩo.i.eſſe extra motus pturbationis? Erras ſi hoc putas. Nã ut inſanus ẽ q agnã nutriret p filia:ita et is qui filiã imolat pro agna. OMNe adimat ius. Nã ptores interdicũt adminiſtratiõe ſuorum bonorũ illis q inſani ſũt:et curatores ex gẽtilibus ſibi parant. ERGO. concludit ex ſupioribus oẽs ſtultos inſanire:ergo qſqs ſceleratus furioſus erit. Eadẽ rõ erit d ãbitioſo et luxurioſo. Q d ut pſpicuũ faciat inducit cõtionãtẽ apud omẽs cupedenarios momẽtanũ uirum extrema luxuria pditum. TVSci uici. Vicus romę erat dcũs tuſcus:qa eum habitarũt tuſci a Porſena ex obſidiõe recedẽte relicti. IMPia. qa miniſtri ſũt oĩum uoluptatũ. SCurris. Quid ab urbano ſcurra differat:iã dcũm ẽ. FArtor.a farciendo dcũs. MACellũ. Varo ait forũ olitoriũ ãtiqtus macellũ dictũ:ubi olerũ copia erat. Ea loca ẽt nũc macellũ lacedemonii uocãt. Sed iones hoſtia ortorum macellotas dicũt. Locus igit̃ quo cõtracta ſũt omia uenalia q̃ ad uictum ptinẽt macellũ dicit̃. Vt aliis ãt placet q ibi domus fuerit cui macellus cognomen fuit qua publice diruta ędificatus ẽ locus q macellũ ab eo dicit̃. Marcellus a mactãdis pecudibus macellũ dici uult. VElabrũ. Romę ẽ iuxta auentinũ. Nã ſecluſus mons iſte fuit a cęteris aqua:et locus in quo aqua fuit uelabrum appellabatur q ea uelis iretur. EQVVS. ironice:uel ęquus

Stultitia ne erret nihilũ diſtabit an ira
Aiax ĩmeritos dũ occidit:deſipit agnos.
Cũ prudẽs ſcelus ob titulos admittis inanes
Stas aĩo? & purũ tibi cũ uitio tumidũ cor?
Si qs lectica nitidã geſtare amet agnã.
Huic ueſtẽ ut gnatę paret:ancillas paret aurũ
Rufam aut puſillã appellet? fortiq marito
Deſtinet uxorẽ: iterdicto huic õne adimat ius
Pretor: & ad ſanos hẽat tutela ppinquos.
Quid ſi qs gnatã p muta deuouet agna:
Integer ẽ animi? ne dixeris: ergo ubi praua
Stultitia ẽ: hic ſũma inſania. q ſceleratus
Et furioſus erit. quẽ cępit uitrea fama:
Hũc circũtonuit gaudẽs bellona cruẽtis
Hũc age luxuriã & momẽtanũ arripe mecũ.
Vincit enĩ ſtultos ratio inſanire nepotes.
Hic ſimul accepit patrimoni mille talenta:
Edicit: piſcator uti. pomarius. auceps
Vnguẽtarius ac tuſci turba impia uici.
Cũ ſcurris fartor cũ uelabro omne macellũ
Mane domũ ueniat. qd tũ? uenere frequẽtes
Verba facit leno. qcqd mihi: qcqd & horũ
Cuiq domi ẽ id crede tuũ uel nũc pete uel cras
Accipe qd cõtra hęc iuuenis reſpõderit ęquus
In niue lucana dormis ocreatus: ut aprũ
Cęnẽ ego. tu piſces hiberno ex ęquore uellis
Segnis ego idignus. q tãtũ poſſideã: aufer.

in referenda gratia. FILius ęſopi. Cecilia metella Metelli filia cũ ęſopi tragedi filiũ adamaret ex aure paſſa é unioné ſibi detrahi: qué ille liquefactũ aceto abſorbuit. Huius pater patinã ſexcentis ſextertiis taxatã poſuit: i qua erant aues cantu aliquo aut humano ſermone pręclarę eſui ſingulę coemptę nulla alia inductus ſuauitate niſi hac. LVScinias. Huic aui diebus ac noctibus cõtinuis .xv. garulus cantus é denſante ſe frondiũ germine. Mirũ ꝑfecto tantã uocé in tam ꝑuo corpuſculo ineſſe tam ꝑtinacé ſpũm et muſicę ꝑfectũ modulatũ ſonũ. Hęc i ore Steſichori poetę adhuc infãtis cecinit. Certant int̃ ſe: uicta morte ꝗe ſcit ꝑus deficiés uita q̃ cantu. Audit diſcipulã attéte ac corrigit. Quapp illis ſeruorũ ꝑtiũ ſuis tẽporibus fuiſſe teſtatur Plinius: Qui agrippinę claudii uxori cãdidã donatã dicit. Iuuenes cęſaris habebãt luſcinias et turdos latini et gręci ſermonis dociles. Docent̃ ſecreto: ubi nulla alia uox admiſceat̃. SANi creta an carbone. i. albo an nigro colore. i. ſunt ne inter bonos an malos enumerãdi. AEDIFicare caſas. Puerorũ eſt ex ceno et lapillis caſulas ędificare: et mures ueluti iuméta paruis plauſtris iugare: et harundine pro equis uti. Sed magis puerile é plorare amore mulierculę uictũ. POLemon. Athenienſis iſte fuit philoſtrati filius adeo petulãs i iuuétute ut pecunias circũferret et ꝑ angiportus abſconditas diſponeret: q̃bus ad uoluptates paratius uteretur. Sed aliquando ebrius et coronatus Xenocratis ſcholam ingreſſus eius orõne q̃ tũc đ pudicitia erat adeo mores imutauit: tantũq; i phia ꝑfecit ut xenocrati in ſchola ſuccederet. CVBitale. Ornamentũ cubiti. FOCalia. Ferrũ quo ignito crines criſpabant̃. IMPranſi. Modeſti et ſobrii. MAGiſtri. ſ. xenocratis agathonis filii q calcedonius fuit et Ariſtotelis auditor. POrrigis irato. Oſtendit amatoré puero ſimilem eé: cui irato ſi poma porrigas: recuſat: et ſi dicas ſumme citille: ideſt cito a quo diminutiuum eſt: negat uelle accipere. Si autem non des: optat.

Sume tibi decies. tibi tantũdẽ: tibi triplex.
Vnde uxor media currit de nocte uocata.
Filius æſopi detractã ex aure metellæ:
Scilicet ut decies ſolidũ exorberet aceto:
Diluit inſigné baccam. q ſanior: ac ſi
Illud idẽ in rapidũ flumẽ iaceret u e cloacã
Quinti ꝓgenies arri par nobile fratrũ.
Neq̃tia & nugis prauorũ & amore gemellũ
Luſcinias ſoliti ipẽſo prãdere coẽptas: //di
Quorſũ abeãt ſani an creta an carbõe notan
Aedificare caſas ploſtello adiũgere mures.
Ludere par ipar. equitare i harundine lõga.
Siqué delectat barbatũ. amẽtia uerſet.
Sic puerilius his ratio eẽ euincet amare.
Nec quicq̃ differre. utrũ ne i puluere trimus
Quale prius ludas opuſ: an meretricis amo
Sollicitus plores: q̃ro facias ne qđ olí //re
Mutatus polemon: ponas inſignia morbi.
Faſciolas. cubitale. focalia: potus ut ille
Dicit̃ ex collo furtim carpſiſſe coronas:
Poſtq̃ é impranſi correptus uoce magiſtri:
Porrigis irato puero cũ poma: recuſat:
Sume citelle: negat: ſi nõ des: optet amator

Excluſus: qui diſtat: agit ubi ſecũ⸮eat⸮an nõ⸮
Quo rediturus erat: nõ arceſſitus⸮& hæret
Inuiſis foribus. nec nũc cũ me uocet ultro
Accedã. an potius mediter finire dolores⸮
Excluſit. reuocat. redeã⸮nõ ſi obſecret. ecce
Seruus nõ paulo ſapiẽtior. o here quæ res
Nec modũ hẽt. neq; cõſiliũ. rõne modoq;
Tractari nõ uult. ĩ amore hæc ſũt mala. bellũ
Pax rurſum. hęc ſiquis tẽpeſtatis ꝑpe ritu
Mobilia & cæca fluitantia ſorte laboret
Reddere certa ſibi; nihilo plus ęxplicet: ac ſi
Inſanire paret certa ratione modoſq;:
Quid cũ picenis excerpens ſemina pomis
Gaudes. ſi camerã percuſſi forte penes te es⸮
Quid cũ balba feris annoſo uerba palato
Aedificante caſas qd ſanior⸮adde cruorẽ
Stultitię. atq; ignẽ gladio ſcrutare: modo in q̃
Helade ꝑcuſſa marius cũ præcipitat ſe
Ceritus fuit⸮an cõmotæ crimine mẽtis
Abſolues hominẽ: & ſceleris dãnabis eundẽ
Ex more imponẽs cognata uocabula rebus⸮
Libertinus erat. qui circũ cõpita ſiccus
Lautis mane ſenex manibus currebat. & unũ
Quiddã magnũ addẽs. unũ me ſurpite morti
Diis &. n. facile ẽ. orabat ſanus utriſq;
Auribus atq; oculis. mentẽ. niſi litigioſus:
Excipet dominus: cũ uẽderet hoc quoq; uul
Chryſippus ponit fęcũda ĩ gẽte meneni//gus
Iupiter ingẽtes q das adimiſq; dolores
Mater ait pueri mẽſes iã qnq; cubantis:

EXCLVSVS. oſtendit incõſtantiã amantiũ: Ex uerſiculis terentianis quibus phedriam thaidi iratũ demonſtrat poeta. NON paulo ſ. i. multo ſapiẽtior. Nã ſanũ conſiliũ a ſeruo illi dat̃: ut apud eũdẽ poetã patet. Et horatius eandẽ ſnĩam ĩ hoc loco repetit. QVid cum piceniſ. Multa ĩ amore pueriliter faciũt uiri: qbus oſtendit̃ amore hoĩes deſipere. SEMINa. Grana pomorũ. Puerile eni ẽ grana pomorũ in camerã. i. in tabulatũ cameratum iactitare. PENes te es. i. es ne ſanę mẽtis. BALba uerba. Nã amantes cũ allocunt̃ amicas balba ut infantes uerba ꝑnuntiant. ANnoſo palato. i. tu annoſus et ſenex: tũc. n. non es ſanior puero caſas ędificãte. ADDe cruorẽ. Nã ſępe homicidium pp amorẽ et alia ſcelera cõmittunt̃. HELade ꝑcuſſa. Nam iſte heladẽ puellã quã adamabat zelotypia iteremit: ac mox pęnitẽtia ductus ex alta ſpecula ſe ꝑcipitẽ dedit. CERitus. Inſanus: nã ĩ cereris ſacris furore corripiebãtur. Ergo ut a baccho bacchantẽ dicimus: ſic a cerere ceritũ. Plautus ergo ꝑ cerito circũferri iubet. COGnata uocabula. q. d. cõueniẽtẽ ꝓprietatẽ uocabulorũ obſeruaueris. LIBertinus erat. Ponit ſtultiſſimam ſupſtitionem. SICCVS. ieiunus: alias ſobrius. LAVTis. ut pure rogaret et manus ſupplices puras tẽderet. MAgnũ. ſ. imortalitatẽ. SVrpite. Surripite ꝑ ſyncopen. AVRibus atq; oculis. i. integris ſẽſibus. Verũ nõ ſana mẽte. Igit̃ ſi dnũs eũ uẽditurus nõ eẽt litigioſus. i. nõ amaret lites ĩ uendendo illo excipet mẽtẽ. i. nõ aſſereret illũ eẽ ſane mẽtis: ne deinde teneret̃. IN Gente. In familia. IVPiter. Aliã oſtendit ſupſtitionẽ. Nã in graui ęgritudine pueri

uouet ſtulta mater ꝙ ſi euadet illũ ĩ flumĩe nudũ demerget:ut ſi uel caſu uel medici arte ſa neť illa ſua ſtultitia rurſus ĩ morbũ reducat. IEIVNia. Ergo et ieiunia indicebãt ſacerdotes apud romanos. HAEc mihi. ſ. dixit. SAPientũ octauus. q. d. inť ſapientes illos ſepté grǫcię annumerãdus. De ſapientibus tamẽ uaria apud grǫcos ferũť. Nã nõ oẽs eoſdẽ ponũt. Dicearchus quatuor tantũ omniũ cõſenſu ſapiẽtes aſſerit. Thaleté mileſiũ. Biantem prieneũ. Pyttacũ mityleneũ:et Soloné athenienſé. Tũ ſex alios nomiat:quorũ ex numero tres deligit. Ariſtodemũ. Pãphilũ. Chiloné. Cleobulum. Anacharſim:et Periandrum. Quidã addunt Acuſilaũ. Hęc Laertius. Hermippus decẽ et ſepté ſapiẽtes fuiſſe ſcribit:ex quorũ nũero ſepté eligerenť. Sed nõ idẽ ab oĩbus. Hi ſunt Solon: Thales: Pyttacuſ: Bias Chilo: Cleobulus: Periãdrus Anacharſis: acuſilaus: epimenides: leophanes. pherecides: ariſtodmus: pythagoraſ: laſius hermio: anaxagoraſ. Hippobotus uero enumerat ſapientes hos. ſ. Orpheũ: Linũ: ſoloné: periãdrũ: anacharſim: cleobulũ: miſoné: thalé: biantem: epicharmum: et ultimo loco pythagorã. Poeta igiť cũ cõſtãtiore opinione ſepté ſolos ſapiẽtes grǫcia enumeret uolẽs Stertinium laudare illũ octauũ addit HEC arma. Quibus poſſim inſanos appellare qui me inſanũ uocãt. PENdentia. Fingit eni ęſopus quẽlibet hominem duplici pera eſſe honuſtũ:et alterã a tergo pẽdere qua noſtra uitia cõdamuſ:alterã a pectore ĩ qua ſeruemus aliena. Figmẽtũ ſapiẽter fabricatũ:nã ita uitia noſtra nõ uidemus ut quę a tergo ſũt uidere nõ poſſumus. Cõtra ãt aliena aſſidue ĩtuemur ut ea q̃ a frõte nobis ſť. IGnoto. ſibi. Nã tergũ ſuũ nemo nouit. STOice. oſtẽdit q̃ ſtertinio dixerit. VEndas pluris. ut ꝑteritã iacturã ex amiſſis mercibus reſtaures. Rogat ãt ut dicat quã inſania laboret:cũ ſibi ſanus eẽ uideať. Cui reſpõdet ſtertinius nõ mirum eẽ ꝙ ſibi ſanus uideať. Nam et agaue furore ꝑcito cũ filii caput apri caput eẽ putabat ſibi ſana uidebať. Deindẽ poetę inſaniã eẽ dicit:ꝙ cũ ſit minori fortuna et opibus uelit ĩ ędificãdo parẽ ſe męcenati et aliis diuitibus et potẽtibus reddere. Ergo bipedalis. i. duorũ pedũ lõgitudine imitaris longos. i. diuites. Nam pauꝑ te diuitibus

Frígida ſi puerũ quartana reliquerit:illo
Magne die:quo tu indicis ieiunia nudus
In tyberi ſtabit. caſus medicus ue leuarit
Aegrũ ex precipiti mater delira necabit
In gelida fixũ ripa:febrimq; reducet.
Quo ne malo mẽtẽ cõcuſſa? timore deorũ.
Hæc mihi ſtertinius ſapiẽtũ octauus amico
Arma dedit:poſthac ne cõpellarer inultus.
Dixerit inſanũ:qui me totidẽ audiet:atq;
Reſpicere ignoto diſcet pẽdentia tergo.
Stoice poſt damnũ ſic uẽdas oĩa pluris:
Qua me ſtultitia:quoniã nõ ẽ genus unũ
Inſanire putas. ego nã uideor mihi ſanus:
Quid? caput abſciſſũ demens cũ portat aga
Gnati infelicis ſibi tũ furioſa uideť. // ue
Stultũ me fateor:liceat cõcedere ueris:
Atq; etiã inſanũ. tantũ hoc ediſcere:quo me
Aegrotare putes animi uitio. accipe primũ
Aedificas. hoc ẽ lõgos imitaris. ab imo
Ad ſũmũ totus moduli bipedalis & idẽ
Corpore maiorẽ rides turbonis ĩ armis

equiparas:et tamē ita puus cū ſit parui turbonis uehementiā irrideas. QVI.i.in qua re es tu minus ridiculus q̄ ille. VERum eſt. Dignū:ęquū:cōſentaneū et cōueniēs. AB Sentis. Accomodatus apologus. Nā ranę filii bouis pede preſſi perierāt. Superſtiti autē uni referenti calamitatē:et magnā fuiſſe beſtiā dicenti:aieb mater an tāta fuiſſet et inflando ſe maiorē reddere conabat:reſpondente āt filio maiorē eē illa magis atq; magis ſufflabat donec filius dixit:ſi te ruperis inflando nō illā equabis. Sic igit̃ euenit minoribus:q maiores equare ſe uolūt:pus.n. pereūt q̄ id poſſint. ADde poemata. Adiūge ad inſaniā iam dictam aliam qua furis in poematis aut legendis aut ſcribendis. OLeum camino.i.igni ardēti ut magis ardeat.

Spiritū & incenſū.q ridiculus minus illo?
An quodcūq; facit męcenas:te quoq; uerū ē
Tanto diſſimilē & tanto certare minorē.
Abſentis ranæ pullis uituli pede preſſis:
Vnus ubi effugit:matri denarrat:ut ingēs
Belua cognatos eliſerit.illa rogare:
Tanta ne?nū tādē ſufflans ſi magna fuiſſet
Maior dimidio?nū tanto?cū magis atq;
Se magis inflaret.nō ſi te ruperis:inquit
Par eris.hæc a te nō multū abluit imago
Adde poemata nūc.hoc.ē oleū adde camino
Quā ſiqs ſanus fecit:ſanus facis & tu.
Nō dicā horrēdā rabiē:iam deſine cultū
Maiorē cenſu.teneas damaſippe tuis te
Mille puellarū puerorū mille furores.
O maior tandē parcas inſane minori.

SATYRA. IIII.

//auenti
u Nde & quo catius?nō ē mihi tempus
Ponere ſigna nouis pręceptis:q̄lia uin
Pythagorā anytiq; reū doctūq; platona.//cūt

u NDe et quo. Per Catiū quēdā exprimit nō mō ſectā epicureorū:ſed ingeniū et mores. Erāt.n.inclinati ī mitiorē uitā:Sed ſine doctrina:et q tamē ſe ſolos recte ſapere et uera deprehēdiſſe putarēt. VNde et quo. Familiaris interrogatio et q̄ lepide pferat̃ cū ſermo ad ſecūdā pſonā tāq̄ de tertia cōſtituit̃. Vnde ergo uenit catius:et quo uadit. At ille reſpondet. NOn ē mihi tēpus.i.nō ſuppetit ī tātis negociis tpūs ponere tibi auenti.i.maximope cupienti. SIGna.q.d.noīa meę ſectę et ītelligit epicureā:quę noīa talia ſūt ut NOuis.i.admirandis et inauditis pceptis ſuis. VINcūt pythagoram.i.phiam.pythagorę a quo italica phia originē ſūpſit:et Socratē unde habuit initiū ionica moralis phia. Quaſi concludat ꝙ epicureū dogma de bonorum malorūq; finibus et Socratem unde ſunt omniū ſectarū pncipes:et Pythagorā ſuperent. Hęc eni in epicureis arrogantia erat. Vnde dictitabat epicurus ſe duobus maximis malis mortale genus liberaſſe.ſ.metu mortis cū aīam una cū corpore pire affirmaret:et metu religionis quoniā deos diceret humana negligere. ANITi reum.i.Socratem. Hic.n.innocentiſſimus phūs de quo diligentius alio loco fortaſſe dicemus. Nūc uero id ſolū oraculū apollinis cherophonti dixiſſe Socratē omniū ſapientiſſimū eē. Quę res illi ſummā conflauit inuidiā. Pręterea cū oēs ſe ipſos magnificātes

irrideret ſibi infenſum anytũ reddit. Quare et ariſtophanẽ poetã in eũ incitauit et Melytũ ut eũ impietatis et corruptionis iuuenũ accuſaret impulit. Tres illũ accuſauerũt: Anytus q ptes opificũ ciuiliũq; tueret̃. Lycon oratorũ. Melytus poetarũ. Sic aũt ſcripta ẽ in actis accuſatio. Iura uiolabat Socrates. Deos quos ciuitas ex inſtituto maiorũ ſuſcepat deos eẽ negans. Alia demonia inducit. Iuuenes contra ius corrũpit. Pena ſibi mors. Damnatus aſſumpto ueneno periit. Athenienſibus eius mortis tanta pęnitentia inceſſit; ut gymnaſia

Peccatũ fateor: cũ te ſic tẽpore leuo
Interpellarim: ſed des ueniã bonus oro.
Qđ ſi ĩterciderit tibi nũc aliqd repetes mox
Siue ẽ naturæ hoc. ſiue artis mirus utroq;.
Quin id erat curæ: quo pacto cũcta tenerẽ.
Vtpote res tenues tenui ſermone pactas.
Aede hoĩs nomen. ſimul & romanus an ho
Ipſe mẽor pręcepta canã. celabit̃ auctõ //ſpes
Lõga quibus facies ouis erit: illa memẽto
Vt ſucci melioris & ut magis alba rotũdis
Ponere: nãq; marẽ cohibẽt calloſa uitellũ:
Caule ſuburbano: q ſiccis creuit ĩ agris
Dulcior. irriguo nihil ẽ elutius orto.

et paleſtras clauderẽt: et alios accuſatores exilio. Melytũ uero morte dãnarent. Socratem ipſũ ęrea ſtatua a Lyſippo pfecta donarunt. Anytũ ab exilio redeũtẽ heracleotę exterminauerũt. REVM. de quo cicero ĩ oratore. Reos autẽ appello nõ eos modo q arguunt̃: ſed oẽs quorũ de re diſceptat̃. Sic. n. olim loquebãt̃. DOCtumq;. Cõuenietiſſimũ pfecto epithetũ Platoni: Quã eni doctrinę ſpẽm ignorauit. Nã nõ ſolum pythagorica p Philolaũ et Eurytũ ab italis: et ęgyptiaca a ſacerdotibus diligentiſſime laborioſiſſimeq; cognouit: Sed et megaris Euclydem et cyrenis Theodorũ mathematicos audiuit: et multa alia loca luſtrauit ut quicquid uſpiã doctrinarũ inueniretur integre pciperet: perceptumq; in patriam reportaret. PECCATum fateor. Verba horatii ſunt. LEVO. infelici. INTERCiderit. Interim dum loqueris e memoria ceciderit. NATVRę. Quia tuo acumine ingenii aſſecutus fueris. ARTIS. quod. ſ. ab alio ſuſceperis. MIRVS VTRoq;. Non ut aduletur ſupra modum laudat: ſed cognoſcens horum hominum uanitatem laudat ut impellat ad dicendũ. QVIN ID Erat. Loquitur catius. TENVES. ſubtiles. TENVI. acuto. CELABitur auctor. Nam tanta uis eſt naturę: ut quanuis ſummum bonum in uoluptate nõnulli ponãt tamen non poſſunt ſine pudore illa efferre. Pręponit ergo oua longa orbiculatis: quoniam ſint melioris ſaporis: et ſint albiora. et album ita calloſum: ut non defluat uitellus: ideſt rubrum oui quod iccirco marem appellat: quia in illo eſt ſemen maſculi. Indeq; eſt materia pulli. CAVLE SVBVRBano. Olera enata in arridis terris dulciora ſunt q̃ quę ĩ ſuburbanis ubi orti irrigantur creſcunt. ELVTIVS. inſipidius. Eluere enim eſt luendo detęrrere. OPPRESSERit. De improuiſo aduenerit. MVLSO. uinum cui mel admixtum ſit Quin et mulſam aquã faciunt. De mulſo autẽ et de paſſo et de defruto et ſapa abunde eſt apud columellã. MVGilus. Spẽs piſcis mirę uelocitatis: qui cũ lupo ethernas inimicitias gerit. LAPati. Herba alio uocabulo rumex dicitur. NASCENTes. Creſcentes. Nam

Si uesꝑtinus ſubito te oppreſſerit hoſpes.
Ne gallina malū reſponſet dura palato
Doctus eris uiuā mixto merſare falerno
Hoc tenerā faciet. pratenſibus optima fūgis
Natura ē. aliis male credit̃. ille ſalubres
Aeſtates peraget: q̄ nigris prandia moris
Finiet: ante grauē quæ legerit albore ſolē:
Aufidius forti miſcebat mella falerno
Mēdoſe: quoniā uacuis cōmittere uenis
Nil niſi lenē decet. leni præcordia mulſo
Prolueris melius. ſi dura morabit̃ aluus:
Mugilus & uiles pellēt obſtantia conchæ:
Et lapathi breuis herba: ſed albo nō ſine cōo
Lubrica naſcentes implēt cōchilia lunæ.
Sed nō omne mare ē generoſæ fertile teſtæ:
Murice baiano melior lucrina pelori.
Oſtrea circeis miſeno oriunt̃ echinni.
Pectinibus patulis iactat ſe molle tarentū.
Nec ſibi cenarū quiuis temere arroget artē
Nō prius exacta tenui rōne ſaporum.
Nec ſatis ē cara piſces auertere menſa
Ignarū. q̄bus ē ius aptius: & q̄bus aſſis:
Languidus ī cubitū: iam ſe cōuiua reponet.
Vmber: & iligna nutritus glāde rotūdas
Curuat aper lāces carnem uitātis inertē.
Nā laurens malus ē uluis & arūdine pinguis
Vinea ſummittit capreas nō ſemꝑ edules.
Fęcūdi leporis ſapiēs ſectabit̃ harmos.
Piſcibus atq; auibus quę natura & foret ętas
Ante meū nulli patuit quæſita palatum.
Sūt q̄bus ingeniū noua tātū cruſtula ꝓmit
Nequaq̄ ſatis ī re una cōſumere curā.

omnia cōchilia creſcente luna implent̃. TESte. Omnē piſcē intelligimus qui duriori cortice tegit̃. Aquatilium eni teſte Plinio alia corio et pilis tegūt̃ ut uituli et hippotami. Alia corio tantum: ut delphini. Alia cortice: ut teſtudines. Alia ſilicum duritie: ut oſtrea et conchę. Alia cruſtis: ut locuſtę. Alia cruſtis et ſpinis: ut echidni. Alia ſquamis: ut piſces. Alia aſpera cute: ut ſquatina qua lignū et ebora poliuntur. Quo aūt loco ſingula meliora naſcerēt̃ alio loco oſtēdimus. PECTinibus. Pectines ſiue pectunculi piſces ſunt: q̄ ſe ex aqua iaculant̃ ſagictę modo. Idem facit et polypus. MENSA. ſ. macelli ubi quęq; ꝓtioſiores res rariores ſunt. IVS Aptius. i. qui meliores ſunt in iure elixati. LANGuidius. propter crapulam. REPonet ī cubitum: Inſurget rurſus ad edēdū. CAPreas. Caprę et capreoli dicūt̃ q̄bus palmites uitis ſubſtentaculis herēt: ſed non niſi tenelli edules ſunt. ANTE MEum palatū. ideſt ante q̄ ego illorum ſaporem inquiſiuiſſem. Saporis eni ſenſus ī palato et lingua cōſiſtit. NOVA TANTVm cruſtula. Quaſi dicat: in uno tantum occupatur. SECurus. Negligens. Virg. Clam ferro incautum aggreditur ſecurus amorum. VITIATA Lino. ideſt ſacculo quo colant̃. COLumbino. Quin et gallinaceo etiā addita acula et modico ſale. LIMum. Fęcem colligit: quia totā ad fundū trahit. SQVILLis. Piſcis ſpēs ē. PErna. Sa

lita carne ut ſit ps ꝑ toto:uel ꝙ illud mēbrū i ſue efficacius ſit. P I N gui. Dulci et craſſo. Muria ſal ē cū aqua medicatū et induratū. S ed uide apđ Co lumellā. C Orithio.a loco ubi abūdat. S Vcco. Sūt pulchrio ra picena:unde Iuuen. Aemu la picenis et odoris mala recē tis. Sed ſuauiora tyburtina. VE Nucula. Vua a loco dicta. O L Lis. Nā et plinius et colu mella oſtendunt multis modis poſſe ſeruari uuas integras et inuitiatas. A Lec. qdā ſpēm pi ſcis putarūt. Sed res uidet̃ nō multū a garo diſſimiliſ. Eſt.n. garū liquamē ex piſcibus et ſę pe ex ſalſamētis. P Iper albū. hoc a colore dicit̃:et int̃ nigrū legit̃. Triplex.n.eſt:albū: ni grū:et lōgū. S A L niger. For taſſe muriā dicit. I N cretū.cō dēſatū i formā tuerti. I N Ma re cōuitiū. Res digna ē :ut in mare iuehamur:ſi macello. i. piſcibus in macello uenalibus dent̃ tria millia. A N guſto:nā quorū nat̃a uaga ē ī āguſtias odiſſe uidēt̃. D Vm furta lygu rit. Dū furtim uorat q̄ furatus eſt. Vnde neceſſe ē ꝙ ignatis furto manibus īgnet q̄ attingit pocula. GRauis limus. Mole ſtę ſordes. ADhęſit. qa diu iā inſedit. VI Libus i ſcopis. S ē ſus ē puo ſūptu ſcoparū qbus deuerras ſcobē ex pauimēto et mappularū qbus abſtergas ua ſa:uel quas ſupponas purpu reis ueſtibus lecti uitabis oēs ſordes: Et q̄to hęc minoris cō ſtāt tāto maius flagitiū cōmiſe ris:niſi curaueris. L V tulēta. non lota. R A D Ere. tāgere ꝉe nit̃. Nā uaſa nō ea tenēt̃ qua priuāt̃ gēmiſ:ſed tamē manus

Vt ſiqs ſolū hoc:male ne ſint uina laboret
Quali pfundat piſces ſecurus oliuo.
Maſſica ſi cælo ſuppones uina ſereno:
Nocturna ſiqđ craſſi ē:tenuabit̃ aura.
Et decedet odor neruis inimicus:at illa
Integrū pdunt lino uitiata ſaporē.
Surrentina uafer qui miſcet fæce falerna
Vina:colūbino limū bene colligit ouo:
Quatenus ima petit uoluēs aliena uitellus
Toſtis marcentē ſquillis recreabis & afra
Potorē coclea:nā lactuca inatat acri
Poſt uinū ſtomacho.ꝑna magis ac magis il
Flagitat ī morſus refici:qn oīa malit: //lis
Quæcūqꝫ īmundis feruēt allata popinis.
Eſt ope pretiū duplicis ꝑnoſcere iuris
Naturā. ſimplex e dulci conſtat oliuo:
Qđ pingui miſcere mero muriaqꝫ decebit:
Nō alia q̄ qua bizantia putruit orca.
Hoc ubi confuſum ſectis inferbuit herbis
Corithioqꝫ croco ſparſū ſtetit:inſup addes
Preſſa uenefranæ quod bacca remiſit oliuæ.
Picenis cedūt pomis tyburtia ſucco:
Nā facie preſtant. uenucula cōuenit ollis.
Rectius albanā fumo duraueris uuā.
Hāc ego cū malis ego fæcē primus & alec
Primus & inueni piper albū.cū ſale nigro
Incretū puris circūpoſuiſſe catillis.
Immane eſt uitiū dare millia terna macello
Anguſtoqꝫ uagoſ piſces urgere catino. //ctis
Magna mouēt ſtōacho faſtidia:ſeu puer un
Tractauit calicē manibus dū furta lygurit:
Siue grauis ueteri crateræ limus adhæſit.

ꝑxīe accedit. TOralia. appoſitio ē. Sũt ãt toralia a toro dicta ueſtes q̃bus lecti ornãt̃. DOCTe cati. Ironia ē et irriſorius ſermo: ſed quõ uanus hõ ſe laudari putet. NAm quãuis. Memoriter q̃dẽ referas cũcta: tamẽ cũ interpres ſis nõ tantũ ne iuues q̃tũ magiſter. unde hęc hẽs. NOn magni pediſ. Tu. n. ꝑp copiã hois nõ illũ tãti facis q̃ti ego ꝑp inopiã. FOntes remotos. ſ. mihi. Nã ꝑmus ille auctor fons ē. Tu ãt riuus ex illo fonte.

Vilibus ĩ ſcopis ĩ mappis ĩ ſcobe quãtus
Cõſiſtit ſumptus. neglecti flagitiũ ingens.
Ten lapides uarios lutulenta radere palma.
Et tyrias dare circũ illota toralia ueſtes.
Oblitũ quanto curã ſumptũq; minorẽ
Hæc habeãt tãto reprehẽdi iuſtius illis:
Quæ niſi diuitibus neq̃uũt cõtingere mẽſis
Docte cati ꝑ amicitiã diuosq; rogatus
Ducere me auditũ ꝑges quocũq; memẽto
Nã q̃uis referas memori mihi pectore cũcta:
Nõ tamẽ interpres tantũdẽ iuueris. adde
Vultũ habitũq; hoĩs: quẽ tu uidiſſe beatus
Nõ magni pẽdis: q̃a contigit. at mihi cura
Nõ mediocris ineſt fõtes ut adire remotos:
Atq; haurire queã uitæ præcepta beatæ.

SATYRA. V.

Hoc quoq; tireſia præter narrata petẽti
Reſpõde. q̃bus amiſſas reparare queã
Artibus atq; modiſ. q̃d rid̃s? iã ne doloſo ires
Nõ ſatis ẽ ithacã reuehi: patrioſq; penates
Aſpicere. o nulli q̃cquam mẽtite: uides: ut
Nudus inopſq; domũ redeã te uate: neq; illic
Aut apotheca ꝑcis intacta ẽ. aut pecus. atq
Et genus & uirtus niſi cũ re uilior alga ẽ.
Quãdo pauperiẽ miſſis ambagibus horres:

h Oc quoq;. Artificioſe auaritiam carpit. Inducit enim ulyxẽ poſtq̃ Tireſiam uatẽ de reditu interrogauerat interrogare ẽt qua rõne poſſit diteſcere. TIReſia. Hic uates thebanus fuit: q exorta cõtrouerſia int̃ iouem iunonẽq; utrius ſexus maior extaret libido iudx a diis electus maiorem muliebrẽ q̃ uirilẽ ꝑnũtiauit. Quo iudicio offenſa iuno illũ luminibus orbauit. At iupit̃ orbitatẽ oculorũ uaticinatiõe ſibi tradita ſubleuauit. Hũc tradũt cum olim coeuntes ſerpẽtes ĩ ſilua inuẽiſſet et uirga ꝑcuſſiſſet ex uiro ĩ fęminã cõuerſũ ad nouẽ ãnos ĩ ea calamitate ꝑduraſſe: donec eoſdẽ ſerpẽtes eodẽ mõ cubãtes iueniẽs iterũ ꝑcuteret ſicq; ĩ ꝑ̃ſtinũ ſexũ rediſſe: q̃ cã fuit ut iudx ad litẽ illã dirimendã eligeret̃: quoniã utrũq; eẽt exꝑtus. NOn ſatis. Tireſius loquit̃. QVicq̃ nullis. Vlyxis uerba ſũt. APotheca. Gręcũ eſt: latine penũ dicemuſ. PRoci. Qui ꝑcaciter et ſine mõ modeſtia ue mulieres inſectant̃. Oſtẽdit ãt diuitias q̃rere: quoniã a ꝑcis uxoris oia domi direpta iuẽturus ſit. Oſtẽdit ꝑ̃terea q̃rẽdas eẽ opes: quoniã ſine illis uirtutes ĩ nullo pretio ſint. QVando. Reſpõſũ ẽ tireſię. TVrdus. a turido colore dictus ẽ: ut ait Varro. Auis int̃ epulas laudata. Color illi ẽ circa ceruicẽ: ĩ ęſtate uarius: ĩ hieme cõcolor. Turdũ hũit agrippina claudii uxor ſermones humanos imitantem. PRIMVm. Quod nondum apud alios uulgatum ſit. Vel priuum: quaſi quod tibi ſoli ſit. Vnde etiam eſt priuilegium. Iubet autem ut captet orbos ſenes ſuis muneribus: et illos ante deos ueneretur: quanuis illi piuri

aut ignobiles aut homicidę ſint. COMes exterior. Nā interior ī honoratiori loco habet. VT Tegam. Vlyxis uerba. DAMę n. p. ſcelerati hois. TEGam latus. Interiorē habeam. HAVd ita troię. Oſtendit nō cōuenire hoc ſuę ante actę uitę: i qua ſemp meliores ſupare uirtutibus cōtēdit. PRERoſo hamo. Similem piſcatori captatorē facit: et piſci captatum. Captator. n. munera mittit: ſed q̄ ſint uelut eſca i hamo: cui piſcis hęreat. Quā rē ſuauiſſime Martialis i epigrāmate expreſſit. In quo eſt Munera magna qdē miſit; ſed miſit in hamo Sic piſcatorē piſcis amare pōt. Ergo q munera a captatore accipit: nec illū tamē hęredē facit: ſimilis ē piſci qui arroſo hamo eſcam uorat: atque abit. MAGna. Si litigiū inī duos erit aūt d magnā aut de pua re uide uter locuples et orbus ſit et illius defēſionē quis audax meliorē in ius uocet ſuſcipito. Neque te moueat ꝙ is aduerſus quē litigas ſit melior modo ille hēat filios. QVINte. Vteris orōne blāda: et dices o qnte: o publi: nā auriculę molles. i. molliū hominū. CAſſa unce paup. i. ēt ille q ē caſſus i. puatus unce. i. cui ne uncia qdē ſit: eſt mea cura. q. d. ego nō moueor diuitiis ſed aicitia ut ēt paupes aicos cūrē: ne dū ego te uelim ut aliqd pdaſ. Vel lege: Et mea cura ē ne tu paup caſſa unce. i. nę effectus paup et iminutus minima pticula pdas aliqd. Vncia. n. minima in aſſe pticula ē. Et cū huiuſmodi orōne uſus fueris iube illū ire domū et curare corpus et tibi negocia et labores relinqre. Tu āt pſtā. i. pſeuera: et obdūra ad ōs difficultates; ſiue ſint caniculares calores: d q̄bus iā dcūm ē: ſiue ſint frigora. RVBra. Nā de colore martis eſt. IN Fantes. Mutas. i. inaiatas OMASO. pinguius eſt atq3 craſſius inteſtinum: quod nonnulli bubulum ſolum eſſe credunt. ERGo tentus omaſo. i. uentroſo: ut ſit inditium tardi

Accipe: qua rōne queas diteſcere. turdus
Siue aliud priuū dabit̄ tibi duolet illuc://ma
Res ubi magna nitet domīo ſene dulcia po
Et quoſcūq3 feret cultuſ tibi fūdus honores
Ante larē guſtet uenerabilior lare diues.
Qui quāuis piurus erit ſine gēte cruētus
Sanguine fraterno fugitiuus: ne tamē illi
Tu comes exterior: ſi poſtulet: ire recuſes:
Vt ne tegā ſpurco damę latuſ? haud ita troie
Me geſſi certās ſemp melioribus. ergo
Paup eris fortē hoc animū tollerare iubebo
Et quondā maiora tuli. tu ꝓtinus unde
Diuitias æris q3 tuā dic augur aceruos.
Dixi equidē: & dico captes aſtutus ubiq3
Teſtamēta ſenū. neu ſi uafer unus & alter
Inſidiatorē preroſō fugerit hamo:
Aut ſpem deponas aut artē illuſus omittaſ.
Magna minō ue foro ſi res certabit̄ olī://tro
Viuet uter locuples ſine gnatis īprobus ul
Qui meliorē audax uocet in ius. illius eſto
Defenſor. fama ciuē cauſaq3 priorē
Spne: domi ſi gnatus erit fęcūda ue cōiūx:
Quinte putat aut publi. gaudent prenoīe
Auriculę tibi me uirtuſ tua fecit aīcū//molleſ
Ius anceps noui. cāſ defēdere poſſū.
Eripiet quiuis oculos citius mihi quā te
Cōtēptū caſſa unce pauper. hęc mea cura ē:

ingenii potius q̄ edacitatis. Nā irridet furiū poetā ab inepta et nimis dura trāſlatiōe. Ipſe eni ad fruſtula illa alba niuiū quę ſputū imitari uidentᷣ dixit Iupiter hibernas cana niue cō ſpuit alpes. VT Patiens. Sic enī alter alterū tangēs de te loquetᷣ. Qua fama tua ſic creſcē do cōparabit tibi nouos aīcos. P LVREs adnabūt tun. Stat in tranſlatione captatoris a pi ſcatore. CETaria. Loca eēnt ubi cetę aluntᷣ: quod nuſq̄ fit: ſed poſuit cetaria pro uiuariis et piſcinis: ubi maiores piſces alūtᷣ. Snīa ē: q̄ ex illa increbeſcēte fama plures orbos capta bis: et a pluribus hęres relin queris. CETaria. In q̄bus ce tę teneantᷣ: q̄ balenę appellantᷣ quę ī mari indico quaternorū iugerum reperiuntᷣ. Pręfecti claſſiū alexandri tradidere fo res domorū ibi ex maxillis ba lenarū fieri: et oſſibus tecta cō tignari. Ex q̄bus multa. xl. cu bitorū lōgitudinē hēre. PRę terea. cautū p̄ceptū. Monet. n. ne ſolū celibes et ppea filiis carētes captet. Nā poſſet dete gi eius ſubdolū cōſiliū: ſed ēt illos q̄bus etſi filius ſit tamē ē ado ualitudinarius ut breui ſit moriturus. Dabit ergo operā ut illi ſcribatᷣ ſecūdus hęres. QVOD Teſtamētū cūq̄. i. quodcūq̄ p temeſin. Quoniā oēm fidē amitteret uerę aīcitię ſi appareret conſiliū ſuū opor tet eum cuncta diſſimulare: et ppea ſi ſenex ſibi teſtamētū le gendū ſuū porrexerit annuet ideſt approbabit ante q̄ legat tāq̄ id ad ſe nihil attineat et id remouēs finget nolle legere: et tamē limis oculis rapiet. i. velociſſime leget eū uerſū ubi ſolēt poni nōia hęredū an uide at quot hēat coheredes. REco ctus. Nā iſte coranus ex ſcri ba q̄nq̄ uir effectus iterū ī ſcri bam rediit. NASica corano. Quod paulo poſt interp̄tabitᷣ. IVVenis. auguſtus. Regnāte ergo auguſto ut uaticinatᷣ tire ſias filia naſicę nubet corano

Ne q̄d tu p̄das: neu ſis iocus. ire domū atq̄
Pelliculā curare iube. ſis cognitor ipſe.
Preſta: atq̄ obdura. ſeu rubra canicula findet
Infantes ſtatuas: ſeu pingui tētus omaſo.
Furius hibernas cana niue cōſpuet alpes
None uides? aliq̄s cubito ſtantē p̄pe tāgēs
Inquiet ut patiēs ut amicis aptus ut acer.
Plures annabūt tunni: & cetaria creſcēt.
Si cui præterea ualidus male filius ī re
Præclara ſublatus aletᷣ: ne manifeſtū
Cælibis obſequiū nudet te: leniter ī ſpem
Arripe officioſus: & ut ſcribare ſecundus
Hæres & ſiquis caſus puerū egerit horcho:
In uacuū uenias: prato hæc alea fallit.
Qui teſtamētū tradet tibi cūq̄ legendū:
Abnuere: & tabulas a te remouere memēto.
Sic tamē ut limis rapias. q̄d prima ſecundo
Cera uelit uerſu. ſolus: multis ne coheres:
Veloci p̄curre oculo plerūq̄ recoctus
Scriba ex quinqueuiro coruū deludet hiantē
Captatorq̄ dabit riſus naſica corano.
Nū fueris? an prudēs ludis me obſcura canē
O lertiade q̄cq̄d dicā aut erit aut nō   do
Diuinare &. n. magnus mihi donat apollo:
Quid tamē iſta uelit ſibi fabula: ſcilicet ede.
Tēpore quo iuuenis p̄this horrēdus ab alto
Demiſſū genus ænea. tellure mariq̄

ILLVD. prȩceptum aliud ut ineat amicitiã illorũ q guber nant ſené: ut illi deinde homi né abſenté laudent. Sed tamé nil melius é q̃ expugnare ipſũ caput. i. ipſum ſené: cuius cau ſa omné laboré ſũmis. Dixit ãt expugnare: qa tanq̃ bellum quoddam é huiuſcemodi capta tio. Vnde expugnãt cũ iã ſuis dolis eũ cȩperit. Ergo laudato qcqd faciet: et ſi ſcortator é. i. delectat̃ ſcortis ne dubita ſup ponere ſibi penelopé uxorem tuam. PVTas ne. Interrogat ulyxes: an putet poſſe corrum pi penelopem: q̃ ſolicitata a tot ꝓcis incorrupta m̃ãſerit: Cui reſpõdet manſiſſe incorruptã: qa ꝓci auari fuerit i dãdo. Qđ ſi lucellũ de ſene tecũ guſtaue rit nunq̃ deinde abſtinebit: Vt canis q ſemel guſtato uncto co rio nũq̃ deinceps inde dimoue ri põt. CAVtus adito. Nã in obſequendo neq; uelĩm deeſſe te: neq; ſupra modum facere. OPERE. actionibus. INMo deratus. modũ excedés. O Sti po. deiecto ꝓcliui. Cogitabun di eni et metuétes caput ad ter rã uergũt. GRaſſare obſeqo. Adulare: uel uehemens mul tuſq; ſis ĩ obſeqo. Graſſari. n. teſte Feſto antiq ponebãt pro adulari. Sed graſſari dicunt la trones uias obſidentes. Gradi ſiqdé ãbulare é. Ergo ab ĩpetu gradiendi. Iuuen. Interdũ fer ro graſſator agit ré. Hic uero qcqd uehementius: ĩpetuoſius ue fit graſſari dicit̃. Saluſt. in iugurta. Sed dux atq; ĩpator ui tȩ mortaliũ aius ẽ: q ubi ad glo riã uirtutis uia graſſat̃ abũde pollés é. AVré ſubſtringe. q. d. patiẽter audi ipſũ loquacé.

Magnus erit. forti nubet ꝓcera corano
Filia naſicæ metuẽtis reddere ſoldum.
Tũ gener hoc faciet. tabulas ſocero dabit.
Vt legat: orabit: multũ naſica negatas // atq;
Accipiet tãdé. & tacitus leget: ĩueniet q;
Nil ſibi legatũ præter plorare ſuis q;
Illud ad hæc iubeo: mulier ſi forte doloſa
Libertus ue ſenẽ delirum tẽperet illis
Accedas ſocius. laudes. lauderis ut abſens.
Adiuuat hoc quoq; ſed uĩcit lõge prius ipſũ
Expugnare caput ſcribet malacarmĩa uecorſ
Laudato. ſcortator erit: caue te roget. ultro
Penelopen facilis potiori trade. putas ne
Perduci poterit tam frugi tamq; pudica:
Quã nequiere porci recto depellere curſu.
Venit eni magnũ donandi parca iuuẽtus.
Nec tantũ ueneris quantũ ſtudioſa culinæ
Sic tibi penelope frugi ẽ: quæ ſi ſimul uno
De ſene guſtarit tecũ partita lucellũ:
Vt canis a corio nunquã abſterrebit̃ uncto.
Me ſene qꜯ dicã. factũ. anus improba thebis
Ex teſtamento ſic eſt elata. cadauer
Vnctum oleo largo nudis humeris tulit hȩ
Scilicet elabi ſi poſſet mortua credo. // res
Qđ nimiũ inſtiterit uiuenti. cautus adito.
Ne deſis operæ ne ue ĩmoderatus abũdes.
Difficilẽ & morſũ offendet garrulus ultro.
Nõ etiã ſileas. dauus ſis comicus. atq;
Stes capite obſtipo: multũ ſimilis metuẽti.
Obſeqo graſſare. mone: ſi increbuit aura.
Cautus uti uelet carũ caput extrahe turba
Oppoſitis humeris. aurẽ ſubſtringe loquaci

CRESCENTem utré. Ná quéadmodú utres uento turgeſcunt: ſic ſtultus ille adulationibus inflat᷑. ET Certú uigilans. Ne ſomnians hęc credas. Ná ſiqd miſere cupimus id ſępe ſomniamus. Vnde ſiqd nobis ex inſperato aduenerit ſolemus nobiſcum reputare an id uere euenerit: an ſomniis ludamur. HAERES Quartę partis. Hęres ex quadrante. CLAMa ſodalis. Profer magna uoce ad ſodales. NVSQuam eſt. ſ. tantú uerború. VNDE. i. ex quo. ſ. laudé tam forté et tam fidelé. Vel dicamus hęc eſſe uerba adulatoris poſt mortem teſtatoris: ut ſua ficta pietate alios facilius captare poſſit. Et túc dicemus. Clama ideſt cú clamore et uociferatione dic. Sodalis meus nuſq̃ é. Et ſubinde SPARGE. i. diuulga hęc uerba. VNDE Mihi tã forté et fidelé. ſ. reperiã. ET Si potes celare uultú prodenté gaudia. i. ſi potes occultare i facie tua eá ilaritaté quę indicat gaudiú. ILLACHrymare. i. emitte lachrymas. SE Pulchrú pmiſſum arb. Subaudi ſi é pmiſſú. MALe tuſſiet. Quod ptiſis quam noſtri tabé appellãt: ſignú é: et ppea non pcul é a morte. GAVDEnté númo. Cupidú ré ſuá augere PROSerpina imperioſa. Ná cú inferorú dea ſit: imperiú in me iusq; ſummú habet.

Importunus amat laudari donec ohe iam
Ad cælú manibus ſublatis dixerit. urge.
Creſcenté tumidis infla ſermonibus utré.
Cú te ſeruitio longo curaq; leuarit.
Et certú uigilans: quartæ ſit ptis ulyxes
Audieris. hæres. ergo núc clama ſodalis
Nuſq̃ é: unde mihi tam forté tamq; fidelé
Sparge ſubinde: & ſi paulú potes illachrymare
Gaudia pdenté uultú celare. ſepulchrú
Permiſſú arbitrio ſine ſordidus extrue. funus
Aegregie factú laudet uicinia. ſiquis
Forte cohæredú ſenior male tuſſiet. huic tu
Dic: ex pte tua ſeu fundi ſiue domus ſit
Emptor: gaudenté númo te addicere. ſed me
Imperioſa trahit proſerpina. uiue. ualeq;.

SATYRA. VI. DE VITA RVSTICA.

hOc erat í uotis: modus agri nó ita ma//gnus
Hortus ubi: & recto uicinus iugis atq;//fós
Et paulú ſiluę ſup his foret: auctius atq;
Dii melius fecere. bene é. nihil ãplius oro

hOC Erat in uotis. Deſcribit paucis rebus cótentú eſſe oporteat modeſtú uirú: quoniá natura ipſa optima nobis dux nec plura nec maiora deſideret. Laudatq; pcipue uitá ruſticaná: quoniá pcul ab oibus delitiis atque ab oi luxu frugi temperataq; ſit. Demonſtrat igit᷑ cú id quod p ſummá modeſtiá cócupierit: et aliquãto pluſculum cótigerit nihil ultra deſiderare. HOC ERAT IN Votis. ideſt in deſiderio. Ponit enim uotum quod deſiderium ſubſequitur pro ipſo deſiderio quod antecedit. Sic Perſius. Scire erat in uotis qd dexter ſenio ferret. MODus. Modeſta méſura agri: et ortus non ita magnus ut ager. Ná ortus ad olera non ita magnus eſſe debet ut ager ad fruges. Contraria his uituperat Iuuenalis. IVGIS. peremnis. SVPER His. Vltra hęc. AVCTius et melius. q̃ orauerim.

MAIA Nate. O mercuri in cuius tutela diuitię ſunt: ut alio loco a nobis demonſtratū eſt Fuit aūt filius maię: q̄ eſt una ex pleiadibus: a qua quanuis alii aliter ſentiant: ſunt q maiū menſē appellatū uelint: ducti ꝙ hoc menſe mercatoribus mos erat mercurio pariter et maię ſacrificare. SI Neqꝫ maiorē. Arguit ab honeſto. Iuſtum eni eſt ut dii iis opitulent̄: qui nec cōmiſerint fraudē ut patrimoniū augeant: neqꝫ ſua libidine illud iminuant. SI VEneror ſtultus nihil horum. i. ſi nihil horū quę ꝓxime dicam ueneror. i. uos uenerādo precor.

Maia nate: niſi ut ꝓpria hęc mihi munera fa
Si neqꝫ maiorē feci rōne mala rem: // xis:
Nec ſum facturus uitio culpa ue minorē.
Si uenerō ſtultus nihil horū. o ſi āgulus iſte
Proximus accedat. q nūc denormat agellū.
O ſi urnā argēti ſors q̄ mihi mōſtret: ut illi:
Theſauro inuēto q mercenarius agrū
Illū ipſū mercatus arauit. diues aīco // oro
Hercule. ſiqd adeſt: gratū iuuat. hac prece te
Pingue pecus domio facias: & cętera pręter
Ingeniū utqꝫ ſoles cuſtoſ mihi maxius adſis
Ergo ubi me i mōtes & i arces exurbe rēoui
Quid prius illuſtrē ſatyris muſaqꝫ pedeſtri?
Nec mala me ābitio pdit. nec plūbeus auſter
Auctūnusqꝫ grauis libitinæ quæſtus acerbę
Matutine pater ſeu iane libētius audis:
Vnde hoīes operū primos uitæqꝫ labores
Inſtituūt ſic diis placitū. tu carminis eſto

STVLTus. i. q ſtultus eſſem ſi precarer. Dicit igit̄ ꝙ nihil illorū deos orat: q̄ multi p auaritiā orare ſolēt: ut cum dicunt Vtinam ille angulus q denormat agellū ACCedat. Adiūgat̄ ad meū agrum: ut quadratus reddat̄: quo nō accedente DENormatur. i. nō cōreſpondet ad normam. Norma. n. inſtrumentū eſt: quo fabri opus facile ad quadrū redigunt. Eſt eni ꝑpendiculū filū quod plūbū appenſum i rectū extendit quo opus in altū recte ſurgit. Regula uero qua linea recta ſeruat̄. Norma poſtremo eſt: quā quadrā appellāt. Ergo denormat̄ res cū id quo quadrū poſſit reddi adimit̄. SI. utinā Virg. Si nunc ſe nobis ille aureus in arbores ramus Oſtendat. Hunc locū ex cōtrario ponit Perſ. Illa ſibi introrſū et ſub ligua murmurat o ſi Ebullat patrui ꝓclarum funus. VT ILLI. mercenarius agrū arās theſaurū inuenit: eoqꝫ agrū a domino rei i ſuo emit. Ergo q prius mercenarius arabat: deinde mercatus illum ipſum agrū diues illū arauit. AMICO Hercule: Fauente hercule: q et ipſe diuitiis preeſt. Perſ. Et o ſi ſub raſtro crepet argenti mihi ſeria dextro hercule. SI Quod. q. d. Siquod adeſt mihi gratū eſt. i. ſi ſum cōtētus pręſenti: nec quęro maiora: oro te ut facias mihi omnia pinguia pręter ingeniū. Nā pingue ingeniū craſſum ē et obtuſum: ILLVSTrem. celebratū reddā. MVSa pedeſtri. i. uerſu pedibus colligato. Vel muſa pedeſtri ſtilo infimo: pp quem has ſatyras ſermones appellat. Tranſlatio a peditibus q equitibus humiliores ſunt. NEC Ambitio nec auſter pdit. Nō afficior perturbatione: neqꝫ ſi honores non aſſequor: neque ſi auſter pluuias inducens nocet agris et pecori. PLVMBEVS. uel propter colorem: uel propter grauitatem aeris: quam inducit. QVESTVS. lucrum. Nam peſtiferi morbi multi in auctumno uigent. IANE. nam omnes ingreſſus omniaqꝫ principia illi ſacra erant. Dicitur autem matutinus: quia ea hora ad opus ſurgentes homines initium ſuorum laborū ab eo auſpicabant̄.

ROMAE Sponſorem me rapis. Enumerat incōmoda quę romę ſubeat. Nam multa urbana officia urgēt ut ē ſponſio: Cū etiam ī magnis frigoribus ſummo mane ſurgēdum et ad ſponſionem faciēdā ſit properandū: ne quis alius te pręueniat: et tardior in officio preſtando habearis. INTeriore gyro. Interiore ambitu: ergo minori circuitu. Cauſa. n. brumę. i. breuis diei ē: ꝙ ſol ī capricorno conſtitutus ſigno oīo auſtrino et a nobis remoto a noſtro polo recedit. CLARe certūqꝫ locuto. Nā facta ſponſione iam obligatus ſum. Ergo nocet mihi poſtea quod apte ſum locutus. Alii dicunt locuto ꝑ locuturo. Vt ſit ordo. Neceſſe ē ire mihi locuto pro locuturo id quod poſtmodo obſit. INIVRia tardis. Nam ſubmouendi ſunt cū illos anteuertere uelimus. QVid tibi. Verba ſunt illorū: quos urget. Eſt autem ordo. Quid tibi uis o īſane? ſ. qđ ita me trudis. Quas res? ſ. agis. Deinde cum tu a propoſito non diſcedas indignabundus clamat IMProbus. i. inſatiabilis. i. ſine modo aut modeſtia urget me. Vel dicat Horatius ille improbus quaſi impudens nulliqꝫ cedens VRGet. q. d. trudentē retrudit. IRatis precibus. Quia ꝑtim minatur niſi abſtineas: partim ꝓcatur. TV Pulſes o. q. o. Poſſunt eē uerba ipulſi: ut ſit ſenſus: Putas ne ferendū eſſe a nobis: ut pulſes omēs obſtantes: uel eſt querela horatii ꝙ ſi officium

Principiū: romæ ſponſorē me rapis? eia
Ne prior officio quiſquā reſpondeat: urge:
Siue aquilo radit terras: ſeu bruma niualē
Interiore diē gyro trahit ire neceſſe eſt.
Poſtmodo ꝙ mi obſit clare certūqꝫ locuto
Luctandū ī turba: & facienda iniuria tardis.
Quid tibi uis inſane & quas res īprobus? ur
Iratis precibus: tu pulſes ōe: qđ obſtat //get
Ad męcenatē memori ſi mēte recurras:
Hoc iuuat: & melli ē: nō mētiar. ac ſimul atras
Ventū ē eſquilias aliena negocia centū
Per caput & circa ſaliunt latus. ante ſecūdā
Roſcius orabat ſibi adeſſes ad puteal cras
De re cōi ſcribę magna atqꝫ nouatæ
Orabāt hodie meminiſſes quinte reuerti.
Imprimat his cura męcenas ſigna tabellis.

preſtare uolueris omēs tardiores quoniā obſtant pulſandi eunt. AD Męcenatem. Eſt oratio obiecta cōquerēti. O Ratio. Vt ſit hęc ſnīa: Video ineſſe oīa hęc icōmoda: ut ſit ſurgēdū ꝓmo mane. Sit eundū ī magno frigore. Sint ipellēdi obſtātes. Sed ſi recurras ad męcenatē. i. ſalutatū eū redibis exhorreſces ne hęc incōmoda: Ad q̄ reſpōdet ipſe hāc ſalutationē eē ſibi melli. i. ſuauiſſimę uoluptati. Sed tamē cum illuc uenerit obſeſſus erit alienis multis negotiis. MEMori mētę. q. d. ꝓpea recurras ꝙa mens memor acceptorū beneficiorū iubet ire. EXQuilias. nā illic habitabat męcenas. ATras. Rettulit ad freq̄ntiā ſepulchrorū uel ad horā diei in qua nondum orto ſole oīa atra et obſcura ſunt. ROScius orabat. Enumerat negocia aliena q̄bus implicat᷑. DE RE. ordo ē: O quinte ſcribę atqꝫ nouatę orabant ut meminiſſes reuerti hodie de re communi atque magna. DE RE. propter rem. Vt cū dicimus pluribus de cauſis hoc cupio. i. ꝑp plures cās. NOVatę. Qui teſtamenta renouant ꝓpeaqꝫ indigēt ſcriba et ſignatoribuſ. IMPrimat. ſignet. Aſſit ſignator teſtamenti. Teſtes eni apud ꝑſcos ſubſcribebāt, et ſui anuli ſignū iprimebāt. Iuuen. Qui ſe lautū ac beatum

Exiguis tabulis et gēma fecerat uda. DIXERis.i.ſi dixeris.EXPeriar. Tētabo an uelit imprimere ſua ſigna. SI VIS.addit.ſ.ad ſuperiora uerba Si uis. TV Potes.ſ.efficere ut ille ſignet. SEPtimus. Demonſtrat męcenatē nō niſi de rebus minoribus ſecū loq. HOC Genus. Demonſtrat quas nugas ſibi concredat. QVem tollere reda.nā iter facturus cōmunicat mecū quos uelit ſecum reda uehi:et quota hora ſit:et an gallina gladiator par ſit ſyro gladiatori thracēſi RIMoſa. Dedit auri:qđ hoīs ēſt. Rimoſa enī uaſa dicimus quę fundūt. Sic et rimoſos homines q ſibi commiſſa nō retinent. Quapp terentianus ille ſeruus ſe arcana ꝓditurū minitans ait. Plenus rimarū ſum. DEPonuntur. Nā ſpēs depoſiti eſt arcanū cōmiſſum. NOSter fortunę filius. Męcenas uir feliciſſimus:et ppea fortunę filius. DEOs.octauianū et męcenatē. CONTingis proprius.pp aſſiduā familiaritatē O Bone.ſ.horati. DE Dacis: Cū qbus tūc bellū gerebať. NIL Equidem.Reſpōdet horatius.Sed tu.ſ.audiſti? SEMPer eris deriſor. Verba interrogantis.DII Exagitēt me.i.male uexent. Verba horatii.

Dixeris expiar.ſi uis:potes addit.& inſtat.
Septimus octauo ꝓprior iā ſugerit annus:
Ex quo męcenas me cępit habere ſuorū
In nūero:dūtaxat ad hoc:quē tollere reda
Vellet iter faciēs:& cui cōcredꝛe nugaſ. //par
Hoc genuſ.hora quota ē?thrax ē.gallia ſyro
Matutina parū cautos iā frigora mordent.
Et quæ rimoſa bene deponunť in aure.
Per totū hoc tēpus ſubiectior in diē & horā
Inuidiæ noſter ludos ſpectauerat unā.
Luſerat ī cāpo.fortunæ filius omnes.
Frigidus a roſtris manat p cōpita rumor.
Quicūq; obuius ē:me cōſulit.o bone:nā tē
Scire deos quoniā ꝓprius cōtingis:oportet
Nūquid de dacis audiſti?nil eqdē.ut tu
Semp eris deriſor ad oēs:dii exagitēt me:
Si qcquā.qd militibus ꝓmiſſa triquetra
Prædia cæſar an eſt itala tellure daturus?
Iurantē me ſcire nihil:miranť:& unum
Scilicet ægregii mortalem altiq; ſilenti.
Perdiť hæc iter miſero lux:nō ſine uotis.
O rus quādo ego te aſpiciā?quādoq; licebit
Nūc ueterū librіſ.nūc ſōno & īertibus horis
Ducere ſollicitæ iocunda obliuia uitæ?
O quādo faba pythagoræ cognata ſimulq;

SI Quicq̄.ſ.audiui.MI Litibus.Cū militibus ſuis agrū ꝓmiſiſſet interrogabat in ſicilia an in italia daturus eēt. TRIQuetra.Sicilia a tribus ꝓmontoriis pachynno:lilibeo:et peloro denomiata ē. Nā triquetra figura trigona ē. Lucretius.Inſula quē triquetris terrarū geſſit in oris. Videbať aūt in ſicilia:qa illa inſula cū Sex.pompeio aduerſus octauianum ſenſerat. HAEC Inter. Inter hęc friuola et nugatoria. FABa pythagorę cognata. Hoc dixit:qa pythagoras interdicebat uſum fabarum:quod uēto eſſent plenę:atq; aīato maxie cōuenirēt. Hic Iuuen.Vel quo nō fugeret ſi nūc hęc mōſtra uideret Pythagoras cūtis animalibus abſtinuit q Tanq̄ hoīe:et uentri indulſit non omne legumē. Ariſtoteles in libro

de fabis ait fabis magiſtratus eligi. Quod et floretini obſeruāt. Plinius et alia de faba ſcribit q aliq tradidere:iccirco ab illa abſtinuiſſe pythagorā q aię mortuorū ſint i ea. Vnde parentando aſſumit. Varro āt ideo illa flaminem dialē non ueſci ſcribit:quoniā in flore eius litterę lugubres reperiāt. LARDO. ſalita caro lardū ſignificat:eo q large aridū ſit. CENeq deum.pp ſummā uoluptatē. VERNas. Domi noſtrę natos ſeruos a uere quod tempus fęturę aptū eſt. PROCaces:pp tenerā ętatē. LIBatis dapibus. Vel in ſacrificio oblatis:Eſt tamē libare de rebus lidioribus ſacrificare. Vel leniter tactis:ut oſtendat ſe parce comedere:et reliqua pene intacta ſeruis relinquere. Clemēter ergo tractant q iiſdē cibariis qbus dnūs et abundanter tractent. VT CViq libido. Nā nō ad certā menſurā illis uinum dat. INEQVALes. Inequaliter plenos. ACRia. Quaſi mera. LAEtius ergo. Ilares qdē uino reddunt:ſed nō iccirco cadunt i maledicta. Sed lęti de uirtute diſputant:et de bonorū malorumq fini bus. DE Villis d.u.al. Quod aut iuidi aut detractores faciūt. LEPos. Scurra fuit auguſti. GERrius. Vel poeta apologorū:uel pbus paterfamilias qui illis ſuos ad recte uiuēdū hortabatur. ANILes. Nō q nō ſint ad uitā recte degendam inſtituti apologi. Sed aniles qa familiares ſint aniculis. Nam iis et delectant pariter et iuuāt pueros. EX RE. ex utilitate. NAM Siqs. Probat quomō p apologos ſuos corrigat. Nā ſiqs magnas diuitias ut arelli fuerunt admirat ille ex apologo urbani ruſticiq muris oſtēdit q̄ melius homini ſit ocioſā paupertatē q̄ ſolicitas diuitias qrere. ARCtum. Anguſtū ex anxietate. ARIdū. deſiccatū. ACINum. In tenerioribus dicimus ut uuę:mali punici:ebuli et ſimiliū. Baccam uero

Vncta ſatis pingui ponent holuſcula lardo?
O noctes cęnæq deū:quibus ipſe meiq:
Ante larē propriū ueſcor:uernaſq pcaces
Paſco libatis dapibus put cuiq libido ē
Siccat inequalis calices. cōuiua ſolutus
Legibus inſanis. ſeu qs capit acria fortis
Pocula. ſeu modicis humeſcit lętius:ergo
Sermo orit:nō de domibus uillis ue alienis:
Nū male nec ne lepoſ ſaltet ſed q magiſ ad noſ
Pertinet:& neſcire malū ē agitamus:utrū ne
Diuitiis hoīes an ſint uirtute beati?
Quid ue ad aīcitias uſus:rectū ne trahat nos
Et quæ ſit natura boni. ſummūq qd eius
Gerrius hæc inter uicinus garrit aniles
Ex re fabellas:nā ſiquis laudat arelli
Sollicitas ignarus opes:ſic incipit olim
Ruſticus urbanū murē mus paupere fert
Accepiſſe cauo:ueterē uetus hoſpes amicū:
Aſper & intentus quæſitis:ut tamē arctū
Solueret hoſpitiis animū:qd multa?neq ille
Sepoſiti ciceris nec longe inuidit auenæ.
Aridū & ore ferens acinū ſemeſſaq lardi

in durioribus ut lauri :oleę:et
corni. FASTIDia. Ná urba
nus mus reliquiis urbanarum
epularũ aſſuefactus cibaria il
la aſpiora faſtidiebat. SuPer
bo déte. Dedit denti quod erat
muris. ORNA. eiuſdé anni.
q.d. nouella. ESSEt. comede
ret. ADOr. De quo Plinius
Fruméti genera i italia uulga
tiſſima ſunt far:qđ adoreũ ue
teres dixere. Siligo et triticũ.
MORTales animas. Vel epi
cureã ſniam muri tribuit ut iu
beat quoniã poſt morté nihil
ſupſit eé uiuédũ in uoluptate:
uel terreſtria dixit bruta aialia
qbus aia é. Animus uero non
eſt. CVRRere et trepidare.
Currebãt et trepidabãt. MO
Loſſis. Nam i moloſſia epyri
parte robuſti canes gignunt.
ERVO. ſpés leguminis eſt:q̃
et Eruilia dicitur. Habet uim
medicaminis: Nã p ipſum ſe
curatũ teſte Plinio ſcripſit au
guſtus. Martio menſe natum
noxiũ bobus dicunt: Innoxiũ
fieri pmo uere ſatum.

Fruſta dedit:cupiẽs uaria faſtidia cęna
Vincere tangẽtis male ſingula dẽte ſupbo.
Cũ pater ipſe domuſ palea põrectus in orna
Eſſet ardor loliũq; dapis meliora relinquẽs
Tãdẽ urbanus ad hũc:qd te iuuat ĩqt aĩce?
Prærupti nemoris patientẽ uiuere dorſo?
Vis tu hoĩes urbẽq; feris præponere ſiluis?
Carpe uiã mihi crede comes:terreſtria quan
Mortales aĩas uiuũt ſortita:neq; ulla ẽ //do
Aut magno aut puo lęti fuga:quo bene cir
Dũ licet ĩ rebus iucũdus uiue beatus //ca
Viue memor:q̃ ſis æui breuis. hæc ubi dicta
Agreſtẽ pepulere:domo leuis exilit:inde
Ambo ꝓpoſitũ pagunt iter. urbis auẽtes.
Męnia nocturni ſubrepe:iamq; tenebat
Mox mediũ cæli ſpatiũ:cũ ponit uterq;
In locuplete domo ueſtigia rubro ubi cocco
Tincta ſup lectos cãderet ueſtis eburnos.
Multaq; de magna ſupeſſent fercula cęna.
Quę pcul extructis inerãt externa caniſtris
Ergo ubi purpurea porrectũ ĩ ueſte locauit
Agreſtẽ:ueluti ſuccinctus curſitat hoſpes.
Cõtinuatq; dapes:necnõ uernaliter ipſis
Fungit̃ officiis prælabẽs omne:qđ affert.
Ille cubãs gaudet mutata ſorte:boniſq;
Rebus agit lætũ cõuiuã:cũ ſubito ingẽs
Ualuarũ ſtrepitus lectis excuſſit utrũq;
Currere p totũ pauidi cõclaue magiſq; //ſis
Exaĩes trepidare. ſimul domus alta moloſ
Perſonuit cãibus tũ ruſticus haud mihi uita
Eſt opus hac ait:& ualeas. me ſilua cauuſq;
Tutus ab inſidiis tenui ſolabit̃ heruo.

i AMDudū aſculto. Seruū inducit ī ſaturnalibus ſacris:ī qbus licebat ſeruis ſūma cū lętitia ī dnós inuehi dnūm ita alloquēté ut rectū det cóſiliū: Ex quo ſignificat eé ex re:ut et ſeruorū quādo ſnias audiamus:eorūq; utilia ꝓcepta nó ſpnemus. Ait ergo ſeruus Iamdudū aſculto:cui ſi ſubiungamus tibi erit obtépero ut ſit ſnia ꝑ totū annū tibi fideliter obedio:neq; qcq̄ cótra ꝓfero. Nūc uero ni uerear te dnūm:ſunt quę dicere cupiā. DAVus ne.ſ.audet loq:et domini uerba ſunt faſtidientis ſeruum. Arguit āt occultius illorū ſupbiā q ita ſeruū cótemnūt:ut neq; iiſdem cóſtare elementis:neq; eodē ſpū uiuere putāt quo ipſi uiuūt. Neq; aduertūt poſſe quādoq; et ipſos ī ſeruitutē cadere. Neq; poſtremo recordāť qua ętate Ecuba qua Creſus:qua mater Darii ſeruire cęperit:qua itidē Diogenes et Plato. Debemus igitur nó ex códitione ſua:ſed ex ſua ſeruitute ſeruum iudicare. Nā non ſolū pſępe optima dominis conſilia dedere:ſed ſua ét morte dnórū uitā redemere ITA Dauus.q.d.ſeruus ſū:ſed tamē aīcus et utilis domio LIBertate đcēbri.i.ea libertate q̄ cóceſſa é ſeruis ī ſaturnalibus:q̄ i decēbri mēſe celebrāť Nam qa regnāte ſaturnio nemo ſeruiuit:iccirco ī ſaturnalibus tota ſeruis licentia permittebatur. In illis autem ſeruis dominorum more epulę parabanť. Deinde illis inſtauratis domini comedebant. PARS HOMinum. Oratio ſerui:in qua concludit minus miſerum eſſeconſtanter in uitiis uerſari q̄ inconſtanter. VRGet propoſitum. Quia nó diſcedit ab eo. NATAT.inconſtanter uiuit. Nā natantes modo emergunt:modo imerguntur. SAEPe notatus: Probat exēplo priſci q ſępe tribus anulis utebať modo nullo. LEVA.nā illa anulos gerimus:quoniā ocioſior é:et ꝑpea minus in illa atterunť. CLAVum.latū clauū quę ueſtis ſenatoria erat. VERTunnus.Ita eni in uaria uiuendi genera ſe conuertebat ut uertunnus in uarias figuras ſe conuertebat. Fuit enim Vertunnus deus ruſticanus:qui pomonam ortorum deam adamauit:ac demum in coniugē ſumpſit. In hūc extat elegia Propertii:cuius initium eſt. Qui mirare meas tot in uno corpore formas Accipe uertunni ſigna paterna dei. In quo loco etiam oſtendit quare uertunnus appellatur. IVSTa. Quoniam inanis peccatrix illo ſupplicio fuerat afficienda.

SATYRA. VII.

//ſeruus
i Amdudū aſculto:& cupiens tibi dicere
Pauca reformido.dauus ne?ita:dauus
Mācipiū dnō:& frugi:qđ ſit ſatis:hoc ē //aicū
Vt uitale putes.age libertate decembri:
Quādo ita maiores uoluerūt:utere.narra:
Pars hominū uitiis gaudet cōſtāter:& urget
Propoſitū ps multa natat.mō recta capeſſēs
Interdū prauis obnoxia.ſæpe notatus
Cū tribus anellis modo leua priſcus inani
Vixit inequalis:clauū ut mutaret ī horas.
Aedibus ex magnis ſubito ſe cōderet.unde
Mundior exiret uix libertinus honeſte.
Iam mechus romæ.iā mallet doctus athenis
Viuere.uertūnus quotquot ſūt natus iniqs:
Scurra uolanerius:poſtq̄ illi iuſta chiragra
Cōtudit articulos:q̄ ꝑ ſe tolleret:atq;

PIRGVM.quem et alueū et alueolum alio uocabulo uocitabāt uas eſt:ī quo iaciunt tali. ACRior ille. Vt hic q̄ cōſtantior in uitiis ē minus ē miſer:ſic magis miſer q̄ in illis incon ſtans ē. COntento fune. Quia fugere cupit. LAXO.quoniā nō quęrit fugā. Tranſlatio aūt ē a colligata fera qua qeſcente laxus manet funis:fugā uero querente extendit̄. NOn dices:Domini oratio. FVRCifer. Nomē hinc ē ꝙ maxima pena apud antiquos ſeruo pec canti erat ut is plauſtri lignū cui temo affigit̄ ſpectante uicinia ferens circūageret̄. Quod ubi factū erat ifidus a domeſti cis et uicinis exiſtimatus fur cifer appellabat̄: Nā latini li gnū illud furcā appellāt. Hęc ait Plutarchus i uita coriolani AD TE.rogauerat dominus quorſum illa uerba tēderent. Ergo reſpōdet ſeruus ad te.q.d.tui cā q̄ tanta ſis incōſtantia ut antiquorū mores laudes:et tamen ſi ad illos te deus uellet recuſares. ANTIQVę ple bis.Quam omnes ſcriptores parce: ſobrie: et laborioſe ui xiſſe affirmant. Hoc aūt ē uel q̄a non ſentis id eē rectū quod loqueris:uel q̄a nōdū cōfirma tūs es i iis quae ꝑbas.ET He res.i.nō potes auelli e ceno:ī quod plantā imiſeris. Nam cę no imerſus eſt q̄ uitiis ē obru tus.ROMę rus.Ex iis oibus indicat hois leuitatē. VICtus. quaſi coactus.OLeūm.Quo ī balneo ungaris.BLATeras. Stulte et ꝑcupide loqueris.Id eni ſignificare hoc uerbū affir mat: Dicitque a gręco ducere originē:et camelos ēt dici bla terare.MILVIVS Et ſcurrę. Qui moleſte ferunt iſtas tuas ineptias:et ꝑpea īprecant̄ adō horrenda mala:ut nō ſint refe rēda. Nā dixerit miluius Ego fateor me duci uentre.i.trahi edēdi cupiditate:et ſupinor na ſum.i.hēo naſū ſupinū quaſi paratū ad olfaciendū. NIDore.i.ſuaui odore epularū:Vnde Iuuen. Captū te nidore ſuę putat ille culinę. POPino. Nā popinonē appellat q̄ popina delectat̄. TV Vero inſeciere. Inſecteris me tuis reprehenſionibus;cum ſis q̄ ego.i.talis qualis ego:et fortaſſe nequior.

Mitteret ī pirgū talos mercede diurna
Conductū pauit.quāto cōſtantior idem
In uitiis:tanto leuius miſer.acrior ille:
Qui iam cōtēpto.iam laxo fune laborat
Nō dices hodie quorſū hæc tā putida tēdāt
Furcifer?ad te inquā:quo pacto peſſime lau
Fortunā & mores ātique plebiſ & idē: [illegible]das
Siq̄s ad illa deus ſubito te agat:uſq; recuſes
Aut q̄a nō ſentis:quod clamas rectius eſſe:
Aut q̄a nō firmus rectū defendis:& hæres
Ne quicquā cęno cupiēs euellere plantam.
Romę rus optas:abſētē ruſticus urbē [illegible]ius
Tollis ad aſtra leuis. ſi nuſq̄ es forte uoca
Ad cęnā:laudas ſecurū holus.ac uelut uſq;
Victus eas:ita te felicē dicis amasq;:
Quod nuſquā tibi ſit.potādū:iuſſerit ad ſe
Męcenas ſerū ſub lumina prima uenire
Conuiuā:nemon oleū feret otius?hæc q̄s
Audit cū magno blateras clamore?fugisq;
Miluius & ſcurræ tibi nō referēda precati
Diſcedūt.&.n.fateor me dixerit ille
Duci uētre leuē.naſū nidore ſupinor.
Imbecillius.iners.ſiquid uis adde popino.
Tu cū ſis:qđ ego:& fortaſſis nequior:ultro

VERBis decoris. Sic et Iuuen. Qui curios ſimulát et bacchanalia uiuút. Obuoluere hoc pacto pót uitiú uerbis: qa hóeſtate uerború tegit turpia facta. QVod ſi me. Cócludit ergo ſi tu dnús ſtultior me empto qngétis drachmis aufer terrere me uultu tuo. DRAChma. Sed ut certus appareat ordo in póderibus p̄mú pódus romę ſiliqua erat: id gręce καιρτι ον. i. granú ex ſiliqua. Inde obolus gręce ſcrypolus ſex ſiliquas cótinés. Inde drachma q̃ ex decé et octo ſiliquis. i. ex tribus obolis conſtat. Inde denarius q argéteus númus erat:

Inſectere uelut melior? uerbisq; decoris
Obuoluas uitiú? qd ſi me ſtultior ipſo [a]fer
Quingétis épto drachmis deprehéderis? au
Me uultu terrere: manú ſtomachúq; teneto:
Dú quæ chryſippi docuit me ianitor. edo:
Te cóiunx aliena capit. meretricula dauú
Peccat uter noſtrú cruce digniuſ. acris ubi me
Natura incendit: ſub clara nuda lucerna
Quæcúq; excepit turgétis uerbera caudæ
Clunibus. aut agitauit equú laſciua ſupinú:
Dimittit neq; famoſum. neq; ſollicitú. ne
Ditior aut formæ melioris meiat eodé.
Tu cú ꝓiectis inſignibus anulo equeſtri
Romanoq; habitu ꝓdis ex iudice dama
Turpis odoratú caput obſcurante lacerna:
Nos es: qd ſimulas. metués induceris: atq;
Altercante libidinibus tremis oſſa pauore.
Quid refert uri uirgis: ferroq; necari:
Auctoratus eas. an turpi clauſus í arca:
Quo te demiſit peccati conſcia herilis

et cótinebat. xxiiii. ſcripulos. ideſt drachmam et tertiá eius pté. Inde uncia octo drachmas ſiue ſex denarioſ. Inde libra q̃ habet. xii. uncias. i. denarios. lxxii. ſiue drachmas. lxxxxvi. MANum et ſtomachú. i. contine manú et irá tuam. IANitor chryſippi. Optime ſeruus nó a chryſippo ſed a chryſippi ſeruo ſe doctú dicit: Sic et ré uериſimilé facit: et ſimul oſtendit errata eius huiuſcemodi eé ut facile ab impitioribus corrigi poſſit. VTER PECCat digniús cruce. q. d. tu qui abuteris aliena uxore. AVT Agitauit equú ſupinú. Quia ſupin cubádo me agitat ueluti eques equú. NEQue clamoſum. q. d. nó laboro zelotypia ne cum ipſa cócúbat aut ditior aut pulchrior me: Ná hac moleſtia afficiunt̃ q amát matronas ut tu nó q adeút poſtribulas ut ego Ergo hęc apte facio. Tu át matroná cláculú adis: et ne agnoſcaris deponis inſignia: qbus cognoſci poſſes: ut é anulus et romana toga. Et ex iudice fis dama. i. depoſito habitu eius uiri quo iudex utit̃ fis dama. i. habes habitú luxurioſi uiri ut dama é. LACerna obſcurante c.. Quia illa id inuoluis. ODorato. ſ. luxurioſorum unguétis. Prędterea piculo te exponis: unde altercatur. i. pugnat pauor cum libidine. Hic eni te ire uetat. Illa contra impellit QVid refert. q. d. Quid refert utrú gladiator te piculis exponas. An adulter cú utrúq; interfici liceat. AVCtoratus. Proprie miles é ſacraméto obligatus. Vnde exauctorati dicút̃ q ſunt a ſacraméto ſoluti. Sed hic poſuit ꝑ gladiatore. AN Turpi cl. in arca. Ná redeúte uiro ancilla matronę cóſcia ſolet adulterú ne deprehédat̃ occultare. TAngas caput. pp anguſtiá eius loci. EST Ne iniuſta. Immo é iuſta: Sed iuſtior í corruptoré q illá ſolicitauit: et domú aliená mutato habitu igreſſus é. SVPerne. Quaſi leuius. SVB Furca. q. d. ſub

aſta:et ē tranſlatio a deuictis militibus:q̨ ſub iugū ire coguntᷣ.DOMino.Nā in eius poteſtate ueluti ſeruus conſtitutus es.FVRenti.pp iniuriā acceptā.FOrmidet neq; credat.q.d:quę metu potius q̄ amore te admiſerit.CREdo metues.q.d.nō metues.QVando iterū paueas.Quando iterū illa te uelit admittere:ut paueas:et in piculum incidas:Oratoria eſt diſſuaſio.Nō eni dicit qd cupiat:ſed quod piculum inde puenturum ſit oſtendit.QVOTiens ſeruus.Nam totiens i ſeruitutē cades quotiens in adulterio deprehenderis.MIRa ſtultia.Oſtenditᷣ in adultero: q̨ cū ſemel euaſerit:rurſus tamē in piculū redeat: Cū nulla ſit tam pua beſtia quę ruptis uinculis ſe ruptis illis reddat.NOn ſum mechus.Demōſtrauerat qd mali mechis eueniat.Nūc oſtēdit eē mechos qui cupiūt mechari:ſed pp metū abſtinēt:Queādmodū et ſeruus fur dici pōt:q cupiēs furtū facere:tamen metu abſterritus omittit.Volūtas enim ē q̄ peccat nō actio.Quapp lōgo ordine docet Ariſtoteles q̄ uolūtaria dici poſſint:et q̄ cōtra.Nā niſi illa aſſint neque uirtutem neq; uitiū cōmittimus.Et Iuuenal.Nā ſcelus intra ſe quicūq; cogitat ullū facti crimen hēt.VAGA.uelox ad peccādū.FRenis.i.piculo et metu.TV Ne mihi d.Cū tu ſis minor et inferior mihi tot et tātis imperiis rerū et hominū:qa et adulterę imperāt:et multa alia uitia tibi iperant.QVę te ui.Snīa ē:ſerui impoſita illis uindicta ſtatim liberi fiunt.Nam exeūt de poteſtate domini.Tu aūt et ſi quater uindicta imponatᷣ nō eris liber:qa mācipiū es multorū uitiorū et pſertim formidinis.ADDE.ſenſus ē Quāuis uicarius a domīo ipoſitus iperet aliis eiuſdē familię ſeruis:tamē qa eidē domīo ſeruit nō dnūs illorū ſed cōſeruus ē.Ita tu ipas qdē mihi.Sed qa ſeruus es eiuſdē uitii cuius ego nō iā dnūs:ſed conſeruus es meus.Nā queādmodū lignū non ferit ſed manus eius q mouet lignū ita cū tu mihi ipas ea q̄ tibi aliquod uitiū imperat nō tu es impator q es ueluti illud lignum ſed uitium.QVıſnā igitᷣ.Cōcludit ex ſententia ſtoicorū ſolū ſapientē liberū eē:quoniā in ſua et nō aliena poteſtate conſtitutus ſibi imperet:et ita cūcta quę hic enumerātᷣ cōtemnit:ut nihil externi.i.nihil pter uirtutē quę

Cōtractū genibus tāgas caput:ē ne marito
Matronæ peccantis i ambos iuſta poteſtas:
In corruptorē uel iuſtior:illa tamē ſe
Nō habitu mutat ue loco.peccat ue ſupne.
Cū te formidet mulier.neq; credat amanti:
Ibis ſub furca prudēs.dominoq; furenti
Cōmittes rē oēm:& uitā:& cū corpore famā
Euaſti.credo metues:doctusq; cauebis:
Quæres quādo iterū paueas iterūq; perire
Poſſis o totiēs ſeruusq; bellua ruptis
Cū ſemel effugit:reddit ſe parua cathenis:
Nō ſū mechus ais:neq; ego hercule.fur ubi uaſa
Pręteteo ſapiēs argētea.tolle periclū:
In uaga pſeliet frenis natura remotis.
Tu ne mihi dnūs.rerū imperiis hominūq;
Tot tātisq; minor:quē ter uidicta quaterq;
Impoſita haud unq̄ miſera formidie priuet
Adde ſupradictis:qđ nō leuius ualeat:nā
Siue uicarius ē:q ſermo patet uti mos
Veſter ait:ſeu cōſeruus:tibi qd ſū ego.nēpe
Tu mihi q iperitas:aliis ſeruus miſer:atq;
Duceris:ut neruis alienis mobile lignū.
Quiſnā igitᷣ:liber.ſapiēs.ſibi q imperioſus

ſola i ſe é:reliqua āt ſr̄ externa:poſſit illū ipedire. TERes et rotūdus. Cui noceri nō pōt. Nā forma teres et rotūda neq; anſas p̄bet ut capiat̄:et facile elabit̄ p obſtātia. MANca. quaſi ſine uiribus quoniā tibi nocere nō pōt. GELida. ſ. aqua: Nā muliebris iniuria é:ut hoſtiū pulſanté aqua ſupne iſuſa opiat. PER Fundit repulſū. i. pfundendo repellit Virg. Submerſaſq; obrue puppes. i. ſubmerge ut obruāt̄. RVRSus uocat. Sic Terēt. excluſit

Quē neq; paupies neq; morſ neq; uīcula terrēt
Reſpōſare cupidinibus. cōtēnere honores
Fortis. & in ſe ipſo totus teres atq; rotūdus:
Externi nequid ualeat p leue morari
In quē manca ruit ſemp fortuna potes ne
Ex his ut propriū qd noſcere. qnq; talenta
Poſcit te mulier: uexat. foribuſq; repulſum
Perfundit gelida. rurſus uocat. eripe turpi
Colla iugo liber. liber ſū dic age: non qs
Vrget eni dnūs mētē nō lenis: & acris
Subiectat laſſo ſtimulos: uerſatq; negantē:
Vel cū pauſiaca torpes inſane tabella:
Qui peccas mius atq; ego? cū fului rutubęq;
Aut placide iani cōtento poplite miror
Pręlia rubrica picta aut carbone: uelut ſi
Re uera pugnēt: feriāt: uitentq;: mouētes
Arma uiri: nequā & ceſſator dauus: at ipſe
Subtilis ueterū iudex & callidus audis:
Nil ego: ſi ducor libo fumante. tibi ingēs
Virtus atque aīus cenis reſponſat opimis.
Obſequiū uētris mihi pnitioſius eſt. cur.
Tergo plector eni: q tu impunitior. illa
Quæ puo ſūmi nequeūt obſonia captas.
Nēpe inamareſcunt epulæ ſine fine petitæ
Illuſiq; pedes uitioſum ferre recuſant
Corpus. an hic peccat ſub noctē q puer uuā
Furtiua mutat ſtrigili. qui prædia uēdit:

reuocat. PAuſiaca. a pauſia pictore nobili. TORpes. ſtupes ideſt admiraris. QVi peccas minus. q. d. ita peccas cum nimis miraris pulchrā picturam ut ego admirās quę fuluus et rutuba mali pictores fecere: q aut rubrica aut carbone pingebāt: Quorū cū picta p̄lia admirās ceſſo neq̄ dicor. Tu āt ſubtilis iudex ueterū picturarū diceriſ. AVDis. ſ. cū de te ita dicat̄ ſubtilis eſt ueterū iudex. LIBO. in ſacris libum offerebant de farre melle et oleo: ut dicit ſeruius. At i epulis libū ſic fieri cōſueuiſſe a. M. Catōe in libro de agricultura ſcribit̄ his uerbis. Libum ſic facito: caſeū bene diſterat i mortario ubi bene triuerit farinę ſiligineę librā aut ſi uoles tenerius ēē ſelibrā. Similaginis ſolum eodē indito: pmiſcetoq; cū caſeo bene. Ouū unū addito et pmiſceto una bene. Inde panē facito: folia ſubdito i foco calido: Sub teſta ea coqto leniter. TIBi ingēs u. q. d. tu magnanimus haberis: ſi magnas cęnas paras. Ergo ſi obſequor uētri ſtatim plector tergo. Tu aūt ipune capis obſonia: q̄ niſi magno p̄tio ſūmi nō poſſunt. ILLuſi pedeſ. q cū ſtare poſſe credūt pp ebrietaté uacillāt. VITioſū. ex crapula uel illuſi a podagra. AN Hic p. Vtrū maius peccatū é an ſerui q ſtrigilé quā furatus é cū uua commutat: an tu q p̄dia gulę ſeruiens uēdis. NIL Seruile hēt parés gulę. q. d. nō ne habet aliqd ſeruile: qd pareat. i. obtemperet gulę. NOn horā t. e. p. Nā tot curis afficeris ut ſēp i diuerſa diſtractus tecū eē non poſſis. OCia recte. Ocia nō inertię: ſed ſtudiorum intelligit. TE Vitas. CCXXI

Quia tui oblitus p uaria diſcurris. ERRO. nominatiui caſus ē. Dicūť āt errones q p alie nas regiones uagāť. VNDe mihi lapidē. Iraſciť dnūs ſeruo uera canenti. QVorſum eſt opus. Interrogat ſeruus ad quā rē lapide uti uelit. Sed ille ira inflāmatus petit ēt ſagictas AVT Inſanit homo. Verba ſerui. Nā cū uideat dnūm tanto furore pcitum putat illū aut inſanire ex atra bili: aut facere. uerſus. i. agi furore illo diuino quo poetę afflanť: cum uer ſus cōdūt. NONa opera. Minať ad opus ruſticū in ſabinos ſe illū miſſurū: ut nouem aſſi duos dies ibi fodiat. NONa opa. i. nouē dierū operarius.

u T NASidieni iuuit.

Naſidieni epicurei cę nā honeſtis quibuſdā ſimul et turpibus uiris poſitā deſcribit In qua luxū carpēs epicureos deridet. Alloqť aūt fundaniū aicū: q cenę iterfuerat. COn uiuam. ſ. te here pro heri. DE MEDio die. i. a medio die: qđ erat contra romanā modeſtiā. Nā meridies ſexta hora ē ro mani āt ante nonā horā a qua ſola quarta diei ſupeſt cibum nō capiebāt. SIC. reſpondet fundanius. Ait. n. Sic. ſ. uixit ut et cętera. IRATum. fameli cū intelligit. LENi auſtro. qa caret frigore. Auſtro āt flante carnes magis tritę ſunt. CENę pater. Rex cōuiuii. ſ. naſi dienus. RAPula. a rapo rapu lum eſt. LASSVM. defatiga tū. i. nauſeantē. PERVellūt. Pungūt: qa acria excitāt appe titū. SISer. Spēs ē herbę: cu ius radice adeo delectatus ē ty berius cęſar: ut eam ſingulis annis a germania peteret. De hac columella in ſuis carmini bus. Vlpica quęq; fabis habi lis fabrilia miſcet lā ſiſer aſſy rioq; uenit q̄ ſemie radix. Sūt q eā putēt quā uulgo ſermōta nā nominā t. FECula coa. Vi nū cohū ad uappā exhauſta am phora redactū. ALte cictus. bene expedituſ. VT attica uirgo. nā i ſacris cereris diligētius curāt ut oia mūda ſint. IDaſpes: nomē ſerui a fluuio q ptbos i indiā fluit unde oriūdus ſit FVScus. qa i illis ptibus colorati ſūt hoies. MAris exps. cui nō ſit admixta marina aqua. Nā ut apparet apđ Columellā uina aqua marina cōcinnabāt: Quod ſi pcul a mari eēnt ſa

Nil ſeruile gulæ parēs hēt: adde quod idē
Nō horā tecū eē potes: nō otia recte
Ponere. teq; ipſū uitas fugitiuus ut erro.
Iam uino. quærens iam ſomno fallere curā.
Fruſtra nā comes atra premit ſeqťq; fugacē.
Vnđ mihi lapidē. quōſū ē opus: ūde ſagittas
Aut inſanit hō: aut uerſus facit. otius hic te
Ni rapis. accedes opa agro nona ſabino:

SATYRA. VIII. DE CENA NASI DIENI.

u T naſidieni iuuit te cęna beati.
Nā mihi querēti conuiuā dictus here
De medio potare die. ſic ut mihi nūq̄ illic
In uita fuerit melius. dic ſi graue nō ē:
Quæ prima iratū uentrē placauerit eſca:
In primis lucanus aper: leni fuit auſtro
Captus: ut aiebat cęnæ pater: acria circū
Rapula. lactucæ. radices. qualia laſſum
Peruellunt ſtomachū: ſiſer: alec: fæcula coa.
His ubi ſublatis puer alte cinctus acernā
Gauſape purpureo menſā pterſit: & alter
Sublegit quodcūq; iaceret inutile: quodq;
Poſſet cęnantis offendere: ut attica uirgo

libąt aquā eaq; loco marinę utebāt̃: DIVitias miſeras. Exclamatio poetę carpētis luxurioſam cęnā: et appellat: diuitias miſeras: qa ad miſerā uitā inducūt hoies. VARius. Poeta. VMBras. q. d. ſcurras illos nō hoies eē: ſed ūbras hois. RIDiculus aſſorbere. Quia aſſorbendo riſū captaret. Placenta āt teſte catone fit ex farina ſiliginca et ouillo caſeo bene recēte et ex melle. Dicit̃ āt ut puto a placēdo. INDice digito. Hic. n. ſiqd ſuauius lateret. ſ. inciſore mōſtrabat. NAm cętera turba. Snia ē reliq turba ſunt. q. d. inſcii rerū. SEd nos cęnamus. i. nos ſcimus eligere quę cenanda ſunt: qd patuit nūc cū porrexit puer inguſtata. INGVStata. Vel qa nolui guſtare tanq̄ nō bona: uel contra nō guſtata aliis q nō norūt ſuauitatē eorū. AD Minorē lunā. ſ. cum diminuta ē luna. DAMnoſę. Multum quod fit cū dāno eius: q cōuiuiū pbet. PARochi. Qui ſint parochi iā dcūm ē: ſed hic ponit̃ p magiſtro cōuiuii. Hic. n. ptimuit ingurgitationem potatorū: uel qa illi liberius maledicunt: uel qa nimiū ſubtile uinū ſtupefacit palatū: ita ut non ualeat guſtu. Timuit ergo ne poſſēt pcipere ſapores ſuaues epularū. EXVrdant. Surdū faciunt. i. hebetāt et dedit guſtui: quod ē auditus. INVertunt aliſanis. Vinaria uaſa maiora ſūt qbus uina e cella pmpta in tricliniū deferebāt. Ex his āt uinū i aliſanos q̄ poculorū ſpēs ſt̃ tranſfūdit̃. Innertūt ergo. q. d. euacuāt. SECutis oibus imis. Incepit nimia illa ingurgitatio a uibidio et balatrōe hoibus pditis: quos ſecuti ſt̃ oēs q erāt i iferiore pte tori. Nā męcenas et uarus et reliq ęgregii uiri q pmas i cōuiuio ptes tenebāt a tēpantia nō recedebāt. SQuillis. Piſcis ex genere molliū ē. MVrena. hic piſcis quocūq; tēpore parit. Oua eius citiſſime creſcūt. Vulgus cū ſerpētibus illas coire putat. Ariſtoteles

Cū ſacris cereris. pcedit fuſcus hidaſpes
Cæcuba uina ferēs. alcon chiū maris expers
Hic herus albanū męcenas ſiue falernū
Te magis appoſitis delectat? hēmus utrūq;
Diuitias miſeras. ſed qs cęnantibus una
Fundani pulchre fuerit tibi noſſe laboro.
Sūmus ego. & ppe me uiſcus thurinus & īfra
Si memini uarus. cū ſeruilio balatrone
Vibidius. quos męcenas adduxerat umbras
Momētanus erat ſup ipſū portius infra.
Ridiculus totas ſimul abſorbere placētas.
Momētanus ad hoc: qui: ſiqd forte lateret:
Indice mōſtraret digito: nā cætera turba
Nos inq̄ cęnamus aues. cōchilia. piſces
Longe diſſimilē noto celantia ſucū:
Vt uel cōtinuo patuit cū paſſeris. atq;
Inguſtata mihi porrexerit ilia rombi.
Poſt hęc me docuit melimella rubere minorē
Ad lunā delecta. qd hoc interſit. ab ipſo
Audieris melius. tū uibidius balatroni.
Nos niſi dānoſe bibimus: moriemur inulti.
Et calices poſcit maiores uertere pallor.
Tū parochi faciē nil ſic metuentis: ut acres
Potores: uel qd maledicunt liberius: uel qd
Feruida quod ſubtile exurdāt uina palatū.
Inuertunt aliphanis uinaria tota
Vibidius balatroq;: ſecutis omnibus imis.

myrinū uocat maré q generat. Diſcriméq; é ꝙ murena uaria et infirma é. Myrinus unicolor et robuſtus: détesq; extra os hét i gallia ſeptētrionali murenis oibus in dextra maxilla ſeptenę maculę ad formá ſeptentrióis aureo colore ſunt dú uiuút: ná pariter cū uita extinguntᷣ. Vedius pollio eques. r. ex auguſti amicis mancipia dánata in uiuariis murenarū démergens totū hominé diſtrahi ſpectabat. Aceti guſtu i maximá rabié aguntᷣ. Nó craſſū ut anguillis tergus illis é: ſed tenue eoq; uerberari ſolitos prętextatos eſſe Verrius ſcribit.

Hortéſius murená in uiuariis ſuis adeo dilexit: ut extinctam fleret. SVB Hęc. Statim hac poſita locutus é herus. i. cenę dnús illá grauidá captá fuiſſe qa cū murenę pepernt đterio re carne ſint. Deide đmóſtrat quo pulmentario condiatᷣ. Ius eni ipſius cū oleo uenafrano miſcebant. PRima cella. Primaria in quo eét optimū. GARO. garū liquamé eſt ex piſcibuſ. MYThimneam: Ab urbe leſbi ubi optimū fit uinū Vir. Quá mythimneo carpit de palmite leſbos. INVLas. Bulbi ſpés é. AMaras. acres. INcoquere. Vna cū illis coq̄re. ET cothillus móſtrauit ut echinos illutoſ: quaſi dilutos melius remittat muria q̄ teſta marina. NOs maius ueriti. Ruebant enim aulea: at nos uerebamur ne rueret domus. ERigimur. ideſt liberamur a metu quéadmodū deiicimur cū metu đprimimur. RVFus. Deplorabat cenę iteritū hic nebulo điecto capite ex dolore: ut ſi ploraret interitū filii. IL Ludere rebus húanis. Verba digna odio: ut ita lamentetᷣ ré nimiá ueluti ſi capitis piculum imineret. VARius. Vir. ſ. ſapiés. SVSPédens omnia naſo. Vt oſtendat anxium et cogitabundum ueluti in re grauiſſima: et utitur ueluti paraſitus multa adulatione et in re ridicula tragedias excitat ex epicureorum ſentétia; qbus hęc cenę pturbatio

Cōuiuæ lecti nihilū nocuere lagęnis
Afferꝛ ſqllas inter murena natātes //da īqt
In patía porrecta. ſub hoc herus hęc graui
Capta ē: deterior poſt partū carne futura.
His mixtū ius ę oleo: quod prima uenafri
Preſſit cella garo de ſuccis piſcis hiberi:
Vino qnquenni: uerū citra mare nato:
Dū coquiꝛ: cocto chiū ſic cōuenit: ut nō
Hoc magiſ ullū aliud pipe albo: nō ſine ace
Qđ mythimneā uitio mutauerit: uuā //to
Erucas uirides: inulas ego primus amaras
Mōſtrauit īquoq̄re illutoſ cotillus echinos
Vt melius muria. qđ teſta marina remittat.
Interea ſuſpenſa graues aulea ruinas
In patinā fecere trahentia pulueris atri:
Quantū nō aqlo cāpanis excitat agris
Nos maius ueriti. poſtq̄ nihil eē pericli
Sēſimus: erigimur rufus poſito capite: ut ſi
Filius īmaturus obiſſet flere. quis eſſet
Finis. ni ſapiēs ſic nomentenus amicū
Tolleret: heu fortuna: qs ē crudelior ī nos
Te deus. ut ſemp gaudes illudere rebus
Humanis uarius mappa cōpeſcere riſum
Vix poterat. balatro ſuſpendēs oia naſo:
Hæc ē cōditio uiuēdi aiebat. eoq;
Reſponſura tuo nūq̄ eſt par fama labori:
Tene: ut ego accipiar laute: torquerier oī

ſummũ malũ uideri poſſit. Enumerat ergo herculeos labores in cęna paranda: maxie ĩ qua huiuſcemõi caſus euenire poſſint. AGASO. rudis puer ut ſũt agaſones. DII Tibi. Homo uanus adulatiõe demollitus oĩa ſe illi debere putat: et ꝓpea oĩa precaꝛ: et poſcit ſubito ſoleas: ut in culinã ꝑperãs cęnã reſtauraret. SOLeas poſcit. Nã ĩ toris et cõuiuio ſine calceis erãt. NVLLos. loqꝛ poeta. VIBidius. Cõtinuat narrationẽ fundanius: et hũc bibacitatis notat. MVTatę frontis.

Sollicitudine diſtrictũ: ne panis aduſtus
Ne male cõditũ ius apponaꝛ: ut oẽs
Percincti recte pueri cõptiq; miniſtrent?
Adde hos præterea caſus: aulea ruant ſi:
Vt mõ: ſi patinã pede lapſus frãgat agaſo?
Sed cõuiuatoris uti ducis ingeniũ res
Aduerſæ nudare ſolẽt: celare ſecundæ.
Naſidienus ad hæc. tibi. dii quęcũq; precaris
Cõmoda dẽt. ita uir bonus es cõuiuaq; comis
Et ſoleas poſcit. tũ ĩ lecto quocũq; uideres
Stridere ſecreta diuiſos aure ſuſurros.
Nullos his mallẽ ludos ſpectaſſe. ſed illa
Redde age: quæ deinceps riſiſti: uibidius dũ
Quęrit de pueris. nũ ſit quoq; fracta lagoena
Quod ſibi poſcenti nõ denꝛ pocula: dũq;
Rideꝛ fictis rerũ balatrone: ſecundo
Naſidiene redis mutatæ frontis ut arte
Emendaturus fortunã. deinde ſecuti
Mazonomo pueri magno diſcerpta ferẽtes
Mẽbra gruis ſparſi ſale multo. nõ ſine farre
Pinguibus & ficis paſtũ iecur anſeris albi.
Et leporũ auulſos ut multo ſuauius armos
Quã ſi cũ lũbis qs edit. tũ pectore aduſto
Vidimus & merulas poni. & ſine clune palũ
Suauis res: ſi nõ cãs narraret earũ & // bes
Naturas dominus: quẽ nos ſic fugimus ulti:
Vt nihil oĩo guſtaremus: uelut illis
Canidia afflaſſet peior ſerpẽtibus aphris.

Redibat. n. lętus cũ epulas reſtauraſſet: et caſũ fortunę ſua arte emẽdaturus eẽt. MAZonomo. uaſis ſpẽs. FICis. Nã iecur ĩ anſere laudaꝛ: ꝑſertim ſi ficubus auis paſta ſit. Fartilibus. n. in magnã ãplitudinẽ creſcit iecur anſerinũ. Exẽptũ quoq; lacte mulſo augeꝛ. Queſtio tamẽ ẽ qs ꝑmus huius rei auctor fuerit Scipio an Metellus uir cõſularis an. M. feſſeius eques romanus. Romę ĩ ueneratiõe fuerũt anſeres: qa clangore ſuo canes cuſtodesq; excitãdo capitoliũ ab irruptione gallorũ ſeruarũt: ꝓpeaq; cẽſores cibaria anſerum ĩ ꝑmis locãt. Anſer Lacydi phõ ita ſẽp adhęſit: ut neq; domi neque foris uſq̄ ab eo diſcedret. SVAVis ſi non. cãs. Suaues epulę erãt: Sed ille eas inſuaues reddebat nos miſere lõgo ſermõe fatigãdo dũ ſingularũ naturã docere nos et cãs uoluiſſet. In quo loco notat poeta epicureorũ lõgiſſimos et friuolos atq; uanos de phyſicis ſermones. Sed tedio orõnis faſtiditi illũ ulti ſumus nihil comedendo. Hoc. n. graue ẽ domĩo cõuiuii. Intactas ergo epulaſ reliqmus ueluti ſi canidia q̄ anelitu ſuo ſęuior ẽ ſerpẽtibus illas afflaſſet. APHris. aphricanus. Ibi enĩ libya ẽ harenoſa: ĩ qua oĩs generis ſerpẽtes abundant: et ꝓp calorem regionis et aquę inopiã ſęuiſſime nocẽt.

CHRISTOPHORI LANDINI FLORENTINI AD ILLVSTRISSIMVM GVIDONEM FELTRIVM IN. Q. HORATII FLACCI EPISTOLAS INTERPRETATIONES INCIPIVNT.

PROEMIVM.

m AGNVM Profecto mortalibus Illuſtriſſime Guido feltri adiumentum attulit ea quę de uita et moribus inſcribitur philoſophia: ſine qua homini in ciuili ſocietate degenti non dicam beatam: ſed ne ulla quidē uita eſſe poteſt. Ipſa enim et uirtutum omnium indagatrix eſt: quibus ab homine remotis prętér ſolam effigiem nihil quod quidem hominis relinquitur. Et uitiorum expultrix: quibus infecta humana mens tantum a ſummo bono cuius cauſa cętera omnia agunt mortales: abeſt: ut omnium erumnarum cumulo obruatur. Quapropter iure; quidem optimo diuinus ille Socrates apollinis quoqꝫ oraculo ſapientiſſimus eſt appellatus: quoniā relictis ſubtilioribus naturę inquiſitionibus philoſophiam primum a celo in terras auocauit: ac non ſolum intra urbes induxit: uerum etiam in humanis pectoribus collocauit. Quod tamen tantum dei domum non omnino priſcos illos ſapientes latuiſſe putauerim: quicūqꝫ ii fuere: qui circa ſęculorum initia mortales adhuc ſoliuagos: et per ſiluas diſperſos: et ſolis antris aut ſpeluncis aduerſus cęli iniurias defenſos uictu deniqꝫ ferino uiuētes primo in unam ciuitatem compulere: ac deinde compulſos: ſed tamen per inſolentiam aduerſus eos contumaces in ius: atque ęquabilitatem induxere: ut et legibus obtemperare: et in cōmune conſulere aſſueſcerent. Neque alia ratione Orpheum et tygres leniſſe: ac torrentia flumina retardaſſe: aut ſyluas ſaxaqꝫ mouiſſe lyra fabulantur ꝙ quod eloquenti ſapientia et homines efferatos furoreqꝫ concitatos reprimere: et ad mitiores mores reuocare: aut ſtolidos et pęnitus ſtupidos excitare: et ad uim uirtutemqꝫ animare potuerit. Sono cytarę mouit ſaxa Amphion: ut ſe in ędificationem thebanorum męnium componerent. Monſtruoſa hęc fabula eſt: Sed non id monſtrum eſt: quod fabulę figmento tegitur. Nam ciuitatem thebanam ex collectitia hominum turba hactenus ſtupida et ſine ſenſu ac ratione uiuente cōpoſuit: et uerborum ornatu ac grauitate ſentētiarum formauit. Quapropter cum ego. Q. Horatium flaccum tum in cęteris ſuis uoluminibus tum in his quas in duos libros diſtinxit epiſtolis ita uniuerſam hanc doctrinam amplexum eſſe uideam: ut et quid ſit ueluti ultimum ab homine expetendum: et quibus officiis ueluti uia quadam ad id perueniendum ſit ſapientiſſime eloquentiſſimeqꝫ deſcribat putaui eſſe eius hoīs qui in commune pro ſua uirili conſulat ea quae in illis poetarum more abſtruſa ac recondita ſunt ita interpretari: ut quicunqꝫ legerint et induſtriam noſtram non pęnitus contemnant: et laborem non fruſtra omnino a me ſumptum eſſe intelligant: et iocunditatis ſimul et utilitatis inde ſe aliq̄d conſecutos gaudeant. Quae quidem omnia iis potiſſimum rationibus nomini tuo dedicaui: ut cum et quę ad priuatam et quę ad publicam uitam degendam pertinent in hoc uolumine recognoueris tum tu et horatium omnium poetarum ſapientiſſimū fuiſſe animaduertas quando quidem hęc omnia et rectiſſime ſenſerit: et dilucide copioſeqꝫ deſcripſerit: tum patrem tuum unicum noſtri ſęculi exemplar intuearis. Animaduertes enim modo diligenter ſingula tanti ducis dicta factaqꝫ obſerues illum neque in rebus omnibus cognoſcendis ſapientiſſime uerſari: neque in ſingulis recte agendis ſumma cum iuſtitia atque animi magnitudine ſe gerere potuiſſet: niſi ad eam quam a natura ſortitus eſt ingenii diuinitatem: et ad multarum rerum diuturnum uſum atque experientiam omnium pene doctiſſimorum

uirorum uariam multiplicemq; doctrinam ſtudioſiſſime adhibuiſſet. Lege igitur ac perlege Illuſtriſſime guido: ut queadmodū eorum honorū q̃ in fortunę temeritate poſita ſūt te ſibi iam diu ſucceſſorē parat. Sic etiam earum uirtutū quę maximę: quę plurimę: quę diuiniſſimę in eo ſunt uiuus ualensq; nō ex dodrante aut ex triente ſed ex toto ut aiūt aſſe hęredē futurū te ſumma cū animi uoluptate amplectar. Sed ut quandoq; ad ipſas interpretationes deſcendamus liber epiſtolarum i manibus eſt. Epiſtolas āt gręci id ſcriptorū genus appellāt: quod ad abſētes mittimus et quo ueluti p̄ſentes alloquimur uerbū ductū ab eo quod eſt επιστελλειν qđ ea lingua mitto ſignificat. In quo loco aīaduertendū eſt noīa quae a uerbis. e. tenue habētibus literā. e. in. o. conuertere. Quapropter ut ab eo quod eſt πενομαι. i. laboro fit πονοσ idest labor: ita ab eo quod eſt στελλω atq; deinde επιστελλω fit επιστολη et nō επιστελη: quo nomine iam latini ꝑ ſuo utunť: dicūtq; nō ſolū epiſtolā: uerū ēt i neutro genere epiſtoliū. Vnde Catullus. Qđ mihi fortuna caſuq; oppreſſus acerbo Conſcriptū hoc lachrymis mittis epiſtoliū. Latine āt epiſtolā lrās appellamus in plurali tantum numero. Quapropter unam epiſtolam unas litteras queamdmodum unas nuptias et una arma proferimus: niſi forte ſua licentia poetę etiam in ſingulari litteram dicant: ut apparet apud Ouidium.

Q. HORATII FLACCI EPISTOLARVM LIBER PRIMVS.

EPISTOLA PRIMA AD MECENATEM.

P RIMa dicte mihi ſumma dicende camęna
Spectatum ſatis & donatum iam rude quæris
Męcenas iterū antiquo me includere ludo

P RIMA DICte mihi ſumma dicende camena. Proemii munere fungitur epiſtola hęc. Nam cum grauiori iam ętate conſtitutus teneriora poemata omittere: quanuis męcenatis rogatu ea ſuſcepiſſet: et res grauiores atq; ex intima philoſophia deprōptas ut ſibi ciuibuſq; ſuis ꝓdeſſet: litteris mādare decreuiſſet excuſat ingraueſcentem ętatem ueluti laſciuioribus nequitiis ineptam et ueluti pręteritę negligentię p̄ęnitentia ductus ſuam in hęc ſtudia properationē deſcribit. Captat igitur beniuolentiam a perſona męcenatis: cum illum dignū pronuntiet et quod olim laudatus ſit: et quod rurſus deinceps laudandus. Captat a ſua cum ſe ueluti memorem gratumq; beneficiorum commendet. Captat a re ipſa: quę ad cōmunem omniū utilitatem pertineat. Quin et ab eadem ipſa re magnitudine utilitatis propoſita auditores in ſummam attentionem adducere ualet: quā dum proponit ſimul etiam docilitati inſeruit. DICTE. laudate. Virg. Cui non dictus hilas. SPECtatum. Vel probatum Virgil. Et rebus ſpectata iuuentus. Vel ſpectatum quia tranſlationē a gladiatorum ſpectaculo ſummit. DONATVM RVDe. Iam a ſcribendi munere liberum. Rudis enim ſecundum priſcianū uirga ē: qua donati gladiatores a gladiatura ceſſabāt. Iuuen. Hic ſergius idē accepta rude cępiſſet uehiento uideri. LVDO. arte. Nā ludū latini locū dicūt: ubi ars aliqua tradit.

EADEm ętas. Diuerſę enī ętates diuerſa ſtudia hñt. Quapp mutatiōe ętatis fit mutatio mentis et uoluntatis. VEHianius. Gladiator fuit nō ignobilis: q aduentante ſenectute ab arte diſceſſit. Erat āt de antiquorū conſuetudine ut q ab artificio aliquo diſcederet arma et inſtrumenta ſui artificii in tēplo eius dei ſuſpēderent in cuius tutela id eēt artificiū. Quoniā ergo gladiatura et robuſtū et laboribus inuictū corpus et animū in piculis intrepidum requirebat: iccirco herculi omniū heroum maxīo cōſecrata ē. Ergo ut in carminibus arma ueneris i ueneris tēplo ſuſpēdit: ſic nunc gladiaturę arma herculi cōſecrat: et a poſtibus eius tēpli pendere uult. Sic et Maro in buccolicis. Hęc arguta ſacra pendebit fiſtula pinu. AD Poſtem. De quo noīe et ualuis et foribus dictum eſt. AGRO. nā obmiſſa gladiatura dedit ſe agriculturę. Ceterū gladiatorū ludi ita inſtituebantur ut paria facerēt ex iis et ita illos inť ſe coequabāt: ut eſſet in ipſis paribus ęqualitas ętatis: exercitationis: pceritatis uiriū et audacię. Sicq cōpoſiti in harenā pdibāt: ut ſępe mutuis uulneribus ambo pirent. Sępe ēt ſpectatorū clemētia phibebať uictor ne i uictū et iam uulneribus confectū ulterius ſęuiret: tūq maxīe cū ille ſupplex populi i theatro ſedētis opē iploraret. Qđ ſignificare uideť poeta: cū dicit. Ne populū extrema totiēs oxoret harena. Erātq q rete occulte ferentes aduerſariū quē mirmillonē appellāt irretire conabanť. Canebātq nō te peto: piſcem peto. Quid me fugis galle. Quia mirmillonicū genus armaturę gallicū erat: et ipſi mirmillones galli appellabantur: in quorū galeis piſcis effigies inerat. Genus āt hoc pugnę inſtitutū ē a Pyttacho mythileneo q dimicaturus aduerſus Phrynonē ducē athenienſium ob controuerſiam de finibus agrorū quae erat inter acticos et mythileneos reti occulte lato impediuit phrynonem. Fuit autem apud pſcos conſuetudo ut ſiquis ęgregius dux in bello occubuiſſet aliquot ex captiuis hoſtibus ad eius tumulū tanquam inferię mactarenť. Quod in Pallante apud Maronē legimus Sulmone creatos Quatuor hic iuuenes totidē quos educat ufens Viuentes rapit inferias: quos imolet umbris Captiuoq regis perfundat ſanguini flāmas. Hinc gladiatorum munus repertum nōnulli uolunt: ut pmo ex damnatis paria conficerenť. Quod nulla iniuria effici putabant. Nam qui conficiebantur i harena nullam grauiorem pęnam dabāt q̄ qua damnati fuerant. Siquis autem euadebat id ſibi lucro apponere poterat. Deinde repti ſunt qui robuſtiſſimos uenales emerent: emptosq in hoc artificio exercerent: ut deinde ad munera edanda uenderent. Poſtremo homines pditiſſimi reperti ſunt: qui quęſtus gratia huiuſcemodi et periculum et ignominiam ſuam ſponte ſubirent. Qui autem gladiatores exercebant laniſtę dicebantur. Alii dicunt hanc rem athenienſes in honorem ſcythicę dianę repperiſſe. Iulius autem capitolinus ſcribit uoluiſſe romanos hoc ludo milites in hoſtes acriores reddere. Cicero i ſecunda tuſculana ait Gladiatores aut perditi homines aut barbari quas plagas perferunt: quo modo illi qui bene inſtituti ſunt accipe plagam malūt q̄ turpiter uitare. Quam ſępe apparet nihil eos malle q̄ uel domino uel populo ſatiſfacere. Mittunt uulneribus confecti ad dominos: qui querant quid uelint ſi ſatis eis factum ſit ſe uelle decumbere. Liuius autem de ſcipione. Gladiatorum ſpectaculum fuit non ex eo genere hominum: ex quo laniſtis comparare mos eſt ſeruorum: qui uenalem ſanguinem habent. Voluntaria omnium et gratuita opera pugnantium fuit. Refert ſuetonius Neronem

Non eadē ē ætas: nō mēs. uehianius armis:
Herculis ad poſtē fixis latet abditus agro:
Ne populū extrema totiēs exoret harena.

adſferrũ et ad munera horenę quadringentos ſenatores et ſexcẽtos eq̄tes exhibuiſſe. QVI PER Sonet. Rationẽ intelligit: uel conſcientię ſtimulũ. Dixit aũt ꝑſonet aurem. i. ſonet ꝑ aurem. Dicimus ãt ſono cythara et nõ cytharã: ſed etiam ſono cythara carmen doricũ. Sic Virg. Cythara crinitus iopas ꝑſonat aurata docuitq; maximus athlas. PVRGatam. Non obſtructã: ſed patulam et audientẽ. Snia eſt: Ratio mihi dictat. Ego ãt audio et obtempo. SOLVe ſeneſcentem. Alia tranſlatio quę a curuli certamine ſumit̃. Nam ut errat ꝗ equũ

Sſt mihi purgatã crebro ꝗ ꝑſonet aurem:
Solue ſeneſcentẽ mature ſanus equũ: ne
Peccet ad extremũ ridendus: & ilia ducat.
Nũc itaq; & uerſus & cætera ludicra pono.
Qđ uerũ atq; decẽs curo: & rogo: & ois ĩ hoc
// ſum

quo in iuuentute hactenus uictore uſus eſt: iam ſenẽ adhuc in ludis cõtinuare iubet: neq; a iugo ſoluit: ita ego errarem ſi ea ſtudia quę belle in iuuentute exercui nunc ſenex quae ętas grauiora poſtulat turpiter exercerem. PECCEt ad extremum. Nã equus ꝗ in iuuẽtute uelociſſimus fuit in extremo uitę tardior factus ridet̃. ILIA Ducat. Nã ꝗ per ętatẽ grauiores facti ſũt: nõ corpus habile ferunt: ſed tardũ trahunt. Vel ducat quaſi nimio hanelitu ꝓducat: et quaſi extendat. Nã qui imbecilliores ſunt: magis laborant. Ergo magis caleſcunt: et ex maiore calore maior ꝓuenit hanelitus: unde ilia concutiunt̃. VERSus et ludicra. Non ergo oẽs uerſus: ſed eos qui ad ludos. i. ad res laſciuiores ꝑtinent. LVDicra. Omnia quę ad ludos ꝑtinent et ipſę exercitationes circa ludos et illarum inſtrumenta ludicra appellant̃. PONO. non ut in ſecordia degã: ſed ut ocium mihi datũ ad maiora conuertã. QVOD Verum atq; decẽs. Vtranq; philoſophiam ſignificauit: phyſicen quę circa ueri inueſtigationẽ conſiſtit: et ethicen quę uitę magiſtra ad rectas condecenteſq; actiones nos ꝑducit. Naturali enim philoſopho ſatis ẽ uerum quod ſit cognoſcere. Morali ãt quod rectum iuſtumq; ẽ noſſe non ſatis eſt niſi recte iuſteq; agat. Opus enim moralis uirtutis non cognitione: ſed actione perficitur. Verum quoniam liber iſte horatii totus ex philoſophia pendet: et ad utilitatem eorum qui legent: et ad uoluptatem ſimul pertinere putamus: ſi rem omnem in ſuas partes ſed ꝗ breuiſſime fieri poteſt diuidemus. Sapientię ſtudium quam gręci philoſophiam nominant tripartito diuidere plurimi conſueuere: Nam omnis qui de illa ſermo ſuſcipitur: aut rerũ naturam inueſtigat: aut uitam et mores quęrit: aut uiam certam modumq; differendi edocet. Ex quo phyſicen primam. Ethicen alteram. Tertiam dialecticen gręcis uocabulis etiã noſtri nominauerunt. Ariſtoteles autem cuius ordo in rebus cęteris omnibus pręfertur ſuis uoluminibus abſolutiſſime rem proſequitur. Qũapropter qui ab eo ſunt peripatetici totum negotium in ſpeculando et in agendo ponunt. Et actionem quidem nos ad beatam uitam inſtruere. Speculationem uero quoniam in optima actione conſiſtat: niſi bene agẽdo comparari poſſe negant. Primę deinceps philoſophię rurſus tres partes faciunt. Vnã quę diuina conſideret: quam tum theologiam tum metaphyſicen nominant. Alteram quae naturalium corporum motum proprietatemq; inueſtigat: quam proprie phyſicen nominãt. Tertiam mathematicen uocãt: quę relictis motu ac proprietate ipſi phyſicę circa ſolas quantitates eorundem corporum uerſatur. Theologia eſſentias a materia ſeparatas ita conſiderat: ut modo eas quarum neq; capax neque particeps eſt materia: ſed eas quarum et ſi

capax materia non ſit:illarum tamen particeps efficitur:ut uidemus eas ſubſtantias quę et ſi extra corpora intelligantur:tamen illarum particeps efficitur materia ut ſunt hominum animę. Phyſices uero ſubiectum corpus mobile cum ſit huius principia proprietates mo tusq; in diuiniſſimo phyſicorum libro i uniuerſum expoſuit Ariſtoteles. Verum cum mo bilis corporis motus uarii ſint in eo qui de cęlo et mundo inſcribitur motum demonſtrat qui ad locum dumtaxat eſt. Nam planetę cęliq; ita ad locum mouentur:ut tamen ſuā eſſen tiam nó mutent. Non enim mutatur in ſaturnum uenus:aut in iouem mars:aut in alium alius etſi aſſiduo celeriq; motu rapiantur. In libro autem de generatione et corruptione eum ponit motum:q non ad locū ſolū ſed ad formam eſt. Aſſidua enim tranſmutatione in aquam terra et in aerem aqua atq; rurſus ille in ignem uertitur. Sicq; uiciſſim craſſiores cuiuſq; leuioris elementi partes in propinquum quod ſe grauius eſt deſcendit. Eſt tertius motus qui fit ad formam mixti imperfectam:qualem uidemus in pluuia:grandine:niue: et huiuſmodi. Eſt et quartus ad formam mixti perfectam in iis quę e terra effodiūtur:quę gręco uerbo metalla etiam latini nominant:horum ſuperiorem in meteoris inferiorem in metallorum libro proſequitur. Verum cū huiuſcemodi motus omnes anima careant ſcrip ſit quoq; de anima:in quo libro omnes quatuor ſiue animas ſiue animę partes proſecutus eſt. Sed et de ſingulis in ſingulis uoluminibus peregit. Nam de ea quę ſentit in libro de animalibus:de ea quę uegetat in libro de plantis ſcripſit. Adiungit poſtremo officia ac pro prietates diuerſas ut de breuitate et longitudine uitę. De morte et uita:de ſomno et uigilia de ſenſu et ſenſato:et de memoria et reminiſcentia. Mathematicen quam tertio loco poſui mus bipartito diuidunt. Cum enim circa quantum uerſetur:id aut ſimplex nudumq; conſi derāt:aut cum aliqua admixtione. Primum rurſus in continuum et diſcretum partiuntur: Sed in continuo geometria:In diſcreto arithmetica eſt. Si uero mixta conſideratur:aut cō ſpectui admiſcetur quantum:unde fluit ea quam proſpectiuam nuncupant:Aut uoci:unde fit muſica. Aſtrologia deniq; et ipſa mixta appellat᷑. Ex phyſice.n.et duabus partibus ma thematices geometria.ſ.et arithmetica conſtat. Agit enim de corporibus cęleſtibus quae naturalia ſunt:agit de illorum quanto ac numero quorum alterum arithmetici alterum geo metrę conſiderant. Sed de phyſice quę ſpeculationem hēt hactenus. Ethice uero quę actio nem continet et ad mores conſuetudinemq; uitę pertinet trifariam ſpectatur. In eo.n.quo tibi ipſi moderaris ethica:In eo quo familiā gubernas ęconomica. In eo deniq; quo remp. geris polytica tradūtur. Hęc duas res continet ſummum.ſ.in humana uita bonum:ad qđ omnia referuntur:quodq; propter ſe ipſum expetitur:atq; officia quibus tanquam uia qua dam ad ipſum ultimum finem perducimur. In hac tamen aut diſputant philoſophi ut quid ſit ſummum bonum:quid uirtus:quid uitium et ſimilia:quam uim hęc habeant:et in quot partes diſtribuantur. Aut pręcepta tradunt:quibus ad ſummum bonū perueniatur. Diale cticen deniq; alii inter partes philoſophię annumerant:ut ſit tertia illius pars. Alii ſcientiā quidem negant:ſed modum quēdam et uiam ad illam:et inſtrumentum quo ad diſſerendū ſcientię utantur. CVRO. quod pertinet ad id quod agendum eſſe didicerit. ET Rogo. Vt quę nōdum didicerit addiſcat. Vel dixit curo.i.inquiro:ut oſtendat quod duplici uia in co gnitionem incognitorum uenimus:aut noſtro ingenio et induſtria inueſtigando:aut a do ctioribus addiſcendo. OMNIS. totus.i.totam mentem ad hoc uerto:et eſt hęc occultior quędam beniuolentię attentioniſq; comparatio. Amamus enim illum:qui tam aſſiduam ue hementemq; operam iis rebus impendet:quę ad uitam moresq; humanos emendandos ī primis pertinent:Attenteq; id audiunt homines fidemq; rebus illis adhibent:quę tanta di ligentia ac ſtudio inueſtigata ſint. CONDO Et compono. Vel oſtendit quod quę didicit

non ſolum condit.i.memorię mandat:ſed componit.i.certo quodam ordine diggerit quae deinde poſſit promere.i.in actionem deducere. Vel condo.i.deſcribo:quod quidem com ponere eſt:ut inde promantur.i.edantur. AC NE Forte roges. Maxima accumulatio cõ mendationis earum rerum quas ſcripturus eſt. Nam qui certam aliquam in philoſophia ſe ctam ſectatur:et mordicus ita tenet:ut mittere nolit:huic neceſſe eſt ut quandoq; etiam ea quę non probat quo poſitionem tutetur defendat. Hoc igitur reliquis philoſophis accidit.

Cõdo & cõpono quę mox ꝺpromere poſſim
Ac ne forte rogeſ:quo me duce quo lare tuter

Academicis nõ accidit. Hi.n. nihil affirmare audẽt:ſed pro babilia et quę ueri magis ſimi lia ſunt ſecuntur:nec ſtoicorũ potius ꝗ̃ peripateticorum aut aliorum dogma probant moti illorũ auctoritate:ſed ſola ueri ſimilitudine:quãdo uerum de prehendi ab hominibus poſſe negant. Quapp noſter poeta quęcunq; ſentit ea non aliorum auctoritate ductum:ſed probabili ratione adductum ſequi demõſtrat. Verum quoniam de uarietate familiarum quę in philoſophia uerſantur mentio habita eſt non huic loco ſolum:ſed plurimis aliis qui deinceps interpretandi ſunt cõduce re arbitror:ut rem uniuerſam:ſed breuiſſimis tamẽ uerbis percurramus. Socrates p̃mus omnium philoſophorum de uita et moribus diſputauit:ſed mira quadam ironia et de ſingu lis rebus ita uehemẽter in utranq; partem ut ſinguli pene eius diſcipuli:ut ſunt diuerſi hu manorum ingeniorum captus:non quod ille ſentiret:ſed quod ſibi maxime conſentaneũ eſſet ex huiuſmodi diſputationibus ſibi arriperent. Diſputauit quandoque ſanctiſſimus il le uir de corporis uoluptate:ſed ĩ utranq; partem diſputauit. Aderat cyreneus Ariſtippus hic cum ingenium eius ĩ illam perpenſius eſſet:non quę ille aſſereret:ſed quę ſibi magis placerent inde deligẽs ſuauem in ſenſibus motum.i.uoluptatem ſummum bonum eſſe di xit. Hi ergo cyrenaici appellantur. Ab eodem ſunt etiam hegeſiaci:anicerii et theodorii: Qui ab hegeſia et anicere et theodoro huius populi diſcipulis nominati ſũt. Idem ſenſiſſe uidetur Eudoxus gnidius et Dionyſius heracleotes:qui oculorum dolore a Zenone ma giſtro ſuo defecit. Alii autem non in uoluptate ſummum bonum poſuerũt:ſed in indolen tia.i.in uacuitate doloris ut Hieronymus rhodius et Leucippius abderites. Democritus quoq; et ipſe abderis natus uoluit finem bonorum eſſe rectum quietumq; animi ſtatum: quem ipſe euthymiam appellat. Epicurus uero athenienſis quãuis tẽperatiſſimus et ſũma iuſtitia amãdus eẽt:tamẽ ſummũ bonũ ita ad corporis uoluptatẽ rettulit:ut nõ ſolũ ſuauẽ in ſenſibus motum uoluptatem appellet:uerum etiam indolentiam quę longe alia res eſt ſub eodem nomine reponat. Zeno autem cittieus ex cypro gręca ciuitate omnia ad eas uir tutes quę ad rectas actiones inducunt rettulit. Itaq; ſolam uirtutem ſummum bonum puta uit:quam ſententiam Socrates in Gorgia demonſtrat. Idem pene ſenſerunt cynici. Idem pythagorici:a quibus italica philoſophia eſt. Idem Bion boriſthenes. Sed a Zenone qui fluxerunt primo zenonii dicti ſunt. Deinde cum ipſe in porticu hactenis diſputaret a por ticu quę gręce σтοн appellat̃:ſtoici dicti ſunt.: Cum et antea poetę qui eandem porticum colebant ſtoici nuncupati fuerint. Plato autem in contemplatione ſummum bonum ponit a qua ſententia nec Thales milleſius:nec Bias prieneus:nec Anaxagoras clazomenius abhorret. Incoandũ tamen dicit a uirtutibus moralibus quibus animus ab oibus ſordibus

expietur. Nam impurus dum eſt:pura ei tangere non licet. Ab hoc academici ſunt ſic denominati ab academia ſuburbano athenarum. Academia autem nomé aſſumpſit:ut Eupolis ſcribit:ab Academo antiquo heroe. Timon tamen in platonem ſcribens affirmat illam olim non academiam:ſed per e.ecademiam dictam fuiſſe. Ariſtoteles Platonis diſcipulus ad uirtutes bona corporis ut ſunt uires:ualitudo:pulchritudo et ſimilia:et bona fortunę: qualia dicimus diuitias:nobilitaté:gloriá:honores:et quę ſimilia ſunt. Ab hoc ſunt peripatetici ſic a gręco uerbo ϖεριϖατεω quod deambulo ſignificat denominati. Nam deambulando diſputabant. Huiuſcemodi autem deambulationé ſibi in lycio elegit Ariſtoteles. Verum ut ariſtoteles ad uirtutes affluentiam externorum addidit:ita et Calipho uoluptatem:et Diodorus uacuitatem doloris. Cynici idem pene quod ſtoici de ſummo bono ſentiunt. Sed erat diuerſus habitus. Nam ſacco induti procedebant. Pręterea hoc impudentiores erant. Nam quę non eſſent turpia factu:ea in omnium conſpectu palam fieri poſſe dicebant. Quapropter cum non ſit turpe liberis operam dare in publico:etiam cum mulieribus congrediebantur. Quapropter ſiue ab hac impudentia ſiue quod nimis in carpendis uitiis mordaces eſſent αϖο των κύνων.i.a canibus cynici ſunt appellati. Fluxerunt autem ab Antiſthene athenienſis antiſthenis filio:quanuis ex matre thracia nothus eét. Ex quibus iam manifeſtum eſt:quod quanuis diuerſa inter ſe de ſummo bono ſentirent philoſophi:nó tamen ita a natura defecerunt:ut nó alii in aīo:alii in corpore:alii in utroq; fines bonorum et malorum ponerent. Ex qua tripartita diuiſione Varro ad ducentas octoginta et octo opiniones rem adduxit:non quę eſſent:ſed quę eſſe poſſent. Ait enim quattuor eé quae homines ſine doctrina naturaliter appetunt. Aut uoluptatem quę ſenſus iocunde mouet:aut quietem:quę facit ut nullam moleſtiam corpus ſentiat:aut utrunq;:quam tamé epicurus uno nomine uoluptatem appellat aut omnia prima naturę inter quę hęc ſunt et alia uel in corpore ut membrorú integritas:ſalus:incolumitas:uel in animo ut quę magna uel parua in humanis reperiuntur ingeniis. Ergo hęc quatuor uoluptas:quies:utrunq; et prima naturę ita ſunt in nobis:ut uel uirtus quam poſtea doctrina inſerit propter hęc appetéda ſit:aut iſta propter uirtuté:aut utranq; propter ſe ipſam. Hinc igitr̃ iam.xii.ſectę ſũt cũ ſingulę illę quatuor triplicétur. Verum deinde iſte duodenarius numerus duplicatur. Nã eum quiſque unam iſtarum ſectarú ſequatr̃ quę duodecim ſũt aut pp ſe aut pp ſociú cui debet uelle idem quod ſibi:et erunt alię duodecim. Rurſus duplicantur iſta uiginti quatuor; cũ ipſa aut ut certa tenemuſ:ut ſtoici faciunt:aut ut ueriſimilia quanuis incerta ut academici noui. Duplicantur ſimiliter hęc quadraginta octo:cum illa aut ſub habitu cynicorum ſectamur:aut ſub habitu reliquorum philoſophorum ut iam ſint nonaginta ſex. Et rurſus qã illas alii ita tenent:ut uitam adament otioſam et in contemplatione poſitam:aut negotioſã et ciuilem ut rempub. adminiſtrent:aut illam quę ſit ex utraq; mixta ut partim neceſſariũ negotium partim eruditum otium ſectentur triplicatur numerus et perducitr̃ ad.cclxxxviii ſectas. Has tamen omnes ita confutat Varro:ut omnibus exploſts unam quam ipſe uerã eé uult et a ueteribus academicis qui a Platone ſunt approbatã relinquat. Remouet autem omnes illas differentias quę numerum ſectarum multiplicant: Quod ideo faciundum ait quod in illis non é finis boni:nec putat aliquam philoſophię ſectam dicendam quę non diſtet a cęteris diuerſitate finium bonorum et malorum:quoniam nulla é homini cauſa philoſophandi:niſi ut beatus ſit:quod autem beatum facit ipſe é finis boni. Ergo quę nullum finem boni ſectatr̃ nulla philoſophię ſecta erit. Cum ergo queritr̃ de ſociali uita utrum ſũmũ bonum amici ut ſuum curet:non de ſummo bonno queſtio é:ſed de aſſumendo ſocio ad huius participationem boni. Eadem ratio eſt cum quęritur utrum aliquam opinionem certã

teneamus ut cęteri philoſophi ſolent:aut dubitanter ut academici noui. Nã neq; hic quęritur de ſummo bono:ſed utrum illud dubium an certum ſit tenendum.i.utrũ dicamus hoc uerum ẽ:an hoc uerum eſſe uidetur. Neq; rurſus cum de cynicis dicebatur:non quęrebatur ſummũ bonũ:ſed potius quo habitu ſũmũ bonũ ſectaremur. Neq; poſtremo uarietas uitę an actiua an cõtemplatiua an mixta ſit finem bonorum uariat. Relinquentur ergo duodecim ſectę:quę quidem ternę a primis quatuor proueniunt. Sed cum illa quatuor ad unũ redigentur:reſtabunt tres ſectę. Rediguntur autem quia oſtenditur ubi dicunt uoluptatẽ: quietem:utrunq;:et prima naturę ſatis eſſe dicere prima naturę:quia uoluptas et quies in primis naturę ſint:quę Varro appellat primogenia. Quapropter tres ſectę reſtabunt. Nã ubi uirtus aut diſciplina aut noſtra induſtria acquiſita ad prima naturę acceſſerit:quęritur an prima naturę ſint expetenda propter uirtutem:an ipſa uirtus propter prima naturę:an utrunq; propter ſe ipſum. Eſt itaq; eius inquiſitio cum de ſummo bono non plantę:non pecudis:non dei:ſed hominis quęratur:homo autem ex animo conſtet et corpore:utrum ſola anima homo dicendus ſit:corpus autem ſe prębeat ut equus equiti. Eques enim non eſt homo et equus:ſed hõ ſolus: Ideo tamen eques quoniam aliquo modo ſe habet ad equũ An corpus ſolum ſit homo aliquo modo ſe habens ad animam:ſicut poculum ad potionẽ. Nõ enim calyx et potio quam continet calyx ſimul dicitur poculum:ſed calyx ſolus. Ideo tamen quod potioni continendę ſit accomodatus. An uero nec anima ſola nec corpus ſolũ ſit homo:ſed utrunq; ſimul:ut bigas dicimus duos equos iunctos. Atq; hoc modo hominẽ capit Varro. Vnde ſummũ illius bonum quo ſit beatus ex utriuſq; rei bonis cõſtare uult. Atq; propter hoc prima naturę propter ſe expetẽda ait. Ipſam uero uirtutem quam doctrina inſerit uult eſſe artem uiuendi:quę quoniam ex animę bonis eſt:excellentiſſimum eſt bonum. Hęc ergo uirtus cum acceperit prima naturę:quę hactenus ſine illa fuerant:omia illa propter ſe ipſam appetit omnibusq; et ſe ipſa utitur eo fine ut omnibus delectet:atq; perfruatur magis minusq;:ut quęq; maiora minora ue ſunt:ita tamen ut quędam minora ut maiora teneat aut acquirat cõtemnat. Omnium autem bonorum uel animi uel corporis nihil ſibi uirtus pręponit. Hęc enim bene utitur et ſe ipſa et cęteris:quę hominem beatum faciunt bonis. Vbi uero uirtus ipſa non eſt:quanuis ipſa ſint bona:nõ bono eius ſunt:cuius ſunt:et ob hoc nec eius bona iam dicenda ſunt cui male utenti utilia eẽ nequeunt. Hęc igitur hominis uita quę uirtute et aliis animi et corporis bonis ſine quibus uirtus eſſe nõ poteſt fruitur beata dicitur. Si uero et aliis ſine quibus eſſe uirtus poteſt uel ullis uel pluribus beatior. Si autem ita prorſus omnibus ut neq; animi neq; corporis ullum deſit beatiſſima. Non enim hoc eſt uita quod uirtus eſt:quoniam non cõmunis uita:ſed ſapiens uita uirtus eſt. Et tamen qualiſcunque uita ſine uirtute eſſe poteſt. Virtus ſine ulla uita non poteſt. Hoc etiam de memoria dixerim et de ratione et ſiquid tale i homine eſt. Quia ante doctrinam hęc ſunt:et ſine illis non poteſt eſſe doctina:et ſic nec uirtus:quę utiq; diſcitur. Bene currere autem:et pulchro corpore eſſe:et reliqua huiuſcemodi ſine uirtute eẽ poſſunt:et ſine illis uirtus. Et bona tamen ſunt:et etiam ipſa propter ſe ipſa diligit uirtus: utiturq; et fruitur ſicut uirtutem decet. Hanc uitam beatam etiam ſocialem perhibent eẽ. quę amicorum bona propter ſe ipſa diligit:ſicut ſua: Eiſq; propter ipſos hoc uelit quod ſibi ſiue domi ſint ut uxor liberi:parentes et huiuſmodi:ſiue in loco ubi domus eius eſt:ut ciues:ſiue in orbe toto ut gentes:quas ei ſocietas humana coniungit:ſiue in ipſo mundo quod cenſetur cęlum et terra:ſicut dii quos ſapienti amicos uolunt. Hocq; ueteres academici a nouis differre uolunt:ꝙ ipſi non cenſent de finibus bonorum et malorum dubitandum:ut dubitant noui. Nec ſua intereſſe putant ſiue cynicorum habitu ſiue alio philoſophentur in his finibus quos ueros putant. Ex tribus autẽ generibus uitę otioſo actuoſo

et quod ex utroq; conſtat hoc tertium ſibi placere affirmant. Hęc igitur affirmat Varro ue teres academicos ſenſiſſe auctore Antiocho ciceronis magiſtro et ſuo: quē in pluribus ci cero ſtoicum q̃ ueterem academicum fuiſſe uideri uult. Sed nos iccirco breuiſſime de fini bus diſputauimus: quia ut et ad reliqua q̃ primum properandum erat: et multa ſeorſum a nobis ſunt i primo libro noſtrarum chamaldulenſium diſputationum poſita: quem ad Illu ſtriſſimum parentem tuum: qui in utroq; genere uitę exercitatiſſimus ē: olim ſcripſimus. Itaque iā ad ꝓpoſitas nobis in terpretationes redeamus. Ait ergo NE FORTe roges quo duce. i. quo philoſopho aucta re. QVO Lare. Qua familia phorum. TVTer. Defendam meā ſniam. NVLLius addi cti iurare. Ergo fatet̃ ſe acade micū. Nam reliqui philoſophi ita eius quem ſecunt̃ auctoris poſitionem tuentur: ut potius falſa defendere tentent q̃ a po ſitiōe diſcedere: Ipſe uero tan quam academicus ea ex omnibus eligit: quę magis uera putat. Quid autē ſit iurare in uer ba: et quid addictus hactenus legiſti. FORTuna. Tranſlatio a nauigātibus: et latenter fe licitati adſcribendum adnuere uidet̃: ſi huiuſcemodi ingenium atq; conſiliū a natura ſor tiamur: ut ueri inueſtigandi facultas aſſit. HOSpes. Tanquā externus amicus. Nā neq; ullius ſectę ſum: ut poſſim dici ex ea familia: nec rurſus cuiq̃ ita aduerſarius ut illius hoſpi tio excludi merear. AGilis fio. Aptus ad actiōes ꝑ quas innuit uirtutes morales: ex qbus id genus uitę ꝑficit̃: quod i agendo poſitum ē. ET Merſor ciuilibus. Oſtendit uarias flu ctuationes et ſolicitudines quę homini in uita ciuili et ſecūdū uirtutes ciuiles degenti eue nire ſolent: cū uita ipſa cōtemplatiua nihil tale patiat̃. Quapp ueriſſime a ueritatis auctore de utroq; genere dictū. Nā ad marthā conuerſus quę actiuę uitę uicē ſubſtinet ait Martha martha ſolicita es: et turbaris circa plurima. De maria āt. i. de cōtēplatione imobilem tran quillitatē ꝓtulit: quādo eam ptē elegiſſe dicit quę nō auferet̃ ab ea. NVNC In ariſtippi. Epicureū in ſua iuuenta fuiſſe poetā hūc oſtendimus. Ergo et ariſtippi cyrenaici dogma te nuit. Nā uterq; ſummū bonum i uoluptate poſuit. Ergo relabor quaſi reuertor. Labi enī occultius ē q̃ gradi: ut oſtendat nō oīa dare uoluptatibus: ſed cū uirtutē prępōat nō tamē aſpernat̃ pręceptum ariſtippi: q̃ ultro ſe offerentibus uoluptatibus ita libenter fruebat̃: ut etiam ſi opus eſſet idq; hoīs grauitas poſtularet facile eſſet illis cariturus. Ergo cū et re la bor dixit et furtim nō uidet̃ qdem omnino uoluptatem aſpernari: quando qdem una ex il lis ſit quę prima naturę appellant̃ et quibus uirtus recte utit̃ et propter ſe amat: ſed tamen ipſi uirtuti longe poſtponit: quę ſnia ut paulo ſupra demonſtraui ab academicis non abhor ret. Et mihi res aptiſſime academicū ſe profitet̃. Nam cęteri philoſophi ſe rebus adiungūt cū id quod ſemel poſuerint etiam ſi non placeat defendere cogant̃. VT Nox lōga. Mirus ꝓgreſſus et ſapiētia atq; artificio accumulatus. Primo eni grauiore iam ętate ea quę leuio ra et adoleſcentię cōdonanda ſunt relinquenda iudicauit. Deinde grauiora et quę ad bene beateq; uiuendū pertinent inquirenda propoſuit. Sed cū ad uerum inueniendū optimo du ce opus ſit: ex oībus phorū familiis academicos tanquā excellentiores delegit. Verū cum

Nullius addictus iurare ī uerba magiſtri.
Quo me cūq; rapit tēpeſtas deferor hoſpes
Nūc agilis fio: & merſor ciuilibus undis
Virtutis ueræ cuſtos: rigidusq; ſatelles.
Nūc ī ariſtippi furtim præcepta relabor.
Et mihi res nō me rebus ſubmittere conor.

neqꝫ nugas omittere:neqꝫ ſeria ꝓponere:neqꝫ ad illa recta rōne ac uia ꝓgredi ſatis ſit:niſi eodem ardentiſſimum ſtudium; quo oīs ſocordia amoueatur:acceſſerit. Iccirco tribus effi caciſſimis comparationibus quanto animi ardore hęc proſequat̃:mire exprimit. VT Nox longa. Oēs cupiditates ardorē hn̄t. Sed nulla magis animū ęgrotum inflammat q̃ cupidi tas rei amatę potiendę.:ac hęc ipſa auget̃:cum ſpes ꝓuenit ex amicę ꝓmiſſis. DIEsqꝫ l. Procliue ē humanū genus a labore ad libidinem. Ergo non mirū ē ſi mercennarius cui in ope faciundo nihil p̄ter pretiū dulce eē pōt miſere cupiat diei finē:in quo ſui quoqꝫ laboris finem uidet. PIGer annus. Lente fluens annus. Sūt cupi ditates ī puero et adoleſcēte in fammatiores q̃ in cęteris ętati bus. Has aūt minime explere poſſunt q ſub alieno impio cō ſtituti nihil ex ſuo arbitrio age re poſſunt. Ardent ergo exire e poteſtate illius quę maxime ab iis quas cupiunt uoluptati bus arcent. DVRA. epithetū eſt diſcretiuū. Nā ſunt quoqꝫ indulgentiores mrēs:quarum imperiū nō ita exhorreant pu pilli. ID QVod. Maxia laus

Vt nox longa:q̄bus mentit̃ amica:dieſqꝫ
Lōga uidet̃ opus debētibus.ut piger ānus
Pupillis quos dura premit cuſtodia matrū:
Sic mihi tarda fluūt ingrataqꝫ tēpora:quę ſpē
Conſiliūqꝫ morant̃ agēdi gnauiter:id quod
Aeque pauperibus ꝓdeſt locupletibus:atqꝫ
Aeque neglectū pueris ſenibuſqꝫ nocebit.
Reſtat ut his ego me ipſe regā. ſolerqꝫ elemē //tis
Nō poſſis oculo q̄tū cōtēdere lynceus:
Nō tamē iccirco cōtemnas lippus inungi.

ſui ꝓpoſiti:cum huiuſcemodi illud eſſe affirmet:quod obſeruatū omnibus ꝓſit:neglectum oībus noceat. HIS Elementis. Modeſta locutio. Non eni tantum ſibi arrogat poeta:ut ſe abſolutiſſimas uirtutes acq̄ſiturū dicat:ſed p̄ncipia q̄dā ex q̄bus poſſit pfici uirtus:q̄ tātū ꝓſunt ut rectiſſime dixiſſe uideat̃ Ariſtoteles ipſū p̄ncipiū eē plus q̃ dimidiū totius. Diffe rūt tamē elemētū:p̄ncipiū et cā. Nā ut refert Ariſtoteles ī methaphiſicis p̄ncipiū dicit̃ de cauſis extrinſecis. Elementum de cauſis quę ſunt ptes rei.i.de cauſis intrinſecis. Cauſa autem dicitur de utriſqꝫ:ut latius oſtendit aquinas ille Tomas in libro quē de cauſis ſcrip ſit. Elementa igit̃ appellamus oīa ſimplicia q̃ ulterius reſolui nō poſſunt:Sed inuicē cōpo ſita aliq̄d conficiant:et ppea ſunt illius principium. Vt exempli cauſa:Eſt aliquod compo ſitum quam dictionem nominamus. Ipſa autem ex ſyllabis conſtat:ſed non ueluti elemen tis. Sunt enim et ipſę compoſitę ex litteris in quas reſoluuntur. Sed cum ad litteras perue neris quoniam illę ita ſimplices ſunt ut reſolutionem nō patiantur ipſas iure elementa ap pellamus:Similiter nunc quędam principia ex quibus habitus uirtutū paulatim cōſtabilit̃ elementa nuncupauit. NON Poſſis oculo. Cōtra ſtoicorū paradoxa hęc ſnia ē:ſed tamē aliorū phōrum ſcholis defenſa. Illi eni dicunt oēs ſtultos inſanire.i.oēs q carent pfecta et abſoluta ſapientia:q̄uis in ea multū ꝓfecerit:ut de Socrate legit̃ in nihilo differre ab iis q penitus inſani furioſiqꝫ ſunt. Reliqui uero philoſophi cōtra ſentiunt. Multum eni uolunt intereſſe int̃ Socratē et quēuis aliū ſceleſtū uirū. Hac ergo ſnia uſus poeta optima ſimili tudine oculorū id demonſtrat. Nā conducere ait lippis ut quanuis ad integrū uidendi ſen ſum redire deſperent:tamen eo collirio ungantur quo cecitatem arceant. Sed de lynceo et lippo iam dictū ē. Quod uero dixit ſoler optima rōne dixit. Ingenue.n.fatet̃ ſe nō habere integrā uirtutē:ī qua ſola felicitas ē:ſed elementa ipſius. Ergo ē in miſeria:quoniam non

uirtute pfecta. At nec rurſus in extrema miſeria quoniá iam ingredit̃ ad uirtuté. Hoc ergo in miſeria ſibi ſolatiũ eſt. ET Quia deſp. Nam q̃uis non habeas corpus ita robuſtum ut glyco athleta inuictus: nó tamé ita negligéda é illius cura: ut in chiragram incidat. Nã ſi nó robuſtiſſimo tamẽ ſano uti poteris. NODoſa. Nã cũ in internodiis digitorũ craſſior humor cohereſcat turgeſcit locus tanq̃ nodi lapilli ue inſint. Vnde et Perſ. Sed cum lapidoſa chiragra fregerit articulos. Eſt auté morbus hic dictus απο του χειρος. i. manus: et αγραινω. i. capio: qa manũ occupet et capiat. Eadé i pede podagra é. Nã grçci ποδα pedé dicũt. Latine articularis morbus nũcupat̃. QVOdam tenus. Vſq3 ad aliquod ſpatiũ. Differunt auté tenus et uſq3. Vſq3 eni ꝑponit̃ niſi ſint noia ꝓpria urbiũ. Nam dicimus romã uſq3. Prçterea iungit̃ alii ꝑpoſitiói: ut abusq3 pachynó. Tenus uero poſtponit̃: et quãdoq3 genitiuo iungitur: ut crurũmq3 tenus palearia pédent. EST. licet. FERuet auaritia. Quia peſſimũ eſt omniũ uitiorũ auaritia: inde incipit: quç ſi nó pót i hoie nó ſapiente penitus tolli: pót tamé leniri et minui. FERuet. eſtuat. Nã ipſa cupiditas é habédi: et oés cupiditates ardores ſunt. SVNT

Et qa deſperes inuicti mẽbra glyconis:
Nodoſa corpus nolis ꝓhibere chiragra.
Eſt quodã ꝓdire tenus: ſi nó dat̃ ultra.
Feruet auaritia miſeraq3 cupidine pectus?
Sũt uerba & uoces: qbus hũc lenire dolorẽ
Poſſis: & magnã morbi deponere ptem.
Laudis amore tumes? ſũt certa piacula. q̃ te
Ter pure lecto poterũt recreare libello.
Inuidus: iracũdus: iners: uinoſus: amator.
Nemo adeo ferus é: ut nó miteſcere poſſit:
Si modo culturæ patientẽ cõmodet aurẽ.
Virtus é uitiũ fugere. & ſapientia prima
Stultitia caruiſſe uides: quæ maxima credis

Verba et uoces. i. ꝑcepta quç ſi obſeruét̃ auaritiã minuãt. Verba q̃ ſcripta ſũt a ꝑſcis phis Voces quç promũt̃ a uiuétibus. MORBI. uitii: Nam ſtoici morbos ai uitia appellãt teſte cicerone i tuſculanis. LAVDis amore. Poſt auaritiam iure ambitioné ponit. PIACula. Nam qa ſcelera quibuſdam ſacris expiabant: q̃ piacula dicebant̃: placuit ſanctiſſima phiç ꝑcepta qbus uitia remouent̃ piacula appellare. CERTA. minime fallentia. TER. alluſit ad ſacrificiũ: qa piaculũ dixerat. Nã ternarius numerus in diuinis pfectus é Virg. Terna tibi hçc ꝑmũ triplici diuerſa colore licia circũdo. terq3 hçc altaria circũ effigié duco, numero deus ipare gaudet. FERus. Nã cũ hó pp rõné hó ſit cũ appetitũ illa ſpreta ſeqt̃ in ima né ferã abit uitia ſuſcipiés. Deinde efferatus exuendo uitia paulatim feritaté deponit et miteſcit cultura phiç ut ager boni agricolç cultura. VIRTus. Quãuis uirtus ſit firmus habitus i rõne bene ſuſcepta: tamé quoniã nó pót intrare animũ uirtus niſi uitiũ eius cõtrariũ ꝑus remoueat̃ uidet̃ eé initiũ uirtutis ipſa uitiorũ fuga. Ergo ꝑma uirtus. i. ꝑncipiũ uirtutis. ET Sapientia ꝑma. Apud hos phós ſapiés bonusq3 idé é. Nã ille ſape dicit̃ q̃ bona a malis diſtinguit diſtinctaq3 eligit: quod propriũ boni uiri é. Ergo ꝑma ſapiétia quç eadé ét ꝓbitas é. STVLTitia. Ergo uitiis: Nã omniũ uitiorũ mater ſtultitia é. VIDes quç max. Qui ſtultitia caret cognoſcet nihil melius eé uirtute qua re ab eo pſpecta uirtutem cçteris omnibus prçfert. Nam et quae bona putamus ea duce natura expetimus: et contra mala

fugimus. Quapropter ſi pauptatem quia malum id putamus tot periculis laboribuſq; fugimus: quanto magis uitiú fugiemus: ſi id maximú malú eé intelligemus. IMPiger extremos. Locus a maiori. Ná ſi ut pauptatem quę aut nó eſt malú: aut certe puú eſt malum fugias tu curris uſq; ad indos gentē nobis incognitá: et a nobis longiſſime remotá non tuto itinere: ſed p periculoſiſſimam nauigationé et aſprima ſaxa. i. montes: quanto magis i tua patria et ſine piculo et labore debes diſcere et audire. ſ. rónes et credere meliori. i. ſapientiori ut pariter et ratióibus doctus et auctoritate motus non cures. i. nihili facias ea quę tu miraris et optas ſtulte: quoniá bona nó ſt. QVIS. ſnia é: nullus erit q pugnet in uilioribus plebeiſq; certaminibus qualia ſunt i pagorú cópitis q qdé recuſet coronari i certamie olympico maximo nobiliſſimoque omniú ſi poſſit coroná ſibi ſine puluere. i. ſine certamine acqrere. Quapp et tu q ut minora bona aſſequaris tantú laboras puto uoles eodé labore et maiora bona acqrere. PAGo et cópita. i. cópita pagorú ut pateris libamus et auro. i. pateris aureis. VILius argentum. Cauſam quare diuitias uirtuti pponat oſtendit eſſe q; ipſe pluris eas ex uulgi opinione faciat: q̄ uirtuté. Et uulgus inducit ita loquens. HAEC IANus. De hoc deo dcúm é. Sed hic intelligit ianú p mercatoribus: a qbus colitur: quoniam templú ſuum habebat inter duo fora. et ppea dixit ianus ſummus ab imo. q. d. ſi incipias ab ima pte unius fori uſque ad ſummam alterius omnes mercatores hoc clamabunt. Habebat át plura tépla ianus: ſed i hoc ſacratus erat. Cuius rei teſtimonio eſt Ouidius in libro faſtorum: cuius uerſus ſunt. Cum tot ſint iani cur ſtas ſacratus in uno Hic ubi iuncta foris templa duobus habes. Erant autem fora boarium et piſcarium. HAEC RECINVNt dictata. i. iterum canunt et referunt quoniam ſibi placent. DICTATA. quę ab aliis acceperunt. SI QVADRINGEntis. Quam ſummam equeſtrem eſſe in ſuperioribus demóſtrauimus. Et é ſnia. Quáuis ſit tibi animus. i. ſapiétia et mores. i. uirtutes morales: et ſic ualebis in utraq; phia: et ſi ad tantam doctrinam atq; probitatem addas linguá et fidem. i. eloquentiam adiunctam probitati. Quę quidem res faciút hominem perfectiſſimum et abſolutiſſimum: ut iure poſſis nobiliſſimus appellari: et deſint tibi ſex uel ſeptem ad ſummá equeſtré nó inter ſenatoriú aut equeſtré ordiné: ſed inť plebé annumeraberis.

Eſſe mala exiguũ cenſũ turpéq; repulſam
Quanto deuites animi capitiſq; labore.
Impiger extremos curris mercator ad indos
Per mare pauperié fugiés p ſaxa: p ignes
Ne cures ea: quæ ſtulte miraris: & optas
Diſcere & audire & meliori credere nõ uis?
Quis circũ pagos & circũ cõpita pugnax
Magna coronari cõtemnat olympia: cui ſpes
Cui ſit conditio dulcis ſine puluere palmæ?
Vilius argentũ é auro uirtutibus aurũ:
O ciues ciues quærenda pecunia primũ é.
Virtus poſt nũmos. hęc ianus ſũmus ab imo
Prędocet. hęc recinũt iuuenes dictata ſeneſq;
Leuo ſuſpenſi loculos tabuláq; lacerto.
Si quadringẽtis ſex ſeptẽ milia deſunt:
Eſt animus tibi: ſũt mores: & lingua fideſq;:

PVERI Ludentes. Erat. n. a p̃ſcis illis optimis uiris: qualis fuit aut curius: qué neq3 pyr rhus: neq3 ſannites corrumpe potuerũt: aut camillus: cuius uirtute roma a gallica ſeruitu te erepta é. Erat inq̃ carmé pueris inſtitutũ quod illi canerét: cuius eét ſnia eũ uere regem eé q recte ageret. H I C. in hac ſnia. MVRus aeneus. i. ita fortis ita inuincibilis ut murus ex ęre. N I L Conſcire. i. nullius ſceleris ſibi conſciũ eé. P A L Leſcere. N ã ſcelera a no bis cómiſſa ſemp nos uexãt et ſtimulãt cóſcientia. Hinc recte Iuuenal. Prima é hęc ultio quod ſe iudice nemo nocés ab ſoluit̃. Et paulo infra. Nocte dieq3 ſuũ geſtare in pectore te ſté Spartano cuidã reſpondit pythia uateſ. ROScia. a roſcio othone lata: de qua dictum é. Snia eſt: utrum melior ſit lex othonis qua incedimur ad rem augédã: ut poſſimus i quatuor decim ordinibus ſedere. NE N ia. Carmé funebre: de quo dcũm é: ſed hic improprie lau des uirtutis neniã appellat. IS Ne melius. Certe melius. S I Poſſis recte. Nã nemo tã ma lus é q non diligat uirtutem et oderit uitium. Verum auaritia impulſi qđ recta uia nequeunt praua querunt. VT Propius. ideſt ut ſedeas i quatuordecim ordinibus: q ppinqores ſt̃ or cheſtre i qua ludi agebantur. LACHrymoſa. Cuius argu mentũ ex miſeriis q̃ in eo cõti nebant̃ lachrymas ſpectatori bus cócitabat. Puppius. n ea tépeſtate poeta tragicus fuit: Poſuit aũt huius fabulas p oi ſpectaculo: puto ãt ignobilé fuiſſe poetã. RESpóſare. Fre queer reſpondere: hoc é reſiſtere. SVPerbę. qa a nemie placat̃. QVOd ſi me populus. Oſtéderat ſe lóge diuerſã opinioné a populo hére cũ nõ i diuitiis ut ille ſed i uirtute ſũmũ bonũ ponat. Nũc affert rõné quare nó utat̃ eodé iudicio: quã tamé ex apologo ęſopi pmit. Viderat olim uulpecula aſtuta fera multorũ aialiũ ueſtigia apđ leonis antrũ: ſed ita tamẽ ut oia eſſent ingredientiũ et non exeuntiũ: qua coniectura rata id quod erat ideo nó redire ingreſſas feras quod leo illas uoraret noluit ingredi: rogantiq3 leoni cur non ingrederet̃ reſpondit deterreri ueſtigiis quae aduerſa ſibi non autem auerſa eſſent. Vt ergo ex ueſti giis interitum ſuum timebat uulpes ſi ad leonem ingrederetur: ſic ſigna ſunt quae perni tiem minitent̃ poetę nó dari ſibi reditũ a uitiis: ſi ad illa igreſſus fuerit. B E L Lua. Crude liſſima fera é auaritia cũ auarus et ſibi et aliis noceat: et hét multa capita: qa uariis utit̃ cóſi liis uariiſq3 artibus ad res aut ui aut fraude acq̃rédas. Capita. n. iudicia et cóſilia dicimus.

Ples eris. at pueri ludentes rex eris aiunt:
Si recte facies: hic murus æneus eſto:
Nil cõſcire ſibi: nulla palleſcere culpa.
Roſcia dic ſodes melior lex: an puerorũ
Nenia: quæ regnũ recte facientibus offert.
Et maribus curiis & decantata camillis:
Is ne tibi melius ſuadet: q rẽ facias: rem
Si poſſis recte. ſi nõ: quocũq3 modo rem:
Vt ppius ſpectes lachrymoſa poemata pup
An q fortunæ te reſpõſare ſupbæ. // pi
Liberũ & erectũ præſens hortat̃: & optat.
Qđ ſi me populus romanus forte roget: cur
Nõ ut porticibus ſic iudiciis fruar iiſdẽ.
Nec ſequar: & fugiã: q̃ diligit ipſe: uel odit:
Olim quod uulpes ægroto cauta leoni
Reſpondit: referã: qa me ueſtigia terrẽt
Omnia te aduerſũ ſpectãtia: nulla retrorſũ.

NAM Quid. Quaſi quod conſiliũ. AVT Quem. Nã et oẽs iniqui ſunt: et oĩa eorũ cõſilia deprauata. CON Ducere pu. Vt ſunt publicani: q uectigalia redigũt et remp. et puatos decipe i illis conãt. Sic ẽt q aliqd faciẽdũ aut curãdũ: publicitus conducũt ẽt ſordida. De qbus Iuuenal. Quis facile ẽ ędẽ cõducere flumia portus Siccãdã eluuiẽ portandũ ad buſta cadauer. VENentur. Carpit captatores hęreditatũ: de qbus abũde in ſermonibus dictũ eſt. Hi et piſcatoribus cõparant: q eſca piſces decipiũt. Quapp plures adnabũt tinni

Belua multorũ capitũ es. nã qd ſeqr? aut quẽ
Pars hominũ geſtit cõducere publica. ſũt q
Fruſtis & pomis uiduas uenent auaras.
Excipiantq; ſenes: quos in uiuaria mittant.
Multis occulto creſcit res fęnore uerũ
Eſto aliis alios rebus ſtudiisq; teneri.
Idem eadẽ poſſunt horã durare pbantes?
Nullus i orbe ſinus bais prælucet amęnis
Si dixit diues: lacus & mare ſentit amorẽ
Feſtinantis heri: cui ſi uitioſa libido
Fecerit auſpiciũ: cras ferramẽta theannũ
Tolletis fabri. lectus genialis in aula eſt:
Nil ait eſſe prius: melius nil celibe uitã.
Si nõ eſt: iurat bene ſolis eſſe maritis.
Quo teneã uultus mutantẽ protea nodo?
Quid paup? ride. mutat cęnacula lectos.

dixit in ſermõibus: et uenatoribus ẽt cõparant. FRuſtis. ſ. carniũ. AVARAs. Cupidas munerũ. EXCipiat. Dolo capiat. Ea. n. ppria uerbi notio ẽ Virg. Excipit icautũ patriasq; obtruncat ad aras. Et in ſexto Emulus exceptũ triton ſi credere dignum ẽ. IN Viuaria. Queadmodũ capti piſces mittunt in uiuaria: ita et ipſe captos cuſtodit ſenes ne euadant MVLTis. Tertiũ genus auarorum q fęnerãt. OC Culto. Vel qa occulte agãt: ut ignominiã uitent: uel occulto fęnore qa id damnũ puũ a pncipio appareat: et inde occulte creſcat Sic alibi dixit Creſcit occulto uelut arbor ęuo Fama marcelli. ESTO. maiorẽ oſtendit leuitatẽ. Nã non ſolũ diuerſi diuerſa ſectantur: ſed idẽ pſępe mutãt: Quę incõſtãtia oſtẽdit ſtultã fuiſſe electionẽ. NVLLus. pbat leuitatẽ. PRAELuCet bais. Magis lucet q̃ baię luceant. LACus et mare. Nã et lacus lucrinus i baiano ẽ: et mare ſinum baianũ habet. FES tinantis. ſ. illic ędificare. Siqs igit baias laudauerit: ſtatim mouet diues q in baiano agrũ hẽt: ut ibi ędificet. LIBido uitioſa. Perpetuũ illius epithetum ẽ. Nã libido corruptus appetitus ẽ: Qui uero rõni obtempat uoluntas et nõ appetitus dicit. FERramẽta. Inſtrumẽta ad ędificãdũ. Nã mutato cõſilio teani ędificare parati. Teanũ ãt oppidũ nõ pcul a ſora et nola qđ cognomie ſidicinũ dicit. Aliud ẽt ponit i apulia Strabo nõ pcul a cannis. LECtus genialis. Is pprie ẽ q nouis nuptis ſternitur: dictus ſic quia gignẽdi cã paratus ſit. Sed hic poſuit pro uxore: ut ſit ſententia: q; ſi uxorẽ hẽat pp uitę incõſtãtiã cupiat eẽ ſine uxore: et amet uitã celibẽ. SI Nõ eſt. ſ. lectus genialis. i. uxor putat nihil melius eẽ cõiugio. Nã qcũq; uitiis laborat quoniã eẽ aĩo qeto nõ põt ſemp res nouas deſiderat nõ intelligẽs inqũietudinẽ illã nõ puenire ex cõditiõe rerũ pſentium: ſed ex aĩ pturbatiõe. PRotea. p mobilitate aĩ ponit p quãdã trãſlationẽ: uel potius p allegoriã Nã deceptio ipſa et mẽdaciũ quo ſibi ea eligit p bonis q̃ bona nõ ſt inducit ſẽp pſentiũ.

Balnea:tonſores:cõducto nauigio æque
Nauſeat:ac locuples.quem ducit priua trire
Si curatus inequali tõſore capillos //mis.
Occurri:rides.ſi forte ſubucula pexæ
Trita ſubeſt tunicę.uel ſi toga diſſidet ĩpar:
Rides:qd mea cũ pugnat ſententia ſecũ?
Quod petiit ſpernit repetit qđ nuꝑ omiſit.
Aeſtuat:& uitæ diſconuenit ordine toto:
Diruit.ædificat.mutat quadrata rotũdis.
Inſanire putas ſollemnia me:neq; rides
Nec medici credis nec curatoris egere
A prætore dati:rerũ tutela mearũ
Cũ ſis?& praue ſectũ ſtomacheris ob unguẽ
De te pẽdentis te reſpicientis amici:
Ad ſummã ſapiẽs uno minor ẽ ioue diues.
Liber.honoratus:pulcher.rex deniq; regũ.
Præcipue ſanus:niſi cũ pituita moleſta ẽ.

pęnitentiam:quoniam nõ ibi bonũ quod putabat inueniat. Cęterũ repete Protei fabulam quę hęc tibi aperiet. QVID Pauper. Nã cũ nõ poſſit mutare regiones:mutat i eodẽ loco manſiones. CON Ducto nauigio. Cũ id ſuo ſũptu ſibi cõficere nequeat. PRIVa.ꝑpria quoniã ſuo illã ſumptu ſibi cõparauit. SI Curatus.Mira ꝑfecto ſtultitia:ut minimis errantis circa cultũ corporis ac ueſtitũ uehementer offendamur. Erroribus aũt animi qbus ipſe miſer ſecũ pugnat non offendamur. SVBucula. Veſtis ẽ interior. Ait eni Varro poſtq̃ binas tunicas habere cęperunt inſtituerunt uocare ſubuculã et incluſiam. PEXE. tritę et aqua pili ceciderint. TVNicę. Veſtimentũ erat ſine manicis TOGa.nõ ſolũ uiri ſed ẽt fęminę utebant̃. INSanire putas. Tu męcenas. Nã adnectũtur hęc ſuo principio:et eſt ſolemnia nomẽ ꝑ aduerbio. SOLEMnia.i.maxie inſanire ut ea inſania ita excellat alias inſanias:ut ſacra quę ſolẽnia appellãt reliqua ſacra excellũt. Vel dixit eo furore rapi quo ĩ ſolẽnibus aliquorũ deorũ:ut bacchi et cereris rapi conſueuerãt:et ut excludat furorẽ illũ diuinũ ab inſania adiungit NEC Me dici credis. Nã q aut atrę bilis aut alius humoris affluentia peccat inſanit:et ĩ eã quã manian gręco uerbo appellãt cadit:et medico curãdus tradit̃:et illi ſuorũ bonorũ curatione interdicit̃. Traditurq; a ꝑtore curator unus ex iis q ꝑpinquior ĩ gẽtilitate ẽ. Nõ credis igit̃ me indigere curatore ĩ tanta inſania. CVM Sis tutela mearum rerum.q.d.cũ ego tuę tutelę me cõmiſerim:et ex te totus pendeam:ut ſit hęc ſnia:Si tu cui cõmiſi mei patrociniũ ſtomacharis et offenderis ſi occurro tibi unguibus male ſectis:quanto magis deberes moueri ſi me inſanire uideris. AD Summã. Optima cõcluſio ex ſupioribus: Nã ſi hoies pp uitia ĩ inſaniã incidũt:et miſeri efficiunt̃: Qui ex uirtute uiuũt ſapientes erũt:et oibus bonis abũdabũt. Cõcludit igit̃ ex paradoxo ſtoicorũ: Solos ſapientes liberos eſſe:ſolos diuites:ſolos reges:ſolos deniq; oia. Atq; ita excellere:ut excepto ipſo deo:nihil maius ſapiẽte ſit. PRECipue ſanus. Sũt q uelint ꝑ ironiã dictũ ĩ paradoxũ ſtoicorũ:et pituitã ꝑ uana gloria poſitã eſſe. Qđ mihi nõ ſit ueriſimile:ut ludat ĩ re tam graui. Sed quoniã ſanitas ad animũ et ad corpus refert̃:dicemus ſapiẽtem ſano aio ſemp eẽ quod ĩ ſua ſit poteſtate. Corpore ẽt eſſe ſanũ:qa nihil cõmittit unde morbus ꝑuenire poſſit:niſi forte corporis imbecillitate reddat̃ nõ ſanus cũ aliqs humor ĩ eo peccauerit:et poſuit pituitã quod gręci phlegma appellant ꝑ quolibet humore.

t ROIANI belli. Propoſuerat ſibi poeta pręceptis ſuis hoies meliores reddere: et ad uirtutes quibus ſolis ducibus ad beatã uitã peruenit̃ adhortari: atq; oſtẽdere ſtultitia unde oẽs pturbationes pullulãt mortale genus infeliciſſimũ fieri. Quapp tãto cõſilio atq; artificio ſcribit: ut q̃uis argumẽtũ imutet: tamẽ iocũda interpoſita uarietate eãdẽ repetat ſniam: quã i pma epiſtola expſſerat. Scribit itaq; ad Lolliũ maximũ uel rhetorẽ uel oratorẽ: demõſtratq;: ꝙ oẽs quoq; docti aſſerũt homeri poeſim exẽplar uerę uirtutis cõtinere: et i iliade q̃tũ detrimẽti aĩorũ noſtrorũ pturbationes nobis afferãt. In odiſſea ãt qd uirtus ualeat ad bene beateq; uiuẽdũ pſeqt̃. S CRiptorẽ. Egregie p antonomaſian. Nã etſi plures ſcripſerit: nemo tamẽ neq; tam ppetuo tenore: neq; tã magnifice mirificeque ſcripſit. Vel ſcriptorẽ: quoniã hoc nomẽ poetis pręcipue attribuit̃. DEClamas. Si iunior erat erit ſenſus Dũ te exerces in declamationibus: ſi ętate grandior: ppeaq; doctior declamas. i. diſcipulos i declamatiõibus exerces. Differũt. n. declamare et orare. Orat. n. uir doctus et eloq̃ns: q cãm uel i foro aut dicit aut agit: uel i cõtiõe populũ aut docet: aut monet: uel i ſenatoriis cõſultationibus ſniam dicit. Declamator ãt ita ficto themate intra ludũ ſe exercet: ut quãdo doctior effectus ad orandũ pdire poſſit. Eſt. n. rhetor: Sophiſta: et orator. Rhetor. n. docet lrãs: atq; artẽ tradit eloquẽtię. Apud ſophiſtã ãt diſcipuli iã a rhetore i arte inſtituti i dicẽdo exercent̃. Orator demũ iã ludo relicto i ueris cauſis ſiue illę puatę ſint ſiue publicę pfecta utit̃ eloq̃ntia. PRENeſte. Vrbs olim fortunę tẽplo i quo ſortes ibi inuẽtę manu pueri uerſabant̃ nobilitata dicta απωτων πρηνων. i. ab ilicibus qbus abũdabat. Et clanculũ docet ſtudioſũ ueritatis indagatorẽ ſeceſſu quodã potius q̃ hominũ frequẽtia delectari. RE Legi. Nã tãta uis ẽ homeri poeſis tãq; uariis multiplicibus maximis ſed pęnitus recõditis rebus referta: ut niſi pluries legat̃ pfundi abſtruſiq; illius ſenſus pcipi nõ poſſint. P V L Chrũ. Honeſtũ et qcqd a uirtute pfectũ ẽ pulchrũ dicit̃ cuius cõtrariũ turpe ẽ. V Tile. nã q̃uis ſecũdũ grauiores phõs nũq̃ ſeparet̃ utilitas ab hõeſtate: et nihil ſit hõeſtũ qn illud idẽ ſit utile: nec poſſit eẽ utile niſi ſit honeſtũ: Ex quo ſũmã pnitiẽ generi hũano attulerũt q utile ab hõeſto ſeparare conati ſt̃: tamẽ diuerſa utriuſq; rõ ẽ. Nã qd hõeſtũ. i. rectũ et cũ uirtute ẽ bonũ dicit̃ et expetit̃ pp ſe ipſũ. Vtile ãt nõ pp ſe ipſũ ſed pp uſũ q i eo ẽ expetit̃. Virtus igit̃ bonũ ẽ q̃ etſi nihil aliud nobis afferat tamẽ pp ſe ipſa expetit̃. Diuitię ãt nõ bonę dicũt̃: ſed utiles qa ipſarũ ſolus uſus cõmẽdat̃. Ergo nõ pp ſe: ſed pp aliud expetũt̃. P LEnius. plipſius et abũdãtius. ET Melius. Vel qa maiori cũ eloquẽtia: uel qa ipſo uſu et expiẽtia q̃ oẽm rõnẽ ſupat ueritatẽ rerũ oſtẽdit. C H Ryſippo et crantore. q. d. ſtoicis et academicis: q ſeuerius cęteris phis de finibus bonorũ et malorũ diſputarũt: qbus duabus rebus moralis phia cõtinet̃. Nã chryſippus ut iã oſtẽdimus pmus int̃ ſtoicos habet̃. Vnde extat puerbium ſolus chryſippus fulcit porticũ. Scripſit ãt plurima i oi doctrina: et q̃ ad dialecticẽ: et q̃ ad ethicẽ: et q̃ phyſicẽ ptinerẽt. Ideoq; tot uolumia ſcripſiſſe ferũt ꝙ d eadẽ re ſępe ſcribere aggrederet̃. Crãtor ãt acadmicus fuit: et d ueteri academia xenocratis diſcipulus et polemonis ſocius reliqtq; comẽtaria ad trigita millia uerſus poemataq; ipſa anulo obſignata i ęde mineruę i ſolo patrio poſuit. C Vr ita crediderim. Oſtẽdit ꝙ ex iis q̃ de bello troião ſcripſit faci

EPISTOLA SECVNDA AD MAXIMVM LOLLIVM.

t Roiani belli ſcriptorẽ maxima lolli:
Dũ tu declamas romę: prænęſte relegi.
Qui qd ſit pulchrũ. qd turpe. qd utile. qd nõ
Planius ac melius chryſippo & crãtorẽ dicit.

Cur ita crediderim?niſi qd te detinet:audi.
Fabula:qua paridis pp narrat̃ amorem
Græcia barbarię lento colliſa duello:
Stultorū regū & populorū cōtinet æſtus:
Antenor cenſet belli præcidere cauſam.
Quid paris?ut ſolus regnet uiuatqȝ beatus
Cogi poſſe negat.neſtor cōponere lites
Inter peliden feſtinat & inter atriden.
Hūc amor ira qdē cōmuniter urit utrunqȝ
Quicqd delirāt reges:plectunt̃ achiui.
Seditione:dolis:ſcelere:atqȝ libidine & ira
Iliacos intra muros peccat̃ & extra.
Rurſus qd uirtus et qd ſapientia poſſit
Vtile propoſuit nobis exēplar.ulyxem:
Qui domitor troiæ multorū ꝓuidus urbes
Et mores hominū inſpexit:latūqȝ p æquor
Dū ſibi dū ſotiis reditū parat:aſpa multa

le nos doceat quot mala ex hominū ſtultitia ex qua oīa uitia pullulant:mortalibus ꝓueniāt FABula.Vel qa res notiſſima ē:uel qa ficta res ſit.COLLiſa.Attrita. LENTO.qa decēnali.DVEllo.Bello qa int̃ duas cōtrarias ptes gerat̃. BARBarię.Datiui caſus ſiue a pma declinatione ſit ſiue a qnta.Nā antiquitus gtūs exibat in es Virg.Libra dies ſōniqȝ pares ubi fecerit horas:Et datiuus in e.Barbarię quia grȩci omēs pter grȩcos barbaros appellant.Latini uero reliquos pręter ſe et grȩcos.AEStus.Perturbationes et tumultus. Nā ut mare.uariis uentis agitatū ęſtuat:ſic hoīs appetitus uariis pturbationibus uelut ī quaſdā pturbationes inſurgit. STVLTorum.Quia pturbationibus nō rōne mouebant̃. REGVM.ſ.Agamēnonis et Achillis:quorū contentiones et graues inimicitię iam explicatę ſunt. ANTenor. Nā cū legati grȩcorū helenā raptam repeterēt:cēſuit Antenor reddēdā.SOLus.amatorię dcūm Nam ſine amica etſi mille alii circūſtent ſibi ſoli eē uidētur amātes. Ergo SOLus.i.ſine helena.NEStor.Vide ī odis. HVNC.achillē q grauit̃ ferebat bryſeida quā amabat ſibi eripi. VTRūqȝ. Achillē et agamēnonē.DELirāt.a recta uia aberrāt.Trāſlatio ab aratore:qui a lira.i.a ſulco aberrat. Lirare eni ſignificat agros in ſulcos dirigere. ACHiui.ſ. populares et plebei. SEDitione.ut fuit achillis militū a reliquo exercitu.DOLis.qbus ulyxes palamedē pdidit.LIBidine.Paridis:IRA.agamēnonis.Igit̃ hęc referēs homerus docet uitiis et pturbationibus oēs eē ifelices.Sed tamē pncipū maius eē ſcelus:quoniā ſua delicta pluribus nocēt. RVRSus qd uirtus. Quēadmodū q̄tuor ac uiginti iliados libris uitia hūana expſſit homerus:ſic totidē aliis q odyſſea cōtinēt̃:errores ulyxis deſcribit:q nobis eius uiri exēplar ponūt:q paulatim uariis uitiis ſe exuēs ad uirtutē q̄ ſola nobis ad beatā uitā dux ē ꝑuēiat.Vult āt lōgo uſu et multarū rerū expientia illū ſapiētē effici:quoniā uirtutes ciuiles cōſuetudine pficiūt̃. DOMitor troię. Nā cū doctiſſimus poeta homerus lōge plura īgenii q̄ corporis uiribus fieri ab hoībus ītelligeret neqȝ achillē neqȝ ayacē neqȝ diomedē,uiros fortiſſimos:ſed ulyxē ſapiētiſſimū ϖτολιϖορθον.i.urbis euerſorē appellat.MVLtorum.Nā ſic odyxeę initiū ē ανδρα μοι εννεϖε μουσα ϖολυτροϖον μαλα ϖολλα ϖλαγχθη.DVm ſociis.ex platone ſnīa ē:q dixit hoīes nō ſibi ſolos natoſ eē:ſed patrię parētibus liberis cęteriſqȝ cognatis et aīcis. REditū pa.Reuertit̃.n.a troia.i.a uoluptate q uir ſapiēs futurus ē:et p uarios erroreſ redit ī patriā.i.ad originē aī ſui.Sed hęc latius oſtēdimuſ tū ī allegoriis uirgilianis

quas chamaldulenſes diſputationes inſcripſimus ad Illuſtriſſimum genitorẽ tuũ:tum ĩ cõmentariis lingua etruſca in Danthem florentinũ poetam a nobis ſcriptis. ASPera multa. Quia difficillimũ eſt et ea quę ſenſum demulcent aſpernari:et uirtutẽ ipſam quę ſine labore et ſudore nõ perficit̃ ſeq. Difficillimũ ẽt mentẽ a ſenſibus reuocare. Hinc Virgil. Per uarios caſus p tot diſcrimina rerũ Tendimus ĩ latiũ ſedes ubi fata quietas Oſtendunt fas illic troiana reſurgere regna. IMMerſabilis. Nã uir ſapiens nullis fortunę tempeſtatibus imergit̃. SIRenũ. De his ac đ circe deq; multis aliis q̃ ad ulyxis errores ptinẽt:ĩ odis ſcripſimus. TVRPis. qa ferinam in formã conuerſus. ET EXCOrs. Sine corde.i.ſine prudentia:quoniã quod hoĩs erat pdidiſſet. SVB DOMina meretrice. Nã ut uirtus homini optima parens eſt:et caſte pudiceq; noſtrum animũ educat Ita uoluptas illũ corrumpit:et ſeruũ ſibi reddit:et meretricio more animi corporisq; bonis expoliat. NOS .q.d· maxima hominũ ps quę inertię uoluptatiq; tradita nihil altũ cogitat. Dixit ãt nos:ut ſuam interponens perſonã nullũ odiũ:dum alios uituperat:ſibi comparet. NVMerus ſumus. Nã q nullã ptẽ rõnis ĩ uita cõtingunt ii

Pertulit.aduerſis rerum ĩmerſabilis undis.
Sirenum uoces & circes pocula noſti.
Quæ ſi cũ ſociis ſtultus cupidusq; bibiſſet:
Sub domina meretrice fuiſſet turpis & excors
Vixiſſet canis ĩmũdus:uel amica lutoſus
Nos nũerus ſumus & fruges cõſumere nati
Sponſi penelopes nebulones alcinoiq;.
In cute curanda plus æquo opata iuuẽtus:
Cui pulchrũ fuit ĩ medios dormire dies &
Ad ſtrepitũ cytharæ ceſſãtũ ducere curam.
Vt iugilẽt hoĩes:ſurgũt de nocte latrones:
Vt ipſe ſum ſerues nõ expgiſceris? atqui
Si nolis ſanus cures hydropicus.& ni

nulla alia re eẽ cognoſcũt̃ niſi q̃a augẽt numerũ. Achilles igit̃ ĩ exercitu gręcorũ fuiſſe cognoſcit̃:qa multa ęgregia edidit facinora. Therſites ãt fuiſſe cognoſcitur:quia uno plus fuit in exercitu. Sumus ergo numerus.i.ſumus qa augemus numerũ. Nihil ãt prętерea cõferimus. FRVGes cõſumere nati. Hoĩes ea rõne cibũ ſummere uident̃ ut uiuant. Iſti aũt uident̃ iccirco uiuere ut edant· SPOnſi. Nõ ſponſi:erant eñi pci:ſed q ſponſi eſſe cuperẽt. Sic Virgil. Et gener auxiliũ pamo phrygibusq; ferebat.i.q gener eẽ cuperet. PENelopes. Quã cęteri oẽs ſcriptores caſtiſſimã fuiſſe dicũt. Lycophron uero ſolus illã impudicã deſcribit. ALCinoiq; nebulones. Paraſitos et adulatores intelligit:q apđ alcinoũ pheacũ regẽ erãt. Hi ergo oẽs uoluptatẽ ſecuti pecudũ uitã degebãt. Sumus ergo nũerus nati cõſumere fruges:et ſumus ſpõſi penelopes et nebulones alcinoi iuuẽtus appoſitiue. OPerata ĩ cute curãda.i.q̃ ſe exercet ĩ curãdo corpore plus q̃ ęquũ ſit. Nõ.n.negligẽdus ẽ cultus corporiſ:ſed nõ debemuſ nimiã et maiorẽ q̃ oporteat curã adhibere. Ergo recte adiũxit plus ęquo. IN Medios dies. Cũ nox nõ dies qeti cõcedat̃. IN Medios. Qđ turpius ẽ q̃ aut nõ ita pmo mane ſurgere aut paulo ãte noctẽ cubatũ ire. AD Strepitũ.ad ſonitũ. CEſſantũ.i.otioſorũ et inertiũ. VT Vigilẽt h. Res oĩo iniq̃:ut q ſcelus cõmiſſuri ſĩ adeo ĩ re patrãda uigilãtes ſint. Tu ut ea diſcas q̃ ad ſalutẽ tuã ptinẽt nõ poſſis expgiſci. Eſt ãt cõtrariũ color rhetoricuſ. SI Nolis ſanus. pmũ ãt ẽ ut occurramus morbo ãteq̃ uẽiat. Sed ſi tu hoc nõ feciſti cura ipſũ pellere poſtq̃ uẽit. HYDropicus. metaphora a corpore ad aium.

Poſces ante diem librũ cũ lumine:ſi nõ
Intẽdes animũ ſtudiis & rebus? honeſtis:
Inuidia uel amore uigil torquebere.nã cur
Quę ledũt oculos feſtinas demere?ſi quod
Eſt animũ differs curandi tẽpus ĩ annũ?
Dimidiũ facti q cępit:habet.ſapere aude.
Incipe.uiuendi q recte ꝓrogat annũ:
Reſticus expectat dũ defluat amnis.at ille
Labit̃:& labet̃ in omne uolubilis æuũ.
Querit̃ argentum pueris q; beata creandis
Vxor.& incultæ pacant̃ uomere ſiluæ.
Qđ ſatis ẽ:cui cõtingit:nihil ãplius optet
Nõ domuſ:& fũdus.nõ æris aceruus & auri
Aegroto domini deduxit corpore febres.
Nõ aio curas.ualeat poſſeſſor oportet:
Si cõportatiſ rebuſ bene cogitat uti //aut res
Qui cupit aut metuit:iuuat illũ ſic domus
Vt lippũ pictæ tabulæ:fomẽta podagram:
Auriculas cytharæ collecta ſorde dolentes.
Sincerũ ẽ niſi uas:quotcũq; infũdis:aceſcit.
Sp̃ne uoluptateſ nocet ẽpta dolõe uoluptaſ

ANTE Diem. Ante lucem. Raro tamen ponit̃ in hac ſignificatione:potius q; ante diem ante tẽpus ſignificat. Maro Sed miſera ante diẽ ſubitoq; accenſa furore. Et Ouid. Filius ante diẽ patrios inquirit in annos. IN Vidia uel amore. Si nõ excitaris(ut phõrũ libris me dearis aio tuo multę pturbationes ut inuidia ẽ et amor te illis ęgrotantem uexabunt. EST Animum. Cõſumit. DIMidium. ab Ariſtotele mutuatus ẽ ſniam. Ille.n.ait pncipiũ plus eſſe q̃ dimidium totius. AVDE. tanquã rem difficilem. Nam plena laboris eſt uia quae ducit ad uirtutem:et ut ait Heſiodus:nõ ſine ſudore. DVm defluat amnis. Stultus fuit q cũ ad amnẽ pueniſſet:uideretq; labi undas decreuit ſpectandũ donec tota aqua elapſa alueus hareſceret:quod nõ abhorret a uita humana:i qua cum occupatio occupationẽ impellat:et negotiũ ppetua ſerie negotiũ urgeat tamen ſunt q ꝓponãt ſibi tũc de uirtute cogitaturi cũ ociũ nacti fuerint. At ut aqua nunq̃ in flumine deeſt:ſic nec in uita unquã ceſſant negotia. PACãtur. Tranſlatio a regionibus quas ſublato bello quo uexabant̃ ad pacẽ reducimus Id.n.pacare ẽ. QVod ſatis ẽ. Aurea ſnia: Nam tantum diuitiarũ querendũ ẽ:quantum ad uitã cõmode degendã ſat ſit. Nã maiorẽ illarũ cumulũ qui quęrit ſibi curas cõparat et ſolicitudines quas oẽs uitare cupiunt:neq; morbes e corpore pellũt. VALeat. Nunquã poterit frui ſuis bonis quiſq̃:cuius aius nõ ualet.i.non eſt ab angoribus et ſolicitudinibus uacuus. Et ꝑfecto queadmodũ lippus non delectatur pictura: quoniã illã bene cernere non põt. Sic animus noſter uariis curis confectus diuitiis nõ ualet frui. SINCerum eſt. Niſi uas purũ fuerit:et mali ſaporis expers uinũ quod infundit̃ eo ſapore corrumpit̃. Sic et aĩus aliqua moleſtia oppreſſus uoluptatẽ ſibi oblatam corrũpit. SPerne uoluptates. Qui uoluptates ſpernit illarũ deſiderio nõ torquet̃. Qui rurſus ſine deſiderio ẽ:is pfecto tranquillã uitam agit. NOCet empta. Placet quoniã uoluptatis meminit:quid de re uniuerſa platonici ſentiant:breuibus pcurrere. Ipſe eni mentis gaudiũ et lętitiam dicit eẽ. Senſuũ uero uoluptatẽ. Gaudiũ ergo ex cõtẽplatiõe aut aliquo uirtutũ uſu percipit̃. Quapp ſemp

laudem mereť. Lętitia é mentis elatio ĩ boni alicuius poſſeſſione:q̃ modeſtiã excedere pa riter ac ſeruare põt. Gaudiũ ſępe mẽtis alimoniã uocat Plato. Agro ſimilis é ueritas. Fru gibus ueritatis cõtemplatio. Alimonię quę ex his duobus capiť gaudiũ. Hęc in phedro di cunť. Redeuntibus ãt animis noſtris ĩ cęlum duo ſunt pmia:cõtemplatio quã ambroſiam uominat:et gaudiũ quod nectar diciť. Vnde in phedro ait aurigam.i.rõnem equos ad prę ſepe ſiſtere:atq illis ambroſiam nectare conſperſam obiicere. Voluptaté ãt appellat ſuaué

Semp̃ auarus eget.certũ uoto pete finẽ.
Inuidus alterius macreſcit rebus opimis.
Inuidia ſiculi non inuenere tyranni
Maius tormentũ.qui nõ moderabiť iræ:
Infectũ uolet eſſe:dolor qđ ſuaſerit & mẽs:
Dũ pęnas odio p uim feſtinat inulto.
Ira furor breuis ẽ.animũ rege:qui niſi paret:
Imperat:hũc frenis.hũc tu cõpeſce cathena.

motioné in ſenſibus:q̃ a ſenſi bili indigentię repletione pfi ciſcať. Sũt.n.indigentia et re pletio repugnantes. Ex illa cu piditas et dolor. Ex hac uolup tas é. Ex quo intelligiť ꝙ ĩ bo nis nõ é enumerãda uoluptas qa bonos illã poſſidentes non facit. Ineſt beſtiis et ſtultis. Pręterea accidit magis impro bis q̃ pbis. Quod ãt bonũ eſt cõtra ſolet. Ité cõmiſceť cum malo. Accidit eni eodé tépore eu ndé dolore affici et uolupta te:ut cum ſitiens bibit. Malo aũt bonũ nõ admiſceť. Pręterea bonũ ſtabile é. Voluptas fluxibilis. Adde ſi placet ꝙ bo num bonũ nõ impedit. Voluptates multas uirtutes impediunt. Afferunt.n.ut ipſe ad Dio nyſium ſcribit detrimentũ homini inſcitiã. Inquietudiné ac petulanté ſtultitiã afferentes. Nec dubiũ é bonũ uel laude uel ueneratiõe dignũ. Voluptaté uero neutrũ horũ merere. Sed uide aliud:bonũ noſtrũ id dici nõ põt quod uel naturę noſtrę nõ ſit inſitũ:uel a nobis nõ ſit pfectum. Nos ãt pter menté et rõné nihil ſumus. Corpus ãt carcer é. Senſus uero ſatellites atq; inſidiatores:q id agunt:ut nos altius in hoc corpore demergant:ne ad patriã noſtram.i.ad cęlum reuolemus. Voluptas a ratione non eſt:ſed a ſenſibus. Illud pręterea qs nõ ſentiet. Bonum quod futurũ é in ſpem erigit. Quod uero pręſens é tranquillũ facit animũ:ut nihil pręterea requirat:aut egeat:quaſi id ſit ex ſe ſufficiẽs. Voluptates ãt ſi fu turę ſunt intollerabili ardore inflammãt. Cura et ſolicitudine animũ exedũt:et in furoré impellunt. Si pſentes fuerint metu et ſolicitudine corrũpunť:nos cecos et imanes reddũt: ac pęnitentia tedio et langore premũt. Quapp in phedone doloré ac uoluptaté ex uno capi te cõnecti uult. Hinc ſi alterũ aſſit:alterum inde ſuccedit. Hinc titius iecur laniari ſentit Plato:et Architas pforato uaſi uoluptaté cõparat. Epycarmus euirypo in quo fluit aqua re fluitq; et ſurſum ac deorſũ iactať et renaſciť. In uoluptate eni erigimur ſpe. Deiiciť metu Spernimus:ac paulo poſt ſpreta requirimus. Aliud ratio ſuadet. In aliud appetitus rapit. Recte igiť Socrates chordas ſibi i cythara diſſonare malle et multos ſibi aduerſarios habe re q̃ ſibi ipſi aduerſari. Poterã plures argumentationes ĩ hãc ſñiam afferre. Sed liber ex tat Marſilii noſtri ficini:in quo oĩa collecta inuenies. Hęc igiť Plato. Ariſtoteles aũt gau diũ a uoluptate nõ diſcernit. Sed uoluptatis noĩe utrũq; cõplectiť ita tamé quę animi ſũt uoluptates nuncupet perfectas:ſenſuũ ãt impfectas. EMPTA Dolore. Nã ſi é repletio indigentię non. SEMPER AVARus eget. Ergo nunquã quieſcet ſi ſemper erit ĩ deſide rio. Inuidus ãt cũ doleat ſecũdis aliorũ rebus ſe ipſũ ſẽp excruciat. Iratus ea facit quorũ

FINGIT EQuum. Vt magiſter equum adoleſcētem ī quēcūq; uſum uolet fingit et format::ſic nos animū noſtrū ſi nōdū uitia ex habitu cōtraxerit ad omne rectū formabimus. Permulti enī intereſt qua uia a tenera ętate aſſueſcamus: Nam ut catuli ſi obiecta ceruina pelle domi eam feram inſectari aſſueuerint: deinde in ſiluis ſemp inſectabunť: ſic animus noſter uirtuti a pncipio aſſuefactus ſemp deinceps eadē uia pget. Quia pma illa impſſio ī tenera mēte facta ita durat ut odor rei quę in nouā teſtam .i. in fictile nouum infuſa ē. RECens. Nup facta: et i quā nōdū quicq̄ infuſum fuerat.

Fingit equū tenera docilē ceruice magiſter
Ire uiā: quā mōſtrat eques uenaticuſ ex quo
Tempore ceruinā pellē latrauit in aula:
Militat ī ſiluis catulus. nūc adhibe puro
Pectore uerba puer. nūc te melioribus offer
Quo ſemel ē imbuta recens ſeruabit odorē
Teſta diu: qđ ſi ceſſas aut ſtrenuus anteis:
Nec tardū operior: nec præcedētibus inſto.

Q. HORATIVS FLACCVS IVLIO FLORO.

i Vli flore qbus terrarū militat oris //ro
Claudiuſ auguſti priuignus ſcire labo
Thraca ne nos ebruſq; niuali compede uin
An feta uicinas inte currētia turres: //ctus
An pigues aſiæ cāpi colleſq; morenť: //curo
Quid ſtudioſa cohors opū ſtruit. hęc quoq;
Quis ſibi res geſtas auguſti ſcribere ſumit:
Bella qs & paces longū diffundit ī æuū:
Quid titius romana breui uēturus i hora

i VLI FLore. Ad Iuliū florū amicū ſuū epiſtola ē: Ad quē ēt in libro carminū oden ſcripſit: cuius principiū eſt. Pindarū quiſquis ſtudet emulari. Mira aūt utiť inſinuatione. Nā cū illū auaritię reprehēdere inſtituiſſet multa pus interponit: qbus hominē patientiorē reprehēſionis reddat. Interrogat igiť qbus i regionibus ſub claudio militet: et an quiſpiā ſit q res geſtas cęſaris ſcribere paret. Interrogat et diligenter de titio poeta Reprehendit celſū: ꝙ alienos libros ſibi uendicet. Ipſum deniq; ab ingenio laudat: ut his laudibus eū ita demulceat: ut patienter ſua errata auditurus ſit. CLAVDius auguſti priuignus. De filiis Neronis a ſe adoptatis i libro carminum plura diximus. Hunc in poetica facultate miris laudibus extollit Quintilianus. Diximus et de ebro flumie. THRaca. p thracia. NIVali cōpede: qa hiemali tēpore glacie colligať VICinas turres. Seſtum intelligit et abidū: q̄ ad ſtadia triginta: id enī ē quatuor millia et quarta ps: quod ſpatiū Xerxes olim ponte cōiunxit. PINGues. Fertiliſſima .n. aſia campeſtris et collina ē. STVDioſa cohors. Nā claudius iſte: ut alibi legiť: et Ouidius edocet ſtudioſus fuit: et ſtudioſos adamauit. BELLa et paces .i. quę in bello et quę in pace geſſit. DIFFundit. Spargit. IN Longū ęuum. q. d. in ęthernitatem. Nā pclara maximorū uirorū facinora obliuione merguntᷣ: niſi ſcriptores ſuis monimētis illa ab interitu uendicent. TITius. De huius hōis ingenio atq; doctrina magna ſpabat. IN Ora .i. in celebritatē et famā ut omnium ora de illo loquanť. Sic Ennius de ſe. Nemo me lachrymis decoret: nec

funera fletu. Faſſit cur uoliro docta ꝑ ora uirū. NON EXPalluit. Nō timuit: q̄uis ardua difficillimaq; res ſit ut ipſe i carminū libris oſtendit pindarū imitari. FASTidire lacus. Manet in tranſlatione: et cū pindarū fontē appellet: a quo oīs lyrica uis manare uidet̄: reliquos lacus et fontes q̄ inde ꝓfluant appellat. APErtos. In ꝓmptu poſitos et facile imitabiles. THEBanos. pindaricos. Nā ipſe thebanus fuit. MODos. Nā uerſus lyricos modulant̄ poetę. FIDibus latinis. Stilo et lingua latina. AVSpice muſa. Auſpicio muſarum. AN Tragica. Oſtendit illum utraq; facultate ualere lyrica et tragica. DESęuit. q̄a grandia ſed ſęua plerumq; ſcribūt tragici. Vnde dixit deſęuit et ampullatur: de quo uerbo diximus i poetica. MIHi agit. amice loq̄t̄: tanq̄ ſiq̄d bene egerit ſibi ſit uoluptati futurū. Contra uero ſi contra. Atq; hac beniuolentia ꝓparat ſibi locū ad illū reprehēdēdum: ut ex amicitia nō ex odio id aggredi uideat̄. MONendus. q̄a nō ꝓfecit adhuc. OPes ꝑuatas. i. ex ſe ſcribat: unde ſibi gloriā paret: nō autē ſubripiat ex libris alienis quę ꝑ ſuis deinde edat. PALatinus apollo. Hoc templū ab auguſto ędificatū fuiſſe alibi oſtendi. Huic ergo deo poetę ſua uolumina conſecrabant. CORNICula. Aiunt quandoq; cornicē ornatus cauſa pulcherrimas pennas a uariis auibus clanculum ſubripuiſſe: et proprias exuiſſe: illasq; induiſſe: et ſe ſpectandam in tanta pulchritudine omnibus prębuiſſe. Sed paulo poſt repoſcentibus ſuas quibusq; plumas nuda relicta omnibus riſum mouit. Idem ergo iure euenire pōt illi poetę q̄ nihil ex ſe ſcribit: ſed aliūde oīa cōpilat. IPSE. tu iuli flore. CIRCūuolitas. Optime hominē laborioſū et induſtrium apibus cōparat. Nam ut ille ad uaria ſe conuertunt et modo metyn parant quę ꝓma cruſta eſt fauis. Deinde piſſoceron. Tertio ꝓpolin. Iſte enim tres cruſtę ueluti fundamenta ſunt. Poſtremo cęram fauosq; ac mella. Sic ille ad uaria conuertit̄. INGenium non paruū. Quod naturę munus ē non incultum quod ē artis et doctrinę. Sunt igit̄ oia ꝓclara ab eo poeta expectanda: q̄ et naturę et doctrinę opibus ſuffultus ad ſcribēdū accedat. TVRpiter hirtū. ergo optime cultū. SEu lingua. oratorē: iuriſconſultū: et poetā eſſe poſſe demonſtrat. PRima pręmia. Vt nō ſolū ſecūdas aut tertias: ſed oīo ꝓmas obtineas. Sed de hedera iam expreſſimus: VICtricis. i. uictoriā tuā iudicantis. QVod. Cū iam ab oibus laudauerit audet amice errorē arguere. Ipſe. n. ſibi cā ē ne euadat i ęgregiū poetā: quoniā mentē ſuā occupet uariis curis. Oportet. n. poetę

Pindarici fontis q̄ nō expalluit hauſtus
Faſtidire lacus & riuos auſus apertos
Vt ualet: ut meminit noſtri fidibus ne latinus
Thebanos aptare modos ſtudet: auſpice muſa
An tragica deſæuit & ampullat̄ i arte. Monēdus
Quid mihi celſus agit. monitus multūq; mo
Priuatas ut quærat opes: & tangere uitet
Scripta palatinus quæcūq; recepit apollo:
Ne ſi forte ſuas repetitū uenerit olim
Grex auiū plumas moueat cornicula riſum
Furtiuis nudata coloribus. ipſe q̄d audes?
Quę circūuolitas agilis thyma? nō tibi paruū
Ingeniū nō incultū ē: nec turpiter hirtum
Seu lingua cauſis: ſeu ciuica iura
Reſpondere paras. ſeu cōdis amabile carmē:
Prima feres hedræ uictricis premia. quod ſi
Frigida curarū fomenta relinquere poſſes

menté uacare omni ſolicitudine:ut tota ad muſas conuertat̃. Recte ergo Iuuenal. Quis lo cus ingenio niſi cum ſe carmine ſolo Vexant et dominis cyrrhę nyſęq́ꝫ ferunt̃ Pectora noſtra duas nó admittentia curas. HOC opus.ſ.incumbere ſtudiis ſapientię:cui rei parui et ampli.i.cuiuſcũqꝫ fortunę ſinus. Ea.n.et patrię et nobis ꝓdeſſe poſſumus. NVMatius. Núc ipſum inconſtantię infidelitatisqꝫ arguit. Interceſſerant eni inimicitię int̃ húc et numatiú plancũ:deinde opa amicorú et maxime horatii reconciliati inter ſe fuerant. Núc ãt cú intellexiſſet poeta reconciliationé illam pene diſcindi familiariter utrũqꝫ icrepat:oſtéditqꝫ eos uehem éter amare cũ iuuencã ꝓ illorú reditu uouerit. MA Le ſarta. Tranſlatio a ueſte. Sarcire eni et in ſupino ſartú eſt diuiſas ptes cóiũgere et cóſuere. Ergo ma le ſarta.i: male cóiúcta é gratia q̃ nó coit ideſt nó durat i coniunctione: ſed reſcindit̃. CA Lidus ſanguis.pp iram dicit:q̃ é accéſio ſanguinis. RERum inſcitia. Ná ois aiorũ pturbatio ab inſcitia é. FERos. Cótraria res eſt humanitati et máſuetudini IN Domita ceruice. Indomita ſupbia qua in ęquabilitaté quã amicitia cótinet̃ deſcédere uetamini. IN Digni rumpe.quoniã neutrũ decet rũpere. FRaternum. Vel ꝙ fraternũ eé debet:uel ꝙ olim fraternũ fuit.

Quo te cæleſtis ſapientia duceret:ires
Hoc opus:hoc ſtudiũ pui ꝓperemus & am
Si patriæ uolumus:ſi nobis uiuere cari://pli
Debes hoc etiã reſcribere:ſi tibi curæ
Quantæ cõueniat numatius.an male ſarta
Gratia ne quicquã coit:& reſcindit̃.at uos
Seu calidus ſanguis:ſeu rerũ inſcitia uexat:
Indomita ceruice feros:ubicũqꝫ locorũ
Viuitis indigni fraternũ rũpere fœdus.
Paſcit̃ in ueſtrũ reditũ uotiua iuuenca.

AD ALBIVM AMICVM SVVM.

a Lbi noſtrorũ ſermonũ cãdide iudex
Quid nũc re dicã facere ĩ regiõe pedana
Scribere qđ caſſi parméſis opuſcula uincat.
An tacitũ ſiluas inter reptare ſalubres

a LBI Sermonum. Ad Albium epiſtola é:qué circa pncipia epiſtolę laudat a rectitudine iudicii ut ſibi uiã muniat ad reprehéſioné iuſtiſſimam. Vult eni hominé admonere ut cũ in bonorũ affluentia conſtitutus ſit deponat ſuperuacuas animi curas. CANDide.q.d.recte:quoniã in iudicio tuo nulla appareat macula. SERMonum. Vtebat̃ enĩ horatius iudicio huius hois tanquã et ueri et docti in ſermõibus quos ſcripſerat. Facileqꝫ crediderim poetã ita eũ laudare:quoniã in iudicando libertate uteret̃ albius. Ergo laudat ut uideat̃ auidiſſime audiſſe ſiquid ab illo reprehenſum ſit:et tacite amonet ut ipſe quoque nó inuitus accipiat ſiqua i re ab eo reprehédat̃. PEDana.a pedo opido. CASSI.ꝓ caſſii p apocopen. Hic e parma urbe poeta fuit nó ignobilis:q brutianas é partes ſecutus:atqꝫ illo deuicto athenas ſe in ſtudio litterarum recepit. De hoc meminit Quintilianus. SILVas ſalubres. Nam et ualitudini corporis ſeruiunt:et ſeceſſum ad res altiores cogitandas prębent. Dixit aũt reptare:ut gradiendi inter loca arboribus fruticibusqꝫ denſa difficultaté oſtenderet. Vel ponit ſiluas phię abditas obſcurasqꝫ ſnias:i quas ipſe reptet.i.latenter

ſubeat:et tunc erit ſalubres:quoniam a morbis.i.auitiis animũ purgẽt. S I N e pectore. Si ne prudẽtia naturali. Oſtendit eni fuiſſe in hoie pma naturę:q pp ſe expetenda multi phi loſophi dixerint. A R T emq; fruendi. Virtutẽ intelligit:q cũ pma naturę recepit illis fruit S A P ere. Quod ẽ ſapientię et doctrinę. E T Fari. Quod ẽ eloquentię. G Ratia. Vniuerſa lis beniuolentia. M V N Dus uictus. Hoc eni requirit ut luxus i uictu abſit mũdities aſſit Sed ſecũdũ facultatem patrimonii. I N Ter ſpem. Miſera illorũ uita qbus inter tot pturbationes uita fluit. G Rata. Sperandũ nõ ẽ. M E Pinguẽ. Porcũ ſe appellat de grege epicuri:qa illi uoluptuoſam uitam agunt:et nihil a ſuis diſtant. Nã prẹter eas uoluptates quę aut guſtu aut tactu pcipiuntur nihil in bonis numerãt. Non aũt ſe talẽ eſſe dicit:qa ſit:ſed conatur illum a uita contraria hoc contrario abducere imitatus eos q curua ligna dirigũt q non ſunt contenti ut ad rectitudinẽ reducãt:niſi tantundẽ in cõtrariũ flectant.

Curantẽ qcqd dignũ ſapiẽte bonoq; eſt.
Nõ tu corpus eras ſine pectore. dii tibi formã
Dii tibi diuitias dederant artẽq; fruendi.
Quid uoueat dulci nutricula maius alũno
Quã ſapere & fari poſſit quæ ſentiat:& cui
Gratia:fama. ualitudo cõtingat abunde
Et mũdus uictus nõ deficiente crumena:
Inter ſpem curãq; timores inter & iras
Omnẽ crede diẽ tibi deluxiſſe ſupremũ.
Grata ſuperueniet quæ nõ ſperabit hora.
Me pinguẽ & nitidũ bene curata cute uiſes
Cũ ridere uoles epicuri de grege porcũ.

AD TORQVATVM.

ſ I potes archaicis cõuiua recũbere lectis:
Nec modica cęnare times olus õe patella:
Supremo te ſole domi torquate mãebo.
Vina bibes iterũ tauro diffuſa paluſtres
Inter micturnas ſinueſſanũq; petrinũ
Si melius qd habes:arceſſe:uel iperiũ fer.

ſ I P Otes arcaicis. Tot quatũ uirũ diuitiis affluentem:ſed ob auaritiam partis uti nõ audẽtẽ ad liberaliorẽ uitã traducere conat:ita tamẽ ut frugalitas ſeruet:neq; qrat luxus. A R C Haicis. Vilioribus et plebeis ab archia inſcio fabro factis. O Mne olus. Etiam male conditũ et plebeum. P A Tella. A patina diminutiuum eſt. M O Dica. Modeſta et temperata. Dat ãt patinę quod ſit epularum quas modicas et frugales eẽ uult. S V Premo ſole. Vltima diei parte. Illa. n. hora tẽperati hoies cibũ capiebant Virgil. de didone. Nunc eadẽ labente die cõuiuia poſcit. T A V R O. in cõſulatu tauri. Iterũ tauro. i. in ſecũdo tauri cõſolatu. Ergo nõ multũ uetuſta. P A Luſtres mincturnas. Nã hęc urbs inter paludes ſita erat Iuuenal. Mincturnarũq; paludes. In his aũt locis uina deteriora ſunt. S I N Veſſanũ. quo oiã is locus in agro ſinueſſano ſit. Eſt aũt ſinueſſa nõ pcul mincturnis. Ponit ãt hęc uilio ra:ne dum illum abundantius rebus ſuis uti admonet forte credat ſe in luxũ aduocari. S I Melius quid habes arceſſe. i. uoca ad te uel A F E R. i. ſuffer meũ iperiũ. i. obtempa mihi.

Hic est [illegible] ... (handwritten marginal note)

SPLENDet focus. Nitet domus multa ſupellectili:ut ſit poſitus focus ꝑ domo. Vel nitet focus:qa ligna tibi abunde ſunt:qbus focus igne ſplēdere poſſit. Sed pma ſnia melior quia ſequit̃ et tibi munda ſuppellex. Snia ē ut cū abundet ſupellectili et diuitiis uelit illis quandoq; uti. LEVes ſpes. Nā quia ſperat ingentiſſimas pecunias accumulare abſtinet illis uti. Sed ſunt ſpes leues.i.rerū leuiū et mutabiliū:uel hoīs leuis. CERTamina d. Conatus quos ſūmis ut diuitias acquiras.Certas enim ne quis ditior ſit.MOSchi.Moſchus pgamenus orator ſūmus inſtituebat pueros.Ac denique ueneficii reus factus a plurimis oratoribus defēſus ē. De hoc meminit Quintilianus. NATo cęſare. Idibus iuliis natus eſt:quē diē romani feſtū celebrabāt. IMPune. Quia nemini nos reprehendere licebit. AEStiuā. Quippe quę i ipſis iuliis idibus eēt. FORTuna. ꝓ diuitiis poſuit:q̃ cū non pp ſe expetendę ſint:ſed ut illis ad noſtra commoda cōparanda poſſimus uti fruſtra poſſident̃ niſi utamur. PARcus. Deeſt ſi:et cōpone i hunc ordinem. Si aliquis parcus.i.auarus ob curam hęredis.i.qa cupiat me oia cōſeruare hęredibus:et nimiū ſeuerus. i.nimis grauis cenſor. ASSidet.i.non diſcedit a me ne ego patrimonium ꝓfundam. INSano.i.nimio i ſūptu.q.d.ꝓhibet me ab adminiſtratione bonorum ueluti ſi inſanus furioſus ue ſim. Si ergo ita me ꝓhibere tentat ego cōtra faciā:Nā incipiā potare et uti lautiore cōuiuio:id enim ſignificat ꝑ florū copiā:et patiar haberi.i.exiſtimari inconſultus.i.parū cautus i meis rebus. Nā ſi cōſulti ii dicunt̃ a qbus cōſiliū petit̃ ille erit inconſultus cuius rōnē appetitus nunq̃ cōſulit. QVID nō ebrietas. Alterū extremorū laudat:ut hunc hominē ab altero abducat:et i mediocritate i qua uirtus ē collocet. DESignat. Demonſtrat:unde cōſules deſignati dicunt̃. SPes ratas. Firmas:indubitabiles. AD Prȩlia trudit. Nā accedunt̃ ſpūs:unde pellit̃ timor. DISertum. Nā eloquentiores reddit uinū hoīes:ac ēt q anguſta paupertate premunt̃ liberat a curis. NEC Imperor. Quia hęc mihi rō imperat. IDONeus et nō inuitus. Nā q a rōne impat̃ is iam inſtitutus ad rem ē:et bene uolēs agit:Quia ingredit̃ iam ad uirtutē:et ꝑ electionē agit. TORAL. neutri generis ut ceruical. Eſt āt ueſtis qua torus ornat̃. MAppa. qua mēſa ſternit̃. CORruget nareſ.i.moueat faſtidiū et nauſeā inducat:tūc.n.retegit̃ os:operiūt̃ oculi:et naſus i rugas cōtrahit̃:cū aliq ſordidū offēdit. Impat.n.rō nō ut nimio luxu laſciuiat i cōuiuio:ſed ut uitet ſordes. CANtarus et lanx.

Iā dudū ſplendet focus:& tibi mūda ſupel
Mitte:leues ſpes & certamia diuitiarū //lex
Et moſchi cauſam.cras nato cæſare feſtus
Dat ueniā ſomnūq; dies.impune licebit
Aeſtiuā ſermone benigno extēdere noctē.
Quo mihi fortuna ſi nō cōceditur uti?
Parcus ob hæredis curā nimiūq; ſeuerus:
Aſſidet inſano:potare & ſpargere flores
Incipiā:patiarq; uel inconſultus haberi.
Quid nō ebrietas deſignat?opta recludit:
Spes iubet eē ratas:ad pręlia trudit inermē.
Sollicitis animiſ onuſ eximit:ac docet arteſ
Fæcundi calices quē nō fecere diſertum?
Cōtracta quem nō in pauptate ſolutū?
Hæc ego ꝓcurare & idoneus imperor:& nō
Inuituſ:ne turpe toral:ne ſordida mappa
Corruget nares.nec nō & cātarus & lanx

De qbus dcm̃ ē. OS Tendat tibi te. Oſtendat qualis ſis. i. demonſtret tuas facultates. q. d. nec maioris neq; minoris cōparata ſint q̃ cōueniat tuis facultatibus: Vel adeo terſa ſint ut tanq̃ in ſpeculo in illis tuā imaginē cōtempleris. In ſnia uult luxuriē abeſſe: mundicitiā adeſſe. NE Fidos. Deſcripſit quale pręparet cōuiuium: Nūc addit conuiuas ita eligere ut oēs fidi inter ſe ſint: neq; quiſq̃ ELIMinet. i. extra illud limē ꝓferat quę i cōuiuio dicunt̃ Nā multa dicunt̃ ex hilaritate uini: q̃ diſſeminanda minime ſunt. VT Coeat par. Cōpone ſic. Inſtituā cōuiuas brutā puellā et ſeptimiū: ut par pari iungat̃. NISi te ſabinū detinet prior. i. melior cęna et potior puella. LOCus pluribus umbris. i. plures ſt̃ loci i meo rure: q̃ umbris opti belle nos recipe poſſint. SED Nimis arcta. Sed eligamus loca aptiora: Nā arctiora premūt̃ malo odore caprarum. Vel dicamus umbris quaſi ſcurris: ut ſupra in ſermonibus dixit Cū ſeruilio balatrōe Vibidius quos męcenas adduxerat ūbras. Deinde ponet olidas capras ꝑ mordacibus ſcurris: ut moneat ſi ſcurras uelit ducere nō ducat mordaceſ. Nā ꝑmūt tetro odore cōuiuiū. QVotus eē uelis.

Oſtendat tibi te ne fidos inter amicos.
Sit q̃ dicta foris eliminet: ut coeat par:
Iungat̃q; pari. brutam tibi ſeptimiūq;.
Et niſi cęna prior potiorq; puella ſabinū
Detinet ad ſūmā locus ē & pluribus umbris.
Sed nimis arcta premūt olidæ cōuiuia capræ
Tu quotus eē uelis: reſcribe: & rebus omiſſis
Atria ſeruantē poſtico falle clientem.

AD NVMICIVM.

n Il damirari prope res ē una numici

q. d. reſcribe cuius fortunę hoīes tibi conuiuas adhibeā: Nā ſi cupis digniores te eris poſtremus: ſi inferiores eris p̄mus. OMiſſis rebus. Relictis negotiis et cauſis. ATRia ſeruantem. Aſſunt tibi clientes: q̃ in atrio tuo te expectant: ut te cōſulant: et ſuas tibi cauſas cōmendent: tu āt illos falles: Nā nō illac domū egredieris: ſed ꝑ poſticū: ne te egredientē intueant̃. Sic. n. olim expectantē Cicerone auxiliū cōtra clodiū imploraturū Pompeium feſelliſſe dicūt.

n IL Admirari. Aurea oīo epiſtola: et qua ex grauiſſimorū phōrū ſnia rectiſſime cōcludat̃ animū ꝑturbationibus uacantē beatū eē. Contra uero q̃ illis agitat̃ eū miſerū eſſe. Verū quoniā neq; hic locus neq; pleriq; alii in huiuſcemodi poemate facile intelligi poſſunt: niſi omniū ꝑturbationum uis ꝑcipiat̃ dicā ſemel ſed ſuo ordine de uniuerſa re dicendū: ut hinc multa ad aliorū locorū interpretationē facile promi poſſint. Diuidunt igit̃ et pythagorei et platonici animū in duas ꝑtes. Harūq; alteram rōnis ꝑticipē faciunt. Alterā expertē. In p̄ma ponunt tranquillitatē. i. placidā quietāq; conſtantiam. In altera motus turbidos quas ꝑturbationes nomināt. Nā cū ſiue ab eo ſenſu in quo cogitandi uis ē ſolo: ſiue ab eodē rōne illuſtrato iudiciū factū ē quippiā ſiue bonū eē ſiue malū ſtatim inſurgit alia uis animi: quē appetitū nominant: ut quod bonū ē ſibi aſciſcat: quod āt malū refugiat. Is āt motus ſi cū rōne cōſtanter prudenterq; fiat huiuſcemōi appetitio βουλησισ. i. uolūtas appellāt̃: et i ſolo ſapiente inueniri ſtoici putant: ac uoluntatē eā diffiniunt quę qd cū rōne deſiderat. Appetitio āt quę uehementius cōtra rōnē cōcitata ē libido uel effrenata cupiditas ē: q̃ in oībus ſtultis inuenit̃. Quapp cum ita monemur ut in bono ſimus aliquo id

duplicìter cõtingit. Si.n.placide et conſtanter id gaudiũ dicit᷑:gręce ãt χάρα: Sin uero inaniter et effuſe animus exultat tum illa lętitia geſtiens uel nimia dici põt:quã diffiniunt eſſe ſine rõne animi elationẽ. Motus ãt ille animi q̃ declinat a malo ſi cũ ratione ẽ ευλάβεια.i.cautio appellat᷑. Sin uero ſine rõne et cum exanimatione humili atq; fracta metus nominat᷑:q̃ diffinit᷑ rõni aduerſa cautio. Pręſentis autẽ mali ſapientis affectio nulla ẽ. Hę igit᷑ bonę ſunt affectiones tres et cũ rõne duę ĩ bonis et una ĩ malis. Motus autẽ q̃ fiũt in appetitu ſine rõne perturbationes appellat Cicero:et ut ĩ noſtris dialogis đ aĩa ſcripſimus rectius q̃ reliq̃ philoſophi:qui paſſiones eas nũcupant:cum paſſio etiã de nõ uitioſis motibus dicat᷑. Ergo ĩ malo pręſenti motus ſine rõne ęgritudo dicitur: q̃ a ſtoicis diffinitur animi aduerſante rõne cõtractio. Sed quoniã oẽs pturbationes nõ ſua natura:ſed falſa opinione noſtra excitant᷑ dicet᷑ ęgritudo opinio recens mali pſentis:ĩ quo demitti contrahiq; aĩo rectũ eẽ uideat᷑. De futuro ãt malo diximus eẽ metũ: Is q; ẽ opinio ĩpẽdẽtis mali qđ intollerabile eẽ uideat᷑. De bono ãt ſi pſẽs ẽ hẽt motũ aduerſãtẽ rõni q̃ letitia geſtiẽs appellat᷑:eaq; ẽ opinio recẽs boni pſentis in quo efferri rectũ eẽ uideat᷑. Si ãt futurũ exorit᷑ libido q̃ eſt opinio futuri boni qđ ſit ex uſu iam pſens eẽ et adeſſe. Habes igit᷑ tres bonas et cõſtantes aĩ affectiones:q̃ a rõne pficiſcunt᷑:et quatuor pturbationes q̃ rõni aduerſant᷑: Neq; a ueritate ſunt ſed ab opinione q̃ ẽ imbecilla q̃dã aſſenſio. Verũ cũ quatuor genere ſint:partibus ſũt multo plures:cũ ſingulę in plures diffundant᷑. Aegritudo.n.hẽt inuidentiã:emulationẽ:obtrectationẽ:miſericordiã:angorẽ:luctũ:merorẽ:erumnã dolorẽ:lamentationẽ :ſolicitudinẽ:moleſtiam:afflictionẽ:deſpationẽ:quas oẽs doctiſſime diffiniuit ĩ quarta tuſculana cicero. Sũt et alię ptes ęgritudinis quas ad has colligunt ſtoici:q̃ parũ oĩo ab his differunt. Sub metu ãt ſubiecta ſunt pigritia:pudor:terror:timor:pauor:exanimatio:cõturbatio et formido. Ad lętitiã aũt referunt᷑ maliuolẽtia:delectatio:iactatio. Libidinis uero ptes ſũt ira:excandeſcentia:odiũ inimicitię:diſcordia:ĩdigẽtia:et deſideriũ. Omniũ ãt pturbationũ fõtẽ eẽ dicũt intẽpantiã q̃ ẽ a tota mẽte et a rõne defectio:atq; ſic auerſa a pſcriptione rõnis ut appetitiões aĩ nullo mõ nec regi nec cõtineri queãt. Nã ut tẽpãtia ſedat ip̃as appetitões:et efficit ut recte rõni pareãt cõſeruatq; cõſiderata iudicia mẽtis. Sic huic inimica tẽpantia oẽm aĩ ſtatũ inflãmat cõturbat:incitat. Video me has arctius coanguſtaſſe q̃ illarũ rõ patiat᷑:ſed ĩ tãta rerũ uarietate nõ poſſũ de ſingulis explicatius dicere. Ergo queãdmodũ cũ ſanguis corruptus ẽ:aut pituita nimis abũdat:aut bilis ultra q̃ par ẽ efferueſcit morbi ęgrotationesq; in corpore naſcunt᷑:ſic aĩorũ pturbatio et ipſa int᷑ ſe repugnantia ſanitate ſpoliat animũ morbisq; pturbat. Morbos ãt uitia dicimus. Vitiũ ãt ſũmũ malũ ẽ. Ergo a pturbationibus ẽ ſũmũ malũ. Sed quoniã pturbatiões aut ĩ opinione boni ſ᷑t.aut mali:et ſiue bona cupias:ſiue iis cõtraria timeas:ſẽp euenit ꝙ ipſa q̃ bona putas pluris facias q̃ oporteat:et cum pluris facias admiraris:ex quo ſeq̃t᷑ ꝙ nihil admirari ſolũ ſit ꝙ faciat nos beatos. ET Seruare. Nã q̃ felicitatẽ inducũt:eadẽ illa iductã cõſeruãt. Nã q̃bus rebus aliq̃d cõparat᷑:iiſdẽ ẽt cõſeruat᷑. Sed optime dixit ſeruare:nã aduẽtus boni nõ facit felicitatẽ:niſi idẽ bonũ maneat. Recte enĩ ariſtoteles ꝙ queãdmodũ una hirũdo nõ facit uer:ita nec una dies facit hominẽ beatũ SVMT Qui formidine nulla. Locus a minori. Diceret.n.aliq̃s difficile ẽ nõ admirari diuitias et honores cui reſpõdet ſi inuenimus ſapiẽtẽ q nõ admiret᷑ ultra modũ cęleſtia q̃to minus admirabit᷑ terrena q̃ cęleſtibus ĩferiora ſ᷑t. At ſapiẽs adeo ĩtrepide cũcta aſpicit:ut ẽt

Solaq; quæ poſſit facere & ſeruare beatũ
Hũc ſolẽ & ſtellas & decedentia certis
Tẽpora momẽtis:ſunt q formidine nulla

ſi cęlũ ruat e tranquillo animi ſui ſtatu non excutiatur. Ergo nunquam mouebitur diuitiis et honoribus.i.auaritia et ambitione:q̃ terrena ſunt. NVLLA Formidine. Nullo nimio motu aut trepidatione. QVID?interrogantis ẽ. Et erit ordo: Quid? quomõ et quo ſenſu et quo ore cẽſes tu et credis tu eẽ ſpectanda munera terrę diuitias et munera extremi maris quę maxiẽ ſunt uniones et margaritę quę legunẽ in mari indico:et appellat etiã munera maris odoratas merces:q̃ ex orientali plaga ad nos mari uehunẽ. EXTremos arabas. Nõ q oio extremi ſint:ſed qa ſint longe remoti. LVDicra. Ludos appellat e quibus uictoria parta in ſũma admiratione erat. PLAuſus.q uictoribus reddebaẽ. DONA.hi ſẽ magiſtratus q ſuffragio populi accipiunẽ. Ergo ſẽ dona populi te amãtis. QVIRitis.ꝑ qritiũ. QVID timet his aduerſa. Siue ꝑturbatio ſit ĩ cupiditate bonorũ ſiue ĩ fuga malorũ ſemp cupiet bona. PAVor eſt utrobiq;. Nã ſiue cupies bona:ſiue timeas mala ſemp eris ĩ formidine. Nam q cupit diuitias ſemp exhorret pauptatẽ. IMPRouiſa ſpẽs.ꝓbãt ſtoici oẽs ꝑturbatões eẽ ĩ opinione. Nã ſi eẽnt a natura nõ poſſẽt tolli ſemp.n.eẽnt. Ergo ĩ opiniõe ſũt:et ſemp ĩprouiſa magis ledũt. Nã nõ fuit datũ ſpatiũ recognoſcendi eã opionẽ falſam eẽ.

Imbuti ſpectẽt.qd cenſes munera terræ
Quid maris extremos arabas ditãtis & ĩdos
Ludicra qd plauſus & amici dona quiritis?
Quo ſpectãda modo.quo ſenſu credis & ore
Qui timet his aduerſa fere miraẽ eodẽ
Quo cupiẽs pacto pauor ẽ utrobiq; moleſtus
Improuiſa ſimul ſpecies exterret utrũq;
Gaudeat:an doleat:cupiat metuat ue:qd ad
Si qcqd uidit melius peius ue ſua ſpe? // rẽ?
Defixis oculis aĩoq; & corpore torpet?
Inſani ſapiẽs nomẽ ferat æquus iniqui.
Vltra quã ſatis ẽ uirtutẽ ſi petat ipſam.
I nunc argẽtũ.& marmor uetus:æraq; & artes
Suſcipe cũ gẽmis tyrios mirare colores.
Gaude quod ſpectãt:oculi te mille loquẽtẽ:

GAVdeat an doleat. Nihil refert quacũq; ꝑturbatiõe afficiaẽ modo illa te ita rapiat ut ſtupeas et torpeas. GAVdeat. Qđ ẽ de p̃ſenti bono:et dicitẽ lętitia geſtiens. DOLeat. De p̃ſenti malo q̃ appellaẽ ęgritudo. CVPiat. de futuro bono:et hęc libido ẽ. METuat. Nam metus ẽ de futuro malo. MELius ſua ſpe. Melius q̃ ſpauerat:et ẽ ĩ bono aut p̃ſenti aut futuro. PEius. Similiter ĩ malo. Stultis ãt accidit qđ hęc eueniãt ĩpremeditata. Vnde magis ꝑturbanẽ qa nõ fuit ſpatiũ cogitãdi. Nã ſapienti cui oẽs fortunę ĩpetus noti ſẽ:nihil ĩpremeditatũ accidere põt. Cogitat.n.ea nos cõditiõe natos eẽ ut oibus calamitatibus ſubiecti ſimus. Itaq; oia illa ſibi accidere poſſe p̃meditaẽ. Ergo ſi euenerint quoniã ꝓuiſa accidũt multo minus ledũt. Quę ãt nõ euenerint ea ueluti terẽtianus ille ſenex ſibi lucro apponit. DEFixis. qa nihil aliud intueẽ. ANIMo et corpore. Nã cũ aĩus torpet idẽ ẽt et corpus qđ ab aĩo moueẽ faciet. Proprie tamẽ torpere ẽ cũ nerui ſiue frigore ſiue alia re ita rigẽt ut corpus moueri flectiq; nequeat: Sed ad animũ deinde trãſfertur et dicitur torpere quotiẽs adeo ob aliq̃ curã p̃mitur ut imobilis fiat. INSani ſapiẽs. Vſq; adeo debemus cauere ne quid ſupra modum cupiamus aut admiremur ut etiam ſi id in uirtute agamus quanuis ſit ſummopere expetenda tamẽ nõ ſani ſed inſani iure dicamur nũ iuſti ſed iniuſti. Quanto ergo minus cupiendę ſunt aut diuitię ut eſt argentum et marmor uetus:ideſt antiquę ſtatuę et ęra et artes.i.ęnea uaſa multo artificio fabricata:quę oia inferiora uirtute ſũt aut

ſi nimiũ laboras haberi eloquens:et aſſiduam operã in foro prȩſtas ut diuitias aſſequaris PElloribus. Ignobiliori genere. QVICqd ſub terrra é. Oſtendit fragilitaté et mutationẽ rerũ quȩ pretioſe habenť. Ná quȩ ſub terra nũc latent in lucé ueniét:et quȩ efoſſa multa arte ſplendent rurſus fodienť.. CVM Bene notũ. Quanuis i celebri fama ſis:moriendũ tibi é:ut mortui ſunt illuſtriſſimi oés uiri ut Numa fuit:et anchus romanorum reges:de quibus dcũm é. Poſuit át porticú agrippȩ et uiá quá appius i cenſura roma neapolim uſqꝫ lapidibus ſtrauit ꝑ quocũqꝫ celebrato loco. MORBo acuto. Acutus.n.et acer dolor é lateris et renũ. Renes át dicti:qꝛ i eis riui ſint ſpmatis qđ inde ad medullá ſpinȩ defluit:et ad colen uſqꝫ deſcendit. Duo ſũt et lumbis ſub imis coxis adherent. In adipe imergunť. Habent cauernulas. Sũt uenoſi et tunicati. QVIS Non. Ná naturȩ impulſu oés ſummum bonũ deſiderát. VIRtuté uerba.q.d. minime. Ná uirtutis moralis finis é actio et non cognitio. LVCus ligna. Nó.n. ex ſolis arboribus conſtat lucus ut ſilua:ſed ex religióe numinis eius dei cui ſacer é. Ná nó oĩs ſilua lucus é:ſed is q ut dixi deo ſacer habeť. Ergo ut lucus aliud ē prȩter ligna:ſic uirtus aliud cótinet prȩter uerba. CAVe ne portus. Stultiá hominũ oſtendit:q in re uana et mométanea ut diuitiȩ ſunt tantũ laborét. In uirtute át acquirenda i qua ſola cóſiſtit beata uita nó laborát. OCCupet. Ná maioris uédit merces q por illas i portú uehit. NEGotia aút. Is pdere diciť q ex merce lucrũ nó facit ſed potius minoris uédere cogiť. CYBiratica. Cybira urbs magna teſte Strabone i aſia é iuxta ſindam. TALenta. Grȩcũ nomé é:ac duplex reperiť talétũ. Acticũ.ſ.et euboicũ. Sed acticũ et ipſũ duplex. Magnũ et puuũ. Magnũ ut é apđ Liuiũ hẽt octogita tres libras et quatuor uncias. Priſcianus uero dicit illud hẽre ſex millia romanorũ denariorũ. Sed đ denariis et reliqs ponderibus iá dixi. Paruũ talentũ libras hẽt.lx.teſte dardano:de quo ſeneca ad nouatũ Vigintiquatuor ſextertia.i.talentũ acticum puũ. Ergo uigintiquatuor ſextertia.lx.libras hẽnt. Ná ſextertiũ é duarũ librarũ et dimidiȩ:quaſi ſemis tertiũ.i.cuius tertia libra ſemis ſit et nó integra. Talentũ uero euboicũ erat quatuor milliũ nũmũ romanorũ. Ergo nó multo minus actico. Fuit et talentũ ꝑſcis téporibus res pua: Ná homerus i ludis funebribus patrocli boué uictori dat: Ei át q ꝓxias poſt uictoré ptes occupauit duo tribuit talẽta. ROTundenť.pficianť:ut nihil ab aliqua pte deſit: Ná forma rotũda pfecta é. Diciť át rotũdũ a rota:Rota uero a ruẽdo. ALTera.ſ.mille ut Catullus Da mi baſia cétũ:da deinde altera cétũ:Eſt át iflexibile et oĩs generis i plurali: Vnde é mille hominũ ſpés:et mille

Gnauus mane forũ et ueſptinus pete tectũ
Ne plus frumenti dotalibus emetat agris.
Mutus et indignũ qđ ſit peioribus ortus.
Hic tibi ſit potius q̃ tu mirabilis illi
Quicquid ſub terra ē in apricũ ꝓferet ætas.
Defodiet:cõdetqꝫ nitentia.cũ bene notũ
Porticus agrippæ et uia te cõſpexerit appi
Ire tamẽ reſtat:numa quo deuenit et ancus
Si latus aut renes morbo temptanť acuto:
Quere fugã morbi.uis recte uiuere?qs nõ?
Si uirtus hoc una põt dare:fortis omiſſis
Hoc age delitiis uirtutẽ uerba putas:ut
Lucũ ligna caue ne portus occupet alter.
Ne cybiratica ne bythina negotia pdas:
Mille talenta rotũdenť:totidẽ altera porro

talenta. Apud antiquos etiam ĩ ſingulari erat. Varro in.xviii.rerū humanarum ad romuli initiū plus mille et centum annorū ē. Tullius in.vi.philippica Quis nunq̄ inuentus ē qui L. Antonio mille numū ferret expenſum. Item ꝓ Milone in quo fundo ꝑꝑ illius inſanas ſubſtructiones mille hominū uerſabat̃. TERTia.ſ.mille. QVadret.ꝑficiat. SVADela. Vis ꝑſuadendi. Nā cū diuiti tanta fides adhibeat̃:uidet̃ pręferre quandā efficaciā ꝑſuadēdi. VENusqꝫ.i.uenuſtas. MAncipiis. In eadem irriſione ꝑmanet:ut hortet̃ non ſatis ſibi eſſe unū genus diuitiarū:ſed quęrenda oīa genera. CLAMydes l.ut. Approbant auari opinionē illā quā Plutarchus in uita catonis cēſorii eē uult hoies:potius ſuperfluis fortunę bonis q̄ neceſſariis et commodis beatos eſſe. Vnde Scopas theſſalus cum qdam ab eo quippiā cōtēderet:quod neqꝫ neceſſariū ſibi:neqꝫ ualde cōmodū eēt:huiuſcemodi inquit rebus locuplex ſū:et felix ſuꝑuacuis.ſ.et nihil neceſſariis. Hac ergo rōne fuiſſet beatus Lucullus:cuius ueſtis tāta eēt ut qnqꝫ millia clamydū domi inſcius hrēt. Rogatus itaqꝫ ut in uſum ſcenę centū clamydes cōmodaret negauit ſe ſcire an hrēt:Deinde domū reuerſus cōperit habere quinqꝫ millia. QVI Poſſim tot. q.d.nō credo tot habere. FALLunt. qa neſcit ſe habere. FVRibus. qa licet ipune ea tollere q̄ ſibi adeſſe ignorat dnūs. SI Res ſola. Enumerat diuitias:honores:uoluptates:et reliqua huiuſcemodi:et dū uidet̃ cōcedere ut illis ueluti ſummo bono utamur arguit nō eē bona. Deniqꝫ cōcludit ut ſi nouit aliqd rectius q̄ ſua opinio q̄ ē ut in uirtute ſit ſūmū bonū:doceat. Si nō nouit:ſequat̃ ſniam ſuā. ERgo.cōcludit ſi res.i.diuitię pōt facere hominē beatū icūbe diuitiis. SPEties et g.ꝓ honoribus ac magiſtratibus poſuit. DICtet noia. Nomēclatorē itelligit:đ quo diximuſ. LAtus.ſuffragatoris ut excitet ut porrigat dextrā et ꝓmittat ſuffragationē. TRans pon.trans turbā q̄ ſe obiicit q̄ pondus affert tranſmiſſę dextrę. FABia et uelina:noia ſūt tribuū. MVLTum ualet. Ergo blande hominem ambire memento. DABIT Faſces. Tot ſecum trahit ſuffragatores ut poſſit et dare et eripere magiſtratus cui uolet. Ergo diligenter eſt ambiendus. Poſuit autem faſces et ſellā curulem q̄ eburnea erat inſignia magiſtratuū ꝓ ipſis magiſtratibus. IMPortunus. Qui erit iportunus ſi auferet. FRater. Si eiuſdē aut minoris ętatis ē. PAter.ſi maioris.

Tertia ſuccedāt & quæ pars quadret aceruũ
Scilicet uxorē cū dote fidēqꝫ:& amicos
Et genus & formā regina pecunia donat.
Ac bene nūmatum decorat ſuadela.uenuſqꝫ
Mācipiis locuplex.eget æris cappadocū rex
Ne fueris hic tu clamydes lucullus:ut aiūt
Si poſſet cētum ſcene præbere rogatus
Qui poſſū tot ait:tamē et querā:et ꝙ habebo
Mittā.poſt paulo ſcribit ſibi milia quinqꝫ
Eſſe domi clamydū partē uel tolleret oēs
Exilis domus ē:ubi nō & multa ſuꝑſunt.
Et dominū fallunt:et ꝓſunt furibus:ergo
Si res ſola pōt facere et ſeruare beatū:
Hoc primus repetas:opus hoc poſtremus //ōmittas
Si fortunatū ſpēs et gratia pręſtet:
Mercemur ſeruū q̄ dictet noia:ſæuum
Qui fodiat latuſ et cogat trās pōdera dextrā
Porrigere hic multū i fabia ualet ille uelina.
Cuilibet hic faſces dabit eripietqꝫ curule
Cui uolet iportunus ebur:frater:pater:adde:

ADOPTA. urbana locutio: nã qui eũ fratrẽ q̃ nõ frater ſit appellat: uidet̃ illũ adoptaſſe DIFFertum. Vndiq; refertũ hoibus: et p̃ tranſitũ carpit uanitatẽ gargiliũ: q̃ magna põpa p̃ cõſpectũ populi uenatũ ibat: deinde ferinas nõ captas ſed ẽptas referebat. CERite cera. Tabula ceritum. Vrbs agellina fuit a grçcis cõdita. Sed a tuſcis hac rõne ceres appellata: Tranſeuntes enim p̃ ea loca interrogarũt incolas quo noĩe urbs appellaret̃: At illi linguç inſcitia uerba etruſcorũ nõ intelligentes: ppeaq; neſcirent q̃d reſponderent grçce illos ſalutarunt χερετε. At illi ſalutatione p̃ noĩe accipientes urbẽ ſubtracta haſpiratione ceretẽ appellarunt. Hii igit̃ cũ uirgines ueſtales et multa ſacra a romanis in bello gallorũ eorũ fidei commiſſa pie caſtçq; ſeruaſſent romana ciuitate donati ſũt: ita tamẽ ut ius ſuffragiorũ ferendorũ nõ daret̃. Sicq; confectç ſunt tabulç. Hinc tractũ p̃uerbiũ eſt: ut ſicui ignominiç cã ſuffragii ferendi ius ademptũ eſſet eũ cerite tabula notatũ dicerent. REMigium. Homines remiges: ſic et Saluſtius ſolicitata ſeruitia pro ſeruis dixit. Proprie tamen remigiũ eſt ipſa remigatio Vir. Remigio alarum. i. tales ſumus quales fuerũt remiges ulyxis quos homerus in uarias feras mutatos fingit: q̃a uariis uitiis laborabãt. INTerdicta. Vetita. PATria. Hãc ponit homerus p̃ ſummo bono: q̃ ẽ patria aĩorũ noſtrorũ. Tũc. n. in ſuã originẽ redit aĩus hoĩs cũ ad uirtutẽ in qua ẽ ſummũ bonũ redit: ſed uitioſis uoluptas potior ẽ q̃ patria. VIVe uale. Hoc ad principiũ epiſtolç referas: ſitq; ſnia: O numici ſi tu nouiſti rectius et uerius q̃ iſta q̃ dixi de ſũmo bono. IMParti. i. redde me participẽ. Nã cum academicus ſim nullius addictus iurare ĩ uerba magiſtri ſemp̃ meliori obtemp̃abo. CANDidus. Bonus et ſine inuidia. Nã inuidus nõ candidus ſed liuidus ẽ. Sin ãt nihil nouiſti rectius utere his q̃ ego dixi. Nõ ãt ſine rõne dixit mecũ. q. d. nõ ego hçc p̃cipio et nõ facio

Vt cuiq; ẽ ætas: ita quẽq; facetus adopta
Si bene q̃ cçnat: bene uiuit: lucet: eamus
Quo ducit gula. piſcemur: uenemur: ut oliĩ
Gargilius q̃ mane plagas: uenabula. ſeruos
Differtũ tranſire forũ populũq; iubebat.
Vnus ut e multis populo ſpectante referret
Emptũ muluſ aprũ crudi tumidiq; lauemur
Quid deceat: q̃d nõ obliti. cerite cæra
Digni remigiũ uitioſum. itacenſis ulyxei:
Cui potior patria fuit interdicta uoluptas.
Si mimnermns uti cẽſet. ſine amore iociſq;
Nil ẽ iocundũ uiuas ĩ amore iociſq;
Viue: uale: ſiquid nouiſti rectius iſtis.
Candidus imparti ſi nõ: his utere mecũ.

AD MECENATEM.

q Vinq; dies tibi pollicitus me rure fu
turũ

q VINQue dies tibi pollicitus. Et uera et ad uitam degendam ſalutaria p̃cepta ĩ hac epiſtola concludit horatius. Primo. n. demõſtrat licere nobis ſaluo iure atq; honeſto nõ ſeruare p̃miſſa quç ſeruata et nobis nocerent et ei cui p̃miſimus nulla in parte prodeſſẽt. Prçterea eẽ ueri aĩci nõ exigere ab aĩco id q̃d aduerſus cõmodũ ſuũ ſit. Poſtremo negat eẽ boni uiri uelle ſuis ſibi beneficiis alterius libertatẽ emere. Turpeq; eẽ hoĩbus illã ullis muneribus uẽdere: lõgeq; p̃ſtare ĩ paup̃tate degere citra tamẽ uitiũ q̃ aduerſus naturã ſuã laborioſa ſubire. RVRE. p̃ ruri: ſic Maro Nũero deus impare gaudet p̃ impari.

Nã recte dicimus rure reuertor: ſed maneo nõ rure ſed ruri. SEXTilem. Auguſtum de quo alibi. AEGrotare. Nã ſi das otium ut fugẽm morbũ iam ꝑfectum dabis ẽt ut fugiã ꝑfecturum. PRima ficus. Eſt eni et ſecũda quia hęc arbor bifera ẽ. DESignatorem. Eũm dicit q ſculpit titulos ĩ ſepulchris. ATRis. i. pullatis. LECtoribus. Nã hęredibus defuncti q pullati ſunt deſignat titulũ quem legant. Alii textus hẽnt litoribus: ut uideať ſignificare conſulare aut prętoriũ funus. Per hęc uero oſtendit finẽ ęſtatis et auctũni ꝑncipia: in quo tẽpore peſtiferi et lętales morbi ſũt. FORenſis opella. q. d. ꝙ nobiliores patroni eo tempore ceſſant: et ꝑpea dixit opella et nõ opa. RESignat. aperit: Nã tũc aperiuuť teſtamenta cũ teſtator defunctus ẽ AD Mare. Nã loca maritima calidiora ĩ hieme ſũt q̃ mõtana ZEPHyris et hirũdine. i. uere ĩ quo hęc apparent. NON QVo. Ex fabella ruſtici calabri demonſtrat qualis in eum fuerit liberalitas męcenatis. PRodigus et ſtultus. Hic ſimilis ĩ dãdo ẽ calabro: de quo hactenus. Sed uir bonus et liberalis donat iis qui donari digni ſť. NEc tamẽ ignorat. q. d. ae. l. i. pecunia a uili legumine. Animaduertit igiť cui donandũ ſit et q̃tũ. DIGnũ ꝑſtabo. Aureũ ꝑceptũ: Nã ſuo nomine oſtendit gratos eẽ oportere et memores beneficii eos q munera acceperũt: Sed tamẽ nõ debere ex beneficiis ſubire ſeruitutẽ. REDdes forte l. Per hęc oia ſignificat q̃ iã ꝑreriit iuuentutem. NIGROS. Nam nũc cani ſunt. ANGuſta. Quę nũc rugis laxata eſt. DECorũ. Iuuẽtuti. Nã ſenẽ nõ decet. FVGam cynare. De qua multa ſť ĩ libro carminũ.

Sextilẽ totũ mendax deſideror. atqui
Si me uiuere uis recteq; uidere ualentem:
Quã mihi das ægro: dabis ægrotare timẽti
Męcenas ueniã. dũ ficus prima calorq;
Deſignatorẽ decorat lectoribus atris
Dũ pueris oĩs pater & matercula pallet:
Officioſaq; ſedulitas & opella forenſis
Adducit febres: & teſtamenta reſignat
Quod ſi bruma niues albanis illinet agris:
Ad mare deſcendet uates tuus: & ſibi parcet
Cõtractusq; leget te dulcis amice reuiſet
Cũ zephyris: ſi cõcedas & hirũdine prima
Nõ quo more piris ueſci calaber iubet hoſpes
Tu me feciſti locupletẽ, ueſcere ſodes.
Iam ſatis ẽ. at tu quantũ uis tolle: benigne.
Nõ inuiſa feres pueris munuſcula paruis.
Tam teneor dono: quã ſi dimittar honuſtus.
Vt libet hęc porciſ hodie comedẽda reliques.
Prodigus & ſtultus donat: q̃ ſpnit: & odit.
Hæc ſeges ingratos tulit: et feret oĩbus ãnis
Vir bonus et ſapiẽs dignis ait eẽ paratũ.
Nec tamẽ ignorat: qd diſtent æra lupinis.
Dignũ præſtabo me etiã ꝑlaude merẽtis.
Quod ſi me noles uſquã diſcedere. reddes
Forte latus: nigros anguſta fronte capillos.
Reddes dulce loq. reddes ridere decorũ: et
Inter uina fugã cinaræ merere ꝑteruæ.

FORTE Per anguſtum. Huiuſcemodi apologo docet potius accepta relinquenda eē: q̃ li bertatē amittendā. Quod āt in hos laqueos incidiſſe uulpē dicit: oſtendit callidos quoque quandoq; decipi poſſe. MVStella. Gręcū nomē ē. i. mus longus. Hęc in muriū uenatu ru ta ſe munit: et cū baſyliſco ſerpēti nulla fera par eē poſſit muſtelę eos ſola tabe interficiūt. Nec pter muſtelę uirus quicq̃ huic ſerpēti exitio ē. HAC Imagine. hac ſimilitudine. Nā gręce imago color rhetoricus ικων dicit̃. NEc ſatur. Non ut multi faciūt tenuē uictū crā pula plenus laudo: nec tamen muto otia mea diuitiis arabū: ideſt magnis diuitiis: et quātę ſunt apud arabas pp thuris ac reliquorū aromatū affluentiā. ALTilium. Nō ſolum aues: ſed quęcūq; aīalia q̃ ut iis inde ueſcerent̃ ſaginabāt altilia uo cabāt: ut apparet apud Pliniū HAVD MALe telamachus. Nemo dona accipiat qbus li bertatē pdat: ſed potius oblata relinquat imitatus telamachū ulyxis filiū. Hic. n. ad agamē nonē iam domū reuerſū profe ctus d̃ patre ſciſcitaturus cū il li equos donare uellet agamē non nō accepit excuſās tenui tatē pabuli patrię ſuę quę ad il los alēdos minime idonea eēt PORrectus. In longū exten ſus. i. nō habēs latos campos. PRODigus. abūdans: Acyro logia eſt: nā de ſolo hoīe dicit̃ pdigalitas. IMBelle. Luxui q̃ armis inſeruiens: ut maxīe ap paret apd̃ plutarchū ī uita pyr rhi. STrenuus et fortis. Vrba na fabella: ſed q̃ grauem occul tet ſniam. Nā ī ea oſtēditur q̃ ſtulti ſint q otiū liberale et tur pitudine carēs ſolicitę uitę ſpe pecunię mutēt. AB officiis. a foro ī quo cliētibus officia prę ſtabat. CArinas. Via erat ro mę: q̃ ędificia haberet ī nauiū carinarū ſimilitudinem facta. In illis ſt̃ uincula ſācti petri. Virg. Et lautis mugire carinis VNde domo. Ex qua familia.

Forte p anguſtā tenuis uulpecula rimā
Repſerat ī cumerā frumēti: paſtaq; rurſus
Ire foras pleno tedebat corpore fruſtra:
Cui muſtela pcul ſi uis: ait: effugere iſtinc:
Macra cauū repetas arctū: quē macra ſubiſti
Hac ego ſi cōpellor imagine: cūcta reſigno:
Nec ſomnū plebis laudo ſatur altiliū: nec
Otia diuitiis arabum liberrima muto.
Sæpe uerecundū laudaſti rexq; paterq;
Audiſti corā: nec uerbo parcius abſens.
Inſpice ſi poſſum donata reponere lætus.
Haud male telamachus ples patiētis ulyſſei
Nō ē aptus eqs ithacæ locus: ut neq; plenis
Porrectus ſpatiis: nec multæ pdigus herbæ
Atridæ magis apta tibi tua dona relinquā.
Paruū parua decēt. mihi iam nō regia roma
Sed uacuū tibur placet: aut imbelle tarentū
Strenuus & fortis cauſisq; philippus agen
Clarus. ab officiis octauā circiter horā //dis
Dū redit: atq; foro nimiū diſtare carinas
Iam grandis natu querit̃. cōſpexit: ut aiunt
Abraſum quendā uacua tonſoris ī umbra
Cultello pprios purgantē leniter ungues.
Demetri. puer hic nō leue iuſſa philippi
Accipiebat. abi q̃re: & refer ūde domo: qs:
Cuius fortunæ. quo ſit patre: quo ue patro
It: redit: & narrat uulteiū noīe menā //no

TENVI CEnſu ſine crimine notū. Nó parua laus:nā q paup̄ é raro niſi ex infamia ſolet eſſe notus. Hęc aūt adiungit poeta:qa huiuſcemodi otium ſine bonis moribus aut a luxuria aut a deſidia é. ET Querere. Excludit ignauiá. ET Vti. Remouet auaritiá. SODalibus. Ergo et humanus et liberalis. PARVis. Prudés ī eligédis iis q a ſua fortuna non abhorrerét. LARe certo. Ita delectabat̃ ſodalitiis et cóuiuiis ut tamé nó uagaret̃ tanq̄ paraſitus p̱ domos alienas. LVDis. q feriatis diebus cū fierent nó dimouebát illū a re ſua.

Preconē tenui cenſu. ſine crimine notū:
Et p̱perare loco & ceſſare & querere & uti
Gaudentē puis q̧ ſodalibus & lare certo:
Et ludis & poſt deciſa negotia campo
Scitari libet ex ipſo quodcūq̧ refers. dic
Ad cenā ueniat. nō ſane credere mena.
Mirari ſecū tacitus. q̄d multa? benigne
Reſpōdet. negat ille mihi: negat īprobus & te
Negligit: aut horret. uulteiū mane philippus
Vilia uendentē tunicato ſcruta popello
Occupat: & ſaluere iubet prior: ille philippo
Excuſare laborē & mercennaria uincla:
Q̄d nō mane domū ueniſſet: deniq̧ q̄ nō
Prouidiſſet eum. ſic ignouiſſe putato
Me tibi ſi cęnas hodie mecū: ut libet. ergo
Poſt nonā uenies. nūc i rem ſtrenuus auge.
Vt uentū ad cęnā ē dicenda tacēda locutus
Tandē dormitū dimittit̃. hic ubi ſæpe
Occultū uiſus decurrere piſcis ad hamū:
Mane cliens etiā certus cōuiua iubetur
Rura ſuburbana indictis comes ire latinis:
Impoſitis mannis. aruū cæluq̧ ſabinū
Nō ceſſat laudare. uidet. ridetq̧ philippus.
Et ſibi dū requiē: dū riſus undiq̧ quærit:
Dū ſeptē donat ſeſtertia. mutua ſeptē
Promittit. p̄ſuadet: uti mercetur agellū.
Mercat̃. ne te longis ambagibus ultra

CAMPO. in quo et deſidiā excludens et ualitudini conſulés corpus exerceret. POST Deciſa. i. abſoluta. NEgotia. Ita eni ſe exercebat: ut tamen p̄us agéda ageret. NON Sane credere. Narratio uerisimilis. Seruat eni naturá inferioris q nó é ſine ſuſpitione cū a ſupiore pręter ſolitum blande appellat̃. POST Nonam. Eo eni tépore iā e balneis egreſſi cibū capiebant. OCCultum hamum. Cupiebat fallere non ut homini noceret: ſed ut prudens tétaret q̄d mutatio uitę afferret. TVNicato. Cui propt̃ pauperié nó eſſet toga. Nam tunica inferior ueſtis é. Toga ſuperior. POPello. Plebeculę. SCRVTa. Alii pelles alii inteſtina eſſe uolunt. NON CESSat laudare. Nam iam amenitate ruris capiebat̃. RIDetq̧. Animaduertés illū iā captū. MERcatur. Hoc. n. ut faceret oia agebat philippus.

CREPAT. ingentem affectũ crepitu uerborũ demonſtrat. SEGes mẽtita ſpem. Nã cũ circa uer ſegetes lętitiam in herbis oſtendunt pbẽt ſpem futurę fertilitatis: quę ſi nõ uenit mẽtitę uident̃. CABallum: Sic. n. gręci equũ appellant. MISerum. Et nõ durũ et nimis attentũ. QVI. Cũ cognouerint hoĩes q̃tũ errauerint omittẽdo quę quadrabãt naturę ſuę illa oĩo repetẽt. Nã ſũmę prudentię eſt ut metiamur nos. MODolo. i. forma. ET Pede. i. mẽſura. SVO. i. ſibi cõuenienti. Moduli ꝓprie appellantur formulę q̃ ſint futurę exẽplar ędificii: qđ erigere deſtinaue rimus. Ergo unuſq̇ſq; ſequet̃ formulã ſibi a natura ĩpoſitã.

CELSo gaudere. Deſcribit ſe non recte ualere: nõ q̄a aut corpore ęgrotet: aut calamitatem in bonis fortunę paſſus ſit: ſed quia uariis pturbationibus afficiat̃ aĩus ſuus: atq; i oĩ uita ſumma utat̃ incõſtãtia: neq; tamẽ recta monẽtibus aĩcis et phĩs obtẽpare uelit. Hęc i ſe eẽ fingit: q̃ tamẽ i celſo erant. Sed quoniã hõ ſupbus in iis corrigi iniquo aĩo ferret: tẽtat illũ exẽplo ſui a uitio auertere. Nã multa uitia i alio cognoſcimus: ac ſũmope dãnamus quę nimio amore noſtri i nobis eẽ negamus. Sed cũ i aliis audimus nulla reprehenſione irritati ſed uero iudicio moti tũc demum ad nos reuerſi nos illorũ pudet. Ordo ãt erit: O muſa rogata. i. interrogata a celſo albinouano refer ideſt reſpõde ipſi celſo. GAVDere illũ et rem bene gerere. Hic modus ſalutãdi ẽ: qđ gręci dicũt ευπραττειν. MINãtem. Pollicẽtẽ. Res nota ẽ qđ minari ſit. Sed q̄ cõfidẽtia ſui aliq̇d de ſe ſupbe ꝓmittunt: et nimis cõfidenter neſcio qđ minarũ pferre uident̃: iccirco minãtẽ dixit. NEc recte q̄a nõ ſecũdũ uirtũtem. NEc ſuauiter. q̄a ex pturbationibus multa ꝓuenit moleſtia. COntuderit. Nã gradinis ẽ nouellos palmites et uuas contundere. MENTE MINVS VALidus. Nam ex ipſis perturbationibus exoriunt̃ in aĩo quas ad ſimilitudinẽ corporis ęgrotatĩbes et morbos appellamus: i. uitiã.

Quã ſatis ẽ: moreт ex nitido fit ruſticuſ: atq;
Sulcos & uinera crepat mera pręparat ulmoſ
Immorit̃ ſtudiis. & amore ſeneſcit habẽdi.
Verũ ubi oues furto: morbo periere capellę
Spem mẽtita ſeges: bos ẽ enectus arando:
Offenſus dãnis: media de nocte caballũ
Arripit: iratuſq; philippi tẽdit ad ædes:
Quẽ ſimul aſpexit ſcabrũ intonſũq; philip
Duruſ ait uultei nimiſ attẽtuſq; uid̃ris ꝓ pũs
Eſſe mihi. pol me miſerũ patrone uocares:
Si uelles inq̇t uerũ mihi dicere nõmẽ:
Quod te p geniũ dextrãq; deos q; penates
Obſecro: & obteſtor uitæ me redde priori.
Qui ſimul aſpexit quantũ dimiſſa petitis
Præſtent. mature redeat: repetatq; relicta
Metiri ſe quẽq; ſuo modulo ac pede uerũ ẽ.

CELSO ALBINOVANO. *uno*

CElſo gaudere & bene rẽ gerere albinoua
Muſa rogata refer comiti ſcribęq; nerõis
Si q̄ret. q̄d agã: dic multa & pulchra minãtẽ
Viuere: nec recte nec ſuauit̃: haud q̄a grãdo
Cõtuderit uites: oleãq; momorderit æſtus.
Nec q̄a lõginquis armẽtũ ægrotet i aruis:
Sed q̄a mẽte minus ualidus q̃ cõpore toto

NIL AVDire uelim. Tria hominũ genera ponunt̃ ab heſiodo: quorũ ꝑmũ optimũq; eorũ eſt: q ea q̃ agenda ſunt ex ſe ipſi ſua uirtute cognoſcũt. Secũdũ ãt illorũ ẽ q etſi nõ ea ſint ſapientia ut meliora cognoſcãt: tamẽ recta monẽti obtẽpant: et qđ ꝑcipiunt diligenter execunt̃. Tertiũ poſtremo omniũ peſſimũ ẽ eorũ. ſ. hominũ q neq; ex ſe qđ rectũ bonũq; ſit norũt: neq; q̃ bona ſunt monẽti obtẽpare uolũt. In hoc ſe genere eẽ ponit: Sed qđ de ſe dicit: de albino intelligit. FIDis m. Deſperãdũ oĩo ẽ de ſalute illius q nõ obtẽpet fidis medicis. Sed trãſfer ad animũ et intellige đ phis q aĩorũ nrõrũ fidi medici ſunt. AMICis. a quibus fidele cõſilium ẽ. VETerno. Pro morbo intercutaneo ponit̃: q pene imedicabilis ẽ. Sed hic intellige pro uitio quo aĩus occidit̃. Sũma igitur ſtultitia ẽ iraſci iis q te a morte uẽdicare uolũt. ARCere me ueterno. Hyppalage ẽ. i. arcere ueternũ a me. POST hęc ut ualeat. Hęc admiſcet beniuolentię oſtendendę cã: ut amice nõ ãt cũ inuidia uideatur ultimũ carmẽ eẽ dcũm. INStillare. Clãculũ imittere. Proprie inſtillare ſignificat guttatĩ inferre. Fit. n. a ſtiria ſtilla: inde inſtillo. Iuuenal. Nã cũ facilẽ ſtillauit in aurẽ Exiguũ de naturę patrięq; ueneno. VT Tu fortunã ſic nos te. Qui. n. fortunã ſecũdã ita ferunt ut non ſuperbiant: nõ efferantur: nõ ſe ſuperiores p ſuperbiam gerãt: Sed inferioribus quoq; ſe coequãtes opes ſuas nõ ad faſtũ ſed ad liberalitatẽ cõuertãt eos: Cęteri hoĩes nõ modo ferũt ſed ultro appetũt atq; amãt. Qui ãt tumidi inflatiq; neminẽ parẽ patiantur eos hoĩes fugiunt atq; oderũt.

Nil audire uelim: nil diſcere: qđ leuet ægrũ.
Fidis offendar mędicis: iraſcar amicis.
Cur me funeſto ꝓperent arcere ueterno:
Quæ nocuere ſequar: fugiã quæ ꝓfore credã.
Romæ tibur amem: uẽtoſus tibure romã.
Poſt hæc ut ualeat: quo pacto rẽ gerat: & ſe
Vt placeat iuueni percunctare: utq; cohorti.
Si dicet recte primũ gaudere: ſubinde
Præceptũ auriculis hoc inſtillare memẽto
Vt tu fortunã: ſic nos te celſe feremus.

AD CLAVDIVM NERONEM.

ſ Eptimius claudi nimirũ ĩtelligit unuſ:
Quãti me faciaſ: nã me rogat & prece co
Scilicet ut tibi ſe laudare & tradre coner //git

ſ EPTiMius claudi. Nec magna epiſtola ẽ: nec ex abdito eius eruẽda ſnĩa cõmẽdatitia ẽ et ĩ genere deliberatiuo ſcripta: cuius finis ẽ utilitas atq; hoẽſtas. Oſtendit ãt maxĩe pudorẽ nõ mediocrẽ nos ſeruare oportere ſiquẽ magno uiro cõmẽdamus: ne forte inſolẽter uideamur qcq̃ nobis p ãbitionẽ arrogare magis q̃ officio coacti petere. Captat ergo beniuolẽtiã a pſona ſua: q niſi officioſa neceſſitate cogat̃ ſibi moleſtus nõ ſit futurus. Oſtẽdit petitionẽ hoẽſtã: q et aĩcũ et ſtudioſũ hoĩem cõmẽdet. Oſtẽdit utilẽ quãdo a docto doctus doctrinę fructũ cape poſſit. SEPtimius. de hoc meminit ĩ libro carminũ Septimi gades aditure mecũ. CLaudi. Hic ꝓuignus auguſti doctus fuit: et de aſtrologia uerſibus ſcripſit. INtelligit. Nõ poſſũ igit̃ diſſimulare. Nec fuit mediocre cõſiliũ poetę ĩ ſcribẽdo Nã dũ ꝑ ſe fert cõmẽdatiõis munus effugere tẽtaſſe latẽter admonet nõ poſſe claudiũ hoc ſibi đnegare: cũ is petat q aĩcus ſit: q ab eo diligat̃: q iuſto ac ꝓpe neceſſario officio fũgat̃:

q̄ deniq; ré petat q̄ ei a quo petit fructuoſa ſit futura. MENte. cóſilio et doctrina tua. DOMO. familiaritate. LEGentis ho. Qua nó eét dignú niſi et ipſe doctus ꝓbusq; eét. FINXiſſe minora. Ne oſtéderé minus poſſe q̄ poſſim apud te. OPIS. facultatis et poſſibilitatis Virg. Nó opis eſt noſtrę. MIHI. comodus. Quá qdé ſuſpitioné oém ꝓbú uirú fugere decet: prçſertim ex ſchola Platonis: q̄ hominem nó ſibi ſoli ſed aliis quoq; natum cenſet. FROntis urbanę. Beniuolentię et humanitatis.

URBIS AMATorem. Oſtendit poſſe quidem hoíes i ꝓbitate uitę et in omni uirtute cóuenire: et tamé i ipa uita uario uiuédi genere delectari. Cóponitq; urbaná ſimul et ruſticaná uitam: Sed prçponit ruſticaná: quoniá maioris ocii ſit ad tranquille uiuendú minora et minus multa inſtrumenta exigat. AMatorem. Expreſſe locutus eſt. Ná hęc uerbalia nó notant ſolú actus: ſed ét habitus. Sic Iuuenal. Aedificator erat cetronius. Oſtédit eni nó ędificaſſe quandoq; ſed habitú ędificandi contraxiſſe. Dicemus igit̄ et horatiú et fuſcum utriuſq; loci amanté: ſed alterú alterius amatorem. GB MELLI. ii ſunt qui eodé ſút ptu nati. Sed quoniá hi ſimillimi inter ſe et pares eé ſolent p ſimilibus paribusq; capiút. Virg. Geminiq; minant̄ in cęlú ſcopuli. VETuli et noti colúbi. Eo amore et aſſenſu quo colúború ueterú et notorú paria cóſueuerunt. Ná colúbi ut ſemel coniugia inierunt firmiter obſeruant. NIDum. Proprias ſedes. Manet át i tranſlatione colúború: et ꝓ patria poſuit nidú. CIRCúlita. Obſita: inuoluta. VIVo et regno.

Dignū mēte: domoq; legētis honeſta nero
Munere cū fūgi ꝓprioris cēſet amici. //nis:
Quid poſſim uidt: ac nouit me ualiduſ ipſo
Multa qdem dixi cur excuſatus abirem:
Sed timui: mea ne finxiſſe minora putarer
Diſſimulatō opiſ ꝓprie: mihi cōmodus uni
Sic ego maioris fugiēs obprobria culpæ
Frontis ad urbanæ deſcēdi premia. qđ ſi
Depoſitū laudas ob amici iuſſa pudorē:
Scribe tui gregis hūc: fortē crede bonūq;.

AD FVSCVM ARISTIVM.

u Rbis amatorē fuſcū ſaluere iubemus
Ruris amatores. hac ī re ſcilicet una
Multū diſſimiles ad cætera pene gemelli.
Fraternis animis qcqd negat alter et alter.
Annuimus pariter uetuli notiq; colūbi.
Tu nidū ſeruas: ego laudo ruris amęni
Riuos: et muſco circumlita ſaxa nemusq;.
Quid qris? uiuo et regno. ſimul iſta reliq
Quæ uos ad cælū fertis rumore ſecundo:

Ita uiuo ut regnare puté. SIMVL: q̄ ꝑmú. RELiqui iſta. ſ. urbana: In quo oſtédit q̄to urbanarú rerú tedio afficiat̄: ut ex eo ſolo qđ illa relinquat ſibi regnare uidat̄. QVę uos ad cęlú fertis. i. beatiſſima putatis. RVMore ſecúdo: Approbáte uulgo a quo potius dicédus ſit rumor q̄ fama. Ná uacillat ſép iudiciú uulgi. Neq; qcq̄ i eo é qđ certos auctores héat.

VTQVE Sacerdotis fugitiuus: Oſtendit fugitiui exẽplo libertatẽ cũ tenui uictu lautiſſimę luxurioſęq́ʒ ſeruituti anteponendam. Fugit.n.ſeruus ſacerdotis: et mauult ĩ libertate exurire deficiente pane: q̃ quidẽ in ſumma penuria placentis iocũdior ẽ: q̃ in ſeruitute ueſci libis: q̃bus ſacerdotes abũdant: quoniã diis a multis offerunt̃. De libis ãt et placentis diximus. SI Oportet. Quia oportet. AREA. ſpatium quod ędificio occupandũ ſit. Et de area alibi. Snia ẽ: queãdmodũ ędificaturo ĩ p̃mis area querenda ẽ: in qua opus ſurgat: Sic nobis ĩ uita querẽdus locus in quo uita comode agi poſſit. Is aũt ẽ rus. RABiem canis momenta leonis. De q̃bus ſyderibus ſuo loco dcũm eſt. CVM Semel. q̃ p̃mũ. FVRibũdus. Ex nimio ęſtu. ACutum. Vehementẽ ad intima tranſeũtẽ. EST Vbi. q.d. non ẽ. INVIDa cura. Nã in urbe cura afficimur cũ inuidemus iis qui nos opibus et honoribus antecellũt. Ruri uero herbę et odore et nitore ſuperãt lapillos indicos: puriorq́ʒ aqua fluit p̃ riuos in agris q̃ romę p̃ aquęductus plumbeoſ. VICI. uię ſt̃: hinc uicini q̃ eundẽ uicũ habitant. SILua int̃ uarias columnas. q. d. nõ ſt̃ anteponẽda urbana uiridaria: q̃uis ſint diſtincta colũnis ex uario marmore factis naturalibus ſiluis. LOngos agros. Neq́ʒ uillę p̃ferenda ẽ urbana domus q̃ hẽt longos ortos. Nam q̃uis naturę uim afferamus cũ urbẽ ruri ſimilem reddere uolumus ipſa refluit queãdmodũ illa q̃ in cumulũ furca ĩpellũt̃. COntẽdere. Cõparare et ſimilẽ reddere. CALLidus. Non q̃ ſit ſi neſcit ſed q̃ eſſet ſi ſciret. Snia eſt: nõ afficit̃ ille tãto detrimẽto: q̃ neſcit adulterari. PVR Purã tyriã ſucco aquinati. i. q̃ neſcit reddere colorẽ aq̃natẽ: q̃ deterior tyrio ẽ ſimilẽ tyrio: q̃ãtũ accipit qui neſcit diſtinguere uerum a falſo. Nã hic

Vtq́ʒ ſacerdotis fugitiuus liba recuſo
Pane egeo: iam mellitis potiore placẽtis.
Viuere naturæ ſi cõuenienter oportet.
Ponendaq́ʒ domo quærenda ẽ area primũ.
Nouiſti ne locũ potiorẽ rure beato?
Eſt ubi plus tepeãt hiemeſ: ubi gratior aura
Leniat: & rabiẽ canis & momẽta leonis:
Cũ ſemel accepit ſolẽ furibundus acutũ
Eſt ubi diuellat ſomnos minus inuida cura
Deterius libycis olet: aut nitet herba lapillis
Purior ĩ uicis aqua tendit rumpe plumbũ:
Quã quę p̃ p̃num trepidat cũ murmure riuũ
Nẽpe inter uarias nutritur ſilua columnas.
Laudaťq́ʒ domus: lõgos quæ p̃ſpicit agros:
Naturã expelles furca. tamẽ uſq́ʒ recurret:
Et mala perrumpet furtim ueſtigia uictrix.
Nõ q̃ ſidonio cõtendere callidus oſtro
Neſcit aquinatẽ potantia uellera ſuccũ:
Certius accipiet damnũ p̃pius ue medullis:
Quã q̃ nõ poterit uero diſtinguere falſum
Quẽ res plus nimio delectauere ſecũdæ:
Mutatæ quatient. ſi q̃d mirabere pones
Inuitus: fuge magna. licet ſub paupe tecto
Reges & regũ uita præcurrere amicos.
Ceruus equũ pugna melior cõibus herbis
Pellebat: donec minor in certamine longo
Implorauit opes hoĩs: frenũq́ʒ recepit.

putabit ſummũ bonũ eẽ in diuitiis et honoribus et reliqs rebus incertis:q̃ mutatę plus doloris afferent q̃ afferebãt uoluptatis dũ aderãt:et q̃to maius bonũ aliqd eẽ credit:tanto magis inuite relinqt. Quapp fugiẽda ſt̃ magna q̃ neq; acqrũt̃:neq; acqſita retinẽt̃ ſine ſũmo labore. Et ſeqnda pua:i qbus tranqlle et ſine pturbatiõe uiuẽtes et regũ et eorũ q aici ſũt regũ ſupare uitã poſſumus. Neq; ut optata aſſequaris uariis pturbatiõibus et uitiis inſeruiendũ ẽ. Nã acquiſita ea re quã cupiebamus in ſeruitute relinquimur:qđ optime probat apollogo equi et cerui. Nam equus aduerſariũ ſupare cõtẽdẽs hoiem a quo iuuaret̃ ſeſſo:rẽ ſibi et frenũ ab eo ipoſitum recepit. Vicit igit̃ ille qdẽ ſed uictor ſemp in ſeruitute mãſit Nã neq; equitẽ a dorſo:neq; frenũ ab ore depellere potuit. SERViet q paruo neſciet uti. Nã ſi illo nõ eſt cõtẽtus ſemp in anxietate uiuit:neq; acqret maiora ſine multa aĩ uexatiõe Vtir̃q; cõueniẽtiſſima ſimilitudine a pede. Nã ſi laxior ẽ illi calceus eũ ſubuertet:ſi anguſtior premet̃ ab eo et uret̃. Ergo ſit tibi ſatis id quod adeſt: ne urgearis ſi miora uidebũt̃: ne ue rurſus ex maioribus ſolicitus reddaris. NEc me. Rogat amicũ ut uiciſſim ſe quoq; reprehendat ſi nõ uiuet cõtentus ſua ſorte. IMPerat. Si illa uti neſcimus. Sin uero recte utamur ſeruit. Nã is uere diuitiarũ dnũs eſt:q illis ex liberalitate uti ſciuerit. Cõtra uero ſeruus ſi ob auaritiã aut unde nõ oportet accipiet:aut ubi oportet nõ dabit. DIGna ſeq. Seqt̃ funẽ q unctus trahitur. Ducit funem q unctum trahit. Ergo hic dnũs ẽ. Ille uero ſeruus. VACunne. Hęc dea incerta ſpetie ab aliis diana ab aliis bellona habet̃. PVTre. Vetuſtate contritũ. LAETus. qa pſentibus cõtentus uiuit:nec plura querit:niſi q amicorũ deſiderio afficit̃.

Sed poſtq̃ uictor uiolẽs diſceſſit ab hoſte:
Nõ equitẽ dorſo nõ frenũ depulit ore.
Sic qui pauperiẽ ueritus potiore metallis
Libertate caret:dominũ uehet iprobus atq;
Seruiet æternũ:q paruo neſciet uti.
Cui nõ cõueniet ſua res:ut calceus olim:
Si pede maior erit:ſubuertet ſi minor:uret.
Lætus ſorte tua uiues ſapienter ariſti.
Nec me dimittes incaſtigatũ:ubi plura
Cogere quã ſatis ẽ:ac nõ ceſſare uidebor.
Impat aut ſeruit collecta pecunia cuiq;.
Tortũ digna ſeq potius quã ducere funẽ.
Hæc tibi dictabã poſt fanũ putre uacũne.
Excepto qđ non ſimul eſſes:cætera lætus.

AD BVLLATIVM.

q Vid tibi uiſa chios bullati notaq; leſbos
Quid cõcina ſamos. qđ creſi regia ſardiſ
Smyrna qđ & colophõ maiora mĩora ue fa
ma?

q VID Tibi uiſa chios. Eodẽ pene argumento utit̃ quo et in pleriſq;. Sed miro ingenio eandẽ rẽ mirifice uariat. Ergo ſub noie bullatii amici ſui hois oio plurima cupientis:et ppea uarias regiões queſtus cã petẽtis pturbationes aiorũ damnat:negatq; queq̃ beatũ eẽ poſſe q illis modũ nõ ſtatuit. CHIOS. inſula ĩ ęgeo uino optimo abũdans olim Metalia et aliopios dicta. NOTa leſbos. De inſula dcũm ẽ. Nota ãt pp alceũ et ſapphon poetas celebratiſſimos. SAMos. Inſula iunoni ſacra Icariis pxia. COncinna: pp pulchra ędificia:de qbus multa ſcribit herodotus. Ex hac oriũdus fuit Pythagoras. SArdis. Vrbs

in lydia ubi olim regia creſi fuit. SMYrna. Hęc urbs ſibi homerũ uẽdicare nitit̃: Multiq; illũ ſmyrneũ fuiſſe credũt. PRE Campo. Ad cõpationẽ cãpi martii. Tacite ãt innuit bul latiũ nõ q̃a alias urbes romę prępónat: ſed ut queſtum faciat hãc pegrinationẽ ſuſcepiſſe. ATA Licis. i. q̃ ſub atalo pgami rege fuerũt. SED Neq; q̃ capua. Sñia ẽ: eum nõ poſſe qeſcere i aliquo illorũ locorũ q̃a non expetunt̃ pp ſe ſed pp lucrũ: queãdmodũ q̃ romã ca pua tendit nõ uult uiuere i caupona quoniã nõ pp ſe illã petit. ſed pp requiẽ q̃ ad tẽpus fu tura ẽ: Nec ille qeſcet ſemp i balneis q̃ illas ut frigus uitet petiit. TRAns ęgeũ. q̃a nõ il lic ſedes poſiturus migrabas: Sed ut facto queſtu redires. Hęc aũt nõ ꝓſunt q̃a nõ lucrũ facit hoiẽ beatũ: ſed ceſſatio cupiditatũ. Ergo illa loca non aliter remedio tibi erunt q̃ ſit penula ueſtis apta ad frigus ar cendũ: SOLStitio. i. magnis caloribus quales ſũt circa ſol ſtitium ęſtiuũ cũ ſol cancrũ in gredit̃. CAMPeſtre. Veſtis apta caloribus: q̃a loca campe ſtria calidiora ſt̃. NIValibus auris. i. uẽtis a niuibus ꝓueni entibus. TYBeris. ablutio ty berina. SEXtili. auguſto. CA Minus. Ignis q̃ in camino effi cit̃. GRATa ſumme manu. Vtere donis q̃ tibi fortuna ſub miniſtrat: et uiue ſine aĩ ꝑtur batiõe ubicũq; fueris: q̃a rõ et prudẽtia nõ locus curas aufert Nã q̃ mare tranſeũt mutãt cę lũ et aerẽ q̃ nullã hẽnt ꝑturba tionẽ: animũ ãt ubi ois ẽ ꝑtur batio nõ mutant. STRENua inertia. Eſt quidem inertia nõ ſedare ꝑturbatiões: ſed ẽ ſtre nua pp labores quos ſuſcipi mus ut cupiditates noſtras ex pleamus. Nã lomginquas pe timus urbeſ: Sed bene uiuere q̃d petimus ẽ et hic et ulubris ideſt i quo uis deſerto loco ut ulubrę ſunt. Modo ſit animus ęquus. i. ſine perturbatiõe.

Cũcta ne pre cãpo & tyberino flumĩe ſordẽt?
An uenit in uotũ atalicis ex urbibus una?
An lebedũ laudas odio maris atq; uiarũ?
Scis: lebedus q̃d ſit gabiis diſertior atq;
Fidenis uicis: tamẽ illic uiuere uellẽ:
Oblitusq; meorũ obliuiſcendus & illis
Neptunnũ ꝓcul e terra ſpectare furentẽ.
Sed neq; q̃ capua romã petit imbre lutoq;
Aſperſus uolet ĩ caupona uiuere: nec qui
Frigus collegit furnos & balnea laudat:
Vt fortunatã plene præſtantia uitã.
Nec ſi te ualidus iactauerit auſter ĩ alto:
Iccirco nauẽ trans ægeum mare uẽdas.
Incolumi rhodos & mitylene pulchra facit q̃d:
Penula ſolſtitio: cãpeſtre niualibus auris
Per brumã tyberis. ſextili menſe caminus.
Dũ licet & uultũ ſeruat fortuna benignũ:
Rome laudet̃ ſamos & chios & rhodos abſẽs
Tu quancũq; deus tibi fortunauerit horã:
Grata ſũme manu: nec dulcia differ ĩ annũ.
Vt quocũq; loco fueris: uixiſſe libenter
Te dicas: nã ſi ratio & prudẽtia curas:
Nõ locus effuſi late maris arbiter aufert:
Cælũ nõ animũ mutãt q̃ trans mare currũt.
Strenua nos exercet inertia nauibus atq;
Quadrigiſ petimuſ bene uiuere: q̃d petiſ hic ẽ
Eſt ulubris animus: ſi te nõ deficit æquus.

FRVCTibus agrippę. Laudat uitam Iccii ſi fructibus agrorũ ſuorũ q ſibi ſatis ſũt bene liberaliterq; utit̃. SICulis. Nam ĩ ſicilia agros habebat. COPia maior. Nã q bene utitur iis q̃ ſibi ſatis ſunt ditior eſſe non pót. Nã ut ait. M. Tullius: Animus hoĩs nó arca diues appellandus é. SVPpetit. Ad ſufficientiã ꝑuenit. Suppetere.n: nó ingenté excellentiã rerũ ſignificat: ſed facultaté q̃ in neceſſariis nó deficiat. SI Ventri. Snia é: ſi corpore uales et uſus rerũ ſuppetit: adeo diues es: ut regales copię ditioré te reddere non poſſint. SI Forte in medio.

AD ICCIVM.

//gis icci

f Ructibus agrippæ ſiculis quos colli
Si recte frueris: nõ ẽ ut copia maior
Ab ioue donari poſſit tibi. tolle querelas:
Paup enim nõ ẽ: cui rerũ ſuppetit uſus.
Si uẽtri bene: ſi lateri ẽ: pedibus ue tuis: nil
Diuitiæ poterũt regales addere maius.
Si forte ĩ medio poſitorũ abſtemius herbis
Viuis & urtica. ſic uiues ꝓtinus: ut te
Cõfeſtim liquidus fortunæ riuus inauret.
Vel qa naturã mutare pecunia neſcit
Vel qa cũcta putas una uirtute minora:
Miramur ſi democriti pecus edit agellos
Cultaq;: dũ pegre ẽ aĩus ſine corpore uelox
Cũ tu inter ſcabiẽ tantã & cõtagia lucri:
Nil paruũ ſapias: & adhuc ſublimia cures:
Quæ mare cõpeſcãt cauſæ: qd tẽperẽt annũ
Stellæ ſponte ſua iuſtæ ne uagent̃ et errẽt.
Quid premat obſcurũ lunę: qd ꝓferat orbẽ
Quid uelit: et poſſit rerũ cõcordia diſcors.

Hortatus fuerat ne cum uſus ſuppeteret rerũ plura cócupiſceret. Núc ãt addit ꝙ ſi ĩ ipo uſu rerũ ſummã parcitaté nó ex auaritia ſed ex continentia adhibeat tũc fore ut riuus fortunę illum inundet. i. ut ditiſſimus ſit futurus. Primo eni̇̃ diues erat cũ quę aderãt ſibi ſufficerét. Núc ditior qa ſua continétia facit ut ét mediocria ſuperabundét. Fingit ãt fortaſſe eam uirtuté in hoie eé quę nó ſit. Sed ſũmo cũ artificio agit Nam cũ fingimus aliqd ęgregiũ ĩ hoie eé qđ re uera nõ eſt ſtimulos iniicimuſ ut quãdoq; ſe talé exhibeat: qualé ſe héri putat. Maxie ãt hac uia ꝓgrediendũ é: ſi illos a uitiis abſterrere cupimus q iniquo animo aptã reprehéſioné patiũt̃. RIVus fortunę. Fabulã Midę de qua ĩ libro carminũ mentio facta é: tãgere uidt̃. VEL quia. Das opã ut q̃ ad uſũ ſufficiunt ſed auari non ſufficere putant tibi ſuperſint. Hoc auté facis uel qa diuitię tibi naturã ĩmutare nequeũt: nam nihil cótra tuã naturalé cótinétiã affluétię illecebre ualent: Vel qa exiſtimas oia uirtutibus inferiora eé. Itaq; tuo exéplo facile credédũ é: qđ de Democrito legit̃ eũ. ſ. ſtudio uirtutis acqrédę patrimoniũ ſuũ cótépſiſſe. De hoc ét laertius refert ꝙ cũ eét tertius frater minoré patrimonii portioné ſibi delegit: q̃ pegrinationi uſui eét: q̃ tamé cétũ talenta ſecũdũ Demetriũ exceſſit. Hãc ãt breui cóſũpſit. PERegre é animus. Nã ſtante corpore més ſua p oés mũdi ptes cótéplãdo diſcurrebat: Sed ét multũ terrarũ ſpatiũ pagrauit. Demetrius. n. et antiſthenes ſcribũt illũ ĩ ęgyptũ ad ſacerdotes: et ĩ pſidé ad chaldeos ꝓueniſſe. Sũ ét q addãt ĩ indiã ad gymnoſophiſtas ꝓfectũ eé. QVę mare cópeſcant cauſę. Ne terras obruat cũ elemétũ altius ſit. TEmperet. Gubernet ut certo ſemp ordine p ſua

Empedocles: an ſtertini deliret acumẽ.
Verũ ſeu piſces ſeu porrũ & cæpe trucidas:
Vtere põpeio groſpho: & ſi q̃d petet: ultro
Defer. nil groſphus niſi uerũ orabit & æquũ
Vilis amicorũ ẽ annona bonis ubi q̃d deeſt
Nec tamẽ ignores: quo ſit romana loco res
Cantaber agrippæ claudi uirtute neronis:
Armenius cecidit. ius ĩperiũq; phraates.
Cæſaris accepit genibus minor. aurea fruges
Italiæ pleno diffudit copia cornu.

AD VINNIVM ASELLAM.

u T ꝓficiſcentẽ docui te ſæpe diuq;:
Auguſto reddẽs ſignata uolumĩa uinni
Si ualidus ſi lætus erit: ſi deniq; poſcet:
Ne ſtudio noſtri pecces odiũq; libellis
Sedulus ĩportes: opa uehemẽte miniſter.
Si te forte meæ grauis uret ſarcina chartæ:
Abiicito potius: quã quo ꝑferre iuberis:
Clitellas feſſus impingas: aſinæq; paternũ
Cognomẽ uertas ĩ riſum: & fabula fias.
Viribus uetris p̄cliuos: flumina: lamas.
Victor ꝓpoſiti ſimul ac ꝑueneris illuc:
Sic poſitũ ſeruabis onus: ne forte ſub ala
Faſciculũ portes librorũ: ut ruſticus agnũ:
Vt uinoſa globos furtiuę pyrrhia lanæ:
Vt cũ pilleolo ſoleas cõuiua tribulis
Ne uulgo narres te ſudauiſſe ferendo
Carmina quæ poſſũt oculos aureſq; morari
Cæſaris: oratus multa prece nitere porro.
Vade. uale. caue ne titubeſ: mãdataq; frãgas.

quatuor tempora fluat. EMPe docles. Qui ſex poſuit princi pia: quatuor elemẽta: et amici tia: et diſcordia. Stertinius át phũs aduerſus Empedoclẽ diſputat. SEV piſces ſeu porrũ. Quocũq; utaris uictu ſeu exq̃ ſitiori ſeu parco utaris uictu. VTere. Cõmendat pompeiũ groſphũ uirũ bonũ: cui ultro ſubueniendũ ẽ. VILis amicorũ ẽ annona. Paruo ſubueniť amicis ſi boni ſint: quoniá mo deſtiſſima petũt. NE Tamen ignores. Hiſtorię hę alibi narratę ſť. MINor genibus. Nã q̃ ſupplicát genuflectũť et minores reddũť a genu ad pedẽ Sed d̄ cornu copię ſcriptũ ẽ.

u T PROFiciſcentem. Vinnium miniſtrũ cõ moneſacit quo pacto libros au guſto reddat. SIGnata. Sigillo impreſſa. SI Validus. Hęc oĩa q̃ ponit obſeruanda ſũt: cũ munus offerimuſ. STudio noſtri. Nã ſępe dũ ſtudioſe ꝓdeſſe cupimus inſcitia quadã nocemuſ. Ergo nõ ſolũ fidelibus uerũ ẽt prudẽtibus noſtra negotia cõmittẽda ſť. ABiicito. tanq̃ rẽ uilẽ. Preſtat. n. nõ reddere munus q̃ inepte reddere CLITellas. thecas librorum hic intelligit. FEſſus ĩpingas. Nã q̃ ex onere feſſi ſť: ſolent ĩpingere potius ex ꝓperatiõe q̃ porrigere. ASinęq;. Nã cũ aſinus cognominareť poterat pp ineptias mouere riſũ tanq̃ cõmode ſibi ĩpoſitũ eẽt cognomẽ. LAmas. Loca ſť humidiora iuxta flumina arboribus ueſtita. VICtor ꝓpoſiti. Cõpos uoti qa ueneris quo ꝑuenire uolebas. SVb ala. ſub brachio. GLobos. ſperulas ex filo lanę. Nã cũ dominę neret lanã ſurripiebat particulã quã ſibi uẽderet. VINoſa. q̃ uino dele

ctaret. C Vm pilleolo ſoleas. Nā rediés ex cōuiuio bene potus neq̧ ſoleas ī pedibus neq̧ in capite pilleum geſtare poteſt. Ergo ſub brachio gerit. TRIBulis. Vel nomen hominis eſt: uel ex eadem tribu quaſi uicinus.

u ILLICe ſiluarū. Ad uillicū ſcribit: oſtéditq̧ ex īminutis cupiditatibus ſobrietatē ruris ſibi placere. Villicū āt urbē ī qua uoluptates explere queat deſiderare. VILLice. Villicū eū appellabāt quē ex prudétiorioribus fidelioribusq̧ ſeruis uillę agroq̧ pręponebāt: cui reliq̧ ſerui qui in agris colēdis uerſarent̃ obſequētes erāt. REDDENTis me mihi. Quoniā cū ibi eſſet ab oībus curis liber ſibi indulgebat. QVINque focis. qnq̧ familiis ex quibus patreſſamilias ſenatores erāt: q̧ barię cōſulerent. BONos. p̄mores. Nam ciues p̄ncipes ſępe Tullius bonos appellat. i. magnos ut Bona ps ꝑcerū tacita libabit acerra. Vel bonos qa boni eē debeāt. Nā magiſtratus et honores p̄mia ſt̃ uirtutū: et bonis debēt̃: CErtemus. Nā iuſtū certamē ē ut alter alterū in ſuo qſq̧ munere ſupare conetur. SPinas. Recte de aīo per trāſlationē curas dixit: q̃ mētē pungūt: Recte itidē ī ꝑpria notione ſpinas ex agris uellēdas dicit: quoniā illos infecundos ſterilesq̧ reddūt. Ergo ego colā aium et a cupiditatibus q̃ ueluti ſpinę pungūt purgabo: tu agrū a ſpinis et ſentibus. MELior. qa magis purgatū hēat animū. AN Res. an ager magis cultus ſit. ME. cupio rus petere niſi retardt officiū quo ſolari debeā lamiū merētē fratris morte. STultus uterque. Stulte tu agrū ſtulte ego urbē cauſamur: qa non locus nobis nocet: ſed aius. i. animi cupiditates quas aius quocūq̧ pgit qa ſecū illas fert fugere neqt. CAuſari. Aliquādo ē cām et excuſationē ꝑferre Virg. Cauſādo nrōs ī lōgū ducis amores. Aliquādo cauſari ē cās afferēdo accuſare ut hic. MEDiaſtynus. urbis cultor. Nā ἀστυ lingua attica urbs ē. TRAHunt. ſ. inuitū. INHoſpita. In qbus ſine difficultate eē nō poſſumus. TESQua. loca augurio cōſecrata dixit Pōpeius. Cicero uero īculta et difficilia: Ex eo puto qa ſacra q̃ ſt̃ nō

AD VILLICVM SVVM.

u Illice ſiluarū & mihi me reddētis agelli
Quē tu faſtidis habitatū qnq̧ focis: &
Quinq̧ bonos ſolitū bariā dimittere patreſ
Certemus ſpinas aīo ne ego fortius: an tu
Euellas agro: & melior ſit horatius: an res.
Me quanuis lamiæ pietas & cura morat̃:
Fratrē merētis rapto de fratre dolentis
Inſolabiliter: tamē iſtuc mēs animusq̧
Fert: & amat ſpatiis obſtantia rūpe clauſtra
Rure ego uiuentē tu dicis ī urbe beatū:
Cui placet alterius ſua nimirū ē odio ſors.
Stultus uterq̧ locū īmeritū cauſat̃ iniq̧
In culpa ē animus: q̧ ſe nō effugit unquā.
Tu mediaſtynus tacita prece rura petebas
Nūc urbē & ludos & balnea uillicus optas
Me cōſtare mihi ſcis et diſcernere triſtē:
Quandocūq̧ trahūt inuiſa negotia romā.
Nō eadē miramur. eo diſconuenit inter
Meq̧ et te: nā q̃ deſerta et inhoſpita teſqua
Credis. amena uocat: mecū q̧ ſentit: et odit:
Quæ tu pulchra putas. fornix tibi et uncta
Incutiūt urbis deſideriū. uidō et qđ //popia

colūť.FOrnix.ꝑ lupanari poſuit.Nā meretrices ſub fornicibus ꝓſtabant:Inde fornicari
meretricari.POPina.Vt illud ad rē uenereā hoc ad gulā referať.OCius uua.Nā adō ad
uerſus uitibus ē:ut citius thus et pip:qđ īpoſſibile ē:q̄ uuā ferat. Thus.n.in ſola ſabea q̄
felicis arabię ps ē naſciť.Piper uero arbor fert iuniperi ſimilis.Sūt q in frōte caucaſi mō
tis ſolū hāc arborē naſci tradāt:Grana ſua nō nuda ut iuniperus fert:ſed ſiliqs incluſa:q̄
ſi ante q̄ dehiſcant carpāť:ac ſole torreanť pip lōgū ſť.Dehiſcentes cādidū ſemē emittūt:
quod toxtū ſole nigrū et rugo
ſū efficiť.TErrę grauas.q.d.
ineptus ad ſaltationē. STRI
Ctis.collectis.Virg.Hic ubi
frōdē agricolę ſtringūt.COn
centum. Pro cōcordia poſuit.
QVEM.ſ.me. Demōſtrat āt
aliā ętatē alios ſibi mores po
ſtulare. Ergo nō ita in amore
uerſať ut in iuuētute uerſaba
tur. TENues.qbus iuuenes
utūť. INMunem rapaci.Nō
parū ē in amore uirū placere
mulieri:ſed illud mirū qđ pla
ceat ſine mūere. Nā ut ē apđ
Ouid.Ipſe licet uenias muſis
comitatus homere Si nihil attu
leris ibis homere foras.Maxi
ma ergo res uideť ꝙ placuerit
ſine munere ipſi cynarę:pſer
tim cū rapax et auara fuerit.
QVEm bibulū.i.bibacē. LI
Quidi.Puri et defecati de me
dia luce.Snia ē:ꝙ deceret illū
multū bibere ēt ī tēpore nō cō
ceſſo.COENa breuis iuuat.
Oſtendit q̄tū abſciderit de uo
luptatibus:cū nūc illis tēpatis
fruať.NEc luſiſſe pudet.Nō
eni turpe ē ludere:ſed turpe ē
nō incidere ludū.i.ita in ludo occupari et detineri ut nō poſſit ſi res poſtulat uel īpfectum
relinquere.OB Liquo.Ex obliquo intuenti:qđ maliuolētię ſignū ē. LIMat.Paulatim car
pit ut lima ferrū et lignū paulatim minuit. ODio obſcuro.ſ.diſſimulato. Multi.n.diſſimu
lant odiū:donec nocēdi tēpus nanciſcanť. MOrſu.Detractione q̄ occulta ē ueluti uenenū
quod nō ſentitur antea q̄ ſit intra uiſcera receptum.Iſtę autem ſimultates maxime in urbi
bus nō nocēt.RIDent.Tanq̄ ineptū opi et minus ualidū:ſed nō tamē inuidēt.VRBana.
Oſtēdit ſtultitiā uillici:q̄ urbē i qua et maiores labores et minora cōmoda ſūt ruri antepō
nat.DIARIA.diariū lucrū unius diei ē:At ſerui romę oia diaria dominis reddere coge
banť.Certā.n.pecuniam a dominis accipiebāt qua uictū ueſtitūq; ſibi cōpararēt.De qua
ſiq parce uiuēdo corradebāt id ſibi ꝑ peculio relinquebať.Quicqđ āt lucri ex artificio ſuo

Angulus iſte feret pip & thus ocius uua
Nec uicina ſubeſt uinū præbere taberna:
Quæ poſſit tibi.nec meretrix tibicina:cuius
Ad ſtrepitū ſalias terræ grauis.& tamē urges
Iampridē nō tacta ligonibus arua.bouēq;
Diſiunctū curas:& ſtrictis frōdibus exples.
Addit opus pigro riuus:ſi decidit imber.
Multa mole docēdus aprico parcere prato.
Nūc age.qd noſtrū concētū diuidat.audi:
Quē tenues decuere togæ nitidiq; capilli:
Quē ſcis imunē cynaræ placuiſſe rapaci:
Quē bibulū liquidi media de luce falerni
Cęna breuis iuuat:& ꝓpe riuū ſōnus i herba.
Nec luſiſſe pudet.ſed nō incidere ludū.
Nō iſtic obliquo oculo mea cōmoda quiſq̄
Limat.nō odio obſcuro morſuq; uenenat.
Ridēt uicini glebas et ſaxa mouentē.
Cū ſeruis urbana diaria reddere mauis
Horū tu i numerū uoto ruis.inuidet uſum

acquirebant:id omne domino acquirebāt. Appellabāt ēt diaria libellos ī qbus ſingulorum dierū res deſcribebāt. RVIS. cū impetu et ſine rōne. Nā ſi rōne ducereris et non appetitus impetu trahereris id.n.eſt ruere:nā uoto cupes quod ē fugiēdū. Calo.n.lignorum faber q in urbe manet inuidet tibi copiā quā hēs lignorū ET Orti.i.olerū q̄ in ortis naſcūtur. At uitio hominū euenit qđ tedio rerū pręſentiū abſentia optēt:qđ demōſtrat apollogo illo quo bos ephippia quę equorū ſtramēta ſūt:et cōtra equus aratrū optat. Poeta āt cēſet ut ex gręcorum ꝓuerbio quā qſq; norit in ea libēter ſe arte exercitet.

Lignorū & pecoris tibi calo argutus & orti
Optat ephippia bos piget optat arare cabal
Quā ſcit uterq; libēſ cēſebo exerceat artē. //lus

AD VALAM.

q Vę ſit hiēs ueliæ:q; cælū uala ſalerni //ias
Quorū hōīū regio & q̄lis uia nā mihi ba
Muſa ſupuacuas antonius:& tamē illis
Me facit inuiſum:gelida cū pluor unda
Per mediū frigus:ſane myrteta relinqui:
Dictaq; ceſſantem neruis elidere morbū:
Sulfura cōtēnis:uicus gemit īuidus ęgris
Qui caput & ſtōachū ſupponere fōtibus au
Cluſinis:gabioſq; petūt & frigida rura//dēt
Mutādus locus ē:& diuerſoria nota //mas
Pręter agēdus equuſ:quo tēdis?nō mihi cū
Eſt iter aut baias leua ſtōachoſus habena
Dicet eques:ſed equi frenato ē auris ī ore:
Maior utrū populū frumēti copia paſcat
Collectoſ ne bibāt ībres puteoſ ue pēnes
Iugis aquæ.nā uina nihil moror illius oræ
Rure meo poſſū qđ uis perferre patiq;
Ad mare cū ueni generoſū & lene requiro.
Quod curas abigat qđ cū ſpe diuite manet
In uenas animūq; meū qđ uerba miniſtrat

q VAE Sit hiems. Epiſtolę progreſſus ad ultimum uſq; uerſus ꝓcedit:ut ſit ordo:Par ē.i.ęquū ē te ſcribere nobis:ac nos credere tibi q̄ hiēs ſit uelię.i.quę aeris qualitas ī hieme. Velia āt p̄mo a paludibus dcā ē Elia. Nam το ἕλοσ palus ē:deinde adiūcto digāma factū eſt Velia:ut enetus uenetus. In lucania ē non ꝓcul a palinuro ꝓmōtorio. SALerni. In agro picētino opidū eſt. QVorum hoīum. i.qbus moribus ibi ſint homīes. BAIAS. de his dcūm eſt. MVSa antonius: Medicus fuit. ELIDere. eiicere:ꝓprie elidere ē frangēdo emittere: Vnde oculos eliſos dicimuſ. NEruis. E neruis. Nā ſulfura.i.aquę ſulfureę reſoluūt craſſiorē i neruis humorē:et inde emittunt. CLuſinis. qa in agro cluſino ſūt. AVRis ī ore frena. Lepidus ſermo. Equus enī nō uerbis obtēpat:ſed freno. COLLectos. in ciſternis. PVTeos peremnes. Qui ex perpetua uena ſcaturiāt. IVGIS. ppetuę q̄ nūq̄ deſit. Quicqd. n. ſine interruptiōe cōtinuatꝰ iuge dicitꝰ. MAnet. fluat ī uenas et ī animū. Nā ī ſanguinē uerſū intrat uenas:et cū lętiores gignat ſpiritus mouet animum.

COMMendet uiuentem. Nam cũ illo exilaratus ſim uideor iunior aniculę. Nã et terentianus ſenex plus ſolito potus iuueneſcere ſe ſenſit. VTER tractus: Vtra regio. PHęax: Splendidus quaſi pinguis ab eo qđ eſt φαινομαι ſplendeo. Ná nitidiore corpore ſunt pingues. Vel dixit phęax. i. quaſi phęax: Ná phęacum populi lautiſſimo cõuiuo et abũdantiſſimo ulyxem acceperunt.

Quod me lucanæ iuuenẽ cõmẽdet amicæ.
Tractus uter pluris leporeſ uter educet apros
Vtra magis piſces & echĩnos æquora celẽt:
Pinguis ut inde domũ poſſim pheaxq; reuer
Scribere te nobiſ: tibi nos ac credre par ẽ. //ti

AD EVNDEM.

m Euius ut rebu s maternis atq; paternis
Fortiter abſũptis urbanuſ cępit haberi
Scurra uagus: nõ qui certũ præſepe teneret
Impranſus: nec q ciuẽ dignoſceret hoſte.
Quelibet ĩ quẽuis opprobria fingere ſeuus
Pernities et tẽpeſtas baratrũq; macelli.
Quicquid quæſierat uẽtri donabat auaro.
Hic ubi neqtiæ fautoribus et timidis nil
Aut paulũ abſtulerat: patinas cęnabat omaſi
Vilis et agnini: tribus urſis qđ ſatis eẽt
Scilicet ut uẽtres lama cãdente nepotũ
Diceret urendos correptus. beſtius idẽ
Quicqd erat nactus prædæ maioris: ubi õe

m EVIVS Vt rebus. Exemplo huius hoĩs ĩ eos inuehitur q allygurito patrimonio ſcurrę paraſitiq; effecti aliena uorant: Ac dũ ſint q illos accipiãt dicũtq; nihil eé beatius uictu ſplẽdido et affluẽti: Cũ ãt a nullo accepti ſordido uictu domi uiuere cogũt frugalitatẽ ſũmis laudibus extollũt. Hoc demũ uitium ſua ſolita ironia ne quẽpiá offẽdat i ſe trãſfert poeta. FORtiter. Atq; q fortiter agit cú uirtute agit. Sed dixit fortiter ex ſtulta hoĩs opinione: q uehementé illã ſuã allyguritionem fortitudinem putẽt: Vel ex ironia fortiter dixerit cum nihil ignauius ſit ipſo guloſo: VRbanus ſcurra. Atq qtũ urbanitas a ſcurilitate differat alio i loco. M. Tullii teſtimonio oſtendimus: cú urbanitas uirũ graué et ciué ęgregiũ deceat: Scurilitas ãt impudẽtẽ leuitaté hẽat: Sed dixit ſcurra urbanus uagus. i. ſcurra q per totá urbẽ uagaret: Suis. n. ſcurilibus ſalibus ſibi uictũ mẽdicabat. CERtum pręſepe. De hoĩe beſtię ſimili pſepe in quo quadrupedes paſcunt recte dixit. NEc q ciué. Vt riſũ aliis moueret i quécũq; opprobria fingebat: nec rõnẽ habebat ciuis eẽt an hoſtis. HOStis. pduellus: aut pegrinus. BARatrum. Profunda uorago ẽ et gręcũ uocabulũ. Erat. n. gula tam iméſa ut omne qđ i macello uenale eẽt uorare facile poſſet. Quapp iure i illũ bionis boriſthenis facete ſed mordax dictũ iaci poterat. Is. n. homini q uniuerſũ uorauerat patrimoniũ dixit. Népe amphieraũ terra abſorbuit. At tu terrã. AVaro. Multa cupiẽti. ABStulerat. Nõ. n. libẽter illis dat: ſed q dãt aut illũ ex pdito pditiſſimũ reddere uolũt: aut dãt qa timẽt eorũ ſcomata: aut morſus. OMaſi. Credũt nõnulli omaſũ bubulũ eẽ inteſtinũ pingue et craſſũ. Sed i reliqs quadrupedibus omaſum nũc uidemus. Dixit igit omaſum agninũ quaſi uilioré: et qa pua res eſt in agno dixit patinas; ut oſtenderet plures eſſe in eadem patina. LAMA. pro lamina.

VERTERat in fumũ et cinerẽ.i.cõſumpſerat. OBESO.pingui: Nã pinguiores rotundiores clunes hẽnt. VVLVA.mama porcina ẽ cũ lacte auulſa: de qua multa apud Pliniũ Dicit᷑ etiã ſumen quaſi rumen ut ualerius ꝓ ualeſius. NIMirum hic ego ſum. Interponit pſonã ſuã ironice: ut liberius cũ ſibi nõ parcat ĩ cęteros inuehi poſſit. FVNData pecunia uillis.i.quorũ opes cõſtabilitę ſint in agris ꝗ hẽnt uillas: agri enĩ ſtabiliores ſunt q̃ nũmi ꝗ facile alio trãſferũt᷑. Vnde agros fundos appellarũt: quaſi fundamẽtũ pecunię.i.opum. Nã priſci pecunias opes dixerũt a pecore ĩ quo pſci omnes ſuas diuitias habebãt.

n E PERCVNCteris. Mirifice rephendit ſtultitiam et uanitatẽ quintii.ꝗ cũ ſit uitiis infectus: tamẽ adulatoribus aures prębeat: et talis eẽ credat qualis ab illis dicit᷑. Cõcludit ergo nõ eẽ credẽdũ q̃ de nobis populus dicat: neqꝫ lętãdũ falſis laudibuſ: neqꝫ dolẽdũ falſa ĩfamia. Vtit᷑ tamẽ a principio ueluti inſinuatione quadã. Deſcribit.n.agrũ ſuũ ut mẽtẽ hoĩs demulcẽdo patiẽtẽ ad audiẽdũ cõparet. ARuo. frugibus. Nam ꝗ fruges fert ager aruum ab arando dicit᷑. BACCis.quo ab acino differat bacca dictũ ẽ. Poma ãt maxima mala piraqꝫ appellant. VAPoret. calefaciat. CVRru fugiẽte. Nã in q̃drigis fingũt ſolẽ. COrna. Nam et hęc int᷑ baccas enumerãt᷑. PRuna. ſilueſtria q̃ ĩ uepribus oriũt᷑. Nã mitiora ẽt ſucina appellant᷑: et ſcribit᷑ ſine haſpiratiõe bacca Nã ſi baccha aſpiret᷑ erit bacchi ſacerdos. FRuge.i.glãde p acyrologiã. DARe nomẽ riuo. Nã tãta erat aqua ut fluuius appellari poſſet. THRacã. ꝓ thraciã. HEBrus. Nõ inſulſe magno flumini cõpat aquarũ redũdãtia: ſed frigiditate et perſpicuitate. Vincit ãt ĩ eo ꝙ capiti aluoqꝫ cõducat. SEPtẽbribus.q.d. inſalubribus pp auctũnum. QVOD Audis. ſcilicet ď te et intellige ab adu

Verterat ĩ fumũ & cinerẽ nõ hercule miror:
Aiebat: ſiꝗ comedũt bona: cũ ſit obeſo
Nil melius turdo: nil uulua pulchrius ãpla
Nimirũ hic ego ſũ. nã tuta & puula laudo
Cũ res deficiũt. ſatis inter uilia fortis.
Verũ ubi qd melius cõtigit: & unctius: idẽ:
Vos ſape: & ſolos aio bene uiuere: quorũ
Conſpicit᷑ nitidis fũdata pecunia uillis.

AD QVINTIVM.

n E pcũcteris fũdus meuſ optĩe q̃nti //uę
Aruo paſcat herũ an baccis opulẽter oli
Pomis ne et pratiſ: an amicta uitibus ulmo
Scribent᷑ tibi forma loquaciter & ſitus agri
Continui mõtes niſi diſſocient᷑ opaca
Valle. ſed ut ueniẽs dextrũ latuſ aſpiciat ſol
Leuũ diſcedẽs curru fugiẽte uaporet
Temperiẽ laudes. qd ſi rubicũda benigne
Cõna uepres & pruna ferãt et q̃rcus et ilex
Multa fruge pecuſ: multa dnũm iuuet ũbra
Dicas adductũ ꝓpius frondere tarentũ.
Fons ẽt riuo dare nomẽ idoneus: ut nec
Frigidior thracã nec purior ambiat hebrus
Infirmo capiti fluit aptus: et utilis aluo.
Hæ latebræ dulces: etiã ſi credis amenæ

latoribus.OMNis roma iactamus. Denominatio é. Poſuit.n.cõtinens ꝓ contento:ut ſit roma.i.nos romani. NE Plus.Magna ꝑfecto ſtultitia ꝙ de nobis noſtriſq́ʒ moribus qui aliis nõ multũ cogniti ſint plus aliis q̃ nobis credamus.Maximam.n.peſté inferunt adulatores:atq́ʒ ad ultimã ꝑnitiem eos inducunt q ſibi credunt. Neu putes beatum eſſe alium a ſapiéte et bono.i.ne tu putes bonũ cõſiſtere i alia re q̃ i uirtute.NEV Si te populus.Optima cõparatio. Nã is q prauis moribus tãq̃ bonus laudetur ꝑpeaq́ʒ ipſa uitia diſſimulãs illis utat̃ ſimilis é ei q cũ ueluti

Incolumẽ tibi me præſtãt ſeptẽbribus horis.
Tu recte uiuis:ſi curas eẽ:quod audis.
Iactamus iampridẽ oĩs te roma beatũ.
Sed uereor:ne cui de te plus q̃ tibi credas.
Neu putes aliũ ſapiente bonoq́ʒ beatũ.
Neu ſi te populus ſanũ recteq́ʒ ualentẽ
Dictitet:occultã febrẽ ſub tẽpus edẽdi //cris.
Diſſimules:donec manibus tremor ĩcidat un
Stultorũ incurata pudor malus ulcera celat:
Siquis bella tibi terra pugnata mariq́ʒ
Dicat:& his uerbis uacuas ꝑmulceat aures:
Te ne magis ſaluũ populus uelit:an populũ
Seruet ĩ ãbiguo q cõſulit:& tibi & urbi //tu
Iupiter:auguſti laudes agnoſcere poſſis
Cũ pateris ſapiẽs emẽdatuſq́ʒ uocari
Reſpondes ne tuo dic ſodes noĩe?nempe
Vir bonus ac prudẽs dici delector ego ac tu.
Qui dedit hoc hodie:cras ſi uolet:auferet ut
Detulerit faſces indigno.detrahet idẽ. //ſi
Pone:meũ ẽ:inquit pono triſtiſq́ʒ recedo.
Idem ſi clamet furẽ.neget eſſe pudicũ.
Cõtendat laqueo collũ preſſiſſe paternũ.
Mordeat obprobriis falſis mutẽq́ʒ colores.
Falſus honor iuuat & mẽdax infamia terret.
Quẽ?niſi mẽdoſũ & mẽdacẽ.uir bonus ẽ q̃s?
Qui cõſulta patrũ.q leges iuraq́ʒ ſeruat.
Quo multæ magnæq́ʒ ſecant̃ iudice lites.

bene ualés laudetur in ipſo ingreſſu febris cibum capiat febréq́ʒ diſſimulet.TRemor.ex rigore febris.MAlus pudor. Nam bonus uetat ne a uirtutibus uetita faciamus.Iſte ãt uetat faciéda. SIQuis.Interrogat an adõ ſtultus ſit ut reſpõdeat ſuo noĩe.i.tãq̃ ſi ſibi dicatur ſiq̃s dicat illũ geſſiſſe bella et mari et terra.Et dicat putaſne ut populus malit te ſaluum eſſe:an tu populũ.Nã magna laus i ciue é cũ et ipe tãti rép. faciat ut cõem ſaluté ꝓprie anteponat:et rurſus tãti eũ populus faciat ut illius ſalutem cõi preferat.IN Ambiguo.in rebus ꝑiculoſis. AVGuſti laudes.Si hęc de te credis poteris et attribuere tibi laudes auguſti.VIR bonus.Reſpódet q̃ntius ita cupio bonus dici ut tu Ad hęc horatius infert non eẽ falſas laudes a populo accipiẽdas.Nã q dat paulo poſt auferet. IDEm ſi clamet. Quéadmodũ uitupauit q falſis laudibus lętãt̃:ſic nũc q falſis opꝓbriis dolent. Additq́ʒ nullum neq́ʒ falſis laudibus neq́ʒ falſis criminatiõibuſ moueri niſi mẽdoſus.i.uitiis ĩfectus et niſi mẽdax ſit.Nã mẽdaceſ alios fallere uolũt.Bonus igit̃ is ẽ q ſua ſponte rectum ſequit̃:et amore uirtutis uitium fugit. Qui ãt non peccat quia timet

pęnas nó bonus é. Nã remoto timore ſtatim peccabit. Qđ ſiquis dicat paruũ furtũ feci reſpódebo ex ſtoicorũ ſnia óia uitia paria eé. Itaq; ſi unũ mille modiis fabę ſubripueris erit minus dãnũ mihi: ſed peccatũ erit par. Quomõ ãt uitia paria ſint ex ſnia ſtoicorũ i ſermonibus dcũm é. VIR Bonus qué ſpectat omne forũ. Tanquã normã et exemplar iuris et equitatis: poſuit ãt forũ et tribunal ꝓ iudicibus. QVANDocũq;. Snia é: ꝙ uir bonus ex pręcepto philoſophorũ neq; unq̃ quicq̃ deos precabit: qn cupiat oés hoies audire: neq; rurſus hominem alloquet̃ qn credat deũ cũcta audire. Ergo bonus Ianum aut apolliné rogaturus clara uoce rogabit: quia petit honeſta. Malus aũt LABRa mouet. i. ſumiſſa uoce loquit̃: pudet eni audiri cũ iniuſta petat. LAVErna. Dea furú é: Vnde lauerniones fures qđ ſub tutela lauernę deę eént in cuius loco obſcuro abditoq; ſoliti eént prędã et furta interſoluere. Hinc lauernalis porta dicta é. NOCtem et nubé. Pro latebris poſuit. QVO. q. d. í nulla re melior liberiorue é auarus q̃ ſeruus. Nã auarus ſép cupit. Nullus aũt pót cupe qcq̃ qn illud amittere metuat. Qui ãt i metu é: is liber eé nó pót. DEMittit. ad humũ ſe iclinat. OB Aſſem infixũ. Vt legat ifixũ aſſé. Erat. n. ludus puerorũ ut đ induſtria humi nũmũ relinquerẽt: ac deinde negotiũ diſſimulãtes obſeruarent clanculũ ſiquis ex tranſeuntibus legeret ut illũ uelu ti auarũ increparẽt. Húc totú locú imitatus é Perſ. PERDidit arma locú deſeruit. Trãſlatio a militia. Nã militi ignominioſiſſiũm erat ſi aut locum in acie deſeruiſſet: aut uiuẽti ſibi arma ab hoſte eſſent erepta.

Quo reſponſore: & quo cauſæ teſte tenent̃.
Sed uidet hũc oĩs domus & uicinia tota
Introrſum turpẽ: ſpetioſum pelle decora.
Nec furtũ feci: nec fugi: ſi mihi dicat
Seruus. habes pretiũ. loris nõ ureris aio.
Nõ hominẽ occidi: nõ paſces ĩ cruce coruos
Sũ bonuſ & frugi. renuit negat atq; ſabellus
Cautus. n. metuit foueã lupus: accipiterq;
Suſpectos laqueoſ. ad optũ miluius hamũ.
Oderũt peccare boni uirtutis amore.
Oderunt peccare mali formidine penæ
Tu nihil admittes ĩ te formidine penæ
Sit ſpes fallendi. miſcebis ſacra ꝓfanis.
Nã de mille fabæ modiis cũ ſurripis unũ:
Damnũ ẽ: nõ facinus mihi pacto lenius iſto
Vir bonuſ: õe forũ quẽ ſpectat & õe tribunal
Quãdocũq; deoſ uel porco uel boue placat
Iane pater clare dixit: cũ dixit apollo.
Labra mouet metuens audiri pulchra lauer
Da mihi fallere: da ſãctũ iuſtũq; uidři: ña
Noctẽ peccatis & fraudibus obiice nubẽ.
Quo melior ſeruo: quo liberior ſit: auarus
In triuiis fixũ cũ ſe demittit ob aſſem:
Nõ uideo: nã q cupiet: metuet quoq; porro
Qui metuẽs uiuit: liber mihi nõ erit unq̃
Perdidit arma: locũ uirtutis deſeruit: qui
Semp ĩ augenda feſtinat: & obruitur re

OCCIDere noli. Auarus.n.cuncta ad utilitatẽ nihil ad honeſtatẽ refert. Ergo non occidit captũ ex hoſtibus:nõ quia humanitate aliqua moueat̃: Sed motus ſpe lucri ſeruat:ut illo ſeruo aut ad arãdũ.i.ad agriculturã:aut ad paſcendũ.i.ad paſtoralẽ rem utat̃. Iubebãt eni leges ut captiui nõ occiderent̃:ſed ſeruarent̃. Vnde a ſeruãdo ſerui dicti ſũt. ANNonę ꝓſit. Nã cũ aliunde frumẽta ĩportauerit faciet annonã uiliorẽ. PENVS.i.oĩa ea quę in penu cõtinent̃. PENTheu. Pentheus ex Agaue filia Cadmi thebarũ cõditoris nepos fuit. Illa.n.eũ ex echione uno ex comitibus Cadmi peperit. Hic thebis regnans ſacra bacchi celebrari ꝓhibebat. Quapropter eũ furorẽ matri matertерisq; eius in ſilua baccho ſacrificantibus iniecit bacchus:ut uenientẽ aprũ crederẽt atq; laniarẽt. Qui uero fabulã ad hiſtoriã reducũt:uolũt hũc uirũ cõtinentiſſimũ incõtinẽtes mulieres ad modeſtiã reuocare tentaſſe. At illę occidendũ hominẽ curarunt. Ergo poeta inducit uirũ ſapiẽtẽ:q pẽtheo ſibi ſacra uetanti magna aĩ libertate reſpondeat:et qui ne metu quidẽ mortis a re diuina deteret̃. QTid me pati coges. Verba ſapiẽtis. ADIMam bona. Hę pẽthei minę ſt̃. TOLLas licet. Reſpondet ſapiens. At poſtremo cũ tyrannus minitet̃ habiturũ ſe illũ in duris uinculis:ita in deũ ſpem reponit:ut tamẽ mortẽ nõ horreat. MORS Eſt ultima rerũ. Nã et Ariſtoteles ultimũ terribilium illã appellat. Neq; ultra ſęuire poſſunt hoĩes.

Vendere cũ poſſis captiuũ.occidere noli.
Seruiet utiliter.ſine paſcat durus:aretq;:
Nauiget:ac mediis hiemet mercator ĩ undis
Annonæ ꝓſit portet frumẽta penusq;:
Vir bonus ac ſapiẽs audebit dicere pentheu
Rector thebarũ quid me perferre patiq;
Indignũ coges?adimã bona.nẽpe pecus:rẽ:
Lectos:argentũ:tollas licet & manicis &
Cõpedibus ſæuo te ſub cuſtode tenebo.
Ipſe deus ſimul atq; uolã:me ſoluet:opinor.
Hæc ſentit.moriar.mors ultima linea rerũ ẽ.

AD SCEVAM.

q Vanuis ſceua ſatis ꝑ te tibi cõſulis et ſcis:
Quo tãdẽ pacto deceat maioribus uti:
Diſce docẽduſ adhuc:q̃d cẽſet amiculus:ut ſi
Cæcus iter mõſtrare uelit:tamẽ aſpice ſiq̃d
Et nos quod cures ꝓpriũ feciſſe loquamur.

q VANVis ſceua ſatis. Laudat id uitę genus in quo et ſi res aſſint recte liberaliterq; fruamur. Et ſi deſinit ęquo aĩo illis careamuſ. Maximope autem laudat eos qui maioribus obſequioſos ſine tamen adulatione ſe prębent. Propterea q; pręponit inſtitutum Chryſippi auſteritati quę in Diogene erat. Siquis igit̃ quietã uitam adamat:et p̃ſentibus contentus ẽ:uiuat ut Diogenes. Sin autem et ſibi et ſuis plura acquirere cupit:ſciat uti foro:ut eſt apud Terẽtiũ:et imitetur Ariſtippũ. SATis ꝑ te. Ironia eſt. AMICulus. Vt modeſte de ſe loquat̃ amiculus dixit:nõ ut iminuat de fide amici:ſed de prudẽtia:q̃d ut ap̃iat addit:q̃ ẽt cęcus audiẽdus ſit:ſi q̃renti tibi iter mõſtrare uelit.

SI TE. ſnia ē:ſi otium amas et uelis labores fugere uiue i ſolitudine ut ē ferentini q̄ locus deſertus ē. Verū ita huiuſcemodi otium laudat ut occultius dānare uideat᷑. Nā hic nec ſibi nec aliis ꝓdeſt. NEc uixit m. Nā ſortitus ē aliq̄ ſpē beatę uitę. NATus moriēſq;. fefellit. q. d. cuius ortus obituſq; pariter ignoratus ē: qa nullo unq̄ negotio cogniti ſt᷑. Alii exponūt NAtus moriēſq; fe. i. q̄ q̄ ṗmū mortuus ē. Vt ſit uerū illud ṗmū: homini eē nūq̄ naſci: ꝓximū āt q̄ ṗmū mori. SI ꝓdeſſe. Q̄d ſit i uita negotioſa. SIC Cus ad unctum: i. paup ad diuitē: egenus ad abūdantē. SI Pranderet olus. Demōſtrauimus apud Dionyſiū ſyracuſarū tyrānū Ariſtippū cyrenaicū uixiſſe: et ſuo obſequio plura amplaq; ab eo accepiſſe. Diogenē autē adeo diuitiarum contemptorem fuiſſe: adeoq; nihil unquam poſſidere uoluiſſe ut interrogāti Alexādro magno nū qd ab eo uellet reſpōdiderit ne ſibi iterim a ſole obſtaret. Cū igit᷑ hunc inueniſſet olera lauantē Ariſtippus: atq; illi dixiſſet ſi ſciret obſeq̄ nō eēnt lauanda olera. Reſpondit et tibi nō eēt obſequēdū regibus ſi eſſes oleribus cōtētus. Petit igit᷑ poeta ut reſpondeat ſceua utrius philoſophi dcūm ꝓbet. Ipſe āt ariſtippo aſſentit᷑. Nā fatebat᷑ ille ſcurilitate qdem uti ſed ſibi ideſt ut ſibi cōſuleret: ut equū hrēt quo ueheret᷑: et ut a rege aleret᷑. Diogenes āt illo genere uitę populo ſcurrari uidebatur. Nā et nihil inde cōſequebatur: et cū mēdicabat fatebat᷑ ſe dante minorē eē. Pręterea oīs cōditio rerū quadrabat ariſtippo: et omnē fortunā ęquo aīo ſubibat. Diogenes aūt tantum duplici panno uti uolebat Hanc autē uilē ueſtem uolunt quā diploidem appellant. Si āt offerretur clamis mileſia q̄ ueſtis purpurea pulchraque erat illam ueluti canē rabidam aut uenenoſam ſerpentem uitabit

Si te grata quies & primā ſomnus ī horā
Delectat: ſi te puluis ſtrepitusq; rotarū:
Si lædet caupona: ferentinū: ire iubebo:
Nā neq; diuitibus cōtingunt gaudia ſolis.
Nec uixit male: q natus morienſq; fefellit.
Si ꝓdeſſe tuis pauloq; benignius ipſū
Te tractare uoles: accedes ſiccus ad unctū.
Si pranderet olus patienter. regibus uti
Nollet ariſtippus: ſi ſciret regibus uti:
Faſtidiret olus: q me notat utrius horū
Verba ꝓbes: & facta doce uel iunior audi.
Cur ſit ariſtippi potior ſnia namq;
Mordacē cynicū ſic eludebat ut aiūt //&
Scurror ego ipſe mihi populo tu rectius hoc
Splendidius multo ē. equus ut me portet:
Officiū facio tu poſcis uilia uerū es//alat rex
Dāte minor q̄uis te fers nullius egētē.
Oīs ariſtippū decuit color: et ſtatus et res:
Temptantē maiora fere præſentibus æquū:
Cōtra quē duplici pāno patientia uelat.
Mirabor uitæ uia ſi cōuerſa decebit.
Alter purpureū nō expectabit amictū.
Quidlibet īdutus celeberrima p loca uadet
Perſonāq; feret nō incōcinnus utranq;.
Alter myleti textā cane peius et angue
Vitabit clamydē. morier᷑ frigore: ſi nō
Rettuleris pānū refer et ſine uiuat ineptus.

et niſi pannū.i.uilem ueſtē reddes frigore perire malet. Ariſtippus āt et purpureā et uilē cūm opus fuerit induet. Miletus nſula fuit optima lana abundans. Hinc Virgil. Mileſia uellera nymphę carpebāt. RES Gerere. Remp. adminiſtrare et hoſtes ſupare res magna eſt. Sed nō minima laus ita pncipibus obſeq ut illis placeas. NOn cuiuis.i.nō omnibus. CONTingit adire corinthum.i.tenere pmas partes. Id.n.importabat huiuſcemodi pro uerbiū apud grçcos uel pp nobilitatē et pulchritudinē urbis: quā Cicero totius grecię lumē appellat: uel pp uaſa corinthia q̄ oium eēnt pulcherrima: uel pp difficultatē arcē aſcēdēdi q̄ acrocorinthos appellabatᷣ uel pp excellentē uictoriā quā Mumius d ea urbe reportauit uel propter ludos iſthmios q non pcul ab ea celebrabantᷣ.

Res gerere et captos oſtēdere ciuibuſ hoſtes
Attingit ſoliū iouis: et cæleſtia tēptat.
Principibus placuiſſe uiris nō ultima laus ē.
Nō cuiuis homini cōtingit adire corinthū.
Sedit q timuit: ne nō ſuccederet. eſto.
Quid q puenit: fecit ne uiriliter? atq
Hic ē: aut nuſq̄ qđ q̄rimus: hic onus horret:
Vt paruis animis et puo corpore maius.
Hic ſubit: et pfert aut uirtus nomē inane ē:
Aut decus et pretiū recte petit expiens uir.
Corā rege ſuo de pauptate tacentes
Plus poſcēte ferēt. diſtat ſūmas ne pudēter:
An rapias. atq rerū caput hoc erat hic fons.
Indotata mihi ſoror ē: paupercula mater.
Et fundus nec uēdibilis: nec paſcere firmus:
Qui dicit. clamat: uictū date. ſuccinit alter
Et mihi diuiduo findeᷣ munere quadra.
Sed tacitus paſci ſi poſſet coruus haberet
Plus dapis: et rixæ multo minus inuidiæq;
Brūduſiū comes aut ſurrētū ductus amenū

SEDit q timuit. Nā multi de territi difficultate rei nō audēt periculū facere: Sed tamē qui illuc uiriliter ſe geſſit. Snīa ē: Multos hanc uitā negotioſam nō tentaſſe moti deſperatiōe: tamē q illuc puenire potuerūt prçferendi uidenᷣ. Ergo non tentāt qa nō cupiant: ſed qa de ſperant. Qui āt aſſecuntur digni laude ſūt: et decus aſſecuntur. Modo modeſti ſint et non queruli: nec adeo procàces et pterui petitores ut rapere potius q̄ ſūmere uideanᷣ. HIC EST.ſ.ſi pncipibus recte uti ſciamus. Hec igitur cū ſcribat poeta et inſtitutum ſuū defendit. Erat enī tanq alter ariſtippus apud auguſtū: et ſimul ſe a modeſtia petendi cōmendat. INDotata. Huiuſcemōi querela nō rogatio ſolū uerū etiā flagitatio quędam eſt. Quibus uerbis cū uteris excitas et alios ad petendū: et quod ſolus accepturus fuiſſes alius diuidēdū poſcit. Vnde imitaris coruum illum: q cum inter paſcendum garriret alias aues ad eandem eſcam illexit. Fuit igitur diuidendū cum aliis id quod ſi tacuiſſet ſolus poſſediſſet. BRVNDuſium. Oportet omnino modeſtum eē qui apud pncipem degit. In primis enim clementem liberalemq; eligat: et qui beneficiorū non ſit immemor: ac tum demum nec petat quicq̄: nec paupertatem queraᷣ: nec fingat aliquid ſibi ſubreptū: ut ille damnū reſarciat. Neq; imitetur illos q iter cū aliquo agentes queruntᷣ difficultatem itineris et pluuias et ciſtam qua uiatica ferebant ſibi effractā fuiſſe atq; inde cibaria

ſubtracta. Ciſtam effractam de truculento Plauti ē. Nā hęc meretricū aſtutia ē: q̄ ornatū ſibi apud amatores ſubtractū fingunt ut illi eū reparent. CATellam: A catena diminuti uū eſt. PERiſcelidē. Ornatus ē circa brachia. Alii dicūt ornatus pedis circa crura. Nam τα σχέλη apud gręcos crura ſunt. Cū igitur hęc ſępe cōminiſcant̄ meretrices: euenit: ut fidem ī ueris damnis faciāt. NEc ſemel irriſus. Cū ſępe decepti fuerimus ab iis q̄ fractū crus ſimulantes et humi iacentes clamēt attollite nō pręſtamus fidē iis q̄ fracto crure planum. i. uere auxiliū implorant. IVRATus. in ſignificatione actiua. OSIRIM. uetuſtiſſi ęgyptiorū cū mūdū naturāq; eius admirarentur duos deos ſempiternos et p̄mos putauerūt ſolē atq; lunā: et hunc q̄dem oſirim: illam Iſim nominarunt. Oſiris āt multos oculos habēs interpretat̄: quoniā ſol multis emiſſis radiis uniuerſam terram intuet̄. De hoc plurima inuenies apud Diodorū ſiculū. QVERe pegrinū. q. dicat quere qui fraudes tuas non norit. RAVCA. multo clamore.

Qui queriţ ſalebras & acerbū frigus & ibres
Et ciſtā et fractā et ſubducta uiatica plorat:
Nota refert meretricis acumina. ſæpe catellā
Sæpe periſcelidem raptā ſibi flētis: uti mox
Nulla fides dānis ueris q; doloribus adſit.
Nec ſemel irriſus triuiis attollere curat
Fracto crure planū: licet illi plura maneret
Lachryma. p ſanctū iuratus dicat oſirim:
Credite. nō ludo. crudeles tollite claudum.
Quere pegrinum uicinia rauca reclamat.

AD LOLLIVM.

SI BENE TE Noui. Eſt in uita humana uirtus quędam iuſtitię particula: quā integritatē uocamus: q̄ et amicos nobis uehemēter cōciliat: et conciliatos conſeruat. Huic aūt inſunt fides: uerilo quium: et ſimplicitas. Fides ē integritas qua dictorū cōuētorūq; cōmuniter uel ſpetialiter conſtitutorū intemerata ueritas cuſtodit̄. Veriloquiū ē integritas ſine fallacię aīo ut ſeſe res hēt p̄nūtiās. Simplicitas ē integritas nulla ī re aliter q̄ corde cōcepit ſimulās intētione nocēdi. Qui igit̄ uirtutes has poſſidēt libertate aī facile utūt̄: maxiope āt cauēt ab adulatiōibus: Qđ q̄ faciūt ueri aīci ſt̄. Peſſima. n. pnities homini ē adulatio. Nā illa tumidi uaniq; reddimur: et eas q̄ ī nobis mīnime ſt̄ uirtutes arrogamuſ. Verū cū uerīloquiū mediocritas aſſit ut hoc extremū hēt adulationis: ſic hēt et alterū huic cōtrariū: quā aſperitatē mordacitatēq; iure appellabo: cū amicū aſpius aptiusq; q̄ deceat carpimuſ: neq; modeſtiā ſeruamuſ: neq; hoīum locorū rerū ue rōnē habemus. Quapp ī hac epiſtola lollium q̄ ab adulatione ī eius cōtrariū diſceſſerat ad mediocritatem reducere conat̄. SCVRrantis: adulatoris. PRofeſſus amicū. Cū p̄fitearis te amicū eē: ut matrona erit. DISpar. moribus, et DIScolor. q̄a etiā aſpectu nō cōuenit: ſic aīcus diſtabit infido ſcurrę. IN Fido. Ergo nō amicus ē. Nā amicitia ſine fide nulla ē.

SI bene te noui metues liberrime lolli:
Scurrātis ſpēm prębere p̄feſſus amicū
Vt matrona meretrici diſpar erit: atq;
Diſcolor ī fido ſcurræ diſtabit amicus.
Eſt huic diuerſū uitio uitiū p̄pe maius.

ASPERITas agreſtis. Procul ab omnibus ciuilibus moribus. ET INConcinna. Minime côueniés. Côcinnare dicebât ueteres apte côponere: ut placet Feſto. TONSa cute. Nulla coma ornatus ut appareat ſeuerus. ATris. Vt cultú corporis neglexiſſe uideatur. LIBertas mera. Nã in illa aſperitate quę exceſſus é uult uideri libertas: q̃ mediocritas é. REDuctum. remotũ. VTRinq3. ab utroq3 extremo. ſ. ab exceſſu et a defectu. ALTer. q̃ adulator é. IMI Lecti. i. domini conuiuii. Ille. n. in ima lecti pte diſcũbit. HORRET. et ppea obſeruat. ITERat. qa ea dé facit. VErba ca. t. Nã etiã incõſiderata dicta laudat: q̃ ca dũt ex ore illius. Nã q̃ impremeditata dicimus ea cecidiſſe uident̃. Virg. Patrioq3 nefas tantũ excidit ore. DICtata ſęuo magiſtro. Nã ea pueri integra referre conãt̃. TRActare ſecũdas. Nã ut aiunt earũ partiũ actores oïa ſubmiſſe agũt. Vel exprimit mimũ addiſcété q̃ cũ pceptoré mimũ audierit: conat̃ etiã in minimis illũ imitari. ALTer. aſper et agreſtis reprehéſor. RIXatur. pugnat contendit. DE Lana caprina. de nihilo. Nã caprarũ nõ lanę ſed ſetę ſũt: et tamé illi lanas eé côtédũt. PRETium ętas altera ſordet. i. ſi der̃ ptium altera. i. ſecũda uita nõ deſinam. AMBigit̃ qd n. q. d. de nugatoriis et nihil ad nos ptinentibus. CAStor et docilis. Nomina ſunt gladiatorũ. GLORia qué ſupra uires. i. qs ille eſt q̃ gloria et uanitate ductus maioré ſumptũ in ueſtibus et unguétis facit q̃ ſuę facultates patiãt̃. SAEPe decem uitiis inſtructior. Sępe diues qui uitioſior é carpit minus uitioſũ: et odit: uel ſi nõ odit: uult eſſe cenſor et reprehenſor tanq̃ ſi illi pia mater ſit: et ait ſe eé ſapientioré. AIT Prope uera. Nõ oïo uera qa ſi uerũ queramus: nihilo ſtultior debet eſſe diues q̃ pauper: ſed prope uera dixit: quia ſic putat uulgus. ARCTA Toga. uilior ueſtis. DECET. q. d. requirit. Nã oportet prudétẽ eé pauperé.

Aſperitas agreſtis & incõcinna grauis q3:
Quæ ſe cõmendat tonſa cute dentibus atris:
Dũ uult libertas mera dici ueraq3 uirtus.
Virtus ẽ mediũ uitiorũ utrinq3 reductũ.
Alter ĩ obſequiũ plus æquo pnus & imi
Deriſor lecti: ſic nutũ diuitis horret:
Sic iterat uoces & uerba cadentia tollit:
Vt puerũ ſæuo credas dictata magiſtro
Reddere: uel ptes minimũ tractare ſecũdas
Alter rixatur de lana ſæpe caprina.
Propugnat nugis armatus: ſcilicet ut nõ
Sit mihi prima fides & uere qđ placet: ut nõ
Acriter elatrem. pretiũ ætas altera ſordet.
Ambigit̃: qd enĩ caſtor ſciat an docilis plus:
Brũduſiũ numici melius uia ducat an appi.
Quẽ dãnoſa uenus: quẽ preceps alea nudat:
Gloria quẽ ſupra uires & ueſtit & ungit:
Quẽ tenet argenti ſitis importuna fames q3:
Quẽ paupratis pudor & fuga diues amicus
Sæpe decẽ uitiis inſtructior odit: & horret:
Aut ſi nõ odit. regit ac ueluti pia mater
Plus q̃ ſe ſape: & uirtutibus eẽ priorẽ
Vult: & ait ppe uera. mecũ cõtendere noli.
Stultitiã patiunt̃ opes. tibi paruula res ẽ.
Arcta decet ſanũ comitẽ toga. deſine mecũ

EVTRAPelus. Nomē proprium hoīs ē. Cęterum eutrapeles dicunt gręci quorū animi uerſatiles ſint: et facile ſe ad oīa uertant. Eſt āt hęc cęnſoria oratio ditioris pauperiorē monentis. NOVa conſilia. qa mutata fortuna mutabit conſilium et ſpem: qa audebit et ſperabit maiora. PAScet nūmos alienos. qa ad fęnus accipiet et augebit. AD IMVM. poſtremo. THRax erit. Efficiet̃ gladiator urgente fame. Thrax. n. nomē proprium gladiatoris erat. AGET Caballū olitoris. Nā diurnā operā ſuam locabit olitori ut illius equū oleribus uenalibus onuſtum circū ducat. GRAtia ſic fratrū. Iupiter ex antiope Amphionem Zetum qȝ geminos ſubſtulit: ꝙuis Homerus tertiū addat calaim. Amphion āt muſica: zetus uero uenationibus delectabat̃: peneqȝ iā a d diſcordiā uenerāt pp diuerſitatē ſtudiorū. Sed amphion rē ſuſpicatus relicta muſica ſe uenatiōibus ne fratrē alienaret: tradidit. AETholiis. Nobilibus et quales habuerūt ī uenatione apri calidonii. Nam calidon aetholię urbs ē. SENium. i. eam triſtitiā quę circa ſenium eē ſolet. INHumane. Nō inhumane ſed cuius grauitas inhumana uidet̃. ROManis uiris. Nam pſci romani q uiri erant uenationibus exercebāt̃. VTILE Famę. Nā inde apparēt ſigna fortitudinis. VITęqȝ et membris. i. uitę mēbrorū hoc ē corporis. Nam exercitatio corporis cōſeruat ualitudinē. Nā ſi ſōnus quies et frigus gignūt noxiā pituitā: ꝗ multorū morborū cā ē exercitatio quę amouet ſomnū et quietē et ex motu gignit calorem morbos pellet: et ualitudinē conſeruabit: pręſertim robuſtis q tollerare labores queunt. PROELIA Campeſtria. Armorū ludicra appellat: quę in campo martio exercebant. CORONAE. ſpectantium in campo martio.

Certare eutrapelus cuicūqȝ nocere uolebat:
Veſtimēta dabat pretioſa: beatus. n. iam
Cū pulchris tunicis ſūmet noua conſilia: et
Dōmiet ī lucē ſcorto poſtpōet hōeſtū //ſpes
Officiū. nūmos alienos paſcet: ad imū
Thrax erit. aut olitoris aget mercede cabal
Arcanū neqȝ tu ſcrutaberis ullius unꝗ: //lū
Cōmiſſumqȝ teges et uino tortus et ira.
Nec tua laudabis ſtudia aut aliēa reprēdes
Nec cū uenari uolet ille poemata: pāges.
Gratia ſic fratrū geminorū amphionis atqȝ
Zeti diſſiluit: donec ſuſpecta ſeuero
Cōticuit lyra. fraternis ceſſiſſe putat̃
Moribus amphion. tu cede potētis amici
Lenibus imperis: quotiēsqȝ educet ī agros
Aetholiis honorata plagis iumēta caneſqȝ
Surge et inhumane ſeniū depone camenæ:
Cęnes ut pariter pulmēta laboribus empta
Romanis ſolemne uiris opus utile fame
Vitęqȝ et mēbris: præſertim cū ualeas: et
Vel curſu ſupare canē uel uiribus aprū
Poſſis: adde uirilia quod ſpecioſius arma
Nō ē: ꝗ tractet. ſcis quo clamore coronæ
Pręlia ſuſtineas campeſtria. deniqȝ ſæuam

MILITiam puer. Magna auxeſis: Nã ſi ĩ ętate tenera pueritię potuit pferre militiã rẽ pe rilosam nõ ne poterit in robuſtiore ętate ferre uenationẽ rem multo minus piculoſam. S I Gna refixit. Sub octauiano et cantabri in hiſpania et in oriẽtali plaga parthi uicti ſũt: ſed a diuerſis ducibus. Sed hic ſub duce auguſto intelligit. Nã ipſe Ventidium baſſũ miſit: q de parthis triumphauit. RETrahas. q. d. recedas ab inſtituto genere uiuẽdi. NVMerum. p cõdecẽtia et pportiõe poſuit: qđ exprimit cũ addit modũ. NVGaris. In hoc loco ludis ſi gnificat: qa cum fratre cies ſi mulachra maritimi belli: qua le apud actium pmõtorium ge ſtũ ẽ ab octauiano contra. M. antoniũ. RVRe paterno. Qđ iuxta mare ẽ. EXErcitus. Ex tuis ſeruis factus. PARtitur. pari numero. LINTres. Na uigia: pprie tamẽ fluuiales na uiculę ſunt. REFertur. Expri mit: agit Iuuenal. Et multum referens de męcenate ſupino. ADVErſarius. Loco aduerſa rii ducis. ADRia. mare adria ticũ. ALTerutrũ. alterum ex duobus. ſ. aut te aut fratrem. FRONDE. laurea corona. VTRoq; pollice. Vtraque ma nu: puerbium ẽ: uel qa obſtu pẽtes aliqd pollices iũgimus. PRotinus. Deinceps et quaſi ſuo ordine. SI Monitoris. q. d. quis non egeas monitoris. QVID DE. nã uidendũ eſt ne paſſim đ quocũq; loquaris Multis. n. parcendũ eſt: Neq; etiam cũ đ aliquo dicas oibus eſt dicẽdũ. PERCunctatorẽ. Nã q multa pcunctatur pauca reticet. GARVLus. q multa et ſine penſo loqtur. NON ANCilla. Neq; ſerua neque ſeruus amici amandus ẽ. Nã ſi eorũ tibi copiam faciet par uo munere illi eris multum obnoxius. Si autem non fa ciet; nimis te anxium reddet.

Militiã puer & cantabrica bella tuliſti
Sub duce: q tẽplis parrhorũ ſigna refixit.
Nũc & ſi qd abeſt italis adiudicat armis
Ac ne te retrahas: & inexcuſabilis abſis
Quãuis nil extra numerũ feciſſe modũq;
Curas: interdũ nugaris rure paterno.
Partitur lintres exercitus actia pugna.
Te duce p pueros hoſtili more refert.
Aduerſarius ẽ frater. lacus adria: donec
Alterutrũ uelox uictoria fronde coronet.
Cõſentire ſuis ſtudiis qui crediderit te:
Fautor utroq; tuũ laudabit pollice ludũ:
Protinus ut moueã: ſi qd monitoris eges tu.
Quid de quoq; uiro & cui dicas ſępe uidto.
Percunctatorẽ fugito: nã garulus idẽ eſt.
Nec retinẽt patulæ cõmiſſa fideliter aures.
Et ſemel emiſſum uolat irreuocabile uerbũ.
Nõ ancilla tuũ iecur ulceret ulla. puer ue
Inter marmoreũ uenerandi limẽ amici:
Ne dominus pueri pulchri caræ ue puellæ
Munere te puo beet: aut incõmodus angat.
Qualẽ cõmẽdes ẽt atq; ẽt aſpice: ne mox
Incutiant aliena tibi peccata pudorẽ.
Fallimur: & quẽdã nõ dignũ tradimus. ergo

DECEPTVS. qa credidiſti bonū. Ergo cū nō eſt: ne pſeueres in laudando. Cōtra uero ſerua et defende eū quē penitus bonū noſti ſi mordet̃. Quia ſi innocens mordet̃: neq; defendat̃: ſerpit latius ea calūnia ad reliquos: NAM Tua ergo ut res tua agitur ſi ſuccurrat̃ incēdio uicino quod mox ſit ad te tranſiturū: ſic et tuā rē agis cū innocētis calumniā ꝓpulſas: q̄ paulo poſt ad te puenire poſſet. THEONino. mordaci et calumnioſo. Theon. n. ea tēpeſtate mordaciſſimus calumniator fuit. DVLCIS. q nō ſunt expti ſuauem rem putāt amicitiam magnorum uirorū.

Quē ſua culpa premet deceptus omitte tue
Vt penitus notū ſi tēptēt crimīa ſerues tueri:
Tuterisq; tuo fidentē præſidio: qui
Dente theonino cū circūrodit̃. en quid?
Ad te poſt paulo uentura picula ſentis?
Nā tua res agit̃: paries cū ꝓximus ardet.
Et neglecta ſolēt incendia ſummere uires:
Dulcis in expertis cultura potētis amici.
Expertus metuit: tu dū tua nauis ī alto eſt:
Hoc age: ne mutata retrorſū te ferat aura.
Oderūt hilarē triſtes: triſtēq; iocoſi.
Sedatū celeres agilē gnauūq; remiſſi.
Potores bibuli media de nocte falerni
Oderūt porrecta negantē pocula: quanuis
Nocturnos iures te formidare tepores:
Deme ſupcilio nubē. plerūq; modeſtus
Occupat obſcuri ſpeciem. taciturnus acerbi
Inter cūcta leges: & pcunctabere doctos.
Qua rōne queas traducere leniter æuum:
Nec te ſemp inops agitet: uexetq; cupido
Nō pauor: & rerū mediocriter utiliū ſpes
Virtutē doctrina paret: natura ne donet:
Quid minuat curaſ. qd te tibi reddat amicū
Quid pure tranqllet honoſ: an dulce lucellū

Qui āt ſūt expti metuūt: Nā q̄uis honor inde atque utilitas ꝓueniat: tamē multa ſubeūda ſūt incōmoda ī ea obſeruāda: Multa prouenit inuidia: quae ſummope nocere pōt. CVLtura. Amicitia eius uiri quē colimus et obſeruamus. DVM Tua nauis in alto eſt tu. Tibi res ī aīcitia ſecūdę ſt̃. HOC Age. i. ſerua hęc p̃cepta: q̄ ad aīcitiā ſeruādā ualēt. NE Mutata retrorſum ferat aura. Manet ī tranſlatiōe: et ē ſnīa: Ne amicitiā amittas. ODErunt. Optimū eſt p̃ceptū ī amicitiis cōſeruandis: ut nō ex adulatione: ſed ex morū facilitate conuertamus ingeniū noſtrū ad amici ingeniū: et quales eē cupiūt: tales nos prę̨ſtemus. Si igit̃ ſeueriore uita ſint: et nos eādē triſtitiā. i. ſeueritatē p̃feramus: ſi iocoſi iocos. SEDatum. quietū. TEpores. q. d. febrē. DEMe nubē ſupcilio. i. auſteritatē et triſtitiā: q̄ maxie oſtendit̃ in cōtractiōe ſupciliorū. MODeſtus occupat ſpēm obſcuri. i. hoīs cuius mēs non facile dep̃hendat̃. IMTer cuncta. Doctrinā dicit eē neceſſariā ad cōmēdationē amicitiarū LECE. ut diſcas a mortuis. PERCunctabere. ſ. uiuentes uel ut q̄ legendo nō intelligis ea tibi doctiores interpretent̃. INOps cupido. Nā cupido eſt earū rerū quę abſunt. PAVor. q eſt de iminenti malo. SPES. libido quę ē de futuro bono. MEDiocriter utilium. Vt ſunt nō neceſſarię diuitię. AMICum te tibi. Quid reddat te liberū a curis. QVid pure. i. qd uere te tranquillum reddat. i. qd ſit ſummū bonum an honores an diuitię an ipſa

philoſophandi uia quę ſecreta a uulgo ē:et fallit illa ignorantes:quia nō poſſunt adduci ut in ea ſummū bonū putent. D IGentia. De quo flumine ī odis dictum eſt fluit iuxta pagū mandelā. QVID Sentire.i.quā putas me opinionē habere:et qd putas me a diis precari? Nempe ut ſeruent quod mihi adeſt. VIVam mihi.Illi.n.ſibi uiuunt q nullis curis diſtrahunt:et quicquid euenerit eo bene utunt:et ī bonā partem accipiūt. S IQuid ſupereſſe. q.d.neq ſim anxius de uita. S IT Bona librorū.Modeſte petit. SED Satis eſt orare. Ex pſca phia hoc ē. Nā chriſtiani uolūt nihil poſſe nos ſine diuina gratia: Sed illam accedere quotienſcūq eā imploramus.

An ſecretū iter & fallentis ſemita uitæ?
Me quotiēs reficit gelidus digentia riuus:
Quē mandela bibit rugoſus frigore pagus:
Quid ſentire putas?qd credis amice precari?
Sit mihi qđ nūc ē:etiā minus:ut mihi uiuā:
Quod ſupereſt æui:ſi qd ſupeſſe uolūt dii.
Sit bona librorū & puiſæ frugis in annū
Copia.neu fluitem dubiæ ſpe pēdulus horæ
Sed ſatis ē orare iouē:q donat.& aufert ··bo.
Det uitā det opeſ:æquū mihi animū ipſe para

AD MECENATEM.

p RISCO SI Credis. Vituperat eos qui quorū hominum uitia imitati ſunt eorū uirtutes imitari nō ualēt ut qdā q cū audiāt homerū uinoſū fuiſſe ebrioſitatē imitāt. PRISCO.q priſcā comediā ſcripſit. VT.i.poſtq. LIBer. bacchus. ADScripſit. Adiunxit. Nā ut ī tutela habebat ſatyros et faunos:ita deinde habuit poetas:ex quo et ipſe muſę uinoſę uideri poſſūt. MAle ſanos. Furore pcitos. LAVDibus. Ordo eſt:homerus arguit.i.demōſtrat:et cōuincit VINoſus.laudibus uini.i.qa laudat uinū:ut ſępe apparet in iliade et odiſſea. EMNIVS. hęc āt oīa p ironiā dicūt. FORum putealq.i.cās agendas et oratoriā. SICCis.ſobriis: ut contra madidos ebrios dicimus. CANtare. Poema ſcribere. SEVeris.i.ipſis ſobriis PVTeal libonis.ſedes ptoris fuit ppe arcū fabianū dictū a libone ptore a quo illic primū tribunal et ſubſellia collocata ſūt. QVid ſiqs. Si hos homeri et ęnnii imitatores dicemus qa ebrioſitatē ſolā imitant eodē mō dicemus aliquē eē ſimilē catonis:ſi illū imitet in toruitate uultus:ī pedibus nudis et in breuitate togę. Nā legit

p Riſco ſi credis męcenas docte cratino:
Nulla placere diu:nec uiuere carmia poſſūt:
Quę ſcribūt aquę potoribus:ut male ſanos
Adſcripſit liber ſatyris faunisq poetas.
Vina ferre dulces oluerūt mane camenæ
Laudibus arguit uini uinoſus homerus.
Ennius ipſe pater nunq niſi potus ad arma
Proſiluit dicenda.forum putealq libonis.
Mandabo ſiccis.adimā cantare ſeueris.
Hoc ſimul edixit:nec ceſſauere poetæ
Nocturno certare mero putere diurno.
Quid?ſiqs uultu toruo ferus & pede nudo
Exiguæq togæ ſimul & textore catonē
Virtutē ne repreſentet moresq catonis?

ſępe ī publicū ꝓdiſſe cato pedibus nudis et cū ſola tunica. Non igit̃ imitabit̃ uirtutes catonis ꝗ hęc minima imitabit̃. HYRAPitam. Hic maurus fuit:ꝗ dū cupit parem ſe in declamando et in urbanitatibus thymageni facere diſruptus ē. DECipit. Multi.n.decipiunt̃. Nā dū ꝓponunt ſibi magnū uirū tanꝗ exemplar:et eius uitia poſſunt imitari:putāt etiā et uirtutes imitari poſſe. Ergo ſi caſu poeta palleret ut et ipſi pallorē imitarent̃ biberēt cuminū. Cyminū dicit̃ et cuminū mutata y.in u.ut cypreſſus et cupreſſus. Eſt ąt eius granum uehemēter pallens. Perſ. Rugoſū pip et pallentis grana cymini. Ergo exangue.i.pallidū SEruum pecus. In qbus aius non hoīs ſed pecudis ſit et oīo ſeruilis. BILem.iracūdiam. Nā ī tāta ſtultitia et puicacitate mō riſū mō irā concitāt. LIBera p uacuū. ꝑmus fuit horatius ꝗ apud latinos lyrica ſcripſit carmīa. PEr uacuū. Trāſlatio a uiatore ꝗ nō ita ꝓcedentē ſeqt̃ ut pedē ī ſuo ueſtigio ponat: ſed ponit in uacuo. i.deſcripſi ꝗ prius ab aliis deſcripta non fuerant. Quod ēt Maro gloriat̃. Primus ego in patriā mecū mō uita ſuperſit Aonio rediēs deducā uertice muſas. PARios. ab archilocho inuētos ꝗ ex paro inſula fuit. NVMeros.pedes. ANimos.ſpiritū et uehementiā ſtili. NON Rem. Nō eandē materiā. LYCambem. De quo ī alio loco hiſtoriā dixi. AC Ne me foliis. Dixerat ſe materiā mutaſſe:ſed genus carminis qđ ī alcęo ē retinuiſſe Sed nō pp hoc minori corona et ꝑmio dignū eē. Nam et alcęus et ſapphos idē factitarūt.:nec ppea in minori ꝑtio ſt̃. BREuioribus f. minori corona. MODos et artē.i.artificioſam illius modulationē. MAſcula. In qua uirile īgeniū ſit. NEc q̃rit ſocerū.i.nō deſcribit eādē materiā đ ſocero:quā archilochus. OB Linat̃. Deturpet ab eo qđ ē lino nis. ATRis.noxiis. NEc nectit.i.nō deſcribit ea qbus neobole ſibi laqueū nectit. HVNC.ſ.pedē iambū. FIDicē. Lyricus poeta. INGeniis oculiſqꝫ legi.qa ꝗ legimus ad ingeniū noſtrū inducunt̃. SCIRe uelis. Cauſā ꝓfert unde ſit ꝙ carmīa ſua domi laudet lector;foris āt ꝑmat.i.uitupet.

Rupit hyrapitā timagenis æmula lingua:
Dū ſtudet urbanus tēditqꝫ diſertus haberi.
Decipit exēplar uitiis imitabile:quod ſi
Pallerem caſu:biberēt exangue cuminū.
O imitatores ſeruū pecus.ut mihi ſæpe
Bilē ſæpe iocū ueſtri mouere tumultus.
Libera p uacuū poſui ueſtigia princeps.
Nō aliena meo preſſi pede.ꝗ ſibi fidet:
Dux reget examē parios ego primus iābos
Oſtendi latio numeros animoſqꝫ ſecutus
Archilochi nō res & agētia uerba lycambē
Ac ne me foliis ideo breuioribus ornes:
Qđ timui mutare modos & carminis artē.
Tēpat archilochi muſā peđ maſcula ſappho
Tēperat alceus ſed rebus & ordine diſpar.
Nec ſocerū q̃rit:quē uerſibus oblinat atris:
Nec ſponſæ laqueū famoſo crimine nectit.
Hūc ego nō alio dictū prius ore latinis
Vulgaui fidicen.iuuat īmemorata ferentē
Ingeniis oculiſqꝫ legi manibuſqꝫ teneri.
Scire uelis mea cur ingratus opuſcula lector
Laudet:ametqꝫ domi.premat extra limē iniquus

Ait enī inde ꝑuenire: qa nō corrumpit illos cęnis: aut iam cōſumptis ueſtibus. SVFFragia. Tranſlatio ab iis q magiſtratū petūt. Illi.n.uenant̃ ſuffragia.i.cōparant ſibi ſuffragatores. VEN Toſę plebis.uanę et leuis. Vitupat.n.eos q cęnis et muneribus cōparant laudatores ex imperita plebe. Sic Perſius. Calidū ſcis ponere ſumē ſcis comitem horridulū trita donare lacerna. NOn ego. Snīa ē: cū ſolitus ſim audire nobiles ſcriptores. ET VLCiſci.i.punire. Nā q̄uis ſint nobiles tamē ſiquando errant reprehendo. NON Dignor nūc ambire grammaticas turbas.i.humilius precari turbā grāmaticorū: quaſi dicat cōdiſcipulos meos. ET Pulpita.i. ꝑceptores. Indigna eni res uidetur cū audeam corrigere doctiores deſcendere in eā humilitatē ut ambiā turbā grāmaticorū. Quod autē tribus dixit manet in tranſlatiōe ſuffragiorū: q tributim.i.p ſingulas tribus petūt̃. HINC ILLAE Lachrymę.i.hinc exoritur indignatio apud grammaticos. HINC.ex hac cauſa qa ego nec dono munera: neq; ambio illos. HINC Illę l. Locus terentianus ē in ꝑuerbiū iam tractum. SPiſſis. Ordo ē: Si ego excuſans quare nolim recitare dixi pudet me recitare ſcripta q̄ nō ſunt digna ſpiſſis theatris.i.frequentibus auditoribus: et addere pondus nugis.i.dare auctoritatem rebus leuibus: ut multi faciunt: qui ſuas nugas tanquam res maximas recitant: aliquis tunc ait tu nos derides: et tua ſcripta ioui audienda reſeruas: et fidis te ſolū manare.i.fluere poetica mella.i.ſuauitatē poeticā.q.d.iccirco nō recitas nobis qa ſuauiora ſūt q̄ quę digna ſint quę a nobis audiantur. AD Hęc.i.ego ad hęc reſpondeo nō iccirco nō recitare qa putem mea ſcripta iouis auribus ſeruanda: ſed qa timeo uti naribus.i.uti acutiori iudicio: Nā dicimus aliq̄d olfacere nos cū acriter iudicamuſ. Hinc illud Naribus ſuſpēdis adūcis et for mido ne ſecer acuto ungui luctātis.i.eius q mecū luctet̃. DISPlicet iſte locus.ſ.theatri. DILudia.i.intermiſſionē uel dilationē ludorū.q.d.iccirco nō placet theatrū qa uolo differre ludos. Nā ex ludo certamē orit̃: et cōtētio: et ira. Ab ira āt inimicitię ſt̃: et tādē bellū.

Nō ego uentoſæ plebis ſuffragia uenor
Impenſis cænarū & tritæ munere ueſtis
Nō ego nobiliū ſcriptorū auditor: & ultor
Grāmaticas ambire tribus & pulpita dignor.
Hinc illæ lachrymæ. ſpiſſis indigna theatris
Scripta pudet recitare: & nugis addere pōdus
Si dixi rides ait & iouis auribus iſta
Seruas: fidis.n.manare poetica mella
Te ſolū. tibi pulcher ad hęc ego naribus uti
Formido: & luctantis acuto ne ſecer ungue.
Diſplicet iſte locus clamo: & diludia poſco:
Ludus.n.genuit trepidū certamē et irā:
Ira truces inimicitias et funebre bellū.

AD LIBRVM.

u Ertunnū ianūq; liber ſpectare uideris
Scilicet ut ꝓſtes ſoſiorū pumice mūduſ.

u ERTunnū ianūq; liber ſpectare uideris. Increpat librū in publicū ꝓdire cupiētē. Vertunnus āt deus erat uertendarū rerū.i.uendēdarū emendarūq; q in uico ſacellū habebat: De quo deo plura ī ſupioribus dcā ſt̃. Per hūc et ianū ītelligit locū ubi uēdebāt̃ res; ubi ēt et libri. PRoſtes.palā te uenalē offeras; Neq; ſine cōuitio dixit ꝓſtes: Nā hoc

impudicarū ē:ut oſtendat illū pudore carere. SOSiorū. Librarii duo fratres erāt ī pretio ea tēpeſtate acuti cognitores omniū librorū et exiſtimatores. Sed nihil ad Veſpaſianū noſtrū ꝗ prçter id qđ iam diu ī ea re pncipatū obtinet etiā ingeniū litteris excultū et multarū rerum uſu apprime callens in ꝗbusq; maximis exercet. GRATa pudico. Nā in quibus pudor eſt ii ſub claue et ſigillo cuſtodiri nō āt ī publicū pdire cōſueuerūt. PAVcis. quaſi pretioſis. NOn ita nutritus. Nō iis moribus a me imbutus. QVID Miſer. Verba libri. IN Breue te cogi. Snia eſt: multi te nō amabūt et reprehēdent: Sed etiā ꝗ tui amator eſt cū erit plenus. i. ſatietate affectus coget te in breue. i. ex faſtidio: nec totus nec ex ordine recitaberiſ. QVod ſi nō odio. ideſt ſi ego qui tibi peccāti ut augur futura pdico nō deſipio odio tui tam diu romç carus eris ꝗ̄ diu retinueris pulchritudinē noui libri. PASces tineas. Quç te corrodent. TACITVrnus. ꝗa non legeris. VINCtus. fient ex te opiſtographiç epiſtolç. Eſt enim opiſtographiç epiſtolç inſcriptio ꝗ̄ a tergo fit. Vel eris tunica rerū uenaliū. ILERDam. hiſpaniç urbs ē. IN Rupes. nā cū recta aſinū ducere uoluerit neq; ille paruerit iratus ī rupē detruſit. PVERos elemēta docentē. Nam ſenes queſtū facere cupiētes docēt pueros pma elementa. i. cognoſcere characteres litterarū et cōponere in ſyllabas et ī dictiones: et ad eā rem utunť uilioribus libris. CVm tibi ſol. Nā poſt ortum ſolē pueri ad ſenem docēdi ueniunt. ME Libertino. Narrat cynice uitā ſuā: nec diſſimulat humilitatē generis. PRECanum. Ante tpūs canū. COLLegam. Snia ē: ꝙ anno cōſulatus Lepidi et lollii poeta explerat quartū atq; quadrageſimū annū uitç ſuç.

Odiſti claues & grata ſigilla pudico.
Paucis oſtendi gēmis:& cōmunia laudas.
Nō ita nutritus fugæ:quo diſcedere geſtis:
Nō erit emiſſo reditus tibi.qd miſer egi?
Quid uolui:dices:ubi qs te læſerit?& ſcis
In breue te cogi:cū plenus languet amator
Quod ſi nō odio peccantis deſipit augur:
Carus eris romæ:donec te deſerit ætas.
Cōtrectatuſ ubi mãibus ſōdeſcere uulgi
Cepis:aut tineas paſces taciturnus inertes:
Aut fugies uticā:aut ūctus mitteris ilerdā
Ridebit monitor nō exauditus:ut ille
Qui male parentē in rupes detruſit aſellū
Iratus:qs enī inuitū ſeruare laboret?//centē
Hoc quoq; te manet: ut pueros elemēta do
Occupet extremis ī uicis balba ſenectus.
Cū tibi ſol tepidus plures admouerit aures
Me libertino natū patre & in tenui re
Maiores pennas nido extendiſſe loqueris:
Vt quātū generi demas:uirtutibus addas.
Me primis urbis belli placuiſſe domiq;.
Corporis exigui præcanū ſolibus aptū.
Iraſci celerē:tamē ut placabilis eſſem.
Forte meū ſi quis te pcunctabitur æuū:
Me quater undenos ſciat īpleuiſſe decēbres
Collegā lepidū quo duxit lollius anno.

VM TOT Subſtineas et tanta negocia ſolus: Ad auguſtum liber ẽ. Nam et apud Suetoniũ legit̃ epiſtola auguſti horatium arguentis quod ad ſe non ſcribat. Excuſat ergo ſe nõ ſcribere ne illũ tot negociis occupatũ impediat: et ſimul eius laudes aggredit̃. In tota aũt epiſtola ſubtiliter in fauore poetarũ uerſat̃. Eſt ãt principiũ pene heroicũ: et quo optimi ſapientiſſimiq; ducis officiũ abſolutiſſime deſcribat. Quam qdem rem ſi attentius legeris Illuſtriſſime Guido feltri in ea tanq̃ in nitidiſſimo ſpeculo parentis tui Federigi feltrii ducis inuictiſſimi plurimas ſtupendasq; uirtutes contẽplaberis. Nã quid poeta noſter in auguſtum ſcribit quod optimo ſuo iure ſibi federigus non uendicet. Quid inquam earũ rerũ quę principũ uitam oĩbus laudibus accumulatam et domi et militię reddunt i noſtro ꝓncipe deſideratũ ẽ. Sed uide iam quę de auguſto dicat ut eadem de parente tuo dicta putes. Eſt autẽ ordo: Peccem ꝑ peccabo ſi ego detineam te o cęſar longo ſermone: Cũ tu ſolus ſubſtineas tot et tanta negocia. SOLus ſubſtineas. Optimus.n. princeps non ſolus conſultat: ſed eligit quos prudentia fideq; inſignes nouit cum quibus conſultet. Sed tamẽ ſolus ſubſtinet: quia nõ ita cuiquam aliquid demandat qn ipſe pariter quoad res patiatur curet. Omnia circumſpicit: omnibus conſulit: nihil omittit nihil negligit. Ergo ſubſtinet ſolus: Conſultat cum pluribus. Quę cauſa eſt ut princeps de ſe loquens ita dicat ueluti de pluribus loquat̃. Non enim ait ita decreui: Ita iubeo: Sed ita decreuimus: Ita iubemus. Neq; hoc ſupbia adinuenit: ut tanquam ſe unum pro omnibus cenſeat: Sed modeſtia peperit ut nõ ſuę prudentię cuncta arroget: ſed ut aliorũ quoq; conſilio egere et cũ egeat libenter uti demonſtret. Contraq; honorificentius illi eſt ut ſingulari numero et nõ plurali ſalutet̃. Cum.n. dixero te queſo rex: teq; appello: in ſolo ipſo magis cuncta repoſita eſſe demonſtro: q̃ cũ dixero uobis ſupplex ſum o rex: ueſtrãq; opẽ imploro. Sed barbarica quędam adulatio omnia et puertit et inuertit. Sed ad rem redeo. SVBSTINEAS. ergo non ſuccũbis oneri: ſed eo animi robore: ea prudẽtia es ut etiã quę grauiſſima ſunt ſubſtineas. RES ITALAS. is enim princeps non ſolum inter mortales primus habendus: ſed etiam ſi dicere licet: deo ſimilis putãdus: qui et armis imperiũ tutari poſſit: et rempublicam uirtutibus ornet: et uitiis purget. RES ITalas. Imperium latinum quo nihil maius fuit. Ergo nullũ maius pondus eo eſt quod tu ſubſtines. TVTERIS. optime dixit. Non enim armis ad aliorũ iniuriam abuti: ſed in noſtram defenſionẽ uti debemus. Nõ igitur ut inferatur: ſed ut ꝓpulſetur iniuria arma bonus ꝓnceps ſũmit. MORIBus ornes. Tutaris imperium. Ergo pacem uel ſi eſt conſeruas: uel ſi ab aliis uiolata fuerit reſtituis. Nulla enim alia ratione bella ſummenda ſũt: niſi ut in pace uiuamus. Sed quia iners omnino ac deſidia plena pax erit: niſi uirtutibus illuſtretur: et excellentibus uiris ornetur non temere adiunxit MORIBVS ORNES. ideſt uirtutibus: quae a moribus ſunt: Vel moribus quaſi optima conſuetudinę inducta: quae oẽs parit uirtutes.

Q. HORATII FLACCI EPISTOLARVM LIBER. II.

AD AVGVSTVM.

c VM Tot ſubſtineas & tanta negotia ſolus:
Res italas armis tuteris: moribus ornes:

LEGIBus emendes. Nā qui moribus atq; optimis exēplis ad uirtutē a uitiis adduci nō poſſunt ii metu pęnę quę ex legibus inferr̄ cohercendi ſunt. LEGibus. Nā ut ēt apud inſtitutiones iuris ciuilis eſt Imperatoriā maieſtatē non ſolū armis decoratā: ſed legibus armatā eē oportet. IN Cōmoda p. Nō ſolū.n.errata q̄ et ipſa damnū maximū reip.afferūt: uerū ēt oīa incōmoda legibus amouēda ſunt. ROMulus. Quanto oībus iſtis quos enumerat excellentior ſit auguſtus: ex eo demonſtrat qđ illi uiuentes inuidiā ſupare nequerint. Auguſtus aūt uſq; adeo illam extinxit: ut uiuenti ſibi diuini ſint honores decreti. ASPERa bella cōponūt.i.finiūt: qa regiones pacabant: ut non ſit laus i gerēdo bello: ſed i pace inducenda. AGRos aſſignāt. Vel quia coloniis deſerta loca replebant: uel qa ut lites tollerent̄ unicuiq; ſuū eē uolebāt. SVPremo fine. i.ipſa morte et nō antea. VRit.n. Oſtendit quare inuidia non niſi morte domet̄. Nam ille q̄ pregrauat artes infra ſe poſitas.i.q̄ adeo excellit: ut omēs uirtutes inferiores ſe ſint urit. i.accendit hoīes ad inuidiam. Sed tu tua magnitudine rerū oēm iuidiā ſupaſti. Inuidemus.n.hoībus uſq; ad aliquod ſpatiū quo et nos puenire poſſe ſperamus. Sed ſi in altiora iam euolarūt nō amplius inuidemus. Quapropter grçci ea q̄ uehemēter excellunt apthona.i.ſine inuidia dicūt. SED Tuus hic populus. Snīa ē: q; queādmodū recte de te ſentit cū p̄ponit te cęteris: ſic non recte de rebus aliis iudicat. Nā i poetis iudicandis ſemp ueteres ſola uetuſtate motus nouis anteponit.

Legibus emēdes incōmoda publica peccē
Si longo ſermone morer tua tēpora cæſar.
Romulus & liber pater & cū caſtore pollux
Poſt ingēria facta deorū ī tēpla recepti.
Dū terras hoīumq; colūt genus aſpa bella
Cōponūt: agros aſſignant: oppida cōdūt.
Plorauere ſuis non reſpondere fauorem
Speratū meritis: diram q̄ cōtudit hydram:
Notaq; fatali portenta labore ſubegit:
Cōperit inuidiā ſupremo fine donari:
Vrit.n.fulgure ſuo: q̄ pergrauat artes
Infra ſe poſitas extinctus amabit̄ idem.
Præſenti tibi maturos largimur honores.
Iurandaſq; tuū p̄ nomē ponimus aras
Nil oriturū alias nil ortū tale fatentes
Sed tuus hic populus ſapiēs & iuſtus ī uno
Te noſtris ducibus te graiis ante ferendo:
Cætera nequaquā ſimili rōne modoq;
Aeſtimat: & niſi quæ terris ſemota ſuisq;
Tēporibus defuncta uidet: faſtidit: & odit.
Sic fautor ueterū ut tabulas peccare uetātes

TABulas p.u. Librū intelligit.xii. tabularū. Sed ut breuiſſime originē iuris romanorū proſequar Romulus cum in.xxx.partes quas curias appellauit populum diuiſiſſet leges quaſdā tulit: quas curiatas appellauit. Tulerūt et ſeq̄ntes regeſ: quas oēs quoniā a Sex. papirio q̄ p̄ſcis tēporibus fuit ſuo ordine i unū uolumē redactę ſr̄ ius papirianū appellarūt. Exactis uero regibus lege a tribunis lata oēs leges exoluere. Ac deinde p.xxx.ānos conſuetudine potius q̄ certo iure uixit Po.ro. Inde creati ſr̄ decēuiri āno urbis altero et trecēteſimo: q̄ cōqrerent leges a grçcis ciuitatibus: quas in decē tabulas eburneas p̄ſcriptas in roſtris poſuerunt: ut poſſent leges apertius perſpici: fuitque illis ius in ciuitate eo anno

ſummū:ut nulla eēt ab illis ꝓuocatio:ut leges corrigerēt:et ſi quid uideref adderēt. Itaqꝫ ſequenti anno alias duas addiderūt. Vnde fuit duodecim tabularū liber. Quarū ferendarū auctoré dicūt fuiſſe decemuiris Hermodorū quendā epheſium in italia exulanté. Hinc uero exorta ē prudentiū interpretatio et diſputatio fori. Hęc interpretatio ſine ſcriptis nomē propriū nō habens ius ciuile dicit᷑. Inde ex iis legibus eodē fere tēpore actiones cōpoſitę ſunt:qbus inter ſe hoies diſceptarent:quas ne pro ſuo arbitrio hoies inſtituerent:certas et ſolēnes eē uoluerūt. Hęc āt pars iuris legis actiōes appellant᷑. Scientia tamen interpretandi et actiones apđ collegiū pontificū erat:ex quibus cōſtituebat᷑ qs quoqꝫ āno preeſſet. Quę cōſuetudo ānis fere centum durauit. Poſtea cum Appius claudius propoſuiſſet et ad formas redegiſſet has actiones Cn. flauius ſcriba eius et libertini filius ſubreptū librū populo tradidit. Vnde meruit Trib. pleb. Senator ac ędilis fieri. Hocqꝫ ius flauianum ut illud papirianū dixerūt. Inde Sex. helius alias actiōes cōpoſuit:et populo tradidit:qđ ius helianū dixerūt. Intercedente deinde diſcordia ſeceſſit populus:et ſibi iura conſtituit:q̄ plebiſcita dicunt᷑. Inde cum tantum populū coire difficile eēt cura ad ſenatum reiecta ſenatuſconſulta nata ſūt.

Quas biſquinqꝫ uiri ſanxere:& fędera regū
Vel gabiis uel cū rigidis æquata ſabinis.
Pontificū libros annoſa uolumina uatū
Dictitet albano muſas ī more locutas
Si qa græcorū ſunt antiquiſſima quæque
Scripta uel optima:romani penſant᷑ eadē
Scriptores trutina. nō ē:qđ multa loquamur.
Nil intra ē oleā:nil extra ē in nuce duri.
Venimus ad ſūmū fortunæ:pingimus:atqꝫ
Pſallimus:et luctamur achiuis doctiuſ ūctis.
Si meliora dies ut uina poemata reddit:
Scireueli chartis pretiū quotus arroget ānus

PECCARE VETantes. Quoniam leges peccantibus pęnas inſtituunt. BISQVINQue uiri. Hi autē fuerunt Appius claudius. T. Genutius. P. Sextilis. L. Veturius. C. Iulius. Aulus Manlius. C. Sulpitius. P. Curiatius T. Romuleius. Spu. Poſtumius. FOEDERa regum. Leges antea a regibus cōditas intelligit. AEQVATA. ex ęquo compoſita. Nam. T. Tacius cū quiritibus ſabinis ęquo iure in ciuitatem receptus eſt ita ut urbis nomē roma maneret Ciues autem nō romani:ſed quirites appellarentur. PONTIFICum libros. Quia ut ſupra dixi ſcientia interpretandi et actiōes apud collegiū pontificū erāt:Vel intelligamus ius pōtificium. RIGidis. Seueris ut ſupra oſtendimus. SI Quia gręcorū. Si romanorū poetarū ita qſqꝫ optimus habet᷑ ut ē uetuſtiſſimus:qa hoc de gręcis euenit. NON ESt quod multa loquamur. q. d. nō ē diſputādū cōtra iſtos:q nullā afferūt rōnē. Nā ſecūdū iſtos olea nō hēt intra ſe oſſulū:neqꝫ nux extra ſe hēt corticē. i. affirmāt cūcta ꝓ libidine:et ea q̄ ueriſſima ſᷣt:negāt. VENimus ad ſummū fortunę. Recte qa multi non ob uirtutem:ſed ob fortunam laudant᷑. ACHIVIS DOCTIVS. nam iſtarum omnium artium palma illis conceditur: ſed iſti ut ſtulte laudant poetas a uetuſtate:ſic falſo prę́ferent nos gręcis in artibus in quibus ipſi prę́ualent. SI MELIORA DIES. acuta inquiſitio:interrogat enim ſi uerum ſit quod uetuſtiores meliores ſint quotus annus erit qui faciat poetam ueterem:quod ſi centeſimū dicas:interrogat ulterius ſi ſit minor uno āno an inter ueteres ſit enumerādus

Tu cõcedes inter ueteres: quoniã anni ſpatiũ breuiſſima res é ad centũ annos. Ille aũt mi nuet aliũ annũ: Atq; ita paulatim minuendo reducet hũc ꝗ ęſtimat poetas ex uetuſtate ad breue ſpatiũ. LIBitina. ꝓ morte poſuit. CRITici. Grãmatici ꝗ ſeuerius ĩ poetas iudicãt LEViter curare. parui facere. QVo ꝓmiſſa. Nã cũ dixerit animã homeri ueniſſe ĩ ſe ut ſupra oſtendimus. Nã ferunt ab euphorbio in homerũ migraſſe atq; inde in pythagoram et ex pythagora ĩ pauoné: atq; inde ĩ ęnniũ. Hoc ridés Perſius dixit Quintus pauone ex pythagoreo. Cum ergo hoc dixit: uiſus é magna de ſuo poemate promittere: qđ cum deinde nó multũ expoliuerit uidetur neglexiſſe ſua promiſſa. SOMnia. Appellat pythagorę opinioné de migratione aiarũ ĩ diuerſa corpora ſomnia: quoniã eã falſam putat. NEVius. Hic ex cãpania huiuſcemodi ſibi ſcripſit epithaphĩum. Immortales mortales ſi foret fas flere. Flerent diuę camenę neuium' poetã. Itaq; poſtquã eſt orco traditus theſauro Obliti ſũt romę loqui lingua latina. PACV. et huius epithaphiũ eſt. Adoleſcens etſi properas hoc te ſaxum rogat Vt ſe aſpicias deinde qđ ſcriptũ é legas Hic ſunt poetę pacuuii marci ſita oſſa. Hoc uolebã neſcius ne eſſes uale. Ergo ſenilé doctrinã pacuuio: altitudinem ingenii accio attribuit. AFrani toga. i. togatę comedię Afrani ſimiles eé comediis menandri ꝗ apud gręcos ĩ noua comedia ꝑnceps é. PLautus. De quo ĩ arte poetica dictum eſt. EPICArmi. Siculus poeta et philoſophus: cuius ex uerſibus: ut ait laertius: magnam utilitatem ſumpſit Plato. Quod ipẽ ſuo carmine uaticinatus eſt. Dixit. n. Mearum adhuc erit memoria rerum et ſermonũ.

Scriptor: abhinc annos cẽtũ ꝗ decidit inter
Perfectos ueteresq; referri debet: an inter
Viles atq; nouos? excludat iurgia finis.
Eſt uetus atq; ꝓbus: cẽtũ ꝗ perficit annos.
Quid: ꝗ deperit minor uno mẽſe uel anno.
Inter quos referẽdus erit? ueteres ne poetas
An quos & præſens & poſtera reſpuit ætas?
Iſte quidẽ ueteres inter ponet̃ honeſte.
Qui uel mẽſe breui uel toto ẽ iunior anno.
Vtor ꝓmiſſo caudæq; pilos ut equinæ
Paulatim uello: et demo unũ: demo ẽt unũ.
Dũ cadet eluſus rõne ruentis acerui:
Qui redit ad faſtos et uirtutẽ æſtimat ãnis
Miraťq; nihil: niſi quod libitina ſacrauit.
Ennius et ſapiẽs et fortis et alter homerus
Vt critici dicũt: leuiter curare uidet̃
Quo ꝓmiſſa cadãt: et ſomnia pythagorea.
Neuius ĩ manibus nõ ẽ: et mẽtibus heret
Pene recẽs. adõ ſãctũ ẽ uetus omne poema.
Ambigit̃ quotiẽs uter utero ſit proprior. au
Pacuuius docti famã ſenis. accius alti //fert
Dicit̃ affrani toga conueniſſe menandro.
Plautus ad exẽplar ſiculi ꝓperare epicarmi.

CECILIVS.et de hoc dictũ eſt. TERentius arte. Quę ꝑfecto maxĩa ĩ eo apparet. Quapropter et prę ceteris a cicerone laudatᷣ. HOS Ediſcit. Snĩa ẽ:ꝙ a Liuio andronico q primus romę fabulã dedit uſq; ad noſtra tẽpora hi ſoli habẽtᷣ poetę. SI Veteres. Si ita populus romanus ueteres poetas laudat:ut nullũ putet anteferendũ errat. Si ãt putat illos errare nõnunq̃ qa quędã nimis antique aut nimis dure aut nimis negligenter ſcribãt mecum ſentit. IOVe ęquo.i.uera equitate. Nã a iouis planeta ęquitas:ius:legesq; ſunt. Nã non ita aut liuii aut reliquorum carmina inſector:ut delẽda putẽ: Sed miror ꝙ uideantᷣ pulchra et minimũ diſtantia a ꝑfectis. ORBilium. hic beneuẽtanus grãmaticus fuit:et ꝓmo appariturã magiſtratibus fecit. Deinde militauit. Poſtremo militia functus ſtudia a pueritia incepta repetiuit ꝓmo in patria. Deinde qnquageſimo uitę anno romã cõſule Cicerõe uenit Docuitq; maiore fama q̃ emulumento. Nã uixit paup. Fuit acerbus et i antiſophiſtas et ĩ diſcipulos:ꝓpeaq; plagoſũ appellat poeta:et Domitius marſus ait:Siquos orbilius ferula ſcutica ue cecidit. Vixit prope ad cẽtũ ãnos ammiſſa iãpridẽ memoria. SI VErſus paulo. Nõ debet totũ poema duci et uẽdi ꝓ bono:ſi unus aut alter uerſus fuit paulo concinnior. Nec ſi ueniã meretᷣ:debet illi peti honor et ꝓmiũ. RECTE Nec ne crocũ. In fabula q̃ matertera dicitur ita enumerat genera florum poeta togatarum ſcriptor:ut ſit reprehendenda eius loquacitas. Ergo ſi ego nõ dicã dãnẽ:ſed ſi dubitẽ an recte ſcripſerit clamabũt oẽs ſenatores ꝑiſſe pudorẽ cũ ego audeã reꝓhẽdere ãtiquorũ fabulas:quas uel ęſopus uel roſcius egit. Fuit aũt ęſopus tragediarũ actor:ꝑ quẽ.M.Tullius actionẽ i dicẽdo emẽdauit.

Vincere cecilius grauitate.terentius arte.
Hos ediſcit:& hos arcto ſtipata theatro
Spectat roma potẽs:hẽt hos nũeratq; poetas
Ad noſtrũ tẽpus liui ſcriptoris ab æuo.
Interdũ uulgus rectũ uidet.eſt:ubi precat:
Si ueteres ita miratᷣ:laudatq; poetas:
Vt nihil ante ferat:nihil illis cõparet:errat
Si quædã nimis antiquæ:ſi pleraq; duræ
Dicere credit eos:ignaue multa fatetᷣ.
Et ſapit:& mecũ facit:& ioue iudicat æquo
Nõ equidẽ inſector delendaq; carmina liuii
Eſſe reor.meminiq; plagoſũ mihi paruo
Orbiliũ dictare:ſed emendata uideri.
Pulchraq; & exactis minimũ diſtãtia miror:
Inter quæ uerbũ emicuit ſi forte decorũ.&
Si uerſus paulo concinnior unus & alter
Iniuſte totũ ducit:uenditq; poema:
Indignor quicq̃ reprehendi.nõ qa craſſe
Cõpoſitũ illepide ue putetᷣ:ſed qa nuꝑ
Nec ueniã ãtiqs:ſed honorẽ & premia poſci.
Recte nec ne crocũ floresq; ꝑambulat acci
Fabula ſi dubitẽ:clament ꝑiſſe pudorẽ
Cuncti pene patres.ea cũ reprehẽdere coner
Quæ grauis æſopus:q̃ doctus roſcius egit.

Roſcius autem tantū in fabulis agendis ualuit: ut oēs auctores lōgo interuallo ſupauerit. Vnde ꝓuerbiū extitit: ut ſiquē in aliquo artificio cęteros ſupare cōtenderent eum i ſua diſciplina roſciū eē dicerēt. VEL Quia. Duplici rōne ferunt̃ in hoc deprauatū iudiciū: Vel qa nil rectū putant: niſi quod placuit ſibi. Vel qa pudet cōcedere nobis quos ſe inferiores putāt: et pudet fateri eē pdenda. i. tanq̃ inepta abiicienda nūc in ſenectute ea q̃ ipſi imberbes. i. adoleſcentes didicerāt. IAM Saliare. pp ancile ſub rege numa e cęlo delapſum inſtituit ſalios ſacerdotes numa et carmē quod illi canerent: ut alio in loco oſtendimus. Hoc aūt rude et incōpoſitū fuit: ut illa tēpora ferebāt. Multi igit̃ ignari rerū ut aliquid ſcire uideant̃ illud laudāt: nō adeo ut antiqs faueant: ſed qa pſentes poetas oderūt. QVod ſi tā n. Si gręci odiſſent nouos nunq̃ multę artes ad ſuā pfectionem ꝓductę eēnt: Neq; eēt nūc aliquid uetus qd̄ legeret̃. Nā q ueteres ſūt: aliquando fuerūt noui. TEREret̃ uiritim. i. qd̄ dum ſinguli uiri legūt aſſiduo uſu tereret̃. VT Primū. Oſtēdit pncipiū artis poeticę quod ex pace et ſecunda fortuna ortum ē. IN Vitium. Nā felicitas nos a labore ad laſciuiam ꝓcliues ducit. ATHLEtarū. qa uaria ludorū certamia inſtituta ſunt: inter quos athletę et aurigationes equorū fuere: et q marmor ebur et ęra ſculperent. SVSpendit uultū et mētem. ſ. ſpectatoris qui adeo ſtupuit picturę artificio: ut mentē uultūq; inde nō flecteret. Vel dicit ꝙ picturā ita uiuētē ꝓduxerit ut uultum: ideſt affectū animi et mentem habere uideretur. Sic Virgil. Credo equidem ducent de marmore uultus. TVBICINIBus. Quibus in choris ſibi fabulę adhiberent. SVB NVTrice. Mira comparatio: Nam cum infantes leues mutabileſq; ſint iuuantur eorū natura a puellari nutricis ętate. PLENA. ſatura. QVID PLACET Aut odio eſt. Hoc uerum quia ad ſenſus refertur. Nam quę recta ratio elegit ea ſtabilia ſunt.

Vel qa nil rectū: niſi qd̄ placuit ſibi: dicūt.
Vel qa turpe putāt parere minoribus: et quæ
Imberbes didicere ſenes pdenda fateri.
Iam ſaliare numæ carmē q laudat: et illud
Qd̄ mecū ignorat ſolus uult ſcire uideri:
Ingeniis nō ille fauet: plauditq; ſepultis:
Noſtra ſed impugnat. nos noſtraq; liuidus
Qd̄ ſi tā grecis nouitaſ inuiſa fuiſſet: //odit
Quā nobiſ. qd nūc eēt uetuſ aut qd haberet
Qd̄ legeret: tereretq; uiritim publicus uſus
Vt primū poſitis nugari græcia bellis
Cępit: & in uitiū fortuna labier æqua.
Nūc athletarū ſtudiis nūc arſit equorū
Marmoris aut eboris fabros aut æris ama
Suſpēdit picta uultū mētēq; tabella //uit.
Nūc tibicinibus nūc ē gauiſa tragedis:
Sub nutrice puella uelut ſi luderet infans
Qd̄ cupide petit: mature plena relinquit:
Quid placet aut odio ē: qd̄ nō mutabile cre
Hoc paces habuere bonę uētiq; ſecūdi //das

ROMAE.alia fuit romanorũ ratio uiuendi:ut aut iuri ciuili aut mercaturę inuigilarent. Deinde mutauit ſtudia Populus ro.et ad poeticem cõuerſus eſt. PATres ſeueri.i.q ſeueriores eẽ:deberent. MEN Dacior parthis.ꝓuerbium ẽ. Nã parthi fugã mentiẽtes hoſtes feriunt. NAVem agere ignarus. Nullus aliquo ĩ artificio exercet ſe:niſi illud ꝑus didicerit:exceptis ipſis poetis. Nã et docti ſimul et indocti accedũt ad ſcribendũ: Sed tamẽ hoc impudentię uitiũ multas ſecũ uirtutes affert. Nam adeo intenti muſis ſunt poetę:ut nulla auaritia et habendi cupiditate moueantᷣ. Nõ mouentᷣ calamitatibus acceptis:nõ ſocio:non pupillo fraudẽ cogitãt. SILIQVis.i.leguminibus q̃ intra ſiliquas latẽt. PANe ſecũdo. ideſt cõfecto nõ đ flore farinę ſed ex ea quę reſedit in cribo. MILites. Nã imbelles ſunt: neq; ẽ in illis robur animi militię aptum: MALus.imbellis meticuloſus a gręcorum ſimilitudine. Illi.n.κακον.i.malũ dicũt ab eo qđ eſt κaζo.i.cedo. Nam antiqui nullũ putabãt maius uitiũ q̃ in pręlio cedere. VTILIS Vrbi. Artificioſe ꝑmo oſtendit quibus uitiis careat:deinde quibus uirtutibus ſit ornatus. PARVis magna iuuari. Modeſte loquitᷣ de artificio ſuo:ſed res maxia poetica eſt. OS Pueri. Nulla eñi re magis emendatᷣ uox et formatᷣ ꝓnuntiatio q̃ uerſibus poetarũ. Poetarũ.n.uerſibus efficiuntur aures noſtrę erudi tę ad iudicandũ. Prętere a optima ꝑcepta in poemate tradũtᷣ: quibus abſterremur ab oĩbus uitiis: et docemur uirtutes.

Romæ dulce diu fuit & ſolẽne recluſa
Mane domo uigilare:clienti ꝓmere iura
Cautos nominibus certis expẽdere nũmos.
Maiores audire:minori dicere:ꝑ quæ
Creſcere res poſſet:minui damnoſa libido.
Mutauit mentẽ populus leuis:& calet uno
Scribendi ſtudio:puerique patres q; ſeueri
Fronde comas uincti cęnãt:& carmĩa dictãt
Ipſe ego q nullos me affirmo ſcribere uerſus
Inuenior parthis mendacior:& prius orto
Sole uigil calamũ et chartas et ſcrinia poſco.
Nauẽ agere ignaruſ nauiſ timet abrotãũ egro
Nõ audet:niſi q didicit:dare.q; medicorũ ẽ:
Promittũt medici.tractant fabrilia fabri.
Scribimus indocti doctiq; poemata paſſim.
Hic error tamẽ et leuis hæc inſania quãtas
Virtutes hẽat:ſic collige.uatis auarus
Nõ temere ẽ aĩus.uerſus amat.hoc ſtuđt unũ
Detrimẽta fugax ſeruorũ incendia ridet
Nõ fraudẽ ſocio puero ue incogitat ullã
Pupillo.uiuit ſiliquis & pane ſecundo
Militiæ:q̃q̃ piger & malus:utilis urbi.
Si das hęc ꝑuis quoq; rebus magna iuuari:
Os tenerũ pueri balbũq; poeta figurat.
Torquet ab oſcemis iã nũc ſermõibus auris
Mox etiã pectus præceptis format amicis.
Aſperitatis & inuidiæ corrector et iræ

ORIENTia tempora inſtruit exemplis. Inſtruit nos quo pacto ueniẽtia adminiſtremus exemplis rerũ prę̨teritarũ. NOTIS. prę̨teritis: nã ea nota ſunt. Scribit carmina quibus preces erga deos contineanᷣ: q̃ puellę et pueri addiſcant. Nam multos hymnos apud antiquos uirgines ac pueri diis ĩmortalibus canebãt. POScit opẽ chorus. Nam uerſus quos chorus ĩ fabulis canit omne genus precationũ cõtinent: q̄bus dii mouenᷣ. PRESentia. fauentia. CAELeſtes aquas. pluuias. BLAndus. ꝓ ſupplice poſuit. SVPeri. Vt auxilium pͥſtent. MANes. ne noceant.

AGRicolę priſci. Oſtendit ludos feſceninos a poetica non eẽ diſiũctos. TEMpore feſto. Vt ſit religio et nõ otiũ iners. PORCO. ꝓ porca. Contra Virgil. Et ceſa ungebãt foedera porca ꝓ porco. LACte. nã paſtorum deus erat ſiluanus. FLOribus. Nã genio ſuo ſacrificantes flores adhibebant tanq̃ p illos breuitatem uitę ſignificarẽt. FEScenina. genus fabulę ẽ ab opido ubi pͥmũ inuẽta ſᷣ: queadmodũ ab atellis atellana. In iis iocoſa cõuitia exprimebanᷣ. LVSit amabiliter. De rebus iſtis oibus abũde dictum eſt in arte poetica. HONESTAS DOMOS. ꝓbos uiros itelligit. SVPer. pro de. GRAECIA Capta. Capta eſt armis graecia a romanis: Sed deinde capta cępit romanos: q̄a illos ſuis laſciuis artibus cępit: et ad omnem priſcã ſeueritatẽ ab eis reppulit.

Recte facta refert orientia tẽpora notis
Inſtruit exẽplis. inopẽ ſolatᷣ et ægrũ
Caſtis cũ pueris. ignara puella mariti
Diſceret ũde preces: uatẽ niſi muſa dediſſet
Poſcit opẽ chorus: & præſentia numĩa ſẽtit.
Cæleſtes ĩplorat aquas docta prece blãdus
Auertit morbos. metuenda pͥcula pellit.
Impetrat & pacẽ. & locupletẽ frugibus ãnũ
Carmine dii ſuperi placanᷣ. carmĩe manes.
Agricolæ priſci fortes paruoqꝫ beati
Cõdita poſt frumẽta leuantes tẽpore feſto
Corpus et ipſũ animũ ſpe finis dura ferentẽ
Cũ ſociis operũ pueris et cõiuge fida
Tellurẽ porco ſiluanũ lacte piabant.
Floribus et uino geniũ memorẽ breuis æui
Feſcenina ꝑ hũc iuuenta licentia morẽ
Verſibus alternis obpropria ruſtica fudit.
Libertaſqꝫ recurrentes accepta ꝑ annos
Luſit amabiliter donec iam ſæuus aptam
In rabiẽ cępit uerti iocus: et ꝑ honeſtas
Ire domos impune minax. doluere cruento
Dente laceſſiti. fuit intactis quoqꝫ cura
Cõditione ſuꝑ cõmuni. qn etiam lex
Pęnaqꝫ lata malo: q̃ nollet carmĩe quenquã
Deſcribi. uertere modũ formidine fuſtis
Ad benedicendũ delectandũqꝫ redacti.
Græcia capta ferũ uictorẽ cępit: et artes

HORRIDus numerus. Rudis illa cópoſitio uerſuum q̃ fuerat in p̃ſcis poetis. SATurnius. Vel rettulit ad planetá cuius ĩfluxus triſtis mẹſtusq; é:uel ad antiqua tépora ĩ q̃bus in italia ſaturnus regnauit:quo regnante oia caſta ſeueraq; fuerút. VIRVS. non ſolú uenenú ſignificat:ſed ét graué odoré:et abominabilé. Quapp Plinius ĩ quibuſdam herbis graué odoré uirus dixit. Ergo et in hoc loco cú ſumpſiſſet tranſlationé ad mores a corpore queádmodú dixit múditias q̃bus corpus lautú et a tetro odore purgatú reddit̃:ſic cótra dixit uirus odoré tetrú q ab infecto ſudore et ſordibus corpore manat. Florentini húc odoré lezum appellát. SED IN Longú. Inceperút q̃dé ẹmulari grẹcos:ſed nó adhibito acumine ingenii diu rudes manſerunt. ET Hodie. i. ſuo tépore dicit extare illá ruſticaná ruditaté. Sed tamé poſt punica bella. i. in illa pace quae fuit poſt p̃mú bellú punicú inceperunt imitari Sophoclé et ẹſchilú:et placuit illa ſublimitas tragica tanq̃ magis conſona naturẹ romanorú:et ppea illa ĩ latinum uertere cẹperút. CREDitur. Putarút deinde comedias minus laboris habere:quoniam eorũ materia ex medio é. i. ex uita cói ſũmit̃ et ciuili:conficiunt̃q; ex ſermone pene quotidiano et familiari. Sed tamẽ tanto plus oneris hént:q̃to minoré ueniá merent̃ peccata q̃ in illa cómittút̃. ASPice plautus. Incertú eſt utrum laudet Plautú et uitupet Dorſeniú: an uitupet utrúq;. Ergo in ambigua lectióe erit. QVO Pacto. i. q̃ bene. Vel quo pacto q̃ male. Eſt át opus ut exprimatur natura amantis in iuuene.

Intulit agreſti latio. ſic horridus ille
Defluxit numerus ſaturnius & graue uirus
Munditiæ pepulere. ſed ĩ lógũ tamẽ æuum
Manſerũt:hodieq; manét ueſtigia ruris:
Serus enĩ græcis admouit acumina chartis:
Et poſt punica bella quietus quærere cẹpit:
Quid ſophocles & teſpis & æſchilus utile ferẽt
Téptauit quoq; rẽ ſi digne uertere poſſet
Et placuit ſibi natura ſublimis & acer
Nã ſpirat tragicũ ſatis & feliciter audet.
Sed turpẽ putat in ſcriptis:metuitq; liturã
Creditur ex medio q̃a res acceſſit habere
Sudoris minimũ ſed habet comẹdia tãto
Plus oneris:quãto ueniæ minus. aſpice plautus
Quo pacto p̃tes tutet̃ amãtis ephebi:
Vt patris attenti:lenonis ut inſidioſi:
Quantus dorſennius edacibus ĩ paraſitis.
Quã nõ adſtricto p̃currat pulpita ſocco
Geſtit. n. nũmũ ĩ loculos demittere. poſthac
Securus cadat an recto ſtet fabula talo
Quẽ tulit ad ſcẹnã uentoſo gloria curru

ATTenti. i. auari in ſene:inſidioſi ĩ lenone:edacis ĩ paraſito. ASTRicto ſocco. i. ſtilo comico conuenienti. Hoc át euenit:q̃a p̃perat comedias ſcribere:ut lucrú faciat. Nomé aút et famá negligit. SECurus. negligés: CADat. q̃a claudicet ĩ multis locis. TALO. p̃ pede. QVEm tulit. Vt demóſtrauit eé nónullos poetas q̃ modo queſtú faciát:famá negligút Sic cótra nunc oſtendit eé alios quos ſola glorię cupiditas moueat ad ſcẹná. i. ad comedias ſcribédas q̃ in ſẹna agant̃. VENToſo curru. Quaſi innuat uentoſitatem glorię eé ſibi p̃ triúpho. Hic igit̃ ſi ſpectatores hét létos. ſ. ad plaudédú pene exanimat̃:ſi ſedulos inflat̃

ex tumore glorię. Ergo minima et leui re aut opprimunt̃: aut ſubleuant̃. Ipſe autẽ potius ualere uult ludicra. i. rem ſcenicam: q̃ aut macreſcere palma denegata: aut pingueſcere cõ ceſſa. LVDicra. qa in ludis emebát comedias ędiles. SAEPe etiá audacé. Poſt uanos audaces quoqꝫ uitupat: q ſępe terrent̃ cũ int̃ recitádũ uidét plebeos q uirtute et honore inferiores et indocti numero tamé plures ſt̃: poſcere uenatióes aut gladiatores. SI Eques. i. q̃uis equeſter ordo et nobilitas diſcordet. VERum equitis. Sed quod indignius eſt: iam etiá equites inceperunt malle ſpectare illa q̃ audire comediá Nam uoluptas q̃ ſolebat pcipi ab auditu nunc cóuerſa eſt ad oculos. INCertos. Secundũ academicos q dicũt oculos in multis falli: ac ppea nó eſſe illis credédũ. QVatuor. Queritur ꝙ cũ ad breue tépus comediá audire nó ſubſtineát tamé nó defatigentur ad longũ ſpatiũ certamina equeſtria ſpectare. REGVM FORTuna. i. ipſi reges olim fortunati. RETORTis. poſt terga ligatis. ESSEDA. gallicum uerbum et currus ſpés eſt. Inde eſſedarii q eſſeda agũt. Pilenta teſte ſeruio uehicula erát: q̃ deinde baſternas uocatas dicit: et pus ueneti coloris fuerunt: deinde ruſſati: qbus nó niſi caſte utebant̃. PETorita. Vt feſto placet genus uehiculi eſt uel gallicũ uel oſcum. Ná oſcorũ lingua petora quatuor ſignificat erat át quatuor rotarũ. Oſtendit auté quod i theatro exercerent̃ ſimulacra pugnę: et deinde uictorię ac triũphi. In quo portabat̃. EBVR. i. imagines eburneę. Alii dicũt quod eſſedis uehebantur galli: pilentis reginę: petoritis familię regię nauibus milites. CAPTiua corinthus. Vel ſimulachrũ urbis illius deuictę: uel ingés numerus uaſorũ corinthiorũ. DEMocritus. Hic philoſophus abderites fuit totusqꝫ humanarũ diuinarũqꝫ rerũ ſpeculationi deditus: et qui oés hoies ſtultos putaret: et ſtulta quęcũqꝫ agerent. Quapp oia cóténens ſemper ridebat: ut contra Heraclitus epheſius cõmiſeratione humanę ſtultitię motus aſſiduo collachrymabat. Hic circa. lxviiii. olympiadem claruit.

Exanimat lentus ſpectator. ſedulus inflat
Sic leue. ſic paruũ ẽ: animũ qđ laudis auarũ
Subruit aut reficit: ualeat res ludicra ſi me
Palma negata macrũ donata reducit opimũ
Sæpe ẽt audacẽ fugat hoc terretqꝫ poetã:
Qđ numero plures uirtute & honore minores
Indocti ſtolidiqꝫ & depugnare parati.
Si diſcordet eques media ĩter carmĩa: poſcũt
Aut urſũ aut pugileſ. hiſ nã plebecula gaudet
Verũ eq̃tis quoqꝫ iã migrauit ab aure uoluptas
Oĩs ad ĩcertos oculos & gaudia uana:
Quatuor aut plures aulea premũt̃ in horas
Dũ fugiũt equitũ turmæ peditũqꝫ cateruæ.
Mox trahit̃ manibus regũ fortuna retortis
Eſſeda feſtinãt. pilenta petorita naues.
Captiuũ portat̃ ebur. captiua corinthus.
Si foret in terris rideret democritus: ac ſi

PANTHera. Sic dicitur: qa uariorũ colorũ ſit: et quaſi omniũ ferarũ colores habere ui deat̃. HELEPhas albus. q nuſq̃ inueniť. Nã in mauritania rufi minoreſq; ſunt. In india uero nigri et maiores. Ergo ſi democritus ueniret in hęc theatra ita ſummeret ſibi pro ſpe ctaculo populi uariã ſtultitiam ut populus ſpectat ludos. Ipſos ãt ſcriptores. i. poetas ride ret ꝙ fabulã narrarẽt aſello. i. ſtolidę turbę: et q̃ nihil ex ornatu poetico deguſtare poſſit. ET Surdo. Quoniã tantus in theatro tumultus excitať: ut narrantem audire non poſſint:

Diuerſũ confuſa genus panthera camelo:
Siue elephas albus uulgi cõuerteret ora:
Spectaret populũ ludis attentius ipſis
Vt ſibi prebentẽ mimo ſpectacula plura
Sciptores aũt narrare putaret aſello
Fabellã ſurdo. nã quæ peruincere uoces
Eualuere ſonũ: referũt quẽ noſtra theatra:
Garganum mugire puteſ nemus aut mare tũ
Tanto cũ ſtrepitu ludi ſpectanť & artes: // ſcũ
Diuitiæq; pegrinæ: qbus oblitus actor
Cũ ſtetit i ſcena: cõcurrit dextera leuæ
Dixit adhuc aliqd? nil ſane. qd placet ergo?
Lana tarentino uiolas imitata ueneno.
Ac ne forte putes me quæ facere ipſe recuſẽ:
Quæ recte tractẽt alii: laudare maligne.
Ille p extentũ funẽ mihi poſſe uideť
Ire poeta: meũ q pectus inaniter angit.
Irritat: mulcet: falſis terroribus implet.
Vt magus: & mõ me thebis mõ põit athenis
Verũ age: & his q ſe lectori credere malũt:
Quã ſpectatoris faſtidia ferre ſupbi:

PERegrinę. Nã et ludi et apparatus ac ornatus ludorum a gręcia ſunt. DEXTERA Leue. Incipiunt applaudere ante q̃ quicq̃ dixerit actor: qa ſolo apparatu delectantur. DEXtera leue. Nam cũ applaudimus manus inuicẽ pcutimus. VENeno. i. colore. Virgil. Tyrio ſaturata ueneno. Tarenti autẽ optima purpura tingebať: et q̃ uiolaceum uidereť imitari colorẽ. AC NE. oſtendit nolle ſe debita laude defraudare poetas bonos: cũ difficilius ſit in re ficta mouere uarioſ affectus mentis ut illi mouẽt: q̃ ire per extentum funẽ: ut ſchinobatę ſolent: quem ludũ funabulum latini appellant. VT Magus. Nã uideť uti artibus magicis cũ ita uarios affectus moueat: ut ſpectatorẽ ad irã: ad miſericordiam: ad ſpem: ad metum p ſuo arbitrio moueat. Qđ ſuis artibus magici pſtare dicunť. MAGus. lingua pſica ſapientẽ ſignificat: Quapropť eos q apud illos philoſophantur magos appellarunt. A zoroaſtre ergo mago ars hęc magica dicitur orta. Sed utrũ unus hic tantum fuerit: an poſtea alter: nõ ſatis conſtat. Eudoxus tamẽ Zoroaſtrem hũc ſex milia annorũ ante Platonis mortem fuiſſe cõtendit. De hac multa apud Pliniũ in libro trigeſimo hiſtorię naturalis inuenies. MODo thebis. Nã fabulę ita aguntť ut alię ĩ hac: alię in illa urbe geri uideanť. VERum age. Illos nũc ponit q nõ agendas fabulas edũt: ſed ea q̃ legenda ſint ſcribunt. Hos ãt dicit ſępe ſibi ipſis nocere: cũ ſua poemata aut ſolicitis aut feſſis legenda tribuunt: aut offendimur: ſiqs amicus in eo quippiã reprehẽdit. Si aliquẽ locũ iterũ interlegẽdũ recitamus: Si lamentamur nõ intelligi quantũ laborauerimus: et q̃ tenui filo noſtra ſit contexta tela:

et cum ſperamus futurum adhuc ut tu auguſte accerſas nos ultro:et cogas:ut ſcribamus. AEDITuos. Sacrarũ ędium cuſtodes ſunt ad ęde et tuendo:ſed p ſimilitudinem appellat poetas ędituos uirtutis clarorũ ducũ:quoniã gloriã illorũ quę uetuſtate extinguereť:ſuo poemate cuſtodiunt. INDigno poetę. Nam preclarę res geſtę non ſunt committendę ut ſcribanť a nõ digno poeta. In quo loco uitupat magnũ Alexandrũ:q cũ tam grauis cẽſor fuiſſet i ſculptura et pictura:ut edicto uetaret ne qs eũ pręter apellem pingeret:aut pręter lyſippũ ſculperet:tamẽ paſſus eſt ſua facta a Cherilo malo poeta deſcribi:et illi ꝓ ſingulis uerſibus qui placerent ſingulos dedit aureos philippos. INCultis. ad artificium. MALe natis:ad naturale ingeniũ rettulit. SED Veluti intacta. Vt atramẽta polluũt eos q tangũt:ita mali poetę obſcurãt eorũ famã quorũ facta deſcribũt LINunt. Deturpãt ut cũ res alba liniť atramẽto. APelles. hic teſte plinio oẽs q fuerãt et q futuri erãt ſupauit. PICturę. Plura ſolus q̃ reliq omnes adiumenta attulit editis quoq; de ea uoluminibus. LYSIPPVS. iſte ad ſexcenta et decẽ opa ut artis claritatem poſſent dare pduxit. Fuit ſuum opus canis ex ęre uulnus ſuum lambens:ob eximiã artem nullo ꝑtio emibilis. QVod ſi. Snia eſt. Si tu reuoces ingeniũ alexandri:qđ i pictura et ſculptura iudicãda ſubtile fuit:ad iudiciũ qđ habuit de poeta:id ingeniũ uidebitur natum in craſſo aere. i. uidebiť rude et hebes: quale ſolet eẽ in iis qui naſcũtur craſſo aere. Qui enim in craſſo aere naſcuntur ſpiritus

Curã redde breuẽ ſi munus apolline dignũ
Vis cõplere libris & uatibus addere calcar
Vt ſtudio maiore petãt helicona uirentẽ.
Multa qdẽ nobis facimus mala ſępe poetę
Vt uineta egomet cedã mea:cũ tibi librum
Sollicito damus aut feſſo:cũ ledimur unũ
Siquis amicorũ ẽ auſus reprehẽdere uerſũ:
Cũ loca iam recitata reuoluimus irreuocati
Cum lamẽtamur nõ apparere labores
Noſtros:& tenui deducta poemata filo:
Cũ ſperamus eo rẽ uenturã:ut ſimul atq;
Carmina reſcieris nos fingere. cõmodus ul//tro
Accerſas & egere uetet:& ſcribere cogas
Sed tamen ẽ opepretiũ cognoſcere:quales
Aedituos hẽat belli ſpectata domiq;
Virtus indigno nõ cõmittenda poetæ.
Gratus alexandro regi magno fuit ille
Cherilus. incultis q uerſibus et male natis
Rettulit acceptos regale numiſma philip//pos
Sed ueluti tractata notã labẽq; rẽittunt
Atramẽta fere ſcriptores carmine fędo.
Splendida facta linũt idẽ rex ille poema
Qui tam ridiculũ tam care ꝓdigus emit:
Edicto uetuit:ne quis ſe præter apellẽ
Pingeret aut alius lyſippo duceret æra
Fortis alexandri uultũ ſimulantia:quod ſi
Iudicium ſubtile uidẽdis artibus:illud

qui ingenio ſubſeruiunt craſſiores hńt:ppeaq̀ minus pſpicaces ſunt. AT Neq̀ dedecorant. Dedecorauit alexandri deſe iudiciú cherilus: qui nó correſpondit iudicio ſuo. Ergo nó recte iudicauit Alexander. Tu uero auguſte cótra de Virgilio et Vario poetis recte iudicaſti: Ná prępoſiti a te reſponderunt iudicio tuo. Laus ergo iſta et octauianú et hos poetas ſimul ptingit. CVM Multa laude dantis. Magna.n.laus datoris é munera et beneficia bene collocarę. AEN ea ſigna. Diuiſa é ſyllaba metri cá: ut aenea quatuor ſit ſyllabarum.

Ad libros & ad hæc muſarũ dona uocares
Boetũ in craſſo iurares aere natum.
At neq̀ dedecorant tua de ſe iudicia: atq̀
Munera quæ multa dantis cũ laude tulerũt
Dilecti tibi uirgilius uariusq̀ poetæ.
Nec magis expreſſi uultus p aenea ſigna:
Quã p uatis opus mores animiq̀ uirorũ
Clarorũ apparẽt nec ſermones ego mallem
Repẽtes p humũ quã res cõponere geſtas
Terrarũq̀ ſitus & flumia dicere & arces
Mõtibus impoſitas: & barbara regna: tuiſq̀
Auſpiciis totũ cõfecta duella p orbẽ:
Clauſtraq̀ cuſtodẽ pacis cohibentia ianũ.
Et formidatã parthis te principe romã:
Si quãtũ cuperẽ: poſſẽ quoq̀: ſed neq̀ puũ
Carmẽ maieſtas recipit tua: nec meus audet
Rem tẽptare pudor: quẽ uires ferre recuſẽt.
Sedulitas autem ſtulte quẽ diligit: urget.
Præcipue cũ ſe numeris cõmendat & arte:
Diſcit.n.citius: meminitq̀ libentius illud:
Quod qs deridet: q̃ qđ pbat: & ueneratˀ.
Nil moror officiũ: qđ me grauat: ac neq̀ ficto

Snia eſt: q̀ carmie boni poetę melius exprimũtˀ uirtutes magnorú uirorú: q̃ exprimãtˀ eorundem corpora p ſculpturã. NEC Sermones ego. Ego ét libentius heroica ſcriberé: et illis res ęgregias clarorum ducú exprimeré: q̃ ſermóes.i. huiuſcemodi carmia infimo ſtilo deſcripta: ſed nó poſſum quod cupio. REPentes. quod eſt pedibus carentiú. Ergo repétes p humú.i. infimos. CLauſtra cohibétia ianú. Hanc romanorú cóſuetudiné q̀ in pace iani templú clauſú eſſet: in ſupioribus abunde proſecuti ſumus. PARThis. Quoniam ab eo per Ventidium ducem ſuperati ſũt. TVA MAIeſtas.i. maieſtas rerum a te geſtarú. RECIPIT PAruum carmen. Dignatur infimum ſtilú. PVDOR. nam cum ſim conſcius meę in dicédo tenuitatis pudore uetor: ne audeam quod pręſtare non poſſim. SEDVLITas auté. Quod ſiquis dicat adhibe ſedulitatem et diligentiam. hoc facit ſedulitas: ut urgeat. i. deprimat et obſcuret eum quem ſtulte diligit. Nam ſtulte dicimur diligere: quádo noſtra dilectio noceat ei: qué diligimus. Sedulitas pprie fidelis é et anxia diligétia dicta qđ ſine dolo fiat. Vrget ãt pcipue: cú cupit cómédare numeris et arte.i. artificioſo carmine. Nam hoc uitium lectoris eſt: ut citius diſcat: et libentius meminerit ſiquid eſt quod non probet: quam ea quae probet. NIL MOROR OFFICium quod me grauat. Ná cú amicus laudat in me non laudanda: tale officiú me premit.

NOLO ETiam ꝓponi cereus uultu ficto in peius.i.nolo rurſus uitupari in iis in qbus nõ ſum uituperandus: Et eſt tranſlatio ab iis q exprimũt aliquẽ in cera: ſed peiori facie q̃ ſit. NE Rubeam. Nã pudebit me laudatũ deinde reiici: et meũ uolumen deferri quo aro mata uẽdũt: ut illius chartis illa ueſtiant. IN Emptis.q.d.tã uilibus ut nullo emant ptio.

fLORe bono. Ad eundem Florũ eſt epiſtola: ad quẽ et alias ſcripſit: Atq; illũ iniu ria queri affirmat: ſi nullas a ſe accipit epiſtolas. Quoniam abeunti prędixerat ſe pi grũ eſſe in ſcribendo et nihil ſcripturũ imitatus nõ eũ man gonẽ q ſeruũ uenditurus mul ta bona q̃ in eo non ſunt ſimu lat: ſed eum q uitia quę aſſunt ante uẽditionem demonſtrat. Adiungit quibus incõmodis impeditus romę uerſus facere nequeat. FIDelis amice. Ma gna laus et ꝙ fidelis ſit i ami citia et ꝙ prudẽs in eligendo bono uiro. APTVS Miniſte riis. Laudarat a corpore: nũc laudat ab animo. Acuti ĩgeni et prompti ẽ non impia ſolũ: ſed nutus quoq; obſeruare. AR GILLA. ſpẽs terrę qua figu li utebant. IN Doctum. ſine artificio ſed tamẽ inerit ſuaui tas. MVLTa ꝓmiſſa leuant fi dem. Nam nõ ſunt credibilia. RES Vrget me nulla.q.non ꝑmor ęre alieno: et ſunt uerba eius mãgonis: q uera de man cipio dicturus ẽ. MEO. ſnĩa ẽ q̃uis paup ſim: tamẽ qcqd apđ me pecunię ẽ: id totũ meũ eſt: et nulli debeo. NEMo mango num. Nemo ex iis qui ſeruos uendunt tibi uitia fateretur. Neq; etiam ego omnibus hoc manifeſtarẽ temere.i.niſi cau ſa aliqua id poſtularet. SEMel id ceſſauit. Subdola confeſſio Nã tantũ dicit: quantũ ſat ſit: ne teneat preſtare de fuga: et tamẽ ita dicit ne credat fugiti uus. Dicit enim ceſſauit quod

In peius uultu ꝓponi cereus uſquã:
Nec praue factis decorari uerſibus opto:
Ne rubeã pingui donatus munere: & una
Cũ ſcriptore meo capſa porrectus operta
Deferar ĩ uicũ uendentẽ thus & odores
Et pip: & qdq; chartis amicit ineptis.

AD IVLIVM FLORVM.

f Lore bono claroq; fidelis amice nerõi
Si qs forte uelit puerũ tibi uẽdere nã
Tybure uel gabiiſ: & tecũ ſic agat. hic & // tũ
Cãdidus & talos a uertice pulcher ad imos
Fiet: eritq; tuus nũmorũ milibus octo.
Verna miniſteriis ad nutus aptus heriles
Litterulis græcis imbutus idoneus arti
Cuilibet: argilla qd uis imitabitur uda
Quinẽt canet indoctũ: ſed dulce bibenti
Multa fidẽ ꝓmiſſa leuãt: ubi plenius æquo
Laudat: uenales q tulit extrudere merces
Res urget me nulla. meo ſũ paup ĩ ęre. // me
Nemo hoc mãgonũ faceret tibi. nõ temere a
Quiuis ferret idẽ. ſemel hic ceſſauit: & ut fit
In ſcalis latuit metuẽs pendentis habenæ.

minus eſt q̄ fugeret: et addit SEMEL. ne uideatur habitū cōtraxiſſe neq; foris ſed domi: neq; malignitate ſed metu. DES Nūmos. i. eme ſi hęc fuga excepta ſi hoc fugę uitium quod ego excipio quia nolo preſtare de eo. NIHIL. i. non. q. d. ſi nō ledit te hoc uitium nullū aliud ē in eo uitiū. ILLE. q emit. SECurus. negligēs. PRudēs emiſti. Verba uenditoris emptori poſcenti ut p̄ſtet de fuga: ad quā reſpōdet nō teneri: qa excepta ē in ſtipulatiōe. DIXi me pigrū. Huc. n. tēdebat exēplū māgonis. ATTentas. q. d. inuertere uis. FACientia mecū. q̄ pugnāt a me. LVCulli. Alio exemplo nitiť ut excuſet q᷑ uerſus non ſcribat. VIATica. ꝑ ea pecunia hic ponit: q̄ ſibi ad uniuerſam uitam degēdam ſufficere poſſit. AD Aſſem. Vſque ad unū aſſē. Aſſem. n. talē nūmū fuiſſe uidemus ut decem aſſes denariū facerēt. PReſidiū regale. Deiectis enim militibus Mitridatis aduerſus quem pugnabat Lucullus q erāt in p̄ſidio cępit caſtellū. Hoc āt picu lū ꝯdire auſus ē urgente paupertate: quod deinde ex hac preda diues factus iterum ſubire noluit. MVNito. Ergo fuit opus audacia. DIVite. Nā diuitię ad id illū impulerūt. HONeſtis. honorificis. BONAE. fortis: ut ſupra malū ꝑ timido poſuit. PEDe fauſto. bono auſpicio. POSt hęc. Poſt uerba p̄toris. ILLE Cautus. i. q cautior poſtq̄ diuitias recuperauerat iam effectus erat. RVSTICus. i. aſſuetus laboribus et piculis ut ruſtici uel ruſticus quaſi improuidus et incautus ut ruſtici ſunt. QVI Zonam perdidit. i. q diſcinctus hactenus fuit. i. iners et propterea pauper. Sic Virgil. diſcinctū ꝑ pigro poſuit Fecerat ignipotēs diſcinctos mulciber afros:

Des nūmos: excepta nihil te ſi fuga lædat.
Ille feret pretiū pęnæ ſecurus opinor.
Prudens emiſti uitioſū: dicta tibi ē lex.
Inſequeris tamē hūc: & lite moraris iniqua.
Dixi me pigrū proficiſcenti tibi dixi
Talibus officiis ꝓpe mancū: ne mea ſæuus.
Iurgares: ad te quod epiſtola nulla rediret.
Qui tūc ꝑfeci mecū facientia iura:
Si tamē attētas: quereris ſup hoc ēt: quod
Expectata tibi nō mittā carmīa mēdax
Luculli miles collecta uiatica multis
Erumnis laſſus dū noctu ſtertit ad aſſem:
Perdiderat: poſt hoc uehemēs lupus & ſibi et
Iratus pariter ieiunis dētibus acer //hoſti
Præſidiū regale loco deiecit: ut aiunt.
Sūme munito et multatū diuite rerum.
Clarus ob id factū donis ornať honeſtis.
Accipit et biſdena ſup ſeſtertia nūmū.
Forte ſub hoc tēpus caſtellū euertere prætor
Neſcio quod cupiēs hortari cępit eundē
Verbis q̄ timido quoq; poſſent addere mētē
I bone: quo uirtus tua te uocat. i pede fauſto
Grādia laturus meritorū premia. qd ſtas?
Poſt hæc ille cautus quātū uis ruſticus ibit.
Ibit eo: quo uis: q zonam ꝑdidit inquit.

Ergo qui neq; picula cóſiderant et egeni ſunt adibunt picula: Cauti aút et diuites nó adibunt. ROMę nutriri. Oſtendit ꝙ paupertate oppreſſus ſe olim ad poeticá cótulit. Doctus eſt át maxie homerú qui in iliade deſcribit quantú gręcis nocuit ira quá Achilles exercuit cú Agamemnone. Verú hęc quę ad hois uitá ptinent: ſcripſimus in principio libri. SILVAS Academi. phiam platonis. Dixit auté ſiluas uel pp obſcuritatem rei: Platonici. n. oia incerta ponunt: Dicútq; nó ſe uerum querere quod nó facile inueniatur: Sed ſequi ea quę ueriſimilia ſunt: Vel quia platonici materiam primam hylen: ideſt ſiluam: appellát. BONAE. doctę: Omniú. n. bonarú artiú inuétrices fuiſſe athenas dicút. DVRa tépora. Bella ciuilia inť brutú et Octauianú. AESTus. tumultus. Eſt eni tranſlatio a marina tempeſtate. Vnde cótionú pcellas dixit cicero. NOn reſponſura. Quia uires brutianę iferiores erant. PHILippi. Ná in philippis q locus pharſalię eſt: ſuperatus eſt exercitus bruti: in quo horatius tribunus militú erat. SEd quod: Ordo é. Quę cicutę poterút unq̄ expurgare habenté id quod nó deſit. i. habenté quod ſit ad ſufficientiá. Cicuta herba é nó expers ueneni: ſed aliis rebus cótépata purgat cerebrú ut helleború. Scripturi ergo poemata cerebrú purgát. Sed hic é ſnia: ꝙ q nó egent nulla cicuta purgabunť. i. nó prępárabunt ſe ut uerſus ſcribát. SINGula de nobis. Accedétibus ánis multa quę ad uoluptatem ptinent amittimuſ. DENiq;. Primam cauſam attulerat quod nó egeret: ſecundam deinde quod in graueſcens ętas id eripiat. Poſtremo adiungit: ꝙ non omnes eodem genere delectentur. CARMINE. lyricis. BIONEIS. quaſi dicat philoſophia. Bion enim boriſthenes academicus fuit: et patrem habuit libertum: qui aliquando in publicanos neſcio quid errans cum tota familia uenundatus eſt. Bionem autem orator quidam emit: et illum heredem inſtituit. Sed Bion exuſtis teſtamenti tabulis athenas philoſophatum acceſſit. Huius ſententię erant Magnum malum eſſe nó poſſe ferre malum. Gloriam matré animorum eſſe.

Romæ nutriri mihi contigit atq; doceri.
Iratus graiis quantú nocuiſſet achilles
Adiecere bonæ paulo plus artis athenæ:
Scilicet: ut poſſem curuo dinoſcere rectú.
Atq; inter ſiluas academi quærere uerú.
Dura ſed amouere loco me tépora grato
Ciuilisq; rudé belli tulit æſtus in arma
Cæſaris auguſti nó reſponſura lacertis:
Vnde ſimul primú me dimiſere philippi
Deciſis humilé pennis inopéq; paterni
Et laris & fundi pauptas impulit audax
Vt uerſus facerē. ſed quod nó deſit habēté
Quæ poterút unq̃ ſatis expurgare cicutæ.
Ni melius dormire puté q̃ ſcribere uerſus.
Singula de nobis anni predanť euntes.
Eripuere iocos: uenerē: cóuiuia: ludú.
Tendút extorquere poemata. qd faciá uis?
Deniq; nó oés eadé miranť: amantq;
Carmine tu gaudes. hic delectať iambis.
Ille bioneis ſermonibus & ſale nigro.

Pulchritudinem bonū alienū. Illi q ſua allygurierat bona dixit Terra amphieraum abſorbuit. Tu uero terrā. Facilem ad inferos uiā ꝙ illuc clauſis eatur oculis. Fuit ét alius bion lyricus poeta. Fuit itidé alius tragicus ex his q Tharſici dicūtur: quaſi cōfidentes et arrogantes. Quapp et de hoc fortaſſe intelligit: quod ſuo carmine mordax eét. Vnde dixit ſalem nigrū. i. noxios et mordaces ſales. TRES. nō mirū é ſi uaria ingenia uariis rebus delectant̄. cū etiā uarii cōuiuę uario guſtu ſint. PALato. guſtu q in palato é. Nerui. n. ſunt

Tres mihi cōuiuæ prope diſſentire uident̄
Poſcentes uario multū diuerſa palato.
Quid dem: qd nō dē. renuis tu: ꝙ iubet alter
Qđ petis id ſane eſt inuiſū acidūqꝫ duobus
Præter cætera me romæ ne poemata cēſes
Scribere poſſe inter tot curas totqꝫ labores?
Hic ſponſū uocat. hic auditū ſcripta relictis
Omnibus officiis cubat hic in colle quirini
Hic extremo in auentino uiſendus uterqꝫ:
Interualla uiđs humanę cōmoda. uerū //ſtet.
Plures ſunt plateæ: nihil ut meditātibus ob
Feſtinat calidus mulis gerulisqꝫ redēptor.
Torquet nūc lapidē nūc īgēs machina tignū
Triſtia robuſtis luctant̄ funera plauſtris
Hac rabioſa fugit canis: hac lutulēta ruit ſus.
I nūc & uerſus tecū meditare canoros. //bē
Scriptorū chorus oīs amat nemuſ: & fugit ur
Rite cliens bacchi ſōno gaudētis & umbra.
Tu me īter ſtrepitus nocturnos atqꝫ diurnos

q linguā et palatū ptingūt: in qbus ſolis guſtādi uis é. PRęter cętera. Quarta rō é cur nō ſcribat. SPOnſum. Vt ſponſorem me illi pſtem. AVDItū ſcripta. Vt ſibi ſua recitāti aſſim. CVBAT. ęgrotat: et iccirco eſt ſalutandus in ualle quirini. Nā unus ex ſeptem collibus qrinalis eſt. EXTremo. Nā ultimus é: et tyberim attingit: cū quirinalis ī alia pene urbis pte poſitus ſit. PLATeę. Gręcū uerbū eſt ab earū latitudine dictę. Latini areas appellant. CALidus. ingenioſus. Sunt. n. acuti quibus ſanguis calidus eſt. Hebetes aūt homies frigidior ſanguis reddit Virgil. Frigidus obſtiterit circū pręcordia ſāguis. Vel calidus uelox ut ardés. REDemptor. Pro eo hic capit qui merces quas dinde maioris uēdat emit. Ergo hic a ripa tyberis quo nauigia cum mercibus appellunt ſiue mulis ſiue gerulis. i. baiulis qui ſuis gerunt humeris iubebat comportari quae emerat. Redemptores ét dicuntur qui ſiue a publico ſiue a puato aliquid accepto pretio agédum: fabricandum: ędificandum ue conducunt. Ergo et ii cū inſtent alicui ędificio erigendo properant eo undiqꝫ materiā cōportari: cū lucrū illis poſitū ſit ī celeritate et ī opis minuēdis. MACHINA. qua maiora pondera trahantur. TIGNVM. trabem: inde tigillum dixerūt. FVNERA. mortes. Nam cum ſint obuiam plauſtris facti homines nitendum eſt ne illis terantur. Hunc locum mirifice imitatur Iuuenalis. CLIENS BACCHI. nam et in bacchi tutela eſſe poetas iam oſtendimus. SOMNO. pro ocio poſuit. VMBRA. pro ſolitudine.

CONTRACTA.difficilia ad ſequendũ quoniã coartata ſunt et anguſta. INGenium ſibi. Si illud ingeniũ quod elegit ſibi athenas urbẽ uacuã.i.ocioſam et ſtudiis aptam et ad ſeptem ãnos inuigilauit.ET IN Senuit libris et curis.i.tam aſſiduam operã tamq; anxiã impendit:ut ante tẽpus ſenuerit:tamẽ inde poſt ſtudia rediit taciturnius ſtatua. Quid ego potero romę in tanto tumultu. FRATer romę.Duo erãt romę fratres iuriſconſultus alter alter orator.Hi cũ a nemine laudarenť:ſe mutuo laudabãt. Sic nũc poetę quoniã ab aliis nõ laudanť:uiciſſim ſe laudãt GRACChus. Tãtus orator q̃tus cornelię filius gracchus. C.n.gracchũ huiuſcemõi ora torẽ fuiſſe affirmat Cicero:ut de antiqoribus ſolũ legẽdũ pu tet:atq; aſſerit litteras latinas damnũ illius ĩmaturo interitu feciſſe. MVTius. Q.Mutius augur ſcæuola maximus iuris cõſultus. Nã ſceuolarũ pecu liaris fuit hęc iuriſciuilis ſciẽ tia. CArmina.ſ.lyrica.MISe rabile uiſu.Laus.n.ẽ lyrici in elegiacũ dicẽtis ĩ illius carmi nibus apparere cõmiſerationẽ quã exprimere cupit. SAmni tes.Tãq̃ ſãnites q lõgo tẽpore aduerſus romãos pugnauerũt ALCęus.nã cũ lyricus ſim il le me alcęo cõpat:Et ego illũ qa elegias ſcribit callimacho ſi milem eſſe dico. Nam Calli machus in ęlegia floruit:cui Quintilianus primas:Secun das uero Philetę in ęlegia tri buit.Hinc Propertius. Calli machi manes:et magni ſacra philetę In ueſtrum queſo me ſinite ire nemus.MVLTa fe ro.Nã laudo q̃ uix pati poſſũ SVffragia populi.fauorẽ poe ticę turbę. FINitis ſtudiis et mẽte recepta.Nã dũ ſcribo ex nimia cupiditate laudis ĩſanio Deinde cũ deſiero euaneſcen te illa cupiditate fio ſanus et

Vis canere:& cõtracta ſeq ueſtigia uatũ.
Ingeniũ ſibi quod uacuas deſũpſit athenas
Et ſtudiis annos ſeptẽ dedit:inſenuitq;
Libris & curis ſtatua tacituinius exit.
Plerũq; & riſu populũ quatit.hic ego rerũ
Fluctibus ĩ mediis & tẽpeſtatibus urbis
Verba lyræ motura ſõnũ:cõuectere digner.
Frater erat romæ cõſulti rhetor ut alter
Alterius ſermone meros audiret honores.
Gracchus ut hic illi foret.hic ut mutius illĩ
Qui minuſ argutos uexat furõ iſte poetas.
Carmĩa cõpono:hic elegos miſerabile uiſũ
Celatũq; nouẽ muſis opus:aſpice primũ
Quanto cũ faſtu quanto molimine circũ
Spectemus uacuã romanis uatibus ædẽ.
Mox ẽt ſi forte uacas:ſequere:& ꝓcul audi:
Quid ferat:et q̃re ſibi nectat uterq; coronã.
Cedimur:et totidẽ plagis cõſũmimus hoſtẽ
Lento ſamnites ad lumina prima duello
Diſcedo alcęuſ pũcto illiuſ.ille meo qs //ſus
Quis niſi callimachus ?ſi plus adpoſcere uiſ
Fit minernius et optiuo cognomĩe creſit.
Multa fero:ut placem genus irritabile uatũ
Cũ ſcribo et ſuplex populi ſuffragia capto
Idẽ finitis ſtudii et mente recepta
Obturem patulas impune legẽtibus aures
Ridenť:mala q cõponunt carmina:uerũ

non poſſum ulterius pati quę patiebar. GAVDent ſcribentes. Stulti poetę gaudét inuicé ſe laudantes. Sed q cupit rectú ſcribere poema exhibebit ſe cenſoré ſuis ſcriptis: et audebit mouere loco. i. mutare quęcūq; aut ornatu aut grauitate carebunt. IN Vita recedant. Quia neſcio quo pacto ita placét tibi: ut uix ſubſtineas illa remouere. ET Verſétur int̃ penetralia ueſte. i. péitus hęreāt intimo aīo: Et tranſlatio a dea ueſta cuius ſacra recódita eént OBScurata diu. Reuocabit quędā p̃ſca uerba: q̄ q̄uis pulchra ſint: tamé exoluerant: et in obliuione iacét. SITus. uetuſtas. Situs é humeſcés quędā lanugo et mucor exoriens ī locis q nó freq̄ntant̃. Virg. Per loca ſenta ſitu cogunt noctéq; ꝓfundam. Sed capit̃ pro ſenio et ꝑ iis q̄ ab uſu remota ſunt. Vir. En ego uicta ſitu. ASCISC et noua. Formabit et ipſe noua quędā quę ſplendoré habeant. GENitor uſus. Nam uſus uerború parés é. Vnde ī arte poetica dixit Multa renaſcent̃ quę iā cecidere cadétq;. Quę núc ſunt in honore uocabula ſi uolet uſus. Quem penes é arbitriú et ius et norma loquédi. VEHemens. Erit uehemens et copioſus et ſimilis fluuio q tamé nó ſit turbulentus: ut nihil obſcurú et non defecatū aſſit in illa ueheméтia. BEABIT. beatú faciet. DIVite lingua. i. propterea ꝙ linguam latinam adinueniendis nouis uerbis ditiorem reddet. LVXuriantia. Nam ut bonus agricola ea quae in arboribus nimis luxuriát aut ī ſegetibus compeſcit: ſic et bonus poeta quę nimia ſút tollet et ut inculta rura cultu mitiora reddunt̃ ſic aſpiora quę ſút in uerſu artificio lenient̃. LVDentis ſpém dabit. Nam ut ille qui ludit uarios affert motus: ſic poeta ut ſeruet decorum: accomodat uerba et ſententias perſonis quas inducit. MOVETVR SATyrum. Veluti per ſynedocen: ut ſi dicas mouetur caput. Sententia eſt: Veluti mimus alio motu utitur cum agit ſatyrum laſciuum et leuem: et alio cū agit cyclopa uaſtum et agreſtem: ſic et poeta alio modo hunc alio illum deſcribit: ut utriuſq; naturę decorum ſeruet.

Gaudēt ſcribētes: & ſe uenerant̃ & ultro
Si taceas: laudāt qcquid ſcripſere beati:
At qui legitimū cupiet feciſſe poema:
Cū tabulis animū cenſoris ſūmet honeſti.
Audebit quæcūq; parū ſplendoris habebūt
Et ſine pōdere erūt: & honore indigna ferēt̃
Verba mouere loco: q̄uis inuita recedāt.
Et uerſent̃ adhuc inter penetralia ueſtæ:
Obſcurata diu populo bonus eruet: atq;
Proferet ī lucē ſpecioſa uocabula rerū:
Quę priſcis mēorata catonibus atq; cethegis
Nūc ſitus īformis premit & deſerta uetuſtas
Aſciſcet noua: quæ genitor ꝓduxerit uſus
Vehemēs & liq̄dus puroq; ſimillimus āni
Fundet opes: latiūq; beabit diuite lingua.
Luxuriantia cōpeſcet: nimis aſpa ſano
Leuabit cultu. uirtute carentia tollet.
Ludentis ſpēm dabit: & torquebit̃. ut q
Nūc ſatyrū nūc agreſtē cyclopa mouet̃.

PRETulerim. Ex pſona ſua ſtultitiã nõnullorũ arguit: qui malũt haberi ſtulti et deliri dũ ita hebeti ĩgenio ſint ut nõ aduertentes ſua errata delectent̃ ſuo poemate: et decepti putent illud rectũ: q̃ ita ſape et cognoſcere errores: ut corrodãt̃ ira et anxietate: dũ illos cõſiderãt et emẽdare poſſe deſperẽt. Cupiũt deniq; eẽ ſimiles cuidã argiuo: q qdẽ cũ in reliqs rebus agẽdis nõ eẽt inſipiẽs: tamẽ ĩ hoc uno deſipiebat. Veniens eni in theatrum ubi nulli ludi nulli ſpectatores eẽnt: putabat ſe uidere ludos et hiſtriones illos agẽteſ. CAETera munia. ideſt munera. Nã ĩ uita degẽda poterat ſeruare officia ſi nõ illa recta: q̃ ſtoici cathortoma appellant: ſaltem mediocria. NOn inſanire. Nõ minus iraſci ſeruis: ſi ut uinũ educerẽt ad potãdum ſignũ ĩ lagena ab eo impreſſũ aperiẽdo leſiſſẽt. Dixit aũt nõ inſanire ſatyrice tãq̃ ſi dicat eẽ multos q ab huiuſcemodi ira nõ facile poſſint abſtinere. MERaco. i. mero: quaſi ualido et potẽti. NIMirũ ſape ẽ. Snia ẽ: ſapientẽ eũ eẽ q carmĩa et hęc puerilia cõcedat iuniori ętati. Ipſe ãt q̃rat nõ quo pacto modulet̃ carmĩa ſed modulet̃ actiões uerę uitę ut nihil nobis ĩ ea diſſonet ſed oĩa ſecundũ decorũ correſpondeãt. SI Tibi. Queãdmodũ a medico remediũ peteres ſi nullis poculis ſitim ſedare poſſes ſic cũ nimiis cupiditatibus et

Pretulerim ſcriptor delirus inersq; uideri:
Dũ mea delectẽt mala me: uel deniq; fallãt:
Quã ſape & ringi fuit haud ignobilis argis
Qui ſe credebat miros audire tragędos
In uacuo lætus ſeſſor plauſorq; theatro.
Cætera q uitæ ſeruaret munia recto
More bonus ſane uicinuſ. amabilis hoſpes.
Comis ĩ uxorẽ poſſet q ignoſcere ſeruis:
Et ſigno læſo nõ inſanire lagenæ.
Poſſet q rupẽ & puteũ uitare patentẽ.
Hic ubi cogatorũ opibus curisq; refectus
Expulit helleboro morbũ bilẽq; meraco:
Et redit ad ſeſe. pol me occidiſtis amici.
Nõ ſeruaſtis ait: cui ſic extorta uoluptas
Et dẽtus p uim mẽtis gratiſſimus error.
Nimirũ ſape ẽ abiectis utile nugis.
Et tẽpeſtiuũ pueris cõcedere ludũ:
Ac nõ uerba ſeq fidibus modulãda latinis
Sed uere numeroſq; modoſq; ediſcere uitæ
Quo circa mecũ loquor hęc: tacitusq; recor.
Si tibi nulla ſitĩ finiret copia lymphę: //dor
Narrares medicis: q; quanto plura paraſti:
Tanto plura cupis. nulli ne faterier audes?
Si uulnus tibi mõſtrata radice uel herba
Nõ fieret leuius: fugeres radice uel herba
Proficiente nihil curiarier: audieras cui
Rẽ dii donarent illi decedere prauã
Stultitiã: & cũ ſis nihilo ſapiẽtior: ex quo
Plenior es tamẽ uteris monitoribus iiſdẽ
At ſi diuitiæ prudẽtẽ reddere poſſent
Si timidũ cupidũq; minus te: nẽperuberes.
Viueret ĩ terris: te ſi qs auarior uno:

reliquis animi pturbationibus labores medicinā debes a phia petere. LIBra et aere. Verba iuriſconſultica. Venditio.n.firmat̃:cū p librū expenſa pecunia penes ipſum pretiū eē oſtendit̃. Vnde libripens huiuſcemodi teſtificationibus adhiberi ſolet. De qua cōſuetudine latius apud Plinium inuenies. MANCipat uſus. Quam ipſi iuriſconſulti uſucapionē appellāt. QVI Te paſcit ager. Oſtendit nihil intereſſe utrū emas tibi in dies q̄ ptinēt ad uictū:an ex agris tuis ꝓueniant. Nā ēt ea q̄ ex agris tuis pcipis a te emunt̃. Sed datū eſt ptiū olim cū agrū emiſti.

Si propriū ē:ꝙ qs libra mercatur et ære:
Quædā ſi credis cōſultis mancipat uſus:
Qui te paſcit ager.tuus ē et uillicus orbi
Cū ſegetes occat tibi mox frumēta daturus
Te dominū ſentit.das nūmos:accipis uuā:
Pullos:oua:cadum temeti.nēpe modo iſto
Paulatim mercaris agrū fortaſſe trecentis
Aut etiā ſupra nūmorū milibus emptū
Quid refert uiuas numerato nup an olim
Emptor aricini quondā ueientis et arui
Emptū cęnat olus?q̄uis aliter putat emptis
Sub noctē gelidā lignis calefactat ahenū.
Sed uocat uſq; ſuū:qua populus aſſita certis
Limitibus uicina refugit iurgia:tanquā
Sit propriū qcq̄:pūcto quod nobilis horæ
Nūc prece nūc pretio nūc ui nūc morte ſupre
Permutet dominos:et cedat ī altera iura. //ma
Sic qa ꝑpetuus nulli dat̃ uſus:et hæres
Hæredē alterius uelut unda ſupuenit undā.
Quid uici ꝓſunt aut horrea?qd ue calabris
Saltibus adiecti lucani?ſi metit orcus
Grandia cū puis nō exorabilis auro:
Gēmas marmor ebur tyrrhena ſigilla tabellas
Argentū ueſtes getulo murice tinctas.
Sūt q nō habeant.ē q nō curat habere.
Cur alter fratrū ceſſare et ludere et ungi

OCCAT. iactum ſemen in agro marris operit. TE Dominum ſentit. Nam ſi orbus ille cuius ē ager uēdet tibi frumētū iā ille ager tuus eē uidetur Nam ſi das nūmos uillico et accipis ex agro pullos:oua:uinū:uuā:tu paulatim mercaris illum. PAulatim.q.d.maiori tuo comodo. EMPTum cęnat olus. Is.n.q olera et reliqua ex agro quem olim emit cęnat emit ille olus q̄uis nō ita putet SED Vocat. Stultitia noſtra facit ut illa q̄ ſunt attributa nobis certis terminis q lites int̃ nos et uicinū ꝓhibēt noſtra eē credamus. Sed nihil alicuius proprium eſſe poteſt quod illi uel precibus uel pretio uel ui uel morte auferri poteſt. Proprium eni diffiniūt id eē quod uni ſoli et ſemp competit. SI QVia perpetuus. Stultitiam ſūmā eſſe cōcludit cū nihil nobis ppetuū eē poſſit uelle multa poſſidere. ORCus.ꝑ morte poſuit q̄ inexorabilis ē. TYRRHENA Sigilla. Statuas ī tyrrhenia: ideſt etruria fabrefacta. Sigillum paruū ſignū. Plinius autem ſigna tuſcanica ponit quę inetruria factitata ſūt. TABELLAS.picturas.

HERODis palmetis. Herodes iudeorū rex fuit: Verū ut ait Plinius palmę gloria iudęa indita eſt. FLAMMIS. nā ut ait Maro: Sępe etiam ſteriles incendere profuit agros. GENius. Naturę deus eſt. Platonici.n. ut ait apuleius de demonio ſocratis Demonas quos genios et lares poſſumus appellare miniſtros deorū arbitrantur: cuſtodesq; hominū et interpretes ſiqd a diis uelint. Ergo q melioris meriti in corpore ſunt noſtro genii dicuntur. Corpori renūtiantes lemures. Tum ſi domos incurſionibus infeſtarēt laruę appellabāt. Cōtra ſi boni fuerint lares familiares. Snia ergo ſit: ut diuerſitatē ingenii duorū fratrū int̄ ſe cognoſcat ip̄e genius comes ipſius hoīs. QVI Tēperat. i. regit. ASTrū natale. i. influxū ꝓueniētē ab aſtro qđ nobis naſcentibus p̄fuit. MVTabilis in unū quodq; caput. Quia quot hoīes tot ingenia. VVLTV. ipſis animi affectibus q in uultu apparent. ALBus. ꝑꝑ uirtutes. ET ATer. ꝑꝑ uitia. VTAR. ex perſona ſua deſcribit quo genere uitę utēdū ſit. Et i p̄mis iubet pellendam auaritiā et ambitionē. PLVra datis. ſ. mihi a parēte ideſt nō relinquam plura q̄ parēs mihi reliq̄rit. SIMPlex et hilaris. ꝓ liberali poſuit. SIMPlex. Igit̄ a quo abſit nimis luxus. HILaris. A quo abſit triſtitia auaritię. DIStat. n. Ita fugiēda auaritia ut nō tamē admittatur ꝓdigalitas. QVINQuatribus. Sacra Mineruę q̄ q̄nto die poſt idus et q̄nq; diebus celebrabāt̄. VTRum naue. Idem enī ero uectus ſiue magna ſiue parua naue. Laudat aūt mediocritatem: eaq; ſe cōtentū demōſtrat. VIRibus. ualitudine corporis. SPecie. aſpectu. LOCO. dignitate.

Præferat herodis palmetis pinguibus: alter
Diues & ĩportunus ad umbrā lucis ab ortu
Silueſtrē flammis & ferro mitiget agrū:
Scit genius natale comes q tēperat aſtrum
Naturæ deus humanæ mortalis ĩ unū:
Qđq; caput uultu mutabilis albus & ater
Vtarq; ex modico. quātū res poſcet aceruo
Tollā: nec metuā. qd de me iudicet hæres:
Quod nō plura datiſ inuenerit: & tamē idē
Scire uolā: quantū ſimplex hilarisq; nepoti
Diſcrepet: & quātū diſcordet parcus auaro.
Diſtat. n. ſpargas tua ꝓdigus: an neq; ſūptū
Inuitus facias: neq; plura parare labores.
Ac potius puer ut feſtis q̄nquatribus olim
Exiguo gratoq; fruaris tēpore raptim.
Paupies imūda ꝓcul domus abſit: ego utrū
Naue ferar magna an ꝑua ferar unus et idē
Nō agimur tumidis uelis aquilone ſecūdo
Nō tamē aduerſis ætatē ducimus auſtris.
Viribus: ingenio: ſpecie: uirtute: loco: re.
Extremi primorū: extremis uſq; priores
Nō es auaruſ: abi: qd cętera? iam ſimul iſto
Cū uitio fuge. rite caret tibi pectus inani
Ambitione. caret mortis formidine et ira

SOMNIA.per hęc omnia intelligit ſuperſtitioſam ac anxiã et ſolicitam uitã. TERRORES MAGICOS.nam ſi uera ſunt quę de magica arte tradũtur:res horrendas faciũt magici. SAGAS.ueneficas:ut ſit idem quod paulo poſt addit PORTENtaq; theſſala. Nam theſſalia multas tulit ueneficas. QVID TE.iure ſpinas animi pturbationes ac uitia appellat. Illis.n.aſſiduo pungitur tranſuerberatq; animus. Nõ ergo ſatis eſt exemiſſe unam ſpinam de multis:ideſt unum uitium: Sed omnia extirpanda ex animo ſunt. Quod ſi neſcis uiuere:ideſt ſi neſcis uti uirtute: quae propria uita hominis eſt:ut latius oſtendimus in noſtris camaldulenſibus diſputationibus. DECEDE PERitis. Ideſt illis qui uiuere ſciunt. Viue ergo recte et relinque ludum et comeſſationes et potationes:quae uita noſtra non eſt:ſed pecudis. AETAS DECENtius laſciua. Aetas iuuenilis quam magis laſciuire decet q̃ ſenilem. Probe enim monet Iuuenalis Quędam cum prima reſecent crimina barba.

Somnia:terrores:magicos:miracula:ſagas
Nocturnos lemures:portẽtaq; theſſala rides.
Natales grate numeras.ignoſcis amicis.
Lenior & melior fis accedente ſenecta.
Quid te exẽpta iuuat ſpinis d̃ pluribus una
Viuere ſi recte neſcis:decede peritis:
Luſiſti ſatis.ediſti ſatis.atq; bibiſti.
Tempus abire tibi ẽ:ne potũ largius ęquo
Rideat:& pulſet laſciua decẽtius ætas.

F I N I S.

Chriſtophori landini florentini in.Q.Horatii flacci opera omnia interpretationum finis diuino auxilio felix.

Impreſſum per Antonium miſcominum florentiæ Anno ſalutis.M.CCCCLXXXII. Nonis auguſti.

HAEC SVNT QVAE IN CODICE HORATII ERRORE LIBRARII MENDOSA EMENDANDA FVERANT. TV IGITVR LECTOR NVMERIS INDICIBVS CVNCTA ASSEQVERIS.

Neq; polymnia imo ne ue polymnia ut neuepo faciat dactylum	vii
Quem iuuat clamor galeęq; leues ubi non ſequitur Siue neglectum imo Acer et mauri peditis cruentum Vultus in hoſtem	xi
Ac neq; iam fabulis imo ſtabulis	xv
Pelagus expediet imo pegaſus	xlviiii
Sępe uenti imo uentis	lxxii
Feruntq; imo feriunt	lxxii
Groſphe nõ gemmis neq; purpura uenale. Nam metri cauſa uenale diuiditur ut ĩ p̃mo uerſu ſit ue et in ſecundo nale	lxxxi
Tibi tollit hinnitum imo hintum metri cauſa	lxxxii
Parua nõ mendax imo parca	lxxxii
Illapſo cerebro imo illapſus	lxxxiiii
Vulgauit archane imo arcane	lxxxxi
Perithoum catenę cohibent imo cohibent catenę	lxxxxvi
Marte coli ꝑperata imo populata	lxxxxvii
Sũmeret inſcius imo aptius	lxxxxvii
Motus docet imo doceri	lxxxxix
Motura uirgo figitur imo fingit	lxxxxix
Gien imo gygen	c
Semp erit luminis imo liminis	ciii
Ceruos gratulari imo iaculari	cv
Maturo proprior imo ꝓpior	cvii
Regnũ alyatici imo alyactici	cviii
Quanto et priores imo quãdo	cviii
Clementis licet occupes imo cementis	cx
Aurũ monile imo inutile	cxv
Mittamus ſęculũ imo ſcelerũ	cxvi

Coruum prece imo pede	cxviii
Frangere nitar imo enitar	cxx
Rennas reſigno imo pẽnas	cxxiii
Viuidiq; imo uuidiq;	cxxvi
Dulcéq; imo quę	cxxvii
Collit quiſq; imo cõdit	cxxxi
Xanbto imo xantho	cxxxi
Carthis imo chartis	cxxxiiii
Iniecit euomit imo mouit	cxxxix
Aut amire imo tramite	cxli
Roſtrata dulci imo duci	cxlii
Capaciores puer mores imo ſcyphos	cxlviii
Poeta mergos imo porrecta	cxlviii
Qui noua imo quã	cl
Et iuuenũ ruti imo ritu	clx
Grãmatici certã imo certant	clx
Iam ſit imo ſcit	clxiiii
Crederet imo cederet	clxvi
Auſi derere imo deſerere	clxvii
Ferro ure imo iure	clxxvii
Catia ſit imo eſt	clxxix
Iudico bellum imo indico	clxxxvii
Pauca habeo imo ab eo	clxxxxi
Adiperint imo abdiderint	clxxxxiiii
Licet an teſtari imo atteſtari	clxxxxvi
Iupiter ut pareat imo pereat	clxxxxix
Accipe nũc uictis imo uictus	cciii
Heredes ſtaber imo ſtaberi	ccvii
Incipis ſeruos imo inceperis	ccviii
Non eſt ꝑiutus imo periurus	ccviii
Quã nequiere porci imo ꝑci	ccxv
Locupletibus atq; imo ęque	ccxxviii
Traca ne nos imo uos	ccxxxiii
Venturus in hora imo in ora	ccxxxiii

ANTONIO MISCOMINI

HORATIUS FLACCUS, QUINTUS. Opera cum commento Landini. 9 August, 1482.

Hain 8,881.

Printed with roman type, of two sizes, the commentary surrounding the text. It has 271 leaves, 46 lines, in the smaller type, to a full page. The size of a leaf is 272 × 188 mm., and the printed text, without headline, measures 180 × 128 mm. The binding, half-leather with oak, is modern.

An ode by Angelo Poliziano to Horace is printed on the back of the second leaf. Then follows a Proemium by Landino, and a list of the names explained in the commentaries. The list occupies seven pages, three columns on each page. After a second introduction by Landino, the poems begin on leaf 10.

The volume contains the complete poetical works of Horace. The four books of the *Odes* occupy leaves 10–146; the *Epodes,* leaves 147–161; the *Carmen Seculare,* the next two leaves; the *Ars Poetica,* leaves 164–178; the two books of the *Satirae,* leaves 179–230; and finally the two books of the *Epistolac,* leaves 231–272.

It would be supererogatory to offer here biographical or critical notes about the most popular poet of antiquity. Merely a few dates are jotted down. Horace was born in 65 B.C., being five years younger than Virgil, his devoted friend, who introduced him to Maecenas, the greatest of literary patrons. The first three books of the *Odes,* which contain the most valuable part of Horace's work, appeared in 23 B.C. The poet's life on his Sabine farm, which Maecenas presented to him, was that of quiet, yet eager enjoyment. To say more than this would inevitably lead to a discussion of the philosophy of Horace — that philosophy of common sense and wise eclecticism with which every line of his poetry is imbued. During the last thirty years of his life he rarely left his country home. He died there in 8 B.C., at the age of fifty-seven.

Many lines and phrases of Horace have become proverbial. Such is the *aurea mediocritas* recommended to Licinius Murena in the poem reproduced in part — as a characteristic example of Horace's art — in the facsimile on page 431. A recent translation of the verse, by Alexander F. Murison, may be given here:

The better way of life, Licinius,
Is neither always to pursue the deep
Nor, cautious in your horror of the squalls,
Too near the dangerous shore to creep.

Yea, whosoever loves the golden mean
Is moderate and safe whenever he
Keeps clear alike of wretched crazy hovel
And mansion not from envy free.

More frequently it is the mighty pine
That's tossed by winds, and fall with heavier crash
The lofty towers; and it is the summits
Of mountains that the lightnings lash.

Licinius, a brother-in-law of Maecenas, had a turbulent, reckless nature. In 25 B.C. Augustus sent him against the Salassians, whom he completely reduced and afterwards treated with extreme cruelty. Horace's advice to him to follow a more temperate course in his actions was both sincere and seasonable. Unfortunately, Licinius was not the kind of person who would profit by wise counsels. In 22 B.C., he took part in the conspiracy of Fannius Caepio against Augustus, and the angry Emperor had him executed, in spite of the intercession of Maecenas.

(For notes on Landino, the first modern commentator on Horace, see pp. 425–6 in the November 1930 issue of MORE BOOKS.)

Bought in February, 1901.